

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi

12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress

12-15 October 2022

Bildiri Kitabı • Proceedings Book

Düzenleyen

Çocuk Hemşireleri Derneği Ankara Şubesi

Congress Organizer

Ankara Office of Pediatric Nurses Association

12-15 Ekim 2022 / 12-15 October 2022

JW Marriott Hotel - Ankara, Türkiye

www.impnc2022.org

Copyright © Çocuk Hemşireleri Derneği - Ankara 2022,
Bu kitabın tüm hakları Çocuk Hemşireleri Derneği'ne aittir. Kaynak gösterilmeksizin kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiç bir yöntemle kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

ISBN:

Ankara-2022

Bu kitabın içeriğinde yer alan yazıların sorumluluğu tümüyle yazarlarına ait olup, herhangi bir biçimde Çocuk Hemşireleri Derneği sorumlu tutulamaz.

(The responsibility of the articles in the content of this book belongs entirely to the authors, and the Pediatric Nurses Association cannot be held liable in any way.)

Değerli Meslektaşlarımız,

Çocuk Hemşireleri Derneği Ankara Şubesi olarak ülkemizde pediatri hemşireliği alanında ilk uluslararası kongre olan 1. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresini 2009 yılında, ikincisini ise 2015 yılında Ankara'da düzenlemiştik. **12-15 Ekim 2022 tarihleri arasında Ankara'da JW Marriott Hotel'de 3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi'ni** düzenlemenin onurunu ve heyecanını yaşıyoruz.

Bu kongrenin ana teması "**Çocuk Merkezli Bakım Yaklaşımı & Çocuğun Onuruna, Haklarına ve Görüşlerine Saygı Duymak**" olarak belirlenmiştir. Çocuk kendini ilgilendiren her konuda görüşlerini özgürce açıklama ve kendisi ile ilgili kararlara katılma hakkına sahiptir. Pediatri hemşireleri olarak bizlerin, çocuğun onuruna saygı duyma, kendi bakımına ilişkin kararlara katılmasını sağlama ve onların bu çabalarını destekleme sorumluluğumuz vardır. Pediatri hemşireliğinin hemen her alanını, sağlıklı, akut ya da kronik hastalığı olan tüm çocukları yakından ilgilendiren "**Çocuk Merkezli Bakım Yaklaşımı & Çocuğun Onuruna, Haklarına ve Görüşlerine Saygı Duymak**" temasını kongrede daha ayrıntılı olarak ele almayı planlıyoruz.

Uluslararası kongreler yeni bilgilerin ve gelişmelerin paylaşıldığı ve yeni dostlukların oluşturulduğu önemli aktivitelerdir. Bu kongrede farklı ülkelerden değerli meslektaşlarımızı bir araya getirmek, ulusal ve uluslararası düzeyde bilgi ve deneyimleri paylaşmak ve sorunlarımıza ortak çözümler üretmek amaçlanmıştır. Kongremizde ulusal ve uluslararası düzeyde kendi alanında tanınmış konuşmacıların katkıları ile gerçekleştirilecek konferans ve panellerin yanı sıra sözel ve poster bildiri oturumları ve kurslar yer alacaktır. **Kongre dili Türkçe ve İngilizcedir.** Kongre süresince Türkçe ve İngilizce simültane çeviri yapılacaktır.

Kongrede pediatri hemşireliğinin gelişmesi ve alanda yaşanan sorunların tartışılması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi için sağlıklı ve etkin bir iletişim ortamı oluşacağına inanıyoruz. Bu kongrenin, farklı alanlarda çocuklarla çalışan tüm pediatri hemşirelerine yoğun öğrenme ve bilgilerini paylaşma fırsatı sağlayacağına ve sizlerin desteği ve katılımı ile başarılı olacağına inanıyor ve katılımlarınızı bekliyoruz. **Ankara'da 12-15 Ekim 2022 tarihleri arasında 3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi'nde** buluşmak dileğiyle saygı ve sevgilerimizi sunuyoruz.

Prof. Dr. Hicran ÇAVUŞOĞLU
Hacettepe Üniversitesi
Kongre Başkanı

Distinguished Colleagues,

It is great excitement and honour for us, as the Ankara Office of Pediatric Nurses Association, to hold the 3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress on October 12-15, 2022 at JW Marriott Hotel in Ankara.

The main theme of this congress has been determined as "**Child Centred Care Approach & Respect for the Dignity, Rights and Views of the Children**". The child have the right to express his/her views freely and to participate decisions in all matters affecting the child. We as pediatric nurses have an obligation to respect the dignity of the child, to ensure the child is involved in decision-making about his/her own care and to support them in these endeavours. We are planning to take "**Child Centred Care Approach & Respect for the Dignity, Rights and Views of the Children**" in a more detailed way in the congress, which is in the realm of interest of almost every field of pediatric nursing as well as all healthy children or children with acute or chronic diseases.

International congresses are important activities where new knowledge and developments are shared and new friendships are formed. This congress aims at bringing together our distinguished colleagues who work in the field of pediatric nursing in different countries, sharing knowledge and experience at national and international scale and generating common solutions to our problems. Our congress will be consisted of conferences and panels given by speakers who are famous in their fields at national and international scale as well as verbal and poster sessions and courses. The congress will be held in Turkish and English. Simultaneous interpreting service will be provided during the congress.

We believe that the congress will provide us a healthy and active communication environment to discuss pediatric nursing and its problems as well as to develop solution offers to these problems. In addition, we believe that the congress will provide nurses who work with children in different fields with the opportunity of intensive learning and renewing their knowledge. We expect your participation and we hope that the congress will be of success. We are giving our regards and offering our respects by wishing to meet in the **3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress in Ankara- Turkey, between 12-15 October 2022.**

Prof. Dr. Hicran ÇAVUŞOĞLU
Hacettepe University
Congress Chairperson

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

Onursal Kurul / Honorary Committee

Gülten UYER

Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Emekli Öğretim Üyesi
Hacettepe University Faculty of Nursing Retired Faculty Member

Zeynep CONK

Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Emekli Öğretim Üyesi
Ege University Faculty of Nursing Retired Faculty Member

Gülay GÖRAK

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi
Emekli Öğretim Üyesi
Istanbul University - Cerrahpaşa Florence Nightingale Nursing Faculty
Retired Faculty Member

Nurgün PLATİN

Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Emekli Öğretim Üyesi
Hacettepe University Faculty of Nursing
Retired Faculty Member

Aramızdan ayrılan **Duygu Arıkan'**ı saygı ve sevgi ile anıyoruz.
We remember her with love and respect

Düzenleme Kurulu / Organizing Committee

Başkan / Congress Chairperson

Hicran ÇAVUŞOĞLU

Hacettepe Üniversitesi
Hacettepe University

Kongre Sekreteri / Congress Secretary

Dilek YILDIZ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi
University of Health Sciences Turkey

**Kongre Sekreter Yardımcıları /
Congress Secretary Assistants**

Müjde ÇALIKUŞU İNCEKAR

Yüksek İhtisas Üniversitesi
Yüksek İhtisas University

Nebahat BORA GÜNEŞ

Hacettepe Üniversitesi
Hacettepe University

Elif BAKIR

Hacettepe Üniversitesi
Hacettepe University

Tuğçe TORUN

Hacettepe Üniversitesi
Hacettepe University

Düzenleme Kurulu / Organizing Committee

Melahat AKGÜN KOSTAK
Trakya Üniversitesi, Trakya University

Aynur AYTEKİN ÖZDEMİR
İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İstanbul Medeniyet University

Meral BAYAT
Erciyes Üniversitesi, Erciyes University

Murat BEKTAŞ
Dokuz Eylül Üniversitesi, Dokuz Eylül University

Hüsnüye ÇALIŞIR
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın Adnan Menderes University

Ayda ÇELEBİOĞLU
Mersin Üniversitesi, Mersin University

Emine EFE
Akdeniz Üniversitesi, Akdeniz University

Emine ERDEM
Erciyes Üniversitesi, Erciyes University

Emine GEÇKİL
Necmettin Erbakan Üniversitesi, Necmettin Erbakan University

Sibel KÜÇÜKOĞLU
Selçuk Üniversitesi, Selçuk University

Nurcan ÖZYAZICIOĞLU
Uludağ Üniversitesi, Uludağ University

Fatma TAŞ ARSLAN
Selçuk Üniversitesi, Selçuk University

Türkan TURAN
Pamukkale Üniversitesi, Pamukkale University

Nazan ÇAKIRER ÇALBAYRAM
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart University

Zehra ÇALIŞKAN IŞIK
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University

Ulviye GÜNAY
İnönü Üniversitesi, İnönü University, İnönü University

Nazan GÜRARSLAN BAŞ
Munzur Üniversitesi, Munzur University

İlknur KAHRİMAN
Karadeniz Teknik Üniversitesi, Karadeniz Technical University

Funda KARDAŞ ÖZDEMİR
Kafkas Üniversitesi, Kafkas University

Dilek KÜÇÜK ALEMDAR
Ordu Üniversitesi, Ordu University

Emel SEZİCİ
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Kütahya Health Sciences University

Fadime ÜSTÜNER TOP
Giresun Üniversitesi, Giresun University

Gamze YILMAZ
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Ağrı İbrahim Çeçen University

Fatma YILMAZ KURT
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart University

Mukaddes DEMİR ACAR
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat Gaziosmanpaşa University

Behice EKİCİ
Maltepe Üniversitesi, Maltepe University

Pınar GÖV
Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep University

Emine GÜDEK SEFEROĞLU
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Kütahya Health Sciences University

Figen Işık ESENAY
Ankara Üniversitesi, Ankara University

Necla KASIMOĞLU
Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi, Erzincan Binalı Yıldırım University

Tufan Aslı SEZER
Ankara Üniversitesi, Ankara University

Hülya ZENGİN
Yüksek İhtisas Üniversitesi, Yüksek İhtisas University

Işın ALKAN
Hacettepe Üniversitesi, Hacettepe University

Burcu OTLU
Hacettepe Üniversitesi, Hacettepe University

Melike TAŞDELEN BAŞ
Selçuk Üniversitesi, Selçuk University

Figen BAYKAL TOP
Ordu Üniversitesi, Ordu University

Funda Gül BİLGİN
Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Kilis 7 Aralık University

Hülya UÇUKOĞLU
Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu University

Nilay AYDOĞAN
Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi, Hacettepe University İhsan Doğramacı Children's Hospital

Handan ÖZDEMİR
Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi, Hacettepe University İhsan Doğramacı Children's Hospital

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

Bilimsel Kurul / Scientific Committee

- Özgür ALPARSLAN**
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi,
Tokat Gaziosmanpaşa University
- Naime ALTAY**
Gazi Üniversitesi, Gazi University
- Hatice BAL YILMAZ**
Ege Üniversitesi, Ege University
- Zümrüt BAŞBAKKAL**
Ege Üniversitesi, Ege University
- Maria Merícia BETTENCOURT**
Escola Superior de Enfermagem S Jose de Cluny
- Gülçin BOZKURT**
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul University - Cerrahpaşa
- Lale Ayşegül BÜYÜKGÖNENÇ**
Kıbrıs İlim Üniversitesi, Kıbrıs İlim University
- Huriye Demet CABAR**
Sinop Üniversitesi, Sinop University
- Nejla CANBULAT ŞAHİNER**
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Karamanoğlu Mehmetbey University
- Hacer ÇETİN**
Mersin Üniversitesi, Mersin University
- Bengü ÇETİNKAYA**
Pamukkale Üniversitesi, Pamukkale University
- Güler CİMETE**
Üsküdar Üniversitesi, Üsküdar University
- Nursan ÇINAR**
Sakarya Üniversitesi, Sakarya University
- Imelda COYNE**
Trinity College Dublin, Trinity College Dublin
- Gülümser DOLGUN**
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul University-Cerrahpaşa
- Rabia EKTİ GENÇ**
Ege Üniversitesi, Ege University
- Yurdağül ERDEM**
Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale University
- Firdevs ERDEMİR**
Yakın Doğu Üniversitesi, Near East University
- Dilek ERGİN Dilek ERGİN**
Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa Celal Bayar University
- Duygu GÖZEN**
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul University - Cerrahpaşa
- Fatma GÜDÜCÜ TÜFEKCI**
Atatürk Üniversitesi, Atatürk University
- Ayşe GÜROL**
Erzurum Teknik Üniversitesi, Erzurum Technical University
- Sevil İNAL**
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul University - Cerrahpaşa
- Ayşegül İŞLER DALGIÇ**
Akdeniz Üniversitesi, Akdeniz University
- Ebru KILIÇARSLAN TÖRÜNER**
Gazi Üniversitesi, Gazi University
- Sema KUĞUOĞLU**
Medipol Üniversitesi, Medipol University
- Meltem KÜRTÜNCÜ**
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak Bülent Ecevit University
- Ayşe Ferda OCAKÇI**
Koç Üniversitesi, Koç University
- Candan ÖZTÜRK**
Yakın Doğu Üniversitesi, Near East University
- Hatice PEK**
Haliç Üniversitesi, Haliç University
- Maria do Rosário PINTO**
Nursing School of Lisbon, Nursing School of Lisbon
- Sevinç POLAT**
Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat Bozok University
- Sevim SAVAŞER**
Biruni Üniversitesi, Biruni University
- Selmin ŞENOL**
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Kütahya Health Sciences University
- Ayşe Sonay TÜRKMEN**
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi,
Karamanoğlu Mehmetbey University
- Rana YİĞİT**
Emekli Öğretim Üyesi, Retired Faculty Member
- Hatice YILDIRIM SARI**
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir Katip Çelebi University
- Suzan YILDIZ**
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul University - Cerrahpaşa
- Ayfer AÇIKGÖZ**
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir Osmangazi University
- Betül AKTAŞ**
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir Katip Çelebi University
- Mohammad AL MOTLAQ**
The Hashemite University, The Hashemite University
- Sebahat ALTUNDAĞ**
Pamukkale Üniversitesi, Pamukkale University
- Filiz ARSLAN**
Yeditepe Üniversitesi, Yeditepe University
- Sevcan ATAY TURAN**
Akdeniz Üniversitesi, Akdeniz University
- Dijle AYAR**
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Alanya Alaaddin Keykubat University
- Ayfer AYDIN**
İstanbul Üniversitesi, İstanbul University
- Burcu AYKANAT GİRGİN**
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, University of Health Sciences Turkey
- Serap BALCI**
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul University - Cerrahpaşa
- Gülbeyaz BARAN DURMAZ**
Dicle Üniversitesi, Dicle University
- Öznur BAŞDAŞ**
Erciyes Üniversitesi, Erciyes University
- Hatice BAŞKALE**
Pamukkale Üniversitesi, Pamukkale University
- Seda ÇAĞLAR**
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa İstanbul University - Cerrahpaşa
- Şenay ÇETİNKAYA**
Çukurova Üniversitesi, Çukurova University
- Ümran ÇEVİK GÜNER**
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat Gaziosmanpaşa University
- Çağrı ÇÖVENER ÖZÇELİK**
Marmara Üniversitesi, Marmara University
- Emel DEMİR**
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay Mustafa Kemal University
- Ayfer EKİM**
İstanbul Bilgi Üniversitesi, İstanbul Bilgi University

Bilimsel Kurul / Scientific Committee

- Berna EREN FİDANCI**
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, University of Health Sciences Turkey
- Sibel ERGÜN**
Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir University
- Derya EVGİN**
Akdeniz Üniversitesi, Akdeniz University
- Gabriel GULIS**
University of Southern Denmark
- Ayşe KAHRAMAN**
Ege Üniversitesi, Ege University
- Esra Karaca ÇİFTÇİ**
Beykent Üniversitesi, Beykent University
- Ayşe KARAKOÇ**
Marmara Üniversitesi, Marmara University
- Hülya KARATAŞ**
Harran Üniversitesi, Harran University
- Gonca KARAYAĞIZ MUSLU**
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman University
- Hacer KOBYA BULUT**
Karadeniz Teknik Üniversitesi, Karadeniz Teknik University
- Tuba KOÇ ÖZKAN**
Adıyaman Üniversitesi, Adıyaman University
- Dilek KONUK ŞENER**
Düzce Üniversitesi, Düzce University
- Sibel KÜÇÜK**
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara Yıldırım Beyazıt University
- Tülay KUZLU AYYILDIZ**
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak Bülent Ecevit University
- Birsen MUTLU**
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul University - Cerrahpaşa
- Selen ÖZAKAR AKÇA**
Hitit Üniversitesi, Hitit University
- Gülçin ÖZALP GERÇEKER**
Dokuz Eylül Üniversitesi, Dokuz Eylül University
- Hava ÖZKAN**
Atatürk Üniversitesi, Atatürk University
- Özlem ÖZTÜRK ŞAHİN**
Karabük Üniversitesi, Karabük University
- Seher SARIKAYA KARABUDAK**
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın Adnan Menderes University
- Nesrin ŞEN CELASİN**
Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa Celal Bayar University
- Duygu SÖNMEZ DÜZKAYA**
Tarsus Üniversitesi, Tarsus University
- Aysel TOPAN**
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak Bülent Ecevit University
- Esra TURAL BÜYÜK**
Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Ondokuz Mayıs University
- Gülzade UYSAL**
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, İstanbul Okan University
- Figen YARDIMCI**
Ege Üniversitesi, Ege University
- Melike YAVAŞ ÇELİK**
Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep University
- Emriye Hilal YAYAN**
İnönü Üniversitesi, İnönü University
- Ferdağ YILDIRIM**
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas Cumhuriyet University
- Diler YILMAZ**
Bandırma On Yedi Eylül Üniversitesi, Bandırma On Yedi Eylül University
- Bedriye AK**
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu Abant İzzet Baysal University
- Aylin AKÇA SÜMENGEN**
Yeditepe Üniversitesi, Yeditepe University
- Nurdan AKÇAY DİDİŞEN**
Ege Üniversitesi, Ege University
- Eda AKTAŞ**
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, University of Health Sciences Turkey
- Emine ALTUN YILMAZ**
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas Cumhuriyet University
- Şenay ARAS DOĞAN**
Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat Bozok University
- Gülümser ARÇA**
İstanbul Bilim Üniversitesi, İstanbul Bilim University
- Özlem AVCI**
Medipol Üniversitesi, Medipol University
- Meryem AYDIN**
Düzce Üniversitesi, Düzce University
- Nuran AYDIN ATEŞ**
Medipol Üniversitesi, Medipol University
- Gülsün AYRAN**
Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi, Erzincan Binalı Yıldırım University
- Sema BAYRAKTAR**
Bezmialem Üniversitesi, Bezmialem University
- Mine BEKİROĞLU**
Uluslararası Final Üniversitesi, Final International University
- Dilek BEYTUT**
Lefke Avrupa Üniversitesi, European University of Lefke
- Elif BİLSİN KOCAMAZ**
Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep University
- Şeyda BİNAY YAZ**
İzmir Bakırçay Üniversitesi, İzmir Bakırçay University
- Feyza BÜLBÜL**
Uşak Üniversitesi, Uşak University
- Hamide Nur ÇEVİK ÖZDEMİR**
Afonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Afyonkarahisar University of Health Sciences
- Zerrin ÇİĞDEM**
Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Hasan Kalyoncu University
- Sevim ÇİMKE**
Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat Bozok University
- Şadiye DUR**
İzmir Demokrasi Üniversitesi, İzmir Demokrasi University
- Zeynep ERKUT**
Maltepe Üniversitesi, Maltepe University
- Rabiye GÜNEY**
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, University of Health Sciences
- Türkan KADİROĞLU**
Atatürk Üniversitesi, Atatürk University
- Zehra KAN ÖNTÜRK**
Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi, Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar University
- Ayfer KARA**
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam University
- Özge Eda KARADAĞ**
İstanbul Kent Üniversitesi, İstanbul Kent University

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

Bilimsel Kurul / Scientific Committee

- Atiye KARAKUL**
Tarsus Üniversitesi, Tarsus University
- Rabia KEÇİALAN**
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu Abant İzzet Baysal University
- Evrım KIZILER**
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara Yıldırım Beyazıt University
- Aysel KÖKÇÜ DOĞAN**
Medipol Üniversitesi, Medipol University
- Nurcan KOLAÇ**
Marmara Üniversitesi, Marmara University
- Dilek KONUKBAY**
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, University of Health Sciences
- Zübeyde KORKMAZ**
Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, Nuh Naci Yazgan University
- Selmin KÖSE**
Biruni Üniversitesi, Biruni University
- Semra KÖSE**
Necmettin Erbakan Üniversitesi, Necmettin Erbakan University
- Fatma KURUDİREK**
Atatürk Üniversitesi, Atatürk University
- Gülay MANAV**
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman University
- Dilek MENEKŞE**
Sakarya Üniversitesi, Sakarya University
- Özlem METREŞ**
Demiroğlu Bilim Üniversitesi, Demiroglu Science University
- Beste ÖZGÜVEN ÖZTORNACI**
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir Katip Çelebi University
- Rahel Sabetsarvestani**
Necmettin Erbakan Üniversitesi, Necmettin Erbakan University
- Arzu SARIALIOĞLU**
Atatürk Üniversitesi, Atatürk University
- Ayşe ŞENER TAPLAK**
Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat Bozok University
- Müge SEVAL**
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak Bülent Ecevit University
- Yağmur SEZER EFE**
Erciyes Üniversitesi, Erciyes University
- Derya SULUHAN**
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, University of Health Sciences
- Suzan TEK AYAZ**
Bozok Üniversitesi, Bozok University
- Şerife TUTAR GÜVEN**
Süleyman Demirel Üniversitesi, Süleyman Demirel University
- Hanife ÜLGEN**
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy University
- Ayşe Sevim ÜNAL**
Ufuk Üniversitesi, Ufuk University
- Nevin USLU**
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy University
- Birgül VURAL**
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat Gaziosmanpaşa University
- Sibel YAŞAR**
Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli University
- Betül YAVUZ**
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Kütahya Sağlık Bilimleri University
- İlknur YILDIZ**
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas Cumhuriyet University
- Hatice YILDIZ**
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın Adnan Menderes University
- Selda YÜZER ALSAÇ**
Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat Bozok University
- Mürşide ZENGİN**
Adıyaman Üniversitesi, Adıyaman University
- Özlem AKARSU**
İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İstanbul Medeniyet University
- Duncan RANDALL**
Bournemouth University Bournemouth University

Bilimsel Program / Scientific Program

Salon / Hall: ANGORA II-III

08.30 - 09.00	AÇILIŞ / OPENING CEREMONY Açılış Konuşması / Opening Speech Hicran ÇAVUŞOĞLU Müzik Dinletisi / Music Concert
09.00 - 09.30	KONFERANS / CONFERENCE Çocuk ve Aile Merkezli Bakım: Kavramın Gelişimi Child and Family Centred Care: Evolution of the Concept Sarah NEILL Oturum Başkanı / Chairperson: Hicran ÇAVUŞOĞLU
09.30 - 10.00	KONFERANS / CONFERENCE Çocukların ve Adölesanların Bilgi Paylaşımına ve Sağlık Bakım Kararlarına Katılımı Children and Adolescents' Participation in Information-Sharing and Healthcare Decision-Making Imelda COYNE Oturum Başkanı / Chairperson: Maria Merícia BETTENCOURT
10.00 - 10.30	KAHVE MOLASI / COFFEE BREAK
10.30 - 11.30	PANEL Covid 19'un Çocuk, Aile ve Hemşireler Üzerindeki Etkileri The Effects of Covid-19 on Children, Families and Nurses Oturum Başkanı / Chairperson: Zeynep CONK, Zümrüt BAŞBAKKAL Çocuklar Üzerindeki Etkileri The Effects on Children Figen YARDIMCI Aileler Üzerindeki Etkileri The Effects on Families İlknur BEKTAŞ Hemşireler Üzerindeki Etkileri (Tükenmişlik Sendromu) The Effects on Nurses (Burnout Syndrome) Hatice BAL YILMAZ
11.30 - 12.00	KONFERANS / CONFERENCE Sağlık Personelinin Sağlık Etki Değerlendirmesindeki Rolü Role of Health Professionals in Health Impact Assessment Gabriel GULIS Oturum Başkanı / Chairperson: Hicran ÇAVUŞOĞLU
12.00-13.30	ÖĞLE YEMEĞİ / LUNCH
13.30 - 14.30	PANEL Adölesanlarda Karşılaşılan Riskli Davranışlar ve Hemşirelik Yaklaşımları Risky Behaviours in Adolescents and Nursing Approaches Oturum Başkanı / Chairperson: Fatma TAŞ ARSLAN, Sibel KÜÇÜKOĞLU Yeme Bozuklukları Eating Disorders İlknur KAHRIMAN İntihar Girişimleri Suicide Attempts Ayda ÇELEBİOĞLU Cinsel Sağlık Sorunları Sexual Health Problems Rana YİĞİT
14.30 - 15.00	KONFERANS / CONFERENCE Pragmatizm ve Çocukların Palyatif Bakım Gereksinimleri: Eğitim ve Politika Yaklaşımları Pragmatics and Children's Palliative Care Needs: Education and Policy Approaches Duncan RANDALL Oturum Başkanı / Chairperson: Firdevs ERDEMİR
15.00 - 15.30	KAHVE MOLASI / COFFEE BREAK
15.30 - 16.00	KONFERANS / CONFERENCE Çocukların Hakları ve Refahının Savunulmasına İlişkin Temel Etik Sorunlar Main Ethical Problems Related to The Defense of Children's Rights and Well-Being Maria Merícia BETTENCOURT Oturum Başkanı / Chairperson: Maria do Rosário PINTO
16.00 - 16.30	KONFERANS / CONFERENCE Çevre Kirliliği ve İklim Değişikliğinin Anne ve Çocuk Sağlığı Üzerine Etkileri Effects of Environmental Pollution and Climate Change on Child and Mother Güler CİMETE Oturum Başkanı / Chairperson: Meral BAYAT
16.30 - 17.50	PANEL Çocukluk Çağında Sık Karşılaşılan Adli Sorunlar Forensic Cases in Pediatrics Oturum Başkanı / Chairperson: Suzan YILDIZ, Emine GEÇKİL Cinsel İstismar ve Çocuk Pornografisi Child Abuse and Child Pornography Yurdağül ERDEM Adli Sorunlara Bağlı Çocuklarda Görülen Posttravmatik Stres Bozukluğu Forensic Issues and Post-traumatic Stress Disorders Hacer ÇETİN İstismar Mağduru Çocuktan Öykü Alma Obtaining History from Victims of Child Abuse Sevinç POLAT Adli Olgularda Pediatri Hemşiresinin Sorumlulukları Responsibility of Pediatric Nurses in Forensic Cases Ayşe GÜROL

Bilimsel Program / Scientific Program

Salon / Hall: ANGORA I

08.30 - 09.00 **AÇILIŞ / OPENING CEREMONY - ANGORA II-III**

Açılış Konuşması / Opening Speech

Hicran ÇAVUŞOĞLU

Müzik Dinletisi / Music Concert

10.00 - 10.30 **KAHVE MOLASI / COFFEE BREAK**

10.30 - 11.50 **PANEL**

Yenidoğanın Cilt Bakımında Kanıt Temelli Uygulamalar Neonatal Skin Care Evidence Based Clinical Practice

Oturum Başkanı / Chairperson: **Gülümser DOLGUN, Serap BALCI**

Yenidoğanın Cildinin Özellikleri Dermatological Characteristics of the Newborn Skin **Seda ÇAĞLAR**

Göbek ve Sünnet Bakımı Umbilical Cord and Circumcision Care **Birsen MUTLU**

Bez Dermatiti Bakımı Diaper Dermatitis Care **Ayfer AÇIKGÖZ**

İntravenöz İnfiltrasyon Bakımı Intravenous Infiltration Care **Müjde ÇALIKUŞU İNCEKAR**

11.50 - 12.20 **KONFERANS / CONFERENCE**

Pediatri Hemşireliğinde Öğretim: Biz ne öğretiyoruz, Neyi Yayınıyoruz? Education in Pediatric Nursing: What Do We Teach, and What Do We Publish? **Firdevs ERDEMİR**

Oturum Başkanı / Chairperson: **Rana YİĞİT**

12.20 - 13.20 **ÖĞLE YEMEĞİ / LUNCH**

KONFERANS / CONFERENCE (BERTAŞ)

13.20 - 13.40 **İ Simulate- Klinik Eğitim Teknolojisi, Esnek Simülasyon Sistemleri ile İstenilen Yerde ve Zamanda Senaryo Uygulamaları** | Simulate-Clinical Education Technology, Scenario Practises at Every Place and Time with Flexible Simulation Systems **Nilay YURDAGELEN**

13.40 - 14.40 **PANEL**

Ülkemizde Anne Sütü ile Beslenme Durumu Yeterli mi? Adequacy of Breastfeeding in Turkey

Oturum Başkanı / Chairperson: **Sevinç POLAT, Figen YARDIMCI**

Son 10 Yılda Anne Sütü ile Beslenmenin Değerlendirilmesi Assessment of Breastfeeding in the Last Decade

Emine GÜDEK SEFEROĞLU

Emzirmeye Engel Olan Durumlar ve Çözüm Önerileri Barriers to Breastfeeding and Proposed Solutions **Hava ÖZKAN**

İlk 1000 Günde Çocuk Beslenmesinin Önemi Importance of Child Nutrition in the First 1000 Days **Gülümser DOLGUN**

14.40 - 15.10 **KONFERANS / CONFERENCE**

Pediatri Hemşireliğinde İnovatif Yaklaşımlar Innovative Approaches in Pediatric Nursing **Nurcan ÖZYAZICIOĞLU**

Oturum Başkanı / Chairperson: **Hacer ÇETİN**

15.10 - 15.40 **KAHVE MOLASI / COFFEE BREAK**

15.40 - 16.10 **KONFERANS / CONFERENCE**

Pediyatrik Onkolojide Palyatif Bakım Uygulamaları Palliative Care Practices in Pediatric Oncology **Melihat AKGÜN KOSTAK**

Oturum Başkanı / Chairperson: **Naime ALTAY**

16.10 - 16.40 **KONFERANS / CONFERENCE**

Yenidoğan Bebeklerde Güvenli Banyo Uygulamaları Safe Bathing Practices for Newborn **Dilek ERGİN**

Oturum Başkanı / Chairperson: **Hatice BAL YILMAZ**

16.40 - 17.40 **PANEL**

Stoma Bakımında Kanıt Temelli Uygulamalar Evidence-Based Practices in Stoma Care

Oturum Başkanı / Chairperson: **Dilek YILDIZ, Zehra ÇALIŞKAN**

Gastrostomi Bakımı Gastrostomy Care **Figen Işık ESENAY**

Trakeostomi Bakımı Tracheostomy Care **Mürşide ZENGİN**

Kolostomi Bakımı Colostomy Care **Birgül VURAL**

Bilimsel Program / Scientific Program

Salon / Hall: ANGORA III

08.40 - 10.00 **PANEL**

Çocuklarda Teknoloji Bağımlılığı Child Technology Addiction

Oturum Başkanı / Chairperson: **Fadime ÜSTÜNER TOP, Tülay KUZLU AYYILDIZ**

Dijital Ortamda Çocukları Bekleyen Riskler Risks for Children in Digital Environment **Meral BAYAT**

Çocuk Resimlerinin Dijital Ortamda Paylaşılmasının Riskleri Risks of Sharing Children's Pictures in Digital Environment
Öznur BAŞDAŞ

Dijital Zorbalık Digital Violence **Yağmur SEZER EFE**

Dijital Ortamdaki Risklerden Korunma Yolları Protection Ways from the Risks in the Internet **Emine ERDEM**

10.00 - 10.30 **KAHVE MOLASI / COFFEE BREAK**

10.30 - 11.00 **KONFERANS / CONFERENCE**

Çocuklarda Hasta Merkezli Bakımda Görsel Desteklerin Değerlendirilmesi Evaluating Pictorial Support in Person-Centred Care for Children **Stefan NILSSON**

Oturum Başkanı / Chairperson: **Ayşe Ferda OCAKÇI**

11.00 - 11.30 **KONFERANS / CONFERENCE**

İslam veya Arap Dünyasında Çocuk Evliliğinin Temel Nedenleri Nelerdir ve Çocuk Evlilikleriyle Mücadelede Neler Yapılabilir?
What Are the Main Causes of Child Marriage in the Islamic or Arab World and What Can Be Done to Combat Child Marriage?

Mohammad AL-MOTLAQ

Oturum Başkanı / Chairperson: **Hicran ÇAVUŞOĞLU**

KONFERANS / CONFERENCE (JEOMED)

11.30 - 12.00 **Diyabetli Hastalarda Medikal Tedavi Medical Treatment in Diabetic Patients**

Bahri ÇAMLI

12.00 - 13.30 **ÖĞLE YEMEĞİ / LUNCH**

13.30 - 14.00 **KONFERANS / CONFERENCE**

Acil Sağlık Yönetiminde Kriz İletişiminin İyileştirilmesi Improving Crisis Communication Skills in Health Emergency Management

Maria do Rosário PINTO

Oturum Başkanı / Chairperson: **Duncan RANDALL**

14.00 - 15.00 **PANEL**

Çocuklarda Terapötik Oyunun Ağrı ve Anksiyete Üzerindeki Etkileri Effects of Therapeutic Play on Pain and Anxiety in Children
Oturum Başkanı / Chairperson: **Ayda ÇELEBİOĞLU, Melahat AKGÜN KOSTAK**

Terapötik Oyunun Önemi Importance of Therapeutic Play **Fatma YILMAZ KURT**

Terapötik Oyunun Ağrı Üzerindeki Etkileri Effects of Therapeutic Play on Pain **Aynur AYTEKİN ÖZDEMİR**

Terapötik Oyunun Anksiyete Üzerindeki Etkileri Effects of Therapeutic Play on Anxiety **Sibel KÜÇÜKOĞLU**

15.00 - 15.30 **KAHVE MOLASI / COFFEE BREAK**

15.30-16.30 **PANEL**

Yüksek Riskli Çocuklar ve Hemşirelik Yaklaşımları High-risk Children and Nursing Approaches

Oturum Başkanı / Chairperson: **Nurcan ÖZYAZICIOĞLU, Emine EFE**

Sokakta Çalışan Çocuklar Children Working in the Street **Aysel TOPAN**

Suçla İtilmiş Çocuklar Criminalized Children **Meltem KÜRTÜNCÜ**

Çocuk İşçiliği Child Labor **Tülay KUZLU AYYILDIZ**

16.30-17.10 **PANEL**

Pandemi Döneminde Hemşirelikte Online Eğitimde Yaşanan Sorunlar Problems with Online Nursing Education during the Pandemic
Oturum Başkanı / Chairperson: **Hatice YILDIRIM SARI, Dilek ERGİN**

Hemşire Öğrencilerin Yaşadıkları Sorunlar Problems Experienced by Nursing Students **Gülçin ÖZALP GERÇEKER**

Hemşire Eğitimcilerin Yaşadıkları Sorunlar Problems Experienced by Nurse Educators **Murat BEKTAŞ**

17.10-17.50 **PANEL**

Pediatriye Periferik ve Santral Kateter Yönetiminde Kanıt Temelli Uygulamalar Evidence Based Practices For Peripheral and Central Catheter Management
Oturum Başkanı / Chairperson: **Sevil İNAL, Zerrin ÇİĞDEM**

Periferik Kateter Yönetimi Peripheral Catheter Management **Gamze YILMAZ**

Santral Kateter Yönetimi Central Catheter Management **Nazan GÜRARSLAN BAŞ**

Bilimsel Program / Scientific Program

Salon / Hall: ANGORA II

08.30 - 09.00 KONFERANS / CONFERENCE

Özel Sağlık Gerekisini Olan ve Evde Teknolojiye Bağımlı Yaşayan Çocuklara Yönelik Hizmetler Yeterli mi? Adequacy of the Services Provided to the Technology- Dependent Children Living at Home with Special Healthcare Needs **Hatice YILDIRIM SARI**
Oturum Başkanı / Chairperson: **İlknur KAHRIMAN**

09.00 - 09.40 PANEL

Türkiye'de Çocuklarda Bağışıklama Durumu The Immunization Status of Children in Turkey
Oturum Başkanı / Chairperson: **Hava ÖZKAN, Seda ÇAĞLAR**

Çocuklarda Bağışıklama Oranları Yeterli mi? Adequacy of Immunization Rates in Children **Emine GEÇKİL**

Ülkemizde Aşı Kararsızlığı ve Aşı Reddini Etkileyen Etmenler ve Çözüm Önerileri Factors Affecting Vaccine Hesitancy-Vaccine Refusal in Turkey, and Strategies to Improve Immunization Rates **Seher SARIKAYA KARABUDAK**

09.40 - 10.10 KONFERANS / CONFERENCE

Çocuk Sağlığı Hemşireliğinde Bilişim Informatics in Pediatric Nursing **Nuran AYDIN ATEŞ**
Oturum Başkanı / Chairperson: **Fatma YILMAZ KURT**

10.10 - 10.30 KAHVE MOLASI / COFFEE BREAK

10.30 - 11.30 PANEL

Ölümcül Hastalığı Olan Çocuğun ve Bakım Verenlerin Güçlendirilmesi Strengthening the Caregivers and Children With Life Threatening Disease

Oturum Başkanı / Chairperson: **Bengü ÇETİNKAYA, Aysel TOPAN**

Çocuğun Güçlendirilmesi Strengthening the Child **Hacer KOBYA BULUT**

Ailenin Güçlendirilmesi Strengthening the Family **Fadime Üstüner TOP**

Hemşirenin Güçlendirilmesi Strengthening the Nurse **Dilek KÜÇÜK ALEMDAR**

11.30 - 12.10 PANEL

Pediatride Karşılaşılan Etik Sorunlar Ethical Problems in Pediatrics

Oturum Başkanı / Chairperson: **Nursan ÇINAR, Gülçin ÖZALP GERÇEKER**

Fetal İstismar, Doğmamış Çocuğun Hakları Fetal Abuse and Fetal Rights **Fatma GÜDÜCÜ TÜFEKCI**

Yoğun Bakım Ünitelerinde Yaşanan Etik Sorunlar Ethical Problems in Intensive Care Units **Gülçin BOZKURT**

12.10 - 13.10 ÖĞLE YEMEĞİ / LUNCH

13.10 - 14.30 PANEL

Çocuklarda Sağlıklı Beslenme İlkeleri Principles of Healthy Nutrition in Children

Oturum Başkanı / Chairperson: **Güler CİMETE, Hülya KARATAŞ**

Yenidoğan ve Süt Çocuğunun Beslenmesi Feeding of the Newborn and the Infant **Nursan ÇINAR**

Okul Öncesi Çocuğunun Beslenmesi Nutrition for Preschool Children **Necla KASIMOĞLU**

Okul Çocuğunun Beslenmesi Nutrition for School Children **Zehra ÇALIŞKAN**

Adölesanın Beslenmesi Nutrition for Adolescent **Selda YÜZER ALSAÇ**

14.30 - 15.00 KONFERANS / CONFERENCE

Çocukların Hemşirelere İlişkin Algılamaları Children's Perceptions of Nurses **Nazan ÇAKIRER ÇALBAYRAM**
Oturum Başkanı / Chairperson: **Hacer KOBYA BULUT**

15.00 - 15.30 KAHVE MOLASI / COFFEE BREAK

15.30 - 16.00 KONFERANS / CONFERENCE

Pediatride Hemşireliğinde Kanıtla Dayalı Uygulamalar Ne Durumda? Current State of Evidence-backed Practices in Pediatric Nursing
Nejla CANBULAT ŞAHİNER

Oturum Başkanı / Chairperson: **Nazan ÇAKIRER ÇALBAYRAM**

16.00 - 16.30 KONFERANS / CONFERENCE

Çocuklarda Kaygı Bozukluğu-Panik Atak Anxiety Disorders and Panic Attacks in Children **Naime ALTAY**
Oturum Başkanı / Chairperson: **Sevcan ATAY TURAN**

16.30 - 17.10 PANEL

Çocuk Sağlığı Alanında Tamamlayıcı ve Alternatif Sağlık Uygulamaları Complementary and Alternative Healthcare Practices for Children
Oturum Başkanı / Chairperson: **Aynur AYTEKİN ÖZDEMİR, Sibel ERGÜN**

Kronik Hastalıklı Çocuklarda Tamamlayıcı ve Alternatif Sağlık Uygulamaları Complementary and Alternative Healthcare Practices for Children with Chronic Diseases **Hülya KARATAŞ**

Çocuk Sağlığı Alanında Tamamlayıcı ve Alternatif Sağlık Uygulamaları Yaygın mı? How common is complementary and alternative healthcare practices for children? **Lale Ayşegül BÜYÜKGÖNENÇ**

17.10 KONFERANS / CONFERENCE

17.40 Çocuklarda Otoinflamatuvar Hastalıklarda Sağlık Durumunun Değerlendirilmesi ve Hemşirelik Yaklaşımları Assessment of Health in Pediatric Autoinflammatory Diseases and Nursing Approaches **Dilek KONUKBAY**
Oturum Başkanı / Chairperson: **Dilek YILDIZ**

Bilimsel Program / Scientific Program

Salon / Hall: ANGORA I

08.40 - 10.00 **PANEL**

Kronik Hastalıklarda Özel Bakım Uygulamaları

Oturum Başkanı / Chairperson: **Meltem KÜRTÜNCÜ, Nejla CANBULAT ŞAHİNER**

İnsülin Pompası Tedavisi Insulin Pump Therapy **Nebahat BORA GÜNEŞ**

Periton Diyalizi Peritoneal Dialysis **Türkan TURAN**

Evde Periton Diyalizi Peritoneal Dialysis at Home **Pınar GÖV**

Hemodiyaliz Hemodialysis **Bengü ÇETİNKAYA**

10.00 - 10.30 **KAHVE MOLASI / COFFEE BREAK**

10.30 - 11.30 **PANEL**

Özel Durumlarda Anne Sütü ile Beslenme Breastfeeding in Special Cases

Oturum Başkanı / Chairperson: **Yurdağül ERDEM, Türkan TURAN**

Yarık Damak ve Yarık Dudağı Olan Bebeklerde Beslenme Feeding Infants With Cleft Palates and Cleft Lips **Funda KARDAŞ ÖZDEMİR**

Özefagus Atrezisi ve Trakea Özefagal Fistülü Olan Bebeklerde Beslenme Feeding Infants with Esophageal Atresia and Tracheal Esophageal Fistula **Emel SEZİCİ**

Konjenital Laringomalazi Olan Bebeklerde Beslenme Feeding Infants with Congenital Laryngomalacia **Ümran ÇEVİK GÜNER**

11.30 - 12.00 **KONFERANS / CONFERENCE**

Kayıp Yaşayan Ailenin Yas Sürecinde Desteklenmesi Supporting Families in Grief Process after a Loss Hüsnüye ÇALIŞIR

Oturum Başkanı / Chairperson: **İlknur BEKTAŞ**

12.00 - 12.40 **KONFERANS / CONFERENCE (LANSİNOH)**

Anne Sütünün Devamlılığı Nasıl Sağlanır? How Can We Provide Continuity of Breast Milk? Nilgün ALTUNTAŞ

12.40 - 13.40 **ÖĞLE YEMEĞİ / LUNCH**

13.40 - 14.10 **KONFERANS / CONFERENCE**

Epileptik Nöbet Geçiren Çocuğa Hemşirelik Yaklaşımları Nursing Approaches to Children Suffering from Epileptic Seizures

Ayşegül İŞLER DALGIÇ

Oturum Başkanı / Chairperson: **Dilek KÜÇÜK ALEMDAR**

14.10 - 14.40 **KONFERANS / CONFERENCE**

Çocuğun Bakımı ve İzleminde Web Tabanlı Eğitim Web-Based Education in Child Care and Monitoring Emine EFE

Oturum Başkanı / Chairperson: **Meral BAYAT**

14.40 - 15.20 **PANEL**

Ebeveyn-Çocuk Bağlanmasında Hemşirenin Rolü Nurse's Role in the Parent-Infant Bonding

Oturum Başkanı / Chairperson: **Nazan GÜRARSLAN BAŞ, Funda KARDAŞ ÖZDEMİR**

Kanguru Bakımı Kangaroo Care **Sümeyye KÜTAHYALIOĞLU**

Masaj Massage **Emriye Hilal YAYAN**

15.20 - 15.50 **KAHVE MOLASI / COFFEE BREAK**

15.50 - 16.20 **KONFERANS / CONFERENCE**

Çocuk Hemşireliğinde Masalların İyileştirici Gücü Healing Power of Fairy Tales in Pediatric Nursing Berfin Sıla KEPEZ

Oturum Başkanı / Chairperson: **Berna EREN FIDANCI**

16.20 - 16.50 **KONFERANS / CONFERENCE**

Pediatri Hemşireliğinde Simülasyon Kullanımı Use of Simulation in Pediatric Nursing Sema KUĞUOĞLU

Oturum Başkanı / Chairperson: **Hüsnüye ÇALIŞIR**

16.50 - 17.30 **PANEL**

Engelli Çocuk ve Ailesinin Sorunları Problems of the Disabled Children and Their Families

Oturum Başkanı / Chairperson: **Emine ERDEM, Birsen MUTLU**

EÇADEM Tanıtımı Introducing of EÇADEM **Ayşe Ferda OCAKÇI**

Engelli Çocukların Sorunları Problems of the Disabled Children **Ayfer AYDIN**

17.30 - 18.00 **KONFERANS / CONFERENCE**

Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Güvenliği Employee Safety in Health Sciences

Ayşe Sonay TÜRKMEN

Oturum Başkanı / Chairperson: **Ayda ÇELEBİOĞLU**

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

Bilimsel Program / Scientific Program

Salon / Hall: ANGORA II-III

09.00 - 09.30	KONFERANS / CONFERENCE Ebeveyn ve Sağlık Profesyoneli Etkileşiminde İletişim Şeklinin Etkisi The Impact of Communication Styles During Parent and Health Professional Interaction Sarah NEILL Oturum Başkanı / Chairperson: Mohammad AL-MOTLAQ
09.30 - 10.00	KONFERANS / CONFERENCE Çocuk ve Adölesanların Kanslerle Yaşam Deneyimleri Children's and Adolescents' Experiences of Living with Cancer Stefan NILSSON Oturum Başkanı / Chairperson: Berna EREN FİDANCI
10.00 - 10.30	KAHVE MOLASI / COFFEE BREAK
10.30 - 11.00	KONFERANS / CONFERENCE Beyinde Ararken Bağırsakta Buldum When I am Searching in the Brain I Found in the Intestine Serkan KARAİSMAİLOĞLU Oturum Başkanı / Chairperson: Ayşegül İŞLER DALGIÇ
11.00 - 11.30	KONFERANS / CONFERENCE Pediatrik Onkoloji Hemşireliğinde İyi Klinik Uygulamaları Good Clinical Practices for Pediatric Oncology Sevcan ATAY TURAN Oturum Başkanı / Chairperson: Emriye Hilal YAYAN
11.30 - 12.00	Bildiri Ödülleri / Abstract Awards
12.00 - 12.30	Değerlendirme ve Kapanış / Evaluation and Closing

Salon / Hall: ANGORA I

09.00 - 10.00	PANEL Çocuklarda Bağımlılık ve Hemşirelik Yaklaşımları Addiction in Children, and Nursing Approaches Oturum Başkanı / Chairperson: Fatma GÜDÜCÜ TÜFEKÇİ, Ayfer AÇIKGÖZ Tütün Bağımlılığı Tobacco Addiction Figen Işık ESENAY Alkol Bağımlılığı Alcohol Addiction Ulviye GÜNAY Madde Bağımlılığı Substance Addiction Gülsün AYRAN
10.00 - 10.30	KAHVE MOLASI / COFFEE BREAK
10.30 - 11.00	KONFERANS / CONFERENCE Kronik Hastalığı Olan Adölesanların Erişkin Sağlık Hizmetlerine Geçiş Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar Problems Experienced by Adolescents with Chronic Diseases in Transition to Adult Healthcare Services Selmin ŞENOL Oturum Başkanı / Chairperson: Suzan YILDIZ
11.00 - 11.30	KONFERANS / CONFERENCE Pediatri Hemşireliği Alanında Teknolojik Yenilikler Technological Innovations in Pediatric Nursing Sibel ERGÜN Oturum Başkanı / Chairperson: Sema KUĞUOĞLU
11.30 - 12.00	Bildiri Ödülleri / Abstract Awards - Angora II-III
12.00 - 12.30	Değerlendirme ve Kapanış / Evaluation and Closing - Angora II-III

TOPUK KANI ALMA İŞLEMİ SIRASINDA PREMATÜRE BEBEKLERE VERİLEN CENİN POZİSYONUNUN SEREBRAL OKSİJENİZASYON, VİTAL BULGULAR, KONFOR VE AĞRI ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA2
EFFECT OF FACILITATING TUCKING ON CEREBRAL OXYGENATION, PHYSIOLOGICAL PARAMETERS, COMFORT, PAIN IN PRETERM INFANTS DURING HEEL BLOOD: RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL
Sibel Küçükkoğlu, Fatma Taş Arslan, Sevinç Akkoyun, Deniz Kocoglu Tanyer, Hanifi Soylu, Murat Konak

PREMATÜRE BEBEKLERDE İNTRAVENÖZ İŞLEMLER SIRASINDA KULLANILAN İKİ FARKLI YÖNTEMİN AĞRIYA KARDİYORESPIRATUAR PARAMETRELERE VE KONFORA ETKİSİ3
THE EFFECT OF TWO DIFFERENT METHODS USED DURING INTRAVENOUS PROCEDURE IN PREMATURED BABIES ON PAIN, CARDIORESPIRATORY PARAMETERS AND COMFORT
Aslınur Taşkın Güzelyazıcı, Bedriye Ak

PRETERM BEBEKLERDE KANGURU BAKIMI VE ANNE KOKUSUNUN TOKSİK STRES ÜZERİNE ETKİSİ4
EFFECT OF MATERNAL ODOR AND KANGAROO CARE ON TOXIC STRESS IN PRETERM BABIES
Alev Sivaslı, Zerrin Çiğdem

YENİDOĞANLARDAN TOPUK KANI ALMA İŞLEMİNDE ANNE SESİ, BEYAZ GÜRÜLTÜ VE ANNE KUÇAĞI MÜDAHALELERİNİN TEK BAŞINA VEYA BİRLİKTE KULLANILMASININ AĞRI VE FİZYOLOJİK PARAMETRELER ÜZERİNDE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA5
THE EFFECT OF USING MATERNAL VOICE, WHITE NOISE, AND MATERNAL HOLDING INTERVENTIONS ALONE OR IN COMBINATION ON PAIN AND PHYSIOLOGICAL PARAMETERS DURING THE NEWBORN HEEL STICK SAMPLING: A RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL
Vildan Apaydın Cırık, Uğur Gül, Zeynep Kihtr, Sema Arayıcı, Emine Efe, Havva Çakmak, Fatma Çalışkan

PREMATÜRE BEBEKLERE UYGULANAN KANGURU BAKIMININ SEREBRAL OKSİJENİZASYON, FİZYOLOJİK PARAMETRELER VE KONFOR ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA6
EFFECT OF KANGAROO MOTHER CARE ON CEREBRAL OXYGENATION, PHYSIOLOGICAL PARAMETERS, AND COMFORT LEVELS IN PREMATURE INFANTS: A RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL
Fatma Taş Arslan, Sevinç Akkoyun, Sibel Küçükkoğlu, Deniz Kocoglu Tanyer, Murat Konak, Hanifi Soylu

KANGURU BAKIMI SIRASINDA MÜZİK UYGULAMASININ PREMATÜRE BEBEKLERİN DAVRANIŞ DURUMU VE FİZYOLOJİK PARAMETRELERİNE ETKİSİ: SİSTEMATİK DERLEME VE META-ANALİZ7
INVESTIGATION OF EFFECTS ON BEHAVIORAL STATES AND PHYSIOLOGICAL PARAMETERS ON APPLICATION OF MUSIC DURING KANGAROO CARE IN PREMATURE INFANTS: SYSTEMATIC REVIEW AND META-ANALYSIS
Sevinç Akkoyun, Fatma Taş Arslan

SALLANAN YATAĞIN PREMATÜRELERİN KONFOR, FİZYOLOJİK PARAMETRELER VE SEREBRAL OKSİJENİZASYON DÜZEYİNE ETKİSİ: NEAR INFRARED SPECTROSCOPY ÇALIŞMASI8
THE EFFECT OF ROCKING BED ON COMFORT, PHYSIOLOGICAL PARAMETERS AND CEREBRAL OXYGENATION LEVEL OF PREMATURE: NEAR INFRARED SPECTROSCOPY STUDY
Sibel Küçükkoğlu, Adalet Yücel, Fatma Taş Arslan, Saime Sündüs Uygun, Tuğba Genç

PREMATÜRE YENİDOĞANLARDA ANNE SÜTÜ KOKUSUNUN ERKEN DÖNEM BESLENME İPUÇLARI, ORAL BESLENMEYE GEÇİŞ SÜRESİ VE ABDOMİNAL PERFÜZYON ÜZERİNE ETKİSİ9
THE EFFECT OF BREAST MILK SMELL ON EARLY FEEDING CUES, TRANSITION PERIOD TO ORAL NUTRITION AND ABDOMİNAL PERFUSION IN PREMATURE NEWBORNS
Adalet Yücel, Sibel Küçükkoğlu

PRETERM YENİDOĞANLARDA MATERYAL İLE POZİSYON VERMENİN VE EL-YÜZ MANEVRESİNİN FİZYOLOJİK PARAMETRELERE VE STRES BELİRTİLERİNE ETKİSİ10
THE EFFECT OF POSITIONING WITH MATERIAL AND HAND-FACE MANEUVER ON PHYSIOLOGICAL PARAMETERS AND STRESS SYMPTOMS IN PRETERM NEWBORNS
İşıl Ar, Serap Balcı

TÜRKİYE'DE ERKEN DOĞMUŞ BEBEKLERİN BABALARININ BABA-BEBEK BAĞLANMA DÜZEYLERİNİN VE FAKTÖRLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ 11
ASSESSMENT OF FACTORS AND FATHER-INFANT ATTACHMENT LEVELS AMONG TURKISH'S FATHERS OF PRETERM INFANTS
Uğur Gül, Hacer Kobya Bulut

"ELASTİK KESE" PREMATÜRE BEBEKLERİN ORAL BESLENME PERFORMANSINA YÖNELİK YENİ BİR MÜDAHALE: CROSSOVER ÇALIŞMA..12
"ELASTIC SAC": IS A NEW INTERVENTION FOR ORAL FEEDING PERFORMANCE OF PRETERM INFANTS: A CROSSOVER TRIAL
Canan Genç, Duygu Gözen, Fatma Kaya Narter

PRETERM BEBEKLER İÇİN GELİŞTİRİLEN ÜÇ MERDİVEN POZİSYON YASTIĞININ FİZYOLOJİK PARAMETRELER VE UYKU-UYANIKLIK DURUMU ÜZERİNE ETKİSİ 13
THE EFFECT OF THREE LADDER POSITION PILLOWS DEVELOPED FOR PRETERM INFANTS ON PHYSIOLOGICAL PARAMETERS AND SLEEP-WAKE STATUS
Fatma Bozdağ, Serap Balcı

PREMATÜRE BEBEKLERDE TAZE YA DA DONMUŞ ANNE SÜTÜYLE BESLENMENİN BAĞIRSAK MİKROBİYATASI ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ: PROSPEKTİF VE GÖZLEMSEL BİR ÇALIŞMA 14
THE EFFECT OF FEEDING PREMATURE INFANTS WITH FRESH OR FROZEN BREAST MILK ON GUT MICROBIOTA: A PROSPECTIVE AND OBSERVATIONAL STUDY
Özlem Selime Merter, Naime Altay

MASAJIN PRETERM BEBEĞİN GELİŞİMİNE ETKİSİNİN İZLEMSEL ÇALIŞMASI: RANDOMİZE KONTROLLÜ ARAŞTIRMA 15
FOLLOW-UP STUDY OF THE EFFECT OF MASSAGE ON THE DEVELOPMENT OF THE PRETERM INFANT: RANDOMIZED CONTROLLED STUDY
Mehmet Emin Düken, Emriye Hilal Yayan

PREMATÜRE BEBEKLERE UYGULANAN MASAJ VE BEYAZ GÜRÜLTÜ UYGULAMASININ UYKU ÜZERİNE ETKİSİ 16
THE EFFECTS OF MASSAGE THERAPY AND WHITE NOISE APPLICATION ON PREMATURE INFANTS' SLEEP
Mehmet Emin Düken, Emriye Hilal Yayan

PRETERM BEBEKLERE UYGULANAN SENSORİMOTOR GİRİŞİMLERİN BESLENMEYE HAZIR OLUŞUĞA VE ORAL BESLENME BAŞARISINA ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA 17
THE EFFECT OF SENSORİMOTOR INTERVENTIONS ON FEEDING READINESS AND ORAL FEEDING SUCCESS IN PRETERM INFANTS: A RANDOMISED CONTROLLED TRIAL
Zühal Çamur, Bengü Çetinkaya

PREMATÜRE YENİDOĞANLARDA ENDOTRAKEAL ASPIRASYON SIRASINDA UYGULANAN SARMALAMANIN VE OROFARİNGEAL KOLOSTRUMUN İŞLEMSEL AĞRIYA VE KONFORA ETKİSİ 18
THE EFFECT OF SWADDLING AND OROPHARYNGEAL COLOSTRUM DURING ENDOTRACHEAL SUCTIONING ON PROCEDURAL PAIN AND COMFORT IN PREMATURE NEONATES
Huriye Karadede, Birsen Mutlu

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE PRETERM BEBEĞİ OLAN EBEVEYNLERİN STRES DÜZEYLERİ İLE HEMŞİRE-EBEVEYN DESTEK DURUMLARININ İNCELENMESİ 19
INVESTIGATION OF STRESS LEVELS AND NURSE-PARENT SUPPORT STATUS OF PARENTS WITH PRETERM BABY IN THE NEONATAL INTENSIVE CARE UNIT
Dilek Konukbay, Mürşide Vural, Dilek Yıldız

KÜVÖZ ÖRTÜSÜNÜN TERM VE PRETERM YENİDOĞANLARIN VİTAL BULGULARINA ETKİSİ 20
THE EFFECT OF THE INCUBATOR COVER ON THE VITAL SIGNS OF TERM AND PRETERM NEWBORNS
Kenan Çetin, Behice Ekici

BOŞANMANIN ÇOCUKLAR ÜZERİNDE ERKEN DÖNEM ETKİLERİNİ AZALTMA DAĞITILMIŞ TELKARİ YÖNTEMİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA 21
QUILLING FOR REDUCE THE EARLY EFFECTS OF DIVORCE ON CHILDREN: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY
Çiğdem Erdoğan

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARINDA PERİFERİK DAMAR YOLU AÇMA GİRİŞİMİ SIRASINDA PARMAK KUKLA OYUNUNUN AĞRI VE ANKSİYETEYE ETKİSİ22

THE EFFECT OF FINGER PUPPET PLAY ON PAIN AND ANXIETY DURING ATTEMPTS TO OPEN PERIPHERAL VASCULAR ACCESS IN PRESCHOOL CHILDREN

Fatma Kurudirek, Zeynep Demir İmamoğlu, Zülbiye Demir Barbak

ÇOCUKLARDA VENÖZ KAN ALMA İŞLEMİ SIRASINDA KULLANILAN İKİ FARKLI SANAL GERÇEKLİK VİDEOSUNUN OLUŞAN AĞRI, KORKU VE ANKSİYETEYE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA.....23

THE EFFECT OF TWO DIFFERENT VIRTUAL REALITY VIDEOS ON PAIN, FEAR, AND ANXIETY DURING VENOUS BLOOD DRAW IN CHILDREN: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Özlem Akarsu, Mahmut Caner Us, Remziye Semerci, Özge Bayrak, Dilan Damar, Dilay Mecihan

AMELİYAT ÖNCESİ ÇOCUKLARA 3D SANAL BAŞLIK İLE İZLETİLEN AMELİYATHANE TURUNUN ÇOCUKLARDA KORKU VE ANKSİYETEYE ETKİSİ24

THE EFFECT OF THE OPERATING ROOM TOUR WATCHED WITH A 3D VIRTUAL HEADSET ON CHILDREN'S FEAR AND ANXIETY BEFORE THE SURGERY

Duygu Karaarslan, Dilek Ergin

HİKÂYE KİTABI OKUMANIN ÇOCUKLARIN AMELİYAT ÖNCESİ KORKU VE ANKSİYETE DÜZEYİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA25

THE EFFECT OF STORYBOOK READING ON CHILDREN'S PREOPERATIVE FEAR AND ANXIETY LEVELS: A RANDOMISED CONTROLLED STUDY

Arzu Sarılioğlu, Fatma Kurudirek, Tuğba Oluç

OYUN ÇAĞI ÇOCUKLARINDA HASTANE ARKADAŞIM YARENCİK GİRİŞİMİ HASTANEYE UYUMU OLUMLU ETKİLEDİ: DENEYSEL BİR ÇALIŞMA26

MY HOSPITAL FRIEND YARENCİK INTERVENTION HAS POSITIVELY AFFECTED HOSPITAL ADAPTATION IN PLAYING AGE CHILDREN: AN EXPERIMENTAL STUDY

Meltem Özcan, Fatma Güdücü Tüfekci

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ELİNDEN TERAPÖTİK OYUNCAKLARIN HASTA ÇOCUKLARLA BULUŞTURULMASI: İYİLİĞİN ÜÇ AYAĞI27

BRINGING THERAPEUTIC TOYS FROM THE HANDS OF NURSING STUDENTS TO CHILDREN: TRIO OF GOODNESS

Beytullah Kılınçat, Sibel Küçükoğlu, Fatma Taş Arslan, Raziye Çelen, Sevil Özkan, Asiye Şahin

SANAL GERÇEKLİK GÖZLÜĞÜ ve AKILLI TELEFON OYUN UYGULAMASININ 7-13 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARDA PREOPERATİF ANKSİYETE ÜZERİNE ETKİSİ28

THE EFFECT OF VIRTUAL REALITY GLASSES AND SMART PHONE GAME APPLICATION ON PREOPERATIVE ANXIETY IN CHILDREN AGED GROUP 7-13

Nuray Caner, Emine Erdem, Cüneyt Turan

TERAPÖTİK OYUNUN SÜNNET ÖNCESİ VE SONRASI DÖNEMDE ÇOCUKLARDAKİ AĞRI VE ANKSİYETE DÜZEYLERİ İLE EBEVEYNLERİN ANKSİYETE DÜZEYLERİ ÜZERİNE ETKİSİ29

THE EFFECT OF THERAPEUTIC PLAY ON CHILDREN'S PAIN, ANXIETY, AND PARENTAL ANXIETY DURING PRE AND POST OPERATIVE PERIOD IN CIRCUMCISION

Sinem Metlek, Seda Çağlar

KANSERLİ ÇOCUKLARA UYGULANAN TERAPÖTİK OYUNUN YAŞAM KALİTESİ VE SEMPTOM KONTROLÜNE ETKİSİ30

THE EFFECT OF THERAPEUTIC PLAY ON THE QUALITY OF LIFE AND SYMPTOM CONTROL OF CHILDREN WITH CANCER

Hatice Uzşen, Zümrüt Başbakkal

ÇOCUKLARDA KAN ALMA İŞLEMİ SIRASINDA TİTREŞİMLİ TURNİKE ve DİSTRAKSİYON KARTLARI KULLANIMININ AĞRI ve ANKSİYETE DÜZEYLERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA.....31

EFFECT OF VIBRATING Tourniquet AND DISTRACTION CARDS ON PAIN AND ANXIETY LEVELS DURING PHLEBOTOMY IN CHILDREN: RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL

Derya Suluhan, Hümeysra Erdem, Dilek Yıldız

ÇOCUK ACİL ÜNİTESİNE BAŞVURAN ÇOCUKLARDA VENÖZ KAN ALMA İŞLEMİ SIRASINDA UYGULANAN İKİ FARKLI DİKKATİ DAĞITMA YÖNTEMİNİN AĞRI, KORKU VE ANKSİYETE DÜZEYİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA32

THE EFFECT OF TWO DIFFERENT DISTRACTION METHODS ON PAIN, FEAR, AND ANXIETY LEVELS DURING VENOUS BLOOD DRAW IN CHILDREN AT PEDIATRIC EMERGENCY UNIT: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Özlem Akarsu, Remziye Semerci, Derya Kılıncı

STANDARDİZE ÇOCUK HASTA KULLANIMININ ÇOCUĞU İŞLEME HAZIRLAMA BECERİSİ ÜZERİNE ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ33

EVALUATION OF THE EFFECT OF STANDARDIZED CHILD PATIENT USE ON PREPARING THE CHILD FOR PROCESS SKILL

Hülya Zengin, Berna Eren Fidancı

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARINDA KAN ALMA İŞLEMİ SIRASINDA IŞIKLI DÖNEN MÜZİKLİ OYUNCAĞIN AĞRI VE ANKSİYETEYE ETKİSİ34

THE EFFECT OF LIGHTED, ROTATING MUSICAL TOY ON PAIN AND ANXIETY DURING BLOOD COLLECTION PROCEDURE IN PRESCHOOL CHILDREN

Fatma Kurudirek, Zeynep Demir İmamoğlu, Sümeyye Ekici

ÇOCUKLARDA VENÖZ KAN ALMA İŞLEMİ SIRASINDA ELDE KULLANILAN İKİ FARKLI TOPUN AĞRI VE ANKSİYETE DÜZEYİNE ETKİSİ35

THE EFFECT OF TWO DIFFERENT BALLS USED DURING THE VENOUS BLOOD COLLECTION PROCESS IN CHILDREN ON PAIN AND ANXIETY LEVEL

Zeynep Yurdakul, Figen Işık Esenay

PERİFERİK İNTRAVENÖZ KATETERİZASYON SIRASINDA UYGULANAN TERAPÖTİK OYUNUN ÇOCUKLARIN AĞRI VE ANKSİYETE DÜZEYLERİ İLE EBEVEYNLERİN ANKSİYETE DÜZEYLERİ ÜZERİNE ETKİSİ36

THE EFFECT OF THERAPEUTIC PLAY DURING PERIPHERAL INTRAVENOUS CATHETERIZATION ON CHILDREN'S PAIN AND ANXIETY LEVELS AND PARENTS' ANXIETY LEVELS

Simge Anderoğlu, Seda Çağlar

YENİDOĞANLARDA İDRAR ÖRNEĞİ TOPLAMADA MESANE STİMÜLASYON TEKNİĞİNİN ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA37

EFFECT OF BLADDER STIMULATION TECHNIQUE ON URINE SAMPLE COLLECTION IN NEWBORN: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Nihan Korkmaz, Fatma Kaya Narter, Birsen Mutlu, Kadriye Şahin, Hande Özgörü

TÜNEL VE LED FOTOTERAPİ ALAN BEBEKLERE UYGULANAN KÜVET BANYONUN BEBEĞİN CİLDİ VE BİLİRUBİN DÜZEYİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA38

THE EFFECT OF TUB BATHING ON THE SKIN AND BILIRUBIN LEVELS OF BABIES RECEIVING TUNNEL AND LIGHT-EMITTING DIODE PHOTOTHERAPIES: A RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL

Serap Özdemir, Serap Balcı

FOTOTERAPİ ALAN BEBEKLERDE ANNE SÜTÜ KOKUSUNUN BEBEKLERİN BİLİRUBİN DÜZEYİNE VE FOTOTERAPİDE KALMA SÜRESİNE ETKİSİ.....39

THE EFFECT OF BREAST MILK ODOR ON BILIRUBIN LEVELS AND DURATION OF PHOTOTHERAPY IN BABIES RECEIVING PHOTOTHERAPY

Elif Nilay Ak, Ayfer Açıkgöz

YENİDOĞANLARDA CENİN POZİSYONU YÖNTEMİNİN ETKİSİ: SİSTEMATİK BİR İNCELEME40

THE EFFECT OF THE FACILITATED TUCKING METHOD IN NEWBORN: A SYSTEMATIC INVESTIGATION

Büşra Öner, Vildan Apaydın Cırık

CENİN POZİSYONU YÖNTEMİNİN YENİDOĞANLARIN AĞRI DÜZEYLERİNE ETKİSİ41

EFFECT OF THE FACILITATED TUCKING METHOD ON PAIN LEVELS OF NEWBORNS

Vildan Apaydın Cırık, Büşra Öner

YENİDOĞANLARDA TOPUKTAN KAN ALMA İŞLEMİ SIRASINDA DİNLETİLEN BEYAZ GÜRÜLTÜ VE TERAPÖTİK DOKUNMANIN FİZYOLOJİK PARAMETRELER, AĞRI VE KONFOR DÜZEYİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA...44

THE EFFECT OF WHITE NOISE AND THERAPEUTIC TOUCH ON PHYSIOLOGICAL PARAMETERS, PAIN AND COMFORT LEVEL IN NEWBORNS DURING HEEL BLOOD SAMPLING: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Duygu Deniz Erol, Gülçin Özalp Gerçekker

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN YENİDOĞAN AĞRISININ DEĞERLENDİRMESİNE İLİŞKİN BİLGİSİ 45 NURSING STUDENTS' KNOWLEDGE ON THE EVALUATION OF NEONATAL PAIN <i>Dilek Zengin, Hatice Bal Yılmaz, Elif Seden Güler</i>	DOĞUMDAN SONRA YENİDOĞANA UYGULANAN MİDE ASPİRASYONU İŞLEMİNİN EMZİRME ÜZERİNE ETKİSİNİN BELİRLENMESİ 55 DETERMINATION THE EFFECT OF THE STOMACH ASPIRATION PROCEDURE APPLIED TO THE NEWBORN AFTER BIRTH ON BREASTFEEDING <i>Merve Isık, Nuran Aydın Ateş</i>
YENİDOĞAN KAPİLLER TOPUK KANI ALMADA MANUEL VE OTOMATİK LANSETLERİN AĞRI, STRES, FİZYOLOJİK PARAMETRELER VE AĞLAMA SÜRESİ ÜZERİNE ETKİSİ 46 THE EFFECT OF MANUAL AND AUTOMATIC LANCETS ON PAIN, STRESS, PHYSIOLOGICAL PARAMETERS AND CRYING TIME IN NEWBORN CAPILLARY HEEL BLOOD COLLECTION <i>Türkan Kadiroğlu, Meral Güven, Reyhan Yalçın, Adem Aslan</i>	YENİDOĞANIN ÖZELLİKLERİ İLE ANNE SÜTÜ BESİN İÇERİĞİ İLİŞKİSİ 56 RELATIONSHIP BETWEEN NEWBORN CHARACTERISTICS AND BREAST MILK NUTRIENT CONTENT <i>Fatma Sule Bilgiç, Gülçin Bozkurt, Emine Asuman Çoban</i>
YENİDOĞANLARDA TOPUK KANI ALMA İŞLEMİ SIRASINDA HİSSEDİLEN AĞRIYI AZALTMA FARKLI YÖNTEMLERİN KARŞILAŞTIRILMASI 47 COMPARISON OF DIFFERENT METHODS FOR REDUCING PAIN IN HEEL BLOOD IN NEWBORNS <i>Tuğba Karga Yılmaz, Betül Yavuz</i>	ANNELERİN EMZİRME YETERLİLİK VE MUTLULUK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ 57 DETERMINATION OF BREASTFEEDING SELF-EFFICACY AND HAPPINESS LEVELS OF MOTHERS <i>Büşranur Yılmaz, Hava Özkan</i>
ANNELERİN DOĞUM SONU DÖNEMDE GÜVENLİK HİSLERİ İLE EMZİRME ÖZ-YETERLİLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 48 EVALUATION OF MOTHERS' SAFETY FEELINGS AND BREASTFEEDING SELF-EFFICACY IN THE POSTPARTUM PERIOD <i>Habibe Polat, Hava Özkan</i>	ANNELERİN YENİDOĞAN BAKIM UYGULAMALARININ YENİDOĞAN GÜVENLİĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ 57 EVALUATION OF NEWBORN CARE PRACTICES OF MOTHERS IN TERMS OF NEWBORN SAFETY <i>Bahtışen Kartal, Bahriye Kaplan</i>
ÇÖKÜK VE DÜZ MEME UCUNA YÖNELİK GELİŞTİRİLEN BİR ARACIN, BEBEĞİN EMME BAŞARISI VE KILO ALIMI ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMIZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA 49 THE EFFECT OF A TOOL DEVELOPED FOR FLAT AND INVERTED NIPPLE ON BREASTFEEDING SUCCESS AND WEIGHT GAIN: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY <i>Zeynem Yıldırım Balkan, Serap Balcı</i>	GEBE KADINLARIN OPTİMAL BESİN ÖĞESİ ALIMININ VE BESİN TAKVİYESİNİN BEBEKLERİNİN ANTROPOMETRİK VE FONTANEL BOYUTLARI ÜZERİNE ETKİSİNİN BELİRLENMESİ 58 DETERMINATION OF THE EFFECT OF OPTIMAL NUTRIENT INTAKE AND NUTRITIONAL SUPPLEMENTATION OF PREGNANT WOMEN ON ANTHROPOMETRIC AND FONTANEL DIMENSIONS OF THEIR BABIES <i>Mehtap Metin Karaaslan, İknur Kahrıman, Canan Altınsoy, Kübra Arslantürk, Beril Gürlek, Deniz Dereci Delibaş, Bülent Yılmaz</i>
YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN SÜTANNELİĞİ VE ANNE SÜTÜ BANKALARINA İLİŞKİN BİLGİ VE GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ 50 DETERMINATION OF THE INFORMATION AND OPINIONS OF NURSES WORKING IN THE NEONATAL INTENSIVE CARE UNIT ON WET-NURSING AND MOTHER'S MILK BANKS <i>Dilek Konukbay, Emine Kapan, Dilek Yıldız</i>	MATERNAL DEPRESİF SEMPTOMLAR, ANNELİK MEMNUNİYETİ VE MATERNAL BAĞLANMA ARASINDAKİ İLİŞKİNİN YAPISAL EŞİTLİK MODELİ İLE İNCELENMESİ 59 INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN MATERNAL DEPRESSIVE SYMPTOMS, MATERNAL SATISFACTION, AND MATERNAL ATTACHMENT WITH THE STRUCTURAL EQUALITY MODEL <i>Seda Tecik, Nursan Çınar</i>
TÜRKİYE'NİN GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNDEKİ EMZİREN KADINLARDA SÜT PAYLAŞIMI VE ANNE SÜTÜ BANKACILIĞI: BİLGİ, GÖRÜŞ VE UYGULAMALAR 51 MILK SHARING AND HUMAN MILK BANKING AMONG LACTATING WOMEN LIVING IN THE SOUTHEASTERN ANATOLIA REGION OF TURKEY: KNOWLEDGE, OPINIONS AND PRACTICES <i>Sidar Gül, Mürside Zengin</i>	MATERNAL BAĞLANMANIN ERKEN ÇOCUKLUK GELİŞİMİ BİLGİSİ İLE İLİŞKİNİN İNCELENMESİ 60 INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP OF MATERNAL ATTACHMENT AND EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT KNOWLEDGE <i>Sinem Başdemir, Hatice Yıldırım Sarı</i>
MANDALA AKTİVİTESİ TEMELLİ EMZİRME PROGRAMININ PRİMİPAR KADINLARIN EMZİRME ÖZ-YETERLİLİĞİNE VE ANNE-BEBEK BAĞLANMASI ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMIZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA 52 THE EFFECT OF MANDALA ACTIVITY-BASED BREASTFEEDING PROGRAM ON BREASTFEEDING SELF-EFFICACY AND MOTHER-INFANT ATTACHMENT OF PRIMIPAROUS WOMEN: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY <i>Çiğdem Sarı Öztürk, Kadriye Demir</i>	GEBELERE VERİLEN YENİDOĞAN BAKIMI İLE İLGİLİ EĞİTİMİN GELENEKSEL TUTUM VE UYGULAMALARA ETKİSİ 61 THE EFFECT OF TRAINING ON NEWBORN CARE GIVEN TO PREGNANTS ON TRADITIONAL ATTITUDES AND PRACTICES <i>Hasret Yağmur Sevinç Akın, Nesrin Şen Celasin</i>
ANNE-BEBEK UYUM ODASINDA VERİLEN EMZİRME EĞİTİMİNİN YENİDOĞAN BEBEĞİ OLAN ANNELERİN EMZİRME ÖZ-YETERLİLİKLERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ 53 INVESTIGATION OF THE EFFECT OF BREASTFEEDING TRAINING IN THE MOTHER-BABY HARMONY ROOM ON BREASTFEEDING SELF-EFFICACY OF NEWBORN MOTHERS <i>Yağmur Sezen Yılmaz, Nesrin Şen Celasin</i>	ÇOCUKLARDA AMELİYAT SONRASI AĞRININ BİLGİSAYAR DESTEKLİ YÜZ İFADESİ ANALİZİYLE DEĞERLENDİRİLMESİ 63 ASSESSMENT OF POSTOPERATIVE PAIN IN CHILDREN WITH COMPUTER ASSISTED FACIAL EXPRESSION ANALYSIS <i>Avla İrem Aydın, Nurcan Özyazıcıoğlu</i>
GEBELİKTE UYGULANAN EMZİRME EĞİTİMİ DESTEKLİ KLİNİK PİLATES PROGRAMININ ANNELERİN VÜCUT AĞIRLIĞI KONTROLÜ VE SADECE ANNE SÜTÜ VERME SÜRESİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA 54 THE EFFECT OF THE CLINICAL PILATES PROGRAM WITH BREASTFEEDING TRAINING SUPPORT APPLIED DURING PREGNANCY ON MOTHERS' WEIGHT CONTROL AND EXCLUSIVE BREASTFEEDING PERIOD: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY <i>Fatma Yılmaz Kurt, Sibel Küçükkoğlu, Aynur Aytekin Özdemir, Şeyda Üçeş</i>	BATIN AMELİYATI OLAN ÇOCUKLARDA MOBİLİZASYON ÖNCESİ UYGULANAN TENS UYGULAMASININ AĞRI VE KORKU ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA 64 THE EFFECT OF TENS INTERVENTION BEFORE MOBILIZATION ON PAIN AND FEAR IN CHILDREN WITH ABDOMINAL SURGERY: A RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL <i>Sibel Küçükkoğlu, Hilal Kurt Sezer, Bayram Sönmez Ünüvar, Metin Gündüz</i>
	KARDİYOVASKÜLER CERRAHİ SONRASI EKSTRAKORPÖREAL MEMBRAN OKSİJENASYONU UYGULANAN PEDIYATRİK HASTALARIN ERKEN DÖNEM SONUÇLARI 65 EARLY OUTCOMES OF PEDIATRIC PATIENTS RECEIVING EXTRACORPÖREAL MEMBRANE OXYGENATION AFTER CARDIOVASCULAR SURGERY <i>Fatma Bozdağ, Öznur Başdaş, Emine Hekim Yılmaz, Numan Ali Aydemir, Nurgül Yurtseven, Aynur Baykal</i>

- ÇOCUĞU AÇIK KALP CERRAHİSİ GEÇİREN ANNELERDE DİNİ BAŞA ÇIKMA, UMUTSUZLUK VE YAŞAM KALİTESİ DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ.....66**
DETERMINATION OF RELIGIOUS COPING, HOPELESSNESS AND QUALITY OF LIFE LEVELS IN MOTHERS WHOSE CHILD HAD OPEN HEART SURGERY
Fatma Bozdağ, Öznur Başdaş
- KOLCABA'NIN KONFOR KURAMI'NA TEMELLENEN HEMŞİRELİK BAKIMININ SÜNNET OLAN ÇOCUK VE EBEVEYLERİNİN KONFOR SONUÇLARINA ETKİSİ: RANOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA.....67**
HOW NURSING CARE BASED ON KOLCABA'S COMFORT THEORY AFFECTS COMFORT RESULTS OF THE MALE CIRCUMCISED CHILDREN AND THEIR PARENTS: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY
Fahriye Pazarcıkçı, Emine Efe
- EBEVEYLERİN SÜNNET HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ: KALİTATİF ÇALIŞMA....68**
PARENTS' OPINIONS ON CIRCUMCISION: QUALITATIVE STUDY
Sevim Çimke, Dilek Yıldırım Gürkan, Sevinç Polat
- ERKEK ÇOCUKLARDA SÜNNET YAŞININ ANKSİYETE VE BENLİK ALGISI ÜZERİNE ETKİSİ.....69**
THE EFFECT OF CIRCUMCISION AGE ON ANXIETY AND SELF-PERCEPTION IN BOYS
Feride Yavuz, Hacer Kobyay Bulut
- KARACİĞER NAKLİ OLMUŞ ÇOCUKLARIN EBEVEYNİ OLMAK: BOYLAMSAL BİR ÇALIŞMA.....69**
PARENTING CHILDREN WITH LIVER TRANSPLANTATION: A LONGITUDINAL STUDY
Yeliz Suna Dağ, Emriye Hilal Yayan, Tefik Tolga Şahin
- KARACİĞER NAKLİ YAPILMIŞ ÇOCUKLARDA DEPRESYON, UMUT VE YAŞAM KALİTESİ: KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA.....70**
DEPRESSION, HOPE, AND QUALITY OF LIFE IN CHILDREN WITH LIVER TRANSPLANT: A COMPARATIVE STUDY
Semih Dertli, Ulviye Günay, Abdullah Sarman
- KARACİĞER NAKLİ OLMUŞ ÇOCUKLARIN PSİKOSOSYAL DURUMLARININ İNCELENMESİ: 2 YILLIK BİR BOYLAMSAL ÇALIŞMA.....71**
INVESTIGATION OF PSYCHOSOCIAL STATUS OF CHILDREN WITH LIVER TRANSPLANTATION: A 2 YEAR LONGITUDINAL STUDY
Yeliz Suna Dağ, Emriye Hilal Yayan, Tefik Tolga Şahin
- GASTROŞİZİS NEDENİ İLE AMELİYATI OLAN YENİDOĞANIN HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU72**
NURSING CARE OF A NEWBORN WITH SURGERY DUE TO GASTROCHISIS: A CASE REPORT
Derya Suluhan, Ecem Sağıroğlu, Dilek Yıldız, Can İhsan Öztoran
- YARIK DAMAK VEYA YARIK DUDAKLI ÇOCUĞA SAHİP EBEVEYLERİN STRESLE BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİNİN BELİRLENMESİ.....73**
IDENTIFYING STRATEGIES FOR COPING WITH THE STRESS OF HAVING A CHILD WITH A CLEFT PALATE OR A CLEFT LIP
Selin Kaplan Laço, Emriye Hilal Yayan
- BİBERON İLE BESLENEN 0-6 AYLIK YARIK DAMAK-DUDAKLI BEBEKLERDE BESLENME POZİSYONUNUN BESLENME PERFORMANSINA ETKİSİ.....74**
THE EFFECT OF NUTRITIONAL POSITION ON NUTRITIONAL PERFORMANCE IN 0-6 MONTHS-OLD INFANTS WITH CLEFT LIP AND/OR PALATE
Şerife Kartal Erdost, Duygu Gözen
- ÇOCUK YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDE KARŞILANAMAYAN BAKIMLA İLİŞKİLİ İŞ YÜKÜ, ÇEVRE VE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ.....75**
WORKLOAD, ENVIRONMENT AND PERSONALITY TRAITS ASSOCIATED WITH MISSED CARE IN THE PEDIATRIC INTENSIVE CARE UNITS
Serap Özdemir, Erhan Elmaoğlu
- ÇOCUK YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE ÇOCUĞU YATAN ANNELERİN STRES VE MANEVİ İYİ OLUŞ DÜZEYLERİ76**
STRESS AND SPIRITUAL WELL-BEING LEVELS OF MOTHERS WITH CHILDREN IN THE PEDIATRIC INTENSIVE CARE UNIT
Öznur Başdaş, Nuray Caner, Gülsah Oğul
- ÇOCUK YOĞUN BAKIM HASTALARINDA ENDOTRAKEAL ASPIRASYONA BAĞLI AĞRI: KAPSAM İNCELEMESİ.....77**
A SCOPING REVIEW OF PAIN RELATED THE ENDOTRACHEAL SUCTIONING OF PEDIATRIC INTENSIVE CARE PATIENTS
Aslı Alaca, Hatice Yıldırım Sarı, Medine Yılmaz, Kemal Yayla
- ÇOCUK YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE YATAN HASTALARDA BASINÇ YARALANMASI GELİŞME RİSKİNİN BELİRLENMESİNDE BRADEN Q VE BUÇH RİSK TANILAMA ARAÇLARININ KARŞILAŞTIRILMASI78**
COMPARISON OF BRADEN Q AND BUCH RISK ASSESSMENT SCALES IN THE EVALUATIONS OF PRESSURE INJURY IN A PEDIATRIC INTENSIVE CARE UNIT
Meltem Yağcı, Melahat Akgün Kostak
- PEDİATRİ YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE TABURCU OLAN ÇOCUK VE EBEVEYLERİNDE TRAVMA SONRASI STRES BOZUKLUĞUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ79**
POSTTRAUMATIC STRESS DISORDER IN PARENTS AND CHILDREN AFTER DISCHARGE FROM THE PEDIATRIC INTENSIVE CARE UNIT
Aysegül Karaca, Ayfer Açıköz
- TRAKEOSTOMİDE UYGULANAN EĞİTİMİN KOMPLİKASYON GELİŞİMİ, HASTANEME BAŞVURU, ANNELERİN BAKIM YÜKÜ VE BİLGİ DÜZEYİNE ETKİSİ80**
THE EFFECT OF TRAINING APPLIED IN TRACHEOSTOMY ON COMPLICATION DEVELOPMENT, ADMISSION TO HOSPITAL, MOTHERS' CARE BURDEN AND KNOWLEDGE LEVEL
Elif Gözetici, Hatice Dönmez
- MÜLTİPLE SKLEROZ TANILI ADÖLESAN HASTALARIN PEDİATRİK BAKIMDAN ERİŞKİN BAKIMA GEÇİŞTE YAŞADIĞI DENEYİMLERİNİN TANIMLANMASI81**
DEFINING THE EXPERIENCES OF ADOLESCENT PATIENTS WITH MULTIPLE SCLEROSIS IN TRANSITION FROM PEDIATRIC CARE TO ADULT CARE
Didem Yüksel Yılmaz, Figen Yardımcı, Firdevs Erdemir, Rana Karabudak
- ÇÖZÜM ODAKLI DANIŞMANLIĞIN ASTIMLI ADÖLESANLARIN ÖZETKİLİLİK, ASTIM KONTROLÜ VE YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ82**
THE EFFECT OF SOLUTION FOCUSED COUNSELING ON SELF-EFFICACY, ASTHMA CONTROL AND QUALITY OF LIFE IN ADOLESCENTS WITH ASTHMA
Pınar Gök, Meral Bayat
- ASTIM ATAĞIYLA ACİLE BAŞVURAN ÇOCUKLARA NEBÜLİZATÖR UYGULANIRKEN VERİLEN POZİSYONUN YAŞAM BULGULARI VE ANKSİYETEYE ETKİSİ83**
THE EFFECT OF THE POSITION ON VITAL SIGNS AND ANXIETY DURING APPLYING NEBULIZER IN CHILDREN WHO HAVE APPLIED TO EMERGENCY SERVICE WITH ASTHMA ATTACK
Gamze Kaş Alay, Suzan Yıldız
- KİSTİK FİBROZİSLİ ADÖLESANLARDA ÖZ BAKIM EKSİKLİĞİ KURAMINA DAYALI HEMŞİRELİK BAKIMININ ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ84**
EVALUATION OF THE EFFICIENCY OF NURSING CARE BASED ON SELF-CARE DEFICIENCY THEORY IN ADOLESCENTS WITH CYSTIC FIBROSIS
Tuğçe Torun, Hicran Çavuşoğlu, Deniz Doğru Ersöz
- ALERJİK ASTIMLI ADÖLESANLARA İNTERNET ORTAMINDA AKRAN VE YETİŞKİN TARAFINDAN VERİLEN EĞİTİMİN YAŞAM KALİTESİ, ÖZ ETKİLİLİK, KAYGI, HASTALIK BİLGİ VE YÖNETİMİNE ETKİSİ: RANOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA85**
THE EFFECT OF ONLINE PEER AND ADULT EDUCATION GIVEN TO ADOLESCENTS WITH ALLERGIC ASTHMA ON THEIR QUALITY OF LIFE, SELF-EFFICACY, ANXIETY, AND DISEASE KNOWLEDGE AND MANAGEMENT: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY
Pelin Karataş, Hüsnüye Çalışır
- KRONİK HASTALIKLI OLAN ADÖLESANLARA YÖNELİK GEÇİŞ BAKIM MÜDAHALELERİNİN ETKİNLİĞİNİN SİSTEMATİK OLARAK İNCELENMESİ.....86**
A SYSTEMATIC EXAMINATION OF THE EFFICIENCY OF TRANSITIONAL CARE INTERVENTIONS FOR ADOLESCENTS WITH CHRONIC DISEASE
Berna Eren Fidancı, Merve Çil, Dilek Yıldız
- COVID 19 PANDEMİSİNDE KİSTİK FİBROZİSLİ ÇOCUKLARA UYGULANAN TELE-EGZERSİZ PROGRAMININ YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ87**
THE IMPACT OF A TELE-EXERCISE PROGRAM FOR CHILDREN WITH CYSTIC FIBROSIS DURING THE COVID-19 PANDEMIC ON QUALITY OF LIFE
Merve Koyun, Zümrüt Başbakkal
- EVDE KARMAŞIK SAĞLIK BAKIM İHTİYAÇI OLAN ÇOCUKLARA BAKIM VERENLERİN BAKIMDA YAŞADIKLARI GÜÇLÜKLER VE BAKIM YÜKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ88**
ASSESSMENT OF THE DIFFICULTIES AND CARE BURDENS OF CAREGIVERS OF CHILDREN WITH COMPLEX HEALTH CARE NEEDS AT HOME
Merve Yetimoğlu, Hacer Kobyay Bulut

KRONİK HASTALIĞA SAHİP ÇOCUKLARIN HASTALIĞINA YÖNELİK TUTUMLARI VE YAŞAM KALİTELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ89

EVALUATION OF DISEASE RELATED ATTITUDES AND QUALITY OF LIFE IN CHILDREN WITH CHRONIC ILLNESS

Melis Can Keskın Güngör, Funda Kardeş Özdemir

KRONİK BÖBREK YETMEZLİĞİNE SAHİP ERGEN VE EBEVEYNLERİ İÇİN GELİŞTİRİLEN ÖZ YÖNETİM PROGRAMININ ERGENLERİN SAĞLIĞINA ETKİSİ90

THE EFFECT OF SELF MANAGEMENT PROGRAM FOR ADOLESCENTS AND PARENTS WITH CHRONIC KIDNEY DISEASE ON ADOLESCENTS' HEALTH

Tufan Aslı Sezer, Hicran Çavuşoğlu, Ali Düzova

KRONİK HASTALIĞA SAHİP ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERDE ALGILANAN SOSYAL DESTEK VE EBEVEYN ÖZ-YETERLİĞİNİN EBEVEYN-ÇOCUK İLİŞKİSİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ91

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF PERCEIVED SOCIAL SUPPORT AND PARENTAL SELF-EFFICACY ON PARENT-CHILD RELATIONSHIP IN PARENTS WITH CHRONIC DISEASED CHILDREN

Mine Nur Çakır, Evrim Kızıl

MUKOPOLİSAKKARİDOZ HASTALIĞI İLE İZLENEN ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERİN DENEYİMLERİNİN BELİRLENMESİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA92

DETERMINING THE EXPERIENCES OF PARENTS OF CHILDREN WITH MUCOPOLYSACCHARIDOSIS: A QUALITATIVE STUDY

Tuba Arpacı

PRİMER İMMÜN YETMEZLİĞİ OLAN ADÖLESANLARIN İMMÜNOGLOBÜLİN TEDAVİSİNDE İNTRAVENÖZDEN SUBKUTANA GEÇME DENEYİMLERİ: NİTELİKSEL BİR ÇALIŞMA93

EXPERIENCES OF INTRAVENOUS-TO-SUBCUTANEOUS SWITCHING IN IMMUNOGLOBULIN THERAPY OF ADOLESCENTS WITH PRIMARY IMMUNODEFICIENCY: A QUALITATIVE STUDY

Semra Köse, Raheleh Sabet Sarvestani, Emine Geçkil, Elnur Kaleci, Hatice Dönmez

KRONİK HASTALIĞI OLAN ÇOCUK VE GENÇ YETİŞKİNLERİN GEÇİŞ BAKIMINA İLİŞKİN TECRÜBE VE ALGILARI: BİR META-TEZ ÇALIŞMASI94

CHILD AND YOUNG ADULTS WITH CHRONIC DISEASE OF EXPERIENCE AND PERCEPTIONS ABOUT TRANSITION CARE: A META-SYNTHESIS STUDY

Emine Güneş San, Sümeyye Yıldız, Naime Altay, Ebru Kılıçarslan Törüner

TANI İLE BAŞLAYAN YAŞAM YOLCULUĞUNDA: KONJENİTAL KALP HASTALIĞI OLAN BEBEKLERİN ANNELERİNİN DENEYİMLERİ95

LIFE JOURNEY STARTING WITH DIAGNOSIS: EXPERIENCES OF MOTHERS OF BABIES WITH CONGENITAL HEART DISEASE

Nezahat Ünaldu, Berna Eren Fidancı

KRONİK HASTALIĞI OLAN ÇOCUKLAR VE GENÇ YETİŞKİNLERDE GEÇİŞ BAKIMI PROGRAMLARI: SİSTEMATİK DERLEME96

TRANSITIONAL CARE PROGRAMS FOR CHILDREN AND YOUNG ADULTS WITH CHRONIC DISEASE: A SYSTEMATIC REVIEW

Sümeyye Yıldız, Emine Güneş San, Ebru Kılıçarslan Törüner, Naime Altay

KRONİK HASTALIK TANISIYLA İZLENEN ÇOCUKLARIN OKULDAKİ GEREKSİNİMLERİNİN BELİRLENMESİ: EBEVEYN VE ÖĞRETMEN PERSPEKTİFİNDEN97

THE NEEDS OF PRIMARY SCHOOL CHILDREN WITH CHRONIC DISEASE: PARENTS' AND TEACHERS' PERCEPTIONS

Gizem Çakır, Naime Altay

PEDİATRİK YAŞAM KALİTESİ ENVANTERİ (PEDSQL) 3.0 KARDİYAK MODÜLÜNÜN 8-18 YAŞ ÇOCUK VE EBEVEYN FORMUNUN TÜRKÇE GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI98

VALIDITY AND RELIABILITY STUDY OF PEDIATRİK QUALITY OF LIFE INVENTORY (PEDSQL) 3.0 CARDIAC MODULE FOR 8-18 YEARS OLD CHILDREN AND PARENTS IN TURKISH.

Tuba Büşra Altın, Gülçin Özalp Gerçeker

KARDEŞLERİN PERSPEKTİFİNDEN KEMİK İLİĞİ TRANSPLANTASYONUNA BAKIŞ99

VIEW OF THE BONE MARRROW TRANSPLANTATION FROM SIBLINGS' PERSPECTIVE

Neslihan Karabina, Sema Kuşuoğlu

KANSER TEDAVİSİ ALAN ERGENLERDE MANDALA AKTİVİTESİNİN PSİKOLOJİK SEMPTOMLAR, ANKSİYETE VE DEPRESYON DÜZEYİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA100

THE EFFECTIVENESS OF MANDALA DRAWING IN REDUCING PSYCHOLOGICAL SYMPTOMS, ANXIETY AND DEPRESSION IN HOSPITALISED ADOLESCENTS WITH CANCER: A RANDOMISED CONTROLLED TRIAL

Meltem Gürcan, Sevcan Atay Turan

7-18 YAŞ ARASI ÇOCUK ONKOLOJİ HASTALARINDA EBEVEYNİN AĞRI KABULÜNÜN ÇOCUKLARIN YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ101

THE EFFECT OF PARENTAL ACCEPTANCE OF PAIN ON THE QUALITY OF LIFE OF CHILDREN IN PEDIATRİK ONCOLOGY PATIENTS AGED 7-18 YEARS

Aleyna Denizler, Tülay Kuzlu Ayyıldız

KANSER TANISI İLE İZLENEN ÇOCUKLARA VE AİLELERİNE UYGULANAN TEKNOLOJİ TEMELLİ MOTİVASYON PROGRAMININ ETKİNLİĞİNİN İNCELENMESİ102

INVESTIGATION INTO THE IMPACT OF TECHNOLOGY-BASED MOTIVATION PROGRAM APPLIED TO THE CHILDREN FOLLOWED WITH CANCER DIAGNOSIS AND THEIR FAMILIES

Zeynep Kisecek Şengül, Ebru Kılıçarslan Törüner

KANSERLİ ÇOCUKLARIN YAŞADIKLARI PSİKOSOSYAL SORUNLARIN YORGUNLUK VE YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ103

THE EFFECT OF PSYCHOSOCIAL PROBLEMS EXPERIENCED BY CHILDREN WITH CANCER ON FATIGUE AND QUALITY OF LIFE

Ayçin Ezgi Önel, Sibel Küçükoglu

KANSERLİ ÇOCUKLARDA YEME DAVRANIŞI, BESLENME DURUMU VE TAT ALMA DEĞİŞİKLİĞİ104

EATING BEHAVIOUR, NUTRITIONAL STATUS AND TASTE ALTERATION IN CHILDREN WITH CANCER

Yasemin Yaşar, Elif Bilsin Kocamaz

PEDİATRİK HEMATOLOJİ-ONKOLOJİ KLİNİKLERİNDE ÇALIŞAN HASTANE GÖNÜLLÜLERİNİN DENEYİMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA105

EXPERIENCES OF HOSPITAL VOLUNTEERS IN PEDIATRİK HEMATOLOGY-ONCOLOGY CLINICS: A QUALITATIVE STUDY

Rabiye Güneş, Esin Sezgin, Beyza Kendir

KANSER HASTALARINA BAKIM VEREN AİLE BİREYLERİNİN BAKIM YETENEĞİNİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİNİN TÜRK KÜLTÜRÜNE UYARLAMA ÇALIŞMASI106

ADAPTATION OF THE CARING ABILITY SCALE FOR FAMILY CAREGIVERS OF PATIENTS ON CANCER TREATMENT TO TURKISH CULTURE

Derya Akdeniz Uysal, Rana Yiğit

PEDİATRİK ONKOLOJİDE ORAL MUKOZİT ÇALIŞMALARI: WEB OF SCIENCE TEMELLİ BİBLİYOMETRİK ANALİZ107

ORAL MUCOSITIS STUDIES IN PEDIATRİK ONCOLOGY: WEB OF SCIENCE BASED BIBLIOMETRIC ANALYSIS

Seda Ardahan Sevgili, Selmin Şenol

VİNKRİSTİN TEDAVİSİ GÖREN KANSERLİ ÇOCUKLARDA VİNKRİSTİN İLE İLİŞKİLİ PERİFERAL NÖROPATİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: TÜRKÇE GEÇERLİK GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI108

EVALUATION OF VINCRISTINE-RELATED PERIPHERAL NEUROPATHY IN CHILDREN WITH CANCER RECEIVING VINCRISTINE: A TURKISH VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Bilge Özdemir, Gülçin Özalp Gerçeker, Emine Zahide Özdemir, Büşra Güliz Yıldırım, Uluç Yiş, Çağatay Günay, Gülten Öztürk Thomas, Hale Ören,

KEMOTERAPİ TEDAVİSİ ALAN ÇOCUKLARDA ORAL MUKOZİTİN YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ109

EFFECTS OF ORAL MUCOSITIS ON THE QUALITY OF LIFE OF CHILDREN RECEIVING CHEMOTHERAPY

Azime Hacıoğlu Güven, Hatice Bal Yılmaz

KANSERLİ ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN SİRİTÜEL İYİ OLUŞ DÜZEYLERİNİN VE YAŞAM KALİTELERİNİN İNCELENMESİ110

INVESTIGATION OF SPIRITUAL WELL-BEING LEVELS AND QUALITY OF LIFE OF PARENTS OF CHILDREN WITH CANCER

Vesile Tuğba Mingir, Sebhat Altundağ

ONKOLOJİK SORUNU OLAN ÇOCUKLARIN OKULA DÖNÜŞ HAZIR OLUŞLUK ÖLÇEĞİ: 7-18 YAŞ..... 111

BACK-TO-SCHOOL READINESS SCALE OF CHILDREN WITH ONCOLOGICAL PROBLEMS: 7-18 AGES

Birgül Erdoğan, Sümeyye Yıldız, Dilek Bayram, Naime Altay, Ebru Kılıçarslan Törtüner

ÇOCUK HEMATOLOJİ VE ONKOLOJİ POLİKLİNİNİNDE KAN ALMA GİRİŞİMİ UYGULANAN ÇOCUK HASTALARDA SANAL GERÇEKLiĞİN AĞRI, KORKU VE DUYGUSAL GÖRÜNÜME ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA..... 112

THE EFFECT OF VIRTUAL REALITY ON PAIN, FEAR AND EMOTIONAL APPEARANCE DURING BLOOD DRAW IN PEDIATRIC PATIENTS AT THE HEMATOLOGY AND ONCOLOGY OUTPATIENT CLINIC: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Nazmi Kanad, Gülçin Özalp Gerçekler, İbrahim Eker, Hilal Susam Şen

LÖSEMİLİ ÇOCUKLARDA PORT KATATERE ERİŞİMDE HEMŞİRELİK GİRİŞİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: GÖZLEMSEL ÇALIŞMA 113

EVALUATION OF NURSING INTERVENTIONS FOR PORT CATHETER ACCESS IN CHILDREN WITH LEUKEMIA: AN OBSERVATIONAL STUDY

Nazmi Kanad, Gülçin Özalp Gerçekler, Yeter Düzenli Kar, Nilgün Eroğlu

TÜRKİYE'DE AKUT HASTALIĞI OLAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN KANSERE İLİŞKİN TUTUMLARI: TEK MERKEZ DENEYİMİ 114

ATTITUDES OF PARENTS OF CHILDREN WITH ACUTE ILLNESS TOWARDS CANCER IN TURKEY: A SINGLE-CENTER EXPERIENCE

Ayşegül Şimşek, Ferhat Güneriğök, Muhammet Ali Varkal

WATSON'UN İNSAN BAKIM KURAMINA GÖRE ALFA KUŞAĞI ÇOCUKLARININ İYİLEŞTİRİCİ HEMŞİREDEN BEKLENTİLERİ VE GEREKSİNİMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA 115

THE EXPECTATIONS AND NEEDS OF ALPHA CHILDREN FROM THE REMEDIAL NURSE ACCORDING TO WATSON'S THEORY OF HUMAN CARE: A QUALITATIVE STUDY

Bahar Aksoy, Vildan Apaydın Cırık, Sarah Neill

PALYATİF BAKIM ALAN ÇOCUKLARIN PRİMER BAKIM VERİCİLERİNİN DENEYİMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA 116

EXPERIENCES OF PRIMARY CAREGIVERS OF CHILDREN RECEIVING PALLIATIVE CARE: A QUALITATIVE STUDY

Mürşide Zengin, Emriye Hilal Yayan, İrem Kenç

PEDİATRİK PALYATİF BAKIM: KAVRAM ANALİZİ..... 117

PEDIATRIC PALLIATIVE CARE: CONCEPT ANALYSIS

Selda Eyyublu, Dilek Konukbay, Dilek Yıldız

HEMŞİRE VE HEKİMLERİN YENİDOĞAN PALYATİF BAKIMINA YÖNELİK TUTUMLARI: KARŞILAŞTIRMALI KESİTSEL BİR ÇALIŞMA 118

ATTITUDES TOWARD NEONATAL PALLIATIVE CARE AMONG NURSES AND PHYSICIANS: A COMPARATIVE CROSS-SECTIONAL STUDY

Burcu Aykanat Girgin, Duygu Gözen, Eda Aktaş, Kübra Ergün

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN DEMOGRAFİK VE MESLEKİ ÖZELLİKLERİNİN PALYATİF BAKIM TUTUMLARINA ETKİSİ-ÖN ÇALIŞMA SONUÇLARI 119

THE EFFECT OF DEMOGRAPHIC AND PROFESSIONAL CHARACTERISTICS OF NEONATAL INTENSIVE CARE NURSES ON THEIR PALLIATIVE CARE ATTITUDES- PRELIMINARY STUDY RESULTS

Rabia Nur Teki, Bengü Çetinkaya

BEYAZ GÖZYAŞLARI: PERİNATAL KAYBA İLİŞKİN FENOMENOLOJİK BİR ÇALIŞMA 120

WHITE TEARS: A PHENOMENOLOGICAL STUDY OF PERINATAL LOSS

Aylin Pekyiğit, Dilek Yıldız, Ayşe Özge Deniz, Burcu Çalık Bağrıyanık

BEBEKLERİNİN ÖLÜMÜ SONRASI EBEVEYNLERİN YAS DENEYİMLERİNİN İNCELENMESİ: SİSTEMATİK DERLEME 121

EXAMINATION OF PARENTS' GRIEF EXPERIENCES AFTER THE DEATH OF THEIR INFANTS: A SYSTEMATIC REVIEW

Merve Akar, Tuba Arpacı

COVID-19 TANISI ALMIŞ ÇOCUK VE ERGENLERDE ANKSİYETE VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER..... 122

ANXIETY IN PAEDIATRIC PATIENTS DIAGNOSED WITH COVID-19 AND THE AFFECTING FACTORS

Abdullah Solmaz, Hülya Karataş, Tuğba Meliha Fatma Ercan, Tuğba Erat, Filiz Solmaz, Hasan Kandemir

COVID-19 SÜRECİNDE ÇÖLYAKLI ADÖLESLERİN GLUTENSİZ DİYETE UYUMU VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER 123

COMPLIANCE WITH GLUTEN-FREE DIET AND AFFECTING FACTORS IN ADOLESCENTS WITH CELIAC DISEASE DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Ayla İrem Aydın, Büşra Başpınar, Meryem Atak, Gülay Öztaş, Zeliha Demirtaş, Nurcan Özyazıcıoğlu

KAPANMA KOŞULLARI ALTINDA ÇOCUKLARIN İYİ OLMA HALİNİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE VERSİYONUNUN GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI 124

PSYCHOMETRIC PROPERTIES OF THE TURKISH VERSION OF THE SCALE FOR MEASURING WELL-BEING OF CHILDREN IN LOCKDOWN

Dilek Demir, Şenay Demir, Murat Bektaş, İlknur Bektaş, Naira Berasatagi

ÇOCUKLAR İÇİN COVID-19 HAKKINDA BİLGİ KAYNAĞI OLARAK YOUTUBE: İÇERİK KALİTESİ, GÜVENİRLİK VE İZLEYİCİ KATILIM ANALİZİ..... 125

YOUTUBE AS A SOURCE OF INFORMATION ABOUT COVID-19 FOR CHILDREN: CONTENT QUALITY, RELIABILITY, AND AUDIENCE PARTICIPATION ANALYSIS

Merve Azak, Kadriye Şahin, Nihan Korkmaz, Suzan Yıldız

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDEKİ ÇOCUKLARIN UYKU BOZUKLUĞU İLE ANNE BABA STRESİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ..... 126

DETERMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN SLEEP DISORDER AND PARENT STRESS OF CHILDREN IN THE COVID-19 PANDEMIC PROCESS

Arzu Sarıoğlu, Gülsün Ayran, Semra Köse

OKUL ÇAĞINDAKİ ÇOCUĞUN PANDEMİ SÜRECİ DENEYİMLERİNİN HAZIRLANAN DİJİTAL HİKAYELERLE PAYLAŞILMASI: OLGU SUNUMU 127

SHARING THE PANDEMIC PROCESS EXPERIENCES OF SCHOOL AGE CHILDREN WITH PREPARED DIGITAL STORIES: A CASE REPORT

Birgül Erdoğan, Naime Altay

ERGENLERDE COVID-19 FOBİSİ VE UYKU KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ..... 128

CORRELATION BETWEEN COVID-19 PHOBIA AND SLEEP QUALITY IN ADOLESCENTS

Yeşim Zülkar, Gökçe Demir

İZOLASYON SÜRECİNİN COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİNDE ÇOCUKLARIN DAYANIKLILIĞINA VE PSİKOSOSYAL DURUMUNA ETKİSİ..... 129

THE EFFECT OF THE ISOLATION PROCESS ON THE RESILIENCE AND PSYCHOSOCIAL STATUS OF CHILDREN IN THE COVID-19 PANDEMIC

Deniz Genç, Ebru Kılıçarslan Törtüner

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE ADÖLESLERDE PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN PSİKOSOSYAL ÜZERİNE ETKİSİ 130

THE EFFECT OF PROBLEM SOLVING SKILLS ON PROSOCIALITY IN ADOLESCENTS DURING THE COVID-19 PANDEMIC PROCESS

Aysel Topan, Meltem Kürtüncü, Nurten Arslan

COVID-19 HASTALIĞINDAN KORUNMAYA YÖNELİK TİYATRO YÖNTEMİYLE VERİLEN EĞİTİMİN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN HASTALIĞA İLİŞKİN TUTUMLARINA VE KORKULARINA ETKİSİ..... 131

EFFECT OF TRAINING GIVEN BY THEATRICAL METHOD FOR PROTECTION AGAINST COVID-19 DISEASE ON THE ATTITUDES AND FEARS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS REGARDING THE DISEASE

Aynur Aytekin Özdemir, Ayşe Okanlı, Nesrin İlhan, Rujnan Tuna, Hacer Ataman, Cemile Savcı, Berna Dinçer, Rabia Aleyna Çatal, Emine Barbaros

COVID-19 PANDEMİSİNDE EV KARANTİNASINDA KALAN ÇOCUKLARIN VE AİLELERİNİN YAŞADIKLARI GÜÇLÜKLER 132

CHALLENGES OF THE COVID-19 PANDEMIC FOR CHILDREN AND THEIR FAMILIES DURING HOME QUARANTINE IN TURKEY

Bahise Aydın, Nazan Çakırer Çalbayram, Sebahat Altundağ

ÇOCUKLARDA COVID-19 TESTİ ÖNCESİ YAPILAN DİKKATİ DAĞITICI YÖNTEMLERİN ANKSİYETE VE KORKUYA ETKİSİ 133

THE EFFECT OF THE DISTRACTION METHODS USED BEFORE THE COVID-19 TEST ON THE FEAR AND ANXIETY LEVELS OF CHILDREN

Emel Odabaşoğlu, Esra Tural Büyük, Hatice Uzşen, Merve Koyun

PEDİATRİK HEMŞİRELERİNİN COVID-19 KORKUSUNUN İŞ STRESİNE ETKİSİ: PSİKOLOJİK İYİ OLUŞUN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ..... 134

THE EFFECT OF FEAR OF COVID-19 ON WORK STRESS IN PEDIATRIC NURSES: AN INVESTIGATION OF THE MEDIATING ROLE OF PSYCHOLOGICAL WELL-BEING

Fatma Yılmaz Kurt, İlknur Kahrıman, Bahar Çolak

PANDEMİ DÖNEMİNDE PEDIATRİ HEMŞİRELERİNİN MERHAMET YORGUNLUĞU DÜZEYLERİ İLE STRESLE BAŞA ÇIKMA TARZLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: KESİTSEL ÇALIŞMA 135
INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN COMPASSION FATIGUE LEVELS AND COPING STYLES OF PEDIATRIC NURSES DURING THE PANDEMIC: A CROSS-SECTIONAL STUDY
Tuñan Aslı Sezer, Aslıhan Öztürk Eyimaya, Zeynep Yurdakul

PANDEMİDE HEMŞİRELİK VE ANNELİK: TÜRKİYE'DEN BİR KALİTATİF ÇALIŞMA ÖRNEĞİ 136
NURSING AND MATERNITY IN THE PANDEMIC: A SAMPLE OF QUALITATIVE STUDY FROM TURKEY
Derya Evgin, Yağmur Sezer Efe, Fatma Özdemir

KORONAVİRÜS PANDEMİSİNDE ENFEKSİYON KONTROLÜ 137
INFECTION CONTROL IN THE CORONAVİRÜS PANDEMIC
Zühal Artuvan

PANDEMİ DÖNEMİNDE YAYINLANAN ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ İLE İLGİLİ MAKALELERİN SİSTEMATİK DERLEMESİ 138
A SYSTEMATIC REVIEW OF THE PUBLISHED ARTICLES REGARDING THE PEDIATRIC NURSING DURING THE PANDEMIC
Nevin Al, Gülay Türk, Makbule Yılmaz, Sema Kuşuoğlu, Aysel Kökcü Doğan

PANDEMİ SÜRECİNDE ADÖLESLARIN YEME TUTUMU, FİZİKSEL AKTİVİTE VE UYKU KALİTESİ DÜZEYLERİ 139
EATING ATTITUDES, PHYSICAL ACTIVITY AND SLEEP QUALITY LEVELS OF ADOLESCENTS DURING THE PANDEMIC PROCESS
Öznur Başdaş, Esmâ Bağcıvan, Dilara Şahin, Gülşah Oğul, Meral Bayat

PANDEMİ DÖNEMİNDE BİR DEVLET HASTANESİNİN ÇOCUK YOĞUN BAKIM ÜNİTESİ VE ÇOCUK CERRAHİ KLİNİKLERİNDE KULLANILAN HEMŞİRELİK TANILARININ AİLE MERKEZLİ BAKIM VE ATRAVMATİK BAKIM KAPSAMINDA İNCELENMESİ: RETROSPEKTİF ÇALIŞMA 140
EXAMINATION OF NURSING DIAGNOSES, WHICH WERE USED IN PEDIATRIC INTENSIVE CARE UNIT AND PEDIATRIC SURGERY CLINICS AT A STATE HOSPITAL, IN THE SCOPE OF FAMILY CENTERED CARE AND ATRAVMATİK CARE DURING PANDEMIC PERIOD: A RETROSPECTIVE STUDY
Sevil Özkan, Sevinç Akkoyun, Fatma Taş Arslan

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE ÇOCUĞU PEDIATRİK ONKOLOJİ KLİNİĞİNDE TEDAVİ GÖREN EBEVEYNLERİN YAŞAM KALİTESİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ 141
DETERMINATION OF THE QUALITY OF LIFE OF PARENTS WITH CHILDREN TREATED IN THE PEDIATRIC ONCOLOGY CLINIC DURING THE COVID-19 PANDEMIC AND AFFECTING FACTORS
Aysel Topan, Özlem Öztürk Şahin, Zeynep Aközülü, Dilek Bayram, Tülay Kuzlu Ayıldız

EBEVEYNLERİN PANDEMİ SÜRECİNDE YAŞADIKLARI PSİKOLOJİK SIKINTILARIN VE ÇOCUKLARINI COVID-19'DAN KORUMAYA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ 142
EXAMINING PARENTS' PSYCHOLOGICAL DISTRESS DURING THE PANDEMIC PROCESS AND ATTITUDES TOWARDS PROTECTING THEIR CHILDREN FROM COVID-19
Birgül Erdoğan, Zübeyde Ezgi Erçelik, Figen Yardımcı, Naime Altay

COVID-19 TANISI OLAN ANNELERİN EMZİRMEYE İLİŞKİN BİLGİ VE DENEYİMLERİ İLE EMZİRME ÖZ-YETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ 143
A STUDY OF BREASTFEEDING KNOWLEDGE AND EXPERIENCES AND BREASTFEEDING SELF-EFFICACY OF MOTHERS DIAGNOSED WITH COVID-19
Zahide Kaplan, Hülya Karataş, Ufuk Acar

COVID-19 SALGININDA YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE BEBEĞİ YATAN ANNELERE VERİLEN EMZİRME EĞİTİMİNİN EMZİRME BAŞARISINA ETKİSİ 144
THE EFFECT OF BREASTFEEDING EDUCATION GIVEN TO MOTHERS WHOSE BABIES ARE HOSPITALIZED IN THE NEONATAL INTENSIVE CARE UNIT DURING THE COVID-19 PANDEMIC ON BREASTFEEDING SUCCESS
Yeşim Girgeç, Zümrüt Başbakkal

COVID-19 DÖNEMİ ÇALIŞAN ANNELERİN BEBEKLERİNE ANNE SÜTÜ VERME DURUMU 145
WORKING MOTHERS' STATE OF GIVING BREASTMILK TO THEIR BABIES DURING COVID-19 PERIOD
Zübeyde Korkmaz, Zehra Özer

PANDEMİ SÜRECİNDE EBEVEYNLERİN COVID-19 KORKULARI, ÇOCUKLARININ TEPKİLERİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER 146
COVID-19 FEARS OF PARENTS, THEIR CHILDREN'S REACTIONS AND AFFECTING FACTORS DURING THE PANDEMIC PROCESS
Melihat Akgün Kostak, Nuray Macuncu, İsmail Çetintaş

PANDEMİDE ANNELERİN EV KAZALARINA YÖNELİK GÜVENLİK ÖNLEMLERİNİN TANILAMA VE İLK YARDIM ÖZ-YETERLİK DURUMLARININ BELİRLENMESİ 147
DIAGNOSIS OF MOTHERS' SAFETY MEASURES FOR HOME ACCIDENTS AND DETERMINATION OF FIRST AID SELF-EFFICIENCY DURING THE PANDEMIC
Deniz Yiğit, Dilek Şayık, Ayfer Açıkgöz

ÇOCUĞU, PANDEMİ SÜRECİNDE YOĞUN BAKIMDA YATAN EBEVEYNLERİN ANKSİYETE VE TRAVMA SONRASI STRES BOZUKLUĞU DÜZEYLERİ 147
POST TRAUMATIC STRESS DISORDER AND ANXIETY IN THE PARENTS OF CHILDREN DISCHARGED FROM INTENSIVE CARE UNIT
Güler Cimete, Beyza Sultan Sağlamoğlu

COVID -19 KAYNAKLI ERKEN DOĞUMLAR: ANNELERLE NİTEL BİR ARAŞTIRMA 148
PREMATURE BIRTHS DUE TO COVID -19: A QUALITATIVE STUDY WITH MOTHERS
Çağrı Çövener Özçelik, Özge Eren, Yasemin Uzunay, Günay Arslan, Nagihan Sabaz

COVID-19 PANDEMİSİ NEDENİYLE HASTANEDE YATAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN GEREKSİNİMLERİ VE DENEYİMLERİ 149
NEEDS AND EXPERIENCES OF PARENTS OF CHILDREN HOSPITALIZED DUE TO THE COVID-19 PANDEMIC
Berna Eren Fidancı, Dilek Yıldız, Özge Arslaner

EBEVEYNLERİN COVID-19 ANKSİYETESİ, FOBİSİ VE COVID-19 RİSKİNE KARŞI ÇOCUKLARINI KORUYUCU, GELENEKSEL VE TAMAMLAYICI TIP UYGULAMALARININ BELİRLENMESİ 150
ANXIETY, PHOBIA AND PROTECTIVE, TRADITIONAL AND COMPLEMENTARY MEDICINE PRACTICES OF PARENTS TOWARDS COVID-19 AND COVID-19 RISK DETERMINATION
Ayçin Ezgi Önel, Elif Bulut, İlnur Kahrıman

SAĞLIK ÇALIŞANI EBEVEYNLERİN KORONAVİRÜS (COVID-19) KORKUSUNUN EBEVEYN-ÇOCUK İLİŞKİSİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ 151
THE EFFECT OF HEALTHCARE PARENTS' FEAR OF CORONAVIRUS (COVID-19) ON PARENT-CHILD RELATIONSHIP
Merve Çeliktaş, Şenay Aras Doğan

COVID-19 PANDEMİSİNİN ANNELERİN EMZİRMEYE YÖNELİK BİLGİ, TUTUM VE DAVRANIŞLARI İLE ANNELERİN GÜNLÜK YAŞAMLARINA ETKİSİ 152
THE EFFECT OF COVID-19 PANDEMIC ON MOTHERS' KNOWLEDGE, ATTITUDES AND BEHAVIORS TOWARDS BREASTFEEDING AND THEIR DAILY LIFE
Sevil Özkan, Edanur Tar, Sibel Küçükoğlu

0-14 YAŞ ARASI ÇOCUĞU OLAN ANNELERİN COVID-19 ENFEKSİYONU BULAŞ KORKUSU İLE AŞIYA KARŞI TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ 154
DETERMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN FEAR OF CONTAGION OF COVID-19 INFECTION AND ATTITUDES TOWARDS VACCINATION OF MOTHERS WITH CHILDREN AGED 0-14
Aysel Topan, Siğnem Anol

GEBELİKTE COVID-19 AŞI REDDİ: EĞİTİM ETKİNLİĞİ AŞI TUTUMLARINI ETKİLER Mİ? 155
COVID-19 VACCINE REJECTION IN PREGNANCY: DOES EDUCATIONAL EFFICIENCY AFFECT VACCINE ATTITUDES?
Özge Eren, Günay Arslan, Ayça Yıldırım Demir

OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARDA CİNSEL İSTİSMARI ÖNLEMENE YÖNELİK YARATICI DRAMA YÖNTEMİYLE GELİŞTİRİLEN BEDENİM BENİM ÖZELİMDİR EĞİTİM PROGRAMININ ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 156
EVALUATION OF EFFECTIVENESS OF THE "MY BODY IS SPECIAL" TRAINING PROGRAM DEVELOPED WITH THE CREATIVE DRAMA METHOD TO PREVENT SEXUAL ABUSE IN PRESCHOOL CHILDREN
Duygu Kemer, Ayşegül İşler Dalgıç

ANNELERE UYGULANAN ÇOCUK CİNSEL İSTİSMARINI ÖNLEME PROGRAMININ ETKİSİ: SOLOMON DÖRT GRUPLU DENEME MODELİ 157
THE EFFECT OF CHILD SEXUAL ABUSE PREVENTION PROGRAM APPLIED TO MOTHERS: SOLOMON FOUR-GROUP TRIAL MODEL
Mürşide Zengin, Ceyda Başoğlu, Emriye Hilal Yayan

PEDİATRİ KLİNİKLERİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN ÇOCUK İSTİSMARINI/ İHMALİNİ RAPORLAMAYA KARŞI TUTUMLARININ BELİRLENMESİ..... 158
DETERMINING THE ATTITUDES OF NURS WORKING IN PEDIATRIC CLINICS TO REPORTING CHILD ABUSE/NEGLIGENCE
Aslinur Taşkın Güzelyazıcı, Evrim Kızıler

OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARI CİNSEL İSTİSMARDAN KORUMA EĞİTİM PROGRAMININ ANNELERİN CİNSEL İSTİSMARA İLİŞKİN İNANÇLARI ÜZERİNE ETKİSİ..... 159
THE EFFECT OF PRE-SCHOOL CHILD SEXUAL ABUSE PREVENTION EDUCATION PROGRAM ON MOTHERS' BELIEFS ABOUT SEXUAL ABUSE
Birgül Tuncay, Emine Erdem

FLÖRT ŞİDDETİ İLE OLUMSUZ ÇOCUKLUK ÇAĞI YAŞANTILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÖRNEĞİ..... 160
THE RELATIONSHIP BETWEEN DATING VIOLENCE AND NEGATIVE CHILDHOOD EXPERIENCES: A SAMPLE OF UNIVERSITY STUDENTS
Zehra Çalışkan, Veysel Şıvan Çetin

ESKİŞEHİR İL MERKEZİNDE BİR GRUP OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN İLE BİR GRUP SAĞLIK ÇALIŞANININ ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİNE YÖNELİK FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ 161
STUDYING THE LEVEL OF AWARENESS FOR CHILD ABUSE AND NEGLECT OF A GROUP OF PRE-SCHOOL TEACHERS AND A GROUP OF HEALTH PROFESSIONALS IN ESKİŞEHİR
Hilal Şahin, Dilek Ergin

ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN ÇOCUK HAKLARINA İLİŞKİN TUTUMLARI VE ÇOCUĞA YÖNELİK ŞİDDETE DUYARLILIKLARI 162
ATTITUDES OF CHILD DEVELOPMENT STUDENTS TOWARDS CHILD RIGHTS AND SENSITIVITY TO VIOLENCE AGAINST CHILDREN
Birgül Tuncay, Osman Oğulcan Türkmen

BABALARIN ÇOCUK CİNSEL EĞİTİMİNE İLİŞKİN TUTUMLARI VE ÇOCUKLARIYLA CİNSEL İLETİŞİMLERİ 163
FATHERS' ATTITUDES TOWARDS CHILD SEXUAL EDUCATION AND SEXUAL COMMUNICATION WITH THEIR CHILDREN
Vildan Apaydın Cırık, Bahar Aksoy, Elif Bulut

İLK VE ACIL YARDIM PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNDE ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİNİ BELİRLEMEDE VERİLEN EĞİTİMİN ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 164
EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF THE EDUCATION PROVIDED IN IDENTIFYING CHILD ABUSE AND NEGLECT IN FIRST AND EMERGENCY AID PROGRAM STUDENTS
Mehtap Metin Karaaslan

ÖZEL BAKIM GEREKSİNİMİ OLAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİ TARAFINDAN UYGULANAN GELENEKSEL YÖNTEMLERİN VE TAMAMLAYICI TERAPİLERİN BELİRLENMESİ 168
DETERMINING THE TRADITIONAL METHODS AND COMPLEMENTARY THERAPIES USED BY PARENTS OF CHILDREN WITH SPECIAL HEALTHCARE NEEDS
Gizem Çakır, Naime Altay, Ebru Kılıçarslan Törüner

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLAR İÇİN DAVRANIŞSAL ESNEKLİK ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE UYARLAMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI 169
TURKISH ADAPTATION OF THE BEHAVIORAL FLEXIBILITY SCALE FOR CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY
Birgül Vural, Nermin Gürhan, Bahadır Geniş, Gazi Ahmet Özaslan

ÇOCUĞU OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU TANISI ALMIŞ EBEVEYNLERDE EBEVEYN YETERLİLİK ÖLÇEĞİNİN UYARLAMASI VE EBEVEYN ÖZYETERLİLİĞİNİ YORDAYAN FAKTÖRLER..... 170
ADAPTATION OF THE PARENTAL SELF-EFFICACY SCALE IN PARENTS OF CHILDREN DIAGNOSED WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER AND FACTORS PREDICTING PARENTAL SELF-EFFICACY
Birgül Vural, Meral Bayat, Yağmur Sezer Efe

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNE UYGULANAN "GRUP DANIŞMANLIĞI EĞİTİM PROGRAMI" NİN EBEVEYNLERİN PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK, YAŞAM DOYUMU VE AİLE FONKSİYONELLİĞİNE ETKİSİ..... 171
THE EFFECT OF "GROUP COUNSELING TRAINING PROGRAM" APPLIED TO PARENTS OF CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER ON PSYCHOLOGICAL RESILIENCE, LIFE SATISFACTION AND FAMILY FUNCTIONALITY OF PARENTS
Selma Sabancıoğulları, Ferdağ Yıldırım

ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN ERGENLERİN EBEVEYNLERİNİN CİNSEL GELİŞİME GEÇİŞLE İLGİLİ DENEYİMLERİ: GEÇİŞLER TEORİSİ TEMELLİ NİTEL BİR ÇALIŞMA..... 172
EXPERIENCES OF PARENTS OF ADOLESCENTS WITH INTELLECTUAL DISABILITIES REGARDING THE TRANSITION TO SEXUAL DEVELOPMENT: A CURRENTIONS THEORY-BASED QUALITATIVE STUDY
Nimet Karataş, Ayşegül İşler Dalgıç

6-17 YAŞ ARASINDAKİ NORMAL GELİŞİM GÖSTEREN VE ÖZEL GEREKSİNİMİ OLAN ÇOCUK-ANNE-BABA İLİŞKİLERİNİN İNCELENMESİ..... 173
EXAMINATION OF PARENT-PARENT RELATIONSHIPS OF CHILDREN AGED 6-17 WITH NORMAL DEVELOPMENT AND SPECIAL NEEDS
Serap Çetin, Ferdağ Yıldırım, Seyma Alan

ÖZEL GEREKSİNİMİ OLAN VE OLMAYAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN ÇOCUK İLİŞKİLERİ, EVLİLİK UYUMLARI VE BAĞLANMA STİLLERİ 174
CHILD RELATIONSHIPS, MARITAL HARMONY AND ATTACHMENT STYLES OF PARENTS OF CHILDREN WITH AND WITHOUT SPECIAL NEEDS
Bahar Aksoy, Hacer Kobya Bulut

KORUNMAYA İHTİYACI OLAN 12-18 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN RİSKLİ SAĞLIK DAVRANIŞLARININ VE AKRAN BASKISININ DEĞERLENDİRİLMESİ 175
ASSESSMENT OF RISKY HEALTH BEHAVIORS AND PEER PRESSURE OF 12-18 YEARS OLD CHILDREN IN NEED OF PROTECTION
Zahide İy, İlkur Kahriman

PEDİATRİ HEMŞİRELİĞİ DERSİ ALAN ÖĞRENCİLERİN OKUL SAĞLIĞI (OÇEM) STAJI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA..... 176
OPINIONS OF STUDENTS TAKING PEDIATRIC NURSING COURSE ABOUT SCHOOL HEALTH (OÇEM) INTERNSHIP: A QUALITATIVE STUDY
Sevda Arslan, Sefa Sobcalı, Esra Biriktir, Feyza Demir

ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİNDE GÜNCEL İNTERAKTİF ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: TERSİNE ÇEVİRİLMİŞ SINIF VE JIGSAW 177
CURRENT INTERACTIVE TEACHING METHODS IN PEDIATRIC NURSING: FLIPPED CLASSROOM AND JIGSAW
Tufan Aslı Sezer, Figen Işık Esenay

VIDEO DESTEKLİ UZAKTAN ÖĞRETİMİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE PEDİATRİK İLAÇ UYGULAMA BİLGİ VE BECERİ KAZANIMINA ETKİSİ 178
THE EFFECT OF VIDEO-BASED DISTANCE EDUCATION ON PEDIATRIC DRUG APPLICATION KNOWLEDGE AND SKILLS OF NURSING STUDENTS
Dilek Zengin, Hatice Bal Yılmaz

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNE BLOOM TAKSONOMİSİ TEMELİNDE VERİLEN DİYABETİK KETOASİDOZ YÖNETİMİ EĞİTİMİNİN; KLİNİK KARAR VERME ÖZGÜVENİ, ANKSİYETE DÜZEYLERİNE ETKİSİ 179
THE EFFECT OF DIABETIC KETOACIDOSIS MANAGEMENT EDUCATION GIVEN TO NURSING STUDENTS BASED ON BLOOM'S TAXONOMY ON CLINICAL DECISION MAKING, SELF-CONFIDENCE AND ANXIETY LEVELS
Sebahat Altundağ, Gamze Tınmaz Pehlivan

BİR BUÇUK YIL SONRA: STAJYER HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 PANDEMİSİNDE KLİNİK DENEYİMLERİ: YAPILANDIRICI TEMELLENDİRİLMİŞ KURAM..... 180
A YEAR AND A HALF LATER: CLINICAL EXPERIENCES OF INTERN NURSING STUDENTS IN THE COVID-19 PANDEMIC: A CONSTRUCTIVIST GROUNDED THEORY
Uğur Gül, Duygu Altuntaş, Emine Efe

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÇOCUK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ DERSİ ALMA DURUMLARININ ÇOCUK SEVME DÜZEYLERİNE ETKİSİ 181
THE EFFECT OF NURSING STUDENTS' STATUS OF TAKING A CHILD HEALTH NURSING COURSE ON THEIR LEVELS OF LIKING CHILDREN
Zeynep Kısacık Şengül, Yurdağül Erdem

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNE 'ÇOCUK HASTALARDA AĞRI YÖNETİMİ' KONUSUNDA VERİLEN EĞİTİMİN ETKİNLİĞİ: YARI DENEYSEL BİR ARAŞTIRMA..... 182
EFFECT OF EDUCATION GIVEN TO NURSING STUDENTS ON PEDIATRIC PAIN MANAGEMENT: A SEMI-EXPERIMENTAL RESEARCH
Hatice Uzsen, Merve Koyun, Esra Tural Büyük

İNTÖRN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE PEDIATRİK KANSER BAKIMIYLA KLİNİKTE TANIŞMA DENEYİMİ: NİTELİKSEL BİR ÇALIŞMA..... 183
INTERN NURSING STUDENTS' EXPERIENCE OF CLINICAL MEETING WITH PEDIATRIC CANCER CARE DURING COVID-19 PANDEMIC: A QUALITATIVE STUDY
Meltem Gürçan, Sevcan Atay Turan

TÜRKİYE'DEKİ HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 SALGINI SIRASINDAKİ UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN ALGILARI VE DENEYİMLERİ: FENOMENOLOJİK BİR ÇALIŞMA 184
PERCEPTIONS AND EXPERIENCES OF NURSING STUDENTS ABOUT DISTANCE EDUCATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC IN TURKEY: A PHENOMENOLOGICAL STUDY
Selin Demirbağ, Dilek Ergin, Nesrin Şen Celasin, Duygu Karaarslan

CİDDİ OYUN SİMÜLASYON YÖNTEMİ İLE VERİLEN YENİDOĞAN RESÜSİTASYONU EĞİTİMİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİ, BECERİ, MEMNUNİYET VE KENDİNE GÜVEN DÜZEYİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA..... 185
THE EFFECT OF NEONATAL RESUSCITATION TRAINING BASED ON A SERIOUS GAME SIMULATION METHOD ON NURSING STUDENTS' KNOWLEDGE, SKILLS, SATISFACTION AND SELF-CONFIDENCE LEVELS: A RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL
Süreyya Sarvan, Emine Efe

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ KAPSAMINDA HAZIRLADIĞI BAKIM PLANLARINDA KULLANDIKLARI TANILAR VE BAKIM PLANI HAZIRLAMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ 186
NURSING STUDENTS' DIAGNOSES USED IN CARE PLANS PREPARED WITHIN THE SCOPE OF CHILD HEALTH LESSON AND THEIR VIEWS ON PREPARING A CARE PLAN
Gamze Balta, Nazan Çalbayram

PEDIATRİ HEMŞİRELİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK RAHATLIK VE ENDİŞELERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER..... 187
THE FACTORS AFFECTING CLINICAL COMFORT AND ANXIETY OF PEDIATRİC NURSING STUDENTS
Pınar Göv, Beşir Çakır

PEDIATRİ HEMŞİRELERİNİN İŞ YÜKÜ ALGISI İLE STANDART ÖNLEMLERE UYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ 188
ASSOCIATION BETWEEN PEDIATRİC NURSES PERCEPTION OF WORKLOAD AND STANDARD PRECAUTION COMPLIANCE
Aylin Akın, Figen Yardımcı

PEDIATRİ KLİNİKLERİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERE VERİLEN AİLE MERKEZLİ BAKIMA YÖNELİK EĞİTİMİN TUTUMLARINA ETKİSİ 189
THE EFFECT OF THE EDUCATION/TRAINING ABOUT FAMILY-CENTERED CARE ON ATTITUDES IN NURSES WORKING IN PEDIATRİC CLINICS
Derya Akdeniz Uysal, Özlem Güzel Polat, Döne Aksu Deniz, Arzu Özel, Güzide Üğücü, Sümeyye Kaya Kocagil, Rana Yiğit

PROFESYONEL DEĞERLER MODELİ DOĞRULTUSUNDA GELİŞTİRİLEN EĞİTİM PROGRAMININ PEDIATRİ HEMŞİRELERİNİN PROFESYONEL DEĞERLER ALGISI VE İŞ DOYUMUNA ETKİSİ..... 190
EFFECT OF THE TRAINING PROGRAM DEVELOPED IN LINE WITH THE PROFESSIONAL VALUES MODEL ON THE PROFESSIONAL VALUES PERCEPTION AND JOB SATISFACTION OF THE PEDIATRİC NURSES
Ayla Kaya, Ayşegül İşler Dalgıç

PEDIATRİ KLİNİKLERİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN KARŞILAYAMADIKLARI BAKIM GEREKSİNİMLERİ İLE İŞ DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ 191
THE CORRELATION BETWEEN MISSED CARE NEEDS AND JOB SATISFACTION OF NURSES IN PEDIATRİC CLINICS
Ayşe Zişan Olcay, Rana Yiğit

ÇOCUK HEMŞİRELERİNİN MESLEK ÖLÇÜTLERİ ÇERÇEVESİNDE HEMŞİRELİĞE BAKIŞI 192
PEDIATRİC NURSES' PERSPECTIVE ON NURSING IN THE FRAMEWORK OF PROFESSIONAL CRITERIA
Burcu Çalık Bağrıyanık, Dilek Yıldız, Tamer Bağrıyanık, Aylin Pekyığıt

PEDIATRİ HEMŞİRELERİNİN STRES VE TÜKENMİŞLİK DURUMLARININ İNCELENMESİ..... 193
INVESTIGATION OF STRESS AND BURNOUT SITUATIONS OF PEDIATRİC NURSES
Pınar Bekar, Münevver Erkul, Emine Efe

PEDIATRİ HEMŞİRELERİNİN MERHAMET YORGUNLUĞU DÜZEYİNİN KLİNİK KARAR VERME BECERİLERİNE ETKİSİ 194
DETERMINING THE EFFECT OF COMPASSION FATIGUE LEVEL ON CLINICAL DECISION MAKING SKILLS IN PEDIATRİC
Tutku Kirçi, Evrim Kızıler

HEMŞİRELİK VE PEDIATRİ HEMŞİRELİĞİNDE ETİK: ULUSAL HEMŞİRELİK TEZLERİ KAPSAMINDA SİSTEMATİK DERLEME..... 195
ETHICS IN NURSING AND PEDIATRİC NURSING: SYSTEMATIC REVIEW IN THE SCOPE OF NATIONAL NURSING THESES
Gülşay Türk, Makbule Yılmaz, Özlem Avcı, Sema Kuşuoğlu

ÜLKEMİZDE ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ ALANINDA YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERDE KURAM ve MODEL KULLANIMI 196
THE USE OF THEORY AND MODELS IN POSTGRADUATE THESIS MADE IN THE FIELD OF CHILD HEALTH AND DISEASES NURSING IN OUR COUNTRY
Emre Usta, Emine Erdem

TIBBİ CİHAZA BAĞLI NAZAL BASINÇ YARALANMASI ÖNLEME EĞİTİMİNİN YENİDOĞAN HEMŞİRELERİNİN BİLGİ DÜZEYİNE ETKİSİ 197
EVALUATING THE EFFECTIVENESS OF BRIEF TRAINING FOR NEONATAL INTENSIVE CARE NURSES ON THE PREVENTION OF MEDICAL DEVICE-RELATED NASAL PRESSURE INJURY
Kübra Ergün, Eda Aktas

YENİDOĞAN HEMŞİRELERİNİN YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE YAPILAN GİRİŞİMLERE YÖNELİK YETERLİLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ.. 198
OPINIONS OF NEWBORN NURSES ON THEIR QUALIFICATIONS ON ATTEMPTIONS AT THE NEWBORN INTENSIVE CARE UNIT
Semiha Dertli, Özlem Selime Merter

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE BEBEĞİ YATAN ANNELERİN ANNE SÜTÜ VE EMZİRME HAKKINDA BİLDİKLERİ DOĞRULAR VE YANLIŞLAR 199
THE RIGHTS AND WRONGS KNOWLEDGE OF MOTHERS WITH ITS BABY IN THE NEWBORN INTENSIVE CARE UNIT ABOUT BREAST MILK AND BREASTFEEDING
Canan Ayaşlı, Dilek Yıldız

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİ'NDE BEBEĞİ TEDAVİ GÖREN ANNELERİN EVLİLİK DOYUMLARI VE ÖZGÜVENLERİNİN BAKIM SORUNLARINI ÇÖZME BECERİSİNE ETKİSİ 200
THE EFFECT OF MARRIAGE SATISFACTION AND SELF-CONFIDENCE OF THE MOTHERS WHOSE INFANTS WERE TREATED IN THE NEONATAL INTENSIVE CARE UNIT ON THEIR ABILITY TO SOLVE CARE PROBLEMS
Ulviye Günay, Sümeyye Özarşlan, Didem Coşkun Şimşek

BEBEKLERİ YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE YATAN ANNELERİN PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK DÜZEYLERİNİ ARTIRMADA YOGA VE KAHKAHA YOGASININ ETKİSİ 201
THE EFFECT OF YOGA AND LAUGHTER YOGA ON INCREASING THE LEVELS OF PSYCHOLOGICAL RESILIENCE OF MOTHERS WITH THEIR BABIES IN THE NEONATAL INTENSIVE CARE UNIT
Zerrin Çiğdem, Emine Sarıkamış Kale, Tuba Koç Özkan

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE ÇALIŞAN YENİDOĞAN HEMŞİRELERİNİN AĞRI VE AĞRI YÖNETİMİ KONUSUNDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ..... 202
INVESTIGATION OF KNOWLEDGE LEVELS OF NEONATAL NURSES WORKING IN NEONATAL INTENSIVE CARE UNIT ON PAIN AND PAIN MANAGEMENT
Dilek Konukbay, Nazlıcan Bolat, Dilek Yıldız

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDE HEMŞİRELİKTE YAPAY ZEKA KULLANIMI 203
USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN NURSING IN NEWBORN INTENSIVE CARE UNITS
Ayşe Sevim Ünal, Aydın Avcı

SİRKADİYEN RİTMİN GELİŞİMİNE YÖNELİK YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN BİLGİ, TUTUM VE UYGULAMALARININ BELİRLENMESİ 204
DETERMINING THE KNOWLEDGE, ATTITUDES AND PRACTICES OF NEWBORN INTENSIVE CARE NURSES FOR THE DEVELOPMENT OF THE CIRCADIAN RHYTHM
Edanur Tar, Sibel Küçükoğlu

BEBEKLERİ YENİDOĞAN YOĞUN BAKIMINDAN UYUM ODASINA TRANSFER OLAN ANNELERİN TABURCULUK SONRASI BEBEK BAKIMINA YÖNELİK KAYGILARI: NİTELİKSEL BİR ÇALIŞMA205	
CONCERNS OF MOTHERS WITH BABIES TRANSFERRED TO ADAPTATION ROOM FROM NEWBORN INTENSIVE CARE RELATING TO BABY CARE AFTER DISCHARGE: AN QUALITATIVE STUDY Özlem Öztürk Şahin, Sevgi Dinç, <u>Yeliz Taşdelen</u> , Zeynep Aközülü	
YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN KANITA DAYALI UYGULAMAYA YÖNELİK TUTUMLARI: İÇSEL - DIŞSAL FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ206	
ATTITUDES OF NEONATAL INTENSIVE CARE NURSES TOWARDS EVIDENCE-BASED PRACTICE: DETERMINING INTRINSIC AND EXTRINSIC FACTORS Fatma Taş Arslan, Sibel Küçüköğlü, <u>Edanur Tar</u> , Gözdenur Tanrikulu, Fatma Ertürk	
YENİDOĞANLARDA TERAPÖTİK HİPOTERMİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI207	
THERAPEUTIC HYPOTHERMIA AND NURSING CARE IN NEWBORN <u>Elif Tuba Koç</u> , Emine Erdem	
YENİDOĞANDA KORDON DOLANMASI İLE GELİŞEN KOMPARTMAN SENDROMU: BİR OLGU208	
COMPARTMENT SYNDROME WITH CORD ENTANGLEMENT IN NEWBORN: A CASE Sinem Yalınzoğlu Çaka, Yunus Gürbüz, <u>Sümeyra Topal</u> , Selin Aytemiz	
COVID-19 TANILI GEBELERDE DOĞUM SONRASI YENİDOĞAN BAKIMI209	
POST NATAL CARE IN PREGNANCY DIAGNOSIS OF COVID-19 <u>Oğuzhan Karaman</u> , Sema Kuşuoğlu, Elif Seden Güler	
CPAP UYGULANAN YENİDOĞANLARDA BEYAZ GÜRÜLTÜ, NİNNİ VE ÖRGÜ AHTAPOTUN BEBEKLERİN BAZI SAĞLIK PARAMETRELERİNE ETKİSİ213	
THE EFFECT OF WHITE NOISE, LULLABY AND KNITTED OCTOPUS ON SOME HEALTH PARAMETERS OF CPAP-TREATED NEWBORNS <u>Narin Betül Erdoğan</u> , Özgür Alparslan	
CENİN POZİSYONU VE BEYAZ GÜRÜLTÜNÜN NAZAL CPAP'DAKİ YENİDOĞANLARIN STRES VE UYUKLARINA ETKİSİ214	
THE EFFECT OF FETAL POSITION AND WHITE NOISE ON STRESS AND SLEEP OF NEWBORNS IN NASAL CPAP <u>Yeliz Suna Dağ</u> , Emriye Hilal Yayan	
YAPAY ZEKA TEKNİKLERİ İLE YENİDOĞANLARIN KONFOR DAVRANIŞ DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ215	
EVALUATION OF NEWBORNS' COMFORT BEHAVIOR LEVELS BY ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNIQUES <u>Deniz Yiğit</u> , Ayfer Açıkgöz	
ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI: YENİDOĞAN DERİ BÜTÜNLÜĞÜ RISK DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ216	
SCALE DEVELOPMENT STUDY: NEWBORN SKIN INTEGRITY RISK ASSESSMENT SCALE <u>Büşra Ercan</u> , Sema Kuşuoğlu	
YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE UYGULANAN AİLE MERKEZLİ BAKIMIN ANNELERİN KAYGI DÜZEYLERİNE ETKİSİ217	
IMPACT OF FAMILY CENTERED CARE APPLIED IN NEONATAL INTENSIVE CARE UNITS ON THE ANXIETY LEVEL OF MOTHERS Hülya Karataş, <u>Duygu Kemir</u> , Mehmet Emin Düken	
COVID-19 PANDEMİSİNİN YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDE AİLE MERKEZLİ BAKIM UYGULAMALARINA ETKİSİ218	
THE EFFECT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON FAMILY CENTERED CARE PRACTICES IN NEWBORN INTENSIVE CARE UNITS <u>Merve Emirhan</u> , Hatice Yıldız, Seher Sankaya Karabudak	
YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE AİLE MERKEZLİ BAKIM UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ219	
EVALUATION OF FAMILY CENTERED CARE PRACTICES IN THENEWBORN INTENSIVE CARE UNIT <u>Özlem Bozbuğa</u> , Zehra Çalışkan, Nalan Gördeles Beşer	
EPILEPSİ HASTALIĞI OLAN ERGEN VE EBEVEYNLERİNE VERİLEN BİREYSEL VE AİLE ÖZ YÖNETİM TEORİSİNE DAYALI EĞİTİM PROGRAMININ ETKİNLİĞİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA220	
THE EFFECTIVENESS OF THE EDUCATION PROGRAM BASED ON THE INDIVIDUAL AND FAMILY SELFMANAGEMENT THEORY GIVEN FOR ADOLESCENTS WITH EPILEPSY AND PARENTS:RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL <u>Hilal Kurt Sezer</u> , Sibel Küçüköğlü, Abdullah Canbal	

EPILEPSİ TANILI ÇOCUKLARIN VE EBEVEYNLERİNİN DAMGALANMA ALGILARI VE SOSYAL YAŞAMLARINA ETKİLERİ221	
PERCEPTIONS OF STIGMA OF CHILDREN WITH EPILEPSY AND THEIR PARENTS AND ITS EFFECTS ON THEIR SOCIAL LIFE Fatime Üstüner Top, Hasan Hüseyin Çam, <u>Nebahat Bora Günes</u>	
SANAL GERÇEKLIK TEKNOLOJİSİ İLE HAZIRLANMIŞ EPILEPTİK NÖBET YÖNETİMİ EĞİTİM PROGRAMININ EBEVEYNLERİN NÖBET YÖNETİMİNE ETKİSİ222	
THE EFFECT OF THE VIRTUAL REALITY-BASED SEIZURE MANAGEMENT EDUCATION PROGRAM FOR PARENTS (VR-ESMEPP) ON PARENTS' SEIZURE MANAGEMENT <u>Fatma Dilek Turan</u> , Ayşegül İşler Dalgıç, Özgür Duman	
ÖĞRETMENLER İÇİN EPILEPSİ ÖZ YÖNETİM ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ223	
DEVELOPMENT OF THE EPILEPSY SELF-MANAGEMENT SCALE FOR TEACHERS DEVELOPMENT AND EXAMINATION OF ITS TURKISH PSYCHOMETRIC PROPERTIES <u>Fulya Merve Kos</u> , Murat Bektaş, Dijle Ayar	
TİP 1 DİYABETLİ KARDEŞİ OLAN ERGENLERDE PSİKOLOJİK BELİRTİLERİN VE SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ224	
AN EXAMINATION OF THE PSYCHOLOGICAL SYMPTOMS AND HEALTHY LIFESTYLE BEHAVIORS OF ADOLESCENTS WITH A SIBLING WITH TYPE 1 DIABETES MELLITUS <u>Sümeyye Ekici</u> , Fatma Kurudirek	
DIYABET TANISI OLAN İKİ ADÖLESANIN ÖZ-DEĞER ALGILARININ DERİNLEMESİNE İNCELENMESİ225	
AN IN-DEPTH ANALYSIS OF SELF-ESTEEM PERCEPTIONS OF TWO ADOLESCENTS WITH DIABETES <u>Sümeyye Yıldız</u> , Birgül Erdoğan, Ebru Kılıçarslan Törüner, Naime Altay	
TİP 1 DİYABETLİ ÇOCUK VE ADÖLESANLARIN GLİSEMİK KONTROLÜNÜ İYİLEŞTİRMEYE YÖNELİK HEMŞİRELER TARAFINDAN UYGULANAN MÜDAHALELER: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMALARIN SİSTEMATİK DERLEMESİ226	
THE INTERVENTIONS PROVIDED BY NURSES TO IMPROVE GLYCEMIC CONTROL OF CHILDREN AND ADOLESCENTS WITH TYPE 1 DIABETES: A SYSTEMATIC REVIEW OF RANDOMIZED CONTROLLED STUDIES <u>Elif Bakır</u> , Tufan Aslı Sezer	
TİP 1 DİYABET TANISI ALAN ÇOCUKLARDA SPIRİTÜEL GÜNLÜĞÜN, ÇOCUĞUN KAYGI VE SPIRİTÜEL İYİLİK DÜZEYİNE ETKİSİ227	
THE EFFECT OF SPIRITUAL DIARY ON CHILDREN'S ANXIETY AND SPIRITUAL WELL-BEING IN CHILDREN DIAGNOSED WITH TYPE 1 DIABETES <u>Tuğçe Atak Meriç</u> , Zerrin Çiğdem	
ÇOCUKLAR İÇİN DİYABET ÖZ YÖNETİM ÖLÇEĞİ GELİŞTİRİLMESİ VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ228	
DEVELOPMENT AND PSYCHOMETRIC EVALUATION OF THE DIABETES SELF-MANAGEMENT SCALE FOR CHILDREN <u>Merve Aşkın Ceran</u> , Murat Bektaş, Beray Selver Eklioğlu	
TİP 1 DİYABETLİ ERGENLERDE DİYABETE ÖZGÜ YEME BOZUKLUĞU VE SOSYAL DIŞLANMA229	
DIABETES-SPECIFIC EATING DISORDER AND SOCIAL EXCLUSION IN ADOLESCENTS WITH TYPE 1 DIABETES <u>Harun Özbey</u> , İrem Kalkan, Meral Bayat, Nihal Hatipoğlu	
TİP 1 DİYABETLİ ADÖLESANLARIN İZLEMİNDE BİLGİ, MOTİVASYON VE DAVRANIŞ BECERİLERİ MODELİNİN KULLANIMININ METABOLİK KONTROL ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA230	
EFFECTS OF THE INFORMATION-MOTIVATION-BEHAVIORAL SKILLS MODEL ON METABOLIC CONTROL IN THE FOLLOW-UP OF ADOLESCENTS WITH TYPE 1 DIABETES: RANDOMIZED CONTROLLED STUDY <u>Elif Bakır</u> , Hicran Çavuşoğlu, Eda Mengen	
YAPILANDIRILMIŞ OYUN TERAPİSİ İLE VERİLEN EĞİTİMİN TİP 1 DİYABET MELLİTUSLU ÇOCUKLARIN METABOLİK KONTROL, RUHSAL UYUM VE YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ231	
THE EFFECT OF EDUCATION GIVEN WITH STRUCTURED PLAY THERAPY ON METABOLIC CONTROL, MENTAL ADJUSTMENT AND QUALITY OF LIFE IN CHILDREN WITH TYPE 1 DIABETES MELLITUS <u>Zeynep Temel Mert</u> , Meral Bayat,	

ÇÖLYAK HASTASI ADÖLESLANLARDA SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE BAZI BÜYÜME PARAMETRELERİNİN YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ.....232

THE EFFECT OF HEALTH LITERACY AND SOME GROWTH PARAMETERS ON QUALITY OF LIFE IN ADOLESCENTS WITH CELIAC DISEASE
Burcu Bakırloğlu, Bengül Çetinkaya

ÇÖLYAK TANILI ADÖLESLANLARDA AKRAN ETKİLEŞİMLİ GRUP DESTEĞİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA.....233

PEER-INTERACTION GROUP SUPPORT IN ADOLESCENTS WITH CELIAC DISEASE: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY
Melike Taşdelen Baş, Hicran Çavuşoğlu, Ayşegül Bükülmez

ÇÖLYAKLI ÇOCUKLARIN KAYGI VE DEPRESYON DÜZEYLERİNİN YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ.....234

THE EFFECT OF ANXIETY AND DEPRESSION LEVELS ON QUALITY OF LIFE OF CHILDREN WITH CELIAC
Ayşe Belpınar, Yeliz Suna Dağ, Ayşe Arıoğlu Sülün, Emriye Hilal Yayan, Fatma İlknur Varol

“HAPİSHANE GİBİ BİR YER”: PEDIATRİK ONKOLOJİ HASTALARININ HASTALIK VE HASTANEDE YATIŞ ALGILARINA YÖNELİK NİTEL BİR ÇALIŞMA235

IT IS LIKE A JAIL”: A QUALITATIVE STUDY OF THE ILLNESS AND HOSPITALIZATION PERCEPTIONS OF PEDIATRIC ONCOLOGY PATIENTS
Fatma Dinç, Aylin Kurt, Dilek Yıldız, Berna Eren Fidancı, Dilek Konukbay, Derya Suluhan

ÇOCUKLAR İÇİN GEREKSİNİMLER ANKETİ (5-16 YAŞ): TÜRKÇE GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI236

THE NEEDS OF CHILDREN QUESTIONNAIRE (5-16 YEARS): TURKISH VALIDITY AND RELIABILITY STUDY
Aylin Kurt, Fatma Dinç

ÇOCUKLARIN HASTANEYE UYUMUNU DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ: METODOLOJİK BİR ÇALIŞMA.....237

DEVELOPMENT OF THE CHILDREN'S HOSPITAL ADAPTATION EVALUATION SCALE: A METHODOLOGICAL STUDY
Meltem Özcan, Fatma Güdücü Tüfekçi

HASTANEDE ÇOCUĞU YATAN EBEVEYNLERİN HEMŞİRE DESTEK DÜZEYLERİ VE SAĞLIK BAKIM MEMNUNİYETLERİ237

LEVELS OF NURSING SUPPORT AND HEALTH CARE SATISFACTION AMONG PARENTS OF HOSPITALIZED CHILDREN
Gülşay Öztas, Selen Özakar Akça

HASTANEDE YATAN ÇOCUKLARDA ANKSİYETE DUYARLILIĞI, İYİ OLUŞ VE BENLİK SAYGISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....238

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN ANXIETY SENSITIVITY, WELL-BEING AND SELF-ESTEEM IN HOSPITALIZED CHILDREN
Gamze Yılmaz, Gülbeyaz Baran Durmaz

AKVARYUMDAKİ BALIKLARIN HASTANEDE YATAN ÇOCUKLARIN KAYGI, KORKU, PSİKOLOJİK VE DUYGUSAL İYİ OLUŞU ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA239

THE EFFECTS OF AQUARIUM FISH ON HOSPITALIZED CHILDREN'S ANXIETY, FEAR, PSYCHOLOGICAL AND EMOTIONAL WELL-BEING: A RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL
Abdullah Sarman, Ulviye Günay

YATAKBAŞI HAREKETLİLİK DEĞERLENDİRME ÖLÇME ARACININ (YHDÖA) TÜRKÇEYE UYARLANMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI240

ADAPTATION OF BEDSIDE MOBILITY ASSESSMENT MEASUREMENT TOOL (BMA) TO TURKISH: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY
Aleyna Arıcı, Sema Kuşuoğlu

YATARAK TEDAVİ GÖREN SÜT ÇOCUKLARININ UYKU SORUNLARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ.....241

DETERMINATION OF FACTORS AFFECTING SLEEP PROBLEMS IN HOSPITALIZED INFANTS
Müzeyyen Beste Şermet, Nurcan Özyazıcıoğlu

HEMŞİRELİK BAKIM KALİTESİ VE MEMNUNİYETİ: ÇOCUK VE EBEVEYN PERSPEKTİFİ242

NURSING CARE QUALITY AND SATISFACTION: A CHILD AND PARENT PERSPECTIVE
Nihal Ünalıcı Baydın, Esra Tural Büyük, Hatice Uzşen, Gamze Tunçer Ünver, Merve Koyun

ÇOCUK ACİL SERVİSİNDE KANITA DAYALI AĞRI DEĞERLENDİRME PROTOKOLÜ KULLANIMININ HEMŞİRELERİN AĞRIYA YÖNELİK BİLGİ, TUTUM VE UYGULAMALARINA ETKİSİ.....243

THE EFFECT OF EVIDENCE-BASED PAIN ASSESSMENT PROTOCOL IN PEDIATRIC EMERGENCY DEPARTMENT ON NURSES' KNOWLEDGE, ATTITUDES, AND PRACTICES TOWARDS PAIN
İsmail Çetintaş, Remziye Semerci, Melahat Akgün Kostak, Nefise Akın

ÇOCUKLARIN İLAÇ UYGULAMALARINDA KULLANILAN TOZ FLAKON ŞEKLİNDEKİ ANTİBİYOTİKLERİN KURU TOZ HACİMLERİNİN İN VİTRO ANALİZİ244

IN VITRO ANALYSIS OF DRY POWDER VOLUMES OF POWDER VIAL ANTIBIOTICS USED IN PEDIATRIC MEDICATION APPLICATIONS
Vildan Kaya, Hamide Coşkun Erçelik, Dilek Yıldız

YÜKSEK AKIŞLI NAZAL KANÜL İLE OKSİJEN TEDAVİSİNE YÖNELİK VERİLEN EĞİTİMİN ÇOCUK HEMŞİRELERİNİN BİLGİ DÜZEYİNE ETKİSİ; RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA.....245

THE EFFECT OF EDUCATION ON NURSES' KNOWLEDGE ABOUT HIGH-FLOW NASAL CANNULA OXYGEN THERAPY; RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL
Aslı Alaca, Hatice Yıldırım Sarı, Medine Yılmaz

OKUL YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN SÜREKLİ KAYGI DURUMU İLE KAN ALMA SİRASINDA OLUŞAN AĞRI DÜZEYİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....246

THE RELATIONSHIP BETWEEN TRAIT ANXIETY AND PAIN LEVEL OF SCHOOL AGE CHILDREN DURING VENIPUNCTURE
Eda Orhan, Duygu Gozen

OKUL ÇAĞI ÇOCUKLARDA (7-12 YAŞ) KAN ÖRNEĞİ ALMA İŞLEMİ ÖNCESİNDE KURU SICAK VE KURU SOĞUK UYGULAMANIN AĞRI, ANKSİYETE VE KORKU DÜZEYLERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA247

THE EFFECT OF DRY HOT AND DRY COLD APPLICATION ON PAIN, ANXIETY AND FEAR LEVELS BEFORE BLOOD SAMPLE COLLECTION IN SCHOOL AGE CHILDREN (7-12 YEARS): A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY
Merve Çil, Berna Eren Fidancı

HEMŞİRE/EBELERİN ÇOCUKLARDA AĞRI YÖNETİMİNE İLİŞKİN BİLGİ VE UYGULAMALARI248

KNOWLEDGE AND PRACTICES OF NURSES / MIDWIVES' ABOUT PAIN MANAGEMENT IN CHILDREN
Necla Kasımoğlu, Nazan Gürarşlan Baş

ÇOCUKLARDA KATETER UYGULAMALARINA BAĞLI ENFEKSİYONLARIN ÖNLENMESİNDE %5 NAHCO3, %2 KLOORHEKSİDİN GLUKONAT VE %70 ALKOLÜN ETKİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI249

COMPARISON OF THE PREVENTION OF CATHETER APPLICATION-RELATED INFECTIONS IN CHILDREN WITH 5% NAHCO3, 2% CHLORHEXIDINE GLUCONATE, AND 70% ALCOHOL
Ayşegül Şimşek, Suzan Yıldız, Hilmi Apak

DİJİTAL OKURYAZARLIK VE SİBERKONDRİNİN EBEVEYNLERİN ÇOCUKLUK ÇAĞI AŞILARINA YÖNELİK TUTUMLARIYLA İLİŞKİSİ250

THE RELATION BETWEEN DIGITAL LITERACY, CYBERCHONDRIA, AND PARENTS' ATTITUDES TO CHILDHOOD VACCINES
Fadime Üstüner Top, Celalettin Çevik, Nebahat Bora Güneş

EBEVEYNLERİN ÇOCUKLUK ÇAĞI AŞILARI İLE İLGİLİ TUTUM VE İNANÇLARI251

PARENTS' ATTITUDES AND BELIEFS REGARDING CHILDHOOD VACCINES
Sefa Sobcalı, Sevdâ Arslan

DOĞUM ÖNCESİ VE DOĞUM SONRASI DÖNEMDE KADINLARA ÇOCUKLUK ÇAĞI AŞILARI HAKKINDA VERİLEN EĞİTİMİN AŞI GÜVENİRLİĞİ ÜZERİNE ETKİSİ252

THE EFFECT OF EDUCATION GIVEN TO WOMEN ON CHILDHOOD VACCINATIONS ABOUT VACCINE CONFIDENCE IN THE PRENATAL AND POSTNATAL PERIOD
Dilara Keklik, Evşen Nazik

AŞI TEREDDÜDÜ ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE GEÇERLİK GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI253

VALIDITY AND RELIABILITY OF TURKISH VERSION OF THE VACCINE HESITANCY SCALE
Emine Nurdan Ceyhan, Berna Eren Fidancı

İNFAÑTİL KOLİKLİ BEBEKLERDE TERAPÖTİK DOKUNMANIN KOLİK SEMPTOMLARI ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA 254
THE EFFECT OF THERAPEUTIC TOUCH ON COLIC SYMPTOMS IN INFANTILE COLIC INFANTS: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY
Selda Ateş Beşirlik, Emine Geçkil

İNFAÑTİL KOLİKLİ BEBEKLERİN ANNELERİNE VERİLEN PROBIYOTİK DESTEĞİN BEBEKLERİN AĞLAMA SIKLIKLARINA, MATERNAL BAĞLANMA VE DOĞUM SONRASI YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ: TEK KÖR RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA 255
THE EFFECT OF PROBIOTIC SUPPLEMENT GIVEN TO MOTHERS OF INFANTS WITH INFANTILE COLIC ON CRYING FREQUENCY, MATERNAL ATTACHMENT, AND POSTNATAL QUALITY OF LIFE: A SINGLE-BLIND RANDOMIZED CONTROLLED STUDY
Aysu Yıldız Karaahmet, Gülümser Dolgun, Metehan Özen

MATERNAL BESLENMEYE EKLENEN PROBIYOTİĞİN İNFAÑTİL KOLİK SEMPTOMLARINA VE İNTESTİNAL MİKROBİYAL PROFİL ÜZERİNE ETKİSİ: TEK KÖR RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA 256
EFFECT OF MATERNAL PROBIOTICS ON INFANTILE COLIC SYMPTOMS AND ON THE INTESTINAL MICROBIAL PROFILE: A SINGLE-BLIND RANDOMIZED CONTROLLED STUDY
Aysu Yıldız Karaahmet, Gülümser Dolgun, Metehan Özen

1 YAŞ ALTI ÇOCUKLARDA EŞ ZAMANLI VE ARDIŞIK AŞI UYGULAMA YÖNTEMLERİNİN AĞRI DÜZEYİNE ETKİSİ 257
THE EFFECT OF SIMULTANEOUS AND SEQUENTIAL VACCINE ADMINISTRATION METHOD ON PAIN LEVEL IN 0-1 YEARS OLD CHILDREN
Kübra Yılmaz, Sevil İnal

EBEVEYNLERİN 0-6 YAŞ ÇOCUKLARININ AŞILANMASI İLE İLGİLİ TUTUMLARININ İNCELENMESİ 258
EXAMINATION OF PARENTS' ATTITUDES TOWARDS VACCINATION OF 0-6 YEAR OLD CHILDREN
Mine Nur Çakır, Evrim Kızılır

0-3 YAŞ ÇOCUĞU OLAN ANNELERİN COVID-19 AŞISI VE ÇOCUKLUK DÖNEMİ AŞILARINA YÖNELİK TUTUMLARI: İSTANBUL İLİ ÖRNEĞİ 259
ATTITUDES OF MOTHERS WITH 0-3 YEAR OLD CHILDREN TOWARDS COVID-19 VACCINE AND CHILDHOOD VACCINES: THE CASE OF ISTANBUL
Günay Arslan, Aybüke Kavrak, Elif Akkaya, Feride Nur Kaya, Hilal Özel, Hülya Arat, Hümeysra Eylül Tunca, İrem Gök, İrem İpek, Kübra Demir, Menekşe Nur Kahraman, Merve Safa Mengü, Sedef Yalçın, Yeşim Ergün, Zelaya Demir

ÇOCUKLARDA ERKEN ÇOCUKLUK ÇAĞI ÇÜRÜĞÜ SIKLIĞI VE DIŞ ÇÜRÜKLERİNE BAĞLI YAŞAM KALİTESİ 260
FREQUENCY OF EARLY CHILDHOOD CARIES IN CHILDREN AND QUALITY OF LIFE DUE TO DENTAL CARIES
Emine Güneş, Sadettin Nazlı, Hatice Deniz, Sevim Çimke

İKİZ BEBEK SAHİBİ ANNELERDE ALGILANAN SOSYAL DESTEĞİN YORGUNLUK ÜZERİNE ETKİSİ: UYKU KALİTESİNİN ARACI ROLÜ 261
THE EFFECT OF PERCEIVED SOCIAL SUPPORT ON FATIGUE IN MOTHERS HAVING TWIN BABIES: THE MEDIATING ROLE OF SLEEP QUALITY
Dilek Menekşe, Öznur Tiryaki, Nursan Çınar

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN ÇOCUK SAĞLIĞINA OLUMSUZ ETKİLERİNİ AZALTMAYA YÖNELİK PROJE ÖRNEKLERİ 262
EXAMPLES OF PROJECTS TO REDUCE THE NEGATIVE EFFECTS OF CLIMATE CHANGE ON CHILDREN'S HEALTH
Didem Kurap Öcebe, Güler Cimete

0-6 YAŞ ÇOCUKLARDA EV KAZALARI SIKLIĞI VE ANNELERİN EV KAZALARINA YÖNELİK ALDIĞI GÜVENLİK ÖNLEMLERİNİN İNCELENMESİ: PANDEMİ SÜRECİ ÖRNEĞİ 263
THE INCIDENCE OF HOME ACCIDENTS IN CHILDREN AGED 0-6 YEARS AND THE INVESTIGATION OF THE SAFETY MEASURES TAKEN BY MOTHERS FOR HOME ACCIDENTS: THE CASE OF THE COVID-19 PANDEMIC
Fatma Yılmaz Kurt, Nazan Çalbıyram, Tanju Oğul, Fatma Aldemir

0-5 YAŞ GRUBU ÇOCUĞU OLAN ANNELERİN ATEŞ YÖNETİMİ KONUSUNDAKİ DENEYİM VE UYGULAMALARI 264
EXPERIENCES AND PRACTICES OF MOTHERS HAVING 0-5 AGE GROUP CHILDREN ON FEVER MANAGEMENT
Ayşe Göbekli, Rabiye Güney

ANNE-BABALARIN TUALET EĞİTİMİNE YÖNELİK BİLGİ VE YAKLAŞIMLARI 265
KNOWLEDGE AND APPROACHES OF PARENTS TO TOILET TRAINING
Tülay Kuzlu Ayyıldız, Mihriye Koca, Melek Ören, Özlem Yüksel, Sıla Damla Ay

MERSİN'DEKİ BİR AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ ÖRNEKLEMİNDE ÇOCUKLARDA ANEMİ DURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ 266
EVALUATION OF ANEMIA STATUS IN CHILDREN IN THE SAMPLE OF A FAMILY HEALTH CENTER IN MERSİN
Ebru Dölek, Güler Cimete

BEBEK LİDERLİĞİNDE BESLENME VE GELENEKSEL TAMAMLAYICI BESLENME EĞİTİMİNİN BEBEK GELİŞİMİNE ETKİSİ 268
THE EFFECT OF BABY-LED WEANING AND TRADITIONAL COMPLEMENTARY FEEDING EDUCATION ON INFANT DEVELOPMENT
Nurten Arslan, Meltem Kürtüncü, Pınar Menderes Turhan

ANNELERİN BEBEK BESLENMESİNE YÖNELİK TUTUMLARI: İĞDIR İLİ ÖRNEĞİ 269
ATTITUDES OF MOTHERS TOWARDS INFANT NUTRITION: THE CASE OF İĞDIR PROVINCE
Eda Gülbetekin, Umut Uyar

AİLE DESTEĞİ ÇOCUKLARIN SAĞLIKLI ÖZ YEME YETERLİLİĞİNİ ETKİLER Mİ? 270
DOES FAMILY SUPPORT AFFECT CHILDREN'S HEALTHY EATING SELF-EFFICACY?
Necla Kasimoğlu, Nazan Gürararlan Baş

3-6 YAŞ ARASI ÇOCUĞU OLAN ANNELERİN ÇOCUĞU SAKINLEŞTİRME YÖNTEMİ OLARAK BESİN KULLANMA DURUMLARININ VE BESLEME DAVRANIŞLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ 271
EVALUATION OF FOOD USE AND FEEDING BEHAVIORS OF MOTHERS WITH CHILDREN AGED 3-6 AS A CALMING METHOD
Perihan Solmaz, Hatice Başkale

TÜRKİYE'DE 13-19 YAŞ ÖĞRENCİLER ARASINDA BULAŞICI OLMAYAN HASTALIKLARA YÖNELİK DAVRANIŞSAL RISK FAKTÖRLERİNİN YAYGINLIĞI VE BELİRLİYİCİLERİ 272
PREVALENCE AND DETERMINANTS OF BEHAVIORAL RISK FACTORS FOR NONCOMMUNICABLE DISEASES AMONG STUDENTS AGED 13-19 YEARS IN TURKEY
Fadime Üstüner Top, Hasan Hüseyin Çam

SAĞLIĞI GELİŞTİRME MODELİNE GÖRE ADÖLESLANLARIN SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMLERİNİ VE ÖZ-ETKİLİLİK DÜZEYLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ 273
DETERMINING THE FACTORS AFFECTING ADOLESCENTS' HEALTHY LIFESTYLES AND SELF-EFFICACY LEVELS ACCORDING TO THE HEALTH PROMOTION MODEL
Hakan Avan, Meral Bayat

ADÖLESLANLARDA SAĞLIĞI GELİŞTİRME MODELİNE GÖRE VERİLEN EĞİTİMİN SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMLERİ VE ÖZ-ETKİLİLİK ÜZERİNE ETKİSİ 274
THE EFFECT OF TRAINING PROVIDED ACCORDING TO THE HEALTH PROMOTION MODEL ON HEALTHY LIFESTYLES AND SELF-EFFICACY IN ADOLESCENTS
Hakan Avan, Meral Bayat

BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİNDE AKREDİTASYON KAPSAMINDA İNTİHAR VEYA KENDİNE ZARAR VERME RİSKİ OLAN ADÖLESLAN HASTANIN YÖNETİMİNE İLİŞKİN PROSEDÜR GELİŞTİRİLMESİ 275
DEVELOPMENT OF A PROCEDURE FOR THE MANAGEMENT OF ADOLESCENT PATIENT WHO IS AT A RISK OF SUICIDE OR SELF-INJURY WITHIN THE SCOPE OF ACCREDITATION IN A UNIVERSITY HOSPITAL
Handan Özdemir

ADÖLESLANLAR COVID-19 VİRÜSÜNE KARŞI KORUYUCU ÖNLEMLERE UYUYOR MU? KESİTSEL BİR ÇALIŞMA ÖRNEĞİ 276
DO ADOLESCENTS COMPLY WITH PROTECTIVE MEASURES AGAINST CORONAVIRUS DISEASE-19? A CROSS-SECTIONAL STUDY
Ayla İrem Aydın, Meryem Atak, Derya Akça Doğan, Ayşe Serpici, Nurcan Özyazıcıoğlu

ÇOCUKLARDA İNTİHAR: GERİYE DÖNÜK ÇEVİRİMİÇİ HABER İÇERİĞİ ANALİZİ 277
SUICIDE IN CHILDREN: RETROSPECTIVE ANALYSIS OF ONLINE NEWS CONTENT
Nazan Çakırer Çalbıyram, Gamze Balta

ADÖLESAN BESLENME EBEVEYNLİĞİ ANKETİNİN EBEVEYN VE ADÖLESAN VERSİYONUNUN TÜRKÇE'YE UYARLANMASI.....278
ADAPTATION OF THE ADOLESCENT FOOD PARENTING QUESTIONNAIRE: PARENT AND ADOLESCENT QUESTIONNAIRE INTO TURKISH
Çiğdem Erdoğan, Türkan Turan

ADÖLESAN DÖNEMDE ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERDE COVID-19 AŞI OKURYAZARLIĞI, AŞI TUTUMU VE AŞI TEREDDÜTÜ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....279
THE RELATIONSHIP BETWEEN COVID-19 VACCINE LITERACY, VACCINATION ATTITUDE, AND VACCINE HESITANCY FOR PARENTS WITH CHILD IN ADOLESCENT
Ayşe Sener Taplak, Duygu Çam

ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ ALANINDA YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERDE ÇOCUKLARDA ZORBALIK KAVRAMININ İNCELENMESİ.....280
INVESTIGATION OF THE CONCEPT OF BULLYING IN CHILDREN IN GRADUATE THESIS IN THE FIELD OF CHILD HEALTH AND DISEASES NURSING
Eda Kalaycı, Emine Erdem

ÖĞRETMENLERİN İLK YARDIM KONUSUNDA BİLGİ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ.....281
DETERMINATION OF TEACHERS' KNOWLEDGE LEVELS ON FIRST AID
Müge Seval, Tülay Kuzlu Ayyıldız, Dilek Yıldırım Tank, Işın Alkan, Mehmet Murat Topaloğlu, Sığnem Anol

ÇOCUKLUK ÇAĞI OBEZİTESİNİN ÖNLENMESİNDE AİLE TEMELLİ OBEZİTE MÜDAHALE PROGRAMLARININ ETKİNLİĞİ: BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI.....282
EFFECTIVENESS OF FAMILY BASED OBESITY INTERVENTION PROGRAMS IN PREVENTION OF CHILDHOOD OBESITY: A META-ANALYSIS STUDY
Elif Tuba Koç, Emine Erdem

EBEVEYNLERİN GENEL AFETLERE HAZIRLIK DURUMLARI VE İLGİLİ DEĞİŞKENLERİN BELİRLENMESİ.....283
DETERMINATION OF PARENTS' PREPAREDNESS FOR GENERAL DISASTERS AND RELATED VARIABLES
Şeyda Binay Yaz, Sinem Başdemir

ADÖLESANLARDA OYUN BAĞIMLILIĞI VE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞININ YAŞAM BİÇİMİNİ YORDAMA GÜCÜ: BİR TÜRKİYE ÖRNEKLEMİ.....284
THE PREDICTION POWER OF GAME ADDICTION AND SOCIAL MEDIA ADDICTION ON THE LIFESTYLE OF ADOLESCENTS: A SAMPLE FROM TURKEY
Aslı Akdeniz Kudubeş, Yağmur Sezer Efe

SOSYAL MEDYADA ERGENLERİN KARŞILAŞTIĞI BİR RİSK: GELİŞMELERİ KAÇIRMA KORKUSU (FoMO).....285
A RISK FACED BY ADOLESCENTS IN SOCIAL MEDIA: FEAR OF MISSING OUT (FoMO)
Emre Usta, Emine Erdem

EBEVEYNLERİN DİJİTAL EBEVEYNLİĞE DAİR OLUMSUZ MODEL OLMA DÜZEYLERİNİN EBEVEYNLİK STRESİ VE ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER İLE İLİŞKİSİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA.....286
THE RELATIONSHIP BETWEEN PARENTS' NEGATIVE MODELS OF DIGITAL PARENTING WITH PARENTING STRESS AND VARIOUS VARIABLES: A CROSS-SECTIONAL STUDY
Fahriye Pazarcıkçı

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK GELİŞTİRİLEN SİBER ZORBALIK ÖNLEME PROGRAMININ ETKİSİ.....287
EFFECT OF THE PREVENTION OF CYBERBULLYING PROGRAM DEVELOPED FOR SECONDARY STUDENTS
Emine Zahide Özdemir, Murat Bektas

SAĞLIĞI GELİŞTİRME MODELİNE TEMELLENİRİLMİŞ WEB TABANLI SİBER ZORBALIK EĞİTİMİ İLE SİBER ZORBA ADÖLESAN VE EBEVEYNLERİNDE FARKINDALIK OLUŞTURMA.....288
RAISING AWARENESS OF CYBERBULLY ADOLESCENTS AND THEIR PARENTS WITH WEB-BASED CYBERBULLYING TRAINING BASED ON THE HEALTH PROMOTION MODEL
Dilek Uludaşdemir, Sibel Küçük

EBEVEYNLERİN ÇOCUK EĞİTİM YETKİNLİĞİ, DİJİTAL FARKINDALIK, DİJİTAL TUTUMLAR VE EBEVEYN FARKINDALIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA.....289
RELATIONSHIP BETWEEN PARENTS' CHILD EDUCATION COMPETENCE, DIGITAL AWARENESS, DIGITAL ATTITUDES, AND PARENT AWARENESS: A CROSS-SECTIONAL STUDY
Derya Evgin Kızbes Meral Kılıç

ÇOCUKLAR İÇİN DİJİTAL BAĞIMLILIK ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE UYARLAMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI.....290
THE TURKISH ADAPTATION OF THE DIGITAL ADDICTION SCALE FOR CHILDREN: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY
Hamide Zengin, Elif Erbay Özdede, Nursan Çınar

ANNELERİN SAĞLIK OKURYAZARLIK DÜZEYİ İLE OKUL ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARININ VÜCUT AĞIRLIĞI, SAĞLIKLI BESLENME VE FİZİKSEL AKTİVİTE ÖZYETERLİLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....291
CHILDHOOD OBESITY: PATWAYS BETWEEN MOTHERS' HEALTH LITERACY AND BEHAVIORS AND SELF EFFICACY OF EATING AND PHYSICAL ACTIVITY IN THEIR CHILDREN
Nebahat Bora Güneş, Işın Alkan, Rabiye Akın Işık, Osman Dağ, Lütifiye Hilal Özcebe

OKUL DÖNEMİ ÇOCUKLARINDA SAĞLIK OKURYAZARLIĞI İLE BESLENME DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....292
THE RELATIONSHIP BETWEEN HEALTH LITERACY AND NUTRITIONAL BEHAVIORS IN SCHOOL AGE CHILDREN
Sümeyye Kaya Kocagil, Nardane Bolat, Derya Akdeniz Uysal, Rana Yiğit

ANNELERİN KİMYASAL ÜRÜNLERLE İLGİLİ ETİKET OKUMA ALIŞKANLIKLARI.....293
LABEL READING HABITS OF MOTHERS FOR CHEMICAL PRODUCTS
Nazan Çakırer Çalbayram, Bahise Aydın

İŞİTME ENGELLİ ANNELERİN ÇOCUK BAKIM DENEYİMLERİ.....294
CHILD CARE EXPERIENCES OF HEARING IMPAIRED MOTHERS
Sultan Altıntaş, Hülya Karataş

ANNELERİN VE BABALARIN BABALIK ROLÜNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ.....295
VIEWS OF MOTHERS AND FATHERS ON THE ROLE OF FATHERS
Nevin Uslu, Mustafa Belli

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNE ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİNİN BELİRTİ VE RİSKLERİNİN TANILANMASINA YÖNELİK VAKA YÖNETİMİ İLE VERİLEN EĞİTİMİN ETKİSİ: YARI DENEYSEL BİR ARAŞTIRMA.....296
THE EFFECT OF CASE MANAGEMENT EDUCATION GIVEN TO NURSING STUDENTS ON DIAGNOSTING THE SYMPTOMS AND RISKS OF CHILD ABUSE AND NEGLECT: A QUASI-EXPERIMENTAL STUDY
Merve Koyun, Esra Tural Büyük, Hatice Uzsen

- PEDİATRİK BİRİMLERDE ÇALIŞAN SAĞLIK PROFESYONELLERİNİN KÜLTÜRLERARASI YETERLİKLERİNİN BELİRLENMESİ: KESİTSEL TANIMLAYICI BİR ÇALIŞMA**.....298
DETERMINING THE CROSS CULTURAL COMPETENCIES OF HEALTHCARE PROFESSIONALS WORKING IN PEDIATRIC UNITS: A CROSS-SECTIONAL DESCRIPTIVE STUDY
Dilara Keklik, Evşen Nazik, Ulaş Özdemir
- PEDİATRİ HEMŞİRELİĞİNDE BİLİNÇLİ FARKINDALIK**.....299
MINDFULNESS- BASED APPROACHES IN PEDIATRIC NURSING
Sümeyye Kaya Kocaçıl, Rana Yiğit
- TÜRKİYE'DE HEMŞİRELİK ALANINDA AKRAN ZORBALIĞINA YÖNELİK LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ**300
EXAMINATION OF POSTGRADUATE THESIS ON PEER BULLYING IN THE FIELD OF NURSING IN TURKEY
Kadriye Demir
- ÇOCUK KLİNİKLERİNDE TERAPÖTİK OYUN VE HEMŞİRENİN ROLÜ**301
THERAPEUTIC PLAY AND THE ROLE OF THE NURSE IN PEDIATRIC CLINICS
Merve Sarıtaş, Eda Nur Yıldırım
- DÜNYADA İLERİ DÜZEY HEMŞİRELİK UYGULAMALARI: "PEDIATRIC NURSE PRACTITIONER" ÖRNEĞİ**302
ADVANCED NURSING PRACTICES IN THE WORLD: THE EXAMPLE OF THE "PEDIATRIC NURSE PRACTITIONER"
Ayşe Göbekli, Rabiye Güney
- ÇOCUK HEMŞİRELİĞİNDE YAPAY ZEKA**303
ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN PEDIATRIC NURSING
Ayşe Sevim Ünal, Aydın Avcı
- ÇOCUK RESİMLERİ ANALİZİ YÖNTEMİNİN ÇOCUK HEMŞİRELİĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**.....304
EVALUATION OF CHILD DRAWING ANALYSIS METHOD IN TERMS OF CHILD NURSING
Ezgi Nur Kaçal, Dilek Yıldız
- ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ ÇERÇEVESİNDE ÇEVRESEL TEHTİTLERE PEDİATRİ HEMŞİRESİ GÖZÜYLE GENEL BİR BAKIŞ**305
THE RIGHTS OF THE CHILD, PEDIATRIC NURSE, ENVIRONMENTAL HEALTH
Canan Sümeyra Gün, Funda Güler, Derya Yıldırım
- HEMŞİRELİK ALANINDA ÇOCUK HAKLARINA YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALARIN RETROSPEKTİF OLARAK İNCELENMESİ**.....306
RETROSPECTIVE ANALYSIS OF STUDIES ON CHILDREN'S RIGHTS IN NURSING
Tuba Gıyınas, Figen Yardımcı
- HEMŞİRE TEORİSYENLER PARSE, MELEIS VE KOLCABA'YA GÖRE MENSTRÜASYON SÜRECİ: KARŞILAŞTIRMALI OLGU SUNUMU**307
MENSTRUATION PROCESS ACCORDING TO NURSING THEORISTS PARSE, MELEIS, AND KOLCABA: A COMPARATIVE CASE STUDY
Makbule Yılmaz, Nevin Al, Gülşah Türk, Sema Kuşuoğlu, Aysel Kökçü Doğan
- SANAT TERAPİSİNİN ÇOCUK SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİSİ İLE İLGİLİ BİR DEĞERLENDİRME**.....307
THE EFFECT OF ART THERAPY ON CHILD HEALTH, AN EVALUATION
Elif Akyiğit Albayrak, Zerrin Çiğdem, Nurhan Eren
- PEDİATRİ HEMŞİRELİĞİNDE TERAPÖTİK DOKUNMA İLE İLGİLİ ÇALIŞMALARIN SİSTEMATİK BİR İNCELEMESİ**.....308
A SYSTEMATIC REVIEW OF STUDIES ON THERAPEUTIC TOUCH IN PEDIATRIC NURSING
Yağmur Sezer Efe, Selin Söyünmez
- KİSTİK FİBROZİSLİ HASTADA ÇOCUK MERKEZLİ HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI** 309
CHILD-CENTERED NURSING APPROACH IN PATIENT WITH CYSTIC FIBROSIS
Sahure Tangünü, Eda Özcanoğlu
- TALASEMİ TANILI ÇOCUKLARDA AĞRI KONTROLÜNDE AKUPRESÜR UYGULAMASI**.....310
ACUPRESSURE APPLICATION FOR PAIN CONTROL IN CHILDREN WITH THALASSEMIA
Melek Gülgün Altıntaş, Hacer Çetin
- DİYABET YÖNETİMİNDE OKUL HEMŞİRESİNİN ROLÜ**.....313
THE ROLE OF THE SCHOOL NURSE IN DIABETES MANAGEMENT
Zeynep Temel Mert, Nurcan Akgül Gündoğdu
- GAUCHER HASTALIĞI YENİ TANI ALAN HASTANIN TEDAVİ VE HEMŞİRELİK BAKIM SÜRECİ**.....314
TREATMENT AND NURSING CARE PROCESS OF A NEWLY DIAGNOSED PATIENT WITH GAUCHER'S DISEASE: A CASE REPORT
Pınar Koç, Aysegül Karaca, Eda Özcanoğlu, Sinem Uluer Şimşek
- SEREBRAL PALSİ HASTALIĞI OLAN ÇOCUKLARDA AİLE MERKEZLİ BAKIMIN ÖNEMİ**315
THE IMPORTANCE OF FAMILY-CENTERED CARE IN CHILDREN WITH CEREBRAL PALSY
Merve Ertunç, Fatma Çankıç
- BİR ÇOCUK HASTANESİNDE EV TİPİ MEKANİK VENTİLATÖR İLE TABURCU OLMASI PLANLANAN ÇOCUK VE AİLESİ İÇİN KLİNİK EĞİTİM REHBERİ GELİŞTİRİLMESİ**316
DEVELOPMENT OF CLINICAL EDUCATION GUIDELINE FOR THE CHILD AND HIS FAMILY WHO ARE PLANNED TO BE DISCHARGED WITH HOME MECHANICAL VENTILATOR IN A PEDIATRIC HOSPITAL
Handan Özdemir
- EPILEPSİ TANILI ÇOCUKLARDA HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI**317
NURSING APPROACH IN CHILDREN WITH EPILEPSY DIAGNOSIS
Aydın Avcı, Gülşah Çalışkan Demirci
- HEMOLİTİK ÜREMİK SENDROM İLE İZLENEN HASTANIN HASTANEDE ENZİM REPLASMAN TEDAVİSİ ALIRKEN HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU**318
NURSING CARE OF THE PATIENT FOLLOWED WITH HEMOLYTIC UREMIC SYNDROME WHEN RECEIVING ENZYME REPLACEMENT TREATMENT IN THE HOSPITAL: A CASE REPORT
Sinem Uluer Şimşek, Aysegül Karaca, Eda Özcanoğlu, Pınar Koç
- ÇOCUKLARDA KEDİ TIRMIĞI HASTALIĞI (BARTONELLOZ) VE HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI**319
CAT-SCRATCH DISEASE (BARTONELLOSIS) IN CHILDREN AND NURSING APPROACH
Merve Ertunç, Fatma Çankıç
- OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARIN YEME DAVRANIŞLARI VE PROBLEMLERİNİN AİLE DİNAMİKLERİ ÜZERİNE ETKİSİ**.....320
THE EFFECT OF EATING BEHAVIORS AND PROBLEMS OF CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER ON FAMILY DYNAMICS
Şüheda Demirci, Sibel Ergün
- BACAĞA ŞİŞLİK İLE BAŞVURAN VE KİST HİDATİK SAPTANAN ÇOCUK: OLGU SUNUMU**.....321
CHILD PRESENTING WITH SWELLING ON THE LEG AND HAVING CYST HYDATIDOSIS: A CASE REPORT
Aysegül Karaca, Eda Özcanoğlu, Pınar Koç, Sinem Uluer Şimşek
- TÜRKİYE'DE ÇOCUKLARDA DAMAR YOLU AÇMA İŞLEMİ SIRASINDA AĞRI VE/VEYA ANKSİYETELİ AZALTMAYA İLİŞKİN HEMŞİRELİK ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ**322
INVESTIGATION OF POSTGRADUATE THESES IN THE FIELD OF NURSING ON REDUCING PAIN AND/OR ANXIETY DURING VASCULAR ACCESS IN CHILDREN IN TURKEY
Bahriye Kaplan, Zehra Çalışkan
- COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİ DÜZEYLERİNİN MESLEKİ SEÇİMİNE ETKİSİ**.....324
THE EFFECT OF NURSING STUDENTS' EMPATHY LEVELS ON VOCATIONAL CHOICE DURING THE COVID-19 PANDEMIC PROCESS
Nurten Arslan, Meltem Kürtüncü
- ÇOCUKLARDA COVID-19 GEÇİRME SIKLIĞI VE COVID-19 AŞISI İLE AŞILANMA DURUMLARININ BELİRLENMESİ**325
THE FREQUENCY OF COVID-19 TRANSMISSION IN CHILDREN AND THE DETERMINATION OF THEIR VACCINATION STATUS WITH COVID-19 VACCINE
Tülay Kuzlu Ayyıldız, Aleyna Denizler, Mehmet Murat Topaloğlu, Beyza Eroğlu, Hilal Kaya
- ÇOCUKLARDA PCR NUMUNE TESTİ ÖNCESİ BİLGİLENDİRMEİNİN ÖNEMİ**.....326
IMPORTANCE OF INFORMING BEFORE PCR SAMPLE TESTING IN CHILDREN
Zühal Artuvan, Hacer Çetin

PEDİATRİ HEMŞİRELİĞİ ÖĞRENCİLERİNDE COVID-19 PANDEMİSİNİN RUHSAL VE PSİKOSOMATİK ETKİLERİNİN KLİNİK RAHATLIK VE ENDİŞELERİNE ETKİSİ.....327

THE EFFECT OF PSYCHOLOGICAL AND PSYCHOSOMATIC EFFECTS OF COVID-19 PANDEMIC ON CLINICAL COMFORT AND ANXIETY IN PEDIATRIC NURSING STUDENTS

Meltem Kürtüncü, Nurten Arslan**ERGENLERİN COVID 19 VE DEPREMLE İLİŞKİLİ OLARAK PSİKOSOSYAL DURUMLARININ İNCELENMESİ.....328**

INVESTIGATION OF PSYCHOSOCIAL CONDITIONS OF ADOLESCENTS RELATED TO COVID 19 AND EARTHQUAKE

Yeliz Suna Dağ, Emriye Hilal Yayan, Yakup Ömür Yayan, Engin Gürcan, Yunus Polat, Hakan Topçu**COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE ÇOCUKLARDA TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI.329**

TECHNOLOGY ADDICTION IN CHILDREN IN THE COVID-19 PANDEMIC PROCESS

İpek Tansel, Selda Eyyublu, Dilek Konukbay, Dilek Yıldız**PANDEMİ SÜRECİNDE YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDE AİLE MERKEZLİ BAKIM UYGULAMALARI.....330**

FAMILY-CENTERED CARE PRACTICES IN NEONATAL INTENSIVE CARE UNITS DURING THE PANDEMIC PROCESS

Özlem Bozbuğa, Zehra Çalışkan**PEDİATRİ YOĞUN BAKIMDA YAŞAM SONU BAKIM VE İYİ ÖLÜM.....331**

END OF LIFE CARE AND GOOD DEATH IN PEDIATRIC INTENSIVE CARE

Merve Sarıtaş

KANSERLİ ÇOCUKLARIN YALNIZLAŞAN KARDEŞLERİ332

SIBLINGS OF CHILDREN WITH CANCER GETTING LONELY

Eda Kalaycı, Emine Erdem

TUVALET EĞİTİMİ OLMAYAN ÇOCUKLARDA İDRAR TOPLAMA YÖNTEMLERİ: GELENEKSEL DERLEME333

URINE COLLECTION METHODS IN CHILDREN WITHOUT TOILET TRAINING: TRADITIONAL REVIEW

Burcu Bakırloğlu, Bengü Çetinkaya**NEONATAL YOKSUNLUK SENDROMU OLAN BİR YENİDOĞANIN KONFOR KURAMINA GÖRE HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU.....334**

NURSING CARE OF A NEWBORN WITH NEONATAL ABSTINENCE SYNDROME ACCORDING TO COMFORT THEORY: CASE REPORT

Tuğba Genç, Fatma Taş Arslan**PRETERM BEBEKLERDE EMZİRMeye GECİŞ VE HEMŞİRENİN ROLLERİ.....335**

TRANSITION TO BREASTFEEDING IN PRETERM BABIES AND NURSES ROLES

Burcu Ötlu, Nebahat Bora Güneş**TERM BEBEKLERDE FOTOTERAPİ SIRASINDA EMZİRME MOLALARI VERİLEBİLİR Mİ?336**

CAN BREASTFEEDING BREAKS BE GIVEN DURING PHOTOTHERAPY IN TERM BABIES?

Sarkhan Elbayiyev, Abdullah Kurt, Nilgün Altuntaş, Ayşe Ünsal,

Çiğdem Çiçek, Berrin Kozan

ANNELERİN EMZİRME ÖZ-YETERLİLİĞİ İLE EMZİRME SÜRESİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ.....337

DETERMINING THE RELATION BETWEEN BREASTFEEDING SELF-EFFICACY OF MOTHERS AND BREASTFEEDING DURATION

Duygu Deniz Erol, Gülay Manav**İLK 6 AY EMZİRME DURUMU VE BU SÜRECİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER; ANKET ÇALIŞMASI338**

BREASTFEEDING STATUS IN THE FIRST 6 MONTHS AND FACTORS AFFECTING THIS PROCESS; SURVEY WORK

Ayşe Ünsal, Nilgün Altuntaş**ANNELERİN VÜCUT KOMPOZİSYONU İLE ANNE SÜTÜ BESİN İÇERİĞİ İLİŞKİSİ.....339**

RELATIONSHIP BETWEEN MOTHERS' BODY COMPOSITION AND BREAST MILK NUTRIENT CONTENT

Fatma Şule Bilgiç, Gülçin Bozkurt, Emine Asuman Çoban**ÇOCUK HEMŞİRELİĞİNDE PALYATİF BAKIM.....340**

PALLIATIVE CARE IN PEDIATRIC NURSING

Aydın Avcı, Ayşe Sevim Ünal**MİKROBİYOTANIN ÇOCUK SAĞLIĞINA ETKİSİ.....341**

THE EFFECT OF MICROBIOTA ON CHILD HEALTH

Aynur BAYKAL

PATERNAL BAĞLANMANIN ÇOCUĞUN İLERİKİ YAŞAMINA ETKİSİ; LİTERATÜR DERLEMESİ.....342

THE EFFECT OF PATERNAL ATTACHMENT ON THE CHILD'S FUTURE LIFE; LITERATURE REVIEW

Ceren Erçevik, Gülten Koç**ADÖLESAN BABA OLMA DENEYİMİ ÜZERİNE NİTEL BİR ÇALIŞMA.....343**

A QUALITATIVE STUDY ON THE EXPERIENCE OF BEING AN ADOLESCENT FATHER

Elif Erbay Özdede, Seda Tecik, Dilek Menekşe, Nursan Çınar**TEK EBEVEYNE SAHİP ÇOCUKLARDA PSİKOSOMATİK AĞRI VE PEDİATRİ HEMŞİRELİĞİ.....344**

PSYCHOSOMATIC PAIN AND PEDIATRIC NURSING IN SINGLE PARENT CHILDREN

Hacer Kobya Bulut, Damla Polat Köse**ÖNLENEBİLİR BİR GERÇEK: ÇOCUKLARDA EV KAZALARI.....345**

A PREVENTABLE FACT: CHILDHOOD HOME ACCIDENTS

Mehmet Can Sezişli, Evrim Kızıler**ÇİNSEL İSTİSMAR TANIĞI HEMŞİRE.....346**

SEKSUAL ABUSE WITNESS: NURSE

Eda Nur Yıldırım, Merve Sarıtaş**EBELİK VE ÇOCUK GELİŞİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN ÇOCUK İHMALİ VE İSTİSMARINI RAPORLAMAYA VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNE YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLENMESİ.....348**

DETERMINING THE ATTITUDES OF MIDWIFERY AND CHILD DEVELOPMENT DEPARTMENT STUDENTS TOWARDS CHILD NEGLECT AND ABUSE REPORTING AND SOLUTION SUGGESTIONS

Zühal Çamur, Çiğdem Erdoğan**MADDE KULLANIMINA SEKONDER GELİŞEN NÖBET GEÇİRME DURUMUNA BAĞLI ADÖLESAN HASTANIN KLİNİK TABLOSU VE HEMŞİRELİK BAKIMI.....349**

CLINICAL STATEMENT AND NURSING CARE OF ADOLESCENT PATIENT DUE TO HAVE A SEIZURE DEVELOPING SECONDARY TO SUBSTANCE USE

Sinem Uluer Şimşek, Ayşegül Karaca, Eda Özcanoğlu, Pınar Koç**ÇOCUKLARIN SİBER ZORBALIK ve SİBER MAĞDURİYET DENEYİMLERİ: COVID-19 PANDEMİSİ NASIL ETKİLEDİ?350**

CHILDREN'S EXPERIENCES OF CYBER BULLYING AND CYBER VICTIMIZATION: HOW THE COVID-19 PANDEMIC AFFECTED?

Dilek Uludaşdemir

ERGENLER İÇİN OYUN BOZUKLUĞU ÖLÇEĞİ (GADIS-A): TÜRKÇE GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI.....351

PSYCHOMETRIC PROPERTIES OF THE TURKISH VERSION OF THE GAMING DISORDER SCALE FOR ADOLESCENTS (GADIS-A)

Harun Özbey, Öznur Başdaş, Meral Bayat**ERGENLERDE TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI351**

TECHNOLOGY ADDICTION IN ADOLESCENTS

Ölcay Tıraş, Sibel Ergün**PUBERTE PREKOKS VE HEMŞİRELİK YÖNETİMİ352**

PRECOCIOUS PUBERTY AND NURSING MANAGEMENT

Gamze Kaş Alay, Suzan Yıldız**GÖÇMEN ÇOCUKLAR VE YETKİN, VİCDANLI HEMŞİRE.....353**

MIGRANT CHILDREN AND COMPETENCE, CONSCIENTLY NURSE

Eda Nur Yıldırım

ÇOCUĞU HASTANEDE YATAN MÜLTECİ ANNELERİN SORUNLARI.....355

THE PROBLEMS OF THE REFUGEE MOTHERS WHOSE CHILDREN STAY IN HOSPITAL

Kenan Çetin, Ulviye Günay

SÖZEL BİLDİRİLER

S.1

TOPUK KANI ALMA İŞLEMİ SIRASINDA PREMATÜRE BEBEKLERE VERİLEN CENİN POZİSYONUNUN SEREBRAL OKSİJENİZASYON, VİTAL BULGULAR, KONFOR VE AĞRI ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

EFFECT OF FACILITATING TUCKING ON CEREBRAL OXYGENATION, PHYSIOLOGICAL PARAMETERS, COMFORT, PAIN IN PREMATURE INFANTS DURING HEEL BLOOD: RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL

Sibel Küçükkoğlu¹, Fatma Taş Arslan², Sevinç Akkoyun³, Deniz Kocoglu Tanyer⁴, Hanifi Soylu⁵, Murat Konak⁶

¹Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya, ²Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya, ³Selçuk Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Konya, ⁴Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya, ⁵Selçuk Üniversitesi, Selçuk Tıp Fakültesi, Konya, ⁶Selçuk Üniversitesi, Selçuk Tıp Fakültesi, Konya

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı; topuk kanı alma işleminde elle ve pozisyon yatağı ile cenin pozisyonu vermenin prematüre bebeğin, serebral oksijenizasyon (rSO₂), fizyolojik parametreleri, ağrı ve konfor düzeyleri üzerine etkisini belirlemektir.

Yöntem: Araştırma, bir Üniversite Hastanesinin 3. seviye Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'nde (YYBÜ) 01.12.2020-01.10.2021 tarihleri arasında tek kör, paralel gruplu randomize kontrollü olarak yapılmıştır. Prematüre bebekler rastgele üç gruptan birine atandı; elle cenin pozisyonu verme grubu (n = 22), pozisyon yatağı ile cenin pozisyonu verme grubu (n = 22) ve kontrol grubu (n = 22). Prematüre bebeklerin rSO₂, vücut ısısı, kalp atım hızı, oksijen saturasyonu (%SpO₂), solunum sayısı, ağrı ve konfor düzeyleri topuk kanı alma işleminden 3 dk önce, topuk kanı alma işlemi esnasında ve işlem bittikten sonraki 3.dakikada olmak üzere üç aşamada değerlendirildi. Verilerin toplanmasında "Yenidoğan Tanıtıcı Bilgi Formu", "Fizyolojik Parametre ve rSO₂ Takip Çizelgesi", "Prematüre Bebek Ağrı Profili Ölçeği-Revize (PIPP-R)" ve "Yenidoğan Konfor Davranış Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışma TÜBİTAK tarafından 2020/220S091 numaralı proje olarak desteklenmiştir.

Bulgular: Pozisyon yatağı ile cenin pozisyonu verme grubunun işlem esnası ve işlem bittikten sonraki 3.dakikada rSO₂, SpO₂, solunum hızı, konfor düzeyi ve PIPP-R düzeyinin diğer gruplara göre anlamlı olduğu ayrıca işlem esnasında sadece kalp tepe atım hızının pozisyon yatağı ile cenin pozisyonu verme grubunda anlamlı olarak bulunmuştur (p < 0.001). Grup × time etkileşimi değerlendirildiğinde rSO₂ değeri (p<0.001; η² = 0.130), vücut sıcaklığı (p = 0.007; η² = 0.105), kalp tepe atımı (p = 0.009; η² = 0.105) ve SpO₂ değerinin orta (p = 0.097; η² = 0.060); solunum sayısı (p < 0.001, η² = 0.225) ve konfor (p < 0.001; η² = 0.292) ve ağrı (p < 0.001; η² = 0.307) düzeyinin ise geniş bir etki büyüklüğüne sahip olduğu belirlendi.

Sonuç: Sonuçlarımız, topuk kanı alma sırasında cenin pozisyonu vermede pozisyon yatağı kullanımının yararlı olduğu ve YYBÜ'deki bebekler için kullanılabileceğini göstermektedir. Çalışma, ClinicalTrials.gov'a kaydedildi (identifer: NCT04725435).

Anahtar Kelimeler: Ağrı, fizyolojik parametre, konfor, prematüre, serebral oksijenasyon, topuk kanı, randomize kontrollü çalışma

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to determine the effect of facilitating tucking (FT) manual and with the positioning bed on the rSO₂, physiological parameters, pain and comfort levels of the premature infants in the heel blood collection process.

Method: The research was carried out in a single-blind, parallel group randomized controlled study between 01.12.2020-01.10.2021 in the tertiary level Neonatal Intensive Care Unit (NICU) of a University Hospital. Premature infants were randomly assigned to one of three groups; manual FT (MFT) groups (n=22), FT positioning bed (PFT) group (n=22), and control group (n=22). The rSO₂, body temperature, heart rate, %SpO₂, respiratory rate, pain, and comfort levels of the premature infants were evaluated in three stages: 3 minutes before the heel blood collection, during the heel blood collection process and at the 3rd minute after the procedure. "Newborn Descriptive Information Form", "Physiological Parameter and rSO₂ Follow-up Chart", "PIPP-R" and "Newborn Comfort Behavior Scale" were used to collect data. The study was supported by TUBITAK as project number 2020/220S091.

Results: It was found that the rSO₂, SpO₂, respiratory rate, comfort and PIPP-R levels of the PFT group during the procedure and at the 3rd minute after the procedure were significant compared to the other groups, during the procedure, only the peak heart rate was found to be significant in the PFT group (p<0.001). Group×time interaction is the rSO₂ (p<0.001; η²=0.130), body temperature (p=0.007; η²=0.105), heart rate (p=0.007; η²=0.105) and SpO₂ (p=0.097; η²=0.060) are moderate; respiratory rate (p<0.001, η²=0.225), comfort (p<0.001; η²=0.292) and pain level (p< 0.001; η²=0.307) were determined to have a large effect size.

Conclusion: Our results show that the use of a positioning bed for FT during heel blood collection is beneficial and can be used for infants in the NICU.

The study was registered on ClinicalTrials.gov (identifer: NCT04725435).

Keywords: Pain, physiological parameters, comfort, premature, cerebral oxygenation, heel blood, randomized controlled trial

S.2

PREMATÜRE BEBEKLERDE İNTRAVENÖZ İŞLEMLER SIRASINDA KULLANILAN İKİ FARKLI YÖNTEMİN AĞRIYA KARDİYORESPIRATUAR PARAMETRELERE VE KONFORA ETKİSİ

THE EFFECT OF TWO DIFFERENT METHODS USED DURING INTRAVENOUS PROCEDURE IN PREMATURED BABIES ON PAIN, CARDIORESPIRATORY PARAMETERS AND COMFORT

Aslınur Taşkın Güzelyazıcı¹, Bedriye Ak²

¹Ankara Medipol Üniversitesi, Ankara, ²Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu

ÖZET

Bu araştırma prematüre bebeklerde invaziv işlemler sırasında kullanılan anne sesiyle dinletilen ninninin ve pozisyonun ağrıya, kardiyorespiratuar parametrelere ve konfora etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırma randomize kontrollü olarak deneysel bir çalışmadır. Örneklem sayısı power analiziyle hesaplanmıştır. Araştırma her bir gruba 10 prematüre yenidoğan olmak üzere 30 prematüre yenidoğanla tamamlanmıştır. Araştırma verileri, Tanıtıcı Bilgi Formu, Hasta Takip Formu, Yenidoğan Konfor Davranış Ölçeği, Yenidoğan Bebek Ağrı Ölçeği ve SNAP-PE II Skorlama Sistemiyle toplanmıştır. Çalışma verileri SPSS istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Tanımlayıcı istatistiklerde ortalama, standart sapma, ortanca, minimum ve maksimum değerleri, kesikli verilerde ise yüzde değerleri kullanılmıştır. Tanımlayıcı özelliklerden şuanki boy değişkeni dışında tüm tanımlayıcı özellikleri (cinsiyet, tanı, doğum şekli, doğum ağırlığı ve boyu, gestasyon haftası ve APGAR skoru) açısından gruplar homojendir. İnvaziv işlemlerde nabız ve oksijen değerleri açısından gruplar karşılaştırıldığında işlem sırasında ve işlemten hemen sonra kontrol ve pozisyon grubuna göre ninni grubundaki prematüre yenidoğanların nabız değerlerinin daha düşük ve oksijen saturasyonu değerlerinin daha yüksek olduğu ve bu farkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır ($p < 0.005$). Solunum değerleri açısından ise gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur ($p > 0.05$). Yenidoğan konfor davranış ölçeği puan ortalaması açısından invaziv işlemten hemen önce, işlem sırasında, işlemten hemen sonra ve işlemten 10 dk sonrası yapılan değerlendirmelerde ninni grubunun puan ortalamasının kontrol ve pozisyon grubuna göre daha düşük olduğu ve farkın istatistiksel açıdan anlamlı olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$). İnvaziv işlemten hemen önce, işlem sırasında, işlemten hemen sonra ve işlemten 10 dk sonra yenidoğan bebek ağrı ölçeği puan ortalamasının kontrol ve pozisyon grubundaki prematüre yenidoğanların ninni grubundakilere göre daha yüksek olduğu ve istatistiksel açıdan bu farkın anlamlı olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$).

Yenidoğan bebek ağrı ölçeği ve yenidoğan konfor davranış ölçeği için iki araştırmacı tarafından yapılan değerlendirmelerin birbiri ile uyumlu olduğu görülmüştür.

Anne sesiyle dinletilen ninninin ve gelişimsel destekleyici pozisyonun invaziv işlemlerde nabız düşürmede, oksijen saturasyonunu arttırmada, ağrıyı azaltmada ve konforu yükseltmede etkili bir yöntem olduğu ve invaziv işlemlerde anne sesi ile dinletilen ninninin gelişimsel pozisyona göre kardiyorespiratuar parametreler, ağrı ve konfor düzeyleri üzerinde daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Prematüre yenidoğan, bireyselleştirilmiş gelişimsel destekleyici bakım modeli, müzik, ninni, pozisyon, ağrı, konfor

ABSTRACT

This study was carried out to determine the effects of lullaby and position played with the mother's voice during invasive procedures in premature babies on pain, cardiorespiratory parameters and comfort.

The research is a randomized controlled experimental study. The number of samples was calculated by power analysis. The study was completed with 30 premature newborns, 10 of whom were premature newborns in each group. Research data were collected with Descriptive Information Form, Patient Follow-up Form, Neonatal Comfort Behavior Scale, Newborn Baby Pain Scale and SNAP-PE II Scoring System. Study data were analyzed using the SPSS statistical program. Mean, standard deviation, median, minimum and maximum values were used in descriptive statistics, and percentage values were used in discrete data.

The groups are homogeneous in terms of all descriptive features (gender, diagnosis, mode of delivery, birth weight and height, week of gestation and APGAR score) except for the current height variable. When the groups were compared in terms of pulse and oxygen values in invasive procedures, it was found that the pulse values and oxygen saturation values of the premature newborns in the lullaby group were lower and oxygen saturation values were higher in the lullaby group compared to the control and position groups during and immediately after the procedure, and these differences were statistically significant ($p < 0.005$). There was no statistically significant difference between the groups in terms of respiratory values ($p > 0.05$). In terms of newborn comfort behavior scale mean score, it was determined that the mean score of the lullaby group was lower than that of the control and position groups, and the difference was statistically significant ($p < 0.05$). Just before, during, and immediately after an invasive procedure After and 10 minutes after the procedure, the newborn infant pain scale mean score was found to be higher in the control and position groups than in the lullabies group, and this difference was statistically significant ($p < 0.05$). It was seen that the evaluations made by the two researchers for the newborn baby pain scale and the newborn comfort behavior scale were compatible with each other.

It has been concluded that lullaby with mother's voice and developmental supportive position are effective methods in reducing heart rate, increasing oxygen saturation, reducing pain and increasing comfort in invasive procedures, and that lullabies played with mother's voice in invasive procedures are more effective on cardiorespiratory parameters, pain and comfort levels compared to the developmental position.

Keywords: Premature newborn, Individualized developmental supportive care model, Music, Lullaby, Position, Pain, Comfort

S.3

PRETERM BEBEKLERDE KANGURU BAKIMI VE ANNE KOKUSUNUN TOKSİK STRES ÜZERİNE ETKİSİ

EFFECT OF MATERNAL ODOR AND KANGAROO CARE ON TOXIC STRESS IN PRETERM BABIES

Alev Sivaslı¹, Zerrin Çiğdem²

¹Nişantaşı Üniversitesi, İstanbul, ²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep

ÖZET

Bu araştırma Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi (YYBÜ) ortamında preterm bebeklerde Kanguru Bakımı (KB) ve anne kokusu uygulamasının toksik stres üzerine etkilerini belirlemek ve bu uygulamalar hakkında kanıta dayalı öneriler oluşturmak amacı ile planlanmıştır. Araştırma verileri, YYBÜ'de yatan 28-37 gebelik haftası arasında doğan, toplam 92 preterm bebekten toplanmıştır. Bebekler annesi ile hiç karşılaşmayan, anne kokusu verilen ve kanguru bakımı uygulanan 3 gruba ayrılmıştır. Anne kokusu olarak annenin atleti kullanılmıştır. Her grubun 7. ve 15.günlerde vital bulguları, kan kortizol düzeyleri ve Preterm Bebek Konfor Ölçeği (PBKÖ) puanları tespit edilip kaydedilmiştir. Veriler istatistiksel analiz ile değerlendirilmiştir. Anne ve anne kokusu ile hiç karşılaşmayan kontrol grubunda ölçülen PBKÖ, kan kortizol düzeyi ve vital bulgular değerleri bebeklerde stresin arttığını göstermiştir. Anne kokusunun bu stresi azaltmada etkili olduğu ancak KB'nin stresi önlemede çok daha etkili olduğu bulunmuştur. Sonuç olarak; YYBÜ'de yatan prematüre bebekler anneden mahrum kalırlarsa maruz kaldıkları stres toksik düzeye ulaşmaktadır. Bu bebeklerin tedavisi sırasında KB uygulamasının yapılması toksik stresin azaltılmasında, anne kokusu uygulama yöntemine göre daha etkili bir yöntem olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle YYBÜ'de preterm bebek bakımında KB rutin olarak uygulanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Preterm bebek, toksik stres, anne kokusu, kanguru bakımı

ABSTRACT

This study was planned to determine the effects of Kangaroo Care (KC) and maternal odor application on toxic stress in preterm infants in the Neonatal Intensive Care Unit (NICU) environment and to create evidence-based recommendations about these applications. Research data were collected from a total of 92 preterm babies born between 28-37 weeks of gestation in the NICU. Babies were divided into 3 groups that never met their mother, were given mother's odor and treated with kangaroo care. The mother's undershirt was used as the mother odor. Vital signs, blood cortisol levels and Preterm Infant Comfort Scale (PICS) scores of each group were determined and recorded on the 7th and 15th days. The data were evaluated by statistical analysis. PICS, blood cortisol level, and vital signs values measured in the control group, which never encountered mother's and mother's odor, showed that stress increased in infants. It has been found that mother odor is effective in reducing this stress, but KC is much more effective in preventing stress. As a result; If premature babies hospitalized in the NICU are deprived of their mother, the stress they are exposed to reaches toxic levels. It has been determined that KC application during the treatment of these babies is a more effective method in reducing toxic stress than the mother odor application method. Therefore, KC should be routinely applied in the care of preterm infants in the NICU.

Keywords: Preterm infant, toxic stress, mother odor, kangaroo care

S.4

YENİDOĞANLARDAN TOPUK KANI ALMA İŞLEMİNDE ANNE SESİ, BEYAZ GÜRÜLTÜ VE ANNE KUÇAĞI MÜDAHALELERİNİN TEK BAŞINA VEYA BİRLİKTE KULLANILMASININ AĞRI VE FİZYOLOJİK PARAMETRELER ÜZERİNDE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

THE EFFECT OF USING MATERNAL VOICE, WHITE NOISE, AND MATERNAL HOLDING INTERVENTIONS ALONE OR IN COMBINATION ON PAIN AND PHYSIOLOGICAL PARAMETERS DURING THE NEWBORN HEEL STICK SAMPLING: A RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL

Vildan Apaydın Cırık¹, Uğur Gül², Zeynep Kızırtı³, Sema Arayıcı⁴, Emine Efe⁵, Havva Çakmak⁶, Fatma Çalışkan⁷

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Karaman, Türkiye, ²Çocuk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Hemşirelik Fakültesi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya, Türkiye, ³Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Neonatoloji Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye, ⁴Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Neonatoloji Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye, ⁵Çocuk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Hemşirelik Fakültesi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya, Türkiye, ⁶Akdeniz Üniversitesi Hastanesi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya, Türkiye, ⁷Akdeniz Üniversitesi Hastanesi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya, Türkiye

ÖZET

Amaç ve hedefler: Anne sesi, Anne Sesi+Anne Kucağı, Beyaz Gürültü, Beyaz Gürültü+Anne Kucağı, Anne Kucağı ve Rutin Bakım gruplarının yenidoğanların topuk kanı alma işlemi öncesi, sırası ve sonrasındaki ağrı, kalp atım hızı ve oksijen saturasyonu üzerindeki etkilerini karşılaştırmaktır.

Yöntem: Randomize kontrollü bu çalışma, CONSORT kılavuzu rehber alınarak yürütülmüştür. Yenidoğanlar rastgele (randomly) anne sesi (n=31), anne sesi+anne kucağı (n=28), beyaz gürültü (n=31), beyaz gürültü+anne kucağı (n=29), anne kucağı (n=30) ve rutin bakım (n=29) olmak üzere toplam 6 gruba atanmıştır. Topuk kanı alma işlemi öncesi (işlemden 1 dakika önce), işlem sırası ve işlem sonrası (işlemden 1 dakika sonra) video ile kaydedildi ve iki ağrı uzmanı tarafından değerlendirildi. Kalp atım hızı ve oksijen saturasyonu, çalışmadan bağımsız bir hemşire tarafından kaydedildi. Birincil ölçülen sonuçlar yenidoğanların ağrı seviyeleri iken ikincil sonuçlar kalp hızı, oksijen saturasyonundaki değişiklikler ve yan etkilerin insidansıdır. Müdahalelerin etkilerini incelemek için genelleştirilmiş tahmin denklem modeli, çoklu tekrarlanan ölçümler ve Bonferroni kullanılmıştır (ClinicalTrials.gov.: XXX).

Bulgular: Rutin bakıma kıyasla müdahale gruplarının Neonatal Infant Pain Scale (NIPS) I (F=122.26, p<0.001), NIPS2 (F=126.14, p<0.001), The Premature Infant Pain Profile (PIPP) I (F=47.37, p<0.001), PIPP2 (F=48.07, p<0.001), kalp atım hızı (F=57.19, p<0.001) üzerinde etkisi vardır. Topuk kanı alma prosedüründe işlem sonrasına kıyasla işlem anında yenidoğanların 62.06 kat daha fazla ağrı hissettiği saptanmıştır. Anne Kucağı, Anne Sesi, Anne Sesi+Anne Kucağı, Beyaz Gürültü ve Beyaz Gürültü+Anne Kucağı müdahaleleri ile Rutin Bakım için orta-şiddetli ağrı olasılık oranları (odds ratios) 0.044(p<0.0001), 0.049(p=0.0003), 0.046(p=0.0002), 0.014(p<0.0001) ve 0.003(p<0.0001), sırasıyla. Beyaz gürültünün tek veya anne kucağı ile kombine kullanıldığı gruplarda diğer gruplara kıyasla işlem sırasında PIPPI, PIPP2, NIPS1 ve NIPS2 ağrı skorları önemli ölçüde daha düşüktür (p<0.001).

Sonuç: Beyaz gürültü ve beyaz gürültü+anne kucağı müdahalesi ağrıyı azaltmada etkili olduğu saptanmıştır. Beyaz gürültü ve Beyaz Gürültü+Anne Kucağı müdahalesi ağrıyı azaltmada ve fizyolojik parametrelerin düzenlenmesinde diğer müdahalelere göre daha iyi bir yöntem olduğu için topuk kanı alma işleminde kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Nabız, yenidoğan, hemşirelik bakımı, ağrı yönetimi, oksijen saturasyonu

ABSTRACT

Aims and objectives: To compare the effects of maternal voice, maternal voice+maternal holding, white noise, white noise+maternal holding, maternal holding, and routine care interventions on pain, heart rate, and oxygen saturation of newborns before, during, and after heel stick sampling.

Methods: This randomized controlled trial was conducted with the Consolidated Standards of Reporting Trials (CONSORT) guidelines. Newborns were randomly allocated to maternal voice(n=31), maternal voice+maternal holding(n=28), white noise(n=31), white noise+maternal holding(n=29), maternal holding(n=30) and routine care(n=29) interventions. Heel stick sampling was recorded before (1 minute before the procedure), during, and after the procedure (1 minute after the procedure) and evaluated by two pain specialists. Heart rate and oxygen saturation were recorded by a nurse who was independent of the study and blinded to the research purpose. The primary measured outcomes were the newborns' pain levels, while the secondary outcomes were the heart rate, changes in oxygen saturation, and the incidence of adverse effects. The generalized estimating equation model, the multiple repeated measurements, and Bonferroni were used to examine interventions' effects (ClinicalTrials.gov.: XXX).

Results: Compared to routine care, the interventions affected Neonatal Infant Pain Scale (NIPS) I (F=122.26, p<0.001), NIPS2 (F=126.14, p<0.001), The Premature Infant Pain Profile (PIPP) I (F=47.37, p<0.001), PIPP2 (F=48.07, p<0.001), and heart rate (F=57.19, p<0.001) more. The newborns felt 62.06 times more pain during the heel stick sampling procedure than post-procedure. The odds ratios of moderate-to-severe pain for maternal holding, maternal voice, maternal voice+maternal holding, white noise and white noise+maternal holding interventions vs. routine care were 0.044(p<0.0001), 0.049(p=0.0003), 0.046(p=0.0002),

0.014($p < 0.0001$) and 0.003($p < 0.0001$), respectively, after adjusting for the effects of other factors. Pain scores were significantly lower during the procedure in the interventions in which white noise was used alone or in combination with the maternal holding than in the other interventions($p < 0.001$).

Conclusion: The white noise and white noise+maternal holding applied to newborns during heel stick sampling were effective in pain reduction.

Since the white noise+maternal holding intervention is a better method than the other interventions in reducing pain and regulating physiological parameters, it is recommended to be used in the heel stick sampling.

Keywords: Heart rate, newborn, nursing care, pain management, oxygen saturation

S.5

PREMATÜRE BEBEKLERE UYGULANAN KANGURU BAKIMININ SEREBRAL OKSİJENİZASYON, FİZYOLOJİK PARAMETRELER VE KONFOR ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

EFFECT OF KANGAROO MOTHER CARE ON CEREBRAL OXYGENATION, PHYSIOLOGICAL PARAMETERS, AND COMFORT LEVELS IN PREMATURE INFANTS: A RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL

Fatma Taş Arslan¹, Sevinç Akkoyun², Sibel Küçükkoçlu³, Deniz Kocoglu Tanyer⁴, Murat Konak⁵, Hanifi Soylu⁶

¹Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya, ²Selçuk Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Konya, ³Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya, ⁴Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya, ⁵Selçuk Üniversitesi Selçuk Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Neonatoloji Anabilim Dalı, Konya, ⁶Selçuk Üniversitesi Selçuk Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Neonatoloji Anabilim Dalı, Konya

ÖZET

Amaç: Kanguru bakımının prematüre bebekler üzerinde birçok olumlu etkisi vardır. Bu çalışmanın amacı; yenidoğan yoğun bakım ünitesinde (YYBÜ) yatan prematüre bebeklere anneleri tarafından verilen kanguru bakımının prematüre bebeğin serebral oksijenizasyon (rSO₂), fizyolojik parametreleri (kalp tepe atımı, periferik oksijen saturasyonu (SpO₂) ve solunum hızı) ve rahatlık/konfor düzeyleri üzerine etkisini belirlemektir.

Yöntem: Araştırma, bir Üniversite Hastanesinin 3. seviye YYBÜ'nde 01.12.2020-01.10.2021 tarihleri arasında tek kör, paralel gruplu randomize kontrollü tasarımda yapılmıştır. Prematüre bebekler rastgele iki gruptan birine atandı; kanguru bakımı grubu (n = 20) ve kontrol grubu (n = 20). Kanguru bakımı grubuna anneleri tarafından 60 dakika kanguru bakımı uygulandı, kontrol grubu ise standart kuvöz izlemi yapıldı. Prematüre bebeklerin rSO₂, vücut ısısı, kalp atım hızı, %SpO₂, solunum sayısı ve konfor düzeyleri işlem öncesi, işlem esnası 30. dk ve işlem esnası 60. dk olmak üzere üç aşamada değerlendirildi. Verilerin toplanmasında "Yenidoğan Tanıtıcı Bilgi Formu", "Fizyolojik Parametre ve rSO₂ Takip Çizelgesi" ve "Yenidoğan Konfor Davranış Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışma TÜBİTAK tarafından 2020/220S091 numaralı proje olarak desteklenmiştir.

Bulgular: Kanguru bakımı grubunun 60. dakika ölçümünde rSO₂, vücut ısısı, kalp atım hızı ve solunum hızı, 30. ve 60. dakika ölçümlerinde ise konfor düzeyi anlamlı bulundu ($p < 0.001$). Grup x zaman etkileşiminde kanguru bakımı grubunda rSO₂ ($p < 0.001$; $\eta^2 = 0.389$), vücut ısısı ($p < 0.001$; $\eta^2 = 0.382$), kalp atım hızı ($p < 0.001$; $\eta^2 = 0.404$), SpO₂ ($p < 0.001$; $\eta^2 = 0.437$), solunum sayısı ($p < 0.001$; $\eta^2 = 0.437$) ve konfor düzeyleri ($p < 0.001$; $\eta^2 = 0.354$) puanları anlamlı bulundu.

Sonuç: Kanguru bakımının prematüre bebeklerde rSO₂, fizyolojik parametreleri (kalp tepe atımı, SpO₂ ve solunum hızı) ve konfor düzeyi üzerine olumlu etkisi vardır. Kanguru bakımı stabil prematüre bebekler için klinik olarak güvenlidir ve gelişimsel bakımın bir parçası olarak önerilebilir. Çalışma, ClinicalTrials.gov'a kaydedildi (identifier: NCT04725435).

Anahtar Kelimeler: Fizyolojik parametre, kanguru bakımı, konfor, prematüre, randomize kontrollü çalışma, serebral oksijenasyon

ABSTRACT

Aim: To determine the effect of kangaroo care given by their mothers to premature infants in the neonatal intensive care unit (NICU) on cerebral oxygenation (rSO₂), physiological parameters (heart rate, peripheral oxygen saturation (SpO₂) and respiratory rate) and comfort/comfort levels of the premature infants.

Method: The research was carried out in a single-blind, parallel group randomized controlled study between 01.12.2020 and 01.10.2021 in the tertiary level NICU of a University Hospital. Premature infants were randomly assigned to one of two groups; kangaroo care group (n = 20) and control group (n = 20). The kangaroo care group was given 60 minutes of kangaroo care by their mothers, while the control group was followed by a standard incubator. The premature infants' rSO₂, body temperature, heart rate, %SpO₂, respiratory rate and comfort levels were evaluated in three stages: before the procedure, at the 30th minute during the procedure, and at the 60th minute during the procedure. "Newborn Descriptive Information Form", "Physiological Parameter and rSO₂ Follow-up Chart" and "Newborn Comfort Behavior Scale" were used to collect data. The study was supported by TUBİTAK as project number 2020/220S091.

Results: In the kangaroo care group, rSO₂, body temperature, heart rate, and respiratory rate were found to be significant in the 60th minute measurement, and the comfort level in the 30th and 60th minute measurements ($p < 0.001$). In the group \times time interaction, rSO₂ ($p < 0.001$; $\eta^2 = 0.389$), body temperature ($p < 0.001$; $\eta^2 = 0.382$), heart rate ($p < 0.001$; $\eta^2 = 0.404$), SpO₂ ($p < 0.001$; $\eta^2 = 0.437$), respiratory rate ($p < 0.001$; $\eta^2 = 0.437$) and comfort levels scores ($p < 0.001$; $\eta^2 = 0.354$) were found to be significant in the kangaroo care group.

Conclusion: Kangaroo care has a positive effect on rSO₂, physiological parameters (heart rate, SpO₂ and respiratory rate) and comfort levels in premature infants. Kangaroo care is clinically safe for stable premature infants and can be recommended as part of developmental care. The study was registered on ClinicalTrials.gov (identifier: NCT04725435).

Keywords: Physiological parameter, kangaroo care, comfort, premature, randomized controlled trial, cerebral oxygenation,

S.6

KANGURU BAKIMI SIRASINDA MÜZİK UYGULAMASININ PREMATÜRE BEBEKLERİN DAVRANIŞ DURUMU VE FİZYOLOJİK PARAMETRELERİNE ETKİSİ: SİSTEMATİK DERLEME VE META-ANALİZ

INVESTIGATION OF EFFECTS ON BEHAVIORAL STATES AND PHYSIOLOGICAL PARAMETERS ON APPLICATION OF MUSIC DURING KANGAROO CARE IN PREMATURE INFANTS: SYSTEMATIC REVIEW AND META-ANALYSIS

Sevinç Akkoyun¹, Fatma Taş Arslan²

¹Selçuk Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Konya, ²Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, kanguru bakımı sırasında müzik uygulamasının sadece kanguru bakımı uygulamasına göre prematüre bebeklerin davranış durumu ve fizyolojik parametreleri üzerine etkisini sistematik derleme ve meta-analiz yöntemi ile değerlendirme amacıyla yapıldı.

Yöntem: Çalışmanın tasarımı sistematik derleme ve meta-analizdir. Çalışma Aralık 2020-Mayıs 2022 tarihleri arasında ve Sistematik İncelemeler İçin Tercih Edilen Raporlama Ögeleri ve Meta-Analizler (PRISMA) bildirgesine uygun olarak yapıldı. WOS, Pubmed, Science Direct, CINAHL, Scopus, Cochrane, ProQuest, Ulakbim, Medline Türk, YÖKTEZ veri tabanlarında kapsamlı taramalar yapıldı, veriler bağımsız iki araştırmacı tarafından değerlendirildi. Çalışmaların meta-analize dahil edilme kriterleri PICOS formatına [P(Patient/problem/population), I(Intervention), C(Comparison), O(Outcome), S (Study design)] göre belirlendi. Çalışmaların seçimi iki bağımsız değerlendirici tarafından detaylı yapıldı, dahil edilen çalışmaların yanlılığı Cochrane Yanlılık (Bias) Risk Değerlendirme Aracı ile değerlendirildi. Verilerin analizinde Comprehensive Meta Analysis version 2 (CMA V.2) programı kullanıldı. İlk tarama sonucu 1123 çalışmaya ulaşıldı. Yanlılık değerlendirmesinden sonra 3 çalışma meta-analize dahil edildi. Verilerin analizinde, etki büyüklüğü istatistiği olarak Hedge's g etki büyüklüğü değeri kullanıldı. Etki büyüklüğü sabit etki veya rastgele etkiler modeli kullanılarak hesaplandı. Etki büyüklüklerinin heterojenliğini test etmek için Cochrane Q istatistiği, I² ve Tau² testleri kullanıldı. Yayın yanlılığını test etmek için huni grafiği, Orwin'in güvenli n sayısı, Begg ve Mazumdar sıra korelasyonu, Egger testi, Duval ve Tweedie kırpmaya ve doldurma yöntemleri kullanıldı.

Bulgular: Kanguru bakımı sırasında müzik uygulamasının prematüre bebeklerin davranış durumu ($p = 0,160$), kalp tepe atım hızı ($p = 0,821$), oksijen saturasyonu (SpO₂) ($p = 0,107$) ve solunum hızı ($p = 0,496$) üzerinde sadece kanguru bakımı uygulamasına göre bir üstünlüğü olmadığı bulundu.

Sonuç: Bu alanda müdahale grubunun kanguru bakımı sırasında müzik uygulaması, kontrol grubunun sadece kanguru bakımı uygulaması olan randomize kontrollü çalışmalara daha fazla ihtiyaç olduğu görüldü.

Bu çalışma PROSPERO veri tabanına (ID= CRD42022303966) kayıtlıdır.

Anahtar Kelimeler: Davranış durumu, fizyolojik parametre, kanguru bakımı, meta-analiz, müzik, prematüre

ABSTRACT

Aim: Study was conducted to evaluate the effect of music practice during kangaroo care (KC) on the behavioral status and physiological parameters of premature infants compared to only KC practice, with a systematic review and meta-analysis method.

Method: The design of the study is systematic review and meta-analysis. The study was conducted between December-May 2022 and in accordance with the PRISMA statement. WOS, Pubmed, Science Direct, CINAHL, Scopus, Cochrane, ProQuest, Ulakbim, Medline Türk, YÖKTEZ databases were searched and evaluated by two independent researchers. The inclusion criteria of the studies in the meta-analysis were determined according to the PICOS. The selection of studies was done in detail by two independent evaluators, and the bias of the included studies was evaluated with the Cochrane Bias Risk Assessment Tool. CMA V.2 program was used in the analysis of the data. The first search, 1123 articles were found. After bias assessment, 3 studies were included in the meta-analysis. Hedge's g effect size value was used as an effect size statistic in the analysis of the data. The effect size was calculated using a fixed effect or random effects model. Cochrane Q statistics, I² and Tau² tests were used to test the heterogeneity of effect sizes. Funnel

plot, Orwin's safe n number, Begg and Mazumdar rank correlation, Egger test, Duval and Tweedie trimming and filling methods were used to test publication bias.

Results: It was found that the application of music during KC didn't have a superiority over the only KC application on the behavioral status ($p=0,160$), heart peak rate ($p=0,821$), SpO₂ ($p=0,107$) and respiratory rate ($p=0,496$) of premature infants.

Conclusion: In this area, it was seen that there is more need for randomized controlled studies in which the intervention group applied music during KC and the control group applied only KC. PROSPERO database ID=CRD42022303966.

Keywords: Behavioral status, physiological parameter, kangaroo care, meta-analysis, music, premature

S.7

SALLANAN YATAĞIN PREMATÜRELERİN KONFOR, FIZYOLOJİK PARAMETRELER VE SEREBRAL OKSİJENİZASYON DÜZEYİNE ETKİSİ: NEAR INFRARED SPECTROSCOPY ÇALIŞMASI

THE EFFECT OF ROCKING BED ON COMFORT, PHYSIOLOGICAL PARAMETERS AND CEREBRAL OXYGENATION LEVEL OF PREMATURE: NEAR INFRARED SPECTROSCOPY STUDY

Sibel Küçükkoğlu¹, Adalet Yücel², Fatma Taş Arslan³, Saime Sündüs Uygun⁴, Tuğba Genç⁵

¹Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya, ²Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya, ³Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya, ⁴Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Konya, ⁵Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Konya

ÖZET

Amaç: Çalışma, yenidoğan yoğun bakım ünitesinde (YYBÜ) tedavi gören prematüre yenidoğanlara uygulanan sallanan yatağın onların konfor düzeyine, fizyolojik parametrelerine ve serebral oksijenizasyon düzeyine etkisini belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Randomize kontrollü deneysel tasarımda yapılan araştırmanın evrenini Mart 2021 - Eylül 2022 tarihleri arasında Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi YYBÜ'nde yatan 37. gestasyon haftasından küçük prematüre bebekler oluşturdu. Araştırma örneklemini güç analizi sonucunda belirlenen çalışmaya dahil edilme kriterlerini sağlayan 36 prematüre oluşturdu. Bebeklerin gestasyon haftalarını ve cinsiyetlerine göre tabakalı randomizasyon yapıldı. Veri toplama aracı olarak "Yenidoğan Bilgi Formu", "Fizyolojik Parametre ve Serebral Oksijenizasyon Takip Formu", "Yenidoğan Konfor Davranış Ölçeği" kullanıldı. Deney grubundaki bebekler sabah tedavi, bakım ve beslenme bitiminde vestibüler uyurum sağlamak için klinikte bulunan 4 moms Mamaroo 4.0 marka sallanan yatağa alındı. Salınım minimal seviyede yarım saat şeklinde uygulandı. Diğer beslenme saatinde ise rutin uygulamada olduğu gibi bebekler kotta yatırıldı. Ölçümler 1., 15., 30. ve işlemden 15 dk sonra alındı. Serebral oksijenizasyon düzeyi Near Infrared Spectroscopy (NIRS) monitörü ile takip edildi. Verilerin analizinde tanıtıcı analizlerin yanında, tekrarlı ölçümlerde iki yönlü varyans analizi kullanıldı. Araştırmanın her aşamasında etik ilkelere sadık kalındı.

Bulgular: Araştırma sonucunda NIRS ve fizyolojik parametre skorları sallanan yatak ve kot ölçümlerinde zamansal olarak herhangi bir değişim göstermedi ($p>0,05$). Konfor skoru açısından 1. ve 15. dakikada alınan ölçümlerde sallanan yatakta ve kotta alınan ölçümler arasında herhangi bir farklılık bulunmazken ($p>0,05$), 30 ve işlemden 15 dakika sonraki ölçümlerde sallanan yatakta ve kotta konfor skoru ortalamaları istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklıydı ($F=9,701$; $F=7,680$ $p<0,05$).

Sonuçlar: Çalışma sonuçları sallanan yatağın prematüre bebeklerde fizyolojik parametreler ve serebral oksijen düzeyi üzerinde kotta yatırılan bebeklerle benzer etki gösterdiğini, ancak konfor düzeyini iyileştirmede olumlu etkisinin olduğunu göstermiştir. YYBÜ'nde yatan bebeklerin konforunu artırmada sallanan yatağın birimlerde kontrollü bir şekilde kullanılması önerilir. Ayrıca çalışma bulgusunun yeni yapılacak çalışmalarla desteklenmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Sallanan yatak, NIRS, prematüre, hemşire, konfor

ABSTRACT

Objective: The study was carried out to determine the effect of the rocking bed applied to premature newborns treated in the neonatal intensive care unit (NICU) on their comfort level, physiological parameters and cerebral oxygenation level.

Method: The population of the study, which was conducted in a randomized controlled experimental design, consisted of premature babies younger than 37 weeks of gestation hospitalized in the Selçuk University Medical Faculty Hospital NICU between March 2021 and September 2022. The research sample consisted of 36 preterms who met the inclusion criteria determined as a result of the power analysis. Stratified randomization was performed according to the weeks of gestation and gender of the babies. "Newborn Information Form", "Physiological Parameter and Cerebral Oxygenation Follow-up Form", "Newborn Comfort Behavior Scale" were used as data collection tools. Babies in the experimental group were taken to the 4 moms Mamaroo 4.0 brand rocking bed in the clinic to provide vestibular stimulation at the end of morning treatment, care and feeding. The oscillation was minimally applied in half an hour. At the other feeding time, as in the routine practice, the babies were placed in the newborn bed. Measurements were taken at the 1st, 15th, 30th and 15 minutes after the procedure. Cerebral oxygenation level was monitored with a Near Infrared Spectros-

copy (NIRS) monitor. In the analysis of the data, besides the descriptive analysis, two-way analysis of variance was used in repeated measurements. Ethical principles were adhered to at every stage of the research.

Results: As a result of the study, NIRS and physiological parameter scores did not show any temporal changes in rocking bed and elevation measurements ($p>0.05$). In terms of comfort score, there was no difference between the measurements taken at the 1st and 15th minutes in the rocking bed and the measurements taken in the jeans ($p>0.05$), while the comfort score averages in the rocking bed and in the jeans were statistically different in the measurements taken at 30 minutes and 15 minutes after the procedure ($F=9.701$; $F=7.680$ $p<0.05$).

Results: The results of the study showed that the rocking bed had a similar effect on the physiological parameters and cerebral oxygen level in premature infants as those in denim babies, but had a positive effect on improving the comfort level. It is recommended to use the rocking bed in a controlled manner in the units in order to increase the comfort of the babies lying in the NICU. In addition, it is recommended to support the study finding with further studies.

Keywords: Rocking bed, NIRS, premature, nurse, comfort

S.8

PREMATÜRE YENİDOĞANLARDA ANNE SÜTÜ KOKUSUNUN ERKEN DÖNEM BESLENME İPUÇLARI, ORAL BESLENMEYE GEÇİŞ SÜRESİ VE ABDOMINAL PERFÜZYON ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF BREAST MILK SMELL ON EARLY FEEDING CUES, TRANSITION PERIOD TO ORAL NUTRITION AND ABDOMINAL PERFUSION IN PREMATURE NEWBORNS

Adalet Yücel¹, Sibel Küçükkoğlu²

¹Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya, ²Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya

ÖZET

Amaç: Çalışma gebeliğin 28-36+6 haftasındaki prematüre yenidoğanlara enteral beslenme öncesi ve beslenme sırasında anne sütü ile koku uyarımının erken dönem beslenme ipuçları, oral beslenmeye geçiş süresi ve abdominal perfüzyon üzerine etkisini belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Randomize kontrollü deneysel tasarımda yapılan çalışma Konya ili Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi yenidoğan yoğun bakım ünitesinde yürütüldü. Çalışma verileri Ekim 2020- Aralık 2021 tarihleri arasında 28-36+6 gebelik haftası aralığındaki 32 prematüre yenidoğandan toplandı. Yenidoğanlar girişim ($n=16$) ve kontrol ($n=16$) gruplarına randomize olarak atandı. Girişim grubundaki yenidoğanlara enteral beslenme öncesi ve beslenme sırasında anne sütü ile koku uyarımı uygulandı. Girişim üç gün süreyle gün içerisindeki ardışık üç beslenmede uygulandı ve yenidoğanlar taburcu olana kadar izlendi. Veriler Yenidoğan Bilgi Formu, Abdominal Perfüzyon Takip Formu ve Erken Dönem Besleme İpuçları Takip Formu ile toplandı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Yates düzeltilmiş ve Fisher ki-kare testi, Mann-Whitney U testi, Cohen Kappa istatistiği, Permanova analizi, Friedman testi ve Wilcoxon testi kullanıldı. İstatistiksel anlamlılık 0.05 olarak kabul edildi.

Bulgular: Çalışmada anne sütü kokusu uygulanan girişim grubundaki yenidoğanların erken dönem beslenme ipuçları görülme sıklığının kontrol grubuna göre fazla olduğu saptandı ($p<0,05$). Girişim ve kontrol grubundaki yenidoğanların oral beslenmeye geçiş sürelerinin benzer olduğu bulundu ($p>0,05$). Girişim grubundaki yenidoğanların abdominal perfüzyon düzeyinin kontrol grubuna göre yüksek olduğu ($p<0,05$) ve abdominal perfüzyon düzeyinin grup*zaman etkileşimi açısından anlamlı farklılık gösterdiği ($p<0,05$) belirlendi. Girişim ve kontrol grupları arasında günlük kusma sayısının girişim grubu lehine anlamlı şekilde daha düşük olduğu ve defekasyon sayısının girişim grubunda artış gösterdiği ($p<0,05$), günlük kilo alımı ve taburculuk süresi açısından gruplar arasında anlamlı farklılık olmadığı bulundu ($p>0,05$).

Sonuç: Anne sütü kokusunun prematüre yenidoğanlarda erken dönem beslenme ipuçlarını ve abdominal perfüzyon düzeyini arttırdığı, günlük kusma sayısını azalttığı ve günlük defekasyon sayısını arttırdığı tespit edildi. Prematüre yenidoğanların sindirim fonksiyonlarını iyileştirmede anne sütü ile koku uyarımının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Abdominal perfüzyon, anne sütü kokusu, prematüre yenidoğan, oral beslenme

ABSTRACT

Purpose: The study was conducted to determine the effect of breast milk odor stimulation on early feeding cues, transition time to oral feeding and abdominal perfusion in premature newborns at 28-36+6 weeks of gestation before and during enteral feeding.

Methods: The study, which was conducted in a pretest-posttest randomized controlled experimental design in the parallel group, was carried out in the neonatal intensive care unit of the Selçuk University Medical Faculty Hospital in Konya. Study data were collected from 32 premature newborns between 28-36+6 weeks of gestation between October 2020 and December 2021. Newborns were randomly assigned to intervention ($n=16$) and control ($n=16$) groups. Odor stimulation with breast milk was applied to newborns in the intervention group before and during enteral feeding. The intervention was performed for three consecutive feedings during the

day for three days, and the newborns were followed up until discharge. Data were collected with the Neonatal Information Form, the Abdominal Perfusion Follow-up Form, and the Early Feeding Tips Follow-up Form. Descriptive statistics, Yates corrected and Fisher chi-square test, Mann-Whitney U test, Cohen Kappa statistics, Permanova analysis, Friedman test and Wilcoxon test were used in the analysis of the data. Power and effect size were calculated in the study. Statistical significance was accepted as 0.05.

Findings: It was determined that the frequency of early feeding cues in the newborns in the intervention group to whom breast milk scent was applied was higher than the control group ($p<0,05$). It was found that the transition times to oral feeding were similar in the newborns in the intervention and control groups ($p>0,05$). It was determined that the abdominal perfusion level of the newborns in the intervention group was higher than the control group ($p<0,05$) and the level of abdominal perfusion showed a significant difference in terms of group*time interaction. It was found that the daily frequency of vomiting was significantly lower in favor of the intervention group and the frequency of defecation increased in the intervention group ($p<0,05$), and there was no significant difference between the groups in terms of daily weight gain and discharge time ($p>0,05$).

Conclusions: It was determined that the smell of breast milk increased early feeding cues and abdominal perfusion level, decreased the frequency of daily vomiting and increased the frequency of daily defecation in premature newborns. It is thought that odor stimulation with breast milk will be beneficial in improving the digestive functions of premature newborns.

Keywords: Abdominal perfusion, breast milk odor, premature newborn, oral nutrition

S.9

PRETERM YENİDOĞANLARDA MATERYAL İLE POZİSYON VERMENİN VE EL-YÜZ MANEVRASININ FİZYOLOJİK PARAMETRELERE VE STRES BELİRTİLERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF POSITIONING WITH MATERIAL AND HAND-FACE MANEUVER ON PHYSIOLOGICAL PARAMETERS AND STRESS SYMPTOMS IN PRETERM NEWBORNS

Işıl Ar¹, Serap Balcı²

¹Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği A.B.D., Kocaeli, ²İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği A.B.D., İstanbul

ÖZET

Amaç: Araştırma, Gestasyon Haftası 28-32 olan preterm yenidoğanlarda, materyal ile pozisyon vermenin ve el-yüz manevrasının fizyolojik parametrelere ve stres belirtilerine etkisini değerlendirmek amacıyla randomize kontrollü deneysel bir tasarım olarak gerçekleştirildi. Yöntem: Araştırmanın evrenini, Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi YYBÜ'de ve Derince Eğitim Araştırma Hastanesi Alikahya Yerleşkesi Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi 3. Düzey YYBÜ'de yatan bebekler, örneklemini ise Eylül 2018 – Temmuz 2020 tarihlerinde yenidoğan yoğun bakım ünitesine yatan, örneklem seçim kriterlerine uygun olan 60 preterm yenidoğan oluşturdu. Araştırma grubuna alınan yenidoğanlar, 2 gruba ayrılarak izlemleri yapıldı. Kontrol grubundaki (n=30) yenidoğanlara servisin rutini olduğu gibi “rulo yapılmış battaniye ile yuvalanarak” pozisyon verildi. Deney1 grubuna (n=30) “pozisyonlandırıcı” ile, yine aynı yenidoğanlara araştırmanın 2. günü “pozisyonlandırıcı ve el yüz manevrasıyla” (Deney2) lateral ve prone pozisyon verildi. İlk pozisyon öncesi ve pozisyondan bir saat sonra fizyolojik parametreler monitör ile izlendi. 3 dakika video kaydı ile pozisyon değerlendirme aracı puanı ve stres ölçeği puanı değerlendirildi. İlk pozisyonu verdikten bir saat sonra pozisyon değiştirildi ve aynı izlemler tekrar yapıldı

Bulgular: Tüm bebeklerde lateral ve prone pozisyonlarının eşit olarak verildiği ve grupların verilen pozisyonlar açısından benzer olduğu, Deney1 ve Deney2 grubundaki bebeklerin 1. pozisyondan 1 saat sonrasında, SpO₂ değerlerinin kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu, Deney2 grubundaki bebeklerin de 2. pozisyondan 1 saat sonrasında, kalp tepe atımının kontrol grubuna göre anlamlı derecede düşük olduğu, Deney1 ve Deney2 grubunda pozisyon öncesi yenidoğan stres ölçeği puanının, kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu belirlendi.

Sonuç: Preterm bebeklere pozisyonlandırıcı veya farklı materyaller kullanarak pozisyon verilmesi, el-yüz manevrasının kullanılması ve öncelikli olarak prone pozisyonu tercih edilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Preterm yenidoğan, pozisyon, stres, fizyolojik parametreler

ABSTRACT

Aim: The study was administered in a randomized controlled experimental design to evaluate the effects of material positioning and hand-face maneuver on physiological parameters and stress symptoms in preterm newborns with gestational weeks 28 to 32.

Method: The population of the study is the babies hospitalized in Kocaeli University Medical Faculty Research and Practice Hospital NICU and Derince Research and Practice Hospital Alikahya Campus, the 3rd Level NICU. The sample of the study consisted of 60 preterm infants who met the selection criteria in NICU between September 2018 and July 2020. The newborns in the control group (n=30) were given a “nesting with a rolled up blanket” position, as in the routine of the ward. The Experimental Group1 (n=30) was given positions using a “positioner” and the same newborns (Experimental2) was given positions using “positioner and hand-face maneuver” on the second day of the study.

Findings: In all babies, the lateral and prone positions were given equally and the groups were similar in terms of the given positions, the SpO2 values of the babies in the Experimental1 and Experimental2 groups were significantly higher at the 1 hour after the 1st position, compared to the control group. Afterwards, it was determined that the heart rate was significantly lower than the control group, and the preposition neonatal stress scale score was significantly higher in the Experimental1 and Experimental2 groups compared to the control group.

Conclusion: As a result, we can suggest that preterm babies should be positioned using different materials and the prone position should be preferred first.

Keywords: Preterm, position, stress, physiological parameters

S.10

TÜRKİYE'DE ERKEN DOĞMUŞ BEBEKLERİN BABALARININ BABA-BEBEK BAĞLANMA DÜZEYLERİNİN VE FAKTÖRLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ASSESSMENT OF FACTORS AND FATHER-INFANT ATTACHMENT LEVELS AMONG TURKISH'S FATHERS OF PRETERM INFANTS

Uğur Gül¹, Hacer Kobyay Bulut²

¹Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Konyaaltı Antalya, Türkiye,

²Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Trabzon, Türkiye

ÖZET

Amaç: Preterm doğan ve Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'nde (YYBÜ) yatmış bebeğe sahip babalarının baba-bebek bağlanmasını etkileyen faktörleri belirlemek.

Yöntem: Bu kesitsel çalışmaya preterm doğmuş ve veri toplama sürecinde 6-12 aylık arası olan 63 baba dahil edildi. Veriler literatür doğrultusunda hazırlanan Baba-Bebek Tanımlayıcı Bilgi Formu ve Baba-Bebek Bağlanma Ölçeği (BBBÖ) kullanılarak toplanmıştır. Verileri değerlendirmek için tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem t testleri, mann-whitney u testi, kruskal wallis testi, tamhane testi, spearman korelasyon analizi ve linear stepwise regresyon kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan babaların BBBÖ toplam puan ortalaması 62.97 ± 8.94 'tür. Preterm bebeklerin doğum ağırlığı, klinik tablosu ve YYBB yatış süreleri ile BBBÖ toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulundu ($p < 0.01$). Bebeğin taburcu olduktan sonra plansız olarak hastaneye yatırılması ve babanın bebeğinin kıyafetlerini değiştirmesi ile BBBÖ toplam puan ortalaması arasında anlamlı fark vardı ($p < 0.05$). Doğum ağırlığı ve plansız hastaneye yatış, BBBÖ toplam puanının %31'ini açıklıyordu.

Sonuç: Erken doğmuş bebeğe sahip babalarının baba-bebek bağlanma düzeyleri düşük bulunmuştur. Babanın bebeğinin kıyafetlerini değiştirmeye katılımı, erken doğum ağırlığı, klinik tablo ve YYBÜ'de kalış süresi BBBÖ ile ilişkili bulunmuştur. Bebeklerin annelerine olduğu kadar babalarına da bağlanabilecekleri unutulmamalıdır. YYBÜ hemşireleri, baba-bebek etkileşimini erken başlatmalı ve babaların YYBÜ'de bebek bakımına katılımını sağlamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Baba-bebek bağlanması, çocuk hemşireliği, preterm, yenidoğan yoğun bakım ünitesi

ABSTRACT

Purpose: Identify the factors affecting father-infant attachment among Turkish fathers of preterm infants.

Methods: This cross-sectional study included 63 fathers of preterm infants between the ages of 6-12 months. Data were collected using the Father-Infant Descriptive Information Form and the Paternal- Infant Attachment Scale (PIAS). Descriptive statistics, independent sample t-tests, mann-whitney test, the kruskal wallis test, the tamhane test, spearman correlation analysis, and linear stepwise regression were used to evaluate the data.

Results: The average PIAS scores of the fathers in the study was 62.97 ± 8.94 . A statistically significant difference was found between the birth weight, clinical picture, and length of stay in the Neonatal Intensive Care Unit (NICU) and PIAS total score of preterm infants ($p < 0.01$). There was a significant difference between the unplanned hospitalization of the baby after discharge and the father's changing the baby's clothes and the PIAS score ($p < 0.05$). Birth weight and unplanned hospitalization explained 31% of PIAS total score.

Conclusions: According to the results, father-infant attachment levels of fathers of preterm infants were low. Father's involvement in changing the baby's clothes, preterm birth weight, clinical picture, and length of stay in the NICU were found to be associated with PIAS. It should be remembered that babies can be attached to their fathers as much as they are to their mothers. NICU nurses should initiate father-infant interaction early and ensure fathers' involvement in infant care in the NICU.

Keywords: Preterm, pediatric nursing, paternal-infant attachment, neonatal intensive care unit

S.11**“ELASTİK KESE” PREMATÜRE BEBEKLERİN ORAL BESLENME PERFORMANSINA YÖNELİK YENİ BİR MÜDAHALE: CROSSOVER ÇALIŞMA****“ELASTIC SAC”: IS A NEW INTERVENTION FOR ORAL FEEDING PERFORMANCE OF PRETERM INFANTS: A CROSSOVER TRIAL**

Canan Genç¹, Duygu Gözen², Fatma Kaya Narter³

¹Fenerbahçe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul, ²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, ³Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi, İstanbul

ÖZET

Amaç: Oral beslenmeye geçmiş preterm bebekleri “elastik kese” içinde beslemenin bebeğin fizyolojik parametreleri ve beslenme performansına etkisini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem: Araştırma, oral beslenmeye geçmiş preterm bebeklerde, uterus ortamında hissettirecek “elastik kese” içinde beslenmenin bebeğin fizyolojik parametreleri ve beslenme performansına etkisini değerlendirmek için crossover randomize kontrollü yöntem ile planlandı. İstanbul’da bulunan bir eğitim araştırma hastanesinin üçüncü düzey yenidoğan yoğun bakım ünitesinde 26-36+6 gestasyon haftaları arasında doğan toplam 26 bebek ile gerçekleştirildi. Araştırmaya dahil olan bebekler iki gruba ayrıldı. Grup 1’deki (n=13) bebekler çalışmaya alındığı ilk beslenme saatinde elastik kese içinde, bir sonraki beslenmesinde ise kıyafet ile beslendi. Grup 2’deki (n=13) bebekler ilk beslenme saatinde kıyafet ile, ikinci beslenme saatinde ise elastik kese içinde beslendi. Tüm bebeklerin beslenmesi biberon ile yarı yükseltilmiş sağ yan pozisyonunda gerçekleştirildi. Her beslenme sırasında bebeklerin fizyolojik parametreleri ve beslenme performansı değerlendirildi.

Bulgular: Araştırma sonucunda bebeklerin “elastik kese içinde” beslenmeye ilk başladığı anda (153,50±8,46/dk), beslenme sırasında (154,37±5,57/dk) ve beslenme sonrasında (145,48±4,50/dk) ölçülen kalp tepe atımı değerlerinin “kıyafet ile” beslenmeye ilk başladığı anda (160,65±6,58/dk), beslenme sırasında (158,43±3,29/dk), beslenme sonrasında (149,31±5,08/dk) ölçülen değerlere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha düşük olduğu, aynı zamanda “elastik kese içinde” beslenmeye ilk başladığı anda (%97,35±1,65/dk), beslenme sırasında (%98,21±0,99/dk), beslenme sonrasında (%99,21±0,67/dk) ölçülen oksijen saturasyonu değerlerinin “kıyafet ile” beslenmeye ilk başladığı anda (%96±1,44/dk), beslenme sırasında (%97,26±0,90/dk), beslenme sonrasında (%98,67±0,81/dk) ölçülen değerlere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulundu (p<0,05). Sonuç olarak preterm bebeklerde beslenme sırasında kullanılan “elastik kese”nin “kıyafet ile” beslenmeye göre fizyolojik parametreleri ve beslenme performansını daha olumlu etkilediği görülmüştür.

Sonuç: Preterm bebeklerin “elastik kese” içinde beslenmesi “kıyafet ile” beslenmeye göre fizyolojik parametreleri ve beslenme performansını daha olumlu etkilediği için beslenme sırasında bebeklerin “elastik kese” içinde beslenmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Preterm bebek, biberonla beslenme, elastik kese, kalp tepe atımı, oksijen saturasyonu

ABSTRACT

Objective: The aim of this study is to assess the effect of feeding in an “elastic sac” on the physiological parameters and oral feeding performance of preterm infants.

Methods: The study was designed with crossover randomized controlled method to assess the effect of feeding in an “elastic sac” which provided to feel in the uterine environment in preterm infants who transferred to oral feeding on their physiological parameters and feeding performance. The setting of the study is the level III neonatal intensive care unit of a training and research hospital located in Istanbul. The participants were a total of 26 infants who were born between 26 and 36 weeks + 6 days of gestation. The infants included in the study were assigned to two groups. The infants in Group 1 (n=13) were fed in an “elastic sac” at the first feeding hour and in clothing at the next feeding hour. The infants in Group 2 (n=13) were fed in clothing at the first feeding hour and in an elastic sac at the second feeding hour. All infants were positioned in the semi-elevated right lateral position during bottle-feeding. Physiological parameters and feeding performance of the infants were assessed during each feeding.

Results: Heart rates measured at first feeding moment in the “elastic sac” (153.50±8.46/min), during feeding (154.37±5.57/min) and after feeding (145.48±4.50/min) were statistically significantly lower than those measured at first feeding moment feeding in “clothing” (160.65±6.58/min), during feeding (158.43±3.29/min), and after feeding (149.31±5.08/min). Oxygen saturation values measured at first feeding moment in the “elastic sac” (97.35%±1.65/min), during feeding (98.21%±0.99/min) and after feeding (99.21%±0.67/min) were statistically significantly higher than those measured at first feeding moment in “clothing” (96%±1.44/min), during feeding (97.26%±0.90/min), after feeding (98.67%±0.81/min) (p<0.05).

Conclusion: Feeding preterm infants in the “elastic sac” had a more positive effect on their physiological parameters and feeding performance compared to feeding them in “clothing”; therefore, it is recommended that infants be fed in the “elastic sac”.

Keywords: Preterm infant, bottle feeding, elastic sac, heart rate, oxygen saturation

S.12

PRETERM BEBEKLER İÇİN GELİŞTİRİLEN ÜÇ MERDİVEN POZİSYON YASTIĞININ FİZYOLOJİK PARAMETRELER VE UYKU-UYANIKLIK DURUMU ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF THREE LADDER POSITION PILLOWS DEVELOPED FOR PRETERM INFANTS ON PHYSIOLOGICAL PARAMETERS AND SLEEP-WAKE STATUS

Fatma Bozdağ¹, Serap Balcı²

¹Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Şanlıurfa, ²İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul

ÖZET

Amaç: Araştırma, gestasyon haftası 28-35 olan preterm bebekler için geliştirilen Üç Merdiven Pozisyon Yastığının (ÜMPY), fizyolojik parametreler ve uyku-uyanıklık durumu üzerine etkisini belirlemek amacıyla randomize kontrollü deneysel bir tasarım olarak gerçekleştirildi.

Yöntem: Araştırmanın örneklemini Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi (YYBÜ)'de Aralık 2021 - Mayıs 2022 tarihleri arasında yatan, seçim kriterlerine uygun olan 60 preterm bebek (deney=30; kontrol=30) oluşturdu. Araştırma verileri; preterm bebek ve ailesine ait tanıttıcı bilgi formu, uygulama kayıt formu, uyku-uyanıklık durumu ölçüm cihazı, pulse oksimetre cihazı, araştırmacılar tarafından geliştirilen ÜMPY ile toplandı. Araştırma için etik kurul izni, kurum izni ve ailelerden yazılı onam alındı. Deney grubundaki bebeklere, ÜMPY ile prone pozisyonu verildi, kontrol grubundaki bebekler ise YYBÜ'de verilen rutin prone pozisyonunda takip edildi.

Bulgular: Deney grubundaki bebeklerin, kontrol grubundaki bebeklere göre 0-60., 61-120., 121-180. ve toplam 0-180 dakikalardaki kalp tepe atımlarının istatistiksel olarak anlamlı derecede daha düşük, oksijen saturasyonlarının daha yüksek, solunum sayılarının daha düşük olduğu, uyku sürelerinin anlamlı derecede daha fazla ve uyanıklık sürelerinin ise daha kısa olduğu belirlendi ($p < .001$).

Sonuç: Preterm bebeklere ÜMPY kullanarak pozisyon verilmesinin, fizyolojik parametreler (kalp tepe atımı, oksijen saturasyonu ve solunum sayısı) ve uyku-uyanıklık durumu üzerine deney grubu lehine olumlu etkileri olduğu bulundu. Üç Merdiven Pozisyon Yastığı'nın YYBÜ'de preterm bebeklerde kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Preterm, pozisyon, yastık, uyku-uyanıklık, fizyolojik parametre.

ABSTRACT

Aim: The study was carried out as a randomized controlled experimental design to determine the effect of the Three Ladder Position Pillow (TLPP), developed for preterm infants with gestational weeks 28-35, on physiological parameters and sleep-wake status.

Method: The sample of the study consisted of 60 preterm infants (experiment=30; control=30) who were hospitalized in the Neonatal Intensive Care Unit (NICU) between December 2021 and May 2022 and met the selection criteria. Research data; Introductory information form for preterm infants and their families, application registration form, sleep-wake status measurement device, pulse oximetry device were collected with the TLPP developed by the researchers. Ethics committee permission, institutional permission and written consent from the families were obtained for the study. The infants in the experimental group were placed in the prone position with TLPP, while the infants in the control group were followed in the routine prone position given in the NICU.

Results: The babies in the experimental group were 0-60., 61-120., 121-180. compared to the babies in the control group. and it was determined that peak heart beats at 0-180 minutes were statistically significantly lower, oxygen saturations were higher, respiratory rates were lower, sleep durations were significantly longer and waking times were shorter ($p < .001$).

Conclusion: It was found that positioning preterm babies using TLPP had positive effects on physiological parameters (peak heart rate, oxygen saturation and respiratory rate) and sleep-wake status in favor of the experimental group. The Three Ladder Position Pillow is recommended for use in preterm infants in the NICU.

Keywords: Preterm, position, pillow, sleep-wake, physiological parameter.

S.13

PREMATÜRE BEBEKLERDE TAZE YA DA DONMUŞ ANNE SÜTÜYLE BESLENMENİN BAĞIRSAK MİKROBİYATASI ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ: PROSPEKTİF VE GÖZLEMSEL BİR ÇALIŞMA

THE EFFECT OF FEEDING PREMATURE INFANTS WITH FRESH OR FROZEN BREAST MILK ON GUT MICROBIOTA: A PROSPECTIVE AND OBSERVATIONAL STUDY

Özlem Selime Merter¹, Naime Altay²

¹Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ, ²Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ankara

ÖZET

Amaç: Mikrobiyaya, insan vücudunda yaşayan mikroorganizmaların tamamını ifade etmektedir. Mikrobiyal kolonizasyon fetüste başlamakla birlikte bebeğin bağırsak mikrobiyotası doğumdan sonra şekillenmektedir. Anne sütünü dondurma işleminin sütün içeriğinde ve bakteri çeşitliğinde değişiklikler meydana getirdiği bilinmektedir. Bu çalışma ile yoğun bakım ünitesinde izlenen prematüre bebeklerde taze ya da donmuş anne sütüyle beslenmenin bağırsak mikrobiyotasına etkisini incelemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma Girişimsel Olmayan Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır (30.11.2018 tarihli, E.55091). Prospektif ve gözlemsel olarak yapılan bu çalışma gestasyon yaşı 28-32+6 hafta olan taze anne sütü (n:20), donmuş anne sütü almış (n:20) toplam 40 bebek ile yürütülmüştür. Veriler "Tanımlayıcı Bilgi Formu" ve "Bebek İzlem Formu" ile toplanmıştır. Bebeklerin ilk mekonyum ve beslenmelerinin 10. günündeki gaita örnekleri alınmış ve -80 C' de saklanmıştır. 10 günlük beslenmelerinin %70'inden fazlasını hangi beslenme türü (taze anne sütü, donmuş anne sütü, bebek formülü) oluşturuyorsa bebek o gruba dahil edilmiştir. Beslenmelerinin %70'inden fazlasını bebek formülü oluşturanlar çalışma dışında tutulmuştur. Demografik verilerin değerlendirilmesinde Mann-Whitney U, Ki-kare Testi ve T-testi kullanılmıştır. Mikrobiyaya analizi için ekstrakte edilmiş DNA'dan 16S rRNA geninin V3-V4 bölgesinin sekanslanması yöntemi ile gaita numuneleri analiz edilerek yüzdeler oranlar belirlenmiştir.

Bulgular: Çoğunluğu hastalık etkeni kabul edilen bakterilerden olan Streptococcus ve Enterobacteriales türlerinin donmuş anne sütü alan bebeklerdeki bolluklarının (Streptococcus %69, Enterobacteriales %79) taze anne sütü alan bebeklerdeki bolluklara (Streptococcus %16, Enterobacteriales %49) göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Bebek için en faydalı tür olduğu bilinen bakterilerden Lactobacillus ve Bifidobacterium türlerinin taze anne sütü alan bebeklerdeki bolluklarının (Lactobacillus %17 ve Bifidobacterium %12) donmuş anne sütü alan bebeklerdeki bolluklara (Lactobacillus %3 ve Bifidobacterium %1) göre daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuçlar: Taze anne sütü almanın donmuş anne sütü almaya göre bebek bağırsak mikrobiyaya çeşitliliğini olumlu yönde etkilediği, bebek bağırsağında daha sağlıklı mikroçevre oluşturduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin, özellikle yoğun bakım ünitelerinde izlenen bebeklerin taze anne sütü ile beslenmelerinin sağlanmasında destekleyici olmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anne sütü, Bağırsak mikrobiyotası, hemşirelik, prematüre, yenidoğan yoğun bakım ünitesi

ABSTRACT

Aim: Microbiota refers to all microorganisms living in the human body. Although microbial colonization begins in the fetus, the intestinal microbiota of the infant is formed after birth. It is known that freezing of breast milk causes changes in milk content and bacterial diversity. The aim of this study was to examine the effect of feeding fresh or frozen breast milk on the intestinal microbiota of premature infants followed in the intensive care unit.

Method: The research was approved by the Non-Interventional Ethics Committee (dated 30.11.2018, E.55091). This prospective and observational study was conducted with a total of 40 infants with a gestational age of 28-32+6 weeks who received fresh breast milk (n:20) and frozen breast milk (n:20). Data were collected with the "Descriptive Information Form" and "Baby Follow-Up Form". Stool samples were taken on the 10th day of the infants' first meconium and feeding and stored at -80 C. The infant was included in that group, whichever type of nutrition (fresh breast milk, frozen breast milk, infant formula) constituted more than 70% of the 10-day feedings. Those who made up more than 70% of their diet for infant formula were excluded from the study. Mann-Whitney U, Chi-square Test and T-test were used to evaluate demographic data. Percentages were determined by analyzing stool samples by sequencing the V3-V4 region of the 16S rRNA gene from DNA extracted for microbiota analysis.

Results: It was determined that the abundance of Streptococcus and Enterobacteriales species, the majority of which are considered to be disease agents, in infants receiving frozen breast milk (Streptococcus 69%, Enterobacteriales 79%) was higher than the abundance in infants receiving fresh breast milk (Streptococcus 16%, Enterobacteriales 49%). It was concluded that the abundances of Lactobacillus and Bifidobacterium species, which are known to be the most beneficial species for the baby, in infants receiving fresh breast milk (Lactobacillus 17% and Bifidobacterium 12%) were higher than the abundances in infants receiving frozen breast milk (Lactobacillus 3% and Bifidobacterium 1%).

Results: It has been determined that taking fresh breast milk has a positive effect on infant gut microbiota diversity and creates a healthier microenvironment in the infant gut compared to frozen breast milk. It is recommended that nurses be supportive in ensuring that infants followed in intensive care units are fed with fresh breast milk.

Key words: Breast milk, gut microbiota, nursing, premature infant, neonatal intensive care unit

S.14

MASAJIN PRETERM BEBEĞİN GELİŞİMİNE ETKİSİNİN İZLEMSEL ÇALIŞMASI: RANDOMİZE KONTROLLÜ ARAŞTIRMA

FOLLOW-UP STUDY OF THE EFFECT OF MASSAGE ON THE DEVELOPMENT OF THE PRETERM INFANT: RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Mehmet Emin Düken¹, Emriye Hilal Yayan²

¹Harran Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi-Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Şanlıurfa, ²İnönü Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi-Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Malatya

ÖZET

Background: İntrauterin ortamdan erken ayrılan preterm bebekler dokunsal uyarılardan yoksun kalmaktadırlar. Bu durum bebeklerin fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimlerini ile kilo, boy, baş çevresi gibi fiziksel büyüme parametreleri olumsuz yönde etkilemektedir.

Amaç: Bu araştırma, masajın preterm bebeklerin gelişimine etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Metaryal-Metot: Bu araştırma iki gruplu (masaj-Kontrol) randomize kontrollü araştırma olarak yapıldı. Masaj grubunda 60 ve kontrol grubunda 60 olmak üzere 120 preterm bebekle araştırma yürütüldü. Her bir bebeğe sabah 15 dakika ve akşam 15 dakika olmak üzere 30 dakika masaj yapıldı. Masaj 15 dakikadan oluşup, 10 dakikasında dokunsal uyarılar ve 5 dakikası kinesterepiden oluşmaktadır. Masaj içeriği Field ve arkadaşları tarafından geliştirilen masaj uygulamasına göre masaj yapıldı. Masaj grubunda yer alan preterm bebeklere girişim yapılmadan önce boy, kilo ve baş çevreleri ölçüldü. Girişim grubundaki bebeklere otuz gün boyunca masaj uygulandı. Bebeklerin beşinci, onuncu, yirminci ve otuzuncu gündeki boy, kilo ve baş çevresi değerleri kaydedildi. Beslenme miktarı girişim öncesi, girişim sonrası on beşinci ve otuzuncu günde kaydedildi. Gruplara göre bebeklerin taburculuk süreleri kaydedildi. Aynı işlemler kontrol grubunda standart hemşirelik bakımı verildikten sonra yapıldı.

Bulgular: Masaj grubunda bulunan preterm bebeklerin kontrol grubuna göre boy uzunluğu ile kilo ağırlıkları arasında yirminci ve otuzuncu günde anlamlı fark görülmüştür ($p<0.001$; $p<0.001$). Baş çevrelerinde beşinci, onuncu, yirminci ve otuzuncu günde istatistiksel olarak anlamlı sonuç elde edilmiştir ($p<0.001$; $p<0.001$; $p<0.001$; $p<0.001$). Masaj grubundaki bebeklerin taburculuk süreleri kontrol grubuna göre ortalama on gün erken taburcu edildi ($p<0.001$). Aynı zamanda beslenme miktarı on beşinci ve otuzuncu gündeki değerleri arasında da anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.001$; $p<0.001$). Masajın zamansal analizinde preterm bebekler her sonraki ölçümleri önceki ölçümlerine göre daha anlamlı çıkmıştır.

Sonuç: Masajın boy, kilo ve baş çevresi gibi fiziksel büyüme parametrelerinde önemli etkilere sahip olduğu görülmüştür. Masaj bebeklerin beslenme miktarları ile kilo alımlarını artırarak taburculuk sürelerini kısaltmıştır. Bu durumda bebek başına düşen hastane maliyetlerini azaltacaktır.

Anahtar Kelimeler: Masaj, preterm, hemşirelik/hemşirelik bakımı, boy, kilo, baş çevresi, taburculuk süresi

ABSTRACT

Background: Preterm babies who leave the intrauterine environment early are deprived of tactile stimuli. This situation negatively affects the physical, emotional and social development of infants and physical growth parameters such as weight, height and head circumference.

Purpose: This study was conducted to examine the effect of massage on the development of preterm infants.

Material-Method: This study was conducted as a two-group (massage-Control) randomized controlled study. The study was conducted with 120 preterm babies, 60 in the massage group and 60 in the control group. Each baby was massaged for 30 minutes, 15 minutes in the morning and 15 minutes in the evening. Massage consists of 15 minutes, 10 minutes of tactile stimulation and 5 minutes of kinestherapy. Massage content was massaged according to the massage application developed by Field et al. Height, weight and head circumferences of preterm babies in the massage group were measured before the intervention was performed. The babies in the intervention group were massaged for thirty days. Height, weight and head circumference values of the babies on the fifth, tenth, twentieth and thirtieth days were recorded. The amount of nutrition was recorded before the intervention, on the fifteenth and thirtieth day after the intervention. According to the groups, the discharge times of the babies were recorded. The same procedures were performed in the control group after standard nursing care was given.

Results: There was a significant difference between the height and weight of the preterm babies in the massage group compared to the control group on the twentieth and thirtieth days ($p<0.001$; $p<0.001$). Statistically significant results were obtained in the head circumferences on the fifth, tenth, twentieth and thirtieth days ($p<0.001$; $p<0.001$; $p<0.001$; $p<0.001$). The infants in the massage group were discharged an average of ten days earlier than the control group ($p<0.001$). At the same time, it was determined that there was a significant difference between the nutritional amount values on the fifteenth and thirtieth day ($p<0.001$; $p<0.001$). In the temporal analysis of massage, each subsequent measurement of preterm infants was more significant than the previous measurements.

Conclusion: It has been observed that massage has significant effects on physical growth parameters such as height, weight and head circumference. Massage shortened the discharge times by increasing the amount of nutrition and weight gain of babies. In this case, it will reduce the hospital costs per baby.

Keywords: Massage, preterm, nursing/nursing care, height, weight, head circumference, discharge time

S.15

PREMATÜRE BEBEKLERE UYGULANAN MASAJ VE BEYAZ GÜRÜLTÜ UYGULAMASININ UYKU ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECTS OF MASSAGE THERAPY AND WHITE NOISE APPLICATION ON PREMATURE INFANTS' SLEEP

Mehmet Emin Düken¹, Emriye Hilal Yayan²

¹Harran Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi-Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Şanlıurfa, ²İnönü Üniversitesi-Hemşirelik Fakültesi-Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Malatya

ÖZET

Amaç: Uyku prematüre bebeklerin fiziksel, duygusal, sosyal ve duygusal gelişimleri açısından önemlidir. Prematüre bebeklerde uyku süresi, verimliliği ve fonksiyonu büyüme-gelişme, davranış ve nörolojik gelişim açısından son yıllarda önemi gittikçe artmaktadır. Bu araştırma prematüre bebeklere uygulanan masaj ve beyaz gürültü uygulamasının uyku üzerine etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Metot: Araştırma üç grupta, randomize kontrollü deneysel tasarımda yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Şanlıurfa Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi Haliliye Ek Binasını Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesine yatan 28-37 gestasyonel haftada olan prematüre bebekler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Masaj grubunda (40), beyaz gürültü grubunda (40) ve kontrol grubunda (40) olmak üzere 120 prematüre bebek oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında yenidoğan ve ebeveyn izlem formu, actigrafi saati, beyaz gürültü, mp 3 Çalar, ses desibel ölçüm cihazı kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Masaj grubunda yer alan prematüre bebeklerin uyku süreleri ile uyku verimliliği uygulama öncesine göre artarken, uyanma sayısı ile WASO değerlerinde azalma görülmüştür. Masaj uygulanan gruptaki prematüre bebeklerin uykusu yaklaşık beş saat artmıştır. Masaj prematüre bebeklerde uyanma sayısı ile WASO değerlerinde azalma sağlayarak, uyku verimliliğinde artış sağlamıştır. Beyaz gürültü uygulanan grup da uyku süresi uygulama öncesine göre yaklaşık iki saat artarken, uyku verimliliğinde artış olmuştur. Beyaz gürültü uygulaması prematüre bebeklerde, uyanma sayısı ile WASO değerlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir azalma sağlamıştır.

Sonuç: Üç grupta tasarlanan deneysel araştırmada; prematüre bebeklerde masaj ve beyaz gürültü uygulamasının uyku süresi ile uyku verimliliğini artırmada önemli bir non farmakolojik yöntem olduğu ortaya çıkmıştır. Masaj ve beyaz gürültü uygulamasının İntrauterin dönemden erken ayrılan prematüre bebeklerde; uyku süreleri, verimliliği ve fonksiyonları açısından önemli müdahalelerden biri olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Preterm bebek, uyku, masaj, beyaz gürültü

ABSTRACT

Aim: Sleep is vital to premature infants' physical, social and emotional development. The significance of sleep duration, efficiency, and function in premature infants regarding growth development, behavior and neurological development has been increasing. This research was conducted to investigate the effects of massage therapy and white noise application on the sleep patterns of premature infants.

Materials and Methods: This study was conducted in a randomized controlled experimental design with three groups. Premature infants at 28-37 weeks of gestation who were admitted to the Neonatal Intensive Care Unit of Şanlıurfa Mehmet Akif İnan Training and Research Hospital Haliliye Annex Building were the research population. The sample of the present study consisted of 120 premature infants in the massage therapy group (40), white noise group (40), and control group (40).

Results: The sleep duration and sleep efficiency of the premature infants in the massage group increased compared to before the application, whereas the number of awakenings and WASO values decreased. The sleep duration of premature infants in the massaged group increased by some five hours. Massage provided a decrease in the number of awakenings and WASO values in premature infants and enhanced sleep efficiency. In the white noise group, the sleep duration increased by about two hours than the pre-treatment, and there was an increase in sleep efficiency. White noise application provided a significant decrease in the number of awakenings and WASO values in premature infants.

Conclusion: In this experimental study, which was designed with three groups, it was revealed that massage and white noise application in premature infants were significant non-pharmacological methods to increase sleep duration and sleep efficiency. It was concluded that massage therapy and white noise application is one of the considerable interventions regarding sleep duration, efficiency and functions in premature infants who left the intrauterine period early.

Keywords: Preterm infant, sleep, massage, white noise

S.16

PRETERM BEBEKLERE UYGULANAN SENSORİMOTOR GİRİŞİMLERİN BESLENMEYE HAZIR OLUŞLUĞA VE ORAL BESLENME BAŞARISINA ETKİSİ: RANDOMIZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

THE EFFECT OF SENSORİMOTOR INTERVENTIONS ON FEEDING READINESS AND ORAL FEEDING SUCCESS IN PRETERM INFANTS: A RANDOMISED CONTROLLED TRIAL

Zühal Çamur¹, Bengü Çetinkaya²

¹Karabük Üniversitesi, Karabük, ²Pamukkale Üniversitesi, Denizli

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı sensorimotor girişimlerin preterm bebeklerde oral beslenmeye hazır oluşluğa ve oral beslenme başarısına etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Method: Paralel, prospektif ve randomize kontrollü bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini gestasyon yaşı 30-33 hafta olan 57 (müdahale: 29, kontrol: 28) erken doğmuş bebek oluşturmuştur. Çalışmanın verileri Preterm Bebeklerde Oral Beslenmeye Hazır Oluşluğa Değerlendirme Ölçeği (T-POFRAS) ve Altı Fazlı Beslenme İlerleme Protokolü ile toplanmıştır. Müdahale grubuna Taktil/Kinestetik Stimülasyon + Besleyici olmayan emmeyi (NNS) içeren kombine bir sensorimotor girişimi uygulandı. Kontrol grubuna sadece sensorimotor müdahale olarak NNS uygulandı.

Bulgular: Müdahale ve kontrol gruplarının tanımlayıcı klinik özellikleri homojendi ($p>0.05$). Müdahaleden 10 gün sonra müdahale ve kontrol gruplarının T-POFRAS puanlarında istatistiksel olarak anlamlı fark bulundu ($p<0.05$). Müdahale sonrasında her iki grubun T-POFRAS puanlarında artış olurken, müdahale grubundaki T-POFRAS puanları kontrol grubuna göre daha yüksekti ($p<0.05$). Benzer şekilde, Altı Fazlı Beslenme İlerleme Protokolünde müdahale grubunun beslenme başarı seviyeleri kontrol grubuna göre önemli ölçüde arttı. Müdahale grubunda hastaneden taburcu olma ve tam emzirmeye geçiş süresi kontrol grubuna göre daha kısa olmasına rağmen gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildi ($p>0.05$).

Sonuç: Prematüre bebeklerde kombine sensorimotor müdahalelerin oral beslenmeye hazır oluşluğa ve oral beslenme başarı düzeylerini arttırmada etkili olduğu bulundu.

Anahtar Kelimeler: Emzirme, beslenme davranışı, yenidoğan yoğun bakım ünitesi, yenidoğan hemşireliği, prematüre bebekler, oral beslenme

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to examine the effect of sensorimotor interventions on feeding readiness and oral feeding success in preterm infants.

Method: A parallel, prospective and randomized controlled study. The sample of the study was composed of 57 (intervention: 29, control: 28) preterm infants with a gestational age of 30-33 weeks. Data of the study were collected by Preterm Oral Feeding Readiness Assessment Scale (T-POFRAS) and Six-Phase Feeding Progression Protocol (SFPP). A combined sensorimotor intervention including Tactile/Kinesthetic Stimulation + Non-nutritive sucking (NNS) was applied to the intervention group. Control group was applied only a sensorimotor intervention as NNS.

Results: The descriptive clinical features of the intervention and control groups were homogeneous ($p>0.05$). A statistically significant difference was found in the T-POFRAS scores of the intervention and control groups 10 days after the intervention ($p<0.05$). After the intervention, both the group had an increase in T-POFRAS scores, while T-POFRAS scores in the intervention group were higher than the control group ($p<0.05$). Similarly, the feeding success levels of the intervention group in SFPP increased significantly compared to the control group. Although the time to discharge from the hospital and transition to full breastfeeding in the intervention group was shorter than the control group, the difference between the groups was not statistically significant ($p>0.05$).

Conclusion: It was found that combined sensorimotor interventions were effective in enhancing oral feeding readiness and feeding success levels in preterm infants.

Keywords: Breastfeeding, feeding behavior, neonatal intensive care unit, neonatal nursing, preterm infants, oral feeding

S.17

PREMATÜRE YENİDOĞANLARDA ENDOTRAKEAL ASPIRASYON SIRASINDA UYGULANAN SARMALAMANIN VE OROFARENGEAL KOLOSTRUMUN İŞLEMSEL AĞRIYA VE KONFORA ETKİSİ

THE EFFECT OF SWADDLING AND OROPHARYNGEAL COLOSTRUM DURING ENDOTRACHEAL SUCTIONING ON PROCEDURAL PAIN AND COMFORT IN PREMATURE NEONATES

Huriye Karadede¹, Birsen Mutlu²

¹İstanbul Aydın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul, ²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul

ÖZET

Amaç: Araştırma prematüre yenidoğanlarda endotrakeal aspirasyon (EA) sırasında non-farmakolojik yöntem olan sarmalama ve orofarangeal kolostrum vermenin işlemel ağrıya ve konfora etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Randomize kontrollü deneysel olarak yapılan araştırmanın evrenini iki üniversite hastanesi YYBÜ'sinde yatan entübe prematüre yenidoğanlar, örneklemini en son ağrılı girişimin üzerinden 2 saat, analjezik uygulaması üzerinden en az 4 saat geçmiş, 2 den fazla EA uygulanmamış, postnatal yaşı 0-5 gün arasında olan her bir grupta 16 olmak üzere toplam 48 prematüre bebek oluşturdu. Tanıtıcı özellikler formu, izlem formu, Prematüre Bebek Ağrı Profili Ölçeği- Revize (PIPP-R) ve Yenidoğan Konfor Davranış Ölçeği (YKDÖ) kullanılarak veriler toplandı. YYBÜ'de tüm bebekler yuvaya alınmaktaydı. Kontrol grubundaki bebekler kliniğin rutini olarak sadece yuvaya alındı. Sarmalama grubundaki bebekler işlemden iki dakika öncesinden başlanarak 15 dk sonrasına kadar sarmalandı. Orofarangeal kolostrum grubundaki bebeklerin yanak içlerine ve dilinin üstüne insülin enjektörü ile toplam 0,4 ml kolostrum yavaş yavaş damlatıldı. İşlem öncesi, sırası ve sonrası bebeklerin video kaydı alınarak iki gözlemci tarafından PIPP-R ve YKDÖ kullanılarak ağrı ve konfor düzeyleri değerlendirildi. Veri toplama öncesinde etik kurul, kurum izinleri ve ebeveyn onamı alındı

Bulgular: Araştırma grupları tanımlayıcı özellikler açısından benzerdi ($p>0.05$). EA sırasında; sarmalama grubunun PIPP-R puan ortalamasının kontrol grubundan ($p=0.002$), sarmalama ($p<0.001$) ve orofarangeal kolostrum ($p=0.002$) gruplarının YKDÖ puan ortalamalarının kontrol grubundan anlamlı olarak düşük olduğu saptandı. EA'dan hemen sonra, 5, 10 ve 15 dakika sonra yapılan değerlendirmelerde sarmalama ve orofarangeal kolostrum gruplarının PIPP-R ve YKDÖ puan ortalamaları kontrol grubundan anlamlı olarak daha düşük bulundu ($p<0.05$).

Sonuçlar: Araştırma sonucunda, prematüre bebeklerin EA işlemi sırasındaki ağrısının azaltılmasında sarmalama, konfor düzeyinin artırılmasında sarmalama ve orofarangeal kolostrum uygulamaları etkili bulundu. Sarmalama ve orofarangeal kolostrum vermenin ağrıyı azaltma ve konfor düzeyini arttırmaya yönelik etkisi EA işleminden sonra 15 dk daha anlamlıydı. Girişimlerin diğer non-farmakolojik yöntemlerle karşılaştırıldığı ve örneklemini daha büyük olan çalışmalar yapılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, konfor, sarmalama, kolostrum, endotrakeal aspirasyon, prematüre yenidoğan

ABSTRACT

Objectives: The aim of this study was to determine the effect of two non-pharmacologic methods, swaddling and oropharyngeal colostrum administration, on procedural pain and comfort during endotracheal suction (ES) in preterm newborns.

Methods: The population of the randomized controlled experimental study consisted of intubated premature newborns hospitalized in the Newborn Intensive Care Unit (YYBÜ) of two university hospitals, and the sample consisted of a total of 48 premature infants, 16 in each group, 2 hours after the last painful intervention, at least 4 hours after analgesic administration, no more than 2 ES applications, postnatal age between 0-5 days. Data were collected using a descriptive characteristics form, inspection form, Premature Infant Pain Profile-Revised (PIPP-R) and Newborn Comfort Behavior Scale (COMFORTneo). In the NICU, all babies were admitted to the nursery. The babies in the control group were only admitted to nest as a routine of the clinic. Babies in the swaddling group were swaddled starting two minutes before the procedure until 15 minutes after the procedure. In the oropharyngeal colostrum group, a total of 0.4 ml colostrum was slowly dripped into the inside of the cheeks and on the tongue of the infants with an insulin syringe. The infants were videotaped before, during and after the procedure and their pain and comfort levels were evaluated by two observers using PIPP-R and COMFORTneo. Ethics committee, institutional permissions and parental consent were obtained before data collection.

Results: The study groups were similar in terms of descriptive characteristics ($p>0.05$). During EA, the PIPP-R point average of the swaddling group was significantly lower than that of the control group ($p=0.002$), and the COMFORTneo point averages of the swaddling ($p<0.001$) and oropharyngeal colostrum ($p=0.002$) groups were significantly lower than that of the control group. In the evaluations performed 5, 10 and 15 minutes right after EA, the point averages of PIPP-R and COMFORTneo of the swaddling and oropharyngeal colostrum groups were significantly lower than those of the control group ($p<0.05$).

Conclusion: As a result of the study, swaddling was found to be effective in reducing the pain of preterm infants during the EA procedure, and swaddling and oropharyngeal colostrum applications were effective in increasing the comfort level. The effect of swaddling and oropharyngeal colostrum administration to reduce pain and increase comfort level was more significant 15 min after EA. Studies comparing interventions with other non-pharmacologic methods and having larger samples are recommended.

Keywords: Pain, comfort, swaddling, colostrum, endotracheal suction, preterm newborn

S.18

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE PRETERM BEBEĞİ OLAN EBEVEYNLERİN STRES DÜZEYLERİ İLE HEMŞİRE-EBEVEYN DESTEK DURUMLARININ İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF STRESS LEVELS AND NURSE-PARENT SUPPORT STATUS OF PARENTS WITH PRETERM BABY IN THE NEONATAL INTENSIVE CARE UNIT

Dilek Konukbay¹, Mürşide Vural², Dilek Yıldız³

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, ³Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

ÖZET

Giriş: Bebeğini sağlıklı bir şekilde kucağına almayı beklerken bebeğinin yenidoğan yoğun bakım ünitesine (YYBÜ) alınması ebeveynler için çok stresli bir durumdur. Bu süreçte yenidoğan hemşireleri tarafından sağlanacak destek ve danışmanlık ebeveynlerin etkili stres yönetimine olumlu yönde katkı sağlayacaktır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı YYBÜ'de preterm bebeği olan anne ve babaların yaşadıkları stres düzeyleri ile hemşire-ebeveyn destek durumlarını incelemektir.

Yöntem: Bu tanımlayıcı çalışma Aralık 2018- Temmuz 2019 tarihleri arasında YYBÜ'de preterm bebeği olan 75 anne ve 75 baba olmak üzere toplam 150 ebeveyn ile yapılmıştır. Veriler Ebeveyn ve Bebek Tanımlayıcı Bilgi Formu, Anne-Baba Stres Ölçeği: Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi ve Hemşire Ebeveyn Destek Ölçeği kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Çalışma kapsamına alınan preterm bebek annelerin Ebeveyn Stres Ölçeği toplam puanları, çocuk sayısı, evlilik süresi, bebeği ilk görme zamanı ve bebekle geçirilen zaman; babaların ise çocuk sayısı, bebeğin gestasyon haftası, evlilik süresi, bebekle geçirilen zaman ve bakıma katılma açısından karşılaştırıldığında gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Hemşire Destek Ölçeği toplam puanı açısından ise annelerin yaş, eğitim, çocuk sayısı, doğum şekli, bebeğin solunum durumu, bilgi alma durumu, bebeği ilk görme zamanı ve bakıma katılma; babaların ise çocuk sayısı, bebeği ilk görme zamanı, bebekle geçirilen zaman ve bebeğinin bakımına katılma karşılaştırmalarında gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Çoklu lineer regresyon analizinde; annelerde evlilik süresi ve bilgi almanın, babalarda ise çocuk sayısı ve bakıma katılmanın stres ölçeği toplam puanı üzerinde ($p < 0,05$); annelerde çocuk sayısı ve bebeğin solunum durumunun, babalarda ise sadece çocuk sayısının hemşire destek ölçeği toplam puanı üzerine ($p < 0,05$) etkili olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Çalışma sonucunda annelerde evlilik süresinin ve bebeği hakkında bilgi almanın babalarda ise çocuk sayısı ve bebeğin bakımına katılmanın stres puanını azalttığı ayrıca bebeğin mekanik ventilatörde olmasının annelerin, çocuk sayısının ise babaların hemşire destek puanını düşürdüğü bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Anne, baba, hemşire, preterm, yenidoğan yoğun bakım ünitesi

ABSTRACT

Introduction: It's very stressful situation for parents to have a hospitalized baby to the neonatal intensive care unit (NICU) while waiting to hold a healthy baby. In this process, the support and counseling provided by neonatal nurses will contribute positively to the effective stress management of parents.

Aim: This study examines the stress levels and nurse-parent support status of mothers and fathers with preterm infants in NICU.

Method: This descriptive study was conducted between December 2018 and July 2019 with the participation of 75 mothers and 75 fathers, total of 150 parents whose preterm infants were in NICU. The data was collected using the Parent-Infant Descriptive Information Form, Parental Stressor Scale: Neonatal Intensive Care Unit (PSS:NICU), Nurse Parent Support Tool (NPST).

Results: PSS total scores of the mothers; number of children, duration of marriage, time to see the baby for the first time and time spent with the baby, were compared with the fathers' in terms of the number of children, gestational week of the baby, duration of marriage, time spent with the baby and participation in the care. A statistically significant difference was found between the groups ($p < 0,05$). For the NPST perspective, mothers' age, education, number of children, mode of delivery, infant's respiratory status, information status, time of first seeing the baby, and participation in care; were compared with the for the fathers' number of children, time to see the baby for the first time, time spent with the baby, and participation in the care of their baby. A statistically significant difference was found between the groups ($p < 0,05$).

In multiple linear regression analysis the following results were gathered; marriage duration and obtaining information in mothers, and the number of children and participation in care in fathers ($p < 0,05$) were found to be effective on the total score of the stress scale; the number of children and the respiratory status of the baby in mothers, and the number of children in fathers ($p < 0,05$) were found to be effective on the total score of the nurse support scale.

Conclusion: Getting information about the duration of marriage and the baby decreased the stress score number in mothers, and the number of children decreased the stress score of the nurse support scale in fathers. In addition, it was found that the baby's being on a mechanical ventilator, and the number of children decreased the nurse support score in mothers and fathers respectively.

Keywords: Mother, father, nurse, preterm, neonatal intensive care unit

S.19

KÜVÖZ ÖRTÜSÜNÜN TERM VE PRETERM YENİDOĞANLARIN VİTAL BULGULARINA ETKİSİ

THE EFFECT OF THE INCUBATOR COVER ON THE VITAL SIGNS OF TERM AND PRETERM NEWBORNS

Kenan Çetin¹, Behice Ekici²

¹Siverek Devlet Hastanesi, Urfa, Türkiye, ²Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, İstanbul, Türkiye

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, kuvöz örtüsünün term ve preterm yenidoğanların vital bulgularına etkisini incelemek amacıyla yapıldı.

Yöntemler: Araştırmaya, pretest - posttest deneysel olarak Kasım 2017- Mart 2018 tarihleri arasında bir kamu hastanesinin YYB ünitesinde yatan term ve preterm yenidoğanlar katıldı. Araştırmanın yapıldığı tarihlerde örneklem seçim kriterlerine uyan 91 yenidoğan (I. Grup=44, II. Grup=47) çalışmanın örneklemini oluşturdu. Vital bulgular kuvöz örtülü ve örtüsüz olarak 0., 15. ve 30. dakikalarda değerlendirildi. İlgili etik izinler alınmıştır.

Bulgular: Term ve pretermilerin kuvöz örtülü ve örtüsüz; nabız, solunum, oksijen saturasyonu ve vücut sıcaklığı incelendi. Nabız sayısı ortanca değerleri 0. dk'da termlerde kuvöz örtülülerde 135.3, kuvöz örtüsüzlerde 133.0; pretermelerde kuvöz örtülü 136.0, kuvöz örtüsüzde 135.0 olduğu, solunum sayısı ortanca değerleri 0. dk'da termlerde kuvöz örtülü ve örtüsüz 50.0, pretermelerde kuvöz örtülü 54.0, kuvöz örtüsüzlerde 55.0 olduğu, oksijen saturasyonu (%) ortanca değerleri 0. dk'da kuvöz örtülüde 100, örtüsüzde 99, vücut sıcaklığı ortanca değerleri 0.dk'da kuvöz örtülülerde 36.4, örtüsüzde 36.5 derece olduğu belirlendi. Kuvöz örtülü ve örtüsüz term ve pretermier arasında nabız ve solunum sayısı ortanca değerleri arasında anlamlı fark yoktu ($p>0.05$). Term ve pretermelerde kuvöz örtülülerde 0. dakikadaki oksijen saturasyon ortancası 15. ve 30. dakikalardaki oksijen saturasyon düzeylerine göre yüksek olduğu ve farkın anlamlı olduğu belirlendi ($p<0.001$). Term ve pretermelerde, kuvöz örtülü olanlarda 30. dakikadaki vücut sıcaklığı ortancası 0. ve 15. dakikalardaki ortanca değerlerine göre yüksekti ($p<0.05$).

Sonuçlar: Term ve pretermier, YYB ünitelerinde yatışları süresince, yardımcı materyallerin kullanımı; enerjinin harcanmasını, fizyolojik durumun sürdürülmesini, yenidoğanın sakinleşmesini ve uyanıların azaltılmasını katkı sağlamaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Term, preterm, kuvöz örtüsü, vital bulgular.

ABSTRACT

Objective: This study was carried out to examine the effect of the incubator cover on the vital signs of term and preterm newborns.

Methods: Term and preterm newborns hospitalized in the NICU of a public hospital between November 2017 and March 2018 participated in the study as a pretest – posttest experimental. At the time of the study, 91 newborns (Group I=44, Group II=47) who met the sample selection criteria constituted the sample of the study. Vital signs were evaluated at 0, 15, and 30 minutes with and without the incubator cover. Relevant permissions have been obtained.

Results: Term and preterm incubators were covered and uncovered; pulse, respiration, oxygen saturation and body temperature were examined. The median values of the pulse rate at 0 min were 135.3 in therms with incubator drapes and 133.0 in those without incubator drapes; In preterms, it was 136.0 with incubator cover, 135.0 without incubator cover, median respiratory rate at 0 min, 50.0 in term infants with and without incubator cover, 54.0 with incubator cover in preterms, 55.0 in no incubator cover, median oxygen saturation (%) values in incubator at 0 min. It was determined that the median values of body temperature were 100 in the draped, 99 in the undraped, and 36.4 in the incubator draped and 36.5 in the undraped at 0 min. There was no significant difference between the median values of heart rate and respiratory rate between term and preterms with and without incubators ($p>0.05$). It was determined that the oxygen saturation median at the 0th minute was higher than the oxygen saturation levels at the 15th and 30th minutes in the incubator clads in term and preterms, and the difference was significant ($p<0.001$). In term and preterm patients, the median body temperature at 30 minutes was higher than the median values at 0 and 15 minutes in those with incubator covers ($p<0.05$).

Conclusion: Term and preterms, use of supplementary materials during their stay in NICUs; They contribute to the expenditure of energy, the maintenance of the physiological state, the calming of the newborn and the reduction of stimuli.

Keywords: Term, preterm, incubator cover, vital signs.

S.20

BOŞANMANIN ÇOCUKLAR ÜZERİNDE ERKEN DÖNEM ETKİLERİNİ AZALTMADA KAĞIT TELKARİ YÖNTEMİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

QUILLING FOR REDUCE THE EARLY EFFECTS OF DIVORCE ON CHILDREN: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Çiğdem Erdoğan

Pamukkale Üniversitesi, Denizli

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, boşanmaya yeni karar vermiş ebeveynlerin çocuklarına boşanmanın kısa vadeli olumsuz etkilerini aşmalarında yardımcı olmada kağıt telkari kursunun etkinliğini değerlendirmektir.

Yöntemler: Çalışma randomize kontrollü bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Araştırmacının örneklemini 8-12 yaş arası 48 (kağıt telkari:24, kontrol:24) çocuk oluşturmuştur. Kağıt telkari grubunda yer alan çocuklara araştırmacı dört hafta boyunca haftada iki gün kağıt telkari yaptırmıştır. Veri toplama aracı olarak Aile Bilgi Formu ve Çocuk Anksiyete ve Depresyon Ölçeği-Revize Edilmiş Formu kullanılmıştır. Araştırmaya başlanmadan önce etik kurul ve kurum izinleri alınmıştır. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Sürekli değişkenler ortalama \pm standart sapma, kategorik değişkenler sayı ve yüzde olarak verilmiştir. Parametrik test varsayımları karşılandığında bağımsız grup farklılıklarının karşılaştırılmasında İki Ortalama Arasındaki Farkın Önem Testi, Bağımlı grup karşılaştırmalarında parametrik test varsayımları sağlandığında Tekrarlanan Ölçümlerde Varyans Analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Kağıt telkari uygulamasına dahil edilen çalışma grubundaki çocuklar ile kontrol grubundaki çocuklar karşılaştırıldığında, obsesif-kompulsif bozukluk alt boyutu dışındaki tüm puanlarda istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Başka bir deyişle, çalışma grubunda yer alan çocukların sosyal fobi, aylık anksiyetesi düzeyleri, depresyon, panik ve anksiyete seviyeleri kontrol grubunda yer alan çocuklara göre istatistiki olarak daha düşük seviyededir.

Sonuç: Boşanmak üzere olan ailelerin çocukları ile yapılan literatürde ilk olan bu çalışmada kağıt telkari yapmanın çocuklar üzerindeki kaygı ve depresyon gibi olumsuz psikolojik göstergeleri azaltmada etkili olduğu bulunmuştur. Ebeveynlerinin boşanması gibi olumsuz durumlara maruz kalan çocukların bu süreci en iyi şekilde yönetebilmeleri, baş edebilmeleri için yönlendirmeleri gerekebilmektedir. Çocukların bu süreçte bir sanat dalı ile uğraşması ve desteklenmesi son derece önemlidir. Kağıt telkari ucuz malzemeler ile yapılan, çocukların yaratıcılıklarına bağlı olarak değişik şekillerin oluşturulduğu, kolay bir yöntemdir. Boşanma sürecinde çocuklar ile birlikte etkin zaman geçirme amaçlı kağıt telkari yapılması hem ebeveyn-çocuk etkileşimini arttıracak, hemde psikolojik iyilik halini destekleyecektir.

Anahtar Kelimeler: Kağıt telkari, çocuk, depresyon, kaygı, boşanma

ABSTRACT

Objective: This study aims to evaluate the effectiveness of the paper filigree course in helping the children of newly divorced parents to overcome the short-term adverse effects of divorce.

Methods: The study was designed as a randomized controlled trial. The study sample consisted of 48 (paper filigree: 24, control: 24) children aged 8-12. The researcher had the children in the paper filigree group make paper filigree two days a week for four weeks. Family Information Form and Child Anxiety and Depression Scale-Revised Form were used as data collection tools. Ethics committee and institutional permissions were obtained before starting the research. SPSS package program was used in the analysis of the data. Continuous variables are given as mean \pm standard deviation and categorical variables as numbers and percentages. When the parametric test assumptions were met, the Significance Test of the Difference Between Two Means was used to compare the independent group differences. The Analysis of Variance in Repeated Measurements was used when the parametric test assumptions were met in the dependent group comparisons.

Results: When the children in the study group included in the paper filigree application were compared with those in the control group, a statistically significant difference was found in all scores except for the obsessive-compulsive disorder sub-dimension. In other words, the children in the study group's social phobia, separation anxiety, depression, panic, and anxiety levels were statistically lower than those in the control group.

Conclusion: In this study, which is the first in the literature on the children of families about to divorce, it was found that making paper filigree effectively reduced negative psychological indicators such as anxiety and depression in children. Children exposed to negative adverse events such as their parents' divorce may need to be guided to manage and cope with this process in the best way. Children need to deal with and support an art branch in this process. Paper filigree is an easy method made with cheap materials, and different shapes are created depending on children's creativity. Making paper filigrees to spend active time with children during the divorce will increase parent-child interaction and support psychological well-being.

Keywords: Quilling, children, depression, anxiety, divorce family

S.21

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARINDA PERİFERİK DAMAR YOLU AÇMA GİRİŞİMİ SIRASINDA PARMAK KUKLA OYUNUNUN AĞRI VE ANKSİYETEYE ETKİSİ

THE EFFECT OF FINGER PUPPET PLAY ON PAIN AND ANXIETY DURING ATTEMPTS TO OPEN PERIPHERAL VASCULAR ACCESS IN PRESCHOOL CHILDREN

Fatma Kurudirek¹, Zeynep Demir İmamoğlu², Zülbiye Demir Barbak³

¹Atatürk Üniversitesi, Erzurum, ²Gümüşhane Üniversitesi, Gümüşhane, ³Atatürk Üniversitesi, Erzurum

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, okul öncesi dönem çocuklarında periferik damaryolu açma işlemi sırasında parmak kukla oyununun ağrı ve anksiyete üzerine etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Tasarım ve yöntemler: Araştırma randomize kontrollü olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evreni 25 Mayıs- 25 Haziran 2022 tarihleri arasında Türkiye’de bir hastanede çocuk acil servisine gelen damar yolu açılan 4-6 yaş arası çocuklar oluşturmaktadır. Örneklem ise bu tarihler arasında araştırma kriterlerine uygun 97 çocuk oluşturmaktadır. Veriler 97 çocuktan (kontrol grubunda 49, parmak kukla oyunu grubunda 48) elde edildi. Veriler, araştırmacılar tarafından gerçekleştirilen “Anket Formu”, “Çocuk Korku ve Anksiyete Ölçeği” ve “Wong-Baker Yüz İfadelerini Derecelendirme Ölçeği” ile toplanmıştır. Kontrol grubuna normal prosedür deney grubuna işlem sırasında parmak oyunu gösterisi yapılmıştır. Her iki grupta da ağrı ve anksiyete puan ölçekleri periferik damar yolu açma işlemi öncesinde ve sırasında çocuk, ebeveyn ve araştırmacı olmak üzere üç değerlendirici tarafından puanlandırılarak istatistik yapıldı. Verilerin analizinde, yüzdelik dağılımlar, ortalama, standart sapma, ki-kare testi, bağımsız gruplarda t-testi ve varyans analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Deney ve kontrol grubunda “işlem öncesinde çocuğun ağrı ve anksiyete puanları çocuk, ebeveyn ve araştırmacı tarafından değerlendirildi ve üç değerlendirici tarafından da benzer düzeyde ağrı ve anksiyete yaşadığı belirlenmiştir ($p>0.05$). “İşlem sırasında çocuğun ağrı ve anksiyete puanı yine çocuk, ebeveyn ve araştırmacı tarafından değerlendirildi ve üç değerlendirici tarafından da parmak kukla oyunu grubundaki çocukların kontrol grubundaki çocuklardan daha az ağrı ve anksiyete yaşadığı belirlenmiştir ($p < 0.05$).”

Sonuçlar: Bu sonuçlara göre periferik damar yolu açılan 4-6 yaş grubu çocuklarda parmak kukla oyununun uygulanması çocukların ağrı ve anksiyetelerinin azalmasında etkili olmuştur.

Uygulamaya ilişkin çıkarımlar: 4-6 yaş grubu çocuklarda periferik damar yolu açma işlemi sırasında, pediatri hemşireleri tarafından parmak kukla oyununun kullanılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, çocuk, anksiyete, parmak kukla oyunu, damar yolu açma.

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to examine the effect of finger puppet play on pain and anxiety during peripheral vascular access in preschool children.

Design and methods: The study was conducted in a randomized controlled manner. The population of the study consists of children aged 4-6 years who came to the pediatric emergency service in a hospital in Turkey between 25 May and 25 June 2022. The sample consists of 97 children who meet the research criteria between these dates. Data were obtained from 97 children (49 in the control group, 48 in the finger puppet play group). The data were collected with the “Survey Form”, the Child Fear and Anxiety Scale, and the “Wong-Baker Facial Expression Rating Scale” conducted by the researchers. Finger play was shown to the control group during the normal procedure experiment group during the procedure. In both groups, the pain and anxiety score scales were scored by three evaluators, including the child, the parent, and the researcher, before and during the peripheral vascular access procedure, and statistics were made. Percentage distributions, mean, standard deviation, chi-square test, t-test for independent groups and analysis of variance were used in the analysis of the data.

Results: In the experimental and control groups, “the child’s pain and anxiety scores were evaluated by the child, parent, and researcher before the procedure, and it was determined that he had a similar level of pain and anxiety by all three assessors ($p>0.05$). “The child’s pain and anxiety scores during the procedure were again It was evaluated by the parents and the researcher, and it was determined by all three evaluators that the children in the finger puppet game group experienced less pain and anxiety than the children in the control group ($p < 0.05$).”

Results: According to these results, the application of finger puppetry in children aged 4-6 years with peripheral vascular access was effective in reducing the pain and anxiety of children.

Implications for the application: During the peripheral vascular access procedure in children aged 4-6 years, the use of finger puppet play may be recommended by pediatric nurses.

Keywords: Pain, child, anxiety, finger puppet play, vascular access.

S.22

ÇOCUKLARDA VENÖZ KAN ALMA İŞLEMİ SIRASINDA KULLANILAN İKİ FARKLI SANAL GERÇEKLİK VIDEOSUNUN OLUŞAN AĞRI, KORKU VE ANKSİYETEYE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

THE EFFECT OF TWO DIFFERENT VIRTUAL REALITY VIDEOS ON PAIN, FEAR, AND ANXIETY DURING VENOUS BLOOD DRAW IN CHILDREN: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Özlem Akarsu¹, Mahmut Caner Us², Remziye Semerci³, Özge Bayrak⁴, Dilan Damar⁵, Dilay Mecihan⁶

¹Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, İstanbul, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul, ³Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, ⁴Sağlık Bilimleri Üniversitesi Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul, ⁵İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, ⁶İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı 7-12 yaş arası çocuklarda kan alma işlemi sırasında kullanılan iki farklı sanal gerçeklik (VR) videosunun venöz kan alma işlemi sırasında oluşan ağrı, korku, anksiyete düzeyine olan etkisini değerlendirmektir.

Yöntem: Randomize kontrollü deneysel araştırma bir eğitim ve araştırma hastanesinin çocuk kan alma birimine başvuru yapan 7-12 yaş arasındaki 153 çocuk ve ebeveynleri ile yürütüldü (VR-Doğada Yürüyüş (n=51), VR-Su kayağı (n=51) ve kontrol grubu (n=51)). Çalışmanın yürütülmesi için gerekli etik kurul ve kurum izinleri alındı. Araştırma verileri Tanıtıcı Bilgi Formu, Wong Baker Yüzler Ağrı Ölçeği (WBFPS), Çocuk Korku Ölçeği (ÇKÖ) ve Çocuk Anksiyete Skalası-Durumluluk (ÇAS-D) ölçeği ile toplandı. Kontrol grubundaki çocuklara kliniğin rutin bakımı uygulanırken deney grubundaki çocuklara randomizasyona göre sanal gerçeklik gözlüğü ile videolar izletildi. Çocukların ağrı, korku ve anksiyetesi çocukların öz bildirimi, ebeveyn ve hemşire bildirim ile değerlendirildi. Verilerin analizinde Mann-Whitney U testi, Kruskal Wallis testi ve Bonferroni düzeltilmeli Mann-Whitney U testleri kullanıldı.

Bulgular: Araştırmada venöz kan örneği alma işlemi sırasında çocukların WBFPS puan ortalaması kontrol grubunda 4.34 ± 1.41 ; VR-Doğada Yürüyüş 1.28 ± 1.16 ; VR-Su kayağı 1.29 ± 1.11 idi ($p < 0.001$). İşlem sırasında çocukların ÇAS-D puan ortalaması kontrol grubunda 6.57 ± 2.08 ; VR-Doğada Yürüyüş 0.79 ± 1.26 ; VR-Su kayağı 0.82 ± 1.01 idi ($p < 0.001$). İşlem sırasında çocukların bildirdiği ÇKÖ puan ortalaması kontrol grubunda 3.17 ± 0.92 ; VR-Doğada Yürüyüş 0.53 ± 0.78 ; VR-Su kayağı 0.58 ± 0.77 idi ($p < 0.001$). VR-Doğada Yürüyüş ve VR-Su kayağı grubundaki çocukların WBFPS, ÇAS-D ve ÇKÖ puan ortalamaları benzerdi ($p > 0.05$).

Sonuç: Çocuklarda venöz kan alma işlemi sırasında sanal gerçeklik gözlüğü ile izletilen iki farklı videonun, çocukların yaşadığı ağrı, korku ve anksiyete düzeyini azaltmada, standard bakıma göre daha etkili olduğu belirlendi. Çalışmada kullanılan iki farklı sanal gerçeklik etkinliği değerlendirildiğinde ise grupların benzer özelliklere sahip olduğu belirlendi. Bu doğrultuda, 7-12 yaş çocuklarda kan alma işlemi sırasında ağrı, anksiyete ve korkuyu azaltmak amacıyla sanal gerçeklik gözlüğünün kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sanal gerçeklik, ağrı, korku, anksiyete, hemşirelik, kan alma

ABSTRACT

Purpose: This study aimed to evaluate the effects of two different virtual reality (VR) methods on pain, fear, and anxiety during venous blood draw in children aged 7–12 years old.

Methods: A randomized controlled experimental study was conducted with 153 children aged 7-12 years who applied to the pediatric blood collection unit of a training and research hospital between February 2022 and June 2022, and their parents (VR-Walking in Nature (n=51), VR-Water skiing (n=51) and control group (n=51)). The ethics committee and institutional permissions were obtained for the conduct of the study. Research data were collected with the Descriptive Information Form, Wong-Baker Faces Pain Scale (WBFPS), Child Fear Scale (CFS), and Child Anxiety Scale-State (CAS-D) scale. While the routine care of the clinic was applied to the children in the control group, the children in the experimental group watched videos with virtual reality glasses according to randomization. Children's pain, fear, and anxiety were evaluated with self-report, parent, and nurse reports. Mann-Whitney U test, Kruskal Wallis test, and Mann-Whitney U tests with Bonferroni correction were used for data analysis.

Results: In the study, the mean WBFPS score of the children during the venous blood draw was 4.34 ± 1.41 in the control group; VR-Walking in Nature was 1.28 ± 1.16 ; VR-Water skiing was 1.29 ± 1.11 ($p < 0.001$). The mean CAS-D score of the children during the procedure was 6.57 ± 2.08 in the control group; VR-Walking in Nature was 0.79 ± 1.26 ; VR-Water skiing was 0.82 ± 1.01 ($p < 0.001$). The mean CFS score reported by the children during the procedure was 3.17 ± 0.92 in the control group; VR-Walking in Nature was 0.53 ± 0.78 ; VR-Water skiing was 0.58 ± 0.77 ($p < 0.001$). WBFPS, CAS-D, and CFS mean scores of the children in the VR-Walking in Nature and VR-Water skiing groups were similar ($p > 0.05$).

Conclusion: It was determined that two different virtual reality videos were more effective than standard care in reducing pain, fear, and anxiety during a venous blood draw. When the two different virtual reality effects were compared, it was determined that the VRs had a similar effect. In this direction, it is recommended to use virtual reality glasses in order to reduce pain, anxiety, and fear during blood collection in children aged 7-12 years old.

Keywords: Virtual reality, pain, fear, anxiety, nursing, blood draw

S.23

AMELİYAT ÖNCESİ ÇOCUKLARA 3D SANAL BAŞLIK İLE İZLETİLEN AMELİYATHANE TURUNUN ÇOCUKLARDA KORKU VE ANKSİYETEYE ETKİSİ

THE EFFECT OF THE OPERATING ROOM TOUR WATCHED WITH A 3D VIRTUAL HEADSET ON CHILDREN'S FEAR AND ANXIETY BEFORE THE SURGERY

Duygu Karaarslan¹, Dilek Ergin²

¹Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Manisa,

²Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Manisa

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, ameliyat öncesi çocuklara 3D sanal başlık ile izletilen ameliyathane turunun çocuklarda korku ve anksiyeteye etkisini incelemek amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem: Araştırmanın evrenini, bir üniversite hastanesinin, Çocuk Cerrahisi Kliniği'nde ameliyat olan 6-12 yaş arası çocuklar oluşturdu. Araştırma verileri Haziran - Ekim 2021 tarihleri arasında toplandı. Bu araştırma, randomize kontrollü ve deneysel bir araştırmadır. Araştırmanın örneklemini, randomizasyon sonucunda toplam 105 çocuk oluşturdu. Çalışmaya alınan çocuklar, "3D Sanal Başlık ile Belgesel Film Grubu" (n:35), "3D Sanal Başlık ile Ameliyathane Tur Grubu" (n:35) ve "Kontrol Grubu" (n: 35) olmak üzere 3 gruba ayrıldı. Verilerin toplanmasında çocuklar için "Çocuk ve Aileyi Tanıtıcı Veri Formu", "Çocuk Anksiyete Skalası-Durumluluk (ÇAS-D) ve Çocuk Korku Ölçeği (ÇKÖ)", "Çocuklar İçin Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri (ÇDSKE)" ve ebeveynler için "Durumluk-Sürekli Anksiyete Ölçeği" kullanıldı. Çocuklara ameliyat öncesi gerçek bir Ameliyathane Turu ve Belgesel Filmi, karton sanal gerçeklik başlığı ile izletildi. Çocuğun ameliyat öncesi korkusu, çocuk ve ebeveyni tarafından, çocuğun ameliyat öncesi anksiyetesi kendisi tarafından değerlendirildi. Ayrıca ebeveyn anksiyetesinin çocuğu etkileyebileceği düşünülerek, ebeveyn anksiyetesi de değerlendirildi.

Bulgular: Araştırmada, "3D Sanal Başlıklı Ameliyathane Turu" ve "3D Sanal Başlıklı Belgesel Film" gruplarında çocukların korku ve anksiyete puanlarının azaldığı gözlemlendi. Ameliyathane ve Belgesel film turu grubundaki çocukların, "ÇAS-D" ölçeği ile çocukların ve ebeveynlerinin değerlendirdiği "ÇKÖ" grup içi ortanca puanları arasında anlamlı fark olduğu ($p<0,05$), son test ortanca puanlarının ön test ortanca puanlarına göre daha düşük olduğu saptandı. Ebeveynlerin anksiyete puanları ise "orta düzeyde" olduğu belirlendi.

Sonuçlar: Çocukların ameliyat öncesi hazırlığını anlatan gerçek ameliyathane turunun karton sanal başlık ile izletilmesi, ameliyat öncesi korkunun ve anksiyetenin azaltılmasında etkili bir yöntem olarak belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, korku, anksiyete, ameliyathane turu, sanal gerçeklik

ABSTRACT

Aim: This study was aimed to examine the effect of the operating room tour, which was watched with a 3D virtual headset, on children's fear and anxiety before the surgery.

Material and Method: The population of the study consisted of children aged 6-12 years who had surgery at a university hospital's Pediatric Surgery Clinic. Data were collected between June - October 2021. This study is a randomized controlled and experimental design. As a result of randomization, the study's sample consisted of 105 children. The children included in the study were divided into three groups "Documentary Film Group with 3D Virtual Headset" (n:35), "Operating Theater Tour Group with 3D Virtual Headset" (n:35) and "Control Group" (n:35). The research data were collected with "Child and Family Descriptive Data Form", "Children's State Anxiety (CSA) and Children's Fear Scale (CFS)", "State-Trait Anxiety Inventory for Children (STAIC)", which were evaluated by children, and "State-Trait Anxiety Inventory For Adults" were evaluated by mothers. A real Operating Room Tour and Documentary Film was shown to the children with a cardboard virtual reality headset before the surgery. The preoperative fear of the child was evaluated by the child and her/his parents, and the preoperative anxiety of the child was evaluated by herself/himself. Considering that parental anxiety might affect the child, parental anxiety was also evaluated.

Results: In the study, there was a decrease the means of fear and anxiety score in the "Operating Theater Tour Group with 3D Virtual Headset" and "Documentary Film Group with 3D Virtual Headset" groups. It was found that there was a significant difference between the "CSA" scale of the children in the Operating Room and Documentary film tour group and the median scores of the "CFS" evaluated by the children and their parents ($p<0.05$), and the post-test median scores were lower than the pre-test median scores.

Conclusion: It was determined that the children's watching the actual operating theatre tour virtually, which reflects the pre-operative preparation of the children, with a cardboard VR headset was determined as an effective method in reducing children's pre-operative fear and anxiety levels.

Keywords: Child, fear, anxiety, operating theater tour, virtual reality

S.24

HİKÂYE KİTABI OKUMANIN ÇOCUKLARIN AMELİYAT ÖNCESİ KORKU VE ANKSİYETE DÜZEYİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

THE EFFECT OF STORYBOOK READING ON CHILDREN'S PREOPERATIVE FEAR AND ANXIETY LEVELS: A RANDOMISED CONTROLLED STUDY

Arzu Saralioğlu¹, Fatma Kurudirek², Tuğba Oluç³

¹Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Erzurum, ²Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Erzurum, ³Erzincan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Erzincan

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı, Hikâye kitabı okumanın çocukların ameliyat öncesi korku ve anksiyete düzeyine etkisini değerlendirmektir.

Yöntem: Araştırma, Ocak-Temmuz 2022 tarihleri arasında Atatürk Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi Çocuk Cerrahi Kliniğinde randomize kontrollü deneysel olarak yapıldı. Klinikte yapılan cerrahi işlemler sıklıkla sünnet, herni, inmemiş testis, akut batin travmaları ve dilatasyondur. Araştırmanın evrenini, belirtilen kliniğe tedavi amacıyla gelen 4-6 yaş grubundaki çocuklar oluşturdu. Araştırmanın örneklemini; belirtilen tarihlerde ameliyat olacak ve araştırma kriterlerini taşıyan, araştırmaya katılmaya gönüllü 80 (40 deney, 40 kontrol grubu) çocuk oluşturdu. Veri toplama araçları "Anket Formu", "Çocuk Korku Ölçeği (ÇKÖ)" ve "Modifiye Yale Preoperatif Anksiyete Skalası (mYPAS)" ile yüz-yüze görüşme yöntemiyle toplandı. Araştırmada girişim aracı olarak Ezgi Perктаş tarafından yazılan "Elif Ameliyat Oluyor" isimli kitap çocuğun ameliyathaneye götürülmesinden 20 dakika önce annesi tarafından çocuğa klinikteki odasında 10 dakika içerisinde okundu. Bu kitapta ameliyat öncesi hazırlıklar, ameliyat hakkında genel bilgiler, Elif isimli bir kızın iyileşip taburcu olması anlatılmaktadır. Verilerin analizi sayı, yüzdelik dağılım, ortalama, ki-kare testi, bağımsız gruplarda t testi kullanılarak yapıldı. Araştırmada etik ilkeler yerine getirildi.

Bulgular: Kontrol ve deney grupları arasında çocukların ve annelerin tanıtıcı özelliklerine göre iki grubun birbirine benzer olduğu bulundu. Kontrol ve deney grubunda hikaye okunma öncesi ÇKÖ ve mYPAS puan ortalamaları birbirine benzerdir ($p>0.05$). Hikaye okunma girişimi sonrasında kontrol ve deney grubunda ÇKÖ ve mYPAS puan ortalamaları gruplar arasında istatistiksel olarak önemli bir fark vardır ($p<0.05$).

Sonuç: Araştırmada, hikaye okunma girişiminin ameliyat öncesi çocukların korku ve anksiyetesini azalttığı bulundu. Çocuk cerrahi kliniklerinde ameliyat öncesi yaşanan korku ve anksiyeteyi önlemek için dikkat dağıtıcı yöntemlerin kullanımının yaygınlaştırılması önerilebilir. Hikaye okuma, etkili, ucuz, farmakolojik olmayan bir müdahaledir.

Anahtar Kelimeler: Hikâye kitabı, çocuk, ameliyat öncesi, korku, anksiyete.

ABSTRACT

Purpose: The aim of this study was to evaluate the effect of reading a story book on children's preoperative fear and anxiety levels.

Method: The research was carried out as a randomized controlled experimental study at Atatürk University Health Research and Application Center Pediatric Surgery Clinic between January and July 2022. Surgical procedures performed in the clinic are often circumcision, hernia, undescended testis, acute abdominal trauma and dilatation. The population of the study consisted of children aged 4-6 years who came to the specified clinic for treatment. The sample of the research; 80 children (40 experimental, 40 control group) volunteered to participate in the study, who will undergo surgery on the specified dates and meet the research criteria. Data collection tools were collected through face-to-face interviews with the "Survey Form", "Child Fear Scale (CFS)" and "Modified Yale Preoperative Anxiety Scale (mYPAS)". As an intervention tool in the research, the book "Elif Is Surgery", written by Ezgi Perктаş, was read to the child in his room in the clinic 20 minutes before the child was taken to the operating room, within 10 minutes. In this book, pre-operative preparations, general information about the operation, and the recovery and discharge of a girl named Elif are explained. Data analysis was performed using number, percentile distribution, mean, chi-square test, independent groups t test. Ethical principles were followed in the research.

Results: The two groups were similar to each other according to the descriptive characteristics of the children and mothers. Statistically, there was no difference between the control and experimental groups: the mean scores of the CFS and the mYPAS ($p>0.05$). There was a statistically significant difference between the groups in the mean scores of the CFS and mYPAS scales after the story-reading attempt in the control and experimental groups ($p<0.05$).

Conclusion: This study found that reading a story reduced children's fear and anxiety before surgery. It may be recommended to expand the use of distraction methods in order to prevent fear and anxiety experienced before surgery in pediatric surgery clinics. Story reading is an effective, cheap, non-pharmacological intervention.

Keywords: Storybook, child, preoperative, fear, anxiety.

S.25

UYUN ÇAĞI ÇOCUKLARINDA HASTANE ARKADAŞIM YARENCİK GİRİŞİMİ HASTANEYE UYUMU OLUMLU ETKİLEDİ: DENEYSEL BİR ÇALIŞMA

MY HOSPITAL FRIEND YARENCİK INTERVENTION HAS POSITIVELY AFFECTED HOSPITAL ADAPTATION IN PLAYING AGE CHILDREN: AN EXPERIMENTAL STUDY

Meltem Özcan¹, Fatma Güdücü Tüfekçi²

¹Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Erzincan, ²Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Erzurum

ÖZET

Amaç: Bir-üç yaş grubu oyun çağı çocuklarına uygulanan Hastane Arkadaşım YARENCİK girişiminin çocukların hastaneye uyumuna etkisini değerlendirmek, hastaneye uyumu etkileyen faktörleri belirlemektir.

Yöntem: Araştırma, öntest-sontest kontrol gruplu deneysel olarak Mart-Haziran 2022 tarihleri arasında, bir eğitim ve araştırma hastanesi çocuk kliniğinde bir-üç yaş grubu çocuklar ve anneler ile yürütülmüştür. Araştırmada, araştırmaya alınma kriterlerine uyan, rastlantısal olarak önce yatışı yapılan çocuklar kontrol grubuna (S=38) sonrakiler deney grubuna (S=34) dahil edilmiştir (S=72). Gruplar cinsiyet, yaş ve yatış süresi açısından benzerdir (p>0.05). Araştırmanın verileri; Kişisel Bilgi Formu (Çocuk ve Anne Kişisel Bilgileri içeren) ve Çocukların Hastaneye Uyumunu Değerlendirme Ölçeği ile elde edilmiştir. Hemşirelik girişiminde oyuncak peluş maymun (YARENCİK) kullanılarak terapötik oyun uygulanmıştır. Hemşirelik girişimi çocuklara formlar annelere uygulanmıştır. YARENCİK veri toplamadan önce bütün klinik çalışanlarına tanıtılmış, çocuk hastanede yattığı sürece ona arkadaşlık edeceği ve çocuğa yapılan bütün işlemlerin terapötik oyun olarak YARENCİK'e de uygulanacağı araştırmacı tarafından anlatılmıştır. Birkaç çocuk üzerinde klinik ekibi ile eğitim amaçlı işlemler terapötik oyun olarak YARENCİK'e uygulanmıştır. Veriler araştırmacı tarafından elde edilmiş ve bilgisayar ortamında değerlendirilmiştir. Etik ilkelere uyulmuştur.

Bulgular: Deney ve kontrol grubundaki annelere göre Çocukların Hastaneye Uyumunu Değerlendirme Ölçeği puan ortalamaları arasında, son testte deney grubunun lehine önemli düzeyde farklılık tespit edilmiştir. Ayrıca annesi çalışan (p=0.03) ve üç yaşındaki çocukların (p=0.037) hastaneye uyumları önemli düzeyde daha yüksek saptanmıştır (p<0.05).

Sonuç: Hastaneye yatırılan bir-üç yaş grubu oyun çağı çocuklarında "Hastane Arkadaşım; YARENCİK" ile yapılan hemşirelik girişiminin hastaneye uyumu kolaylaştırdığı belirlenmiştir. Çocuklarda hastaneye uyumu çalışırken bir ve iki yaşındaki ve annesi çalışmayan çocuklar için daha dikkatli davranmak gerekebilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, hastaneye uyum, hemşirelik, oyun çağı, oyun

ABSTRACT

Aim: To assess the effect of intervention of My Hospital Friend, YARENCİK intervention which is applied on group of children aged one to three on children's adherence to the hospital, to determine the factors affecting the adaptation to the hospital.

Method: The research was carried out experimentally with pretest-posttest control group between March-June 2022 in a training and research hospital pediatric clinic with mothers with children aged between one and three years. In the study, children who were randomly admitted first were included in control group (S=38) and later in the experimental group (S=34) (S=72). The groups are similar in terms of gender, age and length of stay. The data of the survey were obtained using the Personal Information Form (containing Children and Mother's Personal Information) and the Children's Hospital Adaptation Evaluation Scale. Therapeutic play was applied using a toy plush monkey (YARENCİK) in the nursing initiative. Nursing initiative was applied to children and forms were applied to mothers. YARENCİK was introduced to all clinical staff before collecting data, and it was explained by the researcher that he would accompany the child as long as he was in the hospital and that all the procedures performed on the child would be applied to YARENCİK as a therapeutic play. On a few children, educational procedures were applied to YARENCİK as a therapeutic play with the clinical team. Ethical principles have been followed.

Findings: According to the mothers in the experimental and control groups, a significant difference was found in favor of the experimental group in the post-test between the mean scores of the Children's Hospital Adaptation Evaluation Scale. In addition, hospital adaptation of three-year-old children whose mothers are working was found to be significantly higher (p<0.05).

Conclusion: A group of one-to-three-year-olds admitted to the hospital had been found to have made it easier to adaptate to the nursing initiative with My Hospital Friend, YARENCİK in their play-age time. Children who are one and two years old and whose mother is not working when trying to fit into the hospital may need more attention.

Keywords: Children, hospital adaptation, nursing, play age, play

S.26

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ELİNDEN TERAPÖTİK OYUNCAKLARIN HASTA ÇOCUKLARLA BULUŞTURULMASI: İYİLİĞİN ÜÇ AYAĞI

BRINGING THERAPEUTIC TOYS FROM THE HANDS OF NURSING STUDENTS TO CHILDREN: TRIO OF GOODNESS

Beytullah Kılınçat¹, Sibel Küçükkoğlu², Fatma Taş Arslan³, Raziye Çelen⁴, Sevil Özkan⁵, Asiye Şahin⁶

¹Selçuk Üniversitesi, Konya, ²⁻⁶Selçuk Üniversitesi, Konya

ÖZET

Amaç: Çalışma hemşirelik öğrencileri tarafından yapılan terapötik oyuncaklarla oynayan çocukların tedaviye karşı olan korku ve ağrı düzeyleri ile öğrenci hemşirelerin ve ebeveynlerin memnuniyet durumlarını belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Randomize kontrollü deneysel tasarımda yapılan çalışmanın evrenini hastaneye yatan 3-6 yaş grubu çocuklar (n=38), onların primer bakım verici ebeveynleri (n=38) ve pediatri hemşireliği dersini alan 3.sınıf öğrencileri oluşturdu. Çalışmada veri toplama aracı olarak Tanıtıcı Bilgi Formu, Wong Baker Ağrı Skalası, Çocuk Korku ve Anksiyete Ölçeği, Ebeveyn Memnuniyet ve Düşünce Ölçeği, Hemşirelik Öğrencisi Demografik ve Memnuniyet Ölçeği kullanıldı. Çalışma iki aşamada gerçekleştirildi. İlk aşamada tüm hemşirelik 3. sınıf öğrencileri terapötik oyuncak tasarladı. İkinci aşamada ise deney grubunda yer alan çocuklara sabah tedavisinden yarım saat önce tasarladıkları terapötik oyuncaklarla oynamaları istendi. Kontrol grubundaki çocuklara sabah tedavisinde rutin uygulamaya devam edildi. Öğrencilerin ve ebeveynlerin işlem sonrası memnuniyet düzeyleri ile hasta çocukların tedavi sırasındaki korku ve ağrı düzeyleri çocuk, ebeveyn ve öğrenci hemşire tarafından ölçüldü. Çalışma verilerinin karşılaştırılmasında tanımlayıcı istatistikler kullanıldı. Çalışmanın her aşamasında etik ilkeler gözetildi.

Bulgular: Hemşirelik öğrencilerinin %82,3'i terapötik oyuncak yapmaktan memnun olduğunu, ebeveynlerin ise %97,4'ünün çocuğunun öğrenci hemşireler ile tedaviden önce terapötik oyuncak ile oynamasından memnun olduğu belirlendi. Çocuk, ebeveyn ve öğrenci değerlendirmesine göre işlem öncesi ve sonrası ağrı puan ortalamalarının gruplar arasında benzerlik gösterdiği, farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görüldü (p>0.05). İşlem öncesi korku ve anksiyete puan ortalamalarında gruplar arasında fark yokken, işlem sonrası ebeveyn (p<0.05) ve öğrenci değerlendirmesinde (p<0.05) istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu belirlendi.

Sonuç: Çalışma sonucunda terapötik oyuncak yapma ve çocuklarla oynamaktan hemşirelik öğrencilerinin ve ebeveynlerin çok büyük kısmının memnun olduğu, ayrıca işlem sonrası korku ve anksiyeteyi azaltmada terapötik oyuncak etkili bir yöntem olduğu belirlendi. Mesleki eğitimleri sırasında hemşirelik öğrencilerinin terapötik oyun gibi çocuklarla etkin iletişim kurma yöntemlerini kullanma fırsatlarının oluşturulması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Hasta çocuk, oyuncak, terapötik oyun, hemşirelik öğrencisi, ebeveyn

ABSTRACT

Purpose: The study was carried out to determine the level of fear and pain against the treatment of children playing with therapeutic toys made by nursing students, and the satisfaction of student nurses and parents.

Method: The population of the study, which was conducted in a randomized controlled experimental design, consisted of hospitalized children aged 3-6 (n=38), their primary caregiver parents (n=38), and 3rd year students who took the pediatric nursing course. Introductory Information Form, Wong Baker Pain Scale, Child Fear and Anxiety Scale, Parental Satisfaction and Thought Scale, Nursing Student Demographic and Satisfaction Scale were used as data collection tools in the study. The study was carried out in two stages. In the first stage, all 3rd year nursing students designed therapeutic toys. In the second stage, the children in the experimental group were asked to play with the therapeutic toys they designed half an hour before the morning treatment. The routine practice of morning treatment was continued for the children in the control group. Post-procedure satisfaction levels of students and parents, and fear and pain levels of sick children during treatment were measured by the child, parent, and student nurse. Descriptive statistics were used to compare study data. Ethical principles were observed at every stage of the study.

Results: It was determined that 82.3% of the nursing students were satisfied with making therapeutic toys, and 97.4% of the parents were satisfied that their child played with the therapeutic toy before the treatment with student nurses. According to the evaluation of children, parents and students, it was seen that the mean scores of pain before and after the procedure were similar between the groups, but the difference was not statistically significant. (p>0.05). While there was no difference between the groups in the mean scores of fear and anxiety before the procedure, there was a statistically significant difference in the evaluation of parents (p<0.05) and students (p<0.05) after the procedure.

Conclusion: As a result of the study, it was determined that the majority of nursing students and parents were satisfied with making therapeutic toys and playing with children, and the therapeutic toy was an effective method in reducing post-procedural fear and anxiety. It is recommended to create opportunities for nursing students to use effective communication methods with children, such as therapeutic play, during their professional education.

Keywords: Sick child, toy, therapeutic play, nursing student, parent

S.27

SANAL GERÇEKLİK GÖZLÜĞÜ ve AKILLI TELEFON OYUN UYGULAMASININ 7-13 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARDA PREOPERATİF ANKSİYETE ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF VIRTUAL REALITY GLASSES AND SMART PHONE GAME APPLICATION ON PREOPERATIVE ANXIETY IN CHILDREN AGED GROUP 7-13

Nuray Caner¹, Emine Erdem², Cüneyt Turan³

¹Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi/Kayseri, ²Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi/Kayseri, ³Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi/Kayseri

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, sanal gerçeklik gözlüğü ve akıllı telefon oyun uygulamasının 7-13 yaş grubu çocuklarda preoperatif anksiyete üzerine etkisini değerlendirmek amacıyla randomize kontrollü deneysel çalışma olarak yapılmıştır.

Yöntem: Çalışma, bir üniversite hastanesinin Çocuk Cerrahi kliniğinde gününbirlik cerrahi operasyon uygulanan çocuklar ile Temmuz 2019-Mart 2020 tarihlerinde yürütülmüştür. Etik kurul, kurum izni alınan çalışmada çocuklar ve ebeveynlerinden yazılı ve sözlü onam alınmıştır. Bilgisayar ortamında yaş, cinsiyet ve cerrahi operasyon türüne göre yapılan basit rastgele randomizasyon sonucu; sanal gerçeklik gözlüğü oyun grubu (n=20), akıllı telefon oyun grubu (n=20) ve kontrol grubu (n=20) olmak üzere toplam 3 grupta 60 çocuk çalışmaya alınmıştır. Veriler, Çocuklar ve Aileleri için Tanıtıcı Özellikler Formu, Çocuklar için Çok Boyutlu Peroperatif Anksiyete Ölçeği (ÇÇBPAÖ) ve fizyolojik parametreler (kan basıncı, nabız, solunum, oksijen saturasyonu ve tükürük kortizol) ile toplanmıştır. Cerrahi operasyonun planladığı gün (T1) ve cerrahi operasyon gününde (T2) çocuklara ÇÇBPAÖ uygulanmıştır. Cerrahi operasyondan önce, girişim gruplarına 15 dakika akıllı telefon ve sanal gerçeklik gözlüğü ile oyun oynatılmıştır. Girişim öncesi, sonrası ve operasyon sonrası çocukların fizyolojik parametreleri ölçülmüştür ve girişim sonrası çocukların tükürük örnekleri alınmıştır. Veriler; tanımlayıcı istatistikler, Pearson Korelasyon Analizi, Post-power analizi, Kruskal Wallis Varyans Analizi, tekrarlı ölçümlerde Friedman Testi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Her üç gruptaki çocukların T1 ÇÇBPAÖ puanlarının benzer olduğu belirlenmiştir (p>0.05). Girişim sonrası sanal gerçeklik gözlüğü grubundaki çocukların T2 ÇÇBPAÖ puanlarının ve kalp atım hızı değerlerinin diğer gruplardan daha az olduğu bulunmuştur (p<0.05). Ayrıca akıllı telefon ve sanal gerçeklik gözlüğü gruplarındaki çocukların T2 ÇÇBPAÖ puanlarının T1 ÇÇBPAÖ puanlarından daha düşük olduğu (p<0.05), ancak kontrol grubundaki çocukların T1 ve T2 ÇÇBPAÖ puanları arasında fark olmadığı saptanmıştır (p>0.05).

Sonuç: Bu sonuçlara göre; cerrahi operasyon uygulanan çocuklarla çalışan sağlık profesyonellerinin çocuklarda preoperatif anksiyeteyi azaltmak için sanal gerçeklik gözlüğü gibi dikkat dağıtma tekniklerini kullanmaları önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı telefon, çocuk hemşireliği, gününbirlik cerrahi, preoperatif anksiyete, sanal gerçeklik gözlüğü

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to evaluate the effect of virtual reality glasses and smartphone game applications on preoperative anxiety in children aged 7-13 years as a randomized controlled study

Methods: The study was carried out between July 2019 and March 2020 with children who underwent outpatient surgery at the Pediatric Surgery clinic of a university hospital. Approval of the Ethics Committee, permission of the institution, written approval of the children's and parents were obtained. Data were collected with the Questionnaire, Children's Perioperative Multidimensional Anxiety Scale-(CPMAS), and physiological parameters (blood pressure, pulse, respiration, oxygen saturation, and salivary cortisol). CPMAS was applied to the children on the planned day of the surgical operation (T1) and on the day of the surgical operation (T2). Before the surgical operation, the intervention groups played a game with a smartphone and virtual reality glasses for 15 minutes. Physiological parameters of the children were measured before, after the intervention and after the operation and saliva samples were taken from the children after the intervention. Data were evaluated with descriptive statistics, Pearson Correlation Analysis, Post-Power Analysis, Kruskal Wallis Analysis of Variance, and Friedman Test.

Results: The T1 CPMAS scores of the children in three groups were similar (p>0.05). The T2 CPMAS scores and heart rate values of the children in the virtual reality glasses group after the intervention were lower (p<0.05). In addition, the T2 CPMAS scores of the children in the smart phone and virtual reality glasses groups were lower than the T1 scores (p<0.05), but there was no difference between the T1 and T2 CPMAS scores of the children in the control group (p>0.05).

Conclusion: According to these results; It may be recommended that healthcare professionals working with children undergoing surgery use distraction techniques such as virtual reality glasses to reduce preoperative anxiety in children.

Keywords: Pediatric nursing, preoperative anxiety, outpatient surgery, smartphone, virtual reality glasses

S.28

TERAPÖTİK OYUNUN SÜNNET ÖNCESİ VE SONRASI DÖNEMDE ÇOCUKLARDAKİ AĞRI VE ANKSİYETE DÜZEYLERİ İLE EBEVEYNLERİN ANKSİYETE DÜZEYLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF THERAPEUTIC PLAY ON CHILDREN'S PAIN, ANXIETY, AND PARENTAL ANXIETY DURING PRE AND POST OPERATIVE PERIOD IN CIRCUMCISION

Sinem Metlek¹, Seda Çağlar²

¹Gaziosmanpaşa Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Servisi, İstanbul, ²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul

ÖZET

Amaç: Araştırma, sünnet operasyonu öncesi ve sonrasında uygulanan terapötik oyun yönteminin 3-6 yaş arasındaki çocukların ağrı ve anksiyete düzeyleri ile ebeveynlerinin anksiyete düzeyleri üzerine etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem: Randomize kontrollü deneysel tasarım tipindeki araştırma için gerekli izinler (etik kurul onayı: 31.01.2020 tarih; Karar No: 27, kurum izni: 09.03.2021; Sayı: 45793301-604.01.01-3642 ve ebeveyn onam formu) alındıktan sonra bir eğitim ve araştırma hastanesinin çocuk cerrahisi servisine yatışı yapılan çocuklar evrenini, Şubat 2020-Haziran 2020 tarihleri arasında örneklem seçim kriterleri doğrultusunda sünnet operasyonu geçirecek olan 3-6 yaş arasındaki çocuklar ise örneklemini oluşturdu (Terapötik oyun grubu= 60, Kontrol grubu= 60). Terapötik oyun yöntemi olarak; operasyon öncesi ve sonrasında çocuklarla birlikte yaklaşık 10 dakika boyunca oyun hamurları oynandı. Verilerin toplanmasında; "veri toplama formu", "FLACC ağrı skalası", "CEMS kaygı ölçeği" ve ebeveynler için "STAI-I Durumluk Kaygı Ölçeği" kullanıldı.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan çocuklar ve ebeveynlerin tanıtıcı özellikleri gruplar arasında benzerdi ($p > .05$). Ameliyat öncesi ve sonrası dönemde terapötik oyun grubundaki çocukların ağrı ve anksiyete puan ortalamaları ile ebeveynlerinin anksiyete puan ortalamalarının kontrol grubuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha düşük olduğu belirlendi ($p < .05$). Ebeveynlerin anksiyete düzeyleri ile çocukların anksiyete ve ağrı düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptandı ($p < .05$).

Sonuç: Ameliyat öncesi ve sonrası dönemde kullanılan terapötik oyun yönteminin, çocukların ağrı ve anksiyete düzeyleri ile ebeveynlerin anksiyete düzeylerinin azalmasında etkili olduğu belirlendi. Çocuk hemşireleri, ameliyat öncesi ve sonrası dönemde ağrı ve anksiyete düzeylerinin azaltılmasında çocukların bilişsel düzeylerine uygun farklı terapötik oyun yöntemlerini kullanabilir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, anksiyete, çocuk hemşireliği, terapötik oyun, sünnet, ebeveyn

ABSTRACT

Purpose: The study was carried out to determine the effect of the therapeutic play method on children's pain, anxiety and parental anxiety during pre and post operative period in circumcision.

Method: Permissions were obtained for the randomized controlled experimental design type of research (ethical permission date: 31.01.2020; number: 27, institution permission date: 09.03.2021; number: 45793301-604.01.01-3642 and parental consent form). The population of the study consisted of children who were admitted to the pediatric surgery service of a training and research hospital, and the sample consisted of children aged 3-6 who would undergo circumcision surgery between February 2020 and June 2020 in accordance with the sample selection criteria (Therapeutic play group= 60, Control group= 60). As a therapeutic play method; play dough was played with the children for about 10 minutes before and after the operation. In the collection of data; "data collection form", "FLACC pain scale", "CEMS anxiety scale", and "STAI-I Situational Anxiety Scale" for parents were used.

Results: The descriptive characteristics of the children and parents included in the study were similar between the groups ($p > 0.05$). In the pre-and post-operative period, the pain and anxiety score averages of the children in the experimental group and their parents' anxiety score averages were statistically lower than in the control group ($p < 0.05$). There was a positively significant association between parents' anxiety levels and children's anxiety and pain levels ($p < 0.05$).

Conclusion: It was determined that the therapeutic play method used before and after surgery was effective in reducing the pain and anxiety levels of children and the anxiety levels of parents. Pediatric nurses can use different therapeutic play methods suitable for children's cognitive levels to reduce pain and anxiety levels before and after surgery.

Keywords: Pain, anxiety, pediatric nursing, therapeutic play, circumcision, parental presence

S.29

KANSERLİ ÇOCUKLARA UYGULANAN TERAPÖTİK OYUNUN YAŞAM KALİTESİ VE SEMPTOM KONTROLÜNE ETKİSİ

THE EFFECT OF THERAPEUTIC PLAY ON THE QUALITY OF LIFE AND SYMPTOM CONTROL OF CHILDREN WITH CANCER

Hatice Uzşen¹, Zümrüt Başbakal²

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Samsun, ²Ege Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, İzmir

ÖZET

Amaç: Kanser tanısı olan çocuklara uygulanan terapötik oyunun yaşam kalitesi ve semptom kontrolüne etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışma tek grup ön test-son test modelli yarı deneysel klinik araştırmadır. Çalışma COVID-19 pandemi sürecinde yürütüldüğünden örnekleme G. Power 3.0 programı kullanılarak %80 güç ile hesaplanmıştır. Veriler Aralık, 2019 – Mayıs, 2021 tarihleri arasında, iki üniversite hastanesinde tedavi gören 15 kanser tanısı olan çocuktan toplanmıştır. Veri toplama araçları olarak “Çocuk Hasta Bilgi Formu”, “PedsQL Yaşam Kalitesi Kanser Modülü 5-7, 8-12 Yaş Çocuk ve Ebeveyn Formu”, “Edmonton Semptom Tanılama Ölçeği” kullanılmıştır. Yatış süresi 1 ay ve üzerinde olan çocuk hastaların klinikte kalış süresi göz önünde bulundurularak her bir çocuk ile terapötik oyun haftanın iki günü en fazla 60 dk. olacak şekilde 4 hafta boyunca toplam 8 defa uygulanmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için gerekli etik kurul ve kurum izinleri alınmıştır. Elde edilen veriler SPSS 25.0 programında analiz edilmiştir.

Bulgular: Çocukların PedsQL Yaşam Kalitesi Kanser Modülü Çocuk Formu-ışlemsel kaygı, algılanan fiziksel görünüm ve iletişim alt boyutlarından zamana bağlı olarak aldıkları puanların medyanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Çocukların PedsQL Yaşam Kalitesi Kanser Modülü 5-7 ve 8-12 Yaş Çocuk Formu toplam puan ortalaması terapötik oyun öncesinde 57.97 ± 14.83 , terapötik oyun sonrasında 62.08 ± 12.97 'dir. Edmonton Semptom Tanılama Ölçeği'ne göre çocukların ağrı, yorgunluk, bulantı, üzüntü, endişe, uykusuzluk, iştahsızlık, kendini kötü hissetme, cilt ve tırnaklarda değişim, ağızda yara ve ellerde uyuşma semptomları için terapötik oyun öncesi ve sonrasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu, terapötik oyun sonrası semptomların şiddetinin azaldığı belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Terapötik oyunun kemoterapi alan kanser tanısı olan çocukların deneymediği fiziksel ve duygusal semptomların şiddetinin azaltılmasında etkili bir yöntem olduğu, terapötik oyundan sonra çocukların yaşam kalitesi genel toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir değişim belirlenmemesine karşın yaşam kalitesi genel puanında öncesine göre artış olduğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Terapötik oyun, çocukluk çağı kanserleri, çocuk hemşireliği, yaşam kalitesi, semptom kontrolü

ABSTRACT

Aim: The study aimed to examine the effect of therapeutic play applied to children with cancer diagnosis on quality of life and symptom control.

Method: It is a quasi-experimental clinical research with a single group pretest-posttest model. Since the study was carried out during the COVID-19 pandemic, the sample was calculated with 80% power using the G.Power 3.0 program. Data were collected from 15 children with cancer diagnosis who were treated at two university hospitals between December, 2019 – May, 2021. “Pediatric Patient Information Form”, “PedsQL Quality of Life Cancer Module Child and Parent Form”, “Edmonton Symptom Assessment System” were used as data collection tools. Therapeutic play with each child is maximum 60 minutes, two days a week. It was applied 8 times in total over 4 weeks. Necessary ethics committee and institutional permissions were obtained. The obtained data were analyzed in SPSS 25.0 program.

Results: A statistically significant difference was found between the median scores of the children's PedsQL Quality of Life Cancer Module Child Form-operational anxiety, perceived physical appearance and communication sub-dimensions depending on time ($p<0.05$). Children's PedsQL Quality of Life Cancer Module Child Form total score average was 57.97 ± 14.83 before the therapeutic play and 62.08 ± 12.97 after the therapeutic play. According to the Edmonton Symptom Diagnosis Scale, there was a statistically significant difference before and after therapeutic play for children's all symptoms. It was determined that the severity of symptoms decreased after therapeutic play ($p<0.05$).

Conclusion: Therapeutic play is an effective method in reducing the severity of physical and emotional symptoms experienced by children with cancer who receive chemotherapy, and although there is no statistically significant change in the general total scores of children's quality of life after therapeutic play, there is an increase in the overall quality of life score compared to before.

Keywords: Therapeutic play, childhood cancers, pediatric nursing, life quality; symptom control

S.30

ÇOCUKLARDA KAN ALMA İŞLEMİ SIRASINDA TİTREŞİMLİ TURNİKE ve DİSTRAKSİYON KARTLARI KULLANIMININ AĞRI ve ANKSİYETE DÜZEYLERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

EFFECT OF VIBRATING TOURNIQUET AND DISTRACTION CARDS ON PAIN AND ANXIETY LEVELS DURING PHLEBOTOMY IN CHILDREN: RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL

Derya Suluhan¹, Hümeysra Erdem², Dilek Yıldız³

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Ankara, ²Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, Ankara, ³Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Ankara

ÖZET

Amaç: Yetişkinler ağrılarını sözel olarak ifade edebilmelerine karşın özellikle küçük çocuklar hissettikleri ağrıyı sözcüklerle tanımlamakta güçlük yaşamaktadırlar. Bu durum çocuklarda daha fazla korku ve anksiyeteye neden olmaktadır. Bu çalışmanın amacı çocuklarda kan alma işlemi sırasında titreşimli turnike ve distraksiyon kartı kullanımının ağrı ve anksiyete düzeylerine etkisini araştırmaktır.

Materyal-Method: Çalışma randomize kontrollü olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye’de bir eğitim ve araştırma hastanesinin çocuk sağlığı ve hastalıkları kan alma birimine gelen 6-10 yaş arası çocuklar oluştururken, örneklemini ise dahil edilme kriterlerine uyan 120 çocuk oluşturmuştur. Çocuklar randomizasyon ile her grupta 40 çocuk olacak şekilde toplamda 3 gruba ayrılmıştır. (titreşimli turnike, distraksiyon kartları, kontrol) Veriler; Çocuk ve Ebeveyn Tanılama Formu, Çocuk Korku Ölçeği (ÇKÖ), Çocuk Anksiyete Skalası-Durumluluk Ölçeği (ÇAS-D) ve Görsel Kıyaslama Ölçeği (VAS) ile toplanmıştır. Veriler, SPSS Statistics 21.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Tüm veriler için $p < 0.05$ anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışmada işlem öncesi, işlem sırası ve işlem sonrası VAS, ÇKÖ ve ÇAS-D değerleri karşılaştırıldığında; en düşük VAS, ÇKÖ ve ÇAS-D puan ortancaları her üç grup için de işlem sonrası zamanda bulunmuştur ($p < 0,001$). İşlem sonrası VAS ve ÇAS-D ortanca değerleri açısından gruplar karşılaştırıldığında istatistiksel olarak farklılığın distraksiyon kartları grubundan kaynaklandığı tespit edilmiştir (p değerleri sırasıyla $p = 0,006$; $p = 0,014$). İşlem sırası ve sonrası ÇKÖ ortanca değerleri açısından gruplar karşılaştırıldığında istatistiksel olarak farklılığın distraksiyon kartları grubundan kaynaklandığı tespit edilmiştir (p değerleri sırasıyla $p = 0,042$; $p = 0,008$).

Sonuç-Öneriler: Çalışmada, distraksiyon kartları kullanımı çocukların ağrı, anksiyete ve korku seviyelerini azaltmada etkili bulunmuştur. Elde edilen veriler doğrultusunda; 6-10 yaş arası çocuklarda kan alma işleminde dikkati başka yöne çekme tekniklerinin (distraksiyon kartları) çocukların ağrı, anksiyete ve korku yönetimlerinde etkili olduğu için ağrıya yol açan invaziv işlemlerde kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, çocuk, hemşirelik, anksiyete, titreşimli turnike, distraksiyon kartları

ABSTRACT

Design: Adults can express their pain verbally; however particularly young children have difficulty when they describe the pain in words. Thus, this condition causes fear and anxiety among children. Therefore, this study aims to investigate the effect of vibrating tourniquet and distraction cards on children’s pain and anxiety levels during phlebotomy.

Material – Method: The study was designed as a randomized controlled trial. The population of the study consisted of children aged between 6 and 10 years visited the in phlebotomy unit, department of pediatric health and diseases of a training and research hospital in Turkey, and the sample consisted of 120 children who met the inclusion criteria. Firstly children were divided into 3 groups via randomization which included 40 children in each group (vibrating tourniquet, distraction cards, control). Data was collected via the Child and Parent Diagnostic Form, Child Fear Scale (CFS), Children’s State Anxiety (CSA) and Visual Analog Scale (VAS). IBM SPSS Statistics 25 Package Program was used for data analysis. $P < 0.05$ was considered significant for all data.

Results: Within current study, when VAS, CFS and CSA values were compared before, during and after the procedure. The lowest VAS, CFS and CSA score median scores were found for all three groups at the time after the procedure ($p < 0,001$). When the groups were examined in terms of the median values of the VAS and CSA after the procedure, it was found that the statistical difference was due to the distraction cards group (p values, respectively: $p = 0,006$; $p = 0,014$). When the groups were examined in terms of the median values of the CFS during and after the procedure, it was found that the statistical difference was due to the distraction cards group (p values, respectively: $p = 0,042$; $p = 0,008$).

Conclusion-Recommendations: In the study, the use of distraction cards was found to be effective in reducing children’s pain, anxiety and fear levels. According to the data obtained, it is recommended to use of distraction techniques (distraction cards) in the phlebotomy process for the children aged between 6 and 10 years in invasive procedures that cause pain, as they are effective in pain, anxiety and fear management of children.

Keywords: Pain, children, nursing, anxiety, vibrating tourniquet, distraction cards

S.31

ÇOCUK ACİL ÜNİTESİNE BAŞVURAN ÇOCUKLARDA VENÖZ KAN ALMA İŞLEMİ SIRASINDA UYGULANAN İKİ FARKLI DİKKATİ DAĞITMA YÖNTEMİNİN AĞRI, KORKU VE ANKSİYETE DÜZEYİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

THE EFFECT OF TWO DIFFERENT DISTRACTION METHODS ON PAIN, FEAR, AND ANXIETY LEVELS DURING VENOUS BLOOD DRAW IN CHILDREN AT PEDIATRIC EMERGENCY UNIT: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Özlem Akarsu¹, Remziye Semerci², Derya Kılınç³

¹Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, İstanbul, ²Koç Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, ³Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Acil Ünitesi, İstanbul

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı çocuklarda kan alma işlemi sırasında uygulanan sanal gerçeklik gözlüğü ve tablet ile çizgi film izletmenin çocukların yaşadığı ağrı, korku ve anksiyete düzeyine etkisini belirlemektir.

Yöntem: Randomize kontrollü deneysel araştırma Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi çocuk acil servisine başvuran, 5-12 yaş arasındaki 159 çocuk ve ebeveyni ile yürütüldü. Çalışmanın yürütülmesi için gerekli etik kurul ve kurum izinleri alındı. Araştırma verileri Tanıtıcı Bilgi Formu, Wong Baker Yüzler Ağrı Ölçeği (WBFPS), Çocuk Korku Ölçeği (ÇKÖ) ve Çocuk Anksiyete Skalası-Durumluluk (ÇAS-D) ölçeği ile toplandı. Kontrol grubundaki çocuklara kliniğin rutin bakımı uygulanırken deney grubundaki çocuklara randomizasyona göre sanal gerçeklik veya tablet ile beraber venöz kan örneği alma işlemi sırasında çizgi film izletildi. Çocukların ağrı, korku ve anksiyetesi çocukların öz bildirimleri, ebeveyn ve hemşire bildirimleri ile değerlendirildi. Verilerin analizinde Mann-Whitney U testi, Kruskal Wallis testi, chi-square ve Sınıf İçi Korelasyon Katsayısı kullanıldı.

Bulgular: Araştırmada venöz kan örneği alma işlemi sırasında çocukların WBFPS ağrı puan ortalaması kontrol grubunda=4.45±1.90; sanal gerçeklik gözlüğü grubunda=0.79±0.98; tablet grubunda= 2.03±0.73 idi (p<0.001). İşlem sırasında çocukların ÇAS-D anksiyete puan ortalaması kontrol grubunda= 6.88±1.75; sanal gerçeklik gözlüğü grubunda=1.52±1.18; tablet grubunda=2.57±1.10 idi (p<0.001). İşlem sırasında çocukların bildirdiği ÇKÖ korku puan ortalaması kontrol grubunda=3.45±0.79; sanal gerçeklik gözlüğü grubunda= 0.47±0.63; tablet grubunda=0.94±0.50 idi (p<0.001). Çocuk, ebeveyn ve hemşire bildirimleri birbiri ile uyumlu idi.

Sonuç: Çocuklarda kan alma işlemi sırasında uygulanan sanal gerçeklik gözlüğü ve tablet ile çizgi film izletmenin çocukların yaşadığı ağrı, korku ve anksiyete düzeyini azaltmaya ilişkin kanıtlar ortaya çıkarıldı. Çalışmada sanal gerçeklik gözlüğünün, tablet ile çizgi film izletmeye göre çocuk acil ünitesine başvuran 5-12 yaş çocuklarda kan alma işlemi sırasında oluşan ağrı, anksiyete ve korkuyu azaltmada daha etkin olduğu belirlendi. Araştırma bulguları doğrultusunda, çocuk acil hemşirelerinin çocuklarda kan alma işlemi sırasında ağrı, anksiyete ve korkuyu yönetmeleri için sanal gerçeklik gözlüğü ve tablet ile çizgi film izletilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sanal gerçeklik, çocuk acil, ağrı, korku, anksiyete, çocuk hemşireliği, kan alma

ABSTRACT

Purpose: This study aimed to evaluate the effect of watching cartoons with virtual reality and tablets during venous blood draw in children on pain, fear, and anxiety.

Methods: A randomized controlled experimental study was conducted with 159 children aged 5-12 years and their parents, who applied to the pediatric emergency unit. Research data were collected with the Information Form, Wong-Baker Faces Pain Scale (WBFPS), Child Fear Scale (CFS), and Child Anxiety Meter-State (CAM-S) scale. Children in the control group received standard care, and the children in the intervention group watched cartoons during the venous blood draw with virtual reality or tablet according to randomization. Mann-Whitney U test, Kruskal Wallis test, chi-square were used in the analysis of the data.

Results: The mean WBFPS pain score of the children during the venous blood draw was found in the control group=4.45±1.90; the Virtual Reality group was 0.79±0.98; the tablet group was 2.03±0.73 (p<0.001). The mean CAM-S anxiety was 6.88±1.75 in the control group; the Virtual Reality group was 1.52±1.18; the tablet group was 2.57±1.10 (p<0.001). The mean CFS fear score was 3.45±0.79 in the control group; the Virtual Reality group was 0.47±0.63; the tablet group was 0.94±0.50 (p<0.001). Child, parent, and nurse reports were consistent with each other.

Conclusion: Evidence was revealed about reducing the level of pain, fear, and anxiety by watching cartoons with Virtual Reality and tablets during the blood draw. In the study, it was determined that Virtual Reality was more effective in reducing pain, anxiety, and fear in children aged 5-12 years who applied to the pediatric emergency unit compared to watching cartoons with a tablet. In line with the research findings, it is recommended that pediatric emergency nurses should watch cartoons with Virtual Reality and tablets in order to manage pain, anxiety, and fear during the blood draw in children.

Keywords: Virtual reality, pediatric emergency, pain, fear, anxiety, pediatric nurse, blood draw

S.32

STANDARDİZE ÇOCUK HASTA KULLANIMININ ÇOCUĞU İŞLEME HAZIRLAMA BECERİSİ ÜZERİNE ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE EFFECT OF STANDARDIZED CHILD PATIENT USE ON PREPARING THE CHILD FOR PROCESS SKILL

Hülya Zengin¹, Berna Eren Fidancı²

¹Yüksek İhtisas Üniversitesi Hemşirelik Bölümü, Ankara, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Ankara

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, standardize çocuk hasta uygulamasının çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği eğitiminde kullanımının hemşirelik öğrencilerinin çocuğu işleme hazırlama becerisi üzerine etkisini değerlendirmek amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Araştırma, bir karma yöntem deseni olan yakınsayan paralel desen kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın etik açıdan uygunluğuna dair 12.11.2019 tarih ve 19/376 sayılı karar ile etik kurul izni alınmıştır. Araştırmanın örneklemini 106 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya dahil edilen öğrencilere tanıtıcı bilgi formu ve ön testler olarak durumluk sürekli kaygı ölçeği ve öz etkililik yeterlik ölçeği uygulanmış ve ardından “Yaş dönemlerine göre çocuğun işleme hazırlanması ve çocuk hasta ile iletişim” teorik dersi anlatılmıştır. Öğrenciler randomizasyon yapılarak müdahale ve kontrol grubuna ayrılmıştır. Müdahale grubunda yer alan öğrenciler standardize çocuk hasta kullanılarak gerçekleştirilen simülasyon uygulamasına katılmıştır. Simülasyonun debriefing aşamasında nitel veriler toplanmış ve öğrenci memnuniyeti ve öğrenmede kendine güven ölçeği müdahale grubunda yer alan öğrencilere uygulanmıştır. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları dersi kapsamında klinik uygulamaya çıkmadan önce durumluk sürekli kaygı ölçeği, öz etkililik yeterlik ölçeği ve algılanan öğrenme ölçeği son testler olarak uygulanmıştır. Klinik uygulama süresince tüm öğrenciler gerçek bir okul çağı çocuk hastayı işleme hazırlama becerisi yönünden değerlendirilmiştir.

Bulgular: Müdahale grubunda yer alan öğrencilerin klinik uygulamada gerçek bir çocuk hastayı işleme hazırlama beceri puan ortalaması, öz etkililik yeterlik düzeyi ve algılanan öğrenme düzeyi ($p<0,05$) kontrol grubunda yer alan öğrencilerin puan ortalamalarına göre daha yüksek bulunmuştur ($p<0,05$). Müdahale grubunda yer alan öğrencilerin çocuğu işleme hazırlama becerisine ilişkin durumluk ve sürekli kaygı düzeyleri ise kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde düşüktür. Simülasyon uygulamasına katılan öğrenciler, hatalarını ve eksik yönlerini fark etme fırsatı bulduklarını, uygulamayı izlemenin becerilerini geliştirdiğini, ilk uygulama heyecanını attıklarını, uygulamanın keyifli olduğunu ifade etmişlerdir.

Sonuç: Sonuç olarak standardize çocuk hasta kullanılarak gerçekleştirilen simülasyon uygulamasının eğitimde kullanılması öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor öğrenmelerini artırmıştır. Standardize çocuk hasta kullanımının Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği eğitiminde daha fazla yer alması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, çocuk hemşireliği, deneysel öğrenme, hasta simülasyonu, öz yeterlik, yüksek gerçeklikli simülasyon uygulamaları

ABSTRACT

Objective: This study was planned to evaluate the effect of the use of standardized pediatric patient practice in pediatric nursing education on the ability of nursing students to prepare the child for the procedure.

Method: The research was conducted using a convergent parallel design, which is a mixed method design. Ethics committee approval was obtained with the decision dated 12.11.2019 and numbered 19/376 regarding the ethical suitability of the research. The sample of the study consists of 106 students. The students included in the study were given an introductory information form and the state trait anxiety scale and self-efficacy efficacy scale as pre-tests, and then the theoretical course “Preparing the child for the process according to age periods and communicating with the child patient” was explained. The students were divided into intervention and control groups by randomization. The students in the intervention group participated in the simulation application using standardized pediatric patients. Qualitative data were collected during the debriefing phase of the simulation and student satisfaction and self-confidence in learning scale was applied to the students in the intervention group. State trait anxiety scale, self-efficacy scale, and perceived learning scale were applied as posttests before clinical practice within the scope of Child Health and Diseases course. During the clinical practice, all students were evaluated in terms of their ability to prepare the school-age child patient for the procedure.

Results: The mean score of preparing the child patient for the procedure, self-efficacy efficacy level and perceived learning level of the students in the intervention group in clinical practice were found to be higher than the mean scores of the students in the control group ($p<0,05$). The state and trait anxiety levels of the students in the intervention group regarding the ability to prepare the child for the process were significantly lower than the control group. The students who participated in the simulation application stated that they had the opportunity to notice their mistakes and deficiencies, that watching the application improved their skills, that they were excited about the first application, and that the application was enjoyable.

Conclusion: As a result, the use of simulation application in education using standardized pediatric patients increased the cognitive, affective and psychomotor learning of the students. It is suggested that the use of standardized pediatric patients should be included more in Child Health and Diseases Nursing education.

Keywords: anxiety, pediatric nursing, experiential learning, , patient simulation, self efficacy, high fidelity simulation training

S.33

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARINDA KAN ALMA İŞLEMİ SIRASINDA IŞIKLI DÖNEN MÜZİKLİ OYUNCAĞIN AĞRI VE ANKSİYETEYE ETKİSİ

THE EFFECT OF LIGHTED, ROTATING MUSICAL TOY ON PAIN AND ANXIETY DURING BLOOD COLLECTION PROCEDURE IN PRESCHOOL CHILDREN

Fatma Kurudirek¹, Zeynep Demir İmamoglu², Sümeyye Ekici³

¹Atatürk Üniversitesi, ²Gümüşhane Üniversitesi, ³Atatürk Üniversitesi

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı, okul öncesi dönem çocuklarında kan alma işlemi sırasında uygulanan ışıklı dönen müzikli oyuncakın ağrı ve anksiyete üzerine etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Metot: Araştırma randomize kontrollü olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini 1 Temmuz- 1 Ağustos 2022 tarihleri arasında Türkiye’de bir devlet hastanesinde, kan alma birimine başvuran 4-6 yaş arası çocuklar oluşturmuştur. Örneklemi ise belirtilen tarihler arasında kan alma birimine başvuran ve araştırma kriterlerine uyan 95 çocuk oluşturmuştur. Veriler 95 çocuktan (kontrol grubunda 48, ışıklı dönen müzikli oyuncak grubu 47) elde edilmiştir. Deney ve kontrol grupların belirlenmesinde “tabakalandırma ve bloklu randomizasyon yöntemleri” kullanılmıştır. Çocukların tabakalandırılmasında cinsiyet ve girişimden korkma durumu değişkeni kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında, “Aile ve Çocuk Bilgi Formu”, “Çocuk Korku ve Anksiyete Ölçeği (ÇKAÖ)” ve “Wong-Baker Yüz İfadelerini Derecelendirme Ölçeği (WB-YİDÖ)” kullanılmıştır. Kontrol grubuna normal kan alma işlemi uygulanırken deney grubuna işlem sırasında ışıklı dönen müzikli oyuncak uygulanmıştır. Verilerin analizinde, yüzdelik dağılımlar, ortalama, standart sapma, ki-kare testi, bağımsız gruplarda t-testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada işlem sırasında deney grubundaki çocukların WB-YİDÖ’ne göre ağrı puan ortalamaları (1.26 ± 0.87) kontrol grubuna göre (2.96 ± 1.24) düşük ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0.05$). İşlem sırasında deney grubundaki çocukların ÇKAÖ puan ortalaması (1.04 ± 0.81) kontrol grubuna göre (2.84 ± 1.08) düşük ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0.05$).

Sonuçlar: Bu araştırma sonucunda kan alma işlemi sırasında 4-6 yaş grubu çocuklarında uygulanan ışıklı dönen müzikli oyuncakın çocuklarda ağrı ve anksiyetenin azalmasında etkili olduğu bulunmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda, kan alma birimlerinde çocuklarda ağrı ve anksiyeteyi azaltmak için hemşireler ve ebeveynler tarafından ışıklı müzikli dönen oyuncakın kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, anksiyete, çocuk, kan alma, müzikli oyuncak

ABSTRACT

Aim: The aim of this study was to examine the effect of a rotating musical toy with light applied during the blood collection process on pain and anxiety in preschool children.

Materials and Methods: The study was conducted in a randomized controlled manner. The population of the study consisted of children aged 4-6 years who applied to the blood collection unit in a state hospital in Turkey between 1 July and 1 August 2022. The sample consisted of 95 children who applied to the blood collection unit between the specified dates and met the research criteria. Data were obtained from 95 children (48 in the control group, 47 in the light and rotating musical toy group). Stratification and block randomization methods were used to determine the experimental and control groups. The variables of gender and fear of interference were used in the stratification of children. “Family and Child Information Form”, “Child Fear and Anxiety Scale (CFAS)” and “Wong-Baker Facial Expression Rating Scale (WBS)” were used to collect data. While the normal blood collection procedure was applied to the control group, a rotating musical toy with light was applied to the experimental group during the procedure. Percentage distributions, mean, standard deviation, chi-square test and t-test for independent groups were used in the analysis of the data.

Results: In the study, the mean pain scores of the children in the experimental group (1.26 ± 0.87) during the procedure were found to be lower (1.26 ± 0.87) than the control group (2.96 ± 1.24) and statistically significant ($p < 0.05$). During the procedure, the mean CSAS score of the children in the experimental group (1.04 ± 0.81) was lower than that of the control group (2.84 ± 1.08) and was statistically significant ($p < 0.05$).

Conclusion: As a result of this research, it was found that the light and rotating musical toy applied to children aged 4-6 during the bloodletting process was effective in reducing pain and anxiety in children. In line with these results, it is recommended that the light and musical rotating toy be used by nurses and parents to reduce pain and anxiety in children in blood collection units.

Keywords: Pain, anxiety, child, bloodletting, musical toy

S.34

ÇOCUKLARDA VENÖZ KAN ALMA İŞLEMİ SIRASINDA ELDE KULLANILAN İKİ FARKLI TOPUN AĞRI VE ANKSİYETE DÜZEYİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF TWO DIFFERENT BALLS USED DURING THE VENOUS BLOOD COLLECTION PROCESS IN CHILDREN ON PAIN AND ANXIETY LEVEL

Zeynep Yurdakul¹, Figen Işık Esenay²

¹DR. Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Eğitim Araştırma Hastanesi, Ankara, ²Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ankara

ÖZET

Amaç: Venöz kan alınması sırasında, 6-12 yaş aralığındaki çocukların kan alınan ekstremitenin ya da karşı ekstremitenin avuç içi ve parmaklarıyla kavrayabildikleri tırtıklı ve düz yapıdaki iki farklı topun ağrı ve anksiyete düzeylerine etkilerini karşılaştırmaktır.

Yöntem: Her grupta 62 çocuk(31 kız,31 erkek) olmak üzere 310 çocuğun randomize edildiği araştırma; tırtıklı topun venöz kan alınan ekstremitede(Grup1), tırtıklı topun venöz kan alınan ekstremitenin karşısında(Grup2), düz topun venöz kan alınan ekstremitede(-Grup3), düz topun venöz kan alınan ekstremitenin karşısında(Grup4) tutulduğu deney grupları ve kontrol grubu ile yürütülmüştür. İşlem sırasındaki ağrı düzeyi, işlem öncesi ve sırasındaki anksiyete düzeyi, çocuk ve ebeveyn tarafından "Kayıt Formu" na, araştırmacının kayıt ettiği videoları izleyen iki farklı uzman hemşire tarafından "Değerlendirme Formu" na "Wong-Baker Yüzler Ağrı Derecelendirme Ölçeği" ve "Çocuk Anksiyete Ölçeği" kullanılarak işaretlenmiştir. Kan alma işlemi poliklinik hemşiresi tarafından yapılmış, araştırmacı kan alma işlemi ya da değerlendirme yapmamıştır. Araştırmada Wilcoxon testi, Kruskal Wallis Varyans Analizi Mann Whitney U testi, Spearman's Korelasyon ve Sınıf İçi Korelasyon Katsayı Analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Ebeveynlerin ve gözlemcilerin değerlendirmeleri arasında yüksek korelasyon bulunmuştur($p<0,001$). Deney gruplarındaki çocukların işlem sırası ağrı düzeylerinin kontrol grubuna göre daha az olduğu, tırtıklı top grubundaki (Grup1,Grup2) çocukların ağrı düzeyinin ise düz top grubundaki (Grup3,Grup4) çocuklara göre daha az olduğu belirlenmiştir($p<0,05$). Aynı türde topun farklı ekstremitelerde kavranması çocukların ağrı düzeylerini etkilememiştir. Hem Grup1 ve Grup2'nin, hem de Grup3 ve Grup4'ün ağrı düzeyleri arasında farklılık bulunmamıştır. Kontrol ve deney gruplarındaki çocukların işlem öncesi anksiyete düzeyleri arasında fark görülmemiştir. Deney gruplarındaki çocukların işlem sırası anksiyete düzeylerinin kontrol grubuna göre daha az olduğu($p<0,05$); tırtıklı(Grup1,Grup2) ve düz(Grup3,Grup4) topun anksiyete düzeyini azaltmada farklılık göstermediği saptanmıştır. İşlem sırası ağrı ve anksiyete düzeyleri arasında pozitif ilişki olduğu bulunmuştur. Cinsiyetin ağrı ve anksiyete düzeyleri ile ilişkili olmadığı belirlenmiştir.

Sonuçlar: Venöz kan alma gibi girişimsel işlemlerde düz ve tırtıklı topun kullanılmasının çocukların ağrı ve anksiyete düzeyini azaltacağı ve travmatik bakım sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, anksiyete, girişimsel işlem, çocuk hemşiresi, kan alma

ABSTRACT

Objective: To compare the effects of two different balls with a jagged and flat structure, which children aged 6-12years can grasp with the palms and fingers of the extremity from which the blood is drawn or the opposite extremity, on pain and anxiety levels during venous blood collection.

Methods: Each study group included 62members, with 31females and 31males, compatible with the randomization, the entire sample comprised 310children. The effects of the the milled ball were evaluated based on the perceived level of pain in both the extremity from which the blood was drawn(Grup1) and the contralateral extremity(Grup2). The effects of the the round ball were evaluated based on the perceived level of pain in both the extremity from which the blood was drawn(Grup3) and the contralateral extremity(Grup4).Pain level during the procedure, anxiety level before and during the procedure, Wong-Baker FacesPain Rating Scale and Child AnxietyScale were marked on the "RegistrationForm" by the child and parent, and on the "Assessment Form" by two different specialist nurses. Blood draw was done by the outpatient nurse, and the researcher didn't take blood or evaluate it. Wilcoxon test, KruskalWallis Analysis of Variance, Mann WhitneyUtest, Spearman's Correlation and In-ClassCorrelation Coefficient Analysis were used in the study.

Results: A high correlation was found between the evaluations of parents and observers($p<0,001$). It was determined that the pain levels of the children in the experimental groups were lower during the procedure compared to the control group, and the pain level of the children in the milled ball group(Group1,Group2)was lower than the children in the round ball group(Group3,Group4)($p<0,05$). Gripping the same type of ball in different extremities didn't affect the pain levels of the children. There was no difference between the pain levels of both Group1andGroup2, and Group3andGroup4. There was no difference between the pre-procedural anxiety levels of the children in the control and experimental groups. It was found that the anxiety levels of the children in the experimental groups were lower than the control group($p<0,05$). It was determined that milled(Group1,Group2) and round(Group3,Group4) balls didn't differ in reducing anxiety level. It was found that there was a positive relationship between pain and anxiety levels during the procedure. It was determined that gender wasn't associated with pain and anxiety levels.

Conclusions: It is thought that the use of a smooth and jagged ball in interventional procedures such as venous blood collection will reduce the pain and anxiety levels of children and provide atraumatic care.

Keywords: Anxiety, blood collection, interventional procedure, pain, pediatric nurse

S.35

PERİFERİK İNTRAVENÖZ KATETERİZASYON SIRASINDA UYGULANAN TERAPÖTİK OYUNUN ÇOCUKLARIN AĞRI VE ANKSİYETE DÜZEYLERİ İLE EBEVEYNLERİN ANKSİYETE DÜZEYLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF THERAPEUTIC PLAY DURING PERIPHERAL INTRAVENOUS CATHETERIZATION ON CHILDREN'S PAIN AND ANXIETY LEVELS AND PARENTS' ANXIETY LEVELS

Simge Anderoğlu¹, Seda Çağlar²

¹Gaziosmanpaşa Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Kliniği, ²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

ÖZET

Amaç: Araştırma, Periferik İntravenöz Kateterizasyon (PİK) sırasında 3-6 yaş arasındaki çocuklara uygulanan terapötik oyun yönteminin çocukların ağrı ve anksiyete düzeyleri ile ebeveynlerin anksiyete düzeyleri üzerine etkilerini belirlemek amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem: Araştırma, gerekli izinler (etik kurul onayı, kurum izni ve ebeveyn onam formu) alındıktan sonra bir eğitim ve araştırma hastanesinin çocuk kliniğine Şubat 2020- Haziran 2020 tarihleri arasında yatışı yapılan toplam 120 çocuk ve ebeveyni ile (terapötik oyun grubu=60 ve kontrol grubu=60) randomize kontrollü deneysel tasarım tipinde gerçekleştirildi. Terapötik oyun grubuna dramatize edici oyun yöntemlerinden biri olan, PİK işleminin oyuncak ayı üzerinde gösterilmesi yöntemi uygulandı. Verilerin toplanmasında; Veri toplama formu, çocuklar için FLACC ağrı ölçeği, CEMS anksiyete ölçeği, ebeveynler için ise STAI-I anksiyete ölçeği kullanıldı.

Bulgular: Terapötik oyun ve kontrol grubundaki çocukların girişim öncesi ağrı ve anksiyete puan ortalamaları benzerdi ($p>0,05$). PİK sırasında çocukların ağrı puan ortalamalarının terapötik oyun grubunda $4,45\pm 3,18$, kontrol grubunda $7,25\pm 2,81$ puan, anksiyete puan ortalamalarının ise terapötik oyun grubunda $6,08\pm 5,91$, kontrol grubunda $18,8\pm 6,34$ puan olduğu ve aralarında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı bir fark olduğu saptandı ($p=0,000$). Ebeveynlerin anksiyete puan ortalamalarının PİK öncesinde benzer olduğu ($p=0,812$), PİK sırasında ise terapötik oyun grubunda $38,06\pm 18,9$ iken kontrol grubunda $64,68\pm 18,56$ olduğu ve aralarında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı bir fark olduğu saptandı ($p=0,000$). Ebeveynlerin anksiyete puanı ile çocukların ağrı ve anksiyete puanları arasında güçlü düzeyde ve pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptandı ($p<0,05$).

Sonuç: PİK sırasında 3-6 yaş arasındaki çocuklara uygulanan terapötik oyun yönteminin çocukların ağrı ve anksiyete düzeyleri ile ebeveynlerin anksiyete düzeylerini azaltmada etkili olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, anksiyete, çocuk hemşireliği, periferik intravenöz kateterizasyon, terapötik oyun

ABSTRACT

Purpose: The study was conducted to determine the effects of the therapeutic play method applied to children between the ages of 3-6 years during Peripheral Intravenous Catheterization (PIVC) on the pain and anxiety levels of children and the anxiety levels of parents.

Method: The study was carried out in a randomized controlled experimental design type with a total of 120 children and their parents (therapeutic play group=60 and control group=60) who were admitted to the pediatric clinic of a training and research hospital between February 2020 and June 2020 after obtaining the necessary permissions (ethics committee approval, institutional permission and parental consent form). One of the dramatizing play methods, the PIVC process, was shown on the teddy bear in the therapeutic play group. In the collection of data; Data collection form, FLACC pain scale for children, CEMS anxiety scale and STAI-I anxiety scale for parents were used.

Results: The mean pre-intervention pain and anxiety scores of children in the experimental and control group were similar ($p>0,05$). During the PIVC, the mean pain score of the children was 4.45 ± 3.18 in the experimental group, the mean score was 7.25 ± 2.81 points in the control group, 6.08 ± 5.91 in the experimental group, 18.8 ± 6.34 points in the control group and there was a statistically significant difference between them ($p=0.000$). It was determined that the average anxiety score of the parents was similar before PIVC ($p=0.812$), while during the PIVC it was 38.06 ± 18.9 in the experimental group, 64.68 ± 18.56 in the control group and there was a statistically significant difference between them ($p=0.000$). There was a positively significant association between parents' anxiety levels and children's anxiety and pain levels ($p<0.05$).

Conclusion: During the PIVC, it was determined that the therapeutic play method applied to children between the ages of 3 and 6 was an effective method of reducing both children's pain and anxiety and their parents' anxiety.

Keywords: Pain, anxiety, pediatric nursing, peripheral intravenous catheterization, therapeutic play

S.36

YENİDOĞANLARDA İDRAR ÖRNEĞİ TOPLAMADA MESANE STİMÜLASYON TEKNİĞİNİN ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

EFFECT OF BLADDER STIMULATION TECHNIQUE ON URINE SAMPLE COLLECTION IN NEWBORN: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Nihan Korkmaz¹, Fatma Kaya Narter², Birsen Mutlu³, Kadriye Şahin⁴, Hande Özgörü⁵

¹İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi, Neonatoloji Bilim Dalı, İstanbul, ³İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, ⁴İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, ⁵İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü, Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, İstanbul.

ÖZET

Amaç: Bu çalışma yenidoğanlarda idrar örneği toplamada kullanılan non-invaziv mesane stimülasyon tekniğinin işlem başarısı, işlem süresi, bebeğin fizyolojik parametreleri ve konforu üzerine etkisinin incelenmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Randomize kontrollü deneysel tasarımdaki araştırmanın örneklemini idrar örneği alınacak 37. gestasyon haftasını tamamlamış 64 (Deney grubu=32, Kontrol grubu=32) yenidoğan oluşturdu. İdrar örneği toplamada, deney grubuna mesane stimülasyon tekniği, kontrol grubuna rutin klinik uygulama olan steril idrar torbaları uygulandı. Veri toplama formu ve yenidoğan konfor davranış ölçeği (COMFORTneo) kullanılarak veriler toplandı. İşlem başarısı deney grubunda stimülasyon manevralarına başlandıktan/kontrol grubunda steril idrar torbası yapıtırdıldıktan sonra 3 dakika içinde idrar örneğinin toplanması olarak tanımlandı. İşlem süresi işleme başlandıktan miksiyon başlangıcına kadar geçen süre olarak belirlendi. Tüm bebeklerin kalp tepe atımı, oksijen saturasyonu, COMFORTneo ölçek puanları işlem öncesinde, işlemin 1. ve 3. dakikasında değerlendirildi.

Bulgular: İşlem başarı oranı deney grubunda (%69) kontrol grubundan (%31) anlamlı düzeyde fazlaydı ($x_2=7,630$, $p=0,006$). İşlem medyan süresi açısından deney (83 sn) ve kontrol (90sn) grubu arasında fark yoktu ($x_2=-0,449$, $p=0,654$). Grupların 1. dk ve 3. dk COMFORTneo toplam puan, COMFORTneo ağrı ve distres puan ortalamaları karşılaştırıldığında aralarında anlamlı fark vardı ($p<0,05$), deney grubundaki yenidoğanların ortalama puanları daha yüksekti. Deney grubundaki yenidoğanların 1. ve 3. dk oksijen saturasyonu ortalamalarının kontrol grubundan istatistiksel olarak anlamlı düzeyde düşük olduğu ($p<0,05$) ve kalp tepe atımındaki artışın anlamlı düzeyde daha fazla olduğu ($F: 5,877$, $p=0,018$) saptandı. Deney grubunda stimülasyon manevrası ile zaman içinde kalp tepe atımındaki değişim de istatistiksel olarak anlamlıydı ($F: 34,042$, $p=0,000$).

Sonuçlar: Mesane stimülasyon tekniği yenidoğanlarda orta akım idrar örneği toplamada başarı oranını arttıran non-invaziv yöntemdir. Bununla birlikte mesane stimülasyon tekniği uygulanırken yenidoğanın saturasyonunun ve konforunun azaldığı, kalp tepe atımı, ağrı ve distresinin arttığı saptandı. Mesane stimülasyon manevrası ile birlikte yenidoğanın konforunu arttıran girişimlerin sınındığı ve diğer idrar toplama yöntemleri ile karşılaştırmaların yapıldığı çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: İdrar örneği, mesane stimülasyon tekniği, yenidoğan, konfor, fizyolojik parametreler.

ABSTRACT

Aim: technique used in urine collection in newborns on the success of the procedure, the duration of the procedure, the physiological parameters and comfort of the baby.

Methods: The sample of the study, which was in a randomized controlled experimental design, consisted of 64 (Experimental group=32, Control group=32) newborns who completed the 37th week of gestation for urine samples to be taken. In urine sample collection, bladder stimulation technique was applied to the experimental group and sterile urine bags, which is routine clinical practice, were applied to the control group. Data were collected using the data collection form and the neonatal comfort behavior scale (COMFORT neo). The processing time was determined as the time from the start of the process to the start of micturition. Heart rate, oxygen saturation, and COMFORT neo scale scores of all babies were evaluated before the procedure, at the 1st and 3rd minutes of the procedure.

Results: The procedural success rate was significantly higher in the experimental group (69%) than the control group (31%) ($x_2=7.630$, $p=0.006$). There was no difference between the experimental (83 sec) and control (90 sec) groups in terms of the median duration of the procedure ($x_2=-0.449$, $p=0.654$). When the 1st and 3rd minute COMFORTneo total score, COMFORTneo pain and distress mean scores of the groups were compared, there was a significant difference between them ($p<0.05$), and the mean scores of the newborns in the experimental group were higher. It was found that the 1st and 3rd minute oxygen saturation averages of the newborns in the experimental group were statistically significantly lower than the control group ($p<0.05$), and the increase in heart rate was significantly higher ($F: 5.877$, $p=0.018$). The change in heart rate over time with the stimulation maneuver in the experimental group was also statistically significant ($F: 34.042$, $p=0.000$).

Conclusions: The bladder stimulation technique is a non-invasive method that increases the success rate in collecting midstream urine specimens in newborns. In addition, it was determined that the saturation and comfort of the newborn decreased, and the heart rate, pain and distress increased while the bladder stimulation technique was applied. There is a need for studies in which interventions

that increase the comfort of the newborn with bladder stimulation maneuver are tested and comparisons are made with other urine collection methods.

Keywords: Urine sample, bladder stimulation technique, newborn, comfort, physiological parameters.

S.39

TÜNEL VE LED FOTOTERAPİ ALAN BEBEKLERE UYGULANAN KÜVET BANYONUN BEBEĞİN CİLDİ VE BİLİRUBİN DÜZEYİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

THE EFFECT OF TUB BATHING ON THE SKIN AND BILIRUBIN LEVELS OF BABIES RECEIVING TUNNEL AND LIGHT-EMITTING DIODE PHOTOTHERAPIES: A RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL

Serap Özdemir¹, Serap Balcı²

¹Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Kilis, ²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul

ÖZET

Amaç: Son yıllarda banyo, bilirubin düzeylerini hızlı düşürme yöntemlerinden biri olarak kullanılmaktadır. Bu çalışmada, tünel ve led fototerapi alan bebeklere uygulanan küvet banyonun bebeğin cildi ve bilirubin düzeylerine etkisini incelenmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Randomize kontrollü bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini, Gaziantep Cengiz Gökçek Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi ile Kilis Devlet Hastanesi Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'nde (YYBÜ) Kasım 2019-Eylül 2020 tarihlerinde hiperbilirubinemi tanısı ile yatan term bebekler oluşturdu. Örneklemi ise güç analizi sonucu oluşturulan ve vaka seçim kriterlerine uyan toplam 140 bebek oluşturdu. Her bir gruba (Tünel Grubu=deneysel ve kontrol; LED Grubu=deneysel ve kontrol) 35'er bebek randomize olarak atandı. Deney gruplarındaki bebeklere fototerapi başladıktan sonra 6. ve 12. saatlerde daldırma küvet banyo yaptırıldı. Kontrol grubundaki bebeklere ise servisin rutin bakımları yapıldı. Veriler "Bilgi ve Kayıt Formu", "Yenidoğan Cilt Risk Değerlendirme Ölçeği" ve "Yenidoğan Cilt Durum Skoru" ile toplandı. Total serum bilirubin değerleri hasta dosyalarından elde edildi.

Bulgular: TSB düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark gözlemlendi. Bu azalma en fazla banyo gruplarında olmuştur. Cilt bütünlüğü-nem dengesi banyo verilen gruplarda kontrol gruplarına göre daha iyi, tünel-deneysel grubunda en iyisi ve tünel-kontrol grubunda en kötüydü.

Sonuç: Sonuç olarak, fototerapi sırasında banyo yaptırmak term bebeklerin cilt bütünlüğü-nem dengesi korunmasında ve total bilirubin düşürmede etkiliydi.

Anahtar Kelimeler: Fototerapi, bilirubin, cilt bakımı, küvet banyo, yenidoğan

ABSTRACT

Purpose: In recent years, bathing has been used as one of the methods to rapidly lower the bilirubin levels. This study aims to determine the effect of tub bath on the skin and bilirubin levels of babies receiving tunnel and light-emitting diode phototherapies.

Methods: a randomized controlled study to determine effect of tube bathing on skin and bilirubin levels in infants undergoing tunnel and LED of phototherapy. The population of the study consisted of term babies with the diagnosis of hyperbilirubinemia in Gaziantep Cengiz Gökçek Maternity and Pediatrics Hospital and Kilis State Hospital Neonatal Intensive Care Units (NICU) among November 2019-September 2020. The sample size was composed of a total of 140 babies, which were determined according to Power Analysis and met the case selection criteria. Accordingly, Thirty-five babies were randomly assigned to each group (Tunnel Group = experiment and control; LED Group = experiment and control). The babies in the experimental groups were given a tube bath at 6 and 12 hours after phototherapy started. On the other hand, the babies in the control groups were given routine cares in the units. Data were gathered 'Information and Registration Form', Neonatal Skin Risk Assessment Scale (NSRAS) and Neonatal Skin Condition Score (NSCS). Total serum bilirubin values obtained from patient files.

Results: Statistically significant difference was observed in TSB levels. This decrease was highest in the bath groups. The skin integrity-moisture balance was better in the groups that were given a bath than in the tunnel groups, the best in the tunnel-experimental group and the worst in the tunnel-control group.

Conclusion: This research will contribute to evidence on the skin integrity-moisture balance of term babies who had a bath while receiving phototherapy; in addition, bathing was effective in decreasing the total bilirubin.

Keywords: Phototherapy, bilirubin, skin care, tub bathing, newborn

S.38

FOTOTERAPİ ALAN BEBEKLERDE ANNE SÜTÜ KOKUSUNUN BEBEKLERİN BİLİRUBİN DÜZEYİNE VE FOTOTERAPİDE KALMA SÜRESİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF BREAST MILK ODOR ON BILIRUBIN LEVELS AND DURATION OF PHOTOTHERAPY IN BABIES RECEIVING PHOTOTHERAPY

Elif Nilay Ak¹, Ayfer Açıkgöz²

¹Ankara Şehir Hastanesi, ²Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

ÖZET

Amaç: Bu araştırma yenidoğan yoğun bakım ünitesi (YYBÜ)'nde fizyolojik sarılık tanısı ile yatan term bebeklerde uygulanan anne sütü kokusunun bebeklerin bilirubin düzeyine ve fototerapiden ayrılma süresine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Deneysel randomize kontrollü bir çalışmadır. Çalışmamızda iki grup bulunmaktadır. Bunlar; anne sütü kokusu uygulanan grup ve kontrol grubudur. Bebekler gruplara randomizasyon yöntemi ile atanmıştır. Çalışma anne sütü kokusu uygulanan grupta 37, kontrol grubunda 35 olmak üzere toplam 72 bebek ile tamamlanmıştır.

Bulgular: Çalışmamızda yenidoğanların işlem sırasında fototerapiden ayrı kalma nedenleri ve süreleri karşılaştırıldığında beslenme, ağlama ve takip nedeni ile ayrı kalma süreleri açısından gruplar arasında önemli bir fark vardır (sırası ile $p=0.003$, $p=0.001$, $p=0.015$). Kontrol grubunda ağlama ve takip nedeni ile fototerapiden ayrılma süresi fazla iken, anne sütü kokusu uygulanan grupta beslenme nedeni ile fototerapiden ayrı kalma süresi daha fazla bulunmuştur. Anne sütü kokusunun saatlik bilirubin düzeyi düşme hızına etkisi incelendiğinde ise gruplar arasında önemli bir fark saptanmamıştır ($p=0.995$).

Sonuç: Çalışmada anne sütü kokusunun fototerapi alan term bebeklerin, ağlama/huzursuzluk nedeni ile fototerapiden ayrılma sürelerini azalttığı ve beslenme sürelerini uzattığı bulunmuştur. Ancak anne sütü kokusu bebeklerin bilirubin düzeyi düşme hızını etkilememiştir. Önerimiz, fototerapide olan bebeklerin konforlarını artırmak amacı ile anne sütü kokusunun rutinde kullanılmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Bebek, anne sütü kokusu, fototerapi, bilirubin düzeyi

ABSTRACT

Objective: This study was carried out to determine the effect of the smell of breast milk applied to term infants with the diagnosis of physiological jaundice in the neonatal intensive care unit (NICU), on the bilirubin level of the infants and on the duration of withdrawal from phototherapy.

Materials and Methods: It is an experimental randomized controlled study. There are two groups in the experiment. These; breast milk scent applied group and control group. The babies were assigned to the groups by randomization method. The study was completed with a total of 72 infants, 37 in the breast milk scent group and 35 in the control group.

Results: When the causes and durations of neonates' separation from phototherapy throughout the process were evaluated in our study, there was a significant difference between the groups in terms of duration of separation due to feeding, crying, and follow-up ($p=0.003$, $p=0.001$, and $p=0.015$, respectively). While the duration of separation from phototherapy due to crying and follow-up was greater in the control group, the duration of separation from phototherapy due to eating was shown to be longer in the group that received breast milk scent. When the influence of the scent of breast milk on the rate of decline in the hourly bilirubin level was investigated, no significant difference was discovered between the groups ($p=0.995$).

Conclusion: The scent of breast milk was observed to shorten the period of separation from phototherapy due to crying / restlessness and to lengthen the feeding times of term infants who received phototherapy in the trial. The fragrance of breast milk, on the other hand, had no effect on the pace of decline in bilirubin levels in newborns. Our proposal is to utilize breast milk scent on a regular basis to boost baby comfort during phototherapy.

Keywords: Baby, breast milk scent, phototherapy, bilirubin level

S.39

YENİDOĞANLARDA CENİN POZİSYONU YÖNTEMİNİN ETKİSİ: SİSTEMATİK BİR İNCELEME

THE EFFECT OF THE FACILITATED TUCKING METHOD IN NEWBORN: A SYSTEMATIC INVESTIGATION

Büşra Öner¹, Vildan Apaydın Cırık²

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Yüksek Lisans Öğrencisi, Karaman, ²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi/Ebelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Karaman

ÖZET

Giriş: Bakım modeli içerisinde yer alan terapötik pozisyon vermeyi kapsayan cenin pozisyonu stresin azaltılmasına, konforun sağlanmasına ve sağlıklı büyüme gelişmeye yardımcı olmaktadır. Bu nedenle, bu çalışmanın amacı Türkiye’de hemşirelik alanında cenin pozisyonu hakkında yapılan lisansüstü tezlerinin sistematik olarak değerlendirmektir.

Yöntem: Bu sistematik incelemede, tezlerin dahil edilme kriterleri; hemşirelik alanında yapılmış olması, müdahale olarak en az bir yöntemin cenin pozisyonu olması ve örneklem grubunda yenidoğanların olmasıdır. Ulusal Tez Merkezine kayıtlı tezler 15 Haziran-15 Ağustos 2022 tarihleri arasında Türkçe “cenin pozisyonu”, “yenidoğan”, “preterm” ve “hemşirelik” sözcükleri kullanılarak taranmıştır. Araştırma kapsamına dahil edilme kriterlerine göre 11 tane lisansüstü tez; araştırmanın yapıldığı yıl, araştırma türü, araştırma tipi, araştırmada kullanılan yöntemler ve araştırmanın örnekleme kapsamında PRISMA kuralları kapsamında sistematik olarak incelenmiştir. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan “lisansüstü tezlere yönelik veri toplama formu” ile toplanmıştır. Form; tezlerin örnekleminde yer alan yenidoğanların sayısı, kullanılan cenin pozisyonu yönteminin hangi girişimde uygulandığı, hangi parametrelerin takip edildiği ve etkinliğine yönelik soruları içermektedir.

Bulgular: İncelenen lisansüstü tezleri; %27,3’ü doktora tezi (n=3) ve %72,7’si ise yüksek lisans tezi (n=8) olmak üzere toplam 1308 yenidoğan örnekleminde oluşmaktadır. Tezler cenin pozisyonunun yenidoğanlarda akut ağrı, oksijen saturasyonu, yaşam bulguları, stres, uyku düzeyi, konfor düzeyi ve emme başarısına etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Tezlerde cenin pozisyonu yönteminin etkinliği; yenidoğanlarda venöz kan alınmasında, topuktan kan alma işleminde, nazal CPAP işleminde, periferik damar yolu açma girişiminde, orogastrik tüp takma işleminde ve endotrakeal aspirasyon işleminde değerlendirilmiştir.

Tartışma: Destekleyici gelişimsel pozisyonlardan cenin pozisyonu yönteminin akut ağrı, oksijen saturasyonu, yaşam bulguları, stres, uyku düzeyi, konfor düzeyi ve emme başarısı üzerinde etkili bir yöntem olduğu için yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde rutin hemşirelik bakımında kullanımı önemlidir.

Sonuç ve Öneriler: Bu çalışmada 11 tez çalışmasına ulaşılması nedeniyle cenin pozisyonuna yönelik tez çalışmalarının artırılması önem taşımaktadır. Cenin pozisyonu hakkında doktora çalışmalarında konunun yaygınlaştırılması ve girişimsel çalışmalara daha fazla yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cenin pozisyonu, çocuk hemşiresi, yenidoğan

ABSTRACT

Introduction: The facilitated tucking, which includes therapeutic positioning in the care model, helps to reduce stress, provide comfort and healthy growth and development. Therefore, the aim of this study is to systematically evaluate the postgraduate theses on the facilitated tucking in the field of nursing in Turkey.

Method: In this systematic review, the inclusion criteria of theses are; It was done in the field of nursing, at least one method as an intervention was the facilitated tucking, and there were newborns in the sample group. Theses registered to the National Thesis Center were scanned between 15 June and 15 August 2022 using the Turkish words “facilitated tucking”, “newborn”, “preterm” and “nursing”. According to the inclusion criteria of the research, 11 postgraduate theses; The year the research was conducted, the research type, the research type, the methods used in the research and the sample of the research were systematically examined within the scope of PRISMA rules. The data of the study were collected with the “data collection form for postgraduate theses” prepared by the researchers in line with the literature. Form; It includes questions about the number of newborns in the sample of theses, the intervention in which the facilitated tucking was used, which parameters were followed and its effectiveness.

Results: Examined graduate theses; It consists of a total of 1308 newborn samples, of which 27.3% are doctoral thesis(n=3) and 72.7% are postgraduate thesis(n=8). Theses were conducted to examine the effects of facilitated tucking on acute pain, oxygen saturation, vital signs, stress, sleep level, comfort level and sucking success in newborns. The effectiveness of the facilitated tucking method in theses; evaluated in neonates venous blood collection, heel blood collection, nasal CPAP procedure, peripheral vascular access attempt, orogastric tube insertion procedure and endotracheal aspiration procedure.

Discussion: It is important to use the facilitated tucking in routine nursing care in neonatal intensive care units, as it is an effective method on acute pain, oxygen saturation, vital signs, stress, sleep level, comfort level and sucking success, which is one of the supportive developmental positions.

Conclusion and Suggestions: Since 11 theses were reached in this study, it is important to increase the thesis studies on facilitated tucking. It is recommended that the subject be disseminated in doctoral studies on facilitated tucking and more interventional studies should be included.

Keywords: Facilitated tucking, pediatric nurse, newborn

S.40

CENİN POZİSYONU YÖNTEMİNİN YENİDOĞANLARIN AĞRI DÜZEYLERİNE ETKİSİ

EFFECT OF THE FACILITATED TUCKING METHOD ON PAIN LEVELS OF NEWBORNS

Vildan Apaydın Cırık¹, Büşra Önner²

¹Dr. Öğretim Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi/Ebelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Karaman, ²Hemşire, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Yüksek Lisans Öğrencisi, Karaman

ÖZET

Giriş: Ağrının giderilmesi yenidoğanların bakımında en önemli hedeflerdendir. Bu sistematik derlemenin amacı, yenidoğanlarda ağrının azaltılmasında cenin pozisyonunun etkilerini kanıta dayalı çalışmalarla incelemektir.

Yöntem: Bu alanda yapılan son 5 yıllık çalışmalar sistematik olarak PubMed, MEDLINE, EMBASE, the Cochrane Library, Natural Medicines gibi veri tabanları kullanılarak incelenmiştir. Literatür taramasında “facilitated tucking”, “newborn”, “neoanatal”, “pain” ve “randomized controlled trial” anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Tarama sonucunda 1016 araştırma ve 368 duplikasyon bulunmuştur. Dışlanma kriterleri; nonrandomize kontrollü çalışmalar ve tam metin ulaşılamayan çalışmalar olarak belirlenmiştir. Araştırmaların başlıkları ile özeti bir araştırmacı tarafından gözden geçirilerek toplam 12 randomize kontrollü çalışmaya ulaşılmıştır. Seçilen randomize kontrollü çalışmaların değerlendirilmesinde The Joanna Briggs Institute standartları kullanılmıştır.

Bulgular: Topuk kanı alımında cenin pozisyonu, kanguru bakımı ve emzirmenin karşılaştırıldığı bir çalışmada, cenin pozisyonunun ağrıyı azaltmada en etkili yöntem olduğu ve sırasıyla emzirme ve kanguru bakımının geldiği belirlenmiştir (Avcin, Küçükoğlu,2021). Prematüre bebeklerde topuktan kan alma işlemi sırasında cenin pozisyonu ve oral dekstrozun ağrıya etkisinin incelendiği bir çalışmada, iki yönteminde ağrıyı azalttığı ancak oral dekstrozun daha etkili olduğu saptanmıştır (Ranjbar ve ark.,2020). Prematürelerde topuk kanı alma işleminde besleyici olmayan emme ve cenin pozisyonunun etkisinin incelendiği bir çalışmada, cenin pozisyonu ile besleyici olmayan emmenin arasında belirgin bir farklılık görülmediği ancak iki yöntemin birlikte kullanımında 3 dakika içerisinde ağrının azaltılıp bebeğin sakinleştiği belirlenmiştir (Perroteau ve ark.,2018). Prematürelerde ağrılı işlemlerde cenin pozisyonunun ağrıya etkisinin incelendiği bir çalışmada, cenin pozisyonunun etkili olduğu sonucuna varılmıştır (Gomes Neto ve ark.,2020). Prematürelerde emme, oral anne sütü ve cenin pozisyonunun topuk kanı alma sırasında ağrıya etkisinin değerlendirildiği bir çalışmada, cenin pozisyonunun etkili bir yöntem olduğu ancak emme ve anne sütünün cenin pozisyonundan daha etkili olduğu görülmüştür (Peng ve ark.,2018).

Tartışma: Yenidoğanlarda ağrı üzerine cenin pozisyonu etkili olmakla birlikte oral dekstroz, emme ve anne sütünün daha etkili olduğu belirtilmektedir.

Sonuç ve Öneriler: Cenin pozisyonunun ağrı üzerinde etkili olmasına rağmen, daha fazla çalışmayla değerlendirilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı yönetimi, cenin pozisyonu, hemşirelik bakımı, yenidoğan

ABSTRACT

Introduction: Relieving pain and providing comfort are the most important goals in the care of newborns. The purpose of this systematic review is to examine the effects of the facilitated tucking method in reducing pain in newborns with evidence-based studies.

Method: The last 5 years of studies in this field were systematically examined using databases such as PubMed, MEDLINE, EMBASE, the Cochrane Library, and Natural Medicines. The keywords “facilitated tucking”, “newborn”, “infant”, “neoanatal”, “pain” and “randomized controlled trial” were used in the literature review. As a result of the search, 1016 studies and 368 duplications were found. Exclusion criteria; nonrandomized controlled studies and studies in which full text could not be reached. A total of 12 randomized controlled studies were reached by reviewing the titles and summary of the studies by a researcher. The Joanna Briggs Institute standards were used to evaluate the selected randomized controlled studies.

Results: In a study comparing facilitated tucking, kangaroo care and breastfeeding in heel blood collection, it was determined that the facilitated tucking was the most effective method in reducing pain, followed by breastfeeding and kangaroo care, respectively (Avcin, Küçükoğlu,2021). In a study examining the facilitated tucking and the effect of oral dextrose on pain during heel blood collection in premature babies, it was found that both methods reduced pain, but oral dextrose was more effective (Ranjbar et al.,2020). In a study examining the effect of non-nutritive sucking and facilitated tucking on heel blood collection in premature infants, it was determined that there was no significant difference between facilitated tucking and non-nutritive sucking, but when the two methods were used together, the pain was reduced within 3 minutes and the baby calmed down (Perroteau et al., 2018). In a study examining the effect of the facilitated tucking on pain in painful procedures in premature infants, it was concluded that facilitated tucking is effective (Gomes Neto et al.,2020). In a study evaluating the effects of sucking, oral breast milk and facilitated tucking on pain during heel blood collection in preterms, it was seen that the facilitated tucking is an effective method, but sucking and breast milk are more effective than facilitated tucking (Peng et al.,2018).

Discussion: Although the facilitated tucking on pain is effective in newborns, oral dextrose, suction and breast milk is more effective.

Conclusion and Suggestions: Although the facilitated tucking is effective on pain, it is recommended to evaluate it with more studies.

Keywords: Pain management, facilitated tucking, nursing care, newborn

1. GİRİŞ

Nonfarmakolojik yöntemler ve bakım modeli içerisinde yer alan terapötik pozisyon vermeyi kapsayan cenin pozisyonu stresin azaltılması, konforun sağlanmasına yardımcı olur (1). Yenidoğan döneminde verilen cenin pozisyonunun uykusunu olumlu etkilediği, kas ve iskelet ile ilgili oluşabilecek problemleri önlediği, bebeğin konforunu olumlu etkilediği ve invaziv girişimler sırasında oluşan ağrı ve stresi azalttığı görülmüştür (2). YYBÜ'de pozisyon uygulamalarının temel amacı; bebeklerin tedavi ve bakım kaynaklı girişimlerinin sebep olduğu ağrı/acidan ve çevreden kaynaklanan uyarılardan en az düzeyde etkilenmelerini sağlamak, aynı zamanda postürlerini koruyarak stresle baş etme mekanizmalarını geliştirmektir (3-5). Bu doğrultuda, ağrının azaltılması yenidoğanların bakımında en önemli basamaktır. Bu sistematik derlemenin amacı, yenidoğanlarda ağrının azaltılmasında cenin pozisyonunun etkilerini kanıta dayalı çalışmalarla incelemektir.

2. YÖNTEM

Yenidoğanların ağrısı üzerine cenin pozisyonunun etkinliğine yönelik yapılan son 5 yıllık çalışmalar sistematik olarak PubMed, MEDLINE, EMBASE, the Cochrane Library, Natural Medicines gibi veri tabanları kullanılarak incelenmiştir. İngilizce anahtar kelimeler için MeSH (Medical Subject Headings) dizininde yer alan ilgili anahtar kelimeler dikkate alınmıştır. Bu doğrultuda, literatür taramasında "facilitated tucking", "newborn", "neonatal", "pain" ve "randomized controlled trial" anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Veri tabanlarındaki anahtar kelimeleri kapsayan araştırmaların başlıkları ve özetleri dâhil edilme kriterleri yönünden ele alınmıştır. Tarama sonucunda 1016 araştırma ve 368 duplikasyon bulunmuştur.

Dışlanma kriterleri; nonrandomize kontrollü çalışmalar ve tam metin ulaşılamayan çalışmalar olarak belirlenmiştir. Araştırmaların başlıkları ile özeti bir araştırmacı tarafından gözden geçirilerek toplam 12 randomize kontrollü çalışmaya ulaşılmıştır. Her bir tarama ikinci bir araştırmacı tarafından kontrol edilmiştir. Daha sonra her bir araştırmacı ilgililenen verileri veri çekme aracı doğrultusunda değerlendirilerek ortak noktalar, farklı görüşler incelenmiştir. Seçilen randomize kontrollü çalışmaların değerlendirilmesinde The Joanna Briggs Institute standartları kullanılmıştır. Araştırmanın kontrol edilmesinde "Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses (PRISMA)" kontrol listesi kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Bu araştırmaya yenidoğanların ağrı düzeylerini azaltmak için cenin pozisyonu yöntemi ile ilgili yapılmış ve bu sistematik derlemeye dahil edilen 12 tane randomize kontrollü çalışma ile ilgili veriler Tablo 1 de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Kapsamına Alınan Çalışmaların Özeti: Cenin Pozisyonu Yönteminin Yenidoğanlarda Ağrı Üzerine Etkisi			
Araştırmalar	Örneklem Grubu	Araştırmada Kullanılan Yöntemler	Ağrı Bulguları
Ranger et al., 2021	27-33 haftalık gebelik haftasında 29 preterm	<ul style="list-style-type: none">• Calmer isimli ten tene teması taklit eden bir cihaz• ten tene teması• cenin pozisyonu	Ten tene teması ve cenin pozisyonu Calmer'den daha etkilidir.
Avcin ve Küçüköğlü, 2021	37 hafta veya daha fazla olan 149 yenidoğan	<ul style="list-style-type: none">• Emzirme• kanguru bakımı• cenin pozisyonu	Cenin pozisyonu ağrıyı gidermede daha etkilidir.
Apaydın Cırık ve Efe, 2020	Gebelik yaşı 32 ile 34 hafta arasında 187 preterm	<ul style="list-style-type: none">• sarmalama• cenin pozisyonu• anne sütü• sarmalama + anne sütü• cenin pozisyonu + anne sütü	sarmalama + anne sütü ağrıyı gidermede daha etkilidir.
Ranjbar ve ark., 2020	Prematür 60 yenidoğan	<ul style="list-style-type: none">• cenin pozisyonu• oral dekstroz	Oral dekstroz, cenin pozisyonuna göre daha etkilidir.
Davari ve ark., 2019	40 prematüre	<ul style="list-style-type: none">• cenin pozisyonu• spontan pozisyonu	İki pozisyon arasında fark bulunamamıştır
Perroteau ve ark., 2018	Gebelik yaşı 28 ila 32 hafta arasında 60 yenidoğan	<ul style="list-style-type: none">• cenin pozisyonu• besleyici olmayan emme	Cenin pozisyonu ağrıyı gidermede daha etkilidir.

Pouraboli ve ark., 2021	60 yenidoğan	• 0.05 mg/kg morfin + cenin pozisyonu	0.05 mg/kg morfine ek olarak işlem sırasında uygulanan cenin pozisyonunun verilmesinin ağrının kontrolünde etkili olduğu gözlenmiştir.
Gautheyrou ve ark., 2018	Ortalama 28 haftalık, 950 gr ağırlığa sahip preterm	• cenin pozisyonu	Cenin pozisyonu ağrıyı gidermede etkilidir.
Taplak, Bayat, 2021	80 preterm	• anne sütü kokusu • beyaz gürültü • cenin pozisyonu	İşlem sonrasında cenin pozisyonunun daha etkili olduğu gözlenmiştir.
Peng ve ark., 2018	gebelik yaşı 29-37 hafta aralığında 109 preterm	• Emme • oral anne sütü • cenin pozisyonu	Cenin pozisyonunun ağrının azalmasına yardımcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır
Wang ve ark., 2020	65 preterm	• cenin pozisyonu • oral sükröz	Her iki yönteminde ağrıyı azalttığı ve konforunu arttırdığı görülmüştür.
Yin ve ark., 2022	64 preterm	• davranışsal durum modülasyonu • besleyici olmayan emme • cenin pozisyonu	Üçlü kombinasyonun tükürük kortizol seviyelerindeki artışını önemli ölçüde azaltmıştır.

4. TARTIŞMA

Sistemik derlemeye dahil edilen çalışmalar incelendiğinde (4,5,6-15) yenidoğanlarda ağrı üzerine cenin pozisyonu etkili olmakla birlikte oral dekstroz, emme ve anne sütünün daha etkili olduğu belirtilmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan bu sistemik derlemede, yenidoğanların girişimsel işlemler nedeniyle yaşadıkları ağrıyı azaltmada cenin pozisyonu yönteminin etkili olduğu kanıtlanmıştır. Ayrıca, Cenin pozisyonunun ağrı üzerinde etkili olmasına rağmen, daha fazla çalışmayla değerlendirilmesi önerilmektedir.

6. KAYNAKLAR

1. Tutar Güven, Ş., İşler Dalgıç, A. An individualized supportive developmental care program developed for premature newborns. *International Refereed Journal of Gynaecological Diseases and Maternal and Child Health*, 2017;9(0),41-61.
2. Altay, G. Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde Yatan Bebeğe Pozisyon Verme Uygulamaları. *Genel Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2021;3(2),143-151.
3. Hunter J. Therapeutic positioning: neuro-motor development and beyond. In C. Kenner, J. M. McGrath, (Eds.), *Developmental Care of Newborns & Infants: A Guide for Healthcare Professionals* (2nd ed., pp. 285- 331). 2010; Chicago, IL: National Association of Neonatal Nurses.
4. Apaydin Cirik V., & Efe, E. The effect of expressed breast milk, swaddling and facilitated tucking methods in reducing the pain caused by orogastric tube insertion in preterm infants: A randomized controlled trial. *International Journal of Nursing Studies*, 2020;104,103532.
5. Perroteau, A., Nanquette, M. C., Rousseau, A., Renolleau, S., Bérard, L., Mitanchez, D., & Leblanc, J. Efficacy of facilitated tucking combined with non-nutritive sucking on very preterm infants' pain during the heel-stick procedure: A randomized controlled trial. *International journal of nursing studies*, 2018;86,29-35.
6. Ranger, M., Albert, A., MacLean, K., Holsti, L. Cerebral hemodynamic response to a therapeutic bed for procedural pain management in preterm infants in the NICU: a randomized controlled trial. *Pain reports*, 2021;6(1), e890.
7. Avcin, E., & Kucukoglu, S. The Effect of Breastfeeding, Kangaroo Care, and Facilitated Tucking Positioning in Reducing the Pain During Heel Stick in Neonates. *Journal of pediatric nursing*, 2021;61,410-416.
8. Ranjbar, A., Bernstein, C., Shariat, M., Ranjbar, H. Comparison of facilitated tucking and oral dextrose in reducing the pain of heel stick in preterm infants: a randomized clinical trial. *BMC pediatrics*, 2020;20(1),162.
9. Davari, S., Borimnejad, L., Khosravi, S., Haghani, H. The effect of the facilitated tucking position on pain intensity during heel stick blood sampling in premature infants: a surprising result. *The journal of maternal-fetal & neonatal medicine*, 2019;32(20),3427-3430.
10. Pouraboli, B., Mirlashari, J., Fakhr, A. S., Ranjbar, H., Ashtari, S. The Effect of Facilitated Tucking on the Pain Intensity Induced by Chest Tube Removal in Infants. *Advances in neonatal care: official journal of the National Association of Neonatal Nurses*, 2021;10.1097/ANC.0000000000000936.
11. Gautheyrou, L., Durand, S., Jourdes, E., De Jonckheere, J., Combes, C., Cambonie, G. Facilitated tucking during early neonatologist-performed echocardiography in very preterm neonates. *Acta paediatrica*, 2018;107(12),2079-2085.
12. Taplak, A. Ş., & Bayat, M. Comparison the Effect of Breast Milk Smell, White Noise and Facilitated Tucking Applied to Turkish Preterm Infants During Endotracheal Suctioning on Pain and Physiological Parameters. *Journal of pediatric nursing*, 2021;56,e19-e26.

13. Peng, H. F., Yin, T., Yang, L., Wang, C., Chang, Y. C., Jeng, M. J., & Liaw, J. J. Non-nutritive sucking, oral breast milk, and facilitated tucking relieve preterm infant pain during heel-stick procedures: A prospective, randomized controlled trial. *International journal of nursing studies*, 2018;77, 162–170.
14. Wang, D. N., Lavery, K., Dalgleish, S., Howlett, A., Hill, V. E., & Dotchin, S. A. Reducing discomfort of eye drops prior to retinal examination in the neonatal intensive care unit. *Journal of perinatology: official journal of the California Perinatal Association*, 2020;40(12), 1857–1862.
15. Yin, T., Liaw, J. J., Tien, C. H., Wu, H. P., Chang, Y. C., & Lan, H. Y. Effects of a tripartite intervention on biological stress in preterm infants during heel pricks for newborn screening: A randomized controlled trial. *Research in nursing & health*, 2022;45(1), 34–45.

S.41**YENİDOĞANLARDA TOPUKTAN KAN ALMA İŞLEMİ SIRASINDA DİNLETİLEN BEYAZ GÜRÜLTÜ VE TERAPÖTİK DOKUNMANIN FİZYOLOJİK PARAMETRELER, AĞRI VE KONFOR DÜZEYİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA****THE EFFECT OF WHITE NOISE AND THERAPEUTIC TOUCH ON PHYSIOLOGICAL PARAMETERS, PAIN AND COMFORT LEVEL IN NEWBORNS DURING HEEL BLOOD SAMPLING: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY**

Duygu Deniz Erol¹, Gülçin Özalp Gerçeker²

¹Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İzmir, ²Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İzmir

ÖZET

Amaç: Bu randomize kontrollü çalışma, Atatürk Eğitim Araştırma Hastanesinde, 35 hafta ve üzeri doğum yapmış, anne yanına verilen bebekler üzerinde topuk kanı alma işlemi sırasında beyaz gürültü dinletme ve terapötik dokunmanın fizyolojik parametreler, ağrı ve konfor düzeyine etkisini değerlendirmek amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Çalışmanın verileri; Yenidoğan Bilgi Formu, Yenidoğan Bebek Ağrı Ölçeği(NIPS) ve Yenidoğan Konfor Davranış Ölçeği(YKDÖ) kullanılarak toplanmıştır. Kurum izni ve etik kurul izni alınmış olup, annelerden çalışma öncesi bilgilendirilmiş yazılı onam alınmıştır. Beyaz gürültü dinletilen grup, terapötik dokunma yapılacak grup, beyaz gürültü dinletme ve terapötik dokunmanın birlikte yapılacağı grup ve kontrol grubu arasında demografik veriler kıkare ve t testi ile karşılaştırılmıştır. Ölçeklerden elde edilen puan ortalamaları karşılaştırılmış, gruplar arası ölçek puanlarının değerlendirilmesinde kruskal wallis testi uygulanmıştır(ClinicaltrialsNCT05524337).

Bulgular: Yenidoğanların gestasyonel yaş ortalaması 38.6±1.3 hafta olup, %55.6'sı erkektir. Gruplara göre gestasyonel yaş, postnatal yaş, cinsiyet, doğum şekli, doğum kilosu, boyu ve baş çevresi açısından farklılık saptanmamıştır(p>0.05). NIPS ve YKDÖ puan ortalaması açısından farklılık saptanmıştır (p<0.05). Beyaz gürültü, terapötik dokunma ve Beyaz gürültü/terapötik dokunmanın birlikte uygulandığı grubun ağrı skorları sırasıyla 4.2±2.0, 5.2±1.6, 3.3±1.7'dür. Kontrol grubunun ağrı ortalaması ise 6.0±1.3'dür. NIPS alt boyutları açısından gruplar arasında farklılık saptanmıştır(p<0.05). YKDÖ puan ortalamaları da sırasıyla 20.0±3.1, 22.2±3.0, 18.3±4.0, kontrol grubunun ise 26.6±2.8'dir. YKDÖ puan ortalamaları ve alt boyutları açısından gruplar arasında farklılık saptanmıştır (p<0.05). Gruplar arasında kalp atım hızı ve SPO2 değerleri karşılaştırıldığında, yalnızca topuk kanı alma girişimi sırasında kalp atım hızı ortalaması açısından farklılık saptanmıştır(p<0.05), terapötik dokunma ve her iki grubun birlikte uygulandığı gruplarda farklılık saptanmıştır(p=0.04).

Sonuç ve Öneriler: Topuk kanı alma girişimi sırasında farmakolojik olmayan yöntemlerden beyaz gürültü, terapötik dokunma ve her iki yöntemi beraber uyguladığımız çalışmamızda, uygulamış olduğumuz farmakolojik olmayan yöntemlerle ağrı ve konfor puanlarında düşüş sağlanmıştır. Beyaz gürültü ve terapötik dokunma yönteminin beraber uygulanmasının daha etkili olduğu görülmüştür. Yenidoğan hemşirelerinin bu ağrı giderme yöntemlerini uygulayarak, girişimsel ağrıları azaltmayı hedeflemesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yenidoğan, topuk kanı, beyaz gürültü, terapötik dokunma, ağrı

ABSTRACT

Objective: This randomized controlled study was planned to evaluate the effect of listening to white noise and therapeutic touch on physiological parameters, pain and comfort level during heel blood collection on babies who were born within 35 weeks and above and who were born at Atatürk Training and Research Hospital.

Method: The data of this study was collected using the Newborn Information Form, the Newborn Infant Pain Scale (NIPS) and the Newborn Comfort Behavior Scale (NCBS). Institutional permission and ethics committee permission were obtained, and written informed consent was obtained from the mothers before the study. Demographic data were compared with chi-square and t-tests between “white noise listening group”, “therapeutic touching group”, “white noise listening and therapeutic touching group together” and “control group”. The average scores obtained from the scales were compared and the Kruskal Wallis test was used to evaluate the scale scores between groups.

Results: The average gestational age of the newborns was 38.6±1.3 weeks and 55.6% of them were male. There was no difference between the groups in terms of gestational age, postnatal age, gender, mode of delivery, birth weight, height and head circumference (p>0.05). A difference was found in terms of NIPS and NCBS average scores (p<0.05). The pain scores of the white noise, therapeutic

touch and white noise/therapeutic touch group were 4.2 ± 2.0 , 5.2 ± 1.6 , and 3.3 ± 1.7 respectively. The average pain of the control group was 6.0 ± 1.3 . There was a difference between the groups in terms of NIPS sub-dimensions ($p < 0.05$). The average scores of NCBS were 20.0 ± 3.1 , 22.2 ± 3.0 , 18.3 ± 4.0 respectively and 26.6 ± 2.8 in the control group. There was a difference between the groups in terms of NCBS average score and sub-dimensions ($p < 0.05$). When the heart rate and SPO2 values were compared between the groups, a difference was found only in the average heart rate during the heel blood collection attempt ($p < 0.05$), a difference was found in the groups in which the therapeutic touch and both groups were applied together ($p = 0.04$).

Conclusion and Recommendations: In our study, in which we applied non-pharmacological methods such as white noise, therapeutic touch and both methods together, pain and comfort scores were decreased with the non-pharmacological methods we applied. It has been seen that the application of white noise and therapeutic touch method is more effective together. It is recommended that neonatal nurses aim to reduce interventional pain by applying these pain relief methods.

Keywords: Newborn, Heel Blood, White Noise, Therapeutic Touch, Pain

S.42

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN YENİDOĞAN AĞRISININ DEĞERLENDİRMESİNE İLİŞKİN BİLGİSİ

NURSING STUDENTS' KNOWLEDGE ON THE EVALUATION OF NEONATAL PAIN

Dilek Zengin¹, Hatice Bal Yılmaz², Elif Seden Güler³

¹Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İzmir, ²Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İzmir, ³Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İzmir

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin yenidoğan ağrısının değerlendirilmesine ilişkin bilgisini incelemektir.

Yöntem: Araştırma Şubat-Haziran 2022 tarihleri arasında, Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi'nde öğrenim gören 3. ve 4. sınıf öğrencileri ($n=240$) ile yürütülmüştür. Verilerinin toplanmasında "Birey Tanılama Formu" ve "Yenidoğanlarda Ağrının Değerlendirilmesine İlişkin Bilgi Formu" kullanılmıştır. Veriler araştırmacılar tarafından yüz yüze olacak şekilde anket yöntemi ile toplanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin %85.4'ü kadın, %14.6'sı erkektir. Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin yaş ortalaması 22.42 ± 0.17 iken, başarı puan ortalamaları 3.30 ± 0.34 'dür. Öğrencilerin %71.7'si yenidoğanlarda ağrının değerlendirilmesini yapabileceklerini belirtirken, %71.3'ü ağrının değerlendirilmesinde kullanılan ölçekleri bildiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin %59.2'si yenidoğanın ağrı kontrolünde ilk başvurulacak yöntemin non-farmakolojik uygulamalar olduğunu, %60'ı ise yenidoğanlarda ağrı durumunda ne yapabileceklerini bildiklerini belirtmiştir.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin yenidoğanlarda ağrının değerlendirmesi konusundaki bilgilerini değerlendirmek için yapılan bu çalışmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun ağrının değerlendirilmesi konusunda bilgi sahibi oldukları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, yenidoğan, hemşirelik

ABSTRACT

Purpose: The aim of this study is to examine the knowledge of nursing students about the evaluation of neonatal pain.

Method: The research was carried out with nursing students ($n=240$) studying at Ege University Faculty of Nursing between February and June 2022. "Individual Identification Form" and "Information Form on the Evaluation of Pain in Newborns" were used to collect the data. The data were collected by the researchers by face-to-face survey method.

Results: Of the students included in the study, 85.4% were female and 14.6% were male. While the mean age of the students included in the study was 22.42 ± 0.17 , the mean achievement score was 3.30 ± 0.34 . While 71.7% of the students stated that they could evaluate the pain in newborns, 71.3% stated that they knew the scales used in the assessment of pain. 59.2% of the students stated that the first method to be applied for pain control in newborns was non-pharmacological applications, and 60% of them stated that they knew what to do in case of pain in newborns.

Conclusion: It was determined that the majority of the students who participated in this study, which was conducted to evaluate the knowledge of nursing students about the assessment of pain in newborns, had knowledge of the assessment of pain.

Keywords: Pain, newborn, nursing

S.43

YENİDOĞAN KAPİLLER TOPUK KANI ALMADA MANUEL VE OTOMATİK LANSETLERİN AĞRI, STRES, FİZYOLOJİK PARAMETRELER VE AĞLAMA SÜRESİ ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF MANUAL AND AUTOMATIC LANCETS ON PAIN, STRESS, PHYSIOLOGICAL PARAMETERS AND CRYING TIME IN NEWBORN CAPILLARY HEEL BLOOD COLLECTION

Türkan Kadiroğlu¹, Meral Güven², Reyhan Yalçın³, Adem Aslan⁴

¹Atatürk Üniversitesi, Erzurum, ²Iğdır Üniversitesi, Iğdır, ³Atatürk Üniversitesi, Erzurum, ⁴Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Ağrı

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, yenidoğan kapiller topuk kanı almada manuel ve otomatik lansetlerin ağrı, stres, fizyolojik parametreler ve ağlama süresi üzerine etkisini incelemektir.

Yöntem: Paralel randomize kontrollü türdeki bu çalışmada, Helsinki deklarasyonuna sadık kalındı. Araştırmanın verileri 01 Nisan-30 Haziran 2022 tarihleri arasında, Türkiye'nin Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan bir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin kadın doğum kliniğinde toplandı. Çalışma örneklemini, deney ve kontrol gruplarının her birinde 30'ar bebek bulunan 60 yenidoğan bebek oluşturdu. Çalışma, gebelik haftası 37 ve üzeri olan, postnatal yaşı < 24 saat olan, açlık süresi < 1 saat olan yenidoğanlarla yapıldı. İncelenen değişkenler arasında ağrı, stres fizyolojik parametreler (vücut ısısı, nabız, solunum hızı, oksijen saturasyon düzeyi) ve ağlama süresi yer aldı. Veriler, Tanıtıcı Bilgi Formu ve ALPS-Neo Yenidoğan Ağrı ve Stres Değerlendirme Ölçeği kullanılarak toplandı. p<0,05 olan bir değeri, istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Araştırmada, deney ve kontrol gruplarındaki bebeklerin işlem öncesi, işlem sonrası ve işlem sonrası ALPS-Neo puanları arasında fark istatistiksel olarak anlamlıdır (p<0.001). Kontrol grubu işlem sırasında ciddi düzeyde ağrı ve stres düzeyine sahiptir (Mean>5). Araştırmada, işlem öncesi ve işlem sonrası deney grubunun dakikadaki solunum sayısı, kalp atım hızı ve oksijen saturasyon seviyelerindeki değişiklik kontrol grubuna göre daha stabildir. Deney ve kontrol grubu arasındaki toplam ağlama süresi farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (p<0.05). Kontrol grubunun ağlama süresi daha yüksektir.

Sonuç: Bu araştırmada, yenidoğan kapiller topuk kanı almada kullanılan otomatik lansetin manuel lansete göre, ağrı, stres, fizyolojik parametreler ve ağlama süresi üzerine olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşıldı.

Anahtar Kelimeler: Yenidoğan, hemşirelik girişimi, ağrı, stres

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to examine the effects of manual and automatic lancets on pain, stress, physiological parameters and crying time in neonatal capillary heel blood collection.

Methods: In this parallel randomized controlled study, the Helsinki declaration was adhered to. The data of the study was collected in the obstetrics clinic of a Training and Research Hospital located in the Eastern Anatolia Region of Turkey between April 01 and June 30, 2022. The study sample consisted of 60 newborn babies with 30 babies in each of the experimental and control groups. The study was conducted with newborns with a gestational week of 37 and above, a postnatal age of < 24 hours, and a fasting period of < 1 hour. The variables examined included pain, stress physiological parameters (body temperature, pulse, respiratory rate, oxygen saturation level) and crying time. Data were collected using the Introductory Information Form and the ALPS-Neo Neonatal Pain and Stress Rating Scale. A p value of p<0.05 was considered statistically significant.

Results: In the study, the difference between the pre-procedure, during and post-procedure ALPS-Neo scores of babies in the experimental and control groups was statistically significant (p<0.001). The control group had severe pain and stress during the procedure (Mean>5). In the study, the changes in respiratory rate per minute, heart rate and oxygen saturation levels of the experimental group before and after the procedure were more stable than the control group. The difference in total crying time between the experimental and control groups was statistically significant (p<0.05). The control group had a longer crying time.

Conclusion: In this study, it was concluded that the automatic lancet used to collect newborn capillary heel blood has positive effects on pain, stress, physiological parameters and crying time compared to the manual lancet.

Keywords: Newborn, nursing intervention, pain, stress

S.44

YENİDOĞANLARDA TOPUK KANI ALMA İŞLEMİ SIRASINDA HİSSEDİLEN AĞRIYI AZALTMADA FARKLI YÖNTEMLERİN KARŞILAŞTIRILMASI

COMPARISON OF DIFFERENT METHODS FOR REDUCING PAIN IN HEEL BLOOD IN NEWBORNS

Tuğba Karga Yılmaz¹, Betül Yavuz²

¹Uşak Şehir Hastanesi, Uşak, ²Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Kütahya

ÖZET

Amaç: Bu çalışma miadında doğmuş yenidoğanlarda topuk kanı alma işlemi sırasında hissedilen ağrının azaltılmasına yönelik üç farklı yöntemin karşılaştırılması amacıyla randomize kontrollü deneysel olarak yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırma, 18 Kasım 2019-31 Mayıs 2020 tarihleri arasında, Türkiye'nin Batı'sında bir Eğitim Araştırma Hastanesi Kadın Doğum Servisinde yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini [Grup 1, emzirme (n=30); Grup 2, tentene temas (n=30), Grup 3, sarmalama ve kucağa alma (n=30)] toplam 90 yenidoğan oluşturmuştur. Veriler "Ebeveyn ve Yenidoğan Bilgi Formu", "NIPS" ve "Yenidoğan Ölçüm Çizelgesi" kullanılarak toplanmıştır. Araştırma verileri SAS 9.4 paket programı ve IBM SPSS 26 paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonunda yapılan istatistiksel güç analizinde $\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde araştırmanın gücü 0.81-0.99, etki büyüklüğü ise 0.02 ile 0.68 aralığında bulunmuştur.

Bulgular: Araştırmada işlemden önceki 2. dakika grupların NIPS ağrı puan ortalamaları arasında anlamlı fark olmadığı ($p>0,05$), işlem başladıktan sonra 10. saniye ve işlemden sonra 2. dakika NIPS ağrı puan ortalamaları arasında fark olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). İşlem başladıktan sonra 10. saniye ve işlemden sonra 2. dakika yenidoğanların NIPS ağrı puan ortalamalarının en düşük emzirme, ardından ten tene temas, sarmalama ve kucağa alma olduğu saptanmıştır. Yenidoğanların işlemden önceki 2. dakika kalp atım hızı puan ortalamaları arasında anlamlı fark olmadığı ($p>0,05$), işlem başladıktan sonraki 10. saniye, işlemden sonra 2. dakika yenidoğanların kalp atım hızı puan ortalamaları arasında anlamlı fark olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). Grupların işlemden önceki 2 dakika boyunca, işlem süresince ağlama süresi puan ortalamaları arasında anlamlı fark olmadığı ($p>0,05$), işlemden sonra 2 dakika boyunca ağlama süresi puan ortalamaları arasında anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($p<0,05$).

Sonuç: Miadında doğmuş yenidoğanlarda topuk kanı alma işlemi sırasında hissedilen ağrının azaltılmasında kullanılan non-farmakolojik yöntemlerden emzirmenin en etkili yöntem olduğu, bunu sırasıyla ten tene temas, sarmalama ve kucağa alma yönteminin izlediği bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ten tene temas, emzirme, sarmalama ve kucağa alma, ağrı, topuk kanı

ABSTRACT

Aim: This study was carried out as a randomized controlled experimental trial to compare three different methods regarding reducing pain felt during heel lance procedures in term neonates.

Materials and Methods: The research was conducted in a Training and Research Hospital Gynecology Service in the West of Turkey between 18 November 2019 and 31 May 2020. The sample of the study [Group breastfeeding (n=30); Group 2, skin-to-skin contact (n=30), Group 3, swaddling and holding (n=30)] constituted a total of 90 newborns. Data were collected using the "Parent and Newborn Information Form", "NIPS" and "Newborn Measurement Chart". The research data were evaluated with the help of an expert using the SAS 9.4 package program and IBM SPSS 26 (Statistical Package for the Social Sciences) package program. At the end of the study, in the statistical power analysis, the power of the study was found to be 0.81-0.99 at the $\alpha=0.05$ significance level, and the effect size was found to be between 0.02 and 0.68.

Results: In the study, it was found that there was no significant difference between the NIPS pain score averages of the groups at the 2nd minute before the procedure ($p>0,05$), and there was a difference between the NIPS pain score averages at the 10th second and 2nd minute after the procedure ($p<0,05$). It was determined that the mean NIPS pain scores of the newborns at the 10th second and 2nd minute after the procedure started were the lowest in breastfeeding, then skin-to-skin contact, swaddling and holding.

It was found that there was no significant difference between the mean heart rate scores of the newborns at the 2nd minute before the procedure ($p>0,05$), but there was a significant difference between the mean heart rate scores of the newborns at the 10th second after the procedure and 2nd minute after the procedure ($p<0,05$).

It was determined that there was no significant difference between the mean scores of the crying time of the groups during the 2 minutes before the procedure and during procedure ($p>0,05$), and there was a significant difference between the mean scores of the crying time for the 2 minutes after the procedure ($p<0,05$).

Conclusion: It was found that breastfeeding among the non-pharmacological methods used to reduce the pain felt during the heel lance procedure was the most effective method in term neonates, followed by the skin-to-skin contact and swaddling and holding methods, respectively.

Keywords: Skin to skin contact, breastfeeding, swaddling and holding, pain, heel lance

S.45

ANNELERİN DOĞUM SONU DÖNEMDE GÜVENLİK HİSLERİ İLE EMZİRME ÖZ-YETERLİLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF MOTHERS' SAFETY FEELINGS AND BREASTFEEDING SELF-EFFICACY IN THE POSTPARTUM PERIOD

Habibe Polat¹, Hava Özkan²

¹Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzurum, ²Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum

ÖZET

Amaç: Araştırma, annelerin doğum sonu dönemde güvenlik hisleri ile emzirme öz-yeterliliklerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Metot: Araştırma, tanımlayıcı ve ilişki arayıcı nitelikte yapılmıştır. Araştırma verileri, Elazığ Fethi Sekin Şehir Hastanesine Bağlı Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesinin Obstetri-Postpartum Servislerinde 1 Temmuz 2020-31 Aralık 2020 tarihleri arasında doğum yapan 602 anneden toplanmıştır. Araştırmada kişisel bilgi formu, Doğum Sonu Güvenlik Hisleri Ölçeği (DSGHÖ) ve Emzirme Öz-Yeterliliği Ölçeği kısa formu (EÖYÖ) kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; Güvenilirlik testi (Cronbach Alfa), tanımlayıcı testler, t-testi, varyans, Kruskal Wallis ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Bulgular: Annelerin DSGHÖ toplam puan ortalamasının 58.77 ± 7.77 olduğu, EÖYÖ'den alınan toplam puan ortalamasının ise 62.65 ± 7.41 olduğu saptanmıştır. DSGHÖ ile EÖYÖ puan ortalamaları arasındaki ilişki değerlendirildiğinde; doğum sonu güvenlik hisleri ile emzirme öz-yeterlilikleri arasında pozitif yönde ilişki olduğu bulunmuştur ($r=0.327$, $p=0.0001$).

Sonuç: Annelerin doğum sonu güvenlik hislerinin iyi düzeyde olduğu, emzirme öz-yeterliliklerinin yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Annelerin doğum sonu dönemde kendilerini güvende hissetmeleri emzirme öz yeterliliklerini olumlu yönde etkilemiştir.

Anahtar Kelimeler: Anne, doğum sonu dönem, emzirme öz-yeterliliği, güvenlik hissi

ABSTRACT

Aim: The research was conducted to evaluate the mothers' sense of security and breastfeeding self-efficacy in the postpartum period.

Material and method: The research was conducted in a descriptive and relationship-seeking manner. Research data were collected from 602 mothers who had births between 1 July 2020 and 31 December 2020 in Obstetrics-Postpartum Services of the Gynecology and Pediatrics Hospital of Elazığ Fethi Sekin City Hospital. Personal information form, Postpartum Feelings of Security Scale (PFSS) and Breastfeeding Self-Efficacy Scale short form (BSFES) were used in the study. In the evaluation of the data; Reliability test (Cronbach Alpha), descriptive tests, t-test, variance, Kruskal Wallis and Pearson correlation analysis were used.

Results: It was determined that the total mean score of the mothers in the PFSS was 58.77 ± 7.77 , and the total mean score from the BSFES was 62.65 ± 7.41 . When the relationship between PFSS and BSFES score averages is evaluated; A positive correlation was found between postpartum security feelings and breastfeeding self-efficacy ($r=0.327$, $p=0.0001$).

Conclusion: It was found that the postpartum safety feelings of the mothers were at a good level and their breastfeeding self-efficacy was at a high level. The fact that mothers felt safe in the postpartum period positively affected their breastfeeding self-efficacy.

Keywords: Mother, postpartum period, breastfeeding self-efficacy, feeling of security

S.46

ÇÖKÜK VE DÜZ MEME UCUNA YÖNELİK GELİŞTİRİLEN BİR ARACIN, BEBEĞİN EMME BAŞARISI VE KILO ALIMINI ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMIZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

THE EFFECT OF A TOOL DEVELOPED FOR FLAT AND INVERTED NIPPLE ON BREASTFEEDING SUCCESS AND WEIGHT GAIN: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Zeynem Yıldırım Balkan¹, Serap Balcı²

¹Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Tekirdağ, ²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, ilk altı ayda sadece anne sütü ile besleme oranını etkileyen, düz veya içe çökük meme ucuna sahip yeni doğum yapmış annelere yönelik geliştirilen bir aracın, annenin meme ucu uzunluğu, emzirme başarısı (LATCH puanı), bebeğin memeyi kavrama, emme ve ilk 6 ay sadece anne sütü ile beslenme süresi ve mama kullanmaksızın kilo alımına etkisini belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Araştırmanın örneklemini, Temmuz 2020-Kasım 2021 tarihleri arasında doğumhane servisinde yatan, örneklem seçim kriterlerine uyan toplam 63 anne ve bebek (deney=31, kontrol= 32) oluşturdu. Anneler randomizasyon yapılarak iki gruba ayrıldı. Her iki grupta bulunan annelerin meme ölçüleri alındı. Deney grubuna araştırmacılar tarafından geliştirilen ve patent süreci başlatılan araç ile uygulama yapıldı. Araç, düz veya çökük meme ucunun bulunduğu memeye yerleştirilecek şekilde, meme anatomisine uygun tasarlandı. Aracın ölçülendirilmesinde literatürden faydalanıldı. Aracın teknik çizimleri SOLIDWORKS programında yapıldı. Aracın protatipleri 3D yazıcıda, PLA Filament (özellikle eğitim ve sağlık sektöründe kullanılan, organik, biyopolimer ve termoplastik bir filamenttir) ile basıldı. Ayrıca araca ılık uygulamaya olanak sağlayan 150-200 ml kapasiteli su haznesi ve üst kısmında da, annenin meme ucuna vakum yapılmasını sağlayan bir piston yerleştirildi. Kontrol grubuna ise serviste rutin olarak uygulanan enjektör yöntemiyle girişim yapıldı. Her girişim esnasında, aynı zamanda bebeğin memeyi kavrama süresi, emme süresi ve emme başarısı ölçüldü. Her uygulama sonrasında da meme ölçüleri tekrar alındı. Deney ve kontrol grubundaki bebeklerin emme başarısı ve kilo almaları ise 6 ay boyunca takip edildi.

Bulgular: Araç uygulama sonrasında annelerin meme ucu uzunluğu, emzirme başarısı, bebeğin memeyi kavrama süresi, emme süresi ve ilk 6 ay sadece anne sütü alma süresi açısından değerlendirildiğinde, deney grubu lehine anlamlı fark olduğu bulundu ($p<.05$). Deney ve kontrol grubundaki bebeklerin kilo almaları arasında ise fark olmadığı görüldü ($p>.05$).

Sonuçlar: Yeni doğum yapmış düz veya çökük meme ucuna sahip annelerde, geliştirilen aracın oldukça etkili olduğu görülmüştür ve kullanılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Düz meme ucu, çökük meme ucu, emme başarısı skoru (LATCH), sadece anne sütü ile emzirme, yenidoğan

ABSTRACT

Aim: This study was conducted in a randomized controlled experimental design type to determine the effect of a tool developed for new mothers with flat or inverted nipples that affects the rate of exclusive breastfeeding in the first six months on the mother's nipple length, breastfeeding success (LATCH score), newborn's attachment of the breast, sucking and exclusive breastfeeding time for the first 6 months, and weight gain without using formula.

Method: The sample of the study consisted of 63 mothers and babies (experimental=31, control=32) who were hospitalized in the delivery room between July 2020-November 2021 and met the sample selection criteria. The mothers were divided into two groups by randomization. Breast measurements of mothers in both groups were taken. The experiment group was applied with the tool developed by the researchers and the patent process was initiated. The tool was designed in accordance with the breast anatomy to be placed on the breast with a flat or inverted nipple. Literature was used to measure the tool. The technical drawings of the tool were made in the SOLIDWORKS program. The prototypes of the tool were 3D printed with PLA Filament (an organic, biopolymer and thermoplastic filament used especially in the education and health sectors). In addition, a water tank with a capacity of 150-200 ml, which allows warm application, and a piston that allows vacuum to be placed on the mother's nipple were placed on the upper part of the tool. In the control group, intervention was performed with the injector method that is routinely used in the service. During each attempt, the baby's grasping time, sucking time and sucking success were also measured. Breast measurements were taken again after each application. The sucking success and weight gain of the babies in the experimental and control groups were followed for 6 months.

Results: In the research findings, a significant difference was found in favor of the experimental group when the mothers were evaluated in terms of nipple length, breastfeeding success, newborn's attachment time to the breast, sucking time, and exclusive breastfeeding time in the first 6 months after the tool application ($p<0.05$). It was observed that there was no difference between the weight gains of the babies in the experimental and control groups. ($p> 0.05$).

Conclusions: it has been observed that the developed tool is quite effective in postpartum mothers with flat or inverted nipples and its use is recommended.

Keywords: Flat nipples, inverted nipples, LATCH score, exclusive breastfeeding, newborn

S.47

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN SÜTANNELİĞİ VE ANNE SÜTÜ BANKALARINA İLİŞKİN BİLGİ VE GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF THE INFORMATION AND OPINIONS OF NURSES WORKING IN THE NEONATAL INTENSIVE CARE UNIT ON WET-NURSING AND MOTHER'S MILK BANKS

Dilek Konukbay¹, Emine Kapan², Dilek Yıldız³

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara, ³Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara

ÖZET

Giriş: Anne ya da bebekten kaynaklanan sebeplerle sütünü bebeğine veremeyen anneler ya da annesinin sütünü alamayan bebekler için süt paylaşımında sütanneliği ve anne sütü bankaları en önemli kaynaklardır.

Amaç: Bu çalışma, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi (YYBÜ)'nde çalışan yenidoğan hemşirelerinin sütanneliği ve anne sütü bankalarına ilişkin bilgi ve görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu tanımlayıcı kesitsel çalışma, YYBÜ'de çalışan yenidoğan hemşirelerine online anket uygulanarak Ağustos-Eylül 2021 tarihleri arasında 219 yenidoğan hemşiresi ile yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan 23 sorudan oluşan veri toplama formu kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan yenidoğan hemşirelerinin %64,4'ü 26-40 yaşında, %53,0'ü evli, %33,8'i çocuk sahibi ve %61,6'sı lisans mezunudur. %39,7' sinin YYBÜ'de çalışma süresi 6 yıl ve üzeridir. Hemşirelerin %64,4'ü ihtiyaç halinde başka çocuğu emzirebileceğini, %59,8'i bebeği için sütanne talebinde bulunabileceğini, %47'si Türkiye'de anne sütü bankasını olup olmadığını bilmediğini, %53,9'u anne sütü bankası olması durumunda süt bağışlayabileceğini ve %71,7'si anne sütü bankalarının yaygınlaşması gerektiğini belirtmiştir. Katılımcıların %60'ı anne sütü bağışlamayı istememe sebebi olarak dinen sakıncalı bulduğunu ifade etmiştir. Hemşirelerin eğitim, çocuk sahibi olma ve çalışılan kurum ile sütanneliğine; çalışılan kurum ve YYBÜ'de çalışma süresi ile de anne sütü bankalarına yönelik görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0,05$).

Sonuç: YYBÜ'de çalışan hemşirelerin çoğunluğunun sütannelik ve gerektiğinde süt paylaşmaya yaklaşımlarının olumlu olduğu, ancak anne sütü bankaları hakkında bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu ve anne sütü bağışlamama nedeni olarak en fazla dinen sakıncalı buldukları görülmektedir. Hemşirelerin eğitim düzeyinin artması ve çocuk sahibi olması sütanneliğine ilişkin; üniversite hastanesinde çalışma ve YYBÜ'de çalışma süresinin artması ise anne sütü bankalarına ilişkin bilgi ve görüşlerini olumlu etkilemektedir. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar yenidoğan hemşirelerinin sütanneliği ve anne sütü bankalarına ilişkin bilgi ve görüşlerini arttırmaya yönelik bir dizi girişim için yol gösterici olabilir.

Anahtar Kelimeler: Yenidoğan, yenidoğan hemşiresi, sütannelik, anne sütü bankaları

ABSTRACT

Introduction: For mothers who cannot deliver milk to their baby due to reasons caused by the mother or the baby, or babies who cannot get their milk, milk sharing and breast milk banks are the most important sources.

Objective: This study is intended to determine the information and opinions of the wet-nurse and mother's milk banks of neonatal nurses working in the Newborn intensive Care Unit (NICU).

Method: This descriptive sectional study was performed with 219 newborn nurses from August to September 2021, applied to neonatal nurses working in NICU through an anonymous online survey (Google Forms). As a data collection tool, data collection form consisting of 23 questions created by researchers was used.

Results: Newborn nurses attending 64.4% of the the study are 26-40 years old, 53.0% are married, 33.8% have children and 61.6% are bachelor degree. The operating time of 39.7% in NICU is 6 years and more. 64.4% of wet-nurses said they could nurse another child if needed, 59.8% could request a breast milk for their baby, 47% did not know if there was a mother's milk bank in Turkey, 53.9% could donate milk if there was a mother's milk bank and 71.7% said that mother's milk banks should become widespread. 60% of the participants stated that they found it religiously objectionable as the reason for not wanting to donate breast milk. Nurses' education, having children and the institution where they work and their wet-nursing; a statistically significant relationship was found between the study institution and the duration of work in the NICU and their views on mother's milk banks ($p<0.05$).

Conclusion: It is seen that the majority of nurses working in the NICU have a positive approach to breastfeeding and sharing milk when necessary, but their level of knowledge about mother's milk banks is insufficient and they find it most religiously objectionable as the reason for not donating breast milk. The increase in the education level of nurses and having children is related to wet-nursing; The increase in working in the university hospital and the increase in the working time in the NICU positively affect the knowledge and opinions about mother's milk banks. The results obtained from this study may be a guide for a number of initiatives aimed at increasing the knowledge and views of neonatal wet-nurse on weaning and mother's milk banks.

Keywords: Newborn, newborn nurse, wet-nurse, mother's milk bank

S.48

TÜRKİYE'NİN GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNDEKİ EMZİREN KADINLARDA SÜT PAYLAŞIMI VE ANNE SÜTÜ BANKACILIĞI: BİLGİ, GÖRÜŞ VE UYGULAMALAR

MILK SHARING AND HUMAN MILK BANKING AMONG LACTATING WOMEN LIVING IN THE SOUTHEASTERN ANATOLIA REGION OF TURKEY: KNOWLEDGE, OPINIONS AND PRACTICES

Sidar Gül¹, Mürşide Zengin²

¹Siirt University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Siirt, Turkey, ²Adıyaman University, Faculty of Health Sciences, Department of Child Health and Diseases Nursing, Adıyaman, Turkey

ÖZET

Amaç: Araştırma, Türkiye'de emziren kadınların süt paylaşımı ve anne sütü bankacılığına ilişkin bilgi, görüş ve uygulamalarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma, Kasım 2021 - Nisan 2022 tarihleri arasında Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki bir ilde yürütülmüştür. Bu çalışmada, yakınsayan paralel karma yöntem tasarımı uygulanmıştır. Nicel aşamada betimsel ve kesitsel bir araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel aşama yüz yüze görüşme teknikleri ile gerçekleştirilmiştir. 415 anket ve 19 katılımcı görüşmesinden veriler toplanmıştır. Araştırmanın nicel verileri, katılımcıların sosyodemografik özelliklerini, süt paylaşımı ve anne sütü bankacılığı ile ilgili bilgi, görüş ve uygulamalarını içeren veri toplama formu kullanılarak araştırmacılar tarafından toplanmıştır. Nitel verilerin toplanmasında kullanılmak üzere beş tane açık uçlu sorudan oluşan bir görüşme formu oluşturulmuştur. Nicel bulguların analizinde SPSS 22 paket programı kullanılmıştır. Nitel bulguların analizinde çerçeve analizi yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %84,1'i süt annelik kavramını biliyordu, %30,1'i sütanneye sahipti ve %34,9'u bir bebeğin süt annesiydi. Katılımcıların %57,6'sı anne sütü bankacılığı hakkında bilgi sahibi değildi, %33,5'i anne sütü bankalarına süt bağışlamak istemiyordu ve %32,8'i bebeklerini bankadan alınan anne sütüyle beslemek istemiyordu. Katılımcıların anne sütü bankacılığına yönelik görüşlerinin şekillenmesinde eşlerinin onayı etkin rol oynarken, dini kaygılar, ticari kazanç, hijyen ve besin değerinin azalması da önemli faktörler olarak bulunmuştur.

Sonuç: Emziren kadınların anne sütü bankacılığı hakkındaki bilgi, görüş ve endişeleri ele alınmalı ve müzakere edilmelidir. Böylece anne sütü bankasına anne sütü bağışlamaya ve anne sütü bankasından yararlanmaya daha istekli olabilirler.

Anahtar Kelimeler: Süt paylaşımı, anne sütü bankacılığı, laktasyon, karma yöntem, süt annelik

ABSTRACT

Aim: The study was conducted to determine the knowledge, opinions and practices among lactating women in Turkey with regard to milk sharing and human milk banking.

Methods: The research was conducted from November 2021 to April 2022 in a province in the southeastern Anatolia region of Turkey. In the present study, a convergent parallel mixed-methods design was implemented. In the quantitative phase, a descriptive and cross-sectional research method was used. The qualitative phase was conducted with face to face interviewing techniques. Data were collected from 415 surveys and 19 participant interviews. The quantitative data of the study were collected by the researchers using a data collection form that included the sociodemographic characteristics of the participants, knowledge, opinion and practice about milk sharing and human milk banking. An interview form consisting of five open-ended questions was used to collect the qualitative data. The SPSS 22 package programme was used for the analysis of the quantitative findings. The framework analysis method was used for the analysis of the qualitative findings.

Results: Of the participants, 84.1% knew about the concept of wet nursing, 30.1% had had a wet nurse and 34.9% had wet-nursed a baby. Of the participants, 57.6% did not know about human milk banking, 33.5% did not want to donate milk to human milk banks and 32.8% did not want to feed their babies human milk that had been banked. While their husband's approval played an active role in shaping the opinions of the participants towards human milk banking, religious concerns, commercial gain, hygiene, and decreased nutritional value were also found to be significant factors.

Conclusion: Lactating women's knowledge, opinions and concerns about human milk banking should be addressed and negotiated. Thus, they may be more willing to donate human milk to human milk banking and benefit from human milk banking.

Keywords: Milk sharing, human milk banking, lactation, mixed method, wet-nursing

S.49

MANDALA AKTİVİTESİ TEMELLİ EMZİRME PROGRAMININ PRİMİPAR KADINLARIN EMZİRME ÖZ-YETERLİLİĞİNE VE ANNE-BEBEK BAĞLANMASI ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

THE EFFECT OF MANDALA ACTIVITY-BASED BREASTFEEDING PROGRAM ON BREASTFEEDING SELF-EFFICACY AND MOTHER-INFANT ATTACHMENT OF PRIMIPAROUS WOMEN: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Çiğdem Sarı Öztürk¹, Kadriye Demir²

¹Gazi Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara, ²Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada mandala aktivitesi temelli emzirme programının kadınların emzirme öz-yeterliklerine ve anne-bebek arasındaki bağlanmaya etkisini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu araştırma randomize kontrollü, tek kör ve paralel gruplu deneysel tasarım kullanılarak bir vakıf üniversitesi hastanesinde 1 Ocak-31 Mayıs 2022 tarihlerinde yürütülmüştür. Çalışmanın dâhil edilme kriterleri kadınlar için; a) 32-37. gebelik haftasında b) 18 yaş üzerinde primipar olma c) telefonunda veya bilgisayarında internet erişiminin olmasıdır. Bebekler için ise; termde doğma ve herhangi bir sağlık probleminin olmamasıdır. Belirtilen tarihlerde kayıtlı 72 primipar kadından altısı çalışma kriterlerine uymadığından çalışma 66 kadın ve bebekleri (çalışma grubu: n = 33; kontrol grubu: n= 33) ile tamamlanmıştır. Kadınlar tabakalı randomizasyon (yaş ve eğitim durumlarına göre) ile gruplara atanmıştır. Çalışma grubundaki kadınlar Watson'ın İnsan Bakım Modeline göre hazırlanan mandala etkinliğine dayalı emzirme programına katılmıştır. Çalışma grubundaki kadınlar WhatsApp üzerinden mandala temelli üç eğitim modülünü tamamlamıştır. Kontrol grubundaki kadınlar ise rutin bakım almıştır. Doğum sonrası birinci hafta ve ikinci ayda çalışma ve kontrol grubundaki kadınlara Maternal Bağlanma Ölçeği, Postpartum Emzirme Öz-Yeterlilik Ölçeği uygulanmıştır. Doğum sonu ilk hafta, birinci ay ve ikinci ay bebeklerin emzirme oranları, antropometrik ölçümleri Emzirme-Bebek İzlem formu ile hastanede değerlendirilmiştir. Durumluk Kaygı Envanteri program öncesi ve doğum sonu ikinci ayda uygulanmıştır.

Bulgular: Doğum sonrası ikinci ayda çalışma grubundaki kadınların kontrol grubuna göre Emzirme Öz-yeterlilik ve Maternal Bağlanma Ölçeği puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir (p<0.05). Program sonrası çalışma grubundaki kadınların durumluk kaygı puanlarının kontrol grubuna göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir (p <0.05). Ayrıca çalışma grubunda emzirme oranlarının kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Doğum sonu ikinci ayda girişim grubundaki bebeklerin vücut ağırlığı ve baş çevresi z skorlarının kontrol grubuna göre daha fazla olduğu belirlenmiştir (p <0.05).

Sonuç: Mandala temelli emzirme programı kadınların emzirme öz yeterliklerini ve anne-bebek bağlanmasını artırmıştır. Sağlık profesyonelleri, anne ve bebek sağlığında bütüncül bakım vermek için mandala temelli eğitimlerden yararlanabilirler.

Anahtar Kelimeler: anne-bebek bağlanması, emzirme, sanat terapisi, WhatsApp

ABSTRACT

Objective: It was aimed to evaluate the effect of a mandala activity-based breastfeeding program on women's breastfeeding self-efficacy and mother-infant attachment.

Methods: This study was conducted in a foundation university hospital between January 1 and May 31, 2022 using a randomized controlled, single-blind and parallel group experimental design. Inclusion criteria of the study for women; a) at 32-37th gestational week b) being primiparous over the age of 18 c) having internet access on her phone or computer. For infants; born at term and not having any health problems. Since six of 72 primiparous women registered on the specified dates did not meet the study criteria, the study was completed with 66 women and their infants (intervention group: n=33; control group: n=33). Women were assigned to groups by stratified randomization (according to age and educational status). Women in the intervention group participated in a mandala-based breastfeeding program prepared according to Watson's Human Care Model. The women in the intervention group completed three mandala-based training modules via WhatsApp. Women in the control group received routine care. Maternal Attachment Scale and Postpartum Breastfeeding Self-Efficacy Scale were applied to the women in the intervention and control groups in the first week and second month after delivery. Breastfeeding rates and anthropometric measurements of infants in the first week, first month and second month after birth were evaluated in the hospital with the Breastfeeding-Infant Follow-up form. The State Anxiety Inventory was administered before the program and in the second month postpartum.

Results: Breastfeeding Self-Efficacy and Maternal Attachment Scale scores were found to be higher in the women in the intervention group compared to the control group in the postpartum second month (p<0.05). After the program, it was determined that the state anxiety scores of the women in the intervention group were lower than the control group (p <0.05). In addition, it was determined that breastfeeding rates were higher in the intervention group than in the control group. In the second month, it was determined that the body weight and head circumference z scores of the infants in the intervention group were higher than the control group (p<0.05).

Conclusion: Mandala-based breastfeeding program increased women's breastfeeding self-efficacy and mother-infant attachment. Health care professionals should make use of mandala-based educations to give holistic care in maternal and infant health.

Keywords: Mother-infant attachment, breastfeeding, art therapy, WhatsApp.

S.50

ANNE-BEBEK UYUM ODASINDA VERİLEN EMZİRME EĞİTİMİNİN YENİDOĞAN BEBEĞİ OLAN ANNELERİN EMZİRME ÖZ-YETERLİLİKLERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF BREASTFEEDING TRAINING IN THE MOTHER-BABY HARMONY ROOM ON BREASTFEEDING SELF-EFFICACY OF NEWBORN MOTHERS

Yağmur Sezen Yılmaz¹, Nesrin Şen Celasin²

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Hafsa Sultan Hastanesi, Manisa, ²Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Manisa

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada, Anne-Bebek Uyum Odasında verilen emzirme eğitiminin yenidoğan bebeği olan annelerin emzirme öz-yeterliliklerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Yarı deneysel tipteki araştırma, Nisan 2019-Ocak 2022 tarihleri arasında Manisa Celal Bayar Üniversitesi Hafsa Sultan Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde (YYBÜ) bebeği tedavi gören 101 anne ile yürütüldü.

YYBÜ’nde yatan ve taburculuğu planlanan bebeklerin annelerine, Yenidoğan Servisinde bulunan Anne-Bebek Uyum Odasında araştırmacı tarafından “Anne Sütü ve Emzirme” eğitimi verildi. Araştırma verileri, anket yöntemi ile yüz yüze görüşülerek YYBÜ’de, Anne-Bebek Uyum Odasında ve taburculuktan bir ay sonra olmak üzere Anne-Bebek Bilgi Formu ve Postpartum Emzirme Öz-Yeterliliği Ölçeği kullanılarak üç kez toplandı. Anketin doldurulma süresi yaklaşık 25 dakikadır. Elde edilen verilerin analizi SPSS 15.0 paket programı ile yapıldı. Verilerin analizinde; tanımlayıcı istatistikler, verilerin normal dağılıma uygunluğunu değerlendirmek için Kolmogorov Smirnov normallik testi kullanıldı. Veriler normal dağılım göstermediğinden gruplar arası karşılaştırmalarda Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis testi, grup içi karşılaştırmalarda ise tekrarlı ölçümlerde Friedman Varyans Analizi ve Wilcoxon Signed Ranks testi kullanıldı.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan annelerin; yaş ortalamasının $30,68 \pm 5,91$, %54,5’inin 30 yaş ve üzerinde, %55,4’ünün ilköğretim mezunu, %84,2’sinin ev hanımı, %67,3’ünün başka çocuğunun olduğu, %79,2’sinin doğumdan önce anne sütü ve emzirme konusunda eğitim almadığı belirlendi. Annelere, anne-bebek uyum odasında verilen emzirme eğitim ile annelerin zaman içinde emzirme öz-yeterliliğindeki değişim incelendiğinde; annelerin emzirme öz-yeterlilik ölçeği ortalama puanlarında zaman içinde anlamlı fark olduğu ($p < 0,05$), annelerin taburculuktan 1 ay sonraki ortalama puanlarının eğitimden sonraki ve eğitimden önceki ortalama puanlarından daha yüksek olduğu ve eğitimden sonraki ortalama puanlarının da eğitimden önceki ortalama puanlarına göre daha yüksek olduğu saptandı.

Sonuç ve Öneriler: Araştırmada, anne bebek uyum odasında annelere verilen emzirme eğitiminin, emzirme öz-yeterlilik düzeylerine etkili olduğu bulundu. Bu sonuç doğrultusunda, YYBÜ’de Anne-Bebek Uyum Odaları açılması ve çocuk hemşireleri tarafından anne ve bebek uyumu sağlanarak taburculuğa karar verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Emzirme, emzirme eğitimi, anne-bebek uyum odası, emzirme öz-yeterliliği, çocuk hemşiresi

ABSTRACT

Objective: In this study, it is aimed to examine the effect of breastfeeding training in the Mother-Baby Harmony Room on Breastfeeding Self-Efficacy of newborn mothers.

Material and Method: The semi-experimental type research was carried out with 101 mothers whose babies were treated in Manisa Celal Bayar University Hafsa Sultan Hospital, Department of Pediatrics, Neonatal Intensive Care Unit between the dates of April 2019-January 2022. Mothers of babies hospitalized in the NICU and planned to be discharged were given “Breast Milk and Breastfeeding” training by the researcher in the Mother-Baby Harmony Room in the Newborn Service. The data of the research were collected by face-to-face interviews using the Mother-Baby Information Form and Postpartum Breastfeeding Self-Efficacy Scale three times, in the NICU, in the Mother-Baby Harmony Room and one month after discharge. The time to fill out the questionnaire is approximately 25 minutes. The analysis of the obtained data was done with the SPSS 15.0 package program. In the analysis of data; descriptive statistics, Kolmogorov Smirnov test of normality was used to evaluate the fit of the data to normal distribution. Since the data did not show normal distribution, Mann Whitney U test and Kruskal Wallis test were used for comparisons between groups, and Friedman Analysis of Variance and Wilcoxon Signed Ranks test were used for repeated measurements for in-group comparisons.

Results: Of the mothers included in the study; the mean age is 30.68 ± 5.91 , 54.5% of them are 30 years old and over, 55.4% are primary school graduates, 84.2% are housewives, 67.3% have other children. It was determined that 79.2% of them did not receive training on breast milk and breastfeeding before birth. When the breastfeeding education given to mothers in the Mother-Baby Harmony Room and the change in breastfeeding self-efficacy of mothers over time are examined; There was a significant difference in mothers’ breastfeeding self-efficacy scale mean scores over time ($p < 0.05$), mothers’ mean scores 1 month after discharge were higher than their mean scores after and before education, and their mean scores after education were higher than their mean scores before education. was found to be high.

Conclusion: In the study, it was found that breastfeeding education given to mothers in the Mother-Baby Harmony Room was effective on breastfeeding self-efficacy levels. In line with this result, it is recommended to open Mother-Baby Harmony Rooms in the NICU and to decide on discharge by ensuring mother and baby harmony by pediatric nurses.

Keywords: Breastfeeding, breastfeeding education, mother-baby harmony room, breastfeeding self-efficacy, pediatric nurse

S.51

GEBELİKTE UYGULANAN EMZİRME EĞİTİMİ DESTEKLİ KLİNİK PİLATES PROGRAMININ ANNELERİN VÜCUT AĞIRLIĞI KONTROLÜ VE SADECE ANNE SÜTÜ VERME SÜRESİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

THE EFFECT OF THE CLINICAL PILATES PROGRAM WITH BREASTFEEDING TRAINING SUPPORT APPLIED DURING PREGNANCY ON MOTHERS' WEIGHT CONTROL AND EXCLUSIVE BREASTFEEDING PERIOD: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Fatma Yılmaz Kurt¹, Sibel Küçükkoğlu², Aynur AYTEKİN ÖZDEMİR³, Şeyda ÜÇEŞ⁴

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Çanakkale, ²Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Konya, ³İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, İstanbul, ⁴Medikal Park Trabzon Karadeniz Hastanesi, Trabzon, Türkiye

ÖZET

Amaç: Çalışma, gebelikte uygulanan emzirme eğitimi destekli klinik pilates egzersizlerinin annelerin kilo kontrolüne ve yenidoğanın sadece anne sütü ile besleme süresine etkisinin değerlendirilmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Çalışma randomize kontrollü deneysel tasarımda gerçekleştirildi. Araştırmanın örneklemini, Ocak 2020-Kasım 2021 tarihleri arasında Türkiye'nin kuzey doğusunda bulunan bir hastanenin doğum polikliniğine kayıtlı, 20. gebelik haftasını dolduran gebeler oluşturdu. Çalışmada gebeler deney grubu (klinik pilates grubu, n=48) ve kontrol grubuna (n=48) randomize şekilde atandı. Pilates grubundaki gebeler 6 hafta boyunca haftada bir gün Emzirme Eğitimi Destekli Klinik Pilates Programı aldı. Program "Gebelikte Pilates" eğitimine sahip hemşire tarafından gerçekleştirildi. Kontrol grubundaki gebelere polikliniğin rutin bakımı verildi. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından hazırlanan "Tanıtıcı Bilgi Formu", "Vücut Ağırlığı Takip Formu" ve "Anne Sütü Takip Formu" kullanıldı. Verilerin değerlendirilmesinde bağımsız örneklem t-testi, ki-kare bağımsızlık testi kullanıldı. Araştırmada anlamlılık düzeyi için p <0.05 kabul edildi.

Bulgular: Çalışmada annelerin doğum öncesi, gebelikte alınan ve doğum anındaki vücut ağırlıkları açısından gruplar arasında fark görülmezken, doğumdan sonra 1. ve 6. aylarda deney grubu lehine anlamlı şekilde annelerin daha düşük vücut ağırlığına sahip olduğu belirlendi (p=0.009; p=0.002). Anne sütü verme açısından sonuçlar incelendiğinde ise doğum odasında ve ilk 1 saat içinde bebeğini emziren annelerin sayısının anlamlı şekilde pilates grubunda yüksek olduğu, (p=0.031), ilk 6 ay sadece anne sütü verme oranının pilates grubunda (4.59±2.06) kontrol grubuna (3.61±2.45) göre anlamlı şekilde yüksek olduğu belirlendi (p=0.035).

Sonuç: Çalışma sonucunda gebelikte uygulanan emzirme eğitimi destekli klinik pilates programının annelerin doğum sonu vücut ağırlığı kontrolünü sağlamada ve ilk 6 ay sadece anne sütü verme oranlarında etkili olduğu belirlendi. Klinik olarak uygun görülen gebelere klinik pilates egzersizlerinin emzirme eğitimi destekli şekilde sunulması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Gebelik, klinik pilates, anne sütü, emzirme eğitimi, hemşirelik

ABSTRACT

Aim: The study aims to evaluate the effect of the Clinical Pilates exercises with breastfeeding training support applied during pregnancy on mothers' weight control and the exclusive breastfeeding period of newborns.

Method: The study was conducted in a randomized controlled experimental design. The study sample consisted of pregnant women who passed their 20th gestational week and who were registered in the maternity outpatient clinic of a hospital in northeast Turkey between January 2020 and November 2021. In the study, pregnant women were randomly assigned to the experimental group (clinical Pilates group, n=48) and the control group (n=48). The pregnant women in the Pilates group attended the Clinical Pilates Program with Breastfeeding Training Support 1 day a week for 6 weeks. The program was applied in a clinical environment by a nurse with a training certificate in "Pilates in Pregnancy". Pregnant women in the control group were given routine care at the outpatient clinic. In the collection of the data, the "Introductory Information Form", which was developed by the researchers, "Weight Tracking Form" and "Breast Milk Follow-up Form" were used. Independent samples t-test and chi-square test were used in the evaluation of the data. A level of significance of p<0.05 was used to indicate statistical significance.

Results: While there was no difference between the groups in terms of prenatal, gestational, and birth weight of the mothers in the study, it was found that the mothers in the experimental group had significantly lower weight in the 1st and 6th months after childbirth (p=0.009, p=0.002). When the results in terms of breastfeeding were examined, it was found that the number of mothers who breastfed their infants in the delivery room and the first 1 hour was significantly higher in the Pilates group (p=0.031), and the rate of exclusive breastfeeding in the first 6 months was also significantly higher in the Pilates group (4.59±2.06) than in the control group (3.61±2.45) (p=0.035).

Conclusion: As a result of the study, the clinical Pilates program with breastfeeding training support applied during pregnancy was found to be effective in providing postpartum weight control for mothers and exclusive breastfeeding rates in the first 6 months. It is recommended to offer clinical Pilates exercises with breastfeeding training support to clinically appropriate pregnant women.

Keywords: Pregnancy, clinical pilates, breast milk, breastfeeding training, nursing

S.52

DOĞUMDAN SONRA YENİDOĞANA UYGULANAN MİDE ASPİRASYONU İŞLEMİNİN EMZİRME ÜZERİNE ETKİSİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION THE EFFECT OF THE STOMACH ASPIRATION PROCEDURE APPLIED TO THE NEWBORN AFTER BIRTH ON BREASTFEEDING

Merve Işık¹, Nuran Aydın Ateş²

¹SBÜ Ümraniye EAH, İstanbul, ²Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, doğumdan sonra yenidoğana uygulanan mide aspirasyonu işleminin emzirme üzerine etkisinin belirlenmesi ve sonuçların konu ile ilgili kanıt oluşturmasına katkıda bulunmaktır.

Yöntem: Araştırma İstanbul ilinden bulunan bir özel hastanede randomize kontrollü deneysel çalışma olarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini; 01.09.2019-01.09.2020 tarihleri arasında hastanede doğan 486 yenidoğan oluşturmuştur. Örneklem sayısını belirlemek amacıyla G*Power (v.3.1.7) programı kullanılarak güç analizi yapılmıştır. Örneklem; 33'ü çalışma grubu, 33'ü deney grubu olmak üzere 66 yenidoğandan oluşmaktadır. Araştırmanın verilerinin toplanmasında anket formu ve Emzirme Tutumunu Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 22.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde ki-kare analizi ve t-testi kullanılmıştır.

Bulgular: Doğumdan sonra uygulanan mide içeriği aspirasyonunun incelenmesinde maternal faktörlerin istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı gözlemlenmiştir. ($p>0,05$). Uygulanan mide içeriği aspirasyonu işleminin apgar skoruna etkisi olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Erken dönemde emzirmeye yardımcı olduğu düşünülen mide aspirasyon işlemi; çalışmada bakıldığında aspirasyon yapılmayanların, yapılanlara oranla daha erken emzirmeye başladığı ve işlemin emme üzerine anlamlı bir etkisi olmadığı gözlemlenmiştir ($p>0,05$). Yenidoğana mide içeriği aspirasyon işlemi yapılmadığı durumlarda mide içeriğinde bulunan kan, mukus gibi maddelerin mide mukozasında irritasyona bağlı kusmalar ve buna bağlı olarak da kan şekeri düzeyinde azalma, yeterli beslenemediğinden kaynaklı sarılık değerinde artış olacağı düşünülmekteydi. Ancak araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda; her iki grup içinde kan şekeri düzeyi ve sarılık değeri kıyaslandığında anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır ($p>0,05$).

Sonuç: Mide aspirasyon işlemi hakkında literatürde yeterli çalışma bulunmamaktadır. Brezilya'daki bir çalışmada doğum sonrası dönemde yenidoğanın mide aspirasyon işlemi %39.7 oranında yapılırken, ülkemizde yapılan çalışmalarda mide aspirasyon işlemine ait istatistiksel veri bulunmamaktadır. Sonuç olarak; doğum sonrası dönemde yenidoğan bakımında uygulanan mide aspirasyon işleminin, sağlıklı yenidoğanın yaşamında ve erken dönemde emzirme açısından herhangi bir olumlu etkisi olmadığı gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Emzirme, mide aspirasyonu, yenidoğan

ABSTRACT

Purpose: The purpose of this recipient is to contribute to the evidence regarding growth and outcomes in gastric aspiration administered to the neonate after birth.

Method: The research was conducted as a randomized controlled experimental study in a private hospital in Istanbul. The universe of the research; A total of 486 newborns were born in the hospital between 01.09.2019-01.09.2020. Power analysis was performed using the G*Power (v.3.1.7) program to determine the number of samples. The sample; It consists of 66 newborns, 33 of which are in the study group and 33 are in the experimental group. Questionnaire form and Breastfeeding Attitude Evaluation Scale were used to collect the data of the study. The data obtained in the research were analyzed using the SPSS 22.0 program. Chi-square analysis and t-test were used to evaluate the data.

Results: It was observed that maternal factors were not statistically significant in the examination of gastric contents aspiration applied after birth. ($p>0.05$). It was determined that the gastric content aspiration procedure applied had no effect on the Apgar score ($p>0.05$). Gastric aspiration, which is thought to help breastfeeding in the early period; In the study, it was observed that those who did not receive aspiration began to breastfeed earlier than those who did, and the procedure did not have a significant effect on sucking ($p>0.05$). As a result, it was thought that there would be a decrease in blood sugar level and an increase in the value of jaundice due to insufficient nutrition. However, in line with the findings obtained in the research; When blood sugar level and jaundice value were compared in both groups, no significant result was reached ($p>0.05$).

Conclusion: There are not enough studies in the literature about gastric aspiration procedure. In a study in Brazil, gastric aspiration of the newborn was performed at a rate of 39.7% in the postpartum period, while there is no statistical data on gastric aspiration in studies conducted in our country. As a result; It was observed that gastric aspiration procedure applied in neonatal care in the postpartum period did not have any positive effect on the life of a healthy newborn and in terms of breastfeeding in the early period.

Keywords: Breastfeeding, gastric aspiration, neonate

S.53

YENİDOĞANIN ÖZELLİKLERİ İLE ANNE SÜTÜ BESİN İÇERİĞİ İLİŞKİSİ

RELATIONSHIP BETWEEN NEWBORN CHARACTERISTICS AND BREAST MILK NUTRIENT CONTENT

Fatma Şule Bilgiç¹, Gülçin Bozkurt², Emine Asuman Çoban³

¹Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü İstanbul, ²Profesör, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü İstanbul, ³İstanbul Üniversitesi, Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları ABD

ÖZET

Bebek sağlığı ve gelişimi için vazgeçilmez bir besin olan anne sütünün bileşimi; doğum zamanı emzirme evresi ve bebeğin bireysel özelliklerine (prematür, cinsiyet, sağlık durumuna vb) göre değişmektedir.

Amaç: Yenidoğanın özellikleri ile anne sütü besin içeriği ilişkisini incelenmektedir.

Yöntem: Tanımlayıcı özellikteki araştırmanın örneklemini n:46 anne ile bebeği oluşturdu. Veriler araştırmacı tarafından oluşturulan veri toplama formu ile elde edildi. Annelerden doğum sonra 1., 5. ve 15. gün, sağ memeden, elle sağma yöntemi ile alınan 2 ml. anne sütü örneği Miris HTMA cihazı ile analiz edildi ve yenidoğanların Neck tartı aleti ile tartıldı.

Bulgular: Araştırma grubundaki anneler ortalama 28,6 ±5,5 yaşında, %60,8'i sezaryen ile doğum yaptığı, bebeklerin %65,2'si erkek, gestasyon yaş ortalaması 38,9±1,1 ay, doğum kilosu ortalama 3389±406,4 g ve Lubcenko eğrisine göre bebeklerin %82,6'sı gestasyon yaşına uygun tartıda olduğu belirlendi. Anne sütü birinci gün kolostrum; CHO 68,50±16,30, yağ 2,27±,98 protein 4,70±1,22, enerji 68,50±16,30 olduğu görüldü. Anne sütü 5. Gün geçiş sütünde CHO 5,66±1,20, yağ 3,13±,67, protein 1,97±1,02, enerji 67,35±10,45 değerinde olduğu saptandı. Anne sütü 15. Gün olgun süte ise CHO 6,48±,88, yağ 3,50±,81, protein 1,05±,31, enerji 68,41±9,57 olduğu belirlendi. Bebeğin tartısı (1.gün, 5.gün ve 15.gün) ile anne sütü makro besin öğeleri (CHO, yağ, protein ve enerji) arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu saptandı (p<0,05). Bebeğin baş ve göğüs çevresi (1.gün, 5.gün ve 15.gün) ile anne sütü makro besin öğeleri (CHO, yağ, protein ve enerji) arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu görüldü (p<0,05).

Sonuç: Anne sütü makro besin öğelerinin miktarı artıkça yenidoğanın tartı alması, baş ve göğüs çevresi artmaktadır. Anne sütü içeriğinin antropometrik parametreleri etkilediği düşünülebilir.

Anahtar Kelimeler: Anne sütü, besin içeriği, emzirme, yenidoğan, antropometrik ölçüm

ABSTRACT

The composition of breast milk, which is an indispensable nutrient for infant health and development; The time of birth varies according to the breastfeeding stage and the individual characteristics of the baby (premature, gender, health status, etc.).

Aim: To examine the relationship between the characteristics of the newborn and the nutritional content of breast milk.

Method: The sample of the descriptive study consisted of n:46 mothers and babies. The data were obtained with the data collection form created by the researcher. 2 ml taken from the right breast by hand milking method on the 1st, 5th and 15th days after birth. Breast milk sample was analyzed with Miris HTMA device and newborns were weighed with Neck weighing device.

Results: The mothers in the study group were 28.6 ± 5.5 years old on average, 60.8% delivered by cesarean section, 65.2% of the babies were male, mean gestational age was 38.9±1.1 months, average birth weight According to the Lubcenko curve, 3389±406.4 g and 82.6% of the babies were found to be in suitable weight for the gestational age. Breast milk first day colostrum; CHO was 68.50±16.30, fat 2.27±.98, protein 4.70±1.22, energy 68.50±16.30. It was determined that CHO was 5.66±1.20, fat 3.13±.67, protein 1.97±1.02, energy 67.35±10.45 in transitional milk on the 5th day of breast milk. It was determined that CHO was 6.48±.88, fat 3.50±.81, protein 1.05±.31, energy 68.41±9.57 in mature milk on the 15th day of breast milk. It was determined that there was a significant positive correlation between the baby's weight (1st day, 5th day and 15th day) and breast milk macronutrients (CHO, fat, protein and energy) (p<0.05). It was observed that there was a positive correlation between the baby's head and chest circumference (1st day, 5th day and 15th day) and breast milk macronutrients (CHO, fat, protein and energy) (p<0.05).

Conclusion: As the amount of macronutrients in breast milk increases, the newborn's weight gain and head and chest circumference increase. It can be thought that the content of breast milk affects anthropometric parameters.

Keywords: Breast milk, nutrient content, breastfeeding, newborn, anthropometric measurement

S.54

ANNELERİN EMZİRME YETERLİLİK VE MUTLULUK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF BREASTFEEDING SELF-EFFICACY AND HAPPINESS LEVELS OF MOTHERS

Büşranur Yılmaz¹, Hava Özkan²

¹Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzurum, ²Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, annelerin emzirme yeterlilik ve mutluluk düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Metot: Bu araştırma tanımlayıcı nitelikte yapılmıştır. Araştırma, Erzurum ili Karayazı ilçesinde bulunan Karayazı Merkez Aile Sağlığı Merkezi (ASM), Karayazı Göksu ASM ve Karayazı Elmalıdere ASM'de 19.07.2019-01.03.2020 tarihleri arasında 0-2 yaş arası çocuğu olan 300 emziren anne ile yapılmıştır. Veriler; 'Anket Formu', 'Emzirme Yeterlilik Ölçeği (EYÖ)' ve 'Oxford Mutluluk Ölçeği (OMÖ)' kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; yüzdelik dağılım, normal dağılım, ortalama, t-testi, Varyans analizi ve Pearson Korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Annelerin, Emzirme Yeterlilik Ölçeği'nden aldıkları toplam puan ortalamasının 151.45 ± 11.74 olduğu, Oxford Mutluluk Ölçeği'nden alınan toplam puan ortalamasının ise 152.82 ± 15.04 olduğu saptanmıştır. EYÖ ile OMÖ puan ortalamaları arasındaki ilişki değerlendirildiğinde; emzirme yeterlilik ve mutluluk arasında pozitif yönde ilişki olduğu bulunmuştur ($r=0.366$, $p=0.000$).

Sonuç: Annelerin, EYÖ'den ve OMÖ'den aldıkları toplam puan ortalamasına göre emzirme yeterlilik ve mutluluk düzeylerinin iyi olduğu saptanmıştır. Annelerin emzirme yeterlilik düzeyi arttıkça mutluluk düzeylerinin de arttığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anne, bebek, emzirme, emzirmede yeterlilik, mutluluk

ABSTRACT

Aim: This research was carried out to determine the breastfeeding self-efficacy and happiness levels of mothers.

Material and Method: This research was conducted in a descriptive nature. The research has been made with 300 breastfeeding mothers with children between the ages of with a child 0-2 between 19.07.2019-01.03.2020 in Karayazı Merkez Family Health Center (FHC), Karayazı Göksu FHC and Karayazı Elmalıdere FHC located in Karayazı district of Erzurum province. The data were collected by using the "Survey Form", "Breastfeeding Self-Efficacy Scale (BSES)" and "Oxford Happiness Questionnaire (OHQ)". In evaluating the data; percentage distribution, mean, t-test, Analysis of Variance and Pearson Correlation analysis were used.

Results: It was found that the mean total score obtained by the mothers from the Breastfeeding Self-Efficacy Scale was 151.45 ± 11.74 , and the total mean score obtained from the Oxford Happiness Questionnaire was 152.82 ± 15.04 . When the relationship between BSES and OHQ mean scores is evaluated; there has been found is a positive direction relationship between breastfeeding self-efficacy and happiness. ($r = 0.366$, $p = 0.000$).

Conclusion: It was determined that breastfeeding self-efficacy and happiness levels were good according to the total mean scores of the mothers from BSES and OHQ. It was determined that as the breastfeeding self-efficacy level of the mothers increased, their happiness level increased.

Keywords: Mother, baby, breastfeeding, sufficiency in breastfeeding, happiness,

S.55

ANNELERİN YENİDOĞAN BAKIM UYGULAMALARININ YENİDOĞAN GÜVENLİĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF NEWBORN CARE PRACTICES OF MOTHERS IN TERMS OF NEWBORN SAFETY

Bahtışen Kartal¹, Bahriye Kaplan²

¹Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, ²Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir

ÖZET

Giriş: Yenidoğan bebekler bakıma muhtaçtırlar ve bu bakım ihtiyaçları çoğunlukla anneleri tarafından karşılanır. Yenidoğanın bakım ihtiyacı karşılanırken güvenlikle ilgili bazı riskli durumlar ortaya çıkabilir. Oluşabilecek bu risklerin farkında olunması, gerekli önlemlerin alınması yenidoğan güvenliğini sağlamak açısından önemlidir.

Amaç: Bu çalışma annelerin yenidoğan bakım uygulamalarını yenidoğan güvenliği açısından değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Metod: Bu çalışma tanımlayıcı ve kesitsel tipte bir çalışmadır. Çalışmanın verileri Mayıs 2018-Ağustos 2019 tarihleri arasında toplanmıştır. Çalışmanın örneklemini yenidoğan bebeği olan, bir hastanenin çocuk sağlığı ve hastalıkları polikliniklerine kontrol amaçlı başvuran ve araştırmaya katılmayı kabul eden 248 kadın oluşturmuştur. Çalışmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen Tanıtıcı Bilgi Formu ve Yenidoğan güvenliği bilgi formu kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Çalışmada annelerin % 44.8'inin gece emzirirken uyuduğunda bebeği yataktan düşürme riski ile karşılaştığı, %10.5'inin bebeğini uyutmak için hızlı bir şekilde salladığı, %52'sinin gaz problemi olduğunda bebeğinin ayaklarına termofor ile sıcak su koyduğu, %35.5'inin bebeğini sıkı bir şekilde kundak yaptığı, %22.2'sinin bebeği kucagında arka koltukta arabada yolculuğu yaptığı, %25.4'ünün bebeğinin kıyafetlerini yıkarken deterjan ve ağartıcı kullandığı, %48'inin emzik askısı kullanabileceği, % 46.4'ünün yumuşak bebek yatağı kullandığı, % 54'ünün pişik için pudra kullandığı, %18, 5'inin bebeği ile ilgili bir sağlık sorunu olduğunda geleneksel yöntemlerle çözmeye çalıştığı belirlenmiştir.

Sonuç: Çalışmada bebeklerin; aspirasyon, enfeksiyon, düşme, sallanma, yanık ve kundağa bağlı travma, güvensiz seyahat, kimyasallara maruziyet ve boğulma gibi risklere maruz kalabileceği belirlenmiştir. Yenidoğan bebeği olan annelerin birçok bakım uygulamalarının yenidoğan güvenliği açısından riskli olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yenidoğan güvenliği, hemşirelik, yenidoğan bakımı

ABSTRACT

Introduction: Newborns need the care of others and these care needs are mostly provided by their mothers. While providing the newborn's care needs, some risky situations related to safety may arise. To ensure newborn safety, it is important to be recognized of these risks that may occur and to take the necessary precautions.

Purpose: This study was conducted to evaluate the newborn care practices of mothers in terms of newborn safety.

Method: The data of this descriptive and cross-sectional study were collected between May 2018 and August 2019. The sample of the study consisted of 248 mothers who agreed to participate in the study, had a newborn, applied to the pediatric outpatient clinic of a hospital for following-up. The data were collected using the Questionnaire Form and the Neonatal Safety Information Form developed by the researchers.

Results: Of the mothers; 44.8% experience the risk of falling their infant, they fall asleep while breastfeeding at night, 10.5% rock their infant hard to put them to sleep, 52.0% put hot water with a thermophore on their infant's feet when in the presence of gas discomfort, 35.5% swaddled tightly their infant, 22.2% were traveling in the car in the back seat with their infant on their lap, 25.4% used detergent and bleach while washing the infant's clothes, 48.0% used pacifier clip/holders, 46.4% used soft infant beds, 54.0% used powder for diaper rash, 18.5% applied to traditional methods when their infants had a health problem.

Conclusion: In the study, it has been determined that infants may be exposed to risks such as aspiration, infection, falling, swing fast, burns and trauma due to swaddling, unsafe travel, exposure to chemicals and suffocation of infants. It has been specified that many care practices of mothers having newborn infants are risky in terms of newborn safety.

Keywords: Neonatal safety, nursing, newborn care

S.56

GEBE KADINLARIN OPTİMAL BESİN ÖĞESİ ALIMININ VE BESİN TAKVİYESİNİN BEBEKLERİNİN ANTROPOMETRİK VE FONTANEL BOYUTLARI ÜZERİNE ETKİSİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF THE EFFECT OF OPTIMAL NUTRIENT INTAKE AND NUTRITIONAL SUPPLEMENTATION OF PREGNANT WOMEN ON ANTHROPOMETRIC AND FONTANEL DIMENSIONS OF THEIR BABIES

Mehtap Metin Karaaslan¹, İlknur Kahrıman², Canan Altınsoy³, Kübra Arslantürk⁴, Beril Gürlek⁵, Deniz Dereci Delibaş⁶, Bülent Yılmaz⁷

¹Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Rize, ²Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Trabzon, ³Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Ankara,

⁴Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Rize, ⁵Özel Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Rize, ⁶Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum ABD, Rize, ⁷Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum ABD, Rize

ÖZET

Giriş: Gebelik sırasındaki optimal beslenme ve yeterli vitamin düzeyinin sağlanması, gebeliğin seyrini ve sonuçlarını etkileyerek toplum sağlığının değerlendirilmesi konusunda önemli bir sağlık belirleyicisi olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle gebelerde maternal beslenme kalitesi ve serum vitamin değerlerinin, fetal büyümenin ölçülebilir göstergeleri olan antropometrik ölçümlerle olan ilişkisini araştırmak amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Bir üniversite hastanesinin gebe polikliniğine Mart-Aralık 2021 tarihleri arasında başvuran gebe kadınlar araştırmaya dahil edildi. Araştırmaya %95,0 güç ve %5,0 tip I hata ile en az 115 gebenin araştırmaya dahil edilmesi gerektiği belirlendi. Veriler soru formu, 3 günlük besin tüketim kaydı, besin çeşitliliğinin saptanması formu, gebeler için geliştirilmiş diyet kalite indeksi (G-DKI) ile toplandı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, ikili gruplarda Mann-Whitney U ve üçlü gruplarda Kruskal Wallis fark testi, gruplar arasında ilişki için spearman korelasyon testleri kullanıldı.

Bulgular: Gebelerin besinlerden kalsiyum (%85.6), demir (%94.9), D vitamini (%97.5) ve çinkoyu (%55.9) yetersiz aldığı, A vitamini ise genellikle yeterli miktarda (%78,8) alındığı görüldü. Gebelerin serum değerleri incelendiğinde besinlerden yetersiz alımlarına karşın kalsiyum (%97,5) ve çinkonun (%84.7) kanda yeterli seviyede olduğu, D vitamini düzeyinde ciddi düzeyde eksiklik olduğu (%26.3 aşırı eksik; %36.4 eksik; %27.1 yetersiz), A vitaminin ise kanda fazla miktarda (%16,9) olduğu bulundu. Doğum sonrası bebeklerin antropometrik ölçümlerinin normal sınırlarda olduğu ve gebelerin serum değerleri ile doğum sonrası bebeğin antropometrik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı bulundu.

Sonuç: A vitamin dışında gebelerin besinlerden aldıkları mikro besinlerin yetersiz olduğu saptanmıştır. Gebelere kalsiyum, magnezyum, demir, çinkonun besinsel kaynakları tanıtılmalı ve tüketimleri teşvik edilmelidir. Ayrıca yeterli D vitamini seviyesine ulaşmak için 15-20 dakika süre ile güneş ışınlarının dik olarak gelmediği saatlerde güneş ışınları ile temas etmeleri gerektiği belirtilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Gebelik dönemi, beslenme, yenidoğan sağlığı

ABSTRACT

Introduction: Providing optimal nutrition and adequate vitamin level during pregnancy is accepted as an important health determinant in the evaluation of public health as it affects the course and results of pregnancy. Therefore, it is aimed to investigate the relationship of maternal nutrition quality and serum vitamin values in pregnant women with anthropometric measurements, which are measurable indicators of fetal growth.

Material and Method: Pregnant women who applied to the pregnant outpatient clinic of a university hospital were included in the study. It was determined that at least 115 pregnant women with 95.0% power and 5.0% type I error should be included in the study. Data were collected through a questionnaire, 3-day food consumption record, a form to determinate food diversity, and diet quality index (G-DKI) developed for pregnant women. In the analysis of the data, descriptive statistics, Mann-Whitney U test in pairs, Kruskal Wallis difference test in triple groups, and Spearman correlation test for the relationship between groups were used.

Findings: It was observed that pregnant women received an insufficient amount of calcium(%85.6), iron(%94.9), vitamin D(%97.5) and zinc(%55.9) from food, but received vitamin A(%78,8) in sufficient amounts. When the serum values of the pregnant women were examined, it was found that while calcium(%97,5) and zinc(%84.7) levels were sufficient in blood despite their insufficient intake from food, there was a serious deficiency in the level of vitamin D(%26.3 extreme deficient;%36.4 deficient;%27.1 insufficient). On the other hand, vitamin A (%16,9) was found to be in excess in blood. It was also observed that the anthropometric measurements of the babies were within normal limits and there was no statistically significant relationship between the serum values of the pregnant women and the anthropometric characteristics of the baby.

Conclusion: It was determined that the micronutrients that pregnant women get from food are insufficient, except vitamin A. Nutritional sources of calcium, magnesium, iron and zinc should be introduced to pregnant women and their consumption should be encouraged. In addition, it should be noted that in order to reach a sufficient level of vitamin D, they should be in contact with sun rays for 15-20 minutes during the hours when sun rays do not come vertically.

Keywords: Pregnancy period, nourishment, newborn health

S.57

MATERNAL DEPRESİF SEMPTOMLAR, ANNELİK MEMNUNİYETİ VE MATERNAL BAĞLANMA ARASINDAKİ İLİŞKİNİN YAPISAL EŞİTLİK MODELİ İLE İNCELENMESİ **Devam eden bir tez çalışmasının özetidir.

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN MATERNAL DEPRESSIVE SYMPTOMS, MATERNAL SATISFACTION, AND MATERNAL ATTACHMENT WITH THE STRUCTURAL EQUALITY MODEL

Seda Tecik¹, Nursan Çınar²

¹Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, ²Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

ÖZET

Giriş ve Amaç: Annelik kadının yaşamında çok farklı deneyim ve duyguların yaşandığı en önemli gelişimsel olaylardan biridir ve oldukça karmaşık bir süreçtir. Bu araştırmanın amacı; maternal depresif semptomlar, annelik memnuniyeti ve maternal bağlanma arasındaki ilişkinin yapısal eşitlik modeli ile incelenmesidir.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı, kesitsel ve ilişki arayıcı olarak planlanan araştırma Marmara Bölgesindeki iki farklı Eğitim ve Araştırma

Hastanesinin Çocuk Polikliniklerine gelen 1-4 aylık bebeğe sahip 231 annenin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak; Aile ve Çocuk Tanıtıcı Bilgi Formu, Hasta Sağlık Anketi-9 (PHQ-9), Anne Olma Ölçeği (BAM-13) ve Maternal Bağlanma Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılarak IBM SPSS Statistics 25 programı aracılığıyla değerlendirilmiş ve yapısal eşitlik modeli SmartPLS-3 ile incelenmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan annelerin yaşları ortalama $28,47 \pm 5,04$, %48,5 ile çoğunluğun ortaöğretim mezunu ve %77,5'inin ev hanımı olduğu görülmüştür. Demografik özelliklerde evlenme yaşı ve anne olma yaşı ile BAM-13 ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı negatif yönlü zayıf bir ilişki olduğu (sırasıyla $r = -.237$, $r = -.175$, $p < 0,05$) tespit edilmiştir. BAM-13 ile PHQ-9 arasında istatistiksel olarak pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki olduğu ($r = 0,568$, $p < 0,05$), BAM-13 ile Maternal Bağlanma Ölçeği arasında istatistiksel olarak negatif yönlü orta düzeyde bir ilişki olduğu ($r = -0,316$, $p < 0,05$), PHQ-9 ile Maternal Bağlanma Ölçeği arasında istatistiksel olarak negatif yönlü zayıf düzeyde bir ilişki olduğu ($r = -0,217$, $p < 0,05$) tespit edilmiştir. Yapısal eşitlik model analizi sonucunda, anne olmanın maternal bağlanma üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ve negative yönlü bir etkisi olduğu görülmüştür ($\beta = -0,533$, $p < 0,05$).

Sonuç: Maternal bağlanmanın; maternal depresif semptomlar azaldıkça ve annelik memnuniyeti arttıkça arttığı belirlenmiştir. Maternal depresif semptomlar artmasıyla annelik memnuniyetinin de azaldığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Maternal bağlanma, annelik memnuniyeti, maternal depresif semptomlar

ABSTRACT

Introduction AND AIM: Motherhood is an extremely complex process and one of the most significant developmental periods in a woman's life, involving a wide range of experiences and emotions. The aim of this study is to examine the relationship between maternal depressive symptoms, maternal satisfaction, and maternal attachment with a structural equation model.

Materials and Methods: This was a descriptive, cross-sectional and correlational study including 231 mothers with infants aged 1-4 months who visited the Pediatrics Polyclinics of two different Training and Research Hospitals in the Marmara Region. The data were collected using the Family and Child Descriptive Information Form, Patient Health Questionnaire-9 (PHQ-9), Being a Mother Scale (BAM-13), and Maternal Attachment Inventory. The data were analyzed using the IBM SPSS Statistics 25 program and the structural equation model was examined with SmartPLS-3.

Results: The mean age of the mothers was $28,47 \pm 5,04$ years, 48.5% of mothers graduated from secondary school, and most of them (77.5%) were housewives. According to demographic characteristics, a statistically significant negative, and weak correlation was found between the age at marriage and the age of motherhood and the BAM-13 scales, respectively ($r = -.237$, $r = -.175$, $p < 0,05$). There was a statistically positive moderate correlation between BAM-13 and PHQ-9 ($r = 0,568$, $p < 0,05$), and a moderately negative correlation between BAM-13 and the Maternal Attachment Scale ($r = -0,316$, $p < 0,05$). Furthermore, a statistically negative and weak correlation was detected between the PHQ-9 and the Maternal Attachment Scale ($r = -0,217$, $p < 0,05$). As a result of the structural equation model analysis, being a mother had a statistically significant and negative effect on maternal attachment ($\beta = -0,533$, $p < 0,05$).

Conclusion: The findings of this study revealed that maternal attachment rose along with a decrease in depressive symptoms and an increase in maternal satisfaction. Moreover, maternal satisfaction decreased as maternal depressive symptoms increased in this study.

Keywords: Maternal attachment, maternal satisfaction, maternal depressive symptoms

S.58

MATERNAL BAĞLANMANIN ERKEN ÇOCUKLUK GELİŞİMİ BİLGİSİ İLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP OF MATERNAL ATTACHMENT AND EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT KNOWLEDGE

Sinem Başdemir¹, Hatice Yıldırım Sarı²

¹İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İzmir, ²İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İzmir

ÖZET

Amaç: Erken çocukluk dönemindeki gelişim, çocukları yaşamları boyunca etkilemektedir. Küçük çocukların sağlık ve gelişimini iyileştirme amaçlı müdahalelerin çoğu, annelerin çocuklarıyla olan ilişki ve etkileşimlerini desteklemeyi hedeflemektedir. Ancak, annenin erken çocukluk gelişimi hakkında bilgi ve inançları üzerine yapılan araştırma sayısı çok azdır. Gebelik dönemindeki maternal bağlanma stillerinin çocukların erken çocukluk gelişimi üzerinde etkili olduğu, yüksek düzeyde maternal bağlanma gözlenen kadınların çocuklarının daha iyi erken çocukluk gelişimine sahip olduğu görülmektedir. Çocukların erken dönem gelişimlerinin sağlıklı olabilmesi için etkili müdahalelerin planlanabilmesi adına, ebeveynlerin erken çocukluk gelişimi konusundaki bilgilerine yönelik araştırmalara gereksinim bulunmaktadır. Bu nedenle bu çalışmanın amacı, maternal bağlanmanın erken çocukluk gelişimi bilgisi ile ilişkisinin incelenmesidir.

Yöntem: İlişki arayıcı tipte yürütülen bu araştırmada, 1-24 ay arası çocuğu olan, 211 anneden Ebeveyn-Bebek Tanıtım Formu, Maternal Bağlanma Ölçeği ve Ailelerin Gelişim Bilgisi Ölçeği ile Kasım 2020-Haziran 2021 tarihleri arasında çevrim içi yol ile ve iki hastanenin çocuk polikliniklerinde yüz yüze olarak veri toplanmıştır.

Bulgular: Maternal Bağlanma Ölçeği ve Ailelerin Gelişim Bilgisi Ölçeği arasında istatistiksel olarak önemli pozitif korelasyon bulunmaktadır. Ölçek puanları arasındaki ilişkinin gücü, %5 yanılma düzeyinde %99,8 olarak elde edilmiştir. Regresyon analizinde, Maternal Bağlanma Ölçeği'nin bir puan artması Ailelerin Gelişim Bilgisi Ölçeği puanını 0,268 birim artırmıştır. Annenin eğitim durumu, ailenin ekonomik durumu, planlı gebelik ve doğum şekli ile maternal bağlanma ve annelerin gelişim bilgisi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Maternal bağlanmanın, annelerin erken çocukluk gelişimi bilgilerini artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışma sonucu ışığında, erken çocukluk döneminde çocuğu olan daha düşük eğitim düzeyindeki ebeveynleri kapsayacak çalışmaların yapılması ve programların planlanması, erken çocukluk dönemi gelişimsel gecikmesi/riski olan çocukların ebeveynleriyle karşılaştırmalı çalışmaların yapılması, baba bebek bağlanması ile babaların erken çocukluk gelişimi bilgisini değerlendiren ya da hem anne hem de babaların bebekleriyle olan bağlanmaları ile erken çocukluk gelişimi bilgisinin karşılaştırıldığı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bağlanma, maternal bağlanma, erken çocukluk gelişimi

ABSTRACT

Aim: Development in early childhood affects children throughout their lives. Most interventions to improve the health and development of young children aim to support mothers' relationships and interactions with their children. However, very few studies have been conducted on the mother's knowledge and beliefs about early childhood development. It is seen that maternal attachment styles during pregnancy have an effect on the early childhood development of children, and children of women with high levels of maternal attachment have better early childhood development. In order to plan effective interventions for the healthy early development of children, there is a need for research on the knowledge of parents on early childhood development. Therefore, this study aims to examine the relationship of maternal attachment with knowledge of early childhood development.

Method: In this research, which was carried out in a relationship-seeking type, 211 mothers with children aged 1-24 months used the Parent-Infant Identification Form, the Maternal Attachment Scale, and the Families' Developmental Knowledge Scale between November 2020 and June 2021, online and in the pediatric outpatient clinics of two hospitals. Data were collected face to face.

Results: There was a statistically significant positive correlation between the Maternal Attachment Scale and the Parents' Developmental Knowledge Scale. The strength of the relationship between the scale scores was 99.8% at the 5% error level. In the regression analysis, an increase in the Maternal Attachment Scale by one point increased the Families Developmental Knowledge Scale score by 0.268 units. It was determined that there was a statistically significant relationship between the education level of the mother, the economic status of the family, the planned pregnancy and delivery method, and maternal attachment and developmental knowledge of the mothers.

Conclusion: It was concluded that maternal attachment increases mothers' knowledge of early childhood development. In the light of the results of this study, it is necessary to carry out studies and plan programs to include parents with children with a child in early childhood at a lower level of education and to plan programs, to conduct comparative studies with parents of children with early childhood developmental delay/risk, to evaluate father-infant attachment and fathers' knowledge of early childhood development, or to evaluate both parents' knowledge of early childhood development. It is recommended to conduct studies comparing fathers' attachment to their babies and early childhood development knowledge.

Keywords: Attachment, maternal attachment, early childhood development

S.59

GEBELERE VERİLEN YENİDOĞAN BAKIMI İLE İLGİLİ EĞİTİMİN GELENEKSEL TUTUM VE UYGULAMALARA ETKİSİ

THE EFFECT OF TRAINING ON NEWBORN CARE GIVEN TO PREGNANTS ON TRADITIONAL ATTITUDES AND PRACTICES

Hasret Yağmur Sevinç Akın¹, Nesrin Şen Celasin²

¹Harran Üniversitesi Viranşehir Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Şanlıurfa, ²Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Manisa

ÖZET

Amaç: Araştırmanın amacı gebelere verilen yenidoğan bakımı ile ilgili eğitimin geleneksel tutum ve uygulamalara etkisini belirlemektir.

Yöntem: Ön test-son test, Eğitim ve Kontrol gruplu girişimsel tasarımda olan araştırma, Kasım 2021-Şubat 2022 tarihleri arasında bir Aile Sağlığı Merkezi'nde Eğitim grubu=45, Kontrol grubu=45 olmak üzere toplam 90 gebe ile gerçekleştirilmiştir. Ön test verileri Eğitim ve Kontrol grubunda bulunan son trimesterdeki (28-40. haftadaki) gebelerden; "Sosyo-Demografik Bilgi Formu", "Annelerin Bebek Bakımına İlişkin Geleneksel Uygulama Tutumları Ölçeği [GUTÖ]" ve "Anne Sağlığı ve Bebek Bakımında Fonksiyonel Olmayan İnanç ve Uygulamalar Ölçeği [ASBB-FOİU Ölçeği]-Bebek Bakımına İlişkin Fonksiyonel Olmayan Uygulamalar Boyutu" ile toplanmıştır. Anket uygulamasından sonra Eğitim grubuna araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan "Yenidoğan Bakımında Kul-

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

lanılan Geleneksel Uygulamalar” konulu eğitim verilmiştir. Yenidoğan bakımında doğru yaklaşımları ve geleneksel uygulamaları içeren eğitim programı 40-45 dakika sürmüştür. Son test verileri ise bebeklerin yenidoğan dönemini tamamlayıp birinci ayını doldurmasının ardından Eğitim ve Kontrol grubuna GUTÖ ve ASBB-FOİU-Bebek Bakımına İlişkin Fonksiyonel Olmayan Uygulamalar Boyutu tekrar uygulanarak toplanmıştır.

Bulgular: Annelerin yaş ortalamasının $28,97 \pm 5,69$, %54,4’ünün 28 yaş ve üzerinde, %33,3’ünün eğitimin durumunun üniversite ve üzerinde olduğu, %81,1’inin il-ilçede yaşadığı, %72,2’sinin çekirdek aile yapısına sahip, %53,3’ünün tek çocuğunun olduğu belirlenmiştir. Annelerin %82,2’sinin bebek bakımı ve lohusalık bakımı konusunda bilgi aldığı, %43,3’ünün bebek bakımı konusunda geleneksel uygulamaları doğru bulmadığı, %82,2’sinin aile büyüklerinin bebek bakımı konusunda geleneksel uygulamaları doğru bulduğu saptanmıştır. Yapılan analizler sonucunda, annelerin Bebek Bakımına İlişkin Geleneksel Uygulama Tutumları ve Bebek Bakımına İlişkin Fonksiyonel Olmayan Uygulamalar toplam puan ortalamalarında grup içi ve gruplar arası değişimin eğitim sonrası anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Sonuç ve Öneriler: Araştırma sonucunda verilen eğitim sonrasında annelerin bebek bakımına ilişkin doğru bilgi ve inanç gösterdiği saptanmıştır. Bu sonuç doğrultusunda çocuk sağlığı hemşiresinin; toplumun sosyo-kültürel yapısını bilerek geleneksel uygulamaları değerlendirip yanlış uygulamaların zararları konusunda anne adaylarını ve anneleri bilinçlendirmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel uygulamalar, yenidoğan bakımı, geleneksel tutum, çocuk sağlığı hemşireliği

ABSTRACT

Aim: The aim of the study is to determine the effect of the training given to pregnant women about newborn care on traditional attitudes and practices.

Method: The research, which is in an interventional design with pretest-posttest, Education and Control groups, was carried out in a Family Health Center between November 2021 and February 2022 with a total of 90 pregnant women, Education group=45 and Control group=45. Pretest data from the pregnant women in the last trimester (28-40 weeks) in the Education and Control group; “Socio-Demographic Information Form”, “Traditional Practice Attitudes of Mothers Towards Baby Care Scale [TPAS]” and “Dysfunctional Beliefs and Practices in Maternal Health and Baby Care Scale [SNBA-MHCC]-Dysfunctional Practices Regarding Infant Care”. has been collected. After the questionnaire application, the training group was given training on “Traditional Practices Used in Neonatal Care” prepared by the researchers in line with the literature. The training program, which included correct approaches and traditional practices in newborn care lasted 40-45 minutes. The posttest data were collected by re-applying TPAS and SNBA-MHCC-Dysfunctional Practices for Infant Care to the Education and Control groups after the infants completed the newborn period and completed the first month.

Results: The mean age of the mothers was 28.97 ± 5.69 , 54.4% of them were 28 years old and over, 33.3% of them had a university or higher education level, 81.1% of them lived in a province-district, 72.2% of them had a nuclear family structure and 53.3% of them had only one child. It was determined that 82.2% of the mothers received information about infant care and puerperal care, 43.3% did not find traditional practices in infant care correct, and 82.2% of the family elders found traditional practices in infant care correct. As a result of the analyses, it was determined that the change between and within the groups in the total score averages of the mothers’ Traditional Practice Attitudes Regarding Baby Care and Dysfunctional Practices Regarding Baby Care was significant after the training.

Conclusion and Suggestions: As a result of the research, it was determined that the mothers showed correct knowledge and belief about baby care after the training given. In line with this result, the child health nurse; Knowing the socio-cultural structure of the society, it is recommended to evaluate traditional practices and to raise awareness of mothers and future mothers about the harms of wrong practices.

Keywords: Traditional practices, newborn care, traditional attitude, child health nursing

S.60

ÇOCUKLARDA AMELİYAT SONRASI AĞRININ BİLGİSAYAR DESTEKLİ YÜZ İFADESİ ANALİZİYLE DEĞERLENDİRİLMESİ

ASSESSMENT OF POSTOPERATIVE PAIN IN CHILDREN WITH COMPUTER ASSISTED FACIAL EXPRESSION ANALYSIS

Ayla İrem Aydın¹, Nurcan Özyazıcıoğlu²

¹Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bursa, ²Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bursa

ÖZET

Amaç: Çocuklarda ağrının değerlendirilmesi etkili ağrı yönetimi için önemlidir. Çocuklarda ameliyat sonrası dönemde ağrı değerlendirmesinde zorluklar yaşanmaktadır. Çalışma çocuklarda ameliyat sonrası ağrının bilgisayar destekli yüz ifadesi analiziyle değerlendirilmesi amacıyla yapıldı. Yöntem: Çalışmanın evrenini, Kasım 2019-Haziran 2021 tarihleri arasında Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Sağlık Uygulama ve

Araştırma Merkezi Hastanesi Çocuk Cerrahi Kliniği'nde ameliyat olan 7-18 yaş grubu hastalar oluşturdu. Çalışmanın örneklemini ise örneklem seçim kriterlerine uyan ve araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden 83 çocuk oluşturdu. Çalışma kapsamına toplamda 151 ağrı değerlendirmesi verisi alındı. Çalışmanın verileri Wong Baker ağrı ölçeği (WBS) ve Görsel Ağrı ölçeği (VAS) kullanılarak araştırma- macı tarafından çocuktan, anneden, hemşireden, bağımsız bir gözlemciden toplandı. Makine tahmini için de ağrı ile ilişkilendirilen yüz eylem birimleri kullanıldı. Çocuğun yüz eylem birimleri analizinde OpenFace programı, makine öğrenmesi algoritmalarında ise Python programı kullanıldı. Çalışmanın istatistik analizlerinde ICC korelasyon katsayıları ve Kappa katsayısı analizi testleri kullanıldı.

Bulgular: Çalışma sonuçlarımızda makinenin tahmin ettiği ağrı skoru ile çocuk, anne, hemşire ve gözlemcinin ağrı skoru değerlendirmeleri karşılaştırıldı. Çocuğun öz bildirim ağrı skoruna en yakın ağrı değerlendirmesi sırasıyla makine tahmini, anne ve hemşire olarak bulundu ($p<0,05$). Çocuğun ağrısının varlığı ya da yokluğuna yönelik kategorik ağrı sınıflamasına göre en yakın değerlendirmenin çocuğun annesi ve makine tahmini tarafından yapıldığı bulundu ($p<0,05$). Makinenin ağrı tahmininde kullanılan yüz eylem birimleri iki varyasyon şeklinde değerlendirildi. Her iki varyasyon içerisinde göz kapaklarının kısılması en çok etki değerine sahip yüz eylem birimi, burnun buruşturulması ise en az etki değerine sahip yüz eylem birimi olarak bulundu.

Sonuç ve Öneriler: Bu çalışmada test edilen yüz ifadesi analizinde kullanılan makine öğrenmesi yöntemi potansiyel olarak ölçeklendirilebilir, standart, sürekli ve geçerli ağrı değerlendirmesi izlemesi sağlayabilir. Klinik kullanımda hemşireler için alternatif bir ağrı değerlendirme yöntemi olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı değerlendirmesi, çocuk, makine öğrenmesi, yüz ifadesi analizi

ABSTRACT

Aim: It is important to assess postoperative pain in children. There are difficulties in the assessment of pain symptoms in the postoperative period. The present study was conducted to evaluate the use of computer-aided facial expression analysis to assess postoperative pain in children.

Methods: The study population consisted of patients in the age group of 7–18 years who underwent surgery at Bursa Uludağ University Faculty of Medicine Health Application and Research Hospital Pediatric Surgery Clinic between November 2019 and June 2021. The sample of the study consisted of total 83 children who agreed to participate in the study and who met the sample selection criteria. Overall, 151 pain assessments were included in the study. Data were collected by the researcher using the Wong Baker Faces (WBS) pain rating scale and Visual Analog Scale (VAS). Data were collected from the child, mother, nurse, and one external observer. Facial action units associated with pain were used for machine estimation. OpenFace was used to analyze the child's facial action units and Python was used for machine learning algorithms. Intraclass correlation coefficient, Kappa coefficient, and linear regression analysis were used for statistical analysis of the data.

Results: The pain score predicted by the machine and the pain score assessments of the child, mother, nurse, and observer were compared. The pain assessment closest to the self-reported pain score by the child was in the order of machine prediction, mother, and nurse ($p<0,05$). Categorical pain classification for the presence or absence of pain revealed that the assessment closest to the child's self-report was made by the mother and machine prediction ($p<0,05$). The facial action units used in the pain estimation of the machine were evaluated as two variations. In both variations, the eyelid tightener was found to be the face action unit with the most impact value, and the nose wrinkler was the facial action unit with the least impact value.

Conclusion: The machine learning method used for facial expression analysis assessed in this study can potentially be used as a scalable, standard, continuous, and valid pain assessment method. It can be used as an alternative pain assessment method for nurses in clinical practice.

Keywords: Pain assessment, child, machine learning, facial expression analysis

S.61

BATIN AMELİYATI OLAN ÇOCUKLARDA MOBİLİZASYON ÖNCESİ UYGULANAN TENS UYGULAMASININ AĞRI VE KORKU ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

THE EFFECT OF TENS INTERVENTION BEFORE MOBILIZATION ON PAIN AND FEAR IN CHILDREN WITH ABDOMINAL SURGERY: A RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL

Sibel Küçükkoğlu¹, Hilal Kurt Sezer², Bayram Sönmez Ünüvar³, Metin Gündüz⁴

¹Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, ²Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Zübeyde Hanım Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, ³KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Fizyoterapi Bölümü, ⁴Selçuk Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Cerrahisi

ÖZET

Amaç: Batın ameliyatı olan çocuklarda postoperatif dönemde mobilizasyon öncesi Transkutanöz Elektriksel Sinir Stimülasyon (TENS) uygulamasının ağrı ve korku üzerine etkisini belirlemektir.

Yöntem: Çalışma tek kör randomize kontrollü bir çalışmadır. Çalışma Konya'da bir tıp fakültesi hastanesi çocuk cerrahi servisinde, batin ameliyatı olan 7-12 yaş aralığındaki toplam 50 çocuk ile (Deney=25, Kontrol=25) yürütüldü. Deney grubunda yer alan çocuklara klinik rutin uygulamasına ek batin ameliyatı sonrası mobilize olmadan önce 30 dk TENS uygulandı. Kontrol grubu ise kliniğin rutin uygulamasını aldı. Uygulama öncesi hem deney hem de kontrol grupları için çocuklar, ebeveyn ve girişimi uygulayan araştırmacı tarafından Çocuk Korku Ölçeği (ÇKÖ), Visual Analog Skala (VAS) ve Wong Baker Yüz İfadeleri Derecelendirme Ölçeği (WBYİDÖ) dolduruldu. Prosedür başında, prosedür sırasında ve TENS prosedürü sonrası 30. dakikada olmak üzere toplamda 3 ölçüm alınarak, TENS'in ağrı ve korku üzerine etkisi incelendi. Çalışma 28.04.2021 tarihinde Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumundan alınan etik kurul izni ile yapılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ kabul edildi.

Bulgular: TENS uygulamasını alan deney grubu çocuklarında araştırmacı ebeveyn ve çocuk tarafından değerlendirilen ÇKÖ ve WBYİDÖ skoru kontrol grubuna kıyasla işlem sonrası ve işlem sonrası 30. Dk'da anlamlı şekilde düşüş göstermiştir ($p < 0.001$). Deney grubu çocuklarının kontrol grubuna kıyasla VAS skoru da prosedür boyunca anlamlı şekilde düşüş göstermiştir ($p < 0.001$).

Sonuç: Çalışma sonucunda klinikte var olan rutin analjezi girişimine ek olarak deney grubu çocuklarına uyguladığımız TENS uygulaması sayesinde çocuklarda ağrı ve korku düzeyinin anlamlı şekilde azalmaya fayda sağladığı tespit edilmiştir. Batin bölgesinde özellikle açık opere edilen çocuklarda klinik rutin analjezi uygulamasına ek TENS uygulaması klinik ortama entegre edilerek, farmakolojik yöntemlerin etkinliği daha da artırılabilir. Çalışmanın farklı yaş grubu ve operasyon geçirecek olan örneklem gruplarında denenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı yönetimi, çocuk, TENS, ameliyat, hemşirelik

ABSTRACT

Aim: Aim of this study to determine the effect of Transcutaneous Electrical Nerve Stimulation (TENS) intervention on pain and fear before mobilization in the postoperative period in children with abdominal surgery.

Method: The study is a single-blind randomized controlled trial. The study was applied with a total of 50 children (Intervention=25, Control=25) between the ages of 7-12 who had abdominal surgery in the pediatric surgery service of a medical school hospital in Konya. Intervention group were applied TENS for 30 minutes, before mobilization after abdominal surgery in addition to the clinical routine practice. The control group received the routine practice of the clinic. Before the intervention, the Child Fear Scale (CFS), Visual Analog Scale (VAS) and Wong-Baker Pain FACES Scale (WBS) were filled for both groups by the children, the parent, and the researcher who administered the intervention. The effect of TENS on pain and fear was examined by taking a total of 3 measurements at the beginning of the procedure, during the procedure and at the 30th minute after the TENS procedure. The study was applied with the permission of the ethics committee obtained on 28.04.2021 from the Turkish Medicines and Medical Devices Agency. Statistical significance was accepted as $p < 0.05$.

Results: In the intervention group who received the TENS carry out, the CFS and WBS scores evaluated by the researcher parent and the child decreased significantly during the procedure and at the 30th minute after the procedure compared to the control group ($p < 0.001$). The VAS score of the children in the intervention group also decreased significantly during the procedure compared to the control group ($p < 0.001$).

Conclusion: As a result of the study, it was determined that, in addition to the routine analgesia intervention in the clinic, the TENS carry out we applied to the children in the intervention group helped to significantly reduce the level of pain and fear in children. The effectiveness of pharmacological methods can be further increased by integrating TENS in addition to the clinical routine analgesia application, especially in children who had open surgery in the abdomen. It is recommended that the study be tried in different age groups and sample groups that will be surgery.

Keywords: Pain management, child, tens, surgery, nursing

S.62

KARDİYOVASKÜLER CERRAHİ SONRASI EKSTRAKORPOREAL MEMBRAN OKSİJENASYONU UYGULANAN PEDIYATRİK HASTALARIN ERKEN DÖNEM SONUÇLARI

EARLY OUTCOMES OF PEDIATRIC PATIENTS RECEIVING EXTRACORPOREAL MEMBRANE OXYGENATION AFTER CARDIOVASCULAR SURGERY

Fatma Bozdağ¹, Öznur Başdaş², Emine Hekim Yılmaz³, Numan Ali Aydemir⁴, Nurgül Yurtseven⁵, Aynur Baykal⁶

¹Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Şanlıurfa, ²Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Kayseri, ³Dr. İstanbul Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul, ⁴Dr. İstanbul Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Kalp ve Damar Cerrahi Kliniği, İstanbul, ⁵Dr. İstanbul Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Anestezi ve Reanimasyon Kliniği, İstanbul, ⁶Dr. İstanbul Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Pediatrik Kardiyak Cerrahi Yoğun Bakım Ünitesi, İstanbul

ÖZET

Amaç: Araştırma, ekstrakorporeal membran oksijenasyonu (ECMO) sistemine bağlanan pediatrik hastaların erken dönem sonuçlarını belirlemek amacıyla retrospektif olarak gerçekleştirildi.

Yöntem: Araştırma üçüncü düzey bir kalp cerrahisi merkezinin 01.01.2018- 01.01.2019 tarihleri arasında pediatrik kardiyak cerrahi yoğun bakım ünitesinde yatmış olan 590 hastadan ECMO'ya bağlanan 63 hasta ile yürütüldü. Hastaların dosya numaraları ile hastane veri sistemine (Nucleus) girişi yapıldı. Hem veri sisteminden hem de hasta dosyalardan yararlanılarak veriler elde edildi.

Bulgular: Hastaların %27'sinde enfeksiyon geliştiği, %11.1'inin ektopik taşikardiye girdiği, %9.5'ine pulmoner hipertansiyonun eşlik ettiği, %6.3'ünde nörolojik hasar, %11.1'inde şilotoraks, %3.2'sinde diyafram paralizisi, %3.2'sinde pnömotoraks geliştiği ve %3.2'sine trakeostomi açıldığı saptanmıştır. %30.2'nin renal replasman tedavisi almadığı ve alanların %57.1'inin periton diyalizine bağlandığı, %12.7'sinin ise hemodiyalize bağlandığı belirlenmiştir. Hastaların ECMO'da kalma süreleri kısaltıkça sağ kalım oranları arttı (p=0.030), hemodiyaliz alan hastaların ECMO'da kalma sürelerinin daha uzun ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak önemli olduğu (p=0.006) ve ECMO'da ventilatörde kalma süreleri arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde ilişki olduğu saptanmıştır (p=0.030).

Sonuç: ECMO uygulanan pediatrik hastaların komplikasyonlarının en aza indirgenip ilgili çalışmaların artırılması, bilgi ve deneyimlerin paylaşılması ile hastalarda morbidite ve mortalitesinin azaltılabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ekstrakorporeal membran oksijenasyonu, çocuk, komplikasyon, kardiyovasküler cerrahi.

ABSTRACT

Aim: The study was carried out retrospectively to determine the early outcomes of pediatric patients connected to the extracorporeal membrane oxygenation (ECMO) system.

Method: The study was conducted with 63 patients who were admitted to ECMO out of 590 patients hospitalized in the pediatric cardiac surgery intensive care unit of a third-level cardiac surgery center between 01.01.2018 and 01.01.2019. The patient's file numbers were entered into the hospital data system (Nucleus). Data were obtained by using both the data system and patient files.

Results: Infection developed in 27% of the patients, 11.1% had ectopic tachycardia, 9.5% had accompanying pulmonary hypertension, 6.3% had neurological damage, 11.1% had chylothorax, 3.2% had diaphragm paralysis, 3.2% had pneumothorax. developed and 3.2% of them underwent tracheostomy. It was determined that 30.2% of the patients did not receive renal replacement therapy and 57.1% of the patients were connected to peritoneal dialysis, and 12.7% of them were connected to hemodialysis. The shorter the patients' stay in ECMO, the higher the survival rate (p=0.030), the longer the hemodialysis patients' stay in ECMO and the statistically significant difference between the groups (p=0.006), and the positive correlation between the duration of stay on the ventilator in ECMO and low level of correlation (p=0.030).

Conclusion: It is thought that morbidity and mortality can be reduced in pediatric patients undergoing ECMO by minimizing complications, increasing relevant studies, and sharing knowledge and experience.

Keywords: Extracorporeal membrane oxygenation, child, complication, cardiovascular surgery.

S.63

ÇOCUĞU AÇIK KALP CERRAHİSİ GEÇİREN ANNELERDE DİNİ BAŞA ÇIKMA, UMUTSUZLUK VE YAŞAM KALİTESİ DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF RELIGIOUS COPING, HOPELESSNESS AND QUALITY OF LIFE LEVELS IN MOTHERS WHOSE CHILD HAD OPEN HEART SURGERY

Fatma Bozdağ¹, Öznur Başdaş²

¹Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Şanlıurfa

²Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Kayseri

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, pediatrik kardiyak cerrahi yoğun bakım ünitesinde açık kalp cerrahisi geçiren çocukların annelerinin dini başa çıkma tarzı, umutsuzluk ve yaşam kalitesi düzeylerini belirlemek amacıyla tanımlayıcı tipte yapılmıştır.

Yöntem: Çalışma 3. basamak bir kardiyak cerrahi yoğun bakım ünitesinde yatan açık kalp cerrahisi geçirmiş çocukların anneleri (n=225) ile yapılmıştır. Veriler Tanıtıcı Özellikler Anket formu, Dini Başa Çıkma Tarzı Ölçeği (DBTÖ), Beck Umutsuzluk Ölçeği (BUÖ) ve Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Ölçeği- Kısa Formu (WHOQOL-BREF-TR) kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan annelerin %53.4'nün 30 yaş ve altında, %34.2'nin ilköğretim mezunu ve %83.1'nin ev hanımı olduğu saptanmıştır. Annelerin ölçeklerden aldıkları puan ortalamaları incelendiğinde; Olumlu DBT Ölçeği 17.72±4.05, Olumsuz DBT Ölçeği 1.96±2.95, Beck Umutsuzluk Ölçeği 4.98±3.35 olarak belirlenir iken, WHOQOL BREF-TR Ölçeğinin alt boyutlarında bedensel alan 13.21±2.75, ruhsal alan 13.36±2.45, sosyal alan 14.18±3.18 ve ulusal çevre alanı 12.73±2.36 olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlar açık kalp cerrahisi geçirmiş ve pediatrik kardiyak cerrahi yoğun bakım ünitesinde yatmakta olan çocukların annelerinin olumlu dini başa tutumlarını yüksek, umutsuzluk düzeylerini düşük ve yaşam kalitelerini ise orta seviyenin biraz üzerinde algıladıklarını göstermektedir. Umutsuzluk düzeyi azaldıkça olumsuz dini başa tutumunun azaldığı, ruhsal, sosyal, ulusal ve bedensel alan yaşam kalitesinin arttığı belirlenmiştir.

Sonuçlar: Açık kalp cerrahisi gibi kritik bir operasyon geçiren çocukların yoğun bakım ünitesinde bakım ve tedavi aldıkları süreçte annelerinin psikososyal açıdan desteklenmeleri bakıma katılmalarında oldukça önemlidir. Bu süreçte annelerinin dini tutumları sağlık profesyonelleri tarafından yargılanmadan desteklenerek umutsuzluk düzeyleri azaltılarak yaşam kaliteleri artırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Açık kalp cerrahi, pediatri hemşire, dini tutum, umutsuzluk, yaşam kalitesi

ABSTRACT

Objective: This study was conducted in a descriptive type to determine the religious coping style, hopelessness and quality of life levels of mothers of children who underwent open heart surgery in the pediatric cardiac surgery intensive care unit.

Method: The study was conducted with mothers (n=225) of children who had undergone open heart surgery in a level 3 cardiac surgery intensive care unit. Data were collected using the Descriptive Characteristics Questionnaire, the Religious Coping Style Scale (RCS), the Beck Hopelessness Scale (BHS), and the World Health Organization Quality of Life Scale-Short Form (WHOQOL-BREF-TR).

Results: It was determined that 53.4% of the mothers participating in the study were 30 years old or younger, 34.2% were primary school graduates, and 83.1% were housewives. When the mean scores of the mothers from the scales were examined; While the Positive DBT Scale was 17.72±4.05, the Negative RCS Scale was 1.96±2.95, and the Beck Hopelessness Scale was 4.98±3.35, the sub-dimensions of the WHOQOL BREF-TR Scale were found to be 13.21±2.75 for the bodily domain, 13.36±2.45 for the mental domain, 14.18±3.18 for the social domain and 12.73±2.36 for the national domain. perimeter area was determined as 12.73±2.36. These results show that mothers of children who have undergone open heart surgery and are hospitalized in the pediatric cardiac surgery intensive care unit perceive their mothers to have a high positive attitude to religious coping, a low level of hopelessness, and a slightly higher quality of life. It has been determined that as the level of hopelessness decreases, negative religious attitude to coping decreases and the quality of life in the spiritual, social, national and physical spheres increases.

Conclusions: Psychosocial support of mothers during the process of receiving care and treatment in the intensive care unit of children undergoing a critical operation such as open heart surgery is very important in their participation in care. In this process, their mothers' religious attitudes can be supported by health professionals without being judged, and their hopelessness levels can be reduced and their quality of life can be increased.

Keywords: Open heart surgery, pediatric nurse, religious attitude, hopelessness, quality of life.

S.64

KOLCABA'NIN KONFOR KURAMI'NA TEMELLENEN HEMŞİRELİK BAKIMININ SÜNNET OLAN ÇOCUK VE EBEVEYNLERİNİN KONFOR SONUÇLARINA ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

HOW NURSING CARE BASED ON KOLCABA'S COMFORT THEORY AFFECTS COMFORT RESULTS OF THE MALE CIRCUMCISED CHILDREN AND THEIR PARENTS: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Fahriye Pazarcıkçı¹, Emine Efe²

¹Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Uzaktan Eğitim MYO, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Isparta, Türkiye, ²Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Antalya, Türkiye,

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı, Kolcaba'nın Konfor Kuramı'na temellenen hemşirelik bakımının sünnet olan çocuk ve ebeveynlerinin konfor sonuçlarına; çocukların konforlarının artırılması, kaygı, korku, ağrılarının azaltılması, ebeveynlerinin kaygılarının azaltılması, bakım memnuniyetlerinin artırılmasına etkisini belirlemektir.

Yöntem: Randomize kontrollü, deneysel, çift kör olan çalışma, Isparta ilinde bulunan bir hastanede Haziran-Eylül 2019 tarihleri arasında, girişim grubunda 52 çocuk ve ebeveyni, kontrol grubunda 46 çocuk ve ebeveyni ile gerçekleştirilmiştir. Girişim grubuna Kolcaba'nın Konfor Kuramı'na temellenen; standart bakım girişimleri, ameliyat hazırlık eğitimi, boyama ve bulmaca girişi, ödüllendirme girişi, tele izlem ve danışmanlık girişimlerinin birleşiminden oluşan konfor odaklı bakım girişimleri (KOBaG) protokolü ile uygulanan hemşirelik bakımı verilmiştir. Kontrol grubu, klinikte rutin uygulanan hemşirelik bakımı almıştır. Sonuç ölçümleri için çocuklarda; Konfor Davranışları Kontrol Listesi, Çocuk Anksiyete Skalası-Durumluluk, Çocuk Korku Ölçeği, Görsel Kıyaslama Ölçeği, ebeveynlerde; Spielberger Durumluluk Kaygı Ölçeği ve PedsQL Sağlık Bakımı Memnuniyet Ölçeği kullanılmıştır. Hipotezler için tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplarda t testi ve tekrarlı ölçümler için ANOVA testi kullanılmıştır.

Bulgular: Kolcaba'nın Konfor Kuramı'na temellenen hemşirelik bakımı sonrasında, gruplara ve ölçüm zamanlarına göre girişim grubunda bulunan çocukların lehine konfor, kaygı, korku; ebeveynlerin lehine kaygı ve bakım memnuniyeti puanları arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p < 0.05$). Ancak çocukların ağrı puanları arasında gruplar arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($p > 0.05$).

Sonuç ve Öneriler: Kolcaba'nın Konfor Kuramı'na temellenen hemşirelik bakımının uygulanabilir olduğu, sünnet olan çocukların konforlarını artırmada, kaygı ve korkularını azaltmada, ebeveynlerinin kaygılarını azaltmada ve bakım memnuniyetlerini artırmada etkili olduğu belirlenmiştir. Kolcaba'nın Konfor Kuramı'na temellenen KOBaG protokolü ile uygulanan hemşirelik bakımının, güvenilirlik ve pediatrik cerrahi kliniklerinde kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erkek sünneti, hemşirelik bakımı, kolcaba'nın konfor kuramı, konfor, pediatrik cerrahi

ABSTRACT

Aim: This study aims to determine how nursing care based on Kolcaba's Comfort Theory affects comfort results of male circumcised children and their parents. The effects also included increasing the child's level of comfort and decreasing their concern, fear, and pain, as well as, decreasing parents' concerns and increasing their care satisfactions.

Method: This randomized controlled experimental double-blinded study was conducted at a hospital in Isparta between June and September 2019 with 52 children and their parents in the intervention group and 46 children and their parents in the control group. The intervention group was provided nursing care practiced with comfort-oriented care interventions (COCaI) including standard care interventions, pre-operative training, coloring and puzzle intervention, rewarding intervention, telemonitoring and consulting interventions. The control group received routine nursing care practiced in the clinic. Children's data were evaluated using the Comfort Behaviors Checklist, Children's State Anxiety, Children's Fear Scale, Visual Analog Scale. Parents' data were evaluated through Spielberger's State-Trait Anxiety Scale, PedsQL Health Care Satisfaction Scale. Descriptive statistics, independent samples t-test, and ANOVA test in the repetitive measurements were used for the hypotheses.

Results: Following nursing care based on Kolcaba's Comfort Theory, a significant difference was detected between comfort, concern, and fear scores of the children in the intervention group in favor of the children, as well as concern and care satisfaction scores of the parents in favor of the parents according to groups and measurement times ($p < 0.05$). However, no significant difference was found between groups in terms of children's pain scores ($p > 0.05$).

Conclusion and Suggestions: Nursing care based on Kolcaba's Comfort Theory was found to be practical and effective in increasing circumcised children's level of comfort, decreasing parents' and children's concerns, and increasing their care satisfaction. Nursing care applied with the COCaI protocol based on Kolcaba's Comfort Theory is recommended to be used in outpatient and pediatric surgery clinics.

Keywords: Male circumcision, nursing care, kolcaba's comfort theory, comfort, pediatric surgery

S.65

EBEVEYNLERİN SÜNNET HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ: KALİTATİF ÇALIŞMA

PARENTS' OPINIONS ON CIRCISM: QUALITATIVE STUDY

Sevim Çimke¹, Dilek Yıldırım Gürkan², Sevinç Polat³

¹Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Yozgat, ²Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Yozgat,

³Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Yozgat

ÖZET

Amaç: En çok uygulanan cerrahi işlemlerden biri olan sünnetin uzun bir geçmişi vardır ve günümüzde çeşitli dini, kültürel ve toplumsal bağlamların ayrılmaz bir parçasıdır. Bu çalışma, ebeveynlerin sünnette bakış açılarının değerlendirilmesi amacıyla yapıldı.

Materyal ve Metot: Çalışma, nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirildi. Çalışma yapılmadan önce etik kurul izni alındı. Araştırma, Temmuz-Ağustos 2022 tarihleri arasında çalışmaya katılmaya gönüllü, erkek çocuğu olan 24 ebeveynle yürütüldü. Veriler, sosyodemografik veri formu ve yarı yapılandırılmış veri formu kullanılarak toplandı. Çalışmada nicel veriler tanımlayıcı istatistikler kullanılarak, nitel veriler ise tematik kodlama yoluyla analiz edildi.

Bulgular: Çalışmada, çocukların %84, 6 sınıf sünnet olmasına ebeveynlerin birlikte karar verdiği, çocukların %19'unun ise tıbbi bir gereklilik sonucu sünnet olduğu belirlendi. Çocuğu sünnet olan ebeveynlerin tamamı, geri dönme şansı olsa çocuklarını yeniden sünnet ettireceklerini ifade etti. Çalışmada nitel veriler 4 tema altında toplandı. "Çocuğu sünnet ettirmeyi isteme sebebi", "Sünnet ile ilgili kaygı sebepleri", "Sünnetin çocuk için fayda ve zararları", Sünnet ve çocuk hakkı". Çalışmada ebeveynler, dini gereklilik olduğu ve sağlık için faydalı olduğunu düşündüğü için çocuklarını sünnet ettirdiğini belirtti. Ebeveynlerin büyük çoğunluğu sünnetin bir çocuk hakkı ihlali olduğunu düşünmediğini, yetişkinliğe kadar erteleyerek çocuğun karar vermesinin psikolojik sorunlara sebep olabileceğini ifade etti. Bununla ilgili bir ebeveynin ifadesi "Yetişkinliğe kadar sünnet yapılmamasını gereksiz buluyorum çünkü yaş büyüdükçe bedeni de büyüyecek ve o zaman sosyal psikolojik sorunlar yaşayacağını düşünüyorum, büyüdüğünde olmak istese de kaygılanıp yaptırmak bile istemeyecektir" şeklindeydi. Başka bir ebeveyn ise "sünnetin bir tercih konusu olduğunu düşünüyorum" şeklinde görüş belirtti.

Sonuç: Bu çalışmada ebeveynlerin dini sebeplerle çocuklarını sünnet ettirdiği belirlendi. Pediatri hemşirelerinin uygun şekilde ve koşullarda çocuklarını sünnet ettirme konusunda ebeveynleri bilgilendirmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sünnet, ebeveyn, görüş

ABSTRACT

Objective: Circumcision, one of the most commonly performed surgical procedures, has a long history and is an integral part of various religious, cultural and social contexts today. This study was carried out with the aim of evaluating the perspectives of parents on circumcision.

Materials and Methods: The study was carried out with the qualitative research method. Ethics committee approval was obtained before the study was conducted. The research was carried out with 24 parents with a boy who volunteered to participate in the study between July and August 2022. Data were collected using a sociodemographic data form and a semi-structured data form. In the study, quantitative data were analyzed using descriptive statistics, and qualitative data were analyzed through thematic coding.

Results: In the study, it was determined that 84.6% of the children decided to be circumcised together by the parents, and 19% of the children were circumcised as a result of medical necessity. All of the parents whose children were circumcised stated that they would have their children circumcised again if they had the chance to return. In the study, qualitative data were collected under 4 themes. "Reason for wanting to have the child circumcised", "Reasons for anxiety about circumcision", "Benefits and harms of circumcision for the child", Circumcision and the right of the child". In the study, parents stated that they had their children circumcised because they thought it was a religious requirement and beneficial for health. The majority of the parents stated that they do not think that circumcision is a violation of the right of the child, and that the decision of the child by postponing it until adulthood may cause psychological problems. A parent's statement regarding this was as follows: "I find it unnecessary not to be circumcised until adulthood, because as the age gets older, his body will also grow and I think he will have social and psychological problems. Another parent stated that "I don't think circumcision is a matter of choice".

Conclusion: In this study, it was determined that parents circumcised their children for religious reasons. It is recommended that pediatric nurses inform parents about circumcision of their children in appropriate conditions and conditions.

Keywords: Circumcision, parent, opinion

S.66

ERKEK ÇOCUKLARDA SÜNNET YAŞININ ANKSİYETE VE BENLİK ALGISI ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF CIRCUMCISION AGE ON ANXIETY AND SELF-PERCEPTION IN BOYS

Feride Yavuz¹, Hacer Kobya Bulut²

¹Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü, Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Trabzon, ²Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Karadeniz Teknik Üniversitesi Hemşirelik Bölümü, Trabzon

ÖZET

Amaç: Bu araştırma erkek çocuklarda sünnet yaşının anksiyete ve benlik algısı üzerine etkisini değerlendirmek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Kesitsel ve tanımlayıcı nitelikte olan araştırma, 1 Mayıs-30 Haziran 2021 tarihleri arasında yürütüldü. Araştırmaya il merkezinde bulunan ilköğretim okullarının dördüncü sınıfına devam eden 342 erkek çocuk dahil edildi. Veriler Soru Formu, Piers-Harris'in Çocuklarda Öz Kavramı Ölçeği ve Çocuklar için Sürekli Kaygı Envanteri ile toplandı. Tanımlayıcı istatistikler, One Way Anova ve Tamhane Post Hoc testleri ile veriler değerlendirildi.

Bulgular: Çocukların sünnet yaş ortalaması 26.58±26.90 ay olduğu belirlendi. Çocukların %53.2'si 0-1 yaş ve %21.1'i 3-6 yaş döneminde sünnet yaptırıldığı saptandı. 3-6 yaş döneminde sünnet olan çocukların diğer yaş dönemlerinde (0-1, 1-3, 6-12 yaş) sünnet olanlara göre sürekli anksiyete puan ortalamaları yüksekti ve ileri düzeyde anlamlı fark vardı (p<0.01). 3-6 yaş döneminde sünnet olanların diğer yaş dönemlerinde (0-1, 1-3, 6-12 yaş) sünnet olanlara göre benlik algısı puan ortalamaları düşüktü ancak gruplar arasında anlamlı fark yoktu (p>0.05).

Sonuçlar: Araştırmanın sonucuna göre 3-6 yaş döneminde sünnet olanların sürekli anksiyeteleri yüksekti ve benlik algıları düşüktü. Toplumumuzda dini ve kültürel önemi olan sünnetin çocukları psikososyal açıdan olumsuz etkilememesi için en uygun yaş döneminde yaptırılması ve hemşirelerin bu konuda ebeveynlere danışmanlık yapması önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, benlik algısı, çocuk, hemşirelik, sünnet

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to evaluate the effect of circumcision age on anxiety and self-perception in boys.

Methods: This cross-sectional and descriptive study was conducted between 1 May and 30 June 2021. 342 fourth-grade primary school boys in a provincial center were recruited for this study. The data were collected with a questionnaire, the Piers-Harris Children's Self-Concept Scale (PHSCS), and the Trait Anxiety Inventory for Children (TAIC) and analyzed using descriptive statistics, One Way ANOVA, and Tamhane Post Hoc tests.

Results: It was determined that the mean circumcision age was 26.58±26.90 months. 53.2% and 21.1% of the children were circumcised at the age of 0-1 and 3-6, respectively. The mean trait anxiety scores of children circumcised at 3-6 years of age were statistically significantly higher than those circumcised at other age periods (0-1, 1-3, 6-12 years) (p<0.01). Those circumcised at the age of 3-6 years had lower mean self-perception scores than the others (0-1, 1-3, 6-12 years), but no significant difference was observed between the groups (p>0.05).

Conclusion: As a result of this study, children circumcised between the ages of 3 and 6 years had high trait anxiety and low self-perception. It is recommended that circumcision, which has religious and cultural importance, should be performed in the most appropriate period to avoid negative psychosocial effects, and nurses should counsel parents about the most appropriate age period.

Keywords: Anxiety, child, circumcision, nursing, self-perception

S.67

KARACİĞER NAKLİ OLMUŞ ÇOCUKLARIN EBEVEYNİ OLMAK: BOYLAMSAL BİR ÇALIŞMA

PARENTING CHILDREN WITH LIVER TRANSPLANTATION: A LONGITUDINAL STUDY

Yeliz Suna Dağ¹, Emriye Hilal Yayan², Tefrik Tolga Şahin³

¹Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ, ²İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya, ³İnönü Üniversitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Malatya

ÖZET

Amaç: Bu araştırma karaciğer nakli olmuş çocuklara sahip ebeveynlerin yaşam kalitesi, kaygı ve depresyon düzeylerini boylamsal olarak incelemek amacı ile yapılmıştır.

Method: Araştırmamız 01.01.2018 - 01.01.2021 tarihleri arasında İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Karaciğer Nakil Enstitüsü çocuk karaciğer nakli kliniğinde yatışlı çocuğu olan 20 ebeveyn ile 2 yıllık bir boylamsal çalışma olarak yapılmıştır. Araştırmamıza alınan ebeveynler çocuklarının cerrahi öncesinden başlanarak cerrahi sonrası 1. 3. 6. 12. 18. ve 24. aylarda takip edilmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında, Ebeveyn Bilgi Formu, Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Anketi, Süreklilik Kaygı Ölçeği ve Beck Depresyon Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin hesaplanmasında yüzde, ortalama vs kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmamıza katılan ebeveynlerin % 40'ının anne olduğu, %65 'inin hiç kimseden destek almadığı, annelerin hiçbiri , babaların ise %75'inin çalışmadığı, ve anne yaş ortalamalarının 35.40 ± 6.66 , baba yaş ortalamalarının 39.10 ± 7.48 olduğu belirlenmiştir. Araştırmamızda yaşam kalitesi ölçeğinin toplam puanının 17.90 ± 2.55 , kaygı ölçeği toplam puanlarının 51.52 ± 3.35 , depresyon ölçeği toplam puanlarının 30.69 ± 6.20 olduğu bulunmuştur. Takipler neticesinde ebeveynlerin kaygı puanlarının 2. 3. 4. ve 7. ölçümlerde, depresyon puanlarının 2. 4. ve 7. ölçümlerde, yaşam kalitesi puanlarının ise 7. ölçümde düştüğü belirlenmiştir.

Sonuç: Araştırmamızda ebeveynlerin orta düzeyde anksiyete ve şiddetli düzeyde depresyon yaşadıkları tespit edilmiş olup iki yıllık izlemler neticesinde ebeveynlerin yaşam kalitesi, anksiyete ve depresyon düzeylerinde dalgalanmaların görüldüğü belirlenmiştir. Bu doğrultuda nakil olan çocuklarla beraber ebeveynlerinin de yıllar içerisinde takiplerinin yapılmasının önemli olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, ebeveyn, nakil

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to examine the quality of life, anxiety and depression levels of parents with children who have had liver transplants, longitudinally.

Method: Our research was carried out between 01.01.2018 - 01.01.2021 as a 2-year longitudinal study with 20 parents with hospitalized children at the Inonu University Turgut Özal Medical Center Liver Transplant Institute pediatric liver transplant clinic. The parents included in our study were followed up at the 1st, 3rd, 6th, 12th, 18th and 24th months after the surgery, starting with their children's pre-surgery. Parent Information Form, World Health Organization Quality of Life Questionnaire, Trait Anxiety Inventory and Beck Depression Inventory were used to collect research data. Percentage, mean, etc. were used in the calculation of the data.

Results: It was determined that 40% of the parents participating in our study were mothers, 65% did not receive support from anyone, none of the mothers and 75% of the fathers were working, and the mean age of the mother was 35.40 ± 6.66 , and the mean age of the father was 39.10 ± 7.48 . In our study, it was found that the total score of the quality of life scale was 17.90 ± 2.55 , the total score of the anxiety scale was 51.52 ± 3.35 , and the total score of the depression scale was 30.69 ± 6.20 . As a result of the follow-ups, it was determined that the anxiety scores of the parents in the 2nd, 3rd, 4th and 7th measurements, the depression scores in the 2nd, 4th and 7th measurements, and the quality of life scores in the 7th measurement decreased.

Conclusion: In our study, it was determined that the parents experienced moderate anxiety and severe depression, and it was determined that there were fluctuations in the quality of life, anxiety and depression levels of the parents as a result of the two-year follow-up. In this direction, it is thought that it may be important to follow up the children who have been transferred, as well as their parents over the years.

Keywords: Child, parent, transplant

S.68

KARACİĞER NAKLİ YAPILMIŞ ÇOCUKLARDA DEPRESYON, UMUT VE YAŞAM KALİTESİ: KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA

DEPRESSION, HOPE, AND QUALITY OF LIFE IN CHILDREN WITH LIVER TRANSPLANT: A COMPARATIVE STUDY

Semiha Dertli¹, Ulviye Günay², Abdullah Sarman³

¹Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Elazığ, ²İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya, ³Bingöl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bingöl

ÖZET

Amaç: Bu kesitsel tanımlatıcı çalışma, karaciğer nakli olan çocuklarda depresyon, umut ve yaşam kalitesini belirlemek ve sağlıklı yaşlıları ile karşılaştırmak amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma, Haziran 2020-Kasım 2021 tarihleri arasında, Türkiye'nin doğusunda bir hastanenin karaciğer nakil kliniğinde yürütülmüştür. Çalışmanın örneklemini veri toplama tarihinden 6 ay ve daha fazla süredir karaciğer nakli yapılmış olan 7-18 yaş arasındaki çocuklar (n=54) ile aynı yaş ve cinsiyetteki sağlıklı çocuklar (n=55) olmak üzere toplam 109 çocuk oluşturmuştur. Veriler Çocuk ve Aile Tanıtıcı Bilgi Formu, Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği (ÇDÖ), Çocuklarda Umut Ölçeği (ÇUÖ) ve Çocuklar İçin Yaşam Kalitesi Ölçeği (ÇYKÖ) ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, student t testi ve pearson korelasyon testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmada ÇDÖ puan ortalamaları karaciğer nakli olan çocuklarda 14.31 ± 5.09 ve sağlıklı yaşlılarında 15.54 ± 6.22 ($t=0.262$,

$p>0.05$); ÇUÖ puan ortalamaları karaciğer nakli olan çocuklarda 25.51 ± 5.37 ve sağlıklı yaşlarında 27.56 ± 6.26 ($t=0.070$, $p>0.05$) ve ÇİYKÖ puan ortalamaları karaciğer nakli olan çocuklarda 50.37 ± 11.60 ($t=0.002$, $p<0.05$) ve sağlıklı yaşlarında 56.00 ± 6.42 ($r=0.070$, $p>0.05$) olarak bulunmuştur.

Karaciğer nakli olan çocukların depresyon ile umut puan ortalamaları arasında negatif yönde korelasyon olduğu ($r=-.446$, $p<0.05$); depresyon ile yaşam kalitesi puan ortalamaları arasında ($r=-.050$, $p>.717$) ve umut ile yaşam kalitesi puan ortalamaları arasında ($r=.174$, $p>.208$) korelasyon olmadığı bulunmuştur.

Sonuç: Çalışmada, hem karaciğer nakli olan çocukların hem de sağlıklı yaşlarının depresyon düzeylerinin düşük olduğu, her iki grubun da umut düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Araştırmada sağlıklı çocukların yaşam kalitesi düzeylerinin nakil olan çocuklardan yüksek olduğu ve aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$).

Anahtar Kelimeler: Karaciğer nakli, depresyon, umut, yaşam kalitesi, çocuk

ABSTRACT

Aim: This cross-sectional study was conducted to determine depression, hope and quality of life in children with liver transplantation and to compare them with their healthy peers.

Methods: The study was conducted in the liver transplant clinic of a hospital in eastern Turkey between June 2020 and November 2021. The sample of the study consisted of a total of 109 children, including children aged 7-18 years ($n=54$) who had liver transplantation at least 6 months or more before the data collection date, and healthy children of the same age and gender ($n=55$). Data were collected with the Child and Family Descriptive Information Form, Depression Scale for Children (CDI), Hope Scale for Children (CHS), and Quality of Life Scale for Children (Kid-KINDL). Descriptive statistics, student t test and pearson correlation test were used to evaluate the data.

Results: In the study, CDI mean scores were 14.31 ± 5.09 in children with liver transplant and 15.54 ± 6.22 in healthy peers ($t=0.262$, $p>0.05$). The mean scores of the CHS were 25.51 ± 5.37 in children with liver transplantation and 27.56 ± 6.26 in healthy peers ($t=0.070$, $p>0.05$) and Kid-KINDL scores were 50.37 ± 11.60 ($t=0.002$, $p<0.05$) in children with liver transplantation and 56.00 ± 6.42 ($r=0.070$, $p>0.05$) in healthy peers.

There was a negative correlation between depression and hope scores of children with liver transplantation ($r=-.446$, $p<0.05$). There was no correlation between depression and quality of life mean scores ($r=-.050$, $p>.717$) and hope and quality of life mean scores ($r=.174$, $p>.208$).

Conclusion: In the study, the children with liver transplantation and their healthy peers had low depression levels and high hope levels, and the difference between them was not significant; It was found that the quality of life of healthy children was higher than that of children who had a transplant and the difference between them was significant.

Keywords: Liver transplant, depression, hope, quality of life, child

S.69

KARACİĞER NAKLİ OLMUŞ ÇOCUKLARIN PSİKOSOSYAL DURUMLARININ İNCELENMESİ: 2 YILLIK BİR BOYLAMSAL ÇALIŞMA

INVESTIGATION OF PSYCHOSOCIAL STATUS OF CHILDREN WITH LIVER TRANSPLANTATION: A 2 YEAR LONGITUDINAL STUDY

Yeliz Suna Dağ¹, Emriye Hilal Yayan², Tefvik Tolga Şahin³

¹Firat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ, ²İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, ³İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi, Malatya

ÖZET

Amaç: Bu araştırma karaciğer nakli olmuş çocukların psikososyal durumlarını incelemek amacı ile yapılmıştır.

Method: Araştırmamız 01.01.2018 - 01.01.2021 tarihleri arasında İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Karaciğer Nakil Enstitüsü çocuk karaciğer nakli kliniğinde yatışı olan 15 çocuk ile 2 yıllık bir boylamsal çalışma olarak yapılmıştır. Araştırmamıza alınan çocukların cerrahi öncesinden başlanarak cerrahi sonrası 1. 3. 6. 12. 18. ve 24. aylarda izlemleri gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerin toplanmasında, Çocuk Bilgi Formu, Çocuklar İçin Yaşam Kalitesi Ölçeği, Çocuklar İçin Travma Sonrası Duygusal Stres Ölçeği ve Çocuklarda Umud Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin hesaplanmasında yüzde, ortalama vs kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmamızda çocukların % 60'ının erkek, % 86.9'unun ailesinden (anne, baba ve kardeş) bağış aldığı ve yaş ortalamalarının 8.80 ± 1.260 olduğu belirlenmiştir. Araştırmamızda yaşam kalitesi ölçeğinin toplam puanının 40.01 ± 1.42 , travma sonrası duygusal stres ölçeği toplam puanlarının 55.66 ± 3.64 , umut ölçeği toplam puanlarının 12.05 ± 1.98 olduğu bulunmuştur. Ayrıca çocukların 3. 5. ve 7. izlemlerde yaşam kalitelerinin ve umut düzeylerinin arttığı ve travma sonrası stres düzeylerinin azaldığı tespit edilmiştir.

Sonuç: Araştırmamızda çocukların yaşam kalitesi umut düzeyi ve travma sonrası stres düzeylerinde izlemler arasında dalgalanmaların görüldüğü belirlenmiştir. Bu doğrultuda nakil olan çocukların yıllar içerisinde izlemlerinin yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, ebeveyn, nakil

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to examine the psychosocial status of children who had liver transplantation.

Method: Our research was carried out as a 2-year longitudinal study with 15 children hospitalized in the Inonu University Turgut Özal Medical Center Liver Transplant Institute pediatric liver transplant clinic between 01.01.2018 - 01.01.2021. The children included in our study were followed up at the 1st, 3rd, 6th, 12th, 18th and 24th months after surgery, starting before surgery. Child Information Form, Children's Quality of Life Scale, Children's Post-Traumatic Emotional Stress Scale and Children's Hope Scale were used to collect research data. Percentage, mean, etc. were used in the calculation of the data.

Results: In our study, it was determined that 60% of the children were male, 86.9% of them received donations from their families (mother, father and sibling), and the mean age was 8.80 ± 1.260 . In our study, it was found that the total score of the quality of life scale was 40.01 ± 1.42 , the total score of the post-traumatic emotional stress scale was 55.66 ± 3.64 , and the total score of the hope scale was 12.05 ± 1.98 . In addition, it was determined that the quality of life and hope levels of the children increased and their post-traumatic stress levels decreased in the 3rd, 5th and 7th follow-ups.

Conclusion: In our study, it was determined that there were fluctuations in children's quality of life, hope level and post-traumatic stress levels between follow-ups. In this direction, it was concluded that the children who had a transplant should be followed up over the years.

Keywords: Child, parent, transplant

S.70

GASTROŞİZİS NEDENİ İLE AMELİYATI OLAN YENİDOĞANIN HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU

NURSING CARE OF A NEWBORN WITH SURGERY DUE TO GASTROCHISIS: A CASE REPORT

Derya Suluhan¹, Ecem Sağıroğlu², Dilek Yıldız³, Can İhsan Öztoran⁴

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, ²Ankara Şehir Hastanesi, Çocuk Cerrahi Yoğun Bakım Kliniği, Ankara, ³Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, ⁴Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı, Tıp Fakültesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Bilkent, Ankara

ÖZET

Amaç: Konjenital karın duvarı anomalilerinden biri olan gastroşizisin insidansı yıllar içerisinde artış göstermektedir. Gastroşizisin nedeni tam olarak bilinmemekle birlikte, doğumdan sonra erken dönemde cerrahi girişim gerektiren bir hastalıktır. Bu olguyla çocuk cerrahisi yoğun bakım ünitesinde ameliyat olan gastroşizisli yenidoğanın postoperatif dönemdeki hemşirelik sürecinin anlatılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Olgu 31. gestasyonel haftasında, 2780 gram doğum ağırlığıyla dünyaya gelen erkek bebektir. Prenatal dönemde gastroşizis tanısı konulan olguya postnatal birinci günde yatak başı primer onarım yapılmıştır. Hastada abdominal kompartman sendromu gelişmesi üzerine silo yöntemiyle bağırsaklar dışarıya alınmıştır. Hastanın genel durumu düzelince tekrar primer onarım yapılmıştır. Hemşirelik sürecinde Virginia Henderson'un 14 Temel Gereksinim Kuramı'na göre sağlık öyküsü alınmıştır. Kuzey Amerika Hemşirelik Tanıları Birliği [North American Nursing Diagnosis Association-International (NANDA-I)] Taksonomi II Hemşirelik Tanılarına göre olası/mevcut hemşirelik tanıları belirlenmiştir. Hemşirelik Girişimleri Sınıflaması [Nursing Interventions Classification (NIC)] ve Hemşirelik Çıktıları Sınıflaması [Nursing Outcomes Classification (NOC)] kullanılarak hemşirelik süreci gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Olgunun hemşirelik sürecinde "Etkisiz Solunum Örüntüsü", "Doku Perfüzyonunda Etkisizlik", "Sıvı Volüm Fazlalığı", "Gastrointestinal Motilitede Fonksiyon Bozukluğu", "Akut Ağrı", "Bebğin Beslenme Örüntüsünde Etkisizlik", "Enfeksiyon Riski", "Cerrahi (Sonrası) İyileşmede Gecikme Riski", "Oral Mukoz Membranda Bozulma Riski", "Emzirmenin Kesintiye Uğraması", "Bağlanmada Bozulma Riski" ve "Ebevenylikte Yetersizlik Riski" hemşirelik tanıları olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Hemşirelik sürecinde NANDA hemşirelik tanılama sistemi, NOC Çıktıları ve NIC girişimleri kullanılarak hemşirelik bakımı yönetilen olgunun yatışının 26. gününde taburculuğu gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gastroşizis, hemşirelik bakımı, Henderson hemşirelik modeli, NIC, NOC

ABSTRACT

Introduction and purpose: The incidence of gastroschisis, one of the congenital abdominal wall anomalies, has been increasing over the years. Although the cause of gastroschisis is not known exactly, it is a disease that requires surgical intervention in the early period after birth. With this case, it is aimed to explain the nursing process in the postoperative period of a newborn with gastroschisis who

was operated in the pediatric surgery intensive care unit.

Method: The case is a male baby born at the 31st gestational week with a birth weight of 2780 grams. Bedside primary repair was performed on the first postnatal day in the case who was diagnosed with gastroschisis in the prenatal period. As the patient developed abdominal compartment syndrome, the intestines were taken out by the silo method. When the general condition of the patient improved, primary repair was performed again. During the nursing process, a healthy history was taken according to Virginia Henderson's 14 Basic Needs Theory. Possible/current nursing diagnoses were determined according to the North American Nursing Diagnosis Association-International (NANDA-I) Taxonomy II Nursing Diagnoses. Nursing process was carried out using Nursing Interventions Classification (NIC) and Nursing Outcomes Classification (NOC).

Indications: "Ineffective Respiratory Pattern", "Ineffectiveness in Tissue Perfusion", "Excess of Fluid Volume", "Dysfunction in Gastrointestinal Motility", "Acute Pain", "Ineffectiveness in Nutritional Pattern of the Baby", "Infection" during the nursing process of the patient. Nursing diagnoses "Risk of Delay in Recovery", "Risk of Delay in Recovery", "Risk of Disruption in Oral Mucous Membrane", "Interruption of Breastfeeding", "Risk of Impairment in Attachment" and "Risk of Inadequacy in Parenting".

Results: The patient, whose nursing care was managed by using NANDA nursing diagnosis system, NOC Outputs and NIC interventions during the nursing process, was discharged on the 26th day of hospitalization.

Keywords: Gastroschisis, nursing care, Henderson nursing model, NIC, NOC

S.71

YARIK DAMAK VEYA YARIK DUDAKLI ÇOCUĞA SAHİP EBEVEYNLERİN STRESLE BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİNİN BELİRLENMESİ

IDENTIFYING STRATEGIES FOR COPING WITH THE STRESS OF HAVING A CHILD WITH A CLEFT PALATE OR A CLEFT LIP

Selin Kaplan Laço¹, Emriye Hilal Yayan²

¹Firat Üniversitesi, Elazığ, ²İnönü Üniversitesi, Malatya

ÖZET

Amaç: Bu araştırma Türkiye'deki yarık dudak damaklı çocuğa sahip olan ebeveynlerin yaşadığı strese karşı geliştirdikleri başa çıkma stratejilerinin belirlenmesi amacı ile yapılmıştır.

Materyal ve Metot: Bu araştırmanın verileri Google Formu kullanarak oluşturulan çevrimiçi bir anket ve Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Araştırma çevrim içi ortamlarda online olarak yürütülmüştür. Yarık dudak, damaklı çocuğa sahip ebeveynlerin oluşturduğu Facebook, Instagram ve Whatsap çevrim içi ortamları veri toplamak için kullanılmıştır. Çalışmada örneklem seçimine gidilmeyip, çalışmaya katılmayı kabul eden ve online anketi cevaplayan 300 ebeveyn çalışma kapsamına alınmıştır.

Bulgular: Ebeveynlerin başa çıkma strateji toplam puan ortalaması 73,84±8,58 iken ölçek alt boyutlarının Sosyal Destek Arama 23,17±4,66, Problem Çözme 29,48±3,71 ve Kaçınma 21,18±4,21 olduğu tespit edilmiştir. Annelerin başa çıkma puan ortalamalarının, üniversite mezunu olan ebeveynlerin, ekonomik durumu iyi ve orta olanların puan ortalamalarının daha yüksek olduğu ve gruplar arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Çocuğun yaşı arttıkça kaçınma puan ortalamasının düştüğü, ebeveyn yaşı ve gebelik sayısı arttıkça tüm boyutların puanların düştüğü belirlenmiştir.

Sonuç: Ebeveynlerin sosyal destek aradıkları, problem çözmeye çalıştıkları ve kaçınma tepkisi verdikleri söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Yarık dudak, yarık damak, başa çıkma, stres

ABSTRACT

Purpose: This research was conducted to determine the coping strategies developed by parents who have a child with cleft lip and palate in Turkey against the stress they experience.

Materials and Methods: The data of this study were collected using an online questionnaire created using the Google Form and the Coping Strategies Scale. The research was conducted online in online environments. Facebook, Instagram and Whatsapp online environments created by parents with children with cleft lip and palate were used to collect data. Sample selection was not made in the study, and 300 parents who accepted to participate in the study and answered the online questionnaire were included in the study.

Results: While the parents' total coping strategy score was 73.84±8.58, the sub-dimensions of the scale were Social Support Searching 23.17±4.66, Problem Solving 29.48±3.71 and Avoidance 21.18±4.21. detected. It was determined that the mean scores of coping of mothers, parents who were university graduates, those with good and moderate economic status were higher, and there was a significant difference between the groups. It was determined that the mean avoidance score decreased as the age of the child increased, and the scores of all dimensions decreased as the age of the parents and the number of pregnancies increased.

Conclusion: It can be said that parents seek social support, try to solve problems and give an avoidance reaction.

Keywords: Cleft lip, cleft palate, coping, stress

S.72**BİBERON İLE BESLENEN 0-6 AYLIK YARIK DAMAK-DUDAKLI BEBEKLERDE BESLENME POZİSYONUNUN BESLENME PERFORMANSINA ETKİSİ****THE EFFECT OF NUTRITIONAL POSITION ON NUTRITIONAL PERFORMANCE IN 0-6 MONTHS-OLD INFANTS WITH CLEFT LIP AND/OR PALATE**

Şerife Kartal Erdost¹, Duygu Gözen²

¹İÜ-Cerrahpaşa Tıp Fakültesi / Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Anabilim Dalı, İstanbul, ²İÜ-Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi / Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul

ÖZET

Giriş: Dudak damak yarık(DDY)'ları bebeğin beslenme durumunu olumsuz etkileyen konjenital anomalilerden biridir. Bu bebeklerin cerrahi uygulama için istenen vücut ağırlığına ulaşması gerekmektedir. Yeterli beslenmenin desteklenmesinde "beslenme yöntemi" çok önemlidir.

Yöntem: Araştırma, İÜ-C Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Polikliniği'nde Ocak 2021 - 2022 tarihleri arasında preoperatif takipleri yapılan DDY'lı miyadında doğan 0-6 aylık bebeklerin biberonla beslenmeleri sırasında kullanılan "yük-seltilmiş yan pozisyonda(YYP)" besleme yönteminin bebeklerin fizyolojik değerleri ve beslenme performansı üzerine etkisini belirlemek amacıyla tek gruplu yan deneysel olarak gerçekleştirildi. Takipleri yapılan bebekler(N:46) araştırmanın evrenini oluşturdu. Bu tarihlere aynı poliklinikte izlenen özel biberon ile beslenmekte olan, çalışmaya katılmaya gönüllü olan ailelerin bebekleri CTF Klinik Araştırmalar Etik Kurul'larından izin A - 03 kararı (No:59491012-604.01.02) ve hastaneden izin alındıktan sonra (n=45) dahil edildi. Araştırmaya katılan bebeklerin beslenmeden önce yükseltilmiş dik pozisyon(YDP) ve yükseltilmiş yan pozisyon(YYP)'larda 5dk dinlendikten sonra kalp tepesi atım(KTA) sayıları, oksijen saturasyon(SpO₂) değerleri, beslenme performanslarının (beslenme süresi, beslenme verim oranı ve alınan besin miktarı yüzdesi) ortalamaları, beslenme öncesi, beslenme süreci (ortalama)'nda ve beslenmeden 5dk sonra kaydedildi.

Bulgular: Beslenme öncesi, beslenme süreci ve beslenme sonrası 5.dk KTA sayıları, SpO₂ değerleri ve beslenme performansları açısından pozisyon grupları arasında anlamlı fark yoktu (p>0.05). Besleme süresi (U=924 p=0,474), aldığı besin miktarı (U=915,00 p=0,432), biberonda kalan besin miktarı (U=793,5 p= 0,057), besin miktarının yüzdesi (U= 817,5 p=0,091 ve beslenme verim oranı (U=896 p=0,347) açısından pozisyon grupları arasında anlamlı fark yoktu (p>0.05).

Sonuç ve Öneriler: Ölçülen fizyolojik değerler ve beslenme performansına ilişkin bulgular anlamlı olmamakla birlikte YYS lehine olması, araştırma örneklem grubunun daha büyük olduğu over cross çalışmaların yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Yarık dudak, yarık damak, beslenme, pozisyon, hemşire

ABSTRACT

Introduction: Cleft lip and palate(CLP) is one of the congenital anomalies that negatively affect the nutritional status of the baby. These babies need to reach the desired body weight for surgical. "Nutrition method" is very important in supporting adequate nutrition.

Method: The research was conducted on the "elevated side position (ESP)" feeding method being used during bottle feeding of 0-6 month-old babies born at term with CLP who were followed up preoperatively between January 2021 - 2022 in IU-C Cerrahpaşa Medical Faculty, Plastic Reconstructive and Aesthetic Surgery Polyclinic, this study was carried out as a single group quasi-experimental study to determine the effect on the physiological values and feeding performance of infants. Babies(N:46) who were followed up formed the universe of the study. Babies of families(n=45) who volunteered to participate in the study and were fed with a special bottle followed in the same polyclinic at this time were included after the permission A - 03 decision (No: 59491012-604.01.02) from the CTF Clinical Research Ethics Committee and the permission from the hospital. After resting for 5 minutes in the raised upright position (ESU) and elevated side position (ESL) before feeding, the number of heart beats (HRC), oxygen saturation (SpO₂) values, feeding performance (feeding time, feeding efficiency rate and nutrient intake), and the mean amount (percentage of the amount of food) were recorded before feeding, during the feeding period (mean) and 5 minutes after feeding.

Results: There was no significant difference between the position groups in terms of oxygen saturation (SpO₂) values before feeding, at the 5th minute and mean value of the feeding period, and at the 5th minute after the feeding (p>0.05). In means of feeding performances, no significant difference was observed in the total feeding time (U=924 p=0.474), the amount of food taken (U=915.00 p=0.432), the amount of food left in the bottle (U=793.5 p= 0.057), the percentage of the amount of food (U= 817.5 p=0.091) and the feeding yield ratio (U=896 p=0.347).

Conclusion and Suggestions: Although the findings related to the measured physiological values and nutritional performance are not significant, it can be recommended to be in favor of ESL and to conduct over-cross studies with a larger research sample group.

Keywords: Cleft lip, cleft palate, nutrition, position, nurse.

S.73

ÇOCUK YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDE KARŞILANAMAYAN BAKIMLA İLİŞKİLİ İŞ YÜKÜ, ÇEVRE VE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ

WORKLOAD, ENVIRONMENT AND PERSONALITY TRAITS ASSOCIATED WITH MISSED CARE IN THE PEDIATRIC INTENSIVE CARE UNITS

Serap Özdemir¹, Erhan Elmaoğlu²

¹Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Kilis, ²Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Kilis

ÖZET

Amaç: Hemşirelerde kaçırılan bakım son zamanlarda güncel bir konu olarak ilgi görmektedir. Bu çalışmada, pediatrik yoğun bakım ünitelerinde kaçırılan hemşirelik bakımı ile ilişkili iş yükü, çevre ve kişilik özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Materyal ve Method: Araştırma, kesitsel ve ilişkisel web tabanlı bir çalışma olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini 1 Temmuz-1 Ekim 2021 tarihleri arasında Türkiye’de çocuk yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşireler oluşturmuştur. Örneklem dahil edilen toplam 439 çocuk yoğun bakım hemşiresi ile çalışma tamamlanmıştır. Araştırmada Bilgi Formu, Kaçırılan Bakım Anketi- Pediatrik Versiyon, İş Yükü Ölçeği, Hemşirelik Çalışma İndeksi Uygulama Ortamı Ölçeği ve On Maddelik Kişilik Envanteri kullanılmıştır.

Bulgular: Pediatrik yoğun bakım hemşirelerinin bazı bakım ihtiyaçlarını karşılayamadığı belirlendi. Doğrusal regresyon sonuçlarına göre, kaçırılan bakım nedenlerinin (çalışan, iletişim ve malzeme) değişkenliğini sırasıyla iş yükü ve hemşire çalışma ortamının %30, %23 ve %20 oranında açıkladığı bulunmuştur. Bazı kişilik özellikleri ifadeleri, iletişim nedeniyle ölçek puanındaki değişimi %23 oranında açıklamıştır.

Sonuç: Kaçırılan bakım nedenlerinin iş yükü, çalışma ortamı ve bazı kişilik özellikleri ile ilişkili olduğu belirlendi. Yöneticiler, çocuk yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşirelerin iş yükünü azaltmaya yönelik çözümler üretmek, çalışma ortamlarını etkin bakıma ve kişilik açısından uygun hale getirmek için özellikle iletişim becerilerinin ve etkili iletişim tekniklerinin geliştirilmesine yönelik bilgilendirme, eğitim ve sosyal faaliyetler planlayabilirler.

Anahtar Kelimeler: Kaçırılan hemşirelik bakımı, pediatrik yoğun bakım, iş yükü, çalışma ortamı, kişilik

ABSTRACT

Aim: Missed care in nurses has attractive as a current subject on recently. It was determined to measure workload, environment and personality traits associated with missed nursing care in pediatric intensive care units.

Design and Methods: The study was carried out as a cross-sectional and correlational web-based study. The population of the study comprised nurses who worked in pediatric intensive care units in Turkey between 1 July and 1 October 2021. The study was completed with a total of 439 pediatric intensive care nurses who were included in the sample. The Information Form, the Misscare Survey- Pediatric Version, Workload Scale, Practice Environment Scale of the Nursing Work Index and Ten- Item Personality Inventory were used in the study.

Results: It was determined that the pediatric intensive care units nurses were not able to meet certain care needs. According to the linear regression results, it was found that workload and nurse work environment accounted for the variation of missed care reasons (employee, communication and material) by 30%, 23%, and 20%, respectively. Certain statements of personality traits accounted for the variation in the scale score by 23% due to communication.

Conclusion: It was determined that the missed care reasons were workload, work environment and certain personality traits. Administrators can plan informing, training and social activities especially for the development of communication skills and effective communication technics in order to generate solutions to reduce workload of nurses working in pediatric intensive care units, make their work environment appropriate for efficient care and in terms of personality traits.

Keywords: Missed nursing care, pediatric intensive care, workload, work environment, personality

S.74**ÇOCUK YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE ÇOCUĞU YATAN ANNELERİN STRES VE MANEVİ İYİ OLUŞ DÜZEYLERİ****STRESS AND SPIRITUAL WELL-BEING LEVELS OF MOTHERS WITH CHILDREN IN THE PEDIATRIC INTENSIVE CARE UNIT**

Öznur Başdaş¹, Nuray Caner², Gülşah Oğul³

¹Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi/Kayseri, ²Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi/Kayseri, ³Niğde Eğitim ve Araştırma Hastanesi

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, Çocuk Yoğun Bakım Ünitesi'nde (ÇYBÜ) çocuğu yatan annelerin stres ve manevi iyi oluş düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan bu çalışma, bir eğitim araştırma hastanesi'nin ÇYBÜ'nde çocuğu yatan anneler (n=202) ile Ocak-Ağustos 2022 tarihleri arasında yürütülmüştür. Etik kurul ve kurum izni alınan çalışmada annelerden yazılı ve sözlü onam alınmıştır. Veriler, Çocuklar ve Aileleri için Tanıtıcı Özellikler Formu, Algılanan Stres Ölçeği (ASÖ-14) ve Manevi İyilik Ölçeği (MİÖ) ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistikler (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma), Spearman Korelasyon Analizi, Mann-Whitney U Testi ve Kruskal Wallis-H Testi kullanılmıştır. Sonuçlar %95 güven aralığında değerlendirilmiş ve anlamlılık düzeyi p<0.05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan annelerin yaş ortalamalarının 33.67±8.12 yıl olduğu, %83.7'sinin çalışmadığı, %48.5'inin gelirlerini giderlerinden az olarak algıladıkları, %74.3'ünün evde bakım verdiği başka çocuğunun bulunduğu, Algılanan Stres Ölçeği puanlarının 28.81±6.96 ve Manevi İyilik Ölçeği puanlarının 31.72±6.11 olduğu bulunmuştur. Annelerin ÇYBÜ'nde yatan çocuklarının yaş ortalamalarının 5.81±5.34 yıl olduğu, %51.5'inin cinsiyetinin erkek, %41.6'sinin daha önce ÇYBÜ yatışının olduğu, %40.1'inin kronik hastalığının bulunduğu ve %29.7'sinin ÇYBÜ'de solunum destek cihazına bağlı olduğu saptanmıştır. Kronik hastalığı ve daha önce hastane/acil yatışı olan çocukların annelerinin ASÖ-14 puan ortalamalarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir (p<0.05). Annelerin ASÖ-14 ve MİÖ puan ortalamaları arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (r=0.397; p<0.01).

Sonuç: Hasta ve yakınları için manevi iyilik durumunun hastalıklarla baş etmelerinde önemli bir kaynak olduğu belirtilmektedir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre ÇYBÜ'nde çocuğu yatan annelerin algıladıkları stres ile manevi iyilikleri arasında negatif yönde bir ilişki olduğu bulunmuştur. Sonuç olarak hemşirelerin, ÇYBÜ'nde çocuğu yatan annelerin stres düzeylerini azaltmaya yönelik manevi destek girişimlerini planlamaları ve bu konuda kanıt düzeyi yüksek deneysel çalışmaların yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Anne; çocuk yoğun bakım; hemşirelik; manevi iyilik; stres

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the relationship between stress and spiritual well-being of mothers of hospitalized children in Pediatric Intensive Care Unit (PICU).

Method: This descriptive study was carried out between January- August 2022 with mothers (n=202) of hospitalized children in the PICU at a Training and Research Hospital. Approval of the Ethics Committee, institution, and written approval of mothers' were obtained. Data were collected with the Questionnaire, the Perceived Stress Scale (PSS-14), and the Spiritual Well-Being Scale (FACIT-Sp). Data were evaluated with descriptive statistics (number, percentage, mean, standard deviation), Spearman Correlation Analysis, Mann-Whitney U Test and Kruskal Wallis-H Test were used. Statistical significance was evaluated with p < 0.05 level at %95 confidence interval.

Results: It was determined that the mean age of the mothers was 33.67±8.12 years, 83.7% were not working, 48.5% perceived their income as less than their expenses, 74.3% had another child of them. PSS-14 and FACIT-Sp scores were 28.81±6.96, 31.72±6.11, respectively. The mean age of the children's was 5.81±5.34 years, 51.5% were male, 41.6% had a previous PICU admission, 40.1% had a chronic disease, and 29.7% were dependent on a respiratory support device. The mothers of children with chronic disease and previous hospital/emergency hospitalization had a higher mean PSS-14 score (p<0.05). Also, there was a moderately significant negative correlation between the mothers' mean PSS-14 and MIQ scores (r=0.397; p<0.01).

Conclusion: Spiritual well-being is an important resource for patients and their relatives in coping with diseases. As a result there is a negative relationship between the perceived stress and spiritual well-being of the mothers in the PICU and. It can be recommended that nurses plan spiritual support initiatives to reduce the stress of the mothers in the PICU, and experimental studies with high levels of evidence should be conducted on this subject.

Keywords: Mothers, nursing, pediatric intensive care unit, spiritual well-being, stress

S.75

ÇOCUK YOĞUN BAKIM HASTALARINDA ENDOTRAKEAL ASPIRASYONA BAĞLI AĞRI; KAPSAM INCELEMESİ

A SCOPING REVIEW OF PAIN RELATED THE ENDOTRACHEAL SUCTIONING OF PEDIATRIC INTENSIVE CARE PATIENTS

Aslı Alaca¹, Hatice Yıldırım Sarı², Medine Yılmaz³, Kemal Yayla⁴

¹İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir, ²İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir, ³İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir, ⁴İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, çocuk yoğun bakım hastalarına uygulanan endotrakeal aspirasyona bağlı ağrı ile ilgili yapılan çalışmaları özetlemek ve haritalamak amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu kapsam incelemesi Haziran 2022'de gerçekleştirilmiş ve İngilizce dilinde yayınlanmış makaleler taranarak yapılmıştır. Tarama için Scopus, Pubmed, Cochrane, Web of Science, MedLine, Ovid veri tabanları kullanılmıştır. Taramada "endotrakeal aspirasyon", "ağrı", "pediatrik yoğun bakım" anahtar kelimeleri ve eş anlamlı ifadeler kullanılmıştır. Çalışmanın hazırlanmasında sistematik incelemeler için tercih edilen ve araştırma sorusu çerçevesinde oluşturan Population, Intervention, Comparators, Outcomes, Study design stratejisi kullanılmıştır. Toplam 280 makaleye ulaşılmış olup, 14 makalenin tam metinleri uygunluk açısından değerlendirilmiştir. Tam metne ulaşılabilen ve dahil edilme kriterlerini karşılayan 9 makalenin çalışma özetleri verilmiştir.

Bulgular: Kapsam incelemesinde yer alan çalışmalarda endotrakeal aspirasyon işlemi sırasındaki ağrıyı değerlendirmek için COMFORT, VAS, Cardiac Analgesic Assessment, BPS, WBFS, Hartwing, FLACC, Oucher ve Numeric Rating gibi farklı ölçeklerin kullanıldığı görülmüştür. Fentanil, propofol gibi analjeziklerin etkinliğinin değerlendirildiği çalışmalarda, fentanilin endotrakeal aspirasyon sırasındaki ağrıya etki etmediği, propofolun düşük COMFORT skorlarına neden olduğu gibi sonuçlar elde edilmiştir. Endotrakeal aspirasyon eğitiminin değerlendirildiği çalışmada gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamış olmasına rağmen aspirasyon konusunda verilen eğitimin ağrıyı azaltılabileceği görülmüştür.

Sonuç: Bu kapsam incelemesinde çocuk yoğun bakımda uygulanan prosedürlerden bir olan endotrakeal aspirasyon en sık ağrıya ve en fazla strese neden olan uygulamalardan biri olduğu vurgulanmıştır. Endotrakeal aspirasyonun Çocuk Yoğun Bakımdaki hastaların ağrı düzeylerine etkisine ilişkin kanıt düzeyi yüksek çalışmaların sınırlı olduğu, daha fazla randomize kontrollü çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, endotrakeal aspirasyon, çocuk yoğun bakım

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to sum up and map the studies on pain due to endotracheal suctioning applied to pediatric intensive care patients.

Method: This scoping review was conducted in June 2022 and was conducted by scanning articles published in the English language. Scopus, Pubmed, Cochrane, Web of Science, MedLine, Ovid databases were used for searching. The keywords "endotracheal suctioning", "pain", "pediatric intensive care" and synonyms were used in the search. In the preparation of the study, the strategy of Population, Intervention, Comparators, Outcomes, Study design, which is preferred for systematic reviews and formed within the framework of the research question, was used. A total of 280 articles were reached, and the full texts of 14 articles were evaluated for suitability. Study summaries of 9 articles whose full text is accessible and which meet the inclusion criteria are provided.

Results: In the studies included in the scope review, it was seen that different scales such as COMFORT, VAS, Cardiac Analgesic Assessment, BPS, WBFS, Hartwing, FLACC, Oucher, and Numeric Rating were used to evaluate pain during the endotracheal aspiration procedure. In studies evaluating the effectiveness of analgesics such as fentanyl and propofol, results were obtained such that fentanyl did not affect pain during endotracheal suctioning, and propofol caused low COMFORT scores. In the study in which endotracheal suctioning training was evaluated, although no statistically significant difference was found between the groups, it was observed that the training given about suctioning could reduce pain.

Conclusion: In this scoping review, it was emphasized that endotracheal suctioning, which is one of the procedures applied in the pediatric intensive care unit, is one of the applications that causes the most pain and stress. It is recommended that more randomized controlled studies should be conducted, as studies with high level of evidence on the effect of endotracheal suctioning on the pain levels of patients in the Pediatric Intensive Care Unit are limited.

Keywords: Pain, endotracheal suctioning, pediatric intensive care

S.76

ÇOCUK YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE YATAN HASTALARDA BASINÇ YARALANMASI GELİŞME RİSKİNİN BELİRLENMESİNDE BRADEN Q VE BUÇH RİSK TANILAMA ARAÇLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

COMPARISON OF BRADEN Q AND BUCH RISK ASSESSMENT SCALES IN THE EVALUATIONS OF PRESSURE INJURY IN A PEDIATRIC INTENSIVE CARE UNIT

Meltem Yağcı¹, Melahat Akgün Kostak²

¹Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, ²Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

ÖZET

Araştırma bir üniversite hastanesinin çocuk yoğun bakım ünitesinde yatan hastalarda basınç yaralanması gelişme riskinin belirlenmesinde BUÇH ve Braden Q risk tanılama araçlarının risk değerlendirmelerinin karşılaştırılması amacıyla tanımlayıcı olarak yürütüldü. Araştırma verileri 04/2021-09/2021 tarihleri arasında bir üniversite hastanesinin çocuk yoğun bakım ünitesine yatışı yapılan çocuklardan elde edildi. Veriler, "Hasta Tanılama Formu", "BUÇH Bası Yarası Risk Tanılama Aracı", "Braden Q Basınç Ülseri Risk Değerlendirme Ölçeği" ile toplandı. Verilerin analizinde Mann Whitney U, Kruskal Wallis, Spearman korelasyon, Dunn Testi ve Ki-kare testleri kullanıldı.

BUÇH Bası Yarası Risk Tanılama Aracı ve Braden Q Basınç Ülseri Risk Değerlendirme Ölçeği skorları arasında 1. günde, 2. günde, 3. günde, 4. günde ve ortalamada negatif yönde orta düzeyde korelasyon bulundu ($p < 0.05$). Braden Q ölçeği ile yapılan risk değerlendirmesine göre çocukların %11,6'sının ciddi risk grubunda yer aldığı, BUÇH' a göre ise çocukların %33,0' ünün yüksek risk grubunda yer aldığı bulundu.

Sonuç olarak, çocuk yoğun bakım ünitesinde BUÇH Bası Yarası Risk Tanılama Aracı ve Braden Q Basınç Ülseri Risk Değerlendirme Ölçeği ile yapılan değerlendirmelerde risk puanları arasında fark olduğu bulundu. Elde edilen veriler doğrultusunda çocuk yoğun bakım ünitelerinde daha kapsamlı ölçeklerin kullanılması için çalışmaların yapılması, basınç yaralanmasına neden olabilecek tüm risk faktörlerinin hemşireler tarafından değerlendirilmesi için kurum ve ünite protokollerinin geliştirilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, basınç yaralanması, ölçek, BUÇH, Braden Q, risk

ABSTRACT

The research was conducted as a descriptive study in order to compare the risk assessments of BUÇH and Braden Q risk diagnostic tools in determining the risk of pressure injury development in patients hospitalized in the pediatric intensive care unit of a university hospital. Research data have been obtained from children hospitalized in the pediatric intensive care unit of a university hospital between 04/2021-09/2021. Data have been collected with "Patient Diagnosis Form", "BUÇH Pressure Injury Risk Assessment Tool", "Braden Q Pressure Ulcer Risk Assessment Scale". In addition, Mann Whitney U, Kruskal Wallis, Spearman correlation, Dunn's Test and Chi-square tests have been used in the analysis of the data.

A moderate negative correlation has been found between BUÇH Pressure Injury Risk Assessment Tool and Braden Q Pressure Ulcer Risk Assessment Scale scores on day 1, day 2, day 3, day 4 and in average. In the risk assessment made with the Braden Q scale, it has been found that 11,6% of the children were in the severe risk group, and according to BUÇH, 33,0% of the children were in the high-risk group.

As a result, it has been found that there is a difference between the risk scores in the evaluations made with the BUÇH Pressure Injury Risk Assessment Tool and the Braden Q Pressure Injury Risk Assessment Scale in the Pediatric Intensive Care Unit. In line with the data obtained, it is recommended to carry out studies for the use of more comprehensive scales in pediatric intensive care units, and to develop institution and unit protocols for the evaluation of all risk factors that may cause pressure injury by nurses.

Keywords: Child, pressure injury, scale, BUÇH, Braden Q, risk

S.77

PEDİATRİ YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDEN TABURCU OLAN ÇOCUK VE EBEVEYNLERİNDE TRAVMA SONRASI STRES BOZUKLUĞUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

POSTTRAUMATIC STRESS DISORDER IN PARENTS AND CHILDREN AFTER DISCHARGE FROM THE PEDIATRIC INTENSIVE CARE UNIT

Ayşegül Karaca¹, Ayfer Açıkgöz²

¹Hacettepe Tıp Fakültesi, İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara, ²Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Eskişehir

ÖZET

Amaç: Çalışma pediatri yoğun bakım ünitesi (PYBÜ)'nden taburcu olan, servise devredilen 8-12 yaş arası çocuklar ve ebeveynlerinde ASB (Akut Stres Bozukluğu) ve TSSB (Travma Sonrası Stres Bozukluğu) riskini ve etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Kesitsel, ilişki arayıcı tipte bir çalışmadır. Araştırma, bir üniversite hastanesinin PYBÜ'nde yatan çocuk ve ebeveynleri ile yapıldı. Çalışmaya; örneklem seçim kriterlerine uyan 110 çocuk, 98 anne ve 80 baba dahil edildi. Veriler 01 Ocak-31 Mart 2019 tarihleri arasında "Kişisel Veri Toplama Formu", ASB ve TSSB'yi belirlemek için "Travma Sonrası Stres Tepki Ölçeği" ve "TSSB Soru Listesi - Sivil Versiyonu" kullanılarak toplandı. İstatistiksel analizler SPSS 24 programıyla yapıldı. Normal dağılıma uygun ölçüm değerleri için "Independent Sample-t" test, "ANOVA" ve "Tukey testi" uygulandı. Normal dağılıma uygun olmayan ölçüm değerleri için ise "Mann-Whitney U" test ve "Kruskal-Wallis" testleri uygulandı.

Bulgular: Çalışmada çocukların ASB puanı $35,74 \pm 12,43$, TSSB puanı ise $34,46 \pm 15,89$ olarak bulunmuş ve çocuklarda hafif düzeyden çok ağır düzeye kadar ASB ve TSSB riski olduğu belirlenmiştir. Annelerin ASB puanı $47,79 \pm 16,32$ ve TSSB puanı $53,66 \pm 16,93$ olarak bulunurken, babaların ASB puanı $37,23 \pm 12,74$ ve TSSB puanı $33,24 \pm 14,61$ olarak bulunmuş ve çocuğu yoğun bakımda yatan anne/babalarda TSSB riskinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Çocukların ASB ve TSSB puanları ile anne ve babaların ASB ve TSSB puanları arasında pozitif yönde ilişki olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$). Çocukların, annelerin ve babaların ASB puanları ile TSSB puanları arasında da pozitif yönde ilişki belirlenmiştir. Ebeveynlerinin kendisine destek olduğunu belirten çocukların ASB puanları daha yüksek bulunmuştur. Aile gelir durumu ile annelerin TSSB puanı arasında, çocuğun yoğun bakımda ölüme tanık olma durumu ile çocukların ASB puanı arasında istatistiksel olarak önemli ilişki olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$).

Sonuç: Çalışmada çocukların ASB ve TSSB puanı arttıkça, anne ve babaların ASB ve TSSB puanlarının arttığı belirlenmiştir. Çocukların, annelerin ve babaların ASB puanları ile TSSB puanları arasında pozitif yönde ilişki olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, anne, baba, yoğun bakım, travma sonrası stres bozukluğu, hemşirelik

ABSTRACT

Aim: This study was conducted in a pediatric intensive care unit (PICU) with children, ages 8-12, transferred to the unit and their parents to determine the risk of Acute Stress Disorder (ASD) and Post Traumatic Stress Disorder (PTSD) and impacting factors.

Method: The study was of cross-sectional, correlational research design. It was carried out at a university hospital with children in the PICU and their parents. The sample consisted of 110 children, 98 mothers and 80 fathers who matched the inclusion criteria. The data were collected over the period January 1 - March 31, 2019 with a "Personal Data Collection Form" and, to determine ASD and PTSD risk, with a "Post Traumatic Stress Reaction Scale" and the "PTSD Questionnaire - Civilian Version." The statistical analyses were carried out with the SPSS 24 program. The "Independent Sample-t Test," the "ANOVA" and the "Tukey Test" were employed for measurements that were normally distributed. The Mann-Whitney U and Kruskal-Wallis tests were used for non-normally distributed measurements.

Results: The children in the study displayed an ASD score of 35.74 ± 12.43 , a PTSD score of 34.46 ± 15.89 . It was found that the children's ASD and PTSD risks ranged from a mild to a very severe level. The mothers' ASD score was 47.79 ± 16.32 and their PTSD score 53.66 ± 16.93 . The fathers' ASD score was 37.23 ± 12.74 , their PTSD score 33.24 ± 14.61 . It was found that mothers and fathers whose children were in PICU were at a high risk of developing PTSD. A positive correlation was found between the children's ASD and PTSD scores and those of their parents ($p < 0.05$). Positive correlations were also found between the children's, mothers' and fathers' ASD and PTSD scores. Children who said they were being supported by their parents had higher ASD scores. Statistically significant correlations were found between the mothers' PTSD scores and the family income and between the children's ASD scores and their witnessing a death in the intensive care unit ($p < 0.05$).

Conclusion: The study indicated that as the children's ASD and PTSD scores increased, so too did the ASD and PTSD scores of the parents. Positive correlations were also found between the children's, mothers' and fathers' ASD and PTSD scores.

Keywords: Child, mother, father, intensive care, post traumatic stress disorder, nursing

S.78**TRAKEOSTOMİDE UYGULANAN EĞİTİMİN KOMPLİKASYON GELİŞİMİ, HASTANEYE BAŞVURU, ANNELERİN BAKIM YÜKÜ VE BİLGİ DÜZEYİNE ETKİSİ****THE EFFECT OF TRAINING APPLIED IN TRACHEOSTOMY ON COMPLICATION DEVELOPMENT, ADMISSION TO HOSPITAL, MOTHERS' CARE BURDEN AND KNOWLEDGE LEVEL**Elif Gözetici¹, Hatice Dönmez²¹Sağlık Bakanlığı Seydişehir Devlet Hastanesi, Konya, ²Karamanaoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü, Konya**ÖZET**

Amaç: Bu çalışma trakeostomide uygulanan eğitimin komplikasyon gelişimi, hastaneye başvuru, annelerin bakım yükü ve bilgi düzeyine etkisini belirlemek amacıyla yarı deneysel tek gruplu ön test-son test tasarımı yapılmıştır.

Yöntem: Araştırmanın evrenini Konya ilinde, bir üniversite hastanesinin Çocuk Göğüs Hastalıkları polikliniğinde takipli trakeostomili çocuğu olan anneler oluşturmaktadır. Dahil edilme kriterlerine uyan 46 anne örnekleme alınmış ancak araştırma 37 anne ile tamamlanabilmiştir. Araştırma verileri Çocuk ve Anne Tanılama Formu, Komplikasyon Gelişimi İzlem Formu, Hastaneye Başvuru İzlem Formu, Bakım Verme Yükü Ölçeği (BVYÖ), Trakeostomi Bakım İlişkin Bilgi (TBİB) Düzeyleri Değerlendirme Formu kullanılarak, pandemi sebebiyle telefonla görüşme yöntemiyle toplanmıştır. İlk verilerin toplanıp eğitim programının online uygulandığı 7 haftalık süreç sonunda son test verileri eğitim bittikten sonraki hafta, izlem verileri ise eğitimden 3 ay sonra toplanmıştır.

Bulgular: Trakeostomili çocukların %37,8'inin 3 yaş ve altında olduğu, %56,8'inin nörolojik hastalığının olduğu, %67,6'sının mekanik ventilatöre bağlı olduğu, trakeostomi varlığının süresi 25 ay ve üzerinde olanların oranının %62,2 olduğu belirlenmiştir. Araştırmada Komplikasyon gelişimi ön test($1,89 \pm 1,61$) son test($1,89 \pm 1,29$) ve izleme($1,49 \pm 1,10$) göre istatistiksel olarak farklılık göstermemiştir($p=0,286$). Hastaneye başvuru değerlerinde ön test($1,00 \pm 1,27$), son test($0,95 \pm 1,20$) ve izleme($0,51 \pm 0,84$) göre istatistiksel olarak farklılık bulunmamıştır($p=0,079$). BVYÖ puanı ön test($36,08 \pm 12,04$), son test($33,27 \pm 9,58$) ve izlemdeki($32,76 \pm 11,18$) ölçümlerde istatistiksel olarak farklılık bulunmamıştır($p=0,058$). BVYÖ puanı ön testte %81,1'i, son testte %86,5'i ve izlemde %94,6'sı hafif olarak elde edildiğinden BVYÖ puanı eğitim sonrasında hafife doğru kaymıştır. TBİB puanlarının ön test ($12,14 \pm 1,55$), son test($13,73 \pm 1,28$) ve izleme($13,97 \pm 1,14$) göre ortalama değerlerindeki fark, istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur($p<0,001$).

Sonuç: annelere verilen eğitimin bilgi düzeyini artırmada etkili olduğu, komplikasyon gelişimi, hastaneye başvuru ve bakım yükünde istatistiksel olarak anlamlı sonuç elde edilemese de ortalama değerlerin azalma eğiliminde olduğu, BVYÖ puanının da hafife doğru kaydığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Trakeostomi, çocuk, ebeveyn, hemşire, bakım

ABSTRACT

Purpose: This study was carried out in a quasi-experimental single-group pre-test-post-test design to determine the effects of tracheostomy education on complication development, hospital admission, care burden and knowledge level of mothers. Methods: The population of the study consists of mothers with children with tracheostomy who were followed up at the Necmettin Erbakan University Meram Medical Faculty Pediatric Chest Diseases outpatient clinic in Konya. 46 mothers who met the inclusion criteria were included in the sample, but the study could be completed with 37 mothers. Data were collected using Child and Mother Diagnosis Form, Complication Development Follow-up Form, Hospital Application Follow-up Form, Burden Interview (BI), Knowledge Levels of Tracheostomy Care Evaluation Form. Due to the pandemic, the data was collected via phone call. At the end of the 7-week period in which the first data were collected and the training program was applied online, the post-test data were collected the week after the training, and the follow-up data were collected 3 months after the training. Result: In the study, 37.8% of the children with tracheostomy were aged 3 years and younger, 56.8% had neurological disease, 67.6% were dependent on mechanical ventilator, and 62.2% had a tracheostomy duration of 25 months or more. Complication development mean values in the study did not differ statistically between pretest (1.89 ± 1.61), posttest (1.89 ± 1.29) and follow-up (1.49 ± 1.10) ($p=0.286$). There was no statistically significant difference in the mean values of admission to the hospital according to the pre-test (1.00 ± 1.27), post-test (0.95 ± 1.20) and follow-up (0.51 ± 0.84) ($p=0.079$). No statistically significant difference was found between the mean BI score values in the pre-test (36.08 ± 12.04), post-test (33.27 ± 9.58) and follow-up (32.76 ± 11.18) measurements ($p=0.058$). Since the BI score frequency values were 81.1% in the pre-test, 86.5% in the post-test, and 94.6% in the follow-up, the BI score changed to mild after the training. The difference in the mean values of Knowledge on Tracheostomy Care scores according to the pre-test (12.14 ± 1.55), post-test (13.73 ± 1.28) and follow-up (13.97 ± 1.14) was statistically significant ($p < 0.001$). Conclusions: As a result, it has been determined that the education given to mothers is effective in increasing the level of knowledge. Although no statistically significant results could be obtained in the development of complications, hospital admission and care burden, it was observed that the mean values tended to decrease, and the BI score shifted to the mild level. Accordingly, it may be recommended to plan comprehensive multidisciplinary studies for children with tracheostomy.

Keywords: Child, parent, education, nurse, tracheostomy

S.79

MULTİPLE SKLEROZ TANILI ADÖLESAN HASTALARIN PEDIATRİK BAKIMDAN ERİŞKİN BAKIMA GEÇİŞTE YAŞADIĞI DENEYİMLERİNİN TANIMLANMASI

DEFINING THE EXPERIENCES OF ADOLESCENT PATIENTS WITH MULTIPLE SCLEROSIS IN TRANSITION FROM PEDIATRIC CARE TO ADULT CARE

Didem Yüksel Yılmaz¹, Figen Yardımcı², Firdevs Erdemir³, Rana Karabudak⁴

¹Ufuk University, School of Nursing, Ankara, ²Ege University, Faculty of Nursing, Department of Child Health and Diseases, İzmir,

³Near East University, Faculty of Nursing, Department of Child Health and Diseases, Lefkoşa, ⁴Hacettepe University Faculty of Medicine, Department of Neurology, Ankara

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada, 18-24 yaş aralığında olan ve on sekiz yaşından önce multiple skleroz tanısı almış hastaların, pediatrik bakımdan erişkin bakıma geçişte yaşadığı deneyimlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Fenomenolojik tipte nitel olan araştırmada odak grup görüşmeleri, Aralık 2020- Ekim 2021 tarihleri arasında, on sekiz yaşından önce multiple skleroz tanısı almış, 18-24 yaş aralığında olan ve araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden on yedi katılımcı ile yapılmıştır. Katılımcıların görüşleri Maxqda Plus v10 veri analiz yazılımı ile içerik analizi yapılmış ve araştırmacılar tarafından tematik kodlamalar oluşturulmuştur.

Bulgular: Araştırmaya katılan katılımcıların, %58, 9'unun kadın olduğu, %76, 5'inin ilk atağını 13 yaşından sonra geçirdiği ve %64,7'sinin tedavi amaçlı ağızdan tablet ilaç aldıkları saptanmıştır. Yapılan içerik analizi sonucu; a) Geçiş Öncesi Hastalığa ve Çocuk Kliniğine İlişkin Algılamaları b) Erişkin Kliniğine Geçiş Sonra Hastalığa ve Yetişkin Kliniğine İlişkin Algılamaları c) Çocukluk Döneminde Hizmet Aldıkları Klinikten Beklentileri D) Yetişkinlik Döneminde Kullandıkları Klinikten Beklentileri olmak üzere dört tematik kod ortaya çıkmıştır.

Sonuç: Çocukluk çağında multiple skleroz tanısı alan genç erişkin bireylerin pediatri kliniklerinde bazı olumsuz deneyimler yaşadıkları, erişkin kliniklerine geçerken herhangi geçiş için hazırlayıcı herhangi bir bakım almadıkları ve geçişin geleneksel yöntemlerle gerçekleştiği görülmüştür. Katılımcılar, bu geleneksel geçişin kendi ihtiyaçları doğrultusunda yapılmadığını ve hastalık yönetimini olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. Sonuç olarak; multiple skleroz tanılı genç yetişkin hastaların çocuk kliniklerindeki ve yetişkin kliniklerine geçiş sürecindeki deneyimlerinin tanımlanması kapsamlı, bireyselleştirilmiş ve geçişi kolaylaştıran hemşirelik girişimlerinin planlanmasına olanak sağlar.

Anahtar Kelimeler: Multiple skleroz, çocuk, geçiş, nitel araştırma

ABSTRACT

Aims: The aim of this study was to evaluate the experiences of patients aged 18-24 years who were diagnosed with multiple sclerosis before the age of eighteen, during the transition from pediatric care to adult care.

Methods: This research was in the type of phenomenological qualitative research. Focus group interviews were conducted between December 2020 and October 2021 with seventeen participants, who had been diagnosed with multiple before the age of eighteen, aged 18-24, voluntarily having agreed to participate in the study. The views of the participants were analyzed with Maxqda Plus v10 data analysis software and thematic coding was created by the researchers

Results: Of the participants, 58.9% were female, 76.5% had their first attack after the age of 13 and, it was determined that 64.7% of them took oral tablets for therapeutic purposes. As a result of the content analysis; four thematic codes emerged: a) Perceptions of the Illness and Pediatric Clinic Before Transition b) Perceptions of the Disease and Adult Clinic After Transition to the Adult Clinic c) Expectations from the Clinic They Received Service from During Their Childhood d) Expectations from the Clinic They Used in Adulthood.

Conclusion: It has been observed that young adult individuals diagnosed with multiple sclerosis in childhood have some negative experiences in pediatric clinics, do not receive any preparatory care for the transition to adult clinics, and, the transition takes place with traditional methods. Participants stated that this traditional transition was not made in line with their needs and negatively affected disease management. As a result; Describing the experiences of young adult patients with multiple sclerosis in pediatric clinics and their experiences in the transition to adult clinics allows for the definition of comprehensive, individualized and transitional nursing interventions.

Keywords: Multiple sclerosis, adolescent, chronic disease, transition, young adult, qualitative research.

S.80

ÇÖZÜM ODAKLI DANIŞMANLIĞIN ASTIMLI ADÖLESANLARIN ÖZETKİLİLİK, ASTIM KONTROLÜ VE YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF SOLUTION FOCUSED COUNSELING ON SELF-EFFICACY, ASTHMA CONTROL AND QUALITY OF LIFE IN ADOLESCENTS WITH ASTHMA

Pınar Göv¹, Meral Bayat²

¹Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, ²Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, çözüm odaklı danışmanlığın astımlı adölesanlarda özetkililik, astım kontrolü ve yaşam kalitesi üzerine etkisini belirlemek amacıyla randomize kontrollü deneysel olarak yapılmıştır.

Yöntem: Çalışma, Çocuk İmmünolojisi ve Alerji Hastalıkları Polikliniği'nde astım tanısıyla izlenen 12-18 yaş grubu 40 adölesan (21 çalışma grubu, 19 kontrol grubu) ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma için etik kurul ve kurum izni, adölesan ve ailelerinden yazılı ve sözlü onam alınmıştır. Veri toplama aracı olarak; Adölesan Tanıtıcı Bilgi Formu, Astım Kontrol Testi (AKT), Astımlı Çocuklar ve Adölesanlar İçin Öz-Etkililik Ölçeği (AÇAÖÖ), Çocuklar İçin Astım Yaşam Kalitesi Ölçeği (ÇAYKÖ), Solunum Fonksiyon Testi (SFT) kullanılmıştır. Çalışma grubundaki adölesanlara dört görüşmeden oluşan çözüm odaklı danışmanlık bireysel olarak uygulanmıştır. Veriler, bilgisayar ortamında tanımlayıcı istatistikler, homojenlik testleri, ki-kare, Cronbach alfa ve varyans analizi kullanılarak değerlendirilmiş, p<0.05 değeri önemli kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışma öncesinde, çalışma ve kontrol grupları arasında SFT, AKT, AÇAÖÖ ve ÇAYKÖ puan ortalamaları açısından önemli fark yokken, çalışma sonrasında SFT dışındaki tüm değişkenlerde çalışma ve kontrol grupları arasında anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Çalışma grubundaki adölesanların ÇOD sonrasında SFT, AKT, AÇAÖÖ ve ÇAYKÖ puan ortalamalarında çalışma öncesine göre önemli ölçüde artış olduğu, kontrol grubunda ise çalışma öncesine göre çalışma sonrasında bu değişkenler açısından önemli fark olmadığı bulunmuştur.

Sonuçlar: Bu sonuçlar doğrultusunda; hemşirelerin çözüm odaklı danışmanlık teknikleri konusunda eğitim almaları ve adölesanlardaki astım yönetiminde çözüm odaklı danışmanlık yaklaşımını kullanmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Astımlı adölesan, çözüm odaklı danışmanlık, yaşam kalitesi, öz etkililik, hemşire

ABSTRACT

Purpose: The study was conducted to determine the effect of solution focused counseling on self-efficacy, asthma control and quality of life in adolescents with asthma as randomized-controlled experimental.

Method: Fourty adolescents (21 in study group, 19 in control group) who were 12-18 years old and followed up at Children's Immunology and Allergy Outpatient Clinic of a university hospital with asthma were enrolled. Ethical committee approval, institute consents and written-verbal consents of adolescents with parents were obtained. Data were collected with Adolescent Information Form, Asthma Control Test (ACT), Self-Efficacy Scale for Children and Adolescents with Asthma (SESCAA), Pediatric Asthma Quality-of-Life Questionnaire (AQOL) and Pulmonary Function Test (PFT) Form. The solution focused counseling (SFC) consisting of four interviews was performed to the adolescents in the study group, individually. Data were evaluated by using descriptive statistics, homogeneity tests, Chi-square, Cronbach's alpha and analysis of variance. p values <0.05 were considered as significant statistically.

Findings: Before the study, there wasn't any significant difference relation to PFT, ACT, SESCOAA, AQOL mean scores between groups. However, after SFC, there was significant difference in all variables except PFT between study and control groups. A significant increase was found in PFT, ACT, SESCOAA and AQOL mean scores in the study group adolescents after SFC, while there wasn't any difference in terms of these variables in the control group after the study.

Results: According to these results; it is suggested that nurses should be trained in solution focused counseling techniques and use a solution focused counseling approach in the management of asthma in adolescents.

Keywords: Adolescent with asthma, solution focused counseling, quality of life, self-efficacy, nurse.

S.81

ASTIM ATAĞIYLA ACİLE BAŞVURAN ÇOCUKLARA NEBÜLİZATÖR UYGULANIRKEN VERİLEN POZİSYONUN YAŞAM BULGULARI VE ANKSİYETEYE ETKİSİ

THE EFFECT OF THE POSITION ON VITAL SIGNS AND ANXIETY DURING APPLYING NEBULIZER IN CHILDREN WHO HAVE APPLIED TO EMERGENCY SERVICE WITH ASTHMA ATTACK

Gamze Kaş Alay¹, Suzan Yıldız²

¹Kastamonu Üniversitesi, ²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

ÖZET

Amaç: Araştırma astım atağı geçiren 6-11 yaş grubu çocuklara nebulizatör tedavisi uygulanırken verilen fowler ve öne eğik pozisyonun nabız, oksijen satürasyonu, solunum sayısı değerleri ile ağrı ve anksiyete düzeylerine etkisini belirlemek amacıyla randomize kontrollü deneysel olarak gerçekleştirildi.

Yöntem: Araştırmanın evrenini Ekim 2019-Şubat 2020 tarihleri arasında İstanbul Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Acil Servisine astım atağı şikayeti ile gelen çocuklar, örneklemi örneklem seçim kriterlerine uyan 86 çocuk oluşturdu (deney:43, kontrol:43). Etik kurul, kurum izni ve çocuklar/yasal temsilcilerinden izinler alındı. Araştırma verileri Hasta Tanılama Formu, Yüz İfadeleri Ağrı Ölçeği-Revize, Görsel Analog Skala, Çocuk Anksiyete Skalası-Durumluluk, Çocuk Korku Ölçeği, Uygulama Kayıt Formu aracılığı ile toplandı. Nebülizatör uygulama işlemi sırasında deney grubundaki çocuklara öne eğik pozisyon verildi. Kontrol grubundaki çocuklara nebulizatör uygulamadaki rutin pozisyon olan fowler pozisyon verildi. Çocukların ağrı, anksiyete ve korku düzeyi çocuk, ebeveyn ve araştırmacı tarafından değerlendirildi. Ayrıca çocuklara nebulizatör uygulama öncesi ve her uygulama sonrasında nabız, oksijen satürasyonu, solunum sayısı değerleri ölçüldü.

Bulgular: Deney grubunda ilk gelişe göre üçüncü nebulizatör tedavi sonrası ölçülen oksijen satürasyonu ortalaması farkının kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde yüksek ($p<0,05$), solunum sayısı ortalaması farkının çok ileri düzeyde yüksek ($p<0,001$) ve ağrı puan ortalamasının ise anlamlı düzeyde düşük olduğu bulundu ($p<0,05$). Her iki grup arasında nabız ortalaması ve anksiyete düzeyleri arasında fark olmadığı saptandı ($p>0,05$).

Sonuç: Nebülizatör uygulama sırasında verilen öne eğik pozisyonun çocukların oksijen satürasyonunu yükseltmede, solunum sayısını ve ağrı düzeyini düşürmede etkili olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Astım atağı, çocuk, hemşirelik, nebulizatör tedavisi, pozisyon

ABSTRACT

Objective: The study was carried out as a randomized controlled experimental study to determine the effects of the fowler and forward-leaning position given to children aged 6-11 years with asthma attack on heart rate, oxygen saturation, respiratory rate values, and pain and anxiety levels while applying nebulizer therapy.

Method: The population of the study consisted of children who came to Istanbul Okmeydanı Training and Research Hospital Pediatric Emergency Service with the complaint of asthma attack between October 2019-February 2020, and the sample consisted of 86 children who met the sample selection criteria (experimental:43, control:43). Ethics committee, institutional permission and permissions from children/legal representatives were obtained. Research data were collected through Patient Identification Form, Facial Expressions Pain Scale-Revised, Visual Analog Scale, Child Anxiety Scale-State, Child Fear Scale, Application Registration Form. During the nebulizer application process, the children in the experimental group were placed in a forward-leaning position. The children in the control group were given the fowler position, which is the routine position in nebulizer application. Children's pain, anxiety and fear levels were evaluated by the child, parent and researcher. In addition, the heart rate, oxygen saturation and respiratory rate values were measured before and after the nebulizer application to the children.

Results: In the experimental group, the difference in the mean oxygen saturation measured after the third nebulizer treatment compared to the first visit was significantly higher ($p<0.05$), the difference in the mean respiratory rate was extremely high ($p<0.001$) and the mean pain score was significantly higher than in the control group. was found to be low ($p<0.05$). There was no difference between the two groups in terms of heart rate and anxiety levels ($p>0.05$).

Conclusion: It was determined that the forward bent position given during nebulizer application was effective in increasing the oxygen saturation, reducing the respiratory rate and pain level in children.

Keywords: Asthma attack, child, nursing, nebulizer therapy, position

S.82

KİSTİK FİBROZİSLİ ADÖLESANLARDA ÖZ BAKIM EKSİKLİĞİ KURAMINA DAYALI HEMŞİRELİK BAKIMININ ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE EFFICIENCY OF NURSING CARE BASED ON SELF-CARE DEFICIENCY THEORY IN ADOLESCENTS WITH CYSTIC FIBROSIS

Tuğçe Torun¹, Hicran Çavuşoğlu², Deniz Doğru Ersöz³

¹Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Ankara, ²Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Ankara, ³Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara

ÖZET

Amaç: Araştırma Dorothea Orem'in Öz Bakım Eksikliği Hemşirelik Kuramı temel alınarak uygulanan hemşirelik bakımının Kistik Fibrozisli adölesanlarda öz bakım bilgi ve becerileri üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi amacıyla, randomize kontrollü olarak yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma, bir üniversite hastanesinin Çocuk Göğüs Hastalıkları Polikliniği'nde uygulanmıştır. Araştırmanın örneklemini 15 müdahale ve 15 kontrol grubu olmak üzere 30 kistik fibrozisli adölesan oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Sosyo Demografik Veri Formu ve Kistik Fibrozisli Adölesanlarda Öz Bakım Gereksinimlerini Değerlendirme Formu kullanılmıştır. Örneklemi oluşturan adölesanlar cinsiyete göre tabakalandıktan sonra basit randomizasyon yapılarak müdahale ve kontrol gruplarına atanmıştır. Müdahale grubundaki adölesanlara yedi, kontrol grubundaki adölesanlara ise iki ev ziyareti yapılmıştır. Müdahale grubundaki adölesanlara ilk ev ziyaretinde veri toplama formları uygulanmış ve hazırlanan eğitim kitapçığı verilmiştir. Sonraki ziyaretlerde adölesanlara öz bakım bilgi ve beceri gereksinimleri doğrultusunda bireyselleştirilmiş hemşirelik bakım planı uygulanmıştır. Yedinci ev ziyaretinde ise öz bakım değerlendirme formu tekrar uygulanmıştır. Kontrol grubundaki adölesanlar ise izlendikleri poliklinikten standart bakım almış ve bu adölesanlara 4,5 ay arayla uygulanan iki ev ziyaretinde veri toplama formları uygulanmıştır.

Bulgular: Müdahale sonrasında müdahale grubundaki adölesanların toplam öz bakım bilgi puanları kontrol grubundaki adölesanlara göre anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur. ($z=-4,451$; $p=0,000$). Müdahale grubunda ev ziyaretleri sonrasında öz bakım becerilerini (nebulizatör kullanımı ve temizliği ile hava yolu temizleme aleti kullanımı ve temizliği) bağımsız olarak gerçekleştiren adölesanların sayısı artmıştır. Müdahale grubundaki hastaların tüm hemşirelik girişimlerine olan gereksinimleri zaman içinde anlamlı düzeyde azalmıştır.

Sonuç ve Öneriler: Bu bulgular doğrultusunda Kistik Fibrozisli adölesanların düzenli olarak ev ziyaretleri ile izlenmesi, eğitilmesi ve adölesanların öz bakım becerilerinin geliştirilmesinde Orem'in Öz Bakım Eksikliği Hemşirelik Kuramı doğrultusunda planlanan bakımın uygulanması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kistik fibrozis, adölesan, öz bakım, hemşirelik bakımı

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to examine the effect of nursing care planned and applied based on Dorothea Orem's Self-Care Deficit Nursing Theory on self-care knowledge and skills in adolescents with Cystic Fibrosis.

Methods: The study was conducted as a randomized controlled study. The research was carried in an university hospital's Pediatric Pulmonology Department. The sample of the study consisted of 30 adolescents with cystic fibrosis, 15 intervention and 15 in the control group. The Socio-Demographic Data Form and the Self-Care Requisites Evaluation Form in Adolescents with Cystic Fibrosis were used to collect the data. After the adolescents were stratified by gender, they were assigned to the intervention and control groups by simple randomization. Seven home visits were made to the adolescents in the intervention group and two home visits to the adolescents in the control group. Data collection forms were applied to the adolescents in the intervention group during the first home visit and the prepared education booklet was given. In the following visits, an individualized nursing care plan was applied to the adolescents in line with their self-care knowledge and skill needs. In the seventh home visit, the self-care evaluation form was applied again. The adolescents in the control group received standard care from the outpatient clinic and data collection forms were applied to these adolescents during two home visits with an interval of 4.5 months.

Findings: After the intervention, the total self-care knowledge scores of the adolescents in the intervention group were found to be significantly higher than those in the control group. ($z=-4.451$; $p=0.000$). The number of adolescents independently performing self-care skills (nebulizer use and cleaning and airway cleaning device use and cleaning) after home visits in the intervention group increased. The need for all nursing interventions of the patients in the intervention group decreased significantly over time.

Conclusion and Recommendations: In line with these findings, regular home visits were recommended to improve the self-care skills of adolescents with Cystic Fibrosis and to use Orem's Self-Care Deficit Nursing Theory during visits.

Keywords: Cystic fibrosis, adolescent, self-care, nursing care

S.83

ALERJİK ASTIMLI ADÖLESANLARA İNTERNET ORTAMINDA AKRAN VE YETİŞKİN TARAFINDAN VERİLEN EĞİTİMİN YAŞAM KALİTESİ, ÖZ ETKİLİLİK, KAYGI, HASTALIK BİLGİ VE YÖNETİMİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

THE EFFECT OF ONLINE PEER AND ADULT EDUCATION GIVEN TO ADOLESCENTS WITH ALLERGIC ASTHMA ON THEIR QUALITY OF LIFE, SELF-EFFICACY, ANXIETY, AND DISEASE KNOWLEDGE AND MANAGEMENT: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Pelin Karataş¹, Hüsniye Çalışır²

¹Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları ABD., Aydın, ²Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları ABD., Aydın

ÖZET

Giriş: Adolesan dönemde astım kontrolü ve uyumu azalmaktadır. Adolesanlarda akran ilişkisinin önemi göz önünde bulundurularak verilen akran eğitimi, bilginin daha kolay içselleştirilmesine ve eğlenerek öğrenmelerine katkı sağlayabilir.

Amaç: Çalışmanın amacı, alerjik astımı olan 10-14 yaş grubundaki adolesanlara internet ortamında akran ve yetişkin tarafından verilen eğitimin kaygı, öz-etkililik, yaşam kalitesi, hastalık bilgi ve yönetimine olan etkisinin incelenmesidir.

Gereç ve Yöntem: Araştırma, randomize kontrollü olarak, 15.05.2019-01.10.2020 tarihleri arasında çocuk alerji ve immünoloji polikliniğinde yapıldı. Araştırmada çalışma grubu-1 [akran eğitimi alan] (n=15), çalışma grubu-2 [yetişkin eğitimi alan] (n=14) ve kontrol grubu (n=12) olmak üzere 41 adolesan yer aldı. Araştırmaya 10-14 yaş arasında ve alerjik astım tanısı olan, Türkçe yazan ve konuşan, internete bağlantı kurulabilen masaüstü, dizüstü bilgisayar, tablet veya akıllı telefonu olan ve katılmaya istekli adolesanlar dahil edildi. Çalışma gruplarındaki adolesanlara alerjik astım bilgi ve yönetimine ilişkin internet ortamında etkileşimli eğitim verildi. Veriler, tanıtıcı veri formu, Çocuklar için Durumluk Kaygı Envanteri, Astımlı Çocuklar ve Adolesanlar için Öz-Etkililik Ölçeği, Astımlı Çocuk Yaşam Kalitesi Ölçeği, Hastalık Bilgi ve Yönetimi Anketi ile eğitimden önce, eğitimden hemen sonra, 1 ve 3 ay sonra değerlendirildi. Veriler, tanımlayıcı istatistikler, ki-kare, Kruskal Wallis, ANOVA ve Tekrarlı Ölçümlerde Varyans Analiziyle değerlendirildi.

Bulgular: Çalışma 1 ve 2'deki adolesanların eğitimden hemen sonra ve 1 ay sonraki kaygı puan ortalamaları kontrol grubuna göre düşüktü (p<0,05). Çalışma 1 ve 2'deki adolesanların eğitimden hemen sonra, 1 ve 3 ay sonraki öz-etkililik, hastalık bilgi ve yönetimi puan ortalamaları kontrol grubuna göre yüksekti (p<0,05). Grupların yaşam kalitesi puan ortalamaları arasında fark yoktu (p>0,05).

Sonuç: İnternet ortamında akran eğitimi alan adolesanların yetişkin eğitimi alan adolesanlara benzer şekilde kaygılarının azaldığı, öz etkililik, astım bilgi ve yönetiminin arttığı, fakat yaşam kalitesinin etkilenmediği görüldü. Adolesanların hastalık kontrolünü sağlamış olan akranından eğitim alması onlarda "bende başarabilirim" duygusunu aktif edebilir ve böylece hastalık kontrolü ve uyumu daha kolay sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Adolesan, astım, kaygı, öz yeterlik, yaşam kalitesi

ABSTRACT

Introduction: Asthma control and compliance decrease during adolescence. Considering the importance of peer relations in adolescents, peer education can contribute to easier internalization of knowledge and learning while having fun.

Aim: To examine the effect of interactive online education given by peers and adults on anxiety, self-efficacy, quality of life, and disease knowledge and management in adolescents with allergic asthma in the 10-14 age group.

Methods: This study was designed as a randomized controlled trial. This study was conducted at the pediatric immunology and allergy diseases outpatient clinic of a university hospital, between 15.05.2019-01.10.2020. The study sample consisted of 41 adolescents divided into study group-1 [receiving peer education] (n=15), study group-2 [receiving adult education] (n=14) and control (n=12) groups. Inclusion criteria were age 10 to 14 years, doctor-diagnosed allergic asthma, internet access via computer or phone, the ability to speak Turkish, and willingness to participate. The adolescents in study 1 and 2 groups were given online interactive education concerning allergic asthma and its management thereof. Data were collected using an Adolescent Personal Data Form, the State Anxiety Inventory for Children, the Self-Efficacy Scale for Children and Adolescents with Asthma, the Pediatric Asthma Quality of Life Questionnaire, and the Disease Knowledge and Management Questionnaire. Data were evaluated using descriptive statistics, chi-square, Kruskal Wallis, ANOVA, and Two-Way Repeated Measures ANOVA.

Results: The anxiety scores of the adolescents in study 1 and 2 groups were lower immediately and one month after education than those of the control group (p< 0.05). The self-efficacy and disease knowledge and management scores of the adolescents in study 1 and 2 groups after education were higher than those in the control group (p<0.05). No significant difference in quality of life scores was observed between the groups (p>0.05).

Conclusion: It was seen that the anxiety of the adolescents receiving online peer education decreased, self-efficacy, asthma knowledge, and management increased, but the quality of life was not affected, similar to the adolescents receiving adult education. Adolescents receiving education from their peers can activate the feeling of "I can succeed," and thus disease control and compliance can be achieved more easily.

Keywords: Adolescent, asthma, anxiety, self-efficacy, quality of life.

S.84**KRONİK HASTALIĞI OLAN ADÖLESLANLARA YÖNELİK GEÇİŞ BAKIM MÜDAHALELERİNİN ETKİNLİĞİNİN SİSTEMATİK OLARAK İNCELENMESİ****A SYSTEMATIC EXAMINATION OF THE EFFICIENCY OF TRANSITIONAL CARE INTERVENTIONS FOR ADOLESCENTS WITH CHRONIC DISEASE**Berna Eren Fidancı¹, Merve Çil², Dilek Yıldız³

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara, ²Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara, ³Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı kronik hastalığı olan adölesanların pediatrik sağlık bakımından yetişkin sağlık bakımına geçişte uygulanan müdahalelerin etkinliğini değerlendirmek amacıyla deneysel çalışmaların sonuçlarının sistematik incelenmesidir.

Yöntem: Bu sistematik derlemede Pubmed, Science Direct, Scopus ve Web of Science veri tabanlarında tarama yapılmıştır. Veri tabanlarında (adolescent) AND (transition OR transitioning care OR transitional care) AND (chronic disease OR chronic illness) AND (randomized controlled trial OR randomized) anahtar kelimeleriyle tarama yapılmıştır. Bu sistematik derlemeye 2012-2022 tarihleri arasında yayımlanan, tam metnine ulaşılabilen, örneklemi kronik hastalığa sahip adölesanların oluşturduğu, İngilizce dilinde yazılmış, randomize kontrollü deneysel tasarıma sahip çalışmalar dahil edilmiştir.

Bulgular: Tarama sonucunda ulaşılan 651 araştırmanın incelenmesi sonucunda bireysel eğitim(n=3) ve teknoloji temelli eğitim(n=4) içeren geçiş bakım müdahaleleri uygulanan toplam 7 çalışma dahil edildi. Araştırmanın örneklemini yaş ortalaması 17-21 olan 535 adölesan oluşturdu. Adölesanların öğrenme güçlüğü, dikkat eksikliği/hiperaktivite bozukluğu, crohn hastalığı, kistik fibrozis, diyabet, konjenital kalp hastalığı, hemofili ve kalp nakli gibi kronik hastalıklarının olduğu belirlendi. Dahil edilen çalışmalarda geçiş bakım müdahalelerinin 1 saat(n=2), 8 hafta(n=1), 4 ay(n=1), 8 ay(n=1), 12 ay(n=2) gibi sürelerde uygulandığı tespit edildi. Araştırmalarda geçiş bakım müdahalelerinin hastalık öz yönetimi(n=4), öz yeterlilik(n=2), yaşam kalitesi(n=1), hasta değerlendirmesi ile bakım kalitesi ve bakım koordinasyonu(n=1), hastalık hakkında bilgiye sahip olma(n=3), geçişe hazır olma(n=1) parametrelerine etkisinin değerlendirildiği belirlendi.

Sonuçlar: Yapılan çalışmalarda geçiş bakım müdahalelerinin kronik hastalığa sahip adölesanlarda yetişkin bakıma geçiş sürecinde değerlendirilen parametrelere etkisi ile ilgili sonuçlar heterojenlik göstermektedir. Yetişkin bakıma geçiş müdahalelerinin bakım kalitesi (n=1), hastalık öz yönetimi (n=4) ve öz yeterliliği (n=2) olumlu etkilediği bulunmuştur. Aynı zamanda incelenen çalışmaların sayısının az olması nedeniyle müdahalelerin etkinliği hakkında kesin bir sonuca ulaşmak kanıt elde etmek için güvenilir bir yol değildir. Kronik hastalığı olan adölesanlarda geçiş bakım müdahalelerinin etkisinin değerlendirilmesi için daha fazla deneysel çalışma yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, Geçiş bakımı, Çocuk hemşiresi, Kronik hastalık

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is systematically review the results of experimental studies in order to evaluated effectiveness of interventions applied in the transition from pediatric health care to adult health care in adolescents with chronic diseases.

Method: In this systematic review, Pubmed, Science Direct, Scopus, Web of Science databases were searched. The databases were searched with keywords (adolescent) AND (transition OR transitioning care OR transitional care) AND (chronic disease OR chronic illness) AND (randomized controlled trial OR randomized). This systematic review, studies with randomized controlled experimental design, published English between 2012-2022, whose full text is accessible, whose sample consisted of adolescents with chronic diseases, were included.

Results: As a result of the examination of 651 studies reached of screening, a total of 7 studies in which transitional care interventions including individual education (n=3) and technology-based education (n=4) were included. Sample of the study consisted of 535 adolescents with average age of 17-21. It was determined that adolescents had chronic diseases such as learning disability, attention deficit/hyperactivity disorder, Crohn's disease, cystic fibrosis, diabetes, congenital heart disease, hemophilia, heart transplantation. Included studies, it was determined that transitional care interventions were applied for 1 hour (n=2), 8 weeks (n=1), 4 months (n=1), 8 months (n=1), 12 months (n=2). In studies, the effect transitional care interventions disease self-management (n=4), self-efficacy (n=2), quality of life (n=1), patient assessment and quality of care and care coordination (n=1), knowledge about the disease (n=3), the effect of readiness for transition (n=1) on the parameters were evaluated.

Conclusions: The results of studies on effects transitional care interventions on parameters evaluated during the transition to adult care in adolescent with chronic diseases show heterogeneity. It was found that transition to adult care interventions had positive effect on quality of care (n=1), disease self-management (n=4), self-efficacy (n=2). The same time, due to small number studies reviewed, reaching firm conclusion about effectiveness of interventions isn't reliable way to obtain evidence. It is thought that more experimental studies are needed evaluate effect transitional care interventions adolescents with chronic disease.

Keywords: Adolescent, transitional care, pediatric nurse, chronic illness.

S.85

COVID 19 PANDEMİSİNDE KİSTİK FİBROZİSLİ ÇOCUKLARA UYGULANAN TELE-EGZERSİZ PROGRAMININ YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ

THE IMPACT OF A TELE-EXERCISE PROGRAM FOR CHILDREN WITH CYSTIC FIBROSIS DURING THE COVID-19 PANDEMIC ON QUALITY OF LIFE

Merve Koyun¹, Zümrüt Başbakkal²

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Samsun, ²Ege Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İzmir

ÖZET

Amaç: Covid-19 pandemisinde kistik fibrozisli çocuklara uygulanan tele-egzersiz programının yaşam kalitesine ve egzersiz sırasında yaşanan semptomlara etkisini incelemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışma randomize kontrollü deneysel bir çalışmadır. Veriler Nisan- Temmuz, 2021 tarihleri arasında bir üniversite hastanesinde takip edilen kistik fibrozis tanılı 10-18 yaş grubu 34 çocuktan Google Meet ve Google Form aracılığıyla online toplanmıştır. Veri toplama araçları olarak "Çocuk ve Aile Bilgi Formu", "Yeniden Yapılandırılmış Kistik Fibrozis Anketi (CFQ-R)" ve "Egzersiz Uyum Değerlendirme Araçları" kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından Uzm. fizyoterapist danışmanlığında oluşturulan tele-egzersiz programı, çocuklar için 6 hafta boyunca haftada 3 kez 20'şer dakika olacak şekilde uygulanmıştır. Tele-egzersiz programında ilk 3 hafta çocuklara hareketleri düzgün yapabilmeye yeteneği kazandırmak için aktif egzersizlere yer verilmiştir. Son 3 hafta ise, hazırlanan kası kuvvetlendirmek için direnç lastiği (theraband) ile yapılan hareketler egzersiz programına eklenmiştir. Egzersizler, her hafta aynı yaş grubunda olan ve egzersiz yapma saatleri birbirine uyan çocuklarla gruplar halinde Google Meet aracılığıyla görüntülü olarak yapılmıştır. Çalışmanın yapılabilmesi için etik kurul ve kurum izni alınmıştır. Ayrıca, çocuklara ve ebeveynlerine bilgilendirilmiş onam formu uygulanmıştır. Kontrol grubu için herhangi bir uygulama yapılmamıştır. Veriler SPSS 25.0 programı aracılığıyla analiz edilmiştir.

Bulgular: Tele-egzersiz yapan ve kontrol grubunda olan 10-13 yaş grubu çocukların CFQ-R'den aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark belirlenmiştir ($p<0.05$). Tele-egzersiz yapan 10-13 yaş grubu çocukların, yapmayan çocuklara göre CFQ-R'den aldıkları puanı daha yüksektir. Tele-egzersiz yapan ve kontrol grubunda olan 14 yaş ve üzeri çocukların CFQ-R'den aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark belirlenmemiştir ($p>0.05$). Tele-egzersiz yapan 17 kistik fibrozisli çocuğun, egzersiz sırasında yaşadıkları solunum sıkıntısı, öksürük, kalp atım hızında artma ve ağrı semptomlarının ilk haftaya göre azaldığı görülmüştür.

Sonuç: Tele-egzersiz programının kistik fibrozisli çocukların yaşam kalitesini arttırdığı ve egzersiz sırasında yaşadıkları semptomları etkilediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kistik fibrozis, tele-egzersiz, çocuk hemşireliği, yaşam kalitesi

ABSTRACT

Objective: It was aimed to examine the effect of the tele-exercise program applied to children with cystic fibrosis during the Covid-19 pandemic on the quality of life and the symptoms experienced during exercise.

Method: The study was a randomized, controlled, experimental trial. We collected data online through Google Meet and Google Form between April and July 2021 from 34 children aged 10 to 18 years with cystic fibrosis managed by in a university hospital. We used the Child and Family Information Form, the Revised Cystic Fibrosis Questionnaire (CFQ-R), and the Exercise Adaptation Assessment Tools as data collection instruments.

For the tele-exercise group, the researcher designed a six-week exercise program under the supervision of a specialist physiotherapist. We then asked children who met the research criteria to perform the exercises for 20 minutes each three times a week, over a period of six weeks. Therefore, children with CF in the tele-exercise group did active exercises for the first three weeks to gain the ability to perform the movements properly before exercises involving muscle strengthening. In the final three weeks, we used therabands to strengthen their muscles.

The exercises were videotaped in groups with children of the same age group each week, whose exercise times matched each other, via Google Meet. Ethics committee and institutional permission were obtained to conduct the study. In addition, an informed consent form was applied to the children and their parents. No application was made for the control group. The data were analyzed using the SPSS 25.0 program.

Results: A statistically significant difference was determined between the scores of the children aged 10-13 who did tele-exercise and those in the control group, obtained from the CFQ-R ($p<0.05$). Children aged 10-13 who do tele-exercise have a higher CFQ-R score than children who do not. No statistically significant difference was found between the CFQ-R scores of children aged 14 and over who did tele-exercise and who were in the control group ($p>0.05$). It was observed that the symptoms of respiratory distress, cough, increased heart rate and pain experienced during exercise in 17 children with cystic fibrosis who performed tele-exercise decreased compared to the first week.

Conclusion: The tele-exercise program improved the quality of life of children with CF and had an effect on the symptoms experienced during exercise.

Keywords: Cystic fibrosis, tele-exercise, pediatric nursing, quality of life

S.86**EVDE KARMAŞIK SAĞLIK BAKIM İHTİYACI OLAN ÇOCUKLARA BAKIM VERENLERİN BAKIMDA YAŞADIKLARI GÜÇLÜKLER VE BAKIM YÜKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ****ASSESSMENT OF THE DIFFICULTIES AND CARE BURDENS OF CAREGIVERS OF CHILDREN WITH COMPLEX HEALTH CARE NEEDS AT HOME**

Merve Yetimoğlu¹, Hacer Kobya Bulut²

¹Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü, Acil Sağlık Hizmetleri Başkanlığı, Trabzon, Türkiye, ²Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimler Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Trabzon, Türkiye

ÖZET

Amaç: Bu araştırma evde karmaşık sağlık bakım ihtiyacı olan çocukların primer bakım vericilerin bakımda yaşadıkları güçlükler ve bakım yüklerinin değerlendirilmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Araştırmaya Türkiye'nin kuzeyindeki bir ilin İl Sağlık Müdürlüğü'ne bağlı Evde Sağlık Hizmetleri Birimi'ne kayıtlı olan 55 çocuğun primer bakım vericisi dahil edildi. Araştırmada veriler "Tanıtıcı Bilgi Formu" ve "Bakım Yüğü" ölçeği ile ev ziyaretleri gerçekleştirilerek toplandı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler (standart sapma, ortalama değer, frekans ve yüzde), Mann-Whitney U-testi ve Kruskal-Wallis testi kullanıldı.

Bulgular: Çocukların yaş ortalaması 11.2 ± 5.99 yıl ve tanı süresi 9.4 ± 6.23 yıldır. Evde karmaşık sağlık bakım ihtiyacı olan çocukların %33.3'ü epilepsi, %22.5'inin solunum yetmezliği, %3.2'sinin Spinal Musküler Atrofisi (SMA) tanısı ve %3.2'sinin epidermolizis büloza tanısı olduğu belirlendi. Çocukların %76.3'ünün NG (Nazogastrik sonda)/PEG (Perkütan Endoskopik Gastrostomi) ile beslendiği, %38.1'inin ev tipi mekanik ventilasyon ile oksijen almaktadır. Primer bakım vericiler sırasıyla aspirasyon işlemi (%66.6), evde mekanik ventilatör kullanımı (%66.6), trakeostomi bakımı (%61.9), pozisyon verme (%50.9), kişisel hijyen (%45.4), PEG bakımı (%40.9) ve ağız bakımında (%32.7) güçlük yaşadıkları tespit edildi. Primer bakım vericilerin bakım yükünün toplam puan ortalaması 67.82 ± 12.48 olduğu ve 18'inde (%32.7) ileri derecede bakım yükü (52.5 ± 6.90) ve 37'sinde (%67.3) ise aşırı derecede bakım yükü puan ortalamasına (75.27 ± 6.06) sahiptir. Primer bakım vericilerin en çok ruh ve fiziksel sağlıklarının (%92.7) etkilendiği, ikinci sırada sosyal ilişkilerinin (%90.9) ve üçüncü sırada ekonomik durumlarının (%85.4) etkilendiği belirlendi. Psikolojik sağlığı ve sosyal ilişkilerinin etkilendiğini belirten primer bakım vericilerin bakım yükü daha fazla olduğu ve istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu tespit edildi ($p < 0.05$).

Sonuç: Evde karmaşık sağlık bakım gereksinimi olan çocukların primer bakım verenlerin çocukların bakımında çeşitli güçlükler yaşamaktadır ve bakım yükü puanlarının daha yüksektir.

Anahtar Kelimeler: Bakım yükü, çocuk sağlığı, evde bakım hizmeti, karmaşık sağlık bakımı, pediatri hemşireliği, primer bakım vericiler

ABSTRACT

Purpose: This research was carried out to evaluate the difficulties and care burdens of primary caregivers of children with complex health care needs at home.

Method: The primary caregivers of 55 children registered in the Home Health Services Unit of the Provincial Health Directorate of a province in the north of Turkey were included in the study. In the research, the data were collected by making home visits with the "Descriptive Information Form" and "Care Burden" scale. Descriptive statistics (standard deviation, mean value, frequency and percentage), Mann-Whitney U-test and Kruskal-Wallis test were used in the analysis of the data.

Results: The mean age of the children was 11.2 ± 5.99 years and the diagnosis period was 9.4 ± 6.23 years. It was determined that 33.3% of the children with complex health care needs at home were diagnosed with epilepsy, 22.5% with respiratory failure, 3.2% with Spinal Muscular Atrophy (SMA) and 3.2% with epidermolysis bullosa. 76.3% of the children were fed with NG (Nasogastric tube)/PEG (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy), 38.1% of them received oxygen with home type mechanical ventilation. It was stated that all primary caregivers had difficulties in the care of the child, and they experienced difficulties particularly in the aspiration procedure (66.6%), the use of a home-type mechanical ventilator (66.6%), tracheostomy care (61.9%), positioning (50.9%), personal cleaning (45.4), Percutaneous Endoscopic Gastrostomy (PEG) (40.9), feeding (38.1%) and oral care (32.7%), respectively. The mean total score of the primary caregiver's care burden was 67.82 ± 12.48 , and 18 (32.7%) had an advanced level of care burden (52.5 ± 6.90) and 37 (67.3%) had an average of an extreme level of care burden score (75.27 ± 6.06). It was determined that the primary caregivers' mental and physical health (92.7%) were affected the most, their social relations (90.9%) and their economic status (85.4%) were the third most affected. It was determined that primary caregivers who stated that their psychological health and social relations were affected had a higher care burden and there was a statistically significant difference ($p < 0.05$).

Conclusion: Primary caregivers of children with complex health care needs at home have various difficulties in the care of children and have higher care burden scores.

Keywords: Care burden, child health, home care, complex health care, pediatric nursing, primary caregivers

S.87

KRONİK HASTALIĞA SAHİP ÇOCUKLARIN HASTALIĞINA YÖNELİK TUTUMLARI VE YAŞAM KALİTELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF DISEASE RELATED ATTITUDES AND QUALITY OF LIFE IN CHILDREN WITH CHRONIC ILLNESS

Melis Can Kesgin Güngör¹, Funda Kardaş Özdemir²

¹Kafkas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, ²Kafkas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

ÖZET

Amaç: Bu araştırma kronik hastalığa sahip çocukların hastalığına yönelik tutumları ve yaşam kalitelerinin değerlendirilmesi amacıyla tanımlayıcı tipte yapılmıştır.

Yöntem: Araştırmanın evrenini Kars ilinde bulunan, Kars Harakani Devlet Hastanesi çocuk hastalıkları polikliniğine kronik hastalığı sebebiyle başvuran, en az 6 aydır tanı almış ve iletişim kurulabilen 9-17 yaş grubu çocuklar oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Ekim 2020-Haziran 2022 tarihleri arasında hastaneye gelen, kriterleri taşıyan, kendisi ve ailesinden izin alınan tüm çocuklar oluşturmuştur. Araştırma verileri "Tanıtıcı Bilgi Formu", "Çocuklar Yaşam Kalitesi Ölçeği-ÇİYKÖ (8-12 ve 13-18 yaş)" ve "Çocuğun Kendi Hastalığına Yönelik Tutumu Ölçeği-ÇKHHTÖ" kullanılarak toplanmıştır. Veriler SPSS for Windows 22 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde yüzdeler, sayılar, en az ve en çok değerler ile ortalama ve standart sapma puanları, t testi, varyans analizi, LSD testi, Dunnett C testi ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan çocukların yaş ortalaması 13.90 ± 2.55 olup, %73.3'ü ergen yaş grubundadır. Katılımcıların %59'u erkek, %76.2'si çekirdek ailede yaşamaktadır, %65.7'sinin ailesinde gelir giderine denk, %67.6'sı ilde yaşamaktadır, %60'ı lisede öğrenim görmektedir ve %54.3'ünün okul başarıları orta düzeydedir. Katılımcıların %24.8'inin tanısı astımdır, %55.2'si hastalığı nedeniyle hastaneye yatmıştır. Katılımcılarda %49.5'inde hastalık oyun ve sosyalleşmeyi etkilemekte olup, %72.4'ü sürekli ilaç kullanmaktadır. Araştırmaya katılan çocukların ÇİYKÖ toplam puan ortalaması 64.59 ± 18.99 , ÇKHHTÖ toplam puan ortalaması ise 3.05 ± 0.71 'dir.

Sonuç: Araştırma kapsamındaki kronik hastalığa sahip olan çocukların yaşam kaliteleri yükseldikçe, hastalıklarına yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu bulunmuştur. Bu bağlamda, kronik hastalığa sahip olan çocuklarda farklı örnekleme yeni çalışmaların yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, kronik hastalık, tutum, yaşam kalitesi

ABSTRACT

Purpose: This study was conducted with descriptive design in order to evaluate the disease-related attitudes and quality of life of children with chronic illness.

Methods: The population of the study consisted of children aged 9-17 years, who applied to the Kars Harakani State Hospital pediatric outpatient clinic in Kars province due to their chronic disease, were diagnosed for at least 6 months and were open to communication. The sample of the study consisted of all children who came to the hospital between October 2020 and June 2022 and met the criteria, and gave consent along with their families. The data were collected using "Descriptive Information Form", "Pediatric Quality of Life Inventory-PedsIQ (8-12 and 13-18 years old)", and "Child Attitude Towards Illness Scale-CATIS". The data were analyzed using the SPSS for Windows 22 software. Percentages, numbers, minimum and maximum values, mean and standard deviation scores, t test, analysis of variance, LSD test, Dunnett's C test and Pearson correlation analysis were used in the analysis of the data.

Results: The mean age of the children participating in the study was 13.90 ± 2.55 and 73.3% of them were in the adolescent age group. 59% of the participants were male, 76.2% had a nuclear family, 65.7% had a family income equal to expenses, 67.6% were living in the province, 60% were studying at high school, and 54.3% had a moderate level of school success. 24.8% of the participants were diagnosed with asthma and 55.2% of them were hospitalized due to their disease. The illness affected play and socialization in 49.5% of the participants and 72.4% were constantly taking drugs. The PedsIQ total mean score of the children participating in the study was 64.59 ± 18.99 and their CATIS total mean score was 3.05 ± 0.71 .

Conclusions: It was found that the higher the quality of life of the children with chronic diseases included in the study, the more positive their attitudes towards their illness. In this context, it may be recommended to conduct new studies with different samples in children with chronic diseases.

Keywords: Child, chronic disease, attitude, quality of life

S.88

KRONİK BÖBREK YETMEZLİĞİNE SAHİP ERGEN VE EBEVEYNLERİ İÇİN GELİŞTİRİLEN ÖZ YÖNETİM PROGRAMININ ERGENLERİN SAĞLIĞINA ETKİSİ

THE EFFECT OF SELF MANAGEMENT PROGRAM FOR ADOLESCENTS AND PARENTS WITH CHRONIC KIDNEY DISEASE ON ADOLESCENTS' HEALTH

Tufan Aslı Sezer¹, Hicran Çavuşoğlu², Ali Düzova³

¹Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, ²Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, ³Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Pediatrik Nefroloji Bilim Dalı

ÖZET

Giriş ve Amaç: Bu araştırma Kronik Böbrek Yetmezliğine sahip 12-21 yaş ergenlerin hastalıklarını yönetebilme yeterliliklerine sahip olmalarını sağlamak amacıyla Bireysel ve Aile Öz Yönetim Teorisi'ne dayalı geliştirilen öz yönetim programının, ergenin öz yönetim bilgi ve davranışları, yaşam kalitesi, öz yeterlilik, sosyal destek, depresyon, anksiyete ve klinik parametrelere etkisini değerlendirmek amacıyla randomize kontrollü araştırma türünde yapılmıştır.

Yöntem: Aralık 2018-Mayıs 2019 tarihleri arasında Ankara'da bulunan iki hastanede yapılmıştır. Çalışma 20 deney, 20 kontrol hastası ile tamamlanmıştır. Araştırmada veriler, "Bireysel ve Aile Öz Yönetim Teorisi Temelli Hazırlanmış Demografik ve Klinik Bilgi Formu", "Kronik Böbrek Hastalığına İlişkin Öz Yönetim Değerlendirme Formu", "Çocuklar için Öz-yeterlilik Ölçeği", "Çocuklar için Yaşam Kalitesi Ölçeği- Ergen Formu", "Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği", "Beck Depresyon ve Anksiyete Ölçeği" ile toplanmıştır. Kronik böbrek hastalığına özgü hazırlanmış eğitim programı hastaların polikliniğe kontrole geldikleri dönemde grup eğitimi şeklinde üç oturumda uygulanmıştır. Eğitim programı bitiminden sonraki dönemde 2 haftada bir toplamda 6 kez olmak üzere 3 ay hastalara ev ziyaretleri yapılarak izlemleri yapılmıştır.

Bulgular: Öz yönetim eğitimi sonunda, deney grubundaki ergenlerin kontrol grubundaki ergenlere göre öz yönetim bilgi ve davranışları birçok alanda anlamlı değişim göstermiştir. Kontrol grubuna göre deney grubunun klinik parametrelerinde sadece BUN düzeyinde anlamlı azalma, yaşam kalitesi puanlarında ise artma belirlenmiştir ($p < 0.05$). Ancak eğitim sonrası, deney grubundaki ergenlerin kontrol grubuna göre öz yeterlilik ve algılanan sosyal destek puanlarında artış olmasına karşın istatistiksel olarak anlamlı görülmemiştir. Psikososyal değişkenler karşılaştırıldığında, kontrol grubuna göre deney grubundaki ergenlerin anksiyete düzeyinde anlamlı azalma görülürken, depresyon düzeyindeki azalma istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Sonuç: Ergenlere verilen öz yönetim eğitim programı, ergenlerin yaşam kalitesi ve anksiyete düzeylerinde anlamlı değişim göstermiştir. Ayrıca öz yönetim davranışlarında bilişsel ve psikososyal alanlarda olumlu yönde değişim olmuştur. Öz yönetime ilişkin eğitim programlarının, kronik böbrek hastalığına sahip ergenlerin sağlık durumlarını iyileştirmek için kullanılabilecek etkili bir yöntem olarak kliniklerde hemşireler tarafından uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kronik böbrek yetmezliği, ergen, öz yönetim, öz yeterlilik, sosyal destek, depresyon, anksiyete, pediatri hemşiresi

ABSTRACT

Introduction: Adolescents with Chronic Kidney Disease (CKD) between the ages of 12-21 should have the ability to manage their diseases, self-management (SM) program developed based on Individual and Family Self-Management Theory, self-management knowledge and behaviors of adolescents, quality of life, self-efficacy, social.

Method: It was carried out in two hospitals in Ankara. The study was completed with 20 experimental and 20 controls. In the study, the data were collected with some forms related to the variables. The training specially prepared for CKD was applied in three sessions. Group training when patients come to the outpatient clinic for control. In the period after the end of the training program, the patients were visited at home 6 times every 2 weeks for 3 months and they were followed up.

Results: At the end of the SM training, the self-management knowledge and behaviors of the adolescents in the experimental group showed significant changes in many areas compared to the adolescents in the control group. Compared to the control group, only a significant decrease in BUN and an increase in quality of life scores were detected in the clinical parameters of the experimental group. The support scores of the adolescents in the experimental group were not statistically significant compared to the control group. When psychosocial variables were compared, there was a significant decrease in the anxiety levels of the adolescents in the experimental group compared to the control group, but the decrease in the depression level was not statistically significant.

Conclusion: The SM education program given to adolescents showed significant changes in the quality of life and anxiety levels of adolescents. It is recommended that SM training programs be implemented by nurses in clinics as an effective method that can be used in improving the health status of adolescents with CKD.

Keywords: Chronic kidney disease, adolescent, self-management, self-efficacy, social support, depression, anxiety, pediatric nurse

S.89

KRONİK HASTALIĞA SAHİP ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERDE ALGILANAN SOSYAL DESTEK VE EBEVEYN ÖZ-YETERLİĞİNİN EBEVEYN-ÇOCUK İLİŞKİSİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF PERCEIVED SOCIAL SUPPORT AND PARENTAL SELF-EFFICACY ON PARENT-CHILD RELATIONSHIP IN PARENTS WITH CHRONIC DISEASED CHILDREN

Mine Nur Çakır¹, Evrim Kızıl²

¹Ordu Üniversitesi, SBF, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ordu, ²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, SBF, Hemşirelik Bölümü, Ankara

ÖZET

Giriş: Bu çalışmanın amacı kronik hastalığa sahip çocuğu olan ebeveynlerde algılanan sosyal destek ve ebeveyn öz-yeterliğinin ebeveyn-çocuk ilişkisine etkisinin incelenmesidir.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırmanın örneklemini 221 (168 anne,53 baba) ebeveyn oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri "Sosyo-demografik Veri Formu", "Algılanan Sosyal Destek Ölçeği(ASDÖ)", "Ebeveyn Öz-Yeterlik Ölçeği(EÖYÖ)" ve "Ebeveyn-Çocuk İlişkisi Ölçeği(EÇİÖ)" ile 2022 Haziran- Ağustos tarihleri arasında elde edilmiştir. Veri toplama formunda çalışma hakkında bilgi verilerek, araştırmaya katılmayı kabul eden bireyler araştırmaya dahil edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 26.0 programı kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmada, ebeveynlerin çoğunluğu kadın (%76) ve yaş ortalamaları $38,81 \pm 9,82$, %82.2'si evli ve %67.4'ü en az iki çocuğa sahiptir. Kronik hastalığı olan çocukların %43'ü 2 ila 5 yaş aralığında, %42.5'inin tanı süresi 2 yıldan az, çocukların %55.2'si aralıklı olarak hastaneye yatmakta ve %71.9'u bir hastalık tanısına sahiptir. Ebeveynlerin ASDÖ toplam puan ortalaması $53,52 \pm 14,71$, EÖYÖ toplam puan ortalaması $91,61 \pm 19,28$, EÇİÖ-Olumlu İlişki alt boyut puan ortalaması $4,27 \pm 0,67$, EÇİÖ-Olumsuz İlişki alt boyut puan ortalaması $2,79 \pm 1,08$ 'dir. Ebeveynlerin EÇİÖ-Olumlu ilişki puanları ile; EÖYÖ puanları arasında orta düzeyde pozitif yönlü($r=0,610$; $p=0,000$), ASDÖ-toplam, aile ve arkadaşlar alt boyut puanları arasında zayıf düzeyde, özel bir insan alt puanları arasında çok zayıf düzeyde pozitif yönlü, anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir($p<0,05$). Ebeveynlerin EÇİÖ-Olumsuz ilişki puanları ile; EÖYÖ arasında orta derecede pozitif yönlü($r=-0,295$; $p=0,000$), ASDÖ toplam ve arkadaşlar alt boyut puanları ile çok zayıf derecede, aile alt boyutu ile zayıf derecede negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir($p<0,05$).

Sonuç: Araştırmanın sonuçları, bakım verici rolünün çoğunlukla kadınların üstlendiğini, ebeveynlerin ortalamasının üzerinde öz-yeterlik ve sosyal destek düzeyine sahip olduğunu göstermektedir. Ebeveynlerin sosyal destek düzeyi ve öz-yeterlik düzeyleri arttıkça ebeveyn-çocuk ilişkisinin olumlu yönde etkilendiği, azaldığında ise ebeveyn-çocuk ilişkisinin olumsuz yönde etkilendiği belirlendi. Ebeveyn-çocuk ilişkisini güçlendirmek için ebeveynlerin destek kaynaklarının değerlendirilmesi ve uygun destek kaynaklarına yönlendirilmesi, bilgi eksikliklerini gidermek ve bakım becerilerini artırmak için eğitim programlarının uygulanması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn-çocuk ilişkisi, kronik hastalık, pediatri hemşireliği, öz-yeterlik, sosyal destek

ABSTRACT

Introduction: The aim of this study is to examine the effect of perceived social support and parental self-efficacy on the parent-child relationship in parents with chronically ill children.

Method: The sample of the descriptive study consists of 221 parents. The data of the study were obtained by using the "Sociodemographic Data Form", "Perceived Social Support Scale (PSSS)", "Parent Self-Efficacy Scale (PESS)" and "Parent-Child Relationship Scale (PSPS)" between June 2022 and August 2022. Individuals who agreed to participate in the study were included in the study by providing information about the study in the data collection form. SPSS 26.0 program was used in the analysis of the data.

Results: In the study, the majority of parents were female (76%) and their mean age was $38,81 \pm 9,82$, 82.2% were married and 67.4% had two children. 43% of children with chronic disease are between the ages of 2-5, 42.5% have a diagnosis period of less than 2 years, 55.2% of children are hospitalized intermittently, and 71.9% have a diagnosis of a disease. With the parents' ECI-Positive relationship scores; It has been determined that there is a moderately positive and significant relationship between the ESSI scores ($r=0,610$; $p=0,000$), a weak level between the ASSQ-total, family and friends sub-dimension scores, and a very weak positive and significant relationship between the sub-scores of a special person ($p<0,05$). With the ECCL-Negative relationship scores of the parents; It was determined that there was a moderately positive relationship between ESSI ($r=-0,295$; $p=0,000$), a very weak relationship with ASDS total and friends sub-dimension scores, and a weak negative relationship with family sub-dimension ($p<0,05$).

Conclusion: The results of the study revealed that as the level of social support and self-efficacy of the parents increased, the parent-child relationship was positively affected, and when it decreased, the parent-child relationship was negatively affected.

Keywords: Parent-child relationship, chronic illness, pediatric nursing, self-efficacy, social support

S.90

MUKOPOLİSAKKARİDOZ HASTALIĞI İLE İZLENEN ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERİN DENEYİMLERİNİN BELİRLENMESİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

DETERMINING THE EXPERIENCES OF PARENTS OF CHILDREN WITH MUCOPOLYSACCHARIDOSIS: A QUALITATIVE STUDY

Tuba Arpacı

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Karaman

ÖZET

Amaç: Mukopolisakkaridoz (MPS), nadir görülen kalıtsal metabolik hastalıklardan biri olan bir grup lizozomal depolama bozukluğudur ve ilerleyici hücre hasarıyla ilişkili çoklu organ disfonksiyonuna neden olmaktadır. Mukopolisakkaridoz çocuklarda fiziksel ve mental kısıtlılığa yol açarak morbidite ve mortaliteyi arttırmaktadır. Çoğunlukla gecikmiş tanılama süreci ve zorlu tedavi süreçleri nedeniyle ebeveynler çeşitli güçlükler yaşamaktadır. Bu çalışmanın amacı çocuğunun hastalık süreciyle ilgili ebeveynlerin deneyimlerinin derinlemesine incelenmesidir.

Yöntem: Bu kalitatif araştırmada yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler en az 6 aydır MPS (tüm MPS tipleri dahil) tanısıyla izlenen çocuğu olan ebeveynlerle (n = 10) yapılmıştır. Araştırma örnekleminde veri doygunluğuna ulaşma ilkesi esas alınmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler sırasında ebeveynlerin çocuğun tanılama, tedavi ve bakım süreçleriyle ilgili deneyimlerinin belirlenmesi amaçlı açık uçlu sorular yöneltilmiştir. Ebeveynlere MPS-LH derneği aracılığıyla ulaşılarak onam alındıktan sonra görüşmeler yürütülmüş ve kaydedilmiştir. Araştırma tek merkezde yürütülmediği için ebeveynlerle yüz yüze görüşme mümkün olmamıştır. Ebeveynlerin bazılarının video konferansla görüşme için koşullarının yeterli olmaması bazılarının da bu yöntemle görüşmeyi kabul etmemesi nedeniyle görüşmeler sesli görüşme ile yürütülmüştür. Veri analizinde tümevarımsal tematik analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın yürütülmesi ve raporlanması "The consolidated criteria for reporting qualitative research (COREQ)" rehberine göre yapılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya dahil edilen ebeveynlerin (n/anne = 8, n/baba = 2) yaş ortalaması 40,8 ± 7,22'dir. Çocukların tanıları sırasıyla MPS 3B (n = 4), MPS 4A (n = 4) ve MPS 2 (n = 2)'dir ve çocukların yaş ortalaması 11,3 ± 6,0'dır. Veri analizi sonrası ulaşılan tema ve alt temalar şu şekildedir; 1) Güçlükler ve gereksinimler (Hastalığın bilinmeyen doğası, Ekonomik, Sağlık sistemi), 2) Psikososyal etkiler (Duygusal yüklenme, Ebeveyn etkileşimi, Bakım yükü, Sosyal yaşam) ve 3) Baş etme kaynakları (İnanç-Maneviyat, Sosyal destek).

Sonuç: Araştırmada çocuğun MPS tanısı alması ve takip eden süreç nedeniyle ebeveynlerin sosyal duygusal yaşantılarının etkilendiği belirlenmiştir. Çocukların farklılaşan gereksinimleri dikkate alınarak planlanan bireyselleştirilmiş hemşirelik bakımı ile ebeveynlere gerekli desteğin sağlanması mümkün olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mukopolisakkaridoz, çocuk, ebeveyn, deneyim, bakım, çocuk hemşireliği

ABSTRACT

Objective: Mucopolysaccharidosis (MPS) is a group of lysosomal storage disorders, one of the rare inherited metabolic diseases, and causes multiple organ dysfunction associated with progressive cell damage. Mucopolysaccharidosis increases morbidity and mortality by causing physical and mental limitations in children. Parents experience various difficulties, mostly due to delayed diagnosis and difficult treatment processes. The aim of this study is to examine in-depth the experiences of parents regarding their child's illness process.

Methods: In this qualitative study, semi-structured in-depth interviews were conducted with parents (n = 10) who had a child followed up with MPS (including all MPS types) for at least 6 months. For research sample, the principle of reaching data saturation was taken as basis. During the semi-structured interviews, open-ended questions were asked to determine the experiences of the parents regarding the diagnosis, treatment and care processes of the child. Interviews were conducted and recorded after the parents were contacted through the MPS-LH association and informed consent was obtained. Since the research was not conducted in a single center, it was not possible to meet with the parents face-to-face. Since some of the parents did not have sufficient conditions for video conferencing and some of them did not accept to be interviewed by this method, the interviews were conducted with voice calls. Inductive thematic analysis method was used in data analysis. Conducting and reporting of the research was carried out according to the guideline "The consolidated criteria for reporting qualitative research (COREQ)".

Results: The mean age of the parents (n/mother = 8, n/father = 2) was 40.8 ± 7.22. The diagnoses of the children were MPS 3B (n = 4), MPS 4A (n = 4), and MPS 2 (n = 2), respectively, and the mean age of the children was 11.3 ± 6.0. The themes and sub-themes reached after data analysis are as follows; 1) Difficulties and needs (Unknown nature of the disease, Economic, Health system), 2) Psychosocial effects (Emotional load, Parent interaction, Care burden, Social life), and 3) Coping resources (Faith-Spiritual, Social support).

Conclusion: It was determined that the parents were affected socially and emotionally due to the child's diagnosis and the following process. It is thought that it will be possible to provide the necessary support to parents with individualized nursing care, which is planned considering the differing needs of children.

Key words: Mucopolysaccharidosis, child, parent, experience, care, pediatric nursing

S.91

PRİMER İMMÜN YETMEZLİĞİ OLAN ADÖLESANLARIN İMMÜNOGLOBÜLİN TEDAVİSİNDE İNTRAVENÖZDEN SUBKUTANA GEÇME DENEYİMLERİ: NİTELİKSEL BİR ÇALIŞMA

EXPERIENCES OF INTRAVENOUS-TO-SUBCUTANEOUS SWITCHING IN IMMUNOGLOBULIN THERAPY OF ADOLESCENTS WITH PRIMARY IMMUNODEFICIENCY: A QUALITATIVE STUDY

Semra Köse¹, Raheleh Sabet Sarvestani², Emine Geçkil³, Elanur Kaleci⁴, Hatice Dönmez⁵

¹Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Konya, ²Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Konya, ³Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Konya, ⁴Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Konya, ⁵Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Karaman

ÖZET

Amaç: Nitel olarak planlanan bu çalışmanın amacı, primer immün yetmezliği olan adölesanların intravenöz immünoglobülin (IVIG) uygulamasından subkutan immünoglobülin (SCIG) uygulamaya geçme deneyimlerini incelemektir.

Yöntem: Araştırma Nisan-Ağustos 2022 tarihleri arasında tanımlayıcı fenomenolojik bir yaklaşım ile Konya'da bir üniversite hastanesinin gününbirlik IVIG kliniğinde yapılmıştır. Çalışmaya amaçlı örnekleme yoluyla 10-24 yaş aralığında bulunan 15 adölesan alınmıştır. Araştırmaya dahil edilme kriterleri; adölesanların ilk olarak IVIG tedavisi ile başlaması, en az 3 ay IVIG tedavisi aldıktan sonra SCIG tedavisine geçiş yapmış olması, en az 3 aydır SCIG tedavisi alıyor olması ve araştırmaya katılmaya gönüllü olmasıdır. Veriler Giorgi fenomenolojik analiz yaklaşımı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizi için MAXQDA10 yazılım programı kullanılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce etik kurul onayı alınmıştır. Ayrıca, 18 yaş altındaki çocukların ebeveynlerden bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan adölesanların %53,3'ünün cinsiyeti kadın, %73,3'ü çekirdek aile yapısına sahip, %66,7'sinin gelir düzeyi orta ve %73,3'ü il merkezinde yaşadığı belirlenmiştir. Adölesanların IVIG kullanım süresi ortalama 5,33±3,37 yıl ve SCIG kullanım süresi 3,53±2,53 yıl bulunmuştur. Çalışmada verilerin kodlanmasından bir ana tema, iki kategori ve sekiz alt kategori ortaya çıkmıştır. Elde edilen tema SCIG ile yaşamın olumlulukları ve olumsuzluklarıdır. Kategoriler ise; olumluluklar ve olumsuzluklar olarak ortaya çıkmıştır. Alt kategorilerden olumluluklara ait olanlar; özgür hissetmek, normal bir hayata sahip olmak, zamandan tasarruf etmek, kolay kullanım ve daha iyi hissetmek; olumsuzluklara ait olanlar ise; enjeksiyon sorumluluğunu alma endişesi, karın ödemi nedeniyle vücut imajının bozulması ve tolere edilebilecek seviyede komplikasyonların olmasıdır.

Sonuç: Bu araştırma; IVIG yerine SCIG kullanan primer immün yetmezlikli çocukların olumsuzluktan daha fazla olumlu deneyime sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, hemşirelik, IVIG, Nitel araştırma, Primer immün yetmezlik, SCIG.

ABSTRACT

Purpose: The aim of this qualitative study was to examine the experiences of adolescents with primary immunodeficiency in switching from intravenous immunoglobulin (IVIG) administration to subcutaneous immunoglobulin (SCIG) administration.

Method: The research was carried out between April-August 2022 in outpatient IVIG clinic of a university hospital in Konya with a descriptive phenomenological approach. 15 adolescents between the ages of 10-24 were included in study through purposeful sampling. Inclusion criteria for the study; The adolescents started with IVIG treatment for the first time, switched to SCIG treatment after receiving IVIG treatment for at least 3 months, had been receiving SCIG treatment for at least 3 months, volunteered to participate in the study. Data were analyzed using the Giorgi phenomenological analysis approach. The MAXQDA10 software program was used for the analysis of the data. Ethics committee approval was obtained before starting the study. Informed consent was obtained from parents of children under 18 years of age.

Results: It was determined that 53.3% of the adolescents participating in study were female, 73.3% had a nuclear family structure, 66.7% had a medium income level, 73.3% lived in city center. The mean duration of IVIG use of adolescents was 5.33±3.37 years, the mean duration of SCIG use was 3.53±2.53 years. In study, a main theme, two categories, eight subcategories emerged from the coding of data. The resulting theme is pros and cons of living with SCIG. Categories are; emerged as positives and negatives. Those belonging to the positives from the sub-categories; feel free, have a normal life, save time, easy operation, feel better; those belonging to the negativities; Concern about taking responsibility for injection, of body image due to abdominal edema and tolerable complications.

Conclusion: This research; It showed that children with primary immunodeficiency who used SCIG instead of IVIG had more positive experiences than negative ones.

Keywords: Adolescent, nursing, IVIG, Qualitative research, primary immunodeficiency, SCIG

S.92

KRONİK HASTALIĞI OLAN ÇOCUK VE GENÇ YETİŞKİMLERİN GEÇİŞ BAKIMINA İLİŞKİN TECRÜBE VE ALGILARI: BİR METASENTEZ ÇALIŞMASI

CHILD AND YOUNG ADULTS WITH CHRONIC DISEASE OF EXPERIENCE AND PERCEPTIONS ABOUT TRANSITION CARE: A META-SYNTHESIS STUDY

Emine Güneş Şan¹, Sümeyye Yıldız², Naime Altay³, Ebru Kılıçarslan Törüner⁴

¹Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, ²Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, ³Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, ⁴Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

ÖZET

Giriş: Geçiş bakımı erken adölesan dönemde pediatri ve erişkin ünitelerinin iş birliği ve planlaması ile başlayan; adölesanı erişkin bakım sistemi için hazırlamayı amaçlayan ve onun tıbbi, psikososyal, eğitim ve meslek edinme gereksinimlerini kapsayan aktif bir süreçtir. Çocukların ve genç yetişkinlerin geçişe ilişkin bakış açılarını anlamak, etkili geçiş hazırlığı geliştirebilmek için önemlidir.

Amaç: Bu çalışma kronik hastalığa sahip olan çocuk ve genç yetişkinlerle yürütülen nitel çalışmalarını inceleyerek geçiş bakımı konusunda geniş bir bakış açısı sunmayı amaçlamaktadır.

Yöntem: Araştırmaya 2012-2022 yılları arasında İngilizce yayınlanmış, online tam metnine ulaşılabilen, örneklemini 25 yaş altı kronik hastalığı olan çocuk ve genç yetişkinler oluşturan, 21 nitel çalışma dahil edilmiştir. Çalışmaların seçiminde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada PubMed, MEDLINE, Sage Journal, Scopus, Clinical Key veri tabanlarında yayımlanmış 5997 çalışmaya ulaşılmıştır. Literatür taramasında “adolescent”, “child”, “chronic”, “chronic disease” illness”, “pediatric”, “transition care”, “transitional care”, “transition to adult care”, anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Çalışmalar metasentez yöntemlerinden tematik sentez yoluyla analiz edilmiştir. Araştırmada Walsh ve Downe'nin (2005) geliştirdiği meta-sentez aşamaları temel alınmıştır. Çalışmalar incelenerek tema, kategori ve kod tabloları oluşturulmuştur.

Bulgular: Çalışmalar sentezlendikten sonra 3 ana tema, 10 kategori oluşturulmuştur. “Geçiş kolaylaştırıcı faktörler”, “geçiş zorlaştırıcı faktörler”, “geçiş bakımını iyileştirme önerileri” ana temalardır. Geçiş kolaylaştırıcı faktörler ana temasının alt kategorileri; “motivasyon”, “duyguları yönetme”, “okula geri dönüş”, “yeni bakış açısıyla kazanımlar” ve “sorumluluğun ebeveynlerden adölesana geçmesi” olarak bulunmuştur. Geçiş zorlaştırıcı faktörler ana temasının alt kategorileri; “yetersiz destek”, “yetersiz hazırlık”, “olumsuz duygulanım”, “hastalığa bağlı oluşan algılar” olarak tespit edilmiştir. Geçiş bakımını iyileştirme önerileri ana temasının alt kategorisi “etkileşim” olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Kronik hastalığı olan çocuk ve genç yetişkinlere yönelik bireyselleştirilmiş, esnek, bağımsızlığı ve iş birliğini teşvik edici, destekleyici, kültürel yapıya uygun, yeterli hazırlık sürecinin olduğu geçiş bakımı programlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, geçiş bakımı, genç yetişkin, kronik hastalık, nitel çalışma

ABSTRACT

Background: Transition care begins with the cooperation and planning of pediatrics and adult units in early adolescence; it is an active process that aims to prepare the adolescent for the adult care system and covers his medical, psychosocial, educational, and vocational needs. Understanding the transition perspectives of children and young adults is significant in developing efficient transition preparation.

Aim: This study examines the qualitative studies conducted with children and young adults with chronic diseases and transitional care. It aims to provide a broad perspective on the subject.

Methods: In this study, we included 21 qualitative research, published in English, between 2012-2022, the full text of which can be accessed online, and whose sample consists of children and young adults with chronic diseases under the age of 25. We used the purposive sampling method in the selection of the studies. We reached 5997 studies published in PubMed, MEDLINE, Sage Journal, Scopus, and Clinical Key databases. In the literature review, we used “adolescent”, “child”, “chronic”, “chronic disease” illness”, “pediatric”, “transition care”, “transitional care”, and “transition to adult care” keywords. All the studies analyzed through thematic synthesis from meta-synthesis methods. In this study, we based on one of the meta-synthesis stages developed by Walsh and Downe (2005). We created themes, categories, and code tables by examining the studies.

Results: After synthesizing the studies, 3 main themes and 10 categories were created. The main themes are “factors that facilitate the transition”, “factors that make the transition difficult”, and “proposals to improve transition care”. The sub-categories of the first one are determined as “motivation”, “managing emotions”, “back to school”, “gains with a new perspective” and “transfer of responsibility from parents to adolescence”. The sub-categories of the second main theme were determined “factors making the transition difficult”, “insufficient support”, “insufficient preparation”, “negative affect”, and “perceptions related to the disease” were determined. The sub-category of the third main is determined as “interaction”.

Conclusion: There is a need for transitional care programs for children and young adults with chronic diseases that are individualized, flexible, encourage independence and cooperation, and supportive, culturally appropriate, and adequate preparation processes.

Keywords: Adolescent, transitional care, young adult, chronic disease, qualitative study

S.93

TANI İLE BAŞLAYAN YAŞAM YOLCULUĞUNDA: KONJENİTAL KALP HASTALIĞI OLAN BEBEKLERİN ANNELERİNİN DENEYİMLERİ

LIFE JOURNEY STARTING WITH DIAGNOSIS: EXPERIENCES OF MOTHERS OF BABIES WITH CONGENITAL HEART DISEASE

Nezahat Ünal¹, Berna Eren Fidancı²

¹Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık, Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Eskişehir, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Ankara

ÖZET

Amaç: Konjenital Kalp Hastalığı (KKH) dünya çapında halk sağlığı sorunu olan kronik bir hastalıktır. KKH olan bebeğin bakımı konusunda aileler fiziksel/psikolojik/ekonomik ve sosyal yönden birçok sorun yaşamaktadır. Bu problemler annelerin yaşam kalitesini düşürmekte ve kaygıya neden olmaktadır. Annelerin bakım verme sürecini iyi yönetmeleri önemlidir. Bu çalışma KKH olan bebeklerin bakımında annelerin kullandıkları stratejileri, deneyimleri ve duyguları araştırmak amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Niteliksel olarak planlanan çalışma bir üniversite hastanesi, Çocuk Kardiyoloji Polikliniğinde, etik kurul/kurum izni alındıktan sonra yürütülmüştür. KKH olan bebeklerin anneleri (n=11) ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yüz yüze gerçekleştirilerek, veri doygunluğuna ulaşıncaya kadar devam edilmiş, dijital olarak kaydedilmiş ve yazıya aktarılmıştır. Verilerden içerik analizine göre kategori ve temalar oluşturulmuştur.

Bulgular: KKH olan bebeklerin anneleri tanıdan tedaviye benzersiz zorluklar/duygusal yükler ile karşı karşıya kalırken, hastalığın ilerlemesi sırasında fiziksel/psikolojik sorunlar yaşarlar. Bu çalışmada yapılan niteliksel görüşmeler sonunda annelerin hissettikleri, düşündükleri ve karşılaştığı zorluklar üç kategori ve yedi temada tanımlanmıştır. Kategoriler: (1) Bebeklerin sorunları (bakım yükü, beslenme sorunları ve büyüme gelişme), (2) Annelerin sorunları (bakımla ilgili güçlükler ve psikolojik sorunlar), (3) Annelerin gereksinimleri (bilgi gereksinimi ve destek ihtiyacı) başlıkları altında tartışılmıştır.

Sağlık alanındaki yeni uygulamalar ve teknolojik gelişmeler KKH olan bebeklerin ömrünün uzamasına yol açmıştır. Bu durum, hasta olan bebeklerin yaşam koşullarının yönetimini iyileştirmek için ayrıntılı sağlık ve bakım planlamasının önemini vurgulamaktadır. Annelerin hastalık/tedavi sürecini yönetme konusunda bilinçli olmaları, sağlık davranışlarının ve bakım yöntemlerinin gelişmesine yol açacaktır. Pediatri hemşireleri, KKH olan ebeveynlere kapsamlı ve kanıta dayalı bir eğitim programının uygulanmasında temel taşı oluşturmaktadır. Destekleyici yönetim ve danışmanlık, annenin kaygısını azaltır ve bebeğin refahını iyileştirmede gereklidir. Hemşireler, annelere hastalıkla ilgili temel bilgileri sağlamada kritik öneme sahiptir.

Sonuç ve Öneriler: Bu nitel çalışma, KKH olan bebeklerin bakımında annelerin yaşadığı duyguları/sorunları/güçlükleri anlamak, anneleri destekleyen eğitim programlarının geliştirilmesine katkı sağlamak için önemlidir. Hemşireler annelerin deneyimlerini anlamalı, haklarını savunmalı ve aile merkezli bakım vermelidir.

Anahtar Kelimeler: Konjenital kalp hastalığı, bebekler, bakım, anne deneyimleri, nitel araştırma

ABSTRACT

Purpose: Congenital Heart Disease (CHD) is a chronic disease that is a worldwide public health problem. Families face many physical/psychological/economic and social problems regarding the care of infants with CHD. These problems reduce the quality of life of mothers and cause anxiety. It is important for mothers to manage the caregiving process well. This study was planned to investigate the strategies, experiences and emotions used by mothers in the care of infants with CHD.

Methods: The qualitative study was conducted in a university hospital, Pediatric Cardiology Outpatient Clinic, after obtaining the approval of the ethics committee/institution. Semi-structured interviews with mothers (n=11) of infants with CHD were conducted face-to-face, continued until data saturation was reached, digitally recorded and transcribed. Categories and themes were created from the data according to the content analysis.

Results: While mothers of infants with CHD face unique challenges/emotional burdens from diagnosis to treatment, they experience physical/psychological problems during disease progression. At the end of the qualitative interviews conducted in this study, the difficulties that the mothers felt, thought and faced were defined in three categories and seven themes. Categories were discussed under the headings: (1) Babies' problems (burden of care, feeding problems and growth and development), (2) Mothers' problems (care-related difficulties and psychological problems), (3) Mothers' needs (information needs and support needs).

New applications and technological developments in the field of health have led to a longer life expectancy of infants with CHD. This highlights the importance of detailed health and care planning to improve the management of the living conditions of infants who are sick. Awareness of mothers about disease/treatment and prevention of complications will lead to the development of health behaviors and care methods. Pediatric nurses are the cornerstone of implementing a comprehensive and evidence-based education program for parents. Supportive management and counseling reduce the mother's anxiety and are essential in improving the infant's well-being. Nurses are critical in providing mothers with basic information about the disease.

Conclusion and Recommendations: This qualitative study is important to understand the emotions/problems/difficulties expe-

rienced by mothers in the care of infants with CHD and to contribute to the development of educational programs that support mothers. Nurses should understand mothers' experiences, defend their rights and provide family-centered care.

Keywords: Congenital heart disease, babies, care, mother experiences, qualitative research

S.94

KRONİK HASTALIĞI OLAN ÇOCUKLAR VE GENÇ YETİŞKİNLERDE GEÇİŞ BAKIMI PROGRAMLARI: SİSTEMATİK DERLEME

TRANSITIONAL CARE PROGRAMS FOR CHILDREN AND YOUNG ADULTS WITH CHRONIC DISEASE: A SYSTEMATIC REVIEW

Sümeyye Yıldız¹, Emine Güneş Şan², Ebru Kılıçarslan Törüner³, Naime Altay⁴

¹Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, ²Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, ³Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, ⁴Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

ÖZET

Giriş: Kronik hastalığı olan adölesanlar ve genç yetişkinler için geçiş dönemi karmaşık bir süreçtir. Hastalığa uyumun artırılması, düzenli takiplerinin yapılması, hastalık komplikasyonlarının azaltılabilmesi için yapılandırılmış ve bireyselleştirilmiş geçiş bakımı programlarına gereksinim duyulmaktadır.

Amaç: Bu sistematik derleme, kronik hastalık tanısı ile takip edilen çocuk ve genç yetişkinlerin geçiş dönemi bakım programlarının etkinliğini inceleyen çalışmaların sonuçlarını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Literatür taraması PubMed, MEDLINE, Cochrane Library, Sage Journal, Scopus, Clinical Key veri tabanları taranarak yapılmıştır. Araştırmanın ilk aşamasında anahtar kelimeler ve özet taranmış, ikinci aşamasında çalışmaların tam metinleri incelenmiştir. Literatür taramasında "adult", "adolescent", "child", "chronic", "illness", "disease" "pediatric", "transition" "transition care", "transition to adult care", anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Araştırmanın dahil edilme kriterleri; örneklemini 25 yaş altı kronik hastalığı olan çocuklar ve genç yetişkinler oluşturan, 2002-2022 tarihleri arasında İngilizce yayınlanmış ve tam metnine ulaşılabilen makalelerdir.

Bulgular: Toplam 11.846 makaleye ulaşılmış ve kriterlere uyan 20 makale çalışmaya dahil edilmiştir. İncelenen çalışmaların 9'u randomize kontrollü deneysel çalışma, 11'i yarı deneysel çalışmadır. Araştırmaya dahil edilen 20 çalışmanın 17'sinin örneklemini 1-25 yaş arası kronik hastalık tanısı almış olan çocuklar, adölesanlar ve genç yetişkinler, 3'ünü çocuklar ve ebeveynleri oluşturmaktadır. Çalışmalarda uygulanan geçiş bakım programları en az 2 gün en fazla 18 ay uygulanmaktadır. Geçiş bakım programlarının takip süresi en az 6 ay, en fazla 9 yıldır. Dahil edilen çalışmalar yer alan programlarda danışmanlık ve eğitim programı (10), ekiple tanışma ve hastane ziyaretleri (5), web tabanlı uygulaması (2), imajinasyon ve hikâye anlatımı (1), motivasyonel görüşme (1), geçiş atölyesi (1) yer almaktadır. Örnekleme dahil edilen çalışmalarda geçiş bakım programlarının, çocuk, adölesan ve genç yetişkinlerin hastalık sorunlarının azaltılmasında, hastane randevularının düzenlenmesinde etkili olduğu görülmüştür.

Sonuç: Kronik hastalığı olan çocuklara yönelik geçiş bakım programlarının geliştirilmesinin ve yaygınlaştırılmasının önemli olduğu belirlenmiştir. Çalışmaya ait bulgular kronik hastalık tanısı olan çocuk, adölesan ve genç yetişkinlerin geçiş bakımını iyileştirebilecek ve geliştirebilecek veriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, geçiş, geçiş bakımı, genç yetişkin, kronik hastalık

ABSTRACT

Background: The transition period for adolescents and young adults with chronic diseases is a complex process. Structured and individualized transitional care programs are needed to increase adherence to the disease, carry out regular follow-ups, and reduce disease complications.

Aim: This systematic review was conducted to evaluate the results of studies examining the effectiveness of transitional care programs for children and young adults with chronic diseases.

Methods: A literature search was done by scanning PubMed, MEDLINE, Cochrane Library, Sage Journal, Scopus, and Clinical Key databases. In the first stage, keywords and abstracts were scanned. In the second stage, full texts of the studies were examined. In the literature review, the keywords "adult", "adolescent", "child", "chronic", "illness", "disease" "pediatric", "transition" "transition care", and "transition to adult care" were used. The inclusion criteria of the study were published in English between 2002-2022 and the full text is accessible, the sample consists of children under the age of 25 with chronic diseases and young adults.

Results: We reached a total of 11,846 articles. Twenty articles which were matching the criteria were included. Nine of them were randomized controlled experimental studies and eleven of them were quasi-experimental studies. The seventeen study samples includ-

ed adolescents and young adults between the ages of 1-25 who were diagnosed with chronic disease, and three of the study samples included children and their parents. Transition care programs in the studies are applied for a minimum of two days and a maximum of eighteen months. The follow-up period of transitional maintenance programs is at least six months and the most nine years. The programs were including counseling and training programs (10), meeting the team and hospital visits (5), web base applications (2), imagination and storytelling (1), motivational interviews (1), and transition workshops (1). Studies show that transitional care programs are effective in reducing the disease problems of children, adolescents, and young adults, and in arranging hospital appointments.

Conclusion: It is significant to develop and disseminate transitional care programs for children with chronic diseases. These studies' findings provide data that can improve the transitional care of children, adolescents, and young adults with chronic diseases

Keywords: Adolescent, transition, transitional care, young adult, chronic disease

S.95

KRONİK HASTALIK TANISIYLA İZLENEN ÇOCUKLARIN OKULDAKİ GEREKSİNİMLERİNİN BELİRLENMESİ: EBEVEYN VE ÖĞRETMEN PERSPEKTİFİNDEN

THE NEEDS OF PRIMARY SCHOOL CHILDREN WITH CHRONIC DISEASE: PARENTS' AND TEACHERS' PERCEPTIONS

Gizem Çakır¹, Naime Altay²

¹Gazi Üniversitesi, Ankara, ²Gazi Üniversitesi, Ankara

ÖZET

Giriş ve Amaç: Okul çağındaki kronik hastalık tanısıyla izlenen çocukların sayısı artmaktadır. Bu araştırmanın amacı, kronik hastalık tanısıyla izlenen çocukların okuldaki gereksinimlerinin ebeveyn ve öğretmen perspektifine göre belirlenmesidir.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı, kesitsel tasarımdadır ve Ankara'da 10 ilkokulda yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini kronik hastalık tanısıyla izlenen çocukların ebeveynleri (n=69) ve öğretmenleri (n=69) oluşturmaktadır. Veriler "Çocuk ve Ebeveyn Tanımlayıcı Bilgiler Formu", "Öğretmen Tanımlayıcı Bilgiler Formu" ve "Kronik Hastalık Tanısıyla İzlenen Çocukların Okuldaki Gereksinimlerinin Belirlenmesi Formu" kullanılarak toplanmıştır. Kronik Hastalık Tanısıyla İzlenen Çocukların Okuldaki Gereksinimlerinin Belirlenmesi Formu'nun kapsam geçerliliği Davis Tekniği kullanılarak yapılmıştır ve toplam yedi uzmandan görüş alınmıştır. Çalışmamızda her bir maddenin kapsam geçerlilik oranı 0.71 ile 1.00 arasında olduğundan uzman görüşüne gönderilen veri formundan herhangi bir madde çıkarılmamıştır.

Bulgular: Araştırmada belirlenen en yaygın üç kronik hastalık astım, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu ve epilepsidir. Ebeveynlerin %50,7'si, öğretmenlerin %75,4'ü çocuğun okuldaki kronik hastalık yönetiminde kendilerini yeterli hissetmediğini ifade etmiştir. Ebeveynler çocukları için öğretmenlere göre daha fazla fiziksel gereksinim belirtirken; öğretmenler ebeveynlere göre daha fazla psikososyal gereksinim bildirmiştir. Çocukların okul başarısını çok iyi olarak ifade eden ebeveynlerin oranı öğretmenlere göre daha yüksektir.

Sonuç: Sonuç olarak, okul çevresinde kronik hastalık tanısıyla izlenen çocukların gereksinimleri fiziksel, psikososyal ve akademik olarak kategorize edilmiştir. Çocukların okuldaki gereksinimleriyle ilgili ebeveynler ve öğretmenler arasında farklılıklar bulunmaktadır. Ebeveynlerin çocukların fiziksel gereksinimleriyle ilgili farkındalığı daha yüksektir, öğretmenlerin çocukların psikososyal gereksinimleriyle ilgili farkındalığı daha yüksektir. Kronik hastalığın çocukların okul performansına olan olumsuz etkilerine ebeveynlerin ve öğretmenlerin yaklaşımı benzer bulunmuştur. Ebeveynler ve öğretmenler arasındaki iş birliği çocukların okuldaki gereksinimlerinin karşılanmasına yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Kronik hastalık tanısıyla izlenen çocuk, okul gereksinimleri, ebeveyn, öğretmen

ABSTRACT

Objective: The number of children with chronic disease is presently on the rise. This study aimed to determine the needs of primary school children with chronic disease according to the perceptions of parents and teachers.

Methods: This is a descriptive, observational, cross-sectional study. This study was conducted in 10 primary schools in one of the district centres of a metropolis in Türkiye. The study sample consisted of 69 parents and 69 teachers of children with chronic disease. The Parent and Child Descriptive Information Form, Teacher Descriptive Information Form and Determining the Needs of the Primary School Children with Chronic Disease Form were used to collect data. The scope validity index of the Determining of Needs of Primary School Children with Chronic Diseases Form was created using the Davis Technique and opinions were taken from seven experts. In this study, the scope validity ratio of each item was between 0.71 and 1.00. No item was removed from the data form sent to the experts.

Results: The three most common diseases identified in the study were asthma, attention deficit hyperactivity disorder and epilepsy. In all, 50.7% of parents and 75.4% of teachers stated that they did not feel sufficient to manage the child's chronic disease at school. Parents were more likely than teachers to identify their children's physical needs. Teachers reported more psychosocial problems than

the parents. The rate of parents who express the school success of the children as very good was higher than the teachers.

Conclusions: In conclusion, it has been categorized as physical, psychosocial and academic. There were differences in parents' and teachers' perceptions of children's needs in the school. Parents have higher level of awareness of their children's physical needs. Teachers to be more aware of children's psychosocial needs than the parents. Parents' and teachers' approaches to the negative effect of chronic disease on children's school performance were similar. The cooperation between parents and teachers could help meet the needs of children at school.

Keywords: Child with chronic disease, school needs, parent, teacher

S.96

PEDİATRİK YAŞAM KALİTESİ ENVANTERİ (PEDSQL) 3.0 KARDİYAK MODÜLÜNÜN 8-18 YAŞ ÇOCUK VE EBEVEYN FORMUNUN TÜRKÇE GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

VALIDITY AND RELIABILITY STUDY OF PEDIATRIC QUALITY OF LIFE INVENTORY (PEDSQL) 3.0 CARDIAC MODULE FOR 8-18 YEARS OLD CHILDREN AND PARENTS IN TURKISH.

Tuba Büşra Altın¹, Gülçin Özalp Gerçeker²

¹Dokuz Eylül üniversitesi çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği AD, İzmir, ²Dokuz Eylül üniversitesi çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği AD, İzmir

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Pediatrik Yaşam Kalitesi Envanteri (PedSQL) 3.0 Kardiyak Modülünün 8-12 ve 13-18 yaş çocuk ve ebeveyn formlarının geçerlik ve güvenilirliğini değerlendirmektir.

Yöntem: Bu araştırma, kardiyak hastalığı olan çocuklarda (8-18 yaş arası) ve ebeveynlerinde gerçekleştirilen metodolojik bir çalışmadır. Pediatrik Yaşam Kalitesi Envanteri (PedsQL) 3.0 Kardiyak Modül 8-12 ve 13-18 yaş çocuk ve ebeveyn formlarının yanı sıra, paralel form yöntemi amacıyla Pediatrik Yaşam Kalitesi Envanteri (PedsQL) 4.0 da veri toplama amacıyla kullanılmıştır. Yapı geçerliliğini değerlendirmek için ölçek ve alt boyutları arasında Pearson korelasyon katsayıları değerlendirilmiştir. Bilinen grup karşılaştırması için, hasta ve sağlıklı çocuk ve ebeveynlerinin puan ortalamaları karşılaştırılmıştır. Maddelerin iç tutarlılığını değerlendirmek için Cronbach alfa katsayısı hesaplanmıştır.

Bulgular: Çalışmaya 8-12 yaş 136 kardiyak tanılı çocuk ve ebeveyni ile 136 sağlıklı çocuk ve ebeveyni, 13-18 yaş 135 kardiyak tanılı adölesan ve ebeveyni ile 135 sağlıklı adölesan ve ebeveyni katılmıştır. PedsQL 3.0 Kardiyak Modül 8-12 ve 13-18 yaş çocuk ve ebeveyn formlarının Cronbach alpha katsayısı tüm alt boyutlar ve toplam ölçek için 0.8'in üzerinde saptanmıştır. Toplam puan ve alt boyutlar arasında anlamlı ilişki saptanmıştır. PedsQL Kardiyak modülü ile PedsQL puanları arasındaki korelasyonlar orta ila ileri derecede anlamlı saptanmıştır. Hasta ve sağlıklı çocuk ve ebeveyn formları puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık saptanmıştır ($p < .001$).

Sonuç: Kardiyak PedsQL 3.0 Kardiyak Modülünün 8-12 ve 13-18 yaş çocuk ve ebeveyn formları Türk toplumu için geçerli ve güvenilirdir. Gelecek araştırmalarda kullanımı, klinik yönetim için yararlı olabilir.

Anahtar kelimeler: Kardiyak, yaşam kalitesi, çocuk, ebeveyn, geçerlik, güvenilirlik.

ABSTRACT

Background: The aim of this study is to evaluate the validity and reliability of the 8-12 and 13-18 year old child and parent forms of the Pediatric Quality of Life Inventory (PedSQL) 3.0 Cardiac Module.

Methods: This research is a methodological study conducted in children (8-18 years old) and their parents with cardiac disease. In addition to the Pediatric Quality of Life Inventory (PedsQL) 3.0 Cardiac Module 8-12 and 13-18 age child and parent forms, the Pediatric Quality of Life Inventory (PedsQL) 4.0 was also used to collect data for the parallel form method. Pearson correlation coefficients between the scale and its sub-dimensions were evaluated to evaluate the construct validity. For known group comparison, mean scores of sick and healthy children and their parents were compared. Cronbach's alpha coefficient was calculated to evaluate the internal consistency of the items.

Results: 136 children aged 8-12 years with cardiac diagnosis and their parents and 136 healthy children and their parents, 135 adolescents aged 13-18 years with cardiac diagnosis and their parents and 135 healthy adolescents and their parents participated in the study. The Cronbach alpha coefficient of the PedsQL 3.0 Cardiac Module 8-12 and 13-18 year old child and parent forms was found to be above 0.8 for all sub-dimensions and the total scale. A significant relationship was found between the total score and sub-dimensions. Correlations between PedsQL Cardiac module and PedsQL scores were moderate to highly significant. A significant difference was found between the mean scores of the sick and healthy child and parent forms ($p < .001$).

Conclusion: Cardiac PedsQL 3.0 Cardiac Module's 8-12 and 13-18 age child and parent forms are valid and reliable for Turkish society. Its use in future research may be useful for clinical management.

Keywords: Cardiac, quality of life, child, parent, validity, reliability.

S.97

KARDEŞLERİN PERSPEKTİFİNDEN KEMİK İLİĞİ TRANSPLANTASYONUNA BAKIŞ

VIEW OF THE BONE MARRROW TRANSPLANTATION FROM SIBLINGS' PERSPECTIVE

Neslihan Karabina¹, Sema Kuşuoğlu²

¹Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim Araştırma Hastanesi, İstanbul, ²İstanbul Medipol Üniversitesi, İstanbul

ÖZET

Çocukluk çağında, hematolojik maligniteler, immün yetmezlikler ve hemoglobinopatilerde kemik iliği transplantasyonu (KİT) tercih edilen tedavi seçeneğidir. Çocuk ve ailesinin azalan tedavi seçeneklerine karşı son çaresi transplantasyon kararı olmaktadır. Kardeşler transplantasyon sürecinin dışında kaldıklarından psikolojik olarak zorlu süreçlerden geçmektedir. Bu çalışma ilk kez KİT olmuş çocukların kardeşlerinin KİT'e yönelik deneyimlerini anlamak ve onların duygularını ortaya çıkarmak amacı ile yapılmıştır. Katılımcı kardeşlere sosyodemografik veri formu doldurulduktan sonra görüşme soruları yöneltilerek verilen cevaplar ses kayıt cihazına kaydedildi. Bu sırada veri kaybı olmaması açısından kardeşlerin jest- mimikleri ve duygudurumları da alan notu olarak kaydedildi. Verilerin çözümlenmesi aşamasında, nitel araştırma yöntemlerinden olan yorumlayıcı fenomenoloji kullanılarak yapıldı. Verilerin çözümlenmesinin birinci aşamasında bu verilerden araştırmanın amacı doğrultusunda öncelikle anlam çıkarma (1.düzyen kodlama) yapıldı. İkinci aşamada veriler sınıflandırıldı (2.düzyen kodlama). Üçüncü aşamada ise sınıflandırılan veriler doğrultusunda temalar oluşturuldu (3.düzyen kodlama). Güvenirlik yönünden araştırmacı haricinde başka uzman tarafından da verilerin çözümlenmesi yapıldı ve temalara karşılaştırma yapıldıktan sonra son şekli verildi. Sosyodemografik özelliklerin analizinde, verilerin normal dağılım özelliklerine göre sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma kullanıldı. Ardından tematik analiz yapılarak temalar, alt temalar ve kodlar oluşturulmuştur. Kardeşlerin kemik iliği transplantasyonu sürecinde kardeş ilişkilerinde değişkenliklerin yaşandığını, önceki yaşama karşı özlem ve pişmanlık duyduklarını, ölüm ve kaybetme korkusu yaşadıklarını, nakil kararını umut vadeci bulduklarını, süreç ile ilgili belirsizlik duygusu yaşadıklarını, aile bireylerinden izole olmanın sıkıntısını yaşadıklarını, önceliklerinin kardeşleri olduğunu destek görmek istediklerini ve moral- motivasyon beklentilerinin olduğunu ve diğer kardeşler ile deneyimlerini paylaşmak istediklerini dile getirdiler. Bu araştırmada, KİT sürecine maruz kalan tüm kardeşler üzerinde psikososyal zorlanmaya sebep olduğu bulunmuştur. Hemşireler, kardeşlerin KİT deneyimine olan bakış açısını anlamak, mevcut stres yönetiminde stres ile başa çıkma yöntemlerinde kardeşlerin yanlarında bulunmalı ve kardeşlere doğru ve etkin bilgiyi zamanında vermelidir. Bu sayede kardeşler sürece dahil edildiğinde kendilerini ailenin bir parçası olarak hissederek duygusal anlamda güçlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Duygudurumu, kardeş, kemik iliği, hasta, transplantasyon

ABSTRACT

Bone marrow transplantation (BMT) is the preferred treatment option in childhood, in hematological malignancies, immunodeficiencies and hemoglobinopathies. The last resort of the child and his family against the decreasing treatment options is the decision of transplantation. Siblings are going through psychologically challenging processes as they are out of the transplantation process. This study was carried out with the aim of understanding the experiences of siblings of children who had BMT for the first time and to reveal their feelings about BMT. After the sociodemographic data form was filled in to the participant siblings, the interview questions were asked and the answers given were recorded on the voice recorder. Meanwhile, the gestural mimics and moods of the siblings were also recorded as field notes in order to avoid data loss. Data analysis was carried out using interpretative phenomenology, which is one of the qualitative research methods. In the first stage of the analysis of the data, firstly, meaning extraction (1st level coding) was made from these data in line with the purpose of the research. In the second stage, the data were classified (level 2 coding). In the third stage, themes were created in line with the classified data (3rd level coding). In terms of reliability, data were analyzed by another expert besides the researcher, and the themes were finalized after comparison. In the analysis of sociodemographic characteristics, numbers, percentages, mean and standard deviation were used according to the normal distribution characteristics of the data. Then, thematic analysis was made and themes, sub-themes and codes were created. Siblings stated that there were changes in their sibling relations during the bone marrow transplantation process, they felt longing and regret for their previous life, they feared death and loss, they found the transplant decision promising, they felt uncertain about the process, they experienced the distress of being isolated from their family members, their priority was their siblings and they wanted to receive support. They stated that they have moral and motivational expectations and they want to share their experiences with other siblings. In this study, it was found that it caused psychosocial strain on all siblings who were exposed to the BMT process. Nurses should understand the point of view of siblings on the experience of BMT, be on the side of siblings in coping with stress in current stress management, and provide accurate and effective information to siblings in a timely manner. In this way, when siblings are included in the process, they will feel themselves as part of the family and become emotionally stronger.

Keywords: Mod, siblings, bone marrow transplantation

S.98

KANSER TEDAVİSİ ALAN ERGENLERDE MANDALA AKTİVİTESİNİN PSİKOLOJİK SEMPTOMLAR, ANKSİYETE VE DEPRESYON DÜZEYİNE ETKİSİ: RANDOMIZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

THE EFFECTIVENESS OF MANDALA DRAWING IN REDUCING PSYCHOLOGICAL SYMPTOMS, ANXIETY AND DEPRESSION IN HOSPITALISED ADOLESCENTS WITH CANCER: A RANDOMISED CONTROLLED TRIAL

Meltem Gürcan¹, Sevcan Atay Turan²

¹Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Antalya, ²Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Antalya

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada; kanser tedavisi alan ergenlerin bireysel olarak katıldığı mandala aktivitesinin psikolojik semptomlar, anksiyete ve depresyon düzeyi üzerindeki etkinliğini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma Akdeniz Üniversitesi Hastanesi Çocuk Hematoloji ve Onkoloji Kliniği'nde yatarak kanser tedavisi alan ergenler ile yürütülmüştür. Çalışma tekrarlı ölçümler ile randomize kontrollü deneysel bir çalışma tasarımı olarak yapılmıştır. Çalışma protokolünün ClinicalTrials.gov kayıt numarası NCT04297982'dir. Çalışma verileri Mart 2019-Mart 2020 tarihleri arasında toplanmıştır. Örneklem seçiminde basit randomizasyon tekniği ile kapalı zarf sistemi kullanılmıştır. Çalışma örneklemini, girişim grubu (n: 30), kontrol grubu (n: 30) olacak şekilde rastgele atanan, hastanede yatarak kanser tedavisi alan 12-17 yaş arası 60 ergenden oluşmaktadır. Girişim grubundaki ergenlere en az 48, en fazla 72 saat ara ile planlanan, klasik/enstrümental müzik eşliğinde 2 seans mandala çizme ve boyama aktivitesi yaptırılmıştır. Yapılan çalışmada bireysel ve yapılandırılmamış mandala aktivitesi tercih edilmiştir. Her bir seansta, katılımcının bir mandala oluşturması sağlanmıştır. Girişim grubu, birinci gün ve ikinci mandala seansından sonraki gün (5. Gün) Hastane Anksiyete ve Depresyon Ölçeği ve Memorial Semptom Değerlendirme Ölçeği'nin Psikolojik Alt Boyutu kullanılarak değerlendirilmiştir. Kontrol grubuna herhangi bir girişim yapılmamış, 5 gün arayla girişim grubuyla aynı veri toplama araçları uygulanarak değerlendirilmiştir. Ölçüm sonuçlarıyla ilgili olarak, iki grup arasındaki farklılıkları test etmek için tek yönlü kovaryans analizi (ANCOVA) kullanılmıştır.

Bulgular: Girişim grubunda Hastane Anksiyete ve Depresyon Ölçeği puan ortalamalarında kontrol grubuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farkla azalma olduğu görülmüştür, $F(1, 57) = 28.9, p < 0.01, \eta^2 = 0.337$. Bunun yanında, girişim grubunda Memorial Semptom Değerlendirme Ölçeği'nin Psikolojik Alt Boyut puan ortalamalarında kontrol grubuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farkla azalma olduğu görülmüştür ($p < 0.05$), $F(1, 57) = 69.7, p < 0.001, \eta^2 = 0.550$.

Sonuçlar: Mandala aktivitesinin, kanser tedavisi alan ergenlerde psikolojik semptomlar, anksiyete ve depresyon düzeyini azaltmada etkili bir yöntem olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, depresyon, ergen, kanser, mandala, psikolojik semptomlar

ABSTRACT

Objective: This study aimed to evaluate the effectiveness of individual mandala drawing methods on psychological symptoms, anxiety and depression in hospitalised adolescents with cancer.

Methods: A randomised controlled trial design with repeated measures was conducted. The study was carried out in a paediatric haematology and oncology clinic in Turkey. The study protocol is registered at ClinicalTrials.gov NCT04297982. The study sample consisted of 60 hospitalised adolescents aged between 12 and 17. Participants were randomly assigned to receive two 1- to 2-h mandala drawing sessions (intervention group, n = 30) or routine care only (control group, n = 30). Each adolescent was assessed using the Hospital Anxiety and Depression Scale and the Memorial Symptom Assessment Scale (Psychological subscale) questionnaires and was evaluated at baseline and after 5 days. One-way analysis of covariance (ANCOVA) was used to test for differences in measurement results between the two groups.

Results: The anxiety and depression scores significantly decreased in the intervention group, compared with the control group, after 5 days of intervention, $F(1, 57) = 28.9, p < 0.01, \eta^2 = 0.337$. Similarly, the psychological symptoms scores significantly decreased in the intervention group, compared with the control group, $F(1, 57) = 69.7, p < 0.001, \eta^2 = 0.550$.

Conclusion: The individual mandala activity intervention was effective in reducing on psychological symptoms, anxiety and depressive symptoms in adolescents with cancer.

Keywords: Adolescent, anxiety, cancer, depression, mandala, psychological symptoms

S.99

7-18 YAŞ ARASI ÇOCUK ONKOLOJİ HASTALARINDA EBEVEYNİN AĞRI KABULÜNÜN ÇOCUKLARIN YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF PARENTAL ACCEPTANCE OF PAIN ON THE QUALITY OF LIFE OF CHILDREN IN PEDIATRIC ONCOLOGY PATIENTS AGED 7-18 YEARS

Aleyna Denizer¹, Tülay Kuzlu Ayyıldız²

¹Ankara Şehir Hastanesi, Ankara, ²Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Zonguldak

ÖZET

Amaç: Araştırma, 7-18 arası yaş çocuk onkoloji hastalarında ebeveynin ağrı kabulünün çocukların yaşam kalitesine etkisini belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma kapsamına Ankara İl merkezinde bulunan Ankara Şehir Hastanesi çocuk onkoloji servislerinde yatan 84 çocuk ve ebeveyni alınmıştır. Araştırmada sosyodemografik özellikleri saptamaya yönelik anket formu, Kanseri Çocukların Ebeveynleri İçin Ağrı Dayanıklılık Ölçeği, 7-12 yaş Pediatrik Onkoloji Hastaları Yaşam Kalitesi Çocuk Formu ve 13-18 yaş Pediatrik Onkoloji Hastaları Yaşam Kalitesi Çocuk Formu kullanılmıştır. Kanseri Çocukların Ebeveynleri İçin Ağrı Dayanıklılık Ölçeğinde puanın artması daha yüksek bir kabul düzeyini göstermektedir. 7-12 yaş Pediatrik Onkoloji Hastaları Yaşam Kalitesi Çocuk Formu'ndan alınan puan 32-160 arasındadır. Yaşam Kalitesi Ölçeğinden alınan puanın artması yaşam kalitesi düzeyinin arttığını göstermektedir. 13-18 yaş Pediatrik Onkoloji Hastaları Yaşam Kalitesi Çocuk Formu'ndan alınan puan 35-175 arasındadır. Yaşam Kalitesi Ölçeğinden alınan puanın artması yaşam kalitesi düzeyinin arttığını göstermektedir. Veriler ebeveynler ve çocuklarla yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Çalışmada elde edilen bulguların değerlendirilmesi için SPSS 16.0 paket programı kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırmada katılımcıların %57.1'inin erkek çocuk olduğu belirlenmiştir. Çocuk yaş grupları 7-12 yaş ve 13-18 yaş olarak iki gruba ayrılmış olup, çocuk yaş gruplarının %52.4'ünün 13-18 yaş grubu olduğu saptanmıştır. Çocukların ebeveynleri için ağrı dayanıklılık ölçeği puan ortalamalarının 51.97 ± 16.8 (18-83) olduğu tespit edilmiştir. Yaşam kalitesi puan ortalamaları ise 7-12 yaş grubu için 92.55 ± 18.98 (48-125); 13-18 yaş grubu için 103.79 ± 16.70 (57-133) olarak hesaplanmıştır. Yaşam kalitesi ölçeği 7-12 yaş grubu için, ebeveyn ağrı dayanıklılık ölçeği ile anlamlı ilişki bulunmazken; 13-18 yaş grubu için yaşam kalitesi ölçeği ile ebeveyn ağrı dayanıklılık ölçeği arasında pozitif yönde anlamlı orta düzeyde ilişki bulunmuştur ($p=0.03 < 0.05$, $r=0.34$).

Sonuç-Öneriler: Çocuk onkoloji hastaları ve ebeveynleri için ağrının önemli bir semptomdur ve çocukların yaşam kalitesini etkileyebileceği göz ardı edilmemelidir, ebeveynlerin ağrı değerlendirmesine önem verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk onkoloji, ağrı, yaşam kalitesi, çocuk hemşireliği

ABSTRACT

Objective: The research was conducted to determine the effect of parental acceptance of pain on the quality of life of children in pediatric oncology patients aged 7-18 years.

Methods: 84 children and their parents hospitalized in the pediatric oncology services of Ankara City Hospital, located in the provincial center of Ankara, were included in the scope of the research. The questionnaire form for determining sociodemographic characteristics, Pain Endurance Scale for Parents of Children with Cancer, Pediatric Oncology Patients aged 7-12 years, Quality of Life Child Form and Pediatric Oncology Patients aged 13-18 years, Quality of Life Child Form were used in the study. For Parents of Children with Cancer, an increase in the score on the Pain Endurance Scale indicates a higher level of acceptance. The score obtained from the Quality of Life Children's Form for Pediatric Oncology Patients aged 7-12 years is between 32-160. An increase in the score taken from the Quality of Life Scale shows that the level of quality of life decreases. The score obtained from the Quality of Life Children's Form for Pediatric Oncology Patients aged 13-18 is between 35-175. An increase in the score taken from the Quality of Life Scale shows that the level of quality of life increases. The data were collected through face-to-face with parents and children. Statistical significance was accepted as $p < 0.05$ was accepted.

Results: It was determined that 57.1% of the participants in the study were male children. The children's age groups were divided into two groups, and it was found that 52.4% of the children's age groups were 13-18 years old. It was found that the average score of the pain endurance scale for the parents of the children was 51.97 ± 16.8 (18-83). The mean scores of quality of life were calculated as 92.55 ± 18.98 (48-125) for the 7-12 age group and 103.79 ± 16.70 (57-133) for the 13-18 age group. The quality of life scale for the 7-12 age group, while there was no significant relationship with the parental pain endurance scale; A positively significant moderate relationship was found between the quality of life scale and the parental pain scale for the 13-18 age group ($p=0.03 < 0.05$, $r=0.34$).

Conclusion: Pain is an important symptom for pediatric oncology patients and their parents, and it should not be ignored that it may affect the quality of life of children, attention should be paid to the pain assessment of parents.

Keywords: Pediatric oncology, pain, quality of life, pediatric nursing

S.100

KANSER TANISI İLE İZLENEN ÇOCUKLARA VE AİLELERİNE UYGULANAN TEKNOLOJİ TEMELLİ MOTİVASYON PROGRAMININ ETKİNLİĞİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION INTO THE IMPACT OF TECHNOLOGY-BASED MOTIVATION PROGRAM APPLIED TO THE CHILDREN FOLLOWED WITH CANCER DIAGNOSIS AND THEIR FAMILIES

Zeynep Kiseçik Şengül¹, Ebru Kılıçarslan Törüner²

¹Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kırıkkale, ²Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ankara

ÖZET

Amaç: Bu araştırma kanser tanısı ile izlenen çocuklara ve ailelerine Transaksiyonel Stres ve Başa Çıkma Modeli'ne göre uygulanan teknoloji temelli motivasyon programının etkinliğinin incelenmesi amacıyla randomize kontrollü olarak yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma kanser tedavi süreci devam eden 9-18 yaş aralığındaki 31 çocuk (15 girişim, 16 kontrol) ve 31 primer bakım verici (15 girişim, 16 kontrol) ile tamamlanmıştır. Girişim grubuna 10 haftalık 'Teknoloji Temelli Motivasyon Programı' uygulanmış, kontrol grubuna rutin bakım verilmiştir. Çocuk ve primer bakım vericilerin programı web sitesi üzerinden takip etmeleri istenmiş, çocuklar kendileri için hazırlanan dört, primer bakım vericiler üç modülü tamamlamıştır. Programda çocuklar için nefes, progresif gevşeme egzersizleri, imgeleme uygulamaları ve çocuk hikayeleri yer almıştır. Programın başında ve sonunda çocuklara 'Çocuklar için Durumluk ve Sürekli Kaygı Envanteri', 'Çocuklar için Yaşam Kalitesi Ölçeği' ve 'Pediatrik Kanser Baş Etme Ölçeği'; primer bakım vericilere 'Durumluk ve Sürekli Kaygı Envanteri' uygulanmış, uygulamalar 'Süreç Değerlendirme Formaları' ile değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde Ki-kare testi, Fisher-Exact testi, Independent Sample-t testi, Man-Whitney U testi, Wilcoxon testi, Pearson ve Spearman korelasyon kat sayıları kullanılmıştır.

Bulgular: Program öncesi girişim ve kontrol grubundaki çocukların durumluk kaygı ve baş etme puan ortalamaları benzerken program sonunda girişim grubundaki çocukların durumluk kaygı puan ortalaması (29,27±8,13) kontrol grubuna (37,18±9,01) göre anlamlı derecede düşük bulunmuştur. Ayrıca program sonunda girişim grubundaki çocukların baş etme puan ortalamasının (80,20±9,62) kontrol grubuna (67,56±17,44) göre anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir (p<0.05). Program sonrası primer bakım vericilerin durumluk ve sürekli kaygı puan ortalamalarının girişim grubunda (33,73±12,30 ve 39,80±9,43) kontrol grubuna (53,31±15,14 ve 52,50±16,57) göre anlamlı derecede düşük olduğu tespit edilmiştir (p<0.05).

Sonuçlar: Kanser tanısı ile izlenen çocuk ve primer bakım vericilerine uygulanan teknoloji temelli motivasyon programının kaygıyı azaltmada ve baş etmeyi artırmada etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Teknoloji temelli motivasyon programlarının kanser tedavisi devam eden çocukların bakım protokollerine entegre edilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aile, çocuk, hemşire, kanser, motivasyon programı, teknoloji

ABSTRACT

Aim: This research was conducted in a randomized controlled trial in order to examine the effectiveness of the technology-based motivation program applied to children with cancer diagnosis and their primary caregivers according to the Transactional Stress and Coping Model.

Method: The research was completed with 31 children (15 interventions, 16 controls) and 31 primary caregivers (15 interventions, 16 controls) between the ages of 9-18, whose cancer treatment process continues. A 10-week "Technology Based Motivation Program" was applied to the intervention group, and routine care was given to the control group. Children and primary caregivers were asked to follow the program through the website, and four modules was completed by the children and three modules by their primary caregivers. The program consisted of breathing, progressive relaxation exercises, imagery practices and kid stories for children. At the beginning and at the end of the program, the children were applied "State and Trait Anxiety Inventory for Children", "The Quality of Life Scale for Children" and "Paediatric Cancer Coping Scale", and the "State and Trait Anxiety Inventory" were applied to the primary caregivers with "Process Evaluation Forms". Chi-square test, Fisher-Exact test, Independent Sample-t test, Man-Whitney U test, Wilcoxon test, Pearson and Spearman correlation coefficients were used to evaluate the data.

Results: The results of the study show that while the average state anxiety scores of the children in the intervention group and in the control group were similar before the program, the state anxiety scores of the children in the intervention group were significantly lower (29,27±8,13) than that of the control group (37,18±9,01) at the end of the program. Besides, it was determined that the coping scores of the children in the intervention group were significantly higher (80,20±9,62) than that of the control group (67,56±17,44) at the end of the program (p<0.05). It was found that whereas average anxiety scores of primary caregivers were similar before the program, the average state 33,73±12,30 and trait 39,80±9,43 anxiety scores of primary caregivers in the intervention group were significantly lower those of the control group (53,31±15,14 and 52,50±16,57, respectively) at the end of the program (p<0.05).

Conclusions: It is concluded that the technology-based motivation program applied to children and their primary caregivers who are followed up with cancer diagnosis is effective in reducing anxiety, increasing quality of life and coping. It is recommended that technology-based motivation programs be integrated into the care protocols of children whose cancer treatment is ongoing.

Keywords: Family, child, nurse, cancer, motivation program, technology

S.101

KANSERLİ ÇOCUKLARIN YAŞADIKLARI PSİKOSOSYAL SORUNLARIN YORGUNLUK VE YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF PSYCHOSOCIAL PROBLEMS EXPERIENCED BY CHILDREN WITH CANCER ON FATIGUE AND QUALITY OF LIFE

Ayçin Ezgi Önel¹, Sibel Küçükkoğlu²

¹Ege Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye, ²Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Konya, Türkiye.

ÖZET

Amaç: Araştırma, kanserli çocukların tedavi süreci boyunca yaşadıkları psikososyal sorunların, yorgunluk ve yaşam kalitesi üzerine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Çalışmanın evrenini Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi Çocuk Hematoloji/Onkoloji Kliniği'nde ve Polikliniği'nde ayaktan ve yatarak tedavi görmekte olan 7-12 yaş grubundaki hastalar oluşturmuştur. Araştırmada evren ulaşılabilir evren olduğundan örneklem seçimine gidilmeden çalışma kriterlerini sağlayan, çalışmanın yapıldığı tarih aralığındaki tüm çocuklar (n=80 hasta) araştırmaya dahil edilmiştir. Verilerin toplanmasında Çocuk ve Aile Tanıtıcı Bilgi Formu, Çocuk Yorgunluk Ölçeği (24 Saatlik) 'ÇYÖ', Çocuklar İçin Yaşam Kalitesi Ölçeği 'ÇİYKÖ' ve Hastanede Yatan Çocuklar İçin Psikososyal Semptomları Tanılama Ölçeği 'HYÇİPSTÖ' kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanında Bağımsız gruplarda t testi, Varyans analizi, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis analizi, Pearson korelasyon ve Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır. Çalışmanın her aşamasında etik ilkeler gözetilmiştir.

Bulgular: Araştırmada ÇYÖ toplam puan ortalaması 25.05±9.93, ÇİYKÖ toplam puan ortalaması 63.64±17.08 ve HYÇİPSTÖ toplam puan ortalaması ise 45.31±10.68 olarak belirlenmiştir. HYÇİPSTÖ toplam puanı ile ÇYÖ puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve düşük seviyeli, ÇİYKÖ toplam puanları ile negatif yönlü, orta seviyeli ilişki saptanmıştır (p<0.05). HYÇİPSTÖ ölçek puanı arttıkça, ÇYÖ puanı da artmakta, ÇİYKÖ toplam puanı düşmektedir.

Sonuçlar: Çalışma sonucunda kanser tedavisi gören çocukların yaşadıkları psikososyal sorunlar arttıkça yorgunluk düzeylerinin arttığı, yaşam kalitelerinin ise azaldığı saptanmıştır. Kanser tedavisi gören çocukların tıbbi tedavisinin yanında psikososyal sorunlar yönünden de değerlendirilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, hemşirelik, kanser, psikososyal sorunlar, yaşam kalitesi, yorgunluk

ABSTRACT

Aim: The study was conducted to determine the effects of psychosocial problems experienced by children with cancer during the treatment process on fatigue and quality of life.

Methods: The universe of the study consisted of patients in the 7-12 age group who were receiving treatment in the Pediatric Hematology / Oncology Clinic and Polyclinic of Atatürk University Research Hospital. Since the universe is an accessible population, all children (n = 80 patients) within the date range of the study, who met the study criteria without choosing a sample, were included in the study. Child and Family Introductory Information Form, Child Fatigue Scale (24-hour) 'CFS', Children's Quality of Life Scale 'PedsQL' and the Psychosocial Symptoms Identification Scale for Hospitalized Children 'PSDSHC' were used in the collection of data. Data evaluation; It was made using IBM SPSS Statistics 22 program. Parametric or nonparametric tests were used for analysis, depending on whether the data are suitable for normal distribution or not. Ethical principles were observed at every stage of the study.

Results: In the study, the total score average of the CFS was determined to be 25.05 ± 9.93, the total score average of the PedsQL was 63.64 ± 17.08, and the total score average of the PSDSHC was 45.31 ± 10.68. A statistically significant, positive and low-level relationship was found between the total PSDSHC score and the CFS score, and a negative, moderate correlation with the total PedsQL scores (p <0.05). As the PSDSHC scale score increases, the CFS score increases and the PedsQL total score decreases.

Conclusion: As a result of the study, it was determined that as the psychosocial problems experienced by children receiving cancer treatment increased, their fatigue levels increased and their quality of life decreased. It is recommended that children undergoing cancer treatment be evaluated in terms of psychosocial problems as well as medical treatment.

Keywords: Child, nursing, cancer, psychosocial problems, quality of life, fatigue

S.102

KANSERLİ ÇOCUKLARDA YEME DAVRANIŞI, BESLENME DURUMU VE TAT ALMA DEĞİŞİKLİĞİ

EATING BEHAVIOUR, NUTRITIONAL STATUS AND TASTE ALTERATION IN CHILDREN WITH CANCER

Yasemin Yaşar¹, Elif Bilsin Kocamaz²

¹Dr. Ersinarslan Eğitim ve Araştırma Hastanesi, ²Gaziantep Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

ÖZET

Giriş: Kemoterapi, yan etkileriyle yiyeceklerin ilişkilendirilmesi, tedavi sırasında öğrenilmiş besin isteksizliğine ve yeterli besin alınımını kısıtlanmasına neden olabilir

Amaç: Bu çalışmanın amacı kanserli çocuklarda yeme davranışı, beslenme durumu ve tat alma değişikliğini incelemektir.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel tiptedir. Araştırmanın evrenini Aralık 2020-Haziran 2022 tarihleri arasında Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Onkoloji Hastanesi pediatri hematoloji ve onkoloji klinik ve polikliniğinde izlenen ve kemoterapi alan 8-18 yaş arasındaki çocuklar ve ebeveynleri oluşturmuştur. Araştırmanın örneklem büyüklüğü güç analizi ile 80 olarak belirlenmiştir. Veriler Çocuk Tanıtım Formu, Çocuklarda Yeme Davranışı Anketi (ÇYDA), Kemoterapi Alan Çocuklar İçin Tat Alma Değişikliği Ölçeği (KAÇ-TADÖ) ve Subjektif Total Tat Keskinliği Ölçeği (STTKÖ) ile toplanmıştır. Çalışmaya alınan çocuklara Çocuk Tanıtım Formu, KAÇ-TADÖ ve STTKÖ, ebeveynlerine ise ÇYDA araştırmacı tarafından yüz yüze uygulanmıştır. Çocukların kilosu ve boyu hastanedeki tartı ve boy ölçüm cihazı ile araştırmacı tarafından ölçülmüştür. Araştırmaya başlamadan önce araştırmanın yapıldığı kurumdan ve Gaziantep Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan yazılı izin ve araştırmaya katılan çocuklar ve ebeveynlerinden ise sözlü izin alınmıştır.

Bulgular: Beden Kitle İndeksi (BKİ) Z skoru çocukların %92.5'inde -2 ile +2 arasında (normal) ve %7.5'inde ≤ -2 'nin altında (yetersiz beslenme) olduğu saptanmıştır. ÇYDA'nın alt boyutlarının puan ortalaması sırayla Gıda heveslisi 12.48 ± 5.36 , Duygusal aşırı yeme 5.28 ± 1.45 , Gıdadan keyif alma 16.83 ± 5.41 , İçme tutkusu 9.72 ± 5.13 , Tokluk heveslisi 22.93 ± 6.65 , Yavaş yeme 9.81 ± 4.95 , Duygusal az yeme 16.38 ± 4.41 , Yemek seçiciliği 10.72 ± 2.86 , KAÇ-TADÖ toplam puan ortalamasının ise 8.66 ± 10.22 olarak saptanmıştır.

Sonuç: BKİ Z skoru ≤ -2 'nin altında olan, yutma güçlüğü, iştahsızlık, mide ağrısı, tat alma değişikliği yaşadığını bildiren çocukların tat alma değişikliğini daha fazla yaşadıkları belirlenmiştir. Gıda heveslisi ve gıdadan keyif alma ile tat alma değişikliği arasında negatif yönde ilişki olduğu, yavaş yeme ile tat alma arasında pozitif yönde ilişki olduğu belirlenmiştir. Beslenme ve gastrointestinal problemleri olan çocukların daha fazla olumsuz yeme davranışı olduğu saptanmıştır. Çocuklarda tat alma değişikliği arttıkça tat keskinliğinin kaybının da arttığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kanserli çocuk, tat alma değişikliği, yeme davranışı, beslenme durumu, hemşirelik

ABSTRACT

Introduction: Chemotherapy associating food with its side effects, may cause learned food reluctance during treatment and restriction of adequate nutrient intake.

Objective: The aim of this study was to investigate eating behavior, nutritional status and taste alterations in children with cancer.

Method: The study was descriptive and cross-sectional. The population of the study consisted of children aged 8-18 years and their parents who were followed up and received chemotherapy in the pediatric hematology and oncology clinic and outpatient clinic of Gaziantep University Faculty of Medicine Oncology Hospital between December 2020 and June 2022. The sample size of the study was determined as 80 children by power analysis. Data were collected using the Child Identification Form, the Children's Eating Behavior Questionnaire (CEBQ), the Taste Alteration Scale for Children Receiving Chemotherapy (TAC-TAS) and the Subjective Total Taste Acuity Scale (STTCA). Children were administered the Child Identification Form, the TAC-TAS and the STTCA, and their parents were administered the CEBQ face-to-face by the researcher. The weight and height of the children were measured by the researcher using a weighing and height measuring device in the hospital. Before starting the study, written permission was obtained from the research institution and Gaziantep University Clinical Research Ethics Committee and verbal permission was obtained from the children and their parents.

Results: Body Mass Index (BMI) Z score was between -2 and +2 (normal) in 92.5% of the children and below ≤ -2 (malnutrition) in 7.5%. The mean scores of the sub-dimensions of the CEBQ were as follows: Food craving 12.48 ± 5.36 , Emotional overeating 5.28 ± 1.45 , Enjoyment of food 16.83 ± 5.41 , Passion for drinking 9.72 ± 5.13 , Satiety enthusiasm 22.93 ± 6.65 , Slow eating 9.81 ± 4.95 , Emotional under-eating 16.38 ± 4.41 , Food selectivity 10.72 ± 2.86 , and the mean total score of the TAC-TAS was 8.66 ± 10.22 .

Conclusion: It was determined that children with BMI Z score ≤ -2 who reported dysphagia, loss of appetite, stomach pain, and taste alteration experienced more taste alteration. It was determined that there was a negative correlation between food craving and enjoyment of food and taste alteration, and there was a positive correlation between slow eating and taste down. Children with nutritional and gastrointestinal problems were found to have more negative eating behaviors. It was determined that the loss of taste acuity increased as taste alteration increased in children.

Keywords: Child with cancer, taste change, eating behavior, nutritional status, nursing

S.103

PEDİATRİK HEMATOLOJİ-ONKOLOJİ KLİNİKLERİNDE ÇALIŞAN HASTANE GÖNÜLLÜLERİNİN DENEYİMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

EXPERIENCES OF HOSPITAL VOLUNTEERS IN PEDIATRIC HEMATOLOGY-ONCOLOGY CLINICS: A QUALITATIVE STUDY

Rabiye Güney¹, Esin Sezgin², Beyza Kendir³

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, İstanbul, ³Çocuk Gelişimi Uzmanı, İstanbul

ÖZET

Amaç: Pediatri kliniklerinde gönüllülerin liderliğindeki oyun ve sanat etkinlikleri, çocukları desteklemek için kullanılan bir yaklaşımdır, ancak bu konudaki literatür verileri azdır. Gönüllüler, gelişmiş ülkelerdeki pediatri kliniklerinde yaygın olarak çalışmaktadır. Ancak bu uygulama Türkiye’de sınırlıdır. Bu tanımlayıcı nitel çalışma, hastane gönüllülerinin deneyimlerini belirlemeyi amaçlamıştır.

Yöntem: Çalışma, İstanbul’da Temmuz ve Ağustos 2020 tarihleri arasında pediatrik hematoloji-onkoloji kliniklerinde çalışan gönüllülerle gerçekleştirildi. Çalışma için etik kurul onayı alındı (tarih: 05.06.2020, sayı: 7/14). 30-45 dakika süren görüşmeler öncesinde katılımcılardan onay alındı. Veriler, 15 gönüllü ile derinlemesine görüşmelerle toplandı. Örneklem büyüklüğü veri doygunluğuna göre belirlendi. Covid-19 pandemi nedeniyle katılımcılara kartopu örnekleme yöntemi ile ulaşıldı.

Bulgular: Verilerin tematik analizi sonucunda dört tema belirlenmiştir: farkındalık, faydalar, zorluklar ve beklentiler. Çalışmanın bulguları, gönüllülerle ilgili mevcut durumu ortaya koymuş ve gönüllülerin yaşadığı zorlukları belirlemeyi sağlamıştır. Gönüllülerin gözlemlerine göre, oyunlar ve diğer etkinlikler çocukların psikososyal ve fiziksel iyileşmesine katkıda bulunmaktadır. Bununla birlikte, gönüllüler çalışmalarını sırasında bazı sorunlarla karşılaştıklarını ve bu sorunları çözmek için toplum, diğer gönüllüler, pediatrik hemşireler ve devletten bazı beklentileri olduğunu bildirmiştir.

Sonuç: Gönüllülerin hastalığın psikososyal sonuçlarının ve çalışmalarının faydalarının farkında oldukları belirlendi. Bununla birlikte gönüllüler uygulamalarında bazı engellerle karşılaşmaktadır. Çalışmaya katılan gönüllülerin önerileri dikkate alınarak gerçekleştirilecek eğitimler ve kalite iyileştirme projeleri, alandaki sorunların azaltılmasına yardımcı olabilir. Pediatri kliniklerdeki gönüllülük uygulamalarını güçlendirmek için hastanelerde, gönüllü çalışmalarının önemi ve kapsamı konusunda tüm hastane personeline, özellikle pediatri hemşirelerine eğitim verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Çocuklar, hastaneye yatma, gönüllüler

ABSTRACT

Aim: Play and art activities led by volunteers in pediatric clinics is one approach used to support children, but literature data on this topic are scarce. Volunteers are widely works in pediatric clinics in developed countries. However this practice is limited in Turkey. This descriptive qualitative study aimed to characterize the experiences of hospital volunteers. Method: The study was conducted with volunteers working in pediatric hematology-oncology clinics between July and August 2020 in Istanbul. Ethical approval for the study was obtained in advance (date: 05.06.2020, number: 7/14). Consent was obtained from the participants during the interviews, which lasted between 30-45 minutes. Data were collected through in-depth interviews with 15 volunteers. The sample size was determined based on data saturation. Due to the COVID-19 pandemic, participants were recruited by snowball sampling. Findings: Thematic analysis of the data revealed four themes: awareness, benefits, difficulties, and expectations. The findings of the study reveal the current situation regarding the volunteers and enable them to identify the difficulties they experience. Based on the volunteers’ observations, play and other activities they contributed to the psychosocial and physical recovery of children. However, they encountered some problems during their volunteer work and had some expectations of society, other volunteers, pediatric nurses, and the government to resolve these issues. Conclusions: We determined that the volunteers were aware of the psychosocial consequences of disease and the important benefits of their work, but they faced some barriers in their implementation. Trainings and quality improvement projects to be carried out by taking into account the recommendation of the volunteers participating in the study can help reduce the problems in the field. To strengthen volunteering practices in pediatric clinics, hospitals should provide training to all hospital staff, especially pediatric nurses, on the importance and scope of volunteer work.

Keywords: Children, hospitalization, volunteers

S.104

KANSER HASTALARINA BAKIM VEREN AİLE BİREYLERİNİN BAKIM YETENEĞİNİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİNİN TÜRK KÜLTÜRÜNE UYARLAMA ÇALIŞMASI

ADAPTATION OF THE CARING ABILITY SCALE FOR FAMILY CAREGIVERS OF PATIENTS ON CANCER TREATMENT TO TURKISH CULTURE

Derya Akdeniz Uysal¹, Rana Yiğit²

¹Mersin Üniversitesi Hastanesi, Çocuk Enfeksiyon Servisi, Sorumlu Hemşire, Mersin, ²Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Emekli Öğretim Üyesi

ÖZET

Amaç: Araştırma; kanser hastalarına bakım veren aile bireylerinin bakım yeteneğini değerlendirmeye yönelik “Kanser Hastalarına Bakım Veren Aile Bireylerinin Bakım Yeteneğini Değerlendirme Ölçeği” nin Türkçe formunun dil uyarlaması, geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yapılması amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Metodolojik desendeki araştırmanın çalışma grubunu üç üniversite hastanesinin çocuk hematoloji-onkoloji servisinde takip edilen 493 onkolojik sorunu olan çocuğun ebeveyni oluşturmuştur. Veriler, Ocak – Aralık 2021 tarihleri arasında; Ebeveyn Bilgi Formu ve Kanser Hastalarına Bakım Veren Aile Bireylerinin Bakım Yeteneğini Değerlendirme Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Dil, kapsam, yapı geçerliliği ve güvenilirlik çalışmaları kapsamında Türkçe çeviri, uzman görüşü, doğrulayıcı faktör analizi (DFA), yakınsak, iraksak geçerlik, birleştirici güvenilirlik (CR), cronbach alfa katsayısı, madde-toplam korelasyon katsayısı ve test-tekrar test pearson korelasyon katsayısı analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalamaları $36,23 \pm 7,60$ yıl, %77,3’ü kadın, % 80,7’si evli; %74,0’ı annedir. DFA sonucunda; standardize yük değerleri 0,20-0,87, faktörlere ilişkin kestirilen hata varyansları 0,20-1,69 ve maddelerin t değerleri 4.36-23,39 arasında değişmektedir. Uyum indeksleri; NFI=0,91, NNFI=0,92 CFI=.0,93, RMSEA=0,08, SRMR=0,075 ve χ^2/sd değeri 4,5 olarak hesaplanmıştır. Yakınsak geçerlik ilişkin ortalama açıklanan varyans (AVE) 0,33-0,99, CR 0,74-0,83 (CR>AVE, CR>0,70), iraksak geçerliğin ilişkin maksimum paylaşılan varyansın karesi (MSV) 0,06-0,81 ve paylaşılan varyansın karesinin ortalaması (ASV) 0,03-0,38 (MSV<AVE; ASV<AVE) arasında değişmektedir. Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı 0,88, madde-toplam korelasyon katsayısı 0,249-0,716 ve test-tekrar test pearson korelasyon katsayısı 0,706-0,875 arasında değişmektedir.

Sonuç: 31 maddeden oluşan 5 alt boyutlu ölçeğin bir model olarak doğrulandığı, yakınsak, iraksak geçerlik ile birleştirici güvenilirlik değerlerinin ölçütlere uygun değerler olduğu belirlenmiş, kanser hastalarına bakım veren aile bireylerinin bakım yeteneklerini ölçmede geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kanser, çocuk, bakım yeteneği, ölçek uyarlama, geçerlik güvenilirlik

ABSTRACT

Purpose: This study was carried out to evaluate the language adaptation, validity, and reliability studies of the Turkish version “THE CARING ABILITY SCALE FOR FAMILY CAREGIVERS OF PATIENTS ON CANCER TREATMENT” which aims to evaluate the caring ability of family members who care for cancer patients.

Methods: The sample of this methodological study included parents of 493 children with oncological problems followed in the pediatric hematology-oncology service of three university hospitals. Data was collected using the Parent Information Form and the Caring Ability Scale for Family Caregivers of patients on cancer treatment between January – December 2021. To analyze the data was used Turkish translation, expert opinion, confirmatory factor analysis (CFA), convergent and divergent validity, convergent reliability (CR), cronbach alpha coefficient, item-total correlation coefficient and test-retest pearson correlation coefficient within the scope of language, content, construct validity and reliability studies.

Results: The mean age of the participants was 36.23 ± 7.60 years, 77.3% were female, 80.7% were married, 74.0% were mothers. As a result of CFA; standardized load values ranged from 0.20 to 0.87, the estimated error variances for the factors ranged from 0.20 to 1.69, and the t values of the items ranged from 4.36 to 23.39. Fit indices; NFI=0.91, NNFI=0.92 CFI=.0.93, RMSEA=0.08, SRMR=0.075 and χ^2/sd value was calculated as 4.5. Average explained variance (AVE) for convergent validity 0.33-0.99, CR 0.74-0.83 (CR>AVE, CR>0.70), maximum shared variance squared (MSV) for divergent validity 0.06 -0.81 and the mean of the square of the shared variance (ASV) ranged from 0.03 to 0.38 (MSV<AVE; ASV<AVE). Cronbach’s alpha internal consistency coefficient ranged from 0.88, item-total correlation coefficient between 0.249-0.716 and test-retest Pearson correlation coefficient between 0.706-0.875.

Conclusion: It can be said that the 5-sub-dimension scale consisting of 31 items was validated as a model, convergent and divergent validity and convergent reliability values were appropriate for the criteria, and it was a valid and reliable measurement tool in measuring the caring abilities of family members who care for cancer patients.

Keywords: Cancer, child, caring ability, scale adaptation, reliability-validity

S.105

PEDİATRİK ONKOLOJİDE ORAL MUKOZİT ÇALIŞMALARI: WEB OF SCIENCE TEMELLİ BİBLİYOMETRİK ANALİZ

ORAL MUCOSITIS STUDIES IN PEDIATRIC ONCOLOGY: WEB OF SCIENCE BASED BIBLIOMETRIC ANALYSIS

Seda Ardahan Sevgili¹, Selmin Şenol²

¹Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir, ²Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Kütahya

ÖZET

Amaç: Kanser tedavisi gören bireyler, tedaviye bağlı birçok komplikasyon yaşarlar. Bu komplikasyonlardan biri de oral mukozit olduğundan bu konuda çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışma, pediatrik onkoloji popülasyonunda oral mukoziti inceleyen çalışmaları bibliyometrik yöntemlerle incelemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: İlgili alanda yazılan makalelerin taranması için VOSViewer yazılımı kullanılarak bibliyometrik analiz yapıldı. Yayın trendi, ülke dağılımı, dergi ve atıf analizi, yayınların atıf analizi, yayınların anahtar kelime analizi ve özetlerin metin madenciliği yapılmıştır.

Bulgular: Bu çalışmada Web of Science veri tabanında bulunan 108 çalışma incelenmiştir. Yapılan analizler nedeniyle 2017 yılından sonra konuyla ilgili çalışmalarda bir artış olduğu belirlendi. Bu konuda en fazla çalışmanın yapıldığı ülkelerin Amerika, Brezilya ve Kanada olduğu belirlendi. Oral mukozit, mukozit ve kemoterapi en sık kullanılan anahtar kelimeler olarak belirlendi.

Sonuç: Pediatrik popülasyonda oral mukozit çalışmaları son zamanlarda artma eğilimindedir. Bu artışı destekleyen randomize kontrollü ve görünmeyen ayrıntılara fırsat tanıyan nitel çalışmaların hızlandırılmasının literatürü güçlendireceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik analiz, kanser, kemoterapi, mukozit, pediatrik

ABSTRACT

Objective: Individuals receiving cancer treatment experience many treatment-related complications. Since one of these complications is oral mucositis, studies are conducted on this subject. This study aims to analyse the studies examining oral mucositis in the pediatric oncology population by bibliometric methods.

Method: Bibliometric analysis was performed using the VOSViewer software to scan the articles written in the relevant field. Publication trends, country distribution, journal and citation analysis, citation analysis of publications, keyword analysis of publications, and text mining of abstracts were performed.

Results: This study examined 108 studies in the Web of Science database. Because of the analyses, it was determined that there was an increase in studies on the subject after 2017. It has been determined that America, Brazil, and Canada are the countries with the highest number of studies on this subject. Oral mucositis, mucositis, and chemotherapy were determined as the most frequently used keywords.

Conclusions: Studies of oral mucositis in the pediatric population tend to increase recently. It is thought that the acceleration of randomized controlled and qualitative studies that provide opportunities for unseen details that support this increase will strengthen the literature.

Keywords: Bibliometric analysis, cancer, chemotherapy, mucositis, pediatric

S.106

VINKRİSTİN TEDAVİSİ GÖREN KANSERLİ ÇOCUKLARDA VINKRİSTİN İLE İLİŞKİLİ PERİFERAL NÖROPATİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: TÜRKÇE GEÇERLİK GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

EVALUATION OF VINCRIStINE-RELATED PERIPHERAL NEUROPATHY IN CHILDREN WITH CANCER RECEIVING VINCRIStINE: A TURKISH VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Bilge Özdemir¹, Gülçin Özalp Gerçeker², Emine Zahide Özdemir³, Büşra Güliz Yıldırım⁴, Uluç Yiş⁵, Çağatay Günay⁶, Gülten Öztürk Thomas⁷, Hale Ören⁸,

¹İstanbul Gedik Üniversitesi, İstanbul, ²Dokuz Eylül Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, İzmir, ³Dokuz Eylül Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, İzmir, ⁴Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi, İzmir, ⁵Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi, İzmir, ⁶Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi, İzmir, ⁷Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul, ⁸Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi, İzmir

ÖZET

Amaç: Vinkristin tedavisi alan çocuklarda periferik nöropatinin ölçülmesi zordur. Çalışmanın amacı, vinkristin tedavisi gören kanserli çocuklarda vinkristinle ilişkili periferik nöropati semptomlarını ölçebilecek Total Nöropati Skoru-Pediyatrik Vinkristin (TNS-PV) ölçüm aracının geçerlik güvenirliğini incelemektir.

Yöntem: "Total nöropati skoru- pediatrik vinkristin" isimli ölçek 7 ana maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin geçerlik güvenirlik çalışması 2013 yılında yapılmış olup Cronbach alfa değeri .84'tür. Çalışmamıza iki ayrı merkezde vinkristin alan 5-17 yaş arası 53 çocuk katılmıştır. Vinkristinle ilişkili periferik nöropati değerlendirmesi Total Nöropati Skoru-Pediyatrik Vinkristin (TNS-PV), Ulusal Kanser Enstitüsü Olumsuz Olaylar Ortak Terminoloji Kriterleri (CTCAE), FACES ağrı ölçeği ve Adölesan Pediatrik Ağrı Ölçeği (APAÖ) ile veriler toplanmıştır. TNS-PV total puan ile diğer ölçekler arasında korelasyon değerlendirilmiştir. Değerlendiriciler arası güvenirlik katsayısı değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya Vinkristin tedavisi alan 5-17 yaş arası 53 çocuk dahil edilmiştir. Çocukların %81,1'i ALL, %13,2'si ise Ewing Sarkom tanılıdır. Çocukların %32,1'ine EMG çekilmiş, %3,8'inde EMG ile periferik nöropati saptanmıştır. TNS-PV ölçeğinin A ve B boyutları için Cronbach alfa değeri 0.628 / 0.639'dur. Değerlendiriciler arası güvenirlik ICC>0.95 saptanmıştır. TNS-PVtotal ile En Kötü Subjektif Belirti a, b (A), Güç, Tendon Refleksleri ve Otonom / Kabızlık arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (r=.441, r=.545, r=.472, r=.536, p<0.01). TNS-PVtotal ile Titreşim Hassasiyeti (A) arasında yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur (r=.770, p<0.01). TNS-PVtotal ile CTCAE Duyusal ve FACES ağrı ölçeği arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki (r=.503, r=.549, p<0.01), CTCAE Motor ile yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur (r=.695, p<0.01).

Sonuç: TNS-PV, vinkristinle ilişkili periferik nöropatiyi ölçmek için geçerli ve güvenilirdir. Beş yaş ve üzeri çocuklarda kullanmak için uygundur.

Anahtar Kelimeler: Vinkristin, periferik nöropati, çocuk, kanser, kemoterapi

ABSTRACT

Objective: Peripheral neuropathy is difficult to measure in children receiving vincristine therapy. The aim of the study was to examine the validity and reliability of the Total Neuropathy Score-Pediatric Vincristine (TNS-PV) measurement tool, which can measure vincristine-related peripheral neuropathy symptoms in children with cancer treated with vincristine.

Method: The scale named "Total neuropathy score-pediatric vincristine" consists of 7 main items. The validity and reliability study of the scale was conducted in 2013 and the Cronbach alpha value is .84. 53 children aged 5-17 years who received vincristine in two different centers participated in our study. Data were collected using the vincristine-related peripheral neuropathy assessment Total Neuropathy Score-Pediatric Vincristine (TNS-PV), the National Cancer Institute Common Terminology Criteria for Adverse Events (CTCAE), the FACES pain scale, and the Adolescent Pediatric Pain Scale (APAS). Correlation between TNS-PV total score and other scales was evaluated. Inter-rater reliability coefficient was evaluated.

Results: 53 children aged 5-17 years receiving vincristine treatment were included in the study. 81.1% of the children were diagnosed with ALL and 13.2% with Ewing Sarcoma. EMG was performed in 32.1% of the children, and peripheral neuropathy was detected in 3.8% of the children. The Cronbach's alpha value for the A and B dimensions of the TNS-PV scale is 0.628 / 0.639. Inter-rater reliability was determined as ICC>0.95. A moderately positive and significant correlation was found between TNS-PVtotal and Worst Subjective Symptom a, b (A), Strength, Tendon Reflexes, and Autonomic / Constipation (r=.441, r=.545, r=.472, r=.536, p<0.01). A highly positive and significant correlation was found between TNS-PVtotal and Vibration Sensitivity (A) (r=.770, p<0.01). A moderately significant correlation was found between TNS-PVtotal and CTCAE Sensory and FACES pain scale (r=.503, r=.549, p<0.01), and a highly positive significant correlation was found with CTCAE Motor (r=.695, p<0.01).

Conclusion: TNS-PV is valid and reliable to measure vincristine-associated peripheral neuropathy. It is suitable for use by children aged five and over.

Key words: Vincristine, peripheral neuropathy, child, cancer, chemotherapy

S.107

KEMOTERAPİ TEDAVİSİ ALAN ÇOCUKLARDA ORAL MUKOZİTİN YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ

EFFECTS OF ORAL MUCOSITIS ON THE QUALITY OF LIFE OF CHILDREN RECEIVING CHEMOTHERAPY

Azime Hacıoğlu Güven¹, Hatice Bal Yılmaz²

¹Pamukkale Üniversitesi Hastaneleri, Çocuk Hematoloji Ünitesi, Denizli, ²Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, İzmir

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, kemoterapi tedavisi alan çocuklarda oral mukozitin yaşam kalitesine etkisini değerlendirmek amacıyla tanımlayıcı ve kesitsel olarak gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Araştırmaya Haziran - Kasım 2019 tarihleri arasında “Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı Pediatrik Hematoloji Bilim Dalı ve Pediatrik Onkoloji Bilim Dalı” kliniklerinde tedavisi devam eden 58 çocuk dahil edilmiştir. Veri toplama aracı olarak “Çocuk ve Ebeveyn Bilgi Formu”, “Dünya Sağlık Örgütü Mukozit Değerlendirme İndeksi”, “Uluslararası Çocuk Mukozit Değerlendirme Ölçeği (ChIMES)” ve “7-12 Yaş Pediatrik Onkoloji Hastaları Yaşam Kalitesi Ölçeği Çocuk Formu” kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan çocukların Dünya Sağlık Örgütü Mukozit Değerlendirme İndeksine göre mukozit dereceleri incelendiğinde; çocukların tamamının 0. gün mukozit derecesinin; 0 derece olduğu ve çocukların 10. gün mukozit derecesinin; %26’sının I. derece, %33’ünün II. derece, %20’sinin III. derece ve %20’sinin IV. derece olduğu bulunmuştur. Çocukların mukozit derecesi arttıkça ağrı puan ortalamalarının yükseldiği saptanmıştır. Çocukların yaşam kalitesi puan ortalamaları incelendiğinde; I. derece, II. derece, III. derece ve IV. derece mukozit gruplarında 0. gün - 10. gün yaşam kalitesi puan ortalaması değişiminin anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < ,01$). Çocukların mukozit derecesi ile ağrı puan ortalamaları arasında pozitif yönde çok güçlü düzeyde ilişki olduğu ($r: ,948^{**}$, $p < ,01$) ve ağrı puan ortalamaları ile yaşam kalitesi puan ortalamaları arasında pozitif yönde güçlü düzeyde bir ilişki olduğu ($r: ,669^{**}$, $p < ,01$) saptanmıştır.

Sonuç: Çocuklarda mukozit derecesinin artması ile ağrı puanlarının arttığı ve bunlara paralel olarak yaşam kalitesinin de azaldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Mukozit, çocuk, kemoterapi, yaşam kalitesi, hemşirelik

ABSTRACT

Purpose: This descriptive and cross-sectional study was conducted to evaluate the effects of oral mucositis on the quality of life of children receiving chemotherapy.

Method: The study included 58 children who underwent chemotherapy in the Pediatric Hematology and Pediatric Oncology clinics of Ege University Faculty of Medicine between June 2019 and November 2019, and met the inclusion criteria. Tools used to collect the study data were as follows: “Child and Parent Information Form”, “World Health Organization Oral Mucositis Assessment Scale”, “Children’s International Mucositis Evaluation Scale (ChIMES)” and “Pediatric Oncology Quality of Life Scale (POQOLS) for 7-12 year old children”.

Results: Assessment of the mucositis grades of children who participated in the study according to the World Health Organization Oral Mucositis Assessment Scale revealed that the mucositis grade which was 0 on the 0th day in all children was 1 in 26% of the children, 2 in 33% of the children, 3 in 20% of the children and 4 in 20% of the children on the 10th day. It was found that as the mucositis grade increased so did the children’s pain scores. The analysis of the mean scores obtained from the Pediatric Oncology Quality of Life Scale demonstrated that the differences between the scores obtained on the 0th and 10th days were significant in the 1st, 2nd, 3rd, and 4th grade mucositis groups ($p < ,01$). There was a very strong positive correlation between the children’s mucositis grades and their mean pain scores ($r: ,948^{**}$, $p < ,01$) and between their mean pain scores and mean scores for the Pediatric Oncology Quality of Life Scale ($r: ,669^{**}$, $p < ,01$).

Conclusion: In conclusion, it was observed that children’s pain scores increased and their quality of life decreased as their mucositis grade increased.

Keywords: Mucositis, child, chemotherapy, quality of life, nursing

S.108

KANSERLİ ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN SPIRİTÜEL İYİ OLUŞ DÜZEYLERİNİN VE YAŞAM KALİTELERİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF SPIRITUAL WELL-BEING LEVELS AND QUALITY OF LIFE OF PARENTS OF CHILDREN WITH CANCER

Vesile Tuğba Mingir¹, Sebahat Altundağ²

¹Pamukkale Üniversitesi Hastaneleri, Çocuk Hematoloji Ünitesi, Denizli, ²Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Denizli

ÖZET

Amaç: Araştırma, kanser hastalığı olan çocukların ebeveynlerinin, spiritüel iyi oluş düzeylerinin ve yaşam kalitesinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipte yapılan araştırma, bir üniversite hastanesinde Çocuk Hematoloji Servisi, Çocuk Hematoloji ve Onkoloji Ayaktan Tedavi Ünitesi ve Çocuk Hematoloji Polikliniği'nde takip ve tedavi edilen 93 kanser hastası çocuğunun ebeveynleri ile Nisan-Haziran 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırma için etik kurul onayı, kurum izni, kullanılan ölçek izinleri ve ebeveyn onamları alınmıştır. Veriler "Sosyodemografik Özellikler Bilgi Formu", "Spiritüel İyi Oluş Ölçeği (SİÖÖ)" ve "Kanserli Hastalara Bakım Verenlerde Yaşam Kalitesi Ölçeği (KHBVYKÖ)" ile toplanmıştır.

Bulgular: Araştırmada ebeveynlerin SİÖÖ puan ortalaması 126.32 ± 8.99 , KHBVYKÖ puan ortalaması 89.18 ± 14.90 olarak bulunmuştur. Ebeveynlerin SİÖÖ alt boyutlarından, en yüksek puan ortalamasını aşkınlık (69.67 ± 5.43), en düşük ise anomie (17.28 ± 5.73) alt boyutundan aldığı belirlenmiştir. KHBVYKÖ alt boyutlarından en yüksek puan ortalaması pozitif adaptasyon (104.40 ± 18.96), en düşük ise yük (55.39 ± 29.36) boyutundan aldığı saptanmıştır. Ebeveynlerin aşkınlık puanları ile pozitif adaptasyon arasında pozitif yönde zayıf ($p=0.007$, $r=0.289$), doğayla uyum ile pozitif adaptasyon arasında pozitif yönde anlamlı ve zayıf ($p=0.014$, $r=0.263$); anomie ile yaşam kalitesi arasında negatif yönde anlamlı ve oldukça zayıf bir ilişki saptanmıştır ($p=0.000$, $r=-0.443$). Ebeveynlerin SİÖÖ toplam puanı ile KHBVYKÖ toplam puanı arasında pozitif yönde anlamlı ve oldukça zayıf bir ilişki belirlenmiştir ($p=0.000$, $r=0.482$).

Sonuç: Çalışmaya katılan ebeveynlerin spiritüel iyi oluş düzeylerinin yüksek olduğu ancak yaşam kalitesinin iyi düzeyde olmadığı belirlenmiştir. Sağlık profesyonellerinin kanser hastası çocuk ve ebeveynlerinin spiritüel iyi oluşlarını ve yaşam kalitelerini bir arada değerlendirmeleri önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Spiritüel iyi oluş, kanser, çocuk, yaşam kalitesi, hemşire

ABSTRACT

Aim: The study was conducted to determine the spiritual well-being and quality of life of parents of children with cancer.

Method: This descriptive and cross-sectional study was carried out between April and June 2022 with the parents of 93 children with cancer who were followed up and treated in the Pediatric Hematology Service, Pediatric Hematology and Oncology Outpatient Clinic, and Pediatric Hematology Clinic of a university hospital. Ethics committee approval, institutional permission, permission for the scales used in the study, and parental consent were obtained for the study. Data were collected using a "Sociodemographic Characteristics Information Form," the "Spiritual Well-Being Scale (SWBS)," and the "Caregiver Quality of Life Index-Cancer Scale (CQOLC)."

Results: In the study, the mean scores of parents were found to be 126.32 ± 8.99 on the SWBS and 89.18 ± 14.90 on the CQOLC. It was determined that parents got the highest mean score from transcendence (69.67 ± 5.43) and the lowest score from the anomie (17.28 ± 5.73) sub-dimensions of SWBS. Regarding the sub-dimensions of CQOLC, the highest mean score was obtained from the positive adaptation (104.40 ± 18.96) and the lowest from the burden (55.39 ± 29.36) sub-dimensions. It was found that parents of children with cancer who did not have siblings and whose mothers did not work and lived in a nuclear family had higher scores on the harmony with nature sub-dimension of the SWBS ($p < 0.05$). There was a weak positive correlation between parents' transcendence and positive adaptation scores ($p=0.007$, $r=0.289$), a weak and significant positive correlation between harmony with nature and positive adaptation scores ($p=0.014$, $r=0.263$), and a very weak and significant negative correlation between anomie and quality of life scores ($p=0.000$, $r=-0.443$). A very weak and significant positive correlation was determined between parents' mean scores on the total SWBS and the total CQOLC scales ($p=0.000$, $r=0.482$).

Conclusion: It was found that the level of the spiritual well-being of the parents in the study was high, but that their quality of life was not at a good level. It may be recommended that health professionals should evaluate the spiritual well-being and quality of life of children with cancer and their parents together.

Keywords: Spiritual well-being, cancer, child, quality of life, nurse

S.109

ONKOLOJİK SORUNU OLAN ÇOCUKLARIN OKULA DÖNÜŞ HAZIR OLUŞLUK ÖLÇEĞİ: 7-18 YAŞ

BACK-TO-SCHOOL READINESS SCALE OF CHILDREN WITH ONCOLOGICAL PROBLEMS: 7-18 AGES

Birgül Erdoğan¹, Sümeyye Yıldız², Dilek Bayram³, Naime Altay⁴, Ebru Kılıçarslan Törüner⁵

¹Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara, ²Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara, ³Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi- Çocuk Onkoloji-İmmünoloji Servisi, Zonguldak, ⁴Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara, ⁵Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara

ÖZET

Amaç: Çalışma onkolojik sorunu olan ve bir süre okula devam edemeyen çocukların okula dönüşe hazır oluşluklarını değerlendirmek amacıyla geliştirilen Onkolojik Sorunu Olan Çocukların Okula Dönüşe Hazır Oluşluk Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirliğini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Yöntem: Metodolojik çalışmadır. Ölçek madde havuzu okula dönüşe hazıroşluluğa yönelik literatür bilgisinden yararlanılarak oluşturulmuştur. Oluşturulan maddeler sağlık alanından uzman on kişiye gönderilerek görüşleri alınmıştır. Ölçek okula ara veren çocukların dönüşlerine yönelik hazır oluşluklarını ölçmek için beşli likert tipte toplam 38 madde ve 3 boyuttan oluşmaktadır. Boyutlar bilişsel, davranışsal ve duygusal olarak belirlenmiştir. Ölçekten alınabilecek puan 0 ile 152 arasındadır. Puanın yüksek olması okula hazıroşluluğun arttığını göstermektedir. Ölçek 167 çocuğa uygulanmıştır. Araştırmanın yürütülmesi için etik komisyon ve kurum izinleri alınmıştır. Bulgular: Güvenirlik analizinde tüm maddelerin toplam puan korelasyonları 0.60 ile 0.82 arasında değişmektedir ($p = 0,000$). Ölçeğin toplam Cronbach α değeri 0.978 olarak bulunmuştur. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) test sonucu 0.95'dir. Ölçek iki faktörlüdür ve faktör analizi homojen olarak dağılım göstermiştir. Faktör yükleri 0,563 ile 0,886 arasında değişmektedir. Bartlett küresellik testi sonucu bu değer için anlamlı bulunmuştur ($\chi^2 = 6261,566$; $p = 0,000$). Bu modelde değerler $\chi^2/df = 2,919$, RMR = 0,08 ---, CFI = 0.792, NFI = 0,716'dır. Ölçeğin zamana göre tutarlılığını değerlendirmek amacıyla 70 çocuğa retest uygulaması yapılmıştır. Spearman rho (ρ): ,631, $p = 0,000$ 'dır. Sonuçlar, Onkolojik Sorunu Olan Çocukların Okula Dönüş Hazır Oluşluk Ölçeği (7-18 Yaş)'nin, kanser tanısıyla takip edilen çocukların okula dönüş için hazıroşluluklarını ölçmede geçerli ve güvenilir b olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Onkoloji kanser okula dönüş çocuk ve hazıroşluluk.

ABSTRACT

Purpose: The study was conducted to determine the validity and reliability of the Back to School Readiness Scale for Children with Oncological Problems, which was developed to evaluate the readiness of children with oncological problems and who could not attend school for a while. Method: It is a methodological study. The scale item pool was created by utilizing the literature on readiness for returning to school. The created items were sent ten health experts and their opinions were taken. The scale consists of a total of 38 items in five-point Likert type and 3 dimensions to measure the readiness of children who take a break from school for their return. The score that can be obtained from the scale is 0-152. Higher scores indicate higher school readiness. The scale was administered 167 children. Ethics commission and institutional permissions were obtained for the conduct of the research. Results: In the reliability analysis, total score correlations of all items ranged from 0.60 to 0.82 ($p = 0.000$). The total Cronbach α value of the scale was found to be 0.978. The Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) test result is 0.95. The scale has two factors and factor analysis showed homogeneous distribution. Factor loads vary between 0.563 and 0.886. The result of the Bartlett sphericity test was found to be significant for this value ($\chi^2 = 6261.566$; $p = 0.000$). In this model, the values are $\chi^2/df = 2.919$, RMR = 0.08, CFI = 0.792, NFI = 0.716. In order to evaluate the consistency of the scale with respect to time, 70 children were retested. Spearman rho (ρ): .631, $p = 0.000$. The results showed that the Back to School Readiness Scale of Children with Oncological Problems (7-18 Years) was valid and reliable in measuring the readiness for returning to school in children diagnosed with cancer.

Keywords: Oncology, cancer, back to school, child, preparation.

S.110**ÇOCUK HEMATOLOJİ VE ONKOLOJİ POLİKLİNİĞİNDE KAN ALMA GİRİŞİMİ UYGULANAN ÇOCUK HASTALARDA SANAL GERÇEKLİĞİN AĞRI, KORKU VE DUYGUSAL GÖRÜNÜME ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA****THE EFFECT OF VIRTUAL REALITY ON PAIN, FEAR AND EMOTIONAL APPEARANCE DURING BLOOD DRAW IN PEDIATRIC PATIENTS AT THE HEMATOLOGY AND ONCOLOGY OUTPATIENT CLINIC: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY**

Nazmi Kanad¹, Gülçin Özalp Gerçeker², İbrahim Eker³, Hilal Susam Şen⁴

¹Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Kalite Yönetim Birimi, Afyonkarahisar, ²İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir, ³Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Afyonkarahisar, ⁴Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Afyonkarahisar

ÖZET

Amaç: İnvaziv girişimler çocuk hastalar için oldukça ağrılı ve streslidir. Sanal Gerçeklik (VR), çocuk hematoloji onkoloji polikliniğine başvuran hastalarda distraksiyon amacıyla kullanılabilir. Bu çalışmada, bir Çocuk Hematoloji ve onkoloji polikliniğinde kan alma girişimi uygulanacak 4-12 yaş arası çocuklarda ağrı giderme yöntemlerinden sanal gerçekliğin işleme ilişkili ağrı, korku ve duygusal görünüme etkisi değerlendirilmiştir.

Yöntem: Bu randomize kontrollü çalışmada, CONSORT kontrol listesiyle yönlendirilen paralel deneme tasarımı kullanılmıştır. Etik kurul ve kurum izni alınmıştır. Çocuk ve ailelerden bilgilendirilmiş yazılı onam alınmıştır. Çalışma örneklemini (n = 69) blok randomizasyon kullanılarak VR grubuna (n = 34) ve kontrol grubuna (n = 35) ayrıldı. Kan alma girişimi öncesi ve sonrası çocuğun duygusal görünümü "Çocuklar için Duygusal Görünüm Ölçeği" ile değerlendirilmiştir. İşleme ilişkili ağrı ve korkusu, çocuğun kendi öz bildirim, ebeveyn ve hemşire tarafından ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Bu amaçla Wong – Baker Faces Ağrı Derecelendirme Ölçeği ve Çocuk Korku Ölçeği kullanılmıştır. Hasta verilerinin normal dağılımı Shapiro-Wilk testi ile değerlendirildi. İki grup arasında duygusal görünüm, korku ve kaygı puanlarının karşılaştırılması Mann Whitney U Testi ile değerlendirildi.

Bulgular: Gruplar arasında cinsiyet, yaş ortalaması, en son kan alınma tarihi, polikliniğe daha önce gelme durumu, yanında bulunan ebeveyn, ebeveyn yaşı, eğitim durumu, ilk denemede kan alma girişim başarısı açısından farklılık saptanmamıştır (p>.05). Duygusal görünüm puanı işlem öncesi VR grubunda 11.3±4.3, kontrol grubunda 11.0±5.0 iken, işlem sonrası VR grubunda 6.5±3.3, kontrol grubunda 11.8±5.3 idi. İşlem öncesi farklılık saptanmazken, işlem sonrası duygusal görünüm açısından farklılık saptanmıştır. İşleme ilişkili çocuğun ağrı ve korku puanı açısından da gruplar arasında anlamlı farklılık saptanmıştır.

Sonuç: VR, çocuk hematoloji ve onkoloji polikliniğine gelen 4-12 yaş arası çocuklarda negatif duygusal davranışların azaltılmasında, ağrı ve korkunun giderilmesinde etkili bir yöntemdir.

Anahtar Kelimeler: Sanal gerçeklik, çocuk hematoloji ve onkoloji, kan alma, duygusal görünüm, ağrı ve korku.

ABSTRACT

Objective: Invasive attempts are very painful and stressful for pediatric patients. Virtual Reality (VR) can be used for distraction in patients who apply to the pediatric hematology oncology outpatient clinic. In this study, the effect of virtual reality, which is one of the pain relief methods, on the pain, fear and emotional appearance associated with the procedure, was evaluated in children aged 4-12 years during blood draw in a Pediatric Hematology and Oncology outpatient clinic.

Methods: This randomized controlled trial used a parallel trial design guided by the CONSORT checklist. Ethics committee and institutional permission were obtained. Written informed consent was obtained from the children and families. The study sample (n = 69) was divided into the VR group (n = 34) and control group (n = 35) using block randomization. The emotional appearance of the child before and after the blood draw attempt was evaluated with the "Emotional Appearance Scale for Children". The pain and fear associated with the procedure, the child's self-report, were evaluated separately by the parent and the nurse. For this purpose, Wong – Baker Faces Pain Rating Scale and Child Fear Scale were used. The normal distribution of patient data was evaluated with the Shapiro-Wilk test. Comparison of emotional appearance, fear and anxiety scores between the two groups was evaluated with the Mann Whitney U Test.

Results: There was no difference between the groups in terms of gender, mean age, date of last blood collection, previous visit to the outpatient clinic, accompanying parents, age of parents, educational status, and success of blood draw attempt at first attempt (p>.05). While the emotional appearance score was 11.3±4.3 in the pre-procedure VR group and 11.0±5.0 in the control group, it was 6.5±3.3 in the post-procedure VR group and 11.8±5.3 in the control group. While no difference was detected before the procedure, there was a difference in terms of emotional appearance after the procedure. There was also a significant difference between the groups in terms of the pain and fear scores of the child associated with the procedure.

Conclusion: VR is an effective method for reducing negative emotional behaviors and relieving pain and fear in children aged 4-12 years who come to the pediatric hematology and oncology outpatient clinic.

Keywords: Virtual reality, pediatric hematology and oncology, blood draw, emotional appearance, pain and fear

S.111

LÖSEMİLİ ÇOCUKLARDA PORT KATATERE ERİŞİMDE HEMŞİRELİK GİRİŞİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: GÖZLEMSEL ÇALIŞMA

EVALUATION OF NURSING INTERVENTIONS FOR PORT CATHETER ACCESS IN CHILDREN WITH LEUKEMIA: AN OBSERVATIONAL STUDY

Nazmi Kanad¹, Gülçin Özalp Gerçeker², Yeter Düzenli Kar³, Nilgün Eroğlu⁴

¹Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Kalite Yönetim Birimi, Afyonkarahisar, ²İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Afyonkarahisar, ³Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Afyonkarahisar, ⁴Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Afyonkarahisar

ÖZET

Amaç: Bu çalışma çocuk hematoloji ve onkoloji kliniğinde hemşireler tarafından port katatere erişim girişimlerini kontrol listeleriyle gözlemsel olarak değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırma, kesitsel ve katılımcı olmayan yapılandırılmış bir gözlem tasarımı kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 01 Mart-01 Nisan 2022 tarihleri arasında Türkiye'nin Batı'sında bir Üniversite hastanesinde yer alan Çocuk Hematoloji ve Onkoloji kliniği, Pediatrik KİT ünitesi ve ayaktan Pediatrik Kemoterapi ünitesinde görev yapan 19 hemşire oluşturmuştur.

Bulgular: Araştırmada verilerin toplanmasında hemşirelere ait demografik bilgileri içeren hemşire bilgi formu ve kontrol listeleri (Port Kateter Çıkış Yeri Bakımı, Port Kateterden İlaç Uygulama, Port Katetere İnfüzyon Cihazının Bağlanması/ Değiştirilmesi, Port Kateterden Kan Alma, Port Kateter İğnesinin Takılması, Port Kateter İğnesinin Çıkarılması) kullanılmıştır. Araştırmaya katılmaya kabul eden hemşirelerin demografik bilgileri kaydedilmiştir. Her hemşire ile hafta içi 08.30-16.30 saatleri arasında araştırmada kullanılan kontrol listeleri aracılığıyla araştırmacı ve sorumlu hemşire tarafından iki kez gözlemlenmiştir. Etik kurul izni ve kurum izni alınmış olup, araştırmaya dahil edilen hemşirelerden yazılı onam alınmıştır. Tanımlayıcı istatistikler için ortalama, standart sapma, sayılar ve yüzdeler kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin %63.2'si 22-27 yaş aralığında ve kadın olup, %73.7'si çocuk hematoloji ve onkoloji kliniğinde çalışmaktadır. Port katetere erişimde hemşirelik girişimlerini değerlendirmek için 6 farklı kontrol listesi kullanılarak 19 hemşirenin toplam 76 gözlemi değerlendirilmiştir. Kontrol listelerindeki adımlardan doğru uygulanan basamakların sayısı 15 ila 18 arasında değişmekteydi. Basamaklarda yer alan maddelerden "hastanın başını kateterden uzak tarafa çevirmesini sağlama, steril eldiven giymeden önce el yıkama/ dezenfektan kullanma, çıkış yerinin etrafını dairesel hareketlerle, merkezden dışa doğru 30 saniye boyunca silinmesi, işlemden sonra el yıkama, ilaç uygulama sonrası yıkama yapma, kateter hubunun ovalanarak silinmemesi, yıkamanın it-bırak şeklinde gönderilmemesi" gibi adımlarda eksiklik yapıldığı gözlemlenmiştir.

Sonuç: Port iğnesine erişim adımlarında ciddi eksikliklerin olduğu gözlemlenmiştir. Bu eksikliklerin giderilmesinde kontrol listelerinin kullanımı port ile ilişkili komplikasyonların önlenmesinde etkili olabilir.

Anahtar Kelimeler: Port kateter, hemşirelik, kontrol listesi, gözlem.

ABSTRACT

Objective: This study was designed to evaluate the attempts to access port catheter by nurses in pediatric hematology and oncology clinic observationally with checklists.

Method: The research was conducted using a cross-sectional and non-participant structured observation design. The sample of the study consisted of 19 nurses working in the Pediatric Hematology and Oncology clinic, Pediatric KIT unit and outpatient Pediatric Chemotherapy unit in a University hospital in the West of Turkey between 01 March and 01 April 2022. Nurse information form and checklists containing demographic information of nurses (Port Catheter Exit Site Care, Drug Administration from Port Catheter, Connecting / Changing the Infusion Device to the Port Catheter, Blood Collection from the Port Catheter, Inserting the Port Catheter Needle, Removing the Port Catheter Needle) in the collection of data in the study.) used. The demographic information of the nurses who agreed to participate in the study were recorded. Each nurse was observed twice by the researcher and the nurse in charge between 08.30-16.30 on weekdays through the checklists used in the study. Ethics committee permission and institutional permission were obtained, and written consent was obtained from the nurses included in the study. Mean, standard deviation, numbers and percentages were used for descriptive statistics.

Results: 63.2% of the nurses participating in the study were between the ages of 22-27 and were women, and 73.7% of them worked in the pediatric hematology and oncology clinic.

A total of 76 observations of 19 nurses were evaluated using 6 different checklists to evaluate nursing interventions in accessing the port catheter. The number of steps applied correctly from the steps in the checklists ranged from 15 to 18. From the items in the steps, "have the patient turn their head away from the catheter, hand washing / using disinfectant before wearing sterile gloves, wiping around the exit area with circular movements for 30 seconds from the center to the outside, hand washing after processing, washing after drug application, not rubbing the catheter hub, not sending the wash in the form of leave it" it was observed that there were deficiencies in such steps.

Conclusion: It has been observed that there are serious deficiencies in the steps of accessing the port needle. The use of checklists to address these deficiencies may be effective in preventing port-related complications.

Keywords: Port catheter, nursing, checklist, observation.

S.112

TÜRKİYE'DE AKUT HASTALIĞI OLAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN KANSERE İLİŞKİN TUTUMLARI: TEK MERKEZ DENEYİMİ

ATTITUDES OF PARENTS OF CHILDREN WITH ACUTE ILLNESS TOWARDS CANCER IN TURKEY: A SINGLE-CENTER EXPERIENCE

Ayşegül Şimşek¹, Ferhat Günerigök², Muhammet Ali Varkal³

¹İstinye Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, ²İstinye Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İstanbul, ³İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, İstanbul

ÖZET

Amaç: Çocuklarda hastalıklara göre ebeveynlerin ve toplumun bakış açısı değişmektedir. Kanser gibi kronik bir hastalıkla karşılaşma ebeveynlerde psikolojik, ekonomik ve sosyokültürel açıdan etkiler bırakmaktadır. Özellikle toplumun bakış açısı ve düşüncesi düşünüldüğünde, ebeveynler için yıpratıcı bir durumdur. Çocuğunda hastalık olmasının, ebeveynlerin hastalıklara karşı algılarını ve bakış açılarının değiştirdiği düşünülmektedir. Bu çalışmada çocuklarında kronik hastalık olmayan ebeveynlerin, çocuklarda kanser hastalığına ilişkin algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel türdeki araştırma, Ekim 2021-Şubat 2022 tarihleri arasında, İstanbul ilinde bir hastanenin çocuk acil servisine başvuran, çocuklarında akut hastalık belirtisi/ön tanısı olan ebeveynler ile tamamlandı. Örneklem seçimine gidilmeyip belirtilen tarihler arasında acile başvuran, akut hastalık tanısı alan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 83 ebeveyn dahil edildi. Verilerin toplanmasında ebeveynlere ve çocuklarına yönelik tanımlayıcı özellikler formu ve Kansere ilişkin tutumları ölçme Anketi (Kanser damgası)- Toplum versiyonu kullanıldı. Çalışma öncesinde gerekli izinler (ölçek ve etik kurul izni) alındıktan sonra ebeveynlerden yazılı ve sözlü bilgilendirilmiş onamları alındı. Elde edilen veriler istatistik programında analiz edildi.

Bulgular: Çalışma ortalama yaşın annelerde 34 ve babalarda 36.8 yaş olduğu 83 kişi ile tamamlandı. Katılımcıların çoğunluğu çocuklarında ağrı (%37,3) ve ateş (%31,3) şikayetiyle hastaneye başvurmuşlardır. Katılımcıların %84,3'ünün ailesinde kanser öyküsü yoktu. Kansere ilişkin tutumları ölçme anketi (Kanser damgası)- Toplum versiyonu toplam puan ortalamasının 3,2 puan olduğu belirlendi. Ebeveynler, iyileşmenin imkânsız olması alt boyutundan 3,1, ayırmıcılık alt boyutundan 3,4 ve kanser tanısını ortaya çıkarma/yayma alt boyutundan 3,1 puan aldılar. Ölçek toplam ve tüm alt boyutları ile daha önceki hastaneye yatış sayısı, anne yaşı, baba yaşı ve anne çalışma durumu arasında istatistiksel anlamlı farklılık belirlendi ($p<0,05$). Ekonomik durum ile kanser tanısını ortaya çıkarma/yayma alt boyutu ($p=0,04$) arasında anlamlı farklılık belirlendi. Benzer şekilde dini algılayış biçimi ile iyileşmenin imkânsız olması alt boyutu ($p=0,02$) ve ölçek toplam puanı ($p=0,03$) arasında istatistiksel anlamlı farklılık saptandı.

Sonuç: Elde edilen sonuçlar ebeveynlerin kansere ilişkin negatif tutumları olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, kanser, kanser algısı, stigma

ABSTRACT

Aim: According to children's diseases, society's and parents' perceptions change. Parents who have a chronic illness like cancer experience psychological, economic, and societal effects. Parents find the situation distressing, especially considering what society thinks and believes. It is suggested that parents' attitudes and perceptions of the disease alter because of their child's being diagnosed. This study aimed to determine parents' views toward cancer in their children who do not have chronic diseases.

Material and Method: The descriptive and cross-sectional study was completed with parents who presented to the pediatric emergency department of a hospital in Istanbul between October 2021 and February 2022, and whose children had symptoms/prediagnosis of acute illness. 83 parents who accessed the emergency room within the designated periods, were identified as having an acute illness, and agreed to take part in the study were included in the sample. The Questionnaire for Measuring Attitudes Toward Cancer (Cancer Stamp)-Community Version and the Descriptive Characteristics Form for Parents and Their Children were used to gather the information. Both written and verbal informed consent were obtained from the parents after gaining the relevant approvals (scale and ethical committee approval) in advance of the study. The statistical program was used to analyze the gathered information.

Results: The study included 83 participants, with a mean age of 34 for mothers and 36.8 for fathers at completion. Most people (37.3%) and their children (31.3%) complained of pain and fever when they made hospitalization requests. 84.3% of the participants had no history of cancer in their families. The Questionnaire for Measuring Attitudes Toward Cancer (Cancer Stamp)-Community Version had an average total score of 3.2 points, it was found. Parents received a score of 3.1 on the sub-dimension of inability to recover, 3.4 on the sub-dimension of discrimination, and 3.1 on the sub-dimension of cancer diagnosis and dissemination. The total

and all sub-dimensions of the scale, the number of prior hospitalizations, the mother's age, the father's age, and her employment status were found to differ significantly from each other ($p<0.05$). Economic status and the sub-dimension of disclosing/disseminating the cancer diagnosis were found to differ significantly ($p=0.04$). A statistically significant difference between the way in which religion was perceived and the sub-dimension of the inability of recovery ($p=0.02$) and the scale total score ($p=0.03$) was identified.

Conclusion: The results indicate that parents have negative views on cancer.

Keywords: Cancer, child, cancer perception, stigma

S.113

WATSON'UN İNSAN BAKIM KURAMINA GÖRE ALFA KUŞAĞI ÇOCUKLARININ İYİLEŞTİRİCİ HEMŞİREDEN BEKLENTİLERİ VE GEREKSİNİMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

THE EXPECTATIONS AND NEEDS OF ALPHA CHILDREN FROM THE REMEDIAL NURSE ACCORDING TO WATSON'S THEORY OF HUMAN CARE: A QUALITATIVE STUDY

Bahar Aksoy¹, Vildan Apaydın Cırık², Sarah Neill³

¹Research Assistant, University of Plymouth, Faculty of Health, School of Nursing and Midwifery, Plymouth, UK, ²Assistant Professor, Karamanoğlu Mehmetbey University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Child Health Nursing, Karaman, Turkey,

³Professor of Nursing, University of Plymouth, School of Nursing and Midwifery, Faculty of Health, Plymouth, UK

ÖZET

Amaç: Hemşireler hem çocuklar hem de yetişkinler olmak üzere farklı kuşakları oluşturan kişilerle sürekli etkileşim halindedir. Alfa kuşağı taşınabilir dijital cihazlarla şekillenen ve 21. yüzyılda doğan ilk nesildir. Geleceğin nesli olan alfa kuşağı çocuklarına kaliteli bir sağlık bakım hizmeti sunabilmek için diğer çocuklara göre tüm bu bireysel farklılıklarını anlamak ve farkında olmak önemlidir. Çocukların iyileştirici bakım ortamıyla ilgili deneyimleri ve ihtiyaçları, güvenli ve etkili klinik uygulamaların geliştirilmesi için temel kanıt biçimleridir. Bu nedenle bu çalışma, Watson'un İnsan Bakım Kuramına dayalı olarak alfa çocuklarının iyileştirici hemşirelerden beklenti ve ihtiyaçlarını açıklamayı amaçlamaktadır.

Gereç ve Yöntemler: Bu araştırma, tanımlayıcı fenomenolojik desen kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar, amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan kartopu örnekleme yöntemi ve ölçüt örnekleme yöntemi kullanılarak Türkiye'de pediatrik onkoloji hastalarının kayıtlı olduğu bir dernekten Temmuz-Eylül 2022 tarihleri arasında yapılmıştır. Çocuklar, araştırmanın amacına göre belirli kriterler veya özellikler kullanılarak seçilmiştir. Dahil edilme kriterleri (1) çocukların 12 yaşında olması, (2) kanser tedavisi için hastanede kalmış olması, (3) 2 aydan daha önce kanser teşhisi konmuş olması, (4) herhangi bir psikiyatrik tanı almamış olması ve (5) çalışmaya katılmaya gönüllü olmasıdır. Veriler, bireysel derinlemesine görüşmelerle, tanımlayıcı bilgi formu, yarı yapılandırılmış görüşme formu ve gözlem notları kullanılarak araştırmacılar tarafından 11 pediatrik onkoloji hastasından çevrimiçi olarak toplanmıştır. Alfa çocuklarının iyileştirici hemşirelerden beklentileri ve gereksinimleri için Watson'un İnsan Bakım Kuramı kullanılmış ve veriler tanımlayıcı fenomenolojik yöntemle dayalı tematik analiz kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmanın tematik analiz sonuçları devam etmekte olup, sonuçlar kongrede sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk hemşireliği, gen alfa, hemşirelik bakımı, hemşirelik teorisi, iyileştirici hemşire, pediatrik onkoloji, nitel yaklaşımlar, Watson'ın İnsan Bakımı Kuramı

ABSTRACT

Aim: Nurses are in constant one-on-one interaction with people who make up different generations, including both children and adults. Generation Alpha is also the first generation shaped by portable digital devices and born in the 21st century. It is important to understand, and be aware of all these individual differences compared to other children in order to provide a quality health care service to the alpha generation children, who are the next generation. Children's experiences and needs related to a healing care environment are essential forms of evidence for the development of safe and effective clinical practice. Therefore this study aims to explain the expectations and needs of alpha children from the remedial nurses based on Watson's Theory of Human Caring.

Material and Methods: This research was carried out using the descriptive phenomenological design. Participants were selected between July- September 2022 from an association where pediatric oncology patients are registered in Turkey using snowball sampling method, which is one of the purposeful sampling methods, and criterion sampling method. The children were selected using certain criteria or characteristics based on the aim of the research. Inclusion criteria were the children 12 years old, have stayed in the hospital for cancer treatment, diagnosed with cancer more than 2 months ago, did not receive any psychiatric diagnosis and, volunteered to participate in the study. The data were collected online interview from by the researchers 11 pediatric oncology patients using individual in-depth interviews, a descriptive information form, and a semi-structured interview form. Watson's Theory of Human Caring was used to the expectations and needs of alpha children from the remedial nurse and the data was analyzed using thematic analysis based on the descriptive phenomenological method.

Results: The results of the thematic analysis of the study continues, the results will be presented at the congress.

Keywords: Child nursing, gen alpha, nursing care, nursing theory, remedial nurse, pediatric oncology, qualitative approaches, Watson's theory of human caring

S.114

PALYATİF BAKIM ALAN ÇOCUKLARIN PRİMER BAKIM VERİCİLERİNİN DENEYİMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

EXPERIENCES OF PRIMARY CAREGIVERS OF CHILDREN RECEIVING PALLIATIVE CARE: A QUALITATIVE STUDY

Mürşide Zengin¹, Emriye Hilal Yayan², İrem Kenç³

¹Department of Child Health and Diseases Nursing, Faculty of Health Sciences, Adıyaman University, Adıyaman, ²Department of Child Health and Diseases Nursing, Faculty of Nursing, İnönü University, Malatya, ³Pediatric Intensive Care Unit, Ankara City Hospital, Ankara

ÖZET

Giriş: Palyatif bakım alan çocuklar ve aileleri çok karmaşık ve farklı sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Süreç içerisinde bu sorunları nasıl deneyimlediklerinin ve yaşamlarında dengeyi yeniden nasıl kurduklarının araştırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Amaç: Bu araştırma palyatif bakım alan çocukların primer bakım vericilerinin yaşam deneyimlerini belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı ve nitel tasarımdadır. Araştırmanın verileri Nisan-Ekim 2021 tarihleri arasında, Türkiye'nin doğusundaki bir ilde bulunan hastanenin pediatrik yoğun bakım ünitesinde toplandı. Bu çalışmada, pediatrik palyatif bakım alan on dokuz çocuğun on dokuz bakım vericisi ile ses kaydına alınan yarı yapılandırılmış görüşmeler kullanıldı. Görüşmeler kelimesi kelimesine yazıya döküldü. Veriler nitel tematik analiz kullanılarak analiz edildi. Araştırmada girişimsel olmayan etik kurulundan etik onay alındı (IRB Decision Number:2021/1800; Date:23-03-2021). Katılımcılara araştırma hakkında bilgi verildikten sonra yazılı izinleri alındı.

Bulgular: Araştırmaya dahil olan primer bakım vericilerin çoğunluğu çocukların anneleriyken (n=14); diğer bakım vericiler çocukların babası (n=3), halası (n=1) ve babaannesinden (n=1) oluşmaktaydı. Çalışmanın bulguları 13 alt tema ile dört ana temayı ortaya çıkardı: (a) Yeni yaşamı tanımak; (b) Ailenin hastalığa uyumu; (c) Kalıcı zorluklar; (d) Sosyal ağların sürdürülebilirliği.

Sonuç: Bulgularımız, palyatif bakım alan çocukların primer bakım vericilerinin, günlük ve sosyal yaşamları da dahil olmak üzere yaşam döngülerini etkileyecek sosyal ve finansal zorluklar yaşadıklarını ortaya çıkardı. Palyatif bakım alan bakım vericilerin sorunlarının rafine edildiği bir bakım süreci deneyimleri için bakım vericileri destekleyen stratejiler geliştirilmeli ve eğitim programlarıyla gerekli değişim teşvik edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, aile bakım verici, yaşam deneyimi, palyatif bakım, nitel araştırma

ABSTRACT

Background: Children receiving palliative care and their families face very complex and diverse problems. There is a need to investigate how they experience these problems during the process and how they re-establish balance in their lives.

Aim: To explore the life experiences of primary caregivers of children receiving paediatric palliative care.

Method: The study has a descriptive and qualitative design. Data were collected in the paediatric intensive care unit of a hospital in a province in eastern Turkey between April and October 2021. This study used semi-structured interviews which were audio-recorded with nineteen family caregivers of nineteen children who had received paediatric palliative care. The interviews were transcribed verbatim. The data were analyzed using qualitative thematic analysis. Ethical approval was obtained from the noninterventional ethics committee (IRB Decision Number: 2021/1800; Date: 23-03-2021). Written consent was obtained from the participants after they were informed about the study.

Results: Most primary caregivers included in the study were the children's mothers (n = 14). Other caregivers consisted of the children's fathers (n = 3), aunt (n = 1), and paternal grandmother (n = 1). The findings of the study revealed 4 main themes with 13 sub-themes: (a) Getting acquainted with a new life; (b) Family adjustment to illness; (c) Persistent difficulties; (d) Sustainability of social networks.

Conclusions: Our findings revealed that the primer caregivers of the children receiving palliative care have social and financial difficulties that will affect their life cycles, including their daily and social lives. It has been determined that social support systems that will share the care burden of children should be increased. Strategies to support caregivers should be developed to establish an environment in which the problems of caregivers receiving palliative care are refined, and necessary change should be encouraged through the development of training programs.

Keywords: Child, primary caregivers, life experiences, palliative care, qualitative research

S.115

PEDİATRİK PALYATİF BAKIM: KAVRAM ANALİZİ

PEDIATRIC PALLIATIVE CARE: CONCEPT ANALYSIS

Selda Eyyublu¹, Dilek Konukbay², Dilek Yıldız³

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye,

²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye,

³Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

ÖZET

Giriş: Sağlık alanında bakım ve tedaviye ilişkin gelişmelere rağmen her yıl binlerce çocuk yaşamı tehdit edici kronik hastalıklara bağlı olarak yaşamını kaybetmektedir. Bu çocuklara yönelik palyatif bakım gereksinimi ve önemi artmıştır. Pediatri hemşireleri, palyatif bakımda çocuklar için önemli bir konumdadır.

Bu çalışmanın amacı pediatri hemşirelerine, palyatif bakımla ilgili temel kavramları ve kavramın güncellenmiş bilgilerini sunmak, çocukların ihtiyaçlarını anlama, tanımlama, karşılama ve geliştirme yeteneklerini artıran pediatrik palyatif bakım kavram analizini sağlamaktır.

Yöntem: Çalışmada Walker & Avant'ın (2014) kavram analiz yöntemi pediatrik palyatif bakım kavramının analizi için seçilmiştir. Kavram analizinin adımları; kavramı seçme, kavramın amaçlarını, olası kullanımını, tanımlayıcı nitelikleri, model vaka, sınırda, ilgili, aykırı ve karşıt vakaları, kavramın etiyolojisini, sonuçlarını belirleme ve ampirik referansları tanımlamaktır. Konuya ilişkin, PubMed, Science Direct, Google Akademik ve Ulakbim veri tabanları "Palyatif Bakım, Pediatrik Palyatif Bakım, Pediatri Hemşiresi, Kavram Analizi" anahtar kelimeleriyle 1980'den 2022'ye kadar makaleler taranmıştır. İngilizce ve Türkçe makaleler çalışmaya alınmıştır.

Bulgular: Pediatrik palyatif bakım kavramının özellikleri; ülkelerin koşulları dahilinde hastane dışındaki yerlerde de hastalığın tanısı ile başlanıp çocuğun tedavi alıp almadığına bakılmaksızın devam etmesi, palyatif bakımın hedeflerinin gereksinimlere göre değişebilir olması, bakım verecek sağlık personelinin özel eğitimden geçmiş olması, çocuk ve aile ile düzenli olarak etkili ve gelişimine uygun açık iletişim sağlanması, hastalığın sürecinde tedavi/terapilere multidisipliner sağlık bakımının dahil edilmesi, çocuk ve ailenin isteklerine saygılı olunması olarak belirlenmiştir. Kavramın ölçülmesini kolaylaştıran ampirik referanslar; Yenidoğan Palyatif Bakım Tutum Ölçeği, Palyatif Bakım Kendi Kendine Bildirilen Uygulamalar Ölçeği ve Palyatif Bakım Güçlükleri Ölçeği olarak belirtilmiştir.

Sonuç: Pediatrik palyatif bakım, bulunduğu yere bakılmaksızın tanıyla başlayan, çocuk ve ailesinin değerlerine uygun olarak yaşam kalitesinin, konforunun en iyi şekilde sağlandığı, ağrısının engellendiği, vücudunun, spiritüel yönünün, gelişimine uygun kişiselleştirilmiş ve aile merkezli bakımı içeren bütüncül bir bakım felsefesi olarak tanımlanabilmektedir. Bu analiz, kavramın tanımları, nitelikleri, öncülleri, sonuçları, deneysel referanslarını sağlık hizmetlerinde pediatrik palyatif bakımı değerlendirmek ve müdahaleler geliştirmek için kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Pediatrik palyatif bakım, pediatri hemşiresi, kavram analizi

ABSTRACT

Introduction: Despite advances in health care and treatment, thousands of children die every year due to life-threatening chronic diseases. The need and importance of palliative care for these children has increased. Pediatric nurses, have an important position for children in palliative care.

The aim of this study is to provide pediatric nurses with the basic concepts of palliative care and updated information about the concept, and to provide pediatric palliative care concept analysis that increases the ability of children to understand, define, meet and develop their needs.

Method: In the study, the concept analysis method of Walker & Avant (2014) was chosen for the analysis of the concept of pediatric palliative care. Steps of concept analysis; to select the concept, to identify the purposes, possible uses, descriptive qualities of the concept, model case, borderline, related, outlier and opposite cases, the etiology of the concept, its consequences, and to define empirical references. Articles on the subject from 1980 to 2022 were searched with the keywords "Palliative Care, Pediatric Palliative Care, Pediatric Nurse, Concept Analysis" in PubMed, Science Direct, Google Scholar and Ulakbim databases. English and Turkish articles were included in the study.

Results: Features of the concept of pediatric palliative care; Within the conditions of the countries, it starts with the diagnosis of the disease in places outside the hospital and continues regardless of whether the child receives treatment, the goals of palliative care can vary according to the needs, the health personnel who will give care have undergone special training, and there is regular effective and developmentally open communication with the child and family, inclusion of multidisciplinary health care in treatment/therapies during the disease process, and respecting the wishes of the child and family. Empirical references that facilitate the measurement of the concept; Neonatal Palliative Care Attitude Scale, Palliative Care Self-Reported Practices Scale, and Palliative Care Difficulties Scale.

Conclusion: Pediatric palliative care can be defined as a holistic care philosophy that starts with the diagnosis, regardless of the location, in accordance with the values of the child and his family, in which the quality of life and comfort is provided in the best way, pain is prevented, and personalized and family-centered care suitable for the development of the body, spiritual aspect and development. This analysis can be used to evaluate the definitions, qualities, predecessors, results, experimental references of the concept and to develop interventions in pediatric palliative care in healthcare.

Keywords: Pediatric palliative care, pediatric nurse, concept analysis

S.116

HEMŞİRE VE HEKİMLERİN YENİDOĞAN PALYATİF BAKIMINA YÖNELİK TUTUMLARI: KARŞILAŞTIRMALI KESİTSEL BİR ÇALIŞMA

ATTITUDES TOWARD NEONATAL PALLIATIVE CARE AMONG NURSES AND PHYSICIANS: A COMPARATIVE CROSS-SECTIONAL STUDY

Burcu Aykanat Girgin¹, Duygu Gözen², Eda Aktaş³, Kübra Ergün⁴

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul, ²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul,

³Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul, ⁴Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Çocuk Hastanesi Eğitim Birimi, İstanbul

ÖZET

Amaç: Yenidoğan yoğun bakım ünitesinde çalışan hemşire ve hekimlerin palyatif bakıma yönelik tutumlarını inceleyen ve karşılaştıran az sayıda çalışma mevcuttur. Bu karşılaştırmalı çalışma ile yenidoğan yoğun bakım ünitesinde çalışan hemşire ve hekimlerin yenidoğan palyatif bakımına yönelik tutumlarını değerlendirmek ve ilgili kolaylaştırıcılar ile engelleri belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu karşılaştırmalı, kesitsel çalışmaya İstanbul'daki iki hastanede çalışan 173 yenidoğan yoğun bakım ünitesi personeli (149 yenidoğan hemşiresi ve 24 yenidoğan hekimi) dahil edilmiştir. Veriler Yenidoğan Palyatif Bakım Tutum Ölçeği'nin Türkçe versiyonu ve katılımcı tanıtıcı bilgi formu kullanılarak toplanmıştır. Araştırma verileri toplanmadan önce bir eğitim ve araştırma hastanesinden etik kurul onayı (26.05.2021/93) ve kurum izni alınmıştır. Katılımcıların onayları alındıktan sonra, veri toplama araçları hakkında bilgilendirilmeleri sağlanmış ve veri toplama araçlarını doldurmaları için 30 dakika süre verilmiştir. Veriler SPSS 21 paket programında analiz edilmiştir. Yenidoğan hekimlerinin ve hemşirelerinin yanıtlarının karşılaştırılmasında Fisher-Freeman-Halton test kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma, yenidoğan palyatif bakımına yönelik 8 kolaylaştırıcı ve 9 engeli ortaya çıkarmıştır. Hemşirelerin, ünitelerindeki palyatif bakım seçenekleri hakkında ebeveynleri bilgilendirme, ölmekte olan bebeğe bakmanın travmatik olduğu ($p=0,007$) ve palyatif bakım verme isteklerinin ölüme karşı kişisel tutumlarından etkilendiğini ($p=0,015$) kabul etme durumlarının hekimlere oranla anlamlı derecede daha yüksek olduğu ($p=0,008$) saptanmıştır.

Sonuç: Çalışma, ebeveynlerin palyatif bakım sürecine aktif katılımının, standart politika ve kılavuzların oluşturulmasının ve palyatif bakımı desteklemek için mesleki ve hizmet içi eğitim programlarının sağlanmasının önemini ortaya koymuştur. Yenidoğan hemşire ve hekimlerinin yenidoğan palyatif bakım algılarında farklılıklar mevcuttur. YYBÜ'lerde palyatif bakımın uygulanmasını optimize etmek için kolaylaştırıcıları güçlendirecek ve engelleri azaltacak girişimlere gereksinim vardır.

Anahtar Kelimeler: Engeller, kolaylaştırıcılar, yenidoğan palyatif bakımı, yenidoğan hemşireleri, yenidoğan hekimleri

ABSTRACT

Aim: Few studies have examined and compared neonatal physicians' and nurses' attitudes toward palliative care. This comparative study sought to evaluate attitudes toward neonatal palliative care in neonatal nurses and physicians and identify associated facilitators and barriers.

Methods: This comparative, cross-sectional study included 173 neonatal intensive care unit staff (149 neonatal nurses and 24 neonatal physicians) in 2 hospitals in Istanbul. Data were collected using the Turkish version of the Neonatal Palliative Care Attitude Scale and Participant Demographic Form. Before data collection process, the study was approved by the ethics committee of a training and research hospital (IRB no. 26.05.2021/93), and institutional approval was obtained. The data were analyzed using SPSS for Windows version 21.0 package software. The Fisher-Freeman-Halton test was used to compare the responses of neonatal nurses and physicians.

Results: The results of the study revealed 8 facilitators and 9 barriers to neonatal palliative care. Nurses were significantly more likely than physicians to agree that parents are informed about palliative care options in their unit ($P = .008$), that caring for dying infants is traumatic ($P = .007$), and that their willingness to provide palliative care is influenced by their personal attitudes toward death ($P = .015$).

Conclusion: This study demonstrates the importance of parents' active involvement in the palliative care process, the establishment of standard policies and guidelines, and the provision of vocational and in-service education programs to support palliative care. Initiatives to strengthen facilitators and mitigate barriers are needed to optimize the implementation of palliative care in NICUs.

Keywords: Barriers, facilitators, neonatal palliative care, neonatal nurses, neonatal physicians

S.117

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN DEMOGRAFİK VE MESLEKİ ÖZELLİKLERİNİN PALYATİF BAKIM TUTUMLARINA ETKİSİ-ÖN ÇALIŞMA SONUÇLARI

THE EFFECT OF DEMOGRAPHIC AND PROFESSIONAL CHARACTERISTICS OF NEONATAL INTENSIVE CARE NURSES ON THEIR PALLIATIVE CARE ATTITUDES-PRELIMINARY STUDY RESULTS

Rabia Nur Teki¹, Bengü Çetinkaya²

¹Servergazi Devlet Hastanesi, Denizli, ²Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Denizli

ÖZET

Amaç: Çalışmanın amacı yenidoğan yoğun bakım hemşirelerinin demografik ve mesleki özelliklerinin palyatif bakım tutumlarına etkisinin belirlenmesidir.

Yöntem: Araştırma kesitsel nitelikte bir çalışmadır. Çalışma verilerinin toplanmasından önce Pamukkale Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan izin alınmıştır. Araştırmaya online olarak çevrim içi platformlar aracılığıyla katılım sağlayan yenidoğan yoğun bakımda çalışan ve gönüllü onam veren katılımcılar dahil edilmiştir. Veriler “Demografik ve Mesleki Özellikler Bilgi Formu”, ve “Yenidoğan Palyatif Bakım Tutum Ölçeği (NIPCAS-TR)” kullanılarak toplanmıştır. Çalışmaya 110 hemşire dahil edilmiştir. Araştırma, ön çalışma olarak tasarlanmıştır ve devam edecektir. Verilerin analizi SPSS 25 paket programında tanımlayıcı istatistikler, t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların %88,2 si kadın, %11,8'i erkektir ve yenidoğan yoğun bakım ünitesinde çalışma yılı ortalamaları 6,4 yıl olarak bulunmuştur. Katılımcıların %60'ı daha önce palyatif bakım ihtiyacı olan hastalarla çalışmadığını belirtirken, sadece %7,3'ü palyatif bakım ihtiyacı olan yenidoğanlarla çalıştığını belirtmiştir. Katılımcıların cinsiyeti, eğitim durumu, medeni durumu ile palyatif bakım tutum puanları arasında anlamlı bir ilişki saptanmazken ($p>0,05$), palyatif bakım ile ilgili eğitim alma durumu ile palyatif bakım tutum puanları arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($p<0,05$).

Sonuç: Palyatif bakım ile ilgili eğitim alan yenidoğan yoğun bakım hemşirelerinin palyatif bakım tutumlarının daha iyi olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif Bakım, Tutum, Yoğun Bakım Üniteleri, Yenidoğan, Yenidoğan Hemşireliği

ABSTRACT

Aim: The aim of the study is to determine the effects of demographic and professional characteristics of neonatal intensive care nurses on their palliative care attitudes.

Methods: A cross-sectional study design was used. Before study data were collected, the approval of Pamukkale University Non-Invasive Clinical Research Ethics Committee was obtained. Individuals who worked in the neonatal intensive care unit, participated in the study online through online platforms, and delivered voluntary consent were included in the study. Data were collected using a “Demographic and Professional Characteristics Information Form” and the “Neonatal Palliative Care Attitude Scale (NIPCAS-TR)”. A total of 110 nurses were included in the study. The study was designed as a preliminary study and will continue. The analysis of the data was conducted on the SPSS 25 software package by using descriptive statistics, a t-test, and one-way analysis of variance.

Results: According to the results of the study, 88.2% of participants were female, 11.8% were male, and the mean working years in the neonatal intensive care unit was 6.4 years. While 60% of participants stated that they had not previously worked with patients that needed palliative care, only 7.3% reported that they worked with newborns in need of palliative care. While no significant relationship was found between participants' gender, education level, marital status, and palliative care attitude scores ($p>0.05$), a significant relationship was found between having received education on palliative care and palliative care attitude scores ($p<0.05$).

Conclusion: It was determined that neonatal intensive care nurses who had received education on palliative care had better palliative care attitudes.

Keywords: Palliative care, attitude, intensive care units, newborn, neonatal nursing

S.118

BEYAZ GÖZYAŞLARI: PERİNATAL KAYBA İLİŞKİN FENOMENOLOJİK BİR ÇALIŞMA

WHITE TEARS: A PHENOMENOLOGICAL STUDY OF PERINATAL LOSS

Aylin Pekyiğit¹, Dilek Yıldız², Ayşe Özge Deniz³, Burcu Çalık Bağrıyanık⁴

¹Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çankırı, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Ankara,

³Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çankırı, ⁴Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Ankara

ÖZET

Giriş ve Amaç: Perinatal kayıp, düşük ve ölü doğum da dahil olmak üzere yenidoğanın doğumdan sonraki ilk 28 güne kadar gerçekleşen ölümlerini kapsamaktadır. Perinatal kayıp ebeveynler için travmatik bir deneyimdir. Sağlık profesyonelleri tarafından destek alınmadığı durumlarda bu deneyim ebeveynlerin ve gelecekteki çocuklarının sağlığını olumsuz etkileyebilir. Araştırmamız ebeveynlerin perinatal kayıp sonrası deneyimlerini ve ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bir perinatal kayıp yaşayan 6 ebeveyn (anne ve baba olmak üzere toplam 12 kişi) ile yorumlayıcı bir fenomenolojik çalışma Ocak 2021-Temmuz 2022 tarihi aralığında, bir devlet hastanesinde yürütülmüştür. Örneklem seçiminde öncelikle amaçlı örneklem kullanılmış, örneklenen anne ve babalar ile iletişim kurularak kartopu örnekleme yöntemi ile çalışma tamamlanmıştır. Örneklem sayısı veri doygunluğuna ulaşıldığında yeterli görülmüştür. Anne ve babalar perinatal bir kayıp yaşamışlarsa, kaybın üzerinden en az altı ay geçmişse kayıplarını anlamlandıracaklarına inanıldığından dahil edilmiştir. Veriler, yazıya dökülen ve tematik analiz kullanılarak analiz edilen yarı yapılandırılmış ses kaydı görüşmeleri kullanılarak toplanmıştır. Çalışma için gerekli etik kurul ve kurum izni alınmıştır.

Bulgular: Çalışmamızda aileler kayıplarından dolayı derin bir üzüntü, yas, korku, suçluluk, öfke vb. duygular yaşadıkları, bu olumsuz deneyimin izlerini hala taşıdıkları saptanmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda araştırmacılar tarafından 5 ana tema ve 5 alt tema belirlenmiştir. Ana temalar kayba anlam yükleme, parçalanmış ebeveynlik rolleri ve beklentileri, değişen ilişkiler, sağlık profesyonellerinden beklentiler ve duygusal tepkilerdir. Duygusal tepkiler temasından da beş alt tema belirlenmiştir. Bunlar; üzüntü ve acı, inkar, öfke, suçluluk ve korkudur.

Sonuç ve Öneriler: Sonuçlar, bir perinatal kayıp deneyiminin, ebeveynlerin psikolojik sağlığı üzerinde olumsuz sonuçlar doğurabileceğini göstermektedir. Bu nedenle ebeveynlerin perinatal kayıplarla baş etmelerine yardımcı olmak için spesifik, profesyonel, yeterli hemşirelik desteğine ve desteğin sürekliliğine ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Perinatal kayıp, gebelik, yas, hemşirelik

ABSTRACT

Introduction and Aim: Perinatal loss includes deaths of the newborn up to 28 days after birth, including miscarriage and stillbirth. Perinatal loss is a traumatic experience for parents. In the absence of support from health professionals, this experience can adversely affect the health of parents and their future children. Our research was conducted to determine the experiences and needs of parents after perinatal loss.

Method: An interpretative phenomenological study was conducted with 6 parents (12 individuals, including mothers and fathers) who experienced a perinatal loss, in a public hospital between January 2021 and July 2022. In the selection of the sample, primarily purposeful sampling was used, and the study was completed with the snowball sampling method by communicating with the sampled mothers and fathers. The sample size was considered sufficient when data saturation was reached. It is included because it is believed that if the parents have experienced a perinatal loss, they will make sense of their loss if at least six months have passed since the loss. Data were collected using semi-structured audio recording interviews that were transcribed and analyzed using thematic analysis. The necessary ethics committee and institutional permissions were obtained for the study.

Results: In our study, families felt a deep sadness, mourning, fear, guilt, anger, etc. because of their loss. It has been determined that they experience emotions and still carry the traces of this negative experience. As a result of the interviews, 5 main themes and 5 sub-themes were determined by the researchers. The main themes are attributing meaning to loss, fragmented parenting roles and expectations, changing relationships, expectations from healthcare professionals, and emotional responses. Five sub-themes were determined from the theme of emotional reactions. These; sadness and pain, denial, anger, guilt and fear.

Conclusion and Recommendations: The results show that a perinatal loss experience can have negative consequences on the psychological health of the parents. Therefore, specific, professional, adequate nursing support and continuity of support are needed to help parents cope with perinatal losses.

Keywords: Bereavement, nursing, perinatal loss, pregnancy

S.119

BEBEKLERİNİN ÖLÜMÜ SONRASI EBEVEYNLERİN YAS DENEYİMLERİNİN İNCELENMESİ: SİSTEMATİK DERLEME

EXAMINATION OF PARENTS' GRIEF EXPERIENCES AFTER THE DEATH OF THEIR INFANTS: A SYSTEMATIC REVIEW

Merve Akar¹, Tuba Arpacı²

¹Konya Şehir Hastanesi Çocuk Acil Servisi, Konya, ²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Karaman

ÖZET

Amaç: Ani ölüm veya yaşamı tehdit edici durum nedeniyle bebeğini kaybeden ebeveynlerde günlük işlevselliklerini bozan uzamış yas bozukluğu (UYB) gelişebilmektedir. Literatürde UYB, önemli bir kayıptan 6 ay sonra bilişsel, duygusal ve davranışsal semptomlara ek olarak önemli duygusal ıstırap ve özlem ile karakterize edilen durum olarak tanımlanmaktadır. Bu araştırma ebeveynlerin yas deneyimleri ve ilişkili faktörleri belirlemeyi ve sentezlemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Araştırma, Pubmed, Science direct, Web of Science, Ebsco ve Wiley online library veri tabanları taranarak gerçekleştirilmiş sistematik bir derlemedir. Tarama İngilizce 'infant', 'death', 'parents', 'grief,' 'bereavement', 'sudden unexpected infant death', 'sudden infants death syndrome' anahtar kelimeleri ile yapılmış ve Ocak 1990 - Aralık 2022 tarihleri ile sınırlandırılmıştır. Araştırmaya 1) örneklemi bebeklerini ani beklenmedik bebek ölümü (ABBÖ) veya yaşamı tehdit edici durum nedeniyle kaybeden ebeveynlerden oluşan, 2) yası değerlendirmek için objektif bir ölçüm aracının kullanıldığı, 3) tanımlayıcı ve kesitsel türde çalışmalar dahil edilmiştir. Araştırmaların yöntemsel kalitesinin değerlendirilmesinde Analitik kesitsel çalışmalar için Joanna Briggs Enstitüsü (JBI) Eleştirel Değerlendirme Aracı Kontrol Listesi kullanılmıştır.

Bulgular: Tüm veri tabanlarında ulaşılan 2057 çalışmadan tekrarlayanlar (n = 80) ile başlık (n = 1885) ve özete (n = 66) göre konuyla ilgili olmayanlar çıkarılmıştır. Tam metni incelenen 26 çalışmadan 7'si araştırmaya dahil edilmiştir. Çalışmalar bebeklerini ABBÖ (n = 3) ve yaşamı tehdit edici durumlar (n = 4) nedeniyle kaybeden anne (n = 887) ve babalarla (n = 107) yürütülmüştür. Araştırmalarda kullanılan ölçüm araçları; Parental Bereavement Questionnaire (PBQ) (n = 4), The Prolonged Grief Disorder-13 (n = 2) ve the Munchner Trauerskala (MTS) (n = 1)'dir. Ebeveynlerde düşük düzeyde de olsa belirli oranlarda uzamış yas semptomlarının bulunduğu bildirilmiştir. Başka sağlıklı çocuğa sahip olmanın yaşlı ebeveynlerin dayanıklılığını ve pozitif uyumun göstergelerinden olabileceği belirlenmiştir.

Sonuçlar: Araştırmalarda ebeveynlerin uzamış yas semptomları deneyimlediği bildirilmektedir. Ebeveynlerin yas sürecini sağlıklı bir şekilde geçirebilmeleri için uygun hemşirelik girişimlerinin planlanması, uzun dönemde izlem programlarına yönlendirme yararlı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bebek, ebeveyn, ani beklenmedik bebek ölümü, yas, çocuk hemşireliği

ABSTRACT

Objective: The parents who have lost their baby due to sudden death or life-threatening situation may experience prolonged grief disorder (PGD) that disrupts their daily functioning. In the literature PGD defined as significant emotional suffering and yearning, in addition to cognitive, emotional, and behavioral symptoms, more than 6 months after a significant loss. This study aims to identify and synthesize parents' grief experiences and related factors.

Method: This systematic review conducted by searching Pubmed, Science direct, Web of Science, Ebsco and Wiley online library databases. The search was done in English using following keywords; 'infant', 'death', 'parents', 'grief,' 'bereavement', 'sudden unexpected infant death', 'sudden infants death syndrome' and was limited to January 1990 - December 2022. Inclusion criteria for the study; 1) studies conducted with parents who lost their infants due to sudden unexpected infant death (SUID) or a life-threatening situation, 2) an objective measurement tool was used to assess the grief, 3) descriptive and cross-sectional. The Joanna Briggs Institute (JBI) Critical Evaluation Tool Checklist for analytical cross-sectional studies was used to evaluate the methodological quality of the studies.

Results: A total of 2057 studies were reached in all databases. Irrelevant studies were excluded based on duplication (n = 80) and title (n = 1885)/abstract (n = 66) evaluation. 26 full text article assessed for eligibility and 7 studies were included in the study. The studies were conducted with mothers (n= 887) and fathers (n=107) whose infants died due to SUID (n = 3) and life-threatening conditions (n = 4). The measurement tools used in the evaluation of grief are as follows; Parental Bereavement Questionnaire (PBQ) (n = 4), The Prolonged Grief Disorder-13 (n = 2) and the Munchner Trauerskala (MTS) (n = 1). It has been reported that parents have symptoms of prolonged grief at certain rates, although low. Having another healthy child may be an indicator of the resilience of bereaved parents and positive adjustment.

Conclusions: It has been reported in studies that parents experience prolonged grief symptoms. It will be useful to plan appropriate nursing interventions and to direct them to long-term follow-up and support programs so that parents can spend the grieving process in a healthy way.

Keywords: Infant, parent, sudden unexpected infant death, grief, pediatric nursing

S.120

COVID-19 TANISI ALMIŞ ÇOCUK VE ERGENLERDE ANKSİYETE VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

ANXIETY IN PAEDIATRIC PATIENTS DIAGNOSED WITH COVID-19 AND THE AFFECTING FACTORS

Abdullah Solmaz¹, Hülya Karatas², Tugba Meliha Fatma Ercan³, Tugba Erat⁴, Filiz Solmaz⁵, Hasan Kandemir⁶

¹Harran Üniversitesi, Şanlıurfa, ²Harran Üniversitesi, Şanlıurfa, ³Şanlıurfa İl Sağlık Müdürlüğü, Şanlıurfa, ⁴Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Şanlıurfa, ⁵Harran Üniversitesi, Şanlıurfa, ⁶Celal Bayar Üniversitesi, Manisa

ÖZET

Amaç: Çocuklar, genel olarak bireylerde stresi artıran, koronavirüs hastalığı-19 (COVID-19) pandemisi sırasında savunmasız gruplar olarak, bildirilen olaylardan büyük ölçüde etkilenebilmektedir. Ancak literatürde pandeminin çocuklar üzerindeki zihinsel etkilerini araştıran çalışmaların çoğu sağlıklı çocuklarla yapılmış ve sınırlı sayıda çalışmada COVID-19 tanısı almış çocuklar üzerindeki etkisini değerlendirmiştir. Bu çalışmanın amacı, COVID-19 tanılı çocuk hastalarda anksiyete düzeyini ve etkileyen faktörleri belirlemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu çalışma, COVID-19 tanısı konan 8-18 yaş arası 292 çocukla yapılmıştır. Veriler Tanımlayıcı Özellikler Soru Formu ve Çocukluk Çağı Anksiyete Tarama Ölçeği (SCARED) kullanılarak, çocukların evde/hastanede izole olmaları nedeniyle telefon görüşmesi yoluyla elde edilmiştir. Veriler IBM SPSS V23 ile analiz edilmiş, tanımlayıcı istatistikler sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma olarak özetlenmiştir. Anksiyete puanı üzerine cinsiyet ve semptom sayısının etkisi iki yönlü varyans analizi ile ana etkilerin karşılaştırılması Bonferroni düzeltmesi ile incelenmiştir. Önem düzeyi $p < 0.05$ olarak alınmıştır.

Sonuçlar: Katılımcıların %51.4'ü erkek olup, yaş ortalaması 16.04 ± 1.93 'tür. %84.1'inin kronik hastalığı vardı; %41.1 için aile/akraba/arkadaş bulaş kaynağı olmuştur. Çocukların %84.1'inin COVID dışında başka bir kronik hastalığının olduğu, %41.1'inin bulaş kaynağının aile/akraba/arkadaş olduğu, %49.3'ünün bu süreçte sosyal izolasyondan, %33.2'sinin ise semptomlardan en fazla etkilendiği belirlenmiştir. En sık yaşanan semptom baş ağrısı olup (%61.6) bunu halsizlik (%59.9) ve öksürük takip etmiştir (%50). Çocukların anksiyete ölçeği puan ortalamaları 25.5 ± 14.37 'dir. Çocukların %50'si ölçeğin kesim puanı olan 25 ve üzerinde puan almıştır. Cinsiyet, belirti sayısı ve bulaşma kaynağının anksiyete puanına etkisi anlamlıydı ($p < 0.05$).

Öneriler: Bu çalışmada COVID-19 tanısı alan çocukların anksiyete düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Çocuklarda COVID-19'un yetişkinlere oranla daha az görülmesine rağmen COVID-19'un neden olduğu semptomlar, zorunlu izolasyon çocukların ruhsal durumunu etkilemektedir. Bu nedenle çocukların sosyal hayata dahil olma sürelerinin yeniden değerlendirilmesi, anksiyete düzeyini etkileyen ve sağlık çalışanları ve ebeveynler tarafından ihmal edilen bir konu olan COVID semptomlarının yönetimine ilişkin müdahalelerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, çocuk, ergen, pandemi, anksiyete

ABSTRACT

Objective: Children, as a vulnerable group, may be greatly affected by reported events during coronavirus disease-19 (COVID-19), which increases stress in people in general. However, most studies in the literature that examined the psychological impact of the pandemic on children were conducted with healthy children, and only a limited number of studies examined the impact on children diagnosed with COVID-19. The aim of this study was to determine the level of anxiety and factors affecting it in pediatric patients diagnosed with COVID-19.

Methods: We conducted this descriptive study with 292 children aged 8-18 years, diagnosed with COVID-19 and we collected data collected using the Descriptive Characteristics and Screening Scale for Anxiety in Childhood (SCARED) questionnaire and by telephone interview, as the children were isolated at home or in hospital. Data were analyzed using IBM SPSS V23, and descriptive statistics were summarized as number, percentage, mean, and standard deviation. The effects of gender and number of symptoms on anxiety scores were analyzed by two-way analysis of variance, and comparison of main effects was analyzed with Bonferroni correction. The significance level was set at $p < 0.05$.

Results: 51.4% of the participants were male and the mean age was 16.04 ± 1.93 years, 84.1% had a chronic disease; family/relatives/friends was the source of transmission in 41.1%. It was found that 84.1% of children had a chronic disease other than COVID; in 41.1%, family/relatives/friends was the source of transmission; 49.3% were most affected by social isolation in this process; and 33.2% were most affected by symptoms. The most common symptom was headache (61.6%), followed by fatigue (59.9%) and cough (50%). The mean score of the children's anxiety scale was 25.5 ± 14.37 , and fifty percent of the children scored 25 or more, which is the cutoff value of the scale. The effects of gender, number of symptoms, and source of infection on anxiety scores were significant. ($p < 0.05$).

Recommendations: We found that children diagnosed with COVID-19 had high levels of anxiety. Although COVID-19 is less common in children than in adults, the symptoms caused by COVID-19 and forced isolation affect children's mental health. For this reason, we recommend a reevaluation of the extent of children's involvement in social life and an introduction of activities to manage COVID symptoms that affect anxiety levels and are neglected by health professionals and parents

Keywords: Adolescent, anxiety, child, COVID-19, pandemic

S.121

COVID-19 SÜRECİNDE ÇÖLYAKLI ADÖLESANLARIN GLUTENSİZ DİYETE UYUMU VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

COMPLIANCE WITH GLUTEN-FREE DIET AND AFFECTING FACTORS IN ADOLESCENTS WITH CELIAC DISEASE DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Ayla İrem Aydın¹, Büşra Başpınar², Meryem Atak³, Gülay Öztaş⁴, Zeliha Demirtaş⁵, Nurcan Özyazıcıoğlu⁶

¹Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bursa, ²Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Ankara, ³Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bursa, ⁴Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bursa, ⁵Bursa Dörtçelik Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Bursa, ⁶Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bursa

ÖZET

Amaç: Çölyak glutensiz diyetle tedavi edilen kronik bir otoimmün hastalıktır. Çölyaklı adölesanlar pandemi dönemindeki kısıtlayıcı önlemlerden farklı şekilde etkilenmiştir. Bu çalışmadaki amacımız Covid 19 sürecinde çölyaklı adölesanların glutensiz diyetle uyumunu ve bununla ilişkili faktörleri belirlemektir.

Yöntem: Bu çalışmanın örneklemini 10-19 yaş grubu aralığındaki çölyak hastalığı tanısı alan 85 adölesan oluşturdu. Araştırmanın anketleri çevrimiçi google formlar ile Ocak - Nisan 2022 tarihleri arasında toplandı. Pandemi döneminde glutensiz diyetle uyan ve uymayan adölesanların sosyodemografik ve hastalığa ilişkin verileri karşılaştırıldı.

Bulgular: Glutensiz diyetle uyum cinsiyet, ailede çölyak hastalığı olma durumu, hastalık süresi ve beden kitle indeksi ile anlamlı ilişki göstermezken daha küçük yaş grubunun diyetle uyumu anlamlı olarak daha yüksek bulundu ($p < 0.05$). Pandemi döneminde glutensiz diyetle uymayan adölesanlar glutensiz ürünleri bulmada zorluk yaşadı, ve çoğunluğu bunun nedenini marketlerde glutensiz ürün bulamama olarak bildirdi. Çölyaklı adölesanların diyetle uyumları, ev yapımı ürün tüketimi veya dışardan yeme sıklığıyla ilişkili bulunmadı.

Sonuç: Çölyaklı adölesanlar, glutensiz diyetle uyum konusunda pandemi sürecinde zorluklarla karşılaşabilmektedir. Bu süreçte klinisyenlerin, hemşirelerin ve diyetisyenlerin adölesanları diyetle uyum konusunda teşvik etmeleri önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, çölyak, glutensiz diyet

ABSTRACT

Objectives: Celiac is a chronic autoimmune disease that is treated with a gluten-free diet. Adolescents with celiac disease were affected differently by the restrictions during the COVID-19 pandemic. The aim of this study was to determine the compliance with a gluten-free diet during in adolescents with celiac disease during the Covid-19 pandemic and identify the associated factors.

Methods: The sample of this study consisted of 85 adolescents in the 10-19 age group diagnosed with celiac disease. Research data were collected by online questionnaires (Google Forms) between January and April 2022. Sociodemographic and disease-related data of adolescents who were compliant and those who were non-compliant with a gluten-free diet during the COVID-19 pandemic were compared.

Results: There was no significant difference in diet compliance with respect to gender, family history of celiac disease, disease duration, and body mass index. However, diet compliance was significantly higher in the younger age group ($p < 0.05$). Adolescents who were non-compliant with a gluten-free diet during the pandemic had difficulty finding gluten-free products, and this was most commonly due to not being able to find gluten-free products in the markets. No relationship was found between the dietary compliance of adolescents with celiac disease and the consumption of homemade products or the frequency of eating out.

Conclusions: Adolescents with celiac disease healthy food choices and face difficulties in compliance with a gluten-free diet during the pandemic. It is therefore important that clinician, pediatric nurses and dietitians encourage adolescents to comply with their diet.

Keywords: Adolescence, celiac disease, gluten free diet

S.122

KAPANMA KOŞULLARI ALTINDA ÇOCUKLARIN İYİ OLMA HALİNİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE VERSİYONUNUN GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

PSYCHOMETRIC PROPERTIES OF THE TURKISH VERSION OF THE SCALE FOR MEASURING WELL-BEING OF CHILDREN IN LOCKDOWN

Dilek Demir¹, Şenay Demir², Murat Bektaş³, İlknur Bektaş⁴, Naiara Berasategi⁵

¹Hakkari Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hakkari, ²Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi Ve Rehabilitasyon Bölümü, Konya, ³Dokuz Eylül Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İzmir, ⁴Dokuz Eylül Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İzmir, ⁵Bask Ülkesi Üniversitesi, Didaktik Ve Okul Organizasyonu Bölümü, Bilbao/İspanya

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, Kapanma Koşulları Altında Çocukların İyi Olma Halini Değerlendirme Ölçeği'nin, Türkçe versiyonunun geçerlilik ve güvenilirliğinin değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Bu metodolojik-tanımlayıcı-korelasyonel tipte bir çalışma, Ocak 2022-Nisan 2022 tarihleri arasında 3-14 yaş aralığında çocukları bulunan 406 ebeveynle gerçekleştirilmiştir. Veriler, Sosyo-Demografik Veri Toplama Formu ve Kapanma Koşulları Altında Çocukların İyi Olma Halini Değerlendirme Ölçeği ile online anket tekniği ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirmesinde faktör analizi, cronbach alfa ve madde-toplam puan analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Ölçeğin 22 madde ve altı alt boyuttan oluştuğu, altı alt boyutun toplam varyansın % 61.02'sini açıkladığı belirlenmiştir. Hem açıklayıcı hem de doğrulayıcı faktör analizinde tüm faktör yüklerinin 0.30'dan büyük olduğu belirlenmiştir. Doğrulayıcı faktör analizinde uyum indekslerinin tümünün 0.85'ten büyük, RMSEA'nin 0.080'den küçük olduğu saptanmıştır. Ölçeğin bütünü için cronbach alfa 0.89 olarak saptanmış olup, tüm alt boyutlarının cronbach alfa değerleri 0.70'den büyük olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Bu çalışmada, yapılan analizler ve değerlendirmeler sonucunda Kapanma Koşulları Altında Çocukların İyi Olma Halini Değerlendirme Ölçeği'nin, Türk örneklemini için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, İyi olma, Kapanma, Covid-19, Geçerlilik, Güvenirlilik

ABSTRACT

Purpose: This study was conducted to evaluate the validity and reliability of the Turkish version of the Well-Being of Children in Lockdown Scale.

Design and method: This methodological, descriptive, correlational study was conducted with 406 parents with children aged 3-14 years between January 2022 and April 2022. Study data were collected with a socio-demographic data collection form and the Well-being of Children in Lockdown Scale by using the online survey technique. Factor analysis, Cronbach's alpha, and item-total score analysis were used in the evaluation of the data.

Results: It was determined that the scale consisted of 22 items and six sub-dimensions and that six sub-dimensions explained 61.02% of the total variance. In both exploratory and confirmatory factor analysis, it was determined that all factor loads were greater than 0.30. In the confirmatory factor analysis, all of the fit indices were found to be greater than 0.85, and the RMSEA was less than 0.080. Cronbach's alpha coefficient was found as 0.89 for the total scale and greater than 0.70 for all of the sub-dimensions.

Conclusion: As a result of the analyses and evaluations conducted in this study, it was found that the Well-being of Children in Lockdown Scale was a valid and reliable measurement tool for the Turkish sample.

Keywords: Child, well-being, lockdown, COVID-19, validity, reliability

S.123

ÇOCUKLAR İÇİN COVID-19 HAKKINDA BİLGİ KAYNAĞI OLARAK YOUTUBE: İÇERİK KALİTESİ, GÜVENİRLİK VE İZLEYİCİ KATILIM ANALİZİ

YOUTUBE AS A SOURCE OF INFORMATION ABOUT COVID-19 FOR CHILDREN: CONTENT QUALITY, RELIABILITY, AND AUDIENCE PARTICIPATION ANALYSIS

Merve Azak¹, Kadriye Şahin², Nihan Korkmaz³, Suzan Yıldız⁴

¹İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, ²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, ³İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, ⁴İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, çocuklar için COVID-19 ile ilgili bilgi kaynağı olarak YouTube videolarının içerik kalitesi, güvenilirlik ve izleyici katılım analizini değerlendirmek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Bu çalışma betimsel modelde gerçekleştirildi. 17 Mart 2021 tarihinde YouTube platformunda “ COVID-19, explain, children” anahtar kelimeleri aranmış 294 videoya ulaşıldı. Dahil etme kriterlerini karşılayan 57 videonun içeriği 2 bağımsız araştırmacı tarafından analiz edildi. Videoların isimleri, URL’si, yayınlandığı ülke, video uzunluğu, görüntülenme, beğeni ve yorum sayısı, YouTube’da bulunma süresi, videoların içeriğini oluşturan kurum/kişiler başlıkları altında sınıflandırıldı ve ilgili özellikleri kaydedildi. Videoların içerik kalitesi araştırmacılar tarafından uluslararası rehberler doğrultusunda hazırlanan COVID-19 Çocuklar için Kontrol Listesi (CCC) ile, video içeriğinin güvenilirliği ve kalitesi, Evaluation of the reliability of videos (DISCERN) puanı ve Global Quality Score (GQS) kullanılarak değerlendirildi. Veriler SPSS 25 programı ile değerlendirildi. Anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak belirlendi.

Bulgular: Araştırmaya dahil edilen 57 videonun içerikleri incelendiğinde %56.1’inin ($n=32$) bilgilendirici, %43.9’unun ($n=25$) yanıltıcı olduğu belirlendi. İki bağımsız gözlemci arasındaki Kappa değeri 0.89 idi. Videoların %17.5’i ($n=10$) DISCERN’den 5 puan, %31.6’sı ($n=18$) GQS’den 4 puan aldı. Bilgilendirici olarak gruplanan videoların GQS, DISCERN ve CCC puan ortalamaları yanıltıcı olarak gruplandırılan videolara göre anlamlı olarak daha yüksek bulundu ($p = 0.000$). Yayınlanan videoların kaynağına göre DISCERN ortalama puanı arasında anlamlı bir fark olduğu bulundu ($p < 0.05$). Bakanlık/akademik/hastane/hekim kanalı videolarının ortalama puanının eğlence/bireysel kanal videolarının ortalama puanından daha yüksek olduğu tespit edildi. Araştırmaya dahil edilen videolar, videoda yer alan kişiler açısından karşılaştırıldığında aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı bulundu ($p > 0.05$).

Sonuç: Bu çalışma, çocuklara COVID-19’u anlatan videoların yüksek izlenme oranlarına sahip olduğunu, ancak videoların içerik kalitesinin ve güvenilirliğinin düşük olduğunu gösterdi. Çalışmanın sonuçlarının pandemi sürecinde çocuk sağlığına ve halk sağlığına olumlu katkı sağlayacağı ve çocuklara yönelik COVID-19 ile ilgili videoların oluşturulmasına rehberlik edeceği düşünüldü.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, bilgi, çocuklar, YouTube

ABSTRACT

Purpose: This study aimed to evaluate the content, reliability, and, quality of YouTube videos as a source of information about COVID-19 for children.

Design and methods: This study was conducted in a descriptive design. The keywords “COVID-19, explain, children” were searched on the YouTube platform on March 17, 2021, and 294 videos were reviewed. The content of the selected videos was analyzed by 2 independent reviewers. The names of the videos, their URLs, the country they were published in, the length of the video, the number of views, likes and comments, the duration of being on YouTube, the institution/person that created the content of the videos were classified under the headings and their relevant features were recorded. The content quality of the videos was evaluated using the COVID-19 Checklist for Children (CCC), prepared by researchers in line with international guidelines, the reliability and quality of the video content, the Evaluation of the reliability of videos (DISCERN) score, and the Global Quality Score (GQS). The data were evaluated with the SPSS 25 program. A p-value < 0.05 was considered significant.

Results: When the contents of 57 videos included in the study were reviewed, it was determined that 56.1% ($n=32$) were informative and 43.9% ($n=25$) were misleading. Kappa value among the two independent observers was 0.89. 17.5% ($n=10$) of the videos scored 5 points from DISCERN and 31.6% ($n=18$) scored 4 points from GQS. The mean scores of GQS, DISCERN and CCC of videos grouped as informative were found to be statistically higher. There was a significant difference between the DISCERN mean score of ministry/academic/hospital/physician channel videos was higher than the mean score of entertainment/individual channel videos.

Conclusions: This study has shown that videos explaining COVID-19 to children have high viewing rates, but also videos that are low in terms of quality and reliability. It is thought that the results of the study will contribute positively to child health and public health during the pandemic process and will guide the creation of videos about COVID-19 for children.

Keywords: COVID-19, information, children, YouTube

S.124

COVID 19 PANDEMİ SÜRECİNDEKİ ÇOCUKLARIN UYKU BOZUKLUĞU İLE ANNE BABA STRESİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN SLEEP DISORDER AND PARENT STRESS OF CHILDREN IN THE COVID 19 PANDEMIC PROCESS

Arzu Saralioğlu¹, Gülsün Ayrancı², Semra Köse³

¹Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Erzurum, ²Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Erzincan, ³Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Konya

ÖZET

Amaç: COVID-19 pandemi sürecinde çocuklarda görülen uyku bozukluğu ile anne baba stres düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Metod: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı nitelikte olan bu çalışma, Türkiye'de bulunan Erzurum ilinde ikamet eden ve 6-16 yaş arasında çocuğu olan 409 ebeveyn ile Şubat- Nisan 2021 tarihleri arasında yapılmıştır. Veriler, Çocuklar için Uyku Bozukluğu Ölçeği ve Anne Baba Stres Ölçeğinden oluşan veri toplama aracı ile sosyal ağ uygulamalarından (whatsapp, instagram) online olarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdellik, ortalamalar, Bağımsız gruplarda t testi, Anova Testi, Pearson korelasyon ve çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce etik kurul onayı (26.02.2021/03-16) alınmıştır.

Bulgular: Araştırmada ebeveynlerin ÇUBÖ puan ortalaması 46.04 ± 11.87 , ABSÖ puan ortalaması 28.62 ± 7.66 olarak belirlenmiştir. Ölçeklerin puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak orta düzeyde anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur ($p < 0.01$). Araştırmada pandemi öncesi çocukların %18.1'inde uyku problemi varlığı olduğu saptanmıştır. Yapılan çoklu regresyon analizi sonucunda; aile tipi, sosyoekonomik durum, eğitim durumu, pandemi öncesi çocukta uyku problemi varlığı ve ABSÖ toplam puanının ÇUBÖ toplam puanı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Çocukların %3.9'unda uyku bozukluğu (70 puanın üzerinde olanlar) olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç: Araştırma sonucunda, Covid-19 pandemi sürecinde yüksek düzeyde stres bildiren ebeveynler çocuklarının yüksek uyku bozuklukları prevalansı olduğunu bildirmişlerdir. Ayrıca aile tipi, sosyoekonomik durum, eğitim durumu ve pandemi öncesi çocuğunda uyku problemi varlığı değişkenlerinin çocuklarında uyku bozukluğu görülme durumu üzerine etkili olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: COVID 19, çocuk, ebeveyn, stres, uyku bozukluğu

ABSTRACT

Purpose: This study was conducted to determine the relationship between sleep disorders in children and parental stress levels during the COVID-19 pandemic process.

Method: This descriptive and relationship-seeking study was conducted between February and April 2021 with 409 parents with children between the ages of 6 and 16 residing in Erzurum, Turkey. The data were collected online from social networking applications (whatsapp, instagram) with a data collection tool consisting of the Children's Sleep Disorder Scale and the Parental Stress Scale. Percentage, means, independent groups t test, Anova test, Pearson correlation and multiple regression analysis were used in the evaluation of the data. Ethics committee approval (26.02.2021/03-16) was obtained before starting the research.

Results: In the study, the parents' mean CSDS score was 46.04 ± 11.87 , and the mean PSS score was 28.62 ± 7.66 . It was found that there was a statistically moderately significant relationship between the mean scores of the scales ($p < 0.01$). In the study, it was determined that 18.1% of the children before the pandemic had sleep problems. As a result of the multiple regression analysis; It was determined that family type, socioeconomic status, educational status, the presence of sleep problems in the child before the pandemic and the total score of PSS had a statistically significant effect on the total score of CSDS ($p < 0.05$). It was determined that 3.9% of the children had sleep disorders (over 70 points).

Conclusion: As a result of the research, parents who reported high levels of stress during the Covid-19 pandemic period reported that their children had a high prevalence of sleep disorders. In addition, it was determined that the variables of family type, socioeconomic status, educational status and the presence of sleep problems in the child before the pandemic were effective on the incidence of sleep disorders in their children.

Keywords: COVID 19, child, parent, stress, sleep disorder

S.125

OKUL ÇAĞINDAKİ ÇOCUĞUN PANDEMİ SÜRECİ DENEYİMLERİNİN HAZIRLANAN DİJİTAL HİKAYELERLE PAYLAŞILMASI: OLGU SUNUMU

SHARING THE PANDEMIC PROCESS EXPERIENCES OF SCHOOL AGE CHILDREN WITH PREPARED DIGITAL STORIES: A CASE REPORT

Birgül Erdoğan¹, Naime Altay²

¹Gazi Üniversitesi, Ankara, ²Gazi Üniversitesi, Ankara

ÖZET

Amaç: Bu olgu, Covid-19 tanısı almamış sağlıklı bir çocuğun pandemi sürecinde yaşadığı deneyimlerin dijital hikaye anlatımı yöntemiyle belirlenmesini amaçlamıştır.

Yöntem: Covid-19 tanısı almamış çocuğun hemşirelik bakımında dijital hikaye anlatımı (DHA) yöntemi kullanılmıştır. DHA yönteminde hazırlanan videoda; sesler, resimler ve videolar olmak üzere çoklu ortamlar kullanılmış, video "Movavi Video Editor Plus 2022" programı kullanılarak 5 dakikalık olacak şekilde hazırlanmıştır. Çalışma 14 yaşında, 8. Sınıf öğrencisi bir kız çocuğuyla yapılmıştır. Çalışma öncesi etik kurul izni alınmış, çalışmaya başlamadan çocuk ve ailesinden yazılı ve sözlü onam alınmıştır. Çalışmanın ilk aşamasında "Tanımlayıcı Özellikler Formu" ve "1. Aşama Nitel Görüşme Formu" kullanılmıştır. Sonraki aşamada çocukla DHA süreci başlamış, bu süreç "Hikaye konusunun bulunması, hikayenin yazılması, hikayenin dijital forma dönüştürülmesi ve hikayenin izletilmesi" olarak 4 aşamada uygulanmıştır. DHA süreci tamamlandıktan sonra "2. Aşama Nitel Görüşme Formu" uygulanarak çalışma tamamlanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmış, yazılan hikaye, oluşturulan dijital hikaye ve çocukla yapılan 2 bireysel görüşme analiz edilmiştir. Analizler yapılırken tüm içerikler önce metin haline getirilmiş sonrasında sırayla kodlama, kategorize etme ve tema oluşturma aşamaları tamamlanmıştır. Tüm aşamaları iki araştırmacı önce bireysel olarak tamamlamış, sonrasında yapılan analizler birleştirilerek kategori ve temalar oluşturulmuştur.

Bulgular: Yapılan içerik analizi sonucunda "pandeminin zorlukları ve pandeminin kazanımları" olarak 2 tema oluşturulmuştur. Pandeminin zorlukları; okul ve online eğitim sorunları, teknolojiye fazla maruz kalma ve sedanter yaşam, hastalıklar ve kayıplar olmak üzere 3 kategori olarak belirlenmiştir. Pandeminin kazanımları; aileyle geçirilen zamanın artması, sağlık ve ailenin değerinin daha iyi kavranması olarak 2 kategoride ifade edilmiştir. Çalışmada çocuk DHA yöntemiyle ilgili deneyimini "çocukların kendilerini daha iyi ifade edebilecekleri ve diğer insanların deneyimlerini daha iyi anlayacakları bir araç" olarak ifade etmiştir.

Sonuçlar: Yapılan çalışma sonucunda DHA yönteminin çocukların daha iyi anlaşılması ve kendilerini ifade edebilmesi için iyi bir yöntem olduğu ve hemşirelik bakımına entegre edilerek bakım kalitesi ve bakımın niteliğini artıracakları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, dijital hikaye anlatımı, hemşirelik, pandemi

ABSTRACT

Aim: This case aimed to determine the experiences of a healthy child who has not been diagnosed with Covid-19 during the pandemic process, by using digital storytelling method.

Method: Digital storytelling (DS) method was used in the nursing care of the child who was not diagnosed with Covid-19. In the video prepared in the DS method; Multi-media such as sounds, pictures and videos were used, and the video was prepared in 5 minutes using the "Movavi Video Editor Plus 2022" program. The study was conducted with a 14-year-old 8th grade student girl. Ethics committee approval was obtained before the study, and written and verbal consent was obtained from the child and his family before starting the study. In the first stage of the study, "Descriptive Characteristics Form" and "1. Stage Qualitative Interview Form" was used. In the next stage, the DS process with the child started, and this process was implemented in 4 stages: "Finding the story topic, writing the story, converting the story into digital form and watching the story". After the DS process is completed, the study was completed by applying the "2. Stage Qualitative Interview Form". Content analysis method was used in the analysis of the data, the written story, the created digital story and 2 individual interviews with the child were analyzed. During the analysis, all the contents were first converted into text, and then coding, categorization and theme creation stages were completed in order. Two researchers first completed all the stages individually, and then the analyzes were combined to create categories and themes.

Results: As a result of the content analysis, 2 themes were created as "difficulties of the pandemic and the gains of the pandemic". The challenges of the pandemic; school and online education problems, overexposure to technology and sedentary life, diseases and losses. The gains of the pandemic; It is expressed in 2 categories as increased time spent with family, better understanding of health and the value of family. In the study, the child described his experience with the DS method as "a tool through which children can express themselves better and better understand other people's experiences".

Conclusion: As a result of the study, it was concluded that the DS method is a good method for children to better understand and express themselves, and it will increase the quality of care and the quality of care by integrating it into nursing care.

Keywords: Child, digital storytelling, nursing, pandemic

S.126

ERGENLERDE COVID-19 FOBİSİ VE UYKU KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

CORRELATION BETWEEN COVID-19 PHOBIA AND SLEEP QUALITY IN ADOLESCENTS

Yeşim Zülkar¹, Gökçe Demir²

¹Avrasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, ²Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

ÖZET

Giriş: COVID-19 pandemisiyle birlikte bireylerin yaşamlarını etkileyen birçok değişiklik ortaya çıkmıştır. Pandemide alınan önlemler ile ergenlerin rutinleri bozulmuş ve yaşam tarzları değişmiştir. Bu değişim ergenlerin fobik reaksiyonlarını ve uyku kalitelerini etkileyebilir.

Amaç: Bu çalışma, ergenlerin COVID-19 fobisi ile uyku kalitesi düzeyleri ve aralarındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı türde olan bu araştırma Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 06.10.2020 tarihli 2020-14/105 karar numaralı etik kurul izni alınarak Kırşehir'deki devlet liselerinde yapılmıştır. Araştırmanın verileri 20.01.2021-24.02.2021 tarihleri arasında "Öğrenci Tanıtım Formu", "Koronavirüs 19 Fobisi Ölçeği" ve "Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi" kullanılarak toplanmıştır. Araştırma 406 lise öğrencisiyle yapılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan ergenlerin Pittsburgh Uyku Kalitesi toplam puan ortalaması 5.97 ± 3.53 , 'Koronavirüs 19 Fobisi toplam puan ortalaması 46.97 ± 13.59 'dur. Ergenlerin %49.5'inin uyku kalitesinin kötü olduğu saptanmıştır. Ergenlerin uyku kaliteleri düşük ve COVID-19 fobileri orta düzeyde bulunmuştur. Akademik başarısını kötü algılayan, geniş aileye sahip olan, anemiye, mide yada bağırsak rahatsızlığına sahip olan, menstruasyon problemi yaşayan, sürekli ilaç kullanan, günlük internet/sosyal medya kullanımı 5 saat ve üzeri olan, hafta içi ve hafta sonu uyanma saati 22.00'dan sonra olan, arkadaşlarından biri COVID-19'a yakalanmış olan, ergenlerin uyku kaliteleri daha kötü bulunmuştur ($p < 0.05$). Mesleki ve teknik anadolu lisesine giden ergenlerin ise uyku kaliteleri daha iyi bulunmuştur ($p < 0.05$). Anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu ortaokul olan, 3 ve üzeri kardeş sayısına sahip olan, aile gelir durumu geliri giderinden az olan, spor/egzersiz yapmayan ergenlerin COVID-19 fobileri yüksek bulunmuştur ($p < 0.05$). Ayrıca cinsiyeti kadın olan, COVID-19 sebebiyle kendini stres altında hisseden, COVID-19 sebebiyle hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını düşünen, ergenlerin COVID-19 fobileri yüksek uyku kaliteleri düşük bulunmuştur ($p < 0.05$). Spearman korelasyon analizine göre hem ölçeklerin toplam puanları hem de ölçeklerin alt boyutları arasında zayıf korelasyonlar bulunmuştur.

Sonuç: Ergenlerin uyku kaliteleri düşük ve COVID-19 fobileri orta düzeyde bulunmuştur. COVID-19 fobisi ve uyku kalitesinin birbirlerini etkilediği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ergen, COVID-19, fobi, uyku

ABSTRACT

Introduction: With the COVID-19 pandemic, many changes have emerged that affect the lives of individuals. With the measures taken during the pandemic, the routines of adolescents have been disrupted and their lifestyles have changed. This change may affect adolescents' phobic reactions and sleep quality.

Aim: This study was carried out to determine the sleep quality levels of adolescents with COVID-19 phobia and the relationship between them.

Method: This descriptive and relationship-seeking study was conducted in public high schools in Kırşehir, with the approval of the Kırşehir Ahi Evran University Clinical Research Ethics Committee, with the decision number 2020-14/105 dated 06.10.2020. The data of the study were collected between 20.01.2021 and 24.02.2021 using the "Student Information Form", "Coronavirus 19 Phobia Scale" and "Pittsburgh Sleep Quality Index". The research was conducted with 406 high school students.

Results: The Pittsburgh Sleep Quality total score average of the adolescents participating in the study was 5.97 ± 3.53 , 'Coronavirus 19 Phobia total score average was 46.97 ± 13.59 '. It was determined that 49.5% of the adolescents had poor sleep quality. Adolescents' sleep quality was low and their COVID-19 phobia was moderate. Those who perceive their academic success poorly, have a large family, have anemia, stomach or intestinal disorders, have menstrual problems, use drugs constantly, use internet / social media for 5 hours or more per day, wake up after 22:00 on weekdays and weekends Sleep quality was worse for adolescents who had one of their friends with COVID-19 ($p < 0.05$). The sleep quality of the adolescents who went to vocational and technical Anatolian high school was found to be better ($p < 0.05$). Adolescents whose mother's education level and father's education level are secondary school, who have 3 or more siblings, whose family income is less than their income, and who do not do sports/exercise have been found to have higher COVID-19 phobias ($p < 0.05$). In addition, adolescents who are female, feel stressed due to COVID-19, think that nothing will be the same as before due to COVID-19, have high COVID-19 phobias and low sleep quality ($p < 0.05$). According to Spearman correlation analysis, weak correlations were found between both the total scores of the scales and the sub-dimensions of the scales.

Conclusion: Adolescents' sleep quality was low and their COVID-19 phobia was moderate. It has been determined that COVID-19 phobia and sleep quality affect each other.

Keywords: Adolescent, COVID-19, phobia, sleep

S.127

İZOLASYON SÜRECİNİN COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİNDE ÇOCUKLARIN DAYANIKLILIĞINA VE PSİKOSOSYAL DURUMUNA ETKİSİ

THE EFFECT OF THE ISOLATION PROCESS ON THE RESILIENCE AND PSYCHOSOCIAL STATUS OF CHILDREN IN THE COVID-19 PANDEMIC

Deniz Genç¹, Ebru Kılıçarslan Törüner²

¹Gazi Üniversitesi, ²Gazi Üniversitesi

ÖZET

Giriş: Pandemi ile birlikte Covid-19'un çocuklar üzerindeki fiziksel ve fizyolojik etkileri sıklıkla araştırılmıştır. Psikososyal ve mental etkiler fizyolojik etkilere kıyasla izolasyon sürecinde maskelenmiştir. İzolasyon süreci ve rutinlerin değişmesi çocuklar için yaşamlarının ve buna bağlı olarak dayanıklılıklarının farklılaştığı bir dönem oluşturmuştur. Bu çalışmada, pandemi sürecinde yaşanan izolasyonun çocukların dayanıklılık ve psikososyal durumuna etkisinin literatür taranarak geniş bir perspektiften incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: MEDLINE ve PubMed veri tabanları taranmıştır. Tarama "Covid-19, resilience, child, mental health" anahtar kelimeler ile yapılmıştır. Tarama sonucu 22 makale taranmış ve incelenmiştir.

Bulgular: Covid-19 pandemisi izolasyon sürecinde gün ışığına maruziyetin azalması, yeme alışkanlıklarında olumsuz değişimler, günlük aktivitelerin değişmesi ve fiziksel aktivite alanının daralması, bütün yaş gruplarında çocukların psikososyal durumunu etkilemiştir. Okul öncesi dönem çocuklarında, ağlama, gece geç saatte uyuma ve gündüz uykularının azalması ile uyku sorunları ve yalnız uyuyamama ile birlikte ayrılık anksiyetesinde artış olmuştur. Okul çağı çocuklarında, okulların kapanması ile birlikte akranlarla iletişimin azalması, akademik kaygı, açık hava etkinliklerine ara verilmesi çocuklarda dikkat eksikliği, gerginlik ve ruh hali değişikliklerine sebep olmuştur. Kimlik gelişim sürecinde olan adölesanlarda, yaşanan kayıplar ile birlikte ailede rol değişiklikleri, okulların kapanması ile sosyal destek kaynaklarına erişimin azalması, adölesanlarda yüksek düzeyde endişe ve sinirlilik, aşırı yorgunluk, gelecek kaygısında artış ve ruh halinde değişiklikler ortaya çıkmıştır. Pandemi döneminde ailelerin mental sağlığı etkileyen faktörlerin ise temel barınma ihtiyaçlarındaki eksiklik, çocukların sağlık rutinlerindeki aksamalar ve çocuklara bakım vermede eksiklikle ilgili olduğu görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler: İzolasyon sürecinde etkisiz baş etme, rol çatışmaları, aile süreçlerinde bozulmalar, ölüm anksiyetesi gibi nedenlerle dayanma gücünde değişiklikler oluşması sürecin çocukların hayatına yansımalarıdır. İzolasyon sürecinin çocukların ve adölesanların hayatına etkisinin çok yönlü ve geniş bir vadede incelenmesi bu açıdan önemlidir. Ebeveyn ve çocukların izolasyon sürecinde yaşadıkları sorunlar ve eğitim gereken konuların tespit edilebilmesi sunulacak hemşirelik bakımının planlanabilmesi ve yürütülebilmesinde yol gösterici olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, resilience, child, mental health

ABSTRACT

Along with the pandemic, the physical and physiological effects of Covid-19 have been frequently investigated on children. Psychosocial and mental effects were invisible during isolation compared to physiological effects. The isolation process and the change of routines created a period in which children's lives and, accordingly, their resilience differed. In this study, it is aimed to examine the effects of isolation experienced during the pandemic process on the resilience and psychosocial status of children from a broad perspective by reviewing the literature.

Method: MEDLINE and PubMed databases were searched. The search was carried out with the keywords "Covid-19, resilience, child, mental health". As a result of the search, 22 articles were searched and examined.

Results: The decrease in exposure to daylight during the Covid-19 pandemic isolation process, negative changes in eating habits, changes in daily activities and narrowing of the physical activity area have affected the psychosocial status of children in all age groups. In preschool children, there was an increase in separation anxiety with crying, sleeping late at night, decreased daytime sleep and inability to sleep alone. In school-age children, decreased communication with peers, academic anxiety interruption of outdoor activities due to the closure of schools caused attention deficit, tension and mood changes in children. In adolescents who are in the identity development process, role changes in the family, closure of schools and decreased access to social support resources have revealed high levels of anxiety and anger, extreme fatigue, increased anxiety about the future and mood changes in adolescents. It is seen that the factors affecting the mental health of families during the pandemic period are related to the lack of basic housing needs, disruptions in children's health routines and lack of care for children.

Conclusion and Recommendations: In the isolation process, changes in resilience due to ineffective coping, role conflicts, deterioration in family processes, and death anxiety are the reflections of the process on children's lives. In this respect, it is important to examine the impact of the isolation process on the lives of children and adolescents in a multifaceted and broad term. Identifying the problems that parents and children experience during the isolation process and the issues that require training will guide the planning and execution of the nursing care to be provided.

Keywords: Covid-19, resilience, child, mental health

S.128

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE ADÖLESLANLARDA PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN PSİKOSOSYALLİK ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF PROBLEM SOLVING SKILLS ON PROSOCIALITY IN ADOLESCENTS DURING THE COVID-19 PANDEMIC PROCESS

Aysel Topan¹, Meltem Kürtüncü², Nurten Arslan³

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Zonguldak, ²Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Zonguldak, ³Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Zonguldak

ÖZET

Amaç: Covid-19 pandemisi nedeniyle dünya çapında eğitim öğretime ara verilmesi adölesan sağlığını çok boyutlu olarak etkilemektedir. Bu çalışma ile pandemi sürecinde adölesan öğrencilerin problem çözme becerilerinin prososyallik üzerine etkisini incelemek amaçlandı.

Yöntem: Tanımlayıcı ve analitik tipte bir araştırma olan bu çalışma Zonguldak il merkezine bağlı okullarda 700 adölesan ile gerçekleştirildi. Veriler sosyodemografik form, İlköğretim Düzeyindeki Çocuklar İçin Problem Çözme Envanteri ve Ergen Prososyallik Ölçeği kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemi ile toplandı.

Bulgular: Çalışmaya dahil olan çocukların yaşı $ort.\pm ss=12.69\pm 1.11$, %45.1'i 8. sınıf düzeyindedir. Adölesanların daha önce koronavirüs geçirme durumlarına bakıldığında çocukların %30.1'i ve aile üyelerinden en az birinin %62.7'si Covid-19 hastalığı geçirmiştir. Adölesanların problem çözme becerileri ölçek ortalama puanı 3.30 ± 0.66 ve prososyallik ölçek puanı $ort.\pm ss=3.45\pm 0.64$ 'tür. Ölçekler arasındaki ilişki anlamlı olup zayıf pozitif ilişki vardır ($p<0.001$; $r=0.321$). Ölçek alt boyutlarına bakıldığında problem çözme alt boyutlarından özdenetim ve güven alt boyutları puanı arttıkça problem çözme ve prososyallik toplam ölçek ve alt boyutları puanları istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde artmaktadır ($p<0.001$). Prososyallik ölçeği içsel ve dışsal alt boyutları puanı arttıkça her iki ölçek ve alt boyutları puanları istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde artmaktadır ($p<0.001$). İkili karşılaştırmalarda cinsiyeti kadın olanların problem çözme puanları erkeklerle göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha düşük bulundu ($p=0.04$). Çoklu karşılaştırmalarda adölesanların sınıf düzeyleri ile ölçek puanlarına bakıldığında, 5. sınıfların problem çözme puanı 8. sınıflara göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha yüksektir ($p<0.001$). Adölesanların yaşı ile ölçek karşılaştırmalarında ise adölesanların yaşı azaldıkça problem çözme ($p<0.001$) ve prososyallik ($p=0.007$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde artış mevcuttur.

Sonuç: Pandemi süreci adölesanların problem çözme becerilerini ve prososyallik durumlarını etkilediği bulundu. Özellikle Covid-19 tanısı alan ve kronik hastalığı olan adölesanlarda problem çözme becerilerinin etkilendiği görüldü. Pandeminin olumsuz etkilerini en az indirmek için adölesanlara problem çözme becerileri ve prososyallik ile ilgili eğitim verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, adölesan, prososyallik, problem çözme becerisi, pandemi

ABSTRACT

Objective: The suspension of education worldwide due to the Covid-19 pandemic affects adolescent health in a multidimensional way. With this study, it was aimed to examine the effect of adolescent students' problem-solving skills on prosociality during the pandemic process.

Method: This study, which is a descriptive and analytical type of research, was carried out with 700 adolescents in schools in the city center of Zonguldak. Data were collected by face-to-face interview method using sociodemographic form, Problem Solving Inventory for Primary School Children and Adolescent Prosociality Scale.

Results: The mean age of the children included in the study. Considering the previous case of adolescents with coronavirus, 30.1% of children and 62.7% of at least one of their family members had Covid-19 disease. The adolescents' problem solving skills scale mean score was 3.30 ± 0.66 and prosociality scale mean $\pm Sd=3.45\pm 0.64$. The relationship between the scales is significant, but there is a weak positive relationship ($p<0.001$). When the sub-dimensions of the scale are examined, as the scores of the problem-solving sub-dimensions, self-control and trust, increase, the total scale and sub-dimensions of problem solving and prosociality scores increase statistically significantly ($p<0.001$). As the scores of the internal and external sub-dimensions of the prosociality scale increased, the scores of both scales and sub-dimensions increased statistically significantly ($p<0.001$). In paired comparisons, the problem solving scores of the females were found to be statistically significantly lower than the males ($p=0.04$). When the grade levels and scale scores of the adolescents are examined in multiple comparisons, the problem solving scores of the 5th grades are statistically significantly higher than the 8th grades ($p<0.001$). In scale comparisons with the age of adolescents, there is a statistically significant increase between problem solving ($p<0.001$) and prosociality ($p=0.007$) as the age of adolescents decreases.

Conclusion: It was found that the pandemic process affected adolescents' problem-solving skills and prosociality. It was observed that problem solving skills were affected especially in adolescents who were diagnosed with Covid-19 and had chronic diseases. In order to minimize the negative effects of the pandemic, it is recommended that adolescents be educated on problem-solving skills and prosociality.

Keywords: Covid-19, adolescent, prosociality, problem solving skills, pandemic

S.129

COVID-19 HASTALIĞINDAN KORUNMAYA YÖNELİK TİYATRO YÖNTEMİYLE VERİLEN EĞİTİMİN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN HASTALIĞA İLİŞKİN TUTUMLARINA VE KORKULARINA ETKİSİ

EFFECT OF TRAINING GIVEN BY THEATRICAL METHOD FOR PROTECTION AGAINST COVID-19 DISEASE ON THE ATTITUDES AND FEARS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS REGARDING THE DISEASE

Aynur Aytakin Özdemir¹, Ayşe Okanlı², Nesrin İlhan³, Rujnan Tuna⁴, Hacer Ataman⁵, Cemile Savcı⁶, Berna Dinçer⁷, Rabia Aleyna Çatal⁸, Emine Barbaros⁹

¹⁻⁷İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye, ⁸Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, İstanbul, Türkiye, ⁹İstanbul-Kartal Şehit Timur Aktemur Ortaokulu, İstanbul Türkiye

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, “Tiyatro ile COVID-19 hastalığından korunmayı öğreniyorum” eğitiminin ortaokul öğrencilerinin COVID-19 hastalığıyla ilgili tutumlarına ve korkularına etkisinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Yarı deneysel tipteki bu araştırma, İstanbul Kartal İlçesinde bir devlet ortaokulunda 138 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Evreni, araştırmanın yapıldığı tarihlerde belirtilen ortaokula kayıtlı 7. sınıf öğrencileri (n=187) oluşturmuştur. Örneklem seçimi yapılmamış, evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Araştırmaya, çalışmaya katılmayı ebeveynlerinin ve kendilerinin onay verdiği, soru formlarını tam dolduran (ön testte 140, son testte 138 öğrenci) ve eğitime katılan öğrenciler dahil edilmiştir. Verilerin toplanmasında Soru Formu, Okul Çağı Çocukların COVID-19’a İlişkin Tutum Ölçeği ve Covid-19 Korkusu Ölçeği kullanılmıştır. “Tiyatro ile COVID-19 hastalığından korunmayı öğreniyorum” eğitimi kapsamında COVID-19 hastalığından korunmaya yönelik önlemlerin canlandırıldığı altı farklı temadan oluşan bir tiyatro gösterisi hazırlanmıştır. Bu gösteriyi, ortaokul öğrencileri yüz yüze ortamda canlı olarak izlemiştir. Veriler elektronik ortamda Google form ile çevrimiçi olarak eğitim öncesi ve eğitim sonrasında toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler ve bağımlı gruplarda t testi kullanılmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için etik kurul izni ile resmi izinler elde edilmiştir. Öğrencilerin velilerinden yazılı, kendilerinden sözel izin alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin son testte okul çağındaki çocukların COVID-19’a ilişkin tutum ölçeği, sosyal yaşam alt boyutu ile bilgi ve farkındalık alt boyutları puan ortalamalarının ön test puan ortalamalarından istatistiksel olarak anlamlı farkla daha yüksek olduğu bulunmuştur (p<0.05). Yani sıra öğrencilerin son testte COVID-19 korkusu ölçeği puan ortalamalarının ön test puan ortalamalarından yine istatistiksel olarak anlamlı farkla daha düşük olduğu saptanmıştır (p<0.05).

Sonuçlar: Bu araştırmada, tiyatro tekniğinin üstünlüklerinden yararlanılarak hazırlanan “Tiyatro ile COVID-19 hastalığından korunmayı öğreniyorum” eğitiminin ortaokul öğrencilerinin COVID-19 hastalığıyla ilgili tutumlarını olumlu yönde etkilediği ve korkularını azalttığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, korku, öğrenciler, sağlık eğitimi, tutum

ABSTRACT

Aim: This study aims to determine the effect of the training “I’m learning to protect myself from COVID-19 with the theatrical play” on the attitudes and fears of secondary school students regarding the COVID-19 disease.

Methods: This semi-experimental study was conducted with 138 students in a public secondary school in the Kartal district of the Province of Istanbul, Turkey. The population consisted of 7th grade students (n=187) enrolled in the secondary school specified on the dates of the research. Sample selection was not made, it was aimed to reach the entire population. Students whose parents and themselves gave consent to participate in the study, who filled out the questionnaires completely (140 students in the pre-test, 138 students in the post-test) and participated in the training were included in the study. The Introductory Characteristics Form, the Attitude Scale of School-Aged Children towards COVID-19, and the COVID-19 Fear Scale were used for data collection. The training “I’m learning to protect myself from COVID-19 with the theatrical play” was prepared, addressing the measures to protect against COVID-19 disease. Students attended the “I’m learning to protect myself from COVID-19 with the theatrical play” training in a face-to-face environment. The data were collected electronically with Google Form online before and after the training. The approval of the ethics committee was obtained for the research. Descriptive statistics and dependent groups t-test were used for the evaluation of data. Ethics committee permission and official permissions were obtained. Written permission was obtained from the parents of the students, and verbal permission was obtained from the students.

Results: The Attitude of School-Aged Children towards COVID-19 scale post-test score averages of the students were found to be statistically significantly higher than the pre-test score averages. COVID-19 fear scale post-test score averages of the students were found to be statistically significantly lower than the pre-test score averages (p<0.05).

Conclusion: In this study, it was found that the “I’m learning to protect myself from COVID-19 with the theatrical play” training positively affects the attitudes of secondary school students about COVID-19 disease and reduces their fears.

Keywords: COVID-19, fear, students, health education, attitude

S.130

COVID-19 PANDEMİSİNDE EV KARANTİNASINDA KALAN ÇOCUKLARIN VE AİLELERİNİN YAŞADIKLARI GÜÇLÜKLER

CHALLENGES OF THE COVID-19 PANDEMIC FOR CHILDREN AND THEIR FAMILIES DURING HOME QUARANTINE IN TURKEY

Bahise Aydın¹, Nazan Çakırer Çalbayram², Sebahat Altundağ³

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çanakkale, ²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çanakkale, ³Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çanakkale

ÖZET

Amaç: Dünyayı etkisi altına alan COVID-19 enfeksiyonu nedeniyle dünya genelinde pandemi ilan edilmiştir. Enfeksiyonun yayılımını kontrol altına almak amacıyla yapılan ilk uygulamalardan biri okulların kapatılmasıdır. Bu araştırma, pandemi nedeniyle evlerinde karantınada olan çocukların ve ailelerinin yaşadıkları güçlükleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel nitelikte tasarlanan araştırma, 6-18 yaş çocuğu olan ebeveynlerle gerçekleştirilmiştir. Ebeveynlere sosyal medya aracılığı ile online formlar gönderilerek amaçlı ve kartopu örnekleme yöntemiyle ulaşılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Tanımlayıcı veriler sayı, yüzde ve ortalamalar ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya 450 ebeveyn katılmıştır. Ebeveynlerin yaş ortalamasının 37.23±5.62 ve %94.2'sinin anne olduğu belirlenmiştir. Pandemi döneminde annelerin büyük çoğunluğunun çalışmadığı (%64.7); babaların %66.7'sinin işe gitmeye devam ettiği ve %10.9'unun evden çalıştığı bulunmuştur. Ebeveynlerin günlük yaşam alışkanlıkları açısından spor yapma (%65.6), arkadaşlarıyla iletişim (%91.1) ve hobi (%48.2) sürelerinde azalma olduğu; kişisel hijyen (%85.8), ev işleri (%79.6), internet (%71.3) ve çocuklarıyla oyun oynama (%48.0) sürelerinde artış olduğu saptanmıştır. Çocukların spor (%66) ve arkadaşlarıyla iletişim sürelerinin azaldığı (%90); yemek yeme (%46.9), kişisel hijyen (%81.8), internet kullanımı (%69.8), sosyal medya kullanımı (%48.7), oyuncaklarıyla oynama (%52.7) ve teknolojik cihazlarla oyun oynama (%68.9) sürelerinin arttığı belirlenmiştir. Ailenin birlikte film izleme (%59.8), oyun oynama (%49.8) ve ders çalışma (%57.8) etkinliklerinde artış olduğu saptanmıştır. Ebeveynler çocuklarının kilo alma (%48.2), uyku düzenlerinde bozulma (%49.8) ve öfke davranışlarında (%49.1) artış olduğunu belirtmişlerdir. Çocukların korku (%55.1), kaygı (%63.6), üzüntü (%57.3) ve huzursuzluk (%58) duygularında artış olduğu; ebeveynlerin de korku (%66), kaygı (%78.2), üzüntü (%67.3), huzursuzluk (%68.9) ve kuşku (%63.1) duygularında artış olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Pandemi sürecinin getirdiği ev karantinasıyla birlikte çocuk ve ailenin günlük yaşam alışkanlıkları, yaşam tarzı ve duygu durumunda bazı olumsuz değişimler olduğu belirlenmiştir. Ailenin birlikte yaptığı bazı etkinliklerde ise artış olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: pandemi, karantina, çocuk, COVID 19, aile sağlığı, hemşirelik

ABSTRACT

Background: The COVID-19 pandemic has caused significant changes in human life. As a result of these changes, it is important to determine the effects on the child and family life.

Objective: This study was conducted to determine the challenges experienced by children and their families while home quarantine in the pandemic.

Material and Methods: The descriptive, cross-sectional, and retrospective design was used. The study was conducted with parents who had children aged 6-18, use social media, and willing to participate in the study. A total of 450 parents participated in the study. Online survey was used. The data were collected through a questionnaire form developed by the researchers through literature.

Results: It was determined that some of parental daily activities decreased (doing sports, communicating with friends, engaging in hobbies) and some of them increased (personal hygiene, internet, and playing games with their children). The decreased daily activities of children (doing sports and communicating with friends) and increased activities (eating, personal hygiene, internet, and social media use, playing with toys and technological devices) were detected. There was an increase in some of the family activities (watching movies, playing games, and studying). Parents stated the increase in their children's weight, sleep problems, and anger behaviors. There was an increase in both children's and parents' negative feelings.

Conclusions: It was determined that the home quarantine in the pandemic led to some negative changes in the daily living habits, lifestyles, and feelings of the family. On the other hand, there was an increase in some activities, the family did together.

Keywords: Pandemics; quarantine; child; COVID-19; family health; nursing

S.131

ÇOCUKLARDA COVID-19 TESTİ ÖNCESİ YAPILAN DİKKATİ DAĞITICI YÖNTEMLERİN ANKSİYETE VE KORKUYA ETKİSİ

THE EFFECT OF THE DISTRACTION METHODS USED BEFORE THE COVID-19 TEST ON THE FEAR AND ANXIETY LEVELS OF CHILDREN

Emel Odabaşoğlu¹, Esra Tural Büyük², Hatice Uzşen³, Merve Koyun⁴

¹İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ad., İstanbul,

²⁻⁴Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ad., Samsun,

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada, Covid testi kapsamında çocuklardan alınacak nazofaringeal sürüntü örnekleme öncesi yapılan dikkati dağıtıcı yöntemlerin anksiyete ve korkuya etkisini belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışma randomize kontrollü deneysel bir araştırma olarak planlanmış olup, bir çocuk hastanesinin acil biriminde nazofaringeal sürüntü örnekleme amacıyla gelen 5-10 yaş arası çocuklar ile yapılmıştır. Rastgele blok tasarımı yöntemi ile randomize edilen örneklem, kontrol grubu (n:35), kaleideskop gurubu (n:36) ve dikkati başka yöne çekme kartları grubu (n:36) olacak şekilde üç gruba ayrılmıştır. Verilerin toplanmasında Bilgi Formu, Çocuk Anksiyete ve Çocuk Korku Ölçeği kullanılmıştır. Nazofaringeal sürüntü örnekleme öncesinde çocuk ve ebeveyninden bilgilendirilmiş onam alınmış ve çocuk işleme hazırlanmıştır. Dikkati başka yöne çekme yöntemleri işlemden 1 dk. önce uygulanmaya başlanmış olup, işlem sonuna kadar devam etmiştir. Çocuğun kendi, ebeveyn ve hemşirenin ise çocuğun işlem öncesi ve sonrası anksiyete ve korku durumunu değerlendirmesi sağlanmıştır. Çalışma verileri SPSS 22.0 paket programında analiz edilmiştir.

Bulgular: Çocuk, ebeveyn ve hemşire raporlarına göre deney ve kontrol gruplarında işlem öncesi çocuğun anksiyete ve korku puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark belirlenmemiştir ($p>0.05$). Çocuk, ebeveyn ve hemşire raporlarına göre işlem sonrası deney gruplarında ortalama anksiyete ve korku puanı kontrol grubuna göre anlamlı olarak daha düşük bulunmuştur ($p<0.05$). Çocuğa göre işlem öncesi sırasıyla anksiyete ve korku puanı: kontrol grubu 5.11 ± 1.93 , 1.57 ± 0.81 ; kaleideskop gurubu 5.11 ± 1.93 , 2.50 ± 0.81 ; dikkati başka yöne çekme kartları grubu 5.86 ± 1.26 , 2.77 ± 0.72 'dir. Çocuğa göre işlem sonrası sırasıyla anksiyete ve korku puanı: kontrol grubu 6.00 ± 2.3 , 3.31 ± 1.13 ; kaleideskop gurubu 3.69 ± 2.14 , 1.50 ± 1.13 ; dikkati başka yöne çekme kartları grubu 3.80 ± 1.39 , 1.44 ± 0.77 'dir. İşlem sonrası kaleidoskop grubundaki çocuklar ile dikkati başka yöne çekme kartları grubundaki çocukların anksiyete ve korku puan ortalamaları arasında fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Sonuç: Çalışma sonucunda çocuklarda nazofaringeal sürüntü örnekleme öncesi yapılan dikkati dağıtıcı yöntemlerin anksiyete ve korkuyu azaltmada etkili olduğu saptanmıştır. Çocuklarda tıbbi tanı işlemlerine bağlı anksiyete ve korkuyu azaltmak için dikkati dağıtıcı yöntemleri güvenle kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Nazofaringeal sürüntü örnekleme, COVID-19, dikkat dağıtıcı yöntemleri, anksiyete, korku

ABSTRACT

Aim: The study aimed to investigate the effect of the distraction methods employed during nasopharyngeal swab sampling from children within the scope of the COVID test on their anxiety and fear levels.

Method: The study was conducted as a randomized controlled experimental study with 5-10 years old children who came to the emergency unit of a children's hospital for nasopharyngeal swab sampling. The sample, which was randomized by the random block design method, was divided into three groups: Kaleidoscope (n = 36), Visual Illusion Cards (n = 36), and control (n = 35). Information Form, Child Anxiety and Child Fear Scale were used to collect data. Before nasopharyngeal swab sampling, informed consent was obtained from the child and parent, and the child was prepared for the procedure. Distraction methods were started to be applied 1 minute before the procedure and continued until the end of the process. The child himself, the parents, and the nurse evaluated the child's anxiety and fear before and after the procedure. Data were analyzed in SPSS 22.0 package program.

Results: According to the child, parent, and nurse reports, no statistically significant difference was found between the anxiety and fear scores of the child in the experimental and control groups before the procedure ($p>0.05$). According to the child, parent, and nurse reports, the mean anxiety and fear scores of the experimental groups after the procedure were found to be significantly lower than the control group ($p<0.05$). According to the child, the anxiety and fear scores before the procedure were: 5.11 ± 1.93 , 1.57 ± 0.81 in the control group; the kaleidoscope group 5.11 ± 1.93 , 2.50 ± 0.81 ; the visual illusion cards group was 5.86 ± 1.26 , 2.77 ± 0.72 . According to the child, the post-procedural anxiety and fear scores were 6.00 ± 2.3 , 3.31 ± 1.13 for the control group, respectively; kaleidoscope group 3.69 ± 2.14 , 1.50 ± 1.13 ; the visual illusion cards group is 3.80 ± 1.39 , 1.44 ± 0.77 . After the procedure, no difference was found between the anxiety and fear scores of the children in the kaleidoscope group and the children in the visual illusion cards group ($p>0.05$).

Conclusion: As a result of the study, it was determined that distraction methods applied before nasopharyngeal swab sampling in children were effective in reducing anxiety and fear. Distraction methods can be used safely to reduce anxiety and fear related to medical diagnostic procedures in children.

Keywords: Nasopharyngeal swab sampling, COVID-19, distraction methods, anxiety, fear

S.132

PEDİATRİ HEMŞİRELERİNİN COVID-19 KORKUSUNUN İŞ STRESİNE ETKİSİ: PSİKOLOJİK İYİ OLUŞUN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ

THE EFFECT OF FEAR OF COVID-19 ON WORK STRESS IN PEDIATRIC NURSES: AN INVESTIGATION OF THE MEDIATING ROLE OF PSYCHOLOGICAL WELL-BEING

Fatma Yılmaz Kurt¹, İlknur Kahrıman², Bahar Çolak³

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, ²Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, ³Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon

ÖZET

Amaç: Çalışmada, pediatri hemşirelerinin COVID-19 korkusunun iş stresine olan etkisinin ve bu etkide psikolojik iyi oluşun aracı rolünün değerlendirilmesi amaçlandı.

Yöntem: Kesitsel olarak tasarlanan araştırma 01-31 Aralık 2021 tarihleri arasında Türkiye’de bulunan kamu ve üniversite hastanelerinde çalışan 464 pediatri hemşiresi ile yürütüldü. Veriler çevrimiçi anket yöntemi ile “Tanıtıcı Bilgi Formu”, “Kovid-19 Korku Ölçeği”, “İş Stres Ölçeği” ve “Psikolojik İyi Oluş Ölçeği” kullanılarak toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde normal dağılıma uygunluk Skewness ve Kurtosis değerleri ile belirlendi. Verilerin normal dağılıma uygunluk göstermesi sonucu Pearson Korelasyon analizi ve regresyon analizleri kullanıldı.

Bulgular: Pediatri hemşirelerinin COVID-19 korkusunun iş stresleri üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı etkisi ($F=17.263$; $p<0.001$), COVID-19 korkusunun psikolojik iyi oluşları üzerinde negatif yönlü anlamlı etkisi ($F=10.575$; $p=0.001$), psikolojik iyi oluşlarının iş stresi üzerinde negatif yönlü anlamlı etkisi ($F=22.084$; $p<0.001$) saptandı. Hemşirelerin COVID-19 korkusu iş streslerinin %3’ünü, COVID-19 korkusu psikolojik iyi oluşlarının %2’sini ve psikolojik iyi oluşları iş streslerinin %4’ünü açıkladığı tespit edildi. Pediatri hemşirelerinin COVID-19 korkusunun iş streslerine etkisinde psikolojik iyi oluşlarının aracı rolü değerlendirildiğinde ise hemşirelerin psikolojik iyi oluşları sonucu anlamsızlaştırmamış veya etkisi azaltmamıştır.

Sonuç: Araştırmada pediatri hemşirelerinin COVID-19 korkusunun bulunduğu, iş stresi ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin ortalamanın üzerinde olduğu belirlendi. Hemşirelerin psikolojik iyi oluş düzeyleri ortalamanın üzerinde olmasına rağmen, COVID-19 korkusunun iş stresini etkilediği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, hemşire, kovid-19, korku, iş stresi, psikoloji.

Bu proje Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından “TSA-2022-3860” proje numarası ile 19.01.2022 tarihinde desteklenmiştir.

ABSTRACT

Objectives: The study aims to evaluate the effect of fear of COVID-19 on the work stress of pediatric nurses, and the mediating role of psychological well-being in this effect.

Methods: The cross-sectional research was conducted with 464 pediatric nurses working in public and university hospitals in Turkey between December 1st and December 31st, 2021. The data were collected using the “Introductory Information Form”, “The Fear of COVID-19 Scale”, “Work Stress Scale”, and “Psychological Well-Being Scale” using the online questionnaire method. In the evaluation of the data, compliance with the normal distribution was tested by Skewness and Kurtosis values. Since the data were found to have a normal distribution, the Pearson Correlation analysis and regression analysis were used.

Results: The fear of COVID-19 was found to have positive and significant effects on the work stress of the pediatric nurses ($F=17.263$, $p<0.001$), and negative and significant effects on their psychological well-being ($F=10.575$, $p=0.001$); and their psychological well-being was found to have negative and significant effects on their work stress ($F=22.084$, $p<0.001$). It was found that nurses’ fear of COVID-19 explains 3% of their work stress, their fear of COVID-19 was also found to explain 2% of their psychological well-being, and their psychological well-being was found to explain 4% of work stress. Considering the mediating role of the psychological well-being of pediatric nurses in the effect of COVID-19 fear on their work stresses, the psychological well-being of nurses was not found to render the result insignificant or reduced the effect.

Conclusion: In the study, it was found that pediatric nurses had a fear of COVID-19 and that their work stress and psychological well-being levels were above average. Although the psychological well-being levels of the nurses were above the average, it was concluded that their fear of COVID-19 affects work stress.

Keywords: Pediatrics, nursing, covid-19, fear, occupational stress, psychology.

This project was supported by Çanakkale Onsekiz Mart University Scientific Research Projects Coordination Unit with the project number “TSA-2022-3860” on 19.01.2022.

S.133

PANDEMİ DÖNEMİNDE PEDIATRİ HEMŞİRELERİNİN MERHMET YORGUNLUĞU DÜZEYLERİ İLE STRESLE BAŞA ÇIKMA TARZLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: KESİTSEL ÇALIŞMA

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN COMPASSION FATIGUE LEVELS AND COPING STYLES OF PEDIATRIC NURSES DURING THE PANDEMIC: A CROSS-SECTIONAL STUDY

Tufan Aslı Sezer¹, Aslıhan Öztürk Eyimaya², Zeynep Yurdakul³

¹Ankara Üniversitesi, Ankara, ²Ankara Üniversitesi, Ankara, ³Dr. Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji EAH, Ankara

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, pandemi sürecinde çocuk hemşirelerinin merhamet yorgunluğu düzeyi ile stresle başa çıkma tarzları arasındaki ilişkiyi değerlendirmek amacıyla yapıldı.

Gereç ve Yöntemler: Araştırma kesitsel ve tanımlayıcı tipte olup, Ankara ilinde Nisan-Haziran 2021 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Araştırmaya katılmayı kabul eden 205 hemşire araştırmanın örneklemini oluşturdu. Veriler, "Tanımlayıcı Bilgi Formu", "Merhamet Yorgunluğu-Kısa Ölçeği" ve "Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği" kullanılarak toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde, sayı, yüzdelik dağılım analizleri, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi ve verilerin korelasyon düzeyine göre çoklu regresyon modeli oluşturuldu.

Bulgular: Çocuk hemşirelerinin yaş ortalaması 29,48±5,47 yaş, %90,2'si kadın, %74,1'i lisans mezunu olup, %48,3'ü çocuk servisinde ve %58,0'i üniversite hastanesinde çalışmaktadır. Hemşirelerin merhamet yorgunluğu puanı 73,16 olup, stresle başa çıkma yöntemlerinde etkili yöntemleri (kendine güvenli yaklaşım, iyimser yaklaşım ve sosyal destek) daha fazla kullandıkları saptandı. Oluşturulan merhamet yorgunluğu modeline göre, stresle başa çıkmada etkisiz yöntemlerden çaresiz ve boyun eğici yaklaşım ile stresle başa çıkmada etkili yöntemlerden biri olan iyimser yaklaşım ile anlamlı bir yordayıcı olarak tanımlandı.

Sonuç: Çocuk hemşirelerinin orta düzeyde merhamet yorgunluğu yaşadığı ve etkisiz baş etme yöntemlerini kullanan hemşirelerin, merhamet yorgunluğunu daha fazla yaşayabildikleri saptandı.

Anahtar Kelimeler: Çocuk hemşiresi, merhamet yorgunluğu, stres

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to evaluate the relationship between the level of compassion fatigue of pediatric nurses and their coping styles with stress during the pandemic process.

Material and Methods: The study is cross-sectional and descriptive and was carried out in Ankara between April-June 2021. 205 nurses who agreed to participate in the study constituted the sample of the study. Data were collected using the "Descriptive Information Form", "Compassion Fatigue-Short Scale" and "Styles of Coping with Stress Scale". Number, percentage distribution analysis, independent sample t-test, one-way analysis of variance were analysed and multiple regression model were created according to the correlation level of the data.

Results: The average age of the pediatric nurses was 29.48±5.47 years, 90.2% were women, 74.1% were undergraduates, 48.3% were in the pediatric service and 58.0% were in a university hospital is working. It was determined that the nurses' compassion fatigue score was 73.16 and they used more effective methods (self-confident approach, optimistic approach and social support) in coping with stress. According to the compassion fatigue model created, the helpless and submissive approach, which is one of the ineffective methods of coping with stress, and the optimistic approach, which is one of the effective methods in coping with stress, were defined as a significant predictor.

Conclusion: It was determined that pediatric nurses experienced moderate compassion fatigue and nurses who used ineffective coping methods were more likely to experience compassion fatigue.

Keywords: Pediatric nurse; compassion fatigue; stress

S.134

PANDEMİDE HEMŞİRELİK VE ANNELİK: TÜRKİYE'DEN BİR KALİTATİF ÇALIŞMA ÖRNEĞİ

NURSING AND MATERNITY IN THE PANDEMIC: A SAMPLE OF QUALITATIVE STUDY FROM TURKEY

Derya Evgin¹, Yağmur Sezer Efe², Fatma Özdemir³

¹Kayseri Üniversitesi, SBF, Çocuk Gelişimi Bölümü, Kayseri, Türkiye, ²Erciyes Üniversitesi, SBF, Hemşirelik Bölümü, Kayseri, Türkiye, ³Nevşehir Hacı Bektaş Veli üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Bölümü, Nevşehir, Türkiye

ÖZET

Giriş ve Amaç: Pandemi dünya çapında devam ediyor; Türkiye'de hemşirelerin bu süreçteki deneyimlerinin, sorunlarının ve güçlüklerinin belirlenmesi, sürecin yönetiminde alınacak önlemlerin şekillendirilmesi ve hemşirelerin güçlendirilmesi için esastır. Bu süreçten sadece hemşireler değil çocukları da olumsuz etkilenmektedir. Bu çalışma, çocuk sahibi olan hemşirelerin koronavirüs enfeksiyonu (Covid-19) pandemisi sırasında yaşadıkları deneyimleri ve algıladıkları zorlukları incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Çalışma, Aralık 2020 ile Mart 2021 tarihleri arasında Türkiye'nin Akdeniz bölgesinde bulunan farklı illerde Covid-19 kliniklerinde çalışan 18 hemşire anne ile tanımlayıcı fenomenolojik tasarımda yapılmıştır. Çalışmaya başlamadan önce Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nden (2020-11-27T09_23_27) ve Üniversite Etik Kurulundan (Karar No: 2020.21.321.) izinler alınmıştır. Katılımcılar, Türkiye'deki üçüncü basamak kamu hastanelerinde pandemi servislerinde ve pandemi yoğun bakım ünitelerinde COVID-19 hastalarına bakım veren ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan hemşirelerdir. Araştırmada örneklem seçiminde amaçlı örnekleme yöntemlerinden kartopu örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örneklemin temsil edilebilirliğini ve veri doygunluğunu sağlamak için farklı pandemi hastanelerindeki hemşireler seçilmiştir. COVID-19 enfeksiyonunun oldukça bulaşıcı doğası nedeniyle, birincil katılımcılar araştırmacıların mesleki ilişkilerini yürüttüğü hastanelerde çalışan kişilerden seçilmiştir. Görüşmeler kayıt altına alınmış, yazıya dökülmüş ve içerik analizi yöntemine göre değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmanın temaları şu şekilde belirlenmiştir: (1) Hemşirelik Bakım Süreci, (2) Aile Süreçlerinin Bozulması, (3) Hemşire Anne Bakış Açısı: Pandemide Çocuk Olmak ve (4) Zorluklarla Başa Çıkma - "Bir Çözüm Arayışı". Hemşirelerin beklentileri psikososyal destek ve özlük haklarının iyileştirilmesi olarak belirlenmiştir.

Sonuçlar: Bu sonuçların sağlık hizmeti sunucuları olarak hemşirelerin sorunlarının ve ihtiyaçlarının anlaşılmasında ve çözüm üretilmesinde yol gösterici olabileceği düşünülmektedir. Bakıma muhtaç çocuğu veya aile bireyleri olan hemşireler için gerekli şartlar sağlanmalı ve ilgili kurumlarla protokoller yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk bakımı, aile ilişkileri, hemşire anne, hemşirelik bakımı, pandemi

ABSTRACT

Background and Aim: The pandemic continues worldwide; in Turkey, determining the experiences, problems, and difficulties of nurses during this process is essential to shape the measures to be taken in the management of the process and to strengthen the nurses. Not only nurses but also their children are negatively affected by this process. This study was conducted to examine the experiences and perceived difficulties of nurses who have children during the coronavirus infection (Covid-19) pandemic.

Method: The study was conducted in a descriptive phenomenological design with 18 nurse mothers working in Covid-19 clinics in different provinces in the Mediterranean region of Turkey between December 2020 and March 2021. Before initiation of this study, approvals from the Directorate General of Health Services of the Ministry of Health (2020-11-27T09_23_27) and the University Ethics Committee (Decision Number: 2020.21.321.) were obtained. Participants are nurses who care for COVID-19 patients in pandemic services and pandemic intensive care units in tertiary public hospitals in Turkey and volunteer to participate in the study. Snowball sampling method, one of the purposeful sampling methods, was used in the selection of the sample in the study. Nurses from different pandemic hospitals were selected to ensure the representativeness and data saturation of the sample. Due to the highly contagious nature of COVID-19 infection, primary participants were selected from those working in hospitals where the researchers had their professional relations. The interviews were recorded, transcribed, and evaluated according to the content analysis method.

Results: Nurse mothers missed their children and are worried about them. They were afraid of getting sick and infecting their children. Based on content analysis, the themes of the study were determined as follows: (1) Nursing Care Process (Sub-theme 1: Fear (fear of transmitting the disease and fear of death), Sub-theme 2: Psychological Distress) (2) disruption of family processes (Caregiver problem, Distances – Longing (longing for children and longing for the pre-pandemic period)), (3) Nurse mother's perspective: Being a child in pandemic, and (4) Coping with Challenges - "Searching for a solution". Nurses' expectations were determined as psychosocial support, and improvement of their personal rights.

Conclusion: It is believed that these results can be a guide to understanding the problems and needs of nurses as healthcare providers and to produce solutions. Necessary conditions should be provided for nurses with children or family members in need of care and protocols should be made with relevant institutions.

Keywords: Child care, family relations, mother, nursing care, pandemic

S.135

KORONAVİRÜS PANDEMİSİNDE ENFEKSİYON KONTROLÜ

INFECTION CONTROL IN THE CORONAVIRUS PANDEMIC

Zühal Artuvan

Mersin Toros Devlet Hastanesi, Mersin

ÖZET

Giriş: Koronavirüs pandemisi tüm dünyayı etkileyen küresel bir salgındır. Hastalık temas, damlacık ya da öksürme, hapşırma gibi durumlarda aerosollerin ortama saçılması ile bulaşabilmektedir. Çocuk vakalar tüm vakaların %1-5'ini oluşturmaktadır. Çocuklarda hastalık erişkinlere göre daha hafif seyretme ile birlikte, altta yatan hastalığı olan, immunosupresif çocuklar risk altındadır. Çocuklar da erişkinlere benzer şekilde ateş, halsizlik, boğaz ağrısı, kas ağrısı, gastrointestinal semptomlar en sık görülen belirtiler arasındadır. Bulaşın hızlı olması nedeni ile enfeksiyon kontrol önlemlerine uyum çok önemlidir.

Enfeksiyon Kontrol Önlemleri: Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi (CDC), Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve T.C.Sağlık Bakanlığının hazırlamış olduğu rehberlerde hastalığın tanımı, bulaş yolları, tedavisi ve enfeksiyon kontrol süreçleri yer almaktadır. Koronavirüs pandemisinde sosyal mesafeye uyma, el hijyeni ve maske takılması önemli rol oynar. Sosyal mesafeye uyulurken çocuk hastalar arasında bir metre mesafeye uyulması, el yıkanırken; ellerin su ve sabunla yıkanması ya da en az %60-90 alkol içeren alkol bazlı el antiseptikleri ile ellerin ovalanması bulaşın önlenmesinde önemli stratejiler arasındadır. Hastane ortamında bulunan çocukların (yaş dönemine uygun olarak) ve ebeveynlerinin maske takması damlacıkların bir hastadan diğerine geçmesini önler. Semptomu olan çocukların izole edilmeleri, çocuk ve ebeveynlerinin pediatri hemşireleri, okul sağlığı hemşireleri tarafından enfeksiyon kontrol süreci hakkında eğitilmeleri önemlidir. Ülkemizde 12 yaşından büyük çocuklara istemeleri durumunda Koronavirüs aşısı yapılmaktadır. Çocukların aşılanması toplum bağışıklığının kazanılmasında önemlidir.

Sonuç ve Öneriler: Koronavirüs pandemisinde sosyal mesafeye ve el hijyeni ilkelerine uyma, maske takılması, enfekte hastaların izolasyonu, aşılama, çocuk ve ailesinin eğitilmesi enfeksiyonların kontrol sürecinde, bulaşın önlenmesinde anahtar rol oynar.

Anahtar Kelimeler: Koronavirüs, çocuk, enfeksiyon kontrolü, hemşirelik

ABSTRACT

The coronavirus pandemic is a global epidemic that effects the whole world. Disease can be transmitted by contact, droplets or by scattering aerosols in situations such as coughing and sneezing. Child cases constitute 1-5% of all cases. Although disease is milder in children compared to adults, immunosuppressed children with an underlying disease are at risk. Fever, weakness, sore throat, muscle pain, gastrointestinal symptoms are among the most common symptoms in children, similar to adults. Compliance with infection control measures is very important due to rapid transmission. The guidelines prepared by the Center for Disease Control and Prevention, World Health Organization and the Turkish Ministry of Health include the definition of the disease, its transmission routes, its treatment and infection control processes. Social distancing, hand hygiene and wearing a mask play an important role in the coronavirus pandemic. While observing the social distance, one meter distance between child patients should be observed, while washing hands; Washing hands with soap and water or rubbing hands with alcohol-based hand antiseptics containing at least 60-90% alcohol are among the important strategies to prevent contamination. The wearing of masks by the children (by age) and their parents in the hospital environment prevents the droplets from passing from one patient to another. It is important that children with symptoms are isolated and that children and their parents are educated by pediatric nurses and school health nurses about the infection control process. In our country, children older than 12 years of age are vaccinated against coronavirus if they want it. Vaccination of children is important in gaining herd immunity. Compliance with social distance and hand hygiene principles, wearing masks, isolation of infected patients, vaccination, education of children and their families play a key role in the control process of infections and prevention of transmission.

Keywords: Coronavirus, child, infection control, nursing

S.136

PANDEMİ DÖNEMİNDE YAYINLANAN ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ İLE İLGİLİ MAKALELERİN SİSTEMATİK DERLEMESİ

A SYSTEMATIC REVIEW OF THE PUBLISHED ARTICLES REGARDING THE PEDIATRIC NURSING DURING THE PANDEMIC

Nevin Al¹, Gülay Türk², Makbule Yılmaz³, Sema Kuşuoğlu⁴, Aysel Kökçü Doğan⁵

¹İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Doktora Programı, Bursa Dörtçelik Çocuk Hastalıkları Hastanesi, ²İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Doktora Programı; Kapadokya Üniversitesi, İlk ve Acil Yardım Programı, ³İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Doktora Programı, İstanbul Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi, ⁴İstanbul Medipol Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, ⁵İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı; pandemi sürecinde pediatri hemşireliği hakkında yayınlanmış ulusal ve uluslararası makale içeriklerinin incelenmesidir.

Yöntem ve Metod: Pubmed, Willey Library, Scopus, Google Akademik, Ebscohost, Science Direct veri tabanlarında 11 Nisan 2021 tarihinde pandemic, covid 19, pediatric nursing, child nursing, nursing, child, pandemi ve çocuk hemşiresi, çocuk, hemşire, pediatri hemşireliği anahtar kelimelerle ulusal ve uluslararası makaleler taranarak gerçekleştirildi. Araştırma kapsamındaki tanımlayıcı, nitel, olgu sunumu, yansıma, araştırma, multidisipliner, eleştiri makalesi, kesitsel çalışma, gözlemsel, editöryal ve metodolojik tipdeki çalışmaların sistematik analizleri yapıldı.

Sonuç: Bu derlemede, araştırma kriterlerini içeren/uyan 4153 makale başlığı tarandı ve pandemi ve çocuk hemşireliği ana temalarına uyan 38 makale araştırmaya dahil edildi. Araştırmada elde edilen veriler doğrultusunda, pandemi döneminde pediatri hemşireliği alanında incelenen makalelerin çocuk ve yenidoğan sağlığını koruma ve geliştirme, pandemide pediatri hemşireliğinin rolleri ve acil önlemler ana temalarını kapsadığı görüldü.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, hemşire, pandemi, pediatri hemşireliği

ABSTRACT

Objective: The aim of this study is to analyse the national and international articles on paediatric nursing during the pandemic.

Methods: The articles were scanned in Pubmed, Willey Library, Scopus, Google Scholar, Ebscohost, and Science Direct databases until April 2021 with the keywords of pandemic, paediatric nursing, child nursing, nursing, child, pandemic and paediatric nurse, child, nurse, paediatric nursing national and international. The type of the articles included in the study was descriptive, qualitative, case report, reflection, research, multidisciplinary, critical commentary, cross-sectional study, observational, editorial and methodological studies were systematically analysed.

Conclusion: In this review, 4153 article titles matching the inclusion criteria were scanned and 38 articles meeting the main themes of pandemic and paediatric nursing were included in the study. In line with the data of the study, it was observed that the topics of the articles examined in the field of paediatric nursing during the pandemic covered the main themes of protecting and improving child and newborn health, the roles of paediatric nursing in the pandemic, and emergency measures.

Keywords: Keywords: Child, nurse, pandemic, paediatric nursing

S.137

PANDEMİ SÜRECİNDE ADÖLESANLARIN YEME TUTUMU, FİZİKSEL AKTİVİTE VE UYKU KALİTESİ DÜZEYLERİ

EATING ATTITUDES, PHYSICAL ACTIVITY AND SLEEP QUALITY LEVELS OF ADOLESCENTS DURING THE PANDEMIC PROCESS

Öznur Başdaş¹, Esmâ Bağcıvan², Dilara Şahin³, Gülşah Oğul⁴, Meral Bayat⁵

¹Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, ²Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, ³Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman, ⁴Niğde Eğitim Araştırma Hastanesi, Niğde, ⁵Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri

ÖZET

Amaç: Bu çalışma pandemi sürecinde adölesanların yeme tutumu, fiziksel aktivite ve uyku kalitesi düzeylerinin belirlenmesi amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan bu çalışmaya, Niğde il merkezinde bulunan ortaöğretim kurumlarında 2020-2021 eğitim-öğretim yılında uzaktan eğitim-öğretime devam eden 987 adölesan katılmıştır. Etik kurul ve kurum izni alınan çalışmada veriler, Adölesanlar için tanıtıcı özellikler formu, Hollanda Yeme Davranışı Anketi (DEBQ), Uluslararası Fiziksel Aktivite (IPAQ-Kısa Form) Değerlendirme Anketi ve Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi (PUKİ) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistikler (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma), Bağımsız Örnekler T, Mann-Whitney U, One-way ANOVA, Kruskal-Wallis testleri ile Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır. Hollanda yeme davranışı puanları üzerinde etkisi olan bağımsız değişkenler hiyerarşik çoklu regresyon analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan adölesanların %23.1'inin erkek, %48.9'unun gelirinin orta düzeyde ve %80.6'sının çekirdek aileye sahip olduğu belirlenmiştir. Pandemi sürecinde adölesanların yaklaşık yarısında et-yumurta-kurubaklagil, süt ve süt ürünleri, sebze ve meyve, ekme ve tahıl tüketiminin sabit kaldığı saptanmıştır (sırasıyla %57.0, %54.1, %48.6, %51.4). Adölesanların %41.7'sinde hamur işi, %42.2'sinde şekerli yiyecek-içecek ve %45.2'sinde patates kızartması, cips, bisküvi tüketiminin arttığı bulunmuştur. Ayrıca adölesanların %71.0'inin ekran başında geçirdiği sürede ve %37.2'sinin günlük uyku süresinde artış olduğu belirlenmiştir. Adölesanların DEBQ toplam puan ortalamasının 75.13 ± 19.65 , PUKİ toplam puan ortalamasının 10.99 ± 4.22 olduğu bulunmuş, IPAQ değerlendirmesinde adölesanların %29.9'unun inaktif, %44.7'sinin minimal aktif ve %25.4'ünün çok aktif olduğu saptanmıştır. Kısıtlayıcı yeme ile duygusal yeme, dışsal yeme, IPAQ arasında pozitif yönde zayıf ilişki bulunmuştur (sırasıyla $r=0.170$, $r=0.084$, $r=0.177$). DEBQ toplam puanı, duygusal yeme, dışsal yeme ile PUKİ arasında pozitif yönde zayıf ilişki saptanmıştır (sırasıyla $r=0.141$, $r=0.128$, $r=0.130$).

Sonuç: Adölesanlara sağlıklı beslenme davranışı, uyku hijyeni alışkanlıklarının kazandırılması ve fiziksel aktivitelerinin artırılmasına yönelik projelerin ve müdahale çalışmalarının yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Adölesan, fiziksel aktivite, hemşirelik, uyku kalitesi, yeme tutumu.

ABSTRACT

Objective: This study was planned to determine the eating attitude, physical activity and sleep quality levels of adolescents during the pandemic process.

Method: 987 adolescents attending distance education-teaching in the secondary education institutions in the city center of Niğde participated in this descriptive study in the 2020-2021 academic year. Ethics committee and institutional permission was obtained in the study, and data were collected using the Descriptive Characteristics Form for Adolescents, the Dutch Eating Behavior Questionnaire (DEBQ), the International Physical Activity (IPAQ-Short Form) Evaluation Questionnaire and the Pittsburgh Sleep Quality Index (PUKI). In the evaluation of the data; descriptive statistics (number, percentage, mean, standard deviation), Independent Samples T, Mann-Whitney U, One-way ANOVA, Kruskal-Wallis tests and Spearman correlation analysis were used. The independent variables that had an effect on Dutch eating behavior scores were evaluated with hierarchical multiple regression analysis.

Results: It was determined that 23.1% of the adolescents participating in the study were male, 48.9% had a medium income and 80.6% had a nuclear family. It was determined that the consumption of meat, eggs, legumes, milk and dairy products, vegetables and fruits, bread and cereals remained stable in approximately half of the adolescents during the pandemic process (57.0%, 54.1%, 48.6%, 51.4%, respectively). It was found that 41.7% of the adolescents consumed pastries, 42.2% of them consumed sugary foods and beverages, and 45.2% of them increased their consumption of french fries, chips and biscuits. In addition, it was determined that 71.0% of the adolescents had an increase in the time spent in front of the screen and 37.2% of them had an increase in their daily sleep time. It was found that the mean DEBQ total score of the adolescents was 75.13 ± 19.65 , the total mean score of the PUKI was 10.99 ± 4.22 . In the IPAQ evaluation, 29.9% of the adolescents were found to be inactive, 44.7% minimally active and 25.4% very active. There was a weak positive correlation between restrictive eating and emotional eating, external eating, and IPAQ ($r=0.170$, $r=0.084$, $r=0.177$, respectively). There was a weak positive correlation between DEBQ total score, emotional eating, external eating and PUKI ($r=0.141$, $r=0.128$, $r=0.130$, respectively).

Conclusion: It can be recommended to carry out projects and intervention studies aimed at gaining adolescents healthy eating behavior, sleep hygiene habits and increasing their physical activities.

Keywords: Adolescent, physical activity, nursing, sleep quality, eating attitude.

S.138**PANDEMİ DÖNEMİNDE BİR DEVLET HASTANESİNİN ÇOCUK YOĞUN BAKIM ÜNİTESİ VE ÇOCUK CERRAHİ KLİNİKLERİNDE KULLANILAN HEMŞİRELİK TANILARININ AİLE MERKEZLİ BAKIM VE ATRAVMATİK BAKIM KAPSAMINDA İNCELENMESİ: RETROSPEKTİF ÇALIŞMA****EXAMINATION OF NURSING DIAGNOSES, WHICH WERE USED IN PEDIATRIC INTENSIVE CARE UNIT AND PEDIATRIC SURGERY CLINICS AT A STATE HOSPITAL, IN THE SCOPE OF FAMILY CENTERED CARE AND ATRAUMATIC CARE DURING PANDEMIC PERIOD: A RETROSPECTIVE STUDY**

Sevil Özkan¹, Sevinç Akkoyun², Fatma Taş Arslan³

¹Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Konya, ²Selçuk Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Anestezi Bölümü, Konya, Türkiye, ³Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Konya

ÖZET

Amaç: Pandemi döneminde Çocuk Yoğun Bakım Ünitesi (ÇYBÜ) ve çocuk cerrahi (ÇC) kliniklerinde kullanılan hemşirelik tanılarının “aile merkezli bakım ve atravmatik bakım” kapsamında incelenmesidir.

Yöntem: Retrospektif tanımlayıcı çalışmanın verileri; etik kurul izni, Sağlık Bakanlığı izni, kurum izinleri alındıktan sonra, araştırmacılar tarafından geliştirilen veri toplama formu kullanılarak 15 Mart 2020-15 Mart 2021 tarihleri arasında bir devlet hastanesinin ÇYBÜ ve ÇC kliniklerinde izlenen (n: 1265), KARMED sistemine kayıtlı çocuk hasta bilgilerinden elde edildi.

Bulgular: Çocukların yaş ortalaması $4,16 \pm 4,14$ olup; en sık yatış nedeni “günü birlik cerrahi işlem” (n:644; %50,9) ve “solunum yolu enfeksiyonuydu” (n:315; %24,9). Enfeksiyon riski, ÇYBÜ ve ÇC’de en sık konulan hemşirelik tanısı olup; “solunum fonksiyonlarında etkisizlik riski, anksiyete, hipertermi, beslenmede dengesizlik-gereksinimden az beslenme, sıvı volüm eksikliği, deri bütünlüğünde bozulma, güçsüzlük” tanıları sadece ÇYBÜ’de ($p < 0,001$), “kanama riski ve akut ağrı” tanıları da sadece ÇC’de kullanıldı ($p < 0,001$). Aile merkezli bakım ve atravmatik bakımda ortak tanılar arasında yer alan “bilgi eksikliği [(ÇC n:703, %100); (ÇYBÜ n: 27, %4,8)] ve anksiyete [(ÇC n:0); (ÇYBÜ n: 87, %15,5)]” tanılarının kullanımında ÇYBÜ ve ÇC arasında fark vardı ($p < 0,05$). Atravmatik bakımda yer alması gereken düşme-trauma riski ÇYBÜ ve ÇC’de kullanılmamış olup; akut ağrı tanısı sadece ÇC’de (n:702; %99,9) ele alındı($p < 0,05$).

Sonuç ve Öneriler: Aile merkezli bakımda ailenin güçlendirilmesi, bilgi gereksiniminin karşılanması, otonomiye saygı, aileyle iş birliği gibi temel kavramlar önemliyken; atravmatik bakımda psikolojik-fizyolojik stresin ortadan kaldırılması/azaltılması, kontrol duygusunun geliştirilmesi, ağrı ve yaralanmaların önlenmesi/en aza indirilmesi ile aile bütünlüğünün sağlanması önemlidir. Çalışmada ÇYBÜ ve ÇC kliniklerinde; aile merkezli bakım (otonomi, çocuk ve aileye saygı, aile ile bilgi paylaşımı, ailenin bakımda yer almasının desteklenmesi, aile ile işbirliği yapılması ile ilgili tanılar) ve atravmatik bakım (stres, kontrol duygusu, ağrı, fiziksel-psikolojik-sosyal açıdan travma ile ilgili tanılar) felsefelerinde yer alan kavramlardan bazılarına yönelik tanıların hemşirelik bakım planlarında yer aldığı ancak ilgili bakım felsefelerindeki temel kavramların hepsini kapsayan yeterli sayıda hemşirelik tanısı olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aile merkezli bakım, atravmatik bakım, çocuk yoğun bakım ünitesi, çocuk cerrahi, hemşirelik tanısı

ABSTRACT

Introduction: To examine nursing diagnoses used in Pediatric-Intensive-Care-Unit (PICU) and pediatric surgery (PS) during pandemic period within scope of “family-centered-care and atraumatic-care”.

Method: Retrospective descriptive study’s data was collected using information-form developed by researchers after obtaining permission of ethics committee, Ministry of Health and institution. Data was obtained from pediatric patients’ information registered in KARMED system, followed up in PICU and PS of state hospital between 15thMarch 2020 and 15thMarch 2021 (n: 1265).

Results: Children’s mean age was 4.16 ± 4.14 ; most common reason for hospitalization was “outpatient surgery” (n:644;50.9%) and “respiratory tract infection” (n:315;24.9%). Risk of infection is most common nursing diagnosis in PICU and PS; diagnoses of “risk of breathing pattern ineffectiveness, anxiety, hyperthermia, nutrition less than body requirement imbalance, fluid volume deficient, skin integrity impaired, weakness” were only in PICU ($p < 0.001$), and “risk of bleeding and acute pain” diagnoses were only in PS ($p < 0.001$). Common diagnoses in family-centered-care and atraumatic care included “lack of knowledge [(PS n:703, 100%); (PICU n: 27, 4,8%)] and anxiety [(PS n:0); (PICU n: 87, 15.5%)]” ($p < 0.05$). Fall-trauma risk, which should be included in atraumatic care, wasn’t used in PICU and PS; acute pain diagnosis was only considered in PS (n:702;99.9%) ($p < 0.05$).

Conclusion-Suggestions: While basic concepts such as strengthening family, need for information, respect for autonomy, and cooperation with family are important in family-centered-care; it is important to eliminate/reduce psychological-physiological stress, develop sense of control, prevent/minimize pain and injuries and ensure family integrity in atraumatic care. In study, it has been determined that diagnoses for some of concepts in family-centered-care philosophy (diagnoses related to autonomy, respect for child-family, sharing information with family, supporting family’s involvement in care, cooperation with family), and atraumatic care philosophy (related to stress, sense of control, pain, physical-psychological-social trauma) were included in nursing care plans, but there aren’t enough nursing diagnoses that cover all basic concepts in related care philosophies in PICU and PS.

Keywords: Family-centered care, atraumatic care, pediatric intensive care unit, pediatric surgery, nursing diagnosis

S.139

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE ÇOCUĞU PEDIATRİK ONKOLOJİ KLİNİĞİNDE TEDAVİ GÖREN EBEVEYNLERİN YAŞAM KALİTESİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF THE QUALITY OF LIFE OF PARENTS WITH CHILDREN TREATED IN THE PEDIATRIC ONCOLOGY CLINIC DURING THE COVID-19 PANDEMIC AND AFFECTING FACTORS

Aysel Topan¹, Özlem Öztürk Şahin², Zeynep Aközlü³, Dilek Bayram⁴, Tülay Kuzlu Ayyıldız⁵

¹ Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Zonguldak, ²Karabük Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Karabük, ³Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, İstanbul, ⁴Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Uygulama Ve Araştırma Merkezi, Zonguldak, ⁵Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Zonguldak

ÖZET

Amaç: Bu araştırma COVID-19 pandemisi sürecinde çocuklarının tedavisi nedeni ile pediatrik onkoloji kliniğine gelen ebeveynlerin yaşam kalitesi ve yaşam kalitesini etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipte olan bu araştırmanın evrenini, Türkiye'nin Batı Karadeniz bölgesinde bulunan bir uygulama ve araştırma merkezinin, çocuk onkoloji kliniğine çocuklarının tedavisi nedeni ile başvuran, 0-19 yaş arası çocuğu olan 62 ebeveyn oluşturdu. Örneklem seçimine gidilmemiş olup evrenin tamamına ulaşıldı. Verilerin toplanmasında "Katılımcı Bilgi Formu" ve "Kanser Hastasına Bakım Veren Aile Üyelerinin Yaşam Kalitesi Ölçeği" kullanıldı. Araştırmanın verileri, yüz yüze görüşme tekniği ile toplandı.

Bulgular: Ebeveynlerin "Kanser Hastasına Bakım Veren Aile Üyelerinin Yaşam Kalitesi Ölçeği" toplam puan ortalaması $148,097 \pm 25,843 (87-258)$ bulundu. Finansal zorlukların, tedavi sürecinde zorluklar yaşamının ve COVID-19'a bağlı günlük aktivite/davranış değişikliklerinin ebeveynlerin yaşam kaliteleri üzerinde olumsuz etki gösterdiği saptandı.

Sonuçlar: Çalışmaya katılan ebeveynlerin çoğunun pandemiyle birlikte yaşam kalitelerinin daha kötü olduğu ve COVID-19 pandemisinin, pediatrik onkoloji hastalarının ebeveynlerinin yaşam kaliteleri üzerinde çeşitli açılardan etkileri olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, yaşam kalitesi, bakım verici, pediatrik kanser

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to determine the quality of life of parents who applied to the Pediatric Oncology Clinic for the treatment of their children during the COVID-19 pandemic and affecting factors.

Methods: This is a descriptive and cross-sectional study. The population of the study consisted of 62 parents with children aged 0-19, who applied to the Pediatric Oncology Clinic of an Application and Research Center in the Western Black Sea region of Turkey for the treatment of their children. "The Participant Information Form" and "The Scale of Quality of Life-Family Version (QOL-FV)" were used to collect data. The data were collected with face-to-face interview technique by the researchers.

Results: The total mean score of the parents' QOL-FV was found to be $148.097 \pm 25.843 (87-258)$. In the study, it was determined that financial difficulties, difficulties in during the treatment process, and changes in daily activity/behavior had negative effects on parents' quality of life.

Conclusion: Most of the parents who participated in our study stated that their quality of life got worse with the pandemic. It was determined that the COVID-19 pandemic had effects on the quality of life of parents of pediatric oncology patients in various ways.

Keywords: COVID-19, quality of life, caregiver, pediatric cancer

S.140**EBEVEYNLERİN PANDEMİ SÜRECİNDE YAŞADIKLARI PSİKOLOJİK SIKINTILARIN VE ÇOCUKLARINI COVID-19'DAN KORUMAYA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ****EXAMINING PARENTS' PSYCHOLOGICAL DISTRESS DURING THE PANDEMIC PROCESS AND ATTITUDES TOWARDS PROTECTING THEIR CHILDREN FROM COVID-19**

Birgül Erdoğan¹, Zübeyde Ezgi Erçelik², Figen Yardımcı³, Naime Altay⁴

¹Gazi Üniversitesi, Ankara, ²Bandırma Onyed Eylül Üniversitesi, Balıkesir, ³Ege Üniversitesi, İzmir, ⁴Gazi Üniversitesi, Ankara

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada Covid 19 tanısı almamış, 6-18 yaş aralığında çocuğu olan sağlıklı ebeveynlerin pandemi sürecinde yaşadıkları psikolojik sıkıntılarının ve çocuklarına yönelik sergiledikleri ebeveyn tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışma, 5 Ocak - 17 Haziran 2022 tarihleri arasında tanımlayıcı tasarım yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Çalışmanın uygulaması pandemi sürecinde olduğu için örneklem seçiminde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmış ve veri toplama formları online ortamda "Google Form" aracılığıyla uygulanmıştır. Çalışmanın örneklemini dahil edilme kriterlerine uyan ve online ortamda veri toplama formlarının ulaştığı Türkiye'nin 7 bölgesinden 301 ebeveyn oluşturmuştur. Veriler "Tanımlayıcı Özellikler Formu", "Covid 19 Psikolojik Sıkıntı Ölçeği" ve "Covid-19 Sürecinde Ebeveynlerin Çocuklarını Korumaya Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde ki-kare testi, Fisher exact testi, sayısal değişkenler için normal dağılım özelliğine göre bağımsız gruplarda t testi ve Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Niceliksel verinin karşılaştırılmasında Spearman Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Sonuçlar %95 güven aralığında, $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir. Araştırmanın yapılabilmesi için etik onay ve ebeveynlerden yazılı onam alınmıştır.

Bulgular: Yapılan analizlere göre, çalışmaya katılan ebeveynlerin psikolojik sıkıntı ölçeği puan ortalamaları $20.48 \pm 4,21$; tutum ölçeği puan ortalamaları $99.59 \pm 12,53$ olarak bulunmuştur. Psikolojik sıkıntı ölçeği puan ortalamalarında çalışan ebeveynler ile çalışmayan ebeveynler arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Tutum ölçeği puan ortalamalarında ebeveynlerin gelir durumları arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Yapılan ileri analizde gruplar arası anlamlı farklılığın gelir düzeyi az olan ebeveynlerden kaynaklı olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). Çocukları aşı olan ebeveynlerin psikolojik sıkıntı ölçeği puan ortalamaları aşı olmayan ebeveynlerden daha yüksektir ($p < 0,05$). Ebeveynlerin psikolojik sıkıntı ölçeği puanları ile tutum ölçeği puanları arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r = 0,838$; $p < 0,001$). Çalışmamızda Covid-19 sürecinde ebeveynlerin çocuklarını korumaya yönelik tutum ölçeğinin genel chronbach alfa değeri 0.929, psikolojik sıkıntı ölçeğinin genel chronbach alfa değeri 0.889 olarak bulunmuştur.

Sonuçlar: Çalışmamızda elde edilen veriler doğrultusunda ebeveynlerin Covid-19 ile ilgili psikolojik sıkıntıları arttıkça çocuklarını Covid-19'dan korumaya yönelik tutumlarında artış olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, çocuk, ebeveyn, psikolojik sıkıntı, tutum

ABSTRACT

Aim: In this study, it is aimed to examine the psychological distress experienced by healthy parents who have children between the ages of 6-18 and who have not been diagnosed with Covid 19, and their parental attitudes towards their children.

Method: The study was carried out between January 5 and June 17, 2022 using the descriptive design method. Since the implementation of the study was in the pandemic process, purposeful sampling method was used in the selection of the sample and data collection forms were applied online via "Google Form". The sample of the study consisted of 301 parents from 7 regions of Turkey who met the inclusion criteria and were sent online data collection forms. Data were collected using the "Descriptive Characteristics Form", "Covid 19 Psychological Distress Scale" and "Parental Attitude Scale-Protecting Children during COVID-19". Chi-square test, Fisher's exact test, t test for independent groups according to the normal distribution feature for numerical variables and Mann Whitney U test were used in the analysis of the data. Spearman Correlation Analysis was used to compare quantitative data. The results were evaluated at the 95% confidence interval, at the $p < 0.05$ significance level. Ethical approval and written consent from the parents were obtained to conduct the study.

Findings: According to the analysis, the mean scores of the parents participating in the study on the psychological distress scale were 20.48 ± 4.21 ; attitude scale mean score was found to be 99.59 ± 12.53 . A significant difference was found between working parents and non-working parents in the mean scores of the psychological distress scale ($p < 0.05$). In the mean scores of the attitude scale, a significant difference was found between the income status of the parents ($p < 0.05$). In the further analysis, it was determined that the significant difference between the groups was due to the parents with low income ($p < 0.05$). The mean scores of the psychological distress scale of the parents whose children were vaccinated were higher than those of the unvaccinated parents ($p < 0.05$). A positive and highly significant relationship was found between the psychological distress scale scores of the parents and the attitude scale scores ($r = 0.838$; $p < 0.001$). In our study, the general chronbach alpha value of the parents' attitude towards protecting their children during the Covid-19 period was 0.929, and the general chronbach alpha value of the psychological distress scale was 0.889.

Results: In line with the data obtained in our study, it has been determined that as the psychological problems of parents about Covid-19 increase, there is an increase in their attitudes towards protecting their children from Covid-19.

Keywords: Covid-19, child, parent, psychological distress, attitude

S.141

COVID-19 TANISI OLAN ANNELERİN EMZİRMeye İLİŞKİN BİLGİ VE DENEYİMLERİ İLE EMZİRME ÖZ-YETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ

A STUDY OF BREASTFEEDING KNOWLEDGE AND EXPERIENCES AND BREASTFEEDING SELF-EFFICACY OF MOTHERS DIAGNOSED WITH COVID-19

Zahide Kaplan¹, Hülya Karataş², Ufuk Acar³

¹Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Şanlıurfa, ²Harran Üniversitesi SBF Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Şanlıurfa,

³Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi, Şanlıurfa

ÖZET

Amaç: Bu çalışma COVID-19 tanısı alan annelerin bebeklerini emzirmeye ilişkin bilgi ve uygulamaları ile emzirme öz-yeterliliklerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı ve kesitsel bir araştırma olarak Şanlıurfa ilinde Nisan-Aralık 2021 tarihinde yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini İl Sağlık Müdürlüğü kayıtlarında COVID-19 tanısı doğrulanmış, 0-24 ay arasında bebeği olan, bebeğini anne sütü ile besleyen, emzirmeye ilişkin herhangi bir komplikasyonu olmayan, iletişim engeli olmayan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 142 anne oluşturmuştur. Veriler Tanımlayıcı Özellikler Soru Formu ve Emzirme Öz-Yeterlilik Ölçeği kullanılarak elde edilmiştir. Veriler telefon görüşmesi yoluyla elde edilmiştir. Çalışmanın yapıldığı tarihlerde İl Sağlık Müdürlüğü kayıtlarından COVID-19 tanısı doğrulanmış, 0-24 ay arasında bebeği olan 300 anne ile telefon görüşmesi yapılmış, çalışmaya katılmayı kabul eden, bebeğine anne sütü veren 142 anne ile veriler toplanmıştır. Veri toplama süreci ortalama 15-20 dakika sürmüştür, tüm görüşmeler aynı araştırmacı tarafından yapılmıştır. Elde edilen veriler IBM SPSS Statistics v.22.0 paket programına t-testi ve tek yönlü varyans analizi ile değerlendirilmiştir. Çalışmanın yapılabilmesi için kurum izni ve etik kurul izni ile annelerden izin alınmıştır.

Bulgular: COVID-19 tanısı alan annelerin %73.9'unun hastalık döneminde bebeğini emzirmeye devam ettiği %26.1'inin emzirmeyi bıraktığı belirlenmiştir. Annelerin %13.5'i bebeğine enfeksiyon bulaştırma kaygısı nedeniyle emzirmeyi bırakmıştır. Annelerin %66.9'unun kişisel koruyucu ekipman kullandığı ancak %38'inin bebeğinde COVID-19 belirtileri olduğu saptanmıştır. COVID-19 olan annelerin emzirme öz-yeterlilik ölçek puan ortalaması 54.4±7.2'dir. Annelerin tanı sürecince emzirme durumuna göre emzirme öz-yeterliliği puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde edilmiştir (p<0.05). Emzirme öz-yeterliliği yüksek olan annelerde bebeklerini anne sütüyle besleme durumu daha yüksektir. Emzirmeye öz-yeterliliğini etkileyen faktörler incelendiğinde; bu çalışmada anne yaşı, eğitim durumu, aile tipi, annenin çalışma durumu, gelir durumu, gebelik sayısı, gebelikte sağlık sorunu yaşama, doğum öncesi bakım alma durumu, doğum şeklinin etkilemediği saptanmıştır (p>0.05).

Sonuç: Pandemi sürecinde önerildiği şekilde mucizevi besin olan anne sütünün verilmesinin sağlanması için annelerin bilgilendirilmesine ve öz-yeterlilik düzeylerinin artırılmasına yönelik çalışmaların yapılması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, anne sütü, emzirme, öz-yeterlilik.

ABSTRACT

Objective: This study intended to examine the knowledge and practices of mothers diagnosed with COVID-19 regarding breastfeeding their infants and their breastfeeding self-efficacy.

Method: We conducted this study, a descriptive and cross-sectional study, in Şanlıurfa between April and December 2021. The sample of the study consisted of 142 mothers who had a confirmed diagnosis of COVID-19 as per the records of the Provincial Health Directorate, had a baby between 0-24 months, breastfed their baby, had no complications related to breastfeeding, had no communication barriers and agreed to participate in the study. We obtained the data using the Descriptive Characteristics Questionnaire and the Breastfeeding Self-Efficacy Scale. We obtained the data through telephone interviews. On the dates of the study, we interviewed 300 mothers with infants between 0-24 months of age whose COVID-19 diagnosis was confirmed from the records of the Provincial Directorate of Health, and collected data from 142 mothers who agreed to participate in the study and who breastfed their infants. The data collection process took an average of 15 minutes and all interviews were conducted by the same researcher. The data obtained were evaluated by t-test and one-way analysis of variance using IBM SPSS Statistics v.22.0 package program. We obtained institutional permission, ethics committee permission and permission from the mothers prior to the study.

Findings: We found that 73.9% of mothers diagnosed with COVID-19 continued to breastfeed their babies during the illness period and 26.1% stopped breastfeeding. 13.5% of the mothers stopped breastfeeding due to concerns about infecting their babies. We also found that 66.9% of mothers used personal protective equipment, but 38% of them had COVID-19 symptoms in their infants. The mean breastfeeding self-efficacy scale score of mothers with COVID-19 was 54.4±7.2. There was a statistically significant difference between the breastfeeding self-efficacy scores according to the breastfeeding status of the mothers during the diagnosis process (p<0.05). Mothers with high breastfeeding self-efficacy scores were more likely to breastfeed their infants.

Examining the factors affecting breastfeeding self-efficacy, we found that maternal age, educational status, family type, mother's employment status, income status, number of pregnancies, experiencing health problems during pregnancy, receiving prenatal care, and mode of delivery did not affect breastfeeding self-efficacy (p>0.05).

Conclusion: Efforts should be made to inform mothers and increase their self-efficacy levels in order to ensure that breast milk, which is a miraculous nutrient, is given as recommended during the pandemic.

Keywords: COVID-19, breast milk, breastfeeding, self-efficacy

S.142

COVID-19 SALGININDA YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE BEBEĞİ YATAN ANNELERE VERİLEN EMZİRME EĞİTİMİNİN EMZİRME BAŞARISINA ETKİSİ

THE EFFECT OF BREASTFEEDING EDUCATION GIVEN TO MOTHERS WHOSE BABIES ARE HOSPITALIZED IN THE NEONATAL INTENSIVE CARE UNIT DURING THE COVID-19 PANDEMIC ON BREASTFEEDING SUCCESS

Yeşim Girgeç¹, Zümrüt Başbakkal²

¹İ.K.Ç.Ü Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İzmir, ²Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İzmir

ÖZET

Amaç: Bu çalışma pandemi döneminde Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'nde bebeği yatan annelere verilen emzirme eğitiminin emzirme başarılarına etkisini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma tek gruplu ön test-son test yarı deneysel bir çalışma olarak Mayıs 2021-Kasım 2021 tarihleri arasında yürütülmüştür. Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'nde yatan 37-42 hafta arası term bebekleri olan 73 annenin COVID-19 PCR testi negatifliği teyit edilmiştir. Emzirme & Pandemi Emzirme başlıklı emzirme eğitim kitapçığı ile emzirme eğitimi verilmiştir. Emzirme eğitimi öncesinde ve sonrasında anne sütü ve COVID-19 Pandemisinde emzirme ile ilgili bilgi sorularını içeren "Emzirme Bilgi Değerlendirme Formu"nun doldurulması sağlanmıştır ve annelerin emzirme başarıları LATCH Emzirme Tanılama Ölçeği ile değerlendirilmiştir. Araştırmadan elde edilen verilerin değerlendirilmesinde ilişkili örneklem (bağımlı gruplar) t testi uygulanmıştır.

Bulgular: Annelerin emzirme bilgisi puanları en düşük ve en yüksek puanlara (0-20 puan) oranlanmasıyla emzirme bilgisi ön test puanları $14,73 \pm 2,92$; son test puanları ise $19,77 \pm 0,57$ bulunmuştur. Emzirme eğitimi sonrası bilgi düzeyinde 5,04 puan artışı saptanmıştır. Annelerin emzirme başarıları (LATCH) ön test puanları $5,77 \pm 1,42$; son test puanları ise $9,21 \pm 0,69$ olarak tespit edilmiştir. Annelere verilen emzirme eğitimi sonrası başarı düzeyi 3,44 puan artış göstermiştir.

Sonuç ve Öneriler: Pandemi döneminde annelere verilen emzirme eğitimi, annelerin mevcut emzirme bilgilerini ve emzirme başarılarını anlamlı olarak arttırmıştır ($p < 0,05$). Eğitim sonrası LATCH Ölçeği'nden alınan puanlarının artması emzirme eğitiminin önemini göstermiştir ve üniteye emzirme oranları artmıştır. Annelerin emzirme davranışlarının belirli aralıklarla hemşireler tarafından LATCH Ölçeği ile değerlendirilmesi, annelere doğum öncesi ve doğum sonrası dönemde emzirme eğitimi verilmesi, pandemi emzirmenin hangi koşullar altında yapılması gerektiğinin annelere yazılı-görsel materyaller aracılığıyla, yüz yüze destek verilerek emzirmenin sürdürülmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: emzirme, COVID-19, emzirme eğitimi, yenidoğan yoğun bakım, anne sütü

ABSTRACT

Purpose: This study was conducted to evaluate the effect of breastfeeding education given to mothers whose babies were hospitalized in the Neonatal Intensive Care Unit during the pandemic period on breastfeeding success.

Method: The research was carried out between May 2021 and November 2021 as a single-group pretest-posttest quasi-experimental study. The COVID-19 PCR test negativity of 73 mothers with term babies between 37-42 weeks hospitalized in the Neonatal Intensive Care Unit was confirmed. Breastfeeding training was provided with the breastfeeding education booklet titled Breastfeeding & Breastfeeding in Pandemic. Before and after breastfeeding training, the "Breastfeeding Information Evaluation Form", which includes information questions about breast milk and breastfeeding in the COVID-19 Pandemic, was filled in, and the breastfeeding success of the mothers was evaluated with the LATCH Breastfeeding Diagnostic Scale. In the evaluation of the data obtained from the research, the related samples (dependent groups) t-test was applied.

Results: Breastfeeding knowledge pre-test scores were 14.73 ± 2.92 by dividing the mothers' breastfeeding knowledge scores to the lowest and highest (0-20 points); post-test scores were 19.77 ± 0.57 . A 5.04 point increase was found in the level of knowledge after breastfeeding education. The mothers' breastfeeding success (LATCH) pretest scores were 5.77 ± 1.42 ; post-test scores were determined as 9.21 ± 0.69 . After the breastfeeding training given to the mothers, the level of success increased by 3.44 points.

Conclusion and Suggestions: Breastfeeding education given to mothers during the pandemic period significantly increased mothers' current breastfeeding knowledge and breastfeeding success ($p < 0.05$). The increase in the scores obtained from the LATCH Scale after the training showed the importance of breastfeeding education and the breastfeeding rates in the unit increased. It has been suggested that breastfeeding behaviors of mothers should be evaluated by nurses at regular intervals with the LATCH Scale, breastfeeding education should be given to mothers in the prenatal and postnatal period, the conditions under which breastfeeding should be done during the pandemic, and the continuation of breastfeeding by providing face-to-face support to mothers through written and visual materials.

Keywords: Breastfeeding, COVID-19, breastfeeding education, neonatal intensive care, breast milk

S.143

COVID-19 DÖNEMİ ÇALIŞAN ANNELERİN BEBEKLERİNE ANNE SÜTÜ VERME DURUMU

WORKING MOTHERS' STATE OF GIVING BREASTMILK TO THEIR BABIES DURING COVID-19 PERIOD

Zübeyde Korkmaz¹, Zehra Özer²

¹Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri, ²Özel Elbistan Yaşam Hastanesi, Kahramanmaraş

ÖZET

Giriş: Anne sütü bebekler için en iyi besin kaynağıdır. Bebeklere ilk 6 ay sadece anne sütü verilmesi ve en az iki yaşına kadar devam ettirilmesi önerilmektedir. Salgın sürecinde de anne sütü ile beslenmenin devam etmesi gerektiği dünya sağlık örgütleri tarafından da vurgulanmaktadır. Amaç: Çalışma, Covid-19 salgınının tam kapanma döneminde çalışan annelerin 0-2 yaş bebeklerine anne sütü verme ve etkili emzirme durumlarının belirlenmesi amacı ile tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Metaryal Metod: Çalışma, tam kapanma döneminde Kahramanmaraş/Elbistan'da 0-2 yaş arasında bebeği olan ve çalışan 103 annede yapılmıştır. Veriler olasılıksız kartopu yöntemi ile yüz yüze ve Google form üzerinden toplanmıştır. Annelerin, emzirme durumlarının belirlenmesi için Emzirme Öz Yeterlilik Ölçeği kısa formu kullanılmıştır. Veriler yüzde, ortalama, student t ve anova testleri ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmada, annelerin yaş ortalaması 29.89±3.83 yıl, bebeklerinin yaş ortalaması 27.89±4.37 ay bulunmuştur. Ölçek puan ortalaması 66.72±3.00 (56-70) hesaplanmıştır. Covid-19 tam kapanma döneminde annelerin, %70.9'unun çalışma düzenlerinin değiştiği ve % 47.6'sının evden çalıştığı saptanmıştır. %30.1'inin COVID-19 geçirdiği ve geçirenlerin % 32.3'ünün bebeğine anne sütü vermediği, emzirmeme nedeni olarak hastalığı bulaştırma endişesi ve doktorunun emzirmemesini söylemesi şeklinde belirlenmiştir. Anneler bebeklerini emzirmedikleri süreçte üzgün ve yıpranmış olduklarını ve bebeklerine dokunamadıkları için psikolojilerinin olumsuz etkilendiğini belirtmişlerdir. Çalışmada kolluk kuvvetlerinde çalışan, çalışma düzeni değişen, çalışma ortamı iş yeri ve ev karma olan, bebeği ilk doğduğunda anne sütü+mama ile besleyen, bebeğini istediği gibi emziremeyen ve bağlanma sorunu yaşayan annelerin emzirme öz etkililik puan ortalamalarının düşük olduğu belirlenmiştir (p<0.05). Çalışmada, bebeğine kendi bakan ve destek almayan annelerin emzirme öz etkililik puan ortalamasının yüksek olduğu belirlenmiştir (p=0,016).

Sonuç ve Öneri: Covid-19 salgınının tam kapanma döneminde kolluk kuvvetlerinde çalışan, çalışma düzeni değişen, çalışma ortamı iş yeri ve ev karma olan ve bebeği ile bağlanma sorunu yaşayan annelerin puanlarının düşük olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalışan annelerin bebeklerini daha etkin emzirmelerinin desteklenmesi, bebekleri ile daha uzun süre vakit geçirmesi ve emzirmesine zaman ayırabilecek şekilde çalışmalarının düzenlenmesi, salgın dönemlerinde anne sütü ve emzirme ile ilgili ülke politikalarının oluşturulması ve sağlık profesyonellerinin bu politikalar doğrultusunda önerilerde bulunması sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Anne sütü, Covid-19, çalışan anne

ABSTRACT

Introduction: Breastmilk is the best nutritional source for infants. It is advised that infants should be only breastfed for the first six months and breastfeeding should continue until the age of two. World health organizations also emphasize the need for the continuation of breastfeeding during the pandemic.

Objectives: The study is conducted descriptively to determine the states of breastmilk access and effective breastfeeding of infants of 0-2 years of age by their mothers who were employed full-time during Covid-19 complete lockdown period.

Materials and Method: The study is conducted in Kahramanmaraş/Elbistan on 103 mothers working full-time during complete lockdown period and had a baby of 0-2 years of age. The data was collected face-to-face via improbable snowball sampling method and Google Forms. To determine the states of breastfeeding of mothers, Breastfeeding Sufficiency Scale short form was employed. The collected data is evaluated using percentage, mean, student t, and ANOVA tests.

Findings: In the study, it was found that average age of mothers was 29,83±3,83 years, and average age of infants was 27,89±4,37 months. Scale point average was calculated to be 66,72±3,00 (56-70). It was determined that 70,9% of the mothers had working schedule changes during complete lockdown and 47,6% of them were working remotely. It was identified that 30,1% were diagnosed with Covid-19 and 32,3% of those diagnosed did not breastfeed their babies. The reason for not breastfeeding was determined to be anxiousness to spread the disease and their doctors' advice to not breastfeed. Mothers remarked that during the period when they did not breastfeed, they were feeling sad and distressed, and not touching their babies negatively impacted their psychology. In the study, it was determined that the breastfeeding sufficiency point averages were low (p<0,05) for mothers who were in law enforcement, had working schedule changes, whose workspaces and homes intertwined, who fed their babies with formulas alongside breastmilk, who could not breastfeed their babies as they wanted to, and who had attachment disorders. It was found out in the study that mothers who were looking after their own babies and did not receive outside support had high breastfeeding sufficiency point averages (p=0,016).

Conclusion and Recommendations: It is determined that during Covid-19 complete lockdown period mothers who were in law enforcement, had working schedule changes, whose workspaces and homes intertwined, and who had attachment disorders have low breastfeeding sufficiency scores. Regarding these findings, it is recommended that effective breastfeeding of infants by their working mothers to be supported, working mothers' schedules to be readjusted to allow them to breastfeed their babies and spend more time with them, policies regarding breastmilk and breastfeeding during pandemics to be implemented, and health professionals to give advice in line with these policies.

Keywords: Breastmilk, COVID-19, working mothers

S.144**PANDEMİ SÜRECİNDE EBEVEYNLERİN COVID-19 KORKULARI, ÇOCUKLARININ TEPKİLERİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER****COVID-19 FEARS OF PARENTS, THEIR CHILDREN'S REACTIONS AND AFFECTING FACTORS DURING THE PANDEMIC PROCESS**Melahat Akgün Kostak¹, Nuray Macuncu², İsmail Çetintaş³¹Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Edirne, ²Edirne Sultan I. Murat Devlet Hastanesi, Edirne, ³Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Edirne**ÖZET****Amaç:** Bu araştırma ebeveynlerin koronavirüs korkuları, çocuklarının tepkileri ve etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla gerçekleştirildi.**Metod:** Tanımlayıcı tipteki araştırma 15/02-15/04 2022 tarihlerinde bir üniversite hastanesinin çocuk polikliniğine başvuran 152 çocuğun ebeveynleri ile yürütüldü (n=152). Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Koronavirüs (COVID 19) Korkusu Ölçeği ve Çocukların Pandemi Sürecindeki Tepkileri Ölçeği ile toplandı. Veriler; tanımlayıcı istatistikler, Mann Whitney U, Kruskal Wallis, Bonferroni Post Hoc ve Spearman's Korelasyon testi ile değerlendirildi.**Bulgular:** Araştırmaya alınan ebeveynlerin yaşları 28.64 ± 2.00 , çocukların yaşları 7.97 ± 1.07 olarak bulundu. Ebeveynlerin %52.6'sının lise mezunu, %55.9'unun iki çocuk sahibi olduğu, %49.3'ünün ilçede yaşadığı, %50.7'sinin gelirinin giderinden az olduğu saptandı. Ebeveynlerin Koronavirüs (COVID 19) Korku Ölçeği toplam puan ortalamaları 23.44 ± 3.17 , Çocukların Pandemi Sürecindeki Tepkileri Ölçeği puan ortalamaları 30.64 ± 2.57 , "Psikolojik" alt boyut puan ortalamaları 15.57 ± 1.77 , "Pandemi" alt boyut puan ortalamaları 15.07 ± 1.44 olarak bulundu. Koronavirüs (COVID 19) Korku Ölçeği ve Çocukların Pandemi Sürecindeki Tepkileri Ölçeği puanları arasında pozitif yönde anlamlı korelasyon saptandı ($p < 0.05$). Ebeveynlerin eğitim durumları ile Koronavirüs (COVID 19) Korkusu Ölçeği ve Çocukların Pandemi Sürecindeki Tepkileri Ölçeği puan ortalamaları arasında anlamlı fark vardı ($p < 0.05$). Çocukların uzaktan eğitime katılma durumları ile Çocukların Pandemi Sürecindeki Tepkileri Ölçeği "Pandemi" alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulundu ($p < 0.05$). Çocukların yaşları ile Çocukların Pandemi Sürecindeki Tepkileri Ölçeği "Psikolojik" alt boyut puanları arasında negatif yönde anlamlı korelasyon bulundu ($p < 0.05$). Çocukların sosyal mesafe kurallarına uyma durumları ile Çocukların Pandemi Sürecindeki Tepkileri Ölçeği puan ortalamaları arasında anlamlı fark vardı ($p < 0.05$).**Sonuç:** Ebeveynlerin koronavirüs korkuları arttıkça çocuklarının pandemi sürecindeki tepkileri de arttı. Üniversite mezunu ebeveynlerin, lise ve ortaokul mezunu ebeveynlere göre koronavirüs korkuları; ilkököl mezunu ebeveynlerin çocuklarının, lise ve ortaokul mezunlarının çocuklarına göre pandemi sürecindeki tepkileri daha fazla idi. Pandemi sürecinde tamamen uzaktan eğitim alan çocukların, kısmen uzaktan eğitim alan çocuklara göre tepkileri daha fazla bulundu. Çocukların yaşı azaldıkça pandemi sürecindeki tepkileri arttı. Sosyal mesafe kurallarına uyan çocukların pandemi sürecindeki tepkileri daha fazlaydı.**Anahtar Kelimeler:** Çocuk, covid-19, korku, tepki, ebeveyn**ABSTRACT****Aim:** This research was carried out to determine parents' fears of coronavirus, their children's reactions and influencing factors.**Method:** The descriptive study was conducted with the parents of 152 children who applied to the pediatric outpatient clinic of a university hospital on 15/02-15/04 2022 (n=152). The data were collected with the Personal Information Form, the Coronavirus (COVID 19) Fear Scale and the Children's Reactions to the Pandemic Process Scale. Data; Descriptive statistics were evaluated with Mann Whitney U, Kruskal Wallis, Bonferroni Post Hoc and Spearman's Correlation test.**Results:** The age of the parents included in the study was 28.64 ± 2.00 , and the children's age was 7.97 ± 1.07 . It was determined that 52.6% of the parents were high school graduates, 55.9% had two children, 49.3% lived in the district, and 50.7% had less income than their expenses. The parents' mean score on the Coronavirus (COVID 19) Fear Scale was 23.44 ± 3.17 , the Children's Response in the Pandemic Process Scale mean score was 30.64 ± 2.57 , the "Psychological" sub-dimension mean score was 15.57 ± 1.77 , and the "Pandemic" sub-dimension mean score was 15.07 ± 1.44 . A positive and significant correlation was found between the Coronavirus (COVID 19) Fear Scale and Children's Reactions to the Pandemic Process Scale scores ($p < 0.05$). There was a significant difference between the educational status of the parents and the mean scores of the Coronavirus (COVID 19) Fear Scale and the Children's Reactions to the Pandemic Process Scale ($p < 0.05$). There was a significant difference between the children's participation in distance education and the mean scores of the "Pandemic" sub-dimension of the Children's Reactions to the Pandemic Process ($p < 0.05$). A negative significant correlation was found between the ages of the children and the "Psychological" sub-dimension scores of the Children's Reactions to the Pandemic Process ($p < 0.05$). There was a significant difference between the children's compliance with the social distance rules and the Children's Reactions to the Pandemic Process Scale mean score ($p < 0.05$).**Conclusion:** As parents' fears of coronavirus increased, their children's reactions during the pandemic process also increased. Coronavirus fears of university graduate parents, according to high school and secondary school graduate parents; The reactions of the children of primary school graduate parents during the pandemic process were higher than the children of high school and secondary school graduates. Children who received distance education completely during the pandemic process were found to have more reactions than children who received partially distance education. As the age of children decreased, their reactions during the pandemic process increased. Children who followed the social distance rules had more reactions during the pandemic process.**Keywords:** Child, Covid-19, fear, reaction, parent.

S.145

PANDEMİDE ANNELERİN EV KAZALARINA YÖNELİK GÜVENLİK ÖNLEMLERİNİ TANILAMA VE İLK YARDIM ÖZ-YETERLİK DURUMLARININ BELİRLENMESİ

DIAGNOSIS OF MOTHERS' SAFETY MEASURES FOR HOME ACCIDENTS AND DETERMINATION OF FIRST AID SELF-EFFICIENCY DURING THE PANDEMIC

Deniz Yiğit¹, Dilek Şayık², Ayfer Açıkgöz³,

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kütahya, ²Eskişehir Şehir Hastanesi, Eskişehir, ³Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Eskişehir, ⁴Eskişehir Şehir Hastanesi, Eskişehir

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, COVID-19 pandemisi nedeniyle çocukların ev dışına çıkışlarının yasaklandığı ve evde kalmak zorunda oldukları dönemde, annelerin ev kazalarına yönelik güvenlik önlemlerini tanılama ve ilk yardım öz-yeterlik durumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Çalışma kesitsel ve tanımlayıcı tiptedir. Çalışma 535 anne ile tamamlanmıştır. Verilerin toplanmasında tanıtıcı bilgi formu, Ev Kazalarına Yönelik Güvenlik Önlemlerini Tanılama Ölçeği, Ev Kazalarında İlk Yardım Öz-Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmada annelerin %73,8'i ev kazalarına yönelik önlem aldıklarını, %13,6'sı pandemi döneminde çocuklarının ev kazası geçirdiğini belirtmiştir. Çalışmada annelerin güvenlik önlemlerini tanılama (165,15±13,35) ve ilk yardım öz-yeterlik (43,23±10,16) düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

Sonuçlar: Annelerin ilk yardım ve ev kazaları ile ilgili aldıkları eğitimlerin ilk yardım öz-yeterlilik ve ev kazalarına yönelik güvenlik önlemlerini tanılama düzeylerini artırdığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ev kazaları, güvenlik önlemleri, ilk yardım, koronavirüs, pandemic

ABSTRACT

Aim: This study was carried out in order to identify the safety measures for home accidents and first aid self-efficacy of mothers during the period when children are prohibited from leaving the home due to the COVID-19 pandemic and they have to stay at home.

Method: The study is cross-sectional and descriptive. The study was completed with 535 mothers. An introductory information form, the Scale for Diagnosing Safety Measures for Home Accidents, and the First Aid Self-Efficacy Scale for Home Accidents were used to collect data.

Results: In the study, 73.8% of the mothers stated that they took precautions for home accidents, and 13.6% stated that their children had a home accident during the pandemic period. It was determined that the mothers' self-efficacy levels of identifying safety measures (165.15±13.35) and first aid were high (43.23±10.16).

Conclusions: It was determined that the trainings received by the mothers on first aid and home accidents increased their first aid self-efficacy and identification of safety measures for home accidents.

Keywords: Coronavirus, pandemic, home accidents, first aid, safety measures

S.146

ÇOCUĞU, PANDEMİ SÜRECİNDE YOĞUN BAKIMDA YATAN EBEVEYNLERİN ANKSİYETE VE TRAVMA SONRASI STRES BOZUKLUĞU DÜZEYLERİ

POST TRAUMATIC STRESS DISORDER AND ANXIETY IN THE PARENTS OF CHILDREN DISCHARGED FROM INTENSIVE CARE UNIT

Güler Cimete¹, Beyza Sultan Sağlamoğlu²

¹Üsküdar Üniversitesi Ebelik Bölüm Başkanı, İstanbul, ²Bursa Şehir Hastanesi Çocuk Yoğun Bakım, Bursa

ÖZET

Amaç: Pandemi döneminde çocuk yoğun bakım ünitelerinde uygulanan ziyaret ve refakatçi kısıtlamasının, ebeveynlerin anksiyete ve Travma Sonrası Stres Bozukluğu (TSSB) yaşamalarına etkisini belirlemek

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu çalışmaya iki hastanenin Pediatri Yoğun Bakım Ünitesinde (PYBÜ) yatan 106 çocuğun ebeveyni alınmıştır.

Veriler Tanıtıcı Bilgi Formu, Taburculuk Sonrası Bilgi Formu (TSBF), Durumluk Kaygı Evanteri (DKE), Travma Sonrası Stres Belirtileri Ölçeği Kendini Değerlendirme Formu (TSSBÖ-KD) ile toplanmıştır. TSSBÖ-KD'nin TSSB ve doyum alanlarını ölçen iki bölümü vardır. DKE çocuğun PYBÜ'ne yatırılışından 24 saat, TSSBÖ-KD ve TSBF çocuğun taburculuğundan bir ay geçtikten sonra uygulanmıştır.

Bulgular: Ebeveynlerin DKE puan ortalaması 48.59 (puan aralığı 20-80), TSSBÖ-KD puan ortalaması 5.73 olarak (puan aralığı 0-51) bulunmuştur. Ebeveynlerin %91,5'inin düşük, %3,8'inin orta, %2,8'inin orta-ciddi %1,9'unun ciddi düzeyde TSSB belirtileri yaşadığı saptanmıştır. Ebeveynlerin büyük çoğunluğu (%43) günde en az bir kez çocuklarını görüp bakımına katılmış, yalnızca %2,8'i hiç görmemiştir. Çocuklarını ziyaret etmek ebeveynlerin DKE puanlarını (48.72 puan) etkilemiş ($p<0.05$), TSSBÖ-KD puanları etkilenmemiştir ($p>0.05$). Ebeveynlerin tamamına yakını (%4.7-%8.5'i dışındakiler) hekim ve hemşirelerin çocuk ve kendilerine yönelik bakım uygulamasını gerçekleştirdiklerini açıklamıştır ve bu uygulamalar ebeveynlerin DKE ve TSSBÖ-KD puanlarını etkilememiştir. Çocuğunun sağlık durumunun kötü olduğunu düşünmesi (16.75 puan) ve taburculuk sonrası çocuğun tekrar hastaneye yatırılması (14.33 puan) TSSBÖ-KD puanlarını yükseltmiştir ($p<0.05$). Ebeveynlerin DKE ve TSSBÖ-KD puanları arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. TSSBÖ-KD ölçeğinin , yaşam alanlarının etkilenme durumunu değerlendiren bölümde ebeveynlerin %12,3'ünün genel işlevselliğinde, %13,2'sinin aile ilişkilerinde, %14,2'sinin cinsel yaşamında, %24,5'inin genel yaşam doyumunda bozulma olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Çalışmada ebeveynlerin yüksek düzeyde anksiyete yaşamadığı (48.59 puan), %8.5'inin TSSB yaşadığı belirlenmiştir. Bunun, PYBÜ'lerinde pandemi döneminde ziyaret/refakatçi kısıtlamalarının yapılmaması ve hekim-hemşirelerin çocuk ve ebeveynlere yönelik bakım yaklaşımlarının iyi düzeyde olması ile bağlantılı olabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn, Kaygı, Pediatrik Yoğun Bakım, TSSB

ABSTRACT

Purpose To determine the effect of visitation and companion restriction applied in pediatric intensive care units during the pandemic period on parents' anxiety and Post Traumatic Stress Disorder (PTSD).

Method: Parents of 106 children hospitalized in the Pediatric Intensive Care Unit (PICU) of two hospitals were included in this descriptive study. The data were collected with the Introductory Information Form, Post-Discharge Information Form (TSBF), State Anxiety Evanthea (TCI), Post Traumatic Stress Symptoms Scale Self-Assessment Form (PTSD-KD). There are two parts of the PTSD-CA that measure the PTSD and satisfaction domains. NCI was administered 24 hours after the child was admitted to the PICU, and one month after the PTSD-LA and PTSD discharge.

Results: Parents' mean DCI score was 48.59 (score range 20-80), and the mean PTSD-LOE score was 5.73 (score range 0-51). It was determined that 91.5% of the parents experienced low, 3.8% moderate, 2.8% moderate-severe, 1.9% severe PTSD symptoms. The vast majority of parents (43%) saw and attended to their children at least once a day, only 2.8% never saw them. Visiting their children affected the parents' NCI scores (48.62 points) ($p<0.05$), while their PTSD-LO scores were not affected ($p>0.05$). Almost all of the parents (except 4.7%-8.5%) declared that physicians and nurses carried out care practices for children and themselves, and these practices did not affect the parents' DCI and PTSD-KD scores. Thinking that his child is in poor health (16.75 points) and being hospitalized again after discharge (14.33 points) increased the PTSD-LO scores ($p<0.05$). No significant relationship was found between the parents' NCI and PTSD-KD scores. In the section of the PTSD-KD scale, which evaluates the effect of living spaces, it was found that 12.3% of the parents had deterioration in their general functionality, 13.2% in their family relationships, 14.2% in their sexual life, and 24.5% in their general life satisfaction. determined.

Conclusion: In the study, it was determined that the parents did not experience high levels of anxiety (48.59 points), and 8.5% of them experienced PTSD. It was concluded that this may be related to the lack of visit/companion restrictions in PICUs during the pandemic and the good level of care approaches of physicians-nurses towards children and parents.

Keywords: Parent, anxiety, pediatric intensive care, PTSD

S.147

COVID -19 KAYNAKLI ERKEN DOĞUMLAR: ANNELERLE NİTEL BİR ARAŞTIRMA

PREMATURE BIRTHS DUE TO COVID -19: A QUALITATIVE STUDY WITH MOTHERS

Çağrı Çövenler Özçelik¹, Özge Eren², Yasemin Uzunay³, Günay Arslan⁴, Nagihan Sabaz⁵

¹Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul,

²Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Anabilim Dalı, İstanbul,

³Giresun Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi, Giresun, ⁴Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,

Ebelik Bölümü, İstanbul, ⁵Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, YYBÜ'ye yatan prematüre bebeklerin gebelikte covid 19 tanısı almış annelerinin duygularını ve deneyimlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen kullanılarak Temmuz-Ağustos 2022 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın evreni, Giresun' da bir eğitim araştırma hastanesinin yenidoğan yoğun bakım ünitesinde bebeği yatan ve gebelikte covid-19 geçirmiş 32 anneden oluşmaktadır. Araştırma, 3 annenin ex olması ve 6 anneye ulaşamaması sebebiyle 23 anne ile doyuma ulaşıldığında sonlandırılmıştır. Veri toplama aracı olarak; Anne Tanıtıcı Bilgi Formu, Ses Kayıt Cihazı, Yarı Yapılandırılmış Form kullanılmıştır. Niteliksel verileri değerlendirmek için içerik analizi yapılmıştır. Sonuçlar COREQ kontrol listesine göre raporlanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaşları, ortalama 29 olup ortalama 29+6. gebelik haftasında covid-19 pozitif olmuş ve ortalama. 30+5. gebelik haftasında doğum yapılarıdır. Bulgular sonucunda 5 tema elde edilmiştir. 1. Gebelerde covid-19'un fizyolojik ve psikolojik etkileri, 2. Bebeğin bakımı ile ilgili endişeler, 3. Bilinmeyene bağlı anksiyete, 4. Hemşirelik Bakımının Önemi, 5. Endişeli bir taburculuk' dur.

Sonuçlar: Çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda annelerin gebelik sırasında covid 19 pozitif olmalarının ve pozitif iken doğum yapmalarının hem anne ile ilgili hem de bebeğin bakımı ile ilgili olumsuz etkileri olduğu saptanmıştır. Yenidoğan sağlığını doğrudan etkileyeceği bu tür annelerin doğum sonrasında daha fazla desteklenmesi çocuk hemşirelerinin öncelikli sorumlulukları içinde yer almalı ve hemşirelik bakımı bu doğrultuda planmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, gebelik, yenidoğan

ABSTRACT

Aim: This study was carried out to determine the feelings and experiences of mothers of premature babies admitted to the NICU who were diagnosed with covid 19 during pregnancy.

Method: The research was carried out between July and August 2022 using a phenomenological design, one of the qualitative research methods. The universe of the study consists of 32 mothers whose babies were hospitalized in the neonatal intensive care unit of a training and research hospital in Giresun and had covid-19 during pregnancy. The study was terminated when saturation was reached with 23 mothers due to the fact that 3 mothers died and 6 mothers could not be reached. As a data collection tool; Mother Descriptive Information Form, Voice Recorder, Semi-Structured Form were used. Content analysis was performed to evaluate the qualitative data. Results are reported according to the COREQ checklist.

Results: The average age of the participants is 29, with an average of 29+6. was covid-19 positive at the gestational week and average. 30+5. births in the week of pregnancy. As a result of the findings, 5 themes were obtained. 1. Physiological and psychological effects of covid-19 in pregnant women, 2. Concerns about the care of the baby, 3. Anxiety due to the unknown, 4. Importance of Nursing Care, 5. An anxious discharge.

Conclusions: In line with the findings obtained from the study, it was determined that the mothers being covid 19 positive during pregnancy and giving birth while positive had negative effects on both the mother and the care of the baby. Supporting such mothers after birth, which will directly affect newborn health, should be among the primary responsibilities of pediatric nurses and nursing care should be planned accordingly.

Keywords: Covid-19, pregnancy, newborn

S.148

COVID-19 PANDEMİSİ NEDENİYLE HASTANEDE YATAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN GEREKSİNİMLERİ VE DENEYİMLERİ

NEEDS AND EXPERIENCES OF PARENTS OF CHILDREN HOSPITALIZED DUE TO THE COVID-19 PANDEMIC

Berna Eren Fidancı¹, Dilek Yıldız², Özge Arslaner³

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Ankara, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Ankara,

³Etimesgut İlçe Sağlık Müdürlüğü, Ankara

ÖZET

Giriş: Çocuğun hastaneye yatması hem çocuk hem de ailesi için stresli bir süreçtir. Bu durum, tüm ailenin günlük aktiviteleri, aile içindeki rolleri ve görevlerinde değişikliğe yol açmaktadır. Aile içinde yaşanan değişikliklerin yanı sıra hastane ortamının yabancı olması, tanımadıkları araç-gereçlerle karşılaşmaları, prognozun belirsizliği, çocuğun bakımındaki rollerinin değişmesi, çocuklarını nasıl destekleyecekleri ve bakım verecekleri konusunda bilgi eksikliklerinin olması ailelerin anksiyete yaşamalarına neden olmaktadır.

Amaç: COVID-19 pandemisi nedeniyle hastanede yatan çocukların ebeveynlerinin gereksinimlerini ve deneyimlerini tanımlamaktır.

Gereç ve Yöntem: Nitel tipte olan bu çalışma Haziran 2020 -Ağustos 2020 tarihleri arasında bir eğitim ve araştırma hastanesinde Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalında etik kurul onayını takiben yapılmıştır. Çocukları Covid-1 Kliniği'nde yatan ebeveynlere (n=23) açık uçlu sorular sorulmuştur. Çalışmada niteliksel veri toplama yöntemlerinden bireysel görüşme yöntemi kullanılmıştır. Ancak COVID-19 nedeniyle izolasyon gerekliliği olduğu için ebeveynlerle görüşme yüz yüze görüşme yöntemi yerine telefonla görüşme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler veri doygunluğuna ulaşana kadar sürdürülmüştür.

Bulgular: Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplar niteliksel olarak değerlendirildiğinde ebeveynlerin gereksinimleri ve deneyimleri

üzerindeki etkiler toplam 3 kategori ve 11 tema şeklinde gruplandırılmıştır. Kategoriler fizyolojik etkiler, sosyal etkiler ve psikolojik etkiler şeklindedir. Fizyolojik etkilerdeki temalar; ebeveynlerin ve çocukların beslenme gereksinimi, uyku, kişisel ve çevresel temizlik ile fiziksel şartları üzerinedir. Sosyal etkilerdeki temalar; sağlık personelinin koruyucu ekipman malzemelerini kullanması sebebiyle ebeveynlerin personeli ayırt etmesindeki güçlük, okul çağı çocuğunun stigma kaygısı, fiziksel izolasyon ile gelen sosyal izolasyondur. Psikolojik etkilerdeki temalar; belirsizlik, kaygı, üzüntü ve yalnızlıktır.

Sonuç: Bu çalışma sonucunda ebeveynlerin gereksinimlerini karşılamada ve olumsuz deneyimlerini azaltmada pediatri hemşirelerinin rolünün oldukça etkin olduğu anlaşılmaktadır. Salgın hastalıklarda kullanımı zorunlu olan, etkili iletişimi zorlaştıran koruyucu ekipman malzemelerine rağmen pediatri hemşirelerinin ebeveynlerle ve çocuklarla etkili iletişim kurdukları görülmektedir. Böylelikle bulaşıcı hastalıklar nedeniyle hastanelerde tedavi gören ailelerin bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesi ve pandemi hastanelerinin bu ihtiyaçlara göre düzenlenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, hastanede yatan çocuk, ebeveyn

ABSTRACT

Introduction: Hospitalization of a child is a stressful process for both the child and the family. This situation leads to changes in the daily activities, roles, and duties of the whole family. In addition to the changes experienced within the family, the unfamiliar environment of the hospital, the encounter with unfamiliar tools and equipment, the uncertainty about the prognosis, change in their role in the care of the child, lack of knowledge about how to support and care for their children cause families to experience anxiety.

Purpose: To describe the needs and experiences of parents of children hospitalized due to the COVID-19 pandemic.

Materials and Methods: This qualitative study was conducted between June 2020 and August 2020 in a training and research hospital, following the approval of the ethics committee in the Department of Pediatrics. Open-ended questions were asked to parents (n=23) whose children were hospitalized in the COVID-19 Clinic. In the study, the individual interview method, one of the qualitative data collection methods, was used. However, due to the necessity of isolation due to COVID-19, the interviews with the parents were carried out by telephone instead of face to face interview method. Interviews continued until data saturation has been reached.

Findings: When the answers given by the participants to the questions were evaluated qualitatively, the effects on the needs and experiences of the parents were grouped into 3 categories and 11 themes. The categories are physiological effects, social effects and psychological effects. Themes in physiological effects are parents' and childrens nutritional needs, sleeps, personal and environmental cleanliness and physical conditions. Themes in social influences are the difficulty in distinguishing the personnel from the parents due to the use of protective equipment materials by the health personnel, the stigma anxiety of the school-age child, and the social isolation that comes with physical isolation. Themes in psychological effects are uncertainty, anxiety, sadness and loneliness.

Conclusion: As a result of this study, it's understood that the role of pediatric nurses is quite effective in meeting the needs of parents and reducing their negative experiences. It's seen that pediatric nurses communicate effectively with parents and children despite the protective equipment materials that are mandatory to use in epidemics and make effective communication difficult. Thus, it is suggested that families who are treated in hospitals due to infectious diseases should be evaluated with a holistic approach and that pandemic hospitals should be arranged according to these needs.

Keywords: Covid-19, hospitalized child, parents

S.149

EBEVEYNLERİN COVID-19 ANKSİYETESİ, FOBİSİ VE COVID-19 RİSKİNE KARŞI ÇOCUKLARINI KORUYUCU, GELENEKSEL VE TAMAMLAYICI TIP UYGULAMALARININ BELİRLENMESİ

ANXIETY, PHOBIA AND PROTECTIVE, TRADITIONAL AND COMPLEMENTARY MEDICINE PRACTICES OF PARENTS TOWARDS COVID-19 AND COVID-19 RISK DETERMINATION

Ayçin Ezgi Önel¹, Elif Bulut², İlknur Kahrıman³

¹Ege Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye, ²Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Trabzon, Türkiye, ³Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Trabzon, Türkiye

ÖZET

Amaç: 6-18 yaş çocuğa sahip ebeveynlerin COVID-19 anksiyetesi, fobisi ve COVID-19 riskine karşı çocuklarını korumak için yaptıkları koruyucu, geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarını belirlemektir.

Yöntem: Araştırma Temmuz-Eylül 2021 tarihleri arasında, kartopu örneklem yöntemi kullanılarak 220 ebeveyn ile yapılmıştır. Araştırma verileri, "Çocuk-Ebeveyn Tanıtım Formu, Ebeveynlerin Koruyucu, Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp (GETAT) Uygulamaları Formu, Koronavirüs Anksiyete Ölçeği (KAO) ve Koronavirüs-19 Fobisi Ölçeği (CPI9-S)" ile çevrimiçi anket yapılarak toplanmıştır. Verilerinin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Student t testi, Mann-Whitney U testi, Kruskal Wallis testi, Ki-Kare ve Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan ebeveynlerin yaş ortalaması 39.6 ± 7.64 olup, %75.9'u (n=167) anne ve %24.1'i (n=53) babadır. COVID-19 sürecinde ebeveynlerin %14'ü (n=31), çocukların ise %1.8'i (n=4) COVID-19 tanısı almıştır. Ebeveynlerin %55.5'i (n=122) pandemi sürecinde çocuğunu korumak için GETAT uygulamalarından yararlandığını belirtmiştir. COVID-19 sürecinde ebeveynlerin GETAT yaklaşımlarından en sık yararlandıkları uygulamaların; çocuğun bol sıvı almasını sağlamak (%81.4; beslenme temelli), çocuğun dua etmesini sağlamak (%61.8; bilişsel/davranışsal temelli), masaj yaparak rahatlamasını sağlamak (%27.7; manipülatif ve beden temelli) ve sebze ve meyveleri iyice bekletip yıkadıktan sonra pişirmek (%68.2; temizlik temelli) olduğu tespit edilmiştir. Ebeveynler tüm alanlarda GETAT uygulamalarına başvururken en çok internetten bilgi aldıklarını ifade etmiştir. Ebeveynlerin KAO toplam puan ortalaması 2.05 ± 3.23 ve CPI9-S toplam puan ortalaması 45.59 ± 15.93 olarak saptanmıştır. Çocuğunu korumak için GETAT'dan yararlanan ebeveynlerin yararlanmayan ebeveynlere göre KAO puan ortalamaları daha yüksek olup aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($t=2.988$; $p<0.01$).

Sonuçlar: Bu çalışmada, anksiyete düzeyi yüksek olan ebeveynler COVID-19 pandemisi sürecinde çocuklarını korumak için GETAT uygulamalarından daha çok yararlanmışlardır. Bu doğrultuda, GETAT uygulamalarının bilinçli bir şekilde kullanılabilmesi için ebeveynlerin anksiyete ile baş etmelerinin sağlanması ve desteklenmesi gerekmektedir. GETAT uygulamalarının kullanımı konusunda toplumun bilinçlendirilmesi ve farkındalığının artırılması için uzman kişiler tarafından eğitimler planlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, Covid-19, ebeveyn, fobi, geleneksel ve tamamlayıcı tıp

ABSTRACT

Aim: It is to determine, COVID-19 anxiety, phobia and traditional and complementary medicine practices of parents with children aged 6-18 to protect their children towards the risk of COVID-19.

Method: The research was conducted between July and September 2021 with 220 parents using the snowball sampling method. Research data were collected by conducting an online survey with the "Child-Parent Introduction Form, Parents' Protective, Traditional and Complementary Medicine (TCM) Practices Form, Coronavirus Anxiety Scale (CAS) and Coronavirus-19 Phobia Scale (CPI9-S)". Descriptive statistics, Student's t test, Mann-Whitney U test, Kruskal Wallis test, Chi-Square and Spearman correlation analysis were used in the analysis of the data.

Results: The mean age of the parents participating in the study was 39.6 ± 7.64 , 75.9% (n=167) of them were mothers and 24.1% (n=53) were fathers. During the COVID-19 process, 14% of parents (n=31) and 1.8% of children (n=4) were diagnosed with COVID-19. 55.5% (n=122) of the parents stated that they benefited from TCM applications to protect their children during the pandemic process. During the COVID-19 process, the applications that parents most frequently benefit from TCM approaches; ensuring that the child takes plenty of fluids (81.4%; nutrition-based), ensuring that the child prays (61.8%; cognitive/behavioral based), providing relaxation by massaging (27.7%; manipulative and body-based), and cooking vegetables and fruits after washing them thoroughly (27.7%; manipulative and body based). 68.2%; based on cleanliness). Parents stated that while applying to TCM applications in all areas, they mostly get information from the internet. The parents' total mean CAS score was 2.05 ± 3.23 and the CPI9-S total score average was 45.59 ± 15.93 . Parents who used TCM to protect their children had a higher mean score of CAS than parents who did not, and the difference between them was found to be statistically significant ($t=2.988$; $p<0.01$).

Conclusions: In this study, parents with high anxiety levels benefited more from TCM applications to protect their children during the COVID-19 pandemic. In this direction, parents need to be supported and coped with anxiety so that TCM applications can be used consciously. Trainings should be planned by experts in order to raise the awareness and awareness of the society on the use of TCM applications.

Keywords: Anxiety, covid-19, parent, phobia, traditional and complementary medicine

S.150

SAĞLIK ÇALIŞANI EBEVEYNLERİN KORONAVİRÜS (COVID-19) KORKUSUNUN EBEVEYN-ÇOCUK İLİŞKİSİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

THE EFFECT OF HEALTHCARE PARENTS' FEAR OF CORONAVIRUS (COVID-19) ON PARENT-CHILD RELATIONSHIP

Merve Çelikaş¹, Şenay Aras Doğan²

¹Hitit Üniversitesi Erol Olçok Eğitim Araştırma Hastanesi, Çorum, ²Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Yozgat

ÖZET

Amaç: Bu çalışma sağlık çalışanı ebeveynlerin koronavirüs (COVID-19) korkusunun ebeveyn-çocuk ilişkisi üzerine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki çalışma İç Anadolu'da bir Üniversite Hastanesinde Kasım-Aralık 2021 tarihleri arasında uygulanmıştır. Bu çalışma için örneklem büyüklüğü daha önce yapılan çalışma sonuçları kullanılarak "Koronavirüs korkusu" faktörü ($r=0.516$) ve "ebeveyn-çocuk ilişkisi" faktörü üzerinden ($r=0.25$) ayrı ayrı hesaplanmıştır. "Ebeveyn-çocuk ilişkisi" faktöründe örneklem büyüklüğü daha fazla çıktığı için örneklem büyüklüğü 0.05 anlamlılık seviyesinde, %95 güven aralığında her bir faktör için 66, 2 faktör için toplamda 142 katılımcı olarak planlanmış olup 148 sağlık çalışanı ebeveyn çalışmaya alınmıştır. Birden fazla çocuğu olan ebeveynler isterse

ilk çocuklarından başlayarak birden fazla çocuğu için ölçeği doldurmuştur. Bu nedenle ebeveyn-çocuk ilişkisi 175 çocuk üzerinden değerlendirilmiştir. Veriler “Demografik Veri Formu”, “Koronavirüs (Covid-19) Korkusu Ölçeği” ve “Ebeveyn-Çocuk İlişkisi Ölçeği” ile basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Bu çalışma için Koronavirüs korkusu (Covid-19) ölçeği Cronbach alfa katsayısı 0.90, olumlu ebeveyn çocuk ilişkisi alt ölçeği Cronbach alfa katsayısı 0.79, olumsuz ebeveyn çocuk ilişkisi alt ölçeği Cronbach alfa katsayısı 0.83’dir. Çalışmamızda etik kurul izni, kurum izni ve katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Elde edilen veriler sayı, yüzdelik dağılım, korelasyon analizi ve basit doğrusal regresyon analizleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların %81’i kadın, %41’i 30-39 yaş arasında, %50’si iki çocuğa sahip, %69’u lisans mezunu ve %64’ü hemşire, %13’ü ebe, %11’i hekim, %13’ü eczacı, diyetisyen ve teknikerdir. Sağlık çalışanlarının Koronavirüs (COVID-19) korkusu puan ortalaması 20.39 ± 6.91 (n=148), olumlu ebeveyn-çocuk ilişkisi alt ölçek puan ortalaması 43.48 ± 4.98 (n=175), olumsuz ebeveyn çocuk ilişkisi alt ölçek puan ortalaması 14.32 ± 3.72 (n=175). Regresyon analizi sonucunda koronavirüs (COVID-19) korkusu toplam puanı olumlu ebeveyn-çocuk ilişkisinin %02’sini ($r=0.141$) açıklamaktadır ($p>0.05$). Olumsuz ebeveyn-çocuk ilişkisinin %0.7’sini ($r=0.81$) açıklamaktadır ve sonuç istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Sonuç: Sağlık çalışanı ebeveynlerin koronavirüs korkusunun (COVID-19) ebeveyn çocuk ilişkisi üzerine etkisi bulunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Koronavirüs (COVID-19) korkusu, sağlık çalışanı ebeveyn, ebeveyn-çocuk ilişkisi

ABSTRACT

Purpose: This study was conducted to determine the effect of health professional parents’ fear of coronavirus (COVID-19) on the parent-child relationship.

Method: The descriptive study was conducted at a University Hospital in Central Anatolia between November and December 2021. The sample size for this study was calculated separately on the “fear of coronavirus” factor ($r=0.516$) and the “parent-child relationship” factor ($r=0.25$) using the results of previous studies. Since the sample size was larger in the “parent-child relationship” factor, the sample size was planned to be at the 0.05 significance level, 66% for each factor, and a total of 142 participants for the 2 factors, and 148 healthcare worker parents were included in the study. Parents with more than one child completed the scale for more than one child, starting with their first child if they wished. Therefore, the parent-child relationship was evaluated over 175 children. Data were collected using the “Demographic Data Form”, “Coronavirus (Covid-19) Fear Scale” and “Parent-Child Relationship Scale” and a simple random sampling method. For this study, the Cronbach alpha coefficient of the fear of Coronavirus (Covid-19) scale was 0.90, the positive parent-child relationship subscale was 0.79, and the negative parent-child relationship subscale was 0.83. Ethics committee permission, institutional permission, and informed consent were obtained from the participants in our study. The obtained data were evaluated using the number, percentile distribution, correlation analysis, and simple linear regression analysis.

Results: The participants 81% were women, 41% were between the ages of 30-39, 50% had two children, 69% were undergraduates, 64% were nurses, 13% were midwives, 11% were physicians, 13% of them are pharmacists, dietitians and technicians. The mean score of fear of coronavirus (COVID-19) of healthcare workers is 20.39 ± 6.91 (n=148), the mean score of positive parent-child relationship subscale score is 43.48 ± 4.98 (n=175), the mean score of negative parent-child relationship subscale is 14.32 ± 3.72 (n=175). As a result of regression analysis, fear of coronavirus (COVID-19) total score explains 02% ($r=0.141$) of positive parent-child relationship ($p>0.05$). It explains 0.7% ($r=0.81$) of the negative parent-child relationship, and the result was not statistically significant ($p>0.05$).

Conclusion: Health professional parents’ (COVID-19) fear of coronavirus has no effect on the parent-child relationship.

Keywords: Fear of coronavirus (COVID-19), healthcare professional parent, parent-child relationship.

S.151

COVID-19 PANDEMİSİNİN ANNELERİN EMZİRMeye YÖNELİK BİLGİ, TUTUM VE DAVRANIŞLARI İLE ANNELERİN GÜNLÜK YAŞAMLARINA ETKİSİ

THE EFFECT OF COVID-19 PANDEMIC ON MOTHERS’ KNOWLEDGE, ATTITUDES AND BEHAVIORS TOWARDS BREASTFEEDING AND THEIR DAILY LIFE

Sevil Özkan¹, Edanur Tar², Sibel Küçükoglu³

¹Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Konya, ²Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Osmaniye, ³Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Konya

ÖZET

Amaç: Covid-19 pandemisinin annelerin emzirmeye yönelik bilgi, tutum ve davranışları ile annelerin günlük yaşamlarına etkisinin incelenmesidir.

Yöntem: Çalışma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tasarımda yapılmış olup; evreni bilinmeyen örneklem hesabı formülü kullanılarak [t tablo (0,05 serbestlik derecesi)=1,96; p=0,5; q=0,05; d=0,05] çalışmanın örneklemi 385 olarak belirlendi. Veriler toplanmadan önce etik

kurul izni ile Sağlık Bakanlığı Covid-19 Bilimsel Araştırma Değerlendirme Komisyonundan yazılı izin ve çalışmaya katılan annelerden online platformda aydınlatılmış onamları alındı. Verilerin toplanmasında güncel literatür doğrultusunda geliştirilen ve alandan 3 uzmandan görüş alınarak son şekli verilen veri toplama formu kullanıldı. Araştırmaya alınma kriterlerine uyan (0-24 aylık bebeği olmak, 18 yaş ve üzerinde olmak, Türkçe okuma ve yazma bilmek, online platformda anket formunu doldurabilmek) annelerin verileri, saha çalışmalarında önerilen kartopu yöntemi kullanılarak Şubat 2021 - Temmuz 2021 tarihleri arasında online platformda toplandı. Verilerin analizinde SPSS 22.0 programı kullanıldı, tanımlayıcı istatistikler (sayı, yüzdelik değerler, ortalama vb.) ve Ki-Kare analizi yapıldı.

Bulgular: Annelerin yaş ortalaması 29.56 ± 4.90 olup; annelerin çoğunluğu ev hanımı, lisans mezunu ve doğumda primipardı. Annelerin çoğunluğu pandeminin emzirmeye yönelik tutumlarını etkilemediğini bildirmiş olup; "el hijyeninin sağlama, süt sağım makinesinin hijyeni, maske takılması" annelerin önem verdiği uygulamalar olarak belirlendi. Annenin covid (+) olması veya temas halinde olması durumunda uygun önlemleri alarak bebeğini emzirebildiği (%79,2) veya sütünü (%83,6) bebeğe verdiği bildirildi. Annelerin emzirmeye yönelik bilgi, tutum ve yaklaşımlarını etkileyen durumlar "annenin eğitim düzeyi, yaşı, sağlık öyküsü, yaşanılan yer, covid olma korkusu" olarak belirlendi ($p < 0.05$). Ayrıca pandeminin annelerin günlük yaşamlarını (sosyal yaşam, hijyen alışkanlıkları, yaşam kalitesi, uyku alışkanlıkları, stres yönetimi, ekonomik durum, sağlık-hastalık algıları, beslenme-egzersiz alışkanlıkları) etkilediği belirlendi.

Sonuç: Literatürde emzirmeyi etkileyen nedenler arasında anneye ait özelliklerin olduğu bilinmekte olup; Covid-19 pandemisinin hem emzirme süreçlerini hem de annenin günlük yaşamını etkilediği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anne, Covid-19 pandemisi, emzirme, günlük yaşam

ABSTRACT

Purpose: To examine the effects of Covid-19 pandemic on mothers' knowledge, attitudes and behaviors towards breastfeeding and their daily lives.

Method: The study was conducted in descriptive and correlational design; using the sample calculation formula of unknown universe [t table (0.05-degrees-of-freedom)=1.96; $p=0.5$; $q=0.05$; $d=0.05$], the sample of the study was determined as 385. Before data collection, written permission from ethics committee and the Ministry of Health Covid-19 Scientific Research Evaluation Commission, also mothers' informed consent (from online platform) were obtained. The data collection form, which was developed according to current literature and was finalized by taking the opinion of 3 experts in the field, was used to collect the data. The data of mothers who met the inclusion criteria (having a 0-24 month old baby, being 18 years old and over, being able to read and write in Turkish, filling out the online questionnaire) were collected on the online platform between February 2021 and July 2021, using the snowball method recommended in the field studies. SPSS 22.0 program was used in the analysis of the data, descriptive statistics (number, percentiles, mean, etc.) and Chi-Square analysis were performed.

Results: The mean age of the mothers was 29.56 ± 4.90 ; most of the mothers were housewives, undergraduates and primiparous at birth. The majority of mothers reported that the pandemic did not affect their attitudes towards breastfeeding; "providing hand hygiene, hygiene of the milking machine, wearing a mask" were determined as the practices that mothers care about. It has been reported that if the mother is Covid (+) or in contact, she can breastfeed her baby (79.2%) or give her milk (83.6%) to the baby by taking appropriate precautions. Conditions affecting mothers' knowledge, attitudes and approaches towards breastfeeding were determined as "mother's education level, age, health history, place of residence, fear of being covid" ($p < 0.05$). In addition, it was determined that the pandemic affected the daily lives of mothers (social life, hygiene habits, quality of life, sleep habits, stress management, economic situation, health-disease perceptions, nutrition-exercise habits).

Conclusion: It is known in the literature that maternal characteristics are among the factors affecting breastfeeding; it is seen that the Covid-19 pandemic affects both breastfeeding processes and the daily life of the mother.

Keywords: Mother, Covid-19 pandemic; breast-feeding; daily life

S.152

0-14 YAŞ ARASI ÇOCUĞU OLAN ANNELERİN COVID-19 ENFEKSİYONU BULAŞ KORKUSU İLE AŞIYA KARŞI TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN FEAR OF CONTAGION OF COVID-19 INFECTION AND ATTITUDES TOWARDS VACCINATION OF MOTHERS WITH CHILDREN AGED 0-14

Aysel Topan¹, Sığnem Anol²

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, ²Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

ÖZET

Giriş/Amaç: Çocukların hayatındaki pandeminin kısıtlamaların kaldırılması ve okula geri dönüşleriyle birlikte; çocuklardaki vaka oranı yetişkinlerle paralel olarak artmaktadır. COVID-19'a yakalanan ya da ölen çocukların; sosyal medyada ve sosyal hayatta sıklıkla karşı-

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

za çıkması annelerin korku düzeylerini artırdığı düşünülmektedir. Annelerin korku durumu, COVID-19 aşısına karşı da tutumlarında değişikliğe sebep olabileceği düşünülmektedir. Bu çalışma 0-14 yaş çocuğu olan annelerin COVID-19 korku durumları ile aşıya karşı tutumları arasındaki ilişkiyi değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı-kesitsel tipte bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini Zonguldak İl merkezindeki 11 aile sağlığı merkezinde bulunan 0-14 yaş arası çocuğu olan anneler oluşturmuştur. Ocak-Mayıs- 2022 tarihlerinde araştırmaya katılmayı kabul eden ve 0-14 yaş arası çocuğa sahip olan anneler araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında, "Annelere Yönelik Kişisel Bilgi Formu", "COVID-19 Korkusu Ölçeği(CKÖ)" ve "Ghana Aşı Tutumları Ölçeği(GATÖ)" kullanılmıştır. Veriler araştırmacılar tarafından yüz yüze görüşme tekniği ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistiksel metotlar ve Kruskal-Wallis H-Test ve Mann Whitney U-Test kullanılmıştır.

Bulgular: Bu çalışmaya Zonguldak il merkezinde yaşayan 305 anne katılmıştır. Araştırmaya katılan annelerin %3,6'sı COVID-19 aşısı olmamıştır. Annelerin CKÖ toplam puan ortalaması $17,98 \pm 4,56(7-35)$ ve GATÖ toplam puan ortalaması $18,01 \pm 3,99(11-33)$ dur. Annelerin her iki ölçekten aldıkları puanlar arasında korelasyonda anlamlı bir ilişki saptanmamıştır ($r=-,004$, $p=0,474$). Aile gelir durumu, COVID-19 aşılama durumu, aşılama sonrası yan etki görülme durumu ve annelerin aşı yaptırmaya gerekçeleri ile CKÖ ve GATÖ toplam puan ortalamaları arasında anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($p<0,05$).

Sonuç: Yapılan araştırma sonucunda annelerin COVID-19 aşılama oranları oldukça yüksek bulunmuş olup, annelerin orta düzeyde COVID-19'a karşı korku yaşadığı ve COVID-19 aşısına yönelik tereddütlerinin düşük düzeyde olduğu bulunmuştur. Annelerin COVID-19'a aşılanma korkusunun aşı olma eğilimini artırdığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anne, covid-19 korku, aşı tutum

ABSTRACT

Introduction/Purpose: With the removal of the restrictions of the pandemic in the lives of children and their return to school; Case rates in children increase in parallel with adults. Children who have contracted or died from COVID-19; It is thought that the frequent encounters in social media and social life increase the fear levels of mothers. It is thought that the fear of mothers may also cause a change in their attitudes towards the COVID-19 vaccine. This study was conducted to evaluate the relationship between COVID-19 fears and attitudes towards vaccination of mothers with children aged 0-14 years.

Method: It is a descriptive-cross-sectional study. The universe of the study consisted of mothers with children aged 0-14 in 11 family health centers in Zonguldak city center. The mothers who accepted to participate in the study between January-May-2022 and had children between the ages of 0-14 formed the sample of the study. "Personal Information Form for Mothers", "COVID-19 Fear Scale (CFS)" and "Ghana Vaccine Attitudes Scale (GVAS)" were used to collect data. The data were collected by the researchers by face-to-face interview technique. In the evaluation of the data; descriptive statistical methods and Kruskal-Wallis H-Test and Mann Whitney U-Test were used.

Results: 305 mothers living in Zonguldak city center participated in this study. 3.6% of mothers participating in the study have not been vaccinated against COVID-19. The mothers' mean total score on CFS was $17.98 \pm 4.56 (7-35)$ and the mean total score on GVAS was $18.01 \pm 3.99(11-33)$. No significant correlation was found between the scores of the mothers from both scales ($r=-,004$, $p=0.474$). It was determined that there was a significant difference between family income status, COVID-19 vaccination status, post-vaccination side effects, and mothers' reasons for vaccinating, and the total mean scores of CFS and GVAS ($p<0.05$).

Conclusion: As a result of the research, the COVID-19 vaccination rates of the mothers were found to be quite high, it was found that the mothers had a moderate fear of COVID-19 and their hesitations towards the COVID-19 vaccine were at a low level. Mothers' fear of contracting COVID-19 is thought to increase the tendency to get vaccinated.

Keywords: Mother, covid-19 fear, vaccination attitude

S.153

GEBELİKTE COVID-19 AŞI REDDİ: EĞİTİM ETKİNLİĞİ AŞI TUTUMLARINI ETKİLER Mİ?

COVID-19 VACCINE REJECTION IN PREGNANCY: DOES EDUCATIONAL EFFICIENCY AFFECT VACCINE ATTITUDES?

Özge Eren¹, Günay Arslan², Ayça Yıldırım Demir³

¹Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı &Giresun Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi, Uzman Hemşire, İstanbul, ²Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, İstanbul, ³Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, İstanbul

ÖZET

Amaç: Bu araştırma; covid-19 aşısı uygulanmamış gebelerin eğitim sonrası covid-19 aşılama durumlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı olan araştırma, Ocak 2022- Mart 2022 tarihleri arasında, Giresun Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi'nde gebe izlem polikliniğine gelen ve aşı olmamış 111 gebe ile yapılmıştır. Aşı olmamış gebeler poliklinik sırası gelinceye kadar yazılı onamları alındıktan sonra gebe okulunda toplanmış olup; eğitim hemşiresi ÖE tarafından eğitim gerçekleştirilmiştir. Araştırmada "Gebe Tanıtıcı Bilgi Formu", "Covid-19 Aşısı Eğitimi" "Tanıtıcı Bilgi Formu" kullanılmıştır. Tanıtıcı bilgi formunda; Sosyo-demografik bilgileri içeren 6, gebelerin obstetrik özelliklerini içeren; 14 ve gebelikte Covid-19 aşısı olma ile ilgili 2 adet açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotları (sayı, yüzde, min-maks değerleri, medyan, ortalama ve standart sapma) kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya 111 gebe katıldı. Gebelerin yaş ortalaması 27,79±4,76 idi. Araştırmaya katılan gebelerin eğitim durumlarına bakıldığında %39,7 si üniversite mezunu iken %30,6'sının orta öğretim ve altı olduğu görüldü. Katılımcıların yarıdan fazlasının (%69,4) gelirlerinin giderlerine eşit olduğu bulundu. Araştırmaya katılan gebelerin neredeyse çoğu (%81,1) çalışmıyordu. Araştırmaya katılan gebelere COVID-19 aşısı hakkında eğitim verilmeden önce aşı olmayı düşünüp düşünmedikleri soruldu ve gebelerin tamamı aşı olmayı düşünmediğini ifade etti. Neden aşı olmak istemedikleri sorgulandığında birçok farklı cevap alınmakla birlikte cevaplarda en çok %38,7 oranı ile kararsız olduklarını, ondan sonra ise %26,1 ile gebelikte aşı olmaya sıcak bakmamanın takip ettiği görüldü. COVID-19 aşısı hakkında eğitim verildikten sonra aşı olmak isteyenlere aşı uygulandı ve katılımcılardan yalnızca %42,3'ü aşı uygulanmasına izin verdi.

Sonuçlar: Aşı olmayı ret eden gebelere eğitim verilmesi, aşıya yönelik tutumlarını olumlu yönde etkiler. Ayrıca, çalışan kadınlar daha fazla, düşük yapan kadınlar ise daha az aşılanmaktadır. Bu durum, toplu alanda daha çok bulunan kişilerin aşılama ile kendilerini korumaya çalıştıklarını düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, gebelik, eğitim

ABSTRACT

Purpose: This research was conducted to examine the post- training covid-19 vaccination status of pregnant women who were not vaccinated against Covid-19.

Method: This descriptive research was conducted at Giresun Women and Child disease Training and Research Hospital with 111 pregnant women who came to the pregnant monitoring clinic between January 2022 and March 2022. Unvaccinated pregnant women were gathered at the pregnant school after their written consent was obtained until the turn of the polyclinic; The training was carried out by the training nurse ÖE. In the research, "Pregnant Introductory Information Form", "Covid-19 Vaccine Training" and "Descriptive Information Form" were used. In the introductory information form, 6 that includes socio-demographic information, 14 that includes obstetric characteristics of pregnant women, and 2 that includes being vaccinated against Covid-19 during pregnancy. Descriptive statistical methods (number, percentage, min-max values, median, mean and standard deviation) were used while evaluating the data.

Results: 111 pregnant women participated in the study. The mean age of the pregnant women was 27.79±4.76. According to the education level of the pregnant women who participated in the research, 39.7% were university students and 30.6% were secondary school and below. More than half of the respondents (69.4%) were found to have equal income and expenditure. Almost all pregnant women involved in the study (81.1%) were not working.

The pregnant women who participated in the study were asked whether they thought of getting vaccinated before they were given training about the COVID-19 vaccine, and all of the pregnant women stated that they did not plan to be vaccinated. When asked why they did not want to be vaccinated, many different answers were received, but it was seen that they were mostly undecided with a rate of 38.7%, followed by not being willing to be vaccinated during pregnancy with a rate of 26.1%. After being educated about the COVID-19 vaccine, those who wanted to be vaccinated were vaccinated and only 42.3% of the participants allowed the vaccine.

Conclusion: Educating pregnant women who refuse to be vaccinated positively affects their attitudes towards vaccination. In addition, working women are vaccinated more and women who have had abortions less. This situation makes us think that people who are more in the collective area try to protect themselves with vaccination

Keywords: Covid-19, pregnancy, education

S.154

OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARDA CİNSEL İSTİSMARI ÖNLEMENE YÖNELİK YARATICI DRAMA YÖNTEMİYLE GELİŞTİRİLEN BEDENİM BENİM ÖZELİMDİR EĞİTİM PROGRAMININ ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF EFFECTIVENESS OF THE "MY BODY IS SPECIAL" TRAINING PROGRAM DEVELOPED WITH THE CREATIVE DRAMA METHOD TO PREVENT SEXUAL ABUSE IN PRESCHOOL CHILDREN

Duygu Kemer¹, Ayşegül İşler Dalgıç²

¹Harran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Şanlıurfa, ²Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya

ÖZET

Amaç: Yaratıcı drama yöntemiyle geliştirilen Bedenim Benim Özelimdir Eğitim Programının 5-6 yaş grubu çocuklarda cinsel istismarı önlemeye yönelik bedeni tanıma ve beden güvenliği ile ilgili bilgi kazandırmaya etkisini belirlemektir.

Yöntem: Ön test, son test deseninde kontrol gruplu deneysel bir çalışmadır. Ağustos 2018-Mart 2020 tarihleri arasında yürütülen araştırmanın veri toplama aşaması, Antalya'da iki bağımsız anaokulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırma basit randomizasyon yöntemi ile belirlenen iki bağımsız anaokulundan biri girişim (anaokulu-1, n=44) ve diğeri kontrol (anaokulu-2, n=43) grubu olmak üzere 5-6 yaş grubu toplam 87 çocuk ile gerçekleştirilmiştir. Girişim grubundaki çocuklara araştırmacılar tarafından yaratıcı drama yöntemi ile geliştirilen Bedenim Benim Özelimdir Eğitim Programı 3 haftalık süreçte sekiz oturum şeklinde uygulanmıştır. "Çocuk ve Aile Tanıtım Formu" ve "Bedeni Tanıma ve Beden Güvenliği Bilgi Formu" ile toplanan veriler, Pearson Ki-Kare Testi, Fisher'in Kesin Testi ve T testi ile analiz edilmiştir. P<0.05 anlamlı olarak kabul edilmiştir. Araştırmada etik kurul onayı ve kurum izinleri alınmıştır. Araştırmada çocuklarının katılmasını kabul eden ebeveynlerden aydınlatılmış onam ve çocuklardan da sözlü onam alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan çocukların (N=87) %55.2'sinin kız ve beş yaşında olduğu belirlenmiştir. Girişim grubunda özel bölgelerin doğru anatomik isimleri ön testte çok az çocuk (vajina/vulva %13.6, penis %2.3), son testte ise çoğunluğu (vajina/vulva %77.3, penis %68.2) tarafından doğru bilinmiş ve bu fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Kontrol grubunda ise ön testte (vajina/vulva %7.7, penis %0) ve son testte (vajina/vulva %11.5, penis %0) düşük oranlarda bilinmiştir. Girişim ve kontrol grubundaki çocukların çoğunluğu ön test ve son testte iyi/kötü dokunuş örnek olaylarına ilişkin doğru yanıtlar vermiştir. Girişim grubundaki çocukların bedenlerini korumaya yönelik "söyleme, yapma ve anlatma becerisi" bilgilerinde son testte istatistiksel olarak anlamlı bir artış görülmüştür.

Sonuç: Yaratıcı drama yöntemiyle geliştirilen "Bedenim Benim Özelimdir Eğitim Programının" 5-6 yaş grubu çocuklarda cinsel istismarı önlemeye yönelik bedeni tanıma ve beden güvenliği ile ilgili bilgi kazandırmada etkili olduğu kanıtlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cinsel istismarı önleme eğitim programı, okul öncesi çocuk, yaratıcı drama, hemşire

ABSTRACT

Purpose: To evaluate the effectiveness of the My Body is My Special Training Program which was developed with the creative drama method, to gain information about body recognition and body safety preventing sexual abuse in 5-6 age group children.

Method: It is a experimental study conducted with a control group in the pretest-post-test design. The data collection stage of the study which was carried out between August 2018-March 2020, was realized in two independent kindergartens in Antalya. The study was completed with a total of 87 children in the 5-6 age group, as one of the two independent kindergartens determined by simple randomization method, one is the intervention (kindergarten-1, n = 44) and the other is the control (kindergarten-2, n = 43). My Body Is My Privacy Training Program, developed by researchers via creative drama method, was applied to children in the intervention group as eight sessions in 3 weeks. The data collected via "Child and Family Introductory Form" and "Knowing the Body and Body Safety Information Form", were analyzed with the Pearson's Chi-Square Test, Fisher's Exact Test and T-test. P <0.05 was considered significant. In the study was received from Ethics Committee approval and an institutional permission. In the study, informed consent was received from parents who agreed to their children's participation and oral consent from children.

Results: It was determined that 55.2% of the children (N = 87) participating in the study were girls and five years old. Correct anatomic names of private areas were guessed at lower rates in the intervention group in the pretest (vagina/vulva 13.6%, penis 2.3%) and higher rates in the posttest (vagina 77.3%, penis 68.2%) and this difference was found statistically significant. In the control group, the pre-test (vagina / vulva 7.7%, penis 0%) and post-test (vagina / vulva 11.5%, penis 0%) were known at low rates. Majority of children in the intervention and control group gave correct answers to good/bad touching cases in both the pretest and posttest. It was determined that there was a statistically significant increase in the knowledge of "telling, doing and expressing skill" of children in the intervention group to protect their body, in the posttest (p<0.05).

Conclusion: It was proved that "My Body Is My Privacy Training Program" developed with the creative drama method, was effective on earning knowledge aimed at recognizing the body and their body safety preventing sexual abuse in 5-6 age group children.

Keywords: Sexual abuse prevention training program, preschool child, creative drama, nurse

S.155

ANNELERE UYGULANAN ÇOCUK CİNSEL İSTİSMARINI ÖNLEME PROGRAMININ ETKİSİ: SOLOMON DÖRT GRUPLU DENEME MODELİ

THE EFFECT OF CHILD SEXUAL ABUSE PREVENTION PROGRAM APPLIED TO MOTHERS: SOLOMON FOUR-GROUP TRIAL MODEL

Mürşide Zengin¹, Ceyda Başoğlu², Emriye Hilal Yayan³

¹Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Adıyaman, ²Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Adıyaman, ³İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Malatya

ÖZET

Amaç: Bu araştırma 4-9 yaş arası çocuğu olan annelere uygulanan Çocuk Cinsel İstismarını Önleme Programının annelerin çocuğa yönelik cinsel istismar konusundaki bilgi düzeyine etkisini belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Araştırma tam deneysel araştırma türlerinden olan Solomon dört grup deneme modeli kullanılarak Türkiye'nin Güneydoğusundaki bir ilde yapıldı. Araştırmaya alınma ölçütlerine uyan katılımcılar iki girişim iki kontrol olmak üzere dört gruba randomize olarak atandı. Araştırma Girişim 1 (31 Kişi) ve Girişim 2 (33 kişi), Kontrol 1 (31 kişi) ve Kontrol 2 (32 kişi) gruplarındaki 129 annenin katılımıyla tamamlandı. Girişim 1 ve Kontrol 1 gruplarındaki katılımcılara ön test uygulandı. Girişim grubundaki annelere 40'ar dakika süreyle iki oturumdan oluşan Çocuk Cinsel İstismarını Önleme Programı uygulandı. Araştırma verilerinin toplanmasında araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanmış Tanımlayıcı Form ve Cinsel İstismar Bilgi Formu kullanıldı. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, ANOVA testi ve t-testi kullanılmıştır.

Bulgular: Girişim 1 ve Kontrol 1 gruplarının ön test puan ortalamaları sırasıyla 15.41 ± 4.36 ve 15.87 ± 3.34 olarak belirlendi ($p > 0.05$). Grupların son test puan ortalamaları Girişim 1 için 21.64 ± 2.62 , Girişim 2 için 18.06 ± 3.49 , Kontrol 1 için 16.48 ± 3.35 ve Kontrol 2 için 15.29 ± 3.23 olarak bulundu. Grupların son test puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptandı ($p < 0.05$).

Sonuç: Annelere uygulanan Çocuk Cinsel İstismarını Önleme Programının annelerin çocuğa yönelik cinsel istismar konusundaki bilgi düzeylerini artırmada etkili olduğu saptandı. Programın annelerin farkındalık ve bilgi düzeyini artırması için hemşireler ve diğer sağlık profesyonelleri/öğreticilerin de uygulayabileceği şekilde yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel istismar, çocuk, hemşirelik

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the effect of the Child Sexual Abuse Prevention Program applied to mothers with children aged 4-9 on the level of knowledge of mothers about child sexual abuse.

Method: The research was conducted in a province in the southeast of Turkey using the Solomon four-group trial model, which is one of the fully experimental research types. Participants who met the inclusion criteria were randomly assigned to four groups, two interventions and two controls. The study was completed with the participation of 129 mothers in Intervention 1 (31 people) and Intervention 2 (33 people), Control 1 (31 people) and Control 2 (32 people). Pretest was applied to the participants in the Intervention 1 and Control 1 groups. The Child Sexual Abuse Prevention Program, consisting of two sessions for 40 minutes each, was applied to the mothers in the intervention groups. Descriptive Form and Sexual Abuse Information Form prepared by the researchers in line with the literature were used to collect the research data. Descriptive statistics, ANOVA test and t-test were used to evaluate the data.

Results: Pretest mean scores of Intervention 1 and Control 1 groups were determined as 15.41 ± 4.36 and 15.87 ± 3.34 , respectively ($p > 0.05$). The post-test mean scores of the groups were 21.64 ± 2.62 for Intervention 1, 18.06 ± 3.49 for Intervention 2, 16.48 ± 3.35 for Control 1 and 15.29 ± 3.23 for Control 2. The difference between the post-test mean scores of the groups was found to be statistically significant ($p < 0.05$).

Conclusion: It was determined that the Child Sexual Abuse Prevention Program applied to mothers was effective in increasing mothers' knowledge about child sexual abuse. It is recommended that the program be disseminated so that nurses and other health professionals/educators can also implement it in order to increase the awareness and knowledge level of mothers.

Keywords: Sexual abuse, child, nursing

S.156

PEDİATRİ KLİNİKLERİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN ÇOCUK İSTİSMARINI/İHMALİNİ RAPORLAMAYA KARŞI TUTUMLARININ BELİRLENMESİ

DETERMINING THE ATTITUDES OF NURS WORKING IN PEDIATRIC CLINICS TO REPORTING CHILD ABUSE/ NEGLIGENCE

Aslınur Taşkın Güzelyazıcı¹, Evrim Kıziler²

¹Ankara Medipol Üniversitesi, Ankara, ²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara

ÖZET

Amaç: Bu çalışma pediatri kliniklerinde çalışan hemşirelerin çocuk istismarını/ihmalini raporlamaya karşı tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tasarımda yapılmış olan çalışmanın evrenini S.B.Ü. Ankara Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş olup, çalışmaya katılmayı kabul eden, araştırmanın yapıldığı süre içinde raporlu veya izinli olmayan tüm pediatri hemşireleri çalışma kapsamına alınmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan "Sosyodemografik Bilgi Formu", "Sağlık Çalışanlarının Çocuk İstismarını/İhmalini Raporlamaya Karşı Tutumlarını Belirleme Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde SPSS 21 paket programı kullanılmıştır. Veriler sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma olarak hesaplanmış ve normal dağılıma uygunluğu değerlendirilmiştir. Bağımsız iki grup karşılaştırılmasında Student t testi, bağımsız üç ve üzeri grup karşılaştırılmasında One Way ANOVA testi uygulanmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi p-değeri <0.05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırma da çocuk istismarı/ihmalini raporlama sorumluluğu ve raporlama ile ilgili endişeler olmak üzere iki alt boyutu incelenmiştir. Çalışmaya katılan hemşirelerin %90,7'sinin kadın olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda cinsiyet, medeni durum, mesleği isteyerek seçip seçmeme, eğitim alıp almama durumları ile raporlama sorumluluğu ve raporlamaya ilgili endişeler arasında t-testi uygulanmış ve anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (p>0.05). Raporlama sorumluluğu 4.09 ortalama puan ile katılıyorum düzeyinde çıkmıştır. Raporlama ile ilgili endişe düzeyinde katılanlar, 2.70 puan ile kararsız bir tutum sergilemişlerdir.

Sonuç: Sonuç olarak araştırmaya katılan hemşirelerin yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim, mesleği isteyerek seçip seçmeme, eğitim alıp almama durumları, toplam hizmet süreleri incelendiğinde çocuk istismarını/ihmalini raporlama sorumluluğu ve raporlama ile ilgili endişeler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Pediatri hemşireliği, çocuk istismarı/ihmal, raporlama.

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the attitudes of nurses working in pediatric clinics towards reporting child abuse/neglect.

Method: The universe of the study, which was made in descriptive and cross-sectional design, was S.B.Ü. Ankara Gülhane Training and Research Hospital was established. No sample selection was made in the study, and all pediatric nurses who agreed to participate in the study and who were not on leave or on leave during the study period were included in the study. "Sociodemographic Information Form" prepared by the researchers and "Scale for Determining the Attitudes of Health Care Professionals towards Reporting Child Abuse/Neglect" were used as data collection tools in the study. SPSS 21 package program was used in the statistical analysis of the data. The data were calculated as number, percentage, mean and standard deviation, and their conformity to normal distribution was evaluated. Student's t-test was used for the comparison of two independent groups, and the One Way ANOVA test was used for the comparison of three or more independent groups. Statistical significance level p-value was accepted as <0.05.

Results: In the research, two sub-dimensions were examined, namely responsibility to report child abuse/neglect and concerns about reporting. It was determined that 90.7% of the nurses participating in the study were women. As a result of the research, the t-test was applied and no significant difference was found between gender, marital status, whether to choose the profession voluntarily, whether they were educated or not, and reporting responsibility and concerns about reporting (p>0.05). Responsibility for reporting is at the level of agree with an average score of 4.09. Those who participated in the reporting anxiety level showed an undecided attitude with a score of 2.70.

Conclusion: As a result, when the age, gender, marital status, education, whether to choose the profession voluntarily, whether they were educated or not, and their total length of service, there was no significant difference between the responsibility of reporting child abuse/neglect and the concerns about reporting.

Keywords: Pediatric nursing, child abuse/neglect, reporting.

S.157

OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARI CİNSEL İSTİSMARDAN KORUMA EĞİTİM PROGRAMININ ANNELERİN CİNSEL İSTİSMARA İLİŞKİN İNANÇLARI ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF PRE-SCHOOL CHILD SEXUAL ABUSE PREVENTION EDUCATION PROGRAM ON MOTHERS' BELIEFS ABOUT SEXUAL ABUSE

Birgül Tuncay¹, Emine Erdem²

¹Gümüşhane Üniversitesi Kelkit Sema Doğan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Gümüşhane, ²Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, çocukları cinsel istismardan koruma eğitim programının okul öncesi dönem çocuğu olan annelerin çocuk cinsel istismarına ilişkin inançları üzerine etkisini belirlemek amacı ile randomize kontrollü deneysel çalışma olarak yapılmıştır.

Yöntem: Çalışma, bir ilçe merkezinde Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı anaokuluna devam eden çocukların anneleri ile yapılmıştır. Etik kurul, kurum ve katılımcı izni alınan bu çalışmada, eğitim (n=40) ve kontrol (n=40) grubundaki annelerin; yaş, eğitim düzeyi, çalışma durumu ve istismar konusunda bilgi alma kriterleri benzer seçilmiştir (p>0.05). Veriler, Çocuk ve Ebeveyn Tanıtıcı Özellikler Formu, Çocuk Cinsel İstismarına İlişkin Ebeveyn İnançları Formu (ÇCİEIF) ile toplanmıştır. Araştırmada eğitim grubundaki annelere toplam dört oturumdan (her oturum 40 dakika) oluşan Çocukları Cinsel İstismardan Koruma Ebeveyn Eğitimi Programı uygulanmıştır. "Sadece Senin Koruman Yetmez" isimli ebeveyn eğitim kitapçığı eğitim oturumları sonrası eğitim grubundaki annelere verilmiştir. Eğitim öncesi (1. ölçüm), eğitimden 15 gün sonra (2. ölçüm) ve izlem sürecinde (3. ölçüm= 2. ölçümden 3 ay sonra); annelerin çocuk cinsel istismarına ilişkin inançları değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, Cochran Q, Pearson Ki-Kare, Kapsam Geçerlilik Oranı (KGO), Tukey Maddeler Arası Toplanamazlık, Tekrarlı Ölçümlerde İki Yönlü Varyans Analizi, Bonferoni Posthoc testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Çocukları Cinsel İstismardan Koruma Ebeveyn Eğitimi Programı sonrasında eğitim grubundaki annelerin ÇCİEIF toplam puanlarının 2. ve 3. ölçümlerde kontrol grubundan yüksek olduğu bulunmuştur (p<0.001). Eğitim sonrasında eğitim grubundaki annelerin ÇCİEIF'in İstismarcının Özelliklerine İlişkin İnançlar, Mağdurun Özelliklerine İlişkin İnançlar, Toplumun Cinsel İstismara İlişkin İnançlar ve Cinsel İstismardan Korunma Eğitimine İlişkin İnançlar alt boyutlarındaki maddelere verdikleri doğru yanıt oranlarının 2. ve 3. ölçümlerde arttığı belirlenmiştir (p<0.05).

Sonuç: Uygulanan eğitim programının annelerin çocuk cinsel istismarına ilişkin bilgi ve inançları üzerinde olumlu etkisi olduğu belirlenmiştir. "Sadece Senin Koruman Yetmez" isimli ebeveyn eğitim kitapçığı ve ÇCİEIF'nin çocukları cinsel istismardan koruma ebeveyn eğitimlerinde kullanılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: anne, cinsel istismardan koruma, çocuk cinsel istismarı, okul öncesi çocuk

ABSTRACT

Objective: This study was conducted as a randomized controlled experimental study to determine the effect of the child sexual abuse protection education program on the beliefs of mothers with preschool children about child sexual abuse.

Method: The study was carried out with the mothers of the children attending the kindergarten affiliated with the Directorate of National Education in a district center. The ethics committee, institution, and participant permission were obtained in this study, and the mothers in the education (n=40) and control (n=40) groups; age, education level, employment status, and the criteria for obtaining information about abuse were similar (p>0.05). The data were collected with the Child and Parent Descriptive Characteristics Form, and the Parental Beliefs Form on Child Sexual Abuse (PBFCSA). In the study, the Parent Education Program for the Protection of Children from Sexual Abuse was applied to the mothers in the education group, which consisted of four sessions (each session 40 minutes). The parent training booklet "Only Your Protection Is Not Enough" was given to the mothers in the training group after the training sessions. Before training (1st measurement), 15 days after training (2nd measurement), and during follow-up (3rd measurement = 3 months after 2nd measurement); Mothers' beliefs about child sexual abuse were evaluated. Descriptive statistics, Cochran Q, Pearson Chi-Square, Scope Validity Ratio, Tukey Inter-item Summability, Two-Way Analysis of Variance in Repeated Measurements, and Bonferoni Posthoc tests were used to evaluate the data.

Results: After the Child Sexual Abuse Parent Education Program, the mothers in the education group had higher PBFCSA total scores in the 2nd and 3rd measurements than the control group (p<0.001). After the training, it was determined that the correct response rates of the mothers in the training group to the items in the sub-dimensions of Beliefs on the Characteristics of the Abuser of PBFCSA, Beliefs on the Characteristics of the Victim, Beliefs on the Sexual Abuse of the Society and Beliefs on the Protection from Sexual Abuse Education increased in the 2nd and 3rd measurements (p<0.05).

Conclusion: It was determined that the applied education program had a positive effect on the knowledge and beliefs of mothers about child sexual abuse. It can be suggested that the parent training booklet "Only Your Protection Is Not Enough" and PBFCSA should be used in parent training to protect children from sexual abuse.

Keywords: mother, protection from sexual abuse, child sexual abuse, preschool child

S.158**FLÖRT ŞİDDETİ İLE OLUMSUZ ÇOCUKLUK ÇAĞI YAŞANTILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÖRNEĞİ****THE RELATIONSHIP BETWEEN DATING VIOLENCE AND NEGATIVE CHILDHOOD EXPERIENCES: A SAMPLE OF UNIVERSITY STUDENTS**

Zehra Çalışkan¹, Veysel Şirvan Çetin²

¹Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Semra ve Vefa Küçük Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, ²Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü

ÖZET

Amaç: Şiddetin toplumsal hayatın her alanında görüldüğü, üniversite öğrencilerinin de duygusal ilişkilerinde partnerlerinden farklı biçimlerde şiddet görebildikleri ve buna karşı koyamadıkları belirtilmektedir. Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinde görülen flört şiddeti ile olumsuz çocukluk çağı yaşantıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı nitelikte yapılan çalışmanın örneklemini, İç Anadolu Bölgesinde yer alan bir kamu üniversitesinin öğrencileri oluşturmuştur (n=310). Etik kurul ve öğrenci onamı alınan çalışmada veriler; Anket Formu, Flört Şiddeti Tutum Ölçeği (FŞTÖ) ve Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar Ölçeği (ÇÇÖYÖ) ile online olarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi bilgisayar ortamında tanımlayıcı istatistikler, independent t test, ki-kare Anova ve Pearson Korelasyon Analizi kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21.24±2.81 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin %83.9'u kadın, %61.6'sı geliri-nin giderine göre az olduğunu, %58.7'si üniversiteye öğrenim görmek üzere İç Anadolu bölgesinden geldiğini, %48.7'si il merkezinde yaşadığını, %81.6'sı flört deneyimi olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin FŞTÖ puan ortalamalarının 4.56 (min=3.27, max=4.9) olduğu ve flört şiddetini desteklemedikleri, %67.4'ünün ÇÇÖY skorunun I ve üzeri olduğu saptanmıştır. Çocukluk çağı olumsuz yaşantılarında cinsiyet, gelir durumu ve yaşanılan yerin etkisinin olmadığı (p>0.05), çocukluk çağı olumsuz yaşantısı olanların olmayanlara göre daha yüksek oranda flört deneyimi olduğu (p<0.05) bulunmuştur. Flört şiddeti tutumunda, kadın öğrencilerin puan ortalamalarının erkeklere göre daha yüksek olduğu (p<0.001) belirlenmiş, flört deneyimi olma, gelir durumu ve yaşanılan yerin etkisinin olmadığı (p<0.05) saptanmıştır. Ayrıca yapılan korelasyon analizine göre, öğrencilerin flört şiddeti tutumları ile olumsuz çocukluk çağı yaşantıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (p>0.05).

Sonuç ve Öneriler: Üniversite öğrencilerinin flört şiddetini desteklemedikleri ve çoğunluğunun olumsuz çocukluk çağı yaşantılarının olduğu saptanmıştır. Geniş örnekleme, farklı ölçüm araçları ve nitel çalışmalarla flört şiddeti ile olumsuz çocukluk çağı deneyimlerini değerlendiren çalışmalar önerilebilir. Ayrıca sağlık profesyonellerinin ailelere, şiddetin her türünün olumsuz etkilerine yönelik eğitim ve danışmanlık vermesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Flört şiddeti, olumsuz çocukluk çağı yaşantıları, öğrenciler

ABSTRACT

Objective: It is stated that violence is seen in all areas of social life, and university students may experience violence in different ways from their partners in their emotional relationships and cannot resist it. In this study, it was aimed to determine the relationship between dating violence seen in university students and negative childhood experiences.

Method: The sample of the descriptive and relation-seeking study consisted of students of a government university located in the Central Anatolia Region (n=310). Ethics committee and student consent were obtained in the study, and data were collected with the Questionnaire Form, Dating Violence Attitude Scale (DVAS), and Adverse Childhood Experiences Scale (ACE) by online. Data were evaluated by using descriptive statistics, independent t test, chi-square Anova and Pearson Correlation Analysis in computer environment.

Results: The mean age of the students in the study was found to be 21.24±2.81. Of the students; 83.9% were women, 61.6% stated that their income was less than their expenses, 58.7% came from the Central Anatolia region to study at the university, 48.7% lived in the city center, and 81.6% had dating experience. It was determined that DVAS score average of them was 4.56 (min=3.27, max=4.9) and they did not support the dating violence, and 67.4% of them had a ACE score as I or over. It was found that gender, income status and living place did not have an effect on negative childhood experiences (p>0.05), and those who had negative childhood experiences had a higher rate of dating experience than those who did not (p<0.05). It was determined that the mean score of female students was higher than males (p<0.001) on the dating violence attitude, and there was no effect of dating experience, income status and living place (p<0.05). In addition, according to the correlation analysis, no statistically significant relationship was found between the students' attitudes towards dating violence and their negative childhood experiences (p>0.05).

Conclusion and Recommendations: It was determined that university students did not support dating violence and most of them had negative childhood experiences. Studies evaluating dating violence and negative childhood experiences with a large sample, different measurement tools and qualitative studies can be recommended. Also, it may be suggested that health professionals should provide education and counseling to families about the negative effects of all forms of violence.

Keywords: Dating violence, negative childhood experiences, students

S.159

ESKİŞEHİR İL MERKEZİNDE BİR GRUP OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN İLE BİR GRUP SAĞLIK ÇALIŞANININ ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİNE YÖNELİK FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

STUDYING THE LEVEL OF AWARENESS FOR CHILD ABUSE AND NEGLECT OF A GROUP OF PRE-SCHOOL TEACHERS AND A GROUP OF HEALTH PROFESSIONALS IN ESKİŞEHİR

Hilal Şahin¹, Dilek Ergin²

¹Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Eskişehir, ²Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Manisa

ÖZET

Amaç: Çocuk istismarı ve ihmalinin belirtilerini ve risklerini tanılamada pediatri biriminde çalışan hemşire, hekim ve okul öncesi öğretmenlerinin bilgi ve farkındalık düzeylerini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Ekim 2017- Mart 2018 tarihleri arasında, Eskişehir'de bir hastanede Pediatri Birimleri ve Eskişehir'in bir ilçesindeki İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında yürütülmüştür. Araştırmaya 71 hemşire, 32 hekim ve 204 öğretmen katılmıştır. Veriler 'Sosyo-demografik Veri Formu' ve 'Çocuk İstismarı ve İhmalinin Belirti ve Risklerini Tanılama Ölçeği' kullanılarak elde edilmiştir. SPSS for Windows 22.0 programı kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin %49,3'ü, hekimlerin %68,8'i, öğretmenlerin %67,2'si konu ile ilgili eğitim almışlardır fakat vakayla karşılaştıklarında hemşirelerin %54,9'u, hekimlerin %28,1'i, öğretmenlerin %44,1'i karar vermede kendilerini yeterli görmemektedir. Hekim hemşire ve okul öncesi öğretmenlerin çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerini tanılama konusundaki bilgi puan ortalamaları, hemşirelerde ($x=3,55\pm 0,31$), hekimlerde ($x=3,55\pm 0,31$), öğretmenlerde ($x=3,59\pm 0,33$) bulunmuştur. Hemşire, hekim ve okul öncesi öğretmenlerin ihmalinin belirtileri alt ölçek grubuna göre puan ortalamaları hemşirelerde ($x=3,55\pm 0,41$), hekimlerde ($x=3,62\pm 0,34$), öğretmenlerde ($x=3,55\pm 0,68$) saptanmıştır.

Sonuçlar: Çocuk istismarı ve ihmalinin önlenmesi için mesleklerinin kazandırdıkları beceri ve yetenek doğrultusunda hemşire, hekim ve okul öncesi öğretmenlere özel eğitim programları düzenlenmeli ve belirli periyotlarla tekrarlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk istismarı, ihmal, hemşire, hekim, öğretmen

ABSTRACT

Purpose: This study was carried out to examine the knowledge and awareness levels of nurses, physicians and preschool teachers working in the pediatric unit in diagnosing the symptoms and risks of child abuse and neglect.

Methods: This study was conducted in Pediatrics Units in a hospital in Eskişehir and in pre-school education institutions affiliated to the District Directorate of National Education in a district of Eskişehir between September, 2017 and March, 2018. 71 nurses, 32 doctors and 204 teachers attended to the research. The data were collected with Socio Demographic Data Sheet and the Scale for Diagnosis of Symptoms and Risks of Child Abuse and Neglect. SPSS for Windows 22.0 programme was used.

Results: 49.3% of the nurses, 68.8% of the physicians and 67.2% of the teachers had received training on the subject before, but when they encountered the case, 54.9% of the nurses, 28.1% of the physicians, teachers 44.1% do not consider themselves sufficient in making decisions. The mean scores of knowledge of physician nurses and preschool teachers on diagnosing the symptoms and risks of child abuse and neglect were found in nurses ($x=3.55\pm 0.31$), physicians ($x=3.55\pm 0.31$), teachers ($x=3.59\pm 0.33$) was found. The mean scores of nurses, physicians, and preschool teachers, according to the sub-scale of symptoms of neglect, were found in nurses ($x=3.55\pm 0.41$), physicians ($x=3.62\pm 0.34$), and teachers ($x=3.55\pm 0.68$) were detected.

Conclusion: In order to prevent child abuse and neglect, special training programs should be organized for nurses, physicians and pre-school teachers in line with the skills and abilities they have gained in their profession and should be repeated at certain intervals.

Keywords: Child abuse, neglect, nurse, physician, teacher

S.160

ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN ÇOCUK HAKLARINA İLİŞKİN TUTUMLARI VE ÇOCUĞA YÖNELİK ŞİDDETE DUYARLILIKLARI

ATTITUDES OF CHILD DEVELOPMENT STUDENTS TOWARDS CHILD RIGHTS AND SENSITIVITY TO VIOLENCE AGAINST CHILDREN

Birgül Tuncay¹, Osman Oğulcan Türkmen²

¹Gümüşhane Üniversitesi Kelkit Sema Doğan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Gümüşhane, ²Gümüşhane Üniversitesi Kelkit Sema Doğan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Gümüşhane

ÖZET

Amaç: Meslek yaşamlarında çocuklarla birebir iletişim halinde olacak çocuk gelişimi adaylarının çocuk haklarına ilişkin bilgi, beceri ve tutumları ile çocuğa yönelik şiddete duyarlılıklarını çocuklarla kuracakları nitelikli etkileşim açısından önem taşımaktadır. Bu çalışmada; çocuk gelişimi öğrencilerinin çocuk haklarına ilişkin tutumları ile çocuğa yönelik şiddete duyarlılıkları arasındaki ilişkiyi belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 akademik yılı bahar döneminde Gümüşhane Üniversitesi Kelkit Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Çocuk Gelişimi programında öğrenim gören 1 ve 2. sınıf 166 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında; öğrencilerin demografik özelliklerini (yaş, cinsiyet, eğitim durumu vs.) ele alan Öğrenci Tanıtıcı Özellikler Formu, Özyürek (2017) tarafından geliştirilen Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlık Ölçeği ve Karaman Kepenekci (2006) tarafından geliştirilen Çocuk Haklarına İlişkin Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, Mann Whitney U Testi, Kruskal Wallis H Testi ve Spearman'ın sıralama korelasyon katsayısı tekniği kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin 152'si (%91.6) kadın, 14'ü (%8.4) erkektir. 86'sı (%51.8) 1. sınıf öğrencisiyken, 80'i (%48.2) 2. sınıf öğrencisidir. Öğrencilerin eğitimde fiziksel cezanın etkililiği ile ilgili görüşlerine bakıldığında 28'si (%16.9) orta etkili ve 16'sı (%9.6) ise çok etkili olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin %54.8'i Çocuk Hakları Sözleşmesini okumamıştır. Çocuk Hakları Sözleşmesini okuyanların Çocuk Haklarına İlişkin Tutum Ölçeği'nden aldıkları puanların sıra ortalaması (91.95), okumayanlara (76.53) göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlık Ölçeği'nden aldıkları puanların sıra ortalamalarının ise Çocuk Hakları Sözleşmesini okuma durumuna göre anlamlı olarak farklılaşmadığı bulunmuştur (U=3344.00, p>.05).

Sonuç: Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlık Ölçeği ile Çocuk Haklarına İlişkin Tutum Ölçeği puanları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur (rS=0.295, p<0.01). Buna göre çocuk gelişimi programı öğrencilerinin çocuk haklarına ilişkin tutum düzeyleri arttıkça çocuğa yönelik şiddete duyarlık düzeyleri artmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, çocuk gelişimi, çocuk hakları, şiddet

ABSTRACT

Purpose: The knowledge, skills, and education of children who will be in the same life as their children in their professional life, and the education of children in the schools of children that they will establish with children about violence against children. This study aimed to determine the relationship between child development students' attitudes towards children's rights and their sensitivity to violence against children.

Method: The research study group, consists of 166 students in the 1st and 2nd grades studying in the Child Development program of Gümüşhane University Kelkit Health Services Vocational School in the spring semester of the 2021-2022 academic year. Within the scope of the data; Education is administered by the Student Descriptive Characteristics Form, which deals with demographics (age, education, education, etc.), the Susceptibility to Violence Against Children Scale directed by Özyürek (2017), and the Attitudes Towards Child Rights Scale by Karaman Kepenekci (2006). Descriptive statistics, Mann Whitney U Test, Kruskal Wallis H Test, and Spearman's rank correlation coefficient technique were used to evaluate the data.

Results: 152 (91.6%) of the students are female and 14 (8.4%) are male. While 86 (51.8%) are 1st class, 80 (48.2%) are 2nd class. Express your thoughts about the effectiveness of teaching in education. 54.8% of the students have not read the Convention on the Rights of the Child. It is seen that those who read the Convention on the Rights of the Child are ranked more (91.95) than those who have a high level (76.53). The sensory scores from the Violence Against Childhood Scale did not differ significantly by seeing the mean of their rank (U3344.00, p>.05).

Conclusion: A low-level positive and significant correlation was found between the scores of the Susceptibility to Violence against Children Scale and the Attitudes towards Children's Rights Scale scores (rS=0.295, p<0.01). Accordingly, as the child development program students' attitudes towards children's rights increase, their sensitivity to violence against children increases.

Keywords: Child, child development, child rights, violence

S.161

BABALARIN ÇOCUK CİNSEL EĞİTİMİNE İLİŞKİN TUTUMLARI VE ÇOCUKLARIYLA CİNSEL İLETİŞİMLERİ

FATHERS' ATTITUDES TOWARDS CHILD SEXUAL EDUCATION AND SEXUAL COMMUNICATION WITH THEIR CHILDREN

Vildan Apaydın Cırık¹, Bahar Aksoy², Elif Bulut³

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Çocuk Sağlığı Hemşireliği, Karaman, ²Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Gümüşhane, ³Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Trabzon

ÖZET

Amaç: Babaların, çocuklarının cinsel eğitimine ilişkin tutumlarını ve çocuklarıyla cinsel iletişimlerinin olumlu olup olmadığını belirlemektir.

Yöntem: Araştırma, bir devlet hastanesinin çocuk polikliniğine başvuran çocukların babaları ile 15 Aralık-15 Nisan 2022 tarihleri arasında; tanımlayıcı ve kesitsel araştırma deseninde yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında "Tanıtıcı Bilgi Formu, Cinsel Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği (CEYTÖ) ve Ebeveynler için Cinsel İletişim Ölçeği (EİCİÖ)" kullanılmıştır. 297 baba ile yüz yüze görüşme yapılmıştır. Verilerinin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Student t test, One-way ANOVA test, Kruskal Wallis-H test ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Babaların yaş ortalaması 38.12 ± 5.97 olup, çocukların yaş ortalaması ise 8.10 ± 3.18 'dir. Babaların CEYTÖ toplam puan ortalaması 140.22 ± 14.82 ve EİCİÖ toplam puan ortalaması 81.50 ± 7.91 olarak saptanmıştır. CEYTÖ toplam puanları incelendiğinde; erkek çocuğa sahip ($t = -2.740$; $p < 0.01$), gelir giderden fazla algısına sahip ($F = 16.198$; $p < 0.001$), üniversite ve üzeri eğitim düzeyine sahip ($\chi^2 = 15.396$; $p < 0.01$), çocukken cinsel eğitim alan ($t = 3.501$; $p < 0.01$), çocukken babalarından cinsel eğitim alan ($\chi^2 = 15.284$; $p < 0.01$), çocuğu cinsel eğitim almış olan ($t = 5.878$; $p < 0.001$) ve çocuğuna cinsel eğitimi kendi veren ($\chi^2 = 18.388$; $p < 0.001$) babaların diğer babalara göre tutumları daha olumludur. EİCİÖ toplam puanları incelendiğinde; üniversite ve üzeri eğitim düzeyine sahip ($\chi^2 = 12.898$; $p < 0.01$) ve çocukken cinsel eğitim alan ($t = 2.330$; $p = 0.021$) babaların daha olumlu cinsel iletişim kurdukları bulunmuştur. Ayrıca, babaların cinsel eğitime yönelik ebeveyn rolleri daha olumlu oldukça, çocukları ile içerik, beden dili ve süreci yönetme alanlarında daha olumlu cinsel iletişim kurdukları saptanmıştır.

Sonuçlar: Bu çalışmada sosyo-demografik özellik açısından bazı babaların cinsel eğitime yönelik tutumlarının ve cinsel iletişimlerinin olumlu yönde olduğu görülmüştür. Bu nedenle, babaların çocukların cinsel eğitiminde aktif olmama nedenlerinin nitel araştırmalar ile belirlenmesi ve babalara yönelik psiko-eğitim çalışmalarının planlanması tavsiye edilir.

Anahtar Kelimeler: Baba, cinsel eğitim, cinsel iletişim, çocuk, ebeveyn

ABSTRACT

Aim: The aim is to determine fathers' attitudes towards their children's sexual education and whether their sexual communication with their children is positive.

Method: The descriptive and cross-sectional study was conducted with the fathers of children admitted to the pediatric outpatient clinic at a state hospital between December 15 and April 15, 2022. The study was reported based on STROBE. The data were collected with face-to-face interviews with 297 fathers using the "Descriptive Information Form, the Attitudes Scale Towards Sexual Education (ASSE), and the Sexual Communication Scale for Parents (SCSP)". Descriptive statistics, Student t-test, One-way ANOVA test, Kruskal Wallis-H test, and Pearson correlation analysis were used to analyze the data.

Results: The mean age of the fathers was 38.12 ± 5.97 , and the mean age of the children was 8.10 ± 3.18 . The fathers' ASSE total score average was 140.22 ± 14.82 , and the SCSP total score average was 81.50 ± 7.91 . When ASSE total scores are examined; having a male child ($t = -2.740$; $p < 0.01$), having a perception of more than income ($F = 16.198$; $p < 0.001$), having a university or higher education level ($\chi^2 = 15.396$; $p < 0.01$), having sexual education as a child ($t = 3.501$; $p < 0.01$), who received sexual education from their father as a child ($\chi^2 = 15.284$; $p < 0.01$), whose child received sexual education ($t = 5.878$; $p < 0.001$) and who gave sexual education to their child ($\chi^2 = 18.388$; $p < 0.001$) fathers have more positive attitudes than other fathers. When the total scores of SCSP are examined; It was found that fathers with a university or higher education level ($\chi^2 = 12.898$; $p < 0.01$) and who received sexual education as a child ($t = 2.330$; $p = 0.021$) had more positive sexual communication. As fathers' parental roles towards sexual education became more positive, they established more positive sexual communication with their children in the subscales of content, body language, and managing the process.

Conclusions: In this study, it was observed that some fathers' attitudes towards sexual education and sexual communication were positive in terms of sociodemographic characteristics. Therefore, it is recommended to determine the reasons why fathers are not active in children's sexual education through qualitative research and to plan psycho-educational studies for fathers.

Keywords: Father, sexual education, sexual communication, child, parent

S.162

İLK VE ACIL YARDIM PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNDE ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİNİ BELİRLEMEDE VERİLEN EĞİTİMİN ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF THE EDUCATION PROVIDED IN IDENTIFYING CHILD ABUSE AND NEGLECT IN FIRST AND EMERGENCY AID PROGRAM STUDENTS

Mehtap Metin Karaaslan

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Rize

ÖZET

Giriş: Çok sayıda istismar ve ihmal mağduru çocuk, ilk olarak hastanenin acil servislerine getiriliyor. Bu sebeple her düzeydeki acil personelin bilgi ve müdahale davranışlarının iyileştirilmesi, daha iyi sonuçlar üzerinde önemli bir etkiye sahip olabilir. Araştırma, ilk ve acil yardım öğrencilerine çocuk istismarı ve ihmalini belirlemeye yönelik verilen eğitimin etkinliğinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bir devlet üniversitesinin ilk ve acil yardım bölümünde öğrenim gören 56 öğrenciye kişisel bilgi formu ve çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerini tanılama ölçeği eğitim öncesi ve eğitim sonrası uygulandı. Veriler SPSS 23 paket programında yüzde, ortalama ve standart sapma ve bağımlı t testi ile değerlendirildi. Normal dağılım shapiro-wilk testi ile belirlendi. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edildi.

Bulgular: Öğrencilerin istismar ve ihmal konusunda yüksek oranda (%96,4) bilgi almaya ihtiyaç duyduğu bulundu. Öğrencilerin eğitim sonrası çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerini tanılama alt ölçek ve genel ölçek puan ortalaması, eğitim öncesi alt ölçek ve genel ölçek puan ortalamasına göre yüksek ve gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$).

Tartışma: Çocuk istismarı ve ihmal tüm toplumu ilgilendiren halk sağlığı sorunu olmakla birlikte, acil bakım ortamlarına yapılan pediatrik yaralanma vakalarının yaklaşık yüzde yedi kadarı çocuk istismar ve ihmal vakalarının bir sonucudur ve bu rakam acil bakım ortamını çocuk istismarının tespiti ve yönetimi için ideal bir ortam haline getirmektedir. Bu amaçla hastane öncesi ve acil serviste hasta ile ilk karşılaşan grup olan paramediklerin çocuk istismarının tespiti ve yönetimini bilmeleri gerekmektedir. Yapılan çalışmalarda sağlık alanında lisans eğitiminde çocuk ihmal ve istismarı konusunda eğitim alan kişi sayısının yeterli olmadığı görülmektedir. Çocuk istismarı ve ihmale yönelik farkındalık düzeyinin artırılması için özellikle hasta ile ilk karşılaşan grup olan paramedik öğrencilerin öğrenimleri sırasında ve mezuniyet sonrası hizmet içi eğitimlerle bilgi eksikliği giderilmelidir.

Sonuç ve Öneriler: Konu ile ilgili verilen eğitimin çocuk istismarı ve ihmal belirti ve risklerini tanılamada etkili olduğu görüldü.

Anahtar Kelimeler: Çocuk; eğitim; ihmal; ilk ve acil yardım; istismar

ABSTRACT

Introduction: A large number of children who are victims of abuse and neglect are first brought to the hospital's emergency departments. Therefore, improving the knowledge and response behavior of emergency personnel at all levels can have a significant impact on better outcomes. The aim of the study was to evaluate the effectiveness of the education given in determining child abuse and neglect in first and emergency students.

Method: a personal information form and the scale for diagnosing the symptoms and risks of child abuse and neglect were administered to 56 students studying at the first and emergency aid department of a state university before and after the training. The data were evaluated through percentage, mean and standard deviation, dependent t test in spss 23 package program. The normal distribution was determined by the shapiro-wilk test. Significance level was accepted as $p < 0.05$.

Results: It was found that students needed information on abuse and neglect at a high rate (96.4%). The students' post-educational subscale and general scale mean scores for diagnosing the symptoms and risks of child abuse and neglect were higher than the pre-education subscale and general scale mean scores, and the difference between the groups was statistically significant ($p < 0.05$).

Discussion: While child abuse and neglect is a public health issue that concerns the entire community, approximately seven percent of pediatric injuries to emergency care settings are the result of child abuse and neglect, making the emergency care setting an ideal setting for the detection and management of child abuse. For this purpose, paramedics, who are the first to encounter the patient in the pre-hospital and emergency department, should know the detection and management of child abuse. In the studies conducted, it is seen that the number of people who receive training on child neglect and abuse in undergraduate education in the field of health is not sufficient. In order to increase the level of awareness about child abuse and neglect, the lack of information should be eliminated, especially during the education of paramedic students, who are the first group to encounter the patient, and with in-service training after graduation. **Conclusion and Suggestions:** It was seen that the education given on the subject was effective in diagnosing the symptoms and risks of child abuse and neglect.

Keywords: Child; education; neglect; emergency and first aid; abuse

1. GİRİŞ

Çocuk istismarı çocuğun sağlığını, fiziksel, sosyal ve ruhsal gelişimini negatif yönde etkileyen toplumdaki bireyler tarafından isteyerek veya istemeyerek yapılan eylemler; ihmal ise çocuğun ebeveynleri ya da bakımından sorumlu bireyler tarafından beslenme, barınma, sevgi veya eğitim gibi temel ihtiyaçlarını karşılama durumundaki yetersizlik sonucu, çocuğun fiziksel ve psiko-sosyal gelişiminin engellenmesi olarak tanımlanmaktadır(1-6).

Türk Ceza Kanunu' nun 232. Maddesi'nde istismar ve ihmal suç olarak tanımlanmıştır. Bu bağlamda, hem cinsel şiddet hem de fiziksel şiddet suç kavramı içerisinde yer bulmuş olup; Türk Ceza Kanunu'nun 280. Maddesi kapsamında bu tür suçları tespit ettikten sonra görmezden gelen ya da geç bildirimde bulunan sağlık hizmeti sağlayıcılarına bir yıla kadar hapis cezası verileceği vurgulanmıştır(5,7)

Çocuk ihmal ve istismarı olgularının öncelikli tespit edilebileceği yerler içerisinde olan acil servislerde, hekimler başta olmak üzere tüm sağlık profesyonellerinin ihmal ve istismar ihtimali açısından dikkatli olması gerekmektedir(8). Çocuk istismarı sadece belli grupların çalışmasından ziyade, değişik grupların birlikte çalışmasını gerektiren vakalardır. Birçok disiplin ile iş birliği oldukça önemlidir(9). Çocuk istismarı ve ihmali, ciddi bir sorun olmakla birlikte önlenebilir bir sorun olarak düşünülmeli, paramedikler ve diğer sağlık disiplinleri şiddeti önlemek ve şiddetsiz bir toplum oluşturmak için gayret etmelidir (3)

Akut olguların değerlendirilmesi genellikle hastanelerin acil servislerinde gerçekleşir (10) ve istismar ve ihmali tanılama, tedavi etme ve rehabilitasyon aşamalarında çocuğa ve ebeveynlere destek olabilmek için sağlık profesyonellerinin düzenli aralıklarla eğitim alması farkındalıklarını canlı tutmada yardımcı olabilir. Aynı zamanda konu ile ilgili yapılan araştırmaların artması da sağlık profesyonelleri için yol gösterici olacaktır.

Bu çalışma ilk ve acil yardım öğrencilerinin çocuk istismarını ve ihmali tanılamaları ve gerekli müdahaleleri yapabilmeleri için verilen eğitimin etkinliğinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Katılımcılar: Bir devlet üniversitesinin sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu ilk ve acil yardım bölümünde öğrenim gören 2. Sınıf öğrencilerine 1 Mayıs - 30 Haziran 2021 tarihleri arasında uygulanmıştır.

2.2. Çalışma tasarımı: Araştırmada deneysel yöntemlerden "tek grup ön test – son test modeli" kullanılmıştır. Kontrol grubu alınmamasının nedeni tüm öğrencilerin aynı etkiye maruz kalmasını sağlamaktır. "G. Power-3.1.9.2" programı kullanılarak, %95 güven düzeyinde örneklem büyüklüğü veri toplama öncesinde hesaplanmış, paramedik öğrencilerine verilen eğitimin çocuk ihmal ve istismarına yönelik farkındalık düzeyine etkisinin olup olmadığı belirleyebilmek için bağımlı örneklem t test yapılması ön görülmüştür. Buna göre çalışmanın etki büyüklüğü 0.50; alfa değeri 0.05 ve güç 0.95 alınarak minimum örnek sayısı 45 olarak belirlenmiştir. Veri kaybı olabileceği düşünülerek çalışma 56 öğrenci ile tamamlanmıştır.

2.3. Girişim: Araştırma öncesi ilk ve acil yardım bölümünde öğrenim gören 2. Sınıf öğrencilerine çalışma hakkında açıklama yapıldı ve gönüllülük esası vurgulandı. Classroom üzerinden online sınıf oluşturularak öğrencilerin sınıfa katılımını sağlamak amacıyla sınıf daveti yapıldı. Daveti kabul eden öğrencilere ön test için kişisel bilgi formu ve çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerini tanılama ölçeği online olarak uygulandı. Eğitim programı çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği alanında uzmanlaşmış araştırmacı tarafından literatür taranarak oluşturuldu. Eğitim içeriği, çeşitli istismar ve ihmal türlerinin tanımını, risk faktörlerini, özelliklerini, istismarın sonuçlarını ve yasal boyutlarını içeriyordu. Ön test uygulamasından 1 hafta sonra haftada 2 kez her seferinde 90 dakika olmak üzere toplam 180 dakika çocuk istismarı ve ihmali ile bilgileri içeren eğitim, yine araştırmacı tarafından senkronize şekilde verildi ve öğrencilerin soruları cevaplandı. Eğitime herhangi bir sebeple katılmayan ya da çalışmadan ayrılmak isteyen öğrenciler çalışma dışı bırakıldı. Eğitimden 2 hafta sonra öğrencilere son test uygulandı.

2.4. Eğitimin etkinliğinin değerlendirilmesi: Eğitim değerlendirme modeline göre, öğrenmenin ölçülmesi ile hem yeni bilgi ve becerilerin kazandırılması hem de varolan bilgi ve becerilerin iyileştirilmesi hedeflenmektedir. Öğrenmenin gerçekleşme derecesinin belirlenmesi amacıyla belirlenen konu hakkında eğitim verilmeden önce ve eğitim verildikten sonra bilgi düzeyi testleri uygulanmaktadır. Verilen eğitim süresince neyi ne kadar öğrenildiğinin tam olarak belirlenmesi için öntest ve sontest yapılması tercih edilir (11). Literatürde eğitim verildikten sonra tekrar değerlendirme yapılması (son test) için farklı zaman dilimleri uygulanmıştır (12-14). Bu çalışmada ön test ile uygulanan soruların hatırlanmaması ama aynı zamanda da verilen eğitimin unutulmaması için son test eğitimden 2 hafta sonra online olarak uygulanmıştır.

2.5. Veri toplama araçları: Veriler kişisel bilgi formu, çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerini tanılama ölçeği ile google formlar üzerinden online olarak toplandı.

2.5.1. Kişisel bilgi formu: Öğrencilerin yaşı, istismar konusunda bilgi durumu, istismar ve ihmali tanıma durumu gibi sosyo-demografik özelliklerini tanımlayan 13 sorudan oluşan formdur.

2.5.1. Çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerini tanılama ölçeği: Çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerini tanılama ölçeği Uysal tarafından 1998 yılında geliştirilmiştir. Ölçek 5 'li yanıt seçenekleri ile 6 alt boyut ve 67 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları, istismarın çocuk üzerindeki fiziksel belirtileri, çocuk istismarına ilişkin çocukta davranışsal belirtiler, ihmalin çocuk üzerindeki belirtileri, istismar ve ihmale yatkın ebeveyn özellikleri, istismar ve ihmale yatkın çocukların özellikleri ve çocuk istismarı ve ihmali ailesel özellikler olarak belirlenmiştir. Ölçeğin toplam cronbach alfa değeri 0.92 bulunmuştur (15).

2.6. Verilerin analizi: Veriler SPSS 23 paket programında yüzdelik, ortalama ve standart sapma, ikili gruplarda bağımlı t testi ile değerlendirildi. Normal dağılım shapiro-wilk testi ile belirlendi. Anlamlılık düzeyi p<0.05 olarak kabul edildi.

2.7. Etik değerlendirilmesi: Çalışma öncesi araştırmacının yapacağı kurumdan ve 18.02.2021 tarihinde 2021/33 karar numarası ile etik kuruldan izin alınmıştır. Ayrıca öğrencilerden de onam alınmıştır. Araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

Tablo 1. Öğrencilerin özellikleri			
Özellik		S	%
Cinsiyet	Kadın	45	80,4
	Erkek	11	19,6
Lise Mezuniyeti	Sağlık Lisesi	42	75
	Anadolu Lisesi	14	25
Çalışma Durumu	Hayır	50	89,3
	Evet Sağlık Alanında	1	1,8
Daha Önce Eğitim Alma Durumu	Evet Sağlık Alanında Değil	5	8,9
	Evet	4	7,1
İstismar Olayını Bildirim Yapma Zorunluluğu	Hayır	52	92,9
	Var	53	94,6
İstismar ve İhmali Tanıma Durumunuz	Yok	3	5,4
	Tanıyabilirim	48	85,7
Bilgi alma ihtiyacı*	Tanıyamam	8	14,3
	Evet	54	96,4
Yaşınız	Hayır	2	3,6
	TOPLAM	56	100
	X±SS	Min	Max
	20,75±1,84	19	32

*İstismar ve İhmal Konusunda Bilgi Almaya İhtiyaç Duyma Durumu

Tablo 2. Çocuk istismarını tanımlamada paramediklerin meslek grupları tercihi	
Hekim	%82,1
Hemşire	%66,1
Paramedik	%75,0
SHU	%94,6
Öğretmen	%75,0
Avukat	%55,4
Psikolog	%96,4
Polis	%32,1

*SHU: Sosyal Hizmet Uzmanı

Tablo 3. Öğrencilerin çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerini tanılama alt ölçek ve genel ölçek puan ortalamalarının karşılaştırılması				
Çocuk istismarı ve İhmalinin Belirti ve Risklerini Tanılama Ölçeği	Eğitim öncesi alınan puan X± SS	Eğitim sonrası alınan puan X± SS	t	p
İstismarın çocuk üzerindeki fiziksel belirtileri	4,00±0,35	4,31±0,39	-5,43	0,000*
İstismara ilişkin çocuktaki davranışsal belirtiler	3,71±0,27	4,07±0,37	-6,55	0,000*
İhmalin çocuk üzerindeki belirtileri	4,10±0,55	4,44±0,51	-4,16	0,000*
İstismar ve ihmale yatkın ebeveyn özellikler	3,50±0,38	4,06±0,56	-7,24	0,000*
İstismar ve ihmale yatkın çocukların özellikleri	3,16±0,44	3,47±0,56	-3,91	0,000*
Çocuk istismarı ve ihmali ailesel özellikler	3,77±0,58	4,26±0,62	-5,34	0,000*
Genel	3,75±0,28	4,14±0,37	-7,58	0,000*

3. BULGULAR

Çalışma 56 öğrenci ile tamamlanmıştır. Katılımcıların %80.4'ünün kadın, %75.0'nin sağlık lisesi mezunu olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin istismar ve ihmal konusunda bilgi almaya ihtiyaç duyma durumu %96,4 oranında evet olarak saptanmıştır (Tablo 1).

Öğrencilerin %94.6'sının sosyal hizmet uzmanlarını ve %96.4'ünün psikologları çocuk ihmal ve istismarını tanılamada yer alması gereken meslek grubu olarak gördükleri bulunmuştur. Paramedik öğrencilerinin %75.0'nin kendilerini çocuk ihmal ve istismarını tanılamada yer alması gereken meslek grubu olarak gördükleri belirlenmiştir (Tablo 2).

Öğrencilerin çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerini tanılama genel ölçek ve alt ölçek puan ortalaması karşılaştırıldığında, genel ölçek ve tüm alt boyutlarda eğitim sonrası ölçek puan ortalamasının, eğitim öncesi puan ortalamasına göre yüksek ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur (Tablo 3) ($p < 0.05$).

4. TARTIŞMA

Paramedik öğrencilerinin yüksek oranda ihmal ve istismar konusunda bilgi almaya ihtiyaç duyduğu ve verilen eğitimin bilgi düzeyini arttırdığı bulunmuştur. Bu bulgular literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

Araştırmada, öğrencilerin %92.9'u çocuk istismarı ve ihmalinin konusunda eğitim almadığını belirtmiştir. Literatürde farklı sağlık alanlarında yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlara rastlanılmıştır. Pehlivan'ın yaptığı çalışmada (16) öğrencilerin %77.8'inin eğitim almadığı, başka bir araştırmada ise öğrencilerin %59.2'sinin eğitim almadığı belirtilmiştir (17). Çocuk istismarı ve ihmalinin tüm toplumu ilgilendiren halk sağlığı sorunu olmakla birlikte, acil bakım ortamlarına yapılan pediatrik yaralanma vakalarının yaklaşık yüzde yedi kadarı çocuk istismarı ve ihmalinin vakalarının bir sonucudur ve bu rakam acil bakım ortamını çocuk istismarının tespiti ve yönetimi için ideal bir ortam haline getirmektedir. Bu amaçla hastane öncesi ve acil serviste hasta ile ilk karşılaşan grup olan paramediklerin çocuk istismarının tespiti ve yönetimini bilmeleri gerekmektedir (18). Yapılan çalışmalarda sağlık alanında lisans eğitiminde çocuk ihmal ve istismarı konusunda eğitim alan kişi sayısının yeterli olmadığı görülmektedir (16, 17). Çocuk istismarı ve ihmale yönelik farkındalık düzeyinin artırılması için özellikle hasta ile ilk karşılaşan grup olan paramedik öğrencilerin öğrenimleri sırasında ve mezuniyet sonrası hizmet içi eğitimlerle bilgi eksikliği giderilmelidir.

Araştırmada, 4 öğrenciden 3'ü paramediklerin çocuk istismar ve ihmalinin tanılamada görevleri olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan başka bir çalışmada %87,7 oranı ile sağlık hizmeti sağlayıcılarının çocuğa kötü muamelelerin önlenmesinde önemli bir rol oynadığı ifade edilmiştir (19). Bu bulgular istismarı fark etmede sağlık profesyonellerinin farkındalıklarını göstermekte ve paramedik öğrencilerin farkındalıkları çocuk istismar ve ihmal belirtilerini tanılamada önemli bir adım olarak görülmektedir. Çocuk istismarı ve ihmalinin vakalarını tespit etmede paramediklerin de sorumlulukları olduğu bilinci, verilen eğitimin etkinliğini olumlu yönde etkilediğini düşündürmektedir.

Araştırmada, öğrencilerin eğitim sonrası genel ölçek ortalama puanları eğitim öncesi genel ölçek ortalama puanlarından yüksek ve gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuş, ayrıca eğitimin tüm alt boyutlarda etkili olduğu görülmüştür. Hemşire öğrenciler ile yürütülen bir çalışmada, öğrencilerin çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerini tanılama genel ölçek bilgi puan ortalamasının eğitim öncesi $3,81 \pm 0,3$ eğitim sonrası $4,59 \pm 0,26$ olduğu ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur (17). Hekimlerin ihmal ve istismar farkındalığını değerlendirmeye yönelik yürütülen tanımlayıcı bir çalışmada ise, pediatri uzmanları genel ölçek ortalama puanlarının $3,87$ çocuk cerrahi uzmanları genel ölçek ortalama puanlarının $3,74$ olduğu görülmüştür (20). Bu sonuçlar sağlık profesyonellerinin eğitim almadan orta düzeyde çocuk ihmal ve istismarı konusunda bilgi sahibi olduğunu ve eğitimin farkındalıklarını arttırdığını göstermektedir. Genel pediatrik popülasyonla karşılaştırıldığında kötü muamele mağdurları, acil servisi yüksek oranda kullandığı için (21) ve acil servise başvuran çocuk istismarı ve ihmalinin vakaları önemli ölçüde daha fazla yaralanma, hastaneye yatma ve ölüm riski ile ilişki olduğu için (22), çocuk mağdurların tanınması ve bunlara müdahale edilmesi kritik öneme sahiptir ve fark edilmeyen çocuklar için önemli olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir (23). Eğitim ile oluşturulmaya çalışılan farkındalık ve bilgi ile olumsuz sağlık sonuçlarının azaltılabileceği düşünülmektedir.

Çalışmanın sınırlılıkları: Çalışma örneklem grubuyla sınırlıdır. Kontrol grubu olmaması çalışmanın genellemesini sınırlandırmaktadır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çocuk istismarı ve ihmalinin belirleme ve tanılamada eksiklikler olduğu ve verilen eğitim ile farkındalıkta artış oluşturduğu görülmektedir. Bu amaçla sağlık profesyonelleri olan paramediklerin ders müfredatına çocuk ihmal ve istismarı konusunun eklenmesi, çalışma hayatında eğitimlerin aralıklı olarak tekrarlanması önerilir.

KAYNAKLAR

1. Kaya A, Karadayı B, Uygun S, Karadayı Ş, Afşin H. Acil servislerde ısırık izlerinin çocuk istismarı açısından değerlendirilmesi. Haseki Tıp Bülteni, 2015; 53: 1181-1186.
2. Aşıröz M. Acil servislere başvuran çocuk ve kadın istismarı olgularına hekimlerin yaklaşımı. Türkiye Klinikleri J Surg Med Sci, 2006; 2(50):39-48.
3. Güler N, Uzun S, Boztaş Z, Aydoğan S. anneleri tarafından çocuklara uygulanan duygusal ve fiziksel istismar/ihmal davranışı ve bunu etkileyen faktörler. C. Ü. Tıp Fakültesi Dergisi, 2002; 24 (3):128 – 134.
4. Acehan S, Bilen A, Ay MO, Gülen M, Avcı A ve ark. Çocuk istismarı ve ihmalinin değerlendirilmesi. Arşiv Kaynak Tarama Dergisi, 2013; 22(4):591-614.
5. Koca M. Çocuk istismarında ihbar yükümlülüğü. İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2012; 3(1): 113-128.
6. Özyürek A, Çetin A, Yıldırım R. Aile hekimi ve öğretmenlerin çocuk ihmal ve istismarı konusundaki görüş ve tutumları. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 2018; 7(1): 436-453.

7. Türk Ceza Kanunu. <http://www.hukuki.net/hukuk/index.php?articl=92&type=print-article> Erişim Tarihi: 30.07. 2020.
8. Vatansver Ü, Duran R, Yolsal E, Aladağ N, Öner N ve ark. Pediatrik acilde çocuk istismarı ve ihmali olasılığını akılda tutalım. Türk Pediatri Arşivi. 2004; 39: 120-4.
9. Turla A. Çocuk istismarı ve ihmali olgularında tıbbi yaklaşım, OMU Tıp Dergisi, 2002;19(4):291-300.
10. Laraque D, DeMattia A, Low C. Forensic child abuse evaluation: a review. Mt Sinai J Med 2006;73: 1138-47.
11. Eviren ÖS, Kirkpatrick eğitim değerlendirme modeli kullanılarak TÜİK'de bir hizmet içi eğitim programının etkinliğinin değerlendirilmesi, The Journal of Limitless Education and Research, 2018;3 (1), 56 – 89.
12. Işık R, Bir İlkokulda okul kazalarının önlenmesine yönelik çocukta çocuğa eğitimin etkinliği, Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2019, Balıkesir.
13. Gürsu S, 0-6 yaş istismar ve ihmalin tanınmasında ebeler verilen eğitimin etkinliğinin değerlendirilmesi, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tez, 2019, İzmir.
14. Doğan P. Annelere ani bebek ölüm sendromu ve güvenli uyku konusunda verilen eğitimin etkinliğinin incelenmesi, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019, İzmir.
15. Uysal A. Çocuk İstismarı ve İhmalinin belirti ve risklerini tanılamada hemşire ve ebelerin bilgi düzeylerinin saptanması. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1998, İzmir.
16. Pehlivan GT. Hemşirelik öğrencilerinin çocuk istismarı ve ihmali konusundaki farkındalık düzeylerinin belirlenmesi ve bu konuda verilen planlı eğitimin etkinliğinin değerlendirilmesi, Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2016, Denizli.
17. Kostak AM, Vatansver C. Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin çocuk istismarı ve ihmali ile ilgili düşünceleri. HSP 2015; 2(1): 1-11.
18. Tara F, Jennifer F. Building workforce capacity to detect and respond to child abuse and neglect cases: A training intervention for staff working in emergency settings in Vietnam. International Emergency Nursing. 2017; 34: 29–35.
19. Pinto L, Lein A, Mahoque R, Wright DW, Sasser SM, et al. A cross-sectional exploratory study of knowledge, attitudes, and practices of emergency health care providers in the assessment of child maltreatment in Maputo, Mozambique. BMC Emergency Medicine. 2018; 18(1): 1-7.
20. Kılıçaslan F, Güngören S, Gökçeoğlu S, Ayaydın H. Şanlıurfa ilinde görev yapan pediatri ve çocuk cerrahi uzmanlarının çocuk istismarı ve ihmali konusunda bilgi düzeyleri ve tutumlarının değerlendirilmesi, Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 2020;17(3):330-334.
21. Hunter AA, Bernstein B. Identification of child maltreatment-related emergency department visits in connecticut, 2011 to 2014. Clinical Pediatrics 2019; 58(9) : 970–976
22. King AJ, Farst KJ, Jaeger MW, Onukwube JI, Robbins JM. Maltreatment-related emergency department visits among children 0 to 3 years old in the united states Child Maltreatment 2015; 20(3): 151-161
23. Tara F, Cathrine F, Nhat TQ, Jennifer F. Clinician response to child abuse presentations in the vietnamese hospital emergency setting. Journal of Interpersonal Violence 2020; 35(21-22): 4216– 4238

S.163

ÖZEL BAKIM GEREKSİNİMİ OLAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİ TARAFINDAN UYGULANAN GELENEKSEL YÖNTEMLERİN VE TAMAMLAYICI TERAPİLERİN BELİRLENMESİ

DETERMINING THE TRADITIONAL METHODS AND COMPLEMENTARY THERAPIES USED BY PARENTS OF CHILDREN WITH SPECIAL HEALTHCARE NEEDS

Gizem Çakır¹, Naime Altay², Ebru Kılıçaslan Törüner³

¹Gazi Üniversitesi, Ankara, ²Gazi Üniversitesi, Ankara, ³Gazi Üniversitesi, Ankara

ÖZET

Giriş ve Amaç: Dünya genelinde özel bakım gereksinimi olan çocukların oranının arttığı bilinmektedir. Ebeveynler, çocuklarının sağlık sorunlarına çözüm bulmak için tıbbi tedavinin yanında farklı tedavi yöntemleri ve destekleyici terapileri araştırabilirler. Bu çalışma, özel bakım gereksinimi olan çocukların ebeveynlerinin uyguladığı geleneksel yöntemlerin ve tamamlayıcı terapilerin ve bunların uygulanma nedenlerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu çalışma, özel bir rehabilitasyon merkezinde çocuğu tedavi alan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 53 ebeveyn ile yürütülmüştür. Çalışma verilerinin toplanmasında çocuklar ve aileleri için hazırlanan, 30 sorudan oluşan tanımlayıcı bilgiler formu ve geleneksel yöntemlerinin ve tanımlayıcı terapilerin kullanımına yönelik veri toplama formu kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmamızdaki çocukların yaş ortalaması 9,50±4,86'dır. Çocukların büyük çoğunluğunun (%81,1) primer bakımı vericisi sadece annesidir. Görüşmeler çoğunlukla anne ile yapılmıştır. Annelerin yaş ortalaması 39,73±10,12 iken babaların yaş ortalaması 42,73±8,89'dur. Annelerin (%39,6) ve babaların (%35,9) büyük çoğunluğu ilkökul mezunudur. Ebeveynlerin %30,1'inin geleneksel yöntemleri ve %67,9'unun tamamlayıcı terapileri uyguladığı belirlenmiştir. Geleneksel yöntemler arasında en fazla hocaya okutmak ve muska yazdırmak bulunmaktadır. Geleneksel yöntemleri uygulama nedeni incelendiğinde ilk sırada zihinsel gelişimine fayda sağlamak, ikinci sırada epileptik nöbetleri önlemek yer almaktadır. Tamamlayıcı terapilerden ilk sırada psikolojik uygulamalar içinde yer alan meditasyon-dua bulunurken; ikinci sırada doğal ürün uygulamaları gelmektedir. Tamamlayıcı terapileri uygulama nedenlerinin başında çocuğun zihinsel gelişimini desteklemek ve mobilitayı desteklemek yer almaktadır. Ayrıca ebeveynler eleştirilmekten ve yanlış anlaşılardan çekinmeleri nedeniyle sağlık profesyonellerine danışmadıklarını ifade etmişlerdir.

Sonuç: Ebeveynlerin önemli bir kısmının çocuklarının zihinsel ve fiziksel iyi oluşu için geleneksel yöntem ve/veya tamamlayıcı terapileri uyguladığı görülmektedir. Ebeveynlerin kullandıkları yöntemler konusunda sağlık profesyonellerini bilgilendirme durumları çok düşüktür. Holistik bakım çerçevesinde geleneksel yöntem ve tamamlayıcı terapi uygulamalarının uzman bir sağlık profesyoneli yönlendirmesinde yapılması önerilmektedir. Ebeveynlerin kullandığı geleneksel yöntem ve tamamlayıcı terapilerin belirlenmesi ve uygun şekilde yönlendirilmesi çocukların sağlığının geliştirilmesine ve iyi-oluşluk düzeylerinin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Özel bakım gereksinimi olan çocuk; ebeveyn; geleneksel yöntem; tamamlayıcı terapi

ABSTRACT

Objectives: It is a well-known fact that the number of children with special healthcare needs is increasing worldwide. This study aimed to determine the traditional methods and complementary therapies applied by the parents of children with special healthcare needs and to reveal the reasons on which these practices are based.

Methods: This descriptive study was conducted with 53 parents who have children with special healthcare needs. The study was conducted at a rehabilitation center. Parents with children with special healthcare needs participated in the study. Data were collected using two forms: a descriptive information form for children and their parents and a data collection form for traditional methods and complementary therapies.

Results: The average age of the children in this study was $9,50 \pm 4,86$. The primary caregiver of most children was the mother. The average age of mothers and fathers was $39,73 \pm 10,12$, $42,73 \pm 8,89$, respectively. Among mothers (39.6%) and fathers (35.9%), primary school graduates were the most common. As a result of the study, it was determined that 30.1% of the parents used traditional methods, and 67.9% of them applied complementary therapies. Traditional methods include faith healing (75%) and resorting to an amulet (50%). When the reasons for applying traditional methods are examined, the first is to provide benefits to the mental development of the child, the second is to prevent seizures. Among the complementary therapies, meditation-prayer, which is one of the mental-physical practices, is in the first place. The second is natural product applications. The first two problems why complementary therapies are used are providing benefits to the mental development of the child, supporting his/her mobility. Additionally 60.4% of parents stated that they did not inform the health professionals because were afraid of criticism and misunderstanding.

Conclusion: It is seen that a significant part of the parents apply traditional methods and/or complementary therapies for the mental and physical well-being of their children. The percentage of parents who inform health professionals about the methods they use is very low. In the context of holistic care, it is recommended that traditional methods and complementary therapies be applied under the guidance of a specialist health professional. Determining traditional methods and complementary therapies used by parents and guiding them in an appropriate way will contribute to improving children's health and increasing well-being levels.

Keywords: Child with special healthcare needs; parent; traditional method; complementary therapy

S.164

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLAR İÇİN DAVRANIŞSAL ESNEKLİK ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE UYARLAMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

TURKISH ADAPTATION OF THE BEHAVIORAL FLEXIBILITY SCALE FOR CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Birgül Vural¹, Nermin Gürhan², Bahadır Geniş³, Gazi Ahmet Özasan⁴

¹Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Tokat, ² Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Tokat, ³Kocaeli Üniversitesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Kocaeli, ⁴Gazi Üniversitesi Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi, Ankara

ÖZET

Amaç: Bu çalışma otizm spectrum bozukluğu (OSB) olan çocuklar için Davranışsal Esneklik Ölçeğinin (ÇDEÖ) Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirliğini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Metadolojik olarak yapılan bu araştırma, 01.03.2021-01.09.2021 tarihleri arasında Karadeniz Bölgesinde yer alan üç ilin İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okul, özel eğitim ve rehabilitasyon kurumlarında özel eğitim almakta olan OSB tanısı almış 254 çocuğun ebeveynleri ile yürütülmüştür. Etik kurul ve kurum izni alınan çalışmada veriler; Çocuk ve Ebeveyn Tanıtıcı Özellikler Formu ve Davranışsal Esneklik Ölçeği (BIS) ile toplanmıştır. Veriler, Kapsam Geçerlik İndeksi (KGI), Kaiser-Meyer-Olkin testi (KMO), Bartlett Küresellik Testi (BKT), faktör analizleri, Cronbach alfa katsayısı, sınıf içi korelasyon katsayıları, eşleştirilmiş örneklerde t testi, Mann-Whitney U testi, Kruskal-Wallis H testi, Dunn-Bonforreni testleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: ÇDEÖ' nün Türk diline uygun, KGI değerinin ≥ 0.85 , KMO katsayısının 0.988 ve BKT test sonuçlarına göre ölçeklerin faktör analizine yine uygun olduğu saptanmıştır ($\chi^2=6727,65$; $df=595$; $p<0,001$). Açıklayıcı faktör analizi sonucunda ölçeği oluşturan maddelerin tek faktör altında toplandığı ve faktör yüklerinin 0,564-0,822 arasında değiştiği bulunmuştur. Sonuç olarak ölçeğin Cronbach

alfa katsayısı 0,97 olarak saptanmıştır. Ölçeğin madde/toplam korelasyon katsayıları 0,544-0,807 arasında bulunmuştur. Test- tekrar ölçümlerde ölçeğin korelasyon katsayıları 0,775 olarak bulunmuştur.

Sonuç: Bu sonuçlara göre, ÇDEÖ' nün Türk kültürü için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu belirlenmiştir. Davranışsal esneklik ölçeğinin OSB tanılı çocuğu olan ebeveynlerde ve diğer gelişimsel engelli çocuklarda davranışsal esneklik düzeyini belirlemek için yapılacak yeni çalışmalarda değerlendirme aracı olarak kullanılabilmesi belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn, geçerlilik-güvenirlilik, otizm spektrum bozukluğu olan çocuk, esneklik, davranış.

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to determine the validity and reliability of the Turkish version of the Behavioral Flexibility Scale (BFS) for children with autism spectrum disorder (ASD).

Method: This methodological study was conducted with the parents of 254 children diagnosed with ASD who were receiving special education in schools and special education and rehabilitation institutions affiliated with the Provincial Directorate of National Education in three provinces in the Black Sea Region between March 1, 2021 and September 1, 2021. At the outset, ethics committee approval and institutional permission were obtained. The study data were collected using a Child and Parent Descriptive Information Form and the Behavioral Flexibility Scale (BFS). Data were analyzed using content validity index (CVI), Kaiser-Meyer-Olkin test (KMO), Bartlett's Test of Sphericity (BTS), factor analysis, Cronbach's alpha coefficient, intra-class correlation coefficients, paired-sample t-test, Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis H test, and Dunn-Bonforreni test.

Results: It was determined that the BFS was appropriate for the Turkish language, the CVI value was ≥ 0.85 , the KMO coefficient was 0.988, and that according to the results of BTS, the scales were appropriate for factor analysis ($X^2=6727.65$; $df=595$; $p<0.001$). As a result of the explanatory factor analysis, it was found that the items on the scale were gathered under a single factor and that the factor loads varied between 0.564 and 0.822. As a result, Cronbach's alpha coefficient of the scale was found to be 0.97. The item/total correlation coefficients of the scale were found to range between 0.544 and 0.807. Correlation coefficients of the scale in test-retest measurements were found to be 0.775.

Conclusion: According to these results, the BFS is a valid and reliable measurement tool for Turkish culture. Behavioral flexibility scale can be used as an assessment tool in future studies to identify the behavioral flexibility level of parents with children with ASD and other developmentally disabled children.

Keywords: Parent, validity-reliability, child with autism spectrum disorder, resilience, behavior.

S.165

ÇOCUĞU OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU TANISI ALMIŞ EBEVEYNLERDE EBEVEYN YETERLİLİK ÖLÇEĞİNİN UYARLAMASI VE EBEVEYN ÖZYETERLİLİĞİNİ YORDAYAN FAKTÖRLER

ADAPTATION OF THE PARENTAL SELF-EFFICACY SCALE IN PARENTS OF CHILDREN DIAGNOSED WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER AND FACTORS PREDICTING PARENTAL SELF-EFFICACY

Birgül Vural¹, Meral Bayat², Yağmur Sezer Efe³

¹Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Tokat, ²Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Kayseri, ³Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Kayseri

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, çocuğu otizm spektrum bozukluğu (OSB) tanısı almış olan ebeveynlerde Ebeveyn Yeterlilik Ölçeğinin (EYÖ) Türkçe formunun geçerlik-güvenirliliğini belirlemek ve ebeveynlerin yeterlilik düzeyini yordayan (psikolojik sağlamlık, mutluluk, kendini toparlama gücü, iyimserlik) faktörlerin rolünü incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Metodolojik ve ilişkisel tarama modeli kullanılarak yapılan bu araştırma, 1 Ocak 2020 – 1 Haziran 2021 tarihleri arasında Karadeniz Bölgesinde yer alan üç ilin İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okul, özel eğitim ve rehabilitasyon kurumlarında özel eğitim almakta olan OSB tanısı almış 742 çocuğun ebeveynleri ile yürütülmüştür. Etik kurul ve kurum izni alınan çalışmada veriler; Çocuk ve Ebeveyn Tanıtıcı Özellikler Formu, Ebeveyn Yeterlilik Ölçeği (EYÖ), Oxford Mutluluk Ölçeği-Kısa Formu (OMÖ-KF), Kendini Toparlama Gücü Ölçeği-Kısa Formu (KTGÖ-KF), Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği (KPSÖ), İyimserlik Ölçeği (İÖ) ve Öz-Denetim Ölçeği (ÖDÖ) ile toplanmıştır. Veriler, Kapsam Geçerlik İndeksi (KGI), Kaiser-Meyer-Olkin testi (KMO), Bartlett Küresellik Testi (BKT), faktör analizleri, Cronbach alfa katsayısı, sınıf içi korelasyon katsayıları, eşleştirilmiş örneklerde t testi, Mann-Whitney U testi, Kruskal-Wallis H testi, Dunn-Bonforreni testi, Spearman korelasyon analizi ve Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi testleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: EYÖ'nün Türk diline uygun, KGI değerinin ≥ 0.84762 , KMO katsayısının 0.914 ve BKT'nin istatistiksel olarak önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.001$). EYÖ'nün tüm faktör yüklerinin 0.560-0.821 arasında ve Cronbach Alpha katsayısının 0.70 olduğu saptanmıştır. Ayrıca, EYÖ toplam, EYÖ Mevcut Duruma Uyum Sağlama ve EYÖ Bakımda Mükemmellik puanları ile OMÖ-KF, KTGÖ-KF, KPSÖ

ve İÖ toplam puanları arasında pozitif yönlü ilişki bulunmuştur ($p<0.05$). KTGÖ-KF, İÖ ve OMÖ-KF puanlarının artması EYÖ toplam puanlarını istatistiksel olarak arttırmaktadır.

Sonuç: Bu sonuçlara göre, EYÖ'nün Türk kültürü için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu belirlenmiştir. Ayrıca kendini toparlama gücü, iyimserlik ve Oxford mutluluk puanlarının artması ebeveyn yeterliliğini arttırmaktadır. Ebeveyn yeterliliği üzerinde en etkili faktörün kendini toparlama gücü olduğu belirlenmiştir. EYÖ'nün OSB tanılı çocuğu olan ebeveynlerde ebeveyn yeterliliğini belirlemek için yapılacak yeni çalışmalarda değerlendirme aracı olarak kullanılabilirliği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn, geçerlilik-güvenirlilik, otizm spektrum bozukluğu olan çocuk, özyeterlilik

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to determine the validity and reliability of the Turkish version of the Parental Self-Efficacy Scale (PSES) in parents whose children were diagnosed with autism spectrum disorder (ASD) and to examine the role of factors that predict parents' level of self-efficacy (psychological resilience, happiness, self-recovery power, optimism).

Method: A methodological and correlational screening model was used in the study, and it was conducted with parents of 742 children with ASD who received special education in schools and special education and rehabilitation institutions affiliated with the Provincial Directorate of National Education in three provinces in the Black Sea Region between January 1, 2020 and June 1, 2021. In the study, for which ethics committee and institutional permission were obtained, data were collected using a Child and Parent Descriptive Information Form, the Parental Self-Efficacy Scale (PSES), the Oxford Happiness Questionnaire-Short Form (OHQ-SF), the Self-Recovery Scale-Short Form (SRS-SF), the Brief Psychological Resilience Scale (BSRS), the Optimism Scale (OS), and the Self-Control Scale (SCS). Study data were analyzed using the Content Validity Index (CVI), Kaiser-Meyer-Olkin test (KMO), Bartlett's Test of Sphericity (BTS), factor analyses, Cronbach's alpha coefficient, intra-class correlation coefficients, paired samples t-test, Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis H test, Dunn-Bonforreni test, Spearman correlation analysis, and Multiple Linear Regression Analysis.

Results: It was found that the PSES was suitable for the Turkish language, CVI value was ≥ 0.84762 , KMO coefficient was 0.914, and BTS was statistically significant ($p<0.001$). All factor loads of the PSES were found to range between 0.560 and 0.821, and Cronbach's Alpha coefficient was 0.70. In addition, a positive correlation was found between the PSES total, PSES Adaptation to Current Situation, and PSES Excellence in Care scores and the scores on the total OHQ-SF, SRS-SF, BSRS, and OS ($p<0.05$). The increase in SRS-SF, OS, and OHQ-SF scores increased the total PSES scores statistically.

Conclusion: According to these results, the PSES is a valid and reliable measurement tool for Turkish culture. In addition, an increase in self-recovery power, optimism, and Oxford happiness scores increases parental self-efficacy. The most effective factor in parental self-efficacy is the self-recovery power. In conclusion, the PSES can be used as an assessment tool in new studies to determine parental self-efficacy in parents of children with ASD.

Keywords: Parent, validity-reliability, child with autism spectrum disorder, self-efficacy

S.166

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNE UYGULANAN "GRUP DANIŞMANLIĞI EĞİTİM PROGRAMI" NİN EBEVEYNLERİN PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK, YAŞAM DOYUMU VE AİLE FONKSİYONELLİĞİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF "GROUP COUNSELING TRAINING PROGRAM" APPLIED TO PARENTS OF CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER ON PSYCHOLOGICAL RESILIENCE, LIFE SATISFACTION AND FAMILY FUNCTIONALITY OF PARENTS

Selma Sabancıoğulları¹, Ferdağ Yıldırım²

¹Cumhuriyet Üniversitesi Suşehri Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Sivas, ²Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Sivas

ÖZET

Giriş ve Amaç: Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocukların ebeveynlerinin, normal çocukların ebeveynlerinden daha yüksek bakım verme stresi ve yetersiz ebeveynlik hissi yaşadıkları bilinmektedir. Çalışmanın amacı OSB olan çocukların ebeveynlerine uygulanan "grup danışmanlığı eğitim programı" (GDEP) nin ebeveynlerin psikolojik sağlamlık, yaşam doyumu ve aile işlevselliğine etkisini incelemektir.

Yöntem: OSB olan çocukların ebeveynleri ile deneysel olarak yapılan çalışma, çocuğu 3-18, kendisi 18-60 yaş aralığında, evli, en az ilköğretim mezunu, ruhsal hastalığı olmayan, daha önce OSB ile ilgili bir eğitim programına katılmamış ve bu araştırmaya katılmayı kabul eden 30 ebeveyn ile yürütülmüştür. Veriler, 'Kişisel Bilgi Formu', 'Psikolojik Sağlamlık Ölçeği', 'Yaşam Doyum Ölçeği' ve 'Aile Değerlendirme Ölçeği' kullanılarak toplanmıştır. Çalışma grubunu oluşturan anne ve babalara, on hafta süresince haftada bir oturum olacak şekilde "GDEP" uygulanmıştır. "GDEP" alanında uzman üç akademisyenden içerikle ilgili uzman görüşü alınarak araştırmacılar tarafından

literatüre dayalı olarak oluşturulmuştur. “GDEP” OSB tanısı alındığında yaşanan duygular/verilen tepkiler, kendini tanıma, etkili iletişim, eş ilişkileri, toplumsal damgalanma ve izolasyonla baş etme, problem çözme, duygu (öfke) kontrolü, çocuktaki davranış problemlerini yönetme, çocuklarda cinsel gelişim/ergenlik belirtilerini yönetme, OSB olan bireyin sahip olduğu haklar gibi konu başlıklarından oluşturulmuştur. Bulgular: Bu çalışmadaki çocukların yaşları 4-14, OSB tanısı almaları 2-10 yıl arasında değişmektedir. Ebeveynlerin yaş ortalaması 38.81 ± 8.10 , % 50’si kadın, % 50’si erkektir. Kontrol grubundaki ebeveynlerin yaş ortalaması 38.64 ± 5.98 , % 42.9’u kadın, % 57.1’i erkektir. “GDEP” çalışma grubundaki ebeveynlerin psikolojik sağlamlık düzeylerini kontrol grubuna göre anlamlı derecede arttırmıştır. Çalışma ve kontrol grubunun eğitim öncesi aile değerlendirme ölçeği alt boyut puan ortalamaları arasında fark olmazken, eğitim sonrasında çalışma grubunun aile değerlendirme ölçeği problem çözme, iletişim, roller ve davranış kontrolü alt boyut puan ortalamaları kontrol grubuna göre olumlu olarak anlamlı düzeyde daha düşük saptanmıştır. Program, ebeveynlerin yaşam doyum seviyelerinde kontrol grubuna göre önemli bir farklılık yaratmamıştır.

Sonuç: “GDEP” psikolojik sağlamlığı geliştirmede etkilidir. Ayrıca program aile içi ilişkileri geliştirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Otizm, Ebeveyn, Grup Danışmanlığı Eğitim Programı, Psikolojik Sağlamlık, Yaşam doyumunu, Aile İşlevselliği

ABSTRACT

Introduction and Aim: It is known that parents of children with Autism Spectrum Disorder experience higher levels of caregiving stress and inadequate parenting than parents of normal children. The aim of the study is to examine the effect of the “group counseling education program” (GDEP) applied to the parents of children with ASD on the psychological resilience, life satisfaction and family functionality of the parents.

Method: Experimental study with parents of children with ASD, children between the ages of 3-18, 18-60 years old, married, at least primary school graduate, no mental illness, never participated in a training program related to ASD and those who agreed to participate in this research. It was conducted with 30 parents. Data were collected using the ‘Personal Information Form’, the ‘Psychological Resilience Scale’, the ‘Satisfaction with Life Scale’ and the ‘Family Assessment Scale’. “GDEP” was applied to the mothers and fathers in the study group, as one session per week for ten weeks. “GDEP” was created by the researchers based on the literature by taking expert opinion on the content from three academicians who are experts in the field. Emotions/reactions experienced when diagnosed with “GDEP” ASD, self-knowledge, effective communication, spouse relationships, coping with social stigma and isolation, problem solving, emotion (anger) control, managing behavioral problems in children, managing sexual development/adolescence symptoms in children, It is composed of topics such as the rights of the individual with ASD. Results: The ages of the children in this study ranged from 4-14 years, and the diagnosis of ASD ranged between 2-10 years. The average age of the parents was 38.81 ± 8.10 years, 50% female and 50% male. The mean age of the parents in the control group was 38.64 ± 5.98 years, 42.9% female and 57.1% male. “GDEP” significantly increased the resilience levels of parents in the study group compared to the control group. While there was no difference between the pre-training family evaluation scale sub-dimension mean scores of the study and control groups, the family rating scale problem solving, communication, roles and behavior control sub-dimension mean scores of the study group after the training were found to be significantly lower than the control group. The program did not create a significant difference in the life satisfaction levels of the parents compared to the control group.

Conclusion: “GDEP” is effective in improving resilience. In addition, the program has improved family relations.

Keywords: Autism, Parent, Group Counseling Education Program, Psychological Resilience, Life satisfaction, Family relations

S.167

ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN ERGENLERİN EBEVEYNLERİNİN CİNSEL GELİŞİME GEÇİŞLE İLGİLİ DENEYİMLERİ: GEÇİŞLER TEORİSİ TEMELLİ NİTEL BİR ÇALIŞMA

EXPERIENCES OF PARENTS OF ADOLESCENTS WITH INTELLECTUAL DISABILITIES REGARDING THE TRANSITION TO SEXUAL DEVELOPMENT: A TRANSITIONS THEORY-BASED QUALITATIVE STUDY

Nimet Karataş¹, Ayşegül İşler Dalgıç²

¹Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya, ²Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada, zihinsel yetersizliği olan ergenlerin ebeveynlerinin cinsel gelişime geçiş sürecine yönelik deneyimlerinin keşfedilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışma, tanımlayıcı-yorumlayıcı yaklaşım kullanılarak, Meleis’in geçişler teorisi çerçevesinde yapılandırılmıştır. Örneklem seçimi için amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veriler, Şubat 2021 ile Nisan 2021 tarihleri arasında yarı yapılandırılmış bireysel görüşmeler (n = 11) ve araştırmacı gözlemleri ile elde edilmiştir. Analiz için tümevarımsal bir içerik analizi yaklaşımı kullanılmıştır.

Bulgular: Verilerin analizi ile üç ana tema elde edilmiştir: geçiş sürecini yönlendiren ebeveyn faktörleri, geçiş sürecine ilişkin ebeveynlerin

gereksinimleri ve geçiş sürecinin sonuçları. Buna ek olarak, çoğu ebeveyn, kendi çocuklarının, yetişkinliğin getirdiği zorluklarla başa çıkma becerileri ile ilgili endişeler nedeniyle geçiş sürecinin ardından kendilerini yeniden şekillendirmek için çaba gösterdiğini ifade etmiştir.

Sonuçlar: Orta düzey geçişler teorisi bağlamında ele alındığında, zihinsel yetersizliği olan ergenlerin cinsel gelişime geçiş sürecine ilişkin ebeveyn deneyimlerinin değişen belirsizlik düzeylerinden kaynaklandığı ve her bir ebeveynin durumuna, tercihlerine ve aile gereksinimlerine bağlı olduğu düşünülmektedir. Zihinsel yetersizliği olan ergenlerin cinsel gelişiminin ebeveynler üzerindeki etkisini derinlemesine anlamak ve araştırmak için Meleis'in geçiş teorisinden yararlanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel gelişim, ebeveyn, ergen, geçişler teorisi, nitel araştırma, zihinsel yetersizlik

ABSTRACT

Background: To describe of the experiences of parents regarding the transition to sexual development of their adolescents with intellectual disabilities who are 15–19 years old.

Methods: This study employs a descriptive interpretative approach and uses Meleis's transitions theory as its theoretical frame of reference. This study uses purposive sampling methods for recruitment. We collected data through individual semi-structured interviews (n = 11) and researcher observations between February 2021 and April 2021 and employed an inductive content analysis approach.

Results: Three main themes emerged from the data: parental factors driving the transition process, parents' needs regarding the transition process, and outcomes of the transition process. In addition, most parents struggled to remodel their identities following the transition due to concerns over their adolescent's ability to cope with the challenges of adulthood.

Conclusion: Considered in the context of middle-range transitions theory, we suggest that parental experiences regarding adolescents' transition to sexual development stem from varying levels of uncertainty and depend on the situation, preferences, and family needs of each individual parent. It is useful to utilise Meleis's transitions theory to understand deeply and explore the impact of the sexual development of adolescents with intellectual disabilities on parents.

Keywords: Adolescent, intellectual disability, parent, qualitative research, sexual development, transitions theory

S.168

6-17 YAŞ ARASINDAKİ NORMAL GELİŞİM GÖSTEREN VE ÖZEL GEREKSİNİMİ OLAN ÇOCUK-ANNE-BABA İLİŞKİLERİNİN İNCELENMESİ

EXAMINATION OF PARENT-PARENT RELATIONSHIPS OF CHILDREN AGED 6-17 WITH NORMAL DEVELOPMENT AND SPECIAL NEEDS

Serap Çetin¹, Ferdağ Yıldırım², Şeyma Alan³

¹Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi, Sivas, ²Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Sivas, ³Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Sivas

ÖZET

Amaç: Normal gelişim gösteren çocukların anne ve babaları, çocuklarının sağlıklı gelişimleri için gerekli olan sevgi, sıcaklık, güven ve diğer gereksinimlerini karşılamada gerekli sorumlulukları üstlenebilirken, çocuğun özel gereksinimli olması anne baba çocuk ilişkilerinde güçlükler yaşanmasına neden olabilmektedir. Bu araştırmanın amacı, özel gereksinimi olan ve normal gelişim gösteren çocuk-anne-baba ilişkilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesidir. Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı olan bu araştırmanın katılımcılarını, 6-17 yaşları arasında özel gereksinimli çocuğu olan 266 anne baba ve 6-17 yaşları arasında normal gelişim gösteren 266 çocuğun anne babaları olmak üzere toplamda 532 anne baba oluşturmuştur. Araştırma verilerinin toplanmasında kişisel bilgi formu ve Çocuk-Anababa İlişki Ölçeği (ÇAİÖ) kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemlerin yanı sıra, bağımsız örneklem-T testi, Anova ve post-hoc analizleri uygulanmıştır. Bulgular: Bu araştırmanın sonucunda normal gelişim gösteren çocukların anne babaları ile ilişkilerinin (47.51 ± 12.43), özel gereksinimli çocukların anne babaları ile ilişkilerine (60.98 ± 11.66) göre daha olumlu olduğu, özel gereksinimli çocukların yaşları ve özel eğitim alma durumu ile ÇAİÖ toplam puanı arasında (p=0.003) istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır.

Normal gelişim gösteren çocukların annelerinin yaşı (p=0.722), aile yapısı (p=0.372) ve anne babalarının gelir düzeyi (p=0.372) ile ÇAİÖ toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yok iken (p>0.05), özel gereksinimi olan çocukların annelerinin yaşı ile ÇAİÖ (p=0.006), aile yapısı ile ÇAİÖ (p=0.018) ve ailelerinin gelir düzeyi ile ÇAİÖ toplam puan (p=0.029) ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu (p<0.05 (p>0.05) belirlenmiştir. Sonuç: Özel gereksinimi çocukları olan anne babaların çocuklarıyla nasıl bir ilişkileri olduğunun belirlenmesi çocuk ve anne baba ilişkisini olumlu yönde etkileyebilecek hemşirelik bakımının planlanması önemli bir gereksinimdir.

Anahtar Kelimeler: Özel Gereksinimi Olan Çocuk, Normal Gelişim Gösteren Çocuk, Çocuk-Anne Baba İlişkileri, Hemşirelik

ABSTRACT

Aim: While the parents of normally developing children can take the necessary responsibilities to meet the love, warmth, trust and other needs necessary for the healthy development of their children, the special needs of the child may cause difficulties in parent-child relationships. The aim of this study is to comparatively examine the relationships between parents and children with special needs and with normal development. **Materials and Methods:** The participants of this descriptive study consisted of 532 parents, 266 parents of children with special needs between the ages of 6-17 and parents of 266 children between the ages of 6-17 with normal development. Personal information form and Child-Parent Relationship Scale (CIAS) were used to collect research data. In the analysis of the data, besides descriptive statistical methods, independent sample-T test, Anova and post-hoc analyzes were applied. **Results:** As a result of this study, the relationship between the parents of the children with normal development (47.51 ± 12.43) and the parents of the children with special needs were more positive (60.98 ± 11.66) compared to the parents of the children with special needs. ($p=0.003$) a statistically significant difference was found.

While there was no statistically significant difference between the age of the mothers ($p=0.722$), family structure ($p=0.372$), income level of the parents ($p=0.372$) and the total score of the BAI of the children with normal development ($p>0.05$), It was determined that there was a statistically significant difference ($p<0.05$ ($p>0.05$)) between the age of the children's mothers and the mean SAI ($p=0.006$), the family structure and the AAS ($p=0.018$), and the income level of the families and the total score of the SSAS ($p=0.029$). **Conclusion:** It is an important requirement to determine the relationship of parents with special needs children with their children and to plan nursing care that can positively affect the relationship between the child and the parent.

Keywords: Child with Special Needs, Normally Developing Child, Child-Parent Relations, Nursing

S.169

ÖZEL GEREKSİNİMİ OLAN VE OLMAYAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN ÇOCUK İLİŞKİLERİ, EVLİLİK UYUMLARI VE BAĞLANMA STİLLERİ

CHILD RELATIONSHIPS, MARITAL HARMONY AND ATTACHMENT STYLES OF PARENTS OF CHILDREN WITH AND WITHOUT SPECIAL NEEDS

Bahar Aksoy¹, Hacer Kobya Bulut²

¹Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Gümüşhane, Türkiye,

²Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Trabzon, Türkiye

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı özel gereksinimi olan ve olmayan çocukların ebeveynlerinin çocuk ilişkilerini, evlilik uyumlarını ve bağlanma stillerini belirlemektir.

Gereç ve Yöntem: Araştırma Mart-Eylül 2019 tarihleri arasında Milli Eğitim Müdürlüğü'nde eğitim gören 100 Özel Gereksinimi Olan Çocuk (ÖGÇ) ve 114 Özel Gereksinimi Olmayan Çocuk (ÖGOÇ)'ye sahip 214 anne ile yapıldı. Araştırma verileri, "Özel Gereksinimi Olan ve Olmayan Çocuk-Ebeveyn Tanıtım Formu, Çocuk Ana-Baba İlişki Ölçeği, Çift Uyum Ölçeği ve İlişki Ölçekleri Anketi" ile toplandı. Verilerinin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Student t testi, Mann-Whitney U testi, Kruskal Wallis testi, Ki-Kare ve Spearman korelasyon analizi kullanıldı.

Bulgular: Araştırmada kontrol değişkenler açısından ÖGÇ ve ÖGOÇ grupları arasında farkın olmadığı belirlendi. ÖGÇ'ye sahip annelerin ÇAIÖ toplam ($t=40.229$; $p<0.01$), çatışma ($t=35.867$; $p<0.01$), olumlu ilişki ($t=21.891$; $p<0.01$), İÖA toplam ($t=22.506$; $p<0.01$), kayıtsız bağlanma ($t=15.723$; $p<0.01$), saplantılı bağlanma ($t=15.988$; $p<0.01$) ve korkulu bağlanma ($t=21.518$; $p<0.01$) puan ortalamaları ÖGOÇ'ye sahip annelere göre yüksekti ve farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptandı. ÖGOÇ'ye sahip annelerin ÇUÖ toplam ($t=-20.656$; $p<0.01$), fikir birliği ($t=-5.025$; $p<0.01$), çift doyumu ($t=-18.247$; $p<0.01$), çift bağlılığı ($t=-25.215$; $p<0.01$) ve duygusal ifade ($t=-10.277$; $p<0.01$) puan ortalamaları ÖGÇ'ye sahip annelere göre yüksekti ve farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlendi. ÖGOÇ'ye sahip annelerin güvenli bağlanma puan ortalaması ÖGÇ'ye sahip annelere göre daha yüksekti ancak istatistiksel olarak anlamlı olmadığı saptandı ($p>0.05$). ÖGÇ ile anne arasındaki olumlu ilişki arttıkça ebeveynlerin evlilik uyumlarının arttığı ($r=-0.19$, $p<0.05$), kayıtsız bağlanma ($r=0.31$, $p<0.05$), saplantılı bağlanma ($r=0.31$, $p<0.05$) ve korkulu bağlanmanın ($r=0.22$, $p<0.05$) azaldığı belirlendi ($p<0.05$). Ayrıca ÖGÇ'ye sahip annelerin evlilik uyumları arttıkça kayıtsız bağlanmanın azaldığı görüldü ($r=-0.24$; $p<0.05$).

Sonuçlar: ÖGÇ'ye sahip olan annelerin çocuk ilişkilerinin daha olumsuz, evlilik uyumlarının kötü ve çocuklarına güvensiz bağlandıkları belirlendi. Annelerin ÖGÇ ile olumlu ilişkiler kurması, güvenli bağlanma geliştirebilmesi ve evlilik uyumlarının artması için hemşireler ebeveynlere psikolojik danışma hizmetleri ve eğitim müdahaleleri sağlamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Bağlanma, çocuk, ebeveyn, ebeveyn-çocuk ilişkileri, evlilik ilişkileri

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to determine the child relationships, marital adjustment and attachment styles of the parents of children with and without special needs.

Materials and Methods: The study was carried out with 214 mothers with 100 children with special needs (CSN) and 114 children with no special needs (CNSN) studying at the Directorate of National Education between March-September 2019. The study data were collected with the "Child-Parent Information Form with and without Special Needs, Child Parent Relationship Scale, Dyadic Adjustment Scale and Relationships Scale Questionnaire". Descriptive statistics, Student's t test, Mann-Whitney U test, Kruskal Wallis test, chi-square and Spearman correlation analysis were used in the analysis of the data.

Results: In the study, it was determined that there was no difference between the CSN and CNSN groups in terms of control variables. CPRS total ($t=40.229$; $p<0.01$), conflict ($t=35.867$; $p<0.01$), positive relationship ($t=21.891$; $p<0.01$), RSQ total ($t=22.506$; $p<0.01$), dismissing attachment ($t=15.723$; $p<0.01$), preoccupied attachment ($t=15.988$; $p<0.01$), and fearful attachment ($t=21.518$; $p<0.01$) means scores of the mothers with CSN were higher than those of the mothers with CNSN, and the difference was found to be statistically significant. DAS total ($t=-20.656$; $p<0.01$), consensus ($t=-5.025$; $p<0.01$), dyadic satisfaction ($t=-18.247$; $p<0.01$), dyadic bonding ($t=-25.215$; $p<0.01$) and affectional expression ($t=-10.277$; $p<0.01$) means scores of the mothers with CNSN were higher than those of the mothers with CSN, and the difference was found to be statistically significant. The mean secure attachment score of the mothers with CNSN was higher than the mothers with CSN, but it was not found to be statistically significant ($p>0.05$). As the positive relationship between the CSN and the mother increased, marital adjustment ($r=-0.19$, $p<0.05$), dismissive attachment ($r=0.31$, $p<0.05$), preoccupied attachment ($r=0.31$, $p<0.05$) of the increased and fearful attachment ($r=0.22$, $p<0.05$) decreased.

Conclusions: It was determined that mothers with CSN had more negative child relationships and marital harmony, and insecure attachment to their children. Nurses should provide psychological counseling services and educational interventions to parents so that mothers can establish positive relationships with CSN, develop secure attachment, and increase marital adjustment.

Keywords: Attachment, child, parent, parent-child relationship, marital relationship.

S-170

KORUNMAYA İHTİYACI OLAN 12-18 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN RİSKLİ SAĞLIK DAVRANIŞLARININ VE AKRAN BASKISININ DEĞERLENDİRİLMESİ

ASSESSMENT OF RISKY HEALTH BEHAVIORS AND PEER PRESSURE OF 12-18 YEARS OLD CHILDREN IN NEED OF PROTECTION

Zahide İyi¹, İlknur Kahriman²

¹Akdeniz Üniversitesi, Antalya, ²Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı korunmaya ihtiyacı olan 12-18 yaş grubu çocukların riskli sağlık davranışlarını ve akran baskısını değerlendirmektir.

Yöntem: Araştırma, Trabzon ilinde korunmaya ihtiyacı olan gönüllü 85 çocuk ile yürütüldü. Veriler çocukların kimlik bilgilerinin ve özel hayatlarının gizliliğine riayet edilerek, ses ve görüntü kaydı alınmaksızın ve fotoğraf çekimi yapılmaksızın, kurum yöneticilerinin gözetiminde ve denetiminde uygun tarih ve saat belirlenerek kurum işleyişi ve çocukların günlük yaşam programını aksatmayacak şekilde mesai saatleri içerisinde her çocukla araştırmacı tarafından yüz yüze anket uygulanarak toplandı. Araştırmaya başlamadan önce etik kurul onayı, çalışmanın yürütüldüğü kurumdan yazılı izin ve katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alındı. Verilerin toplanmasında literatür ışığında ve müdürlük bünyesinde çalışan uzmanların görüşleri alınarak araştırmacılar tarafından oluşturulan "Tanımlayıcı Bilgi Formu", "Riskli Sağlık Davranışları Anketi" ve "Akran Baskısı Anketi" kullanıldı.

Bulgular: Çocukların yaş ortalamasının 15.73 ± 1.78 , %54.1'inin kız, %34.1'inin kilo açısından riskli grupta olduğu saptandı. Çocukların %5.9'u genel sağlık durumunu kötü olarak algıladığını ve %64.7'si bir sağlık problemi olduğunu belirtti. Çocukların %61.2'sinin kahvaltı yapmadan okula gittiği, %68.2'sinin öğün atladığı saptandı. Çocukların %54.1'i tehlikeli sporlar yaptığını, %43.5'i düzenli uyku uyumadığını, %67.1'i tuvalete girmeden önce ellerini yıkamadığını ve %42.4'ü yemek yedikten sonra dişlerini fırçalamadığını belirtti. Çocukların %27.1'i doktora danışmadan ağrı kesici kullandığını, %20.0'i sağlık personeline danışmadan diyet yaptığını, %14.1'i kilo vermek veya kilosunu korumak için kustuğunu ifade etti. Çocukların %21.1'i akran baskısı gördüğünü, %56.5'i kendisinden farklı düşünen akranlarıyla düşüncelerini paylaşmadığını, %34.1'i akranlarının onun düşüncelerine saygı göstermediğini, %37.6'sı akran grubunun dışına itilip yalnız kaldığını, %36.5'i akranlarının özel eşyalarına zarar verdiklerini belirtti.

Sonuç: Korunmaya ihtiyacı olan çocukların birtakım riskli sağlık davranışlarına sahip olduğu ve düşük düzeyde akran baskısı gördüğü saptandı.

Anahtar Kelimeler: Akran baskısı, çocuk, riskli sağlık davranışı

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to evaluate the risky health behaviors and peer pressure of 12-18 year old children in need of protection.

Method: The study was conducted with 85 volunteer children in need of protection in Trabzon province. Considering the confidentiality of children's personal information and private life, without sound and video recording and taking pictures, at the agreed date and time under the supervision of the executives of the institution, the data were collected by the researcher through a face-to-face questionnaire applied to each child within working hours so as not to interfere with the functioning of the institution and the daily life program of the children. Before starting the research, ethics committee approval, written permission from the institution where the study was conducted and informed consent were obtained from the participants. "Descriptive Information Form", "Risky Health Behavior Questionnaire" and "Peer Pressure Questionnaire" formed by the researchers were used in the data collection in the light of literature and the opinions of the experts working in the directorate.

Results: The mean age of the children was 15.73 ± 1.78 , 54.1% were girls and 34.1% were at risk of weight gain. 5.9% of the children perceived their general health as bad and 64.7% stated that they had a health problem. It was found that 61.2% of the children went to school without breakfast and 68.2% skipped meals. It was determined that 54.1% of the children did dangerous sports and 43.5% did not sleep regularly. 67.1% of children did not wash their hands before going to the toilet, 42.4% said that they did not brush their teeth after eating, 27.1% of the children used painkillers without consulting a doctor, 20.0% went on a diet without consulting the health care staff, 14.1% said they vomited to lose weight or to maintain weight. 21.1% of the children stated they were under peer pressure, 56.5% said that they did not share their thoughts with their friends who thought differently, 34.1% stated that their friends did not respect their thoughts, 37.6% said they were pushed out of the group of friends and 36.5% of stated that their friends damaged their personal belongings.

Conclusion: It was determined that children in need of protection had some risky health behaviors and had low peer pressure.

Keywords: Child, peer pressure, risky health behaviour

S.171

PEDİATRİ HEMŞİRELİĞİ DERSİ ALAN ÖĞRENCİLERİN OKUL SAĞLIĞI (OÇEM) STAJI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

OPINIONS OF STUDENTS TAKING PEDIATRIC NURSING COURSE ABOUT SCHOOL HEALTH (OÇEM) INTERNSHIP: A QUALITATIVE STUDY

Sevda Arslan¹, Sefa Sobcalı², Esra Biriktir³, Feyza Demir⁴

¹Düzce Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Düzce, ²Kocaeli Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, Avrupa Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Kocaeli, ³Kocaeli Devlet Hastanesi, Kocaeli, ⁴Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, bir Sağlık Bilimleri Fakültesi pediatri dersi üçüncü sınıf hemşirelik öğrencilerinin okul/oçem (Otuzmlı Çocuklar Eğitim Merkezi) stajlarının pediatri dersine ve mesleki gelişimlerine katkısına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Niteliksel tanımlayıcı olarak planlanan araştırma evrenini, bir Sağlık Bilimleri Fakültesi pediatri okul/oçem stajına çıkan üçüncü sınıf hemşirelik öğrencilerinden araştırmaya katılmayı kabul eden 25 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak "Kişisel Bilgi Formu" ve yarı yapılandırılmış "Rehber Görüşme Formu" kullanılmıştır. Formda katılımcıların pediatri okul stajına ilişkin görüş, düşünce ve algılarını belirlemek için açık uçlu sorular bulunmaktadır. Görüşmeden elde edilen veriler tematik bir yaklaşım kullanılarak nitel içerik analiziyle tanımlanmıştır.

Bulgular: Araştırmada elde edilen veriler ile öğrencilerin okul/oçem stajına ilişkin görüşlerinin analiz edilmesi sonucu ana ve alt temalar oluşturulmuştur. Oluşturulan temalar; "Pediatri okul stajında yaşanan zorluklar; çocuğun kendisine ve başkasına zarar vermesine ilişkin endişe, öğrencilerin özel çocuklara verilecek hemşirelik bakımını daha zor algılamaları, Pediatri okul stajının katkısı; klinikte karşılaştıkları özel çocuklarla iletişim kurabilme, otuzmlı çocuklara nasıl hemşirelik bakımı verileceğini bilme, özel gereksinimli çocuklara bakım vereceği için mutlu olma, okul stajında hemşireliğin eğitimi rolünü daha iyi anlama, Öğrencilerin pediatri okul stajı ile ilgili görüşleri ve önerileri; okul stajı öncesi hazırlıklar yapılması, okul staj süresinin uzatılması, okul hemşiresinin özel eğitim okullarında gerekliliği" şeklindedir.

Sonuç: Elde edilen bu verilere göre okul/oçem stajı; hemşirelik öğrencilerinin özel çocuklarla etkileşime girebilmesini sağlayarak pediatri hemşireliğine katkısının değerlendirilmesi ve gelişiminin planlanması için önemli bir çerçeve oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Pediatri hemşireliği, hemşirelik stajı, oçem

ABSTRACT

Purpose: This study was planned to determine the opinions of third-year nursing students in a Faculty of Health Sciences on the

contribution of school/ocem (Education Center for Children with Autism) internships to the pediatrics course and their professional development.

Method: The population of the research, which was planned as a qualitative descriptive study, consists of 25 third-year nursing students who accepted to participate in the research, who went to a Faculty of Health Sciences pediatric school/teaching internship. "Personal Information Form" and semi-structured "Guide Interview Form" were used as data collection tools. In the form, there are open-ended questions to determine the participants' opinions, thoughts and perceptions about the pediatric school internship. The data obtained from the interview were defined by qualitative content analysis using a thematic approach.

Findings: The primary and sub-themes were formed as a result of the analysis of the data obtained in the research and the opinions of the students about the school/ocem internship. The themes created; "Difficulties in pediatric school internship; Concern about the child harming himself and others, students' perception of nursing care for special children more difficult, Contribution of Pediatrics school internship; being able to communicate with special children they encounter in the clinic, knowing how to give nursing care to children with autism, being happy to care for children with special needs, better understanding the role of nursing as an educator in school internship, Students' opinions and suggestions about pediatric school internship; making preparations before school internship, extending the school internship period, the necessity of the school nurse in special education schools".

Conclusion: According to these data obtained, school/ocem internship; It provides an important framework for evaluating the contribution of nursing students to pediatric nursing and planning its development by enabling nursing students to interact with special children.

Keywords: Pediatric nursing, nursing internship, ocem

S.172

ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİNDE GÜNCEL İNTERAKTİF ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ: TERSİNE ÇEVİRİLMİŞ SINIF VE JIGSAW

CURRENT INTERACTIVE TEACHING METHODS IN PEDIATRIC NURSING: FLIPPED CLASSROOM AND JIGSAW

Tufan Aslı Sezer¹, Figen Işık Esenay²

¹Ankara Üniversitesi, Ankara, ²Ankara Üniversitesi, Ankara

ÖZET

Giriş: Çocuk hemşirelerinin, hastalarının sağlık sorunlarını saptama ve bakım verme sürecinde eleştirel düşünme, problem çözme, klinik karar verme ve etkili iletişim becerileri gibi niteliklere sahip olmaları beklenmektedir. Bu nedenle, verilen hemşirelik eğitiminin bu hedef özellikleri kazandırabilecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Bu tarz özelliklerin kazandırılması için öğrencinin derste aktif öğrenme ve katılımı önemlidir. Ancak geleneksel eğitim yöntemleri, kalabalık sınıflar ve günümüzde pandemi nedeniyle yürütülen uzaktan eğitim şartları, bu özelliklerin kazandırılmasına engel olabilmektedir. Bu engellerin kaldırılmasında, öğrencinin aktif katılımını ve öğrenmesini sağlayan interaktif eğitim yöntem ve teknolojilerinin kullanımı önerilmektedir.

Aktif öğrenme ilkelerini içeren yeni ve güncel yöntemlerinden biri olan "tersine çevrilmiş sınıf", uygulamalı öğrenme stratejileri ve yaratıcı teknolojilerin kullanımı yoluyla öğrencilerde üst düzey düşünmeyi teşvik ederek geleneksel eğitimi dinamik, sınıf içi aktif öğrenme ortamlarına dönüştüren interaktif bir eğitim yöntemidir. Jigsaw ise işbirliği temelli öğrenme yönteminin yararlarını temsil eden, öğrencilerin öğrenme sürecinin merkezinde olduğu, grup içerisinde birbirlerini olumlu etkilediği, özgüven, öğrenme motivasyonu ve sorumluluklarını artıran interaktif yöntemlerden biridir. Özellikle işbirlikli öğrenme sürecinde eğitimci-öğrenci arasındaki etkileşimin yanı sıra öğrenci-öğrenci arasındaki etkileşim de olumlu olarak gelişmektedir.

Sonuç ve Öneriler: Tersine çevrilmiş sınıf yöntemi ile yapılan çalışmalarda, öğrencilerin kendi kendine öğrenme yeteneklerinin, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin arttığı bununla beraber akademik performansın arttığı ve yöntemle ilişkin memnuniyetlerinin olumlu yönde olduğu görülmüştür. Benzer şekilde jigsaw yöntemi ile yapılan çalışmalarda da öğrencilerin ders başarılarının arttığı, iletişim ve problem çözme becerilerinde olumlu yönde yansımalar olduğu belirtilmiştir. Bu iki interaktif öğretim yöntemi, değişen ve ilerleyen teknoloji ile birlikte öğrencilerin farklı stillerde öğrenme ihtiyaçlarına karşılık veren, uzaktan eğitim şartlarına uygun olan ve etkinliği bir çok çalışmada gösterilmiş, oldukça etkileşimli yöntemler olarak düşünülmektedir. Sonuç olarak, bu çalışmada yeni ve güncel interaktif eğitim yöntemlerinden tersine çevrilmiş sınıf ve Jigsaw yöntemlerinin Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği eğitiminde kullanımı ve önerilerinin sunulması planlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk sağlığı, hemşirelik, eğitim, tersine çevrilmiş sınıf, jigsaw

ABSTRACT

Introduction: Pediatric nurses are expected to have qualifications such as critical thinking, problem solving, clinical decision making and effective communication skills in the process of detecting and caring for their patients' health problems. For this reason, it is necessary to organize the nursing education given in such a way that it can gain these target characteristics. Active learning and participation of the student in the lesson is important for gaining such features. However, traditional education methods, crowded classrooms and distance education conditions carried out due to the pandemic can prevent the acquisition of these features. In order to remove

these obstacles, the use of interactive education methods and technologies that enable the active participation and learning of the student is recommended.

“Flipped classroom”, one of the new and updated methods that includes active learning principles, is an interactive education method that transforms traditional education into dynamic, active classroom learning environments by encouraging high-level thinking in students through the use of applied learning strategies and creative technologies. Jigsaw, on the other hand, is another interactive method that represents the benefits of the collaborative learning method, in which students are at the center of the learning process, positively affect each other in the group, and increase self-confidence, learning motivation and responsibilities. Especially in the cooperative learning process, besides the interaction between the educator and the student, the interaction between the student and the student also develops positively.

Conclusion and Suggestions: In the studies conducted with the flipped classroom method, it was observed that the students' self-learning abilities, critical thinking and problem-solving skills increased, while their academic performance increased and their satisfaction with the method was positive. Similarly, in studies conducted with the jigsaw method, it was stated that the success of the students increased and there were positive reflections on their communication and problem solving skills. These two interactive teaching methods are considered as highly interactive methods that respond to the learning needs of students in different styles with the changing and advancing technology, are suitable for distance education conditions and have been shown in many studies. As a result, in this study, it is planned to present the suggestions and the use of the flipped classroom and Jigsaw methods, which are among the new and current interactive education methods, in Child Health and Diseases Nursing education.

Keywords: Child health, nursing, education, flipped classroom, jigsaw

S.173

VIDEO DESTEKLİ UZAKTAN ÖĞRETİMİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE PEDIATRİK İLAÇ UYGULAMA BİLGİ VE BECERİ KAZANIMINA ETKİSİ

THE EFFECT OF VIDEO-BASED DISTANCE EDUCATION ON PEDIATRIC DRUG APPLICATION KNOWLEDGE AND SKILLS OF NURSING STUDENTS

Dilek Zengin¹, Hatice Bal Yılmaz²

¹Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İzmir, ²Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İzmir

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, video destekli uzaktan öğretimin hemşirelik öğrencilerinde pediatrik ilaç uygulama bilgi ve beceri kazanımına etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma ön test - son test kontrol gruplu deneysel tipte bir çalışmadır. Aralık 2020 - Mayıs 2021 tarihleri arasında, Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi'nde öğrenim gören 68 intörn öğrenci ile yürütülmüştür. Verilerinin toplanmasında 'Birey Tanılama Formu', 'Pediatrik İlaç Uygulama Becerileri Bilgi Testi', 'E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği', 'Algılanan Öğrenme Ölçeği' ve 'Pediatrik İlaç Uygulama Kontrol Formu' kullanılmıştır. Online ortamda 'Pediatrik İlaç Uygulama Becerileri Bilgi Testi' ön test olarak uygulanmıştır.

Kontrol grubundaki öğrencilere power point sunumu üzerinden, çalışma grubundaki öğrencilere ise araştırmacı tarafından video ile eğitim verilmiştir. Eğitim sonrası her iki gruptaki öğrencilere online ortamda "Pediatrik İlaç Uygulama Becerileri Bilgi Testi" son test olarak uygulanmıştır. Pediatrik ilaç uygulama becerisi ise, her bir öğrenciye gönderilen eğitim setleri ile online ve senkronize olarak eğitimci ve iki akranı tarafından değerlendirilmiştir. Son olarak bilgilerinin kalıcılığını değerlendirmek amacıyla her iki gruba son testten iki hafta sonra "Pediatrik İlaç Uygulama Becerileri Bilgi Testi" test tekrar test olarak uygulanmıştır.

Bulgular: Çalışma grubuna dahil olan öğrenciler ile kontrol grubuna dahil olan öğrencilerin eğitim öncesi, eğitim sonrası ve test tekrar test bilgi testleri puan artışlarında ileri düzeyde anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($p < 0,001$). Pediatrik ilaç uygulama becerilerinin her bir basamağında çalışma grubu ile kontrol grubu arasında istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı farklılık ($p < 0,001$) olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Video ile öğretimin öğrencilerin pediatrik ilaç uygulama bilgi ve beceri kazanımına olumlu yönde etki ettiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Video destekli öğretim; uzaktan eğitim; pediatri hemşireliği; ilaç uygulama

ABSTRACT

Aim: This research was conducted to determine the effect of video-assisted distance education on the acquisition of knowledge and skills in pediatric drug administration in nursing students.

Method: The research is an experimental type study with a pretest-posttest control group. It was conducted with 68 fourth-year intern students studying at Ege University Faculty of Nursing between December 2020 and May 2021. The data were collected by the researcher by questionnaire method. "Individual Identification Form", "Pediatric Drug Administration Skills Knowledge Test", "Attitude Scale Towards E-Learning", "Perceived Learning Scale" and "Pediatric Drug Administration Control Form" were used to collect data. The "Pediatric Drug Administration Skills Knowledge Test" was applied as a pre-test in the online environment. The students in the

control group were given a PowerPoint presentation, and the students in the study group were given video training by the researcher. After the training, the "Pediatric Drug Administration Skills Knowledge Test" was administered to the students in both groups online as a post-test. Pediatric drug administration skills were evaluated by the educator and two peers online and synchronized with the training sets sent to each student. Finally, the "Pediatric Drug Administration Skills Knowledge Test" was applied to both groups as a test-retest two weeks after the post-test in order to evaluate the permanence of their knowledge.

Results: It was determined that there was a significant difference in pre-training, post-education, and test-retest knowledge test score increases of the students included in the study group and the students included in the control group ($p<0.001$). It was determined that there was a statistically significant difference ($p<0.001$) between the study group and the control group at each step of pediatric drug administration skills.

Conclusion: It has been determined that teaching with video has a positive effect on students' acquisition of knowledge and skills in pediatric drug administration.

Keywords: Video-based teaching, distance education, pediatric nursing, drug administration

S.174

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNE BLOOM TAKSONOMİSİ TEMELİNDE VERİLEN DİYABETİK KETOASİDOZ YÖNETİMİ EĞİTİMİNİN; KLİNİK KARAR VERME ÖZGÜVEN, ANKSİYETE DÜZEYLERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF DIABETIC KETOACIDOSIS MANAGEMENT EDUCATION GIVEN TO NURSING STUDENTS BASED ON BLOOM'S TAXONOMY ON CLINICAL DECISION MAKING, SELF-CONFIDENCE AND ANXIETY LEVELS

Sebahat Altundağ¹, Gamze Tınmaz Pehlivan²

¹Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Denizli, ²Pamukkale Üniversitesi Hastaneleri, Çocuk Yoğun Bakım Ünitesi, Denizli,

ÖZET

Amaç: Bloom Taksonomisi, nitelikli öğretim hizmetinin gerçekleştirilmesi için dikkate alınması gereken öğelerle, bu öğelerin öğrenme sürecinde nasıl kullanılması gerektiği açıklayan modeldir. Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerine Bloom Taksonomisi temelli diyabetik ketoasidoz yönetimi eğitiminin; klinik karar verme, özgüven, anksiyete düzeylerine etkisinin belirlenmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Ön-son test kontrol gruplu deneysel tasarımla yürütülen çalışmanın evrenini; 2021-2022 öğretim yılında öğrenim gören, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları dersini alan öğrenciler oluşturdu. Derse kayıtlı öğrenciler iki şube şeklinde farklı günlerde ders almakta ve uygulama yapmaktadır. Öğrencilerin birbirleriyle etkileşime girmelerini önlemek için ayrı şubelerde bulunan araştırmaya katılmayı kabul eden öğrenciler belirlendi, randomize olarak çalışma ($n=28$) ve kontrol grubuna ($n=33$) atandı. Çalışma Helsinki Deklarasyonu ilkelerine uygun olarak yapıldı. Etik kurul izni ve katılımcılardan onam alındı. Veriler "Tanıtıcı Bilgi Formu", "Diyabetik Ketoasidoz Yönetimi Bilgi Formu (DKYBF)" "Hemşirelikte Klinik Karar Verme Özgüven ve Anksiyete Ölçeği" ile toplandı. Öğrencilere tam Öğrenme modeline temellendirilerek oluşturulan sekiz oturum (haftada 1 gün 30 dakika iki oturum) interaktif eğitim verildi. Bloom Taksonomisiyle verilen eğitimde; ketoasidoz, ketoasidoza giren çocuğun laboratuvar bulguları ve sıvı takviyesi, ketoasidozda acil tedavi ve hemşirelik izlemi, ketoasidozun komplikasyonları anlatıldı. Her oturum sonunda DKYBF uygulandı. Verilerin analizinde sayı yüzde, independent t-testi, paired sample t-testi kullanıldı.

Bulgular: Çalışma grubundaki katılımcıların %64,3'ü kadın, %57,1 20 yaşında; kontrol grubunun ise %57,6'sı kadın, %60,6'sı 21 yaşındadır. Çalışma sonucunda, deney grubundaki öğrencilerin özgüven toplam ve alt ölçek puan ortalamalarının kontrol grubundaki öğrencilerin toplam puan ortalamalarından istatistiksel olarak daha yüksek bulundu ($p<0.05$). Deney grubundaki öğrencilerin anksiyete toplam ve alt ölçek toplam puanlarının ise kontrol grubundaki öğrencilerin toplam puanlarından daha düşük olduğu saptandı ($p<0.05$). Diyabetik ketoasidoz yönetimi puan ortalamalarının, çalışma grubunda istatistiksel olarak önemli olduğu ($p<0.001$), kontrol grubunda ise çalışma sonrasında değişiklik olmadığı ($p=0.565$) belirlendi.

Sonuçlar: Çalışmada, Bloom Taksonomisi temelinde verilen diyabetik ketoasidoz eğitiminin hemşirelik öğrencilerinin klinik karar vermede özgüven düzeyini yükseltmede ve anksiyeteyi azaltmada etkili bir program olduğu sonucu bulundu.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, klinik karar verme, özgüven, hemşire

ABSTRACT

Purpose: Bloom's Taxonomy is a model that explains the elements to be considered in order to provide qualified teaching services and how these elements should be used in the learning process. This study was conducted to determine the effect of Bloom's Taxonomy-based diabetic ketoacidosis management education on nursing students' clinical decision-making, self-confidence, and anxiety levels.

Method: The study was carried out in experimental design with a pre-final test control group including students who studied children's Health and Diseases in the 2021-2022 academic year. Students enrolled in the course take classes and practice on different days in two branches. In order to prevent students from interacting with each other, those who agreed to participate in the study in separate

branches were identified and randomly assigned to the study (n=28) and control groups (n=33). The study was conducted in accordance with the principles of the Declaration of Helsinki. Ethics committee approval and consent were obtained from the participants. Data were collected with the "Descriptive Information Form", "Diabetic Ketoacidosis Management Information Form (DKYBF)" and "Clinical Decision Making Self-Confidence and Anxiety Scale in Nursing". Eight sessions (two sessions of 30 minutes per week) based on the mastery learning model were given to the students. In the training given with Bloom's Taxonomy, ketoacidosis, laboratory findings of the children with ketoacidosis and fluid supplementation, emergency treatment and nursing follow-up in ketoacidosis, complications of ketoacidosis were explained. DKYBF was applied at the end of each session. Numbers, percentages, independent t-test, and paired sample t-test were used in the analysis of the data.

Results: 64.3% of the participants in the study group were female, 57.1% were 20 years old; 57.6% of the control group were female and 60.6% were 21 years old. As a result of the study, the mean scores of participants on the total self-confidence and subscales in the experimental group were found to be statistically higher than the scores of the students in the control group ($p < 0.05$). It was determined that the anxiety total and subscale total scores of the students in the experimental group were lower than the total scores of the students in the control group ($p < 0.05$). Mean diabetic ketoacidosis management scores were statistically significant in the working group ($p < 0.001$) and there was no change in the control group after the study ($p = 0.565$).

Conclusions: In the study, it was found that diabetic ketoacidosis education given on the basis of Bloom's Taxonomy was an effective program in increasing the self-confidence level of nursing students in clinical decision-making and reducing anxiety.

Keywords: Anxiety, clinical decision making, confidence, nurse

S.175

BİR BUÇUK YIL SONRA: STAJYER HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 PANDEMİSİNDE KLİNİK DENEYİMLERİ: YAPILANDIRICI TEMELLENDİRİLMİŞ KURAM

A YEAR AND A HALF LATER: CLINICAL EXPERIENCES OF INTERN NURSING STUDENTS IN THE COVID-19 PANDEMIC: A CONSTRUCTIVIST GROUNDED THEORY

Uğur Gül¹, Duygu Altuntaş², Emine Efe³

¹Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Konyaaltı Antalya, ²Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Konyaaltı Antalya, ³Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Konyaaltı Antalya

ÖZET

COVID-19 pandemisi, dünya çapında sağlık sistemlerini etkileyen ciddi bir halk sağlığı sorunudur. Hemşirelik öğrencileri pandemi nedeniyle uzun süre klinik uygulamaya dahil olamadılar. Ancak, uzun süreli ve belirsiz pandemi koşulları dördüncü sınıf hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamaya dahil edilmesini gerektirdi.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, COVID-19 pandemi sürecinde stajyer hemşirelik öğrencilerinin klinik deneyimlerini keşfetmek için bir teori geliştirmektir.

Yöntem: Bu çalışmada yapılandırıcı temellendirilmiş kuram yaklaşımına dayalı nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırma verileri Türkiye'de bir üniversite hastanesinde staj yapan hemşirelik dördüncü sınıf öğrencilerinden toplanmıştır. Çalışmaya COVID-19 pandemisinin ikinci dalgasında klinik uygulamada bulunan, yaş ortalaması 22.64 ± 0.225 olan 14 hemşirelik öğrencisi (12 kadın ve 2 erkek) dahil edildi. Veriler toplanmadan önce amaçlı örneklem seçim yöntemi, ardından teorik örneklem seçim yöntemi kullanılmıştır. Çevrimiçi görüşme platformunda (Microsoft Teams Programı) veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak Temmuz 2021 ile Ağustos 2021 tarihleri arasında araştırmaya katılmayı kabul eden stajyer hemşirelik öğrencileri ile bireysel görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Sonuçlar başlangıç, odaklanmış ve teorik kodlama ile analiz edilmiştir. Araştırma, niteliksel araştırma raporlama için Konsolide Kriterler kılavuzuna dayalı olarak rapor edilmiştir.

Bulgular: Çalışmada bir çekirdek kategori ve beş ana kategori ortaya çıktı. Çekirdek kategori yalnız bir kuştur, ana kategoriler ise duygular, zorluklar, başa çıkma yöntemleri, hemşirelik deneyimleri ve çözüm önerileridir.

Sonuç: Bu çalışma, COVID-19 salgını sırasında stajyer hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulama deneyimlerinin kavramsal bir çerçevesini oluşturmaya yardımcı olabilir. Stajyer hemşirelik öğrencilerinin staj öncesi ve staj süresince güvenilir otoriteler tarafından desteklenmesi gerektiği düşünülmektedir. Stajyer hemşirelik öğrencileri birçok duyguyu bir arada yaşadıklarını ve kendilerini yalnız hissettiklerini belirtmişlerdir. Çalışma sonuçlarımız stajyer hemşirelik öğrencilerinin özellikle pandemi döneminde daha fazla psikolojik desteğe ihtiyaç duyduklarını ortaya koymuştur. Araştırmanın dikkat çekici bir bulgusu, stajyerlerin artık kendilerini profesyonel hemşire olarak görmeleridir. Stajyerlerin etkili baş etme yöntemleri geliştirmeleri için hastane ve okul yönetimi ile işbirliği içinde yoğun ve düzenli eğitimler düzenlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, deneyim, hemşirelik öğrencileri, klinik staj, kuram oluşturma

ABSTRACT

The COVID-19 pandemic is a serious public health problem influencing the healthcare systems worldwide. Nursing students were excluded from clinical practice for a long time due to the pandemic. However, the prolonged and uncertain pandemic conditions required the inclusion of fourth-year nursing students in clinical practice.

Aims: The aim of this study is to develop a theory to explore the clinical experiences of interns in clinical practice during the COVID-19 pandemic.

Methods: A qualitative research design based on the Constructivist Grounded Theory approach was used in this study. The research data were collected from fourth-year nursing students doing an internship at a university hospital in Turkey. Fourteen nursing students (12 females and 2 males) in the clinical practice during the COVID-19 pandemic with a mean age of 22.64 ± 0.225 were included in the study. In the collection of data, firstly, the purposeful sample selection method, then the theoretical sample selection method was used. On the online interview platform (Microsoft Teams), the data were collected through individual interviews with those agreeing to participate in the study between July 2021 and August 2021 using a semi-structured interview form. The results were analyzed with initial, focused, and theoretical coding. The research was reported based on the Consolidated Criteria for Reporting Qualitative Research guide.

Results: A core category and five main categories emerged in the study. The core category is a lonely bird, and the main categories are emotions, challenges, coping methods, nursing experiences, and solution suggestions.

Conclusions: This research can help create a conceptual framework of clinical practice experiences of intern nursing students during the COVID-19 pandemic. It is thought that intern nursing students need to be supported by reliable authorities before and during the internship. Intern students stated that they experienced many emotions together and felt alone. Our study results revealed that intern nurses need more psychological support, especially during the pandemic period. A remarkable finding of the research is that interns now think of themselves as professional nurses. For interns to develop effective coping methods, intensive and regular training should be organized in cooperation with the hospital and school administration.

Keywords: COVID-19, experience, grounded theory, internship, nursing students,

S.176

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÇOCUK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ DERSİ ALMA DURUMLARININ ÇOCUK SEVME DÜZEYLERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF NURSING STUDENTS' STATUS OF TAKING A CHILD HEALTH NURSING COURSE ON THEIR LEVELS OF LIKING CHILDREN

Zeynep Kisecek Şengül¹, Yurdağül Erdem²

¹Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kırıkkale, ²Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kırıkkale

ÖZET

Amaç: Çocukla çalışacak hemşirelerin çocukları sevmesi beklenir. Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin çocuk sağlığı hemşireliği dersi alma durumunun çocuk sevme düzeyine etkisini belirlemek amacıyla tanımlayıcı tipte yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma evrenini 2020-2021 Eğitim döneminde, pandemide online Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi alan 95 öğrenci oluşturmuş olup araştırma örneklemine ön test ve son testleri tamamlayan 65 öğrenci dahil edilmiştir. Veriler, dönem başı ve sonunda Tanıtıcı Bilgi Formu ve Barnett's Çocuk Sevme Ölçeği ile google formlar kullanılarak çevrimiçi ortamda toplanmıştır. Öğretim elemanları tarafından formlar internetten öğrencilere gönderilmiş ve araştırmayla ilgili açıklamayı okuduktan sonra gönüllü onamını işaretlemesi istenmiştir. Çocuk Sevme Ölçeği 7'li likert tipte 14 madde olup, 14-98 puan alınabilmekte ve puan arttıkça öğrencilerin çocuk sevme düzeyinin yüksek olduğu biçiminde yorumlanmaktadır. Araştırmada kurum ve Etik Kurul izni alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde Kruskal-Wallis, Mann-Whitney U ve Wilcoxon testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmadaki öğrencilerin yaş ortalaması $21,33 \pm 1,2$ olup, %55'i kadındır. Öğrencilerin Çocuk Sevme Ölçeği Puan ortalaması dönem başında $80,80 \pm 14,95$, dönem sonunda $81,43 \pm 17,6$ 'dir. Dönem öncesi ve sonrası öğrencilerin çocuk sevme düzeyinde anlamlı fark bulunmuştur ($p=0,046$). Dersin sonunda öğrencilerin çocuk kliniğinde çalışmayı isteme durumu sorgulanmış olup %55,4'i isteklidir. Çocuk sevme ölçeği son test puan ortalaması ile çocuk servisinde çalışmaya istekli olma arasında anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$).

Sonuçlar: Pandemi derslerin online yapılmış olmasına rağmen öğrencilerin çocuk sevme puanları ortalamasının üstünde olup ön test/son test arasında fark anlamlı bulunmuştur. Bu durum öğrencilerle uzaktan eğitimle çok sayıda video gösterimi, vaka tartışmaları, sağlık çocuk izlemi yaptırılması ve pandemi öncesi öğrencilerin yüz yüze yenidoğan ve kadın doğum dersi almış olmasına bağlanabilir. Ancak öğrencilerin yarısının çocuk servislerinde çalışmaya isteksiz olması, eğitimin online olmasının sonucu olabileceği gibi başka nedenler de olabileceğinden ileri araştırmaların yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, öğrenci, çocuk sevme

ABSTRACT

Aim: The nurses working with children are expected to love children. This study was conducted in a descriptive type in order to determine the effects of nursing students' taking the course of child health nursing on their level of their liking children.

Method: The research population consisted of 95 students taking the online Paediatric Nursing course during the pandemic in 2020-2021, and 65 students who completed the pre-test and post-tests were included in the research sample. Data were collected online using the Descriptive Form and Barnett Liking of Children Scale with google forms at the beginning and end of the semester. The forms were sent to the students via internet by the instructors and they were asked to mark their voluntary consent after reading the explanations about the research. The Liking of Children Scale consists of 14 items of 7-point Likert type, 14-98 points can be obtained, and the increase in scores can be interpreted that the students' level of liking for children is high. Institution and Ethics Committee permission was obtained for the study. Kruskal-Wallis, Mann-Whitney U and Wilcoxon tests were used to evaluate the data.

Results: The mean age of the students in the study was 21.33 ± 1.2 while 55% were female. The mean scores of the students on the Liking of Children Scale were 80.80 ± 14.95 at the beginning of the semester and 81.43 ± 17.6 at the end of the semester. A significant difference was found in the level of liking for children before and after the semester ($p=0.046$). At the end of the course, the students' willingness to work in the paediatric clinic was questioned and 55.4% were willing. There is a significant difference between the post-test mean score of the Liking of Children Scale and the willingness to work in the child service ($p<0.05$).

Conclusions: Despite the fact that the lessons were held online during the pandemic, the students' liking of children scores were above the average and the difference between the pre-test/post-test was found to be significant. This can be attributed to the fact that many videos, case discussions, healthy child follow-up were made with distance education and that the students took face-to-face new-born and obstetrics lessons before the pandemic. However, since half of the students are reluctant to work in children's services, it may be the result of online education, as well as other reasons, it may be recommended to conduct further research.

Keywords: Nurse, student, liking children

S.177

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNE 'ÇOCUK HASTALARDA AĞRI YÖNETİMİ' KONUSUNDA VERİLEN EĞİTİMİN ETKİNLİĞİ: YARI DENEYSEL BİR ARAŞTIRMA

EFFECT OF EDUCATION GIVEN TO NURSING STUDENTS ON PEDIATRIC PAIN MANAGEMENT: A SEMI-EXPERIMENTAL RESEARCH

Hatice Uzşen¹, Merve Koyun², Esra Tural Büyük³

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD., Samsun,

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD., Samsun,

³Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD., Samsun

ÖZET

Giriş: Çocuklarda fizyolojik ve psikolojik belirtilere neden olan ağrının yönetilmesinde, hemşirenin bilgi, beceri ve deneyimi önemlidir. Çalışmanın amacı, hemşirelik öğrencilerine 'Çocuk Hastalarda Ağrı Yönetimi' konusunda verilen eğitimin etkinliğini araştırmaktır.

Yöntem: Tek grup ön test-son test yarı deneysel tasarımı araştırma Mart- Haziran 2022 tarihinde bir üniversitenin hemşirelik bölümünde okuyan, çalışmaya katılmaya gönüllü 98 3. sınıf öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri 'Öğrenci Sosyo-demografik Bilgi Formu' ve 'Hemşirelik Öğrencileri İçin Pediatrik Ağrı Yönetimi Ölçeği' ile toplanmıştır. Öğrencilere çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersi kapsamında çocuk hastalarda ağrı yönetimi konusunda Google Meet üzerinden çevrimiçi eğitim programı uygulanmış olup, eğitim öncesi ve eğitim sonrası pediatrik ağrı yönetim düzeyleri değerlendirilmiştir. Çevrimiçi eğitim programı ağrı fizyolojisi, yaşa göre çocuğun ağrıya verdiği tepkiler, ağrının tanınması ve değerlendirilmesi, ağrının değerlendirilmesinde kullanılacak ölçek seçimi, çocuk hastanın ağrı yönetiminde uygulanacak hemşirelik girişimleri konularında Powerpoint sunumu ile başlamıştır. Ayrıca her yaş grubuna özgü 5 farklı vaka öğrencilerle aktif olarak tartışılmıştır. Çocuk hastalarda ağrıyı azaltmada doğru iletişim teknikleri ve uygulamaları konularına videolar izletilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 22.0 programı kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %78.6'sı kadın, yaş ortalaması 21.49 ± 2.5 'tir. Öğrencilerin eğitim öncesi ve eğitim sonrası Pediatrik Ağrı Yönetimi Ölçeği ve alt boyutları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır ($p<0.05$). Öğrencilerin eğitim öncesi Pediatrik Ağrı Yönetimi Ölçeği puan ortalaması 98.93 ± 5.67 , eğitim sonrası 106.20 ± 5.67 'dir. Eğitim öncesi ve sonrasında tüm ölçek alt boyutlarının puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Çocuk hastalarda ağrı yönetimi konusunda verilen eğitim programının, hemşirelik öğrencilerinin ağrı farkındalığı, fizyopatolojisi, ağrı yönetiminde engeller, tanılama, değerlendirme ve kontrolü konularında bilgi düzeyini arttırdığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, ağrı, ağrı yönetimi, hemşirelik öğrencisi, eğitim

ABSTRACT

Introduction: The knowledge, skills, and experience of the nurse are important in the management of pain that causes physiological and psychological symptoms in children. The study aimed to investigate the effectiveness of education given to nursing students on pain management in pediatric patients.

Methods: A single group pretest-posttest quasi-experimental research was conducted with 98 3rd-year students studying at a university's nursing department and volunteering to participate in the study between March-June 2022. Data were collected using the Student Socio-demographic Information Form and the Pediatric Pain Management Scale for Nursing Students. Online education program was applied to the students on pain management in pediatric patients within the scope of the pediatric nursing course via Google meet. The pediatric pain management levels were evaluated before and after the education. In the online education program, pain physiology, the child's reactions to pain according to age, the diagnosis and evaluation of pain, the selection of the scale to be used in the evaluation of pain, and the nursing interventions to be applied in the pain management of the child patient were told with PowerPoint presentation. In addition, 5 different cases specific to each age group were actively discussed. Videos on correct communication techniques and practices in reducing pain in pediatric patients were watched.

Results: Of the participants, 78.6% were female and the total mean age was 21.49±2.5 years. A statistically significant difference was found between the mean scores of the Pediatric Pain Management Scale and its sub-dimensions before and after the education ($p < 0.05$). Students' mean scale score before the education was 98.93±5.67, and 106.20±5.67 after the education. A statistically significant difference was determined between the mean scores of all sub-dimensions of the scale before and after the education ($p < 0.05$).

Conclusion: The study showed that the pain management education in pediatric patients given to nursing students increased their knowledge level of pain awareness, physiopathology, obstacles in pain management, diagnosis, evaluation, and control of pain management.

Keywords: Child, pain, pain management, nursing student, education

S.178

İNTÖRN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE PEDIATRİK KANSER BAKIMIYLA KLİNİKTE TANIŞMA DENEYİMİ: NİTELİKSEL BİR ÇALIŞMA

INTERN NURSING STUDENTS' EXPERIENCE OF CLINICAL MEETING WITH PEDIATRIC CANCER CARE DURING COVID-19 PANDEMIC: A QUALITATIVE STUDY

Meltem Gürcan¹, Sevcan Atay Turan²

¹Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Antalya, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, ²Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Antalya, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, COVID-19 pandemisi sırasında klinik uygulama eğitimine ara verilen intörn hemşirelik öğrencilerinin klinikte pediatrik kanser bakımıyla tanışma deneyimlerini belirlemeyi amaçlamıştır.

Yöntem: Bu çalışmada, tanımlayıcı nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Çalışma verileri Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi'nde toplanmıştır. Örneklem grubu, ilk kez pediatrik onkolojide klinik uygulamaya çıkan 14 (10 kız ve 4 erkek) 4. sınıf (intörn) öğrencilerden oluşmuştur. Veri toplama yarı yapılandırılmış bir format kullanılarak Nisan-Haziran 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Nitel veriler bireysel görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Tüm görüşmeler dijital olarak kaydedilmiştir ve kelimesi kelimesine yazıya aktarılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular: Yapılan nitel analiz sonunda 4. sınıf (intörn) hemşirelik öğrencilerinin deneyimleri ile ilgili: "klinik ortamda karşılaşılan zorluklar", "hemşirelik öğrencilerinin zorluklarla baş etme yolları" ve "klinik uygulamaya ilişkin beklenti ve istekler" olmak üzere alt temaları olan üç ana tema elde edilmiştir.

Sonuçlar: Çalışma, öğrencilerin pediatrik onkoloji kliniğinde uygun iletişim becerilerinde ve bakım davranışlarında eksiklik hissettiklerini göstermektedir. Öğrenme süreçleri COVID-19 pandemisinden dolayı olumsuz etkilenmiştir. Öğrenciler, bu zorlu süreçte verimli bir eğitim alabilmek, gelişebilmek ve etkin baş edebilmek için öğretim elemanlarının ve hemşirelerin desteğine ihtiyaç duymaktadır. Hemşirelik öğrencilerinin pediatrik onkoloji klinikleriyle ilgili deneyimlerini ve beklentilerini anlamak, öğretim elemanlarının öğrencilerin gelecekteki kariyer seçimlerini etkileyebilecek özel eğitim stratejileri geliştirmesi açısından önem taşımaktadır. Bu çalışmanın bulguları, öğretim elemanları, pediatrik onkoloji hemşireleri ve öğrenciler için bu konudaki farkındalığı artırabilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, hemşirelik eğitimi, hemşirelik öğrencisi, kanser, klinik uygulama

ABSTRACT

Objectives: This study aimed to describe the experiences and expectations of undergraduate nursing students undergoing their first pediatric oncology clinical training in Turkey.

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

Design: A descriptive qualitative research design was used.

Setting: The research site was a faculty of nursing in Turkey.

Participants: The sample consisted of 14 final-year (intern) students (10 females and 4 males) enrolled in their first pediatric oncology clinical training.

Methods: Qualitative data were collected via individual interviews conducted between April and June 2021 using a semi-structured format. All interviews were digitally recorded and transcribed verbatim. Content analysis was used to analyze the data.

Results: Three main themes with related sub-themes concerning the experiences and expectations of nursing students emerged: 'encountering challenges in the clinical environment,' 'nursing students' pathways toward coping with difficulties,' and 'expectations and wishes regarding the clinical training.'

Conclusions: The study revealed that students felt they lacked appropriate communication skills and care behaviors in the pediatric oncology clinic. Their learning process was negatively affected by the COVID-19 pandemic. Students require strong support from lecturers and nurses. Understanding the experiences and expectations of nursing students about pediatric oncology clinics is important for lecturers to develop special educational strategies that may affect students' future career choices. The findings of this study may increase awareness of this issue for lecturers, pediatric oncology nurses and students.

Keywords: Clinical practice, nursing education, qualitative research, pediatric oncology, nursing students

S.179

TÜRKİYE'DEKİ HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 SALGINI SIRASINDAKİ UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN ALGILARI VE DENEYİMLERİ: FENOMENOLOJİK BİR ÇALIŞMA

PERCEPTIONS AND EXPERIENCES OF NURSING STUDENTS ABOUT DISTANCE EDUCATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC IN TURKEY: A PHENOMENOLOGICAL STUDY

Selin Demirbağ¹, Dilek Ergin², Nesrin Şen Celasin³, Duygu Karaarslan⁴

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Manisa, ²Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Manisa, ³Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Manisa, ⁴Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Manisa

ÖZET

Amaç: Corona Virüs Hastalığı 2019 (COVID-19) pandemisi, eğitim sistemini doğrudan etkileyerek dünya çapında sağlık ve sosyal bir krize neden olmuştur. Okullar, eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için yapısını yeniden düzenlemek zorunda kalmışlardır. Türkiye'deki tüm öğrenciler gibi hemşirelik öğrencileri de uzaktan eğitim almışlardır. Bu çalışmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin COVID-19 pandemisindeki uzaktan eğitime ilişkin algılarını ve deneyimlerini anlamak ve belirlemektir.

Yöntem: Türkiye'de bir devlet üniversitesinden hemşirelik lisans öğrencileri ile fenomenolojik nitel bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmış ve veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Hemşirelik öğrencileriyle (n=16) Nisan 2021'de çevrimiçi görüşmeler yapılmıştır. Veriler yorumlayıcı yaklaşım kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların yaşları 21-26 arasındadır. Üç ana tema altında toplanan 74 kod saptanmıştır: avantajlar ve kazanımlar "olumlu yanlar" olarak; dezavantajlar, ihtiyaçlar ve kayıplar "olumsuz yanlar" olarak ve meslekle ilgili, öğrenmeyle ilgili ve kişisel yanlar "duygular" olarak sınıflandırılmıştır.

Sonuç: Öğrenciler uzaktan hemşirelik eğitiminin hem olumlu hem de olumsuz özellikleri olduğunu belirtmişlerdir. En çok dile getirilen konu, eğitim ve bilginin daha erişilebilir olmasına rağmen uygulama eğitiminin uzaktan eğitim sistemine uygun olmadığı ve yetersiz kaldığıdır. Hemşirelik uygulamaları uzaktan yürütülemeyeceği için hemşirelik eğitiminin istenilen düzeyi ya da yeterli çıktıyı sağlayamadığı bir gerçektir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, uzaktan eğitim, hemşirelik öğrencisi

ABSTRACT

Purpose: COVID-19 pandemic has caused a worldwide health and social crisis that directly affects the education system. Schools had to reorganize their structure to meet their educational needs. Like all students in Turkey, nursing students have also received distance education. The aim of this study was to explore and understand the perceptions and experience of nursing students' about the distance education during the pandemic.

Method: A phenomenological qualitative study was conducted with undergraduate nursing students from a state university in Turkey. This study used a purposive sampling method and collected data through semi-structured interviews. Online interviews were conducted

to nursing students (n=16) in April 2021. Data was analyzed using the hermeneutic interpretative approach.

Results: Ages of the participants were between 21-26. 74 codes gathered under three main themes emerged: advantages and gains were classified as “positive aspects”; disadvantages, needs, and losses were classified as “negative aspects”; occupation-related, learning-related, and personal aspects were classified as “emotions.”

Conclusion: The students mentioned that distance nursing education has both positive and negative features. The most mentioned issue is that although everything is more accessible on the basis of education and knowledge, the application training isn't suitable for the distance education system and is insufficient. It is a fact that nursing education cannot provide desired or sufficient output because nursing practices cannot be carried out remotely.

Keywords: COVID-19, distance education, nursing student

S.180

CİDDİ OYUN SİMÜLASYON YÖNTEMİ İLE VERİLEN YENİDOĞAN RESÜSİTASYONU EĞİTİMİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİ, BECERİ, MEMNUNİYET VE KENDİNE GÜVEN DÜZEYİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

THE EFFECT OF NEONATAL RESUSCITATION TRAINING BASED ON A SERIOUS GAME SIMULATION METHOD ON NURSING STUDENTS' KNOWLEDGE, SKILLS, SATISFACTION AND SELF-CONFIDENCE LEVELS: A RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL

Süreyya Sarvan¹, Emine Efe²

¹Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, ²Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi

ÖZET

Amaç: Genellikle öğrenciler kuramsal açıdan iyi hazırlanmalarına rağmen, yenidoğan resüsitasyonu gibi acil durumlara yetersiz karşılaştıkları için, gerçek hayattaki uygulama becerileri eksik kalmaktadır. Bu araştırma, ciddi oyun simülasyonu (COS) entegre edilerek verilen yenidoğan resüsitasyon eğitiminin, hemşirelik öğrencilerinin yenidoğan resüsitasyonu ile ilgili bilgi, beceri, eğitimden memnuniyet ve öğrenmede kendine güven düzeyine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma randomize kontrollü, ön-test son-test tasarımı ve tek kör bir çalışmadır. Bu çalışma, Hemşirelik Fakültesi'nde beşinci yarıyılı öğrenim gören 90 hemşirelik lisans öğrencisi (COS temelli eğitim grubu=45, kontrol grubu=45) ile yürütülmüştür. Öğrenciler basit randomizasyon yöntemiyle müdahale ve kontrol gruplarına ayrılmıştır. Yenidoğan resüsitasyon algoritmasına temelendirilerek hazırlanan eğitim programında yenidoğan resüsitasyonu ciddi oyun simülasyonu yöntemi kullanılmıştır. Aynı zamanda ciddi oyun simülasyonu yöntemi ön test ve son test beceri değerlendirme aracı olarak kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde istatistik uzmanından destek alınmış ve veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 25.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Son-test ölçümünde girişim grubunun ventilasyon ve kompresyon uygulama becerilerinde kontrol grubuna göre istatistiksel olarak anlamlı yükseliş olduğu belirlenmiştir, (p=.011, p=.020, sırasıyla). Yenidoğan resüsitasyonu eğitiminden sonra her iki grubunun bilgi ve beceri düzeyinde önemli oranda artış olduğu saptanmıştır (p<0.05). Öğrenci memnuniyeti ve öğrenmede kendine güven ölçüğü ve alt boyutlarının puan ortalamalarının her iki grupta da yüksek olduğu bulunmuştur.

Sonuçlar: Yenidoğan resüsitasyonu eğitiminde kullanılan ciddi oyun simülasyonu uygulamasının öğrencilerin ventilasyon ve göğüs kompresyonu uygulama becerilerini geliştirmede etkili bir yöntem olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yenidoğan, yenidoğan resüsitasyonu, ciddi oyun simülasyonu, hemşirelik öğrencisi

ABSTRACT

Objectives: Although students are well prepared theoretically, they lack real-life practical skills because they have not faced an adequate number of emergencies such as neonatal resuscitation. This study was conducted with the objective of determining the impact of integrating serious game simulation (SGS) into neonatal resuscitation training on the neonatal resuscitation related knowledge, skills, satisfaction with training, and self confidence in learning of nursing students.

Method: The study is a randomized controlled, pre-test post-test design and single-blind study. This study was conducted on 90 undergraduate nursing students (SGS based training group = 45, control group = 45) enrolled in the fifth semester at the Faculty of Nursing. The students were allocated with simple randomization method to intervention and control groups. The training program prepared on the basis of neonatal resuscitation algorithm used a neonatal resuscitation serious game simulation method. At the same time, the serious game simulation method was used as a pre-test and posttest skill assessment tool. Support was obtained from a statistician in evaluation of the data and the data were analyzed using the SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 25.0 program.

Results: Post-test measurements indicated a statistically significant positive difference in the ventilation and chest compression per-

forming skills of the intervention group compared to the control group ($p = .011$, $p = .020$, respectively). A considerable increase was found in the knowledge and skills level of both groups, after the neonatal resuscitation training ($p < .05$). The score averages of the Student Satisfaction and Self-Confidence in Learning Scale and its sub-dimensions were high for both groups.

Conclusions: It was concluded that the serious game simulation application used in neonatal resuscitation training was effective in raising the students' ventilation and compression performing skills.

Keywords: Neonate, neonatal resuscitation, serious game simulation, nursing student

S.181

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ KAPSAMINDA HAZIRLADIĞI BAKIM PLANLARINDA KULLANDIKLARI TANILAR VE BAKIM PLANI HAZIRLAMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

NURSING STUDENTS' DIAGNOSES USED IN CARE PLANS PREPARED WITHIN THE SCOPE OF CHILD HEALTH LESSON AND THEIR VIEWS ON PREPARING A CARE PLAN

Gamze Balta¹, Nazan Çakırer Çalbayram²

¹Bursa Dörtçelik Çocuk Hastalıkları Hastanesi,Bursa, ²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çanakkale

ÖZET

Amaç: Araştırma, hemşirelik öğrencilerinin Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi kapsamında hazırladığı bakım planlarında kullandıkları tanılar ve bakım planı hazırlamaya ilişkin görüşlerini incelemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel türde olan araştırma Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde, Eylül 2020- Mayıs 2022 tarihleri arasında yapıldı. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde bulunan 2020-2021 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi almış öğrencilerin tamamı (136) evreni oluşturdu. Örneklem seçimine gidilmeyerek evrenin tamamına ulaşmak amaçlandı, 83 öğrenci ile çalışma tamamlandı. Veri toplama da online anket yöntemi kullanıldı. Veri toplama araçları olarak; öğrenci bilgi formu, öğrencilerin bakım planı hazırlamaya ilişkin görüşlerini değerlendirme formu, öğrencilerin çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersi kapsamında hazırladıkları bakım planları kullanıldı. Verilerin analizi bilgisayar ortamında Ki-kare, Kolmogorov Smirnov, Mann-Whitney U testi kullanılarak yapıldı.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 21.53 ± 1.31 , %86,7'si kadındır. Mesleki eğitimleri boyunca bakım planı ile ilgili %91,6'sının eğitim aldığı, bunların %61,8'inin eğitimi yeterli bulunduğu belirlendi. Bakım planı hazırlamanın öncelikleri belirlemeyi sağlamak, bireye özgü ve bütüncül yaklaşım sağlamak, bakımın kalitesini arttırmak gibi olumlu; sorulan soruların hastayı yorması, bazı tanıların uygulamada yapılamaması, bakım planının kalıplaşmış tanı ve girişimlerden oluşması gibi olumsuz yönlerinin olduğunu düşündükleri belirlendi. Öğrencilerin NANDA tanı listesinde var olmayan hemşirelik tanılarını da kullandıkları görülmekle birlikte sıklıkla akut sorunlara yönelik problemleri ele aldıkları, en fazla Beslenme- Metabolik alanında ki tanıları kullandıkları, Cinsellik- Üreme alanında sadece bir öğrencinin tanı koyduğu ve Değer-İnanç alanında çocuğa yönelik tanıya yer verilmediği belirlendi.

Sonuç: Öğrencilerin bakım planı hazırlamak ile ilgili olumlu görüşlere sahip olduğu ancak kolaylaştırıcı ve zorlaştırıcı bazı faktörlerin bulunduğunu düşündükleri belirlendi. Hemşirelik süreci aşamalarının birbiri ile bağlantılı olduğu bilgisine öğrencilerin katılıyor olmasına rağmen sürecin tüm aşamalarında zorluk yaşadıkları bulundu.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik süreci, bakım planı, hemşirelik tanıları

ABSTRACT

Aim: Study was conducted to examine the views of nursing students about the diagnoses they used in the care plans that they prepared within the scope of the Child Health and Diseases Nursing course and the preparation of a care plan.

Method: Descriptive and cross-sectional study was conducted at Çanakkale Onsekiz Mart University Faculty of Health Sciences Department of Nursing between September 2020 and May 2022. All of the students (136) who took the Child Health and Diseases Nursing course in the spring semester of the 2020-2021 academic year at Çanakkale Onsekiz Mart University Faculty of Health Sciences made up the universe of the study. No sampling procedure was implemented; it was aimed to reach the whole universe, and the study was completed with 83 students. An online survey method was used for collecting data. A student information form, an evaluation form for students' views on preparing a care plan, the care plans prepared by the students within the scope of the child health and diseases nursing course were used as data collection tools. Data were analyzed using Chi-square, Kolmogorov-Smirnov, Mann-Whitney U tests on computer software.

Results: The mean age of students was 21.53 ± 1.31 , 86.7% of them were female. It was determined that 91.6% of students had received education on making care plans during their vocational education, that 61.8% of them found the education satisfactory. Stu-

dents thought that preparing a care plan had some positive aspects, such as determining priorities, providing an individual and holistic approach, and increasing the quality of care and that it had some negative aspects in that asking questions exhausted patients, some diagnoses could not be made in practice, and that the care plan consisted of stereotyped diagnoses and interventions. Although it was seen that students also used nursing diagnoses that were not present in the NANDA diagnosis list, it was determined that they frequently dealt with acute problems, they mostly used diagnoses in the field of nutrition-metabolism, only one student made a diagnosis in the field of sexuality-reproduction, and that no diagnosis was made for children in the field of values-beliefs.

Conclusion: It was determined that students had positive opinions about preparing a care plan, but that they thought that there were some facilitating and complicating factors. Although students agreed on the knowledge that the stages of the nursing process are interconnected, it was found that they had difficulties in all stages of the process.

Key words: nursing process, care plan, nursing diagnoses

S.182

PEDİATRİ HEMŞİRELİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK RAHATLIK VE ENDİŞELERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

THE FACTORS AFFECTING CLINICAL COMFORT AND ANXIETY OF PEDIATRIC NURSING STUDENTS

Pınar Göv¹, Beşir Çakır²

¹Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, ²Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği

ÖZET

Amaç: Araştırma; pediatri hemşireliği stajı yapan 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin çocuk kliniklerinde yaşadıkları klinik rahatlık ve endişe düzeylerini ve etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırmanın örneklemini pediatrik birimlerde uygulama yapan 278 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama formu olarak; Tanıtıcı Bilgi Formu ve Pediatri Hemşireliği Öğrencileri Klinik Rahatlık ve Endişe Değerlendirme Aracı kullanılmıştır. Araştırma için gerekli etik kurul (2021/381) ve kurum izni alınmıştır. Anketler öğrencilere Google Forms ile online platformda uygulanmıştır. İstatistikler; Frekans, Ortalama, Student T Testi, One Way Anova Testi ve Pearson Korelasyon Testi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması $21,58 \pm 1,65$, %52,9'u 3.sınıf, %54,3'ünün ise teorik eğitimi devam etmektedir. Öğrencilerin %52,9'u hemşirelik mesleğini sevdiğini, %65,8'i hemşirelerin, %50,7'si ise pediatri hemşirelerinin görev, yetki ve sorumluluklarını bildiğini, %70,9'u staj yaptığı birimden memnun olduğunu, %26,3'ü mezuniyet sonrası pediatrik birimlerde çalışmak istediğini, %65,5'i yetişkin hastaya bakım verirken daha rahat hissettiğini, %49,6'sı pediatri hemşireliğinde bakım planı farkının zorladığını, %51,1'i ise sorularına kısmen cevap bulabildiğini belirtmiştir. Öğrencilerin %22,3'ü sağlık çalışanlarının, %11,9'u pediatrik hastaların, %10,4'ü ebeveynlerin tutumlarından, %18,3'ü ise hastane ortamından memnun olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin mesleğini sevmeye ile rahatlık; sınıf, mezuniyet sonrası pediatrik birimde çalışma isteği, bakım planı farkında zorlanma ile endişe puan ortalaması arasında pozitif yönde ilişki bulunmuştur ($p < 0,05$). Öğrencilerin bakım verirken sorularına cevap bulabilmesi ve teorik ders alma durumları ile endişe puan ortalaması arasında negatif yönde ilişki bulunmuştur. Hemşireliğin/pediatri hemşireliğinin görev/yetki/sorumluluklarını bilme ile rahatlık puan ortalaması arasında pozitif yönde; endişe puan ortalaması arasında ise negatif yönde bir ilişki bulunmuştur ($p < 0,05$). Öğrencilerin %29,6'sı staj yaptığı birimden memnun olmadığını, %60,1'i ise pediatri hemşireliğinde kendini yeterli hissetmediğini belirtmiştir. Memnuniyet/yeterlilik düşünceleri ile rahatlık puan ortalaması arasında pozitif ($p < 0,05$); endişe puan ortalaması ile negatif yönde ($p < 0,05$) anlamlı ilişki bulunmuştur.

Sonuçlar: Öğrencilerin istek, memnuniyet ve yeterlilik düzeylerinin artırılması klinik rahatlık ve endişelerini olumlu yönde etkilemesi açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, pediatri hemşireliği, klinik rahatlık, endişe

ABSTRACT

Introduction: This research was conducted to determine the clinical comfort and anxiety levels of 3rd and 4th grade pediatric nursing students studying in pediatric clinics and the factors affecting them.

Method: The sample of the descriptive study consists of 278 students doing internship in pediatric units. Introductory information questions and "Pediatric Nursing Student Clinical Comfort and Anxiety Assessment Tool" were used as data collection forms. The necessary ethics committee (2021/381) and institutional permission were obtained for the research. The survey was done with Google Forms. Statistics; Frequency was evaluated with Mean, Student's T Test, One Way Anova Test and Pearson Correlation Test.

Results: The average age of the students is 21.58 ± 1.65 . 52.9% of them are studying in the 3rd grade, 54.3% of them have done internship in pediatric services, 54.3% of them are receiving theoretical education and 52.9% of them like their profession. While 65.8% of the students know the duties, authorities and responsibilities of nursing, this rate is 50.7% in pediatric nursing. 70.9% were satisfied with the internship unit. While 26.3% wanted to work in pediatric units, 65.5% said they were more comfortable in adult patients and 49.6% said they had difficulties in pediatrics because of their care plans. 51.1% of the students can get partial answers to

their questions. 22.3% of the students stated that they were not satisfied with the employees, 11.9% with the children, 10.4% with the parents and 18.3% with the hospital. Comfort with the love of the profession; A positive correlation was found between class, willingness to work, difficulty in care plan and anxiety ($p<0.05$). A negative correlation was found between the students' ability to get answers to their questions while giving care and their theoretical course status and anxiety averages ($p<0.05$). 29.6% of the students are not satisfied with the internship place and 60.1% of them do not feel competent about pediatric nursing. There was a positive ($p<0.05$) relationship between satisfaction/sufficiency thoughts and comfort score averages and a negative relationship with anxiety scores ($p<0.05$).

Conclusion: Increasing students' desire, satisfaction and proficiency levels is important in terms of positively affecting their clinical comfort and anxiety.

Keywords: Nursing, pediatric nursing, clinical comfort, anxiety

S.183

PEDİATRİ HEMŞİRELERİNİN İŞ YÜKÜ ALGISI İLE STANDART ÖNLEMLERE UYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

ASSOCIATION BETWEEN PEDIATRIC NURSES PERCEPTION OF WORKLOAD AND STANDARD PRECAUTION COMPLIANCE

Aylin Akın¹, Figen Yardımcı²

¹İ.K.Ç.Ü Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İzmir, ²Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İzmir

ÖZET

Amaç: Pediatri hemşirelerinin iş yükü algısı ile standart önlemlere uyumları arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.

Yöntem: Çocuk birimlerinde çalışan pediatri hemşirelerinin iş yükünün standart önlemlere etkisinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmış tanımlayıcı, prospektif, kesitsel bir araştırmadır. Çalışmanın verilerini toplamak için bilgilendirilmiş onam formu, katılımcı bilgi formu, standart önlemler ölçeği ve iş yükü ölçeği kullanılmıştır. Google Formlar üzerinden oluşturulan anket formu ile pediatri hemşirelerine e-posta ve whatsapp, facebook, instagram, telegram gibi sosyal medya üzerinden ulaşılmıştır. Araştırmaya katılma kriterleri; çocuk birimlerinin herhangi birinde çalışıyor olma ve çalışmaya katılmaya gönüllü olma olarak belirlenmiştir. Çalışmanın örneklemini, pediatri hemşirelerinden araştırmaya katılmayı kabul edenler oluşturmaktadır ve 300 pediatri hemşiresi katılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin iş yükü puan ortalaması $41,57\pm7,65$ (min:15, max:55) olarak belirlendi ve hemşirelerin %32,7'si iş yükünü fazla, %48'i çok fazla bulduklarını belirtmiştir. Hemşireler iş yüklerini arttıran en önemli faktörün; yetersiz hemşire sayısı ve hemşirenin görev dışı işleri yapması olduğunu belirtmiştir. Araştırmaya katılan pediatri hemşirelerinin standart önlemlere uyum puan ortalaması $13,45\pm3,82$ olarak hesaplanmıştır. Hemşirelerin %89,3'ü izolasyonun hastane enfeksiyonunu önlemede gerekli olduğunu düşünmektedir. Pediatri hemşirelerinin izolasyon önlemlerini uygulamadaki sıkıntılarının başında hekimlerin izolasyon önlemlerine uyumsuzluğu ve malzeme eksikliği gelmektedir. İş yükü algısı ve standart önlemlere uyum arasında negatif ve çok zayıf düzeyde anlamlı olmayan bir ilişki bulunmaktadır.

Sonuç ve Öneriler: Pediatri hemşirelerinin %80,7'si iş yükünün fazla veya çok fazla olduğunu belirtmektedir. Hemşirelerin %82'si, iş yükünü arttıran en önemli faktörün mevcut hemşire sayısının yetersiz oluşu olarak görmektedir ve buna bağlı olarak hemşire başına düşen hasta sayısının fazla oluşu iş yükünü arttırmaktadır. Hemşirelerin, orta düzeyin üstünde iş yükü algısına ve standart önlemlere uyum düzeyine sahip oldukları bulunmuştur. Pediatri hemşirelerinde standart önlemlere uyum arttığında iş yükü algısı çok düşük bir ilişkiyle azalmaktadır ancak bu azalma istatistiksel olarak anlamlı ölçüde değildir ($p>0,05$). Pediatri hemşirelerinin iş yükü algısıyla standart önlemler arasındaki ilişkisini inceleyen daha fazla sayıda çalışmalar ve randomize kontrollü deneysel çalışmaların yapılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: pediatri hemşireliği, standart önlemler, iş yükü algısı

ABSTRACT

Objective: Determine the relationship is between the perception of workload of pediatric nurses and their compliance with standard precautions.

Method: This is a descriptive, cross-sectional, prospective study conducted to examine the effect of the workload of pediatric nurses working in pediatric units on standard precautions. Informed consent form, participant information form, standard precautions scale, workload scale were used to collect the data of the study. Pediatric nurses were reached via e-mail and social media such as whatsapp, facebook, instagram, telegram with the questionnaire form created on Google Forms. The criteria for participation in the research were determined as working in any of the children's units and being volunteer to participate in the study. The sample of the study consisted of pediatric nurses who agreed to participate in the study and 300 pediatric nurses participated.

Results: The mean workload score of the nurses participating in the research was determined as 41.57 ± 7.65 (min:15, max:55) and 32.7% of the nurses had a high workload stated that too much and 48% too much. The nurses stated that the most important factor increasing their workload was the insufficient number of nurses and the nurse's non-duty work. The mean score of compliance with

standard precautions of pediatric nurses participating in the study was calculated as 13.45 ± 3.82 . 89.3% of the nurses think that isolation is necessary to prevent nosocomial infection. The main problems of pediatric nurses in applying isolation precautions are physicians' non-compliance with isolation precautions and lack of materials. There is a negative and very weak non-significant relationship between the perception of workload and compliance with standard precautions.

Conclusion and Recommendation: 80.7% of pediatric nurses state that their workload is too much or too much. 82% of the nurses consider the most important factor increasing the workload as the insufficient number of nurses, and accordingly, the high number of patients per nurse increases the workload. It was found that nurses have a perception of workload above the medium level and compliance with standard precautions. When compliance with standard precautions increases in pediatric nurses, the perception of workload decreases with a very low relationship, but this decrease is not statistically significant ($p > 0,05$). It is recommended to conduct more studies and randomized controlled experimental studies examining the relationship between pediatric nurses' perception of workload and standard precautions.

Keywords: Pediatric nursing; standard precautions, perception of workload

S.184

PEDİATRİ KLİNİKLERİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERE VERİLEN AİLE MERKEZLİ BAKIMA YÖNELİK EĞİTİMİN TUTUMLARINA ETKİSİ

THE EFFECT OF THE EDUCATION/TRAINING ABOUT FAMILY-CENTERED CARE ON ATTITUDES IN NURSES WORKING IN PEDIATRIC CLINICS

Derya Akdeniz Uysal¹, Özlem Güzel Polat², Döne Aksu Deniz³, Arzu Özel⁴, Güzide Üğücü⁵, Sümeyye Kaya Kocagil⁶, Rana Yiğit⁷

¹Mersin Üniversitesi Hastanesi, Çocuk Enfeksiyon Servisi, Mersin, ²Mersin Üniversitesi Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Servisi, Mersin, ³Mersin Üniversitesi Hastanesi, Çocuk Yoğun Bakım Servisi, Mersin, ⁴Mersin Üniversitesi Hastanesi Eğitim Hemşireliği Komitesi, Mersin, ⁵Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Mersin, ⁶Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Mersin, ⁷Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Emekli Öğretim Üyesi, Mersin

ÖZET

Amaç: Pediatri kliniklerinde çalışan hemşirelere verilen aile merkezli bakıma (AMB) yönelik eğitimin, hemşirelerin AMB tutumlarına etkisini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Deneysel tasarıma sahip araştırmanın (ön test-son test) evrenini, bir üniversite hastanesinin pediatri kliniklerinde çalışan 134 hemşire oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmeyen çalışmada, altı haftalık Aile Merkezli Bakım Eğitim modülü (30 dakikalık 6 a/senkron oturum, 15 dakikalık 6 yüz yüze vaka tartışması) hizmet içi eğitim kapsamında tüm hemşirelere verilmiştir. Eğitim öncesi ve sonrası süreçte veriler (n=130) Şubat – Nisan 2021 tarihleri arasında, Hemşire Bilgi Formu ve Aile Merkezli Bakım Tutum Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin analizinde istatistiksel paket programdan yararlanılmış olup tanımlayıcı istatistikler ve Paired Sample t-test analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin yaş ortalaması $29,25 \pm 5,06$ yıl, %79,1'inin kadın cinsiyette, %92,8'inin lisans ve üstü eğitimi, %76,1'inin meslekte 5 yıl ve daha az süre deneyimi olduğu ve %19,6'sının ise aile merkezli bakıma yönelik daha önce bilgisi olmadığı belirlenmiştir. Eğitim öncesi ve sonrası hemşirelerin Aile Merkezli Tutum Ölçeği (Genel EÖ, $ES=4,32 \pm 0,33$; $4,69 \pm 0,39$) ve alt boyut (Aile Merkezli Bakımın Katkısı Boyutu EÖ, $ES=4,30 \pm 0,36$; $4,68 \pm 0,41$ ve Bakıma Aile ve Çocuk Katılımı Boyutu EÖ, $ES=4,34 \pm 0,33$; $4,71 \pm 0,42$) puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu bulunmuştur ($p < 0,001$).

Sonuç: Eğitim öncesi süreçte yaklaşık olarak her beş hemşireden birinin aile merkezli bakıma yönelik herhangi bir eğitim almadığı bulunmuştur. Ayrıca, a/senkron çevrimiçi eğitim ve vaka tartışmalarından oluşturulan AMB eğitiminin hemşirelerin olumlu tutum geliştirmelerini sağladığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, aile merkezli bakım, çocuk hemşiresi, eğitim, tutum

ABSTRACT

Purpose: This study aimed to evaluate the effect of education about family-centered care (FCC) on the attitudes of nurses working in pediatric clinics.

Methods: The population of this experimental study design (pre and post-test) consisted of 134 nurses working in the pediatric clinics of a university hospital. In this study, in which no sample selection was made, a six-week FCC Education/Training module (6 a/synchronous sessions - 30 minutes/per session, 6 face-to-face case discussions - 15 minutes/per discussion) was given to all nurses within the scope of in-service training. Data (n=130) before and after the education/training were collected using the Nurse Infor-

mation Form and the Family-Centered Care Attitude Scale between February and April 2021. The study data were analyzed using descriptive statistics and Paired Sample t-tests.

Results: The mean age of the nurses was 29.25 ± 5.06 years, 79.1% were female, 92.8% had undergraduate and higher education, 76.1% had 5 years or less experience in the profession, and 19.6% had no previous knowledge about FCC. A significant difference was found between before and after scores on overall (Overall Before, After= 4.32 ± 0.33 ; 4.69 ± 0.39) and subdimensions of the Nurses' Family-Centered Attitude Scale (Contribution of Family-Centered Care Before, After= 4.30 ± 0.36 ; 4.68 ± 0.41 , and Family and Child Participation in Care Before, After= 4.34 ± 0.33 , 4.71 ± 0.42) ($p < 0.001$).

Conclusion: This study revealed that approximately one out of every five nurses did not receive any education/training on FCC in the pre-training period. In addition, it showed that FCC education/training, which was formed from a/synchronous sessions and face-to-face case discussions, ensured nurses improved positive attitudes.

Keywords: Nursing, family centered care, pediatric nurse, education, attitude

S.185

PROFESYONEL DEĞERLER MODELİ DOĞRULTUSUNDA GELİŞTİRİLEN EĞİTİM PROGRAMININ PEDIATRI HEMŞİRELERİNİN PROFESYONEL DEĞERLER ALGISI VE İŞ DOYUMUNA ETKİSİ

EFFECT OF THE TRAINING PROGRAM DEVELOPED IN LINE WITH THE PROFESSIONAL VALUES MODEL ON THE PROFESSIONAL VALUES PERCEPTION AND JOB SATISFACTION OF THE PEDIATRIC NURSES

Ayla Kaya¹, Ayşegül İşler Dalgıç²

¹Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya, ²Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya

ÖZET

Amaç: Profesyonel değerlerin gelişimi ve yüksek iş doyumunu hemşirelik bakımının kalitesini etkiler. Bu araştırma, Profesyonel Değerler Modeli doğrultusunda yapılandırılmış Profesyonel Değerler Eğitim Programı'nın, pediatri hemşirelerinin profesyonel değerler algısı ve iş doyumuna etkisinin belirlenmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Araştırma ön test-son test ölçümlü, non-randomize kontrollü deneysel bir çalışmadır. Araştırma, Aralık 2018-Mayıs 2019 tarihleri arasında Akdeniz Üniversitesi Hastanesi (girişim grubu, n:40) ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde (kontrol grubu, n:40) çalışmakta olan 80 pediatri hemşiresi ile gerçekleştirildi. Verilerin toplanması amacıyla Birey Tanıtım Formu, Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği- HPDÖ ve Sağlık Bakım Çevresi Ölçeği- SBÇÖ kullanıldı. Girişim grubundaki pediatri hemşireleri Profesyonel Değerler Modeli doğrultusunda geliştirilen 12 haftalık bir programa dahil edildi. Uzman görüşleri Kendall Korelasyon Katsayısı testi ile değerlendirildi. Grup farklılıklarını değerlendirmek için ki-kare testleri ve t-testleri kullanıldı. Katılımcılar sözlü ve yazılı olarak bilgilendirildi ve açıklamalar yapılarak aydınlatılmış onam alındı. Bu çalışma Helsinki Deklarasyonuna göre yapıldı. Araştırmanın yürütülmesi için etik kurul onayı, kurum izni ve katılımcıların bilgilendirilmiş onamları alındı. Sonuçların yorumlanmasında .05 anlamlılık düzeyi ölçüt alındı. Çalışmanın ClinicalTrials.gov kodu: NCT04046198'dur.

Bulgular: Girişim grubundaki hemşirelerin HPDÖ toplam puanın ön testte 93.28 ± 13.54 , son testte 118.83 ± 14.75 olduğu, SBÇÖ puan ortalamasının ise ön testte 4.32 ± 0.79 , son testte 4.86 ± 0.54 olduğu belirlendi. Kontrol grubundaki hemşirelerin HPDÖ toplam puanın ön testte 96.53 ± 9.93 , son testte 95.93 ± 15.44 olduğu, SBÇÖ puan ortalamasının ise ön testte 4.08 ± 0.92 , son testte 4.02 ± 0.91 olduğu belirlendi. Profesyonel Değerler Eğitim Programı sonrası girişim grubundaki hemşirelerin profesyonel değerler ve iş doyum puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı artış olduğu görüldü. Pediatri hemşirelerinin profesyonel değerleri ile iş doyum düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu saptandı.

Sonuç: Profesyonel Değerler Modeli doğrultusunda yapılandırılmış Profesyonel Değerler Eğitim Programı'nın pediatri hemşirelerinin profesyonel değerler algısını geliştirmede ve iş doyum düzeylerini artırmada etkili olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Profesyonel değerler, iş doyumunu, pediatri hemşiresi, Profesyonel Değerler Modeli, eğitim programı

ABSTRACT

Objective: The development of professional values and high job satisfaction affect the quality of nursing care. This study was conducted to determine the effect of the Professional Values Training Program structured in line with the Professional Values Model on the professional values perception and job satisfaction of pediatric nurses.

Method: The research is a non-randomized controlled experimental study with pre-test-post-test. The study was carried out with 80 pediatric nurses working at Akdeniz University Hospital (intervention group, n:40) and University of Health Sciences Antalya Training and Research Hospital (control group, n:40) between December 2018 and May 2019. Individual Identification Form, the Nurses' Professional Values Scale-NPVS-R, and the Healthcare Environment Survey-HES were used to collect data. Pediatric nurses in the

intervention group were included in a 12-week program developed in line with the Professional Values Model. Expert opinions were evaluated with the Kendall Correlation Coefficient test. Chi-square tests and t-tests were used to evaluate group differences. Participants were informed verbally and in writing, and informed consent was obtained by making explanations. This study was conducted according to the Declaration of Helsinki. Ethics committee approval, institutional permission and informed consent of the participants were obtained for the conduct of the study. A significance level of .05 was used as a criterion for interpreting the results. The study's ClinicalTrials.gov code is NCT04046198.

Results: It was determined that the total NPVS-R score of the nurses in the intervention group was 93.28 ± 13.54 in the pre-test, 118.83 ± 14.75 in the post-test, and the mean HES score was 4.32 ± 0.79 in the pre-test and 4.86 ± 0.54 in the post-test. It was determined that the total NPVS-R score of the nurses in the control group was 96.53 ± 9.93 in the pre-test, 95.93 ± 15.44 in the post-test, and the mean HES score was 4.08 ± 0.92 in the pre-test and 4.02 ± 0.91 in the post-test. After the Professional Values Training Program, it was observed that there was a statistically significant increase in the mean scores of professional values and job satisfaction of the nurses in the intervention group. It was determined that there was a positive and significant relationship between the professional values and their job satisfaction levels of pediatric nurses.

Conclusion: It was determined that the Professional Values Training Program, which was structured in line with the Professional Values Model, was effective in improving the professional values perception of pediatric nurses and increasing their job satisfaction levels.

Keywords: Professional values, job satisfaction, pediatric nurse, Professional Values Model, training program

S.186

PEDİATRİ KLİNİKLERİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN KARŞILAYAMADIKLARI BAKIM GEREKSİNİMLERİ İLE İŞ DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

THE CORRELATION BETWEEN MISSED CARE NEEDS AND JOB SATISFACTION OF NURSES IN PEDIATRIC CLINICS

Ayşe Zişan Olcay¹, Rana Yiğit²

¹Mersin Üniversitesi Hastanesi, Çocuk Acil Servisi, Mersin, ²Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Mersin

ÖZET

Amaç: Araştırma, pediatri kliniklerinde çalışan hemşirelerin karşılayamadıkları bakım gereksinimleri, nedenleri, iş doyum düzeyleri ve bunlar arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırmanın evrenini; Nisan-Haziran 2022'de bir üniversite hastanesinin pediatri kliniklerinde çalışan 130 hemşire oluşturmuştur. Etik kurul onayı ve kurum izni alınan araştırmanın verileri; çevrimiçi ortamda hazırlanan Hemşire Bilgi Formu, MISSCARE-Pediyatrik versiyon, Minnesota İş Doyum Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; tanımlayıcı istatistikler ve Pearson korelasyon analizinden yararlanılmıştır.

Bulgular: Araştırma, 109 hemşirenin gönüllü katılımıyla (evrenin %84'ü) gerçekleştirilmiştir. Hemşirelerin; yaş ortalamaları $30,21 \pm 1,25$ yıl, %74,3'ünün kadın cinsiyette, %90,8'inin lisans mezunu, %52,3'ünün meslekte, %51,4'ünün ise pediatri kliniklerinde beş yıl ve daha az çalıştığı belirlenmiştir. Hemşirelerin Karşılayamadıkları Bakım Gereksinimleri arasında en çok "klinik koşullar izin veriyorsa günde üç defa ya da hemşirelik bakım planına uygun çocuğu ayağa kaldırma ve yürütme", "çocuğun her iki saatte bir ya da isteme göre pasif mobilizasyonu", "ebeveynleri çocuğun bakımına dâhil etme", "ilaç istemlerinin on beş dakika içinde yapılması", "ilaç belirlenen zamandan 30 dakika önce ya da sonra uygulama", "tuvalet gereksinimi olan çocuğa talep ettiğinde beş dakika içerisinde yardımcı olma" olduğu belirlenmiştir. Toplam puan ortalamaları; Minnesota İş Doyum Ölçeği için $3,23 \pm 0,78$ (İçsel Doyum $3,27 \pm 0,78$; Dışsal Doyum $3,16 \pm 0,89$) ve MISSCARE Karşılanamayan Hemşirelik Bakımı- Nedenler için $2,63 \pm 0,67$ (İş Kaynağı $3,02 \pm 0,68$, İletişim $2,38 \pm 0,77$ ve Ekipman $2,58 \pm 0,84$) olarak saptanmıştır. İş Doyum Ölçeği toplam ve alt boyut puan ortalamaları arasında pozitif yönde yüksek düzeyde, MISSCARE-Nedenler toplam ve alt boyut puan ortalamaları arasında pozitif yönde ortadan yükseğe değişen ilişki saptanmıştır ($p < 0,001$).

Sonuç ve Öneriler: Hemşirelerin iş doyumlarının orta düzeyde, içsel doyumlarının dışsal doyumlarından yüksek, karşılayamadığı bakım gereksinimlerinin en çok iş kaynağı ve ekipman nedeniyle olduğu belirlenmiştir. Kliniklerin ve hastane organizasyonlarının dinamikleri farklı olabileceği için karşılanamayan bakım gereksinimleri ve nedenleri ile iş doyumları her kurum için ayrı yapılması önerilebilir. Araştırma sonuçları temel alınarak belirlenen nedenlerin çözümlerine yönelik eylem planları geliştirilmesi ve değerlendirilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, karşılanamayan bakım gereksinimi, iş doyumunu, hemşire, pediatri

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to determine the missed care needs, their reasons, job satisfaction levels, and the correlation between them for nurses in pediatric clinics.

Methods: The population of this descriptive study consisted of 130 nurses working in the pediatric clinics of a university hospital from

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

April-June 2022. The data of this study in which ethics committee approval and institutional permission were obtained were collected through the online Nurse Information Form, MISSCARE Survey-Pediatric version, and Minnesota Job Satisfaction Scale. Descriptive statistics and Pearson correlation analysis were used to evaluate the data.

Results: The present study included 109 nurses who were voluntary (84% of the population). The mean age of the nurses was 30.21 ± 1.25 years, 74.3% were female, 90.8% had undergraduate at least, 52.3% worked as a professional in clinics and 51.4% worked in pediatric clinics for five years or more found to work less, respectively. The most common reasons for missed care were “ambulation 3 times per day or as per nursing plan, if clinical conditions allow”, “passive mobilization of the child every 2 h or as ordered”, “parents included in child’s care”, “medication requests acted on in 15 min”, “medications administered in 30 min before or after scheduled time”, “assist the child with toileting needs in 5 min of request”, respectively. The means of the Minnesota Job Satisfaction Scale and MISSCARE Survey-Reasons for Missed Care scores were 3.23 ± 0.78 (Internal Satisfaction 3.27 ± 0.78 ; External Satisfaction 3.16 ± 0.89) and 2.63 ± 0.67 (Resources 3.02 ± 0.68 , Communication 2.38 ± 0.77 and Material Resources 2.58 ± 0.84). There was a strong positive correlation between the total and sub-dimension mean scores of the Minnesota Job Satisfaction Scale, and a moderate to strong correlation between the MISSCARE Survey-Reasons for Missed Care total and sub-dimension mean scores ($p < 0.001$).

Conclusion: This study revealed that the job satisfaction of the nurses was moderate, their internal satisfaction was higher than their external satisfaction, and the reason for missed care needs was mostly the resources and material resources. Since the dynamics of clinics and hospital organizations may be different, it can be suggested that missed care needs, their reasons, and job satisfaction should be actualized separately for each institution/hospital. According to the results of this study, it may be useful to develop action plans and evaluate them for the solutions of reasons.

Keywords: Nursing, missed care needs, job satisfaction, nurse, pediatrics

S.187

ÇOCUK HEMŞİRELERİNİN MESLEK ÖLÇÜTLERİ ÇERÇEVESİNDE HEMŞİRELİĞE BAKIŞI

PEDIATRIC NURSES' PERSPECTIVE ON NURSING IN THE FRAMEWORK OF PROFESSIONAL CRITERIA

Burcu Çalık Bağrıyanık¹, Dilek Yıldız², Tamer Bağrıyanık³, Aylin Pekyığıt⁴

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Ankara, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Ankara, ³Ankara Şehir Hastanesi, Çocuk Acil, Ankara, ⁴Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çankırı

ÖZET

Amaç: Hemşireliğin iş mi yoksa meslek mi olduğu yıllardır tartışma konusudur. Bir iş mesleklaşme ölçütlerini karşıladığı sürece meslek olabilmektir. Bu çalışma, çocuk klinik/polikliniklerinde görev yapan hemşirelerin mesleklaşme ölçütleri çerçevesinde hemşireliğe yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan bu çalışmanın örneklemini çocuk klinikleri ve polikliniklerinde görev yapan 217 hemşire oluşturmuştur. Çalışmada kartopu örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veriler online toplanmıştır. Veri toplamak amacıyla “Tanıtıcı Bilgi Formu” ve “Meslek Ölçütleri Bilgi Formu” kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde frekans dağılımları, tanımlayıcı istatistikler ve Ki-Kare Testi kullanılmıştır. Çalışmanın yürütülmesi için etik kurul onayı alınmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin %56.7’si hemşirelik bakım hizmetlerinin sunumunda kurumlar arası farklılıkların olduğunu, %50.7’si mesleklaşme ölçütleri konusunda eğitim almadığını, %73.7’si mesleki kurs/eğitim faaliyetlerine katıldığını, %57.1’i araştırma yaptığını/faaliyetlerine katıldığını, %65.4’ü aldığı bağımsız kararları kısmen uygulayabildiğini, %69.1’i hemşirelik eğitiminin lisans düzeyinde olması gerektiğini, %96.3’ü hemşirelikte branşlaşma olması gerektiğini, %67.3’ü mesleki doyum yaşadığını, %53.9’u mesleki kuruluş/derneğe üye olmadığını belirtmiştir. Yaş grubu ile araştırma yapma/faaliyetlerine katılma ($p = 0.011$), mesleki dernek/kuruluş üyeliği olma ($p = 0.005$); mezun olunan okul ile araştırma yapma/faaliyetlerine katılma ($p = 0.000$), hemşirelik dergisi takip etme ($p = 0.000$), dernek/kuruluş üyeliği ($p = 0.000$) arasında anlamlı fark bulunmuştur.

Sonuçlar: Bu çalışmada, hemşirelik bakım hizmetlerinin sunumunda kurumlar arası farklılıkların olduğu, hemşirelerin büyük çoğunluğunun mesleklaşme ölçütleri konusunda eğitim almadığı, mesleki kurs/eğitim faaliyetlerine ve araştırma faaliyetlerine katıldığı, bağımsız kararlarını kısmen uygulayabildiği, mesleki doyum yaşadığı ve mesleki kuruluş/derneklere üyeliğin düşük olduğu saptanmıştır. Hemşirelik bakım uygulamalarının standardize edilmesi, hemşirelere mesleklaşme ölçütleri konusunda eğitim verilmesi, bağımsız kararlarını uygulayabilmesi için olanak sağlanması ve hemşirelerin mesleki dernek/kuruluşlara üye olmama nedenlerinin belirlenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Meslek, hemşire, çocuk hemşireliği, pediatri, çocuk

ABSTRACT

Objective: It has been a matter of debate for years whether nursing is a job or a profession. A job can be a profession as long as it meets the criteria for professionalization. This study was conducted to determine the views of nurses working in pediatric clinics/polyclinics towards nursing within the framework of professionalization criteria.

Methods: The sample of this descriptive study consisted of 217 nurses working in pediatric clinics and outpatient clinics. Snowball sampling method was used in the study. Data were collected online. “Descriptive Information Form” and “Occupational Criteria Information Form” were used to collect data. Frequency distributions, descriptive statistics and Chi-Square Test were used to evaluate the data. Ethics committee approval was obtained for the conduct of the study.

Results: 56.7% of the nurses stated that there were differences between institutions in the delivery of nursing care services, 50.7% did not receive training on professionalization criteria, 73.7% participated in vocational courses/training activities, 57.1% did research/participated in activities, 65.4% could partially implement their independent decisions, 69.1% think that nursing education should be at the undergraduate level, 96.3% should have a branch in nursing, 67.3% had professional satisfaction, 53.9% did not a member of a professional organization/association. Participating in research activities with age group ($p= 0.011$), being a member of a professional association/organization ($p= 0.005$); A significant difference was found between the graduated school and participating in research activities ($p= 0.000$), following a nursing journal ($p= 0.000$), membership in an association/organization ($p= 0.000$).

Conclusions: In this study, it was determined that there were differences between institutions in the delivery of nursing care services, the majority of nurses did not receive training on professionalization criteria, participated in vocational courses/training activities and research activities, could partially implement their independent decisions, experienced professional satisfaction and membership in professional organizations/associations was low. It is recommended to standardize nursing care practices, train nurses on professionalization criteria, enabling them to implement their independent decisions and determine the reasons why nurses do not become members of professional associations/organizations.

Keywords: Profession, nurse, pediatric nursing, pediatrics, child

S.188

PEDİATRİ HEMŞİRELERİNİN STRES VE TÜKENMİŞLİK DURUMLARININ İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF STRESS AND BURNOUT SITUATIONS OF PEDIATRIC NURSES

Pınar Bekar¹, Münevver Erkul², Emine Efe³

¹Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Sağlık Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi Bölümü, Bucak/Burdur, Türkiye, ²Akdeniz Üniversitesi Hastanesi, Çocuk Hematoloji Onkoloji Servisi, Antalya, Türkiye, ³Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, pediatri hemşirelerinin stres ve tükenmişlik durumlarını incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel nitelikte olan bu araştırmanın evrenini Kasım 2021-Mart 2022 tarihleri arasında Türkiye'nin Akdeniz Bölgesinde bulunan bir üniversite hastanesinde görev yapan 140 pediatri hemşiresi oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini, araştırmaya katılmayı kabul eden 105 hemşire oluşturmuştur. Araştırmanın verileri, Google form üzerinden hazırlanan anket formu ile toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak “Kişisel Bilgi Formu”, “Hemşirelik Stres Ölçeği” ve “Maslach Tükenmişlik Ölçeği” kullanılmıştır. Veriler, SPSS 22.00 paket programı aracılığı ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 32.80 ± 6.52 yıl ve %95.2'si kadındır. Hemşirelerin hemşirelik stres ölçeği puan ortalaması 77.33 ± 9.89 olarak bulunurken, Maslach Tükenmişlik Ölçeği'nin duygusal tükenme alt boyut puan ortalaması 22.55 ± 7.24 , duyarsızlaşma alt boyut puan ortalaması 7.92 ± 3.88 ve kişisel başarı alt boyut puan ortalaması 20.81 ± 3.52 olarak bulunmuştur. Maslach Tükenmişlik Ölçeği'nin Duygusal Tükenme ve Duyarsızlaşma alt boyut puan ortalamaları ile Hemşirelik Stres Ölçeği puan ortalamaları arasında pozitif yönde, istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($p < 0.001$).

Sonuç: Bu çalışmada, hemşirelerin stres düzeyi arttıkça duyarsızlaşma ve duygusal tükenme düzeylerinin de arttığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Pediatri hemşiresi, stres, tükenmişlik

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to examine the stress and burnout status of pediatric nurses.

Method: The universe of this descriptive and cross-sectional study consisted of 140 pediatric nurses working in a university hospital in the Mediterranean Region of Turkey between November 2021 and March 2022. The sample of the study consisted of 105 nurses who agreed to participate in the study. The data of the research were collected with a questionnaire form prepared on the Google form. “Personal Information Form”, “Nurse Stress Scale” and “Maslach Burnout Inventory” were used as data collection tools. The data were analyzed using the SPSS 22.00 package program.

Results: The mean age of the nurses participating in the study was 32.80 ± 6.52 years and 95.2% of them were women. While the nurses' nurse stress scale mean score was 77.33 ± 9.89 , the Maslach Burnout Inventory's emotional burnout sub-dimension mean score was 22.55 ± 7.24 , depersonalization sub-dimension mean 7.92 ± 3.88 , and personal accomplishment sub-dimension mean 20.81 ± 3.52 . It was determined that there was a positive, statistically significant relationship between the Emotional Burnout and

Depersonalization sub-dimension mean scores of the Maslach Burnout Inventory and the Nurse Stress Scale mean scores ($p < 0.001$).

Conclusion: In this study, it was concluded that as the stress level of nurses increased, their depersonalization and emotional burnout levels also increased.

Keywords: Pediatric nurse, stress, burnout

S.189

PEDİATRİ HEMŞİRELERİNİN MERHMET YORGUNLUĞU DÜZEYİNİN KLİNİK KARAR VERME BECERİLERİNE ETKİSİ

DETERMINING THE EFFECT OF COMPASSION FATIGUE LEVEL ON CLINICAL DECISION MAKING SKILLS IN PEDIATRIC

Tutku Kırıcı¹, Evrim Kıziler²

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri, ²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, pediatri hemşirelerinin merhamet yorgunluğu düzeyinin klinik karar verme becerilerine etkisinin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı tipte yapılmıştır.

Gereç ve Yöntemler: Bu araştırma Mayıs-Aralık 2020 tarihleri arasında Ankara ili merkezinde bulunan ve kurum izni alınan hastanelerde çocuk hastalara bakım veren 130 pediatri hemşiresi ile yürütülmüştür. Veriler "Sosyodemografik ve Mesleki Bilgi Formu", "Merhamet Yorgunluğu Ölçeği (MYÖ)" ve "Hemşirelikte Klinik Karar Verme Ölçeği (HKKVÖ)" kullanılarak elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde IBM SPSS Statistics 22.0 programı kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde Mann Whitney-U, Kruskal Wallis ve Spearman Korelasyon testleri kullanılmış olup, tanımlayıcı istatistikler sayı, yüzde, ortalama olarak verilmiştir.

Bulgular: Hemşirelerin %66.92'si 30 yaş altında, %93.84'ü kadındır. Hemşirelerin MYÖ ortalama puanı 4.03 ± 0.44 , HKKVÖ ortalama puanı 145.67 ± 14.90 olarak bulunmuştur. Hemşirelerin MYÖ-Bilinçli Farkındalık alt boyut puan ortalamalarında medeni durum, çocuk sayısı, gelir düzeyi, çalışma şekli, birimde ve meslekte çalışma süresi ve haftalık çalışma süresine göre anlamlı farklılık saptanmıştır. Hemşirelerin HKKVÖ-Seçenek ve Fikirleri Araştırmak alt boyut puan ortalamalarında yaş, medeni durum, çocuk sayısı ve haftalık çalışma süresine göre anlamlı farklılık saptanmıştır. Hemşirelerin MYÖ ile HKKVÖ puanları arasında orta düzeyde pozitif korelasyon olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Bu araştırma sonucunda pediatri hemşirelerinin merhamet yorgunluğu düzeyinin düşük, klinik karar verme becerilerinin ise iyi düzeyde olduğu ve merhamet yorgunluğu arttıkça klinik karar verme becerisinin olumsuz etkilendiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Etki, klinik karar verme, merhamet yorgunluğu, pediatri hemşireliği

ABSTRACT

Objective: The descriptive research was conducted to determine the effect of the level of compassion fatigue of pediatric nurses on their clinical decision making skills.

Material and Methods: The sample of the study consisted of a total of 130 pediatric nurses who were in the hospital at the time of the research and who gave care to pediatric patients in hospitals in the province of Ankara, for which institutional permission was obtained. To collect the data of study "Sociodemographic and Professional Information Form", "Compassion Fatigue Scale (CFS)" and "Clinical Decision-Making Scale in Nursing (CDMNS)" were used. All statistical analyzes were performed with the IBM SPSS Statistics 22.0 program. Mann Whitney-U, Kruskal Wallis and Spearman correlation tests were used in the evaluation of the data, and descriptive statistics were given as numbers, percentages, and averages.

Results: 66.92% of the nurses are under the age of 30 and 93.84% are women. The mean score of "Compassion Fatigue Scale" is 4.03 ± 0.44 , and the mean score of "Clinical Decision-Making Scale in Nursing" is 145.67 ± 14.90 that is, the nurses; compassion fatigue level was low and their clinical decision-making skills were at a good level. There is a significant difference in the mean scores of the CFS-Conscious Awareness sub-dimension of nurses according to marital status, number of children, income level, working type, working time in the unit and profession, and weekly working time ($p < 0.05$). There is a significant difference in the mean scores of the CDMNS-Exploring Options and Ideas sub-dimension of nurses according to age, marital status, number of children and weekly working time ($p < 0.05$). It was determined that there was a moderate positive correlation between the CFS and CDMNS scores of the nurses ($r = 0.484$; $p = 0.000$).

Conclusion: As a result of this study, it was determined that the nurses' compassion fatigue level was low, their clinical decision-making skills were good, and as compassion fatigue increased, their clinical decision-making skills decreased.

Keywords: Effect, clinical decision making, compassion fatigue, pediatric nursing

S.190

HEMŞİRELİK VE PEDIATRİ HEMŞİRELİĞİNDE ETİK: ULUSAL HEMŞİRELİK TEZLERİ KAPSAMINDA SİSTEMATİK DERLEME

ETHICS IN NURSING AND PEDIATRIC NURSING: SYSTEMATIC REVIEW IN THE SCOPE OF NATIONAL NURSING THESES

Gülay Türk¹, Makbule Yılmaz², Özlem Avcı³, Sema Kuşoğlu⁴

¹İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Doktora Programı, İstanbul, Kapadokya Üniversitesi, İlk ve Acil Yardım Programı, Nevşehir, ²İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Doktora Programı, İstanbul, Kartal Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi, İstanbul, ³İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, İstanbul, ⁴İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, İstanbul

ÖZET

Amaç: Hemşirelik etiği, bakım uygulamaları sırasında hemşirelerin eylemleri üzerine düşünme etkinliğidir. Hemşirelik etiği; hemşire-hasta ilişkisinin ahlaki temelini, bakım etiğini, örgütsel/disiplinler arası ilişkileri ve hemşirelik etiği teorilerini de içermektedir. Bu araştırma, hemşirelik ve pediatri hemşireliğinde etik kavramını ele alan, yayınlanmış ulusal tezlerin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Çalışma, Ocak 2010 – Aralık 2020 tarihleri arasında, Türkiye Yükseköğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanında, hemşirelik alanında yayınlanmış ulusal tezler; etik, etik ikilem, etik problemler, mahremiyet, otonomi, insan onuru, etik değerler, hasta onuru, hemşirelik etiği, ötanazi, etik duyarlılık, yarar sağlama, pediatri hemşiresi, hemşire, yenidoğan etiği anahtar kelimeleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırma Sistematik derleme tipinde; PRISMA Bildirimi kontrol listesine göre düzenlendi ve araştırma sorularının çerçevesi belirlenirken PICO(S) kullanıldı.

Bulgular: Araştırma kapsamında, dâhil edilme kriterlerine uyan 27'si hemşirelik etiği, 8'i pediatri etiği olmak üzere toplam 35 tez incelenmiştir. Hemşirelik alanında etik konulu tezlerin 25'i yüksek lisans ve 2'si doktora tezidir. Bu tezlerden 5'i 2010-2015; 22'si 2016-2020 yılları arasında yürütülmüştür. Çalışmada değerlendirilen 27 tezden; 6'sı betimsel ve ilişkisel, 16'sı tanımlayıcı, 1'i kesitsel ve 4'ü metodolojik tipte gerçekleştirilmiştir. Pediatri hemşireliğine yönelik yapılan 8 tezden 1'i tıp alanında uzmanlık tezi, 7'si hemşirelikte yüksek lisans tezidir.

Sonuç: Çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda 10 yıllık bir süreçte hemşirelik ve pediatri hemşireliği alanında etik kavramında 35 tez yapıldığı sonucuna varılmıştır. Bu alanda yapılan araştırmaların artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Etik, pediatri, pediatri hemşireliği, tez

ABSTRACT

Objective: Nursing ethics is the activity of thinking about the actions of nurses during care practices. Nursing ethics; It also includes the moral basis of the nurse-patient relationship, care ethics, organizational/interdisciplinary relations, and nursing ethics theories. This research was conducted to examine the published national theses on the concept of ethics in nursing and pediatric nursing.

Method: The study, between January 2010 – December 2020, national theses published in the field of nursing in the Turkish Higher Education Institution (YÖK) National Thesis Center database; Ethics, ethical dilemmas, ethical problems, privacy, autonomy, human dignity, ethical values, patient dignity, nursing ethics, euthanasia, ethical sensitivity, benefit, pediatric nurse, nurse, newborn ethics were evaluated using the keywords. Research In the type of systematic review; The PRISMA Statement was organized according to the checklist and PICO(S) was used to frame the research questions.

Results: Within the scope of the research, a total of 35 theses, 27 of which were nursing ethics and 8 pediatric ethics, were examined. 25 of the theses on ethics in the field of nursing are master's and 2 of them are doctoral theses. 5 of these theses are 2010-2015; 22 of them were conducted between 2016-2020. Of the 27 theses evaluated in the study; 6 of them were descriptive and relational, 16 of them were descriptive, 1 of them were cross-sectional and 4 of them were methodological. Of the 8 theses on pediatric nursing, 1 is a specialization thesis in the field of medicine, and 7 is a master's thesis in nursing.

Conclusion: In line with the findings obtained in the study, it was concluded that 35 dissertations were made on the concept of ethics in the field of nursing and pediatric nursing in a 10-year period. It is recommended to increase researches in this area.

Keywords: Ethics, pediatrics, pediatric nursing, thesis

S.191

ÜLKEMİZDE ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ ALANINDA YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERDE KURAM ve MODEL KULLANIMI

THE USE OF THEORY AND MODELS IN POSTGRADUATE THESIS MADE IN THE FIELD OF CHILD HEALTH AND DISEASES NURSING IN OUR COUNTRY

Emre Usta¹, Emine Erdem²

¹Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kayseri, ²Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kayseri

ÖZET

Amaç: Bilimsel araştırmalarda kuram ve modellerin kullanımı, araştırma değişkenleri arasında olabilecek ilişkilerin açıklanmasını daha kolaylaştırabilir. Hemşirelikte yapılan bilimsel araştırmalarda kuram ve model kullanımı artmaktadır. Bu çalışmada, ülkemizde Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği alanında yapılmış lisansüstü tezlerde kuram ve modelleri kullanan tez çalışmalarını incelenmiştir.

Yöntem: Bu çalışmada T.C. Yükseköğretim Kurulu'nun "Ulusal Tez Merkezi" resmi web sitesi taranarak tezler ulaşılmıştır. "model, kuram ve hemşirelik" anahtar kelimeleri ile yapılan tarama sonucunda, 2012-2021 tarihleri arasında hemşirelik alanında yapılmış 119 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Bu tezlerden Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD'nda yapılan 9 tez bu çalışmada incelenmiştir.

Bulgular: Ulusal Tez Merkezi'nde "model, kuram ve hemşirelik" anahtar kelimesi ile yapılan taramada Hemşirelik alanında 119 tez olduğu, bunlardan 102'sinin modele ve 17'sinin kurama dayandırıldığı ve bu tezlerden 9'unun Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD'nda yapıldığı saptanmıştır. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD'nda yapılan tezlerden 8'inin doktora tezi olduğu ve 3'ünün 2019 yılında yapıldığı bulunmuştur. Tezlerin randomize kontrollü (4), karma (2), yarı deneysel (2), metodolojik+yarı deneysel (1) çalışmalar olduğu belirlenmiştir. Tezlerden 2'si Meleis'in Geçiş ve Kolcaba'nın Konfor Kuramı'nı çalışmıştır. Geriye kalan 7 tezte Aile Merkezli Bakım, Davranışsal Sistem, İnsan Bakım, Kişilerarası İlişkiler, Sağlığı Geliştirme, Profesyonel Değerler ve Roy Adaptasyon modelleri kullanılmıştır. Tezlerin örneklem gruplarının çocuklar (4), anne ve çocuklar (3), pediatri hemşireleri (1) ve annelerden (1) oluştuğu saptanmıştır. Çalışan bu lisansüstü tezlerde; zorbalık (2), hastalık uyumu (2), anne bebek bağlanması (2), konfor (1), uyku kalitesi (1), hemşirelerde profesyonel değerler ve iş doyumunu (1) konularının incelendiği belirlenmiştir.

Sonuçlar: Bu çalışmada Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği alanında yapılan lisansüstü tezlerde; çoğunlukla model kullanıldığı ve özellikle doktora tezlerinde kuram ve model kullanımının giderek artmaya başladığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: kuram, lisansüstü eğitim, model, pediatri hemşireliği

ABSTRACT

Aim: The use of theories and models in scientific research can make it easier to explain the relationships that may exist between research variables. The use of theories and models in scientific research in nursing is increasing. In this study, thesis studies using theories and models in postgraduate theses in the field of Child Health and Disease Nursing in our country were examined.

Methods: In this study, it was reached to theses by scanning the official website of the T.C. Higher Education Council "National Thesis Center". In the review made with the keywords "model, theory and nursing", 119 postgraduate theses made in the field of nursing between 2012-2021 were reached. Among these theses, 9 theses made in the Department of Child Health and Diseases Nursing were examined in this study.

Results: In the review made with the keyword "model, theory and nursing" in the National Thesis Center; it has been determined that there are 119 theses in the field of nursing, 102 of them are based on model and 17 are based on theory, and 9 of these theses are made in the Department of Child Health and Diseases Nursing. It was found that 8 of the theses made in the Department of Child Health and Diseases Nursing were doctoral theses and 3 of them were made in 2019. The theses were randomized controlled (4), mixed (2), quasi-experimental (2), methodological+quasi-experimental (1) studies. Two of these theses studied Meleis's Transition and Kolcaba's Comfort Theory. Family Centered Care, Behavioral System, Human Care, Interpersonal Relations, Health Promotion, Professional Values and Roy Adaptation models were used in the remaining 7 theses. It was determined that the sample groups of the theses consisted of children (4), mothers and children (3), pediatric nurses (1) and mothers (1). In these postgraduate theses; it was determined that bullying (2), disease adjustment (2), mother-infant attachment (2), comfort (1), sleep quality (1), professional values and job satisfaction in nurses (1) were examined.

Conclusions: In this study, in the postgraduate theses made in the field of Child Health and Diseases Nursing; it has been determined that mostly models are used and the use of theory and models has started to increase, especially in doctoral theses.

Keywords: theory, postgraduate education, model, pediatric nursing

S.192

TIBBİ CİHAZA BAĞLI NAZAL BASINÇ YARALANMASI ÖNLEME EĞİTİMİNİN YENİDOĞAN HEMŞİRELERİNİN BİLGİ DÜZEYİNE ETKİSİ

EVALUATING THE EFFECTIVENESS OF BRIEF TRAINING FOR NEONATAL INTENSIVE CARE NURSES ON THE PREVENTION OF MEDICAL DEVICE-RELATED NASAL PRESSURE INJURY

Kübra Ergün¹, Eda Aktaş²

¹Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Çocuk Hastanesi Eğitim Birimi, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı

ÖZET

Amaç: Araştırma; Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'nde çalışan hemşirelere yönelik hazırlanan tıbbi cihaza bağlı basınç yaralanması önleme eğitiminin etkinliğini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem: Yarı deneysel tasarımlardan tek grupta ön test-son test düzeninde yürütülen bu araştırma, İstanbul ilinde bulunan bir şehir hastanesinde, Nisan- Ekim 2021 tarihleri arasında, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'nde çalışan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 81 hemşire ile gerçekleştirildi. Katılımcılara; küçük grupta problem tabanlı öğrenme yaklaşımı kullanılan, kanıta dayalı araştırmalar doğrultusunda hazırlanan, 80 dakika süren ve 2 oturumdan oluşan bir eğitim programı uygulandı. Veriler, araştırmacı tarafından literatür bilgileri doğrultusunda hazırlanan, "Yenidoğan Hemşiresini Tanıtıcı Bilgi Formu", "Prematüre Bebeklerde Tıbbi Cihaza Bağlı Oluşan Basınç Yaralanması Bilgi Formu" ve "Eğitimi Değerlendirme Formu" ile toplandı. Verilerin toplanması eğitim öncesi, eğitimden 1 hafta ve 1 ay sonra olmak üzere üç aşamada gerçekleştirildi. Araştırma verileri Number Cruncher Statistical System programı kullanılarak değerlendirildi. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiksel metodların yanı sıra Shapiro-Wilk testi, Wilcoxon testi, Mann-Whitney U testi ve Spearman korelasyon analizi kullanıldı.

Bulgular: Katılımcıların prematüre bebeklerde tıbbi cihaza bağlı basınç yaralanması bilgi formu toplam puan ortalamaları eğitim öncesi 82.44 ± 7.26 iken eğitim sonrası 1. Hafta 94.57 ± 5.03 ve eğitim sonrası 1. ayda 94.67 ± 3.11 'e çıkarak anlamlı düzeyde artmıştır ($p=0.001$; $p=0.001$). Katılımcıların tanımlayıcı özellikleri ile eğitim öncesi, eğitim sonrası 1. hafta ve 1. ayda prematüre bebeklerde tıbbi cihaza bağlı oluşan basınç yaralanması bilgi formu toplamından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmadı ($p>0.05$).

Sonuçlar: Hemşirelere verilen noninvaziv ventilasyona bağlı nazal basınç yaralanmasını önleme eğitiminin hemşirelerin bilgi düzeyini artırdığı sonucuna ulaşıldı.

Anahtar Kelimeler: Nazal basınç yaralanması, noninvaziv ventilasyon, yenidoğan

ABSTRACT

Aim: To evaluate the effectiveness of a brief training in medical device-related pressure injury prevention for neonatal intensive care nurses.

Methods: This single-group, pretest-posttest quasiexperimental study was conducted between April and October 2021 with 81 nurses working in the neonatal intensive care unit of a city hospital in Istanbul who volunteered to participate. The participants completed a training program consisting of two 40-minute sessions that used a small-group problem-based learning approach, developed in accordance with evidence-based research. Data were collected using a neonatal nurse information form, knowledge of medical device-related pressure injury in preterm infants form, and training evaluation form, all of which were prepared for this study based on the literature. Data collection was performed before the training and repeated at 1 week and 1 month after the training. Data analysis was done in the Number Cruncher Statistical System. Descriptive statistics, the Shapiro-Wilk test, Mann-Whitney U test, and Spearman correlation analysis were used.

Results: The participants' mean score on the knowledge of medical device-related pressure injury in premature infants form was 82.44 ± 7.26 before training and increased significantly to 94.57 ± 5.03 at 1 week and 94.67 ± 3.11 at 1 month after training ($p=0.001$; $p=0.001$). No significant relationship was detected between the participants' descriptive characteristics and their knowledge scores before or after the training ($p>0.05$).

Conclusion: Brief training on the prevention of nasal pressure injury caused by noninvasive ventilation increased nurses' knowledge level.

Keywords: Nasal pressure injury, noninvasive ventilation, newborn

S.193

YENİDOĞAN HEMŞİRELERİNİN YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE YAPILAN GİRİŞİMLERE YÖNELİK YETERLİLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

OPINIONS OF NEWBORN NURSES ON THEIR QUALIFICATIONS ON ATTEMPTIONS AT THE NEWBORN INTENSIVE CARE UNIT

Semiha Dertli¹, Özlem Selime Merter²

¹Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ, Türkiye, ²Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ, Türkiye

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, yenidoğan hemşirelerinin yenidoğan yoğun bakım ünitesinde (YYBÜ) yapılan girişimlere yönelik yeterliliklerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacı ile tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma, Mart-Mayıs 2022 tarihleri arasında, Doğu Anadolu Bölgesi'nde iki ilin üniversite, eğitim araştırma ve şehir hastanelerinde YYBÜ'de çalışan 140 hemşire ile yapılmıştır. Etik kurul, kurum izni ve gönüllü oluru alınan araştırma, verilerin toplanmasında hemşireler için "Tanıtıcı Bilgi Formu" ve literatürden yararlanarak hazırlanan "Yenidoğan Bakımına Yönelik Girişimler Formu" kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş, meslekte çalışma yılı ve YYBÜ'de çalışma yılı ortalaması sırasıyla 30.81 ± 5.96 , 8.81 ± 6.26 , 6.34 ± 4.61 olarak bulunmuştur. Hemşirelerin %93.6'sının kadın, %53.6'ının lisans mezunu olduğu belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan hemşirelerin en fazla anomalisi olan yenidoğanların bakımında zorlandıkları; anomalisi olan yenidoğanlardan ise en fazla "İktiyozisi olan bebeğin bakımında (%56.4)" zorlandıkları bulunmuştur. Hemşirelerin YYBÜ'de yenidoğanlara uyguladıkları invaziv girişimlerden en fazla "Yatak başı diyaliz uygulaması işleminde (%51.4)"; uygulamalardan en fazla "Dren/Göğüs tüpü vb. takibi işleminde (%23.6)"; bakım ile ilgili en fazla "Santral katater bakımı (%19.3) işleminde"; beslenmesi ile ilgili "Anneyi emmesini sağlama işleminde (%16.4)" zorlandıkları belirlenmiştir. Solunum sıkıntısı olan yenidoğanlara bakım veren hemşirelerin en fazla "Mekanik ventilasyon desteği alan yenidoğanların bakımında (%14.3)" zorlandıkları bulunmuştur.

Sonuç-Öneriler: Araştırmada yenidoğan hemşirelerinin YYBÜ'de yapılan girişimlere yönelik yeterliliklerinin farklılık gösterdiği, bununla birlikte en fazla anomalisi olan bebeğin bakımında zorlandıkları bulunmuştur. Hemşirelerin zorlandıkları girişimler ve zorlanma nedenleri belirlenerek bunlara yönelik hizmet içi eğitimlerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yenidoğan; yenidoğan hemşiresi; YYBÜ, bakım.

ABSTRACT

Aim: This research was conducted as a descriptive study to determine the opinions of neonatal nurses regarding the proficiency of interventions in the neonatal intensive care unit (NICU).

Method: The research was conducted between March and May 2022, with 140 nurses working in NICUs in university, education, research and city hospitals of two provinces in the Eastern Anatolia Region. Ethics committee, institutional permission and voluntary consent were obtained for the study, "Introductory Information Form" for nurses and "Newborn Care Interventions Form" prepared by making use of the literature were used to collect data. Descriptive statistics were used in the analysis of the data.

Results: The mean age, years of working in the profession and working years in the NICU of the nurses participating in the study were found to be 30.81 ± 5.96 , 8.81 ± 6.26 , 6.34 ± 4.61 , respectively. It was determined that 93.6% of the nurses were women and 53.6% were undergraduate graduates.

The nurses participating in the study had difficulties in the care of newborns with the most anomalies; Among newborns with anomaly, it was found that they had the most difficulty in "care of the baby with ichthyosis (56.4%)". Among the invasive interventions that nurses applied to newborns in the NICU, the most invasive interventions were "In the bedside dialysis procedure (51.4%); most of the applications "Drain/Chest tube etc. in the follow-up process (23.6%); "Central catheter care (19.3%)" related to care; It was determined that they had difficulties in the process of "sucking the mother (16.4%)" related to feeding. It was found that nurses caring for newborns with respiratory distress had the most difficulty in "care of newborns receiving mechanical ventilation support (14.3%)".

Conclusion-Recommendations: In the study, it was found that the proficiency of neonatal nurses for the interventions performed in the NICU differed, however, they had the most difficulty in caring for the baby with the anomaly. It is recommended to determine the interventions that nurses have difficulty in and the reasons for their difficulties and to conduct in-service trainings for them.

Keywords: Newborn, neonatal nurse, NICU, care

S.194

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE BEBEĞİ YATAN ANNELERİN ANNE SÜTÜ VE EMZİRME HAKKINDA BİLDİKLERİ DOĞRULAR VE YANLIŞLAR

THE RIGHTS AND WRONGS KNOWLEDGE OF MOTHERS WITH ITS BABY IN THE NEWBORN INTENSIVE CARE UNIT ABOUT BREAST MILK AND BREASTFEEDING

Canan Ayaşlı¹, Dilek Yıldız²

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi Etilik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, Ankara, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

ÖZET

Amaç: Araştırma yenidoğan yoğun bakım ünitesinde bebeği yatan annelerin anne sütü ve emzirme hakkındaki bilgi düzeyini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırmanın etik izinleri alındıktan sonra Ankara ilindeki bir eğitim ve araştırma hastanesinin yenidoğan yoğun bakım ünitesinde 1 Mayıs 2021 - 1 Aralık 2021 tarihleri arasında bebeği yatan 330 annenin katılımı ile tanımlayıcı nitelikte gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan 13 soruluk tanıtıcı bilgi formu ve 14 soruluk gebelik ve doğum öncesine yönelik bilgi formu, annelerin anne sütü ve emzirme ile ilgili bilgilerini değerlendiren 33 ifadenin yer aldığı değerlendirme formu kullanılmıştır. Araştırmanın analizi IBM SPSS 25.0 programı ile yapılmıştır. Verilerin tanımlayıcı istatistikleri sayı ve yüzde olarak verilmiştir.

Bulgular: Annelerin yaş ortalaması 29 olup; %34,2'sinin lise mezunu olduğu, %78,8'inin ev hanımı olduğu, %58,2'sinin gelir durumunun gidere eşit olduğu, %84,8'inin çekirdek aile olarak yaşadığı belirlenmiştir. Annelerin %27,6'sının ilk gebeliği, %25,5'inin ikinci gebeliği, %22,1'inin üçüncü gebeliği, %24,9'unun dört veya daha fazla gebeliği olduğu belirlenmiştir. Annelerin %76,7'sinin sezaryen ile doğum yaptığı, %85,8'inin isteyerek gebe kaldığı, %59,1'inin gebelik sırasında sağlık sorunu yaşamadığı belirlenmiştir. Annelerin %57,4'ünün doğum öncesi anne sütü ve emzirme ile ilgili eğitim aldığını, eğitim bilgi kaynağının ilk sırada %79,1 oranı ile hemşire – ebe olduğu belirlenmiştir. Eğitim alan 183 annenin %74,8'i almış olduğu bilgiyi yeterli bulduğunu ifade etmiştir.

Annelerin %99,4'ü "Anne sütü bebek için en ideal besindir." ifadesine en yüksek oranda doğru yanıt, %79,4'ü "Bebek uyuyorsa emzirmek için uyandırılmaz." ifadesine en yüksek oranda yanlış yanıt vermişlerdir. Annelerin bebeğe verilmesi gereken ilk besinin anne sütü olduğunu (%98,2), ilk sütün(kolostrum) bebeğe mutlaka verilmesi gerektiğini (%95,8) bildikleri belirlenmiştir. Annelerin doğum öncesi eğitim alma durumu ile sorulara verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır(p>0,05).

Sonuçlar: Çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda; annelerin anne sütü ve emzirme konusunda bilgi düzeyinin yetersiz olduğu, sağlık profesyonellerinin annelere doğum öncesi ve sonrasında eğitim ve danışmanlık vermesi oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Anne sütü, emzirme, bilgi düzeyi, yenidoğan hemşiresi

ABSTRACT

Objective: The research was carried out to determine the knowledge level of mothers with their babies in the neonatal intensive care unit about breast milk and breastfeeding.

Method: After the ethical permissions of the study were obtained, it was identified by the participation of 330 mothers whose babies were hospitalized between 1 May 2021 and 1 December 2021 in the neonatal intensive care unit of a training and research hospital in Ankara. In the study, a 13-question introductory information form prepared by the researchers, a 14-question pregnancy and prenatal information form, and an evaluation form containing 33 statements evaluating mothers' knowledge about breast milk and breastfeeding were used as data collection tools in the study. Analysis of the research was done with IBM SPSS 25.0 program.

Results: The average age of mothers was 29; it was determined that 34.2% of them were high school graduates, 78.8% of them were housewives, 58.2% of them had incomes equal to expenses, 84.8% of them lived as nuclear families. It was determined that 27.6% of mothers had the first pregnancy, 25.5% had the second pregnancy, 22.1% had the third pregnancy, 24.9% had four or more pregnancies. It was determined that 76.7% of the mothers gave birth by cesarean section, 85.8% have been conceived willingly, 59.1% have no health problems during pregnancy. It was determined that 57.4% of the mothers received prenatal education about breast milk and breastfeeding, and that the education information source was the nurse-midwife with a ratio of 79.1% in the first place.

99.4% of the mothers gave the most correct answer to the statement "Breast milk is the most ideal food for the baby", and 79.4% gave the wrong answer to the statement "If the baby is sleeping, he/she is not awakened to breastfeed" at the highest rate. It was determined that the mothers knew that the first food to be given to the baby was breast milk (98.2%), and that the first milk (colostrum) should be given to the baby (95.8%). There was no significant relationship between the mothers' prenatal education and their answers to the questions (p>0.05).

Conclusion: Based on the findings obtained from the study, it is very important that the level of knowledge of mothers on breast milk and breastfeeding is insufficient, and that health professionals provide education and counseling to mothers before and after birth.

Keywords: Breast milk, breastfeeding, knowledge level, neonatal nurse

S.195

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİ'NDE BEBEĞİ TEDAVİ GÖREN ANNELERİN EVLİLİK DOYUMLARI VE ÖZGÜVENLERİNİN BAKIM SORUNLARINI ÇÖZME BECERİSİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF MARRIAGE SATISFACTION AND SELF-CONFIDENCE OF THE MOTHERS WHOSE INFANTS WERE TREATED IN THE NEONATAL INTENSIVE CARE UNIT ON THEIR ABILITY TO SOLVE CARE PROBLEMS

Ulviye Günay¹, Sümeyye Özarslan², Didem Coşkun Şimşek³

¹İnönü Üniversitesi, Malatya, ²İnönü Üniversitesi, Malatya, ³Fırat Üniversitesi, Elazığ

ÖZET

Amaç: Bu çalışma yenidoğan yoğun bakım ünitesinde bebeği tedavi gören annelerin evlilik doyumları ve özgüvenlerinin bakım sorunlarını çözme becerisine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı bir araştırma olarak yapılmıştır. Araştırma Mart-Mayıs 2022 tarihleri arasında Türkiye'nin doğusunda bir yenidoğan yoğun bakım ünitesinin birinci ve ikinci basamağında tedavi gören 120 bebeğin annesi ile yapılmıştır. İnönü Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan etik kurul izni ve araştırmanın yapılacağı hastaneden yazılı izin alınmıştır. Araştırmaya katılmayı kabul eden annelerden sözel ve yazılı izin alınmıştır. Verilerin toplanmasında, Tanıtıcı Bilgi Formu, Evlilik Yaşamı Ölçeği, Pharis Öz-Güven Ölçeği ve Sorun Çözme Becerileri Formu kullanılmıştır. Veriler, aritmetik ortama, standart sapma, yüzde ve pearson korelasyon analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan annelerin %44.2'sinin 26-35 yaş aralığında, %49.2'sinin lise mezunu ve %36.7'sinin 1-3 yıl arasında evli olduğu bulunmuştur. Yenidoğan bebeklerin %54.2'sinin kız ve %38.3'ünün beslenme sorunu nedeniyle yenidoğan yoğun bakım ünitesinde tedavi gördükleri belirlenmiştir. Annelerin, Evlilik Yaşamı Ölçeği toplam puan ortalaması 34.40±5.54, Pharis Öz-Güven Ölçeği toplam puan ortalaması 48.90±11.72 ve Sorun Çözme Süreci Formunun; Çocuk Bakım Becerisi alt boyutu puan ortalaması 28.79±10.36, Tarama alt boyutu puan ortalaması 19.88±4.46, Formülasyon alt boyutu puan ortalaması 39.56±8.78, Ön Değerlendirme alt boyutu puan ortalaması 12.95±3.02, Planlama alt boyutu puan ortalaması 38.85±8.55, Uygulama alt boyutu puan ortalaması 19.71±4.58, Değerlendirme alt boyutu puan ortalaması 26.13±5.91 ve toplam puan ortalaması 163.47±34.49 olduğu saptanmıştır. Araştırmada Evlilik Yaşamı Ölçeği ile Pharis Öz-Güven Ölçeği arasında ilişki bulunmamıştır (p>0.05). Evlilik Yaşamı Ölçeği ile Sorun Çözme Süreci Formu arasında da ilişki saptanmamıştır (p>0.05). Çalışmada Pharis Öz-Güven Ölçeği ile Sorun Çözme Süreci Formunun tüm alt boyutları ve toplam puan ortalaması arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki olduğu belirlenmiştir (p=.000).

Sonuç: Çalışmada annelerin öz güvenlerinin yüksek olmasının bebeklerin bakımlarıyla ilgili sorunları çözmede etkili olduğu görülmektedir

Anahtar Kelimeler: Anne, bakım sorunu, evlilik doyumu, hemşire, öz güven, yenidoğan

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the effects of marital satisfaction and self-confidence of mothers whose babies were treated in the neonatal intensive care unit on their ability to solve care problems.

Method: This study was conducted as a descriptive study. The study was conducted with the mothers of 120 babies who were treated in the first and second level of a neonatal intensive care unit in eastern Turkey between March and May 2022. Ethics committee approval was obtained from the İnönü University Non-Interventional Clinical Research Ethics Committee, and written permission was obtained from the hospital where the research would be conducted. Verbal and written consent was obtained from the mothers who agreed to participate in the study. Introductory Information Form, Marriage Life Scale, Pharis Self-Confidence Scale and Problem Solving Skills Form were used to collect data. Data were evaluated with arithmetic mean, standard deviation, percentage and pearson correlation analysis.

Results: It was found that 44.2% of the mothers participating in the study were between the ages of 26-35, 49.2% were high school graduates and 36.7% were married between 1-3 years. It was determined that 54.2% of the newborns were girls and 38.3% of them were treated in the neonatal intensive care unit due to nutritional problems. It was determined that mothers' Marital Life Scale total score average was 34.40±5.54, Pharis Self-Confidence Scale total score average 48.90±11.72, and Problem Solving Process Form total score 163.47±34.49. In the study, no relationship was found between the Marital Life Scale and the Pharis Self-Confidence Scale (p>0.05). No relationship was found between the Marital Life Scale and the Problem Solving Process Form (p>0.05). In the study, it was determined that there was a strong positive correlation between the Pharis Self-Confidence Scale and all sub-dimensions of the Problem Solving Process Form and the total mean score (p=.000).

Conclusion: In the study, it is seen that the high self-confidence of the mothers is effective in solving the problems related to the care of babies.

Keywords: Mother, care problem, marital satisfaction, nurse, self-confidence, newborn

S.196

BEBEKLERİ YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE YATAN ANNELERİN PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK DÜZEYLERİNİ ARTIRMADA YOGA VE KAHKAHA YOGASININ ETKİSİ

THE EFFECT OF YOGA AND LAUGHTER YOGA ON INCREASING THE LEVELS OF PSYCHOLOGICAL RESILIENCE OF MOTHERS WITH THEIR BABIES IN THE NEONATAL INTENSIVE CARE UNIT

Zerrin Çiğdem¹, Emine Sarıkamış Kale², Tuba Koç Özkan³

¹Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gaziantep, ²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gaziantep, ³Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Adıyaman

ÖZET

Amaç: Amaç cümlesi "Araştırma, bebekleri yenidoğan yoğun bakım ünitesinde yatan annelerin psikolojik sağlık düzeylerini artırmada yoga ve kahkaha yogasının etkisini belirlemek amacı ile gerçekleştirildi.

Yöntem: Araştırmada blok randomizasyon yöntemi kullanılarak yoga grubuna 20, kahkaha yogası grubuna 19 ve kontrol grubuna 21 anne olmak üzere toplam 60 anne araştırmaya dahil edildi. Araştırma bulguları; annelere 1, 5 ve 10. seanslarda Tanıtıcı Özellikler Formu, Depresyon, Anksiyete, Stres Ölçeği ve Psikolojik Sağlık Ölçeği kullanılarak elde edildi. Tüm gruplardaki annelerde ilk ölçümler, annelere herhangi bir girişim uygulanmadan önce alındı. Deney grubundaki annelere haftada 2 olmak üzere toplam 10 seans yer aldıkları gruba göre yoga veya kahkaha yogası yapıldı. Verilerin değerlendirilmesinde, yüzdelerin karşılaştırılmasında ki kare testi ve ölçek puanlarının karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizi kullanıldı.

Bulgular: Yoga, kahkaha yogası ve kontrol grubundaki annelerin ilk seans depresyon, anksiyete, stres ve psikolojik sağlık puan ortalamaları arasında anlamlı fark olmadığı bulundu ($p > .05$). Yoga ve kahkaha yogası grubundaki annelerin 5. ve 10. seans için psikolojik sağlık puan ortalamalarının kontrol grubuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek, depresyon, anksiyete ve stres puan ortalamalarının ise daha düşük olduğu belirlendi ($p < .000$).

Sonuç: Bebeği yenidoğan yoğun bakımda tedavi gören postpartum dönemdeki annelere uygulanan yoga ve kahkaha yogasının depresyon, anksiyete ve stres düzeylerini azaltmada ve psikolojik sağlık düzeylerini artırmada etkili olduğu bulundu.

Anahtar kelime: Yoga, kahkaha yogası, stres, anksiyete, depresyon, psikolojik sağlık

ABSTRACT

The Effect of Yoga and Laughter Yoga on Increasing the Levels of Psychological Resilience of Mothers with Their Babies in the Neonatal Intensive Care Unit

Objective: Purpose statement "The research was carried out to determine the effect of yoga and laughter yoga on increasing the psychological resilience levels of mothers whose babies are hospitalized in the neonatal intensive care unit.

Method: A total of 60 mothers, 20 of whom were in the yoga group, 19 in the laughter yoga group, and 21 in the control group, were included in the study using the block randomization method. Research findings; were obtained by using the Descriptive Characteristics Form, Depression, Anxiety, Stress Scale and Psychological Resilience Scale at the 1st, 5th and 10th sessions. Initial measurements of mothers in all groups were taken before any intervention was applied to the mothers. The mothers in the experimental group were given yoga or laughter yoga, depending on the group in which they took part, for a total of 10 sessions, twice a week. Chi-square test was used to evaluate the data, to compare the percentages, and one-way analysis of variance was used to compare the scale scores.

Results: There was no significant difference between the mean scores of depression, anxiety, stress and psychological resilience in the first session of the mothers in the yoga, laughter yoga and control groups ($p > .05$). It was determined that the mean scores of psychological resilience for the 5th and 10th sessions of the mothers in the yoga and laughter yoga group were statistically significantly higher than the control group, and the mean scores of depression, anxiety and stress were lower ($p < .000$).

Conclusion: It was found that yoga and laughter yoga applied to postpartum mothers whose babies were treated in the neonatal intensive care unit were effective in reducing depression, anxiety and stress levels and increasing psychological resilience levels.

Keywords: yoga, laughter yoga, stress, anxiety, depression, resilience

S.197

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE ÇALIŞAN YENİDOĞAN HEMŞİRELERİNİN AĞRI VE AĞRI YÖNETİMİ KONUSUNDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF KNOWLEDGE LEVELS OF NEONATAL NURSES WORKING IN NEONATAL INTENSIVE CARE UNIT ON PAIN AND PAIN MANAGEMENT

Dilek Konukbay¹, Nazlıcan Bolat², Dilek Yıldız³

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara, ³Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara

ÖZET

Giriş: Yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde (YYBÜ) tanı ve tedavi amacıyla ağrıya neden olan pek çok işlem uygulanmaktadır. Bu nedenle, YYBÜ'de tedavi alan yenidoğanların ağrı yönetiminde, hemşirelerin yeterli bilgi ve beceriye sahip olması büyük önem taşımaktadır.

Amaç: Bu çalışma, YYBÜ'de çalışan yenidoğan hemşirelerinin ağrı ve ağrı yönetimi konusundaki bilgi düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Çalışma YYBÜ'de çalışan yenidoğan hemşireleri üzerinde online anket uygulanarak Ocak-Haziran 2022 tarihleri arasında 320 yenidoğan hemşiresi ile yapılmış tanımlayıcı kesitsel tipte bir çalışmadır. Veri toplama formu olarak yenidoğan hemşirelerinin sosyodemografik özelliklerini içeren 17 soru ile ağrı ve ağrı yönetimi konusundaki bilgi düzeylerini belirlemeye yönelik 30 sorudan oluşan anket formu kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan yenidoğan hemşirelerin yaş ortalaması 30.04±6.13 (min.:22- mak.:60), %94.1'i kadın, %64.1'i 21-30 yaş aralığında, %51.6'sı evli, %36.6'sı çocuk sahibi ve %78.7'si lisans mezunudur. %42.5'nin mesleki çalışma süresi ile %47.2' sinin YYBÜ'de çalışma süresi 1-5 yıldır. Katılımcıların tamamı ağrı kavramını, %95.9'u ağrı yönetimi kavramını bildiğini, %16.9'u yenidoğanın ağrısını değerlendirmede %13.1 ise yenidoğanın ağrı yönetiminde güçlük yaşadığını ifade etmiştir. Hemşirelerin soru formundan aldıkları bilgi puan ortalamaları 26.7±2.93 (min.:10-mak.:30)'dür. Ağrı yönetimi kavramını bilme ve YYBÜ'de çalışma süresi ile bilgi puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur (p<0.05). Ancak yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, çocuk sahibi olma, meslekte çalışma süresi, yenidoğanın ağrısını değerlendirmede ve yenidoğanın ağrı yönetiminde güçlük yaşama durumu ile bilgi puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (p>0.05).

Sonuç: Çalışma sonucunda yenidoğan hemşirelerinin ağrı ve ağrı yönetimi konusundaki bilgi düzeylerinin yüksek olduğu ve YYBÜ'de çalışma süresi ile ağrı yönetimi kavramını bilmenin ağrı ve ağrı yönetimine yönelik bilgi puanları üzerinde olumlu etkisi olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar yenidoğan hemşirelerinin ağrı ve ağrı yönetimi konusundaki bilgi düzeylerini arttırmaya yönelik bir dizi girişim için yol gösterici olabilir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, yenidoğan hemşiresi, yenidoğan yoğun bakım ünitesi

ABSTRACT

Introduction: Many procedures that cause pain are applied for diagnosis and treatment in neonatal intensive care units (NICUs). For this reason, it is of great importance that nurses have sufficient knowledge and skills in the pain management of newborns receiving treatment in the NICU. Many procedures that cause pain are applied for diagnosis and treatment in neonatal intensive care units (NICUs). For this reason, it is of great importance that nurses have sufficient knowledge and skills in the pain management of newborns treated in the NICU.

Aim: This study was conducted to examine the level of knowledge on pain management.

Method: The study is a descriptive cross-sectional study conducted with 320 neonatal nurses between January-June 2022 by applying an online questionnaire to neonatal nurses working in the NICU. As a data collection form, a questionnaire consisting of 17 questions including the sociodemographic characteristics of neonatal nurses and 30 questions to determine their knowledge level on pain and pain management was used.

Results: The mean age of the neonatal nurses participating in the study was 30.04±6.13 (min.:22- max.:60), 94.1% were female, 64.1% were between the ages of 21-30, 51.6% were married, 36.6% had children and 78.7% of them have a bachelor's degree. The professional working period of 42.5% and the working period of 47.2% of them in NICU are 1-5 years. All of the participants stated that they knew the concept of pain, 95.9% of them knew the concept of pain management, 16.9% of them stated that they had difficulties in evaluating the pain of the newborn, and 13.1% in the pain management of the newborn. The mean knowledge score obtained by the nurses from the questionnaire is 26.7±2.93 (min.:10-max.:30). A statistically significant difference was found between knowing the concept of pain management and working time in the NICU, and the mean knowledge score (p<0.05). However, no statistically significant difference was found between age, gender, marital status, educational status, having a child, working time in the profession, difficulty in assessing the pain of the newborn and in the pain management of the newborn, and the knowledge score averages (p>0.05).

Conclusion: As a result of the study, it was determined that the level of knowledge of neonatal nurses on pain and pain management was high and knowing the concept of pain management and working time in NICU had a positive effect on their knowledge scores

on pain and pain management. The results obtained from this study can be a guide for a series of initiatives to increase the knowledge level of neonatal nurses about pain and pain management.

Keywords: Pain, newborn nurse, neonatal intensive care unit

S.198

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDE HEMŞİRELİKTE YAPAY ZEKA KULLANIMI

USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN NURSING IN NEWBORN INTENSIVE CARE UNITS

Ayşe Sevim Ünal¹, Aydın Avcı²

¹Ufuk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Bilim Dalı Ankara/Türkiye, ²T.C. Mamak Devlet Hastanesi Ankara/Türkiye

ÖZET

Giriş: Yapay zeka teori ve insan zekasını gerektiren bir sistem aracılığı ile verileri doğru şekilde yorumlama, öğrenme ve öğrenilen bilgileri amaca ve görevlere ulaşmak için kullanma süreçlerini içermektedir. Yapay zeka teknolojilerinin gelişmesi için büyük verilere, yaygınlaşması için ise zamana ihtiyaç vardır. Sağlık alanında yapay zeka kullanımı günümüzde giderek artmakta, sağlık alanında yönetim ve uygulama amaçlı kullanılmaktadır.

Yenidoğan yoğun bakım üniteleri prematüre veya miadında doğan anstabil bebeklerin takip edildiği, tıbbi ve cerrahi müdahalelerin yapıldığı, invaziv girişimlerin sık uygulandığı yerlerdir. Geliştirilebilecek bir yapay zekâ uygulamasıyla hemşirelik modellerini kullanarak, örneğin hemşirelik bakım planları ile uygulama sonuçlarında beklenen değişiklikler gibi uygulama sonuçlarının tahmin edilmesinde hemşirelere yardımcı olabilir. Yapay zeka kullanımıyla hastaların yaşam bulguları, hemşire gözlemleri, ventilatör, yaşam destek cihazları, infüzyon pompaları gibi kullanılan dijital cihazların verilerini kullanarak hemşirelerin hemşirelik uygulamalarında problem çözme sürecini azaltarak yenidoğana daha fazla vakit ayırmalarına katkı sağlayabilir. Halihazırda yenidoğan yoğun bakımlarda sürekli kullanılan bir yapay zeka sistemine ait sınırlı sayıda çalışmalar bulunmakla beraber bu alana yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Yapay zeka kullanımı ile yenidoğan laboratuvar ve yaşam bulguları kolayca değerlendirilebilir, ilaç uygulamalarında tıbbi hatalar en az indirilebilir, hasta güvenliğini sağlamada kolaylıklar sağlar, bilgi teknolojilerindeki gelişmelerle hemşirelerin kendilerini geliştirmelerine katkı yapar. İş yükünde azalma ile yüz yüze hasta bakım süresinde artış olur.

Yapay zeka kullanımının dezavantajları arasında ise; yazılım ve donanıma ait sorunların çözümü ile ilgili süreç bakımı olumsuz etkileyebilir, dijital cihazların kullanımında personel teknolojiye uyum sağlamada zorluk çekebilir, teknolojik yeni sistemlere geçiş yapma sürecinde iş yükü artabilir, tıbbi cihaz ya da uygulama sonucu yanlış bir karar verildiğinde makinalar mı suçlu, uygulamayı kullanan çalışan mı yoksa satan firma mı suçlu gibi etik sorunlar ortaya çıkabilir.

Sonuç ve Öneriler: Yenidoğan yoğun bakımlarda yapay zeka kullanımının hızla artacağı, teknolojik gelişmelerin pediatri hemşirelerini güçlendireceği, kullanım aşamasında çıkan belirsizliklerin zamanla çözüleceği, yenidoğan hemşirelerine yeni fırsatlar yaratacağı düşünülerek farkındalık yaratması açısından hemşirelik uygulamalarında kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yenidoğan, yapay zeka, hemşirelik

ABSTRACT

Artificial intelligence includes the processes of interpreting data correctly, learning and using the learned information to achieve goals and tasks through a system that requires theory and human intelligence. Artificial intelligence technologies need big data to develop and time to become widespread. The use of artificial intelligence in the field of health is increasing day by day, and it is used for management and application purposes in the field of health. Neonatal intensive care units are places where premature or term unstable babies are followed, medical and surgical interventions are performed, and invasive interventions are frequently applied. By using nursing models with an artificial intelligence application that can be developed, it can assist nurses in predicting practice outcomes such as expected changes in nursing care plans and practice results. By using artificial intelligence, patients' vital signs, nurse observations, data from digital devices such as ventilators, life support devices, infusion pumps can contribute to nurses spending more time with newborns by reducing the problem solving process in nursing practices. Although there are limited studies on an artificial intelligence system that is constantly used in neonatal intensive care units, studies in this area are continuing.

With the use of artificial intelligence, newborn laboratory and vital signs can be easily evaluated, medical errors can be minimized in drug administration, it provides convenience in ensuring patient safety, and contributes to the development of nurses with developments in information technologies. With a decrease in workload, there is an increase in face-to-face patient care time. Among the disadvantages of using artificial intelligence are; The process of solving software and hardware problems may adversely affect the maintenance, the personnel may have difficulty in adapting to the technology in the use of digital devices, the workload may increase in the process of transitioning to new technological systems, are the machines guilty, the employee using the application, when a wrong decision is made as a result of the medical device or application. Ethical issues may arise, such as whether the seller is the culprit or the culprit.

Conclusion and Recommendations: Considering that the use of artificial intelligence in neonatal intensive care units will increase rapidly, technological developments will strengthen pediatric nurses, the uncertainties arising in the use phase will be resolved over time, and it will create new opportunities for newborn nurses, it is recommended to be used in nursing practices in order to raise awareness.

Keywords: Newborn, artificial intelligence, nursing

S.199

SİRKADİYEN RİTMİN GELİŞİMİNE YÖNELİK YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN BİLGİ, TUTUM VE UYGULAMALARININ BELİRLENMESİ

DETERMINING THE KNOWLEDGE, ATTITUDES AND PRACTICES OF NEWBORN INTENSIVE CARE NURSES FOR THE DEVELOPMENT OF THE CIRCADIAN RHYTHM

Edanur Tar¹, Sibel Küçükkoğlu²

¹Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Osmaniye, ²Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, Konya.

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı, yenidoğan yoğun bakım hemşirelerinin yenidoğanlarda sirkadiyen ritmin gelişimine yönelik bilgi, tutum ve uygulamalarının belirlenmesidir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel türde yürütülen bu araştırmanın evrenini Konya ve Osmaniye il merkezinde bulunan yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde (YYBÜ) çalışan 197 hemşire oluşturmuştur. Çalışmanın yapılabilmesi için gerekli örneklem büyüklüğü evreni bilinen örneklem sayısı hesaplama yöntemi belirlenmiş olup çalışma 138 hemşireyle tamamlanmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan, "Sosyodemografik Veri Formu" ile "Bebeklerde sirkadiyen ritmin gelişimine yönelik bilgi, tutum ve uygulamaları" sorgulayan "Soru Formu" kullanılmıştır. Veriler hemşirelerle çalıştıkları birimlerde yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS22 paket programında tanımlayıcı analizler ile bağımsız gruplarda t-testi, Anova, Kruskal-Wallis, Mann-Whitney U analizleri kullanılmış olup çalışma boyunca etik ilkelere sadık kalmıştır.

Bulgular: Araştırma bulgularına göre çalışmaya katılan hemşirelerin %92'sinin kadın ve yaş ortalamasının 28.00±6.40 olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin bebeklerde sirkadiyen ritmin gelişimine yönelik bilgi durumunu değerlendiren sorulara verdikleri yanıtlar incelendiğinde bebeklerde sirkadiyen ritmin gelişimine yönelik bilgileri büyük oranda "ilk kez okudukları" saptanmıştır. Hemşirelerin bebeklerde sirkadiyen ritmin gelişimine yönelik tutum ve uygulamaları incelendiğinde; en fazla "Yenidoğanlarda anne-bebek etkileşimi ve emzirmenin desteklenmesi", "Yenidoğanların uykusunu olumsuz etkileyebilecek aşırı gürültünün önlenmesi", "Yenidoğanların yalnızca anne sütü ile beslenmesinin desteklenmesi" uygulamalarını ilk üç sırada yaptıkları belirlenmiştir. Hemşirelerin medeni durum, çocuk sahibi olma, çalışma süresi, çalışılan kurum, haftalık çalışma süresi, bakım verilen yenidoğan sayısı ve bebeklerde sirkadiyen ritim ile ilişkili bilgi sahibi olma durumları gibi değişkenlerin "sirkadiyen ritme yönelik bilgi, tutum ve uygulama" puan ortalamaları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde etkili olduğu saptanmıştır (p<0, 05).

Sonuç: Sonuç olarak, yenidoğan yoğun bakım hemşirelerinin "bebeklerde sirkadiyen ritmin gelişimine yönelik bilgi düzeylerinin düşük olduğu, sirkadiyen ritmin gelişimine yönelik tutum ve uygulamalarının" geliştirilmesi gerektiği, hemşirelerin bazı tanımlayıcı ve mesleki özelliklerinin bilgi, tutum ve uygulamaları üzerinde etkili olduğu bulunmuştur. YYBÜ'de çalışan hemşirelerin yenidoğanlarda sirkadiyen ritmin gelişimine yönelik bilgi, tutum ve uygulamalarını geliştirecek hizmet içi eğitimlere ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Bebek, sirkadiyen ritim, yenidoğan, yenidoğan hemşireliği

ABSTRACT

Purpose: The purpose of this research is to determine the knowledge, attitudes and practices of neonatal intensive care nurses towards the development of circadian rhythm in newborns.

Methods: The population of this descriptive and cross-sectional study consisted of 197 nurses working in neonatal intensive care units (NICUs) in Konya and Osmaniye. In order to carry out the study, the method of calculating the sample size of which the universe is known was determined, and the study was completed with 138 nurses. As a data collection tool, the "Sociodemographic Data Form" and the "Question Form" that questioned "Knowledge, attitudes and practices regarding the development of circadian rhythm in infants" were used. The data were collected by face-to-face interviews with the nurses in the units where they work. In the statistical analysis, descriptive analyzes in the SPSS22 package program and t-test for independent groups, Anova, Kruskal-Wallis, Mann-Whitney-U analyzes were used, and ethical principles were adhered to throughout the study.

Results: The average age of the participants was 28.00±6.40 and 92% was female. When the answers given by the nurses to the questions evaluating the knowledge of the development of circadian rhythm in infants were examined, it was found that they mostly "read for the first time" the information about the development of circadian rhythm in infants. When the attitudes and practices of nurses towards the development of circadian rhythm in infants are examined, the most applications made by nurses were determined

as “Supporting mother-infant interaction and breastfeeding in newborns”, “Preventing excessive noise that may adversely affect the sleep of newborns”, and “Supporting only breastfeeding of newborns”. Nurses; marital status, having a child, working time, institution, weekly working time, number of newborns cared for and having knowledge about circadian rhythm in infants were examined. These variables were found to have a statistically significant effect on the mean scores of “knowledge, attitude and practice towards circadian rhythm” ($p < 0.05$).

Conclusion: It was concluded that neonatal intensive care nurses “have low level of knowledge about the development of circadian rhythm in infants” and that “attitudes and practices towards the development of circadian rhythm” should be developed. Some descriptive and professional characteristics of nurses were found to be effective on “knowledge, attitudes and practices towards the development of circadian rhythm”. There is a need for in-service training to improve the knowledge, attitudes and practices of nurses working in NICUs for the development of circadian rhythm in newborns.

Key words: Baby, circadian rhythm, newborn, neonatal nursing

S.200

BEBEKLERİ YENİDOĞAN YOĞUN BAKIMDAN UYUM ODASINA TRANSFER OLAN ANNELERİN TABURCULUK SONRASI BEBEK BAKIMINA YÖNELİK KAYGILARI: NİTELİKSEL BİR ÇALIŞMA

CONCERNS OF MOTHERS WITH BABIES TRANSFERRED TO ADAPTATION ROOM FROM NEWBORN INTENSIVE CARE RELATING TO BABY CARE AFTER DISCHARGE: AN QUALITATIVE STUDY

Özlem Öztürk Şahin¹, Sevgi Dinç², Yeliz Taşdelen³, Zeynep Aközülü⁴

¹Karabük Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Karabük, ²Karabük Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Karabük, ³Karabük Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Karabük, ⁴Maltepe Üniversitesi, Hemşirelik Yüksekokulu, İstanbul

ÖZET

Amaç: Çalışmada, preterm bebeği yenidoğan yoğun bakım ünitesinden uyum servisine alınan annelerin taburculuk sonrasına ilişkin düşüncelerinin, kaygı faktörlerinin ve yenidoğan yoğun bakım ünitesindeki yatışın anneler üzerindeki yansımalarının derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmada nitel araştırma desenlerinden yorumlayıcı fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Bir hastanenin uyum servisinde yürütülen çalışmaya amaçlı örneklem yöntemi ile 13 prematüre bebek (24 – 37. gestasyon haftaları arasında) annesi dahil edildi. Veriler, yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme yöntemi ile 15 Temmuz – 15 Ağustos 2022 tarihleri arasında toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi, fenomenolojik analiz ve betimsel analizden yararlanılmıştır. Analiz sürecinde öncelikle veriler kodlanarak kategoriler belirlenmiştir ve sonrasında temalar ve alt temalar oluşturulmuştur.

Bulgular: Çalışmada yenidoğan yoğun bakım süreci, uyum odasındaki süreç, taburculuk sonrası süreç ve bilgi gereksinimi olmak üzere 4 ana tema ve bu ana temalar altında alt temalar belirlenmiştir. Yoğun bakım sürecinin anneler için çok zorlayıcı olduğu ve yoğun düzeyde stres, üzüntü, korku, endişe, yorgunluk yaşadıkları belirlenmiştir. Doğum sonrasında bazı annelerin bebekleri ile ilk karşılaşmalarının yoğun bakım ünitesinde olduğu ve bu sürecin onları eksik hissettirdikleri görülmüştür. Bazı anneler, bebeklerinin durumu ile ilgili gebelik sürecinde yaşadıkları problemler nedeniyle kendilerini suçlamaktadır. Bebeğin uyum servisine alınacağı haberi ile anneler büyük bir mutluluk yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Bazı annelerin yaşananların bebekte kalıcı sağlık sorunlarına neden olabileceğine dair endişe yaşadıkları görülmüştür. Başka çocukları da olan annelerin taburculuk sonrasında bebek bakımı konusunda kendi bilgi ve deneyimlerine güvendiği, endişe duymadıkları belirlenmiştir. Annelerin bazıları enfeksiyon riski gibi nedenlerle bakımda daha dikkatli olmaları gerektiğini düşünmektedir. Bebek bakımı konusunda annelerin çoğunluğu eşlerinin destek olabileceklerini düşünmektedir. Anneler ev ortamında kendilerini çok daha rahat hissedebileceklerini belirterek bir an önce taburcu olmayı beklediklerini belirtmişlerdir.

Sonuçlar: Uyum servisinin, annelerin bebekleri ile bağlarının daha fazla kuvvetlendiği, onları taburculuk sonrası döneme hazırlayan önemli bir birim olduğu düşünülmektedir. Annelerin yaşadıkları zorlu süreç dikkate alınarak uyum servisinde kaldıkları süreçte annelere psikososyal bakım sağlanmasının oldukça önemli olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Preterm bebek, yoğun bakım, uyum odası, nitel çalışma

ABSTRACT

Aim: The purpose of this study was to investigate in depth the opinions of mothers whose preterm babies were transferred from the neonatal intensive care unit to the adaptation room, the anxiety causes, and the mothers' reflections on their stay in the neonatal intensive care unit.

Method: One of the qualitative research strategies employed in the study was the interpretive phenomenology approach. The purposive sampling approach was used in the study, which was conducted at an adaptation room on the mothers of 13 preterm newborns (between 24- and 37-gestation weeks). The information was gathered using a semi-structured in-depth interview between July 15

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

and August 15, 2022. The data were analyzed using content, phenomenological, and descriptive analysis. The data were initially coded and categorized throughout the analytical phase, after which themes and sub-themes were developed.

Result: Four main themes—neonatal intensive care process, adaptation room process, post-discharge process, and information needs—as well as sub-themes within these main themes, were identified in the study. It was found that the mothers found the intensive care process to be very difficult and that they went through a lot of stress, despair, worry, anxiety, and tiredness. Some mothers' initial interactions with their newborns after delivery have been seen to occur in the critical care unit, which left them feeling unfulfilled. Some mothers hold themselves responsible for the issues they face with the health of their newborn babies. The mothers reportedly expressed happiness when learning that the newborn would be brought to the adaptation room. It has been noted that some mothers worry the experiences could cause their children long-term health issues. It has been shown that women with previous kids put their faith in their own wisdom and knowledge when caring for their newborns after discharge, and don't worry. For reasons including the possibility of infection, some mothers believe that they should be extra cautious when providing care. Most mothers believe their partners can help them take care of the baby. The mothers said they would feel considerably more comfortable in their own homes and anticipated being discharged as soon as possible.

Conclusion: The adaptation room is considered a crucial component that helps mothers and newborns form closer ties and prepares them for life after discharge. Given the challenging procedure the mothers underwent, it might be argued that it is crucial to offer them psychosocial treatment during their time in the adaptation room.

Keywords: Preterm baby, intensive care, adaptation room, qualitative study

S.201

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN KANITA DAYALI UYGULAMAYA YÖNELİK TUTUMLARI: İÇSEL - DİŞSAL FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

ATTITUDES OF NEONATAL INTENSIVE CARE NURSES TOWARDS EVIDENCE-BASED PRACTICE: DETERMINING INTRINSIC AND EXTRINSIC FACTORS

Fatma Taş Arslan¹, Sibel Küçükkoğlu², Edanur Tar³, Gözdenur Tannıkulu⁴, Fatma Ertürk⁵

¹Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, Konya, ²Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, Konya, ³Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Osmaniye, ⁴Lokman Hekim Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Diyaliz Programı, Ankara, ⁵Konya Şehir Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Konya.

ÖZET

Amaç: Çalışmanın amacı, yenidoğan yoğun bakım ünitesinde çalışan hemşirelerin kanıt dayalı uygulamaya yönelik tutumlarını etkileyen içsel-dışsal faktörlerin belirlenmesidir.

Yöntem: Tanımlayıcı türde çok merkezli yürütülen çalışmanın evrenini Konya, Osmaniye, Ankara il merkezinde bulunan beş yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde görev yapan hemşireler (n=182) oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, hemşirelerin sosyodemografik bilgilerinin, kanıt dayalı bakım uygulamalarını etkileyen içsel-dışsal faktörlerin ve ulusal-uluslararası rehberleri kullanım durumlarının yer aldığı Bilgi Formu ve Kanıt Dayalı Hemşireliğe Yönelik Tutum Ölçeği (KDHTÖ) kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS22 paket programında tanımlayıcı analizler ile bağımsız gruplarda t-testi ve Anova analizi kullanılmış ve etik ilkelere çalışma boyunca sadık kalınmıştır.

Bulgular: Çalışma sonucunda hemşirelerin %64.8'i kanıt dayalı uygulamalar ile ilgili bilgi sahibi olduğunu, %76.8'i kanıt dayalı uygulamaların gerekliliğine inandığını belirtmiştir. Hemşirelerin KDHTÖ puan ortalaması 58.91±9.73 olarak bulunmuştur. Hemşirelerin sosyodemografik özelliklerinden mesleki dernekleri ve yayınları takip etme, kongre/ sempozyum/bilimsel toplantılara katılım ve çalıştıkları kurumun KDHTÖ toplam puanı üzerinde etkili olduğu saptanmıştır (p<0.05). Hemşirelerin içsel faktörlerinden kanıt dayalı uygulamaya yönelik bilgi sahibi olma, kanıt dayalı uygulamaları takip edebilecek düzeyde yabancı dile sahip olma, kanıt araştırma, bulma, değerlendirme ve uygulama sürecinde kendini yeterli bulma, hemşirelik bakımında kanıt dayalı uygulamaların gerekliliğine inanma, kültürel farklılıkların kanıt dayalı uygulamaları etkilediğine inanma, kanıt dayalı uygulamaların bireyselleştirilmiş bakımı olumsuz etkilediğine inanmanın KDHTÖ toplam puanı üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir (p<0.05). Dışsal faktörlerden ise çalışma ekibini kanıt araştırmada, bulma ve değerlendirmede yeterli bulma, çalışılan kurumun kanıt dayalı uygulama kullanımında ekibi destekleme durumu ve yenidoğan bakımında klinik rehberleri kullanmanın KDHTÖ toplam puanı ile istatistiksel olarak anlamlı fark oluşturduğu tespit edilmiştir (p<0.05).

Sonuç: Yenidoğan yoğun bakım hemşirelerinin kanıt dayalı hemşireliğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu ve bazı içsel-dışsal faktörlerden etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır. Hemşireleri deneyimlere dayalı kararlardan ziyade kanıt dayalı karar verme bilincine taşıyarak bakım kalitesi ve mesleki profesyonelliği artırmak için "hemşirelerin kanıt dayalı uygulamaya yönelik tutumlarının ve etkileyen faktörlerin" belirlenmesi ve bu doğrultuda geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, kanıt, kanıt dayalı uygulama, tutum, yenidoğan.

ABSTRACT

Purpose: The purpose of the study is to determine the internal-external factors that affect the attitudes of nurses working in the neonatal intensive care unit towards evidence-based practice.

Methods: The population of the descriptive multicenter study consists of nurses (n=182) working in five neonatal intensive care units located in Konya, Osmaniye and Ankara provinces.

Information Form and Attitudes towards Evidence-Based Nursing Questionnaire (EBNAQ), which includes nurses' sociodemographic information, internal-external factors affecting evidence-based care practices, and the use of national-international guides were used as data collection tools. In the analysis of data, descriptive analyzes in SPSS 22 package program, t-test and Anova analysis in independent groups were used and ethical principles were adhered to throughout the study.

Results: As a result of the study, 64.8% of the nurses stated that they had knowledge about evidence-based practices, and 76.8% believed that evidence-based practices were necessary.

The mean EBNAQ score of the nurses was 58.91 ± 9.73 . It was determined that the sociodemographic characteristics of nurses were effective on following professional associations and publications, participating in congresses/symposiums/scientific meetings, and the EBNAQ total score of the institution they worked for ($p < 0.05$). Nurses' conditions such as "having knowledge about evidence-based practice, which is one of its internal factors; having a foreign language at a level to follow evidence-based practices; self-efficacy in the process of searching, finding, evaluating and applying evidence; believing in the necessity of using evidence-based practice in nursing care; believing that cultural differences affect evidence-based practice; believing that evidence-based practices negatively affect individualized care" are effective on the EBNAQ total score ($p < 0.05$). Among the external factors, it was determined that finding the study team sufficient in researching, finding and evaluating evidence, supporting the team in the use of evidence-based practice of the institution, and using clinical guidelines in newborn care made a statistically significant difference with the EBNAQ total score ($p < 0.05$).

Conclusion: It has been concluded that neonatal intensive care nurses' attitudes towards evidence-based nursing are at a moderate level and are affected by some internal-external factors. In order to increase the quality of care and professional professionalism by making nurses aware of evidence-based decision-making rather than decisions based on experience, it is recommended to determine "nurses' attitudes towards evidence-based practice and the influencing factors" and develop them accordingly.

Keywords: Nurse, evidence, evidence-based practice, attitude, newborn

S.202

YENİDOĞANLARDA TERAPÖTİK HİPOTERMİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI

THERAPEUTIC HYPOTHERMIA AND NURSING CARE IN NEWBORN

Elif Tuba Koç¹, Emine Erdem²

¹Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kırşehir, ²Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kayseri

ÖZET

Yenidoğanlarda mortalite ve morbidite sebeplerinden olan asfiksi, Hipoksik-İskemik Ensefalopati (HİE) olarak bilinen ve beyin fonksiyonunun değişmesine neden olan bir dizi reaksiyona neden olmaktadır. Bu reaksiyonlar sonrasında nörogelişimsel engellilik, serebral palsi, nöromotor gecikme ve gelişimsel gerilik dahil olmak üzere birçok sorunu beraberinde getirmektedir. Bu nedenle tüm dünyada HİE'nin önlem ve tedavisi için stratejiler ve tedavi protokolleri geliştirilmektedir. Terapötik hipotermi, HİE tedavisi için geliştirilmiş önemli bir girişimdir. Terapötik hipotermi, nöronal hücrelerin ölümüne yol açan biyokimyasal yolları azaltmaya veya bloke etmeye odaklanmıştır. Yaşamın ilk saatlerinde başlatılarak 72 saate kadar süren, baş ve total vücut soğutma yöntemiyle uygulanan terapötik hipotermide profesyonel hemşirelik bakımı önemlidir.

Hipotermi, her zaman yenidoğan hemşirelerinin şiddetle kaçınmaya çalıştığı bir durum olmuştur. Bu nedenle yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde terapötik hipotermi protokolünü uygulamak yenidoğan hemşireleri için kafa karıştırıcı olabilmektedir. Yoğun bakımda terapötik hipotermi tedavisine bağlı bazı riskler gelişebilmektedir. Hipotermiye bağlı riskleri yönetmek için bebeğin sürekli EKG, kan basıncı, solunum (mekanik ventilatörde hava yolu açıklığının sağlanması), kalp atım hızı ve vücut sıcaklığının (34 ± 0.5 OC) izlenmesi, kan şekeri, serum elektrolitleri, pıhtılaşma zamanı gibi laboratuvar bulgularının düzenli kontrol edilmesi gereklidir. Terapötik hipotermi tedavisinde ebeveynler travma, anksiyete, tedaviye aşına olmama gibi zorluklarla karşı karşıyadır. Kaygı seviyesi yüksek olan ebeveynler yenidoğan bakımına katılmakta ve aile sürecinde sıkıntı yaşayabilmektedir. Bu nedenle ailenin yenidoğanın sağlık durumuna ilişkin sürekli bilgilendirilmesi ve yenidoğanın bakımına katılmaları için cesaretlendirilmesi önemlidir. Ebeveynlerin desteklenmesi ve uyum sağlaması için yenidoğan ve ailesinin süreci sağlıklı geçirmesine yardımcı olmak hemşirelik bakımı kapsamındadır.

Yenidoğanlarda terapötik hipotermi tedavisinin uygulandığı HİE'nin gelişmesini önlemek tedavisinden daha önceliklidir. Bunun için doğum odasında etkin resüsitasyon yapılması (NRP'ye uygun), resüsitasyon ve transport sırasında pasif hipotermimin başlatılması önerilmektedir. Tedavinin riskleri, başarı oranı dikkate alındığında, terapötik hipotermi uygulanan yenidoğanların izlemi ve hemşirelik bakımı önemlidir. Bu derlemede yenidoğanlarda terapötik hipotermi tedavisinde uygulanan hemşirelik bakımının önemine dikkat çekilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hipoksik-iskemik ensefalopati, terapötik hipotermi, yenidoğan hemşireliği

ABSTRACT

Asphyxia, which is one of the causes of mortality and morbidity in newborns, causes a series of reactions known as Hypoxic-Ischemic Encephalopathy (HIE) and causes changes in brain function. These reactions cause many problems, including neurodevelopmental disability, cerebral palsy, neuromotor delay and developmental delay. For this reason, strategies and treatment protocols are being developed for the prevention and treatment of HIE all over the world. Therapeutic hypothermia is an important intervention developed for the treatment of HIE. Therapeutic hypothermia is focused on reducing or blocking the biochemical pathways that lead to the death of neuronal cells. Professional nursing care is important in therapeutic hypothermia, which starts in the first hours of life and lasts up to 72 hours, and is applied with head and total body cooling method.

Hypothermia has always been a condition that neonatal nurses strenuously try to avoid. Therefore, applying the therapeutic hypothermia protocol in neonatal intensive care units can be confusing for neonatal nurses. Some risks may develop due to therapeutic hypothermia treatment in the intensive care unit. In order to manage the risks related to hypothermia, continuous monitoring of the baby's ECG, blood pressure, respiration (providing airway opening in the mechanical ventilator), heart rate and body temperature (34 ± 0.5 OC), regular control of laboratory findings such as blood sugar, serum electrolytes, clotting time is necessary. In the treatment of therapeutic hypothermia, parents face difficulties such as trauma, anxiety, and unfamiliarity with the treatment. Parents with high anxiety levels participate in newborn care and may experience difficulties in the family process. For this reason, it is important to constantly inform the family about the health status of the newborn and to encourage them to participate in the care of the newborn. It is within the scope of nursing care to support the parents and help the newborn and his family to pass the process in a healthy way.

Preventing the development of HIE, in which therapeutic hypothermia treatment is applied, is more important than its treatment. For this, effective resuscitation (in accordance with NRP) in the delivery room and initiation of passive hypothermia during resuscitation and transport are recommended. Considering the risks of the treatment and the success rate, the follow-up and nursing care of newborns undergoing therapeutic hypothermia are important.

In this review, it is aimed to draw attention to the importance of nursing care applied in the treatment of therapeutic hypothermia in newborns.

Keywords: Hypoxic-ischemic encephalopathy, therapeutic hypothermia, neonatal nursing

S.203

YENİDOĞANDA KORDON DOLANMASI İLE GELİŞEN KOMPARTMAN SENDROMU: BİR OLGU

COMPARTMENT SYNDROME WITH CORD ENTANGLEMENT IN NEWBORN: A CASE

Sinem Yalnızoğlu Çaka¹, Yunus Gürbüz², Sümeyra Topal³, Selin Aytemiz⁴

¹Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Kocaeli, ²Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Yara Bakım Hemşiresi, Kahramanmaraş, ³Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Kahramanmaraş, ⁴Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşiresi, Kahramanmaraş

ÖZET

Amaç: Göbek kordonu dolanması (GKD), göbek kordonunun en sık saptanan komplikasyonudur ve kordonun fetal yapıların etrafına sarılması olarak tanımlanır. Nukal kord dolanması (fetüs boynunu saran) en yaygın formdur ve insidansının %14,7 ile %33,9 arasında olduğu tahmin edilmektedir. Gövde dolanması insidansı yaklaşık %4,7 olarak tahmin edilirken, herhangi bir uzva dolanması %4,2 ve fetüsün vücudunun birden çok parçasına dolanması %6,4'tür. GKD'nin ciddi obstetrik ve fetal sonuçlara neden olduğu bilinmektedir. Bu olguda, yenidoğana anne karnında dolanmış olan göbek kordonu nedeniyle doğum sonrası gelişen kompartman sendromu ve hemşirelik bakımı ile ilgili veriler sunulmuştur.

Olgu: Görüşme öncesi ebeveynlerden yazılı ve sözlü onam alınmıştır. Gebelikte Diyabetes Mellitus tanılı 35 yaşındaki anneden üçüncü canlı doğum olarak sezaryen ile 36+2 haftalık dünyaya gelen erkek bebeğin kilosu 4700 gr, boyu 52 cm ve baş çevresi 36 cm'dir. Doğumun gerçekleştiği merkezde doğum itibarı ile el ve ön kolda şişlik ve dolaşım bozukluğunun daha da artması üzerine Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'ne sevk edilmiştir. Sevk edilen hastanede kompartman sendromu tanısı konulan hastaya plastik cerrahi tarafından fasiotomi açılmıştır. Hastaya yapılan kol elevasyonu, dolaşım takibi ve uygun yara bakım ürünleriyle pansuman gibi hemşirelik girişimleri sonunda altıncı günde yara yatağı greftlemeye hazır hale gelmiştir. Yapılan ameliyat sonrasında kol eleve edilerek günlük olarak yara bakımı hekim istemi ile hemşireler tarafından gerçekleştirilmiştir. 10. gün sonunda hastanın greft alanı tamamen epitelize olmuş ve pansumansız namlendirilmiştir. Hasta 15. günün sonunda taburcu olmuştur.

Sonuç: Yara bakımı, özellikle yenidoğanlarda hastalığın prognozunu önemli ölçüde etkileyebilecek düzeyde öneme sahiptir. Yara ile ilişkili gelişebilecek komplikasyonların önlenmesinde ve taburculuk süresinin kısaltılmasında hemşirelik bakımı oldukça önemlidir. Bu olgu, kordon dolanması ile gelişen kompartman sendromunda hastaya doğru hemşirelik girişimlerinin planlanmasına ve uygulamasına kaynak oluşturmak amacıyla sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yenidoğan, göbek kordonu, kompartman sendromu, hemşirelik

ABSTRACT

Objective: Umbilical cord entanglement (UCE) is the most common complication of the umbilical cord and is defined as the wrapping of the cord around fetal structures. Nuchal cord entanglement (wrapping the fetal neck) is the most common form and its incidence is estimated to be between 14.7% and 33.9%. The incidence of trunk entanglement is estimated at approximately 4.7%, while entanglement to any limb is 4.2% and fetal entanglement to multiple parts of the body is 6.4%. UCE is known to cause serious obstetric and fetal outcomes. In this case, data on postpartum compartment syndrome and nursing care due to the umbilical cord entangled in the newborn are presented.

CASE: Written and verbal consent was obtained from the parents before the interview. A male baby born at 36+2 weeks by cesarean section as the third live birth from a 35-year-old mother diagnosed with Diabetes Mellitus during pregnancy has a weight of 4700 gr, a height of 52 cm, and a head circumference of 36 cm. He was transferred to the Neonatal Intensive Care Unit due to the swelling in the hand and forearm and the increase in disorder of circulatory system in the center where the birth took place. The patient, who was diagnosed with compartment syndrome in the referred hospital, underwent fasciotomy by plastic surgery. At the end of the nursing interventions such as arm elevation, circulation monitoring and dressing with appropriate wound care products, the wound bed was ready for grafting on the sixth day. After the surgery, the arm was raised and daily wound care was performed by the nurses at the request of the physician. At the end of the 10th day, the patient's graft area was completely epithelialized and moistened without dressing. The patient was discharged at the end of the 15th day.

Conclusion: Wound care has a significant impact on the prognosis of the disease, especially in newborns. Nursing care is very important in preventing complications related to the wound and shortening the discharge time. This case is presented to form a resource for the planning and implementation of nursing interventions for patients with compartment syndrome caused by cord entanglement.

Keywords: Newborn, umbilical cord, compartment syndrome, nursing

S.204

COVID-19 TANILI GEBELERDE DOĞUM SONRASI YENİDOĞAN BAKIMI

POST NATAL CARE IN PREGNANCY DIAGNOSIS OF COVID-19

Oğuzhan Karaman¹, Sema Kuşuoğlu², Elif Seden Güler³

¹Hemşire- Yüksek Lisans Öğrencisi, T.C. Sağlık Bakanlığı Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi YYBÜ-İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Yüksek Lisans Programı, İstanbul, ²İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi/Hemşirelik Bölümü, İstanbul, ³Hemşire, İzmir Ekol Hastanesi YYBÜ, İzmir

ÖZET

Giriş: Dünya Sağlık Örgütü (WHO) Covid-19' u "Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19), ilk olarak Çin'in Wuhan Eyaleti'nde aralık ayının sonlarında solunum yolu belirtileri (ateş, öksürük, nefes darlığı) gelişen bir grup hastada yapılan araştırmalar sonucunda 13 Ocak 2020'de tanımlanan bir virüstür." CDC' nin izlem raporunda gebe kadınlarda yaş, altta yatan hastalıklar ve etnik köken dikkate alındığında; yoğun bakıma yatış oranlarının daha fazla olduğu, mekanik ventilasyon ihtiyacının daha sık olduğu ancak mortalite oranlarının değişmediği belirtilmiştir. Yenidoğan bebeğe bulaşmanın; Covid-19'lu bireylerle temasta oldukları doğum sonrası dönemde ve öncelikle de solunum damlacıkları ile olduğu düşünülmektedir. COVID-19 pozitif tanısı alan annelerden doğan tüm bebekler COVID-19 açısından test edilmelidir. Çin kaynaklı literatürde enfekte anneden doğan bebeğin 14 gün ayrı izolasyonunun sağlanması önerilmektedir. Özel olarak ayrılmış bir transport kuvvüzü ve ambulansının kullanılması gerekmektedir. Anne bebeğini emzirmesi, beslemesi veya bakımı esnasında maske takmalı ve uygun el hijyenini sağlamalıdır. Şüpheli ve kesin olgular kuvvüzde izlenmeli, açık yataktan kaçınılmalıdır. Olası vakalara standart, temas ve damlacık izolasyonu uygulanmalıdır. Rehberler göz önüne alınarak taburculuk planlaması yapılmalıdır.

Sonuç ve Öneriler: Şüpheli/pozitif gebelerin doğumundan itibaren yenidoğana ait önlemler alınmalı, uygun doğum koşullarında izolasyon önlemleri alınarak güvenli transport sağlanmalıdır. Bebekler yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde izole edilerek temas ve damlacık enfeksiyonu önlemleri alınmalıdır. YYBÜ izlemi, anne sütü, emzirme ve taburculuk konularında rehberler göz önüne alınarak hemşirelik yönetimi yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, yenidoğan, bakım

ABSTRACT

Introduction: The World Health Organization (WHO) Covid-19 "Novel Coronavirus Disease (COVID-19) was first diagnosed in a group of patients who developed respiratory symptoms (fever, cough, shortness of breath) in late December in China's Wuhan Province. It is a virus identified on January 13, 2020 as a result of research. Considering age, underlying diseases and ethnicity in pregnant women in the CDC's follow-up report; It was stated that the rate of hospitalization in the intensive care unit was higher, the need for mechanical ventilation was more frequent, but the mortality rates did not change. Contagion to newborn baby; It is thought to be in the postnatal period when they are in contact with individuals with Covid-19 and primarily through respiratory droplets. All babies born to mothers with a positive diagnosis of COVID-19 should be tested for COVID-19. In the Chinese literature, it is recommended

that the baby born to an infected mother should be isolated for 14 days. A specially reserved transport incubator and ambulance must be used. The mother should wear a mask and maintain proper hand hygiene while breastfeeding, feeding or caring for her baby. Suspicious and definite cases should be followed in an incubator, and open beds should be avoided. Standard, contact and droplet isolation should be applied to possible cases. Discharge planning should be done by considering the guides.

Conclusion and Suggestions: Neonatal precautions should be taken from the birth of suspected/positive pregnant women, and safe transport should be ensured by taking isolation precautions under appropriate delivery conditions. Babies should be isolated in neonatal intensive care units and contact and droplet infection precautions should be taken. Nursing management should be done by considering the guidelines on NICU follow-up, breast milk, breastfeeding and discharge.

Key words: Covid-19, newborn, care

I. GİRİŞ

I.1. Covid-19 Enfeksiyonu

Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19), ilk olarak Çin'in Wuhan Eyaleti'nde Aralık ayının sonlarında solunum yolu belirtileri (ateş, öksürük, nefes darlığı) gelişen bir grup hastada yapılan araştırmalar sonucunda 13 Ocak 2020'de tanımlanan bir virüsdür (1,2).

Kaynağı Wuhan'daki deniz ürünleri ve ıslak hayvan pazarı olduğu düşünülen virüsün en önemli özelliği damlacık yoluyla ve temas ortamlarından insandan insana kolaylıkla yayılmasıdır (3).

I.2. Covid-19 ve Gebelik

CDC'nin izlem raporunda gebe kadınlarda yaş, altta yatan hastalıklar ve etnik köken dikkate alındığında;

- Yoğun bakıma yatış oranlarının daha fazla olduğu
- Mekanik ventilasyon ihtiyacının daha sık olduğu

ancak mortalite oranlarının değişmediği belirtilmiştir (4).

Li ve ark.'nın (2020) gebelerle yaptıkları çalışmada 34 COVID-19 tanılı gebe takip edilmiş; 16'sında pnömoni görüldüğü belirlenmiştir. Chen ve arkadaşlarının (2020) yaptığı COVID-19 tanılı gebe kadının incelendiği çalışmada ise gebelik sırasında influenza, gestasyonel hipertansiyon ve preeklampsi görülmüştür.

Gebelik sonuçları açısından değerlendirildiğinde ise beş gebede fetal distress, yedi gebede ise erken membran rüptürü gerçekleşmiştir. Tüm doğumlar sezaryen ile gerçekleşmiş olup anne sütünde, vajinal sekresyonda ve umbilikal kordda virüs saptanmamıştır.

Gebelikte COVID-19 geçiren 790 olgunun incelendiği bir sistematik derlemede; 37 haftadan önce doğum oranı %23 ve sezaryen oranı %72 olarak rapor edilmiştir.

Birleşik Krallık'ta yapılan 427 gebe COVID-19 hastasının yer aldığı bir çalışmada da preterm doğum oranı %27, sezaryen oranı ise %59 olarak rapor edilmiştir (4,5).

I.3. Covid-19 ve Yenidoğan

Çin'de 80.000'den fazla vakanın yaklaşık 2.000'inin (% 2.5) 18 yaşın altında ve 379'unun bebek (% 0.4) olduğu bildirilmiştir. Tüm hastaların %90'ından fazlası asemptomatik, hafif veya orta şiddette idi.

Yenidoğan bebeğe bulaşmanın; yenidoğanların anneleri, bakıcıları, ziyaretçileri veya COVID-19'lu sağlık personeli ile temasta oldukları doğum sonrası dönemde ve öncelikle de solunum damlacıkları ile olduğu düşünülmektedir (6).

Covid-19 vaka tanımları aşağıdaki gibi iki'ye ayrılmıştır:

Şüpheli COVID-19

- Doğumdan 14 gün önce ve postnatal 28 günlük dönemde COVID-19 ile enfeksiyon öyküsü olan anneden doğan bebek
- Ailede, bebeğe bakım verenlerde, ziyaretçilerde, bebeğe bakan hastane personeline COVID19 enfeksiyonu varsa yenidoğan bebek semptom varlığından bağımsız olarak
- Pandemi döneminde toplum kökenli pnömonisi olan yenidoğan bebek
- Klinik ve laboratuvar olarak viral enfeksiyon şüphesi olan yenidoğan bebek
- Ünite içerisinde COVID-19 salgını durumunda diğer yenidoğan bebekler

Kesin COVID-19

- Solunum yolu veya kan örneğinde COVID-19 PCR pozitifliği
- Etkinliği ispatlanmış kit ile serolojide Covid-19 IgM/IgG pozitifliği (7)

I.4. Covid-19 ve Yenidoğanda Hemşirelik Bakımı

Covid-19 pozitif tanısı alan annelerden doğan tüm bebekler COVID-19 açısından test edilmelidir. Çin kaynaklı literatürde enfekte anneden doğan bebeğin 14 gün ayrı izolasyonunun sağlanması önerilmektedir (2).

Neonatal Transport (Şüpheli/Enfekte Yenidoğan)

- Özel olarak ayrılmış bir transport kuvvü ve ambulansının kullanılması gerekmektedir.
- Bu transport kuvvü/ambulansta gerekli tüm malzemeler hazır bulunmalı, tam korunaklı olmalı, transport ekibi için gerekebilecek tüm KKE hazır bulunmalıdır.
- Entübe transfer edilen bebeklerde ventilatörün hem ekspiratuvar hem de inspiratuvar devresinde bakteriyel/viral HEPA filtreler kullanılmalıdır.
- Transport öncesinde bebeğin sadece başı dışında olacak şekilde uygun transparan bir poşet içine konulması ile kuvvün ısı kapatılarak transport sağlanabilir. Bu şekilde transport kuvvün ısı ve nemlendirmesi azaltılarak kuvvü içindeki partikül ve hava dolaşımı en aza indirilebilir.
- Transport öncesi ve sonrasında transport kuvvü/ambulan, tıbbi ekipmanlar dezenfekte edilmeli ve sonrası atık maddeler çift torbali tıbbi atık çöp kovasına atılır (6,7).

Anne ve Bebeğin Birlikte Yatırılması (Rooming-in)

- Annenin klinik durumu stabilse ve bebeğin sağlık durumu uygunsa anne ve bebek aynı odada kalabilir. Anne ve bebek arası mesafenin en az 180 cm olması önerilir.
- Anne bebeğini emzirmesi, beslemesi veya bakımı esnasında maske takmalı ve uygun el hijyenini sağlamalıdır.
- Bu odalarda görev yapan sağlık çalışanları kendilerine bulaşı önlemek KKE kullanmalıdır.
- Bebeğin bakımını enfekte olmayan aile bireylerinden veya yakınlarından birisi yapacaksa, bakımlar esnasında maske takılmalı ve el hijyeni sağlamalıdır.

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde Yaklaşım

- Şüpheli vakanın yatış işlemlerini ve bakımını önceden belirlenmiş ekip (sorumlu hekim ve hemşire) koordineli olarak yapmalıdır.
- Bebek mümkünse izolasyon odasına alınır. Negatif basınçlı izole bir odada veya hepafiltre bulunan odalarda izlenmelidir.
- İzolasyon odaları doluyorsa yoğun bakım odalarından birisi COVID-19 tanılı hastaların kohortu için kullanılabilir. Bu durumda bebeklerin yattığı kuvvözler arası mesafenin en az 180 cm olması önerilir.
- COVID-19 tanısı almış anne ile aynı ortamda kalan ve daha sonra yenidoğan yoğun bakım ünitesine solunum yolu hastalıkları veya diğer nedenlerden dolayı başvuru yapan hastalarda bebek ve bakım veren personel için COVID-19 enfeksiyon önlemleri alınır. Önlemler bebek-anne teması sonrası 14 gün boyunca devam eder. Horizontal geçişi dışlamak için bebeklerden başvuruda PCR testi alınması önerilir.
- Şüpheli ve kesin olgular kuvvözde izlenmeli, açık yataktan kaçınılmalıdır. Olası vakalara standart, temas ve damlacık izolasyonu uygulanmalıdır.
- Bebeğin bakımını üstlenecek ekip kişisel koruyucu izolasyon önlemlerine uygun olarak çalışmalıdır. Bebeklerin tedavileri devam ettiği sürece ve ardışık iki sürüntü PCR testi negatif gelinceye kadar sağlık personel kişisel koruyucu ekipmanını giymelidir.
- Hastanın numuneleri önceden eğitim almış ve ünitelerce belirlenmiş kişiler tarafından alınır. Numunelerin doğru etiketlendiğinden, istem formlarının doğru bir şekilde doldurulduğundan ve klinik bilgilerin sağlandığından emin olunmalıdır.
- Termometre, stetoskop gibi tanı ve tedavi araçları her hastaya özelleştirilmelidir. Belirlenen kurallara göre temizlenir ve dezenfekte edilir.
- Bebeğin oluşturduğu tıbbi atıklar çift tabakalı tıbbi atık poşetlerine konular ve sağlık bakanlığı yönetmeliklerinde belirtildiği şekilde uzaklaştırılır.
- CDC önerilerine göre; annenin veya bebeğin yakınlarının antipiretik kullanımı olmadan son 24 saat ateşi olmamış, ilk semptomdan veya pozitif PCR testinden sonra 10 gün geçmiş ve klinik iyileşmesi varsa ziyarete alınabilirler. Hastalığı ağır geçirenlerde bu süre 20 güne kadar uzatılabilir.

Anne Sütü Kullanımı ve Emzirme

- WHO ve CDC; korunma önlemleri alındıktan sonra annenin bebeğini emzirebileceğini veya bebeğe sağılmış süt verilebileceğini bildirmektedir.
- COVID-19 enfeksiyonu olan anne, bebeğini emzirmek istiyorsa; uygun önlemler (maske, el hijyeni) alınarak yapılmalıdır.
- COVID-19 enfeksiyonu olan anne, bebeğine sağılmış anne sütü kullanılacaksa; anne sütünü sağmadan önce maskesini takar, el hijyenini yapar.
- COVID-19 enfeksiyonu olan annenin bebeği yenidoğan yoğun bakımda yatıyorsa; bebeğe sağılmış anne sütü verilebilir. Bu durumda anneye özel süt sağma ekipmanı temin edilmelidir.
- COVID-19 enfeksiyonu olan annenin aldığı tedavi anne sütü kullanımı açısından önemlidir. Annenin aldığı antiviral ilaçların bebekteki etkileri ile ilgili çalışmalar kısıtlıdır. COVID-19 vakalarında kullanılan hidroksiklorokin, azitromisin, oseltamivir, lopinavir ve ritonavirin emzirme ile uyumluluğu bildirilmiştir. Favipiravir kullanımı ise gebelerde ve emziren annede önerilmemektedir.

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

Taburculuk

Annede COVID-19 PCR testi pozitif, bebekte COVID-19 PCR testi pozitif ve semptom yok: Taburculuk planlanır. Evde takip yapılır. 14 gün boyunca karantina kuralları uygulanır.

Bebek, annenin kliniği uygunsa anneye, değilse bakım verecek aile yakınlarına teslim edilebilir.

Bebeğin bakımını üstlenenler kendilerine bulaşı önlemek için gerekli önlemleri almalıdırlar.

Anne COVID-19 PCR testi pozitif, bebek COVID-19 PCR testi negatif: Bebeğin klinik durumu uygunsa sağlıklı temassız aile yakınları tarafından bakılmak üzere bebek taburcu edilebilir.

Annenin antipiretik kullanımı olmadan son 24 saatte ateşi olmamış, ilk semptomdan veya pozitif PCR testinden sonra 10 gün geçmiş ve klinik iyileşmesi varsa maske kullanımı gereksinimi kalkar.

Anne COVID-19 PCR testi pozitif, bebek COVID-19 PCR testi yapılamamış: Bebeğe COVID-19 PCR pozitifmiş gibi yaklaşım yapılır. 14 gün boyunca takip edilir.

Bebeğin bakımı anne/yakını tarafından yapılacaksa bakımlarda maske kullanılmalı ve bakım öncesi ve sonrası el hijyenini yapmalıdır.

Bebeğin ciddi semptomatik enfeksiyon bulguları var: Akciğer grafisinde inflamasyon bulguları kaybolmuş, üç günden uzun süredir ateşi olmayan, klinik bulguları düzelen, 24- 48 saat ara ile alınmış ardışık iki COVID-19 PCR testi negatifse ve ünitenin taburculuk kriterlerini karşılıyorsa taburcu edilebilir.

Doğum sonrası taburcu olan bebeklerin 24-48 saat sonra görülmesi gerekir. Yüzyüze görüşme mümkün değilse videolu görüşme veya telefonla görüşme yapılabilir. Bebeğin anne memesini tutma şekli, beslenmesi, tartı alımı, kusma, dışkılama sayısı ve özellikleri ve anneye yapılacak öneriler bu yöntemlerle mümkündür (7).

2. SONUÇ VE ÖNERİLER

Şüpheli/ pozitif gebelerin doğumundan itibaren yenidoğana ait önlemler alınmalı, uygun doğum koşullarında izolasyon önlemleri alınarak güvenli transport sağlanmalıdır.

Bebekler yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde izole edilerek temas ve damlacık enfeksiyonu önlemleri alınmalıdır.

YYBÜ izlemi, anne sütü, emzirme ve taburculuk konularında rehberler göz önüne alınarak hemşirelik yönetimi yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

1. T.C. Sağlık Bakanlığı. (2020, 7 Aralık). Covid-19 (Sars-Cov-2 Enfeksiyonu) Genel Bilgiler, Epidemiyoloji Ve Tanı Rehberi, Bilimsel Danışma Kurulu Çalışması, Ankara.
2. Sevimli Güler, D., Aslan, B., Aydın Kartal, Y. (2021). Gebelik, Doğum Ve Doğum Sonu Dönemde Covid-19 Enfeksiyonu Ve Yönetimi. Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 7(1): 1-5.
3. Er, İ., Kaçar, H., Aktürk, H. (2021). Kocaeli İli Pandemi Hastanelerinde COVID-19 Tanılı Annelerden Doğan Bebeklerin Perinatal Özellikleri ve Klinik İzlemleri: 4 Aylık Retrospektif Çalışma Sonuçları. Kocaeli Med J 10; Özel Sayı 1; 61-71.
4. Velipaşaoğlu, M. (2020). Gebelik ve COVID-19. Ak, G. ve Yılmaz, Ü.(Ed.). COVID-19 Pandemisinde Öğrendiklerimiz, Gelecek Öngörüler ve Yarının Planlanması. Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği, İstanbul, ss.141-150.
5. Çağlar, M., Yeşiltepe Oskay, Ü. (2020). COVID-19 Pandemisi Sürecinde Gebelik ve Doğum Yönetimi. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hemşirelik Dergisi, 2(2): 99-104.
6. Uygur Ö., Yekta Öncel, M. (2020). Perinatal ve Yenidoğan Döneminde Covid-19 Enfeksiyonu. Tepecik Eğit. ve Araşt. Hast. Dergisi, 30(Ek sayı): 63-9.
7. Türk Neonatoloji Derneği. (2021, 20 Ocak). "Covid-19 (Sars-Cov2) Enfeksiyonu Veya Şüphesi Olan Yenidoğan Bebeklere Neonatal Ve Perinatal Dönemde Yaklaşım Önergesi.

S.205

CPAP UYGULANAN YENİDOĞANLARDA BEYAZ GÜRÜLTÜ, NİNİ VE ÖRGÜ AHTAPOTUN BEBEKLERİN BAZI SAĞLIK PARAMETRELERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF WHITE NOISE, LULLABY AND KNITTED OCTOPUS ON SOME HEALTH PARAMETERS OF CPAP-TREATED NEWBORNS

Narin Betül Erdoğan¹, Özgür Alparslan²

¹Maltepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği - İstanbul, ²Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü-Tokat

ÖZET

Amaç: Çalışmada Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde CPAP uygulanan bebeklere dinletilen beyaz gürültü, ninni, örgü ahtapot uygulamasının bebeklerin fizyolojik tepkileri ve konfor üzerine etkilerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır. GEREÇ-YÖNTEM: Randomize kontrollü (deneysel) olarak yapılan çalışmaya, konjenital anomalisi olmayan, 32-42 haftalık CPAP uygulanan 109 bebek (Ahtapot=31, Ninni=26, Beyaz Gürültü=26, Kontrol=26) dahil edilmiştir. Araştırmada randomizasyon bilgisayarda bebekler CPAP uygulama sırasına göre numaralandırılmış, hesaplanan numaralar ile gruplara atanmıştır. Etik kurul, uygulama izni alınmış ve veriler, "Bebek Tanıtıcı Bilgi Formu", "Yenidoğan Konfor Davranış Ölçeği", müzik çalar, tanışabilir desibel ölçüm cihazı kullanılarak toplanmıştır. Verilerin Ki-Kare, Fisher testleri, bağımsız gruplarda t testi, Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis testi kullanılarak değerlendirilmiştir. BULGULAR: Üç müdahale grubunda müdahaleler sırasında gruplar arası ve kontrol grubundan anlamlı derecede farklı olarak nabız değerlerinde azalma olduğu, uygulamalar sonrasında bu değerlerin devam ettiği ($p<0.001$) saptanmıştır. Müdahaleler öncesi tüm gruplarda gruplar arası ve gruplar içi SPO₂ değerleri birbirine benzer iken müdahaleler sırasında bir düşüş olduğu ($p<0.001$); ninni grubu ile ahtapot ve beyaz gürültü grubu arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p<0.001$). Müdahaleler sırasında bebeklerin konforu artmasında ahtapot grubu ile ninni ve kontrol grubu ($p<0.001$); ninni ile beyaz gürültü, ninni ile kontrol grubu arasında; beyaz gürültü ile kontrol grubu arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.001$). Uygulamalar sonrasında gruplar ile kontrol grubu arasında anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p<0.001$).

Sonuç: CPAP uygulanan yenidoğanlarda sırası ile ninninin, ahtapot örgü ve beyaz gürültünün fizyolojik değerlerini azaltma, konfor düzeyini artırma üzerine etkili olduğu belirlenmiştir. CPAP uygulanan yenidoğanlarda müzik terapisi, ahtapot örgü ve beyaz gürültü sesi dinletme uygulamasının kullanılabilirliği önerilir.

Anahtar Kelimeler: Yenidoğan, konfor, müzik terapi, yenidoğan yoğun bakım hemşireliği

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to compare the effects of white noise, lullaby, and knitted octopus applications on infants' physiological responses and comfort, which were played to infants treated with CPAP in the Neonatal Intensive Care Unit. MATERIAL-METHODS: A randomized controlled (experimental) study included 109 infants (Octopus=31, Lullaby=26, White Noise=26, Control=26) who had no congenital anomalies and were administered CPAP at 32-42 weeks of age. In the study, babies were numbered according to the order of CPAP application on the randomization computer and assigned to the groups with the calculated numbers. Ethics committee, application permission was obtained, and data were collected using "Baby Descriptive Information Form", "Newborn Comfort Behavior Scale", a music player, and a decibel measuring device. The data were evaluated using Chi-Square, Fisher tests, t test for independent groups, Mann Whitney U test, Kruskal Wallis test. RESULTS: It was determined that there was a significant decrease in heart rate values between the groups and the control group during the interventions in the three intervention groups, and these values continued after the interventions ($p<0.001$).

While the intergroup and intragroup SPO₂ values were similar in all groups before the interventions, there was a decrease during the interventions ($p<0.001$); A significant difference was found between the lullaby group and the octopus and white noise group ($p<0.001$). Octopus group, lullaby, and control group ($p<0.001$); between lullaby and white noise, between lullaby and control group; It was determined that there was a significant difference between white noise and control group ($p<0.001$). After the applications, it was observed that there was a significant difference between the groups and the control group ($p<0.001$). CONCLUSION: It was determined that lullaby, octopus knitting, and white noise were effective in decreasing the physiological values and increasing the comfort level, respectively, in newborns who underwent CPAP. It is recommended that music therapy, octopus knitting, and white noise listening can be used in newborns who have CPAP.

Keywords: Newborn, comfort, music therapy, neonatal intensive care nursing

S.206

CENİN POZİSYONU VE BEYAZ GÜRÜLTÜNÜN NAZAL CPAP'DAKİ YENİDOĞANLARIN STRES VE UYKULARINA ETKİSİ

THE EFFECT OF FETAL POSITION AND WHITE NOISE ON STRESS AND SLEEP OF NEWBORNS IN NASAL CPAP

Yeliz Suna Dağ¹, Emriye Hilal Yayan²

¹Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ, ²İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya

ÖZET

Amaç: Bu araştırma cenin pozisyonu ve beyaz gürültünün nazal CPAP'daki yenidoğanların stres ve uykularına etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Metot: Araştırma 01 Kasım 2020 - 04 Şubat 2022 tarihleri arasında İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi, yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde nazal CPAP'daki yenidoğanlarda randomize kontrollü deneysel olarak yapıldı. Araştırmanın örneklemini yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde nazal CPAP desteği alan 108 yenidoğan (cenin pozisyonu (n=36), beyaz gürültü (n=36), kontrol (n=36)) oluşturdu. Deneysel grupta yer alan yenidoğanların cenin pozisyonu ve beyaz gürültü uygulamaları ile stres ve uyku parametreleri değerlendirildi. Kontrol grubunda yer alan yenidoğanlara kliniğin rutin uygulamaları dışında herhangi bir uygulama yapılmadı. 24 saat boyunca aktigrafı cihazı ile yenidoğanların uyku parametreleri kayıt altına alındı. Veriler 'Yenidoğan Tanıtıcı Bilgi Formu', 'Uyku Takip Formu' ve 'Yenidoğan Stres Ölçeği' ile toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdeler dağılımı, ortalama, ki-kare, tek yönlü varyans analizi kullanıldı.

Bulgular: Cenin pozisyonu ve beyaz gürültü grubunda yer alan yenidoğanların 15-18, 18-21, 21-24, 9-12 saatleri arasındaki uyku süreleri ile toplam uyku süreleri ve uyku verimliliği puan ortalamalarının arttığı, stres puan ortalamalarının azaldığı belirlenmiştir (p<0.05).

Sonuç: Cenin pozisyonu ve beyaz gürültünün nazal CPAP'daki yenidoğanlarda benzer sonuçlar göstererek yenidoğanların uyku sürelerini ve uyku verimliliklerini arttırdığı, stres düzeylerini azalttığı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Beyaz gürültü, cenin pozisyonu, stres, uyku, yenidoğan

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to examine the effects of fetal position and white noise on stress and sleep in newborns in nasal CPAP.

Materials and Methods: The study was conducted between 01 November 2020 - 04 February 2022 as a randomized controlled experimental study in neonates with nasal CPAP in the neonatal intensive care unit of İnönü University Turgut Özal Medical Center. The sample of the study consisted of 108 newborns (fetal position (n=36), white noise (n=36), control (n=36)) who received nasal CPAP support in neonatal intensive care units. Fetal position and white noise applications and stress and sleep parameters of newborns in the experimental group were evaluated. Newborns in the control group did not receive any treatment other than the routine practices of the clinic. Sleep parameters of newborns were recorded with actigraph device for 24 hours. Data were collected with the 'Newborn Descriptive Information Form', 'Sleep Tracking Form' and 'Newborn Stress Scale'. Percentage distribution, mean, chi-square, and one-way analysis of variance were used to evaluate the data.

Results: It was determined that the sleep durations between 15-18, 18-21, 21-24, 9-12 hours, total sleep duration and sleep efficiency score averages of the newborns in the fetal position and white noise group increased, and the stress score averages decreased (p<0.05).

Conclusion: It was found that fetal position and white noise showed similar results in newborns with nasal CPAP, increasing the sleep duration and sleep efficiency of newborns, and decreasing their stress levels.

Keywords: White noise, fetal position, stress, sleep, newborn

S.207

YAPAY ZEKA TEKNİKLERİ İLE YENİDOĞANLARIN KONFOR DAVRANIŞ DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF NEWBORNS' COMFORT BEHAVIOR LEVELS BY ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNIQUES

Deniz Yigit¹, Ayfer Açıkgöz²

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kütahya, ²Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Eskişehir

ÖZET

Amaç: Bu araştırma yapay zeka teknikleri ile yenidoğanların konfor davranış düzeylerini değerlendirecek bir uygulamanın geliştirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma, yapay zeka çalışmasıdır. Çalışma, bir hastanenin Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi (YYBÜ)'nde tedavi gören 362 yenidoğan ile yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak; veri toplama formu, Yenidoğan Konfor Davranış Ölçeği (YKDÖ), kamera sistemi ve bilgisayar kullanılmıştır. Verilerin analizi IBM SPSS Statistics 21.0 paket programı ile yapılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve Cohen's Kappa testi kullanılmıştır. Çalışmada $p < 0,05$ değeri istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. Çalışmaya dahil edilen 362 yenidoğanın görüntü ve ses kayıtları birbirinden bağımsız olarak araştırmacı ve danışman tarafından etiketlenmiştir. Yapay zeka modeli, araştırmacı tarafından etiketlenen görüntü ve ses kayıtları ile oluşturulmuştur. Etiketlenen görüntü ve ses kayıtları yapay zeka modelinin eğitiminde (%80) ve test edilmesinde (%20) kullanılmıştır. Yapay zeka modelinin test edilmesinde kullanılan görüntü ve ses kayıtları birbirinden bağımsız olarak uzman hemşire ve işe yeni başlayan hemşire tarafından değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmacı ve danışman tarafından etiketlenen YKDÖ puanları arasında fark olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$). Yapay zeka teknikleri ile hesaplanan ortalama YKDÖ puanının $13,75 \pm 9,31$ olduğu belirlenmiştir. Uzman hemşirenin hesapladığı verdiği YKDÖ puan ortalamasının $13,83 \pm 8,67$, işe yeni başlayan hemşirenin YKDÖ puan ortalamasının ise $11,10 \pm 4,23$ olduğu saptanmıştır. Yapay zeka teknikleri ve uzman hemşire tarafından değerlendirilen YKDÖ puanlarının uyumlu olduğu belirlenmiştir. Yapay zeka teknikleri ve işe yeni başlayan hemşirenin YKDÖ puanlarının ise uyum düzeyinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Yapay zeka modelinin başarı oranının %99,82 olduğu belirlenmiştir.

Sonuçlar: Geliştirilen yapay zeka modelinin YYBÜ'deki yenidoğanların konfor davranış düzeylerini belirlemede başarılı olduğu tespit edilmiştir. Önerimiz; geliştirilen yapay zeka modelinin daha fazla yenidoğan ile test edilmesi ve modelin kliniklerde kullanımının yaygınlaştırılmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, konfor, yapay zeka, yenidoğan, yenidoğan yoğun bakım ünitesi

ABSTRACT

Aim: This research was conducted to develop an application that will evaluate the comfort behavior levels of newborns with artificial intelligence techniques.

Method: Research is the study of artificial intelligence. The study was conducted with 362 newborns treated in the Neonatal Intensive Care Unit (NICU) of a hospital. As a data collection tool; data collection form, Neonatal Comfort Behavior Scale (NCBS), camera system and computer were used. Data analysis was done with IBM SPSS Statistics 21.0 package program. In the analysis of data; descriptive statistics and Cohen's Kappa test were used. A value of $p < 0.05$ was considered statistically significant in the study. The video and audio recordings of 362 newborns included in the study were independently labeled by the researcher and the consultant. The artificial intelligence model was created with video and audio recordings tagged by the researcher. The tagged video and audio recordings were used in training (80%) and testing (20%) of the artificial intelligence model. The video and audio recordings used in testing the artificial intelligence model were evaluated independently by the specialist nurse and the newly recruited nurse.

Results: It was determined that there was no difference between the NCBS scores labeled by the researcher and the consultant ($p > 0.05$). It was determined that the mean NCBS score calculated with artificial intelligence techniques was 13.75 ± 9.31 . It was determined that the mean score of NCBS calculated by the specialist nurse was 13.83 ± 8.67 , and the mean score of NCBS of the newly recruited the nurse was 11.10 ± 4.23 . It was determined that artificial intelligence techniques and NCBS scores evaluated by the specialist nurse were compatible. It has been determined that the level of compliance of the NCBS scores of artificial intelligence techniques and the newly recruited nurse is low. The success rate of the artificial intelligence model was determined to be 99.82%.

Conclusions: It has been determined that the developed artificial intelligence model is successful in determining the comfort behavior levels of newborns in NICU. Our recommendation is to test the developed artificial intelligence model with more newborns and to disseminate the use of the model in clinics.

Keywords: Nurse, comfort, artificial intelligence, newborn, neonatal intensive care unit.

S.208

ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI: YENİDOĞAN DERİ BÜTÜNLÜĞÜ RISK DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

SCALE DEVELOPMENT STUDY: NEWBORN SKIN INTEGRITY RISK ASSESSMENT SCALE

Büşra Ercan¹, Sema Kuşoğlu²

¹Amerikan Hastanesi, İstanbul, ²İstanbul Medipol Üniversitesi, İstanbul

ÖZET

Yenidoğan dönemi; bebek için en güvenli alan olan amniyotik kaviteyi terk etmesiyle başlayan dönemdir. Bu dönem de yenidoğan, intaruterin yaşamındaki güvenli sıvı ortamından ekstraterin yaşamındaki güvensiz kuru ortama geçiş yaparak dış dünyaya adaptasyonu başlamakta. Bu adaptasyon sürecinde yenidoğan derisinin ince ve hassas olması, deri yüzey alanlarının geniş olması nedeniyle deri hasarına açıktır. Derinin bütünlüğünü değerlendirmek ve korumak önemli hemşirelik girişimleri arasındadır ve yenidoğanların deri bütünlüğünü değerlendirmek amacıyla literatüre yenidoğanlara özel geniş kapsamlı bir ölçek kazandırılmak hedeflenmiştir.

Literatür doğrultusunda oluşturulan taslak ölçeğin maddelerinin kapsam ve görünüm geçerliliğinin değerlendirilmesi için 14 uzmandan görüşleri alındı ve ölçeğin yüzeysel ve yorumsal geçerliliği sağlandı. Ölçek YYBÜ' de yatan 50 hasta üzerinde belli aralıklarla iki kez pilot uygulama yapıldı, ölçek maddelerinin yüksek düzeyde güvenilir olduğu verilerle elde edildi ve sonrasında ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik analizi için YYBÜ'de yatan 326 yenidoğanla araştırmaya devam edildi.

Yenidoğanlara ait veriler ailelerinden Bilgilendirilmiş Onam Formu ile izin alındıktan sonra Sosyo-Demografik Veri Formu, Türkiye geçerliliği ve güvenilirliği yapılmış Yenidoğan Cilt Risk Değerlendirme Ölçeği (NSRAS) ve geliştirilen Yenidoğan Deri Bütünlüğü Risk Değerlendirme Ölçeği ile veriler toplandı. İki ölçeğin kendi içerisindeki iç tutarlılığı ve toplam puan dağılımına bakıldı. Geliştirilen ölçeğin ise iç tutarlılığı ve faktör analizi yapıldı. İki ölçeğin birbiri arasında güvenilirlik düzeyine bakıldı. İçerik geçerliliği için geliştirilen ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik analizi yapıldı. Yapı geçerliliği için NSRAS ile geliştirilen ölçeğin benzer ölçekle eş zamanlı değerlendirilmesi yapıldı. Faktör- Güvenirlik Analizi için NSRAS ölçeğinin kendi içerisindeki iç tutarlılığı ve toplam puan dağılımına bakıldı. Geliştirilen ölçeğin ise iç tutarlılığı ve faktör analizi yapıldı. İki ölçek birbiri arasında anlamlı iyi düzeyde ilişkisi saptanmış olup ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu tespit edildi. Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre geliştirilen Yenidoğan Deri Bütünlüğü Risk Değerlendirme Ölçeğinin Türkiye'deki yenidoğan popülasyonu için yüksek derecede güvenilir olduğu sonuçlandı ve Türkiye'ye geçerli ve güvenilir bir ölçek kazandırılmış oldu.

Anahtar Kelimeler: Deri bütünlüğü, yenidoğan derisi, değerlendirme ölçeği

ABSTRACT

Neonatal period; It is the period that starts with the baby leaving the amniotic cavity, which is the safest area for the baby. In this period, the newborn begins to adapt to the outside world by transitioning from the safe liquid environment in the intrauterine life to the unsafe dry environment in the extrauterine life. In this adaptation process, newborns are vulnerable to skin damage due to their thin and sensitive skin and large skin surface areas. Evaluating and protecting the integrity of the skin is one of the important nursing interventions, and it is aimed to provide a comprehensive scale specific to newborns in the literature in order to evaluate the skin integrity of newborns.

In order to evaluate the content and face validity of the items of the draft scale, which was created in line with the literature, opinions of 14 experts were obtained and the surface and interpretive validity of the scale was ensured. The scale was piloted twice at regular intervals on 50 patients hospitalized in the NICU, the scale items were obtained with high-reliability data, and then the study was continued with 326 newborns hospitalized in the NICU for the validity and reliability analysis of the scale.

The data of newborns were collected with the Socio-Demographic Data Form, the Newborn Skin Risk Assessment Scale (NSRAS), which was validated and reliable in Turkey, and the Newborn Skin Integrity Risk Assessment Scale developed after obtaining permission from their families with the Informed Consent Form. The internal consistency and total score distribution of the two scales were examined. Internal consistency and factor analysis of the developed scale were performed. The level of reliability between the two scales was checked. The validity and reliability analysis of the scale developed for content validity was performed. For construct validity, the scale developed with NSRAS was evaluated simultaneously with a similar scale. For the Factor-Reliability Analysis, the internal consistency of the NSRAS scale and the total score distribution were examined. Internal consistency and factor analysis of the developed scale were performed. A significant and good correlation was found between the two scales, and the scale was found to be highly reliable. It has been concluded that the Neonatal Skin Integrity Risk Assessment Scale, developed according to the data obtained as a result of the research, is highly reliable for the newborn population in Turkey and a valid and reliable scale has been brought to Turkey.

Keywords: Skin integrity, newborn skin, rating scale

S.209

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE UYGULANAN AİLE MERKEZLİ BAKIMIN ANNELERİN KAYGI DÜZEYLERİNE ETKİSİ

IMPACT OF FAMILY CENTERED CARE APPLIED IN NEONATAL INTENSIVE CARE UNITS ON THE ANXIETY LEVEL OF MOTHERS

Hülya Karataş¹, Duygu Kemer², Mehmet Emin Düken³

¹Harran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Şanlıurfa, ²Harran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Şanlıurfa, ³Harran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Şanlıurfa

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı; yenidoğan yoğun bakım ünitesinde (YYBÜ) uygulanan aile merkezli bakımın annelerin kaygı düzeyine etkisinin belirlenmesidir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel türde bir araştırmadır. Araştırma, Türkiye'nin güneydoğusunda yer alan bir ilde Nisan 2021-Haziran 2022 tarihleri arasında toplam 280 anne ile yapılmıştır. Araştırmanın verileri, Anne Bilgi Formu, Yenidoğan Bilgi Formu, Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği ve Yenidoğan Aile Merkezli Bakım Ölçeği kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmış, yaklaşık 15 dakika sürmüştür.

Bulgular: Araştırmaya katılan annelerin yaş ortalamalarının $27,81 \pm 7,81$ olduğu ve her bir annenin ortalama $4,35 \pm 3,51$ çocuğa sahip olduğu görülmüştür. Bebeklerin %65.7'sinin kız olduğu, %52.5'nin preterm tanısı ile yattığı ve %68.2'sinin YYBÜ'de anne sütü almadığı saptanmıştır. Aile merkezli bakım toplam puan ortalamalarının $36,02 \pm 3,47$ olduğu tespit edilmiştir. Ebeveynlerin en düşük puan aldıkları alanların bakıma katılma ve aile ile işbirliği alt boyutları olduğu görülmüştür. Annelerin durumluluk kaygı ölçeği puan ortalamalarının $53,21 \pm 7,46$ ve süreklilik kaygı puan ortalamalarının benzer şekilde $53,16 \pm 10,41$ olduğu bulunmuştur. AMB ölçeği ile durumluluk kaygı ile süreklilik kaygı ölçeği arasındaki yol katsayıların anlamlı olduğu ortaya çıkmıştır ($\beta=-0,498$; $p<0,001$, $\beta=-0,415$; $p<0,001$). Anneler AMB aldıkça, durumluluk ve süreklilik kaygı puanlarında istatistiksel olarak anlamlı azalmalar olacağı görülmüştür.

Sonuç: Bu çalışmada, AMB uygulamaları arttıkça annelerin durumluluk ve süreklilik kaygıları azaltmada etkili olduğu kanıtlanmıştır. Bu nedenle, hemşireler ve sağlık personelleri bebeğin yatışının başlangıcından itibaren AMB felsefesi/stratejisi daha iyi uygulamalı, anne ve bebeklere destek ve bakım sağlama konusunda güçlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Aile merkezli bakım, kaygı, ebeveyn, yenidoğan, yenidoğan yoğun bakım ünitesi

ABSTRACT

Purpose: This study sought to determine the impact of family centered care (FCC) applied in neonatal intensive care units (NICU) on the anxiety level of mothers.

Methods: The researcher conducted the study with a total of 280 mothers in a province in the southeast of Turkey using a descriptive cross sectional design between April 2021 and June 2022. He collected the data of the study using the Mother Information Form, the Neonatal Information Form, the State-Trait Anxiety Inventory and the Neonatal Family Centered Care Scale via face-to-face interview method in approximately 15 minutes.

Results: Mean age of the mothers who took part in the study was 27.81 ± 7.81 years and each mother had 4.35 ± 3.51 children on average. Of the infants, 65.7% were female, 52.5% were hospitalized for preterm diagnosis and 68.2% did not receive breast milk in the NICU. The mean total family center care score was 36.02 ± 3.47 . The areas where the parents obtained the lowest score were the participation in care and collaboration with family subscales. The mean State Anxiety Inventory score of the mothers was 53.21 ± 7.46 and their mean Trait Anxiety Inventory score was 53.16 ± 10.41 . The path coefficient between the FCC Scale and the State-Trait Anxiety Inventory was significant ($\beta=-0.498$; $p<0.001$, $\beta=-0.415$; $p<0.001$). As the mothers received FCC, their state and trait anxiety scores decreased at a statistically significant level.

Conclusion: The present study proved that as FCC applications increased, state and trait anxiety of the mothers decreased. Therefore, nurses and medical staff are to apply the FCC philosophy/strategy better as of the onset of an infant's hospitalization and be encouraged to provide support and care to mothers and infants.

Keywords: Family-centered care, Anxiety, Parents, Newborn, Neonatal intensive care unit

S.210

COVID-19 PANDEMİSİNİN YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDE AİLE MERKEZLİ BAKIM UYGULAMALARINA ETKİSİ

THE EFFECT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON FAMILY CENTERED CARE PRACTICES IN NEWBORN INTENSIVE CARE UNITS

Merve Emirhan¹, Hatice Yıldız², Seher Sarıkaya Karabudak³

¹Buca Seyfi Demirsöz Eğitim Araştırma Hastanesi, Aydın, ²Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Aydın, ³Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Aydın

ÖZET

Amaç: Covid-19 pandemisinin Yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde (YYBÜ) aile merkezli bakım uygulamaları üzerine etkisini ve aile merkezli bakımı sürdürmek için yapılanları belirlemek amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem: Evreni Neonatoloji Hemşireliği Derneğine üye hemşireler oluşturmuştur. (N=1296). Örneklem büyüklüğü evreni bilinen örneklem hesabıyla 207 hemşire olarak belirlendi. Araştırmanın verileri "tanıtıcı bilgi formu" ve dört bölüm on dört sorudan oluşan "aile merkezli bakım uygulamaları formu" ile toplandı. Veriler hastanelerin YYBÜ aranarak sorumlu hemşirelerin katılım ve katkılarıyla online olarak toplandı. Anketler 302 kişiye gönderildi, çalışma 82 hastaneden 268 hemşire ile tamamlandı. Verilerin değerlendirilmesinde frekans, yüzde analizleri, ortalama, standart sapma ve McNemar Testi kullanıldı.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalamasının 32,3, %95,5'nin kadın, %57,8'sinin üçüncü düzey YYBÜ'de çalıştığı, %54,5'inin aile merkezli bakım konusunda eğitim aldığı belirlendi. Pandemi sürecinde (PS) ebeveynlere yüz yüze bilgilendirme azalırken (%47,4) belli saatlerde telefonla bilgi verilmesi arttı (%64,9) (p<0,05). Ayrıntılı bilgilendirme oranı PS'de azaldı (%64,2) (p<0,05). Pandemi Öncesi (PÖ) yüz yüze bilgilendirme yapıma oranları fazlayken (%51,9) PS'de ise telefon ile bilgilendirme yapıldığı sonucuna ulaşıldı. (%35,8) (p<0,05). PS'de ebeveynler kısıtlı zaman diliminde sadece bebeklerini emzirebilmiş (p=0,037), hiçbir uygulamaya katılmama ve özel durumlar hariç hiçbir uygulamaya katılmama durumunun artış gösterdiği belirlendi (p<0,05). Bebeği videoya alıp aileye gösterme (p<0,05), web-cam ile bebeğinin bakımı yapılırken görmesine yardımcı olma uygulamaları ile ailenin katılımı sağlanmaya çalışılmıştır (p=0,035). PÖ'de ebeveynlerin her ikisi de ünite içerisinde bebeklerini ziyaret edebilirken (%72), PS'de bu durum tek ebeveyn olarak devam etmiştir (%44) (p<0,05). Bazı yenidoğan ünitelerinde hiç ziyaret yapılamadığı sonucuna ulaşılmıştır (%30,6) (p<0,05). PS'de taburculuk eğitimlerinde ayrıntılı bilgilendirme azalmış (p=0,02) olup, bazı hemşireler sadece ebeveynlerin sordukları sorulara cevap vermiştir (p=0,039) (p<0,05). PS'de ebeveynlerin kısıtlı zamanda süt getirme oranları artmıştır (%22,4). Ebeveynlerin inancı gereği uygulama yapmasına izin vermede PS'de azalış anlamlı bulundu (p<0,05).

Sonuç: Covid-19 pandemisi YYBÜ'lerindeki aile merkezli bakım süreçlerini olumsuz etkilemiştir. Alınan önlemler anne-bebek temasını, emzirme oranlarını, ebeveyn-bebek ve sağlık personeli-ebeveyn iletişimini azaltmıştır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, yenidoğan, aile merkezli bakım

ABSTRACT

Objective: This study was carried out to determine the effect of the Covid-19 pandemic on family-centered care practices in neonatal intensive care units (NICU) and what is done to maintain family-centered care.

Method: The universe was formed by nurses who are members of the Neonatology Nursing Association. (N=1296). The sample size of the universe was determined as 207 nurses with known sample calculation. The data of the study were collected with the "introductory information form" and the "family-centered care practices form" consisting of four sections and fourteen questions. The data were collected online with the participation and contributions of the nurses in charge by calling the NICU of the hospitals. Questionnaires were sent to 302 people, the study was completed with 268 nurses from 82 hospitals. Frequency, percentage analysis, mean, standard deviation and McNemar Test were used to evaluate the data.

Results: It was determined that the average age of the participants was 32.3, 95.5% were female, 57.8% worked in the third level NICU, and 54.5% received training on family-centered care. During the pandemic (PS), while informing parents face-to-face decreased (47.4%), giving information by phone at certain hours increased (64.9%) (p<0.05). Detailed information rate decreased in PS (64.2%) (p<0.05). While the rate of face-to-face information was high (51.9%), it was concluded that information was provided by phone in PS (35.8%) (p<0.05). In PS, it was determined that the parents were only able to breastfeed their babies in a limited time period (p=0.037), and the situation of not participating in any application and not participating in any application except in special cases increased (p<0.05). It was tried to ensure the participation of the family with the practices of videotaping the baby and showing it to the family (p<0.05), and helping the baby to see while being cared for by web-cam (p=0.035). While both parents were able to visit their babies in the unit in PE (72%), this situation continued as a single parent in PS (44%) (p<0.05). It was concluded that some neonatal units could not be visited at all (30.6%) (p<0.05). Detailed information on discharge training in PS was decreased (p=0.02), and some nurses only answered the questions asked by the parents (p=0.039) (p<0.05). In PS, the limited time milk delivery rate of parents increased (22.4%). A decrease in PS was found to be significant in allowing parents to practice according to their beliefs (p<0.05).

Conclusion: The Covid-19 pandemic has adversely affected the family-centered care processes in NICUs. The measures taken have reduced mother-infant contact, breastfeeding rates, parent-infant and health personnel-parent communication.

Keywords: Covid-19, newborn, family-centered care

S.211

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE AİLE MERKEZLİ BAKIM UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF FAMILY CENTERED CARE PRACTICES IN THE NEWBORN INTENSIVE CARE UNIT

Özlem Bozbuğa¹, Zehra Çalışkan², Nalan Gördeles Beşer³

¹Niğde Eğitim Araştırma Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Niğde, ²Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Semra ve Vefa Küçük Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilimdalı, Nevşehir, ³Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Zübeyde Hanım Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilimdalı, Niğde

ÖZET

Amaç: Aile merkezli bakım uygulamaları hastaneye yatma sürecinde çocuk ve ailesi için oldukça önemlidir. Bu araştırma, yenidoğan yoğun bakım ünitesinde aile merkezli bakım uygulamalarının değerlendirilmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Yöntem: Araştırmanın örneklemini, Niğde Eğitim Araştırma Hastanesi Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde Eylül 2021-Mart 2022 tarihleri arasında yatarak tedavi gören bebeklerin anneleri (n=350) oluşturmuştur. Etik kurul, kurum izni ve annelerin onamı alınan araştırmada veriler; 'Anne ve Bebek Veri Toplama Formu' ve 'Yenidoğan Aile Merkezli Bakım Ölçeği' (YAMBÖ) kullanılarak annelerle yüz yüze görüşülerek toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi bilgisayar ortamında tanımlayıcı istatistikler, independent t test, Anova (PosthocBonferroni) ve Çoklu Regresyon Analizi kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan annelerin yaş ortalaması 26.92±5.73 yıl ve YAMBÖ toplam puan ortalaması 112.94 ± 19.26 olup, yenidoğan yoğun bakım ünitesinde aile merkezli bakımın iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. YAMBÖ alt boyutlarından alınabilecek en yüksek puanlar dikkate alındığında, anneler 'bakıma katılım' alt boyut puanını yüksek olarak değerlendirmişlerdir. YAMBÖ toplam puanını etkileyen faktörler, annelerin eğitim düzeyi, çalışma durumu, yaşadığı yer, evdeki çocuklarla ilgilenen bireyin varlığı, annelerin bebeğinin hastalığını, tedavilerini, ilaçlarını ve girişimlerin nedenini bilme olarak belirlenmiş ve bu faktörlerin istatistiksel olarak önemli olduğu bulunmuştur (p<0.05). Yapılan çoklu regresyon analizine göre; evdeki çocuk bakımı ile ilgilenen birinin olmasının, olmayanlara göre annelerin YAMBÖ toplam puanlarını 4.38 birim arttırdığı (p=0.038) görülmüştür.

Sonuç: Çalışma sonucunda eğitim düzeyi düşük, çalışmayan, ilçede yaşayan, birden fazla çocuğu olup evdeki çocuğuyla ilgilenebilecek biri olmayan annelerin, aile merkezli bakıma katılımda riskli grup olduğu düşünülerek hemşireler tarafından bu annelerin sıklıkla takip edilmesi, aile merkezli bakıma katılımının desteklenmesi ve teşvik edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile merkezli bakım, hemşirelik, yenidoğan, yenidoğan yoğun bakım ünitesi

ABSTRACT

Objective: Family-centered care practices are very important for the child and his family during the hospitalization process. This descriptive study was conducted to evaluate family-centered care practices in the neonatal intensive care unit.

Method: The sample of the study consisted of mothers (n=350) of infants who were hospitalized in the Neonatal Intensive Care Unit of Niğde Education and Research Hospital between September 2021 and March 2022. Ethics committee, institutional permission and the consent of the mothers were obtained in the study; data was collected through face-to-face interviews with mothers using the 'Mother and Baby Data Collection Form' and the 'Newborn Family Centered Care Scale' (NFCCS). Data were evaluated by using descriptive statistics, independent t test, Anova (PosthocBonferroni) and Multiple Regression Analysis in computer environment.

Results: The mean age of the mothers participating in the study was 26.92±5.73 years and the mean total score of NFCCS was 112.94 ± 19.26, and it was determined that family-centered care was at a good level in the neonatal intensive care unit. Considering the highest scores that can be obtained from the NFCCS sub-dimensions, the mothers evaluated the 'care participation' sub-dimension score as high. Factors affecting the total score of NFCCS were determined as mothers' education level, employment status, place of residence, the presence of an individual who takes care of children at home, mothers' knowledge of their baby's disease, treatments, medications, and the reason for interventions, and these factors were found to be statistically significant (p<0.05). According to the multiple regression analysis; It was observed that having a caregiver at home increased the mothers' total NFCCS scores by 4.38 units compared to those who did not (p=0.038).

Conclusion: As a result; considering that mothers with low education level, unemployed, living in the district, having more than one child and not being able to take care of their child at home, are considered to be a risky group in participating in family-centered care, it is recommended that these mothers should be followed frequently by nurses, and their participation in family-centered care should be supported and encouraged.

Keywords: Family-centered care, nursing, newborn, neonatal intensive care unit

S.212

EPİLEPSİ HASTALIĞI OLAN ERGEN VE EBEVEYNLERİNE VERİLEN BİREYSEL VE AİLE ÖZ YÖNETİM TEORİSİNE DAYALI EĞİTİM PROGRAMININ ETKİNLİĞİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

THE EFFECTIVENESS OF THE EDUCATION PROGRAM BASED ON THE INDIVIDUAL AND FAMILY SELF-MANAGEMENT THEORY GIVEN FOR ADOLESCENTS WITH EPILEPSY AND PARENTS:RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL

Hilal Kurt Sezer¹, Sibel Küçükkoğlu², Abdullah Canbal³

¹Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Zübeyde Hanım Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, ²Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, ³Necmettin Erbakan Üniversitesi, Meram Tıp Fakültesi, Çocuk Nörolojisi

ÖZET

Amaç: Araştırmanın amacı epilepsi hastalığı olan ergen ve ebeveynlerine verilen bireysel ve aile öz yönetim teorisi'ne (BAÖYT) dayalı online eğitim programının ergenlerin hastalığa yönelik tutum, nöbet öz yeterlik ve yaşam kalitesine etkisini belirlemektir. Çalışma ayrıca eğitim programının ebeveynlerinin algılanan hemşire desteği düzeylerini etkileyip etkilemediğini de ele aldı.

Yöntem: Çalışma ön test- son test randomize kontrollü, tek kör deneysel tasarımda yürütüldü. Çalışma Konya'da bir tıp fakültesi hastanesi çocuk nöroloji polikliniğine kayıtlı epilepsi hastalığı olan ergenler (n=36) ve ebeveynleriyle (n=36) Ocak 2021- Nisan 2022 tarihleri arasında yürütüldü. Müdahale grubuna (n=18) BAÖYT'ne temellendirilmiş online modüler eğitimler 3 ana oturum şeklinde 2'şer hafta ara ile uygulandı. Ardından 2'şer hafta ara ile online bireysel danışmanlık verildi. Kontrol grubuna (n=18) polikliniğin rutin uygulaması dışında bir girişim yapılmadı. Çalışmada veri toplama aracı olarak Çocuk Tanıtım Formu (ÇTF), Çocuğun Kendi Hastalığına Yönelik Tutumu Ölçeği (ÇKHYTÖ), Epilepsili Çocuklarda Nöbet Öz-Yeterlik Ölçeği (EÇNÖYÖ), Çocuklar İçin Yaşam Kalitesi Ölçeği (ÇİYKÖ), Ebeveyn Tanıtım Formu (ETF) ve Hemşire Ebeveyn Destek Ölçeği (HEDÖ) kullanıldı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra Pearson ki-kare testi ve Fisher's Exact Testi, Bağımsız gruplarda t testi, Mann-Whitney U testi, Karma desen ANOVA analizi, etki büyüklüğünün değerlendirilmesinde Cohen d ve %95 güven aralığı kullanıldı.

Bulgular: Eğitim programını alan müdahale grubundaki ergenlerin son test ÇKHYTÖ, NÖYÖ, ÇİYKÖ ve müdahale grubu ebeveynlerinin HEDÖ puanlarının kontrol grubuna kıyasla anlamlı şekilde yüksek olduğu saptandı (p<0.05). Müdahale grubunda ergenlerin ÇKHYTÖ, EÇNÖYÖ, ÇİYKÖ puanları ile ebeveynlerin HEDÖ puanları kontrol grubuna kıyasla zamanla artış gösterdi (p<0.05).

Sonuç: Çalışma sonucunda ergenlere verilen BAÖYT temellendirilmiş online modüler eğitimin, ergenlerin kendi hastalığına yönelik tutumu üzerinde olumlu etki gösterdiği, Nöbet Özyeterlilik ve Yaşam Kalitesi düzeylerini artırdığı belirlendi. Ayrıca eğitime ebeveynlerin dahil edilmesinin Hemşire-Ebeveyn Destek puanlarını artırdığı görülmüştür. Epilepsinin öz yönetimi için yüz yüze eğitimlerin yapılamadığı durumlarda teorilerin engetre edildiği online eğitim planlarının klinik hemşireleri tarafından kullanılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Ergen, epilepsi, öz yönetim, hemşirelik teorisi

ABSTRACT

Aim: The aim of the study was to determine the effect of the online education program based on Individual and Family Self-Management Theory (IFSMT) given to adolescents with epilepsy and their parents on adolescents attitudes towards the disease, seizure self-efficacy and quality of life. The study also addressed whether the training program affected their parents' perceived nurse-support levels.

Method: The study was conducted in pretest posttest design, randomized, controlled single-blind, research design. Between January 2021 and April 2022 with adolescents (n=36) and their parents (n=36) with epilepsy who were registered in the Pediatric Neurology outpatient clinic carried out. Online modular training based on Individual and Family Self-Management Theory was applied to the intervention group (n=18) in 3 main sessions with 2-week intervals. Then, online individual counseling was provided at 2-week intervals. Control group (n=18) give only routine care. In the study, CIF, CATIS, SSES-C, PedsQL, PIF, NPST were used as data collection tools. In the data analysis, descriptive statistics as well as Pearson's chi-square test and Fisher's exact test, independent samples t-test, Mann-Whitney U test, Mixed design ANOVA for repeated measurements, and Cohen d for assessing the effect size, and 95% confidence interval were used.

Results: The post-test CATIS, PedsQL, scores of the adolescents in the intervention group and the NPST, scores of the parents in the intervention group were found to be significantly higher compared to the control group after the training. In the intervention group CATIS, SSES-C, PedsQL scores of the adolescents and NPST scores of the parents increased over time compared to the control group.

Conclusion: As a result of the study, it was found that online modular education based on the Individual and Family Self-Management Theory given to adolescents has a positive effect on the attitudes of adolescents towards their own illness, increases the levels of seizure self-efficacy and quality of life. In addition, it was observed that the inclusion of parents in the training increased Nurse-Parent Support scores. In cases where face-to-face training and follow-up cannot be done for the self-management of epilepsy, it is recommended that healthcare professionals create an online training plan for adolescents and their parents at regular intervals, and that theory-based approaches are used in training.

Keywords: Adolescent, epilepsy, self management, nursing theory

S.213

EPİLEPSİ TANILI ÇOCUKLARIN VE EBEVEYNLERİNİN DAMGALANMA ALGILARI VE SOSYAL YAŞAMLARINA ETKİLERİ

PERCEPTIONS OF STIGMA OF CHILDREN WITH EPILEPSY AND THEIR PARENTS AND ITS EFFECTS ON THEIR SOCIAL LIFE

Fadime Üstüner Top¹, Hasan Hüseyin Çam², Nebahat Bora Güneş³

¹Giresun Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Giresun, ²Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Kilis, ³Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı Ankara

ÖZET

Amaç: Epilepsi en önemli psikososyal sorunlardan biri damgalanma olan ve kişilerin günlük sosyal hayatlarını çeşitli yönlerden etkileyen yaygın bir nörolojik bozukluktur. Bu çalışmada epilepsi hastalığına sahip çocukların ve ebeveynlerinin damgalanma algılarını ve sosyal yaşamlarına etkisini belirlemek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Bu kesitsel tipteki çalışmaya, epilepsi tanılı çocuklar ve ebeveynleri dahil edilmiştir. Çocuk ve Ebeveyn Tanıtım Formu, Sosyal Yaşamın Olumsuz Etkilenmesine Yönelik Ölçek, Çocuk Damgalanma Algı Ölçeği ve Ebeveyn Damgalanma Algı Ölçeği ile veriler toplanmıştır. Veriler gerekli izinler alındıktan sonra araştırmacı tarafından yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde; tanımlayıcı istatistikler, One-Sample Kolmogorov-Smirnov testi, Bağımsız Örneklem T testi, Mann-Whitney U testi, Kruskal-Wallis testi ve Pearson Korelasyon Analizi kullanıldı. P değerleri < 0.05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan çocukların yaş ortalaması 12,14±2,71'dir. Çocukların %9,8'inin ailesinde epilepsi hastalığı öyküsü bulunmakta, yaklaşık yarısının (%47,7) en yakın nöbet geçirme zamanı 6 ay ve altı sürede, %44,5'i yılda 2 kez ve üzeri nöbet geçirmekte olduğunu bildirmiştir. Ölçeklerin toplan puan ortalaması Çocuk Damgalanma Algı Ölçeği 27,98±6,08 ve Ebeveyn Damgalanma Algı Ölçeği 16,64±5,02, Sosyal Yaşamın Olumsuz Etkilenmesine Yönelik Ölçek 69,95±7,07 olarak saptanmıştır. Çocuk damgalanma algı ölçeğinden alınan puanlarla (r=0,144; p < 0.05) ve Ebeveyn damgalanma algı ölçeğinden alınan puanlarla (r=0,144; p < 0.05) sosyal yaşamın olumsuz etkilenmesi ölçeği puanları arasında istatistiksel açıdan p < 0.05 düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Çocuk damgalanma algı ölçeğinden alınan puanlarla ebeveyn damgalanma ölçeği puanları arasında istatistiksel açıdan p < 0.05 düzeyinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır (r=0,648; p < 0.05).

Sonuç: Çocuk damgalanma algı ölçeğinden alınan puanlarla ve Ebeveyn damgalanma algı ölçeğinden alınan puanlarla sosyal yaşamın olumsuz etkilenmesi ölçeği puanları arasında pozitif yönde ilişki saptanmıştır. Epilepsi tanılı çocukların damgalanma algıları ile ebeveyn damgalanma algıları birbirini pozitif yönde etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Epilepsi, çocuk, damgalanma, sosyal yaşam

ABSTRACT

Objective: Epilepsy is a common neurological disorder that is one of the most important psychosocial problems and affects people's daily social lives in various ways. In this study, it was aimed to determine the stigma perception of children with epilepsy and their parents and its effect on their social lives.

Materials and Methods: Children with epilepsy and their parents were included in this cross-sectional study. Data were collected with Child and Parent Introduction Form, Scale for Negative Impact on Social Life, Child Stigma Perception Scale and Parent Stigma Perception Scale. The data were collected by the researcher using the face-to-face interview method after the necessary permissions were obtained. In the analysis of data; descriptive statistics, One-Sample Kolmogorov-Smirnov test, Independent Sample T test, Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis test and Pearson Correlation Analysis were used. P values < 0.05 were considered statistically significant.

Results: The mean age of the children included in the study was 12.14±2.71. 9.8% of the children had a family history of epilepsy, nearly half (47.7%) reported that the closest seizure time was 6 months or less, and 44.5% reported that they had seizures 2 or more times a year. The total mean score of the scales was determined as 27.98±6.08 in the Child Stigma Perception Scale, 16.64±5.02 in the Parental Stigma Perception Scale, and 69.95±7.07 in the Scale for Negative Affect of Social Life. A statistically significant positive correlation was found at the p < 0.05 level between the scores obtained from the child stigma perception scale (r=0.144; p < 0.05) and the scores obtained from the Parental stigma perception scale (r=0.144; p < 0.05) and the negative impact of social life scale scores. A statistically significant positive correlation at p < 0.05 was found between the scores obtained from the child stigma perception scale and the scores of the parent stigma scale (r=0.648; p < 0.05).

Conclusion: A positive correlation was found between the scores obtained from the child stigma perception scale and the scores obtained from the parental stigma perception scale and the scores of the negative impact of social life scale. Stigma perceptions of children with epilepsy and parental stigmatization affect each other positively.

Keywords: Epilepsy, child, stigma, social life

S.214

SANAL GERÇEKLIK TEKNOLOJİSİ İLE HAZIRLANMIŞ EPİLEPTİK NÖBET YÖNETİMİ EĞİTİM PROGRAMININ EBEVEYNLERİN NÖBET YÖNETİMİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF THE VIRTUAL REALITY-BASED SEIZURE MANAGEMENT EDUCATION PROGRAM FOR PARENTS (VR-ESMEPP) ON PARENTS' SEIZURE MANAGEMENT

Fatma Dilek Turan¹, Ayşegül İşler Dalgıç², Özgür Duman³

¹Aksaray Üniversitesi, Aksaray, ²Akdeniz Üniversitesi, Antalya, ³Akdeniz Üniversitesi, Antalya

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada "Sanal Gerçeklik Teknolojisi ile Hazırlanmış Epileptik Nöbet Yönetimi Eğitim Programı"nın (SGT-ENYEP) geliştirilmesi ve bu programın ebeveynlerin epileptik nöbeti yönetme bilgi, beceri ve motivasyonlarına etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma çift kör ön-test-son-test ölçümlü, izlemsel randomize kontrollü bir çalışmadır. Eylül 2018-Şubat 2020 tarihleri arasında yürütülen araştırmanın uygulama aşaması, Akdeniz Üniversitesi Hastanesi Çocuk Nöroloji Polikliniği'nde epilepsi tanısı ile takip edilen 91 çocuğun ebeveyni ile gerçekleştirilmiştir. Ebeveynler basit randomizasyon yöntemi ile gruplara ayrılmıştır (Girişim Grubu n=45, Kontrol Grubu n=46). Araştırmanın hazırlık aşamasında; "Fokal bilateral jeneralize tonik klonik nöbet geçiren çocuk hasta senaryosu", "SGT-ENYEP", veri toplama araçları hazırlanmış ve yazılımları sanal gerçeklik gözlüğüne entegre edilmiştir. Uygulama aşamasında girişim grubuna sırasıyla; ön-test, SGT-ENYEP uygulanmış, eğitimden hemen sonra son-test ve 15. gün izlem yapılmıştır. Kontrol grubuna sırasıyla; ön-test, rutin poliklinik uygulaması, son-test ve 15. gün izlem yapılmıştır. Veriler her iki grupta da sanal gerçeklik gözlüğüne entegre edilmiş veri toplama araçları ile elde edilmiştir. Araştırmanın yapılabilmesi için Akdeniz Üniversitesi Etik Kurulu'ndan onay, Akdeniz Üniversitesi Hastanesi'nden yazılı izin ve ebeveynlerin aydınlatılmış onamları alınmıştır.

Bulgular: Son-test ve izlemlerde girişim grubundaki ebeveynlerin nöbet yönetimine ilişkin bilgi, beceri düzeyleri artarken, kontrol grubundaki ebeveynlerin bilgi, beceri düzeylerinin değişmediği; gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır (p<0.05). Motivasyon ölçeği ve alt boyutlarının puan ortalaması her iki grupta tüm ölçümlerde yüksek bulunmuştur.

Sonuçlar: Geliştirilen "Sanal Gerçeklik Teknolojisi ile Hazırlanmış Epileptik Nöbet Yönetimi Eğitim Programı"nın ebeveynlerin epileptik nöbeti yönetme bilgi ve becerilerini artırmada etkili olduğu kanıtlanmıştır. Her iki grubun da motivasyon düzeylerini artıran bir eğitim yöntemi olması ise sanal gerçeklik teknolojisinin epilepsi eğitiminde kullanılabilecek son derece önemli, sağlık profesyonellerine ve literatüre ışık tutacak bir eğitim aracı olduğuna işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sanal gerçeklik teknolojisi, epilepsi, nöbet yönetimi, çocuk, hemşire

ABSTRACT

Objective: In this study, it was aimed to develop the "Virtual Reality-Based Seizure Management Education Program for Parents (VR-ESMEPP)" and to evaluate the effect of this program on the knowledge, skills and motivations of parents to manage epileptic seizures.

Method: The research is a follow-up randomized controlled study with double-blind pre-test-post-test measurement. The implementation phase of the study, which was carried out between September 2018 and February 2020, was carried out with the parents of 91 children who were followed up with the diagnosis of epilepsy in the Akdeniz University Hospital Pediatric Neurology Outpatient Clinic. Parents were divided into groups using a simple randomization method (Intervention Group n=45, Control Group n=46). In the preparation phase of the research; "Pediatric patient scenario with focal bilateral generalized tonic clonic seizure", "VR-ESMEPP", data collection tools were prepared and their software was integrated into virtual reality glasses. In the application phase, respectively, to the intervention group; pre-test, VR-ESMEPP were applied, post-test and 15th day follow-up were performed immediately after the education. To the control group, respectively; pre-test, routine outpatient practice, post-test and 15th day follow-up were performed. Data were obtained with data collection tools integrated into virtual reality glasses in both groups. In order to conduct the study, approval from Akdeniz University Ethics Committee, written permission from Akdeniz University Hospital and informed consent of parents were obtained.

Results: In the post-test and follow-up, the knowledge and skill levels of the parents in the intervention group increased, while the knowledge and skill levels of the parents in the control group did not change; The difference between the groups was found to be statistically significant (p<0.05). The mean score of the motivation scale and its sub-dimensions was high in all measurements in both groups.

Conclusion: The developed "VR-ESMEPP" has proven to be effective in increasing the knowledge and skills of parents on epileptic seizure management. The fact that it is an educational method that increases the motivation levels of both groups indicates that virtual reality technology is an extremely important educational tool that can be used in epilepsy education and will shed light on health professionals and the literature.

Keywords: Virtual reality technology, epilepsy, seizure management, child, nurse

S.215

ÖĞRETMENLER İÇİN EPILEPSİ ÖZ YÖNETİM ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

DEVELOPMENT OF THE EPILEPSY SELF-MANAGEMENT SCALE FOR TEACHERS DEVELOPMENT AND EXAMINATION OF ITS TURKISH PSYCHOMETRIC PROPERTIES

Fulya Merve Kos¹, Murat Bektaş², Dijle Ayar³

¹Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Doktora Öğrencisi, İzmir, ²Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, İzmir, ³Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Antalya

ÖZET

Amaç: Epilepsi, nörolojik sistem hastalıkları içerisinde çocuklarda en yaygın görülen kronik hastalıklardandır. Çocukların aileleri dışında en önemli sosyal çevrelerini okul yaşantısı oluşturmaktadır. Özellikle nöbet sırasında çocuğun güvenliğinin ve öz yönetimin sağlanmasından ilk sorumlu kişiler öğretmenlerdir. Öğretmenlerin epilepsiyi bilme, yönetme ve önleyici tedbirleri alma konusunda yeterli bilgiye sahip olmaları çok önemlidir. Bu çalışmanın amacı; öğretmenler için epilepsi öz yönetim ölçeğinin geliştirilmesi ve Türkçe psikometrik özelliklerinin incelenmesidir.

Yöntem: Bu araştırma, Bilecik İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilkokulları arasından basit rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen devlet okullarında öğrenim veren 24-67 yaş aralığındaki 346 öğretmen ile Mayıs-Ağustos 2022 tarihleri arasında tanımlayıcı, karşılaştırmalı, korelasyonel ve metadolojik olarak gerçekleştirilmiştir. Etik kurul izni ve kurum izni alındıktan sonra çalışmanın verileri, "Tanımlayıcı Bilgi Formu" ve "Öğretmenler İçin Epilepsi Öz Yönetim Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Tanımlayıcı verilerin analizi sayı, yüzde ve ortalamalar, ölçeğin psikometrik analizinde ise; kapsam geçerlilik analizi, faktör analizi, Cronbach α , madde toplam korelasyonu, iki yarıya bölme yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya alınan öğretmenlerin yaş ortalaması 31.14±2.27 olup, %68'i (n=234) kadındır. Öğretmenlerin %90'ını (n=312) epilepsi ile ilgili doğru müdahale bilgisine sahip olmadığını belirtmişlerdir. Beşli likert tipi olan ölçek 23 madde ve üç alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin toplam Cronbach alfa katsayısı 0.83 olup alt boyut Cronbach alfa değerleri sırasıyla; birinci alt boyut 0.78, ikinci alt boyut 0.91 ve üçüncü alt boyut 0.65'tir. Madde toplam puan korelasyonları 0.216 ve 0.464 arasında değişmektedir (p<0.05). Açıklayıcı faktör analizi, sonucunda üç alt boyutlu ölçeğin toplam varyansın %42'sini açıkladığı ve madde faktör yüklerinin 0.380 ile 0.894 arasında değiştiği bulunmuştur. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda uyum İndeksleri 0.90'dan büyük, RMSEA değeri .08'den küçük bulunmuştur.

Sonuç: Geliştirilen ve Türkçe psikometrik özellikleri incelenen Öğretmenler İçin Epilepsi Öz Yönetim Ölçeği geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır. Bu ölçme aracı kullanılarak öğretmenlerin epilepsiyi bilme, yönetme ve önleyici tedbirleri alma konusunda yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları ve epilepsi öz yönetimi değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Epilepsi, öğretmen, öz yönetim

ABSTRACT

Purpose: Epilepsy is one of the most common chronic diseases in children among neurological system diseases. Apart from their families, the most important social environment of children is school life. Teachers are the first responsible people for ensuring the safety and self-management of the child, especially during the shift. It is very important that teachers have sufficient knowledge about knowing, managing and taking preventive measures of epilepsy. The purpose of this study is to develop an epilepsy self-management scale for teachers and examine its Turkish psychometric properties.

Methods: This research was carried out descriptively, comparatively, correlationally and methodologically with 346 teachers who are between the ages of 24-67 and studying in public schools which are selected by simple random sampling method among the primary schools affiliated to Bilecik Provincial Directorate of National Education, between May and August 2022. The data of the study were collected with "Descriptive Information Form" and "Epilepsy Self-Management Scale for Teachers" after obtaining the permission of the ethics committee and the institution. Numbers, percentages and averages were used in the analysis of descriptive data; content validity and factor analysis, Cronbach α , item-total correlation, split-half method were used in the psychometric analysis of the scale.

Results: The average age of the teachers included in the study was 31.14±2.27, and of 68% (n=234) were women. 90% of the teachers (n=312) stated that they didn't have the right intervention information about epilepsy. The scale, which is a five-point likert type, consists of 23 items and 3 sub-dimensions. The total Cronbach's alpha coefficient of the scale is 0.83, and the sub-dimension Cronbach's alpha values are respectively; the first sub-dimension is 0.78, the second sub-dimension is 0.91, and the third sub-dimension is 0.65. The total Cronbach's alpha coefficient of the scale is 0.83, and the sub-dimension Cronbach's alpha values are respectively; the first sub-dimension is 0.78, the second sub-dimension is 0.91, and the third sub-dimension is 0.65. Item-total score correlations ranged between 0.216 and 0.464 (p<0.05). As a result of the exploratory factor analysis, it was found that the three-dimensional scale explained 42% of the total variance and the item factor loads varied between 0.380 and 0.894. As a result of the confirmatory factor analysis, the fit indices were found to be greater than 0.90 and the RMSEA value was found to be less than .08.

Conclusion: The Epilepsy Self-Management Scale for Teachers is a valid and reliable measurement tool. Using this measurement tool, it can be evaluated whether teachers have sufficient knowledge about knowing, managing, taking preventive measures and epilepsy self-management.

Keywords: Epilepsy, teacher, self management

S.216**TİP 1 DİYABETLİ KARDEŞİ OLAN ERGENLERDE PSİKOLOJİK BELİRTİLERİN VE SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ****AN EXAMINATION OF THE PSYCHOLOGICAL SYMPTOMS AND HEALTHY LIFESTYLE BEHAVIORS OF ADOLESCENTS WITH A SIBLING WITH TYPE 1 DIABETES MELLITUS**

Sümeyye Ekici¹, Fatma Kurudirek²

¹Atatürk Üniversitesi, Erzurum, ²Atatürk Üniversitesi, Erzurum

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, Tip 1 diyabetli kardeşi olan ergenlerde psikolojik belirtilerin ve sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının incelenmesi amacıyla yapıldı.

Materyal ve Metot: Tanımlayıcı olarak yürütülen bu araştırma, Kasım 2020- Temmuz 2021 tarihleri arasında, Erzurum'da bir üniversite hastanesinde yapıldı. Araştırmanın evrenini, belirtilen hastanenin pediatrik endokrinoloji polikliniğine kayıtlı Tip 1 diyabetli çocukların (n=170), 12-18 yaş arasında olan sağlıklı kardeşleri oluşturdu. Örneklem yöntemine gidilmeyip, Tip 1 diyabetli çocukların araştırma kriterlerine uyan ve araştırmaya katılmaya gönüllü 100 sağlıklı kardeş ile araştırma yürütüldü. Araştırma verilerinin toplanmasında, kişisel bilgi formu, Kısa Semptom Envanteri (KSE) ve Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği II (SYBDÖ II) kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan ergenlerin %57'si kız, %66'sı lise öğrencisidir. Ergenlerin %60'ı diyabete yakalanmaktan korktuğunu, %42'si kardeşinin hastalığının hayatını olumsuz etkilediğini belirtti. Ergenlerin, KSE toplam puan ortalamaları 36.09±29.71, SYBDÖ II toplam puan ortalamaları ise 137.01±21.66 olarak bulundu. KSE toplam puanı ile SYBDÖ II toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönlü ve düşük düzeyli ilişki olduğu sonucuna varıldı (p<0.05).

Sonuç: Tip 1 diyabetli kardeşe sahip ergenlerde psikolojik belirtiler görülebilmekte olup, ergenlerin sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının orta düzeyde olduğu bulundu. Ergenlerin ihtiyaçlarının farkında olmak, iyilik hallerini en üst düzeye çıkarmak ve sürdürmek önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ergen, kardeş, psikolojik belirtiler, sağlıklı yaşam biçimi davranışı, Tip 1 diyabet

ABSTRACT

Aim: This research was conducted to examine the psychological symptoms and healthy lifestyle behaviours of adolescents with a sibling with type 1 diabetes.

Materials and Methods: This descriptive study was conducted in a university hospital in Erzurum between November 2020 and April 2021. The study population consisted of healthy siblings (12–18 years old) of children with type 1 diabetes (n = 170) who were registered in the endocrinology outpatient clinic and treated in the pediatric clinic. The study was conducted with 100 healthy siblings who met the research criteria and volunteered to participate in the study. A personal information form, the Brief Symptom Inventory (BSI), and the Healthy Lifestyle Behaviours Scale II (HLBS II) were used to collect data.

Results: Fifty-seven percent of the adolescents participating in the study were female, 66% were high school students, 60% stated that they were afraid of getting diabetes, and 42% stated that their sibling's illness had a negative impact on their life. The total mean score of the adolescents on the BSI was 36.09 ± 29.71, and their total mean score on the HLBS II was 137.01 ± 21.66. There was a statistically significant, negative, low-level correlation between the HLBS II total score and age (p < 0.05) and a statistically significant, negative, low-level correlation between the total BSI score and the total HLBS II score (p < 0.05).

Conclusion: Psychological symptoms are observed in adolescents with a sibling with type 1 diabetes, and the healthy lifestyle behaviours of the adolescents were found to be moderate. It is important to be aware of the needs of adolescents and to maximize and maintain their well-being.

Keywords: Adolescent, sibling, psychological symptoms, healthy lifestyle behaviour, type 1 diabetes

S.217

DİYABET TANISI OLAN İKİ ADÖLESANIN ÖZ-DEĞER ALGILARININ DERİNLEMESİNE İNCELENMESİ

AN IN-DEPTH ANALYSIS OF SELF-ESTEEM PERCEPTIONS OF TWO ADOLESCENTS WITH DIABETES

SümeYYe Yıldız¹, Birgül Erdoğan², Ebru Kılıçarslan Törüner³, Naime Altay⁴

¹Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğe ABD, Ankara, ²Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğe ABD, Ankara, ³Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğe ABD, Ankara, ⁴Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğe ABD, Ankara

ÖZET

Giriş: Adölesan dönem de kronik bir hastalık tanısının olması adölesanın öz- değer algısını etkileyebilmektedir. Öz-değer algısı, benliğin değerlendirici yönünü ve bireylerin kendine verdiği değerlerin düzeyini yansıtan bir kavram olarak ifade edilmiştir.

Amaç: Tip I diyabet tanılı iki adölesanın öz-değer algılarının derinlemesine incelenmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Tip I diyabet tanısı olan 2 adölesanın öz-değer algısının incelenmesi için bireysel görüşme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma 18 yaşında, 12. Sınıf öğrencisi iki erkek adölesanla yapılmıştır. Çalışma öncesi etik kurul izni ve adölesanlardan çalışmaya katılımları ile kayıtları için onayları alınmıştır. Çalışma zoom platformundan 45 dakikalık online görüşme şeklinde yapılmıştır. Çalışmada veriler "Tanımlayıcı Özellikler Formu", "Hastalığa Yönelik Bilgi Formu" ve "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmış, metinler araştırmacılar tarafından kodlanmış ve temalar oluşturulmuştur.

Bulgular: Yapılan içerik analizi sonucunda "hastalık algısı, duygu ve deneyim" olarak 3 ana tema oluşturulmuştur. Hastalık algısı teması; kabul, baş etme, zaman ve çevre olmak üzere 4 kategori, duygu teması; empati, öz güven ve dürüstlük olmak üzere 3 kategori, deneyim teması ise; etkileşim, rehberlik, hastalık yönetimi ve etkili iletişim olmak üzere 4 kategori olarak belirlenmiştir. Adölesanlar, Tip I diyabetin öz-değer algısıyla olan ilişkisini "Hiperglisemi- hipoglisemi durumlarını minimuma indirdiğimiz sürece daha değerli hissediyorum, daha mutlu oluyorum." ve "Tedavim düzgün gidince moralim daha yüksek oluyor." şeklinde ifade etmişlerdir. Çalışmada Tip I diyabet tanısıyla izlenen adölesanların aynı tanı ile izlenen akranlarıyla etkileşim ve yönderlikten oldukça mutlu oldukları, kişilere faydalı olmanın onların bireyselliklerini ve öz değerlerini artırdığı belirlenmiştir. Ayrıca tanı alma süresi ve ailenin tutumunun hastalık kabulünde çok etkili olduğu ve süreci kolaylaştıran faktörlerden olduğu saptanmıştır.

Sonuçlar: Çalışma sonucunda Tip I diyabetin öz-değer üzerine etkilerinin belirlenmesinin tanıya uyum sürecini ve kabulü hızlandıracağı ve tedavide başarı durumunu doğrudan etkilediği bulunmuştur. Ayrıca tanı süresi uzun olan adölesanların akran yönderliği yapma konusunda oldukça istekli oldukları ve yeni tanı alanların hastalık yönetimi konusunda faydalı olacakları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, hemşirelik, öz-değer, tip I diyabet

ABSTRACT

Introduction: Having a chronic disease diagnosis in adolescence may affect the adolescent's self-worth perception. The perception of self-worth is expressed as a concept that reflects the evaluative aspect of the self and the level of self-worth that individuals attach to themselves.

Objective: It is aimed to examine the self-worth perceptions of two adolescents diagnosed with type I diabetes in depth.

Method: Individual interview method was used to examine the self-worth perceptions of 2 adolescents diagnosed with type I diabetes. The study was conducted with two 18-year-old, 12th grade male adolescents. Ethics committee approval was obtained before the study, and consent was obtained from the adolescents for their participation and registration in the study. The study was conducted in the form of a 45-minute online interview on the zoom platform. In the study, data were collected using the "Descriptive Characteristics Form", "Information Form for the Disease" and "Semi-structured Interview Form". Content analysis method was used in the analysis of the data, the texts were coded by the researchers and themes were created.

Results: As a result of the content analysis, 3 themes were formed as "perception of illness, emotion and experience". Illness perception theme; 4 categories as acceptance, coping, time and environment, emotion theme; 3 categories as empathy, self-confidence and honesty, and the theme of experience; interaction, guidance, disease management and effective communication. Adolescents explained the relationship between Type I diabetes and self-worth perception: "As long as we minimize hyperglycemia-hypoglycemia, I feel more valuable and happier." and "I feel better when my treatment goes well." have expressed. In the study, it was determined that the adolescents followed up with the diagnosis of Type I diabetes were very happy with the interaction and guidance with their peers with the same diagnosis, and being helpful to people increased their individuality and self-worth. Also, it has been determined that the duration of diagnosis and the attitude of the family are very effective in the acceptance of the disease and are factors that facilitate the process.

Conclusion: As a result of the study, it was found that determining the effects of Type I diabetes on self-worth will accelerate the process of adherence to the diagnosis and acceptance, and directly affect the success in treatment. In addition, it has been concluded that adolescents with a long diagnosis period are very willing to provide peer mentoring and that newly diagnosed patients will be useful in disease management.

Keywords: Adolescent, nursing, self-worth, type I diabetes

S.218

TİP 1 DİYABETLİ ÇOCUK VE ADÖLESANLARIN GLİSEMİK KONTROLÜNÜ İYİLEŞTİRMEYE YÖNELİK HEMŞİRELER TARAFINDAN UYGULANAN MÜDAHALELER: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMALARIN SİSTEMATİK DERLEMESİ

THE INTERVENTIONS PROVIDED BY NURSES TO IMPROVE GLYCEMIC CONTROL OF CHILDREN AND ADOLESCENTS WITH TYPE 1 DIABETES: A SYSTEMATIC REVIEW OF RANDOMIZED CONTROLLED STUDIES

Elif Bakır¹, Tufan Aslı Sezer²

¹Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, ²Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

ÖZET

Amaç: Hemşireler tarafından tip 1 diyabetli çocuk ve adölesanların glisemik kontrolünü iyileştirmek için yapılan randomize kontrollü çalışmaların gözden geçirilmesi ve bu çalışmalardan elde edilen bulguların sistematik biçimde incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Sistematik derleme niteliğinde olan bu çalışmada PRISMA protokolünden yararlanılmıştır. Çalışmada PubMed, Cochrane Central Register of Controlled Trials, Scopus, Web of Science, Science Direct veri tabanları sistematik olarak 2022 yılına kadar taranmıştır. Taramada İngilizce ["diabetes mellitus, type 1" OR "type 1 diabetes"] AND ["blood glucose control" OR "Glycemic control"] AND [Nursing OR "pediatric nursing" AND "Randomized Controlled Trial" anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Araştırmaların dahil edilme ölçütleri PICO-Sd'ye (Population, Intervention, Comparison, Outcome, Study Design) uygun olarak belirlenmiştir. Tip 1 diyabet teşhisi konan çocuk ve adölesanlara hemşireler tarafından uygulanan müdahaleleri içeren, tam metnine ulaşılan ve İngilizce olarak yayınlanmış randomize kontrollü çalışmalar dahil edilmiştir.

Bulgular: Tarama sonucunda 1826 çalışmaya ulaşılmıştır. Başlık, özet ve tam metin incelemesi sonucunda kriterlere uygun yedi randomize kontrollü çalışma dahil edilmiştir. Çalışmalar müdahale türü açısından farklılık göstermektedir; telefon ile vaka yönetimi, baş etme becerileri eğitimi, motivasyonel görüşme ve ev ziyareti temelli eğitim programlarını değerlendiren 7 çalışmanın 3'ünde, müdahalelerin HbA1c seviyesini önemli ölçüde azalttığı bulunmuştur.

Sonuç: Mevcut kanıtlar, mobil teknoloji temelli müdahalelerin ve motivasyonel görüşmenin bu popülasyonda glisemik kontrolü iyileştirmede faydalı olabileceğini düşündürmektedir.

Çıkarımlar: Bu sistematik derleme, hemşirelerin bakım müdahaleleri yaparak tip 1 diyabetli çocukların glisemik kontrolünü iyileştirebileceğini göstermektedir ancak tip 1 diyabetli çocuklara yönelik uygulanan hemşirelik müdahalelerinin etkinliğini değerlendiren daha fazla randomize kontrollü çalışmaya ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Tip 1 diyabet, glisemik kontrol, hemşirelik, randomize kontrollü çalışma

ABSTRACT

Objective: This systematic review aims to identify the randomized controlled studies that included interventions implemented by nurses to improve the glycemic control of children and adolescents with type 1 diabetes and to systematically examine the findings obtained from these studies.

Method: This systematic review was conducted in accordance with the PRISMA. PubMed, the Cochrane Central Register of Controlled Trials (Central), Scopus, Web of Science, Science Direct databases were systematically searched until 2022. ["diabetes mellitus, type 1" OR "type 1 diabetes"] AND ["blood glucose control" OR "Glycemic control"] AND [Nursing OR "pediatric nursing" AND "Randomized Controlled Trial" keywords were used in the search. The inclusion and exclusion criteria used to screen the articles were based on PICO-Sd (population, intervention, comparator, outcome, and study design). This systematic review were included randomized controlled studies that interventions provided by nurses to children and adolescents diagnosed with type 1 diabetes, full texts available, published in English.

Results: A total of 1,826 studies were identified. As a result of the title, abstract and full-text review, seven studies were included in this review. The studies varied in terms of type of intervention; there were studies evaluating telephone case management, coping skills training, motivational interview as well as those based on home visit education programs and three interventions tested in these 7 studies were found to be effective on glycemic control.

Conclusions: According to current evidence, this study suggests that telephone contact by nurses and motivational interviewing can be beneficial in improving glycemic control in this population.

Implications: Nurses may encourage children and adolescents with diabetes to engage in self-management of their glucose levels. There is a need for more randomized controlled studies assessing the effectiveness of nursing interventions for children with type 1 diabetes.

Keywords: Type 1 diabetes, glycemic control, nursing, randomized controlled trial

S.219

TİP 1 DİYABET TANISI ALAN ÇOCUKLARDA SPIRİTÜEL GÜNLÜĞÜN, ÇOCUĞUN KAYGI VE SPIRİTÜEL İYİLİK DÜZEYİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF SPIRITUAL DIARY ON CHILDREN'S ANXIETY AND SPIRITUAL WELL-BEING IN CHILDREN DIAGNOSED WITH TYPE 1 DIABETES

Tuğçe Atak Meriç¹, Zerrin Çiğdem²

¹Gedik Üniversitesi, İstanbul, ²Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep

ÖZET

Amaç: Araştırma, "Feeling Good, Living Life" (FGLL) "İyi Hisset, Hayatı Yaşa (İHHY)" Ölçeği'nin Türkçe geçerlik ve güvenilirliğini gerçekleştirmek ve Tip 1 Diyabet tanısı almış olan 9-12 yaş okul dönemi çocuklarında spiritle yazı tekniği kullanılarak tutulan günlüğün çocuğun kaygı ve spiritle iyilik düzeyine etkisini belirlemek amacıyla iki aşamada gerçekleştirildi.

Yöntem: Araştırmanın birinci aşaması, Kasım-Aralık 2021 tarihlerinde, İstanbul'da bulunan iki ortaokulda 177 öğrencide yürütüldü. İHHY Ölçeği'nin geçerlik çalışması için; dil uyarlaması, kapsam geçerliği ve yapı geçerliğine ve güvenilirlik çalışması için; Cronbah's Alfa güvenilirlik katsayısı, alt-üst %27, iki yarı güvenilirliği, paralel form güvenilirliği ve test tekrar test uygulandı. Araştırmanın ikinci aşaması; Ocak-Mart 2022 tarihlerinde, İstanbul'da bir Şehir Hastanesi'nde 89 Tip 1 Diyabet tanısı alan çocukta tamamlandı. Tip 1 Diyabet tanısı alan çocuklarda randomizasyona sağlanarak Spiritle Günlük Grubu, Günlük Grubu ve Kontrol Grubuna atandı. Spiritle Günlük Grubu'ndaki çocukların "Bugün Neler Hissettikleri" ile ilgili spiritle sorulara ve Günlük Grubu'ndaki çocukların "Bugün Neler Yaptıkları" ile ilgili sorularak cevap yazarak 1 ay süre ile günlük yazmaları istendi. Çocukların, ön test-son test İHHY Ölçeği ve Çocuklar İçin Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri ve Tanıtıcı Bilgi Formu kullanıldı. Bahçeşehir Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiği Etik Kurul İzni 23.06.2021-E.10655 alındı.

Bulgular: İHHY Ölçeği'nin Cronbah's alfa değeri; İyi Hisset Bölümü için 0,828 ve Hayatı Yaşa Bölümü için 0,851 bulundu. Tip 1 Diyabet tanısı alan çocuklarda gruplara göre durumluk ve sürekli kaygı son test puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulundu ($F(2,86)=15,981; p=0,000<0,05$), $F(2,86)=6,746; p=0,002<0,05$). Çocukların İyi Hisset ve Hayatı Yaşa Bölümü toplam son test puan ortalamalarının çalışma grupları arasında anlamlı farklılık gösterdiği saptandı ($F(2,86)=10,012; p=0,000<0,05$, $F(2,86)=6,477; p=0,002<0,05$)).

Sonuçlar: İHHY Ölçeği'nin 9-12 yaş arası ve Türk kültüründe geçerli ve güvenilir olduğu bulundu. Çocukların spiritle iyilik düzeylerinin artırılmasında Spiritle Günlük ve Günlük uygulamalarının etkili olduğu ve kaygılarının azaltılmasında Spiritle Günlük'ün etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çocuklarda spiritle iyilik durumunun hemşireler tarafından değerlendirilmesi ve bütüncül bakımda kullanılması önemi ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, kaygı, spiritle, hemşirelik, tip 1 diyabet

ABSTRACT

Aim: The research was to determine the validity and reliability of the "Feeling Good, Living Life" (FGLL) Scale in Turkish and to determine the effect of the diary kept using the spiritle writing technique on the level of anxiety and spiritle well-being of 9-12 year old school children diagnosed with Type 1 Diabetes. was carried out in two stages.

Method: The first phase of the research was conducted between November-December 2021 on 177 students in two secondary schools in İstanbul. For the validity study of the FGLL Scale; for language adaptation, content validity and construct validity and reliability study; Cronbah's Alpha reliability coefficient, bottom-up 27%, two-half reliability, parallel form reliability and test-retest were applied. The second stage of the research; It was completed in 89 children diagnosed with Type 1 Diabetes in a City Hospital in İstanbul between January-March 2022. Children diagnosed with Type 1 Diabetes were randomly assigned to the Spiritle Diary Group, Diary Group and Control Group. The children in the Spiritle Diary Group were asked to write a diary for 1 month by answering the spiritle questions about "What they are feeling today" and the children in the Diary Group about "What are they doing today". Pre-test-post-test FGLL Scale and State-Trait Anxiety Inventory and Descriptive Information Form for Children were used. Bahçeşehir University Scientific Research and Publication Ethics Committee Permission was obtained 23.06.2021-E.10655.

Results: Cronbah's alpha value of FGLL Scale; It was found to be 0.828 for the Feel Good Part and 0.851 for the Live Life Part. A significant difference was found between the state and trait anxiety post-test mean scores in children diagnosed with Type 1 Diabetes, according to the groups ($F(2,86)=15,981; p=0,000<0,05$), $F(2,86)=6,746; p=0,002<0,05$). It was determined that the children's Feel Good and Live Life section total post-test mean scores differed significantly between study groups ($F(2,86)=10,012; p=0,000<0,05$, $F(2,86)=6,477; p=0,002<0,05$)).

Results: The FGLL Scale was found to be valid and reliable in the 9-12 age group and in Turkish culture. It has been concluded that Spiritle Diary and Diary applications are effective in increasing the spiritle well-being of children and that the Spiritle Diary is effective in reducing their anxiety. The importance of evaluating the spiritle well-being of children by nurses and using it in holistic care has been demonstrated.

Keywords: Child, anxiety, spiritle, nursing, type 1 diabetes

S.220

ÇOCUKLAR İÇİN DİYABET ÖZ YÖNETİM ÖLÇEĞİ GELİŞTİRİLMESİ VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

DEVELOPMENT AND PSYCHOMETRIC EVALUATION OF THE DIABETES SELF-MANAGEMENT SCALE FOR CHILDREN

Merve Aşkın Ceran¹, Murat Bektaş², Beray Selver Eklioğlu³

¹Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü / KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, ²Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, ³Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp fakültesi Çocuk sağlığı ve hastalıkları Anabilim Dalı/ Çocuk Endokrinoloji

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, çocuklar için diyabet öz yönetim ölçeği geliştirmek ve psikometrik özelliklerini değerlendirmektir.

Yöntem: Araştırmada, Çocuklar İçin Diyabet Öz Yönetim Ölçeğini geliştirmek ve psikometrik özelliklerini belirlemek için tanımlayıcı, ilişkisel ve kesitsel bir tasarım kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 10-12 yaş arası 212 diyabetli çocuk oluşturmuştur. Ölçek madde havuzu ulusal ve uluslararası literatür taraması sonucunda oluşturulmuş ve ölçeğin içerik geçerliği, pediatri ve diyabet alanında çalışmaları olan 5 uzmana ve dil bilimi alanında 1 uzmana danışılarak değerlendirilmiştir. Uzman değerlendirmesi sonuçlarına göre maddeler düzenlenmiş ve 20 çocuğa pilot uygulaması yapılarak içerik ve anlaşılabilirliğine bakılmıştır. Pilot uygulama sonuçlarına göre ölçeğin anlaşılır olduğu görülmüştür. Verilerin analizinde sayılar, yüzdeler, açıklayıcı faktör analizi, doğrulayıcı faktör analizi, iki yarıya bölme, korelasyon analizi, Cronbach α güvenilirlik katsayısı kullanılmıştır.

Bulgular: Genel ölçek için Cronbach alfa katsayısı 0.893 ve alt ölçekler için Cronbach alfa değerleri 0.757 ile 0.845 arasında bulunmuştur. Madde-toplam puan korelasyonları 0.434 ile 0.781 arasında değişmektedir ($p < .05$). Açıklayıcı faktör analizi, ölçeğin toplam varyansın %55,726'sını açıkladığını ve maddelerin faktör yüklerinin 0,335 ile 0,862 arasında değiştiğini göstermiştir. Doğrulayıcı faktör analizi ayrıca ölçeğin faktör yüklerinin .335 ile .862 arasında değiştiğini göstermiştir. GFI, CFI>0.90, NFI<0.90, RMSA ise 0.080 <olarak bulunmuştur.

Sonuç: Çalışmanın geçerlik ve güvenilirlik aşamalarında yapılan tüm istatistiksel işlemler, ölçeğin Türk kültürü için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir. Ölçek, diyabet ile ilgili deneysel çalışmalarda bir ölçme aracı olarak kullanılabilir ve diğer toplumlarda kullanıma kolaylıkla uyarlanabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tip I diyabet, çocuk, öz yönetim

ABSTRACT

Purpose: The aim of this study was to develop a diabetes self-management scale for children and to assess its psychometric properties.

Design and method: In the study, a descriptive, relational and cross-sectional design was used to develop the Diabetes Self-Management Scale for Children and to determine its psychometric properties. The study sample consisted of 212 children with diabetes between the ages of 10 to 12 years. The scale item pool was created as a result of national and international literature review. The content validity of the scale was assessed by consulting 5 experts in pediatrics and diabetes and 1 experts in the field of linguistics. According to the results of the expert evaluation, the items were arranged and the content and comprehensibility were checked by piloted with 20 children. According to the results of the pilot application, it was seen that the scale was understandable. In the analysis of the data, numbers, percentages, exploratory factor analysis, confirmatory factor analysis, split-half analysis, correlation analysis, Cronbach α reliability coefficient were used.

Results: The Cronbach's alpha coefficient for the overall scale was 0.893 and the Cronbach's alpha values for the subscales were 0.757-0.845. The item-total score correlations ranged from 0.434 to 0.781 ($p < .05$). The exploratory factor analysis showed that the scale explained 55.726% of the total variance and the factor loadings of the items ranged from 0.335 to 0.862. The confirmatory factor analysis also showed that factor loadings of the scale ranged from .335 to .862. GFI, CFI>0.90, NFI<0.90, RMSA was found to be < 0.080.

Practice Implications: All statistical operations performed during the validity and reliability stages of the study show that the scale is a valid and reliable measurement tool for Turkish culture. The scale can be used as a measurement tool in experimental studies about diabetes and can easily be adapted for use in other societies.

Keywords: Type I diabetes, child, self management

S.221

TİP 1 DİYABETLİ ERGENLERDE DİYABETE ÖZGÜ YEME BOZUKLUĞU VE SOSYAL DIŞLANMA

DIABETES-SPECIFIC EATING DISORDER AND SOCIAL EXCLUSION IN ADOLESCENTS WITH TYPE 1 DIABETES

Harun Özbey¹, İrem Kalkan², Meral Bayat³, Nihal Hatipoğlu⁴

¹⁻⁴Erciyes Üniversitesi

ÖZET

Amaç: Tanımlayıcı ve ilişkisel desende olan bu araştırma, Tip 1 Diyabetli (T1DM) ergenlerde diyabete özgü yeme bozuklukları ile sosyal dışlanma arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırmanın örneklemini bir üniversite hastanesinin pediatrik endokrinoloji kliniğinde takip edilen 14-18 yaş arası T1DM'li 124 ergen oluşturmuştur. Araştırmanın verileri Tanımlayıcı Özellikler Formu, Diyabete Özgü Yeme Bozukluğu Ölçeği (DEPS-R) ve Ergenler İçin Sosyal Dışlanma Ölçeği (OES-A) ile toplanmıştır. Araştırma kurum ve etik kurul izni ile yürütülmüş, ergenlerden ve ebeveynlerden yazılı izin alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, Mann-Whitney U-Testi, Kruskal-Wallis Varyans Analizi ve Basit Doğrusal Regresyon Analizi kullanılmıştır.

Bulgular: T1DM olan ergenlerin DEPS-R ve OES-A ölçek puan ortalamaları sırasıyla 43.29 ± 17.15 ve 34.51 ± 8.41 idi. Ergenlerin OES-A ortalama puanları ile DEPS-R ortalama puanları arasında ilişki saptanmış ve OES-A ortalama puanı DEPS-R ortalama puanının %74.7'sini açıklamaktadır ($R^2=0.747$) ($P \leq 0.001$).

Sonuç: Bu çalışmada T1DM'li ergenlerin yüksek düzeyde sosyal dışlanma ve yeme bozukluklarına sahip oldukları belirlendi. Ayrıca T1DM'li ergenlerin sosyal dışlanma düzeyi arttıkça yeme bozukluğu düzeylerinin de arttığı saptanmıştır.

Bu bildiri Erciyes Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından TSA-2022-11738 proje kodu ile desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tip 1 diyabet, sosyal dışlanma, yeme bozukluğu, ergen

ABSTRACT

Purpose: The present study, which had a descriptive and correlational design, was conducted to determine the relationship between diabetes-specific eating disorders and social exclusion in adolescents with Type 1 Diabetes (T1DM).

Method: The sampling of the study consisted of 124 adolescents who had T1DM between the ages of 14 and 18 who were followed up in the pediatric endocrinology clinic of a university hospital. The data of the study were collected with the Descriptive Characteristics Form, the Diabetes-Specific Eating Disorder Scale (DEPS-R), and the Adolescent Social Exclusion Scale (OES-A). The study was conducted with the permission of the institution and ethics committee, and written consent was obtained from the adolescents and parents. The descriptive statistics, Mann-Whitney U-Test, Kruskal-Wallis Analysis of Variance, and Simple Linear Regression Analysis were used in the evaluation of the data.

Results: The mean scores of the DEPS-R and OES-A scales of the adolescents who had T1DM were 43.29 ± 17.15 and 34.51 ± 8.41 , respectively. A relationship was detected between the OES-A mean scores of the adolescents and the DEPS-R mean scores, and the OES-A mean score explained 74.7% of the DEPS-R mean score ($R^2=0.747$) ($P \leq 0.001$).

Conclusion: It was determined in the present study that adolescents with T1DM had high levels of social exclusion and eating disorders. It was also found that as the level of social exclusion of adolescents with T1DM increased, the level of eating disorders increased.

Keywords: Type 1 diabetes, social exclusion, eating disorder, adolescent

S.222

TİP 1 DİYABETLİ ADÖLESANLARIN İZLEMİNDE BİLGİ, MOTİVASYON VE DAVRANIŞ BECERİLERİ MODELİNİN KULLANIMININ METABOLİK KONTROL ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

EFFECTS OF THE INFORMATION-MOTIVATION-BEHAVIORAL SKILLS MODEL ON METABOLIC CONTROL IN THE FOLLOW-UP OF ADOLESCENTS WITH TYPE 1 DIABETES: RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Elif Bakır¹, Hicran Çavuşoğlu², Eda Mengen³

¹Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, ²Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, ³Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Endokrinoloji Bölümü

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, glisemik kontrolü kötü olan tip 1 diyabetli adölesanlara, ev ziyaretleri sırasında hemşire tarafından uygulanan Bilgi, Motivasyon ve Davranış Becerileri modeline dayalı girişimlerin, adölesanların diyabet ile ilgili bilgi düzeylerine, bireysel ve sosyal motivasyon düzeylerine, davranış becerilerine ve HbA1C düzeylerine etkisini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma randomize kontrollü deneysel bir çalışma olarak Ekim 2018-Ağustos 2019 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini 25 çalışma ve 25 kontrol grubu olmak üzere 50 tip 1 diyabetli adölesan oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Sosyodemografik Bilgi Formu, Diyabete İlişkin Bilgi Değerlendirme Formu, Çocuğun Kendi Hastalığına Yönelik Tutumu Ölçeği, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Tip 1 Diyabetli Adölesanlarda Diyabet Yönetimi Öz Yeterlilik Ölçeği kullanılmıştır. Ölçekler, araştırmanın başında ve altı ay sonra uygulanmıştır. Ayrıca, araştırmanın başında, üçüncü ve altıncı aylarda adölesanların HbA1C düzeyleri değerlendirilmiştir. Çalışma grubundaki her adölesana altı ay boyunca toplam sekiz ev ziyareti ve beş telefon görüşmesi yapılmıştır. Ev ziyaretlerinde adölesanlara Bilgi, Motivasyon ve Davranış Becerileri Modeli kapsamında bilgi, bireysel ve sosyal motivasyon ve davranış becerilerinin geliştirilmesine yönelik girişimler uygulanmış ve görüşmelerde adölesanın sürece katılımını sağlamak, motivasyonunu arttırmak için kanıta dayalı bir yaklaşım olan motivasyonel görüşme teknikleri kullanılmıştır.

Bulgular: Müdahale sonunda kontrol grubuyla karşılaştırıldığında, çalışma grubundaki adölesanların, bilgi düzeyleri ($p<0,001$), bireysel motivasyon düzeyleri ($p=0,001$), sosyal motivasyon düzeyleri ($p=0,004$) davranış becerileri ($p<0,001$) gelişmiştir. Ayrıca üçüncü ($p<0,001$) ve altıncı aylarda ($p<0,001$) HbA1C düzeyleri anlamlı derecede düşüş göstermiştir.

Sonuç: Bulgularımız, Bilgi, Motivasyon ve Davranış Becerileri Modeli temelli müdahalenin, tip 1 diyabetli adölesanlarda glisemik kontrolün sağlanmasında etkili olduğunu göstermektedir. Bu bulgular doğrultusunda diyabet hemşirelerine; tip 1 diyabetli adölesanlar için planlanan eğitim programlarına bilgiye ek olarak, bireysel motivasyon, sosyal motivasyon ve davranış becerilerini arttırmaya yönelik stratejiler eklemeleri önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tip 1 diyabet, adölesan, bilgi motivasyon davranış becerileri modeli

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to evaluate the effects of information-motivation-behavioral skills model interventions given by nurses during home visits on the knowledge levels, individual and social motivation levels, behavioral skills and HbA1C levels of adolescents with poor glycemetic control.

Method: The study was conducted as a randomized controlled study between October 2018 and August 2019. The sample of the study consisted of 50 type 1 diabetic adolescents, 25 study groups and 25 control groups. Socio-demographic Form, Diabetes Information Evaluation Form, The Child Attitude Toward Illness Scale, The Multidimensional Scale of Perceived Social Support, the Diabetes Management Self-Efficacy Scale were utilized in data collection. The scales were administered at the beginning of the study and six months later. In addition, at the beginning of the study, HbA1C levels of adolescents were evaluated in the third and sixth months. Eight home visits and five phone calls were made to each adolescent in the study group. Interventions to improve the information-motivation-behavioral skills model-based knowledge, individual and social motivation and behavioral skills were applied to adolescents during their home visits and motivational interviewing techniques, an evidence-based approach, were used to ensure adolescents' participation in the process and to increase their motivation.

Results: As a result of information-motivation-behavioral skills model-based interventions, knowledge levels ($p < 0.001$), individual motivation levels ($p = 0.001$), social motivation levels ($p = 0.004$) and behavioral skills ($p<0.001$) of adolescents in the study group developed. In addition, HbA1C levels decreased significantly in the third ($p<0.001$) and sixth months ($p<0.001$).

Conclusions: Based on these findings, it was suggested that diabetes nurses who care for adolescents with type 1 diabetes should apply information-motivation-behavioral skills model-based interventions.

Keywords: type 1 diabetes, adolescent, information motivation behavioral skills model

S.223

YAPILANDIRILMIŞ OYUN TERAPİSİ İLE VERİLEN EĞİTİMİN TİP 1 DİABETES MELLİTUSLU ÇOCUKLARIN METABOLİK KONTROL, RUHSAL UYUM VE YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF EDUCATION GIVEN WITH STRUCTURED PLAY THERAPY ON METABOLIC CONTROL, MENTAL ADJUSTMENT AND QUALITY OF LIFE IN CHILDREN WITH TYPE 1 DIABETES MELLITUS

Zeynep Temel Mert¹, Meral Bayat²,

¹Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Şuşehri Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Sivas, ²Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Kayseri

ÖZET

Amaç: Araştırma, yapılandırılmış oyun terapisiyle verilen eğitimin, çocukların metabolik kontrol, ruhsal uyum ve yaşam kalitesine olan etkisini belirlemek amacıyla, açılımlı sıralı karma yöntemle yarı deneysel ön test- son test olarak yapılmıştır. Yöntem: Veriler, Aile Çocuk Tanıtıcı Bilgi Formu, Tip 1 Diabetes Mellitus'a (DM) İlişkin Bilgi Formu, Ruhsal Uyum Ölçeği, DM'li Çocuklarda Yaşam Kalitesi Ölçeği (PedsQL 3.0) Çocuk ve Ebeveyn Formu ve nitel bölüm için araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmanın nicel bölümüne 21 Tip 1 DM'li çocuk ve annesi, nitel bölümüne ise amaçlı örneklem yöntemi ile belirlenen 6 çocuk ve annesi katılmıştır. Hazırlanan oyun senaryoları ve anne eğitim içerikleri uzman görüşlerine sunulmuş ve öneriler doğrultusunda düzeltilmiştir. Ön test aşamasında öncelikle çocuklara ve annelerine veri toplama formları uygulanmıştır. Daha sonra beş hafta süreyle çocuklara oyun terapisiyle, annelerine ise anlatım, soru-cevap yöntemiyle Tip 1 DM konulu eğitim verilmiştir. Nitel veriler ise odak grup görüşmeleri ile toplanmıştır. Nicel veriler SPSS paket programı, nitel veriler Maxqda programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular: Çalışmaya katılan çocuklar 8-9 yaşında, %57.1'i erkektir. Diyete uyumda %52.4'ü, kan şekeri ölçümünde %23.8'i eğitim öncesi sorun yaşadığını belirtirken eğitim sonrasında bu oranlar sırası ile %42.9, %14.3 olmuştur ($p>0.05$). Eğitim öncesine göre eğitim sonrasında HbA1c değerlerinde düşüş ($p<0.001$), ruhsal uyumlarında ve yaşam kalitelerinde ise artış olduğu ($p<0.001$) bulunmuştur. Yapılan nitel görüşmelerde çocuklarda beş, annelerde altı tema belirlenmiştir. Annelerde ve çocuklarda belirlenen beş tema ortak (hastalık yönetiminde zorluklar, duygusal zorluklar, sosyal yaşama katılmakta zorlanma, oyun terapisi hemşirelik girişimine yönelik duygular, oyun terapisinin hastalık yönetimine katkıları), annelerde bunlara ek olarak "diyabetli çocuğu olmasının ebeveyn açısından zorlukları" teması belirlenmiştir.

Sonuç: Yapılandırılmış oyun terapisi ile verilen eğitimin çocukların metabolik kontrol, ruhsal uyum ve yaşam kalitelerini olumlu yönde etkilediği, arkadaş grupları ile kendilerini iyi hissetmelerine sebep olduğu, hastalığa yönelik algılarına farklı bir boyut kazandırdığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler:Pediatri hemşireliği, tip 1 dm, yapılandırılmış oyun terapisi

ABSTRACT

Purpose: The research was conducted as a quasi-experimental pre-test-post-test with the exploratory sequential mixed method in order to determine the effect of the education given with structured play therapy on metabolic control, mental adjustment and quality of life of children. Method: Data were collected from Family Child Descriptive Information Form, Type 1 Diabetes Mellitus (DM) Information Form, Spiritual Adjustment Scale, Quality of Life in Children with DM Scale (PedsQL 3.0) Child and Parent Form and a semi-structured questionnaire for the qualitative part. were collected using a structured interview form. 21 children with Type 1 DM and their mothers participated in the quantitative part of the study, and 6 children and their mothers determined by the purposeful sampling method in the qualitative part. The prepared game scenarios and mother training contents were presented to expert opinions and corrected in line with the suggestions. In the pre-test phase, firstly, data collection forms were applied to the children and their mothers. Afterwards, children were given play therapy for five weeks, and their mothers were given training on Type 1 DM with narrative and question-answer method. Qualitative data were collected through focus group interviews. Quantitative data were analyzed using the SPSS package program, and qualitative data were analyzed using the Maxqda program. Results: The children participating in the study were 8-9 years old, 57.1% of them were boys. While 52.4% of the patients stated that they had problems in compliance with the diet and 23.8% in the measurement of blood glucose before the training, these rates were 42.9% and 14.3%, respectively, after the training ($p>0.05$). It was found that there was a decrease in HbA1c values ($p<0.001$) and an increase in their mental adjustment and quality of life ($p<0.001$) after education compared to pre-training. In the qualitative interviews, five themes were determined for children and six themes for mothers. The five themes identified in mothers and children were common (difficulties in disease management, emotional difficulties, difficulties in participating in social life, feelings towards play therapy nursing initiative, contributions of play therapy in disease management), in addition to these, the theme "difficulties for parents of having a child with diabetes" was determined. Conclusion: It has been determined that the education given with structured play therapy affects children's metabolic control, mental adjustment and quality of life positively, makes them feel good with their friend groups, and adds a different dimension to their perceptions of the disease.

Keywords: Pediatric nursing, type 1 dm, structured play therapy

S.224

ÇÖLYAK HASTASI ADÖLESANLARDA SAĞLIK OKURYAZARLIĞI VE BAZI BÜYÜME PARAMETRELERİNİN YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF HEALTH LITERACY AND SOME GROWTH PARAMETERS ON QUALITY OF LIFE IN ADOLESCENTS WITH CELIAC DISEASE

Burcu Bakırlıoğlu¹, Bengü Çetinkaya²

¹Pamukkale Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Denizli, ²Pamukkale Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Denizli

ÖZET

Amaç: Glutene duyarlı enteropati olarak da bilinen çölyak hastalığı, mevcut diyeti ve hastalığın komplikasyonları sebebiyle bireylerin yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Adölesan dönem hastalık yönetiminde otonomi kazanmaya başlanan bir süreçtir ve çölyaklı adölesanların hastalık kontrolünü sağlayabilmesi için sağlık okuryazarlık düzeylerinin iyi düzeyde olması gerekir. Bu çalışmada çölyaklı adölesanların sağlık okuryazarlık düzeyi ile büyüme parametrelerinin yaşam kalitesini ne şekilde etkilediğini belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan bu araştırma 07.04.2022-01.09.2022 tarihleri arasında 15-18 yaş aralığındaki çölyak hastalığına sahip adölesanlarda online olarak yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak Tanımlayıcı Bilgi Formu, Türkiye Sağlık Okuryazarlık Ölçeği (TSOY-32) ve Çölyak Hastalığına Özgü Pediyatrik Yaşam Kalitesi Ölçeği (CDPQOL) kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiksel analizler, lineer regresyon analizi ve pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Yürütülen bu çalışmada yaş ortalaması 16.44 ± 1.17 olan toplam 54 hastaya ulaşılmıştır. Hastaların %74.1'i kız cinsiyetindeyken %59.3'ünün ise tanı süresi üç yıldan daha fazladır. Adölesanların dörtte biri şuan mevcut bir rahatsızlığı olduğunu bildirirken (karında şişlik, bulantı, karın ağrısı, diğer) %77.8'i başka bir kronik hastalığa sahiptir. Adölesanların TSOY-32 toplam puan ortalaması 29.76 ± 1.05 (sorunlu SOY) olup CDPQOL toplam puan ortalaması 41.44 ± 14.33 olarak hesaplanmıştır. Korelasyon analizinde yaşam kalitesinin TSOY-32 ve alt boyutları ile ilişkisi olmayıp VKİ'nin orta düzeyde negatif yönde ilişkisi tespit edilmiştir ($p < 0.005$; $r = -0.376$). Yaşam kalitesinin yordayıcıları incelendiğinde ise TSOY-32 alt boyutlarının birer yordayıcı faktör olmadığı tespit edilmiştir. VKİ'de 1 birimlik artışın ise yaşam kalitesi puan ortalamasını 0.32 puan azalttığı tespit edilmiştir.

Sonuç: Bu çalışmanın sonucunda çölyaklı adölesanların sağlık okuryazarlık düzeylerinin ve yaşam kalitelerinin kötü düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Sağlık okuryazarlık düzeyinin yaşam kalitesini etkilemediği fakat büyüme parametrelerindeki normalden sapmaların yaşam kalitesini olumsuz etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: adölesan, çölyak, hemşirelik, vücut kitle indeksi, yaşam kalitesi

ABSTRACT

Objective: Celiac disease, also known as gluten-sensitive enteropathy, negatively affects the quality of life of individuals due to the current diet and complications of the disease. Adolescence is a process that begins to gain autonomy in disease management, and adolescents with celiac disease need to have a good level of health literacy in order to be able to control the disease. In this study, it was aimed to determine how the health literacy level and growth parameters of celiac adolescents affect their quality of life.

Method: This descriptive study was conducted online between 07.04.2022 and 01.09.2022 on adolescents aged 15-18 years with celiac disease. Descriptive Information Form, Turkey Health Literacy Scale (THL-32) and Celiac Disease-Specific Pediatric Quality of Life Scale (CDPQOL) were used as data collection tools. Descriptive statistical analyses, linear regression analysis and Pearson correlation analysis were used in the analysis of the data.

Results: In this study, a total of 54 patients with a mean age of 16.44 ± 1.17 were reached. While 74.1% of the patients were female, 59.3% of them had more than three years of diagnosis. While a quarter of the adolescents report that they have a current illness (abdominal swelling, nausea, abdominal pain, other), 77.8% have another chronic illness. Adolescents' total TSOY-32 score average was 29.76 ± 1.05 (problematic SOY), and CDPQOL total score average was 41.44 ± 14.33 . In the correlation analysis, quality of life was not associated with TSOY-32 and its sub-dimensions, but BMI was negatively correlated at a moderate level ($p < 0.005$; $r = -0.376$). When the predictors of quality of life were examined, it was found that THL-32 sub-dimensions were not a predictive factor. It was determined that a 1-unit increase in BMI decreased the mean quality of life score by 0.32 points.

Conclusion: As a result of this study, it was determined that celiac adolescents had poor health literacy levels and quality of life. It has been concluded that the level of health literacy does not affect the quality of life, but deviations from the normal in growth parameters negatively affect the quality of life.

Keywords: Adolescent, celiac, nursing, body mass index, quality of life

S.225

ÇÖLYAK TANILI ADÖLESLANLARDA AKRAN ETKİLEŞİMLİ GRUP DESTEĞİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

PEER-INTERACTION GROUP SUPPORT IN ADOLESCENTS WITH CELIAC DISEASE: A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Melike Taşdelen Baş¹, Hicran Çavuşoğlu², Ayşegül Bükülmez³

¹Selçuk Üniversitesi Akşehir Kadir Yallagöz Sağlık Yüksekokulu, Akşehir, Konya, ²Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ankara, ³Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Afyonkarahisar

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada, çölyak hastalığı olan adölesanlarda akran etkileşimli grup desteğinin yaşam kalitesi, arkadaşlık ilişkileri ve baş etme düzeyleri üzerindeki etkileri değerlendirildi.

Yöntem: Çalışma deneysel desende tasarlandı. Evreni oluşturan 36 adölesanın tamamı çalışmada yer aldı. Çölyak hastalığı bulunan 13-18 yaş grubundaki 36 adölesan, randomize olarak araştırma ve kontrol grubuna atandı. Araştırma grubundaki adölesanlar (n=18) ile bir hafta arayla 3 ay boyunca 6 akran etkileşimli grup oturumu yapıldı. Her bir oturum için ayrı sorun alanı belirlenmiş ve oturum sırasında adölesanlara seçilen sorun alanına ilişkin yaşadıkları sorunları paylaşma fırsatı verildi. Her oturumun sonunda sorunlara yönelik eğitim ve danışmanlık yapıldı. Kontrol grubundaki adölesanlara (n=18) akran etkileşimli grup oturumları, eğitim ve danışmanlık yapılmadı. Çalışmanın başında ve üç ay sonra her iki gruba yaşam kalitesi, akran ilişkileri ve baş etme ölçekleri uygulandı.

Bulgular: Yapılan son değerlendirmede, akran etkileşimli grup müdahalesi sonucunda, araştırma grubunun yaşam kalitesi ölçeği ortalama puanı (88.89 ± 6.75) kontrol grubuna (67.45 ± 9.61) göre yüksek bulundu (p< 0.001). Araştırma grubu aktif baş etme son değerlendirme puanı (8.39 ± 2.12) ilk değerlendirmeye (7.00 ± 2.57) göre yüksek bulundu (p= 0.024). Araştırma grubunun akran ilişkileri ölçeği ortalama puanı (97.94 ± 7.15), kontrol grubuna (74.33 ± 12.79) göre yüksek bulundu (p= 0.000).

Araştırma grubunda başa çıkma ölçeğinin aktif başa çıkma (8.39 ± 2.12) ve kaçınan başa çıkma (6.06 ± 1.59) alt boyutu puan ortalamaları 3. ayın sonunda ilk değerlendirmeye göre yükseldi. Yapılan son değerlendirmede araştırma grubundaki (1.28 ± 1.74) adölesanların olumsuz başa çıkma puan ortalamaları, kontrol grubuna (2.39 ± 1.41) göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde düşük bulundu (p=0.008) .

Sonuç: Akran etkileşimli grup desteği müdahalesi ile çölyak hastalığı olan adölesanların yaşam kalitesinde artma ve akran ilişkilerinde olumlu gelişmeler sağlandı. Ayrıca adölesanların aktif başa çıkma ve kaçınan başa çıkma stratejilerinin kullanımında artma ve olumsuz başa çıkma davranışlarında azalma sağlandı. Çölyak hastalığı olan adölesanlar için hemşire liderliğinde akran destek gruplarının oluşturulması ve yönetilmesi ile onların yaşam kalitesinin artırılması, sosyal izolasyonun azaltılması ve hastalıkla olumlu baş etme stratejilerinin geliştirilmesi sağlandı.

Anahtar Kelimeler: Çölyak hastalığı, adölesan, yaşam kalitesi, akran ilişkileri, baş etme, destek grubu, hemşirelik bakımı

ABSTRACT

Objective: This study evaluated the effects of interactive peer support on quality of life, friendship relations, and coping levels among adolescents with celiac disease.

Method: The study was designed in experimental design. All 36 adolescents forming the universe took part in the study. Thirty-six adolescents with celiac disease aged 13-18 years were randomly assigned to the research and control groups. Six peer-interactive group sessions were held with the adolescents (n=18) in the research group, one week apart, for 3 months. A separate problem area was determined for each session, and during the session, the adolescents were given the opportunity to share their problems related to the selected problem area. At the end of each session, training and counseling were provided for the problems. The adolescents in the control group (n=18) were not provided with peer interactive group sessions, education or counseling. Quality of life, friendship relations, and coping scales were administered to both groups at the beginning of the study and three months later.

Results: In the final assessment, as a result of peer interactive group intervention, the mean score of the research group's quality of life scale (88.89 ± 6.75) was higher than the control group (67.45 ± 9.61) (p< 0.001). The active coping final assessment score of the research group (8.39 ± 2.12) was higher than the first assessment (7.00 ± 2.57) (p= 0.024). Friendship Relations Scale mean score of the research group (97.94 ± 7.15) was higher than the control group (74.33 ± 12.79) (p= 0.000).

Active coping (8.39 ± 2.12) and avoidant coping (6.06 ± 1.59) sub-dimensions of the coping scale in the study group increased compared to the first assessment at the end of the 3rd month. In the final assessment, the mean negative coping scores of the adolescents in the research group (1.28 ± 1.74) were found to be statistically significantly lower than the control group (2.39 ± 1.41) (p=0.008).

Conclusion: Improvement in the quality of life of adolescents with celiac disease and positive developments in friendship relations were achieved with peer-interactive group support intervention. In addition, the use of active coping and avoidant coping strategies increased and negative coping behaviors decreased. Under the supervision of nurses, participants who were exposed to the peer support group showed improved quality of life, decreased social isolation, and enhanced positive coping strategies when dealing with celiac disease.

Keywords: Celiac disease, adolescent, quality of life, friendship relations, coping, support group, nursing care

S.226**ÇÖLYAKLI ÇOCUKLARIN KAYGI VE DEPRESYON DÜZEYLERİNİN YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ****THE EFFECT OF ANXIETY AND DEPRESSION LEVELS ON QUALITY OF LIFE OF CHILDREN WITH CELIAC**

Ayşe Belpınar¹, Yeliz Suna Dağ², Ayşe Arıcıoğlu Sülün³, Emriye Hilal Yayan⁴, Fatma İlknur Varol⁵

¹Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Yozgat, ²Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ, ³İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, ⁴İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, ⁵İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Malatya

ÖZET

Amaç: Çölyaklı çocukların kaygı ve depresyon düzeylerinin yaşam kalitesi üzerine etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu tanımlayıcı ve ilişkisel çalışma 1 Eylül 2021- 30 Ağustos 2022 tarihleri arasında Doğu Anadolu'da yer alan bir üniversite hastanesinin çocuk servisinde yatan çölyak tanısı almış ve araştırmaya katılmayı kabul eden 98 çocukla yapılmıştır. Veriler Durumluk-Süreklilik Kaygı Ölçeği, Depresyon Ölçeği ve Yaşam Kalitesi Ölçeği kullanılarak araştırmacı tarafından yüz yüze görüşme ile toplanmıştır. Çalışmanın etik kurul onayı ve kurum izni alınmıştır. Verilerin analizinde SPSS 25.0 paket programı kullanılarak yüzdellik dağılım, ortalama, bağımsız gruplarda t testi, pearson korelasyon analizi ve regresyon analizi bakılmıştır.

Bulgular: Çocukların %62'sinin kız, yaş ortalamasının 11.69 ± 4.15 olduğu, %62.25'inin 5-8 yaş arasında tanı aldığı, % 53.07'sinde gluten-siz diyet yapma süresinin ≤ 5 yıl olduğu ve % 85.7'sinin diyet yapmada zorluk yaşadığı bulunmuştur. Çölyaklı çocukların durumluk kaygı, süreklilik kaygı, depresyon, fiziksel işlevsellik, psikososyal sağlık ve yaşam kalitesi puan ortalamalarının sırasıyla 42.46 ± 5.42 , 43.83 ± 7.08 , 23.37 ± 4.79 , 51.40 ± 23.68 , 41.76 ± 19.03 , 43.67 ± 19.67 olarak bulunmuştur. Yaşam kalitesi toplam puanları ile durumluk ($r = -.524$; $p < 0.05$) ve süreklilik kaygı ($r = -.753$; $p < 0.05$) arasında negatif, fiziksel işlevsellik ($r = .689$; $p < 0.05$) ve psikososyal sağlık ($r = .971$; $p < 0.05$) toplam puanları arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu ve depresyon toplam puanı ile psikososyal sağlık ($r = -.223$; $p < 0.05$) ve yaşam kalitesi ($r = -.300$; $p < 0.05$) toplam puanları arasında da negatif yönde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Regresyon analizi, kaygı ve depresyonun yaşam kalitesi ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkisi olduğunu ortaya koymuştur ($R = 0.775$, $R^2 = 0.600$, $p < 0.01$).

Sonuç: Araştırma bulguları, çölyaklı çocukların fiziksel işlevsellik ve psikososyal sağlık sorunlarının olduğunu ve yüksek düzeyde depresyon ve kaygı yaşadıklarını ve bu durumun yaşam kalite

Anahtar Kelimeler: Çocuk, çölyak hastalığı, kaygı, depresyon, yaşam kalitesi esini olumsuz etkilediğini ortaya koymuştur.

ABSTRACT

Aim: It was conducted to examine the effects of anxiety and depression levels on the quality of life of children with celiac disease.

Methods: This descriptive and relational study was conducted between 1 September 2021-30 August 2022 with 98 children diagnosed with celiac who were hospitalized in the pediatric service of a university hospital in Eastern Anatolia and accepted to participate in the study. Data were collected by the researcher through face-to-face interviews using the State-Trait Anxiety Scale, the Depression Scale, and the Quality of Life Scale. Ethics committee approval and institutional permission were obtained for the study. In the analysis of the data, percentage distribution, mean, independent groups t test, pearson correlation analysis and regression analysis were analyzed using SPSS 25.0 package program.

Results: It was found that 62% of the children were girls, the mean age was 11.69 ± 4.15 years, 62.25% were diagnosed between the ages of 5-8, 53.07% had a gluten-free diet ≤ 5 years, and 85.7% had difficulty in dieting. The mean scores of state anxiety, trait anxiety, depression, physical functionality, psychosocial health and quality of life of children with celiac were found to be 42.46 ± 5.42 , 43.83 ± 7.08 , 23.37 ± 4.79 , 51.40 ± 23.68 , 41.76 ± 19.03 , 43.67 ± 19.67 , respectively. There was a negative correlation between total quality of life scores and state ($r = -.524$; $p < 0.05$) and trait anxiety ($r = -.753$; $p < 0.05$). There was a positive correlation between quality of life and total scores of physical functionality ($r = .689$; $p < 0.05$) and psychosocial health ($r = .971$; $p < 0.05$). There was also a negative correlation between depression total score and psychosocial health ($r = -.223$; $p < 0.05$) and quality of life ($r = -.300$; $p < 0.05$) total scores. Regression analysis revealed that anxiety and depression had a statistically significant relationship with quality of life ($R = 0.775$, $R^2 = 0.600$, $p < 0.01$).

Conclusions: Research findings revealed that children with celiac have physical functionality and psychosocial health problems and experience high levels of depression and anxiety, which negatively affects their quality of life.

Keywords: Celiac disease, anxiety, depression, quality of life

S.227

“HAPİSHANE GİBİ BİR YER”: PEDIATRİK ONKOLOJİ HASTALARININ HASTALIK VE HASTANEDE YATIŞ ALGILARINA YÖNELİK NİTEL BİR ÇALIŞMA

IT IS LIKE A JAIL”: A QUALITATIVE STUDY OF THE ILLNESS AND HOSPITALIZATION PERCEPTIONS OF PEDIATRIC ONCOLOGY PATIENTS

Fatma Dinç¹, Aylin Kurt², Dilek Yıldız³, Berna Eren Fidancı⁴, Dilek Konukbay⁵, Derya Suluhan⁶

¹Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Bartın, ²Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Bartın, ³Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Ankara, ⁴Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Ankara, ⁵Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Ankara, ⁶Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Ankara

ÖZET

Amaç: Bu araştırmada onkoloji tanısı alan çocuk hastalarının hastalık ve hastaneye yatış algılarını belirlemek amaçlandı.

Yöntem: Araştırma İç Anadolu Bölgesinde bulunan bir eğitim ve araştırma hastanesinin çocuk onkoloji bölümünde yatan 8-13 yaş arasındaki 16 çocuk hasta ile yapıldı. Araştırmada araştırmacılar tarafından literatüre dayalı olarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanıldı. Veri toplama yöntemi olarak bireysel derinlemesine görüşme tekniği kullanıldı. Tüm görüşmeler çocuk hastalarının ebeveynlerinden yazılı onam alındıktan sonra ses kaydına alındı. Yazıya döküldü ve tematik analiz metodolojisine göre analiz edildi. Verilerin analizinde sayı, yüzde ve ortalama standart sapma kullanıldı.

Bulgular: Çocuk hastalarının yaş ortalaması 12 ± 1.5 (8-13) idi. Çocuk hastaların hastalık ve hastaneye yatış algılarına ilişkin “Baş etmesi zor duygular” “Kısıtlanma” ve “Güçlü olma” olmak üzere görüşme analizinden üç tema belirlendi. Baş etmesi zor duygular teması “Korku”, “Suçluluk” ve “Bilinmeyen süreç” olmak üzere üç alt tema olarak kodlandı. Kısıtlanma teması “Aile, okul ve arkadaşlardan uzak kalma”, “Sınırlı diyet uygulamaları” ve “Aktivite kısıtlamaları” olmak üzere üç alt tema olarak belirlendi. Güçlü olma teması ise “Duygularını belli etmeme”, “İyimser düşünceleri sürdürme” ve “Destek arama” alt teması olarak kodlandı.

Sonuçlar: Çocuk hastalarının hastalık ve hastaneye yatış algıları güçlü olma gibi olumlu olduğu kadar kısıtlanma ve baş etmede zorlanma gibi olumsuz etkenleri de içermektedir. Çocuk onkoloji hemşirelerinin hastalarının bakım ve tedavilerini uygulamasının yanında, aile ve arkadaşlarıyla iletişim araçlarıyla iletişimlerini sürdürmesi ve duygularını ifade etmesini sağlaması, psikolojik danışmanlıkla umutlarını desteklemesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, hastaneye yatma, hastalık, nitel çalışma, onkoloji hemşireliği,

ABSTRACT

Aim: In this study, it was aimed to determine the perceptions of illness and hospitalization of pediatric patients diagnosed with oncology.

Method: The study was conducted with 16 pediatric patients between the ages of 8-13 who were hospitalized in the pediatric oncology department of a training and research hospital in the Central Anatolia Region. In the study, a semi-structured interview form prepared by the researchers based on the literature was used. Individual in-depth interview technique was used as the data collection method. All interviews were audio-recorded after written consent was obtained from the parents of the pediatric patients. It was transcribed and analyzed according to the thematic analysis methodology. Number, percentage and mean standard deviation were used in the analysis of the data.

Results: The mean age of the pediatric patients was 12 ± 1.5 (8-13). Three themes were identified from the interview analysis, namely “Emotions that are difficult to cope with”, “Restriction” and “Strength” regarding the perceptions of the illness and hospitalization of the pediatric patients. The theme of emotions that are difficult to cope with was coded as three sub-themes: “Fear”, “Guilt” and “Unknown process”. The theme of restriction was determined as three sub-themes: “Staying away from family, school and friends”, “Restricted dietary practices” and “Activity restrictions”. The theme of being strong was coded as “Not showing your feelings”, “Keeping up with optimistic thoughts” and “Seeking support”.

Conclusion: Pediatric patients’ perceptions of illness and hospitalization include positive factors such as being strong, as well as negative factors such as limitation and difficulty in coping. In addition to applying the care and treatment of their patients, it is recommended that pediatric oncology nurses maintain communication with family and friends through communication tools, enable them to express their feelings, and support their hopes with psychological counseling.

Keywords: Child, hospitalized child, illness, qualitative study, oncology nursing

S.228

ÇOCUKLAR İÇİN GEREKSİNİMLER ANKETİ (5-16 YAŞ): TÜRKÇE GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

THE NEEDS OF CHILDREN QUESTIONNAIRE (5-16 YEARS): TURKISH VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Aylin Kurt¹, Fatma Dinç²

¹Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Bartın, ²Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Bartın

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı hastanede yatan çocukların gereksinimlerini belirleyebilmek için geliştirilmiş Çocuklar İçin Gereksinimler Anketi'nin (The Needs of Children Questionnaire) Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını yapmaktır.

Yöntem: Metodolojik tipte olan bu araştırma Bartın Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi'nde Mayıs 2021-Mayıs 2022 tarihleri arasında hastanede yatan 5-16 yaş arası 160 çocuk ile gerçekleştirildi. Veri toplamak için "Tanıtıcı Bilgi Formu" ve kendi kendine uygulanan "Çocukların Gereksinimleri Anketi" kullanıldı. Çocuklar İçin Gereksinimler Anketi'nin dil, kapsam ve yapı geçerliliği ve iç tutarlılığı test edildi.

Bulgular: Çocuklar İçin Gereksinimler Anketi iki kategoriden oluşan dört faktörlü yapıda ve açıkladığı toplam varyans %76'dıydı. Yüksek iç tutarlılık (Cronbach's alfa katsayı değerleri; Bakım alt boyutu için 0.748, Bilgi alt boyutu için 0.799, Aktiviteler alt boyutu için 0.821, İlişkiler alt boyutu için 0.802 ve toplam için 0.893) gösterdi. Çocuklar İçin Gereksinimler Anketi'nin madde toplam puan korelasyon değerleri 0.530-0.825 arasındaydı. Pearson korelasyon analizinden sonra maddeler arası korelasyon değerleri 0.149-0.702 arasındaydı ($p<0.005$).

Sonuçlar: Foster ve ark. (2019) tarafından geliştirilen ve orijinal dili İngilizce olan Çocuklar İçin Gereksinimler Anketi'nin ülkemiz için geçerlik ve güvenilirlik düzeyi yüksektir. Ölçeğin Türk toplumunda sağlık ekibi üyeleri tarafından hastanede yatan çocukların gereksinimlerinin değerlendirilmesinde kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, hastane, geçerlik, güvenilirlik, gereksinimler

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to conduct the Turkish validity and reliability study of The Needs of Children Questionnaire, which was developed to determine the needs of hospitalized children.

Method: This methodological study was carried out with 160 children aged 5-16 years who were hospitalized in Bartın Gynecology and Pediatrics Hospital between May 2021 and May 2022. The "Descriptive Information Form" and the self-administered "The Needs of Children Questionnaire" were used to collect data. The language, content and construct validity and internal consistency of the Needs of Children Questionnaire were tested.

Results: The Needs of Children Questionnaire had a four-factor structure consisting of two categories and the total variance it explained was 76%. It showed high internal consistency (Cronbach's alpha coefficient values; 0.748 for the Care sub-dimension, 0.799 for the Knowledge sub-dimension, 0.821 for the Activities sub-dimension, 0.802 for the Relations sub-dimension, and 0.893 for the total). The item-total score correlation values of the Needs of Children Questionnaire ranged from 0.530 to 0.825. After Pearson correlation analysis, inter-item correlation values were between 0.149 and 0.702 ($p<0.005$).

Conclusion: Foster et al. (2019) and the original language of English, The Needs of Children Questionnaire has a high level of validity and reliability for our country. The scale is used by healthcare team members in Turkish society to assess the needs of hospitalized children.

Keywords: Child, hospital, validity, reliability, needs

S.229

ÇOCUKLARIN HASTANEYE UYUMUNU DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ: METODOLOJİK BİR ÇALIŞMA

DEVELOPMENT OF THE CHILDREN'S HOSPITAL ADAPTATION EVALUATION SCALE: A METHODOLOGICAL STUDY

Meltem Özcan¹, Fatma Güdücü Tüfekci²

¹Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Erzincan, ²Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Erzurum

ÖZET

Amaç: Bir-üç yaş grubu oyun çağı çocuklarında ebeveynlerin kullanması için "Çocukların Hastaneye Uyumunu Değerlendirme Ölçeği"ni geliştirip, geçerlik-güvenirlik çalışmasını yapmaktır.

Yöntem: Araştırma, metodolojik olarak, Temmuz 2020-Şubat 2021 tarihleri arasında, bir eğitim ve araştırma hastanesi çocuk kliniğinde bir-üç yaş grubu çocuğu olan anneler ile yürütülmüştür. Araştırmada evrenin tamamı (S=153) ile çalışılmıştır. Araştırmanın verileri; Kişisel Bilgi Formu (Çocuk ve Anne Kişisel Bilgileri içeren) ve Çocukların Hastaneye Uyumunu Değerlendirme Ölçeği ile elde edilmiştir. Etik ilkelere uyulmuştur.

Bulgular: Çocukların Hastaneye Uyumunu Değerlendirme Ölçeği; tek boyutlu olarak 22 maddeden oluşan 5'li likert tipi, geçerlik (madde toplam korelasyon değerleri; $r = 0.165-0.528$, Alpha katsayısı= 0.818) ve güvenilirlik (test tekrar test; $r = 0.926$, ayırt edicilik; $p < 0.05$) ölçütlerini kabul edilebilir düzeyde karşılayan özellikleri ile geliştirilmiştir.

Sonuç: Hastaneye Uyumunu Değerlendirme Ölçeği hastaneye yatırılan bir-üç yaş grubu oyun çağı çocuklarında hastaneye uyumu değerlendirmek için kullanılabilir, başka toplumlara uyarlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, hastaneye uyum, hemşirelik, oyun çağı, oyun, ölçek geliştirme

ABSTRACT

Aim: To develop the "The Children's Hospital Adaptation Evaluation Scale" and to perform a validity-reliability study

Method: The study was conducted between July 2020 and February 2021 in a pediatric clinic of a training and research hospital with mothers with children aged one to three years as methodologically. The study was performed with the whole universe (S=153). The data of the survey were obtained using the Personal Information Form (containing Children and Mother's Personal Information) and The Children's Hospital Adaptation Evaluation Scale. Ethical principles have been followed.

Findings: The Children's Hospital Adaptation Evaluation Scale has been developed with features that meet their criteria at an acceptable level such as likert type 5-item, consisting of 22 items in one-dimensional form, validity (total correlation values of the items; $r = 0.165-0.528$, Alpha coefficient= 0.818) and reliability (test retest; $r = 0.926$, discrimination; $p < 0.05$).

Conclusion: The Children's Hospital Adaptation Evaluation Scale can be used to assess patient compliance in children aged one to three who are hospitalized, and can be adapted to different cultures.

Keywords: Children, hospital adaptation, nursing, play age, play, scale development.

S.230

HASTANEDE ÇOCUĞU YATAN EBEVEYNLERİN HEMŞİRE DESTEK DÜZEYLERİ VE SAĞLIK BAKIM MEMNUNİYETLERİ

LEVELS OF NURSING SUPPORT AND HEALTH CARE SATISFACTION AMONG PARENTS OF HOSPITALIZED CHILDREN

Gülay Öztaş¹, Selen Özakar Akça²

¹Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Bursa, ²Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çorum

ÖZET

Ebeveynlere, çocuklarının hastanede yatışı sırasında sağlanan hemşirelik desteği, hemşirelik uygulamasının hayati bir bileşenidir. Hemşireler hastanede çocuğu yatan ebeveynlere destek olduklarında, ebeveynlerin hastanede kalma sürecini daha iyi yönettiği, sağlık bakım memnuniyet düzeylerinde artış olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmada, hastanede çocuğu yatan ebeveynlerin hemşire destek düzeyinin ebeveyn memnuniyeti ile ilişkisinin ölçülmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Tanımlayıcı ve kesitsel olan bu araştırma, Aralık 2019-Şubat 2020 tarihleri arasında, bir eğitim ve araştırma hastanesi genel çocuk servislerinde çocuğu yatan ve çalışmaya katılmayı kabul eden ebeveynler (f=143) ile yürütülmüştür. Araştırma verileri "Tanıtıcı Bilgi Formu", "Hemşire Ebeveyn Destek Ölçeği (HEDÖ)" ve "PedsQL Sağlık Bakımı Memnuniyet Ölçeği (PedsQL-SBMÖ)" ile toplanmıştır. İstatistiksel analizlerde; tanımlayıcı istatistikler, Cronbach's Alpha, bağımsız gruplarda t-testi (student t-test); tek yönlü varyans analizi (ANOVA) Mann-Whitney U testi, Kruskall-Wallis, Spearman Korelasyon analizi ve tek değişkenli Linear Regresyon analizi kullanılmıştır.

Araştırma kapsamına alınan ebeveynlerin yaş ortalamaları 32,30±6,16 olup, ebeveynlerin HEDÖ ile PedsQL-SBMÖ toplam puan ortalamalarının sırasıyla; 64,16±20,75; 55,22±24,22 olduğu belirlenmiştir. Ebeveynlerin yaşlarına göre HEDÖ kaliteli bakım verme desteği alt boyutundan aldıkları puan ortancaları ve ebeveynlerin öğrenim durumuna göre PedsQL-SBMÖ teknik beceri alt boyutundan aldıkları puan ortancaları arasındaki fark anlamlıdır (p<0,05). Araştırmaya katılan çocukların akut ya da kronik hastalığa sahip olma durumuna göre HEDÖ toplam puan ortancaları ile alt boyutlarından aldıkları puan ortancaları arasındaki fark anlamlıdır (p<0,05). Ebeveynlerin HEDÖ ile PedsQL-SBMÖ toplam puan ortalamaları arasındaki ilişki yüksek düzeydedir (r=0,755; p<0,001).

Çocuğu hastanede yatan ebeveynlerin hemşire ebeveyn destek düzeyleri ve sağlık bakım memnuniyet düzeyleri orta düzeydedir. Ebeveynlerin hemşirelerden aldıkları destek düzeylerinin ve ebeveyn sağlık bakım memnuniyetinin istendik düzeyde olması için konu ile ilgili hizmet içi eğitimlerin verilmesi gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Hastanede yatan çocuk, ebeveyn, hemşire destek düzeyi, sağlık bakım memnuniyeti.

ABSTRACT

Nursing support provided to parents during their children's hospitalization is a vital component of nursing practice. It was determined that when the nurses supported the parents of hospitalized children, the parents managed the hospital stay process better and the health care satisfaction levels increased. The aim of the study was to measure the relationship between nursing support and parental health care satisfaction. This descriptive and cross-sectional study was conducted with parents (f=143) whose children were hospitalized in the general pediatric services of a training and research hospital between December 2019 and February 2020. Research data were collected with the "Descriptive Information Form", "Nurse Parent Support Tool (NPST)" and "PedsQL Health Care Satisfaction Scale (PedsQL-HCSS)". In this research, statistical analysis comprised of descriptive statistics, Cronbach's Alpha, independent groups t-test (student t-test); one-way analysis of variance (ANOVA) Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis and Spearman Correlation analysis. The mean age of the parents included in the study was 32.30±6.16. It was determined that the total mean scores of the parents' NPST and PedsQL-HCSS were 64.16±20.75 and 55.22±24.22, respectively. There were significant differences between the median scores of the parents relative to their age on the NPST quality care support subscale and between the median scores of the parents relative to their level of education on the PedsQL-HCSS technical skill subscale (p<0.05). There was also a significant difference between the medians of the total score of NPST and the median scores of subscale for the children of the parents in the study depending on whether they had an acute or chronic illness (p<0.05). There is a high correlation between total score averages of the parents' NPST and PedsQL-HCSS (r=0.755; p<0.001). The levels of satisfaction with nursing support and health care among parents whose children were hospitalized were moderate. It is necessary to provide in-service training on the subject in order for the nursing support and health care satisfaction of parents to reach the desired level.

Keywords: Hospitalized child, parent, nurse support level, health care satisfaction

S.231

HASTANEDE YATAN ÇOCUKLARDA ANKSİYETE DUYARLILIĞI, İYİ OLUŞ VE BENLİK SAYGISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN ANXIETY SENSITIVITY, WELL-BEING AND SELF-ESTEEM IN HOSPITALIZED CHILDREN

Gamze Yılmaz¹, Gülbeyaz Baran Durmaz²

¹Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Ağrı, ²Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Diyarbakır

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, akut nedenle hastanede yatan çocuklarda anksiyete duyarlılığı, iyi oluş ve benlik saygısı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Çalışmanın evrenini Nisan-Haziran 2022 tarihleri arasında bir hastanenin çocuk servisine akut hastalık nedeniyle yatışı yapılan 9 yaş ve üzeri toplam 94 çocuk; örneklemini ise belirtilen tarihlerde ulaşılabilen ve araştırmaya katılmayı kabul eden 61 çocuk oluşturmuştur. Veriler sosyo-demografik bilgi formu, Çocuklar için Anksiyete Duyarlılığı İndeksi (ÇADI), Stirling Çocuklar için Duygusal ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (SCDPIÖ), ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzde dağılımı, ortalama ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Çocukların yaş ortalaması 12,88±2,41 olup, %52.5'inin erkek olduğu, %65.6'sının çekirdek ailede yaşadığı bulunmuş-

tur. Çocukların %26,2'sinin akut gastroenterit tanısıyla, %24,6'sının idrar yolu enfeksiyonu, %23'ünün solunum yolu enfeksiyonu ve %26,2'sinin diğer nedenlerle hastanede yattığı belirlenmiştir. Çocukların ÇADİ toplam puanının $34,36 \pm 5,91$; SCDPIÖ toplam puanının $44,19 \pm 6,36$; RBSÖ toplam puanının ise $20,85 \pm 6,26$ olduğu saptanmıştır. ÇADİ ile SCDPIÖ ve RBSÖ arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı ($p > 0,05$); SCDPIÖ ve RBSÖ arasında ise istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($p < 0,05$).

Sonuç: Çocuklarda anksiyete duyarlılığının, duygusal ve psikolojik iyi oluşun, ve benlik saygısının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Ayrıca çocukların, duygusal ve psikolojik iyi oluşları arttıkça benlik saygısının arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, benlik saygısı, çocuk, hastalık, iyi oluş.

ABSTRACT

Objective: This study was conducted as a descriptive study to examine the relationship between anxiety sensitivity, well-being and self-esteem in children hospitalized for acute reasons.

Methods: The population of the study consisted of 94 children aged 9 and over who were admitted to the pediatric service of a hospital due to acute illness between April and June 2022; The sample consisted of 61 children who could be reached on the specified dates and agreed to participate in the study. Data were collected using a socio-demographic information form, Children's Anxiety Sensitivity Index (CASI), Stirling Children's Emotional and Psychological Well-Being Scale (SCEPWS), and Rosenberg Self-Esteem Scale (RSES). Number, percentage distribution, mean and Pearson correlation analysis were used to evaluate the data.

Results: The mean age of the children was 12.88 ± 2.41 years, 52.5% of them were male and 65.6% of them lived in a nuclear family. It was determined that 26.2% of the children were hospitalized for acute gastroenteritis, 24.6% for urinary tract infection, 23% for respiratory tract infection and 26.2% for other reasons. The children's CASI total score was 34.36 ± 5.91 ; The total score of SCEPWS was 44.19 ± 6.36 ; The total score of RSES was found to be 20.85 ± 6.26 . There was no statistically significant relationship between CASI and SCEPWS and RSES ($p > 0.05$); It was found that there was a statistically positive and significant relationship between SCEPWS and RSES ($p < 0.05$).

Conclusion: It was determined that anxiety sensitivity, emotional and psychological well-being, and self-esteem were moderate in children. In addition, it was concluded that as children's emotional and psychological well-being increases, their self-esteem increases.

Keywords: Anxiety, self-esteem, child, illness, well-being

S.232

AKVARYUMDAKİ BALIKLARIN HASTANEDE YATAN ÇOCUKLARIN KAYGI, KORKU, PSİKOLOJİK VE DUYGUSAL İYİ OLUŞU ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

THE EFFECTS OF AQUARIUM FISH ON HOSPITALIZED CHILDREN'S ANXIETY, FEAR, PSYCHOLOGICAL AND EMOTIONAL WELL-BEING: A RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL.

Abdullah Sarman¹, Ulviye Günay²

¹Bingöl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Bingöl, ²İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya

ÖZET

Amaç: Bu araştırma akvaryumdaki balıkların hastanede yatan çocukların kaygı, korku, psikolojik ve duygusal iyi oluşu üzerine etkisini incelemek amacıyla yapıldı.

Materyal ve Metot: Bu çalışma randomize kontrollü deneysel çalışma olarak yapıldı. Türkiye'nin Doğu Anadolu bölgesinde yer alan bir eğitim ve araştırma hastanesinin çocuk kliniğinde Kasım 2020-Ağustos 2021 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Çalışmaya akut hastalık nedeniyle en az üç gün süreyle hastanede yatan, yaş aralığı 8-10 arasında değişen 112 çocuk (çalışma grubu 56, kontrol grubu 56) katıldı. Randomizasyon rastgele sayılar tablosu kullanılarak girişim ve kontrol grupları tabakalara randomize atanmıştır. Verilerin toplanmasında; Çocuklar için Durumluk Kaygı Ölçeği, Çocuk Korku Ölçeği ve Stirling Çocuklar İçin Duygusal ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği kullanıldı. Verilerin değerlendirilmesinde ortalama, yüzde, ki-kare, bağımsız gruplarda t-testi, tekrarlı ölçümlerde tek yönlü varyans analizi kullanıldı. Çalışma ve kontrol grubunda yer alan çocuklara hastanede yatışın birinci günü Kaygı, Korku, Psikolojik ve Duygusal İyi Oluşu ölçekleri uygulandı (ön test). Ardından çalışma grubunda yer alan çocuklara akvaryum ve akvaryum balığı (Japon balıkları) verilerek bakımı anlatıldı ve balıklara bakma sorumluluğu verildi. Hastanede yatışın üçüncü gününün sonunda aynı ölçekler çalışma ve kontrol grubuna tekrar uygulandı (son test).

Bulgular: Akvaryum balığına bakan çalışma grubu çocukların durumluk kaygı skor ortalamaları kontrol grubuna göre önemli ölçüde azaldı. İki grup karşılaştırıldığında son test ölçümleri arasında fark önemli bulundu ($p < 0.05$). Çalışma grubu çocukların korku ölçeği puan ortalaması son test ölçümleri kontrol grubuna göre düşük bulundu ($p < 0.05$). Çalışma grubu çocukların duygusal ve psikolojik iyi oluş son test ölçek puan ortalamaları kontrol grubu göre yüksek bulundu ($p < 0.001$).

Sonuç: Akvaryum balığı hastanede yatan çocukların durumluk kaygı ve korku düzeyini azaltmada, psikolojik ve duygusal iyi oluş düzeylerini yükseltmede etkili olduğu belirlendi.

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

* Bu araştırma İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri birimi tarafından TDK2021-2369 proje numarası ile desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hastanede yatan çocuk, hayvan destekli uygulama, akvaryum balığı, pediatri hemşireliği, kaygı, korku, psikolojik iyi oluş.

ABSTRACT

Aim: The study was conducted to determine the effect of fish in the aquarium on anxiety, fear, psychological and emotional well-being of hospitalised children.

Method: The research was conducted as an experimental study with pre-test and posttest control group between November 2020-August 2021 in the pediatric clinic of a hospital affiliated to the Ministry of Health in the Eastern Anatolia region. A total of 112 children (56 in the study group, 56 in the control group) aged 8-10 years, who were hospitalized for at least three days due to acute illness, participated in the study. Using the randomization table of random numbers, intervention and control groups were randomly assigned to strata.

In data collection; The State Anxiety Scale for Children, the Child Fear Scale and the Stirling Emotional and Psychological Well-Being Scale for Children were used. Mean, percentage, chi-square, t-test in independent groups, and one-way analysis of variance in repeated measurements were used to evaluate the data.

Anxiety, Fear, Psychological and Emotional Well-being scales were administered to the children in the study and control groups on the first day of hospitalization (pre-test). Then, the children in the study group were given aquarium and goldfish (goldfish) and their care was explained, and they were given the responsibility of looking after the fish. At the end of the third day of hospitalization, the same scales were re-administered to the study and control groups (posttest).

Results: It was determined that the average age of the children was 8.98 ± 0.805 , 69.6% of them had been hospitalised before and 27.7% were diagnosed with urinary infection. It was found that there was no statistically significant difference between the descriptive characteristics of children in the experimental and control groups. The difference was found to be statistically significant in the comparison of the post-test mean scores of the State Anxiety Inventory for Children of the children in the experimental and control groups ($p=0.018$). It was found that the difference between the children's Fear Scale posttest averages of the children in the experimental and control groups was significant ($p=0.001$). It was seen that the difference between the experimental and control groups in the comparison of Stirling Emotional and Psychological Well-being Scale for Children posttest averages was significant ($p=0.002$).

Conclusion: The fish in the aquarium was found to be effective in reducing the state anxiety and fear levels and increasing psychological and emotional well-being levels hospitalised children.

Keywords: Hospitalized child, animal assisted practice, goldfish, pediatric nursing, anxiety, fear, psychological well-being.

S.233

YATAKBAŞI HAREKETLİLİK DEĞERLENDİRME ÖLÇME ARACININ (YHDÖA) TÜRKÇEYE UYARLANMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

ADAPTATION OF BEDSIDE MOBILITY ASSESSMENT MEASUREMENT TOOL (BMAT) TO TURKISH: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Aleyna Arıcı¹, Sema Kuşuoğlu²

¹İstanbul Medipol Mega Hastaneler Kompleksi, İstanbul, ²İstanbul Medipol Üniversitesi, İstanbul

ÖZET

Amaç: Araştırma, hasta hareketlilik düzeyini ve hareketliliği destekleyecek girişimleri belirlemede hemşirelere rehberlik eden, "Yatakbaşı Hareketlilik Değerlendirme Ölçme (YHDÖ) Aracı"nın Türkçe geçerlilik ve güvenilirliğinin yapılarak ulusal literatüre kazandırılması amacıyla yapıldı.

Yöntem: Metodolojik tipteki araştırmanın evrenini Temmuz 2021-Ocak 2022 tarihleri arasında özel bir hastanenin Çocuk Yoğun Bakım Ünitesinde, Pediatrik Onkoloji, KBB ve Çocuk Servislerinde yatarak tedavi-bakım alan çocuklar oluştururken; örnekleme, araştırmaya katılmayı kabul eden 4-18 yaş aralığındaki çocuklar oluşturdu. (n=100) Veriler, Türkçe çevirisi yapıldıktan sonra uzman görüşleri alınan ve pilot uygulama sonrasında yeniden yapılandırılan ve kullanım izinleri alınan "Yatakbaşı Hareketlilik Değerlendirme Ölçme Aracı" ve paralel form kapsamında "Pediatrik Denge Ölçeği" kullanılarak gözlem yöntemiyle toplandı. Veri analizinde SPSS 22.0 programı kullanıldı. Güvenilirlik analizinde Kappa Analizi ve Sınıf İçi Korelasyon Katsayısı kullanıldı. Geçerlilik analizinde Kapsam Geçerliliği İndeksi (KGI), Bağımsız Gruplar T Testi ve Pearson Korelasyon Analizi kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya dahil edilen hastaların "yaş" ortalaması 9.930 ± 4.174 ve %50'si kız, %50'si erkekti. Güvenilirlik analizinde kullanılan Sınıf İçi Korelasyon Katsayısı ve Kappa analizi sonucunda gözlemcilerin belirlediği ölçek puanları arasında mükemmel uyum saptandı. (Kappa (κ) =1; $p=0,000 < 0,05$) Paralel form geçerliliği analizinde YHDÖA ölçümlerinin PDÖ ölçümleriyle pozitif ve yüksek

(%96,1) korelasyona sahip olduğu, dolayısıyla ölçeğin benzer ölçekle paralel ölçüm yaptığı görüldü ($p<0,05$). Kapsam geçerliği için uzman görüşlerine başvuruldu. Kapsam geçerliği indeksi 0,96 olarak bulgularla. Ölçek maddelerinin uygun olduğu saptandı. Ölçeğin, Alt%27 ile Üst %27 grupları arasında anlamlı farklılık gösterdiği ($p<0,05$), dolayısıyla gruplar arasındaki farkı ayırt edebilecek hassas ölçüm yaptığı görüldü.

Sonuç: Bulgular, YHDÖA'nın Türkçe formunun geçerli ve güvenilir olduğunu gösterdi. Hasta hareketliliğini sağlama ve hareketlilik düzeyine yönelik uygun girişimlerde bulunma konusunda hemşirelere rehberlik eden YHDÖA'nın klinikte kullanımı önerilir.

Anahtar Kelimeler: Hasta güvenliği, hasta konumlandırma, hasta taşıma ve kaldırma, hasta transferi, ölçme aracı.

ABSTRACT

Aim: The study was carried out with the aim of bringing the Turkish validity and reliability of the “Bedside Mobility Assessment Assessment (YHDS) Tool”, which guides nurses in determining the patient mobility level and interventions to support mobility, and bring it into the national literature.

Method: The population of the methodological study consisted of children who received inpatient treatment-care in Pediatric Oncology, ENT and Pediatric Services in a private hospital's Pediatric Intensive Care Unit between July 2021 and January 2022; The sample consisted of children aged 4-18 years who agreed to participate in the study. ($n=100$) The data were collected by observation method, using the “Bedhead Mobility Assessment Instrument”, which was translated into Turkish after expert opinions and restructured after the pilot application, and the “Pediatric Balance Scale” within the scope of the parallel form. SPSS 22.0 program was used in data analysis. Kappa Analysis and Intraclass Correlation Coefficient were used for reliability analysis. Content Validity Index (CGI), Independent Groups T Test and Pearson Correlation Analysis were used for validity analysis.

Results: The mean age of the patients included in the study was $9,930\pm 4,174$, and 50% were female and 50% male. As a result of the Intraclass Correlation Coefficient and Kappa analysis used in the reliability analysis, a perfect agreement was found between the scale scores determined by the observers. ($Kappa (\kappa) = 1$; $p=0.000<0.05$) In the analysis of parallel form validity, it was seen that YHDSA measurements had a positive and high (96.1%) correlation with PBL measurements, therefore the scale measured parallel with a similar scale ($p<0,05$). Expert opinions were sought for content validity. The content validity index was found to be 0.96. It was determined that the scale items were appropriate. It was observed that the scale differed significantly between the Lower 27% and Upper 27% groups ($p<0.05$), therefore it made a sensitive measurement to distinguish the difference between the groups.

Conclusion: The results showed that the Turkish version of the YHDSA was valid and reliable. It is recommended to use YHDÖA in the clinic, which guides nurses in providing patient mobility and taking appropriate interventions for the level of mobility.

Keywords: Measurement tool, patient handling and lifting, patient positioning, patient safety, patient transfer.

S.234

YATARAK TEDAVİ GÖREN SÜT ÇOCUKLARININ UYKU SORUNLARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF FACTORS AFFECTING SLEEP PROBLEMS IN HOSPITALIZED INFANTS

Müzeyyen Beste Şermet¹, Nurcan Özyazıcıoğlu²

¹Istanbul Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları E.A.H, ²Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği A.B.D.

ÖZET

Amaç: Hastane yatışı ve uyku ile ilgili yapılan araştırmalar, çocuklar ve çocuklarla birlikte uyuyan ebeveynlerin uyku süresinin azaldığını ve uyku kalitesinin düşük olduğunu göstermektedir. Ses ve gürültünün hastanede yatan çocuğun uyku kalitesini olumsuz etkilediği bildirilmiştir. Çalışma pediatri kliniklerinde yatan 1-36 aylık bebek / çocukların hastane ve evde uyku sürelerini karşılaştırmak, uyku alışkanlıklarını ve klinikte uykuyu etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılan tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipte bir anket çalışmasıdır.

Yöntem: Araştırmaya 1-36 aylık çocuğa sahip 200 anne katıldı. Çalışmada çocukların uyudukları yere ait özellikler, uykuya geçiş şekilleri ve uyku klinik ile evdeki uyku süreleri çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmada “BUKF (Bebek (Kısa) Uyku Sorunları Tanılama Formu)” ve literatür doğrultusunda araştırmacı tarafından hazırlanan 23 soruluk “Bebek ve Uyku Bilgi Formu” anketi kullanıldı.

Bulgular: Bebeklerin yaş ortalaması $13,95\pm 9,406$ aydı. Bebekler geceleri evde $5,57\pm 1,581$ saat, klinikte $4,69\pm 1,512$ saat uyuyor, uyku saatleri evde $21:55\pm 3:15$ 'te başlıyordu. Bebeklerin %42'si ebeveynle aynı odada farklı yatakta, klinikte ise %75'i ebeveynle aynı yatakta uyuyordu. Bebeklerin %69'unun klinikte uyuma sırasında evden getirilen destek materyal kullandığı belirlendi. Bebeklerin %41'inin yatış endikasyonu bronşitti. Bebeklerin klinikte uykusunu etkileyen olumsuz faktörlerin %40'ını tedavi saatinde hareketlilik-ses ve %16,5'ini ziyaretçilerin giriş- çıkış sesleri oluşturdu. Bebeklerin evde gece uyku süreleri ile klinikte gece uyku süreleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunurken ($p<0.001$), evde gündüz uyku süreleri ile klinikte gündüz uyku süreleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmadı ($p>0.05$).

Sonuç: Bu çalışmada, bebeklerin klinikteki gece uyku sürelerinin evdeki gece uyku sürelerinden daha az olduğu, bir kısmının anne-babalarıyla aynı odada ve aynı yatakta yattıkları, klinikte de ebeveyn ile aynı yatağı paylaştıkları ve evden getirilen destek materyalin bebeklerin klinikteki uyku sürelerine anlamlı bir etki yapmadığı bulundu. Bebeğin uykusunu olumsuz etkileyen faktörün en fazla klinikte tedavi saatinde hareketlilik-ses ve ziyaretçilerin giriş- çıkış sesleri olduğu görüldü.

Anahtar Kelimeler: Pediatri, hastane, uyku alışkanlıkları

ABSTRACT

Aim: Studies on hospitalization and sleep show that children and parents who sleep with children decrease the sleep duration and sleep quality is low. It has been reported that sound and noise adversely affect the sleep quality of the hospitalized child. The study is a descriptive and relationship-seeking survey study conducted to compare the sleep duration of 1-36 month old infants/children hospitalized in pediatric clinics at home and hospital, and to determine their sleep habits and the factors affecting sleep in the clinic.

Method: 200 mothers with 1-36 months old children participated in the study. In the study, the characteristics of the place where children sleep, the way they sleep, and the sleep duration at home and clinically were examined in terms of various variables. In the study, "BUKF (Infant (Short) Sleep Problems Diagnosis Form)" and 23 questions "Baby and Sleep Information Form" prepared by the researcher in line with the literature were used.

Results: The mean age of the babies was 13.95 ± 9.406 months. Babies slept 5.57 ± 1.581 hours at home, 4.69 ± 1.512 hours at the clinic, and sleep times started at $21:55 \pm 3:15$ at home. 42% of the babies slept in a different bed in the same room with their parents, and 75% of them slept in the same bed with their parents in the clinic. It was determined that 69% of the babies used support materials brought from home while sleeping in the clinic. The indication for hospitalization in 41% of the infants was bronchitis. 40% of the negative factors affecting the sleep of infants in the clinic were motion-sound at the time of treatment and 16.5% of them were the entrance-exit sounds of visitors. While there was a statistically significant difference between the nighttime sleep duration of the babies at home and the nighttime sleep duration in the clinic ($p < 0.001$), there was no statistically significant difference between the daytime sleep duration at home and the daytime sleep duration in the clinic ($p > 0.05$).

Conclusion: In this study, it was found that the nighttime sleep time of the babies in the clinic was less than the nighttime sleep time at home, some of them slept in the same room and in the same bed with their parents, they shared the same bed with their parents in the clinic, and the support material brought from home did not have a significant effect on the sleep times of the babies in the clinic. found. It was observed that the factors affecting the baby's sleep negatively were the most frequent activity-sounds and the entrance-exit sounds of visitors at the clinic during the treatment hour.

Keywords: Pediatrics, hospital, sleep habits

S.235

HEMŞİRELİK BAKIM KALİTESİ VE MEMNUNİYETİ: ÇOCUK VE EBEVEYN PERSPEKTİFİ

NURSING CARE QUALITY AND SATISFACTION: A CHILD AND PARENT PERSPECTIVE

Nihal Ünalı Baydın¹, Esra Tural Büyüç², Hatice Uzşen³, Gamze Tunçer Ünver⁴, Merve Koyun⁵

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Samsun, ²Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Samsun, ³Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Samsun, ⁴Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Samsun, ⁵Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Samsun

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada hastanede yatan çocuğa göre hemşirelik bakım kalitesi değerlendirmelerini ve ebeveynlerinin sağlık bakımı memnuniyetlerini incelemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı, kesitsel ve ilişki arayıcı nitelikte tasarlanan araştırma, Türkiye'nin kuzeyinde yer alan bir üniversite hastanesinde Mart-Mayıs 2022 tarihleri arasında hastanede yatan 265 çocuk ve ebeveyni ile gerçekleştirilmiştir. Veriler Tanımlayıcı Bilgi Formu, 'Çocukların Gözü ile Bakım Kalitesinin Değerlendirmesi Ölçeği' ve 'PedsQL Sağlık Bakım Ebeveyn Memnuniyet Ölçeği' ile çocuklardan ve ebeveynlerinden ayrı ayrı, yüz yüze olacak şekilde toplanmıştır. Veriler SPSS 22 programında sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, ortanca, Mann Whitney U testi, Kruskal-Wallis testleri kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Çocukların "Çocuk Gözü ile Bakım Kalitesinin Değerlendirilmesi Ölçeği" toplam puan ortalaması 45.74 ± 11.67 olup; ölçeğin psikososyal alt boyutundan 13.59 ± 6.13 , fiziksel bakım alt boyutundan 19.79 ± 4.28 ve bilgilendirme alt boyutundan 12.35 ± 4.33 puan aldığı belirlenmiştir. Ebeveynlerin "PedsQL Sağlık Bakımı Memnuniyet Ölçeği" toplam puan ortalaması 67.85 ± 21.25 , genel memnuniyet alt boyutu puan ortalaması 74.91 ± 23.12 , duygusal gereksinimler alt boyutu puan ortalaması 57.91 ± 27.41 'dir.

Sonuç: Çocukların hemşirelik bakım kalitesini orta düzeyde olarak değerlendirdikleri, en yüksek puanın fiziksel bakım kalitesi alt boyutunda, en düşük puanın ise bilgilendirmeye yönelik bakım kalitesi alt boyutunda olduğu görülmüştür. Ebeveynlerin ise, sunulan

sağlık hizmetlerine yönelik bakım memnuniyetlerinin orta düzeyde olduğu, en yüksek puanın genel memnuniyet, en düşük puanın ise duygusal gereksinimler alt boyutlarında olduğu belirlenmiştir. Hastanede yatan çocukların hemşirelik bakım kalitesi değerlendirmeleri ile ebeveynlerin sunulan sağlık bakım memnuniyetleri arasında pozitif yönde zayıf ilişki olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik bakımı, çocuk, ebeveyn, kalite, memnuniyet

ABSTRACT

Aim: The study aimed to evaluate nursing care quality according to the hospitalized child and their parents' health care satisfaction.

Methods: The research was a descriptive, cross-sectional and correlational study and, conducted in a university hospital in the north of Turkey with 265 hospitalized children and their parents between March-May 2022. Data were collected face-to-face from the children and their parents using the Descriptive Information Form, The Scale Evaluation Quality of Care From Children's Point of View, and the 'PedsQL Health Care Parental Satisfaction Scale'. Data were analyzed using SPSS 22 program using number, percentage, mean, standard deviation, median, Mann-Whitney U test, and Kruskal-Wallis tests.

Results: The total score average of the children's "The Scale Evaluation Quality of Care From Children's Point of View" was 45.74±11.67; the psychosocial sub-dimension score was 13.59±6.13 and the physical care sub-dimension score was 19.79±4.28. The parents' total score on the "PedsQL Health Care Satisfaction Scale" was 67.85±21.25, the mean score for the general satisfaction sub-dimension was 74.91±23.12, and the mean for the emotional needs sub-dimension was 57.91±27.41.

Conclusion: It was seen that the children evaluated the nursing care quality as moderate, the highest score was in the physical care quality sub-dimension, and the lowest score was in the informative care quality sub-dimension. It was determined that the care satisfaction of the parents for the health services provided was at a moderate level, the highest score was general satisfaction, and the lowest score was emotional needs sub-dimensions. There was a weak positive correlation between the nursing care quality evaluations of hospitalized children and the satisfaction of parents with the health care provided.

Keywords: Nursing care, child, parent, quality, satisfaction

S.236

ÇOCUK ACİL SERVİSİNDE KANITA DAYALI AĞRI DEĞERLENDİRME PROTOKOLÜ KULLANIMININ HEMŞİRELERİN AĞRIYA YÖNELİK BİLGİ, TUTUM VE UYGULAMALARINA ETKİSİ

THE EFFECT OF EVIDENCE-BASED PAIN ASSESSMENT PROTOCOL IN PEDIATRIC EMERGENCY DEPARTMENT ON NURSES' KNOWLEDGE, ATTITUDES, AND PRACTICES TOWARDS PAIN

İsmail Çetintaş¹, Remziye Semerci², Melahat Akgün Kostak³, Nefise Akın⁴

¹Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Edirne, ²Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, ³Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Edirne, ⁴Trakya Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi Çocuk Acil Servisi, Edirne

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, "Çocuk Acil Servisinde Kanıta Dayalı Ağrı Değerlendirme Protokolü" kullanımının hemşirelerin ağrıya yönelik bilgi, tutum ve uygulamalarına etkisini belirlemek amacıyla yürütüldü.

Yöntem: Öntest-sontest yarı deneysel çalışma 11 hemşire ile yapıldı. Hemşirelere protokol uygulanmadan önce bir ay boyunca, hemşirelerin 337 ağrı kayıtları değerlendirildi, ardından hemşirelere "Çocuk Acil Servisinde Kanıta Dayalı Ağrı Değerlendirme Protokolü" eğitimi verildi. Eğitimden sonra protokolün hemşirelerin klinik uygulamalarına etkisini değerlendirmek için hemşirelerin 315 ağrı kayıtları bir ay boyunca tekrar değerlendirildi.

Bulgular: Hemşirelerin yaşı 28.91±6.38 idi, hemşirelerin %81.8'i kadındı. Hemşirelerin Pediatrik Ağrı Bilgi ve Tutum Ölçeği puan ortalamaları arasında eğitim öncesi ve eğitim sonrası anlamlı fark bulunmadı (p>0.05). Ağrı değerlendirme araçlarının türü açısından eğitim öncesi ve sonrası dönemler arasında anlamlı farklılık bulundu (p<0,001). Uygulanan farmakolojik ve farmakolojik olmayan müdahalelerin sıklığı eğitim öncesi döneme göre eğitim sonrası dönemde arttı (p<0,001). Hemşirelerin ağrı tanımlama ve ağrıyı yeniden değerlendirme sıklığının eğitim öncesi döneme göre eğitim sonrası dönemde arttığı bulundu (p<0,001).

Sonuç: Hemşirelerin pediatrik ağrıya yönelik bilgi ve tutumlarında eğitim öncesi ve sonrasında değişiklik olmadı. Acil serviste protokol uygulandıktan sonra hemşirelerin ağrı tipini tanımlama ve ağrıyı yeniden değerlendirme, ağrıya yönelik farmakolojik ve non-farmakolojik girişim türlerini kullanma oranlarının arttığı belirlendi. Hemşirelerin ağrı için uyguladıkları non-farmakolojik müdahaleler arasında eğitim sonrası dönemde "terapötik iletişim" ve "yürüme" yöntemi daha sık kullanıldı.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, hemşireler, pediatrik acil servis, kanıta dayalı uygulama protokolü

ABSTRACT

Purpose: This study aimed to determine the effect of the “Evidence-Based Pain Assessment Protocol in Pediatric Emergency Department” on nurses’ knowledge, attitudes, and practices towards pain.

Method: Pretest-posttest quasi-experimental study was conducted with 11 nurses. Before protocol was applied to nurses, 337 nurses’ records were assessed for one month, then nurses were educated in Evidence-Based Pain Assessment Protocol in Pediatric Emergency Department. After the education 315 nurses’ records were assessed for one month to evaluate the protocol’s effect on nurses’ clinical practice.

Results: The age of the nurses was 28.91 ± 6.38 , 81.8% of nurses were female. There was no significant difference between the mean score of nurses’ Pediatric Pain Knowledge and Attitude Scale scores according to the pre and post-education ($p > 0.05$). It was found a significant difference in type of pain assessment tools between the pre and post-education periods ($p < 0.001$). The frequency of implemented pharmacological and non-pharmacological interventions increased in the post-education period compared to the pre-education ($p < 0.001$). It was found that the frequency of nurses describing pain and reassessment pain increased in the post-education period compared to the pre-education ($p < 0.001$).

Conclusions: The nurses’ Pediatric Pain Knowledge and Attitude Scale score was not changed before and after the training. It was determined that the frequency of nurses to reassessment pain, using type of non-pharmacological interventions and rate of describing pain were increased after the protocol was applied in emergency department. Therapeutic communication and walking method were used more frequently in the post-training period among the non-pharmacological interventions applied by nurses for pain.

Keywords: Pain, nurses, pediatric emergency department, evidence-based practice protocol

S.237

ÇOCUKLARIN İLAÇ UYGULAMALARINDA KULLANILAN TOZ FLAKON ŞEKLİNDEKİ ANTİBİYOTİKLERİN KURU TOZ HACİMLERİNİN İN VİTRO ANALİZİ

IN VITRO ANALYSIS OF DRY POWDER VOLUMES OF POWDER VIAL ANTIBIOTICS USED IN PEDIATRIC MEDICATION APPLICATIONS

Vildan Kaya¹, Hamide Coşkun Erçelik², Dilek Yıldız³

¹Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Isparta, ²Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Isparta, ³Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Ankara

ÖZET

Giriş: Çocuk yaş grubunda ilaç hatalarının önlenmesi için ilaç doz hesaplamalarının dikkatli yapılması gerekmektedir. Çocuk hastalarda en sık kullanılan ilaçlar, toz flakon şeklindeki antibiyotiklerdir. Pediatrik dozların hazırlanması sürecinde antibiyotiklerin kuru toz hacim farklarının göz ardı edilmesi ilaç hatası riskini artırmaktadır.

Amaç: Çocukların ilaç uygulamalarında kullanılan toz flakon şeklindeki antibiyotiklerin kuru toz hacimlerinin in vitro analiz yöntemiyle incelenmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Bu deneysel çalışma, Kasım 2021-Ocak 2022 tarihlerinde in vitro analiz yöntemi kullanılarak laboratuvar ortamında gerçekleştirilmiştir. Çalışmada çocuk hemşireliğinde sık kullanılan 12 antibiyotüğün kuru toz hacim farkı hesaplanmıştır. Bu amaçla iki araştırmacı aynı anda birbirinden bağımsız olarak; her ilacı ikişer defa hazırlamış, toplamda her ilaç için dört ölçüm yapılmıştır. Elde edilen hacim farklarının ortalaması alınarak her ilacın kuru toz hacmi hesaplanmıştır. Ölçümler arasındaki gözlemci-içi ve gözlemciler-arası uyum analizleri Intraclass Correlation Coefficient (ICC) ile değerlendirilmiştir. Ayrıca, ölçümler arasındaki farkların anlamlılığı da eşleştirilmiş t-testi ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma STROBE kontrol listesi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çocukların ilaç uygulamalarında kullanılan toz flakon şeklindeki antibiyotiklerin neredeyse tamamına yakını (%95) değişen miktarlarda kuru toz hacmine sahiptir. Kuru toz hacminin etkisiyle elde edilen toplam miktarın ilacı sulandırmak için kullanılan sıvıdan fazla olduğu ve ilaç konsantrasyonunun azaldığı belirlenmiştir. Sulandırılan ilacın miligram hacmi arttıkça kuru toz hacmi de artmaktadır. Çocuk ilaç uygulamalarında, istem edilen doz ne kadar küçük olursa olsun, doğru ilaç dozunun uygulanması için kuru toz hacmi dikkate alınmalıdır.

Sonuç: Çocuk yaş grubu ilaç doz hesaplamalarında, kuru toz hacminin dikkate alınması ilaç hatalarının önlenmesinde oldukça önemlidir. Kuru toz hacminin dikkate alınmaması, doz hesaplamalarında hastaya eksik doz ilaç verilmesine neden olacağı için ilaç hataları arasında yer almalıdır. Hemşirelik öğrencilerine ve klinik hemşirelerine toz hacmi bilgisini ve farkındalığını artıracak eğitimlerin verilmesi yararlı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Antibiyotik, ilaç doz hesaplama, kuru toz, kuru toz volüm, ilaç hatası, pediatri hemşireliği

ABSTRACT

Background: Medication dosages should be calculated carefully to prevent medication errors in the pediatric age group. The most used drugs in pediatric patients are antibiotics in the form of powder vials. Ignoring the dry powder volume differences of antibiotics while preparing pediatric dosages increases the risk of medication errors.

Objectives: The study was conducted to examine the dry powder volumes of antibiotics in the form of powder vials used in pediatric medications with in vitro analysis method.

Design/Setting/Method: This experimental study was carried out in the laboratory using the in vitro analysis method between November 2021 and January 2022. In the study, the dry powder volume difference of 12 antibiotics frequently used in pediatric nursing was calculated. For this purpose, two researchers prepared each drug twice at the same time independently, and each drug was measured four times. The dry powder volume of each drug was calculated by averaging the volume differences. Intra-observer and inter-observer agreement analyses between measurements were evaluated with the Intraclass Correlation Coefficient (ICC). The significance of the differences between the measurements was performed with the paired t-test.

Results: Almost all the antibiotics in powder vials (95%) used in pediatric medications have varying amounts of dry powder volume. It was determined that the total amount obtained by calculating the dry powder volume was more than the liquid used to dissolve the drug, resulting in a decrease in drug concentration. As the milligram volume of the dissolved drug increases, the dry powder volume increases. In pediatric drug administration, the volume of dry powder should be taken into account to administer the correct drug dosage, no matter how small the prescribed dosage is.

Conclusion: It is pivotal to consider the dry powder volume in pediatric drug dosage calculations to prevent medication errors. Ignoring the dry powder volume should be regarded as a medication error, as it will lead to the administration of an under dosage to the patient in dosage calculations. It would be beneficial to provide nursing students and clinical nurses with training to increase powder volume knowledge and awareness.

Keywords: Antibiotics; drug dosage calculation; dry powder; dry powder volume; medication errors; pediatric nursing.

S.238

YÜKSEK AKIŞLI NAZAL KANÜL İLE OKSİJEN TEDAVİSİNE YÖNELİK VERİLEN EĞİTİMİN ÇOCUK HEMŞİRELERİNİN BİLGİ DÜZEYİNE ETKİSİ; RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

THE EFFECT OF EDUCATION ON NURSES' KNOWLEDGE ABOUT HIGH-FLOW NASAL CANNULA OXYGEN THERAPY; RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL

Aslı Alaca¹, Hatice Yıldırım Sarı², Medine Yılmaz³

¹İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir, ²İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir, ³İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı yüksek akışlı nazal kanül ile oksijen tedavisi uygulamasına yönelik verilecek eğitimin hemşirelerin bilgi düzeyleri üzerindeki etkisini incelemektir.

Yöntem: Bu çalışma Aralık 2021 - Mayıs 2022 tarihleri arasında bir kamu hastanesinin çocuk kliniklerinde çalışan 70 hemşire katılımıyla yapılan deney grubu (n=35), kontrol grubu (n=35) olan randomize kontrollü bir çalışmadır. Çalışma da deney ve kontrol grubunda yer alacak hemşireleri belirlemek için iki aşamalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Hemşireler meslek yıllarına göre tabakalandırıldıktan sonra basit rastgele örnekleme yöntemiyle deney ve kontrol gruplarına atama yapılmıştır. İki grup arasında etkileşim olmaması için önce kontrol grubundaki hemşirelere ön test ve son test uygulanmıştır. Deney grubuna eğitim öncesi ön test, eğitimden bir ay sonra son test uygulanmıştır. Deney ve kontrol gruplarında yer alan hemşirelerin bilgi düzeyi YANKOT Bilgi Formu ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmada deney ve kontrol grubunda yer alan hemşirelerin yaş ortalamaları benzer bulunmuştur. Deney ve kontrol grubunda yer alan hemşirelerin tanıtıcı özellikleri (cinsiyet, çalıştığı klinik, meslekteki çalışma yılı, eğitim durumu) post test puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (p>0,05). Deney ve kontrol gruplarında yer alan hemşirelerin gruplararası ön test puan ortancaları arasında fark yok iken, (U: 389,000 p: ,137) gruplararası son test puan ortancaları arasında fark vardır (U: 11,000 p: ,000). Grup içi yapılan analizde deney grubuna verilen eğitim ile son test bilgi puanlarının arttığı görülmüştür (Z: -4,806 p:0,000).

Sonuç: Çalışmada kontrol grubunda yer alan hemşirelerin ön test son test puan ortancaları arasında fark yok iken deney grubunda yer alan hemşirelerin eğitim sonrası ön test son test puan ortancaları arasında fark olduğu ve verilen eğitim ile bilgi düzeylerinin arttığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yüksek akımlı nazal kanül oksijen tedavisi, eğitim, bilgi düzeyi

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to examine the effect of training on oxygen therapy with high-flow nasal cannula on the knowledge level of nurses.

Method: This is a randomized controlled study with the experimental group (n=35) and the control group (n=35) with the participation of 70 nurses working in the pediatric clinics of a public hospital between December 2021 and May 2022. In the study, two-stage sampling method was used to determine the nurses who will be in the experimental and control groups. After the nurses were stratified according to their professional years, they were assigned to the experimental and control groups by simple random sampling method. In order to avoid interaction between the two groups, the nurses in the control group were first administered pre-test and post-test. The pre-test before the training and the post-test one month after the training were applied to the experimental group. The knowledge level of the nurses in the experimental and control groups was evaluated with the HFNC Information Form.

Results: In the study, the mean age of the nurses in the experimental and control groups was found to be similar. There was no statistically significant difference between the post-test scores of the nurses in the experimental and control groups according to their descriptive characteristics (gender, clinic they work in, years of working in the profession, educational status) ($p > 0.05$). While there is no difference between the pre-test mean scores of the nurses in the experimental and control groups (U: 389,000 p: 137), there is a difference between the post-test mean scores between the groups (U: 11,000 p: 0.000). In the analysis made within the group, it was seen that the post-test knowledge scores increased with the training given to the experimental group (Z: -4.806 p: 0.000).

Conclusion: In the study, no difference was found between the pre-test and post-test median scores of the nurses in the control group. It was determined that there was a difference between the pre-test and post-test median scores of the nurses in the experimental group after the training, and their knowledge levels increased with the training provided.

Keywords: High flow nasal cannula, education, knowledge level

S.239

OKUL YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN SÜREKLİ KAYGI DURUMU İLE KAN ALMA SIRASINDA OLUŞAN AĞRI DÜZEYİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

THE RELATIONSHIP BETWEEN TRAIT ANXIETY AND PAIN LEVEL OF SCHOOL AGE CHILDREN DURING VENIPUNCTURE

Eda Orhan¹, Duygu Gözen²

¹Koc University Hospital, Istanbul, Turkey, ²Pediatric Nursing Department, Istanbul University-Cerrahpasa Florence Nightingale Faculty of Nursing, Istanbul, Turkey

ÖZET

Amaç: Araştırma ayaktan kan aldirmaya gelen 7-12 yaş grubu çocukların sürekli anksiyete durumları ile ağrı düzeyleri arasındaki ilişkiyi değerlendirmek amacıyla tanımlayıcı ve ilişki arayıcı bir tasarım olarak gerçekleştirildi.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın evrenini Aralık 2021-Ocak 2022 tarihleri arasında Koç Üniversitesi Hastanesi Pediatri Polikliniği aşı odasına gelen çocuklar oluşturdu. Araştırmanın örneklemini, örneklem seçim kriterlerine uyan 51 çocuk oluşturdu. Veriler Çocuk ve Aile Bilgi Formu, Çocuklar İçin Durumluk- Süreklilik Kaygı Envanteri (ÇDSKE), Yüz İfadeleri Ağrı Ölçeği-Revize/Faces Pain Scale-Revised (FPS-R) aracılığı ile toplandı. Çocukların kan alma işlemi öncesi süreklilik anksiyete puanları değerlendirildi. Kan alma işlemi ve sonrası ağrı puanları çocuk tarafından değerlendirilerek kayıt altına alındı.

Bulgular: Araştırmaya katılan çocukların yaş aralığı 7 -12 olup, yaş ortalaması 9,94 ($\pm 1,38$) idi. Çocukların % 41,18' i erkek, % 58,82' si kız olarak belirlenmiştir. Çocukların ağrı puanları kan alma öncesi ve sonrasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermiştir ($p < 0,01$). İşlem sonrası ortalama ağrı puanı ($3,96 \pm 2,10$), işlem öncesi ortalama ağrı puanından (0 ± 0) daha yüksek olduğu belirlendi. Çocukların süreklilik anksiyete düzeyi puanı ortalamaları ile kan alma işlemi sonrası ağrı puanı arasında istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulundu ($p < 0,05$; $r = 0,314$). Çocukların süreklilik anksiyete puanı ortalamasının ve ağrı puanı ortalamasının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($p > 0,05$).

Sonuç: Ayaktan kan aldirmaya gelen çocukların süreklilik anksiyete durumu ile kan alma işlemi sonrası ağrı puanı arasında pozitif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır. Sağlık kurumlarının çocuk ile ilgili alanlarında çalışan sağlık profesyonellerinin çocukların anksiyete durumunu göz önünde bulundurarak ağırlı uygulamalarda bilişsel-davranışçı yöntemlerden faydalanmaları önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, pediatri hemşireliği, sürekli kaygı

ABSTRACT

Purpose: The research was conducted with a descriptive and correlational design in order to determine the relationship between the trait anxiety and pain level of 7-12 year- old children during venipuncture.

Materials and Methods: The population of the study was composed of children coming vaccination room of Koc University Hospital

pediatric outpatient clinic December 2021 and January 2022. The sample of the study consisted of 51 children meeting sample selection criteria. The data were collected using the Child and Parent Information Form, The State-Trait Anxiety Inventory for Children, and Faces Pain Scale-Revised (FPS-R). Trait anxiety scores of the children were evaluated before venipuncture. Pain level was rated by the child before and after the venipuncture.

Results: It was determined the age range of the children in the study was between 7-12, and the mean age was 9.94 (\pm 1.38). In the study, % 41.18 of the children were boys and % 58.82 were girls. Children's pain scores before and after venipuncture showed a statistically significant difference ($p < 0.01$). It was determined that the mean post-procedural pain score (3.96 ± 2.10) was higher than the mean pre-procedural pain score (0 ± 0). It was determined that there was a statistically positive and significant relationship between the children's trait anxiety level mean scores and post-venipuncture pain mean scores ($p < 0,05$; $r=0,314$). It was found that the children's trait anxiety mean score and pain score mean did not show a statistically significant difference according to gender ($p > 0.05$).

Conclusions: It was determined that there was a statistically positive and significant relationship between the children's trait anxiety level mean scores and post-venipuncture pain mean scores. Health professionals working in the child-related fields should consider the anxiety status of children during painful interventional practices and benefit from cognitive-behavioral methods.

Keywords: Pain, pediatric nursing, trait anxiety

S.240

OKUL ÇAĞI ÇOCUKLARDA (7-12 YAŞ) KAN ÖRNEĞİ ALMA İŞLEMİ ÖNCESİNDE KURU SICAK VE KURU SOĞUK UYGULAMANIN AĞRI, ANKSİYETE VE KORKU DÜZEYLERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

THE EFFECT OF DRY HOT AND DRY COLD APPLICATION ON PAIN, ANXIETY AND FEAR LEVELS BEFORE BLOOD SAMPLE COLLECTION IN SCHOOL AGE CHILDREN (7-12 YEARS): A RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Merve Çil¹, Berna Eren Fidancı²

¹Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara,

²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Ankara

ÖZET

Amaç: Araştırma, okul çağı çocuklarında (7-12 yaş) kan örneği alma işleminden önce uygulanan kuru sıcak ve kuru soğuk uygulamanın ağrı, anksiyete ve korku düzeylerine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma paralel gruplu randomize kontrollü deneysel tasarımda Haziran 2021-Aralık 2021 tarihleri arasında, bir üniversite hastanesinin Kan Alma Polikliniği'ne başvuran okul çağı (7-12 yaş) 117 çocuk ile gerçekleştirilmiş olup gerekli etik kurul onayı, katılımcı onayı ve kurum izinleri alınmıştır. Çocuklar basit rastgele randomizasyon ile kuru sıcak uygulama ($n=38$), kuru soğuk uygulama ($n=39$) ve kontrol grubuna ($n=40$) atanmıştır. Veriler Çocuk-Aile Tanıtıcı Bilgi Formu, Wong Baker Yüzler Ağrı Değerlendirme Ölçeği (WB-YADÖ), Çocuk Korku Anksiyete Ölçeği (ÇKAÖ) ve Tıbbi İşlemler Korku Ölçeği (TIKÖ) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Kruskal Wallis H testi, Dunn testi, Yates düzeltmesi ve Pearson Ki Kare test istatistiklerinden faydalanılmıştır. $p < 0,05$ düzeyi istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırmada kan örneği alma işlemi öncesinde kuru sıcak uygulama ve kuru soğuk uygulama yapılan çocukların daha az ağrı yaşadıkları bulunmuştur ($p < 0,05$). Kuru sıcak uygulama grubunda bulunan çocukların anksiyetelerinin kontrol grubuna göre daha düşük düzeyde olduğu bulunmuştur ($p < 0,05$). Gruplara göre çocuk TIKÖ İşlemsel Korku alt boyutu puan ortanca değerlerine (kuru sıcak uygulama grubunda 12, kuru soğuk uygulama grubunda 13, kontrol grubunda 12,5) göre, işlemsel korkunun kuru sıcak uygulama grubunda daha düşük olduğu bulunmuştur.

Sonuçlar: Sonuç olarak araştırmada kullanılan iki farklı non-farmakolojik fiziksel yöntem, kan örneği alma sırasında ağrıyı azaltmıştır. Kuru sıcak uygulama kan örneği alma işlemi sırasında anksiyeteyi azaltmıştır. Kan örneği alma işlemi sırasında ağrı yönetiminde non-farmakolojik fiziksel yöntemlerin kullanılması önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Çocuk Hemşiresi, Kan Alma, Kuru Sıcak, Kuru Soğuk.

ABSTRACT

AIM: The research was carried out to determine the effects of dry heat and dry cold application applied before blood sampling in school age children (7-12 years old) on pain, anxiety and fear levels.

Method: The study was conducted in a parallel group randomized controlled experimental design with 117 school-age children (7-12 years old) who applied to the Blood Collection Polyclinic of a University Hospital between June 2021 and December 2021, and the necessary ethics committee approval, participant approval and institutional permissions were obtained. Children were assigned to dry heat application ($n=38$), dry cold application ($n=39$) and control group ($n=40$) by simple randomization. Data were collected using the Child-Family Descriptive Information Form, Wong Baker Faces Pain Rating Scale, Child Fear Anxiety Scale and Medical Procedures Fear Inventory. In the analysis of the data, descriptive statistics, Kruskal Wallis H test, Dunn test, Yates correction and Pearson Chi-

Square test statistics were used. A $p < 0,05$ level was considered statistically significant.

Results: In the study, it was found that the children who were treated with dry heat and dry cold before blood sampling had less pain ($p < 0,05$). It was found that the anxiety of the children in the dry heat treatment group was lower than the control group ($p < 0,05$). According to the children's Medical Procedure Fear Scale Operational Fear sub-dimension score median scores (12 in the dry hot application group, 13 in the dry cold application group, 12,5 in the control group), procedural fear was found to be lower in the dry hot application group.

Conclusions: As a result, two different non-pharmacological physical methods used in the study reduced pain during blood sampling. Dry heat application reduced anxiety during blood sampling. It is important to use non-pharmacological physical methods in pain management during blood sampling.

Keywords: Children, pediatric nurse, blood sampling, dry heat, dry cold.

S.241

HEMŞİRE/EBELERİN ÇOCUKLARDA AĞRI YÖNETİMİNE İLİŞKİN BİLGİ VE UYGULAMALARI

KNOWLEDGE AND PRACTICES OF NURSES / MIDWIVES' ABOUT PAIN MANAGEMENT IN CHILDREN

Necla Kasımoğlu¹, Nazan Gürarlan Baş²

¹Erzincan Binali Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzincan, ²Munzur Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Tunceli

ÖZET

Amaç: Araştırmanın amacı, hemşire/ebelerin 0-6 yaş grubu çocukların ağrı yönetimine ilişkin bilgi ve uygulamalarını değerlendirmektir.

Yöntem: Araştırma, Mayıs-Temmuz 2021 tarihleri arasında, bir ilin aile sağlığı merkezlerinde çalışan 67 hemşire/ebe ile yürütüldü. Veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan "Çocuklarda Ağrı Yönetimine İlişkin Uygulamaları Değerlendirme Formu" ile google formlar aracılığıyla online toplandı. Elde edilen veriler bilgisayar destekli programda sayı ve yüzdelik ile analiz edildi.

Bulgular: Hemşire/ebelerin %49.3'ü ağrıyı vital bulgu olarak değerlendirdiğini, %34.3'ü ağrı yönetiminde kendini yeterli bulduğunu, %79.1'i de ağrı konusunda eğitim gereksinimi olduğunu ifade etti. Hemşirelerin %86.6'sı çocuğun ağrısına davranışa bakarak, %58.2'si ise çocuğun sözel ifadesine göre karar verdiğini bildirdi. Hemşirelere/ebelerin tamamına yakını ağrı yönetiminde nonfarmakolojik yöntemlerin etkili olduğunu bildirdi. Hemşire/ebelerin yarısından fazlası 0-6 yaş grubu çocuklarda ağrı yönetiminde dikkati başka yöne çekmeyi ilk sırada kullandıklarını ifade etti.

Sonuç: Hemşire/ebelerin 0-6 yaş grubu çocukların ağrı yönetimine ilişkin bilgi gereksinimleri olduğu görüldü. Yine hemşirelerin ağrı yönetiminde nonfarmakolojik yöntemlerden dikkati başka yöne çekmeyi ilk sırada kullandıkları görüldü.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, ağrı yönetimi, çocuk, ebe, hemşire

ABSTRACT

Aim: The aim of the study is to evaluate the knowledge and practices of nurses/midwives' about pain management of children aged 0-6 years.

Method: This descriptive study was conducted with 67 nurses/midwives working in family health centers of a province between May-July 2021. The data were collected with "Pain Management Applications in Children Evaluation Form" which created by the researchers, via online google forms. The obtained data were analyzed on the computer aided program with numbers and percentages.

Results: 49.3% of the nurses/midwives stated that they considered pain as a vital sign, 34.3% them stated that they found themselves competent in pain management, and 79.1% stated that they needed training on pain. 86.6% of the nurses reported that they decided on the child's pain based on behavior, and 58.2% decided on the child's verbal expression. Almost all of the nurses/midwives reported that non-pharmacological methods were effective in pain management. More than half of the nurses/midwives stated that they used distraction method in the first place in the management of pain of children aged 0-6.

Conclusion: It was observed that nurses/midwives need information about pain management in children aged 0-6 years. Again, it was seen that nurses used distraction method in the first place in pain management from non-pharmacological methods.

Keywords: Pain, pain management, child, midwife, nurse.

S.242

ÇOCUKLARDA KATETER UYGULAMALARINA BAĞLI ENFEKSİYONLARIN ÖNLENMESİNDE %5 NAHCO3, %2 Klorheksidin Glukonat ve %70 Alkolün Etkilerinin Karşılaştırılması

COMPARISON OF THE PREVENTION OF CATHETER APPLICATION-RELATED INFECTIONS IN CHILDREN WITH 5% NAHCO3, 2% CHLORHEXIDINE GLUCONATE, AND 70% ALCOHOL

Ayşegül Şimşek¹, Suzan Yıldız², Hilmi Apak³

¹İstinye Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, İstanbul, ²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, ³İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Çocuk Hematoloji-Onkoloji, İstanbul

ÖZET

Amaç: Çocuklarda kateter uygulamalarına bağlı enfeksiyonların önlenmesinde %5 NaHCO₃, %2 Klorheksidin Glukonat ve %70 Alkolün etkilerinin karşılaştırılması amacıyla tek kör, randomize kontrollü deneysel bir çalışma olarak gerçekleştirildi.

Yöntem: Örneklemi bir üniversite hastanesinin çocuk kliniklerinde Ağustos 2018-Ocak 2019 tarihleri arasında yatan hastalar arasından dahil etme kriterlerine uyan 62 çocuk [Deney Grubu 1:20 (%5 NaHCO₃'lu su çözeltisi ile cilt antiseptisi); Deney Grubu 2: 21 (%2 KHG solüsyonu ile cilt antiseptisi); Kontrol Grubu:21 (%70 Alkol solüsyonu ile cilt antiseptisi)] oluşturdu. Etik kurul, kurum ve çocukların yasal temsilcilerinden izinler alındı. Veriler; veri toplama ve günlük olgu rapor formu, cilt antiseptiği hazırlama araçları, PVK protokolleri ve araçları, pamuk aplikatör ve monitör ile toplandı. Önce solüsyonların in-vitro analizi yapıldı. Sonra solüsyonlar uygulanarak periferik venöz kateter takıldı. Yaşam bulguları, lokal ve sistemik enfeksiyon bulguları 12. ve 24. saatte kaydedildi. 1. ve 24. saatte kateter giriş yeri sürüntü örneği alındı. Veriler SPSS 22 ile değerlendirildi. Anlamlılık p<,05 olarak belirlendi

Bulgular: İn-vitro analizde %5 NaHCO₃'lı distile su çözeltisinin %70 Alkol'e göre daha etkili olduğu bulundu. Deney Grubu 1'de kateterizasyon sonrası lokal ve sistemik enfeksiyon gözlenmedi, yaşam bulguları normal sınırlarda idi (p<,05). Deney Grubu 2'de sistemik enfeksiyon belirtisi gözlenmedi. Çocukların %8,1'inde kateter giriş yerinde üreme saptandı. En fazla Staphylococcus hominis üredi.

Sonuçlar: Çocuklarda intravenöz kateterizasyonda cilt antiseptisi olarak ilk kez kullanılan %5 NaHCO₃'lı distile su çözeltisinin etkili bir antiseptik olduğu, alerjik reaksiyona neden olmadığı ve güvenilir olarak kullanılabileceği sonucuna varıldı.

Anahtar Kelimeler: Antiseptik, intravenöz kateterizasyon, kateter ilişkili enfeksiyon, klorheksidin glukonat, sodyum bikarbonat

ABSTRACT

Aim: A single-blind, randomized, controlled experimental study was conducted to compare the effects of 5% NaHCO₃, 2% Chlorhexidine Gluconate, and 70% alcohol in the prevention of infections due to catheter applications in children.

Method: The sample consisted of 62 children [Experimental Group 1:20 (skin antiseptis with 5% NaHCO₃ water solution); Experimental Group 2: 21 (skin antiseptis with 2% KHG solution); Control Group: 21 (Skin antiseptis with 70% Alcohol solution)] who met the inclusion criteria from among the patients hospitalized in the pediatric clinics of a university hospital between August 2018 and January 2019. The institution, the ethics committee, and the children's primary caregivers all approved their consent. Data was gathered, including cotton applicator and monitor, skin antiseptic preparation equipment, protocols and equipment, and data collection and daily case report forms. First, the solutions underwent in-vitro analysis. Then, solutions were applied, and a peripheral venous catheter was inserted. At 12 and 24 hours, vital signs, and local, and systemic symptoms of infection were observed. A swab sample of the catheter insertion site was taken at the 1st and 24th hours. With SPSS 22, data were evaluated. Significance was determined as p<.05

Results: In-vitro analysis proves that distilled water soluted with 5% NaHCO₃ was more effective than 70% alcohol. After catheterization, no local or systemic infection was seen in Experimental Group 1, and vital signs were within normal limits (p<.05). Experimental Group 2 showed no signs of a systemic infection. Growth was detected at the catheter insertion site in 8.1% of the children. The most common organism was Staphylococcus hominis.

Conclusion: The 5% NaHCO₃ distilled water solution, which was used for the first time as a skin antiseptic during intravenous catheterization in children, was found to be an efficient antiseptic, does not cause allergic reactions, and can be used safely.

Keywords: Antiseptic, intravenous catheterization, catheter-associated infection, chlorhexidine gluconate, sodium bicarbonate

S.243

DİJİTAL OKURYAZARLIK VE SİBERKONDRİNİN EBEVEYNLERİN ÇOCUKLUK ÇAĞI AŞILARINA YÖNELİK TUTUMLARIYLA İLİŞKİSİ

THE RELATION BETWEEN DIGITAL LITERACY, CYBERCHONDRIA, AND PARENTS' ATTITUDES TO CHILDHOOD VACCINES

Fadime Üstüner Top¹, Celalettin Çevik², Nebahat Bora Güneş³

¹Giresun Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Giresun, ²Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Balıkesir, ³Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

ÖZET

Amaç: Aşı toplum sağlığının korunmasına, doğuştan beklenen yaşam süresinin artışına katkıda bulunan en önemli bulgulardan birisidir. Fakat aşı tereddütü/reddi Türkiye'de son yıllarda artan önemli bir halk sağlığı sorunudur. Bu çalışmanın amacı dijital okuryazarlık, siberkondri ile ebeveynlerin çocukluk çağı aşılarına yönelik tereddütleri arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Yöntem: Çalışma kesitsel tiptedir. Araştırmanın evrenini, internet ortamından gönderilen ankete erişim sağlayan, çalışmaya katılmaya gönüllü, 3-5 yaş grubu çocuğu olan ebeveynler oluşturmaktadır. Çalışmada kolaylı örneklem yöntemiyle 582 kişiye ulaşılmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkeni ebeveynlerin çocukluk çağı aşılarına yönelik tutumu, bağımsız değişkenleri ise sosyodemografik özellikler, dijital okuryazarlık ve siberkondriyadır. Araştırmanın yapılabilmesi için etik kurul onayı alınmıştır. Verilerin işlenmesi ve değerlendirilmesi bilgisayar ortamında yapılmış olup, $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan ebeveynlerin yaş ortalaması 34.49 ± 6.12 , çocukların yaş ortalaması 3.86 ± 0.82 'dir. Ebeveynlerin %9.1'inin çocuklarının aşılarını tam olarak yaptırmadığı, bunların ise %28.3'ünün sosyal medyadaki aşı karşıtı haberlerden etkilendiği, %24.5'inin ise aşının güvenilir olmadığını düşündüğü için çocuklarının aşılarını tam olarak yaptırmadığı belirlenmiştir. Araştırmada Ebeveynlerin Çocukluk Çağı Aşılarına Yönelik Tereddütleri Ölçeği toplam puan ortalaması 44.89 ± 14.99 olup, ebeveynlerin %31.3'ünün çocukluk çağı aşılarına yönelik tereddütü saptanmıştır. Ebeveynlerin çocukluk çağı aşılarına yönelik tereddütü evli olmayanlarda evli olanlara kıyasla 3.26 kat (%95 GA, 1.56-6.81), lise mezunu olanlarda ilköğretim mezunu olanlara kıyasla 2.77 kat (%95 GA, 1.33-5.74), ailesinde sağlık çalışanı olmayanlarda olanlara kıyasla 4.69 kat (%95 GA, 2.08-10.59), aşılarını eksiksiz yaptırmayanlarda yaptıranlara kıyasla 16.02 kat (%95 GA, 6.61-10.80), aşılar hakkında yeterli bilgi sahibi olmayanlarda olanlara kıyasla 1.81 kat (%95 GA, 1.13-2.88), yüksek olup, siberkondri ciddiyet puanı arttıkça (%95 GA, 1.02-1.09) ve dijital okuryazarlık azaldıkça (%95 GA, 0.34-0.87) tereddüt artmaktadır.

Sonuç: Araştırma bulgularına göre ebeveynlerin üçte birinin çocukluk çağı aşılarına yönelik tereddütü bulunmaktadır. Dijital okuryazarlık aşı tereddütünü negatif, siberkondri ise pozitif yönde etkilemektedir. Ebeveynlerin aşılar konusunda bilinçlendirilmesi, dijital okuryazarlıklarının artırılması, doğru bilgiye erişim yöntemleri hakkında aydınlatılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aşı tereddütü, dijital okuryazarlık, siberkondri şiddeti, çocukluk aşıları

ABSTRACT

Introduction: Vaccination is one of the most important inventions that contributes to protecting public health and increasing life expectancy at birth. However, vaccine hesitancy/rejection is an important public health problem that has increased in recent years in Turkey. The purpose of this study was to examine the relationship between digital literacy, cyberchondria and parents' hesitancy about childhood vaccines.

Method: The present study is a cross-sectional design. The universe of the research consists of parents with children aged 3 to 5 years, who had access to the questionnaire sent online and volunteered to participate in the study. As part of the study, 582 people were contacted with the convenience sampling method. The dependent variable of the study was the attitudes of parents to childhood vaccination, and the independent variables were sociodemographic characteristics, digital literacy and cyberchondria. The processing and evaluation of the data was done in computer environment and it was evaluated at $p < 0.05$ significance level.

Results: In the study, the total mean score of the Parents' attitude to Childhood Vaccines Scale was 44.89 ± 14.99 , and 31.3% of the parents were hesitant about childhood vaccines. Parental hesitancy about childhood vaccinations was 3.26 times (95% CI, 1.56-6.81) for single participants, and 2.77 times (95% CI, 1.33-5.74) for the participants with a high school diploma than primary school graduates, 4.69 times for the participants who did not have a healthcare professional in their family (95% CI, 2.08-10.59), 16.02 times (95% CI, 6.61-10.80) for the participants who did not have a full round of vaccines, and 1.81 times higher (95% CI, 1.13-2.88) than the participants who did not have enough information about vaccines. Hesitancy increased as cyberchondria severity score increased (95% CI, 1.02-1.09) and digital literacy decreased (95% CI, 0.34-0.87).

Conclusion: According to the research findings, one-third of the parents had hesitations about childhood vaccines. Vaccine hesitancy is affected negatively by digital literacy, and positively by cyberchondria. It is recommended to raise awareness of vaccination among parents, increase the digital literacy of parents, and inform them about the methods of accessing correct information.

Keywords: Vaccination hesitancy, digital literacy, cyberchondria severity, childhood vaccines.

S.244

EBEVEYNLERİN ÇOCUKLUK ÇAĞI AŞILARI İLE İLGİLİ TUTUM VE İNANÇLARI

PARENTS' ATTITUDES AND BELIEFS REGARDING CHILDHOOD VACCINES

Sefa Sobcalı¹, Sevda Arslan²

¹Kocaeli Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, Avrupa Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Kocaeli, ²Düzce Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Düzce

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, "Bakım Verici Aşılamaya Tutumları Ölçeği" nin, BVATÖ" (Caregiver Vaccination Attitudes Scale (CVAS)) Türkçe geçerlik ve güvenilirliğini test etmek ve ebeveynlerin çocukluk çağı aşıları ile ilgili tutum ve inançlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Metodolojik ve tanımlayıcı olarak tasarlanan çalışma evrenini, Temmuz 2020-Aralık 2020 tarihleri arasında Düzce Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Merkezinde bulunan tüm Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları bölümlerine herhangi bir sebeple başvuran 12-35 aylık çocukların ebeveynleri oluşturmaktadır. İki bölümden oluşan çalışmanın örneklemini; ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik aşamasında 220, ebeveynlerin çocukluk çağı aşılamaya tutumlarını belirleme aşamasında ise 130 ebeveyni kapsamaktadır. Veriler, "Tanıtıcı Bilgi Formu-Araştırma Soruları" ile "Bakım Verici Aşılamaya Tutumları Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Veriler, IBM SPSS Statistics 23 ve IBM SPSS AMOS 23 programına aktarılarak açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi, test-tekrar test yöntemi, tanımlayıcı istatistikler, Kolmogorov-Smirnov, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testi kullanılarak değerlendirilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliliğinde; Kaiser-Meyer-Olkin değerinin 0,951 ve ölçeğin faktör analizi için uygunluğunu gösteren Barlett's Testinin anlamlı olduğu bulunmuştur ($p < 0,001$). Ölçeğin 13 madde ve tek faktörden oluştuğu belirlenmiştir. Ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi modeline ilişkin uyum indeks değerleri $\chi^2/df=2,368$, GFI=0,908, NFI=0,941, CFI=0,965, RMSEA=0,079, SRMR=0,035 ve Cronbach alfa katsayısı 0,941 olarak saptanmıştır. Geçerlik ve güvenilirliği yapılan çalışmada ise ebeveynlerin sosyo-demografik özelliklerinin, aşı inançlarının ve Covid-19 pandemi sürecinin aşı tutumlarını etkilediği belirlenmiştir ($p < 0,05$).

Sonuç: Yapılan çalışma "Bakım Verici Aşılamaya Tutumları Ölçeği" nin "geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermiş ve ebeveynlerin aşı tutumlarının sosyo-demografik özellikler, aşı inançları ve pandemi süreci gibi değişkenlerden etkilendiğini belirlemiştir. Ebeveynlerin aşı tutumlarını etkileyen diğer faktörlerin belirlenebilmesi için daha geniş bir örneklem ile farklı kültürlerde yeni çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aşılamaya, çocuk, ebeveyn, ölçek geliştirme, tutum

ABSTRACT

Purpose: This study was conducted to test the Turkish validity and reliability of the Caregiver Vaccination Attitudes Scale (CVAS) in Turkish and to determine the attitudes and beliefs of parents about childhood vaccinations.

Method: The study population, which was designed methodologically and descriptively, consists of the parents of 12-35 months old children who applied for any reason to all the Departments of Child Health and Diseases in Düzce University Research and Application Center between July 2020 and December 2020. The sample of the study consists of two parts; The scale includes 220 parents in the validity and reliability phase and 130 parents in the stage of determining the parents' childhood vaccination attitudes. The data were collected using the "Descriptive Information Form-Research Questions" and the "Caregiver Vaccination Attitudes Scale".

Results: The data were transferred to IBM SPSS Statistics 23 and IBM SPSS AMOS 23 program and evaluated using exploratory and confirmatory factor analysis, test-retest method, descriptive statistics, Kolmogorov-Smirnov, Mann Whitney U, and Kruskal Wallis tests. In the construct validity of the scale; The Kaiser-Meyer-Olkin value of 0.951 and the Barlett's Test showing the scale's suitability for factor analysis were found to be significant ($p < 0.001$). It was determined that the scale consisted of 13 items and a single factor. The fit index values for the confirmatory factor analysis model of the scale were determined as $\chi^2/df=2.368$, GFI=0.908, NFI=0.941, CFI=0.965, RMSEA=0.079, SRMR=0.035, and Cronbach's alpha coefficient 0.941. In the study whose validity and reliability were conducted, it was determined that the socio-demographic characteristics of the parents, their vaccination beliefs, and the Covid-19 pandemic process affected their vaccination attitudes ($p < 0.05$).

Conclusion: The study showed that the "Caregiver Vaccination Attitudes Scale" is a valid and reliable measurement tool and determined that parents' vaccination attitudes are affected by variables such as socio-demographic characteristics, vaccination beliefs, and pandemic process. In order to determine other factors affecting parents' vaccination attitudes, it is recommended to conduct new studies with a larger sample in different cultures.

Keywords: Vaccination, child, parent, scale development, attitude

S.245

DOĞUM ÖNCESİ VE DOĞUM SONRASI DÖNEMDE KADINLARA ÇOCUKLUK ÇAĞI AŞILARI HAKKINDA VERİLEN EĞİTİMİN AŞI GÜVENİRLİĞİ ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF EDUCATION GIVEN TO WOMEN ON CHILDHOOD VACCINATIONS ABOUT VACCINE CONFIDENCE IN THE PRENATAL AND POSTNATAL PERIOD

Dilara Keklik¹, Evşen Nazik²

¹Çukurova Üniversitesi, Adana, ²Çukurova Üniversitesi, Adana

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada doğum öncesi dönemdeki kadınlara son trimesterden itibaren, doğum sonrasında bebeklerine 6.ay aşılına kadar çocukluk çağı aşılına hakkında verilen eğitimin aşı güvenirliliği ve aşıların yapılma durumlarına etkisine bakmak için yapılmıştır.

Materyal ve metod: Araştırma, kontrol gruplu yarı deneysel düzende yapılmıştır. Veriler, Kişisel Bilgi Formu ve Aşı güvenirlilik ölçeği ile toplanmıştır. Deney grubuyla doğum öncesinde bir görüşme, doğum sonrasında ise beş görüşme; kontrol grubuyla doğum öncesi ve doğum sonrasında birer görüşme yapılmıştır. Bu çalışmada kontrol grubundaki gebelerden birinin ölü doğum yapması üzerine çalışma 59 katılımcı ile (n=30 deney ve n=29 kontrol) tamamlanmıştır.

Bulgular: Aşı güvenirlilik ölçeği son test toplam puanları deney grubunda 61.16 ± 9.68 , kontrol grubunda ise 60.24 ± 9.58 olarak bulunmuştur. Aşı güvenirlilik ölçeği toplam puanlarında, deney grubu ön test ve son test puanları arasında anlamlı farklılık vardır. Aşının yararları alt boyutunda deney ve kontrol grubunun ön testleri; deney grubunun ön test-son testi ve kontrol grubunun ön test-son testi arasında anlamlı bir farklılık vardır. Ayrıca deney grubunun aşının yararları alt boyutunda aşının koruyucu olduğunu düşünenler ile düşünmeyenler arasında istatistiksel açıdan anlamlılık vardır.

Sonuçlar: Hemşireler aşıların yararları, aşılar hakkında annelerin merak ettikleri ve doğru bilinen yanlışlar hakkında eğitim verdiklerinde çocukluk çağı aşılanma oranlarını arttırıp hastalıkların eradikasyonu sürdürülebilir. Aşılar hakkında verilen eğitimin aşıların yaptırma oranları ve aşı güvenirliliği üzerine olumlu etkisi vardır.

Anahtar Kelimeler: Doğum öncesi dönem, doğum sonrası dönem, çocukluk çağı aşıları, eğitim, aşı güvenirliliği

ABSTRACT

Purpose: This study was conducted to examine the effects of the education given to prenatal women about childhood vaccinations from the last trimester until the 6th month postnatal period on vaccine confidence and vaccination status.

Material and method: The research was conducted in a quasi-experimental design with a control group. Data were collected with Personal Information Form and Vaccine confidence scale. One interview with the experimental group before the birth and five interviews after the birth; Prenatal and postnatal interviews were conducted with the control group. In this study, the study was completed with 59 participants (n=30 experimental and n=29 control) after one of the pregnant women in the control group gave birth to stillbirth.

Results: Vaccine confidence scale post-test total scores were 61.16 ± 9.68 in the experimental group and 60.24 ± 9.58 in the control group. There is a significant difference between the experimental group's pretest and posttest scores in the vaccine reliability scale total scores. Pre-tests of the experimental and control groups in the sub-dimension of the benefits of the vaccine; There is a significant difference between the pretest-posttest of the experimental group and the pretest-posttest of the control group. In addition, in the sub-dimension of the benefits of the vaccine in the experimental group, there is a statistical significance between those who think that the vaccine is protective and those who do not.

Conclusions: When nurses provide education about the benefits of vaccines, what mothers wonder about vaccines, and about known misconceptions, childhood immunization rates can be increased and eradication of diseases can be sustained. Education about vaccines has a positive effect on vaccination rates and vaccine confidence.

Keywords: Prenatal period, postpartum period, childhood vaccination, education, vaccine confidence

S.246

AŞI TEREDDÜDÜ ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE GEÇERLİK GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

VALIDITY AND RELIABILITY OF TURKISH VERSION OF THE VACCINE HESITANCY SCALE

Emine Nurdan Ceyhan¹, Berna Eren Fidancı²

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Ankara, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Ankara

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada Aşı Tereddüdü Ölçeği'nin (The Vaccine Hesitancy Scale-ATÖ) Türkçe geçerlik güvenilirlik çalışmasını yapmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Aşı Tereddüdü Ölçeği'nin Türkçe geçerlik güvenilirliğini test etmek amacıyla metodolojik bir araştırma olarak planlanmış ve uygulanmıştır. Araştırma, Ankara ilinde bulunan Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Polikliniğinde yürütülmüş ve 250 ebeveynin katılımıyla sonuçlanmıştır. Aşı Tereddüt Ölçeği 10 maddeden oluşmaktadır. Geçerliliğinin değerlendirilmesi için; dil, kapsam ve yapı geçerliği analizleri yapılmış ve bulguları ele alınmıştır. Güvenirliğinin değerlendirilmesi amacıyla madde toplam puan korelasyonları incelenmiş, iç tutarlılık Cronbach α katsayısı hesaplanmış ve test-tekrar test yöntemleri kullanılmıştır. Test-tekrar test güvenilirliği için 15 ebeveyn ulaşılmış ve ilk uygulamadan üç hafta sonrasında ikinci uygulama yapılmıştır. Aşı kararsızlığı üzerine çalışan Aşı Uzmanları Stratejik Danışma Grubu (Strategic Advisory Group of Experts-SAGE) tarafından bir aşı tereddüt ölçüsü olan Aşı Tereddüt Ölçeği 2014 yılında geliştirilmiştir. Araştırmaya dahil olma kriterleri; çocuk sağlığı ve hastalıkları polikliniğine gelen ve çalışmaya katılmayı kabul eden ebeveyn olunması olarak belirlenmiştir. Araştırma dışı kalma kriterleri; eksik doldurulmuş formlar, primer ebeveyn olunmaması, yabancı uyruklu olmak, nörolojik bir hastalığa sahip çocuğu olan ebeveyn olmak, çocuğun aşı yaptırmasına engel bir hastalığının olması olarak belirlenmiştir.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 35,6 \pm 8,1 yıldır. Kaiser-Meyer-Olkin testi ve Bartlett's testi sonucu istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır. Toplam varyans açıklanma oranı %65,059 olarak bulunmuş ve iki faktörlü yapı elde edilmiştir. İç güvenilirlik Cronbach alfa değeri iki faktörlü yapıda sırasıyla 0,937 ve 0,391 olarak bulunmuştur ve ATÖ'nün kendi içerisinde iç tutarlılığının mevcut olduğu kabul edilmiştir. Ki-Kare Değeri (CMIN)= 89,26, Serbestlik Derecesi (DF)= 34, Ki-kare/ Serbestlik Derecesi CMIN/DF= 2,625, hata karelerinin ortalamasının karekökü (RMSEA)= 0,081, karşılaştırmalı uyum indeksi (CFI)= 0,964, standartlaştırılmış ortalama hataların karekökü (SRMR)=0,037 ve iyilik uyum indeksi (GFI)= 0,935 olarak elde edilmiştir.

Sonuç: Aşı Tereddüdü Ölçeği'nin Türkçe formunun Türk kültürüne uygun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aşı tereddüdü, çocuk, çocuk hemşiresi, ebeveyn

ABSTRACT

Introduction: In this study, it was aimed to perform the Turkish validity and reliability study of The Vaccine Hesitancy Scale (VHS).

Method: It was planned and applied as a methodological research to test the Turkish validity reliability of The Vaccine Hesitancy Scale. The research was carried out in the Pediatric Health and Diseases Polyclinic of the Health Sciences University Gülhane Training and Research Hospital in Ankara and resulted in the participation of 250 parents. The Vaccine Hesitancy Scale consists of 10 items. To evaluate its validity; language, content and construct validity analyzes were made and the findings were discussed. In order to evaluate its reliability, item-total score correlations were examined, internal consistency Cronbach α coefficient was calculated and test-retest methods were used. For test-retest reliability, 15 parents were reached and the second application was made three weeks after the first application. The Vaccine Hesitation Scale, a vaccine hesitancy measure, was developed in 2014 by the Strategic Advisory Group of Experts-SAGE working on vaccine instability. Inclusion criteria for the research; It was determined as being a parent who came to the child health and diseases polyclinic and agreed to participate in the study. Exclusion criteria; incompletely filled forms, not being a primary parent, being a foreign national, being a parent with a child with a neurological disease, having a disease that prevents the child from being vaccinated.

Results: The mean age of the participants was 35,6 \pm 8,1 years. The results of Kaiser-Meyer-Olkin test and Bartlett's test were statistically significant. The total variance explanation rate was found to be 65,059% and a two-factor structure was obtained. Internal reliability Cronbach's alpha value was found to be 0,937 and 0,391 respectively, in the two-factor structure, and it was accepted that the VHS had internal consistency within itself. CMIN= 89,26, DF= 34, CMIN/DF= 2,625, RMSEA= 0,081, CFI= 0,964, SRMR=0,037 and GFI= 0,935.

Conclusion and Suggestions: It has been determined that the Turkish form of the Vaccine Hesitancy Scale is a valid and reliable measurement tool suitable for Turkish culture.

Keywords: Vaccine hesitation, child, pediatric nurse, parent

S.247**İNFAİL KOLİKLİ BEBEKLERDE TERAPÖTİK DOKUNMANIN KOLİK SEMPTOMLARI ÜZERİNE ETKİSİ:
RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA****THE EFFECT OF THERAPEUTIC TOUCH ON COLIC SYMPTOMS IN INFANTILE COLIC INFANTS: A RANDOMIZED
CONTROLLED STUDY**

Selda Ateş Beşirik¹, Emine Geçkil²

¹Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Burdur, ²Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Konya

ÖZET

Amaç: Bu çalışma infantil kolikli bebeklere uygulanan terapötik dokunmanın bebeklerin infant kolik ölçek puanına, ağlama ve uyku süresine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu çalışma tek kör, ön test-son test, paralel grup, randomize kontrollü deneysel tasarımda yürütülmüştür. Çalışma grubunu Çocuk Hastalıkları polikliniğinde infantil kolik tanısı alan, yaşları 4 ile 12 hafta arasında olan toplam 64 bebek (Girişim n=32 ve Kontrol n=32) oluşturmuştur. Örneklem seçiminde tabakalı randomizasyon yöntemi kullanılmıştır. Girişim grubuna iki hafta boyunca rutin bakıma ilaveten haftada üç gün toplam altı kez terapötik dokunma uygulanmıştır. Kontrol grubu ise rutin bakım almıştır. Veriler Anne-bebek Bilgi Formu, Infant Kolik Ölçeği (İKÖ), Ağlama Süresi Kayıt Formu ve Uyku Süresi Kayıt Formu ile toplanmıştır. Bebekler iki hafta takip edilmiştir. Tüm bebeklere İKÖ ilk karşılaşmada, ilk haftanın ve ikinci haftanın sonunda olmak üzere üç kez doldurulmuştur. Ağlama ve uyku süreleri 14 gün boyunca anneler tarafından kayıt edilmiştir. İstatistiksel anlamlılık düzeyi p<0,05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışmada girişim grubundaki bebeklerin İKÖ toplam puan ortalamasının birinci haftanın sonunda kontrol grubuna göre daha düşük olduğu, gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve etki büyüklüğünün yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir (U=179,0; p<0,001; d=1,348; %95 CI=0,805-1,891). Benzer şekilde ikinci haftanın sonunda da girişim grubundaki bebeklerin İKÖ toplam puan ortalamasının kontrol grubuna göre daha düşük olduğu, gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve etki büyüklüğünün yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır (U=4,5; p<0,001; d=3,252; %95 CI=2,505-3,999). Girişim grubundaki bebeklerin 14 günlük ağlama süresinin ortalamalarının kontrol grubundaki bebeklere göre daha düşük olduğu ve farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur (p<0,001). Girişim grubundaki bebeklerin 14 günlük uyku süresinin ortalamalarının kontrol grubundaki bebeklere göre daha yüksek olduğu ve farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (p<0,001).

Sonuçlar: Sonuç olarak terapötik dokunma uygulamasının infantil kolikli bebeklerde infant kolik ölçek puanı ile ağlama süresinin azalmasında ve uyku süresinin artmasında etkili olduğu bulunmuştur. Kolik semptomlarının azaltılmasındaki yüksek etki gücü nedeniyle terapötik dokunma uygulamasının kolikli bebeklerde kullanılması önerilmiştir. Bu çalışma Clinical Trials veri tabanına kayıtlıdır (NCT04286737).

Anahtar Kelimeler: infantil kolik, terapötik dokunma, ağlama süresi, uyku süresi, hemşire

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to determine the effect of therapeutic touch applied to babies with infantile colic on infant colic scale score, crying and sleep time.

Methods: This study was conducted in a single blind, pre test-post test, parallel group, randomized controlled experimental design. The study group consisted of a total of 64 infants (Intervention n=32 and Control n=32), aged between 4 and 12 weeks, diagnosed with infantile colic in the Pediatrics outpatient clinic. The stratified randomization method was used in sample selection. In addition to routine care for two weeks, the intervention group received a total of six therapeutic touches three days a week. The control group received routine care. The data were collected using the Mother-infant Information Form, the Infant Colic Scale (ICS), the Crying Time Registration Form and the Sleep Time Registration Form. Babies were followed for two weeks. ICS was completed three times for all babies, at the first encounter, at the end of the first week and at the end of the second week. Crying and sleeping times were recorded by the mothers for 14 days. Statistical significance level was accepted as p<0.05.

Results: In the study, it was determined that the mean ICS total score of the babies in the intervention group was lower than the control group at the end of the first week, the difference between the groups was statistically significant and the effect size was high (U=179.0; p<0.001; d=1.348; 95% CI=0.805-1.891). Similarly, at the end of the second week, it was found that the mean ICS total score of the babies in the intervention group was lower than the control group, the difference between the groups was statistically significant and the effect size was high (U=4.5; p<0.001; d=3.252; 95% CI = 2.505-3.999). It was found that the mean 14-day crying time of the babies in the intervention group was lower than the babies in the control group and the difference was statistically significant (p<0.001). It was determined that the mean 14-day sleep time of the babies in the intervention group was higher than the babies in the control group and the difference was statistically significant (p<0.001).

Conclusions: In conclusion, it has been proven that therapeutic touch application is effective in decreasing crying time with infant colic scale score and increasing sleep time in infants with infantile colic. Because of its high potency in reducing colic symptoms, therapeutic touch application has been suggested to be used in infants with colic. This study is registered in the Clinical Trials database (NCT04286737).

Keywords: infantile colic, therapeutic touch, crying time, sleep time, nursing

S.248

İNFAİL KOLİKLİ BEBEKLERİN ANNELERİNE VERİLEN PROBİYOTİK DESTEĞİN BEBEKLERİN AĞLAMA SIKLIKLARINA, MATERNAL BAĞLANMA VE DOĞUM SONRASI YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ: TEK KÖR RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

THE EFFECT OF PROBIOTIC SUPPLEMENT GIVEN TO MOTHERS OF INFANTS WITH INFANTILE COLIC ON CRYING FREQUENCY, MATERNAL ATTACHMENT, AND POSTNATAL QUALITY OF LIFE: A SINGLE-BLIND RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Aysu Yıldız Karaahmet¹, Gülümser Dolgun², Metehan Özen³

¹Haliç Üniversitesi, ²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, ³Acıbadem Üniversitesi

ÖZET

Giriş: Bu çalışma, infantil kolik tanısı alan bebeklere sahip annelerin diyetine eklenen probiyotik (Actilegularius (5 x 108)) maternal bağlanma ve yaşam kalitesi üzerine etkisini değerlendirmek amacıyla tek kör randomize kontrollü bir çalışma olarak yapıldı.

Gereç-Yöntem: Rastgele 31 anne ve bebek iki gruba randomize edildi. Deney grubundaki annelerin beslenmesine 15 ardışık gün boyunca günde 1 kez Actilegularius (5 x 108) probiyotik süşunun yer aldığı probiyotik içeceği eklenirken, kontrol grubuna kurumun rutin politikası uygulandı. Veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan "Veri Toplama Formu", "Maternal Bağlanma Ölçeği" ve "Doğum Sonu Yaşam Kalitesi Ölçeği" ile ve her anneden çalışmanın başlangıcında ve 1 ay sonra olmak üzere 2 kez toplandı. Bebeklerin ağlama sıklığı takibi araştırmacılar tarafından oluşturulan günlük form ile 15 gün boyunca anneler tarafından değerlendirildi. Çalışmanın protokolü ClinicalTrials.gov veri tabanına NCT04374955 numarası ile kaydedildi.

Bulgular: Çalışma bulguları 15 gün boyunca anneleri Actilegularius ile takviye edilen bebeklerin ağlama sıklığı (p = ,000) azaldı. Doğum sonrası yaşam kalitesi puanlarına bakıldığında probiyotik öncesi-sonrası puanların sırasıyla deney grubunda (öncesi 15.93, sonrası: 19.55) ve kontrol grubunda (öncesi:17.04, sonrası: 15.81) olduğu ve deney grubunda iyileşme olurken aralarındaki farkın anlamlı olduğu bulundu. Maternal bağlanma puanlarına bakıldığında probiyotik öncesi-sonrası puanların sırasıyla deney grubunda (öncesi:68,00, sonrası: 84,00) ve kontrol grubunda (öncesi:71,00, sonrası:66,00) olduğu ve deney grubunda iyileşme olurken aralarındaki farkın anlamlı olduğu saptandı.

Sonuç ve öneriler: Çalışma sonucu maternal diyete 15 gün boyunca eklenen probiyotik ile tedavi edilen bebeklerde; ağlama sıklığında azalma, maternal bağlanma ve doğum sonu yaşam kalitesi puanlarında artma görüldü. Ancak, bu sonuçları doğrulamak için daha büyük örneklemli çift kör, plasebo kontrollü çalışmalar gereklidir.

Anahtar Kelimeler: İnfantil kolik, ağlama, probiyotik, anne beslenmesi, maternal bağlanma, yaşam kalitesi

ABSTRACTS

Introduction: This study was conducted as a single-blind randomized controlled study to evaluate the effect of probiotic (Actilegularius (5 x 108)) added to the diet of mothers with infants diagnosed with infantile colic, on maternal attachment and quality of life.

Materials-Methods: 31 mothers and babies were randomly randomized into two groups. While a probiotic drink containing Actilegularius (5 x 108) probiotic strain was added to the diet of the mothers in the experimental group once a day for 15 consecutive days, the routine policy of the institution was applied to the control group. Data were collected with the "Data Collection Form", "Maternal Attachment Scale" and "Postpartum Quality of Life Scale" prepared by the researchers, and from each mother twice, at the beginning of the study and 1 month later. The crying frequency monitoring of the babies was evaluated by the mothers for 15 days with the daily form created by the researchers. The protocol of the study was registered in the ClinicalTrials.gov database with the number NCT04374955.

Results: Study findings: Infants whose mothers were supplemented with Actilegularius for 15 days had a decreased frequency of crying (p = .000). When the postpartum quality of life scores were examined, it was found that the pre- and post-probiotic scores were respectively in the experimental group (15.93 before, after: 19.55) and in the control group (pre: 17.04, after: 15.81), and the difference between them was significant while improving in the experimental group. Considering the maternal attachment scores, the pre- and post-probiotic scores were found in the experimental group (before: 68.00, after: 84.00) and the control group (before: 71.00, after: 66.00), respectively, was found to be.

Conclusion and recommendations: As a result of the study, in infants treated with probiotics added to the maternal diet for 15 days; Crying frequency decreased, maternal attachment and postpartum quality of life scores increased. However, double-blind, placebo-controlled studies with larger samples are required to confirm these results.

Keywords: Infantile colic, crying, probiotic, maternal nutrition, maternal attachment, quality of life

S.249**MATERNAL BESLENMEYE EKLENEN PROBİYOTİĞİN İNFANTİL KOLİK SEMPTOMLARINA VE İNTESTİNAL MİKROBİYAL PROFİL ÜZERİNE ETKİSİ: TEK KÖR RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA****EFFECT OF MATERNAL PROBIOTICS ON INFANTILIC COLIC SYMPTOMS AND ON THE INTESTINAL MICROBIAL PROFILE: A SINGLE-BLIND RANDOMIZED CONTROLLED STUDY**Aysu Yıldız Karaahmet¹, Gülümser Dolgun², Metehan Özen³¹Haliç Üniversitesi, ²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, ³Acıbadem Üniversitesi**ÖZET**

Giriş: Bu çalışma, infantil kolik tanısı alan bebeklere sahip annelerin diyetine eklenen probiyotığın (*Actilegularius* (5 x 108)) infantil kolik semptomları ve yenidoğan bağırsak mikrobiyota içeriğine etkisini değerlendirmek amacıyla tek kör randomize kontrollü bir çalışma olarak yapıldı.

Materyal ve Metot: Rastgele 31 anne ve bebek iki gruba randomize edildi. Deney grubundaki annelerin beslenmesine 15 ardışık gün boyunca günde 1 kez *Actilegularius* (5 x 108) probiyotik suşunun yer aldığı probiyotik içecek eklenirken, kontrol grubuna kurumun rutin politikası uygulandı. Her bebekten 0.ve 15. günde olmak üzere toplam iki kez gaita numunesi toplandı ve mikrobiyota analiz (16s rRNA gen sekanslama ve bileşimsel analiz) yapıldı. Bebeklerin ağlama sıklığı ve şiddeti takibi araştırmacılar tarafından oluşturulan günlük form ile 15 gün boyunca anneler tarafından değerlendirildi. Çalışmanın protokolü [ClinicalTrials.gov](https://clinicaltrials.gov) veritabanına NCT04374955 numarası ile kaydedildi.

Bulgular: Çalışma bulguları 15 gün boyunca anneleri *Actilegularius* ile takviye edilen bebeklerin ağlama sıklığı ($p = .000$) ve şiddeti ($p < 0,001$) azaldı. Probiyotik ve kontrol grupları arasındaki gaita numunelerinde bulunan bakterilerin tür çeşitliliği 0. günde gruplar arasında farklılık göstermezken (Shannon, $p = 0,30$; Simpson, $p = 0,63$), gruplar arasındaki çeşitliliğin değerlendirildiği bütün indekslerde özellikle de Shannon ve Simpson çeşitlilik indeksleri, 15.günde deney grubunda kontrol grubuna kıyasla önemli ölçüde farklıydı (Shannon, $p = .0043$; Simpson, $p = .0017$). Bununla birlikte, tür bazında en büyük çeşitlilik deney grupta görülürken, en düşük çeşitlilik kontrol grubunda bulundu. Grupların 0. ve 15. gündeki beta çeşitliliğine baktığımızda, probiyotik türünden iyi derecede etkilendiği görüldü ($p = 0,037$; $r^2 = 0,009$). Kontrol grubunun ise kendi içerisinde bir yayılım gösterdiğini görmektedir.

Sonuç ve öneriler: Çalışma sonucu maternal diyete 15 gün boyunca eklenen *Actilegularius* ile tedavi edilen bebeklerde; ağlama sıklık ve şiddetinde azalma, bakteri çeşitliliğinde ve yoğunluğunda artma görüldü. Ancak, bu sonuçları doğrulamak için daha büyük örneklemli çift kör, plasebo kontrollü çalışmalar gereklidir.

Anahtar Kelimeler: infantil kolik, ağlama, probiyotik, anne beslenmesi, mikrobiyota

ABSTRACT

Objective: This study was conducted as a single-blind randomized controlled study to evaluate the effect of probiotic (*Actilegularius* (5 x 108)) added to the diet of mothers with infants diagnosed with infantile colic, on infantile colic symptoms and neonatal gut microbiota content.

Materials and Methods: 31 mothers and infants were randomly randomized into two groups. While a probiotic drink containing *Actilegularius* (5 x 108) probiotic strain was added to the diet of the mothers in the experimental group once a day for 15 consecutive days, the routine policy of the institution was applied to the control group. Stool samples were collected from each infant twice, on day 0 and day 15, and microbiota analysis (16s rRNA gene sequencing and compositional analysis) was performed. The crying frequency and severity of babies were followed up by the mothers for 15 days with a daily form created by the researchers. The protocol of the study was registered in the [ClinicalTrials.gov](https://clinicaltrials.gov) database with the number NCT04374955.

Results: Study findings: Crying frequency ($p = .000$) and severity ($p < 0.001$) decreased in babies whose mothers were supplemented with *Actilegularius* for 15 days. While the species diversity of bacteria in stool samples between the probiotic and control groups did not differ between the groups on day 0 (Shannon, $p = 0.30$; Simpson, $p = 0.63$), in all indices that evaluated the diversity between groups, especially Shannon and Simpson diversity indices, At day 15, it was significantly different in the experimental group compared to the control group (Shannon, $p = .0043$; Simpson, $p = .0017$). However, the greatest diversity by species was seen in the experimental group, while the lowest diversity was found in the control group. When we looked at the beta diversity of the groups at 0 and 15 days, it was seen that Beta diversity was well affected by the probiotic strain ($p = 0.037$; $r^2 = 0.009$). The control group, on the other hand, seems to show a spread within itself.

Conclusion and recommendations: As a result of the study, in infants treated with *Actilegularius* added to the maternal diet for 15 days; Crying frequency and intensity decreased, bacterial diversity and density increased. However, double-blind, placebo-controlled studies with larger samples are required to confirm these results.

Keywords: Infantile colic, crying, probiotic, maternal nutrition, microbiota

S.250

1 YAŞ ALTI ÇOCUKLARDA EŞ ZAMANLI VE ARDIŞIK AŞI UYGULAMA YÖNTEMLERİNİN AĞRI DÜZEYİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF SIMULTANEOUS AND SEQUENTIAL VACCINE ADMINISTRATION METHOD ON PAIN LEVEL IN 0-1 YEARS OLD CHILDREN

Kübra Yılmaz¹, Sevil İnal²

¹Haliç Üniversitesi, Hemşirelik Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, ²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü

ÖZET

Amaç: İnvaziv işlemlerin uygulama tekniği çocuğun ağrı düzeyini etkileyebilmektedir. Bu araştırmanın amacı 1 yaş altı çocuklarda, IM yolla uygulanan aşılar, eş zamanlı ve ardışık enjeksiyon yöntemlerinin ağrı düzeyine etkisini belirlemektir.

Yöntem: Bu araştırma, 01 Eylül 2021- 15 Kasım 2021 tarihleri arasında İstanbul Türkiye'deki bir özel hastanenin pediatri polikliniğine aşı uygulaması için gelen ve aynı anda birden fazla IM yolla aşı uygulanması istenen 1 yaş altı 110 çocukla randomize kontrollü deneysel bir çalışma olarak gerçekleştirildi. Çocuklar eş zamanlı (n=55) ve ardışık (n=55) aşı enjeksiyonu olmak üzere bilgisayar destekli randomizasyon ile iki gruba ayrıldı. Çocukların ağrı düzeyi, 'FLACC Ağrı Skalası' ile, ebeveynlerin işleme ilişkin memnuniyet düzeyi ise 0-10 puan arası kendi ifadelerine göre değerlendirildi.

Bulgular: İşlem öncesi ağrı düzeyleri açısından gruplar arasında anlamlı fark bulunmazken (Eş zamanlı-EZ): $0,61 \pm 1,35$ / Ardışık(A): $0,73 \pm 0,93$ ($p > 0,05$), işlem sırasındaki ağrı düzeyinin eş zamanlı enjeksiyon yapılan grupta daha düşük olduğu (EZ: $5,89 \pm 1,86$ / A: $6,96 \pm 2,23$) ($p = 0,007$), işlem sonrası ağrı düzeyleri açısından ise gruplar arasında anlamlı fark olmadığı görüldü (EZ: $5,8 \pm 1,86$ / A: $5,84 \pm 3,16$) ($p > 0,05$). Aynı zamanda eş zamanlı aşı enjeksiyonu yapılan bebeklerin ebeveynlerinin memnuniyet düzeyleri, ardışık zamanlı aşı uygulanan bebeklerin ebeveynlerine göre daha yüksek bulundu (EZ: $9,75 \pm 0,82$; A: $7,62 \pm 2,53$) ($p = 0,001$).

Sonuç: 1 yaş altı çocuklarda, IM yolla uygulanan çoklu doz aşılar, eş zamanlı enjeksiyon daha az ağrıya neden olmakta ve ebeveynler işlemden ardışık uygulamaya göre daha memnun olduklarını bildirmektedir. Aynı anda birden fazla IM yolla uygulanacak aşı olan bebeklerde eş zamanlı enjeksiyon uygulaması öncelikli olarak tercih edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, aşı, ağrı, im enjeksiyon, ardışık aşı uygulaması, eş zamanlı aşı uygulaması

ABSTRACT

Aim: The application technique of invasive procedures may affect the child's pain level. The aim of this study is to determine the effect of simultaneous and sequential injection methods on the level of pain in children under 1 year of age, in vaccines administered by the IM route.

Method: This study was conducted as a randomized controlled experimental study with 110 children under the age of 1 who requires multiple IM vaccines and who came to the pediatric outpatient clinic of a private hospital in Istanbul Turkey between 01 September 2021 and 15 November 2021. Children were divided into two groups by computer-assisted randomization as simultaneous (n=55) and sequential(n=55) vaccine injection. The pain level of the children was evaluated with the 'FLACC Pain Scale', and the level of satisfaction of the parents with the procedure was evaluated according to their own statements between 0-10 points.

Result: When the findings are evaluated; While there was no statistically significant difference between the groups in the pre-procedural pain levels (Simultaneous: $0,61 \pm 1,35$ / Sequential: $0,73 \pm 0,93$) ($p > 0,05$), the pain during the procedure in the simultaneous vaccination application level is lower than the sequential vaccine administration (Simultaneous: $5,89 \pm 1,86$ / Sequential: $6,96 \pm 2,23$) ($p = 0,007$), there was no significant difference between the groups in terms of pain levels after the procedure. (Simultaneous: $5,8 \pm 1,86$ / Sequential : $5,84 \pm 3,16$) ($p > 0,05$). At the same time, the satisfaction levels of the parents of the babies who were given simultaneous vaccine injections were found to be higher than the parents of the babies who were given sequential vaccines. (Simultaneous: $9,75 \pm 0,82$; Sequential: $7,62 \pm 2,53$) ($p = 0,001$).

Conclusion: In children under 1 year of age, in multiple dose vaccines administered IM, simultaneous injection causes less pain and parents report that they are more satisfied with the procedure than sequential administration. Simultaneous injection may be preferred primarily in infants who have more than one IM vaccine to be administered at the same time.

Keywords: Child, vaccine, pain, im enjection, simultaneous vaccination, sequential vaccination

S.251

EBEVEYNLERİN 0-6 YAŞ ÇOCUKLARININ AŞILANMASI İLE İLGİLİ TUTUMLARININ İNCELENMESİ

EXAMINATION OF PARENTS' ATTITUDES TOWARDS VACCINATION OF 0-6 YEAR OLD CHILDREN

Mine Nur Çakır¹, Evrim Kıziler²

¹Ordu Üniversitesi, SBF, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ordu, ²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, SBF, Hemşirelik Bölümü, Ankara

ÖZET

Giriş: Aşı uygulamaları ile birlikte yüksek morbidite ve mortaliteye sahip enfeksiyon hastalıklarının önemli bir kısmında korunma sağlanmasına rağmen çalışmalarda çalışmalarda ailelerin 0-6 yaş çocuklarının aşılama konusundaki değişen kararları nedeniyle aşıları aksattığı/yaptırmadığı belirtilmektedir. Çalışmanın amacı; 0-6 yaş aralığında çocuğu olan ebeveynlerin çocukluk dönemi aşılama konusundaki kararlarını etkileyen faktörler ile birlikte ülkemizde uygulanan COVID-19 aşılarına yönelik tutumlarının belirlenmesidir.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırmanın örneklemini kartopu örnekleme yöntemiyle ulaşılan 223 ebeveyn oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri kişisel bilgi formu, aşılama ile ilgili görüşler formu, "Aşılama Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği" ve "COVID-19 Aşısına Yönelik Tutumlar Ölçeği" ile 2022 Mart- Mayıs tarihleri arasında elde edilmiştir. Veri toplama formunda çalışma hakkında bilgi verilerek, araştırmaya katılmayı kabul eden bireyler araştırmaya dahil edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 26.0 programı kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmada ebeveynlerin çoğunluğu anne (%81.6) olup yaş ortalamaları 36.94 ± 6.9 , çocukların yaş ortalaması 3.9 ± 1.88 yıldır. Ebeveynlerin %77.1'i aşılarının gerekli olduğunu, %88.8'i ise yan etkilerinin olduğunu belirtirken %10.4'ü zorunlu çocukluk çağı aşılarından en az birini yaptırmamıştır. Ebeveynlerin aşı karşıtı tutumları puanı 2.93 ± 0.9 olup, orta düzeyin üzerinde olumsuz tutum göstermekte, %49.4'ü zorunlu aşılar hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını, %25.1'i COVID-19 aşısını yaptırmayacağını %35.9'u kararsızlık yaşadığını belirtmektedir. Ebeveynlerin yaşı ile COVID-19 aşısı olumsuz tutum puanları arasında negatif yönde, olumlu tutum puanları arasında pozitif yönde, gelir düzeyi ve çocuğun yaşı ile olumsuz tutum puanları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$). Ebeveynlerin aşı karşıtı tutum puanları ile; COVID-19 olumsuz tutum puanları arasında pozitif yönde, olumlu tutum puanları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu bulunmuştur ($p < 0.05$).

Sonuç: Araştırmanın sonuçları, ebeveynlerin çoğunlukla aşılar hakkında olumlu tutum sergilediğini, ancak aşılar hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve kararsızlık yaşadıklarını göstermektedir. Bu nedenle ebeveynlerin çocukluk çağı aşılarının yanı sıra ücretli aşılar ve bu yaş grubunda henüz uygulanmaya başlanmayan COVID-19 aşıları konusunda bilgilendirilmesinin gerektiği, aileyle en çok etkileşimde bulunan hemşirelere, aileye en doğru bilgiyi aktarmaları için ilgili eğitimlerin verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19 aşıları, aşı reddi, ebeveyn, hemşirelik, 0-6 yaş çocuk

ABSTRACT

Introduction: The aim of this study is to determine the attitudes of parents who have children between the ages of 0-6, towards the COVID-19 vaccines applied in Turkey, together with the factors affecting the decisions about childhood vaccination.

Method: The sample of the descriptive study consists of 223 parents. The data of the study were obtained with the personal information form, opinions about the vaccine, "Vaccination Attitudes Evaluation Scale" and "Attitudes Towards COVID-19 Vaccine" between March-May 2022. In the data collection form, information about the research was given and included in the research. Data were analyzed with SPSS 26.0.

Results: In the study, the majority of the parents were mothers (81.6%), and their mean age was 36.94 ± 6.9 years, and the mean age of the children was 3.9 ± 1.88 years. While 77.1% of the parents stated that their vaccinations were necessary, 88.8% stated that they had side effects, 10.4% did not have at least one of the mandatory childhood vaccinations. It was determined that there was a negative relationship between the age of the parents and the negative attitude scores of the COVID-19 vaccine, and a negative and negative significant relationship between the income level and the child's age and the negative attitude scores ($p < 0.05$). With the parents' anti-vaccine attitude scores; It was found that there was a positive relationship between COVID-19 negative attitude scores and a negative relationship between positive attitude scores ($p < 0.05$).

Conclusion: The results of the study show that parents mostly have a positive attitude about vaccines, but they do not have enough information about vaccines and they are undecided. For this reason, it is thought that parents should be informed about paid vaccines and COVID-19 vaccines and nurses should be trained in this regard.

Key words: COVID-19 vaccines, vaccine rejection, parent, nursing, 0-6 Year Old Children

S.252

0-3 YAŞ ÇOCUĞU OLAN ANNELERİN COVID-19 AŞISI VE ÇOCUKLUK DÖNEMİ AŞILARINA YÖNELİK TUTUMLARI: İSTANBUL İLİ ÖRNEĞİ

ATTITUDES OF MOTHERS WITH 0-3 YEAR OLD CHILDREN TOWARDS COVID-19 VACCINE AND CHILDHOOD VACCINES: THE CASE OF ISTANBUL

Günay Arslan¹, Aybüke Kavraz², Elif Akkaya³, Feride Nur Kaya⁴, Hilal Özel⁵, Hülya Arat⁶, Hümeysra Eylül Tunca⁷, İrem Gök⁸, İrem İpek⁹, Kübra Demir¹⁰, Menekşe Nur Kahraman¹¹, Merve Safa Mengü¹², Sedef Yalçın¹³, Yeşim Ergün¹⁴, Zelaya Demir¹⁵

¹⁻¹⁵Üsküdar Üniversitesi, İstanbul

ÖZET

Amaç: Bu araştırma; 0-3 yaş çocuğu olan annelerin, covid-19 aşısı ile çocukluk dönemi aşılarına yönelik tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma Tanımlayıcı ve kesitsel olarak 12 Ocak 2022- 5 Mayıs 2022 tarihleri arasında İstanbul ilinde yaşayan ve 0-3 yaş arası çocuğu olan 533 anne ile sosyal medya ortamında (Instagram, Facebook, WhatsApp) yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak; Ebeveyn Tanıtıcı Bilgi Formu, Çocukluk Çağı Aşıları Hakkında Ebeveynlerin Tutumu Ölçeği, Covid-19 Aşısına Yönelik Tutumlar Ölçeği Kullanılmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama, Man Whitney U ve ileri analiz için Tukey testi kullanılmıştır. Anlamlılık için sınır değer $p < 0.05$ alınmıştır.

Bulgular: Annelerin çocukluk dönemindeki rutin aşılarla yönelik düşüncesine bakıldığında %81,2'sinin "çocukluk dönemi aşıları uygulanmalı", %10,9'unun "kararsızım", %7,9'unun "çocukluk dönemi aşıları uygulanmamalı" olduğu görülmektedir. Annelerin Covid-19 aşısı yapıma durumlarına bakıldığında %67'sinin "yapıldım", %8'sinin "kararsızım" ve %25'inin "yapılmadım" olduğu görülmektedir. Çocukluk dönemi aşılarının uygulanmasını belirten annelerin Covid-19 aşısına yönelik tutum ölçek puanı diğer annelere göre anlamlı derece yüksek bulunmuştur ($p < 0.05$). Çocukluk çağı aşısı uygulanmamalı diyen annelere sebebi sorulduğunda; %47,6'sının "aşı içeriğine güvenmiyorum", %14,2'sinin "aşidan sonra görülebilecek yan etkilerden korkuyorum", %14,2'sinin "aşının bağışıklığa gereksiz müdahale olduğunu düşünüyorum", %11,9'unun "aşının etkinliğine inanmıyorum" olduğu görülmüştür.

Sonuçlar: Anneler çocukluk çağı ve Covid-19 aşılarının yapılması konusunda olumlu tutum göstermektedir. Çocukluk çağı aşıları ve Covid-19 aşısına yönelik kararsız ve ret tutum geliştiren annelerin sayısı azımsanmayacak orandadır. Covid-19 aşısı olan anneler de çocukluk çağı aşısı yapılması konusunda tereddüt ve ret tutum gösterebilmektedir. Hemşirelik bakımı içerisinde, çocuk hemşirelerinin eğitici rolü kapsamında annelerin bilgi eksikliğinin giderilmesiyle kararsız ve ret tutum sergileyen annelerin aşıya yönelik olumlu tutumlarının artacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bağışıklama, anne, tutum, covid-19

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to determine the attitudes of mothers with 0-3 years old children towards the covid-19 vaccine and childhood vaccines.

Method: This research is descriptive and cross-sectional research was conducted on social media (Instagram, Facebook, WhatsApp) with 533 mothers living in Istanbul and having children aged 0-3 between January 12, 2022 and May 5, 2022. As a data collection tool; Parent Introductory Information Form, Parents' Attitudes About Childhood Vaccines Scale, and Attitudes Towards Covid-19 Vaccine Scale were used. Number, percentage, mean, Man Whitney U test was used for data analysis and Tukey test was used for further analysis. The cutoff value $p < 0.05$ was taken for significance.

Results: Considering the opinions of mothers regarding routine childhood vaccinations, it is seen that 81.2% of them are "childhood vaccinations should be applied", 10.9% are "undecided", and 7.9% are "childhood vaccinations should not be applied". When we look at the status of mothers being vaccinated against Covid-19, it is seen that 67% of them are "done", 8% are "undecided" and 25% are "not given". The attitude scale score of the mothers who stated that the childhood vaccinations were applied was found to be significantly higher than the other mothers ($p < 0.05$). When the mothers who said that childhood vaccine should not be administered were asked; 47.6% "I do not trust the content of the vaccine", 14.2% "I am afraid of the side effects that may occur after the vaccine", 14.2% "I think that the vaccine is an unnecessary intervention to immunity", 11% It was observed that 0.9 of them said "I do not believe in the effectiveness of the vaccine".

Results: Mothers show a positive attitude towards childhood and Covid-19 vaccines. The number of mothers who develop an indecisive and refusal attitude towards childhood vaccines and Covid-19 vaccine is substantial. Mothers who have been vaccinated against Covid-19 may also show hesitancy and refusal to have childhood vaccination. Within the scope of the educational role of pediatric nurses in nursing care, it is thought that the positive attitudes of mothers who are indecisive and rejecting the vaccine will increase by eliminating the mothers' lack of knowledge.

Keywords: immunization, mother, attitude, covid-19

S.253

ÇOCUKLARDA ERKEN ÇOCUKLUK ÇAĞI ÇÜRÜĞÜ SIKLIĞI VE DIŞ ÇÜRÜKLERİNE BAĞLI YAŞAM KALİTESİ

FREQUENCY OF EARLY CHILDHOOD CARIES IN CHILDREN AND QUALITY OF LIFE DUE TO DENTAL CARIES

Emine Güneş¹, Sadettin Nazlı², Hatice Deniz³, Sevim Çimke⁴

¹Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Yozgat, ²Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Yozgat, ³Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Yozgat, ⁴Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Yozgat

ÖZET

Giriş ve Amaç: Dünya çapında erken çocukluk çağı çürükleri sık görülen diş sağlığı sorunlarından biridir. Diş çürüğü, çocukların günlük yaşam aktiviteleri ve buna bağlı olarak yaşam kalitesi üzerinde olumsuz bir etki yapabilir. Bu çalışmada, çocuklarda erken çocukluk çağı çürüğü sıklığı ve diş çürüklerine bağlı yaşam kalitesi belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Materyal ve Metod: Bu çalışmanın evreni 2021-2022 eğitim öğretim yılında Yozgat İl merkezinde okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim gören 3-6 yaş arasındaki çocukların ebeveynleri oluşturmaktadır. Çalışmaya başlamadan önce gerekli etik komisyon ve kurum izinleri alınmıştır. Çalışma gönüllü 231 ebeveyn ile tamamlanmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından oluşturulan, Çocuk ve Aile Tanıtım Formu ve Erken Çocukluk Dönemi Ağız Sağlığı Etki Ölçeği (EÇDASEÖ) kullanılmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde, pearson korelasyon analizi, one way anova testi ve bağımsız gruplarda t testi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmada çocukların ortalama 4.52 ± 1.01 yaşında olduğu, %18.9'unun 1 ve üzeri sayıda çürük dişi olduğu, %33.9'unun diş ağrısı ile hastaneye başvurduğu saptanmıştır. Çalışmada çocukların %31.3'ünün her gün şekerli gıda tükettiği, %10.3'ünün her gün asitli gıda tükettiği ve %36.8'inin düzenli dişini fırçalamadığı belirlenmiştir. Ebeveyn eğitim durumu, aile ekonomik durumu ve çocuğun cinsiyeti ve ilk 6 ay beslenme şekli ile EÇDASEÖ puanı arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır ($p > 0.05$). Diş ağrısı sebebiyle hastane başvurma durumu ile EÇDASEÖ puanı arasında anlamlı ilişki saptanmıştır ($p < 0.05$). Çalışmada çocukların diş çürüğü sayısı ile EÇDASEÖ puanı arasında düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$).

Sonuçlar: Çalışmada çocukların önemli bir kısmının diş çürüğü bulunduğu, diş çürüğü sebebiyle çocukların yaşam kalitelerinin olumsuz etkilendiği saptanmıştır. Ağız ve diş sağlığı hakkında ebeveynler ve küçük yaşlardan itibaren çocukların bilinçlendirilmesinde sağlık personeline önemli görevler düşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk dönemi, Ağız diş sağlığı, Diş Çürükleri, Yaşam kalitesi

ABSTRACT

Introduction and Aim: Early childhood caries is one of the most common dental health problems worldwide. Tooth decay can have a negative impact on children's activities of daily living and, accordingly, their quality of life. In this study, it is aimed to determine the frequency of early childhood caries and quality of life due to dental caries in children.

Materials and Methods: The universe of this study consists of the parents of children aged 3-6 years studying in pre-school education institutions in Yozgat city center in the 2021-2022 academic year. Before starting the study, necessary ethics commission and institutional permissions were obtained. The study was completed with 231 volunteer parents. The Child and Family Information Form and the Early Childhood Oral Health Impact Scale (ECOHIS) created by the researchers were used to collect the data. Number, percentage, pearson correlation analysis, one way anova test and t test for independent groups were used in the analysis of the data.

Results: In the study, it was determined that the average age of the children was 4.52 ± 1.01 years, 18.9% of them had 1 or more decayed teeth, and 33.9% of them were admitted to the hospital with toothache. In the study, it was determined that 31.3% of the children consumed sugary food every day, 10.3% consumed acidic food every day and 36.8% did not brush their teeth regularly. No significant correlation was found between parental education status, family economic status, gender of the child, and diet for the first 6 months and ECOHIS score ($p > 0.05$). A significant correlation was found between the state of applying to the hospital due to toothache and the ECOHIS score ($p < 0.05$). In the study, a low level of positive and significant correlation was found between the number of dental caries in children and the ECOHIS score ($p < 0.05$).

Results: In the study, it was determined that a significant part of the children had dental caries, and the quality of life of the children was adversely affected due to dental caries. Health personnel have important duties in raising the awareness of parents and children from an early age about oral and dental health.

Keywords: Early childhood, Oral health, Caries, Quality of life

S.254

İKİZ BEBEK SAHİBİ ANNELERDE ALGILANAN SOSYAL DESTEĞİN YORGUNLUK ÜZERİNE ETKİSİ: UYKU KALİTESİNİN ARACI ROLÜ

THE EFFECT OF PERCEIVED SOCIAL SUPPORT ON FATIGUE IN MOTHERS HAVING TWIN BABIES: THE MEDIATING ROLE OF SLEEP QUALITY

Dilek Menekşe¹, Öznur Tiryaki², Nursan Çınar³

¹Sakarya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Sakarya, Türkiye, ²Sakarya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Sakarya, Türkiye, ³Sakarya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Sakarya, Türkiye

ÖZET

Amaç: İkiz bebek sahibi annelerde uykusuzluk ve yorgunluk en sık yaşanan sorunlardandır. Doğum sonrasında yeni rolüne uyum sağlamaya çalışan çoğul bebek sahibi anneler zamanının büyük çoğunluğunu emzirme ve bebeklerinin bakımı ile geçirmektedir. Bu nedenle fiziksel ihtiyaçlarına ve uykuya ayıracakları zaman azalmaktadır. Bu süreç annelerde yorgunluğa ve sosyal izolasyona, bebek bakımında aksamalara neden olabilmektedir. Bu araştırma, ikiz bebek sahibi annelerde çok boyutlu algılanan sosyal destek ile yorgunluk arasındaki ilişkiye aracılık etmede uyku kalitesinin rolünü araştırmak amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Çalışmaya başlamadan önce etik kurul ve kurum izni alınmıştır. Çalışma Türkiye'nin Sakarya ilinde bir eğitim ve araştırma hastanesinde Ağustos 2020 - Kasım 2021 tarihleri arasında yürütülmüştür. Çalışmanın örneklemini hastanede doğum yapan, araştırmaya katılmayı kabul eden, 2-4 ay arasında ikiz bebeği olan 106 anne oluşturmuştur. Çalışmada veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan "Tanıtıcı Bilgi Formu, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ÇBASDÖ) "Pittsburgh Uyku Kalite İndeksi (PUKI)" ve "Checklist Individual Strength (CIS)" ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Veriler yüz yüze toplanmıştır. Veriler IBM SPSS Statistics 23 ve IBM SPSS AMOS 23 programlarına aktarılarak tanımlayıcı istatistikler, pearson korelasyon analizi, path (yol) analizi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan ikiz bebek sahibi annelerin yaş ortalaması 28,45±5,48'dir. Annelerin %50,9'u lise mezunu, %79,2'si çekirdek aileye sahip, %44,3'ü ikiz bebekler dışında başka çocuklarının olduğunu ifade etmiştir. Çalışmaya katılan annelerin ölçek toplam puan ortalamaları sırasıyla ÇBASDÖ 61,41±23,86, CIS 77,64±28,68 ve PUKI 8,26±2,38'dir. Path modeline göre; çok boyutlu algılanan sosyal desteğin uyku kalitesi üzerinde negatif yönde (p=0,001, Beta= -0,411) ve uyku kalitesinin ölçümünün yorgunluk üzerinde pozitif yönde (p=0,001, Beta=0,335) etkisinin olduğu belirlenmiştir. Ayrıca annelerin yorgunluğu üzerinde çok boyutlu algılanan sosyal desteğin etkisinde uyku kalitesi ölçümünün aracı bir rol üstlendiği tespit edilmiştir (p=0,001, Beta=-0,138).

Sonuç: İkiz bebek sahibi annelerde uyku kalitesinin algılanan sosyal destek ve yorgunluk arasındaki ilişkide bir aracı rolü olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal destek, uyku kalitesi, yorgunluk, ikiz bebek, anne

ABSTRACT

Objective: Insomnia and fatigue are the most common problems in mothers having twin babies. Mothers who have multiple babies and are trying to adapt to their new role after birth, spend most of their time breastfeeding and caring for their babies. Therefore, the time they allocate to their physical needs and sleep is decreasing. This process can cause fatigue and social isolation in mothers and disruptions in care they give to their babies. This study was conducted to investigate the mediating role of sleep quality in the relationship between multidimensional perceived social support and fatigue in mothers having twin babies.

Method: Before the study was conducted, ethics committee approval and institutional permission were obtained. The study was carried out between August 2020 and November 2021 in a training and research hospital in Sakarya, a province in Turkey. The sample of the study consisted of 106 mothers who gave birth in the aforementioned hospital, agreed to participate in the study, and had 2-4-month-old twin babies. In the study, data were collected using the "Descriptive Information Form developed by the researchers, Multidimensional Scale of Perceived Social Support (MSPSS)", "Pittsburgh Sleep Quality Index (PSQI)" and "Checklist Individual Strength (CIS)". Data were collected using the face-to-face interview technique. Data transferred to IBM SPSS Statistics 23 and IBM SPSS AMOS 23 programs were analyzed using the descriptive statistics, Pearson's correlation analysis, and path analysis.

Results: The mean age of the participating mothers with twin babies was 28.45±5.48 years. Of them, 50.9% were high school graduates, 79.2% had a nuclear family, and 44.3% had children other than their twins. The mean scores they obtained from the overall MSPSS, CIS and PSQI were 61.41±23.86, 77.64±28.68 and 8.26±2.38 respectively. According to the Path model, the multidimensional perceived social support had a negative effect on sleep quality (p=0.001, Beta= -0.411) and the sleep quality had a positive effect on fatigue (p=0.001, Beta=0.335). It was also determined that sleep quality played a mediating role in the effect of multidimensional perceived social support on mothers' fatigue levels (p=0.001, Beta=-0.138).

Conclusion: It was determined that sleep quality has a mediating role in the relationship between perceived social support and fatigue in mothers having twin babies.

Keywords: Social support, sleep quality, fatigue, twin baby, mother

S.255

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN ÇOCUK SAĞLIĞINA OLUMSUZ ETKİLERİNİ AZALTMAYA YÖNELİK PROJE ÖRNEKLERİ

EXAMPLES OF PROJECTS TO REDUCE THE NEGATIVE EFFECTS OF CLIMATE CHANGE ON CHILDREN'S HEALTH

Didem Kurap Öcebe¹, Güler Cimete²

¹Üsküdar Üniversitesi, İstanbul, ²Üsküdar Üniversitesi, İstanbul

ÖZET

İklim değişikliği; fosil yakıtların kullanılması, ormansızlaştırma ve sanayi etkisi ile ortaya çıkan sera gazlarının birikimi ile birlikte atmosferdeki sıcaklık artışı ve iklimde oluşan değişikliklerdir. İklim değişikliğinden en çok etkilenen gruplardan biri çocuklardır; yaklaşık olarak 1 milyon çocuk iklim değişikliğinin olumsuz etkileri altındadır. İklim değişikliği çocuklar üzerinde fiziksel, sosyal ve mental problemlere sebep olmaktadır. İklim değişikliği nedeniyle; kuraklık, sel baskınları, hava olayları, su kıtlığı ve sularındaki patojenler görülen sorunlar arasındadır. İklim değişikliğinin sonuçlarını önlemek amacıyla hem şimdi hem gelecekte risk altında olan çocuklara yönelik planlanan projeler bulunmaktadır. UNICEF desteği ile Nijer'de yapılan bahçeler ile birlikte çocukların sağlıklı beslenmesi desteklenmekte, Bangladeş'te iklim değişikliği etkisiyle oluşan seller sonucundaki ölümlerin önlenmesi için çocuklara yüzme dersi verilmekte, diyare ve tifoya engel olmak için Tacikistan'da okul suları analiz edilmekte ve gerektiğinde sanitasyonu sağlanmaktadır. UNICEF dışında birçok Sivil Toplum Kuruluşları (STK), NASA ve BM desteğiyle iklim değişikliğini önleyici ve/veya çocuklarda farkındalık yaratarak hem kendilerini hem çevreyi korumalarına yönelik farkındalık oluşturacak projeleri bulunmaktadır. Bu projeler incelendiğinde küçük yaş grubu çocukların oyunlar, çizgi filmler, ilgi çekici görseller, gençlerin yazılı-görsel eğitim materyalleri ile iklim değişikliğinin etkileri, alınabilecek önlemler konusunda bilgilendirildiği, böylece eğlenceli bir şekilde çevreye duyarlı bireylerin yaratılıp, çevre koruyucu eylemlerin kazandırılmasının amaçlandığı görülmektedir. Ülkemizde iklim değişikliği adına yapılan projeler yakın tarihte başlamıştır. Projelerin STK'lar tarafından ve/veya STK-kamu kuruluşları işbirliği ile gerçekleştirildiği görülmüştür. Örneğin Tema Vakfı ve MEB işbirliği ile ekosistemimizi korumak adına projeler yapılmakta ve TÜBİTAK proje çağrıları açılmaktadır. Literatür taraması sonucunda; iklim değişikliğinin çocuk sağlığına etkilerini azaltmaya yönelik yapılan girişimlerin yetersiz olduğu, özellikle ülkemizde yapılan projelerin artması ve geliştirilmesi gerektiği görülmüştür. Sağlık profesyonelleri, çocuk sağlığının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülmesinden sorumlu oldukları için, iklim değişikliği etkileri olma yolunda aktif ve girişimci olmaları zorunludur. Bu bildiri eğitim ve uygulama alanında bulunan hemşirelerin çocuklara yönelik neler yapabilecekleri konusunda fikir oluşturmaları ve harekete geçmelerine katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk sağlığı, iklim değişikliği, iklim krizi

ABSTRACT

Climate change; using fossil fuels, deforestation and the accumulation of greenhouse gases resulting from the effect of industry, together with the increase in temperature in the atmosphere and changes in the climate. One of the groups most affected by climate change is children; Approximately 1 million children are under the adverse effects of climate change. Climate change causes physical, social and mental problems on children. Due to climate change; drought, floods, weather events, water scarcity and pathogens in water are among the problems seen. There are projects planned for children at risk, both now and in the future, in order to prevent the consequences of climate change. With the support of UNICEF, children's healthy nutrition is supported with the gardens built in Niger, swimming lessons are given to children to prevent deaths as a result of floods caused by climate change in Bangladesh, school water is analyzed in Tajikistan to prevent diarrhea and typhoid fever, and sanitation is provided. Apart from UNICEF, many Non-Governmental Organizations (NGOs), with the support of NASA and the UN, have projects to prevent climate change and/or raise awareness for children to protect themselves and the environment. When these projects are examined, giving information with games, cartoons, interesting visuals, written-visual education materials for young people, the effects of climate change and the measures that can be taken, so that it is aimed to create environmentally sensitive individuals in an entertaining way and to gain environmental protective ambassadors. Projects in our country is new started. It has been observed that the projects are carried out by NGOs and/or in cooperation with NGO-public institutions. For example, projects are carried out in order to protect our ecosystem with the cooperation of Tema Foundation and MEB, and TÜBİTAK project calls are opened. As a result of the literature review; It has been observed that the attempts made to reduce the effects of climate change on child health are insufficient, and the projects carried out especially in our country should be increased and developed. As health professionals are responsible for protecting, promoting and sustaining child health, it is imperative that they be active and enterprising towards becoming climate change ambassadors. This paper aims to contribute to the formation of ideas and action by nurses in the field of education and practice about what they can do for children.

Keywords: child health, climate change, climate crisis

S.256

0-6 YAŞ ÇOCUKLARDA EV KAZALARI SIKLIĞI VE ANNELERİN EV KAZALARINA YÖNELİK ALDIĞI GÜVENLİK ÖNLEMLERİNİN İNCELENMESİ: PANDEMİ SÜRECİ ÖRNEĞİ

THE INCIDENCE OF HOME ACCIDENTS IN CHILDREN AGED 0-6 YEARS AND THE INVESTIGATION OF THE SAFETY MEASURES TAKEN BY MOTHERS FOR HOME ACCIDENTS: THE CASE OF THE COVID-19 PANDEMIC

Fatma Yılmaz Kurt¹, Nazan Çalbayram², Tanju Oğul³, Fatma Aldemir⁴

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çanakkale, ²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çanakkale, ³İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Çanakkale, ⁴Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çanakkale,

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, ülkemizde COVID-19 salgınının görülmeye başladığı 11 Mart 2020 tarihiyle- 31 Mayıs 2022 tarihleri arasında 0-6 yaş çocuklarda ev kazaları sıklığının belirlenmesi ve annelerin ev kazalarına yönelik aldıkları güvenlik önlemlerinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Tanımlayıcı türde yapılan araştırmanın verileri, Ocak-Haziran 2022 tarihleri arasında elde edilmiştir. Araştırmanın örneklemini Türkiye'nin batısında bulunan bir üniversite hastanesinin çocuk polikliniğine başvuran 0-6 yaş çocuğu bulunan, araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden 300 anne oluşturmuştur. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanmış "Socio-demografik Bilgi Formu" ve 0-6 Yaş Çocuklarda Annenin "Ev Kazalarına Yönelik Güvenlik Önlemlerini Tanılama Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra Ki-kare testi ve Mann-Whitney U testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada 0-6 yaş çocukların ev kazası geçirme oranı %41,3 olarak bulunmuştur. Çocuklarda ev kazası geçirme yaşının yaygın olarak 37-72 ay arası (%47,6) olduğu, yaş arttıkça ev kazası geçirme sıklığının da arttığı görülmüştür ($p < .05$). Ev kazası geçiren çocukların %60,5'inin erkek, en çok geçirilen ev kazası türünün ise düşme-çarpma (%80,6) olduğu tespit edilmiştir. Pandemi döneminde grupların ölçek puan ortalaması arasında farklılık olduğu, çalışan annelerin ölçek puan ortalamasının ($166,20 \pm 12,65$) çalışmayan ($169,81 \pm 12,78$) ve evden çalışan annelerin ölçek puan ortalamasından ($167,78 \pm 19,19$) daha düşük olduğu ancak bu durumun istatistiksel olarak herhangi bir anlamlılık ifade etmediği saptanmıştır ($p > .05$).

Sonuç: Annelerin ev kazalarına yönelik güvenlik önlemlerini tanılama düzeylerinin orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Bu durum devam eden pandemi döneminde evde güvenlik önlemlerinin alınmasına hala ihtiyaç duyulduğuna işaret etmektedir. Ev kazalarının önlenmesinde başta anneler olmak üzere tüm ebeveynlere ev kazaları ve güvenli ev ortamının oluşturulmasına yönelik eğitim verilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, ev kazası, anne, çocuk, güvenlik, kaza önleme

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to determine the incidence of home accidents in children aged 0-6 years and to investigate the safety measures taken by mothers for home accidents between March 11th, 2020, which is the starting date of the COVID-19 outbreak in Turkey, and May 31st, 2022.

Method: The data of this descriptive type of research were obtained between January and June 2022. The sample of the study consisted of 300 mothers with children aged 0-6 years who were admitted to the pediatric outpatient clinic of a university hospital in the west of Turkey and who voluntarily agreed to participate in the research. The research data were collected by using the "Socio-Demographic Information Form" and the "Scale for Identification of the Safety Measures Taken to Prevent Home Accidents". In addition to descriptive statistics, the Chi-square test and Mann-Whitney U test were used in the analysis of the data.

Results: During the pandemic, the rate of home accidents among children aged 0-6 years was found to be 41.3%. It was seen that the age of home accident in children was widely between 37-72 months (47.6%) and the frequency of home accidents increased as the age increased ($p < .05$). It was found that 60.5% of the children who had a home accident were male and the most common type of accident a fall (80.6%). During the pandemic period, it was found that there was a difference between the average score of the mothers on the Scale for Identification of the Safety Measures Taken to Prevent Home Accidents. The average score of the scale of working mothers (166.20 ± 12.65) was found to be lower than did not working mothers (169.81 ± 12.78) and home working mothers (167.78 ± 19.19). However, it was found that this situation did not mean any statistically significance ($p > .05$).

Conclusion: Average score of the mothers on the Scale for Identification of the Safety Measures Taken to Prevent Home Accidents was found to be moderately. This indicates that there is a need to take safety measures at home during the pandemic period. It is recommended to provide training to all parents, especially mothers, about home accidents and the ways to provide a safe home environment.

Keywords: Pandemic, domestic accident, mother, child, safety, accident prevention

S.257

0-5 YAŞ GRUBU ÇOCUĞU OLAN ANNELERİN ATEŞ YÖNETİMİ KONUSUNDAKİ DENEYİM VE UYGULAMALARI

EXPERIENCES AND PRACTICES OF MOTHERS HAVING 0-5 AGE GROUP CHILDREN ON FEVER MANAGEMENT

Ayşe Göbekli¹, Rabiye Güney²

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Acil Birimi, İstanbul, Türkiye, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada, 0-5 yaş grubu çocuğa sahip olan annelerin ateş yönetimi konusundaki deneyim ve uygulamalarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Ateş eski çağlardan beri bilinen yaygın bir çocuk sağlığı sorunudur ve halen annelerin evde ateş yönetimine ilişkin cevaplanmamış sorularının olduğu görülmektedir. Annelerin ateş yönetimi sırasındaki psikososyal deneyimleri ve hemşirelik desteğine olan ihtiyaçlarının boyutları bilinmemektedir.

Gereç ve Yöntem: Çalışmada karma yöntem araştırma deseninden yararlanılmıştır. Araştırmanın evrenini çocuklarındaki ateş nedeniyle hastaneye başvuran 400 anne oluşturmuştur. Çalışmanın nicel bölümünde bir anket formu ve Ebeveyn Ateş Yönetim Ölçeği 170 anneye uygulanmıştır. Nitel bölümde 23 anne ile bireysel görüşmeler yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; birinci bölümde tanımlayıcı istatistiksel metotlar, Tek Yönlü Varyans, Pearson Korelasyon, Spearman Korelasyon, Student-t testi ve Kruskal-Wallis, Pearson Ki-kare, Fisher's Exact, Fisher Freeman Halton testleri; ikinci bölümde tematik analiz yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan annelerin %47,1'i evde çocuğunun ateşini kontrol etmede güçlük yaşadığını ve %87,6'sı ateş yönetim sürecinde olumsuz duygular hissettiğini bildirmiştir. Bildirilen olumsuz duygular endişe (%83,3), korku (%67,3), panik (%34,7), yalnızlık (%14), yetersizlik (%21,3), öfke (%0,7), çaresizlik ve suçluluk (%2,7)'tur. Annelerin %60'ı evde çocuğu ateşlendiğinde danışmanlık almak için kolaylıkla hemşireye ulaşamadığını ifade etmiştir. Nitel bölümde "ateşe yüklenen anlam, ateşin psikososyal boyutu, ateş yönetimi, ateş yönetimindeki güçlükler ve sağlık hizmet sunumu kapsamında ateş" olarak beş tema belirlenmiştir.

Sonuç: Anneler ateş yönetiminde halen güçlük yaşamakta olup hemşirelerin desteğine gereksinim duymaktadır. Yanlış tutum ve uygulamaların altında yatan nedenlerin araştırılması, bu uygulamaları önlemek için geliştirilecek politikalar, ebeveynlerin ateş yönetimi konusunda doğru kararlar alabilmeleri için özerklik ve öz kontrol geliştirmelerine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Anne Deneyimi, Ateş Yönetimi, Çocuk Hemşireliği, Karma Yöntemler, Nitel Araştırma

ABSTRACT

Introduction: Fever is a common child health challenge known since ancient times. However, even today there are unanswered questions regarding mothers' fever management at home. Psychosocial experiences of mothers during fever management and dimensions of their need for nursing support are unknown in our country. In this study, it was aimed to determine fever management experiences and practices of mothers of children between 0 and 5 years of age.

Method: The mixed method research design was utilized. The population of the study consisted of 400 mothers who applied to the hospital because of fever in their children. In the quantitative part of the study, a questionnaire and Parental Fever Management Scale were applied to 170 mothers. In the qualitative part, interviews were conducted with 23 mothers. In the evaluation of the data; descriptive statistical methods, One Way Variance, Pearson's Correlation, Spearman's Correlation, Student-t test and Kruskal-Wallis, Pearson Chi-square, Fisher's Exact, Fisher-Freeman-Halton tests and thematic analysis were used.

Results: 47.1% of mothers participating in the study reported that they had difficulty in controlling their child's fever at home and 87.6% reported that they felt negative emotions. Reported negative emotions were worry (83.3%), fear (67.3%), panic (34.7%), loneliness (14.3%), incompetence (21.3%), anger (0.7%), helplessness and guilt (2.7%). 60% of the mothers stated that they could not easily reach the nurse for counseling when their child had fever at home. Five themes were identified as "meaning attributed to fever, psychosocial dimension of fever, fever management, difficulties in fever management, and fever within the scope of health service delivery".

Conclusion and Suggestions: Mothers still have difficulties in fever management and need the support of nurses. Exploration of the underlying causes of wrong attitudes and practices, policies to be developed to prevent these practices will contribute to the development of autonomy and self-control for mothers to make the right decisions about fever management.

Keywords: Fever management, maternal experience, mixed methods, pediatric nursing, qualitative research

S.258

ANNE-BABALARIN TUVALET EĞİTİMİNE YÖNELİK BİLGİ VE YAKLAŞIMLARI

KNOWLEDGE AND APPROACHES OF PARENTS TO TOILET TRAINING

Tülay Kuzlu Ayyıldız¹, Mihriye Koca², Melek Ören³, Özlem Yüksel⁴, Sıla Damla Ay⁵

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak, ²Zonguldak Beü Hastanesi, Zonguldak, ³Zonguldak İl Sağlık Müdürlüğü, Zonguldak, ⁴Darica Farabi Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, Kocaeli, ⁵Zonguldak Rüzgârlı Kadın Doğum Ve Çocuk Hastanesi, Zonguldak

ÖZET

Amaç: Araştırma, anne-babaların tuvalet eğitimine yönelik bilgi ve yaklaşımlarını değerlendirmek amacıyla tanımlayıcı ve kesitsel olarak yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma kapsamına Haziran/Eylül 2022 tarihleri arasında Zonguldak İl merkezinde yaşayan 252 anne-baba alınmıştır. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan ve uzman görüşü alınan anket formu ile Google form aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinin SPSS 16.0 istatistik programı kullanılarak yapılmıştır. İstatistiksel anlamlılık $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırmada katılımcıların %55.0'nin erkek çocuğu olduğu saptanmıştır. Tuvalet eğitiminden sorumlu birinci kişinin %94.0 oranında anne olduğu ve tuvalet eğitimi konusunda kaynak olarak %71.3'ünün internet kullandığı saptanmıştır. Anne-babaların tuvalet eğitiminde % 50.4'ünün lazımlık,%24.2'sinin klozet, %23'ünün klozet adaptörü kullandığı belirlenirken; eğitim sırasındaki en sık kullanılan uygulamaların 1-2 saatte bir tuvalete götürmek (%70.5), gece bez takmaya devam etmek (%47.8) ve gece sıvı alımında kısıtlama yapmak (%38.6) olduğu belirlenmiştir. Anne babalarının tuvalet eğitimi sırasında %7.5'inin ceza verdiği; ceza olarak, olumsuz ifade kullanma (%43.6), azarlama (%27.9), korkutma (%7.1) ve uzun süre tuvalette oturtma (%16.4) gibi yöntemlerin kullanıldığı tespit edilmiştir. Anne babaların %45.2'si yoğun çalışma sebebiyle tuvalet eğitimini ertelediğini ifade etmiştir.

Sonuç-Öneriler: Anne-babaların % 60.5'inin daha önce tuvalet eğitimi konusunda eğitim almadıkları saptanmıştır. Tuvalet eğitimi çocuk gelişiminde kritik dönemlerinden biridir. Bu dönemin sağlıklı bir şekilde tamamlanması çocukların sonraki yaşantıları üzerinde etkilidir. Bu nedenle çocuk hemşirelerinin anne-babalara doğru tuvalet eğitimi konusunda rehberlik etmeleri önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Tuvalet eğitimi, ebeveyn, bilgi düzeyi, çocuk hemşiresi

ABSTRACT

Purpose: The study was conducted as a descriptive cross-sectional study to assess parents' knowledge and attitudes toward toilet training.

Material/Methods: 252 parents living in Zonguldak city center between June and September 2022 were included in the study. Research data were collected using a questionnaire prepared by the researchers, and expert opinion was obtained. Data analysis was performed using SPSS 16.0 statistical program. Statistical significance was accepted as $p < 0.05$.

Results: The study found that 55.0% of the participants were boys. It was found that 94.0% of the first person responsible for toilet training was the mother and 71.3% of them used the internet as a source for toilet training. It was found that 50.4% of parents used the potty, 24.2% used the toilet bowl, and 23% used the toilet seat adapter during toilet training. The most common practices used during training were toileting every 1-2 hours (70.5%), wearing diapers at night (47.8%), and restricting fluid intake at night (38.6%). 7.5% of parents punished their child during toilet training. Methods such as negative language (43.6%), scolding (27.9%), intimidation (7.1%), and sitting on the toilet for long periods of time (16.4%) were found to be used as punishment. 45.2% of parents reported that they postponed toilet training because of the intensity of the work.

Conclusions/Recommendations: It was found that 60.5% of parents had not previously received toilet training. Toilet training is one of the critical stages in child development. Healthy completion of this stage has implications for the rest of the child's life. For this reason, it is important for pediatric nurses to guide parents in proper toilet training.

Keywords: Toilet training, parents, knowledge level, pediatric nurse

S.259

MERSİN'DEKİ BİR AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ ÖRNEKLEMİNDE ÇOCUKLARDA ANEMİ DURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF ANEMIA STATUS IN CHILDREN IN THE SAMPLE OF A FAMILY HEALTH CENTER IN MERSİN

Ebru Dölek¹, Güler Cimete²

¹Mersin İl Sağlığı Müdürlüğü Silifke Atayurt Aile Sağlığı Merkezi, Mersin, ²Üsküdar Üniveristesi Ebelik Bölümü / İstanbul

ÖZET

Amaç: Ülkemizde, çocuklarda demir eksikliği anemisinin (DEA) önlenmesi amacı ile 4-12 ay arası çocuklara koruyucu amaçlı demir preparatı verilmekte olup, hemoglobin, hematokrit, ferritin düzeyleri 9.ay ve 5 yaşında rutin olarak kontrol edilmektedir. Buna rağmen okul öncesi yaş grubu çocuklarda demir eksikliği anemisi %40 oranlarına kadar çıkabilmektedir. Bu çalışmada, Mersin'deki bir Aile Sağlığı Merkezine kayıtlı çocuklarda DEA durumu ve gerçekleştirilen girişimlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışma, retrospektif, tanımlayıcı, kesitsel tiptedir. Ağustos 2022 tarihinde ASM'ne kayıtlı 0-18 yaş aralığında 912 Türk ve Göçmen çocuk bulunduğu belirlenmiş olup, bunlarda 215'i 5 yaş altındadır ve örneklem grubunu oluşturmuştur. Veriler Tanıtıcı Bilgi Formu ile toplanmıştır. Formda, çocuğun özellikleri, Hbg,Htc, ferritin düzeyleri, demir preparatı kullanma durumu gibi bilgiler yer almaktadır. Örneklem seçilen 215 çocuğun geriye dönük kayıtları incelenerek, veriler toplanmıştır. Sağlık Bakanlığı referans değerlerine göre HBG < 11g, HTC < %33, Ferritin 7-142 ng/ml olan çocuklar DEA'lik kabul edilmiştir. Bulgular sayı ve yüzdelik olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çocuklardan %38.6'sı göçmen %61.4'ü Türkiyeli, 179'u (%83.3) 9 ay-5 yaş arasında, 36'sı 0-8 aylıktır. Yaşı 9 ayın altında olan 36 çocuktan 28'ine ASM'nde kan testi yapılmamış ancak bunlardan 8 çocuğa hastanelerde tetkik yapılmış ve 6 tanesine DEA tanısı konularak demir preparatı başlanmıştır. 9.ay-5 yaş arası çocuklardan tamamına (n:179) 9.ayda DEA için kan tetkiki yapılmış ve 58'inin değerlerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Toplamda 64 çocukta (%28.8) DEA olduğu belirlenmiştir. 9 ay-5 yaş arası tüm çocukların kayıtlarında demir preparatı verildiği bilgisi yer almakta olup, bunların kullanılıp kullanılmama durumuna ilişkin veriye rastlanmamıştır. DEA olan çocukların tamamı düzenli izleme alınmamış olduğu görülmüştür.

Sonuç ve Öneri: DEA, çocuklarda fiziksel ve mental pek çok soruna zemin hazırladığından ve görülüş sıklığı yüksek olduğundan 4 ay sonrası çocuklara koruyucu amaçlı başlanan demir preparatlarının, doğru ve düzenli bir şekilde kullanılması konusunda aile eğitimleri ve DEA saptanan çocukların titizlikle izlenmeleri konusunda ASM'lerde çalışan hemşirelerin daha fazla sorumluluk almaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Demir eksikliğine bağlı anemi, demir gibi türkiye

ABSTRACT

Introduction: In our country, protective iron preparations are given to children aged 4-12 months to prevent iron deficiency anemia (IDA), and hemoglobin (Hbg), hematocrit (Htc), ferritin levels are routinely checked at 9 months and 5 years of age. Despite this, iron deficiency anemia in preschool age children can reach up to 40%. In this study, it was aimed to determine IDA status and interventions in children registered to a Family Health Center (FHC) in Mersin.

Method: Results: 16.7% (n: 36) of the children were 0-8 months old, 83.3% (n: 179) were 9 months-5 years old. Children aged 0-8 months were not tested for blood in the FHC, but 8 children were examined in hospitals and 6 of them were diagnosed with IDA and iron preparation was started. 179 children aged 9 months to 5 years were tested for IDA at 9 months, and 58 (32.4%) of them had low values. It was determined that 28.8% (n:6+58=64) of 215 children selected for sampling in total had IDA. There is information in the records of all children aged between 9 months and 5 years that iron preparations are given, and there is no data on whether they are used or not. It was observed that all children with IDA did not receive regular follow-up.

Results: 16.7% (n: 36) of the children were 0-8 months old, 83.3% (n: 179) were 9 months-5 years old. Children aged 0-8 months were not tested for blood in the FHC, but 8 children were examined in hospitals and 6 of them were diagnosed with IDA and iron preparation was started. 179 children aged 9 months to 5 years were tested for IDA at 9 months, and 58 (32.4%) of them had low values. It was determined that 28.8% (n:6+58=64) of 215 children selected for sampling in total had IDA. There is information in the records of all children aged between 9 months and 5 years that iron preparations are given, and there is no data on whether they are used or not. It was observed that all children with IDA did not receive regular follow-up.

Conclusion and Suggestion: Since IDA paves the way for many physical and mental problems in children and its incidence is high, it is aimed to provide family education on the correct and regular use of iron preparations, which are started for preventive purposes in children after 4 months, and working in FHCs for meticulous follow-up of children with IDA. It was concluded that nurses should take more responsibility.

Keywords: Iron deficiency anemia, iron like turkey

1. GİRİŞ

Demir eksikliği tüm dünyada en sık rastlanan besinsel eksiklik ve özellikle gelişmekte olan ülkelerde önemli bir halk sağlığı sorunudur.

Bilindiği üzere anne sütü ilk 6 aylık dönemde demir eksikliği açısından koruyucu etki sağlarken Dünya sağlık örgütünün de yayınladığı veriler göz önüne alınarak 5 yaş altı çocuk ölümlerinin en önemli sebeplerinden biri anemidir. Demir eksikliğine bağlı anemi global hastalıklar dizisinde ilk 15 hastalık içerisinde yer almaktadır. Ayrıca Dünya da bebeklik ve çocukluk dönemlerinde en sık görülen kan hastalığı demir eksikliğine bağlı anemidir. Gelişmiş ülkelerde %4 -%20 arasında demir eksikliğine bağlı anemi görülürken çocukluk çağında gelişmekte olan ülkelerde bu oran % 70 -80 lere kadar ulaşmaktadır. Ülkemizde demir eksikliği anemisi okul öncesi dönemde %30 -% 40 oranında saptanmıştır.

Demir eksikliğinin en önemli göstergesi anemi olduğu için DE ve DEA çoğu zaman birbirinin yerine kullanılan terimlerdir. Halbuki anemi olmadan da DE gelişebilir ve dokular bu durumdan etkilenebilir. Demir eksikliği farklı evrelerde ortaya çıkar. Eğer demir gereksinimi alımın altında kalırsa, ilk önce demir depolarında azalma olur. Demir depoları azaldıktan sonra hemoglobin düzeyi bir süre normal kalabilir yani anemi olmadan demir eksikliği görülür. Bu dönemde sadece plazma ferritin düzeyi azalır. Demir depoları tüketildikten sonra devam eden negatif demir dengesi hemoglobinde azalmayla kendini gösterir. Sonuçta vücuttaki demir depolarının azalması DE, bu durumun daha da ağırlaşmış anemi gelişmesi ise DEA olarak tanımlanmıştır.

Sağlıklı kişilerde eritrosit sayısının azalması veya hemoglobin (Hb) miktarının o yaş için belirlenen normal hemoglobin miktarının 5 persentilinin altında olması anemi olarak tanımlanmaktadır. Anemiyi tanımlarken farklı yaş grupları ve cinsiyetler için normalin alt sınırının belirlenmesi gerekmektedir. Demir eksikliği anemisi, dünyada ve ülkemizde en sık görülen anemi nedenidir. Çocukluk çağında en fazla süt çocukluğu ve menstruasyon gören ergenlerde görülür; ancak büyüme hızı artmış ve gereksinimleri yeterince karşılanmayan tüm çocuklar risk altındadır

Demir insan vücudunda çok önemli bir yere sahip olan bir mineraldir. Hemoglobinin önemli bir parçası olan demir, oksijenin dokulara taşınmasında hayati bir öneme sahiptir. Nörotransmitter fonksiyonu ve pek çok enzimin yapısında bulunması nedeniyle çocukluk dönemlerinde gelişen demir eksikliği büyüme ve gelişme geriliği mental işleyişte azalma ve vücut direncinin düşmesine neden olarak sık geçirilen enfeksiyonel hastalıklara yol açmaktadır. Ayrıca artan büyüme hızı ile yeterince dışarıdan sağlanamayan demir, demir eksikliği anemisinin en önemli sebeplerindendir .

Ülkemizde uygulanan “Demir Gibi Türkiye “ projesinin temel amacı 0-5 yaş arasında çocukları anemiden korumak ve bu yönde takiplerini sağlamaktır . Bilindiği üzere bebekler dünyaya ilk 4-6 ayda gelişimleri için yetecek demir stoku ile doğmakta ve demir içeriği açısından ilk aylarda anne sütü yeterli gelmektedir. 6. Ayın sonunda ek gıdaya geçilmesi 6’ncı ayın sonunda uygun ve yeterli miktarda ek besine geçilerek anne sütü alımının sürdürülmesi, bütün bebeklerin demir yetersizliği yönünden taranması, 4-12 ay arası anemisi olmayan bebeklere koruma amaçlı demir desteği, 4-24 ay arası anemisi olan bebeklere demir tedavisi sağlanması gibi amaçlarla Nisan 2004’te “Emzirmenin Korunması, Özendirilmesi, Desteklenmesi ile Demir Yetersizliği Anemisinin Önlenmesi ve Kontrolü” kısa adıyla “Demir Gibi Türkiye” programı başlatılmıştır.

Ülkemizde, demir eksikliği anemisinin (DEA) önlenmesi amacı ile 4-12 ay arası çocuklara koruyucu amaçlı ücretsiz demir desteği sağlanmakta , hemoglobin(Hbg), hematokrit(Htc), düzeyleri 9.ay ve 5 yaşında rutin olarak kontrol edilmektedir. Buna rağmen okul öncesi yaş grubu çocuklarda demir eksikliği anemisi %40 oranlarına kadar çıkabilmektedir. Bu çalışmada, ülkemizde DEA nın yaygın olarak görüldüğü Mersin’deki bir Aile Sağlığı Merkezine(ASM) kayıtlı çocuklarda DEA durumu ve gerçekleştirilen girişimlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışmamız 2004 yılından itibaren ülkemizde ki 0- 5 yaş arasındaki çocuklarda demir eksikliği ve buna bağlı gelişen anemi sıklığını azaltmaya çalışan ‘Demir gibi Türkiye Projesinin ‘ I. Basamak sağlık kuruluşu tarafından takip edilen bu yaş grubu çocuklardaki işleyişini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Çalışmamız Dünya da ve Türkiye de önemli bir yere sahip olan çocuklarda demir eksikliğine bağlı gelişen anemi nin kontrol mekanizmasındaki açıkları kapatmak ve önemini vurgulamak için retrospektif ve tanımlayıcı bir çalışma olarak uygulanmıştır.

2. YÖNTEM

Çalışma, retrospektif, tanımlayıcı, kesitsel tiptedir. ASM’ye kayıtlı 0-18 yaş aralığındaki 912 çocuk içerisinde 215’i 5 yaş altındadır ve örneklem grubunu oluşturmuştur. Veriler Tanıtıcı Bilgi Formu ile, örnekleme seçilen çocukların geriye dönük kayıtları incelenerek toplanmıştır. Sağlık Bakanlığı referans değerlerine göre Hbg< 11g , Htc < %33 , Ferritin 7-142 ng/ml olan çocuklar DEA’li kabul edilmiştir. Bulgular sayı ve yüzdelik olarak değerlendirilmiştir.

Örnekleminde yer alan bu çocukların tıbbi kayıtları (Asm ve Hastanelere olan başvuruları) Aile hekimliği sistemi üzerinden erişim sağlanarak incelenmiş. Bu yolla çocuklara uygulanan tanı ve tedavi yöntemleri incelenmiştir.

Ayrıca örneklem içinde ki 0- 5 yaş arasındaki 215 çocuk için “Demir Eksikliğine Bağlı Tanılama Formu“ doldurulmuş. Bu formda çocuklara demir profilaksisi verilmiş mi, verildiyse hangi basamak sağlık kuruluşu tarafından hangi yaş aralığında verilmiş . Hangi aralıklarla laboratuvar izlemi yapılmış. Yapılan tetkikler sonucunda örneklemedeki çocukların Hemoglobin, Hematokrit, Ferritin değerlerinin yaş grubuna 5 persentilin altında olup olmadığı değerlendirilmiştir.

3. BULGULAR

Çocukların %16.7’si (n:36) 0-8 aylık, %83.3’ü (n: 179) 9 ay-5 yaş arasındadır. 0-8 aylık çocuklara ASM’nde kan testi yapılmamış ancak 8 çocuğa hastanelerde tetkik yapılmış ve 6 tanesine DEA tanısı konularak demir preparatı başlanmıştır. 9 ay-5 yaş arası 179 çocuğa 9. aydan sonra DEA için kan tetkiki yapılmış ve 58’inin (%32.4’ünün) değerleri düşük bulunmuştur. Toplamda örnekleme seçilen 215 çocuğun %28.8’inde (n:6+58=64) DEA olduğu belirlenmiştir. 9 ay-5 yaş arası tüm çocukların kayıtlarında demir preparatı verildiği bilgisi yer almakla birlikte ve düzenli kullanılıp kullanılmama durumuna ilişkin veriye rastlanmamıştır. DEA olan çocukların tamamının düzenli izleme alınmamış olduğu görülmüştür. DEA lı bulunan çocukların %68 inin hastane kayıtları olduğu ((n:44+20=64) % 32 sinin

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

ise hastane kayıtlarının olmadığı bilgisi elde edilmiştir. Elde edilen verilere göre çoğunlukla enfeksiyöz hastalıklarla başvuran 9 ay- 5 yaş arası çocukların hastanelerde yapılan tetkikler sonucu ortaya çıkan DEA oranı ise çalışmanın DEA lı grup içerisinde % 47 sinin (n: 30+44=64) oluşturmaktadır.

4. TARTIŞMA

Yapılan incelemeler ve elde edilen veriler doğrultusunda birincil neden olarak annelerin gebeliklerinde demir açısından yeterli gıdalarla beslenmeyişi, bebeklerde ek gıdaya geçerken yapılan hatalı besleme süreci, takip sisteminin zorunlu tuttuğu 9 ay ve 5 yaş hemoglobinin takibinin yeterli olmadığı tespit edilmiş. 24. aydan sonra anemi gelişme riskinin de olduğu gözlenmiştir. Bu durumun Demir Gibi Türkiye Projesinin etkinliğinin arttırmaya bağlı olduğu bunun farkındalık düzeyi yüksek hemşireler tarafından başarılabileceği bilinmektedir. Mesleki özveri ve bilinç ile her türlü girişimin çocuklara sağlıklı bir çocukluk dönemi sunmanın biz hemşireler tarafından sağlanabileceği değiştirilemez bir gerçektir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

DEA, çocuklarda fiziksel ve mental pek çok soruna zemin hazırladığından ve görülüş sıklığı yüksek olduğundan 4 ay sonrası çocuklara koruyucu amaçlı başlanan demir preparatlarının, doğru ve düzenli bir şekilde kullanılması konusunda aile eğitimleri ve DEA saptanan çocukların titizlikle izlenmeleri konusunda ASM'lerde çalışan hemşirelerin daha fazla sorumluluk almaları gerektiği sonucuna varılmıştır. Birinci basamak takiplerinde en az 9 ay – 5 yaş arası çocukların en az 1 kez daha yada belli aralıklarla kan değerlerinin incelenmesi gerektiği öngörülmüştür. Halkın anemi yönünden alışlagelmiş bakış açısının ASM lere çalışan hemşireler tarafından eğitimlerle değiştirilebileceği sonucuna varılmıştır.

KAYNAKLAR

1. Özdemir N. Çocuklarda tanıdan tedaviye demir eksikliği anemisi. Türk Pediatri Arşivi 2015; 50: 11-9.
2. Ünver Korgalı E , Kaymak Cihan M. Altı Ay - 5 Yaş Arası Çocuklarda Demir Eksikliği ve Beslenme İlişkisinin Değerlendirilmesi. Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi. 2020; 14: 176-184
3. Tükel Elmali E , Uyar Hazar H. 0-5 Yaş Çocuklarda Anemi Değerlendirmesi ve Ebenin Sorumlulukları . Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi 2020; 4(2); 171-182
4. Yurdakök K , İnce O. T. Çocuklarda demir eksikliği anemisini önleme yaklaşımları . Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi Ekim - Aralık 2009 : 52 (4)

S.260

BEBEK LİDERLİĞİNDE BESLENME VE GELENEKSEL TAMAMLAYICI BESLENME EĞİTİMİNİN BEBEK GELİŞİMİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF BABY-LED WEANING AND TRADITIONAL COMPLEMENTARY FEEDING EDUCATION ON INFANT DEVELOPMENT

Nurten Arslan¹, Meltem Kürtüncü², Pınar Menderes Turhan³

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak, ²Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak, ³Zonguldak Kadın Doğum Ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Zonguldak

ÖZET

Amaç: Tamamlayıcı beslenmeye geçen bebeklerin annelerine verilen geleneksel tamamlayıcı beslenme (GTB) ve bebek liderliğinde tamamlayıcı beslenme (BLW) eğitimlerinin bebek gelişimine ve beslenmesine etkisini incelemektir.

Yöntem: Araştırma randomize kontrollü, üçlü kör prospektif deneysel bir araştırmadır. Örnekleme 52 bebek/annesi oluşturdu. Veriler tanıtıcı bilgi formu, Tamamlayıcı Beslenmeye Geçiş Davranışları Ölçeği ve gelişimsel değerlendirme formları ile toplandı. Araştırmada her iki gruba da tamamlayıcı beslenmeye geçişte modüler eğitim (5 modül, 18 oturum) verildi.

Bulgular: BLW yöntemi ile beslenen bebeklerde kendi kendine beslenme (p=0.005), katı gıdaya geçiş (p<0.001) GTB yöntemi ile beslenen bebeklere göre daha erken; GTB yöntemi ile beslenen bebeklerde ev yemeklerine geçişin i daha erken olduğu görüldü (p=0.016). Bebeklerin fiziksel, bilişsel, dil, motor, psikososyal ve oyun gelişimi zamanla her iki grupta istatistiksel olarak anlamlıydı (p<0.001). Gruplar arası karşılaştırmada, BLW yöntemi ile beslenen bebeklerde fiziksel gelişim hariç diğer tüm gelişim basamaklarında sekizinci aydan sonra anlamlı bir farklılık bulundu (p<0.001). Laboratuvar bulguları açısından, BLW yöntemi ile beslenen bebeklerde hemoglobin, hematokrit, demir, B12 vitamini ve magnezyum değerlerinde (p<0.001); GTB yöntemi ile beslenen bebeklerde hematokrit, demir ve fosfor değerlerinde (p<0.001) zamanla anlamlı bir artış görülmektedir. Gruplar arası karşılaştırmalarda, BLW yöntemi ile beslenen bebeklerde demir alımı GTB yöntemi ile beslenen bebeklere göre daha fazlaydı (p<0.001). Yeme zamanı bulgularında, her

iki grupta da boğulma riski görülmezken GTB yöntemi ile beslenen bebeklerde öğürme refleksi daha fazla görüldü ($p<0.05$). Ölçek puanının grup karşılaştırmalarında, toplam puanı bakımından gruplar ve zamanlar arası farklılık yokken; BLW yöntemi ile beslenen bebeklerde olumsuz beslenme zamanı puanı GTB yöntemi ile beslenen bebeklere göre yüksekti ($p<0.001$).

Sonuç: Tamamlayıcı beslenmeye geçen bebekler için verilen eğitimin bebek beslenmesinde besin ve mikrobese alınmasına; Bebek gelişimi açısından zamana göre değişimlerinde GTB yöntemi ile beslenen bebeklerde motor gelişime, BLW yöntemi ile beslenen bebeklerde bilişsel, dil ve motor gelişime etki ettiği görülmektedir. Eğitimler sayesinde ölçek alt boyutlarında gruplar arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bebek liderliğinde beslenme, tamamlayıcı beslenmeye geçiş davranışları, eğitim, bebeklerde büyüme ve gelişme

ABSTRACT

Purpose: To examine the effects of traditional complementary feeding (GTB) and infant-led complementary feeding (BLW) training given to mothers of infants who switched to complementary feeding on infant development and nutrition.

Method: The study is a randomized controlled, triple-blind prospective experimental study. The sample consisted of 52 infants/ mothers. Data were collected with an introductory information form, Complementary Feeding Behaviors Scale and developmental assessment forms. In the study, modular training (5 modules, 18 sessions) was given to both groups in the transition to complementary feeding.

Results: Self-feeding and transition to solid food were earlier in infants fed with the BLW method compared to infants fed with the GTB method; It was observed that the transition to home meals was earlier in babies fed with the GTB method. The infants' physical, cognitive, language, motor, psychosocial and play development were significant in both groups over time. In the comparison between the groups, a significant difference was found after the eighth month in all developmental stages except physical development in babies fed with the BLW method. In terms of laboratory findings, in hemoglobin, hematocrit, iron, vitamin B12 and magnesium values in infants fed with the BLW method; There is a significant increase in hematocrit, iron and phosphorus values over time in infants fed with the GTB method. In comparisons between groups, iron intake was higher in infants fed with the BLW method than in infants fed with the GTB method. While there was no risk of choking in both groups in the eating time findings, gag reflex was more common in babies fed with the GTB method. In group comparisons of the scale score, there was no difference between the groups and time in terms of the total score of the scale; Negative feeding time score was higher in babies fed with BLW method compared to babies fed with GTB method.

Conclusion: It shows that the education given to both groups for infants transitioning to complementary feeding has an effect on nutrient and micronutrient intake in infant nutrition. In terms of baby development, it is seen that it affects motor development in babies fed with the GTB method and cognitive, language and motor development in babies fed with the BLW method. Thanks to the trainings given, it is seen that there are significant differences between the groups in the sub-dimensions of the scale.

Keywords: Baby-led feeding, transition to complementary feeding behaviors, education, growth and development in infants

S.261

ANNELERİN BEBEK BESLENMESİNE YÖNELİK TUTUMLARI: İĞDIR İLİ ÖRNEĞİ

ATTITUDES OF MOTHERS TOWARDS INFANT NUTRITION: THE CASE OF İĞDIR PROVINCE

Eda Gülbetkin¹, Umut Uyar²

¹İğdir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İğdir, ²İğdir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İğdir

ÖZET

Amaç: Çalışma, annelerin bebek beslenmesine yönelik tutumlarını incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Çalışma, Ekim – Aralık 2021 tarihleri arasında İğdir ilinde bulunan 5 Aile Sağlığı Merkezine kayıtlı doğum sonu 0-1 yaş dönem çocuğu olan 318 anne üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, kişisel bilgi formu ve De La Mora ve Russell tarafından geliştirilen, Ekşioğlu, Yeşil ve Çeber Turhan tarafından ülkemiz için geçerlik güvenilirlik çalışması yapılan Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği (IOWA) kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışma grubunda yer alan annelerin yaş ortalamaları $30,90 \pm 6,194$ olup, bebeklerin ortalama ağırlıkları $7,25 \pm 3,003$ olarak bulunmuştur. Annelerin %96,2'si bebeklerini hala emziriyorken, %88,7'si sadece bebek acıktığında emzirdiğini ifade etmiştir. Ayrıca, Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği'nden aldıkları toplam puan $58,79 \pm 6,439$ olarak bulunmuştur. Kullanılan ölçeğin kesme değeri yoktur; alınan puan yükseldikçe olumlu emzirme tutumu yükselmektedir şeklinde yorumlanmaktadır. Toplam tutum puanı 17 ile 85 arasında değişmektedir.

Sonuç: Annelerin beslenme ile ilgili tutumunun pozitif yönde artması için annelerin beslenme, emzirme ve bebek bakımı ile ilgili eğitimlerinin artırılması, uygun ortamın sağlanması ve annelerin emzirme ve bebek bakımına teşvik edilmesi oldukça önemlidir. Ayrıca sonraki çalışmalarda, bebek bakımı eğitimi gibi beslenme tutumunu etkileyen etmenlerin daha fazla yer verilmesi ve çalışmamızın farklı

çalışmalara destek olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anne, bebek, beslenme, tutum

ABSTRACT

Purpose: The study was conducted to examine mothers' attitudes towards infant feeding.

Method: The study was carried out on 318 mothers with postpartum 0-1 year old children registered to 5 Family Health Centers in Iğdır province between October and December 2021. Personal information form and Infant Nutrition Attitude Scale (IOWA), which was developed by De La Mora and Russell and whose validity and reliability study was conducted for our country by Ekşioğlu, Yeşil and Çeber Turhan, were used in the study.

Results: The mean age of the mothers in the study group was 30.90 ± 6.194 , and the average weight of the babies was 7.25 ± 3.003 . While 96.2% of the mothers still breastfeed their babies, 88.7% stated that they only breastfeed when the baby is hungry. In addition, the total score they got from the Infant Nutrition Attitude Scale was found to be 58.79 ± 6.439 . The scale used has no cut-off value, it is interpreted as the higher the score, the higher the positive breastfeeding attitude. The total attitude score ranges from 17 to 85.

Conclusion: It is very important to increase mothers' education on nutrition, breastfeeding and infant care, to provide a suitable environment and to encourage mothers to breastfeed and baby care in order to increase mothers' attitudes towards nutrition positively. In addition, it is thought that in future studies, factors affecting nutritional attitudes such as baby care education will be included more and our study will support different studies.

Keywords: Mother, baby, nutrition, attitude

S.262

AİLE DESTEĞİ ÇOCUKLARIN SAĞLIKLI ÖZ YEME YETERLİLİĞİNİ ETKİLER Mİ?

DOES FAMILY SUPPORT AFFECT CHILDREN'S HEALTHY EATING SELF-EFFICACY?

Necla Kasımoğlu¹, Nazan Gürarlan Baş²

¹Erzincan Binali Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzincan, ²Munzur Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Tunceli

ÖZET

Amaç: Çocukların büyüme ve gelişme sürecinde olmaları ve fiziksel aktivitelerinin yetişkinlerden fazla olması, çocukların yeterli ve dengeli beslenmesine dikkat edilmesini gerektirmektedir. Bu süreçte çocuğa beslenme davranışı kazandırmada ve ebeveyn tutumları önemli yer alır. Çocuğun sağlıklı beslenme davranışı kazanmasında çocukluk döneminde kazanılan öz yeterlik düzeyi ve ailenin sağlıklı beslenme konusundaki desteği etkilidir. Bu araştırma aile desteğinin çocukların sağlıklı yeme-öz-yeterlilik davranışları üzerine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma, Türkiye'nin doğusunda bir il merkezine bağlı ilkökullarda, Mayıs 2020-2021 tarihleri arasında yürütülmüştür. Bu il merkezinde bulunan, rastgele örneklem belirleme yöntemiyle seçilen 6 ilkokulun 4. sınıfında öğrenim gören öğrenciler araştırma kapsamına dahil edildi. Araştırmanın örneklemini ise ebeveyn izni alınan ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 202 öğrenci oluşturdu. Veriler, araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda oluşturulan 'Kişisel Bilgi Formu', 'Sağlıklı Yeme İle İlgili Aile Desteği Ölçeği' ve 'Sağlıklı Yeme Öz-Yeterlilik Ölçeği' kullanılarak, yüz yüze görüşme tekniği ile toplandı. Elde edilen veriler bilgisayar destekli programda sayı ve yüzdelik, t testi ve korelasyon ile analiz edildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 10.05 ± 5.1 olup, %53.5'inin cinsiyeti kızdır. Öğrencilerin ortalama SYÖYÖ-Ç puan ortalaması 3.70 ± 3.02 , ailelerin SYADÖ puan ortalaması ise 12.49 ± 2.07 olarak hesaplandı. Öğrencilerinin anne yaşı, baba yaşı ve annelerinin çalışma durumu ile SYÖYÖ-Ç puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptandı ($p < 0.05$). Babanın öğrenim düzeyi ile SYADÖ puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulundu ($p < 0.05$). Sağlıklı yeme öz yeterlilik düzeyi ile sağlıklı yeme alışkanlığını destekleme puan ortalamaları arasında negatif yönde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görüldü ($p < 0.001$).

Sonuç: Araştırmada elde edilen bulgulara göre, ilkököl dönemi çocuklarının yeme öz yeterliği düşüktür ancak ailelerin sağlıklı yeme davranışlarıyla ilgili destekleri yüksektir. Sağlıklı yeme ile ilgili aile desteği ile çocukların sağlıklı yeme öz yeterliği arasında negatif yönde ilişki mevcuttur. Dolayısıyla, ilkökölde çocuklara sağlıklı yeme davranışının kazandırılması ve sağlıklı yeme öz yeterliğinin yükseltilmesi için sağlık profesyonellerinin eğitim ve danışmanlık rollerine gereksinim duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Aile desteği, beslenme, çocuk, öz yeterlilik, hemşire

ABSTRACT

Objective: The fact that children are in the process of growth and development and their physical activities are higher than adults require attention to adequate and balanced nutrition of children. In this process, the child's feeding behavior and parental attitudes play an important role. The level of self-efficacy gained in childhood and the support of the family on healthy nutrition are effective

in the child's gaining healthy eating behavior. This research was conducted to determine the effect of family support on healthy eating-self-efficacy behaviors of children.

Method: The research was carried out in primary schools in a city center in eastern Turkey, between May 2020-2021. Students studying in the 4th grade of 6 primary schools located in this city center and selected by random sampling method were included in the scope of the study. The sample of the study consisted of 202 students with parental consent who volunteered to participate in the study. The data were collected by face-to-face interview method using the 'Personal Information Form', which was created by the researchers in line with the literature, the Child Healthy Eating: Parental Support for Healthy Eating (PSHE)', and the Healthy Eating Self- Efficacy for Children Scale (HESES-C)'. The obtained data were analyzed by number and percentage, t-test and correlation in a computer aided program.

Results: The mean age of the students participating in the study was 10.05 ± 5.1 , and 53.5% of them were female. The mean HESES-C score of the students was calculated as 3.70 ± 3.02 , and the mean PSHE score of the families was calculated as 12.49 ± 2.07 . A statistically significant relationship was found between the maternal age, paternal age, and mothers' employment status of the students and the mean scores of the HESES-C ($p < 0.05$). There was also a statistically significant relationship between the paternal education level and the mean PSHE score ($p < 0.05$). A negative and statistically significant relationship was found between the healthy eating self-efficacy score average and the family support for healthy eating score average ($p < 0.001$).

Conclusion: According to the findings of the study, primary school children's eating self-efficacy is low, but families' support for healthy eating behaviors is high. There is a negative relationship between family support for healthy eating and children's healthy eating self-efficacy. Therefore, education and counseling roles of health professionals are needed in order to provide children with healthy eating behaviors in primary school and to increase their healthy eating self-efficacy.

Keywords: Family support, nutrition, child, self-efficacy, nurse

S.263

3-6 YAŞ ARASI ÇOCUĞU OLAN ANNELERİN ÇOCUĞU SAKINLEŞTİRME YÖNTEMİ OLARAK BESİN KULLANMA DURUMLARININ VE BESLEME DAVRANIŞLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF FOOD USE AND FEEDING BEHAVIORS OF MOTHERS WITH CHILDREN AGED 3-6 AS A CALMING METHOD

Perihan Solmaz¹, Hatice Başkale²

¹Uşak Üniversitesi, Uşak, ²Pamukkale Üniversitesi, Denizli

ÖZET

Amaç: Araştırma 3-6 yaş arası çocuğu olan annelerin çocuğu sakinleştirme yöntemi olarak besini kullanma durumlarını ve besleme davranışlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı niteliksel bir çalışmadır. Veriler amaçlı örneklem yöntemiyle toplanmıştır. Araştırma Türkiye'nin batısındaki bir ilde bulunan anaokullarında çalışmaya katılmaya gönüllü, 3-6 yaş arası çocuğu olan annelerle yürütülmüştür. Her odak grup görüşmesinde 6-7 anne olmak üzere toplam 25 anne ile toplam dört odak grup görüşmesi yapılmıştır. Çalışma sırasında görüşmeler ses kayıt cihazı kullanılarak kaydedilmiştir. Veri toplama aracı olarak tanıtıcı özellikler formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu (1) Çocuğunuz huysuzlandığı, canı sıkıldığı vb zamanlarda yiyeceklerin ve içeceklerin çocuğu sakinleştirmek için kullanımı hakkında ne düşünüyorsunuz? (2) Çocuğunuza yemek yedirmede yaşadığınız sorunları nasıl çözümlüyorsunuz? olarak iki temel sorudan oluşmuştur. Veriler tematik içerik analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Görüşmelerde "Annelerin çocuklara besini sunma nedenleri" ve "Çocuğu besleme" olarak iki ana tema belirlenmiştir. Bu çalışmada annelerin çocuğu huysuzlandığı, mızızlandığı, ağladığı ya da canı sıkıldığında sakinleştirmek için besini kullandığı görülmüştür. Anneler çocuğunun yemeğini bitirmesini teşvik etmek ve çocuğun iştahının açılmasını sağlamak için çocuğun istediği abur cuburu vermişlerdir. Ayrıca çocuk yemeği beğenmediğinde ya da yemek istemediğinde, yemek hazır olmadığına da anneler çocuklarına abur cubur vermek durumunda kalmışlardır. Annelerin çoğu çocuğunu besleme ile ilgili sorunlar yaşamıştır. Bu sorunlar; çocuğun yemek seçmesi, peşinde dolaşarak ya da TV/tablet karşısında yedirme ve toplumun etkisidir. Anneler besleme ile ilgili yaşadıkları sorunlarla tehdit, özendirme, ödül/pazarlık, kural koyma, besinleri farklı şekillerde sunma, yediklerini takip etme ve izin verme gibi yöntemler kullanarak baş etmeye çalışmışlardır.

Sonuç: Anneler çocuklarının duygularını düzenlemek için besini araç olarak kullanmışlardır. Anneler çocuklarını beslerken problemler yaşamışlardır. Bu problemleri çözmek için de bir takım yöntemler kullanmışlardır. Annelere çocukları mızızlandığında ya da ağladığında çocuğunu sakinleştirmek için besin dışı yöntemleri kullanması gerektiği konusunda bilgi verilerek annelerin baş etme yöntemleri geliştirilmeli ve farkındalıkları artırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Beslenme, çocuğu besleme, annelerin besleme davranışları

ABSTRACT

Purpose: The study was conducted to determine the use of food as a calming method and feeding behavior of mothers with children aged 3-6 years.

Method: It is a descriptive qualitative study. The data were collected by purposive sampling method. The research was conducted with mothers with children aged 3-6 years who volunteered to participate in the study in kindergartens located in a province in the west of Turkey. A total of four focus group interviews were conducted with 25 mothers, 6-7 mothers in each focus group interview. During the study, the interviews were recorded using a voice recorder. Introductory features form and semi-structured interview form were used as data collection tools. Semi-structured interview form (1) What do you think about the use of food and drink to calm the child when he is moody, bored, etc.? (2) How do you solve the problems you have in feeding your child? consists of two basic questions. The data were evaluated with thematic content analysis.

Results: In the interviews, two main themes were determined as “reasons for mothers to offer food to children” and “feeding the child”. In this study, it was observed that mothers used the food to calm the child when they were cranky, whining, crying, or bored. Mothers gave the child the snacks that the child wanted in order to encourage the child to finish the meal and to increase the child's appetite. In addition, when the child did not like the food or did not want to eat it, mothers had to give their children snacks when the food was not ready. Most mothers have had problems feeding their children. These problems are; The child's choice of food is the influence of the society and the feeding by following it or in front of the TV/tablet. Mothers tried to cope with their feeding problems by using methods such as threats, encouragement, reward/bargaining, setting rules, presenting food in different ways, tracking what they ate and allowing.

Conclusion: Mothers used food as a tool to regulate their children's emotions. Mothers have had problems feeding their children. They used a number of methods to solve these problems. Coping methods of mothers should be developed and their awareness should be increased by informing mothers that they should use non-nutritional methods to calm their children when their children whine or cry.

Keywords: Nutrition, feeding the child, feeding behavior of mothers

S.264

TÜRKİYE'DE 13-19 YAŞ ÖĞRENCİLER ARASINDA BULAŞICI OLMAYAN HASTALIKLARA YÖNELİK DAVRANIŞSAL RİSK FAKTÖRLERİNİN YAYGINLIĞI VE BELİRLEYİCİLERİ

PREVALENCE AND DETERMINANTS OF BEHAVIORAL RISK FACTORS FOR NONCOMMUNICABLE DISEASES AMONG STUDENTS AGED 13-19 YEARS IN TURKEY

Fadime Üstüner Top¹, Hasan Hüseyin Çam²

¹Giresun Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Giresun, ²Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Kilis

ÖZET

Amaç: Kronik bulaşıcı olmayan hastalıklar (BOH'lar) dünyada bir numaralı ölüm ve sakatlık nedenidir. BOH'lar yetişkinlikte ortaya çıkma eğilimindeyken, birçoğunun kökenleri çocukluk ve ergenlik döneminde benimsenen davranışlara dayanmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de 13-19 yaş arası öğrenciler arasında bulaşıcı olmayan hastalıklara yönelik davranışsal risk faktörlerinin yaygınlığını ve belirleyicilerini araştırmaktır.

Yöntemler: Bu kesitsel çalışmaya Türkiye genelinde toplam 1218 lise öğrencisi katılmıştır. Veriler, Küresel Okula Dayalı Öğrenci Sağlığı Anketi aracından uyarlanan sorularla kolaylaştırılmış, kendi kendine uygulanan bir anket aracılığıyla toplandı. Veriler, belirleyici etkenleri tespit etmek için kullanılan ikili lojistik regresyon ve Poisson regresyonu ile IBM SPSS Statistics 28 kullanılarak analiz edildi.

Bulgular: Yetersiz meyve ve sebze tüketiminin prevalansı %85.5, sedanter boş zaman davranışı %80.9, fiziksel hareketsizlik %65.3, gazlı meşrubat tüketimi %60.4, fazla kiloluluk veya obezite %38.1, mevcut tütün kullanımı %23.1 ve mevcut alkol kullanımı %14.5 idi. Yedi davranışsal BOH risk faktörünün ortalaması 3.6'ydı (SD=1.5) ve dörtte üçünden fazlasında (%81.3) en az üç risk faktörü vardı. Düzeltilmiş Poisson regresyon analizinde, erkek cinsiyet, 11. sınıfa gitme ve beden eğitimi derslerine devam etme davranışsal risk faktörlerine sahip olma olasılığını artırdı ve çoklu psikolojik rahatsızlık, okula devam etme ve orta veya yüksek ebeveyn desteği ise davranışsal risk faktörlerine sahip olma olasılığını azalttı.

Sonuç: Türkiye'de 13-19 yaş arası öğrenciler arasında değiştirilebilir risk faktörlerinin kümelenme prevalansı yüksek olup, etkili müdahalelere ihtiyaç var. Bu hastalıklar için risk faktörleri genellikle önlenemez. Hamilelikten önce, hamilelik sırasında ve sonrasında, çocukluk ve ergenlik döneminde uygun sağlık müdahaleleri prevalansını önemli ölçüde azaltabilir.

Anahtar Kelimeler: Bulaşıcı olmayan hastalıklar, risk faktörleri, yaygınlık, ergen, öğrenciler

ABSTRACT

Introduction: Chronic noncommunicable diseases (NCDs) are the number one cause of death and disability in the world. While NCDs tend to manifest in adulthood, many have their origins in behaviors adopted during childhood and adolescence. The aim of this study was to investigate the prevalence and determinants of behavioral risk factors for noncommunicable diseases among students aged 13–19 years in Turkey.

Methods: This cross-sectional study included a total of 1218 high-school students in Turkey. Data were collected through a facilitated self-administered questionnaire with questions adapted from the Global School-based Student Health Survey instrument. Data were analyzed using IBM SPSS Statistics 28, with binary logistic regression and Poisson regression used to identify determinants.

Results: The prevalence of inadequate fruit and vegetable consumption was 85.5%, sedentary leisure behavior 80.9%, physical inactivity 65.3%, carbonated soft drink consumption 60.4%, overweight or obesity 38.1%, current tobacco use 23.1%, and current alcohol use 14.5%. From the seven behavioral NCDs risk factors, the mean was 3.6 (SD=1.5), and more than three quarters (81.3%) had at least three risk factors. In adjusted Poisson regression analysis, male sex, grade 11, and attending physical education classes increased the odds and multiple psychological distress, school attendance, and medium or high parental support decreased the odds for having behavioral risk factors.

Conclusion: The prevalence of clustering of modifiable risk factors for NCDs was high among students aged 13–19 years in Turkey, and there is a need to mount effective interventions. Risk factors for these diseases are often preventable: Appropriate health interventions before, during and after pregnancy, and through childhood and adolescence, can significantly reduce their prevalence.

Keywords: Noncommunicable diseases, risk factors, prevalence, adolescent, students

S.265

SAĞLIĞI GELİŞTİRME MODELİNE GÖRE ADÖLESANLARIN SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMLERİNİ VE ÖZ-ETKİLİLİK DÜZEYLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

DETERMINING THE FACTORS AFFECTING ADOLESCENTS' HEALTHY LIFESTYLES AND SELF-EFFICACY LEVELS ACCORDING TO THE HEALTH PROMOTION MODEL

Hakan Avan¹, Meral Bayat²

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş, ²Erciyes Üniversitesi, Kayseri

ÖZET

Amaç: Bu çalışma Pender' in Sağlığı Geliştirme Modelinde öne sürülen teorik önermelere dayanarak adölesanlarda; sağlık sorumluluğunu, sağlığın korunması ve geliştirilmesi davranışlarını bütün yönleri ile ele alarak adölesanların sağlık davranış profilini çıkarmak, öz-etkililik düzeylerini belirlemek ve bu davranışları etkileyen etmenleri belirlemek amacıyla planlanmıştır. Gereç ve Yöntem: Araştırma, bir il merkezinde lise eğitimi gören 14 ile 17 yaşları arasındaki öğrenciler ile 15 Eylül- 15 Aralık 2021 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmada farklı sosyal, kültürel ve ekonomik düzeydeki adölesanlara ulaşabilmek için örneklem seçimi yapılmamış 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında liselerde eğitim gören bütün öğrencilere (11 512) ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırma, çalışmaya katılmaya gönüllü olan 816 öğrenci ile tamamlanmıştır. Veriler sosyo demografik bilgi içeren "Tanıtıcı Anket Formu", "Adölesan Yaşam Biçimi Ölçeği" ve "Öz-etkililik/yeterlik Ölçeği" ile toplanmıştır. Bulgular: Araştırmaya katılan bireylerin Adölesan Yaşam Biçimi Ölçeği puan ortalamalarının $\bar{X}=104,07 \pm 19,23$, Öz-Etkililik puan ortalamalarının $\bar{X}=84,78 \pm 14,32$ olduğu bulunmuştur. Çalışmada ailenin gelir durumları, öğrenim gördüğü lise, kendi sağlığını tanımlama durumları, sağlık güvencesinin varlığı ve adölesanın sağlık değişimindeki rolü ile Adölesan Yaşam Biçimi ve Öz-Etkililik puanları arasında önemli bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir ($p<0,01$). Sonuç: Adölesanların sağlıklı yaşam biçimini etkileyen faktörlerin sağlık sağlıklı yaşama dair eksik bilgilerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu doğrultuda adölesanlara sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının kazandırılmasına yönelik eğitim, uygulama ve sağlıklı yaşam etkinliklerinin yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, sağlık, yaşam tarzı, öz-etkililik

ABSTRACT

Aim: This study is based on the theoretical propositions put forward in Pender's Health Promotion Model in adolescents; This study was planned in order to determine the health behavior profile of adolescents, to determine their self-efficacy levels and to determine the factors affecting these behaviors by addressing health responsibility, health protection and promotion behaviors with all their aspects. Materials and Methods: The research was conducted with students aged between 14 and 17 who received high school education in a city center between September 15 and December 15, 2021. In order to reach adolescents of different social, cultural and economic levels, the sample selection was not made in the research, and all students (11 512) studying in high schools in the 2021-2022 academic year were tried to be reached. The research was completed with 816 students who volunteered to participate in the study. The data were collected with the "Descriptive Questionnaire Form" containing socio-demographic information, "Adolescent Lifestyle Scale" and "Self-efficacy/efficacy Scale". Results: Adolescent Lifestyle Scale mean scores of the individuals participating in the

study were found to be $\bar{X}=104.07 \pm 19.23$, and Self-Efficacy mean scores were found to be $\bar{X}=84.78 \pm 14.32$. In the study, it was determined that there was a significant relationship between the income status of the family, the high school he attended, the status of defining his own health, the presence of health insurance and the role of the adolescent in health change, and Adolescent Lifestyle and Self-Efficacy scores ($p<0.01$). Conclusion: It is thought that the factors affecting the healthy lifestyle of adolescents are due to their incomplete knowledge about health and healthy living. In this direction, it is recommended to carry out education, practice and healthy life activities to help adolescents acquire healthy lifestyle behaviors.

Keywords: Adolescent, health, lifestyle, self-efficacy, nurse.

S.266

ADÖLESANLARDA SAĞLIĞI GELİŞTİRME MODELİNE GÖRE VERİLEN EĞİTİMİN SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMLERİ VE ÖZ ETKİLİLİK ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF TRAINING PROVIDED ACCORDING TO THE HEALTH PROMOTION MODEL ON HEALTHY LIFESTYLES AND SELF-EFFICACY IN ADOLESCENTS

Hakan Avan¹, Meral Bayat²

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ²Erciyes Üniversitesi

ÖZET

Amaç: Çalışma, adölesanlarda sağlığı geliştirme modeline göre verilen eğitimin sağlıklı yaşam biçimleri ve öz etkililik üzerine etkisini belirlemek amacıyla randomize kontrollü deneysel olarak yapılmıştır. Gereç ve Yöntem: Çalışma, Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı iki lisede eğitim gören 14-15 yaş grubunda 72 adölesan (36 müdahale grubu, 36 kontrol grubu) ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma için etik kurul, kurum izni, adölesan ve ebeveynlerinden yazılı ve sözlü onam alınmıştır. Veriler Adölesan ve Ebeveyn Tanıtıcı Bilgi Formu, Adölesan Yaşam Biçimi Ölçeği ve Öz Etkililik Ölçeği ile toplanmıştır. Müdahale grubundaki adölesanlara 6 oturumdan oluşan sağlıklı yaşam biçimi eğitimleri, video animasyon ve Philips 66 tekniği ile uygulanmıştır. Veriler, bilgisayar ortamında tanımlayıcı istatistikler, homojenlik testleri, normallik testleri, Fisher exact testi ve varyans analizleri kullanılarak değerlendirilmiş, $p<0.05$ değeri önemli kabul edilmiştir. Bulgular: Müdahale ve kontrol gruplarında Adölesan Yaşam Biçimi Ölçeği ve Öz Etkililik Ölçeği ön test puan ortalamaları arasında önemli bir fark olmadığı bulunmuştur. Müdahale grubunun Adölesan Yaşam Biçimi Ölçeği ve Öz Etkililik Ölçeği 1. son test puan ortalamalarının kontrol grubuna göre daha yüksek ve aradaki farkın önemli olduğu bulunmuştur. Müdahale grubunun Adölesan Yaşam Biçimi Ölçeği ve Öz Etkililik Ölçeği 2. son test puan ortalamalarının kontrol grubuna göre daha yüksek ve aradaki farkın önemli olduğu bulunmuştur. Grup içi karşılaştırmalarda müdahale grubunda Adölesan Yaşam Biçimi Ölçeği ve Öz Etkililik Ölçeği ön test puan ortalamalarına göre 1. son test ve 2. son test puan ortalamalarında önemli artış olduğu ($p=0.001$), kontrol grubunda ise fark olmadığı ($p>0.05$) bulunmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda; adölesanlara sağlığı geliştirme modeline göre video animasyon ve Philips 66 teknikleri kullanılarak sağlıklı yaşam biçimi davranışları eğitiminin verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, sağlığı geliştirme modeli, öz etkililik, philips 66, video animasyon

ABSTRACT

Aim: The study was conducted as a randomized controlled experimental study in order to determine the effect of the education given according to the health promotion model in adolescents on healthy lifestyles and self-efficacy. Materials and Methods: The study was carried out with 72 adolescents (36 in the intervention group, 36 in the control group) in the age group of 14-15 years studying in two schools affiliated to the Directorate of National Education. Adolescent and Parent Descriptive Information Form, Adolescent Lifestyle Profile and Self-Efficacy Scale were used as data collection tools. Healthy lifestyle trainings of 6 sessions were applied to the adolescents in the intervention group through video animation and Phillips 66 technique. The value of $p<0.05$ was considered as significant. Results: It was found that there was no significant difference between the pretest mean scores of the Adolescent Lifestyle Profile and Self-Efficacy Scale in the intervention and control groups. The Adolescent Lifestyle Profile and Self-Efficacy Scale 1st posttest mean scores of the intervention group were higher than the scores of the control group, and the difference between them was significant. The Adolescent Lifestyle Profile and Self-Efficacy Scale 2nd posttest mean scores of the intervention group were higher than the scores of the control group and the difference between them was significant. In the intra-group comparisons, it was found that there was a significant increase in the 1st posttest and 2nd posttest mean scores of the Adolescent Lifestyle Profile and Self-Efficacy Scale in the intervention group compared to the pretest mean scores ($p=0.001$) and there was no difference in the control group ($p>0.05$). In line with these results, it is recommended that adolescents be trained on healthy lifestyle behaviors by using video animation and Phillips 66 techniques according to the health promotion model.

Keywords: Adolescent, health promotion model, self-efficacy, philips 66, video animation

S.267

BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİNDE AKREDİTASYON KAPSAMINDA İNTİHAR VEYA KENDİNE ZARAR VERME RİSKİ OLAN ADÖLESAN HASTANIN YÖNETİMİNE İLİŞKİN PROSEDÜR GELİŞTİRİLMESİ

DEVELOPMENT OF A PROCEDURE FOR THE MANAGEMENT OF ADOLESCENT PATIENT WHO IS AT A RISK OF SUICIDE OR SELF-INJURY WITHIN THE SCOPE OF ACCREDITATION IN A UNIVERSITY HOSPITAL

Handan Özdemir

Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi, Ankara

ÖZET

Giriş ve Amaç: Fizyolojik ve psikososyal değişimlerin en yoğun olduğu adölesan dönemde riskli davranışların gelişimi diğer gelişim dönemlerine göre çok daha yaygındır. Hastalık, hastaneye yatış, tanı ve tedavi işlemleri adölesanın riskli davranışta bulunma eğilimini artırabilir. "İntihar veya kendine zarar verme riski" adölesanda karşılaşılabilecek en riskli davranış olup, hastane ortamında intihar "çok vahim olay" olarak tanımlanmaktadır. Temel hedefi hasta güvenliği olan akreditasyon kapsamında, psikiyatri dışındaki kliniklerde yatan, intihar veya kendine zarar verme riski olan adölesan hastanın belirlenmesi, değerlendirilmesi ve izlemi için standart bir yöntem tanımlanması intihar veya kendine zarar verme girişimlerinin önlenmesinde büyük önem taşımaktadır. Adölesan hemşiresi, adölesan hastadaki fizyolojik ve psikolojik değişimlerin yakından izlenmesinde, adölesanın sağlığının korunması ve geliştirilmesinde kritik rol oynamaktadır. Bu nedenle adölesana yönelik prosedürlerin oluşturulmasında aktif görev almaktadır.

Yöntem: Prosedürün geliştirilmesine yönelik olarak Kalite Koordinatörlüğü, adölesan sorumlu hemşiresi ve hekimi, psikiyatri hemşiresi ve hekimi, psikolog birlikte çalışmıştır. 3 aylık çalışma sürecinde; adölesan hastaların izlendiği kliniklerde gözlem ve görüşmeler yapılmış, veriler toplanmış, elde edilen veriler konuya ilişkin yapılan literatür taramaları kapsamında analiz edilmiştir.

Bulgular: Analizler sonucunda prosedürün uygulama basamakları oluşturulmuştur:

1. Hastaneye yatırılan adölesan hastanın ilk değerlendirmesi "intihar veya kendine zarar verme riski tarama kriterleri" kullanılarak hemşire tarafından yapılmaktadır.
2. Kendine zarar verme riski olduğu belirlenen hastalara, pediatrist tarafından geçelik ve güvenilirliği yapılmış intihar şiddetini derecelendirme ölçeği ile ek değerlendirme yapılmaktadır.
3. Değerlendirme sonucunda riskli kabul edilen hasta için Çocuk Psikiyatrisi konsültasyonu istenmektedir.
4. Riskli hasta, güvenlik açısından maksimum önlemler alındığı nitelikli odalara alınmaktadır.
5. Sağlık ekibi, riskli hastanın izleminde prosedürde belirtilen temel ilkelere uymaktadır. İlk yatışında riskli kabul edilmeyen hasta, yatışı süresince hemşire tarafından risk durumu değişimi açısından izlenmektedir.

Prosedür tamamlandığında hekim ve hemşirelere eğitimler düzenlenmiş, prosedür klinik uygulamaya aktarılmıştır.

Sonuç: Sağlık hizmetlerinin akreditasyonu kapsamında intihar veya kendine zarar verme riski olan adölesan hastanın yönetimi; adölesan hemşiresinin aktif rol aldığı multidisipliner yaklaşımla, kanıta dayalı araçlar kullanılarak hazırlanan ve standart bir yöntem tanımlayan prosedürlerin uygulanması ile sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, risk, davranış, hasta güvenliği, akreditasyon, adölesan hemşiresi

ABSTRACT

Introduction and Aim: The development of risky behaviors is much more common in the adolescence period, when physiological and psychosocial changes are most intense, compared to other developmental periods. Illness, hospitalization, diagnosis and treatment procedures may increase the tendency of adolescents to engage in risky behavior. "The risk of suicide or self-injury" is the most risky behavior that can be encountered in adolescence, and suicide is defined as a "very sentinel event" in a hospital setting. Within the scope of accreditation, the main goal of which is patient safety, defining a standard method for the identification, evaluation and follow-up of adolescent patients who are hospitalized in clinics other than psychiatry and at risk of suicide or self-injury is of great importance in preventing suicide or self-injury attempts. The adolescent nurse plays a critical role in closely monitoring the physiological and psychological changes in the adolescent patient and in protecting and improving the health of the adolescent. Therefore, it takes an active role in the establishment of adolescent-oriented procedures.

Methods: Quality Coordinator, adolescent nurse and physician, psychiatric nurse and physician, and psychologist worked together to develop the procedure. During the 3-month working period; observations and interviews were made in the clinics where adolescent patients were followed, data were collected, and the obtained data were analyzed within the scope of literature reviews on the subject.

Results: As a result of the analysis, the application steps of the procedure were established:

1. The first evaluation of the hospitalized adolescent patient is made by the nurse using the "suicide or self-injury screening criteria".
2. Patients who are determined to be at risk of self-injury are evaluated with the suicide severity rating scale, which has been validated and reliable by the pediatrician.
3. Child Psychiatry consultation is requested for the patient who is considered at risk as a result of the evaluation.
4. Risky patients are taken to qualified rooms where maximum precautions are taken in terms of safety.

5. The healthcare team complies with the basic principles specified in the procedure in the follow-up of the risky patient. The patient, who was not considered at risk in his first hospitalization, is followed by the nurse in terms of risk status change during his hospitalization. When the procedure was completed, trainings were organized for physicians and nurses, and the procedure was transferred to clinical practice.

Conclusion: Management of adolescent patient at risk of suicide or self-injury within the scope of accreditation of health services; It can be achieved by applying procedures prepared using evidence-based tools and defining a standard method, with a multidisciplinary approach in which the adolescent nurse takes an active role.

Keywords: Adolescent, risk, behavior, patient safety, accreditation, adolescent nurse

S.268

ADÖLESANLAR COVID-19 VİRÜSÜNE KARŞI KORUYUCU ÖNLEMLERE UYUYOR MU? KESİTSEL BİR ÇALIŞMA ÖRNEĞİ

DO ADOLESCENTS COMPLY WITH PROTECTIVE MEASURES AGAINST CORONAVIRUS DISEASE-19? A CROSS-SECTIONAL STUDY

Ayla İrem Aydın¹, Meryem Atak², Derya Akça Doğan³, Ayşe Serpici⁴, Nurcan Özyazıcıoğlu⁵

¹Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bursa,

²Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bursa,

³Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Dahili Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bursa, ⁴Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bursa, ⁵Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bursa

ÖZET

Amaç: Maske takma, el hijyeni sağlama ve sosyal mesafeye uyma gibi koruyucu önlemlere uyum COVID-19 pandemisinin yayılmasını önlemede kritik öneme sahiptir. Bu çalışmada adölesan bireylerin COVID-19 virüsüne karşı alınan koruyucu önlemlere uyumunu ve bununla ilişkili faktörleri belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmanın örneklemini 10-19 yaş grubu aralığındaki 243 adölesan birey oluşturdu. Araştırmanın verileri Nisan-Mayıs 2021 tarihleri arasında Google formlar aracılığıyla toplandı. Veri toplama araçları olarak sosyodemografik veri toplama formu, COVID-19 virüsüne karşı koruyucu önlemlerin uyumuna ilişkin veri toplama formu ve görsel analog skala (VAS) kullanıldı.

Bulgular: Çalışmaya katılan adölesanların %57.6'sı kız, yaş ortalaması 15.02 ± 2.99 idi. Adölesanların %97.5'i dışarı çıkarken maske kullandıklarını belirtirken, %33.3'ü sosyal mesafeye uymadıklarını ve %72.5'i ellerini 20 saniyeden daha az bir sürede yıkadıklarını belirtti. Adölesanların VAS ölçeğini kullanarak bildirdikleri subjektif verilere göre maske takma, etkili el hijyeni sağlama ve sosyal mesafeye uyma puanları sırasıyla 8.48 ± 2.03, 7.79 ± 1.80 ve 6.62 ± 2.29 olarak belirlendi. Kız çocuklarında maske takma puanı erkeklerle oranla anlamlı derece yüksek bulundu (p < 0.05).

Sonuç: Pandemi sürecinde adölesanların en çok zorlandıkları koruyucu önlem sosyal mesafeye uyum olarak belirlendi. Adölesanlarda koruyucu önlemlere uyumda kızlar daha iyi uyum gösterdi. Adölesanların sağlıkla ilgili koruyucu önlemlere uyum davranışları sağlık sonuçlarını etkileyebilmektedir. Hemşireler koruyucu önlemlere uyumda adölesanlara yol gösterici olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Adölesan, Hemşirelik, Koruyucu Önlemler

ABSTRACT

Purpose: Compliance with protective measures, such as wearing masks, maintaining hand hygiene, and social distancing, is critical in preventing the transmission of coronavirus disease-19 (COVID-19). This study aimed to determine the compliance of adolescents with protective measures against COVID-19 and the factors associated with it.

Methods: The study sample consisted of 243 adolescents between the ages of 10 and 19 years. The data of the study were collected using Google forms between April and May 2021. A sociodemographic data collection form, data collection form regarding compliance with protective measures against COVID-19, and Visual Analog Scale (VAS) were used as data collection tools.

Results: A total of 57.6% of the adolescents who participated in the study were females, and the mean age was 15.02 ± 2.99 years. Although 97.5% of the adolescents stated that they used masks while going out, 33.3% stated that they did not comply with social distancing measures, and 72.5% stated that they washed their hands in less than 20 seconds. According to the subjective data reported by the adolescents using the VAS scale, the scores of wearing masks, ensuring effective hand hygiene, and complying with social distancing measures were determined as 8.48 ± 2.03, 7.79 ± 1.80, and 6.62 ± 2.29, respectively. Mask-wearing scores were significantly higher in females than those in males (p < 0.05).

Conclusion: During the pandemic, the protective measure that adolescents had the most difficulty complying with was social distancing

measures. Adolescent females performed better in terms of adhering to protective measures. The behaviors of adolescents in terms of complying with health-related protective measures may affect health outcomes. Nurses should guide adolescents to ensure their compliance with protective measures.

Keywords: Covid-19, adolescence, nursing, protective measures

S.269

ÇOCUKLARDA İNTİHAR: GERİYE DÖNÜK ÇEVİRİMİÇİ HABER İÇERİĞİ ANALİZİ

SUICIDE IN CHILDREN: RETROSPECTIVE ANALYSIS OF ONLINE NEWS CONTENT

Nazan Çakırer Çalbayram¹, Gamze Balta²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çanakkale, ²Bursa Dörtçelik Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Bursa

ÖZET

Amaç: İntihar araştırmaları, çoğunlukla ergen ve yetişkin nüfusa odaklandığından çocukluk çağı intiharları hakkında çok az şey bilinmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'deki çocukluk dönemi intiharlarının demografi, intihar yöntemleri ve nedenlerine odaklanarak çevrimiçi haber portallarını geriye dönük olarak analiz etmektir.

Yöntem: Bu araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Bu çalışma, 01.01.2019- 31.12.2021 tarihlerini kapsamaktadır. Haber portallarının arama motorlarına "intihar" anahtar kelimesi yazılarak haberlere erişim sağlanmıştır. Haberler araştırmacılar tarafından incelenmiş Türkiye coğrafi bölgesi sınırları içinde çocuk intihar haberleri dahil edilmiştir. Duplikasyonu önlemek için elde edilen haberler karşılaştırılmış ve duplike haberler çıkarılmıştır. Tekrarların kaldırılmasından sonra 63 haber çalışma kapsamına alınmıştır. Haberlerin içerik analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler bilgisayar ortamında analiz edilmiş ve tanımlayıcı tipteki istatistikler elde edilmiştir.

Bulgular: Çocukların yaş ortalaması 15.03 ± 2.28 (min: 9 – max: 18)'dir. Çocukların %87.2'si 12 yaş üzeri ve %60.3'ü erkektir. Haberlerin %33.3'ünde çocuğun eğitim durumu belirtilmiş olup %47.6'sı ortaokul, %42.9'u lise öğrencisidir. İntihar eden çocukların %22.2'si Ege, %20.6'sı Marmara, %14.3'ü İç Anadolu, %14.3'ü Güneydoğu Anadolu bölgesinde ve %54'ü ilde yaşamaktadır. İntiharların %28.6'sı kış, %27'si sonbahar aylarında gerçekleşmiştir. Çocukların %34.9'unun kendini astığı, %31.7'sinin yüksekte atladığı, %27'sinin silahla kendini vurduğu ve %4.8'inin suda boğulduğu belirlenmiştir. Kız çocuklarının %48'i yüksekte atlayarak, erkeklerin %47.4'ü kendini asarak intihar etmiştir. İntihar girişimlerinin %92.1'i ölümlü sonuçlanmıştır. İntiharların %57.1'inin sebebi haberde belirtilmiş; bunların %41.7'sinin bunalım, %25'inin mavi balina oyunu, %11.1'inin ailevi, %8.3'ünün cinsel istismar olduğu saptanmıştır. Çocukların %11.1'inin intihar notu bıraktığı belirlenmiştir.

Sonuç: Çalışmada, çocukluk intiharlarının ergenlik çağına yaklaştıkça arttığı, ancak daha küçük yaşlarda da görüldüğü saptanmıştır. Çocukluk çağı intihar eğilimi ile ilişkili risk faktörleri sağlık çalışanları ve öğretmenler tarafından bilinmelidir. Böylece risk altındaki çocuklar, ergenlik öncesi ve risklere maruz kalmadan önce erken dönemde tespit edilebilir ve etkin bir şekilde müdahale edilerek ölümler önlenebilir.

Anahtar Kelimeler: İntihar, haber, çocuk

ABSTRACT

Objective: Little is known about childhood suicides since suicide studies mostly focus on adolescent and adult populations. This study was conducted to retrospectively analyze online news portals by focusing on the demographics, suicide methods, and causes of childhood suicides in Turkey.

Methods: In this study, the content analysis technique, which is one of the quantitative research methods, was used. The study covered the dates between January 1, 2019 and December 31, 2021. The news was accessed by using the keyword "suicide" on the search engines of news portals. The news was examined by the researchers, and child suicide news covering the geographical region of Turkey was included. To prevent duplication, the news obtained was compared and duplicate news was removed. After removing the repetitions, 63 news articles were included in the study. Content analysis of the news was performed. The data obtained were analyzed on software and descriptive statistics were obtained.

Results: The mean age of children was 15.03 ± 2.28 (min: 9 – max: 18), 87.2% of them were aged over 12 years old, and 60.3% were male. In 33.3% of the news, the educational status of the child was stated. Accordingly, 47.6% were secondary school students and 42.9% were high school students. Of the children who committed suicide, 22.2% lived in the Aegean region, 20.6% in Marmara Region, 14.3% in Central Anatolia Region, 14.3% in Southeastern Anatolia Region, and 54% in a province. Also, 28.6% of suicides occurred in winter and 27% in autumn. It was determined that 34.9% of children hanged themselves, 31.7% jumped from a height, 27% shot themselves with a gun, and 4.8% drowned. Of the girls who committed suicide, 48% jumped from a height, and 47.4% of the boys hanged themselves. It was found that 92.1% of suicide attempts resulted in death. The reason for 57.1% of suicides was stated in the news. Accordingly, 41.7% of the reasons were depression, 25% were the blue whale game, 11.1% were familial issues, and 8.3% were sexual abuse. It was determined that 11.1% of the children left a suicide note.

Conclusion: In the study, it was found that childhood suicides increased as adolescence approached, but they were also seen at younger ages. Risk factors associated with tendency to childhood suicide should be known by health professionals and teachers. Thus, children at risk can be identified early before puberty and before exposure to risks, and deaths can be prevented by effective intervention.

Keywords: Suicide, news, child

S.270

ADÖLESAN BESLENME EBEVEYNLİĞİ ANKETİNİN EBEVEYN VE ADÖLESAN VERSİYONUNUN TÜRKÇE'YE UYARLANMASI

ADAPTATION OF THE ADOLESCENT FOOD PARENTING QUESTIONNAIRE: PARENT AND ADOLESCENT QUESTIONNAIRE INTO TURKISH

Çiğdem Erdoğan¹, Türkan Turan²

¹Pamukkale Üniversitesi, Denizli, ²Pamukkale Üniversitesi, Denizli

ÖZET

Giriş: Dünya genelinde tüm yaş guruplarında olduğu gibi adölesan çağı çocuklarında da fazla kiloluluk ve obezite giderek artmaktadır. Ebeveynlerin kendileri ve çocukları için tercih ettikleri yiyecekler ve yiyecekleri kullanma/sunma şekilleri çocuklarının beslenme alışkanlıklarının oluşmasında etkili olduğu bilinmektedir. Bu çalışma, ebeveynlerin adölesan döneminde olan çocuklarına hangi besinleri sunduğu ve ne şekilde sunduğunu belirlemeye yönelik olarak beslenme ebeveynliği anketi: ebeveyn ve adölesan versiyonun Türkçe geçerlilik ve güvenilirliğini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: bu metodolojik çalışmada veriler online olarak 126 ergen ve 215 ebeveyn den toplanmıştır. Çalışmada kullanılan 'Adolescent food parenting questionnaire: parent and adolescent version' ölçeğinin orijinali Koning ve arkadaşları (2021) tarafından geliştirilmiştir. Ölçekte aynı ifadelerin hem ebeveyn için hemde adölesan için olan versiyonu bulunmaktadır. Ölçeğin çalışmada kullanılabilmesi için yazardan, çalışmaya başlamadan önce etik kuruldan izin alınmıştır. Dil geçerliliğini test etmek için çeviri/yeniden çeviri yöntemi kullanılmıştır. Ölçeğin geçerliliği uzman görüşü ve yapı geçerliliği (açıklayıcı faktör analizi) ile değerlendirilmiştir. Ölçeğin güvenilirliğinin değerlendirmek için cronbach's alpha katsayısı hesaplanmıştır. Test-tekrar test güvenilirliğini belirlemek için ölçek ilk uygulamadan iki hafta sonra bir alt gruba uygulanmıştır.

Bulgular: Ölçeğin toplam Cronbach's Alpha değeri 0.80, test-tekrar test güvenilirlik korelasyon katsayısı 0.90'dır. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin beş faktörlü modeline ilişkin açıklanan toplam varyansının %78.8 olduğu, maddelerin faktör yük değerlerinin 0.30 sınır değerinin üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Tartışma: Araştırmanın sonucunda, adölesan beslenme ebeveynliği anketi: ebeveyn ve adölesan versiyonunun Türkçe formunun adölesan ve ebeveynlerinin beslenmeye yönelik yeterliliğini belirlemede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler: Ebeveynlerin adölesanların beslenmesine yönelik ölçümlerini yapmak amacı ile çalışmalarda ölçek Türk toplu- munda kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, Besin tüketimi, Aile, Hemşirelik

ABSTRACT

Introduction: Overweight and obesity are gradually increasing in adolescent children and all age groups worldwide. It is known that the foods that parents prefer for themselves and their children and the way they use/present foods are effective in the formation of their children's nutritional habits. This study was conducted to evaluate the Turkish validity and reliability of the nutritional parenting questionnaire: parent and adolescent version to determine the nutrients parents offer to their adolescent children.

Method: This methodological study collected data from 126 adolescents and 215 parents online. The original 'Adolescent food parenting questionnaire: parent and adolescent version' scale used in the study was developed by Koning et al. (2021). The scale has versions of the same statements for both parents and adolescents. To use the scale in the study, permission was obtained from the author and the ethics committee before starting the study. The translation/retranslation method was used to test the language validity. The scale's validity was evaluated by expert opinion and construct validity (explanatory factor analysis). Cronbach's alpha coefficient was calculated to evaluate the reliability of the scale. The scale was administered to a subgroup two weeks after the first application to determine test-retest reliability.

Results: The scale's total Cronbach's Alpha value was 0.80, and the test-retest reliability correlation coefficient was 0.90. As a result of the exploratory factor analysis, it was determined that the total variance explained regarding the five-factor model of the scale was 78.8%, and the factor load values of the items were above the 0.30 limit value.

Discussion: As a result of the research, it is seen that the Turkish version of the adolescent nutrition parenting questionnaire: the

parent and adolescent version, is a valid and reliable measurement tool that can be used to determine the nutritional competence of adolescents and their parents.

Conclusion and Suggestions: The scale can be used in Turkish society in studies to measure the nutrition of parents and adolescents.

Key words: Adolescent, food consumption, family, nursing

S.271

ADÖLESAN DÖNEMDE ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERDE COVID-19 AŞI OKURYAZARLIĞI, AŞI TUTUMU VE AŞI TEREDDÜTÜ ARASINDAKİ İLİŞKİ

THE RELATIONSHIP BETWEEN COVID-19 VACCINE LITERACY, VACCINATION ATTITUDE, AND VACCINE HESITANCY FOR PARENTS WITH CHILD IN ADOLESCENT

Ayşe Şener Taplak¹, Duygu Çam²

¹Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Yozgat, ²Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Yozgat

ÖZET

Amaç: Dünyada SARS-CoV-2 (COVID-19) virüsü hızlı yayılarak kısa sürede pandemiye dönüşmüş ve pek çok insanın ölümüne neden olmuştur. COVID-19 ile etkili mücadele kapsamında aşı geliştirme çalışmalarına başlanmış ve acil kullanım onayı alan aşilar 2020 yılının sonlarından itibaren birçok ülkede uygulanmıştır. Türkiye’de 2021 yılında çocuklarda 12 yaş ve üstü gruba aşı tanımlanmış olmasına karşın aşı kararsızlığı ve aşlamaya ilişkin olumsuz tutumlar pandemi ile mücadelede risk oluşturmaktadır. Bu çalışma ebeveynlerde COVID-19 aşı okuryazarlığı, aşı tutumu ve aşı tereddütü arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Kesitsel tipteki çalışmanın örneklemini, bir il merkezindeki iki farklı özel okula kayıtlı 12-18 yaş grubu henüz aşı olmamış çocukların ebeveynleri (n=220) oluşturdu. Çalışmada kurum, etik kurul izni ve ebeveynlerden yazılı onam alındı. Veriler tanıtıcı özellikler bilgi formu, her biri iki alt boyuttan oluşan COVID-19 aşı okuryazarlığı (fonksiyonel aşı okuryazarlığı ve iletişimsel/eleştirel aşı okuryazarlığı), COVID-19 aşısına yönelik tutumlar (olumlu ve olumsuz tutum) ve pandemilerde aşı tereddütü ölçekleri (güven eksikliği ve risk alt boyutları) kullanılarak toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel analizler, parametrik testler ve korelasyon analizi kullanıldı.

Bulgular: Çalışma kapsamına alınan ebeveynlerin yaş ortalamasının 41.61 ± 5.66 olduğu saptandı. COVID-19 aşı okuryazarlığı ölçeği fonksiyonel aşı okuryazarlığı ve iletişimsel/eleştirel aşı okuryazarlığı alt boyut puanlarının sırasıyla 2.61 ± 0.65 , 2.67 ± 0.66 olduğu bulundu. Aşı tereddütü ölçeği güven eksikliği alt boyutu puan ortalaması 23.51 ± 6.97 , risk alt boyutu ise 6.34 ± 2.22 olarak saptandı. COVID-19 aşısına yönelik tutumlar ölçeği puanları, olumlu ve olumsuz tutum alt boyutları için 2.97 ± 1.05 ve 3.07 ± 0.91 olarak belirlendi. Pandemielerde fonksiyonel aşı okuryazarlığı ve iletişimsel/eleştirel aşı okuryazarlığı ile aşı tereddütü ölçeği-güven eksikliği alt boyutu arasında negatif yönde zayıf ($r=-0.160$ $p=0.018$; $r=-0.231$ $p=0.001$) ve COVID-19 aşısına yönelik tutumlar ölçeği-olumlu tutum alt boyutu arasında pozitif yönde zayıf ilişki bulundu ($r=0.155$ $p=0.021$; $r=0.168$ $p=0.013$).

Sonuçlar: Ebeveynlerde aşı tereddütünün giderilmesi ve aşlamaya karşı olumlu tutum geliştirilmesinde aşı okuryazarlığının önemi göz önünde bulundurularak, konu ile ilgili eğitim ve farkındalık çalışmalarının yapılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, COVID-19, aşı, tereddüt, tutum.

ABSTRACT

The SARS-CoV-2 (COVID-19) virus spread rapidly in the world and turned into a pandemic in a short time and caused the death of many people. Vaccine development studies have been started within the scope of an effective fight against COVID-19 and vaccines approved for emergency use have been applied in many countries since the end of 2020. Although the vaccine was defined for children aged 12 and over in Turkey in 2021, vaccine hesitancy and negative attitudes towards vaccination pose a risk in the fight against the pandemic. This study was conducted to determine the relationship between COVID-19 vaccine literacy, vaccine attitude, and vaccine hesitancy in parents.

Method: The sample of the cross-sectional study consisted of parents (n=220) of children aged 12-18 who were not yet vaccinated, and enrolled in two different private schools in a city center. In the study, permission from the institution, ethics committee, and written consent from the parents was obtained. The data were descriptive information form, COVID-19 vaccine literacy (functional vaccine literacy and communicative/critical vaccine literacy), attitudes towards the COVID-19 vaccine (positive and negative attitudes), and vaccine hesitancy scales in pandemics (lack of confidence and risk sub-dimensions). Descriptive statistical analyzes, parametric tests, and correlation analyzes were used in the evaluation of the data.

Results: The mean age of the parents included in the study was 41.61 ± 5.66 . The functional vaccine literacy and communicative/critical vaccine literacy subscale scores of the COVID-19 vaccine literacy scale were found to be 2.61 ± 0.65 and 2.67 ± 0.66 , respectively. The vaccine hesitancy scale lack of confidence sub-dimension mean score was 23.51 ± 6.97 , and the risk sub-dimension was

6.34±2.22. Attitudes scale scores towards the COVID-19 vaccine were determined as 2.97±1.05 and 3.07±0.91 for positive and negative attitude sub-dimensions. The negative correlation between functional vaccine literacy and communicative/critical vaccine literacy and vaccine hesitancy scale-lack of confidence sub-dimension in pandemics was weak ($r=-0.160$ $p=0.018$; $r=-0.231$ $p=0.001$) and attitudes towards COVID-19 vaccine scale-positive. A weak positive correlation was found between the attitude sub-dimension ($r=0.155$ $p=0.021$; $r=0.168$ $p=0.013$).

Conclusions: Considering the importance of vaccination literacy in eliminating vaccination hesitations in parents and developing a positive attitude towards vaccination, it is recommended to conduct education and awareness studies on the subject.

Keywords: Child, COVID-19, vaccine, hesitation, attitude.

S.272

ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ ALANINDA YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERDE ÇOCUKLARDA ZORBALIK KAVRAMININ İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE CONCEPT OF BULLYING IN CHILDREN IN GRADUATE THESIS IN THE FIELD OF CHILD HEALTH AND DISEASES NURSING

Eda Kalaycı¹, Emine Erdem²

¹Erciyes Üniversitesi Kanka Çocuk Onkoloji ve Hematoloji Hastanesi, Kayseri, ²Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kayseri

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada, ülkemizde Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği alanında yapılmış lisansüstü tezlerde çocuklarda zorbalık kavramını konu alan tez çalışmaları incelenmiştir.

Yöntem: Bu çalışmada T.C. Yükseköğretim Kurulu'nun "Ulusal Tez Merkezi" resmi web sitesi taranarak tezlere ulaşılmıştır. "çocuk, hemşirelik ve zorbalık" anahtar kelimeleri ile yapılan tarama sonucunda, 2012-2021 tarihleri arasında hemşirelik alanında yapılmış 17 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Bu tezlerden Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD'nda yapılan 9 tez bu çalışmada incelenmiştir.

Bulgular: Ulusal Tez Merkezi'nde ' çocuk, hemşirelik ve zorbalık' anahtar kelimeleri ile yapılan tarama sonrasında, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD'nda yapılan 9 tezden 2'sinin doktora tezi ve 7'sinin yüksek lisans tezi olduğu belirlenmiştir. Bu tezlerin randomize kontrollü (2) ve tanımlayıcı (7) çalışmalar olduğu saptanmıştır. Tezlerin örneklem gruplarının çocuklar (7), çocuk ve ebeveynlerinden (2) oluştuğu belirlenmiştir. Tezlerde; akran zorbalığı ve yalnızlık (1), akran zorbalığı ve benlik saygısı (1), siber zorbalık (4) konularının incelendiği görülmüştür. İncelenen tezlerde akran zorbalığının ebeveyn eğitim düzeyi, ebeveyn sosyal medya bağımlılığı gibi değişkenlerden etkilendiği ve siber zorbalığın çocukların internet bağımlılığı ile ilişkili olduğu belirlenmiştir. Yapılan tezlerden 2'sinde hemşirelik modellerinin kullanıldığı 2 tezde, Kişilerarası İlişkiler Modeli'nin akran zorbalığı danışmanlığına etkisi ve Davranışsal Sistem Modeli'ne temellendirilmiş hemşirelik girişimlerinin ergen zorbalığına etkisi incelenmiştir.

Sonuç: Bu çalışmada Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği alanında yapılan lisansüstü tezlerde; akran ve siber zorbalığın çocuklarda devam eden bir problem olduğu ve yalnızlık, benlik saygısı ve internet bağımlılığı ile ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, hemşirelik, zorbalık

ABSTRACT

Aim: In this study, the thesis studies on the concept of bullying in children in the postgraduate theses in the field of Child Health and Disease Nursing in our country were examined.

Methods: In this study, theses were reached by scanning the official website of the T.C. Higher Education Council "National Thesis Center". In the review made with the keywords "child, nursing and bullying", 17 postgraduate theses made in the field of nursing between 2012-2021 were reached. Among these theses, 9 theses made in the Department of Child Health and Diseases Nursing were examined in this study.

Results: After scanning with the keywords "child, nursing and bullying" in the National Thesis Center, it was determined that 2 of the 9 theses made in the Department of Child Health and Diseases Nursing were doctoral thesis and 7 were master's thesis. These theses were randomized controlled (2) and descriptive (7) studies. It was determined that the sample groups of the theses consisted of children (7), children and their parents (2). In theses; peer bullying and loneliness (1), peer bullying and self-esteem (1), cyberbullying (4) were examined. In the theses examined, it was determined that peer bullying was affected by variables such as parental education level, parental social media addiction, and cyberbullying was related to children's internet addiction. In 2 theses in which nursing models were used, the effect of Interpersonal Relationship Model on peer bullying counseling and the effect of nursing interventions based on Behavioral System Model on adolescent bullying were examined.

Conclusion: In the postgraduate theses in the field of Child Health and Diseases Nursing, it has been determined that peer bullying and cyberbullying is an ongoing problem in children and is associated with loneliness, self-esteem and internet addiction.

Keywords: Bullying, child, nursing

S.273

ÖĞRETMENLERİN İLKYARDIM KONUSUNDA BİLGİ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF TEACHERS' KNOWLEDGE LEVELS ON FIRST AID

Müge Seval¹, Tülay Kuzlu Ayyıldız², Dilek Yıldırım Tank³, Işın Alkan⁴, Mehmet Murat Topaloğlu⁵, Sığnem Anol⁶

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Zonguldak, ²Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Zonguldak, ³Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği AD, Zonguldak, ⁴Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Ankara, ⁵Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, Zonguldak, ⁶Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Zonguldak

ÖZET

Giriş-Amaç: Okulda meydana gelebilecek bir yaralanma veya hastalık durumunda ilk müdahale öğretmenler tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu araştırma öğretmenlerin çocuklara yönelik ilkyardım konusunda bilgi düzeylerinin ve bunu etkileyen bazı değişkenlerin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte gerçekleştirilen araştırmanın evrenini 03.01.2022-30.06.2022 tarihleri arasında Zonguldak İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okullarda görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Örneklemeye ise kura yöntemi ile seçilen okullarda görev yapan 278 öğretmen alınmıştır. Veriler, araştırmacılar tarafından literatür desteği ile hazırlanan Tanımlayıcı Anket Formu ve İlk Yardım Bilgi Düzeyi Değerlendirme Formu ile yüz yüze toplanmıştır. Tanımlayıcı istatistikler (ortalama, ortanca) SPSS 16.0 istatistik programı kullanılarak yapılmıştır. İstatistiksel anlamlılık p 0.05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 21 ± 8.63 (35-63), meslekte çalışma süresi 10 ± 8.86 (01-38), çocuk sayısının 2.4 ± 0.9 (1-5) olduğu belirlenmiştir. Okulda ilk yardım gerektiren durumlara karşılaşma oranı %33.5, okulda sağlık çalışanı varlığı %11.9 olarak tespit edilmiştir. Öğretmenlerin ilkyardım konusunda bilgi düzeylerini belirlemeye yönelik anketten elde edilen puanlar 0-20 arasında değişmektedir. Öğretmenlerin puanları incelendiğinde minimum '0', maksimum 20 puan olduğu; aritmetik ortalamanın 9.93 ve standart sapmanın 5.52 olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin ilkyardım konusundaki bilgi düzeylerinin çocuk sahibi olma, okulda ilkyardım gerektiren durumlara karşılaşma ve ilkyardım konusunda yeterli bilgiye sahip olma durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir ($p < 0.05$).

Sonuç: Okullarda meydana gelen kazalarda ilk yardım büyük önem taşımaktadır. Yaralanma ve akut hastalıklarda bilinçli olarak uygulanan ilk yardım hayat kurtarıcı olmakla beraber sakatlıkların önlenmesinde de önemli yere sahiptir. Bu çalışmanın sonucunda öğretmenlerin ilk yardım konusunda bilgi düzeylerinin yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Çocukların günün çoğu zamanını okulda geçirdiği göz önünde bulundurulduğunda okulda öğretmenlerin ve evde ebeveynlerin ilk yardım konusunda bilgisi olması önem arz ettiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İlk yardım, öğretmen, çocuk, çocuk hemşiresi

ABSTRACT

Introduction-Purpose: In the event of an injury or illness that may occur at school, the first intervention is carried out by the teachers. This research was carried out to determine the knowledge level of teachers about first aid for children and some variables affecting it.

Method: The universe of the research, which was planned in descriptive type, consisted of teachers working in schools affiliated to Zonguldak Provincial Directorate of National Education between 03.01.2022 and 30.06.2022. On the other hand, 278 teachers working in schools selected by lottery method were taken as sampling. The data were collected face to face with the Descriptive Questionnaire and First Aid Knowledge Level Evaluation Form prepared by the researchers with the support of the literature. Descriptive statistics (mean, median) were made using the SPSS 16.0 statistical program. Statistical significance was accepted as $p < 0.05$.

Results: It was determined that the mean age of the participants was 21 ± 8.63 (35-63), the duration of working in the profession was 10 ± 8.86 (01-38), and the number of children was 2.4 ± 0.9 (1-5). The rate of encountering situations requiring first aid at school was 33.5%, and the presence of a health worker at school was 11.9%. The scores obtained from the questionnaire to determine the knowledge level of teachers about first aid vary between 0-20. When the scores of the teachers were examined, it was found that the minimum score was '0' and the maximum score was 20; It is seen that the arithmetic mean is 9.93 and the standard deviation is 5.52. It was determined that the knowledge levels of teachers about first aid differed significantly according to having a child, encountering a situation requiring first aid at school, and having sufficient knowledge about first aid ($p < 0.05$).

Conclusion: First aid is of great importance in accidents that occur in schools. Consciously applied first aid in injuries and acute diseases is life-saving, but also has an important place in the prevention of injuries. As a result of this study, it is seen that the knowledge level of teachers about first aid is not sufficient. Considering that children spend most of the day at school, it is considered important that teachers at school and parents at home have knowledge about first aid.

Keywords: First aid, teacher, child, pediatric nurse

S.274**ÇOCUKLUK ÇAĞI OBEZİTESİNİN ÖNLENMESİNDE AİLE TEMELLİ OBEZİTE MÜDAHALE PROGRAMLARININ ETKİNLİĞİ: BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI****EFFECTIVENESS OF FAMILY BASED OBESITY INTERVENTION PROGRAMS IN PREVENTION OF CHILDHOOD OBESITY: A META-ANALYSIS STUDY**

Elif Tuba Koç¹, Emine Erdem²

¹Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kırşehir, ²Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kayseri

ÖZET

Amaç: Bu meta-analiz çalışması, çocukluk çağı obezitesinin önlenmesinde aile temelli obezite müdahale programlarının etkinliğini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Aile temelli obezite müdahale programlarını içeren, 2011-2020 yıllarında İngilizce yayımlanan randomize kontrollü çalışmaları (RKÇ) belirlemek için "EBSCO Host", "Web of Science", "Pubmed", "Cochrane", "Ovid" ve "Science Direct" veri tabanları kullanılmıştır. Kapsamlı literatür taramasında "childhood obesity", "family based", "obesity prevention", "obesity intervention" anahtar kelimeleri kullanılmıştır. PRISMA protokolü uygulanan çalışmada, tarama ve araştırma kriterlerine uygun makalelerin seçimini bağımsız iki araştırmacı yapmış ve 15 RKÇ meta-analize dahil edilmiştir. Çalışmaların metodolojik kalitesini "Joanna Briggs Institute Kritik Değerlendirme Kontrol Listesi" ile bağımsız üç araştırmacı değerlendirmiştir. Verilerin analizinde Comprehensive Meta-Analysis V2.2.064 yazılımı kullanılmıştır. Bu meta-analize dahil edilen 15 çalışmanın; Beden Kütle İndeksi-BKİ (n=15), bel çevresi (n=6) ve fiziksel aktivite (n=5) çıktılarının etki büyüklüğü hesaplanmıştır. Ayrıca, her bir çıktı farklı çalışma sonucu olarak değerlendirilmiş ve BKİ (n=15), bel çevresi (n=6) ve fiziksel aktivite (n=5) çıktıları birleştirilerek genel etki büyüklüğü (n=26) hesaplanmıştır. Etki büyüklüğü Hedge's g ile hesaplanmış ve heterojenite analizine göre Sabit Etkiler Modeli veya Rastgele Etkiler Modeli kullanılmıştır. Yayın yanlılığı; "Funnel Plot" grafiği, Fail Safe N, Orwin Sayısı, Kendall's tau ve Egger Regresyon analizleri ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmada, aile temelli obezite müdahale programlarının çocukların BKİ ($g=0.239$, $p<0.001$) ve fiziksel aktivite ($g=0.201$, $p>0.05$) çıktılarına pozitif yönde orta düzeyde, bel çevresi çıktısına ($g=0.167$, $p<0.05$) pozitif yönde düşük düzeyde etkisi olduğu belirlenmiştir. BKİ, fiziksel aktivite, bel çevresi çıktıları birleştirildiğinde, genel etki büyüklüğü pozitif yönde orta düzeyde ($g=0.213$, $p=0.001$) bulunmuştur. Bu meta-analize dahil edilen çalışmalarda uygulanan müdahalelerin özelliği ve örneklem sayısının önemli bir moderatör olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Aile temelli müdahalelerin çocukluk çağı obezitesi üzerine etkisini inceleyen metodolojik kalitesi yüksek, BKİ'nin yanı sıra farklı antropometrik ölçümlerin (bel çevresi, triseps deri kıvrım kalınlığı, bel/boy oranı gibi) yapıldığı, örneklem sayısı büyük randomize kontrollü deneysel çalışmalar ve bu çalışmaları içeren meta-analiz çalışmalarının yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: aile temelli müdahale, çocukluk çağı obezitesi, meta-analiz

ABSTRACT

Objective: This meta-analysis study was conducted to determine the effectiveness of family-based obesity intervention programs in the prevention of childhood obesity.

Method: "EBSCO Host", "Web of Science", "Pubmed", "Cochrane", "Ovid" and "Science Direct" to identify randomized controlled trials (RCTs) published in English between 2011 and 2020, including family-based obesity intervention programs databases are used. In the comprehensive literature review, the keywords "childhood obesity", "family based", "obesity prevention", "obesity intervention" were used. In the study, in which the PRISMA protocol was applied, the selection of the articles suitable for the screening and research criteria was made by two independent researchers and 15 RCTs were included in the meta-analysis. The methodological quality of the studies was evaluated by three independent researchers using the "Joanna Briggs Institute Critical Evaluation Checklist". Comprehensive Meta-Analysis V2.2.064 software was used in the analysis of the data. Of the 15 studies included in this meta-analysis; The effect size of the BMI-BMI (n=15), waist circumference (n=6) and physical activity (n=5) outputs was calculated. In addition, each output was evaluated as a different study result and the overall effect size (n=26) was calculated by combining the BMI (n=15), waist circumference (n=6) and physical activity (n=5) outputs. The effect size was calculated with Hedge's g and the Fixed Effects Model or Random Effects Model was used according to the heterogeneity analysis. Publication bias; The "Funnel Plot" plot was evaluated with Fail Safe N, Orwin Number, Kendall's tau and Egger Regression analysis.

Results: In the study, family-based obesity intervention programs had a moderate positive effect on children's BMI ($g=0.239$, $p<0.001$) and physical activity ($g=0.201$, $p>0.05$) outputs, and waist circumference output ($g=0.167$, $p<0.05$). It was determined that there was a low level of positive effect. When the BMI, physical activity, and waist circumference outputs were combined, the overall effect size was found to be moderately positive ($g=0.213$, $p=0.001$). It has been determined that the nature of the interventions and the number of samples applied in the studies included in this meta-analysis are important moderators.

Conclusion: It is recommended to carry out randomized controlled experimental studies with a large sample size and high methodological quality examining the effects of family-based interventions on childhood obesity, in which different anthropometric measurements (such as waist circumference, triceps skinfold thickness, waist/height ratio) and to conduct meta-analysis studies including these studies.

Keywords: Family-based intervention, childhood obesity, meta-analysis

S.275

EBEVEYNLERİN GENEL AFETLERE HAZIRLIK DURUMLARI VE İLGİLİ DEĞİŞKENLERİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF PARENTS' PREPAREDNESS FOR GENERAL DISASTERS AND RELATED VARIABLES

Seyda Binay Yaz¹, Sinem Başdemir²

¹İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İzmir, ²İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İzmir

ÖZET

Amaç: Ülkemiz; topografik yapısı, jeolojik ve iklim özellikleri nedeniyle deprem, heyelan, su baskınları, çığ ve kaya düşmeleri gibi doğal afetlerle sıkça karşı karşıya kalmaktadır. Afetler can kayıplarına, doğaya ve ekonomik zararlara neden olurlar. Hemşireler; afetler öncesi, sırası ve sonrasında kendilerinin, yakın çevresinin ve toplumun sağlığının korunmasında, geliştirilmesinde etkin rol alan sağlık personelleridir. Hemşirelerin afetlerde üzerlerine düşen sorumlulukları aktif olarak yerine getirebilmeleri için afetlere hazırlık ve afet yönetimi konusunda bilgi, beceri ve eleştirel düşünme yeteneklerinin olması gerekmektedir. Çocuklar, afetlerden en olumsuz etkilenen gruplardandır. Afetler sonrasında zorlu koşullarda pediatrik hastaya bakım vermek zordur. Çocukların bu gibi durumlarda aldığı bakımın iyileştirilmesi için pediatri hemşirelerine başvurulmalıdır. Çocuk ve ailenin afetlere hazırlanması, afet anı ve sonrasında neler yapacağını bilmesi, afetler oluşmadan öğretilmelidir. Özellikle çocuklarla ilgili hazırlanacak eğitimlerde ebeveynlerin hazırlık durumlarının ve etkileyen faktörlerin bilinmesi önemlidir. Bu çalışmanın amacı, ebeveynlerin genel afetlere hazırlık durumlarını ve ilgili değişkenleri belirlemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki araştırmanın örneklemini; bir devlet üniversitesinde çalışan, 0-18 yaş çocuğu olan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 102 ebeveyn oluşturmuştur. Çalışma verileri, Eylül 2021-Mart 2022 tarihleri arasında, Çocuk ve Aileyi Tanıtıcı Bilgi Formu ve Genel Afete Hazırlık Ölçeği kullanılarak çevrim içi yolla toplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS-26 programı kullanılarak tanımlayıcı istatistikler yapılmıştır.

Bulgular: Ebeveynlerin %65,7'sinin afet eğitimi aldığı, %29,4'ünün eğitimi Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'ndan aldığı, %58,8'inin genel ilk yardım konusunda eğitim aldığı belirlenmiştir. Ebeveynlerin Genel Afete Hazırlık Ölçeği toplam puan ortalaması 94.44 ± 19.40 olarak bulunmuştur. Çekirdek aile tipindeki ailelerin Genel Afete Hazırlık Ölçeği toplam puanı, geniş /parçalanmış aile tipine göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Sonuç: Çalışmaya katılan ebeveynlerin genel afete hazırlık durumlarının orta düzeyde olduğu, çekirdek aileye sahip olanların diğer aile tiplerine göre afetlere daha hazırlıklı oldukları saptanmıştır. Bu doğrultuda, pediatri hemşireleri tarafından küçük yaşlarda çocuğu olan farklı aile tiplerindeki ebeveynlere yönelik basit düzeyde eğitimlerin planlanması ve ebeveynlerin bu eğitimlere katılmaları konusunda desteklenmeleri önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn, afet, hazırlık

ABSTRACT

Aim: Turkey is frequently faced with natural disasters such as earthquakes, landslides, floods, avalanches, and rockfalls due to its topographic structure, and geological and climatic characteristics. Disasters cause loss of life, nature, and economic damage. Nurses are health personnel who take an active role in the protection and development of the health of themselves, their immediate environment, and society before, during, and after disasters. For nurses to actively fulfill their responsibilities in disasters, they must have the knowledge, skills, and critical thinking skills in disaster preparedness and disaster management. Children are among the groups most adversely affected by disasters. It is difficult to care for pediatric patients in difficult conditions after disasters. Pediatric nurses should be consulted to improve the care that children receive in such cases. Children and families should be taught to prepare for disasters and to know what to do during and after disasters before disasters occur. It is important to know the preparedness of the parents and the affecting factors, especially in the training to be prepared for children. This study aims to determine parents' preparedness for general disasters and related variables.

Method: The sample of the descriptive and cross-sectional study consisted of 102 parents with children aged 0-18 working at a state university and who agreed to participate in the study. Study data were collected online between September 2021 and March 2022 using the Child and Family Information Form and the General Disaster Preparedness Scale. In the analysis of the data, descriptive statistics were made using the SPSS-26 program.

Results: It was determined that 65.7% of the parents received disaster training, 29.4% received training from the Disaster and Emergency Management Presidency, and 58.8% received training in general first aid. The total mean score of the Parents' General Disaster Preparedness Scale was found to be 94.44 ± 19.40 . The total score of the General Disaster Preparedness Scale of the families in the nuclear family type was found to be significantly higher than the extended/fragmented family type.

Conclusion: It was determined that the general disaster preparedness of the parents participating in the study was moderate, and those with a nuclear family were more prepared for disasters than other family types. In this respect, it can be suggested that pediatric nurses should plan simple training for parents of different family types with children at an early age and support parents in participating in this training.

Keywords: Disaster preparedness, parent, nursing, child health

S.276

ADÖLESLANLARDA OYUN BAĞIMLILIĞI VE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞININ YAŞAM BİÇİMİNİ YORDAMA GÜCÜ: BİR TÜRKİYE ÖRNEKLEMİ

THE PREDICTION POWER OF GAME ADDICTION AND SOCIAL MEDIA ADDICTION ON THE LIFESTYLE OF ADOLESCENTS: A SAMPLE FROM TURKEY

Aslı Akdeniz Kudubeş¹, Yağmur Sezer Efe²

¹Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Bilecik, ²Erciyes Üniversitesi, Kayseri

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, Türk adölesanlarda oyun bağımlılığı ve sosyal medya bağımlılığının yaşam biçimine etkisini incelemek amacıyla tanımlayıcı, metodolojik ve kesitsel olarak yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma 13-18 yaş grubunda yer alan 1116 adölesan ile yürütülmüştür. Veriler Tanıtıcı Bilgi Formu, Ergenler İçin Oyun Bağımlılığı Ölçeği Kısa Formu, Ergenler için Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ve Adölesan Yaşam Biçimi Ölçeği ile çevrimiçi yöntemle toplanmıştır. Araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı ve bir üniversitenin Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan onay alınmıştır. Araştırma verilerinin analizinde ortalama, yüzdelik hesaplamalar, t testi, ANOVA testi ile doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan adölesanların yaş ortalamasının 15.84 ± 1.11 yıl, %55.2'sinin (n=616) kız ve %44.8'inin erkek olduğu belirlenmiştir. Adölesanların sosyal medya hesabı ve akıllı telefon varlığı, sosyal medya hesabı varlığı süresi, günlük sosyal medya hesaplarında ve sanal oyunlarda geçirilen ortalama süre, son altı aydır sosyal medya kullanım özelliği, sosyal medyada takip edilen influencerların ilgi alanı, influencerlardan etkilenme durumu ve sosyal medyanın günlük yaşamı etkileme durumu ile GAS, SMAS ve ALS puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı fark saptanırken, sosyal medyada aktif olarak takip edilen influencer varlığı ile arasında istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı fark saptanmamıştır. Çoklu regresyon analizinde değişkenler arasındaki ilişkiye göre oluşturulan Model 1'de, oyun bağımlılığı ve sosyal medya bağımlılığı puan ortalamalarının azalması, adölesanların yaşam biçimini olumlu yönde arttırmaktadır. Modelde, oyun bağımlılığı ve sosyal medya bağımlılığının adölesanların yaşam biçimini %61.8 oranında açıkladığı ve anlamlı derecede etkilediği bulunmuştur.

Sonuç: Çalışmanın sonuçları, oyun ve sosyal medya bağımlılığının Türk adölesanların yaşam biçiminin önemli bir yordayıcısı olduğunu göstermektedir. Pediatri hemşirelerinin, adölesanlara uygulayacakları müdahale programlarını oluştururken bu noktayı göz önünde bulundurmaları önerilir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, yaşam biçimi, oyun bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı

ABSTRACT

Aim: This research was conducted as a descriptive, methodological and cross-sectional study to examine the effects of game addiction and social media addiction on the lifestyle of Turkish adolescents.

Material-Methods: The study was conducted with 1116 adolescents in the 13-18 age group. Data were collected online with the Introductory Information Form, Game Addiction Scale Short Form for Adolescents (GAS), Social Media Addiction Scale for Adolescents (SMAS), and Adolescent Lifestyle Scale (ALS). In the study, the permission of the institution, Ethical Committee, the parent and adolescent consent were obtained. Mean, percentage, t test, ANOVA and linear regression analysis were used for analyzing data.

Results: It was determined that the mean age of the adolescents participating in the study was 15.84 ± 1.11 years, 55.2% (n=616) were girls and 44.8% were boys. While there was a statistically significant difference between adolescents' social media account and owning smartphone presence, duration of social media account presence, mean time spent in daily social media accounts and digital games, social media use characteristics for the last six months, interests of influencers followed on social media, being affected by influencers, and daily life of social media and the status of influence and the mean score of GAS, SMAS and ALS, there was no statistically significant difference was found between the presence of an active follower on social media. In Model 1, which was created according to the relationship between the variables in the multiple regression analysis, the decrease in the mean scores of game addiction and social media addiction increases the lifestyle of adolescents in a positive way. In the model, it was found that game addiction and social media addiction explained 61.8% of adolescents' lifestyles and significantly affected them.

Conclusion: The results of the study show that game addiction and social media addiction is an important predictor of Turkish adolescents' lifestyle. It is recommended that pediatric nurses take into consideration when forming intervention programs for adolescents.

Keywords: Adolescent, lifestyle, game addiction, social media addiction

S.277

SOSYAL MEDYADA ERGENLERİN KARŞILAŞTIĞI BİR RİSK: GELİŞMELERİ KAÇIRMA KORKUSU (FoMO)

A RISK FACED BY ADOLESCENTS IN SOCIAL MEDIA: FEAR OF MISSING OUT (FOMO)

Emre Usta¹, Emine Erdem²

¹Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kayseri, ²Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kayseri

ÖZET

Amaç: Sosyal medyanın yoğun bir şekilde insan hayatına girmesi, insanların yaşamlarında çok ciddi bir etki oluşturmuştur. Sosyal medya paylaşımları ve artan sosyal medya bağımlılığı, sosyal medya kullanıcılarının bilgileri/gelişmeleri kaçırmaya yönelik endişe duymalarına zemin hazırlamıştır. Başkalarının sosyal medyada paylaştıkları ve görmeye değer hayatlarını kaçırmaya yönelik his olarak açıklanan gelişmeleri kaçırmaya korkusu (Fear of Missing Out-FoMO), bireylerin sosyal medya platformlarında daha fazla zaman geçirmeleri ve sağlıksız sosyal medya ve teknoloji kullanımı ile ilişkilendirilmiştir.

Yöntem: Bu çalışma bir derleme makalesidir. Bu derlemede ergenlerin sosyal medyada karşılaştıkları bir risk olarak görülen FoMO kavramına dikkat çekmek amaçlanmıştır.

Bulgular: Toplumda çok yaygın görüldüğü belirtilen FoMO'nun ergenlerin yaşamlarında düzensiz uyku, aşırı yemek yeme ve içme, odaklanma eksikliği, stres, yüz yüze iletişimin azalması, sorumluluklarını yerine getirememe/geciktirme ve akademik başarıda düşme gibi olumsuz etkileri olduğu belirtilmektedir. Sürekli cep telefonu ile sosyal medyayı takip etme, ergenin odaklanmasını ve sorumluluklarını yerine getirmesini zorlaştırmakta ve aynı zamanda ergenlerde, cep telefonu ile oyun oynama, alışveriş yapma gibi davranışlara da zemin hazırlamaktadır. Ayrıca, FoMO'nun internet, dijital oyun, cep telefonu ve sosyal medya bağımlılığı, anksiyete ve depresyon ile ilişkili olduğunu gösteren çalışma bulguları da literatürde yer almaktadır.

Bireyin bir gruba ya da çevreye ait olma hissinden kaynaklandığı düşünülen FOMO, bireyin bir gruba ait olma ihtiyacı arttıkça, daha yoğun ve sık gelişebilir. Arkadaşlarıyla sosyal ortamda beraberken bile sohbet etmeyi bırakıp, başkalarının ne yaptığı ile ilgilenen ve sosyal medyayı takip etme zorunluluğu yaşayan bireylerde gelişen FoMO'nun bir bağımlılık türü olup olmadığı tartışılmaktadır.

Sonuç ve Öneriler: Ergenlerde oldukça yaygın olan cep telefonu ve sosyal medya kullanımı ile ortaya çıkan FoMO'nun azaltılması için, ergenler çeşitli sosyal, kültürel ve spor aktivitelerine yönlendirilebilir. Okul-aile işbirliği ile eğitici bilgilendirmeler yapılarak FoMO'ya ilişkin farkındalık artırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Ergen, FoMO, sosyal medya

ABSTRACT

Aim: The intense penetration of social media into people's lives has had a very serious impact on people's lives. Social media sharings and increasing social media addiction have paved the way for social media users to worry about missing out on information/developments (1). Fear of Missing Out (FoMO), which is explained as a feeling of missing out on the lives of others that are worth seeing and shared on social media, has been associated with spending more time on social media platforms and unhealthy use of social media and technology (2-4).

Method: This study is a review article. In this review, it is aimed to draw attention to the concept of FoMO, which is seen as a risk faced by adolescents in social media.

Results: It is stated that FoMO, which is stated to be very common in the society, has negative effects on adolescents' lives such as irregular sleep, excessive eating and drinking, lack of focus, stress, decreased face-to-face communication, inability/delay in fulfilling responsibilities, and decreased academic achievement (5,6). Constantly following social media with mobile phones makes it difficult for adolescents to focus and fulfill their responsibilities, and also paves the way for behaviors such as playing games and shopping on mobile phones. In addition, study findings showing that FoMO is associated with internet, digital gaming, mobile phone and social media addiction, anxiety and depression are also included in the literature (7-9).

FoMO, which is thought to arise from the individual's sense of belonging to a group or environment, may develop more intensely and frequently as the individual's need to belong to a group increases. It is discussed whether FoMO, which develops in individuals who stop chatting with their friends in a social environment, are interested in what others do and have to follow social media, is a type of addiction.

Conclusion and Recommendations: Adolescents can be directed to various social, cultural and sports activities in order to reduce FoMO that develops with the use of mobile phones and social media, which is quite common in adolescents. Awareness about FoMO could be increased by providing educational information with school-family cooperation.

Keywords: adolescent, FoMO, social media

S.278

EBEVEYNLERİN DİJİTAL EBEVEYNLİĞE DAİR OLUMSUZ MODEL OLMA DÜZEYLERİNİN EBEVEYNLİK STRESİ VE ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER İLE İLİŞKİSİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA

THE RELATIONSHIP BETWEEN PARENTS' NEGATIVE MODELS OF DIGITAL PARENTING WITH PARENTING STRESS AND VARIOUS VARIABLES: A CROSS -SECTIONAL STUDY

Fahriye Pazarcıkcı

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Uzaktan Eğitim MYO, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Isparta, Türkiye

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı, ebeveynlerin dijital ebeveynliğe dair olumsuz model olma düzeylerinin ebeveynlik stresi ve çeşitli değişkenler ile ilişkisini belirlemektir.

Yöntem: Kesitsel tasarımdaki araştırma, 5-11 yaş arası çocuğa sahip 288 ebeveynin (251 anne, 37 baba) katılımıyla gerçekleştirilmiştir. 5-11 yaş arası çocuklar latent dönemdedir. Latent dönemdeki çocuklar rol model belirlemeye eğilimlidir. Bu nedenlerle araştırmaya latent dönemde çocuğu olan ebeveynler dahil edilmiştir. Araştırma verileri Kişisel Bilgi Formu, Dijital Ebeveynlik Farkındalık Ölçeği (DEFÖ) ve Ebeveynlik Stres Ölçeği (ESÖ) kullanılarak toplanmıştır. DEFÖ alt boyutlarından alınabilecek puanlar 4-20 puan; ESÖ'den alınabilecek puanlar 16-64 puan arasında değişmektedir. Araştırma verileri Şubat-Mayıs 2021 tarihleri arasında, çevrimiçi anket yoluyla toplanmıştır. Araştırma verileri, tanımlayıcı istatistikler, non-parametrik testler, Pearson korelasyon katsayısı ve doğrusal regresyon analizi ile incelenmiştir.

Bulgular: Ebeveynlerin yaş ortalaması $32,68 \pm 6,02$ (min:23,00-max:46,00)'dir. Ebeveynlerin %53,1'i günlük 1-3 saatini çevrimiçi geçirmektedir. Ebeveynlerin %92,4'ü çocuğunun internete girme süresini denetlediğini bildirmiştir. Ebeveynlerin %21,9'u çocuğunun internet, %17,0'ı çocuğunun dijital oyun ve %23,3'ü çocuğunun TV bağımlısı olduğunu düşünmektedir. Ebeveynlerin %56,9'u çocuğu ile fırsat buldukça vakit geçirmektedir. Ebeveynlerin ESÖ puan ortalaması $27,63 \pm 4,90$ (min:16,00-max:41,00), DEFÖ olumsuz model olma alt boyut puan ortalaması ise $8,50 \pm 2,40$ (min:4,00-max:15,00)'dir. ESÖ toplam puanı ile DEFÖ olumsuz model olma alt boyut puanı arasında orta düzeyde, pozitif yönde ($r=0,328$; $p=0,000$) ilişki olduğu bulunmuştur. Ayrıca ebeveynlik stresinin dijital ebeveynlik farkındalığı olumsuz model olma durumu üzerinde pozitif yönde, orta düzeyde etkisinin olduğu ($F=34,496$; $\beta=0,161$; $p=0,000$) saptanmıştır. Ek olarak ebeveynlerin dijital ebeveynliğe dair olumsuz model olma düzeyleri ile çocuğunun internete girme süresini denetleme, çocuğunun internet, dijital oyun ve TV bağımlısı olduğunu düşünme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$).

Sonuç ve Öneriler: Ebeveynlerin ebeveynlik stres düzeyleri arttıkça dijital ebeveynliğe dair olumsuz model olma düzeyleri artmaktadır. Çalışma sonuçları doğrultusunda annelerin dijital ebeveynlik rollerini geliştirici, ebeveynlik streslerini azaltıcı programların düzenlenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital ebeveynlik, dijital ebeveynlik farkındalığı, ebeveynlik stresi, olumsuz model olma

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to determine the relationship between parents' negative model levels of digital parenting with parenting stress and various variables.

Method: The research in cross-sectional design was carried out with the participation of 288 parents (251 mothers, 37 fathers) with children aged 5-11 years. Children between the ages of 5-11 are in the latent period. Children in the latent period tend to set role models. For these reasons, parents who had children in the latent period were included in the study. Research data were collected using the Personal Information Form, Digital Parenting Awareness Scale (DPAS), and Parenting Stress Scale (PSS). Scores that can be obtained from the sub-dimensions of DPAS are 4-20 points; The scores that can be obtained from the PSS range from 16 to 64 points. Research data were collected between February and May 2021 through an online survey. Research data were analyzed by descriptive statistics, non-parametric tests, Pearson correlation coefficient and linear regression analysis.

Results: The average age of the parents is 32.68 ± 6.02 (min:23.00-max:46.00). 53.1% of parents spend 1-3 hours a day online. 92.4% of the parents reported that they control their child's internet use time. 21.9% of parents think that their child is addicted to the internet, 17.0% thinks that their child is addicted to digital games and 23.3% thinks that their child is addicted to TV. 56.9% of parents spend time with their children whenever they have the opportunity. Parents' PSS mean score was 27.63 ± 4.90 (min:16.00-max:41.00), while the mean DPAS negative model sub-dimension score was 8.50 ± 2.40 (min:4.00-max: 15.00). It was found that there was a moderate, positive ($r=0.328$; $p=0.000$) correlation between the total score of PSS and the sub-dimension of being a negative model of DPAS. In addition, it was found that parenting stress had a positive, moderate effect on negative models of digital parenting ($F=34.496$; $\beta=0.161$; $p=0.000$). In addition, it was determined that there was a statistically significant relationship between the level of parents being a negative model of digital parenting and controlling their child's time on the internet, and thinking that their child is addicted to the internet, digital games and TV ($p<0.05$).

Conclusion and Suggestions: As parents' parental stress levels increase, the level of negative model of digital parent increases. In line with the results of the study, it is recommended to organize programs that improve mothers' digital parenting roles and reduce parenting stresses.

Keywords: Digital parenting, digital parenting awareness, parenting stress, negative modeling

S.279

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK GELİŞTİRİLEN SİBER ZORBALIĞI ÖNLEME PROGRAMININ ETKİSİ

EFFECT OF THE PREVENTION OF CYBERBULLYING PROGRAM DEVELOPED FOR SECONDARY STUDENTS

Emine Zahide Özdemir¹, Murat Bektas²

¹Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir, ²Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, ortaokul öğrencileri için geliştirilen siber zorbalığı önleme programının etkili olup olmadığını değerlendirmek amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışma yarı deneysel on test son test kontrol grubu olarak tasarlanmıştır. Deney grubu için 91, kontrol grubu için 91 çocuk çalışmanın örneklemini oluşturmuştur.

Ortaokul Öz yeterlilik, Denetim Odağı ve Siber Sağlık Ölçekleri (İnternet Bağımlılığı, Siber Zorbalık, Çevrimiçi Nezaket, Çevrimiçi Mahremiyet, Çevrimiçi Uygunsuz İçerik, Telif Hakkı, Çevrimiçi Güvenlik) ile veriler toplanmıştır. Girişim sonrası izlemler 6, 12 ve 18. aylarda yapılmıştır. Veri analizinde tekrarlı ölçümlerde çok yönlü ANOVA, Bonferroni düzeltmeli t testi ve çok gözlü ki kare testi kullanılmıştır.

Eğitim blokları; Bandura'nın Sosyal Bilişsel Öğrenme Kuramı doğrultusunda İletişim Becerileri, Siber Zorbalık Hakkında Farkındalık Eğitimi, Siber Zorbalıkla Senaryolarının Çözümlemesi, Reddetme ve Problem Çözme Becerileri konuları 7 oturum olarak uygulanmıştır. Her oturumun süresi 40 dakikadır. Her gruptaki öğrenci sayısı 20'den azdır. Eğitim içeriği sınıflarda akıllı tahta kullanılarak öğrencilere aktarılmıştır. Her konuya yönelik rol-play çalışmaları, egzersizler, oyunlar ve posterler hazırlanarak aktif öğrenme yöntemleri uygulanmıştır. Çalışma sonunda eğitim içeriği kitapçık olarak her iki gruptaki öğrencilere verilmiştir.

Bulgular: Denetim Odağı, Öz yeterlilik ve Siber Sağlık Ölçeklerinde Telif Hakkı değişkeni hariç tüm değişkenler arasında zaman, grup ve grup zaman etkileşimleri açısından anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir.

Bu çalışma, kanıta dayalı girişimlerle desteklenen, siber sağlığı bütüncül olarak ele alan, kuramsal bir temele dayanan ve güncel ölçeklerle uzunlamasına değerlendirme yapan önleme ve müdahale çalışmasıdır. Bu programın yaygınlaşmasının ortaokul çocukları için sağlıklı siber davranışlar gerçekleştirmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Sonuç: Bu araştırmanın sonucunda ortaokul öğrencilerine yönelik geliştirilen siber zorbalığı önleme programının etkili olduğu söylenebilir. Siber zorbalığa karşı önleyici ve koruyucu faaliyetlerinde ergenlerle birlikte çalışan pediatri hemşireleri sağlığı koruma ve geliştirmeye yönelik programlarda görev alması önerilir. Araştırma kapsamında geliştirilen Siber Zorbalığı Önleme Programı'nın okullarda kullanılması ve ulusal düzeyde sisteme yerleştirilmesi önerilir.

ABSTRACT

Objective: This study was planned to evaluate whether the cyberbullying prevention program developed for secondary school students is compelling.

Method: This study was designed as a quasi-experimental ten-test post-test control group. Ninety-one children for the experimental group and 91 children for the control group formed the sample of the study.

Data were collected by Middle School Self-efficacy, Locus of Control, and Cyber Health Scales (Internet Addiction, Cyberbullying, Online Courtesy, Online Privacy, Online Inappropriate Content, Copyright, Online Security). Post-intervention follow-ups were made at 6, 12, and 18 months. Multiple-sided ANOVA, Bonferroni corrected t-test, and multi-eyed chi-square test was used for repeated measurements in data analysis.

In line with Bandura's Social Cognitive Learning Theory, Communication Skills, Cyberbullying Awareness Training, Analysis of Cyberbullying Scenarios, Rejection and Problem-Solving Skills were applied in 7 sessions. The duration of each session is 40 minutes. The number of students in each group is less than 20. The educational content was transferred to the students using smart classroom boards. Active learning methods were applied by preparing role-play studies, exercises, games, and posters for each subject. The educational content was given to the students in both groups as a booklet.

Results: It was determined that there was a significant difference in terms of time, group, and group*time interactions among all variables except for the Copyright variable in the Locus of Control, Self-efficacy, and Cyber Health Scales.

This study is a prevention and intervention study supported by evidence-based initiatives, takes a holistic approach to cyber health, is based on a theoretical basis, and makes a longitudinal evaluation with current scales. It is thought that the spread of this program will contribute to the realization of healthy cyber behaviors for secondary school children.

Conclusion: As a result of this research, it can be said that the cyberbullying prevention program developed for secondary school students is compelling. It is recommended that the Cyberbullying Prevention Program developed within the scope of the research be used in schools and placed in the system at the national level. Pediatric nurses working with adolescents in their preventive and protective activities against cyberbullying are recommended to participate in programs to protect and improve health.

Keywords: Child, locus of control, self efficacy, cyber bullying

S.280

SAĞLIĞI GELİŞTİRME MODELİNE TEMELLENDİRİLMİŞ WEB TABANLI SİBER ZORBALIK EĞİTİMİ İLE SİBER ZORBA ADÖLESAN VE EBEVEYNLERİNDE FARKINDALIK OLUŞTURMA

RAISING AWARENESS OF CYBERBULLY ADOLESCENTS AND THEIR PARENTS WITH WEB-BASED CYBERBULLYING TRAINING BASED ON THE HEALTH PROMOTION MODEL

Dilek Uludaşdemir¹, Sibel Küçük²

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Ankara, ²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Ankara

ÖZET

Araştırma Pender'in Sağlık Geliştirme Modeli'ne Temellendirilmiş Web Tabanlı Siber Zorbalık Eğitimi (SGM-SZFE) ile siber zorba adölesan ve ebeveynlerinde farkındalık oluşturmak amacıyla ön test son test müdahale ve kontrol gruplu deneysel desende yapılmıştır. Ankara il merkezinde yer alan 12 lisede öğrenim gören, Yenilenmiş Siber Zorbalık Envanteri II (YSZE-II) "ben yaptım" bölümünden 11 ve üzerinde puan alan müdahale grubunda 33, kontrol grubunda 31 olmak üzere toplam 64 adölesan ve ebeveyni araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Müdahale grubunda yer alan adölesanlara Siber Zorbalık Tanımı ve Çeşitleri, Siber Zorbalık Nedenleri ve Sonuçları, Dijital Vatandaşlık Öz Yeterliliği, Empati, Güvenli İnternet Kullanımı, ebeveynlere ise Siber Zorbalık Tanımı ve Çeşitleri, Siber Zorbalık Nedenleri ve Sonuçları, Dijital Ebeveynlik Öz yeterliliği, Empati ve Güvenli İnternet Kullanımı konularına ait eğitim videoları ile araştırmacı tarafından oluşturulan www.dijitalgencdijitalebeveyn.com web sitesi üzerinden her hafta bir eğitim olmak üzere toplam beş hafta eğitim verilmiştir. Kontrol grubuna herhangi bir eğitim verilmemiştir. Veriler çevrimiçi olarak Adölesan, Ebeveyn Veri Toplama Formu, YSZE-II, SGM- SZFE Adölesan ve Ebeveyn Değerlendirme Formları, Sistem Kullanılabilirlik Skalası (SUS), Eğitim Videolarını Değerlendirme Memnuniyet Formu ile çevrimiçi toplanmıştır. Analizde sayı, yüzde, gruplar arası homojenlik, Mann Whitney U, Wilcoxon, bağımsız örneklemler t testleri kullanılmıştır.

Araştırmada müdahale grubunda eğitim sonrası SGM-SZFE Adölesan ve Ebeveyn Değerlendirme Formlarından alınan puanların anlamlı bir şekilde arttığı ($p<0.05$). adölesanların YSZE-II "ben yaptım" bölümünden aldıkları puan anlamlı olarak azaldığı ($p<0.05$) ancak kontrol grubu ile arasındaki farkın anlamsız olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). SGM'ne Temellendirilmiş Web Tabanlı SZFE programının etkili olduğu belirlenmiştir.

Adölesanlarda siber zorbalığın önlenmesi ve müdahalesinde ebeveynlerin de eğitimlere dâhil edildiği, teorik çerçevesi bir hemşirelik modeline temellendirilmiş, web tabanlı ve video anlatımlı uygulamaların kullanılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, ebeveyn, pender sağlığı geliştirme modeli, siber zorbalık, web tabanlı eğitim

ABSTRACT

The research was conducted in an experimental design with pre-test, post-test intervention and control group to raise awareness of cyberbullying adolescents and their parents with Web-Based Cyberbullying Training (HPM CBAT) based on Pender's Health Promotion Model. A total of 64 adolescents and their parents, 33 in the intervention group and 31 in the control group, who are receiving education in 12 high school in the city center of Ankara and scored 11 or more in the "I did it" section of the Renewed Cyberbullying Inventory II (RCBI-II), constituted the sample of the research. Training videos, for the adolescents in the intervention group; on Definition and Types of Cyberbullying, Causes and Consequences of Cyberbullying, Digital Citizenship Self-Efficacy, Empathy, Safety Internet Use, and for parents on Definition and Types of Cyberbullying, Causes and Consequences of Cyberbullying, Digital Parenting Self-Efficacy and Safety Internet Use were given for a total of five weeks, one training per week, on the website www.dijitalgencdijitalebeveyn.com created by the researcher. No training was given to the control group. Data were collected online with Adolescent, Parent Data Collection Form, RCBI-II, HPM-CBAT Adolescent and Parent Evaluation Forms, System Usability Scale (SUS), Evaluation of Training Videos. Number, percentage, homogeneity between groups, Mann Whitney U, Wilcoxon, independent samples t test, were used in the analysis. In the study, the scores obtained from the HPM-CBAT Adolescent and Parent Evaluation Forms increased significantly after the training in the intervention group ($p<0.05$). It was found that the scores of the adolescent in the RCBI-II "I did it" section decreased significantly ($p<0.05$), but there was no statistically significant difference with the control group ($p>0.05$). It has been determined that the HPM grounded Web-Based CBAT program is effective. In the prevention and intervention of cyberbullying in adolescents, it can be recommended to use web-based and video-based applications, the theoretical framework of which is based on a nursing model, in which parents are also included in the training.

Keywords: Adolescent, parents, pender's health promotion model, cyberbullying, web-based education

S.281

EBEVEYNLERİN ÇOCUK EĞİTİM YETKİNLİĞİ, DİJİTAL FARKINDALIK, DİJİTAL TUTUMLAR VE EBEVEYN FARKINDALIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA

RELATIONSHIP BETWEEN PARENTS' CHILD EDUCATION COMPETENCE, DIGITAL AWARENESS, DIGITAL ATTITUDES, AND PARENT AWARENESS: A CROSS-SECTIONAL STUDY

Derya Evgin¹ Kızbes Meral Kılıç²

¹Kayseri Üniversitesi, SBF, Çocuk Gelişimi Bölümü, Kayseri, Türkiye, ²Akdeniz Üniversitesi, SBF, Çocuk Gelişimi Bölümü, Antalya, Türkiye

ÖZET

Amaç: Bu çalışma; küçük yaşta çocuğu olan ebeveynlerin çocuk eğitimi yeterlilik düzeylerinin bilinçli farkındalık, dijital farkındalık ve tutumları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Bu kesitsel ve tanımlayıcı bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini Türkiye'nin farklı illerinde yaşayan 510 ebeveyn oluşturmuştur (n=510). Veriler, online veri toplama formu ebeveynlere sosyal medya hesapları aracılığıyla gönderilerek toplanmıştır. Verilerin analizinde; yüzdelik, ortalama, standart sapma, bağımsız t testi, tek yönlü varyans analizi (Post Hoc: Bonferroni), Pearson korelasyon ve çoklu regresyon testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %97.5'inin internet kullandığı, %35.9'unun interneti iş için kullandığı ve %30.6'sının internette 1-2 saat zaman geçirdiği belirlenmiştir. Çalışmada, ebeveynlerin çocuk eğitimi yeterliliğinin dijital farkındalık ölçeği verimli kullanım ($r=0.496$, $p<0.05$) ve risklerden koruma ($r=0.419$, $p<0.05$) alt boyutları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde bir etkisi olduğu görülmüştür. Dijital medyanın etkili kullanımını onaylama ile ebeveyn öz yeterliliği ($r=0.483$, $p<0.05$) ve çocukla anda olma arasında ($r=0.515$, $p<0.05$) pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Ebeveynlerin dijital ihmal ile ebeveyn öz yeterliliği arasında ($r=-0.102$, $p<0.05$) ve çocukla anda olma arasında ($r=-0.117$, $p<0.05$) istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönde bir ilişki olduğu saptanmıştır. Olumsuz model olma ile dijital ihmal arasında ($r=0.660$, $p<0.001$); dijital medya risklerinden korunma ile ebeveyn öz yeterliliği arasında ($r=0.440$, $p<0.05$), ebeveyn öz yeterliliği ile çocukla anda olma arasında ($r=0.844$, $p<0.001$) istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğu görülmektedir.

Sonuç: Çocuklar bir teknolojiyi kullanıp kullanamayacağını veya hangi yolla kullanacaklarını tek başlarına belirleyememektedir. Çocukların bu konuda ebeveynlerinden destek alması gerekmektedir. Ebeveynler, dijital teknolojiyle ilişkili riskleri azaltmak için dijital ebeveynlik rollerini iyi kullanmalıdır. Aile içi rollerin sağlıklı olması, ebeveyn farkındalığı ve öz yeterliliğinin yüksek olması, çocukları dijital araç kullanımına bağlı gelişen problemlerden korumaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk sağlığı, çocuk eğitimi yeterliliği, dijital ebeveynlik, ebeveyn farkındalığı, dijital tutum

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to determine the relationship between child education efficiency, digital awareness, digital attitude, and parental awareness of parents with young children.

Methods: This is a cross-sectional and descriptive study. The sample of the research was composed of 510 parents living in different cities in Turkey (n=510). The data were collected by sending the online data collection form to the parents via their social media accounts. In the analysis of data; Percentage, mean, standard deviation, independent t test, one-way analysis of variance (Post Hoc: Bonferroni), Pearson correlation and multiple regression tests were used.

Results: It was determined that 97.5% of the participants used the internet, 35.9% used the internet for business and 30.6% spent 1-2 hours on the internet. In the study, it was observed that the child education efficiency of the parents had a statistically significant and positive effect on the product usage ($r=0.496$, $p<0.05$), and protection from risks ($r=0.419$, $p<0.05$) sub-dimensions of the digital awareness scale. It was determined that there was a positive, significant relationship between approving the effective use of digital media and parental self-efficacy ($r=0.483$, $p<0.05$), and being in the moment with the child ($r=0.515$, $p<0.05$). It was observed that there was a statistically negative relationship between digital negligence and parental self-efficacy ($r=-0.102$, $p<0.05$), and being in the moment with the child ($r=-0.117$, $p<0.05$). It was observed that there was a statistically significant and positive relationship between being a negative model and digital negligence ($r=0.660$, $p<0.001$); protection from digital media risks and parental self-efficacy ($r=0.440$, $p<0.05$); and parenting self-efficacy and being in the moment with the child ($r=0.844$, $p<0.001$).

Conclusion: Children cannot determine on their own whether they can use technology or in which way they will use it. Children need support from their parents in this regard. Parents should use their digital parenting roles well to reduce the risks associated with digital technology. Healthy domestic roles, parental awareness, and high self-efficacy protect children from problems developing due to the use of digital tools.

Keywords: Child health, child education efficiency, digital parenting, parental awareness, digital attitude

S.282

ÇOCUKLAR İÇİN DİJİTAL BAĞIMLILIK ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE UYARLAMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

THE TURKISH ADAPTATION OF THE DIGITAL ADDICTION SCALE FOR CHILDREN: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Hamide Zengin¹, Elif Erbay Özdede², Nursan Çınar³

¹Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği A.D., Bilecik,

²Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği A.D., Bilecik,

³Sakarya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği A.D., Sakarya,

ÖZET

Giriş: Çocuklarda tablet, akıllı telefon, oyun konsolu gibi dijital cihazların kullanımının yaygın olduğu bilinmektedir. Çalışma, "Çocuklar için Dijital Bağımlılık Ölçeği" (DBÖ-Ç)'nin Türkçe geçerlik ve güvenilirliğinin yapılması amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Metodolojik tipte gerçekleştirilen araştırma, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı iki devlet okulunda (ilkokul, ortaokul), Kasım-Aralık 2020 tarihleri arasında 259 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya ölçek sahibinden elektronik posta yolu ile ölçek kullanım izni, Etik Kurul onayı, İl Millî Eğitim Müdürlüğü onayı, okul yöneticilerinden, ebeveynlerden ve öğrencilerden yazılı izin alındıktan sonra başlanmıştır. Araştırmada veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan soru formu ve beşli Likert tipte, 25 madde ve iki alt boyuttan oluşan DBÖ-Ç ile toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından Google Forms aracılığıyla oluşturulan on-line anket linki ebeveynlere, çocuklarının doldurması amacıyla, sınıf öğretmenlerinin ve okul idarecilerinin oluşturduğu Whatsapp gruplarına birer şube atılarak basit rastgele yöntem ile ulaştırılmıştır. Elli dokuz öğrenci, test tekrar teste katılmıştır. Araştırma verileri SPSS 25 ve AMOS 22 paket programlarına aktararak değerlendirilmiştir. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik analizlerinde; Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile faktörlerin iç tutarlıklarını belirlemek amacıyla güvenilirlik analizi ve test-tekrar testi yapılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 10.926 ± 1.09 yıl, %56'sı kadın öğrencilerden oluşmaktadır. Yapılan kapsam geçerliğinde ölçek maddelerine ilişkin uzman görüşleri arasında yüksek derecede uyum olduğu saptanmıştır (KGO=1.00). AFA sonucunda, ölçeğin toplam varyansın %51.05'ini açıklayan iki faktörlü yapıya sahip olduğu ve faktör yüklerinin 0.817-0.440 arasında değiştiği belirlenmiştir. DFA sonucunda elde edilen uyum indeksleri χ^2/sd : 2.258, RMSEA: 0.07, CFI: 0.907, SRMR: 0.049 olarak elde edilmiştir. Uygulanan güvenilirlik analizi sonucunda tüm ölçek ve iki alt boyutun Cronbach Alfa katsayısı (α) 0.830 - 0.946 arasında bulunmuştur. Test tekrar test sonucunda ICC katsayısı tüm ölçek için 0.938 olarak tespit edilmiştir.

Sonuç ve Öneriler: DBÖ-Ç'nin 9-12 yaş arasındaki Türk çocuklarında dijital bağımlılık seviyelerini ölçmede geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijital bağımlılık, orta çocukluk, ölçek, geçerlik, güvenilirlik

ABSTRACT

Objective: It is known that the use of digital devices such as tablets, smartphones, game consoles by children is widespread. The study was conducted to perform the validity and reliability of the Digital Addiction Scale for Children (DASC) in Turkish.

Methods: The research, which was carried out in methodological type, was conducted with 259 students between November and December 2020 in two public schools (primary school, secondary school) affiliated to the Ministry of National Education. The research was started after obtaining permission from the scale owner via e-mail to use the scale, Ethics Committee approval, approval of the Provincial Directorate of National Education, and written permission from school administrators, parents, and students. In the study, the data were collected with a questionnaire prepared by the researchers and a five-point Likert type DASC consisting of 25 items and two sub-dimensions. The online questionnaire link created by the researchers via Google Forms was sent to parents with a simple random method by skipping one branch to WhatsApp groups created by classroom teachers and school administrators for children to fill out. Fifty-nine students participated in the test-retest. Research data were analyzed by transferring them to SPSS 25 and AMOS 22 package programs. In the validity and reliability analyses of the scale, Exploratory Factor Analysis (EFA) Confirmatory Factor Analysis (CFA) and the reliability analysis and test-retest were performed to determine the internal consistency of the factors.

Results: The average age of the participants was 10.926 ± 1.09 years, 56% of them were female students. In the content validity, it was determined that there was a high degree of agreement between the opinions of the experts on the scale items (CVR=1.00). As a result of EFA, it was determined that the scale had a two-factor structure that explained 51.05% of the total variance and factor loads varied between 0.817-0.440. The fit indices obtained as a result of CFA were obtained as χ^2/sd : 2.258, RMSEA: 0.07, CFI: 0.907, SRMR: 0.049. As a result of the reliability analysis applied, the Cronbach's Alpha coefficient (α) of the whole scale and two sub-dimensions was found to be between 0.830 and 0.946. As a result of the test-retest, the ICC coefficient was determined as 0.938 for the whole scale.

Conclusion and Recommendations: It was concluded that DASC is a valid and reliable measurement tool for measuring digital addiction levels in Turkish children between the ages of 9-12.

Key words: Digital addiction, middle childhood, scale, validity, reliability

S.283

ANNELERİN SAĞLIK OKURYAZARLIK DÜZEYİ İLE OKUL ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARININ VÜCUT AĞIRLIĞI, SAĞLIKLI BESLENME VE FİZİKSEL AKTİVİTE ÖZYETERLİLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

CHILDHOOD OBESITY: PATWAYS BETWEEN MOTHERS' HEALTH LITERACY AND BEHAVIORS AND SELF EFFICACY OF EATING AND PHYSICAL ACTIVITY IN THEIR CHILDREN

Nebahat Bora Güneş¹, Işın Alkan², Rabiye Akın Işık³, Osman Dağ⁴, Lütfiye Hilal Özcebe⁵

¹Hacettepe Üniversitesi, ²Hacettepe Üniversitesi, ³Hacettepe Üniversitesi, ⁴Hacettepe Üniversitesi, ⁵Hacettepe Üniversitesi

ÖZET

Amaç: Annelerin sosyo-demografik özellikleri, sağlık okuryazarlıkları, beslenme ve fiziksel aktivite davranışlarıyla, çocuklarda obezite gelişimine etkisi olan beslenme ve fiziksel aktivite davranışları ve öz yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi incelenmektedir.

Metod: Kesitsel tanımlayıcı tipteki araştırmaya 8-12 yaş aralığındaki 320 çocuk ve annesi dahil edilmiştir. Veri toplama aracı olarak annelere ve çocuklara yönelik iki ayrı form kullanılmıştır. Annelere yönelik formlar; Sosyodemografik ve sağlık bilgi kaynağına ilişkin özellikler veri toplama formu, Annelerin ve çocuklarının beslenme ve fiziksel aktivite alışkanlıkları soru formu, Türkiye Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği Kısa Formu (TSOY-32) ve Fiziksel Aktivite Anketi (Kısa Form); çocuklara yönelik soru formları ise Çocuk Sosyodemografik ve Antropometrik Ölçüm Formu, Çocuklar İçin Sağlıklı Yeme Öz Yeterlilik Ölçeği ve Çocuklar İçin Fiziksel Aktivite Öz Yeterlilik Ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular: Anne eğitiminin, anne sağlık okuryazarlığını, anne sağlık okuryazarlığının ise annenin fiziksel aktivitesi ve beden kitle indeksini etkilediği, anne fiziksel aktivite düzeyinin çocukların fiziksel aktivite süresini etkilediği; çocukların BMI z skorlarının anne sağlık okuryazarlığı, anne BMI, çocukların fiziksel aktivite süresi ve beslenme alışkanlıklarından etkilendiği belirlenmiştir.

Sonuç: Annelerin sağlık okuryazarlıklarının artırılması, çocukların BMI z skorları ve fiziksel aktivitelerinin istendik düzeylere getirilerek obezitenin önlenmesinde etkilidir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık okuryazarlığı, fiziksel aktivite, beslenme, beden kitle indeksi, obezite

ABSTRACT

Objective: To examine the impact mothers' socio-demographic characteristics, health literacy (HL), and nutrition and physical activity behaviors have on their children's nutrition and physical activity behaviors and associated self-efficacy. Design and Sample: This descriptive cross-sectional study included 320 children aged 8–12 years and their mothers.

Measurement: As data-collection tools, separate forms were administered to the mothers and children. The forms for mothers collected data regarding socio-demographic characteristics, sources of health information, and featured a nutrition and physical activity habits questionnaire, the Turkey HL Scale-Short Form and the Physical Activity Survey (Short Form). Meanwhile, the questionnaire forms for the children featured the Child Sociodemographic and Anthropometric Measurement Form, Self-Efficacy for Healthy Eating, and Physical Activity Self-Efficacy Scale for Children.

Results: Mothers' education level and HL were found to affect mothers' physical activity and body-mass index (BMI), and maternal physical activity level was found to affect children's physical activity duration. It was also determined that children's BMI z-scores are affected by their mother's HL, their mother's BMI, and the children's physical activity levels and eating habits.

Conclusions: Increasing mothers' HL is an effective means of preventing obesity among children, as it can cause children's BMI z-scores and degree of engagement in physical activity to meet recommended levels.

Keywords: Health literacy, physical activity, nutrition, body mass index, obesity

S.284

OKUL DÖNEMİ ÇOCUKLARINDA SAĞLIK OKURYAZARLIĞI İLE BESLENME DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

THE RELATIONSHIP BETWEEN HEALTH LITERACY AND NUTRITIONAL BEHAVIORS IN SCHOOL AGE CHILDREN

Sümeyye Kaya Kocaçil¹, Nardane Bolat², Derya Akdeniz Uysal³, Rana Yiğit⁴

¹Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Mersin, ²Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Mersin, ³Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Mersin, ⁴Emekli Öğretim Üyesi, Mersin

ÖZET

Giriş: Çocukluk dönemi yetişkinlikte de devam edecek olan birçok davranışın oluştuğu, temellerinin atıldığı bir yaşam sürecidir. Bu nedenle kişinin sağlığı ile ilgili doğru karar alabilmesine olumlu katkı sunan sağlık okuryazarlığı çocuklarda önemli bir kavramdır. Çocukluk çağında büyüme ve gelişmeyi doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyebilecek beslenme davranışının da çocuğun sağlık okuryazarlığı ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Bu araştırmada okul dönemi çocuklarında sağlık okuryazarlığı ile beslenme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tasarımda gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya, 20.08.2021-20.10.2021 tarihleri arasında Mersin ilinde bir eğitim araştırma hastanesine poliklinik hizmeti almak üzere gelen, kronik bir hastalığı olmayan 7-14 yaş aralığında 108 öğrenci dahil edilmiştir. Veriler, Okul Çağındaki Çocuklar İçin Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği ile Beslenme Davranış Ölçeği kullanılarak yüz yüze toplanmıştır. Analizlerde tanımlayıcı analizler ile tek yönlü varyans analizi ve pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan çocukların %45,4 ü erkek, yaş ortalamaları 9,88 'dir. Çocukların ebeveynlerinin %40' dan fazlası üniversite mezunu ve çoğunluğunda aile gelir giderine denk olarak belirtilmiştir. Çocukların Sağlık Okur Yazarlığı Ölçeği puan ortalamaları 32,83±4,66, Beslenme Davranış Ölçeği puan ortalamaları 2,59±5,37 'dir. Sağlık okuryazarlığı puanları ile beslenme davranış puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu saptanmıştır($r=0,316, p<0,01$).

Tartışma ve Sonuç: Bu bulgular doğrultusunda sağlık okur yazarlığı arttıkça olumlu beslenme davranışlarında artış olduğu görülmektedir. Bu yönüyle araştırma bulguları literatürle uyumludur. Çocuklarda sağlık okuryazarlığının artırılması yolu ile sağlıklı büyüme ve gelişmeye katkı sunabilecek alışkanlıkların oluşturulmasına katkı sunulabileceği söylenebilir. Koruyucu pediatri hemşireliği yaklaşımı ile alışkanlıkların temellendiği okul çağında çocukların sağlık okuryazarlığı eğitimleri düzenlenebilir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık okuryazarlığı, beslenme, çocuk

ABSTRACT

Aim: Childhood is a life period in which many behaviors that will continue in adulthood are formed and their foundations are laid. For this reason, health literacy is an important concept in children, which contributes positively to making the right decision about one's health. Nutritional behavior, which may directly or indirectly affect growth and development in childhood, is thought to be related to the child's health literacy. In this study, it is aimed to examine the relationship between health literacy and nutritional behaviors in school-age children.

Method: The research was carried out in descriptive design. A total of 108 students aged 7-14 years without a chronic disease who came to a training and research hospital in Mersin between August and October 2021 to receive outpatient services were included in the study. Data were collected face-to-face using the Health Literacy Scale for School-Age Children and the Nutrition Behavior Scale. Descriptive analysis, one-way analysis of variance and Pearson correlation analysis were used in the analysis.

Results: 45.4% of the children participating in the study are male, and the average age of the children is 9.88. More than 40% of the children's parents are university graduates and the majority of them are stated to be equivalent to family income expenses. Children's Health Literacy Scale (CHLS) mean score was 32.83±4.66, and Nutritional Behavior Scale (NBS) mean score was 2.59±5.37. It was determined that there was a statistically significant, positive moderate correlation between health literacy scores and nutritional behavior scores ($r=0.316, p<0.01$).

Conclusion: In line with these findings, it is seen that there is an increase in positive eating behaviors as health literacy increases. In this respect, the research findings are compatible with the literature. It can be said that increasing the health literacy of children can contribute to the formation of habits that can contribute to healthy growth and development. With the preventive pediatric nursing approach, health literacy trainings can be organized for school-age children, where habits are based.

Keywords: Health literacy, nutrition, child

S.285

ANNELERİN KİMYASAL ÜRÜNLERLE İLGİLİ ETİKET OKUMA ALIŞKANLIKLARI

LABEL READING HABITS OF MOTHERS FOR CHEMICAL PRODUCTS

Nazan Çakırer Çalbayram¹, Bahise Aydın²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çanakkale, ²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çanakkale

ÖZET

Amaç: Bu çalışma ile annelerin kimyasal ürünlerin üzerindeki etiketleri okuma alışkanlıklarının ve uyarıcı işaretleri bilme durumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel nitelikte tasarlanan araştırma, çocukları 6-18 yaş arasında olan 352 anne ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri Sosyodemografik ve Tanıtıcı Özellikler Veri Formu ile Kimyasal Etiket Sembolleri Bilgi Anketi kullanılarak online toplanmıştır. Tanımlayıcı verilerin analizinde sayı, yüzde ve bilgi puanlarının hesaplanmasında doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Annelerin çoğu 35-44 yaş aralığında (%58.8), iki çocuklu (%53.4) ve ev hanımıdır (%55.7). Annelerin %13.1'inin kimyasal ürün seçimini etkileyecek bir hastalığı olduğu ve %21.6'sının sürekli ilaç kullandığı saptanmıştır. Ailede kimyasal ürünleri satın alan kişinin %84.4'ünün anneler olduğu belirlenmiştir. Annelerin %65.6'sının kimyasal ürün etiketlerinin ilgilerini çektiği, %38.9'unun etiket üzerindeki bilgileri her zaman okuduğu, ve %70.5'inin etiket üzerindeki bilgilerin yararlı olduğuna inandığı saptanmıştır. Annelerin kimyasal etiket sembolleri bilgi puan ortalaması 9.73 ± 1.516 olduğu bulunmuştur. Annelerin kimyasal etiket sembolleri bilgi puanları ile annelerin yaşı arasında istatistiksel anlamlı fark olduğu ($p < 0.05$), yaş arttıkça kimyasal etiket sembolleri toplam puanlarının yükseldiği saptanmıştır ($p < 0.05$).

Sonuç: Evlerde sık kullanılan ve insan sağlığına olumsuz etkileri olabilen kimyasal ürünleri satın alan aile üyesi annelerdir. Annelerin kimyasal etiket sembolleri okuma bilgi puanları yeterliyken, okuma alışkanlıklarının zayıf olduğu bulunmuştur.

Uygulamaya ilişkin çıkarımlar: Hemşireler, kimyasal etiketleri okuma alışkanlığı olmayan ebeveynleri belirlemek ve etiket sembollerini okuyarak çocukluk kazalarını önlemek için bireyselleştirilmiş eğitim başlatmak için bu çalışmanın sonuçlarını kullanabilir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık; anneler; alışkanlıklar; okuma; ev kimyasalları

ABSTRACT

Purpose: The purpose of this study is to determine the mothers' reading habits and know the warning signs of chemical products.

Method: The study, designed as descriptive, was carried out with 352 mothers whose children were between the ages of 6-18. The study data were collected online using the Sociodemographic and Descriptive Characteristics Data Form and the Chemical Label Symbols Information Questionnaire. In the descriptive data analysis, linear regression analysis was used to calculate numbers, percentages, and knowledge scores.

Findings: Most of the mothers are in the 35-44 age range (58.8%), have two children (53.4%), and are housewives. According to the data, 13.1% of the mothers have a disease that would affect the choice of chemical products, and 21.6% are constantly using drugs. 84.4% of the people who bought chemical products in the family are mothers. The most frequently used chemical products at home are dishwashing detergent (97.4%), laundry detergent (96.9%), bleach (94%), and cosmetics/personal care products (90.3%). 56.3% of the mothers sometimes read the label information, and 70.5% believe that the label information on the chemical product was useful. Mothers' chemical label symbols knowledge score average is 9.73 ± 1.516 . There is a statistically significant difference between the mothers' chemical label symbols knowledge scores and the mothers' age ($p < 0.05$), and the chemical label symbols total scores increase as the age increase ($p < 0.05$).

Conclusion: Mothers are family members who buy chemical products that are frequently used at home and may have negative effects on human health. Children's health can be positively affected as a result of mothers taking the necessary precautions against childhood accidents by reading the label symbols, which is one of the conscious consumer behaviors.

Keywords: Health; mothers; habits; reading; home chemicals

S.286

İŞİTME ENGELLİ ANNELERİN ÇOCUK BAKIM DENEYİMLERİ

CHILD CARE EXPERIENCES OF HEARING IMPAIRED MOTHERS

Sultan Altuntas¹, Hülya Karataş²

¹Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Şanlıurfa, ²Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Şanlıurfa

ÖZET

Amaç: Bu çalışma işitme engelli annelerin çocuk bakım deneyimlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Nitel bir yöntem olan fenomenolojiye bağlı kalınarak yürütülen araştırmanın verileri Güneydoğu'nun bir ilinde 12 Mart 2022 – 29 Haziran 2022 tarihleri arasında toplanmıştır. 0-18 yaş arasında çocuğu olan 10 işitme engelli anne çalışma grubunu oluşturmuştur. Metodolojik olarak verilerin analizinde tümevarımsal kodlama yolu takip edilmiştir. Analizde Max Qualitative Data Analysis (MAXQDA) Analytics Pro2020 programından destek alınmıştır. Araştırma için kurum etik kurul izni yazılı, katılımcıların onayları ise tercüman eşliğinde ses ve video kayıt cihazı ile alınmıştır.

Bulgular: Elde edilen veri kodları 9 kategori altında toplanmış, kategoriler kendi içlerinde alt kodlara ayrılmıştır. Bu kategoriler sırasıyla "İşitme Engeline Bağlı Yaşanan Zorluklar", "Zorluklarla Başa Çıkma Geliştirilen Taktikler", "İşitme Engelinden Bağımsız Yaşanan Zorluklar", "Engel Durumu Bulunan Kişinin Anne Olmasına İlişkin Yaklaşımlar", "Annenin İşitme Engeline Karşı Olan Tutumu", "Çocuklara İlişkin Meseleler", "Korkular ve Endişeler", "Sahip Olunan Avantajlar ve Dezavantajlar" ve "Beklentiler ve Tavsiyeler" ile ilgilidir.

Sonuç: Çalışmada; işitme engelli annelerin, işitme engelliliğin getirdiği deneyimler yaşadığı, çocuk bakımı konusunda yardım aldıkları veya kolaylaştırıcı stratejiler geliştirdikleri tespit edilmiştir. Anneler, sağlık personellerinden daha fazla empati yapmalarını beklediklerini ve çocuk bakımı ile ilgili işitme engelli annelere uygun tekniklerin kullanıldığı eğitimler ve bilgilendirme yapmalarını ve özellikle de iletişimi sağlayabilmek için birçok alanda tercüman istediklerini ifade etmişlerdir. Çocuk hemşireleri, işitme engelli annelere çocuk bakımı ve güvenliği konusunda eğitimler vermeli, işitme engelli anneler ile iş birliği içinde çalışarak çocuk bakımını kolaylaştıracak stratejiler geliştirmelidir.

Anahtar Kelimeler: işitme engelli anne, çocuk bakım deneyimi, çocuk hemşiresi, nitel araştırma

ABSTRACT

Objective: This study intended to determine the child care experiences of hearing impaired mothers.

Method: The data of the study, which adhered to phenomenology, a qualitative method, were collected between March 12, 2022 and June 29, 2022 in a province in the Southeast. The study group consisted of 10 hearing-impaired mothers with children between the ages of 0-18. Methodologically, inductive coding was used to analyze the data. The analysis was supported by the Max Qualitative Data Analysis (MAXQDA) Analytics Pro2020 program. We obtained institutional ethics committee permission for the research in writing, and the consent of the participants was obtained by voice and video recording device accompanied by an interpreter.

Findings: We grouped the data codes obtained under 9 categories and the categories were divided into sub-codes within themselves. These categories were related to "Difficulties Experienced Due to Hearing Impairment", "Tactics Developed in Coping with Difficulties", "Difficulties Experienced Independent of Hearing Impairment", "Approaches to a Person with a Disability Being a Mother", "Mothers' Attitude Towards Hearing Impairment", "Issues Related to Children", "Fears and Worries", "Advantages and Disadvantages" and "Expectations and Recommendations".

Conclusion: The study found that hearing-impaired mothers had negative experiences caused by hearing impairment and received help or developed facilitation strategies for childcare. Mothers expressed that they expected more empathy from health personnel and that they wanted training and information on child care using techniques appropriate for hearing-impaired mothers and that they wanted interpreters, especially to ensure communication. Pediatric nurses should train hearing-impaired mothers on child care and safety issues and develop strategies to facilitate child care in collaboration with hearing-impaired mothers.

Keywords: hearing impaired mother, child care experience, pediatric nurse, qualitative research

S.287

ANNELERİN VE BABALARIN BABALIK ROLÜNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

VIEWS OF MOTHERS AND FATHERS ON THE ROLE OF FATHERS

Nevin Uslu¹, Mustafa Belli²

¹Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, ²Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye

ÖZET

Amaç: Babalar, çocukların sağlıklı büyüme ve gelişmesinde önemli bir role sahiptirler. Günümüzde çekirdek aile yapısının, kadınların eğitim düzeyinin ve çalışma yaşamına katılımının artması, toplumsal cinsiyet rollerinin değişmesiyle birlikte ailede babanın rolü de değişmiştir. Ancak bu konuda sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışma, annelerin ve babaların babalık rolü ile ilgili görüşlerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Kalitatif tipteki çalışmada, tanımlayıcı fenomenolojik desen kullanılmış, kartopu örnekleme ile örneklem belirlenmiştir. Veriler, bireysel derinlemesine görüşme yöntemi ile 02.06.2021-02.10.2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Görüşmelerde veri doygunluğu sağlanana kadar veri toplama devam etmiş, görüşmeler 0-18 yaş arasında çocuğu olan 24 katılımcı ile tamamlanmıştır. Veriler, Anne-baba Tanıtıcı Bilgi Formu, Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu ile toplanmış, görüşmeler ses kayıt cihazına kaydedilmiştir. Verilerin analizinde MAXQDA20 kullanılmış ve tematik analiz yapılmıştır. Çalışma öncesinde Etik Kurul'dan izin alınmıştır (toplantı tarihi:2021/3, karar no:GO2021/104).

Bulgular: Çalışmada 4 ana tema belirlenmiştir: 1) Babalık rolleri 2) Anne ve baba rolleri arasındaki farklar 3) Babalık rolünü etkileyen faktörler 4) Babalık rolü için öneriler. Anneler, babalık rolünü en çok rol model olmak, koruyucu-destekleyici olmak, ilgili olmak olarak belirtmişlerdir. Babalar ise en çok rol model olmak, çocuğa iyi imkanlar sağlamak, çocuğu hayata hazırlamak olarak bildirmişlerdir. Katılımcılar, annelerin babalardan daha fazla sorumluluk aldıklarını, annelerin çocukların ev içindeki eğitimlerinden, babaların ise dışarıdaki eğitimlerinden sorumlu olduklarını belirtmişlerdir. Anneler babalık rolünü etkileyen faktörleri; babanın ailesi, babanın ailesindeki ebeveyn tutumları, eğitimi, içinde yetiştiği kültür, babalar ise babanın anne ile ilişkisi, babanın anneye davranışları, mesleği, ekonomik durumu ve eğitimi olarak bildirmişlerdir. Ayrıca babalık rolü için ebeveynler arasında sorumluluk paylaşımı yapılması ve eğitim verilmesi önerilerinde bulunmuşlardır. Bazıları sorumluluk paylaşımı ve eğitimin doğum öncesi süreçte başlaması gerektiğini, eğitimlere sadece annelerin değil babaların da aktif katılımı gerektiğini vurgulamışlardır.

Sonuçlar: Bu çalışma, katılımcıların çoğunluğunun ataerkil bakış açısına sahip olduklarını, yeni geleneksel babalık rollerini benimsediklerini, çocuk bakım sorumluluğunun annelerde olduğunu göstermektedir. Gelecekte aile eğitim programları geliştirilerek anne-babalık rollerine etkisi değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, aile, babalık rolü

ABSTRACT

Aim: Fathers have an important role in the healthy growth and development of children. Today, the role of father in the family has changed with the increase in nuclear family structure, the education level of women and their participation in working life, and change in gender roles. However, there are limited studies on this subject. This study was conducted to evaluate the views of mothers and fathers on role of fatherhood.

Method: In qualitative study, descriptive phenomenological design was used, and sample was determined by snowball sampling. Data were collected between 02.06.2021 and 02.10.2021 by individual in-depth interview method. Data collection continued until data saturation was achieved in interviews, and interviews were completed with 24 participants with children between ages of 0-18. The data were collected with Parent Introductory Information Form, Semi-Structured Interview Form, and interviews were recorded on a voice recorder. MAXQDA20 was used in analysis of data and thematic analysis was made. Prior to study, permission was obtained from Ethics Committee (meeting date: 2021/3, decision no: GO2021/104).

Results: In the study, 4 main themes were identified: 1) Fatherhood roles 2) Differences between mother and father roles 3) Factors affecting the fatherhood role 4) Suggestions for the fatherhood role. Mothers mostly stated the role of father as being a role model, being protective-supportive, and being involved. Fathers, on the other hand, reported that being a role model, providing good opportunities to the child, and preparing the child for life. The participants stated that mothers take more responsibility than fathers, mothers are responsible for their children's education at home and fathers are responsible for their education outside. Factors affecting the role of mothers and fathers; father's family, parental attitudes in the father's family, education, the culture in which he grew up, fathers also reported it as father's relationship with mother, father's behavior towards mother, occupation, economic status and education. They also suggested sharing responsibility among parents for the role of paternity and providing training. Some emphasized that responsibility sharing and education should begin in the prenatal period, and that not only mothers but also fathers should actively participate in education.

Conclusion: This study shows that the majority of participants have a patriarchal perspective, adopt new traditional fatherhood roles, and that the responsibility of childcare rests with the mothers. In the future, family education programs should be developed and their effects on parenting roles should be evaluated.

Keywords: Child, family, fatherhood role

S.288

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNE ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİNİN BELİRTİ VE RİSKLERİNİN TANILANMASINA YÖNELİK VAKA YÖNETİMİ İLE VERİLEN EĞİTİMİN ETKİSİ: YARI DENEYSEL BİR ARAŞTIRMA

THE EFFECT OF CASE MANAGEMENT EDUCATION GIVEN TO NURSING STUDENTS ON DIAGNOSTING THE SYMPTOMS AND RISKS OF CHILD ABUSE AND NEGLECT: A QUASI-EXPERIMENTAL STUDY

Merve Koyun¹, Esra Tural Büyüç², Hatice Uzşen³

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun, ²Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun,

³Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Samsun

ÖZET

Amaç: Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) çocuk ihmalini ve istismarını “18 yaşın altındaki çocukların sağlığını, büyüme ve gelişmesini, ilişkilerdeki güven duygusunu olumsuz yönde etkileyen fiziksel, duygusal, cinsel yönden istismar ve ihmal türleriyle sonuçlanan kötü davranışlar” olarak tanımlamaktadır. Çocuk ihmalinin ve istismarının önlenmesi, erken tanılanması ve gerekli prosedürlerin uygulanmasında sağlık çalışanlarına ve grubun önemli bir çoğunluğunu oluşturan hemşirelere önemli görevler düşmektedir. Çocuk sağlığının geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve korunması, ihmal ve istismar konusunda farkındalığın artırılması, olgularının önlenmesi, erken tanılanması ve girişimlerin en erken dönemde başlatılması gerekmektedir. Bu bağlamda hemşirelik öğrencilerinin daha donanımlı yetişebilmesi için çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerinin hemşirelik eğitim müfredatlarına eklenmesi, tanılama, bildirim yapma sürecine ayrıntılı yer verilmesi ve eğitim müfredatlarının gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin çocuk istismarı ve ihmal konusundaki farkındalık düzeylerinin belirlenmesi, çocuk istismarı ve ihmal hakkında verilen vaka yönetimi ile verilen eğitimin etkinliğinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tek grup ön test-son test yarı deneysel tasarımı araştırma Mart- Haziran 2022 tarihinde bir üniversitenin hemşirelik bölümünde 100 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri “Tanıtıcı Bilgi Formu” ve “Çocuk İstismarı Ve İhmalinin Belirti Ve Risklerinin Tanılanmasına Yönelik Ölçek” ile toplanmıştır. Öğrencilere, çocuk istismarı ve ihmaline yönelik online eğitim verilmiş olup, eğitim öncesi ve sonrası öğrencilerin çocuk istismarı ve ihmal konusundaki farkındalık düzeyleri değerlendirilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 21.19 ± 1.8 tir. Öğrencilerin eğitim öncesi ve eğitim sonrası Çocuk İstismarı Ve İhmalinin Belirti Ve Risklerinin Tanılanmasına Yönelik Ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır ($p < 0.05$). Öğrencilerin eğitim öncesi Çocuk İstismarı Ve İhmalinin Belirti Ve Risklerinin Tanılanmasına Yönelik Ölçeği puan ortalaması 253.46 ± 24.32 , eğitim sonrası 270.59 ± 27.84 dir.

Sonuç: Öğrencilere çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerinin tanılanmasına yönelik vaka yönetimi ile verilen eğitim programının öğrencilerin çocuk istismarı ve ihmal konusundaki farkındalık düzeylerini artırdığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk İstismarı ve ihmal, hemşirelik, vaka yönetimi

ABSTRACT

Aim: The World Health Organization (WHO) defines child neglect and abuse as “bad behaviors resulting in physical, emotional, sexual abuse and neglect that adversely affect the health, growth, development and confidence of children under the age of 18”. Health workers and nurses, who make up a significant majority of the group, have important duties in preventing child neglect and abuse, early diagnosis and implementation of necessary procedures. It is necessary to develop, improve and protect child health, to raise awareness about neglect and abuse, to prevent cases, to diagnose them early, and to initiate interventions as soon as possible. In this context, in order for nursing students to be better equipped, it is necessary to add the symptoms and risks of child abuse and neglect to the nursing education curriculum, to include the diagnosis and notification process in detail, and to revise the education curricula. In this study, it was aimed to determine the awareness levels of nursing students about child abuse and neglect, and to evaluate the effectiveness of the education given with case management about child abuse and neglect.

Method: The research was carried out as a single group pre-test, post-test quasi-experimental with 100 students studying in the nursing department of a university between March-June 2022. The research data were collected with the “Introductory Information Form” and “Scale for Diagnosing the Symptoms and Risks of Child Abuse and Neglect”. Students were given online training on child abuse and neglect, and the awareness levels of students on child abuse and neglect were evaluated before and after the training.

Results: The mean age of the students was 21.19 ± 1.8 . A statistically significant difference was found between the pre- and post-educational scale scores of the students in the Scale for the Diagnosis of the Symptoms and Risks of Child Abuse and Neglect ($p < 0.05$). The mean score of the students on the Scale for Diagnosing the Symptoms and Risks of Child Abuse and Neglect before the education was 253.46 ± 24.32 , and 270.59 ± 27.84 after the education.

Conclusion: It has been determined that the training program given to the students with case management for diagnosing the symptoms and risks of child abuse and neglect increased the awareness level of the students about child abuse and neglect.

Keywords: child Abuse and neglect, nursing, case management

POSTER BİLDİRİLER

P.1

PEDİATRİK BİRİMLERDE ÇALIŞAN SAĞLIK PROFESYONELLERİNİN KÜLTÜRLERARASI YETERLİKLERİNİN BELİRLENMESİ: KESİTSEL TANIMLAYICI BİR ÇALIŞMA

DETERMINING THE CROSS CULTURAL COMPETENCIES OF HEALTHCARE PROFESSIONALS WORKING IN PEDIATRIC UNITS: A CROSS-SECTIONAL DESCRIPTIVE STUDY

Dilara Keklik¹, Evşen Nazik², Ulaş Özdemir³

¹Çukurova Üniversitesi, Adana, ²Çukurova Üniversitesi, Adana, ³SBÜ Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adana

ÖZET

Amaç: Kültürel yeterlilik, çok kültürlü toplumlarda etkili ve güvenli sağlık hizmeti sağlamak için sağlık çalışanlarının sahip olması gereken bir beceridir. Kültürel farklılıkları olan çocuk hastalar, özel bir bakıma ihtiyaç duyabilmektedir. Bu çalışmada, pediatri birimlerinde çalışan sağlık profesyonellerinin kültürlerarası yeterliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Materyal ve metod: Kesitsel tanımlayıcı bir tasarım kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini bir eğitim ve araştırma hastanesinin pediatri birimlerinde çalışan 157 hemşire ve doktor (n=104 hemşire, n=53 doktor) oluşturmuştur. Veriler, Sağlık Profesyonellerinin Kültürlerarası Yeterliliği Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Sağlık Profesyonellerinin Kültürlerarası Yeterliliği Ölçeği toplam puan ortalamalarının 85.38 ± 10.46 olarak iyi düzeyde bulunmuştur. Katılımcıların medeni durumu, meslek hayatlarındaki toplam çalışma yılı, birimde toplam çalışma yılı, hasta bakımında kültür öğrenmenin önemine ilişkin görüşleri ile ölçek toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0.05$). Yurtdışı iş/turizm amacıyla ziyaret etmeyenlerin, ziyaret edenlere göre zayıf düzeyde kültürler arası yeterliğe sahip olma olasılığı 2.651 kat daha fazladır (OR=2.651). Hastalara bakım verirken farklı kültürler hakkında bilgi edinmenin önemli olmadığını düşünenlerin, olduğunu düşünenlere göre zayıf düzeyde kültürlerarası yeterliliğe sahip olma olasılığı 3.697 kat daha fazladır (OR=3.697).

Sonuç: Sağlık hizmetlerinde, sağlık profesyonellerinin farklı kültürler öğrenmesi, mesleğinde deneyim kazanması ve yurt dışı deneyime sahip olması kültürlerarası yeterliği artırarak bakımın kalitesinin artmasına yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Kültürlerarası yeterlik, pediatrik birim, hemşire, doktor

ABSTRACT

Objective: Cultural competence is a skill that health professionals must have in order to provide effective and safe healthcare in multicultural societies. Children with cultural differences may need special care. In this study, it was aimed to determine the intercultural competencies of health professionals working in pediatric units.

Materials and methods: A cross-sectional descriptive design was used. The sample of the study consisted of 157 nurses and doctors (n=104 nurses, n=53 doctors) working in the pediatric units of a training and research hospital. Data were collected using the Cross-Cultural Competence of Healthcare Professionals and Personal Information Form.

Results: The Intercultural Competence of Health Professionals Scale mean total score was found to be 85.38 ± 10.46 at a good level. A statistically significant difference was found between the participants' marital status, total years of work in their professional life, total years of work in the unit, their views on the importance of learning culture in patient care and the total score averages of the scale ($p < 0.05$). Those who do not visit abroad for business/tourism purposes are 2.651 times more likely to have poor intercultural competence than those who do (OR=2.651). Those who think that it is not important to learn about different cultures when caring for patients are 3,697 times more likely to have poor intercultural competence than those who think that it is (OR=3.697).

Conclusion: In health services, health professionals' learning different cultures, gaining experience in their profession and having experience abroad can help increase the quality of care by increasing intercultural competence.

Keywords: Cross-cultural competence, pediatric unit, nurse, doctor

P.2

PEDİATRİ HEMŞİRELİĞİNDE BİLİNÇLİ FARKINDALIK

MINDFULNESS- BASED APPROACHES IN PEDIATRIC NURSING

Sümeyye Kaya Kocagil¹, Rana Yiğit²

¹Mersin Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Mersin, ²Mersin Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD Emekli Öğretim Üyesi, Mersin

ÖZET

Giriş: Pediatri hemşireliği felsefesi kapsamında çocuğa bireyselleştirilmiş, gelişimi destekleyici, bütüncül, atravmatik, aile merkezli bakım kavramları doğrultusunda uygulamalar geliştirmek hemşirelerin rolleri arasındadır. Hemşirelik mesleğinin temelinde yer alan insan kavramı çok boyutlu yapısı ve değişen gereksinimleri göz önünde bulundurularak değerlendirme yapmayı gerektirmektedir. Çocuk, ailesi ve içerisinde yer aldığı makro çevrenin sağlıklı hale getirilmesi, sağlığın koruma ve geliştirme uygulamalarından biri olarak bilinçli farkındalık uygulamaları karşımıza çıkmaktadır.

Bilinçli Farkındalık: Bilinçli farkındalık şimdiki anı fark etmek, dikkat etmek ve bu dikkatin niteliğini anımsamak ve kabul etmek şeklinde kısaca tanımlanabilir. Sadece anda olanların farkında olmak değil aynı zamanda süreci karşılama biçimimizi de ifade eder. Bilinçli farkındalık için temel üç kavramın dikkat, niyet ve tutum olduğu söylenebilir.

Pediatri Hemşireliğinde Bilinçli Farkındalık: Bütüncül sağlık yaklaşımı ve insanın çok boyutlu yapısı düşünüldüğünde, günümüz yaşam koşullarındaki değişimle birlikte, bireysel farklılıkları da göz önünde bulundurarak kendini tanıma, ruhsal ve fiziksel sağlığın korunması için farkındalık çalışmalarının etkili olduğu bilinmektedir. Farkındalık uygulamaları çocuk ve ergenlerde kendine, çevresine, sosyal becerilere ve duygusal becerilere dikkatlerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Çok sayıda çalışma çocuk ve ergenler için farkındalık çalışmalarının duygusal düzenlemeyi geliştirdiğini ve stresi önemli ölçüde azalttığını göstermiştir. Farkındalığın uyku kalitesi üzerinde olumsuz deneyimlere tekrar odaklanmak gibi uyumsuz bilgi azaltarak ve olumlu duygusal deneyimleri kolaylaştırarak ya da olumsuz duyguları hafifleterek etkili olduğu bildirilmektedir. Otizm spektrum bozukluğu olan çocuklarda ebeveyn aracılı farkındalık eğitimi çalışması uygulanmış ve çocukların saldırgan davranışlarında azalma, aile yaşam kalitesinde artma ayrıca ebeveynlerin stres ve kaygı düzeylerinde azalma olduğu bildirilmiştir.

Sonuç ve Öneriler: Çocuk sağlığının bütüncül olarak ele alınması gerekliliği ve aile-çocuk-hemşire etkileşiminin çocuk sağlığının sürdürülmesindeki rolü göz önüne alındığında yapılacak ileri hemşirelik uygulamalarının buna katkı sağlayacağı düşünülebilir. Farkındalık çalışmaları ile hem aile üyeleri ve çocuk hem de hemşirenin psikososyal olarak desteklenmesi, acı ve rahatsızlık verici durumların kabul edilmesi, yaşam biçiminin daha anlamlı ve mutluluk verici şekilde sürdürülmesi sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Bilinçli farkındalık, çocuk, pediatri hemşireliği

ABSTRACT

Within the scope of pediatric nursing philosophy, it is among the roles of nurses to develop practices in line with the concepts of individualized, development-supportive, holistic, atraumatic and family-centered care for the child. The concept of human, which is at the core of the nursing profession, requires an evaluation considering its multidimensional structure and changing needs. Making the child, family and the macro environment healthy, conscious awareness practices appear as one of the health protection and development practices.

Mindfulness: Mindfulness can be briefly defined as noticing the present moment, paying attention and remembering and accepting the quality of this attention. It refers not only to being aware of what is happening in the moment, but also to the way we face the process. It can be said that the three basic concepts for mindfulness are attention, intention and attitude.

Mindfulness Practices in Pediatric Nursing: Considering the holistic health approach and the multidimensional structure of the human being, it is known that awareness activities are effective for self-awareness, protection of mental and physical health by considering individual differences along with the change in today's living conditions. Mindfulness practices help children and adolescents develop their attention to themselves, their environment, social and emotional skills. Studies have shown that mindfulness practice for children and adolescents improves emotional regulation and significantly reduces stress. Mindfulness is reported to be effective on sleep quality by reducing maladaptive cognition, such as focusing on negative experiences repeatedly, and facilitating positive emotional experiences or alleviating negative emotions. A parent-mediated mindfulness training study was applied to children with autism spectrum disorder, and it was reported that children's aggressive behaviors decreased, family quality of life increased, and parents' stress and anxiety levels decreased.

Conclusion and Recommendations: Considering the necessity of considering child health holistically and the role of family-child-nurse interaction in maintaining child health, it can be thought that advanced nursing practices will contribute to this. With awareness activities, psychosocial support of family members, child and nurse, acceptance of painful and uncomfortable situations, and maintaining a more meaningful and happy lifestyle can be achieved.

Key words: Pediatric nursing, mindfulness, child, parents

P.3

TÜRKİYE'DE HEMŞİRELİK ALANINDA AKRAN ZORBALIĞINA YÖNELİK LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

EXAMINATION OF POSTGRADUATE THESIS ON PEER BULLYING IN THE FIELD OF NURSING IN TURKEY

Kadriye Demir

Lokman Hekim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

ÖZET

Giriş-Amaç: Akran zorbalığı çocuk sağlığını birçok yönden olumsuz etkileyen ve sıklığı günden güne artan önemli bir halk sağlığı sorunudur. Özellikle çocukların onuruna ve haklarına saygı duyarak zorbalık ile mücadele edilmesi pediatri hemşireliği bakımından kritiktir. Bu araştırma, Türkiye'de hemşirelik alanında akran zorbalığına yönelik lisansüstü tez çalışmalarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Türkiye Ulusal Tez Veri Tabanı'nda yer alan lisansüstü tezler 22-31 Ağustos 2022 tarihleri arasında 'akran zorbalığı' anahtar kelimesi kullanılarak taranmıştır. Yıl sınırı olmadan yapılan tarama sonucunda, 2002-2022 yılları arasında toplam 280 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Bunlar arasında hemşirelik alanı dışında yapılmış olan 258, konu dışında olan 2 tez kapsam dışı bırakılmıştır. Çalışmaya doküman analizi tekniği ile kapsamlı olarak incelenen, dahil edilme ölçütlerini sağlayan 20 tez dahil edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen tezlerin %60'ı yüksek lisans, %40'ı doktora tezidir. Dahil edilen tezler nicel araştırma yöntemleri ile yapılmış olup ağırlıklı olarak tanımlayıcı niteliktedir. Bir yüksek lisans ve 7 doktora tezi müdahale içermektedir ve deneysel desende gerçekleştirilmiştir. Tezlerin hiçbirisi randomize kontrollü nitelik taşımamaktadır. Tanımlayıcı tezler, akran zorbalığının yaygınlığı ve akran zorbalığı ile ilişkili faktörleri (benlik saygısı, sosyal anksiyete, aile ilişkileri, yaşam kalitesi vb.) belirlemeye yöneliktir. Deneysel desenli tezlerin müdahalesinde; atılganlık, empati, çözüm odaklı yaklaşım, akran zorbalığı gibi konularda eğitimler yer almaktadır. Tezlerin örneklem grubunda ağırlıklı olarak ortaokul (n=9) ve lise (n=8) öğrencilerinin olduğu saptanmıştır. İlkokul çocukları ile çalışılan 2 ve okul öncesi çocuklar ile çalışılan 1 tez belirlenmiştir. Doktora tezlerinin sadece %37,5'inde kurama dayalı bir eğitim/yaklaşım sınıranmıştır. Araştırmaya dahil edilen tezlerden biri ölçek geçerlik ve güvenilirlik çalışmasıdır. Tezlerin %60'ı hemşirelik, %25'i halk sağlığı hemşireliği, %15'i çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği anabilim dalında yürütülmüştür.

Sonuç: Akran zorbalığı konusunda ülkemizde problemi tanımlayan kalitatif ve kanıt değeri yüksek (randomize kontrollü), hemşirelik kuramlarına dayalı müdahalelerin etkinliğini değerlendiren deneysel araştırmalara ihtiyaç olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akran zorbalığı, hemşire, lisansüstü tez

ABSTRACT

Introduction-Aim: Peer bullying is an important public health problem that affects children's health negatively in many ways and its frequency is increasing day by day. It is critical for pediatric nursing to combat bullying, especially by respecting the dignity and rights of children. This research was conducted to examine postgraduate thesis studies on peer bullying in the field of nursing in Turkey.

Materials-Methods: In this study, document analysis technique, one of the qualitative research methods, was used. Postgraduate theses in the Turkish National Thesis Database were searched using the keyword 'peer bullying' between 22-31 August 2022. As a result of the scanning carried out without a year limit, a total of 280 postgraduate theses were reached between the years 2002-2022. Among these, 258 theses that were made outside the field of nursing and 2 theses that were out of the subject were excluded. Twenty theses, which were examined extensively with the document analysis technique and met the inclusion criteria, were included in the study. Descriptive statistics were used in the analysis of the data.

Results: 60% of the theses included in the study are master's and 40% are doctoral theses. The theses included are made with quantitative research methods and are predominantly descriptive. One master's and 7 doctoral theses included intervention and were carried out in an experimental design. None of the theses are of a randomized controlled nature. Descriptive theses aim to determine the prevalence of peer bullying and the factors associated with bullying (self-esteem, social anxiety, family relations, quality of life, etc.). In the intervention of experimental patterned theses; There are trainings on topics such as assertiveness, empathy, solution-oriented approach, peer bullying. It was determined that the sample group of the theses mainly consisted of secondary school (n=9) and high school (n=8) students. 2 theses worked with primary school children and 1 thesis worked with pre-school children were determined. A theory-based education/approach was tested in only 37.5% of doctoral theses. One of the theses included in the research is the scale validity and reliability study. 60% of theses were carried out in nursing, 25% in public health nursing, 15% in child health and diseases nursing.

Conclusion: It has been determined that there is a need for empirical studies that evaluate the effectiveness of qualitative and high-evidence (randomized controlled) interventions based on nursing theories that define the problem in our country regarding peer bullying.

Key words: Peer bullying, nurse, postgraduate thesis

P.4

ÇOCUK KLİNİKLERİNDE TERAPÖTİK OYUN VE HEMŞİRENİN ROLÜ

THERAPEUTIC PLAY AND THE ROLE OF THE NURSE IN PEDIATRIC CLINICS

Merve Sarıtaş¹, Eda Nur Yıldırım²

¹Dr. Sami Ulus Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi, Ankara, ²Dr. Sami Ulus Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi, Ankara

ÖZET

Oyun her yaşta çocuğun hayatında zevk veren, eğlendiren bir aktivite olmasının yanı sıra duygusal, sosyal ve bedensel yönden birçok önemli yararlar sağlamaktadır. Gelişim aşamalarındaki çocukların sağlıklı bir dönem geçirmelerinde beslenme ve uyku gibi temel gereksinimleriyle eşdeğerdir. Bu temel gereksiniminin karşılanmaması veya önem gösterilmemesi durumunda çocuklarda gelişimsel bozukluklar meydana gelebilmektedir. Çocuk kliniğinde çalışan hemşireler, çocukta ve ailede hastaneye yatmaya bağlı olarak gelişen olumsuz duygu durumları azaltmak için birçok metotlara başvurmuşlardır. Bu yöntemlerden biri terapötik oyundur. Terapötik oyun; hastaneye yatan çocukta oluşabilecek travma, anksiyete gibi olumsuz duygu ve durumlarla çocuğun baş etmesini sağlamak için geliştirilmiş oyun tekniğidir. Oyun bir hemşirenin çocuğa ulaşmasındaki en etkin araçtır. Oyun sayesinde çocuğa kendini ifade edebilir ve çocukta güven duygusunun gelişmesine olanak sağlar. Hemşirelik bakımında çocuğun anksiyete, ajitasyon gibi olumsuz duygulardan uzaklaşmasını hedefler. Hemşire terapötik oyun sürecinde çocuğun fiziksel ve ruhsal ihtiyaçlarını belirleyerek çocuğun gereksinimlerini giderir. Bunun için oyun odaları, oyun saati gibi planlamalar yapar.

Sonuç: Terapötik oyun hastanede çocuğun olumsuz duyguların giderilmesini sağlayan bir tekniktir. Hemşire bu süreçte etkin rol almaktadır. Terapötik oyun teknikleri kullanarak çocuğun hastane ortamına adaptasyonu sağlanır. Çocuk ile hemşirenin arasındaki sevgi bağının en önemli noktasıdır. Çocuk kendisine oyunla gelen hemşireye güven ve sevgi duyarak ondan gelen girişimleri ağılamayarak veya fazla tepkiler göstermeden karşılayacaktır. Bir serumun üzeri süper güç kahramanları ile kaplanıp çocuğa tedaviyi aldığı anda iyileşeceğini belirtmek çocukta olumlu duyguların oluşmasına sebebiyet verecektir. Yapılan en küçük işlemlerde (ateş bakma, spo2 ölçme...) mümkün olanları önce hemşire kendisinde dener sonrasında çocukta uygular ise çocuk hasta kendisini daha güvende hissedecektir. Unutulmamalıdır ki sevgi en önemli bağıdır. Sevgiyi ilke benimseyerek yapılan tüm işler olumlu sonuçlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Terapötik oyun, hemşire, ebeveyn

ABSTRACT

In addition to being an enjoyable and entertaining activity in the lives of children of all ages, the game provides many important benefits in terms of emotional, social and physical aspects. It is equivalent to basic needs such as nutrition and sleep for children in developmental stages to have a healthy period. If this basic need is not met or given importance, developmental disorders may occur in children. Nurses working in the pediatric clinic apply to many methods to reduce the negative emotional states that develop in the child and family due to hospitalization. One of these methods is therapeutic play. Therapeutic game; It is a game technique developed to enable the child to cope with negative emotions and situations such as trauma and anxiety that may occur in hospitalized children. Play is the most effective tool for a nurse to reach the child. Thanks to the game, the child can express himself and allows the child to develop a sense of confidence. In nursing care, it aims to keep the child away from negative emotions such as anxiety and agitation. The nurse determines the physical and spiritual needs of the child during the therapeutic play process and meets the needs of the child. For this, game rooms make plans such as game hours.

Conclusion: Therapeutic play is a technique that provides the removal of negative emotions of the child in the hospital. The nurse takes an active role in this process. Adaptation of the child to the hospital environment is ensured by using therapeutic play techniques. It is the most important point of the bond of love between the child and the nurse. The child will trust and love the nurse who comes to him with the game, and will meet the initiatives from her without crying or showing excessive reactions. Covering a serum with superpower heroes and telling the child that he will recover when he receives the treatment will cause positive emotions in the child. The child patient will feel safer if the nurse first tries what is possible in the smallest operations (fire checking, spo2 measurement...) and then applies it to the child. It should not be forgotten that love is the most important bond. All work done by adopting love as a principle will result in positive situations.

Keywords: Therapeutic play, nurse, parent

P.5

DÜNYADA İLERİ DÜZEY HEMŞİRELİK UYGULAMALARI: “PEDIATRIC NURSE PRACTITIONER” ÖRNEĞİ

ADVANCED NURSING PRACTICES IN THE WORLD: THE EXAMPLE OF THE “PEDIATRIC NURSE PRACTITIONER”

Ayşe Göbekli¹, Rabiye Güney²

¹Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi, Çocuk Acil Servisi, İstanbul, - ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul

ÖZET

Giriş: İleri düzey hemşirelik modeli olarak “Nurse Practitioner-NP (Uygulayıcı Hemşire)” pozisyonu ilk kez 1960’lı yıllarda, Amerika Birleşik Devletleri’nde artan çocuk nüfusuna karşı pratisyen hekim sayısının (General Practitioner-GP) aynı hızla artmaması sonucunda temel sağlık hizmetlerinden kırsal alanlardaki çocuklar da dahil olmak üzere tüm çocukların faydalanabilmesi için geliştirilmiştir. Bu derlemede “Uygulayıcı Hemşire”nin tanımı, görev ve yetkileri, tarihçesi, deneyim ve istihdam örnekleri, uygulayıcı hemşireliğin sağladığı avantajlar ve önündeki engellerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu derlemede, PubMed veri tabanında “uygulayıcı hemşire, birinci basamak sağlık hizmetleri ve pediatrik uygulayıcı hemşire” kelimeleri kullanılarak literatür taraması yapılmıştır. Başlıklar ve özetler uygunluk açısından taranmıştır. 1990-2022 yılları arasında yayınlanan çoğunluğu güncel 50 makale çalışmaya dahil edilmiştir.

Bulgular: Makalelerden 11 tanesi eğitim, 8’i hekim-hemşire tutumu, 3’ü ebeveyn tutumu, 15’i roller, 8’i uygulama analiz çalışması ve 5’i ise engeller ile ilgiliydi. Türkiye’de mevcut olmayan bir istihdam şekli olarak “uygulayıcı hemşire” modeli, ABD’nin yanı sıra, Avustralya, Kanada, İsveç, Norveç, Birleşik Krallık, Yeni Zelanda, İsrail, Hollanda gibi ülkelerde uygulanan bir modeldir. Bu modelde, hemşirelerin birinci basamak sağlık hizmeti sunmanın yanında ayrıntılı öykü alma, tıbbi gereçlerle fiziksel muayene yapma, teşhis ve tedavi sürecinde reçete yazabilme gibi hekimden bağımsız işlemleri gerçekleştirme yetkileri mevcuttur. Günümüzde “uygulayıcı hemşireler” pediatri, neonatoloji, akut bakım, palyatif bakım, kadın sağlığı, yetişkin sağlığı, okul sağlığı, toplum-aile sağlığı, psikiyatri, gerontoloji, onkoloji, perinatoloji, doğum ve jinekoloji gibi alanlarda uzmanlaşabilmektedir. Literatürde yer alan uygulama analiz çalışmaları pediatrik uygulayıcı hemşirelerin sayısının giderek arttığını göstermekte ve pediatrik nüfusun bakım kalitesini artırdığını, acil servislerin kullanımını ve sağlık hizmet maliyetlerini azalttığını bildirmektedir. Ancak ebeveynlerin bu modele yönelik memnuniyetleri ile görüş ve deneyimlerini araştıran çalışmalar sınırlı sayıdadır.

Sonuç ve Öneriler: “Uygulayıcı Hemşire” pozisyonu özellikle gelişmiş ülkelerde yaygın olarak istihdam edilmekte ve çocuk sağlığının geliştirilmesinde olumlu bir rol oynamaktadır. Ülkemizde de bu ileri düzey hemşire pozisyonunun oluşturulmasına yönelik fizibilite çalışmalarının planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Pediatri hemşiresi, Sağlık bakım hizmeti, Uygulayıcı hemşire

ABSTRACT

Introducton: Position of “Nurse Practitioner” as an advanced nursing model, was first developed in the 1960s so that all children can benefit from primary health care services because the number of general practitioners didn’t increase at the same pace against the increasing child population in the USA. In this review, it is aimed to examine the definition of “Nurse Practitioner”, its duties and authorities, history, experience and employment examples, the advantages of and the barriers in front of it.

Method: A literature review was conducted using the words “nurse practitioner, primary health care services and pediatric nurse practitioner” in the PubMed database. Titles and abstracts were scanned for relevance. 50 articles, mostly up-to-date, published between 1990 and 2022 were included.

Results: The articles were about education (11), physician-nurse attitude (8), parental attitude (3), roles (15), practice analysis studies (8) and obstacles (5). “Nurse Practitioner” model, which isn’t present in Turkey, is a model applied in countries such as Australia, Canada, Sweden, Norway, the United Kingdom, New Zealand, Israel and the Netherlands, as well as the USA. In this model, nurses have the authority to perform physician-independent procedures such as taking detailed history, performing physical examination with medical equipment, prescribing during the diagnosis and treatment process, as well as providing primary health care services. They can specialize in fields such as pediatrics, neonatology, acute care, palliative care, women’s health, adult health, school health, community-family health, psychiatry, gerontology, oncology, perinatology, obstetrics and gynecology. Practice analysis studies show that the number of pediatric nurse practitioners (PNPs) have been increasing, and report that the pediatric population improves the quality of care, reduces the use of emergency services and health care costs. However, studies investigating parents’ satisfaction and experiences about pediatric nurse practitioners are limited.

Conclusion and Suggestions: The position of nurse practitioner is widely employed, especially in developed countries, and plays a positive role in improving children’s health. It’s proposed to be planned for feasibility studies related to the creation of this position in our country as well.

Keywords: Health Care service, nurse practitioner, pediatric nurse

P.6

ÇOCUK HEMŞİRELİĞİNDE YAPAY ZEKA

ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN PEDIATRIC NURSING

Ayşe Sevim Ünal¹, Aydın Avcı²

¹Ufuk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Bilim Dalı Ankara/Türkiye, ²Mamak Devlet Hastanesi Ankara/Türkiye

ÖZET

İlk kez John McCarthy tarafından tanımlanan yapay zeka (YZ); düşünme, araştırma, olası sonuçları karşılaştırma ve karar verme süreçlerinin bir kısmını veya tümünü mekanik, elektronik, yazılımsal olarak modellemeyi amaçlayan bilgisayar biliminin alt dalıdır.

Yapay zekanın hemşirelik uygulamalarında kullanılmasıyla birçok soru akla getirmiştir. YZ tabanlı robotlar ve cihazlar terapötik dokunuş sağlayabilecek mi? Robotların tasarımını ve kurulumunu yapan mühendisler hemşirelik mesleğinin doğasını anlayıp uygun cihazlar geliştirebilecek mi? Hemşireler YZ tabanlı robot ve cihazlara uyum sağlama konusunda istekli olacak mı? Konunun hemşirelik mesleği için yeni olması hemşirelerin bakış açısı ve konuyu benimsemesi burada seçici olacaktır.

Çocuk hastalarda genel olarak ilaç hataları ve bakım uygulamalarındaki yanlışlıklar geri dönüşümü olmayan risklere sahiptir. Bu riskler tedavide çok fazla dikkat ve hesaplama gerektirebilir. Bu riskler açısından hemşirelerin komplikasyonları gözlemlemek, kaydetmek, gerekli önemleri almak için çok fazla bilgi birikimine sahip olup hızlı kararlar vermeleri beklenir.

Çocuk hastalarda YZ ilk defa 1968'de Paycha'nın SHELP uygulamasını geliştirmesiyle başlamıştır. Sonrasında birçok çalışma yapılmıştır. Voss C. "otizm spektrum bozukluğu çocukların sosyal sonuçlarını iyileştirmek için YZ odaklı giyilebilir davranışsal bir müdahale olan Superpower Glass'ın etkinliğini değerlendirmek" amacıyla giyilebilir bir cihaz geliştirmişlerdir. Çin'de yapılan bir çalışmada yenidoğanlarda kalıtsal metabolik hastalıklar için YZ temelli risk tahmin modeli geliştirilmiştir. "Hemşirelerin Pediatri Ünitesinde Robotların Potansiyel Kullanımına İlişkin Görüşleri" adlı makalede robotların bakım kalitesini iyileştireceğinden hemşirelerin iş yükünü azaltarak zaman ve enerjilerini daha verimli kullanacağı sonucuna ulaşılmıştır. Ortaya konan her yeni çalışma ve buluş hemşirelik bakım uygulamalarını güncellemekte ve yeni bakım kavramlarını ortaya çıkarmaktadır.

Çocukların sağlığını koruma, geliştirme ve tedavi etme süreçlerinde YZ uygulamalarının kullanılmasının çocuk hemşireliği uygulamaları üzerinde olumlu etkileri olacağı düşünülmektedir. YZ, uygun şekilde kullanılırsa, klinik iş akışını iyileştirebilir ve dolayısıyla bakım kalitesini artırabilir. YZ uygulamalarıyla ilgili yeterli çalışmaların olmaması nedeniyle bu alanda yapılacak çalışmaların artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Pediatri hemşireliği, yapay zeka, teknoloji

ABSTRACT

Artificial intelligence (AI), first described by John McCarthy; It is a sub-branch of computer science that aims to model some or all of the processes of thinking, research, comparing possible results and decision-making as mechanical, electronic, software.

The use of artificial intelligence in nursing practices has brought many questions to mind. Will AI-based robots and devices provide the therapeutic touch? Will the engineers who design and install the robots understand the nature of the nursing profession and develop suitable devices? Will nurses be willing to adapt to AI-based robots and devices? The fact that the subject is new to the nursing profession, nurses' perspective and adopting the subject will be selective here.

In general, medication errors and errors in care practices in pediatric patients have irreversible risks. These risks may require a great deal of care and calculation in treatment. In terms of these risks, nurses are expected to have a lot of knowledge and make quick decisions in order to observe and record complications and take necessary precautions.

Artificial intelligence in pediatric patients first started in 1968 when Paycha developed the SHELP application. Many studies have been done since then. Voss C. developed a wearable device to "evaluate the effectiveness of Superpower Glass, an AI-driven wearable behavioral intervention to improve social outcomes for children with autism spectrum disorders." In a study conducted in China, an artificial intelligence-based risk prediction model was developed for inherited metabolic diseases in newborns. In the article titled "Nurses' Views on the Potential Use of Robots in the Pediatrics Unit", it was concluded that since robots will improve the quality of care, nurses will reduce their workload and use their time and energy more efficiently. Every work and invention that is put forward updates nursing care practices and reveals new concepts of care.

It is thought that the use of artificial intelligence applications in the processes of protecting, improving and treating children's health will have positive effects on pediatric nursing practices. Artificial intelligence, if used appropriately, can improve clinical workflow and therefore improve quality of care. Due to the lack of sufficient studies on artificial intelligence applications, it is recommended to increase the studies to be done in this field.

Keywords: Pediatric nursing, artificial intelligence, technology

P.7

ÇOCUK RESİMLERİ ANALİZİ YÖNTEMİNİN ÇOCUK HEMŞİRELİĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF CHILD DRAWING ANALYSIS METHOD IN TERMS OF CHILD NURSING

Ezgi Nur Kaçal¹, Dilek Yıldız²

¹Sinop Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sinop, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Ankara

ÖZET

Giriş: Bu derlemede, çocuk resimleri analizi yönteminin çocuk hemşireliği açısından uygulamada kullanımın değerlendirilmesi ve farkındalığın artırılması amaçlanmıştır. Çocuk hemşireleri çocuğun gelişimine, fiziksel özelliklerine uygun olarak bakım verir. Kullandığı teröpotik iletişim teknikleriyle çocuğun duygu ve düşüncelerini açıklamasını sağlar. Çocukların psikososyal durumlarını değerlendirmek için çizim ve hikaye anlatımı gibi tekniklere başvurabilmektedir. Sözel iletişim teknikleri zaman zaman çocuğun kendini ifade etmesinde etkisiz kalabilir. Resim tekniği çocuğun iç dünyasının anlaşılması açısından etkili bir yöntemdir. Bu şekilde çocuk hemşireleri çocuğun hastane algısını, hastalığa karşı tepkisini belirleyebilmektedir. Çocuk anlaşıldığını hissettiğinde güven duygusu artar, kaygıları azalır ve iyileşme süreci kısalır. Hemşireler hastanede yatan çocukların duygu-durum değişikliklerini saptayabilmek için resimlerden yararlanabilmektedir. Çocuğun resimler aracılığıyla hemşireyle arasında iletişim sağlaması, uygulanacak tedaviye, bakıma ve hastaneye uyumunu artırır. Bir çalışmada ameliyat öncesi uygulanan resim tekniğiyle hemşirelerin çocuğun baş etme yöntemlerini öğrenebildiği belirtilmiştir. Shirdelzade ve arkadaşları (2014) yaptığı çalışmada resim çizdirmenin hemşirelik bakım kalitesini değerlendirmek için kullanılabileceğini ve resimlerin çocuklardan güvenli bilgi kaynağı olarak alınabileceğini önermiştir.

Sonuç ve Öneriler: Resim çizme yönteminin kolay ve eğlenceli bir şekilde uygulanabilmesi açısından çocuk hemşireleri resim çizdirme yöntemine teşvik edilmelidir. Bu bağlamda hemşirelerin çocuk resimleri analizi yöntemini uygulayabilmeleri yararlı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, resim analizi yöntemi, çocuk hemşireliği

ABSTRACT

Introduction: In this review, it is aimed to evaluate the use of child picture analysis method in terms of pediatric nursing in practice and to raise awareness. Pediatric nurses provide care in accordance with the development and physical characteristics of the child and with the therapeutic communication techniques it uses, it enables the child to explain his/her feelings and thoughts. They can apply techniques such as drawing and storytelling to evaluate the psychosocial status of children. Verbal communication techniques can sometimes be ineffective in the child's self-expression. The drawing technique is an effective method for the child to understand its inner world. In this way, pediatric nurses can determine the child's perception of the hospital and their reaction to the disease. When the child feels understood, the feeling of trust increases, their anxiety decreases and the healing process is shortened. Nurses can use pictures to determine the mood changes of hospitalized children. Providing communication between the child and the nurse through pictures increases the compliance with the treatment, care and hospital. In one study, it was stated that nurses were able to learn the coping methods of the child with the drawing technique applied before the surgery. In their study, Shirdelzade et al. (2014) suggested that drawing pictures can be used to evaluate the quality of nursing care and that pictures can be taken from children as a safe source of information.

Conclusion and recommendations: Pediatric nurses should be encouraged to draw pictures so that the drawing method can be applied in an easy and fun way. In this context, it would be useful for nurses to apply the method of analysis of child pictures.

Keywords: Child, drawing analysis method, pediatric nursing

P.8

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ ÇERÇEVESİNDE ÇEVRESEL TEHTİTLERE PEDIATRİ HEMŞİRESİ GÖZÜYLE GENEL BİR BAKIŞ

THE RIGHTS OF THE CHILD, PEDIATRIC NURSE, ENVIRONMENTAL HEALTH

Canan Sümeyra Gün¹, Funda Güler², Derya Yıldırım³

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Kütahya, ²T.C. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Aydın, ³T.C. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Aydın

ÖZET

Çevre, doğum öncesi, doğum ve doğum sonrası dönemde büyüme/gelişimin en önemli belirleyicilerindedir. Dünya çocuklarının çoğu için, güvenli olmayan içme suyu, kötü sanitasyon, hava kirliliği, ishal, bulaşıcı ve vektör kaynaklı hastalıklar ile kirliliğin besin tüketimi halen "çevresel tehditleri" oluşturmaktadır. Bununla birlikte gelişmekte olan ve gelişmiş ülkelerde küreselleşmeyle birlikte sanayileşme ve endüstriyel yaşamın getirdiği göreceli olarak "yeni ve hızla artmakta olan çevresel riskler" çocuk sağlığı için giderek artan farklı bir tehdit oluşturmaktadır. Bir çocuğun sağlıklı büyüüp gelişmesi sağlıklı bir çevre içinde yaşıyor olmasına bağlıdır. Bu bağlamda düşündüğümüzde tüm çocuklar temiz hava solunmalı yeterli ve gerekli miktarda güvenilir su ve besin tüketmelidir. Çocuk Hakları Sözleşmesinin 24. maddesinde; "temel sağlık hizmetleri çerçevesinde besleyici yiyecekler ve temiz içme suyu sağlanması yoluyla ve çevre kirlenmesinin tehlike ve zararlarını göz önüne alarak, hastalık ve yetersiz beslenmeye karşı mücadele edilmesi" ifadesi yer almaktadır. Bütün bunlar göz önüne alındığında, çocuklar erişkinlere göre çevre kirliliğinin olumsuz etkilerinden daha fazla etkilendiği bilinmektedir. Bu yüzden çocukların savunucu ve bakım verici rolleri olan pediatri hemşiresi, çocuğun sağlığını korumak ve geliştirmek, sağlığın bozulduğu durumlarda ise iyileştirmek, bakım ve sağlığının sürdürülmesinde önemli sorumluluklar üstlenmektedir. Bu kapsamda güncel literatüre dayalı olarak hazırlanan bu derlemenin amacı; pediatri hemşirelerinin çocuk sağlığını tehdit eden çevre sağlığı sorunları konusundaki bilgilerinin çocuk hakları sözleşmesi çerçevesinde geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk hakları, pediatri hemşireliği, çevre sağlığı

ABSTRACT

Environment is one of the most important determinants of growth/development in the prenatal, natal and postnatal period. For most of the children of the world, unsafe drinking water, poor sanitation, air pollution, diarrhea, infectious and vector-borne diseases, and consumption of contaminated food still pose "environmental threats". However, the relatively new and rapidly increasing environmental risks brought by industrialization, together with globalization in developing and developed countries, pose a different and increasingly different threat to child health. A child's healthy growth and development depend on living in a healthy environment. When we think in this context, all children should breathe clean air and consume sufficient and necessary amounts of safe water and food. Article 24 of the Convention on the Rights of the Child states that "fight against disease and malnutrition through the provision of nutritious food and clean drinking water within the framework of basic health services, and taking into account the dangers and harms of environmental pollution".

Considering all these, it is known that children are more affected by the negative effects of environmental pollution than adults. Therefore, the pediatric nurse, who has the roles of advocating and caring for children, undertakes important responsibilities in protecting and improving the health of the child, improving it in cases where the health is deteriorating, and maintaining its care and health. In this context, the aim of this review, which is prepared based on the current literature, is to improve the knowledge of pediatric nurses on environmental health problems that threaten children's health within the framework of the children's rights convention.

Keywords: The Rights of The Child, Pediatric Nurse, Environmental Health

P.9

Hemşirelik Alanında Çocuk Haklarına Yönelik Yapılan Çalışmaların Retrospektif Olarak İncelenmesi

RETROSPECTIVE ANALYSIS OF STUDIES ON CHILDREN'S RIGHTS IN NURSING

Tuba Gıynaş¹, Figen Yardımcı²

¹Beyşehir Devlet Hastanesi, Konya, ²Ege Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD., İzmir

ÖZET

Amaç: Hemşireler ve hemşirelik öğrencileri ile çocuk haklarına yönelik yapılan çalışmalara dayalı olarak, hemşirelerin ve profesyonellik yolunda ilerleyen hemşirelik öğrencilerinin çocuk hakları konusunda düşüncelerinin, görüşlerinin, tutum ve farkındalık düzeylerinin incelenmesidir.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte yapılan çalışmada literatür taramasında "Çocuk hakları, hemşire, hemşirelik öğrencisi, tutum" anahtar kelimeleri kullanılarak Google Akademik, Ulusal Tez Merkezi ve TR Dizin veri tabanından ulaşılan hemşirelerin ve hemşirelik öğrencileri ile çocuk haklarına yönelik tutumlarını inceleyen, 2012-2022 yılları arasında, Türkiye' de yapılmış olan Türkçe ve İngilizce yayımlanan kesitsel, ilişki arayıcı, tanımlayıcı ve nitel araştırma deseninde olan araştırma evrenini oluşturmuştur. Tarama sonucu ulaşılan 7 çalışma örnekleme oluşturmuştur. Bu sistematik inceleme PRISMA akış şeması adımları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya dahil edilen araştırmaların metodolojik açıdan kalitelerinin değerlendirilmesi; her iki yazar tarafından JBI-MASARI kritik değerlendirme araçları kullanılarak, kontrol listesinden aldığı toplam puan üzerinden değerlendirilmiştir. Nicel verilerin istatistiksel analizi SPSS 23 paket programı kullanılarak, kullanıma sıklığı (f) ve yüzdelik (%) oranlarla ifade edilmiştir. Çalışmalardan elde edilen verileri analiz etmek için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular: Tarama sonucunda ulaşılan makalelerin %57,1' si tanımlayıcı ve kesitsel, %14,2' si tanımlayıcı, %14,2' si tanımlayıcı ve ilişki arayıcı ve %14,2' si ise fomonolojik desende nitel tiptedir. İnceleme kapsamına alınan yedi çalışmada 182 hemşire ve 1130 hemşirelik öğrencisi olmak üzere toplam 1312 birey yer almıştır.

Sonuç: Türkiye' de hemşirelerin ve hemşirelik öğrencilerinin çocuk haklarına ilişkin bilgi düzeylerini, tutumlarını ve farkındalıklarını değerlendiren yayın sayısının sınırlı olması birincil sonucumuzdur. İkincil sonuç olarak, hemşirelerin puan ortalamasının düşük, hemşirelik öğrencilerinin ise günümüze geldikçe puan ortalamalarının arttığı tespit edilmiştir. Bu alanda metodolojik olarak daha iyi tasarlanmış ve daha büyük örneklem gruplarında başka çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk hakları, hemşire, hemşirelik öğrencisi, tutum

ABSTRACT

Purpose: To examine the thoughts, opinions, attitudes and awareness levels of nurses and nursing students who are on the path of professionalism, based on the studies conducted with nurses and nursing students on children's rights.

Method: In this descriptive study, using the keywords "Child rights, nurse, nursing student, attitude" in the literature review, the attitudes of nurses and nursing students and children's rights reached from Google Scholar, National Thesis Center and TR Index database between 2012-2022. constitutes the research population, which is in the cross-sectional, relation-seeking, descriptive and qualitative research design published in Turkish and English, conducted in Turkey. As a result of the review, 7 study samples were reached. This systematic review was carried out using the PRISMA flowchart steps. Evaluation of the methodological quality of the studies included in the study; It was evaluated by both authors using the JBI-MASARI critical assessment tools, based on the total score obtained from the checklist. Statistical analysis of quantitative data was expressed in terms of frequency of use (f) and percentage (%) using the SPSS 23 package program. Content analysis method was used to analyze the data obtained from the studies.

Results: 57.1% of the articles reached as a result of the search were descriptive and cross-sectional, 14.2% were descriptive, 14.2% were descriptive and relation-seeking, and 14.2% were qualitative in phemonological design. A total of 1312 individuals, 182 nurses and 1130 nursing students, were included in the seven studies included in the study.

Conclusion: The limited number of publications evaluating the knowledge, attitudes and awareness of nurses and nursing students about children's rights in Turkey is our primary result. As a secondary result, it was determined that the average score of the nurses was low and the mean score of the nursing students increased as they came to the present. It is recommended that further studies be conducted in this area that are methodologically better designed and with larger sample groups.

Key words: Children's rights, nurse, nursing student, attitude

P.10

HEMŞİRE TEORİSYENLER PARSE, MELEIS VE KOLCABA'YA GÖRE MENSTRÜASYON SÜRECİ: KARŞILAŞTIRMALI OLGU SUNUMU

MENSTRUATION PROCESS ACCORDING TO NURSING THEORISTS PARSE, MELEIS, AND KOLCABA: A COMPARATIVE CASE STUDY

Makbule Yılmaz¹, Nevin Al², Gülay Türk³, Sema Kuşuoğlu⁴, Aysel Kökçü Doğan⁵

¹İstanbul Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi, İstanbul, Türkiye. İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Doktora Öğrencisi, İstanbul, Türkiye, ²Bursa Dörtçelik Çocuk Hastanesi, Bursa, Türkiye. İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği Doktora Öğrencisi, İstanbul, Türkiye, ³Kapadokya Üniversitesi, Kapadokya Meslek Yüksekokulu, İlk Yardım ve Acil Yardım Bölümü, Nevşehir, Türkiye. İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Doktora Öğrencisi, İstanbul, Türkiye, ⁴İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye, ⁵İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye

ÖZET

Bu makalede 15 yaşındaki Z.Y.'nin menstrüasyona geçiş sürecinin, üç hemşirelik teorisyenine göre değerlendirilmesi amaçlandı. Olgunun hemşirelik yaklaşımına "Parse'nin İnsan Olma Teorisi, Meleis'in Geçiş Kuramı ve Kolcaba'nın Konfor Kuramı" teorik çerçeve sağladı. Olgunun bilgileri demografik veri toplama formu ile toplandı (Ek 1). Değerlendirme teorisi ve kuramların ana temalarına göre yapıldı. Meleis'in geçiş teorisine göre olgu; geçişin doğası, geçişin kolaylaştırıcıları/engelleyicileri ve sonuç göstergeleri temaları altında ele alınırken, Kolcaba'nın konfor kuramında ise bu dönem ferahlama, rahatlama ve üstünlük olarak ele alındı. Parse insan olma teorisinde aynı dönem; anlam, ritmik ve aşkınlık olarak temalandırıldı. Menstrüasyon süreci üç teorisyen açısından değerlendirilip karşılaştırıldığında, menstrüasyona yaklaşım açısından üç kuram arasında benzerlikler ve farklılıkların olduğu görüldü.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik teorisi, parse, meleis, kolcaba, olgu sunumu

ABSTRACT

The aim of this paper is to assess the transition process of 15-year-old Z.Y to menstruation according to three nursing theorists. The theoretical framework for the nursing approach to the case is based on "Parse's Theory of Humanbecoming", "Meleis's Theory of Transitions", and "Kolcaba's Theory of Comfort." The demographic data collection form was used to obtain information on the case (Appendix 1). The evaluation was made based on the main themes of the theories. The case was addressed under the themes of the nature of transition, facilitators/inhibitors of transition, and outcome indicators in Meleis's theory of transitions; whereas, this period was discussed as relief, ease, and transcendence in Kolcaba's theory of comfort. The same period was themed as meaning, rhythmicity, and transcendence in Parse's theory of humanbecoming. When the menstruation process was analysed and compared in terms of three theorists, it was noticed that the three theories had similarities and differences in their approaches to menstruation.

Keywords: Menstruation process, nursing, theorists, comparative case

P.11

Sanat Terapisinin Çocuk Sağlığı Üzerine Etkisi ile İlgili Bir Değerlendirme

THE EFFECT OF ART THERAPY ON CHILD HEALTH, AN EVALUATION

Elif Akyiğit Albayrak¹, Zerrin Çiğdem², Nurhan Eren³

¹Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Bitlis, ²Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Gaziantep, ³İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ABD, İstanbul

ÖZET

Sanat terapisi, sanatın aktif olarak kullanılarak yaratıcı süreç, uygulamalı psikolojik teori ve psikoterapötik bir ilişki içinde insan deneyimi yoluyla bireylerin, ailelerin ve toplulukların yaşamlarını zenginleştiren, bütünleştirici bir ruh sağlığı hizmetidir. Hastaların duygularını ifade etmelerine, keşfetmelerine yardımcı olmak için birçok klinik programda yaygın olarak kullanılan sanat terapisi, ifadeye dayalı düşüncelerin, davranışların, sanat yaparak duyguların daha iyi anlaşılmasını destekleyen duyu temelli bir terapi olarak tasarlanmıştır. Sağlık bakım alanlarının tümüne katkıda bulunan sanat terapisi ruhsal ve fiziksel hastalıkların tedavisinde kullanılır; hasta ve yakınlarının stres, kaygı, acılarını da hafifleterek konforun sağlanmasına yardımcı olur. Sağlık merkezli bakım yaklaşımı; toplumsal gelişmelere paralel olarak,

bireylerin ve toplulukların değişen gereksinimlerini ve sağlığa bakışını da etkilemekte olup, günümüzde birey, aile ve toplumun sağlığını koruyan, sürdüren, geliştiren bir özelliği ile öne çıkmaktadır. Sanat terapisi, bu konuda eğitim almış sanat terapistleri veya uygulayıcıları tarafından dans/hareket terapisi, drama terapisi, müzik terapisi, şiir terapisi, psikodrama şeklinde sağlık bakım alanlarının birçoğunda uygulanmaktadır. Sanat terapisinin tedavi süreçlerinde olumlu sonuçlar alındığı çeşitli araştırma ve çalışmalarla kanıtlanmıştır.

Kanserli çocuklarda sanat terapi uygulanması ile yapılan bir çalışmada, sanat terapi uygulamaları sonrası çocuklarda yaşam kalitesinin arttığı, çocukların kendilerini daha iyi hissettikleri, psikososyal semptomların azaldığı ve kansere bağlı ağrının daha az hissedildiği belirtilmiştir. Diğer bir çalışmada; ameliyat öncesi genel anestezi uygulanacak 3-11 yaşları arasındaki çocuklara uygulanan sanat terapisi uygulamalarıyla çocuk ve ebeveynlerinde kaygı durumlarında azalma olduğu gözlemlenmiştir. Anoreksi, çocuklara uygulanan çeşitli invaziv girişimler, davranış ve yeme bozuklukları gibi durumlarda da sanat terapi uygulamalarının hem çocuklarda hem bakım verici/ebeveynlerde, fiziksel ve ruhsal semptomların azalmasına katkıda olduğu farklı çalışmalarla da ortaya konmuştur. Yapılan çalışmalar sanat terapisinin çocuk sağlık bakımına katkısını bize göstermektedir.

Çalışmamızda sanat terapisinin çocuk sağlığı üzerine etkileri değerlendirilip çocuk ve sağlık bakım merkezli çalışmalara katkıda bulunulmaya çalışılmakta, sanat terapisinin çocuk sağlığı üzerine etkileri ile ilgili sınırlı sayıda çalışma mevcut olduğundan alan yazına katkı sağlanması da hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sanat, bakım, çocuk

ABSTRACT

Art therapy is an integrative mental health service that enriches the lives of individuals, families and communities through the active use of art through the creative process, applied psychological theory and human experience in a psychotherapeutic relationship. Art therapy, which is widely used in many clinical programs to help patients express and explore their emotions, is designed as an emotion-based therapy that supports a better understanding of expressive thoughts, behaviors, and emotions by making art. Art therapy, which contributes to all fields of health care, is used in the treatment of mental and physical diseases, and helps to provide comfort by relieving the stress, anxiety and pain of patients and their relatives. Health-centered care approach; In parallel with social developments, it also affects the changing needs of individuals and communities and their view of health, and today it stands out with its feature that protects, maintains and improves the health of the individual, family and society. Art therapy is practiced by trained art therapists or practitioners in many areas of health care, such as dance/movement therapy, drama therapy, music therapy, poetry therapy, and psychodrama. It has been proven by various researches and studies that positive results are obtained in the treatment processes of art therapy.

In a study conducted with the application of art therapy in children with cancer, it was stated that the quality of life in children increased, children felt better, psychosocial symptoms decreased, and cancer-related pain was felt less after art therapy applications. In another study; It has been observed that there is a decrease in the anxiety levels of the children and their parents with the art therapy applications applied to children aged 3-11 who will undergo general anesthesia before the surgery. It has also been demonstrated by different studies that art therapy applications in conditions such as anorexia, various invasive interventions applied to children, behavior and eating disorders contribute to the reduction of physical and mental symptoms in both children and caregivers/parents. Studies show us the contribution of art therapy to child health care.

In our manuscript, the effects of art therapy on child health are evaluated and it is tried to contribute to child and health care-centered studies. Since there are limited studies on the effects of art therapy on child health, it is also aimed to contribute to the literature.

Keywords: Art, care, child

P.12

PEDİATRİ HEMŞİRELİĞİNDE TERAPÖTİK DOKUNMA İLE İLGİLİ ÇALIŞMALARIN SİSTEMATİK BİR İNCELEMESİ

A SYSTEMATIC REVIEW OF STUDIES ON THERAPEUTIC TOUCH IN PEDIATRIC NURSING

Yağmur Sezer Efe¹, Selin Söyünmez²

¹Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Kayseri,

²Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Kırşehir

ÖZET

Amaç: Bu sistematik derleme pediatri hemşireliğinde terapötik dokunma ile ilgili yapılan çalışmalarını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma için Cochrane Library, Scopus, WOS, Scencedirect, Medline, Ulakbim, Pubmed, Europe PMC ve YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanları taranmıştır. İngilizce anahtar kelimeler MeSH (Medical Subject Headings) dizini kullanılarak "therapeutic touch", "nursing", "child", "infant"; Türkçe anahtar kelimeler TBT'de (Türkiye Bilim Terimleri) yer alan "terapötik dokunma", "hemşirelik", "çocuk", "yenidoğan" anahtar kelimeleri ile yıl sınırlaması yapılmadan incelenmiştir.

Bulgular: Literatür taraması sonucu konu ile ilgili 260 çalışmaya ulaşılmıştır. Çalışmalardan 162'si dublikasyon olup, kalan 155 çalışmadan, dil, başlık, özet ve içerik bakımından dâhil etme kriterlerine uyan ve tam metnine ulaşılan 10 çalışma dâhil edilmiştir. Preterm yenidoğanlarla yapılan araştırmalarda terapötik dokunmanın, hastanede kalış süresi ve komplikasyonları azaltmada, kalp hızı değişkenliği ve parasempatik sistem aktivitesinin arttırmada etkili olduğu bildirilmiştir. Yenidoğan yoğun bakım ünitesindeki yenidoğanlarda ise terapötik dokunmanın ağrı, gevşeme ve yaşam bulgularında azalmayı desteklediği, duyuşsal noktasal uyaran sırasında serebral kan akışının otoregülasyonu üzerinde koruyucu etkisinin olduğu belirtilmiştir. Terapötik dokunmanın, infantil kolikli bebeklerin uyku süresinin artmasında, semptomların ve ağlama süresinin azalmasında etkili olduğu gösterilmiştir. Çocuklarla yapılan araştırmalarda terapötik dokunmanın, karaciğer nakli olan çocukların uykuları üzerinde iyileştirici etkiye sahip olduğu, HIV enfeksiyonu olan çocuklarda kaygıyı azalttığı, hastaneye yatışlarda stresli deneyimlerden sonra sakinleştirmek için gereken süreyi azaltmada etkili olduğu ve psikiyatri kliniğinde yatan adölesanlarda öfke, endişe, olumsuzluk duygularının yerini mutluluk, sakinlik ve pozitif düşüncenin aldığı belirlenmiştir. Bir araştırmada ise topuk kanı almadan önce ve sonrasında uygulanan terapötik dokunmanın preterm yenidoğanlarda rahatlatıcı bir etkiye sahip olmadığı, ancak yan etkisinin de bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç: Bu sistematik derleme, terapötik dokunma konusunda yapılan çalışmaların pediatrik yaş gruplarında niceliksel sınırlılığı olduğunu, terapötik dokunmanın etkin olduğu çalışmalar olduğunu, ancak daha büyük gruplarla ve kanıt düzeyi yüksek olan daha fazla araştırmalara gereksinim duyulduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, hemşirelik, terapötik dokunma, yenidoğan

ABSTRACT

Aim: This systematic review was conducted to evaluate the studies on therapeutic touch in pediatric nursing.

Method: The databases of Cochrane Library, Scopus, WOS, Sciencedirect, Medline, Ulakbim, Pubmed, Europe PMC and YÖK National Thesis Center were scanned for the research. English keywords "therapeutic touch", "nursing", "child", "infant" using the MeSH (Medical Subject Headings) index; Turkish keywords were examined with the keywords "therapeutic touch", "nursing", "child", "newborn" in TST (Turkish Science Terms) without year limitation.

Results: As a result of the literature review, 260 studies have been reached. 162 of the studies were duplicates, among the remaining 155 studies, 10 studies that met the inclusion criteria in terms of language, title, abstract and content and whose full text was reached were included. In studies with preterm newborns, it has been reported that therapeutic touch is effective in reducing hospital stay and complications, increasing heart rate and parasympathetic system activity. In newborns in the neonatal intensive care unit, it was stated that therapeutic touch supports the reduction in pain, relaxation and vital signs, and has a protective effect on the autoregulation of cerebral blood flow during sensory stimulus. Therapeutic touch has been shown to be effective in increasing sleep time, reducing symptoms and crying time in infants with infantile colic. In studies with children, it has been determined that therapeutic touch has a healing effect on sleep of children with liver transplants, reduces anxiety in children with HIV infection, and diminishes the time required to calm down after stressful experiences in hospitalizations. In addition, the feelings of anger, anxiety and negativity have been replaced by happiness, calmness and positive thinking in adolescents hospitalized in the psychiatry clinic. In a study, it was concluded that the therapeutic touch applied before and after heel lancing did not have a relaxing effect in preterm newborns, but it did not have any side effects.

Conclusion: This systematic review revealed that the studies on therapeutic touch have quantitative limitations in pediatric age groups, there are studies in which therapeutic touch is effective, but more studies with larger groups and high level of evidence are needed.

Keywords: Child, nursing, therapeutic touch, newborn

P.13

KİSTİK FİBROZİSLİ HASTADA ÇOCUK MERKEZLİ HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI

CHILD-CENTERED NURSING APPROACH IN PATIENT WITH CYSTIC FIBROSIS

Sahure Tangünü¹, Eda Özcanoğlu²

¹Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, ²Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi, Ankara

ÖZET

Giriş: Çocukların temel hak, özgürlüklerinin yanında kendilerini etkileyen tüm kararlarda görüş ve kanaatlerini açıklama hakları da vardır. Birleşmiş milletler Çocuk haklarına dair sözleşmesi 12. Maddesi ile bu hak garanti altına alınmış ve çocukların görüşlerinin dikkate alınması gerektiğinin de altı çizilmiştir. Çocuk merkezli bakım ise çocuğun haklarının korunmasını vurgular ve aile ile iş birliği yaparak çocuğa söz hakkı verilmesi gerektiğini belirtir. Bu olguda 17 yaşındaki hastanın görüşlerine saygı ve görüşleri doğrultusunda çocuk merkezli hemşirelik yaklaşımı sunulmaktadır.

Olgu: K.Y. 17 yaş ailenin yaşayan 3 çocuğundan sonuncusu olan hasta üç aylıkken kistik fibrozis (KF) tanısını almış. Çeşitli dönemlerde solunum sıkıntısı, kan şekeri yüksekliği gibi nedenlerle hastane yatışı olan hastaya aynı zamanda diabet tanısı da konulmuş. Soy geçmişinde

6 aylık kardeş ex, bir kardeş abortus ve bir kardeş de 13 yaşında (kız) KF nedeniyle 4 yıl önce ex öyküsü bulunuyor. Son yatışında ise hasta acile nefes darlığı ve öksürük ile başvurdu ve çocuk enfeksiyon servisine yatırıldı. Hastaya 3'lü İV antibiyotik başlandı ve pulmozym dozu 2 katına çıkarıldı. Yatışından 3 gün sonra genel durumunun kötüleşmesi ve progresif respiratuvar asidoz gelişmesi nedeniyle planlı entübasyona karar verildi. Durum çocuğa ailenin de izniyle klinik doktoru ve hemşiresi tarafından açıklandı. K.Y. entübasyonuna yönelik bazı isteklerini belirtti. Entübasyon öncesinde kendisine 15 dakika süre verilmesini, bu süre zarfında abdest almak ve ibadet etmek istediğini dile getirdi. Kendisi türban kullandığını ve entübasyon sırasında sadece kadın personelin kendisine bakım vermesini, mümkün değilse entübasyon sırası ve sonrasında türbanının çıkarılmaması istedi. K.Y.'ye 15 dakika süre verildi ve mutlak yatak istirahati şartı ile ailesi ile birlikte ibadetini yapabileceği ortam sağlandı. Entübasyon sırasında kadın personeller bulunduruldu ve entübasyon sonrası K.Y.'ye istediği gibi mahremiyetine özen gösterilerek kadın personeller bakım verdi.

Tartışma: Sonuç olarak; çocuklara bakım verirken haklarının dikkate alınmasının yanında görüşlerini iletmesini sağlamak ve bu görüşler doğrultusunda bakım vermek çocuk merkezli bakımın temelini oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk merkezli bakım, çocuk hakları, kistik fibrozis

ABSTRACT

Introduction: In addition to their fundamental rights and freedoms, children also have the right to express their views and opinions in all decisions that affect them. This right is guaranteed by the 12th article of the United Nations Convention on the Rights of the Child and it is underlined that children's views should be taken into account. Child-centered care, on the other hand, emphasizes the protection of the child's rights and states that the child should be given a voice by collaborating with the family. In this case, a child-centered nursing approach is presented in line with the views and opinions of a 17-year-old patient.

Case: K.Y. the 17-year-old patient, the last of three living children of the family, was diagnosed with cystic fibrosis (CF) when she was three months old. The patient, who was hospitalized at various times due to respiratory distress and high blood sugar, was also diagnosed with diabetes. In her family history, there is a 6-month-old sibling ex, a sibling abortion, and a 13-year-old (girl) ex due to CF 4 years ago. In her last hospitalization, the patient presented to the emergency department with shortness of breath and cough and was admitted to the pediatric infection service. The patient was started on triple IV antibiotics and the pulmozym dose was doubled. Planned intubation was decided 3 days after her hospitalization because her general condition worsened and progressive respiratory acidosis developed. The situation was explained to the child by the clinic doctor and nurse with the permission of the family. K.Y. she expressed some wishes for her intubation. She stated that she would be given 15 minutes before intubation and that she wanted to perform ablation and pray during this time. She asked that she wears a headscarf and that only female personnel should care for her during intubation, and if it is not possible, her turban should not be removed during and after intubation. K.Y. was given 15 minutes and provided an environment where she could pray with her family on the condition of absolute bed rest. During the intubation, female personnel were present and after the intubation, female personnel gave care to K.Y.

Discussion: As a result; While giving care to children, taking into account their rights, ensuring that they convey their opinions and giving care in line with these opinions constitute the basis of child-centered care.

Keywords: Child-centered care, children's rights, cystic fibrosis

P.14

TALASEMİ TANILI ÇOCUKLARDA AĞRI KONTROLÜNDE AKUPRESÜR UYGULAMASI

ACUPRESSURE APPLICATION FOR PAIN CONTROL IN CHILDREN WITH THALASSEMIA

Melek Gülgün Altıntaş¹, Hacer Çetin²

¹Mersin Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Mersin, ²Mersin Üniversitesi, Mersin

ÖZET

Giriş: Talasemi hastaları sık invaziv girişimler nedeniyle ağrı yaşayan hasta grubudur. Bu hastaların ağrılarının azaltılması ya da kontrol altına alınması hemşirelik girişimlerindedir.

Amaç: Bu derlemede Talasemi tanılı çocukların hastalığın tedavisine bağlı olarak gelişen akut ağrının etkin kontrolünde akupresür uygulamasının etkisinin bilgi paylaşımı hedeflenmiştir. Bu konuda ilgili literatür ışığında etkin ağrı kontrolü irdelenecektir. Talasemi: Dünyada ve ülkemizde görülen, otozomal resesif geçişli, hemoglobin zincirlerinden bir veya birkaçının hasarlı sentezi sonucu gelişen anemiyle karakterize hematolojik bir hastalıktır. Hemoglobin yapısında bulunan globulin sentezindeki eksiklik nedeniyle eritrosit ömrü azalmakta ve kronik ciddi anemi görülmektedir. Bu kronik anemilerin tedavisine bağlı olarak çocuğun yaşamı boyunca venöz kan örneği vermesi, çocuğa kan transfüzyonu yapılması (genellikle 3 haftada bir), bazı durumlarda cerrahi tedavilerin uygulanması gibi ağrılı ve tekrarlayan işlemler çocuğun yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle etkili bir ağrı yönetimi, bu çocuklarda daha da önemli hale gelmektedir. Çocuklarda, ağrının kontrolünde farmakolojik tedavilere ek olarak non-farmakolojik uygulamalar kullanılmaktadır. Non-farmakolojik uygulamalardan biri, geleneksel Çin tıbbına dayanan akupresürdür. Bu yöntem, vücudun belli bölgelerine uygulanan basınç yardımı ile enerji kanallarının açılıp vücuda enerjinin dengeli bir şekilde dağılmasını sağlamaktadır. Böylece ağrı kontrolünde aku-

presür, çocuğun ağrısını azaltarak yaşam kalitesini artırmakta ve analjeziklerin kullanım oranını azaltmaktadır. Bu hemşirelerin bağımsız olarak yapacağı ağrı kontrol girişimleri açısından önemlidir.

Sonuç: Talasemi tanılı çocuklarda, tedavileri nedeniyle yapılan invazif girişimlere bağlı olarak yaşadıkları ağrının azaltılmasında akupresür uygulaması etkili bir non-farmakolojik yöntemdir. Bu yöntemin güvenilir ve kolay uygulanabilir olması, hemşireler ve diğer sağlık profesyonelleri tarafından klinik ortamlarda da uygulanabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Akupresür, çocuk hemşireliği, talasemi

ABSTRACT

Introduction:Thalassemia patients are a group of patients who experience pain due to frequent invasive procedures. Reducing or controlling the pain of these patients is one of the nursing interventions.

Objective:Inthisreview, it is aimed to share information about the effect of acupressure application in the effective control of acute pain due to the treatment of the disease in children with thalassemia. Effective pain control will be discussed in the light of the relevant literature. Thalassemia: It is an autosomal recessive, hematological disease characterized by anemia that develops as a result of damaged synthesis of one or more of the hemoglobin chains, seen in the world and in our country. Due to the deficiency in globulin synthesis in the hemoglobin structure, erythrocyte lifespan is reduced and chronic severe anemia is observed. Depending on the treatment of these chronic anemias, painful and repetitive procedures such as giving a venous blood sample through out the child's life, giving blood transfusion to the child (usually every 3 weeks), and in some cases applying surgical treatments, negatively affect the child's quality of life. Therefore, effective pain management become seven more important in these children. In children, non-pharmacological applications are used in addition to pharmacological treatments in the control of pain. One of the non-pharmacological applications is acupressure based on traditional Chinese medicine. With the help of pressure applied to certain parts of the body, this method open energy channels and ensures a balanced distribution of energy throughout the body. Thus, in pain control, acupressure reduces the child's pain, improves the quality of life and reduces the rate of use of analgesics. This is important in terms of independent pain control attempts by nurses.

Conclusion:Acupressure is an effective non-pharmacological method in reducing the pain experienced by children with thalassemia due to invasive interventions for their treatment. The fact that this method is reliable and easily applicable shows that it can also be applied by nurses and other health professionals in clinical settings.

Keywords: Acupressure, Pediatric Nursing, Thalassemia.

GİRİŞ

Talasemi; dünyada ve ülkemizde en sık görülen, otozomal resesif geçiş gösteren, hemoglobin zincirlerinden bir veya birkaçının hasarlı sentezi sonucu gelişen anemi ile karakterize hematolojik bir hastalıktır (1). Talasemi tanılı çocuklarda, hemoglobin yapısında bulunan globulin sentezindeki eksiklik nedeniyle eritrosit ömrü azalmakta ve ciddi kronik anemi görülmektedir (2,3). Bu kronik anemilerin tedavisine bağlı olarak çocuğun yaşamı boyunca venöz kan örneği vermesi, çocuğa kan transfüzyonu yapılması (genellikle 3 haftada bir) bazı durumlarda cerrahi tedavilerin uygulanması gibi ağrılı ve tekrarlayan işlemler çocuğun yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir (1,4). Bu nedenle bu çocuklarda etkili ağrı kontrolü oldukça önemli hale gelmektedir.

Talasemi Tanılı Çocuk

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), Dünyada talasemi ve anormal hemoglobin taşıyıcı sıklığının %5.1 olduğunu vurgulamaktadır (5,6). Ülkemizde ise, Talasemi Merkezi'ne kayıtlı 1658'i transfüzyona bağımlı olmak üzere toplam 4500 hasta olduğu bildirilmektedir (7,8). Talasemide klinik bulguların şiddeti globulin zincirlerindeki defektin miktarına ve etkilenen zincirin tipine göre değişiklik göstermektedir. Taşıyıcı olan kişilerde hastalık asemptomatik seyrederken, hastalarda ise eritrosit ömrünün kısa olması nedeniyle kronik anemiler görülmektedir (2,3). Hastalığın tedavisine bağlı olarak ise bu çocuklar sık ve tekrarlayan ağrılar yaşamaktadırlar (1,4). Psikososyal ve fizyolojik süreçlerin her biri ağrının etiyolojisinde ve deneyiminde rol oynadığı için, akut ya da kronik ağrı ayırt etmeksizin etkili bir ağrı yönetimi bu çocuklarda daha da önemli hale gelmektedir (9). Çünkü damaryolu açılması ya da enjeksiyon uygulaması gibi sık yaşadıkları ağrılı işlemler çocuklarda kaygı ve korkuya neden olarak muayene ve diğer işlemlerin uzamasına neden olmaktadır (10).

Çocuklarda, ağrının kontrolünde non-farmakolojik uygulamalar ile birlikte farmakolojik tedaviler uygulanmaktadır. Ağrı kontrolünde kullanılan non-farmakolojik uygulamalar ağrının daha az algılanmasını sağlayarak çocuğun baş etme becerisini güçlendirmekte ve ağrının daha iyi tolere edilebilir hale gelmesine yardımcı olmaktadır (11,12).

Akupresür Uygulamasının Ağrıya Etkileri

Çocuklarda ağrının kontrolünde kullanılan non-farmakolojik uygulamalardan biri olan ve geleneksel Çin tıbbına dayanan akupresür, vücudun belli bölgelerine uygulanan basınç yardımı ile enerji kanallarının açılıp vücuda enerjinin dengeli bir şekilde dağılmasını sağlamaktadır (13,14). Sağlık ve canlılık sağlayan bu tedavi yönteminde, vücudun kendi kendini iyileştirme süreci uyarılır ve iyileşme için süreç başlar. Akupresür yapılan belirli noktaların uyarılması, ağrının azalmasında etkili olan nörokimyasal ajanların (endorfin) salınmasını sağlar. Salınan bu ajanlar, duyuşal sinir uçlarının üzerinde bulunan bazı reseptörleri bloke ederler ve vücutta ağrıya neden olabilecek duyuşların algılanmasını engellerler (15). İğnesi zakupunktur olarak bilinen akupresür, öğrenilmesi ve uygulaması kolay, güvenli, etkili, acısız, ağrısız ve ekonomik bir yöntemdir (10,16). Pour ve ark. (2017) 6-12 yaşlarında 120 çocukla yaptıkları çalışmalarında, lokal anestezi kremi (EMLA) ile akupresürün IV işlem sırasındaki ağrıya olan etkilerini incelemişlerdir. Çalışmanın sonucunda akupresürün, çocukların IV işlem sırasındaki ağrısını hafifletmede topikal anestezi kremi kadar etkili olduğu, buna bağlı olarak yan etkisinin olmaması, maliyet etkinliği ve uygulanabilirliği nedeniyle farmakolojik ağrı yönetimi ajanları yerine akupresür kullanılması önerilmektedir (17).

Ağrı kontrolünde akupresürün amacı, çocuğun ağrısını azaltarak yaşam kalitesini artırmak ve analjeziklerin kullanım oranını azaltmaktır (15). İskender ve Eren (2020) Türkiye’de ağrıya yönelik akupresür uygulaması ile ilgili yapılmış hemşirelik tezlerini inceledikleri çalışmalarında, 2005-2019 yılları arasında olan ve dahil edilme kriterlerine uyan 17 çalışmanın 3 tanesinde çocuklarda kan alma işleminde akupresürün etkisi incelenmiş ve farklı örneklem büyüklüklerinde ve farklı yaş grubundaki hastalarla yapılan deneysel ve yarı deneysel tasarımıdaki tezlerin tamamında akupresürün ağrı üzerine olumlu etkileri olduğu belirtilmektedir (18). Akupresürün etkilerinin araştırıldığı iki farklı sistematik derlemede akupresürün uykuya dalmayı kolaylaştırdığı ve uyku süresini uzattığı (orta düzey kanıt) (19,20), ağrıya yönelik olarak ise literatürde akupresürün doğum sırasındaki ağrıyı azalttığı (orta düzey kanıt) (21), akut kas-iskelet ağrısı için etkili olabileceği belirtilmektedir (22). 5-12 yaş arası 144 çocukta tonsillektomi sonrası ağrıya akupresürün etkisinin araştırıldığı bir çalışmada, cerrahi işlem sonrası akupresür uygulanan grubun, plasebo grubuna göre anlamlı derecede ağrı düzeyinin az olduğu belirtilmektedir (23). Türkiye’de 2000-2016 yılları arasında akupresür uygulanarak yapılan 17 hemşirelik tezinin incelendiği bir diğer çalışmada ise, akupresürün bulantı-kusma, yorgunluk, anksiyete ve ağrı üzerine etkinliğinin değerlendirildiği, iki çalışma hariç akupresür uygulamasının etkin bir yöntem olduğu belirtilmektedir (24). Talasemi tanılı çocuklarda akupresürün ağrı üzerine etkilerinin araştırıldığı bir çalışmaya 86 talasemi tanılı çocuk katılmış ve çalışmanın sonucunda IV işlem sırasında ağrıyı azaltmak için akupresürün etkili bir yöntem olduğu belirtilmektedir (25).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Akupresür, bütüncül hemşirelik uygulamaları için etkili bir yöntemdir. Hemşirelere kanıt temelli ve bağımsız bir hemşirelik uygulaması imkanı vererek hasta ve hemşire ilişkisinin gelişmesine katkı sağlamaktadır (26). Hemşireler tarafından bakım alan kişi ya da ailesine öğretilmesi ve uygulanması kolay bir uygulama olması sebebiyle de semptom yönetimine aktif katılımı sağlamaktadır (16). Talasemi tanılı çocuklarda, tedavileri nedeniyle yapılan invazif girişimlere bağlı olarak yaşadıkları ağrının azaltılmasında akupresür uygulaması etkili bir non-farmakolojik yöntemdir. Bu yöntemin güvenilir ve kolay uygulanabilir olması, hemşireler ve diğer sağlık profesyonelleri tarafından klinik ortamlarda da uygulanabileceğini göstermektedir (15). Fakat hemşirelik girişimleri sınıflamasında (NIC) yer alan, ağrıyı azaltmak, rahatlamayı/gevşemeyi sağlamak ve bulantıyı önlemek ya da azaltmak için kullanılan bir uygulama olmasına rağmen, ülkemizde hemşireler tarafından kullanımı pek yaygın değildir (24). Ülkemizde akupresür uygulamasının kliniklerde kullanımının yaygınlaştırılması için daha fazla randomize kontrollü çalışmalara gereksinim duyulmaktadır.

KAYNAKLAR

1. Ceylan, S.S., Çetinkaya, B., Sarıkaya Karabudak, S., Becit, N., Kahraman, S. (2018). Beta-Talasemili Çocuklarda ve Adölesanlarda Yaşam Kalitesini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. *İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hast. Dergisi*, 8(1),15-22. Doi:10.5222/Buchd.2018.015.
2. Güzelbey, T., Kartal,E., Uzunlulu, N., Tahtakesen Güçer, T.N., Doğanç, D.D., Şalcıoğlu, Z., Er, A., Kayhan, A. (2020). Pediatrik β Talasemi Majör Hastalarında Böbrek Demir Birikiminin T2 Star Manyetik Rezonans Görüntüleme ile Değerlendirilmesi. *İstanbul Kanuni Sultan Süleyman Tıp Dergisi*, 13(2), 74-9. Doi: 10.4274/ikstd.2021.24482.
3. Sönmez, Ç., Öztürk Kaymak A., Güntaş, G. (2014). Halk Sağlığı Problemi Olan Talasemilerde Laboratuvar. *Türk Hijyen ve Deneysel Biyoloji Dergisi*, 71(4), 221-228.
4. Karaaziz, M., Okyayuz, Ü.H. (2020). Bir Talasemi Hastasının Hastalık İle Uyumluluğunun İncelenmesi: Olgu Sunumu. *Cukurova Med J*, 45(1), 362-369.
5. Canatan, D. (2014). Türkiye’de Hemoglobinopatilerin Epidemiyolojisi. *Hematolog*, 4, 11-22.
6. Canatan, D. (2010). Talasemi ve Hemoglobinopatilerin Dünyada ve Türkiye’de Durumu. *Türkiye Klinikleri J Hem Onc-Special Topics*, 3(1), 1-4.
7. Aydınok, Y., Oymak, Y., Atabay, B., Aydoğan, G., Yeşilipek, A., Ünal, S. et al. (2018). A National Registry of Thalassemia in Turkey: Demographic and Disease Characteristics of Patients, Achievements, and Challenges in Prevention. *Turk J Haematol*, 35(1), 12-18.
8. Akdeniz Anemisi (Beta Talasemi) Taşıyıcılığı ve Hastalığı. (2014). Hematoloji Derneği. 16 Eylül 2021 tarihinde http://www.thd.org.tr/thd_halk/?sayfa=akdeniz_anemisi adresinden erişildi.
9. Hildenbrand, A. K., Nicholls, E. G., Daly, B. P., Marsac, M. L, Tarazi, R., Deepti, R., (2014). Psychosocial and Pharmacological Management of Pain in Pediatric Sickle Cell Disease. *Postgrad Med*, 126(2), 123-33. doi: 10.3810/pgm.2014.03.2748.
10. Özkan, T.K., Balcı, S. (2020). The Effect of Acupressure on Acute Pain During Venipuncture in Children: Implications for Evidence-Based Practice. *Worldviews on Evidence-Based Nursing*, 17(3), 221–228.
11. Ankan, D., Kurudirek, F. (2019). Çocuklarda Ağrıyı Gidermede Non-Farmakolojik Yöntemler. Özyazıcıoğlu, N. (Ed) Çocuklarda Ağrı ve Hemşirelik Yaklaşımları. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri, 51-7.
12. Tibaldo, C., Castagno, E., Aguzzi, S., Urbino A.F. (2020). Non Pharmacologic Interventions for Pain Associated to Venipuncture in Children: A literature Review. *Assist Inferm Ric*, 39(4), 179-187. doi: 10.1702/3508.34951.
13. Çam Yanık, T., Altun Uğraş, G. (2020). Akupresür Kullanımının Cerrahi Girişim Sonrası Uyku Kalitesine Etkisi. *Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hemşirelik Dergisi*, 2(2), 105-112.
14. Abu, N.A., Adili, M., Maksom, Z. (2015). An Interactive 3D Acupressure Model for Self Treatment in Reducing Pain. *Jurnal Teknologi*, 77(19). DOI:10.11113/jt.v77.6536.
15. Çevik B, Taşçı S. Akupres uygulamasının ağrı yönetimine etkisi. *Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2017;26:257-261.
16. İskender, M.D., Çalışkan, N. (2020). Konstipasyon Yönetiminde Akupresür Uygulaması ve Hemşirenin Rolü. *Van Tıp Dergisi*, 27(1), 103-108. DOI: 10.5505/vtd.2020.65002.
17. Pour, P.S., Ameri, G.F., Kazemi, M., Jahani, Y. (2017). Comparison of Effects of Local Anesthesia and Two-Point Acupressure on the Severity of Venipuncture Pain Among Hospitalized 6-12-Year-Old Children. *Journal of Acupuncture and Meridian Studies*, 10(3), 187-192.
18. İskender, M.D., Eren, H. (2020). Türkiye’de Ağrıya Yönelik Akupresür Uygulaması ile İlgili Yapılmış Hemşirelik Tezlerinin İncelenmesi. *Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Dergisi*, 3(1), 40-6.
19. Natale, P., Ruospo, M., Saglimbene, V.M., Palmer, S.C., Strippoli, G.F.M. (2019). Interventions for Improving Sleep Quality in People With Chronic Kidney Disease. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, 5. doi: 10.1002/14651858.CD012625.pub2.

20. Waits, A., Tang, Y.R., Cheng, H.M., Tai, C.J., Chien, L.Y. (2018). Acupressure Effect on Sleep Quality: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Sleep Medicine Reviews*, 37, 24-34. doi: 10.1016/j.smrv.2016.12.004.
21. Smith, C.A., Collins, C.T., Levett, K.M., Armour, M., Dahlen, H.G., Tan, A.L., Mesgarpour, B. (2020). Acupuncture or Acupressure for Pain Management During Labour. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, 2. doi: 10.1002/14651858.CD009232.pub2.
22. Chou, R., Wagner, J., Ahmed, A.Y., Blazina, I., Brodt, E., Buckley, D.I., Cheney, T.P. (2020). Treatments for Acute Pain: A Systematic Review. *Agency for Healthcare Research and Quality (US)*.
23. Pouy, S., Khorasgani, A.E., Azizi Qadikolaee, A., Yaghoobi, Y. (2019). Effect of Acupressure on Post Tonsillectomy Pain in Adolescents: A Randomized, Single-Blind, Placebo-Controlled Trial Study. *International Journal of Adolescent Medicine and Health*, 9. DOI: 10.1515/ijamh-2019-0065.
24. Derya İster, E., Karaca, T. (2019). Türkiye’de Akupresür Uygulanarak Yapılan Hemşirelik Tezlerinin İncelenmesi. *Sakarya Üniversitesi Holistik Sağlık Dergisi*, 2(1), 22-31.
25. Faroukh, A., Pouraboli, B., Rostami, M., Jahani, Y. (2016). The Effect of Hoku Point Massage with Ice on Venipuncture Pain in Children with Thalassemia. *Manager’s Journal on Nursing*, 5(4).
26. Chen, L.L., Lin, J.D. (2015). Acupressure and Evidence-Based Nursing. *Hu Li Za Zhi*, 62(6), 27-34. doi: 10.6224/JN62.6.27.

P.15

DIYABET YÖNETİMİNDE OKUL HEMŞİRESİNİN ROLÜ

THE ROLE OF THE SCHOOL NURSE IN DIABETES MANAGEMENT

Zeynep Temel Mert¹, Nurcan Akgül Gündoğdu²

¹Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Suşehri Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Suşehri, Sivas, ²Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Bandırma, Balıkesir

ÖZET

Bu derleme; diyabetli çocuk ve ailelerinin okul sürecinde yaşadıkları sorunları ve bu süreçte okul hemşirelerinin rollerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu derlemenin birincil amacı DM’li çocukların okulda ihtiyaç duydukları bakımla ilgili yapılması gerekenleri, ikincil amacı ise Türkiye’deki durumu belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda literatür taramasında; ‘school nurse, diabetes mellitus, nursing care’ anahtar kelimeleri kullanılarak Google Akademik ve Science Direct veri tabanlarında yapılmıştır. Ocak 2012 tarihinden itibaren yayınlanan bütün çalışmalar bu kapsama alınmıştır. Veri tabanlarından elde edilen makaleler başlıkları ve özetleri okunarak araştırmaya dahil edilme kriterleri yönünden incelenmiş, derlemenin amacına uygun olanlar araştırmaya dahil edilmiştir. Yapılan taramada 1314 makale bulunmuş ve amaca uygun olan 13 yurtdışı, 3 yurtiçi yayın incelenmiştir. Birçok ülkede okul sağlığı hemşireliğinin bakım kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülüyorken, Türkiye’de hem okul sağlığı hemşireliğine yönelik sayıların yetersizliği hem de sınırlı sayıda literatür dikkat çekmektedir. İncelenen çalışmalarda okul hemşirelerinin sağlıklı beslenmenin sağlanması, insülinin zamanında ve doğru şekilde yapılması, diyabette teknoloji kullanımı ile glisemik hedefin sürdürülmesi, çocuğun hastalık nedeni ile yaşayabileceği ders devamsızlığının en düşük düzeyde tutulması, akran zorbalığının ve komplikasyon gelişiminin önlenmesi konularında bakımın sürdürülmesine katkıda bulunduğu bildirilmiştir. Sonuç olarak; okul sağlığı hemşirelerinin diyabet bakımında önemli bir yer tuttuğu ve ailelerin okula yönelik ön yargı ve endişelerinin azalmasına katkıda bulunabileceği, çocuğun bakımının devamlılığı açısından kritik role sahip oldukları belirlenmiştir. Okul hemşireliğinin varlığı kronik ve yaşamı birçok boyutta etkileyebilen diyabet tedavisi için kilit önemdedir.

Anahtar Kelimeler: Okul hemşireliği, çocukluk çağı diyabeti, diyabet yönetimi

ABSTRACT

This compilation; was conducted to determine the problems experienced by children with diabetes and their families during the school process and the roles of school nurses in this process. The primary purpose of this review is to determine what needs to be done about the care that children with DM need at school, and the secondary aim is to determine the deficiencies of Turkey in this regard. For this purpose, in the literature review; It was made in Google Scholar and Science Direct databases using the keywords ‘school nurse, diabetes mellitus, nursing care’. All studies published since January 2012 are included in this scope. The titles and abstracts of the articles obtained from the databases were read and examined in terms of inclusion criteria, and those suitable for the purpose of the review were included in the research. In the search, 1314 articles were found and 13 international and 3 domestic publications that were suitable for the purpose were examined. While studies are carried out to increase the quality of care of school health nursing in many countries, both the inadequacy of numbers and the lack of literature on school health nursing are striking in Turkey. In the studies examined, it was seen that school nurses contributed to the maintenance of care in terms of providing healthy nutrition, administering insulin on time and correctly, maintaining the glycemic target with the use of technology in diabetes, minimizing the child’s absenteeism due to illness, preventing peer bullying and the development of complications. As a result; It has been seen that school health nurses have an important place in diabetes care and can contribute to the reduction of families’ prejudices and concerns about school, and they have a critical role in the continuity of the child’s care. The presence of school nursing is key to the treatment of chronic diabetes, which can affect many aspects of life.

Keywords: School nursing, childhood diabetes, diabetes management

P.16

GAUCHER HASTALIĞI YENİ TANI ALAN HASTANIN TEDAVİ VE HEMŞİRELİK BAKIM SÜRECİ

TREATMENT AND NURSING CARE PROCESS OF A NEWLY DIAGNOSED PATIENT WITH GAUCHER'S DISEASE: A CASE REPORT

Pınar Koç¹, Ayşegül Karaca², Eda Özcanoglu³, Sinem Uluer Şimşek⁴

¹Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara, ²Hacettepe İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara, ³Hacettepe İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara, ⁴Hacettepe İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara

ÖZET

Gaucher Hastalığı, genetik bir metabolik hastalıktır ve en yaygın lizozomal depo hastalıklarından biridir. Özellikle glukoserebrosid adı verilen yağlı bir kimyasal parçalayan glukoserebrosidaz enziminin yeterli olmamasından kaynaklanır. Vücut bu lipidleri parçalayamadığından, yağ yüklü Gaucher hücreleri (parçalanması gereken glukoserebrosidin parçalanamadığı için bazı kan hücrelerinde birikmesi ile oluşan hücreler) dalak, karaciğer ve kemik iliği gibi bölgelerde birikir ve birçok sistemin etkilenmesine neden olur.

Amaç: Gaucher Hastalığı nedeniyle izlenen hastanın tedavi ve bakımının bütüncül olarak ele alınması, hastalık sebebiyle oluşabilecek komplikasyonlara karşı ve periyodik tedavi sürecinin doğru yönetilebilmesi için ailenin bilgilendirilmesi ve sürecin devamlılığının sağlanmasıdır.

Olgu: Daha önce bilinen hastalığı olmayan 1,5 yaşındaki kız hasta karın şişliği ve beslenme problemleri nedeniyle hastaneye başvurdu. Yapılan fizik muayenesinde dalağın ele gelmesi sebebiyle çekilen USG'de hastanın splenomegalisi ,kan tetkiklerinde trombositopenisi saptandı. Hastanın batin distansiyonuna bağlı olarak beslenemediği ayrıca demir eksikliği anemisi sebebiyle sık krup geçirdiği düşünüldü. Çocuk Metabolizma bölümüne danışılan hastada Gaucher Hastalığı olabileceği düşünülerek bakılan kuru kan örneğinde Gaucher Hastalığı biyobelirteci olan Lyso-Gb I yüksek bulunarak genetik tetkik sonuçları ile birlikte hastanın tanısı kondu, enzim replasmanı tedavisi planlandı.3 aylık tanı süreci sonunda hasta hospitalize edilerek enzim (Taglilusera-Elelyso) tedavisi başlandı.

Sonuç: Yeni tanı alıp hospitalize edilerek tedavi süreci başlayan hasta ve ailesine tedavi süreci ve hastalık ile ilgili bilgi verildi. Enzim tedavisi süresince hasta , gelişebilecek komplikasyonlar açısından yakın takip edildi. Ailenin süreçle ilgili soruları yanıtlandı, soru sormaları için uygun ortam oluşturuldu. Aileye hastanın yaşına uygun beslenme ,tuvalet eğitimi, evde hastanın izleminde dikkat edilmesi gereken hususlar konusunda eğitim verildi. Bebeklik dönemindeki hasta ve ailesinin krizle baş etmesi ,tedavi sürecinin algılanması ve buna uyumu açısından hasta ve ailesine aile merkezli , yaş dönemine uygun ,bütüncül hemşirelik bakımı verilmiş olup bunun önemi esas alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Metabolik hastalık,hemşirelik yaklaşımı

ABSTRACT

Summary: Gaucher Disease is a genetic metabolic disease and one of the most common lysosomal storage disorders. It is mainly caused by the lack of adequate enzyme glucocerebrosidase, which breaks down an oily chemical called glucocerebroside. Because the body is unable to break down these lipids, fat-laden Gaucher cells (cells formed by the accumulation of glucocerebroside in some blood cells because the glucocerebroside that needs to be broken down cannot be broken down) accumulate in areas such as the spleen, liver, and bone marrow, causing many systems to be affected.

Objective: To evaluate the treatment and care of the patient who is monitored due to Gaucher Disease holistically, to inform the family against the complications that may occur due to the disease and to manage the periodic treatment process correctly and to ensure the continuity of the process.

Case: A 1.5-year-old girl with no previously known disease was admitted to the hospital due to abdominal distention and nutritional problems. On physical examination, the USG was taken due to the handicapping of the spleen and splenomegaly of the patient and thrombocytopenia was detected in the blood tests. It was thought that the patient could not feed due to abdominal distention and also had frequent croups due to iron deficiency anemia. The patient who was consulted to the Pediatric Metabolism Department was found to have Lyso-Gb I, the biomarker of Gaucher's Disease, in the dry blood sample that was examined and the patient was diagnosed with the results of genetic examination, enzyme replacement therapy was planned. At the end of the 3-month diagnostic process, the patient was hospitalized and enzyme (Taglilusera-Elelyso) treatment was started.

Conclusion: The patient and his family, who were newly diagnosed and hospitalized and started the treatment process, were informed about the treatment process and the disease. During the enzyme therapy, the patient was closely followed up for possible complications. The family's questions about the process were answered and a suitable environment was created for them to ask questions. The family was trained on nutrition appropriate to the age of the patient, toilet training, and the issues to be considered in the follow-up of the patient at home. In terms of coping with the crisis of the patient and his family in infancy, perceiving the treatment process and adapting to it, the patient and his family were given family-centered, age-appropriate, holistic nursing care and the importance of this was taken as the basis.

Keywords: Nurse, care, metabolic disease

P.17

SEREBRAL PALSI HASTALIĞI OLAN ÇOCUKLARDA AİLE MERKEZLİ BAKIMIN ÖNEMİ

THE IMPORTANCE OF FAMILY-CENTERED CARE IN CHILDREN WITH CEREBRAL PALSY

Merve Ertunç¹, Fatma Çarıkcı²

¹İstanbul Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, ²Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İstanbul

ÖZET

Serebral palsy (SP) beyindeki motor alanların zarar görmesi sonucu oluşan kronik, ilerleyici olmayan motor fonksiyon bozukluğudur. SP çocukluk çağının en sık görülen ve en çok bilinen nöro-gelişimsel bozukluğudur. SP hastalığı olan çocuklarda görülen mobilite güçlükleri, duyma ve görme problemleri, motor gelişim geriliği, mental bozukluklar, öğrenme güçlükleri, dil ve konuşma bozuklukları, nöbet, çocukların günlük yaşam aktivite bağımsızlığını ve fonksiyonel bağımsızlık düzeyini olumsuz yönde etkilemektedir. SP, tanısı konulduktan sonra yoğun, sürdürülebilir bakım ve tedavi gerektiren bir hastalıktır. Hastalık sadece çocuğu değil ailesini de doğrudan etkiler. SP'li çocuğun ihtiyaçlarının karşılanması, rehabilitasyon ve tedavi planlaması gibi süreçlerin tamamında bakım veren ebeveynin rolü çok büyüktür. Bakım veren ebeveynler sürekli bakım verme yükünden dolayı suçluluk, umutsuzluk, sağlık durumlarında bozulma, uykusuzluk, korku, yorgunluk, güçsüzlük, yoğun kaygı durumu gibi çok fazla problemle karşılaşmaktadırlar. Bakımın devamlı olması sonucunda gelişen sosyal, fiziksel, ekonomik ve ruhsal problemler hem çocuğun hem bakım veren ebeveynin yaşam kalitesini olumsuz şekilde etkilemektedir. Ebeveynlerin çalışma yaşamları olumsuz etkilenir, sosyal izolasyon yaşarlar, kendilerini fiziksel ve ruhsal yönden bitkin hissederler. Dolayısıyla ebeveynlerin SP'li çocukların gereksinimleri ve bakımı ile baş etmeyi öğrenmeleri için sürekli desteğe ve yardıma gereksinimleri vardır.

Çocuk sağlığı hemşireliğinde aile merkezli bakım; çocuk ve ailesinin fiziksel, duygusal, sosyal, entelektüel, kültürel ve spiritüel yönlerden bir bütün olarak ele alındığı holistik bakım yaklaşımlarını içerir. Aile merkezli bakım yaklaşımı çocuk ve aile arasındaki bağları koruyan, aileyi bakıma dahil eden, çocuk ve ailenin hastanede yatış ve takip süreçlerinde kendini güvende ve yeterli hissetmesini sağlayan bir yaklaşımdır. SP hastalığı olan çocuklara uygulanan aile merkezli bakım yaklaşımı, karar verme ve bakım süreçlerinde aile, çocuk ve sağlık profesyonelleri arasında katılım, iş birliği, bilgi paylaşımı, esneklik ve saygı ilkelerini içermektedir. Ailenin kronik hastalığın yönetimi konusunda bilgi ve becerilerini arttıran bu yaklaşım ile ebeveynlik rolleri desteklenmekte ve güçlendirilmektedir. Aile merkezli bakım yaklaşımı ile SP hastalığı olan çocuğun kendine özgü ve gelişimsel ihtiyaçları karşılanabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Serabral palsy, aile merkezli bakım, hemşirelik bakımı

ABSTRACT

Cerebral palsy (CP) is a chronic, non-progressive motor dysfunction caused by damage to motor areas in the brain. Mobility difficulties, hearing and vision problems, motor developmental delay, mental disorders, learning difficulties, language and speech disorders, seizures, seen in children with CP, affect the daily life activity independence and functional independence level of children negatively. CP is a disease that requires intensive, sustainable care and treatment after its diagnosis. The disease directly affects not only the child but also the family. The role of the caregiver parent is very important in all processes such as meeting the needs of the child with CP, rehabilitation and treatment planning. Social, physical, economic and mental problems that develop as a result of continuous care negatively affect the quality of life of both the child and the caregiver parent. Therefore, parents need ongoing support and help to learn to cope with the needs and care of children with CP. Family-centered care in child health nursing; It includes holistic care approaches in which the child and his family are considered as a whole from physical, emotional, social, intellectual, cultural and spiritual aspects. The family-centered care approach is an approach that protects the ties between the child and the family, includes the family in care, and makes the child and family feel safe and competent during the hospitalization and follow-up processes. The family-centered care approach applied to children with CP includes the principles of participation, cooperation, information sharing, flexibility and respect among the family, children and health professionals in decision-making and care processes. With this approach, which increases the knowledge and skills of the family on the management of chronic disease, parenting roles are supported and strengthened. With the family-centered care approach, the unique and developmental needs of the child with CP can be met.

Key words: Cerebral palsy, family-centered care, nursing care

P.18

BİR ÇOCUK HASTANESİNDE EV TİPİ MEKANİK VENTİLATÖR İLE TABURCU OLMASI PLANLANAN ÇOCUK VE AİLESİ İÇİN KLİNİK EĞİTİM REHBERİ GELİŞTİRİLMESİ

DEVELOPMENT OF CLINICAL EDUCATION GUIDELINE FOR THE CHILD AND HIS FAMILY WHO ARE PLANNED TO BE DISCHARGED WITH HOME MECHANICAL VENTILATOR IN A PEDIATRIC HOSPITAL

Handan Özdemir

Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi, Ankara

ÖZET

Giriş ve Amaç: Hastaneden ev tipi mekanik ventilatör ile taburcu olması planlanan çocuk ve ailesi taburculuğa hazırlık sürecinde kaygı ve stres yaşayabilmektedir. Bu durum bazen taburculuğa hazırlık sürecinin etkisiz olması ve uzaması ya da ailenin hastaneden taburcu olmayı istememesi gibi sonuçlara neden olabilmektedir. Aile, taburculuk sonrası evde bakım sürecinde ise; trakeostomili çocuğun özellikli bakım gereksinimini karşılamada zorluk, duygusal yükte artış, sosyal yaşamda değişim ve finansal yetersizlik gibi sorunlar yaşayabilmektedir. Taburculuk öncesi pediatri hemşireleri tarafından kanıta dayalı, kapsamlı ve standardize edilmiş bir klinik eğitim rehberi etkili olarak uygulandığında çocuğun ve ailenin taburculuğa hazırlık sürecinin kolaylaşması, hastanedeki sistematik bakımın evde sürdürülmesi ve karşılaşılabilecek güçlüklerin yönetimi sağlanabilir.

Yöntem: Klinik eğitim rehberinin planlanması ve hazırlanması aşamasında konuya ilişkin literatür taranarak gerekli veriler toplanmıştır. Mekanik ventilatöre bağlı trakeostomili hastaya bakım veren pediatri hemşirelerinin deneyim ve gözlemleri literatür verileri ile birleştirilmiştir. Pediatri hekimlerinden görüş alınmıştır. Çocuğu ev tipi mekanik ventilatör ile daha önce taburcu olan aileler ile geçmiş deneyimlerine ve bilgi gereksinimlerine ilişkin görüşmeler yapılmıştır. Toplanan verilerin incelenmesi sonucunda "Ev Tipi Mekanik Ventilatör ile Taburcu Olması Planlanan Pediatrik Hastanın Klinik Eğitim Rehberi" oluşturulmuş ve uygulamaya geçirilmiştir. Rehberin etkinliğinin değerlendirilmesi sürdürülecektir.

Bulgular: Kanıta ve gözleme dayalı olarak oluşturulan Klinik Eğitim Rehberi 10 temel başlık altında sınıflandırılmıştır. Eğitim içerikleri çocuğa, hastalığa, çocuk ve ailenin ihtiyacına göre değişebilmektedir.

1. Aspirasyon Eğitimi
2. Trakeostomi Bakımı Eğitimi
3. Evde Tıbbi Cihaz Kullanımı Eğitimi (Ev Tipi Mekanik Ventilatör, Pulse Oksimetre gibi)
4. Evde İlaç Hazırlama ve Uygulama Eğitimi
5. Basınç Yaralarını Önleme Eğitimi
6. Enteral Beslenme Eğitimi (Gastrostomi/ Nazogastrik Kullanımı)
7. Hijyenik Bakım Eğitimi
8. Enfeksiyon Kontrolü Eğitimi
9. Yara Bakımı Eğitimi
10. Acil Durumlar ve Temel Yaşam Desteği Eğitimi

Sonuç: Ev tipi mekanik ventilatör ile taburculuğa hazırlık sürecinde ve evde bakımda karşılaşılabilecek güçlüklerin yönetimi, taburculuk öncesi kanıta dayalı, standardize klinik eğitim rehberleri kullanılarak çocuğa ve ailesine yeterli bilgi ve beceri kazandırılması ile sağlanabilir. Rehberlerin geliştirilmesi, eğitim materyalleri ile desteklenmesi, psikolojik boyutun eğitime entegre edilmesi ve değerlendirmenin sürdürülmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, aile, mekanik ventilatör, taburculuk, eğitim, pediatri hemşireliği

ABSTRACT

Introduction and Aim: The child and his family, which are planned to be discharged from the hospital with a home mechanical ventilator, may experience anxiety and stress in the preparation process for discharge. This situation can sometimes lead to results such as ineffectiveness and prolongation of the preparation process for discharge or the family's unwillingness to be discharged from the hospital. In the home care process after discharge, the family may experience problems such as difficulty in meeting the specific care needs of the child with tracheostomy, an increase in emotional burden, a change in social life and financial inadequacy. When an evidence-based, comprehensive and standardized clinical education guideline is effectively applied by pediatric nurses before discharge, it can facilitate the child and family's preparation process for discharge, maintain systematic care in the hospital at home, and manage the difficulties that may be encountered.

Methods: During the planning and preparation of the clinical education guideline, the necessary data were collected by scanning the literature on the subject. The experiences and observations of pediatric nurses caring for patients with tracheostomy connected to mechanical ventilator were combined with literature data. Opinion was taken from pediatric physicians. Interviews were held with families whose children were discharged with home mechanical ventilator, regarding their past experiences and information needs. As a result

of the examination of the collected data, the “Clinical Education Guideline for Pediatric Patient who is Planned to be Discharged with Home Mechanical Ventilator” was formed and put into practice. The evaluation of the effectiveness of the guideline will be continued.

Results: The Clinical Education Guideline, which is based on evidence and observation, is classified under 10 basic headings. The content of education may vary according to the child, the disease, the needs of the child and the family.

1. Aspiration Education
2. Tracheostomy Care Education
3. Medical Device Usage at Home Education (such as home mechanical ventilator, pulse oximeter)
4. Preparation and Application of Medicines at Home Education
5. Pressure Sores Prevention Education
6. Enteral Nutrition Education (Gastrostomy / Nasogastric Use)
7. Hygienic Care Education
8. Infection Control Education
9. Wound Care Education
10. Emergency Situations and Basic Life Support Education

Conclusion: The management of difficulties that may be encountered in the preparation process for discharge and in home care with home mechanical ventilator can be achieved by providing the child and his family with sufficient knowledge and skills by using evidence-based, standardized clinical education guidelines before discharge. It is recommended to develop guidelines, to support them with educational materials, to integrate the psychological dimension into education and to continue the evaluation.

Keywords: Child, family, mechanical ventilator, discharge, education, pediatric nursing

P.19

EPİLEPSİ TANILI ÇOCUKLARDA HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI

NURSING APPROACH IN CHILDREN WITH EPILEPSY DIAGNOSIS

Aydın Avcı¹, Gülşah Çalışkan Demirci²

¹T.C. Mamak Devlet Hastanesi, Ankara, ²T.C Ankara Şehir Hastanesi, Ankara

ÖZET

Amaç: Bu derlemede hemşirelerin epilepsi tanısı almış çocuğa yaklaşımını, dikkat etmesi gereken konuları ve bakımda kullandığı rolleri belirlemektir

Giriş: Epilepsi yaygın görülen nörolojik hastalıklardandır. Beyin hücrelerinin geçici anormal elektriksel deşarjına bağlı olarak ortaya çıkan epilepsi; çocuğu bir bütün olarak etkilenmekte ve çocuğun yaşadığı “kendine yetememe” duygusu nedeniyle hastalığı kabul ve uyum sürecinde sıkıntılar yaşanabilmektedir.

Epilepsi tanısı alan çocukların; aralıklı da olsa nöbetler ile yaşamını sürdürmek zorunda olması, status epileptikus ve epilepside beklenmedik ani çocuk ölümlerin olması ciddi sonuçlara neden olmaktadır. Hastalık çocukların aile yaşamını etkileyip günlük yaşam aktivitelerinin kötü yönde etkilenmesine sebep olmakla birlikte bu durum hastalarda yetersizlik, çaresizlik hissi oluşturabilmektedir. Bu nedenle tedavi ve rehabilitasyon sürecini etkileyen epilepsi hastalığında çocukların yaşam kalitesi ve benlik saygısını artırmak, semptom yönetimini sağlamak önemlidir. Bir çocuk hemşiresi olan Sister Calista Roy, çocukların iyileşmesi ile çocukların fiziksel ve psikososyal değişikliklere verdiği cevaplara kolay uyum sağladığını vurgulamıştır.

Çeşitli tiplerde epilepsi nöbetleri vardır. Nöbetin türünü tanımak hemşirelik bakımı için gereklidir. Bazı nöbet türleri şiddetli olacağından hemşire aileye bilgi vermelidir. Hastalık semptomlarını yönetebilmesi için çocuğun bilgi düzeyine uygun açıklama yapılması tedavide rol oynaması sağlanmalıdır. Hemşire çocukların tedavi ve baş etme mekanizmalarının gelişimine katkı sağlayarak, iç ve dış dengeyi koruyarak çocukların bağımsızlığını artırmalıdır. Nöbet esnasında ve nöbet sonrasında gelişebilecek komplikasyonları aileye anlatmalıdır. Mümkün olabilecek tüm riskleri anlatıp tedavide aile ve çocukla iş birliği içinde olmalıdır. Hemşire bu süreçte eğitici, savunucu, danışman ve karar verici gibi rollerini bağımsız bir şekilde gerçekleştirmektedir.

Makale, Google akademik veri tabanı kullanılarak 2007 ve 2021 yılları arasında yayınlanmış 7 makale taranarak yazılmıştır.

Sonuç ve Öneriler: Epilepsili tüm yaşamı etkileyen bir hastalıktır. Aile ve çocuk bu konuda yeterli bilgi düzeyine sahip olmalıdır. Yapılacak eğitimlerle bilgi düzeyleri artırılmalı ve önlem almaları konusunda bilgilendirilmelidir. Hemşirelerde epilepsi ile ilgili farkındalığının artırılması ve bilgi düzeyinin yükseltilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: epilepsi, çocuk hemşiresi, çocuk sağlığı

ABSTRACT

Purpose: In this review, it is aimed to determine the approach of nurses to the child diagnosed with epilepsy, the issues that need attention and the roles they use in care.

Introduction: Epilepsy is one of the common neurological diseases. Epilepsy due to temporary abnormal electrical discharge of brain cells; The child is affected as a whole and difficulties may be experienced in the process of acceptance and adaptation to the disease due to the feeling of "self-sufficiency" experienced by the child.

Children diagnosed with epilepsy; Having to live with seizures albeit intermittently, unexpected sudden child deaths in status epilepticus and epilepsy cause serious consequences. Although the disease affects the family life of children and causes their daily living activities to be adversely affected, this situation can create a feeling of inadequacy and helplessness in patients. For this reason, it is important to increase the quality of life and self-esteem of children and to provide symptom management in epilepsy that affects the treatment and rehabilitation process. Sister Calista Roy, a pediatric nurse, emphasized that with the recovery of children, children adapt easily to their responses to physical and psychosocial changes.

There are various types of epileptic seizures. Recognizing the type of seizure is essential for nursing care. Since some types of seizures will be severe, the nurse should inform the family. In order for the child to be able to manage the symptoms of the disease, explanations in accordance with the child's level of knowledge should be provided to play a role in the treatment. Nurses should increase children's independence by contributing to the development of children's treatment and coping mechanisms, maintaining internal and external balance. Complications that may develop during and after the seizure should be explained to the family. He should explain all possible risks and cooperate with the family and the child in the treatment. In this process, the nurse performs her roles as educator, advocate, consultant and decision maker independently.

The article was written by scanning 7 articles published between 2007 and 2021 using the Google academic database.

Conclusion and Recommendations: Epilepsy is a disease that affects the whole life. The family and the child should have sufficient knowledge on this subject. Their level of knowledge should be increased through trainings and they should be informed about taking precautions. It is recommended to increase the awareness of nurses about epilepsy and to increase the level of knowledge.

Keywords: Epilepsy, Pediatric Nurse, Child Health

P.20

HEMOLİTİK ÜREMİK SENDROM İLE İZLENEN HASTANIN HASTANEDE ENZİM REPLASMAN TEDAVİSİ ALIRKEN HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU

NURSING CARE OF THE PATIENT FOLLOWED WITH HEMOLYTHIC UREMIC SYNDROME WHEN RECEIVING ENZYME REPLACEMENT TREATMENT IN THE HOSPITAL: A CASE REPORT

Sinem Uluer Şimşek¹, Ayşegül Karaca², Eda Özcanoğlu³, Pınar Koç⁴

¹Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara, ²Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara ³Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara, ⁴Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara

ÖZET

Hemolitik Üremik Sendrom (HÜS) mikroanjyopatik anemi, trombositopeni ve çocuklarda en sık akut böbrek yetmezliği nedenlerinden biri olan ciddi bir hastalıktır. Enfeksiyonlar, genetik mutasyonlar, ilaçlar, sistemik hastalıklar gibi HÜS'e sebep olan mekanizmalar tanımlanmıştır. HÜS ile izlenen çocuk hastaların hastanede yatdığı dönemlerde bütüncül olarak bakım alması hastanın kaliteli bir yaşam sürdürülebilmesi için çok önemlidir.

Amaç: Hüs ile izlenen çocuk hastanın hastanede enzim (Eculizimab) replasman tedavisi yapılırken bakımının bütüncül olarak ele alınması ve oluşabilecek yan etkiler açısından izlenmesi, hasta ve yakınlarının tedavide önerilen oral ilaçların etki, yan etki ve nasıl kullanılacağı konusunda bilgilendirilmesi ve hastanın taburcu olmasıdır.

Olgu: Doğduğunda problemi olmayan çocuk hastanın 5 aylıkken ishal şikayeti başlamış. Hacettepe Üniversitesi Çocuk Hastanesi'nde yatırılan hastaya hiperpotasemisi ve anüresi nedeniyle periton diyalizi, oral tedavi ve enzim replasman tedavisi başlanmıştır. Hastanın kan basıncının regüler seyretmesi, hasta yakınına periton diyalizi eğitiminin verilmesi, doğru tansiyon ölçme kriterlerinin öğretilmesi, diyetine uyumunun sağlanması, aldığı-çıkarıldığı takibinin önemini anlatılması ve enzim replasmanını güvenli bir şekilde alması sebebiyle aralıklı yatış önerisiyle hasta taburcu edilmiştir.

Sonuç: Hastaneye ilk yatışında elektrolit imbalansı ve sıvı elektrolit dengesizliği nedeniyle mayi ile desteklenerek hastaya bakım verildi. Hastanede olmasından dolayı iştahında azalma olan hasta beden gereksiniminden az beslenme tanısıyla izlenerek diyetisyen iş birliğiyle alması gereken kalori miktarını aldığı gözlemlendi. Hasta ve ailesinin korkuları izlenerek baş etme mekanizmaları güçlendirildi. Kronik

hastalık ve uzun süreli tedaviden kaynaklanan aile içi süreçlerinin devamlılığında bozulma için anne, baba ve kardeş rolleri aileyle konuşuldu. Kronik hastalığa sahip olması, periton diyaliz takibi, komplikasyonları ve rutin tedavide düzenli aralıklarla ayaktan tedavi görmesi sebebiyle bilgi eksikliği tanısıyla izlenerek bu sürecin devam ettiği gözlemlendi. Hasta ve yakınına taburcu olurken özellikle diyeti ve oral ilaç tedavisinin önemi, evde düzenli tansiyon ölçümünün, idrar ve ödem takibinin gerekliliği hakkında bilgilendirmeler yapıldı. Hastanın tedaviye uyumu açısından aile merkezli yaklaşım ele alınarak gerekli bilgilendirmeler yapılarak hastanın taburculuğu sağlandı.

Anahtar Kelimeler: HÜS, Çocuk, Enzim Replasmanı, Hemşirelik Bakımı

ABSTRACT

Hemolytic Uremic Syndrome (HUS) is a serious disease that is one of the most common causes of microangiopathic anemia, thrombocytopenia and acute renal failure in children. Mechanisms that cause HUS such as infections, genetic mutations, drugs, and systemic diseases have been identified. It is very important for the pediatric patients followed up with HUS to receive holistic care during the hospitalization period for the patient to lead a quality life.

Aim: The aim of this study is to consider the care of the pediatric patient followed up with HUS in a holistic manner while receiving enzyme (Eculizimab) replacement therapy in the hospital and to monitor them in terms of possible side effects, to inform the patient and their relatives about the effects, side effects and how to use the oral drugs recommended in the treatment, and to discharge the patient.

Case: The child patient, who had no problems at birth, started with diarrhea when he was 5 months old. Peritoneal dialysis, oral therapy and enzyme replacement therapy were started for the patient who was hospitalized in Hacettepe University Children's Hospital due to hyperkalemia and anuria. The patient's blood pressure is regular, giving peritoneal dialysis training to the patient's relatives, teaching correct blood pressure measurement criteria, ensuring compliance with the diet, explaining the importance of monitoring the amount of fluid he drinks and then the amount of urine, the patient was discharged with the recommendation of intermittent hospitalization due to the safe taking of the enzyme replacement.

Conclusion: Due to electrolyte imbalance and fluid-electrolyte imbalance in the first hospitalization, the patient was given care by supplementing with fluid. The patient, who had a decrease in appetite due to being in the hospital, was followed up with the diagnosis of undernutrition, and it was observed that he took the required amount of calories in cooperation with the dietitian. Coping mechanisms were strengthened by monitoring the fears of the patient and his family. The roles of mother, father and sibling were discussed with the family due to the deterioration in the continuity of family processes resulting from chronic illness and long-term treatment. Having a chronic illness, peritoneal dialysis follow-up, complications and it was observed that this process continued by being followed up with the diagnosis of lack of information due to the outpatient treatment at regular intervals in routine treatment. During discharge, the patient and his relatives were informed about the importance of diet and oral medication, the necessity of regular blood pressure measurement at home, and urine and edema follow-up. Considering the family-centered approach in terms of the patient's compliance with the treatment, the patient was discharged by providing necessary information.

Keywords: Hemolytic uremic syndrome (HUS), child, enzyme replacement, nursing care

P.21

ÇOCUKLARDA KEDİ TIRMIĞI HASTALIĞI (BARTONELLOZ) VE HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI

CAT-SCRATCH DISEASE (BARTONELLOSIS) IN CHILDREN AND NURSING APPROACH

Merve Ertunç¹, Fatma Çarıkcı²

¹İstanbul Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, ²Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İstanbul

ÖZET

Giriş-amaç: Kedi tırmağı hastalığı (KTH) ya da kedi tırmağı ateşi olarak da bilinen Bartonelloz, gram negatif bakterilerden Bartonella henselae'nin pireler vasıtasıyla kedilere taşınması sonucu rezervuar kedinin bireyi tirmalaması ya da ısırması sonucu ortaya çıkan hastalıktır. İmmün sistemi yetersiz küçük yaş grubundaki çocuklarda hastalık ciddi rahatsızlıklara sebep olabilir. ABD'de pediatrik insidansının 4.5/100.000 hasta olduğu tahmin edilmektedir ancak vaka bildirimi zorunlu olmadığından gerçek insidansının daha yüksek olduğu düşünülmektedir. Türkiye'de de gerçek KTH sıklığı bilinmemektedir. Bu derlemede KTH tanısı alan çocuk vakalarda hemşirelik bakımına ilişkin yeterli Türkçe çalışma olmadığından uluslararası güncel çalışmalar taranarak hemşirelere tanı, tedavi ve bakım sürecinde katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Yöntem: 'Kedi tırmağı hastalığı, kedi tırmağı ateşi, bartonelloz, hemşirelik bakımı' anahtar kelimeleri kullanılarak Pubmed veri tabanından yararlanılarak son beş yılda yapılmış olan çalışmalar taranmıştır.

Bulgular: Hastalık en çok 5-14 yaş aralığında görülmektedir. Klinik bulgular; halsizlik, ateş, kas ağrısı, baş ağrısı, bulantı, kusma gibi spesifik olmayan şikayetlerin yanı sıra, sıklıkla tek taraflı bölgesel lenfadenopati görülmesidir. İmmün sistemi yetersiz çocuklarda uzun süreli ateş, Parinaud sendromu, endokardit, miyalji, artralji, granümatöz konjonktivit, splenomegali, pnömoni, osteomyelit, ensefalit, ensefalopati, nöroretinit ve değişik organ tutulumları şeklinde görülebilir. Hemşirelerin başlangıçta hastalığın asemptomatik olması ve hafif seyirli ilerlemesi sebebi ile tanının geç konulması sonucu oluşabilecek komplikasyonları önleyebilmek için erken tanıdaki rolleri

önemlidir. Hemşirelik öyküsü alınırken semptomlarla uyumlu tanı konulamamış hastalarda kedi maruziyeti öyküsü mutlaka sorgulanmalıdır. Aileye ve çocuğa tek sağlık yaklaşımı ile uygun öğretim teknikleri kullanılarak hastalık süreci, bulaşma ve korunma yolları, asemptomatik enfeksiyonun önemi, enfeksiyon belirtileri fark edilir edilmez tıbbi yardım almanın önemi ve böylece komplikasyonların azaltılabileceği anlatılarak belirti ve bulgulara yönelik bakım planlanmalıdır.

Sonuç: Tek sağlık yaklaşımıyla insan sağlığının korunması ve iyileştirilmesi için, bakım sürecine çevre sağlığını da dahil ederek iyileştirici çevrenin oluşturulması hemşirenin temel sorumlulukları arasındadır. KTH immün yetmezliği olan küçük yaş grubundaki çocuklarda önemli belirtilerin ortaya çıkmasına yol açan ve yakın hemşirelik takibi ve bakımı gerektiren bir hastalıktır.

Anahtar Kelimeler: Kedi tırnağı hastalığı, kedi tırnağı ateşi, bartonelloz, hemşirelik bakımı

ABSTRACT

Bartonellosis, also known as cat-scratch disease (CSD) or cat-scratch fever, is a disease that occurs as a result of the reservoir cat scratching or biting the individual as a result of the transfer of the gram-negative bacteria *Bartonella henselae* to cats by fleas. In this review, since there are not enough Turkish studies on nursing care in pediatric cases diagnosed with CSD, it is aimed to contribute to nurses in the diagnosis, treatment and care process by scanning international current studies. The disease is mostly seen in the 5-14 age group. Clinical findings; In addition to non-specific complaints such as fatigue, fever, myalgia, headache, nausea, vomiting, unilateral regional lymphadenopathy is frequently seen. It can be seen in immunocompromised children as long-term fever, Parinaud's syndrome, endocarditis, arthralgia, granulomatous conjunctivitis, splenomegaly, pneumonia, osteomyelitis, encephalitis, encephalopathy, neuroretinitis and various organ involvements. The role of nurses in early diagnosis is important in order to prevent complications that may occur as a result of late diagnosis due to the fact that the disease is asymptomatic at the beginning and has a mild course. When taking a nursing history, cat exposure history should definitely be questioned in patients who could not be diagnosed compatible with symptoms. Care for the signs and symptoms should be planned by explaining the disease process, the ways of transmission and prevention, the importance of asymptomatic infection, the importance of getting medical help as soon as the signs of infection are noticed, and thus the complications can be reduced by using appropriate teaching techniques with a single health approach to the family and the child. In order to protect and improve human health with a single health approach, it is among the basic responsibilities of the nurse to create a healing environment by including environmental health in the care process.

Keywords: Cat-scratch disease, cat-scratch fever, bartonellosis, nursing care

P.22

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARIN YEME DAVRANIŞLARI VE PROBLEMLERİNİN AİLE DİNAMİKLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF EATING BEHAVIORS AND PROBLEMS OF CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER ON FAMILY DYNAMICS

Süheda Demirci¹, Sibel Ergün²

¹Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir, ²Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Balıkesir

ÖZET

Giriş: Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) yaşamın ilk yıllarından itibaren belirti veren, sosyal iletişim ve etkileşimde yetersizlik, sınırlı davranış örüntüleri, aynılıkta ısrarcılık, duyuşal uyarılara aşırı duyarlılık ya da duyuşsuzluğun görüldüğü, kronik, nörogelişimsel bir bozukluktur (1). OSB tanıları son yıllarda artış göstermiştir (2). Türkiye'de 500.000'in üzerinde OSB tanısı almış birey ve ayrıca zorunlu ilköğretim çağında yaklaşık 100.000 OSB'li çocuk olduğu bilinmektedir. Hastalığın derecesine göre hem OSB'li bireyler, hem de onların bakımlarıyla ilgilenen aile bireyleri sosyal yaşama katılımda kısıtlılık yaşamaktadır (3). OSB'li çocuklarda daha fazla yeme problemleri (yiyecek seçiciliği, yiyeceğin çeşidi, dokusu, tadı vb.) görülmektedir (4, 5).

Yapılan çalışmalarda OSB'li çocuklarda görülen davranış sorunları arttıkça ebeveynlerin stresinin arttığı belirlenmiştir. Özel gereksinimli çocuğa sahip annelerle yapılan bir çalışmada annelerin umutsuzluk düzeyi yükseldikçe çocuklarını reddetme düzeylerinin de arttığı belirlenmiştir (6). Ömür boyu devam eden bu bozukluğun sosyal yaşama katılımı kısıtlamaması için OSB'li çocuğa sahip ailelerin ve toplumun konu hakkındaki farkındalığı büyük önem taşımaktadır (1).

Amaç: Otizm spektrum bozukluğu (OSB) olan çocukların yaşadığı beslenme problemlerini ve yeme davranışlarının aile dinamikleri üzerine etkisini değerlendirmek ve bu problemlerin çözümüne yönelik başta OSB'li çocuğa sahip ailelere, eğitimcilere, uzmanlara veya bakım sağlayıcılara beslenme problemleriyle baş etmede farkındalık oluşturmaktır.

Sonuç ve Öneriler: OSB'li çocuklar, oral motor yetersizlikler ve beslenme problemleri sıklığı açısından yüksek risk grubundadırlar. Beslenme ile ilgili problemler, çocuğun ve ailesinin yaşamını olumsuz olarak etkileyebilmektedir. Sonuç olarak; OSB'li çocukların yeme davranışlarının izlenmesi, ebeveynlerden alınan bilgiler doğrultusunda beslenme ile ilgili problemlerinin belirlenmesi ve aile dinamikleri

üzerinde etkisi belirlenerek hemşirelik girişimleri planlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Otizm Spektrum Bozukluğu, yeme davranışı, yeme problemleri, aile dinamikleri, pediatri hemşireliği, çocuk

ABSTRACT

Introduction; Autism Spectrum Disorder (ASD) is a chronic neurodevelopmental disorder that presents symptoms from the first years of life, in which inadequacy in social communication and interaction, limited behavioral patterns, and hypersensitivity or insensitivity to sensory stimuli are observed. ASD diagnoses have increased in recent years. It is known that there are over 500,000 individuals diagnosed with ASD in Turkey, as well as approximately 100,000 children with ASD at the age of compulsory primary education. According to the degree of the disease, both individuals with ASD and family members who take care of them experience limitations in participation in social life. Eating problems (food selectivity, type of food, texture, taste, etc.) are seen more in children with ASD. Studies have shown that as behavioral problems in children with ASD increase, parents' stress increases. In a study conducted with mothers with children with special needs, it was determined that the higher the hopelessness level of mothers, the higher their rejection of their children. In order for this lifelong disorder not to restrict participation in social life, it is of great importance for families with children with ASD and the society to be aware of the issue.

Aim: To evaluate the nutritional problems experienced by children with autism spectrum disorder (ASD) and the effect of eating behaviors on family dynamics, and to raise awareness in families with children with ASD in order to solve these problems in coping with nutritional problems.

Results: Children with ASD are in the high risk group in terms of oral motor deficiencies and the frequency of feeding problems. Nutritional problems can negatively affect the life of the child and his/her family. As a result; Nursing interventions should be planned by monitoring the eating behaviors of children with ASD, determining the nutritional problems in line with the information received from the parents, and determining the effect on family dynamics.

Keywords: Autism spectrum disorder, eating behavior, eating problems, family dynamics, , pediatric nursing, child

KAYNAKLAR

1. Susuz Ç, Doğan BG. Halk sağlığı bakışıyla otizm spektrum bozukluğu/autism spectrum disorder with public health perspective. ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi. 2020;5(2):297-310.
2. Lord C, Brugha TS, Charman T, Cusack J, Dumas G, Frazier T, et al. Autism spectrum disorder. Nature reviews Disease primers. 2020;6(1):1-23.
3. Çakıcı A. Otizm spektrum bozukluğu olan çocukların kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim sorunlarına genel bir bakış. Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi. 2020;37(2):81-106.
4. Başar Şenyılmaz P. Otizm spektrum bozukluğu ve down sendromu olan bireylerde oral motor beceriler ve beslenme problemlerinin incelenmesi: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü; 2019.
5. Meral BF. Otizm spektrum bozukluğu olan çocuklarda beslenme problemleri ve bilimsel dayanaklı davranışsal müdahaleler. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi. 2017;18(03):493-508.
6. Özyürek A. Otizm spektrum bozukluğu tanılı çocuğa sahip ebeveynlerde siktiniyi tolere etme ve yaşam anlamı arasındaki ilişki. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 11(2):405-21.

P.23

BACAKTA ŞİŞLİK İLE BAŞVURAN VE KİST HİDATİK SAPTANAN ÇOCUK: OLGU SUNUMU

CHILD PRESENTING WITH SWELLING ON THE LEG AND HAVING CYST HYDATIDOSIS: A CASE REPORT

Ayşegül Karaca¹, Eda Özcanoglu², Pınar Koç³, Sinem Uluer Şimşek⁴

¹Hacettepe Tıp Fakültesi, İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara, ²Hacettepe Tıp Fakültesi, İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara, ³Hacettepe Tıp Fakültesi, İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara, ⁴Hacettepe Tıp Fakültesi, İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara

ÖZET

Kist hidatik hastalığı halen dünyanın birçok bölgesinde endemik olarak karşılaşılan Echinococcus Granulosus (EG) adlı parazitin yumurtalarının bulaşması ile ortaya çıkan bir hastalıktır. En sıklıkla karaciğer, akciğer, kemik ve genitoüriner sistemde yerleşerek hastalık tablosu oluştururlar.

Amaç: Bacakta şişlik sebebiyle hastaneye başvuran Kist Hidatik tanısı alan hasta/ailesine sunulan hemşirelik bakımının önemini tartışmaktır.

Olgu: Bilinen hastalığı olmayan 7 yaşında kız hastanın bacağına şişlik olması sebebiyle hastaneye başvurdu. Şişlik eden bacak ağrısı ve hareket kısıtlılığı yoktu. Şişliği ilerleyen hasta hospitalize edildi. Kan tetkikleri yapılan hastanın değerleri normal kabul edildi. Antibiyotik tedavisi başlanan hastaya USG görüntülemesiyle hematoma ekarte edildi. Hasta ortopediye konsülte edilerek; apse, yaygın yumuşak doku ödemi tanısı onaylatılarak girişimsel işlem önerisinde bulunuldu. İşlem sırasında apse boşaltımı yapılan, biyopsi alınan hastanın kültürleri

inceleme için patolojiye gönderildi. Sonuca göre inflamasyon saptanarak antibiyotik tedavisine devam edildi. Dren takibi yapılarak dreni çıkarılan hasta; 30 gün sonunda taburcu edildi.

Sonuç: Daha önce bilinen bir hastalığı olmayan ve hospitalize edilen hasta ve ailesine krizle baş etmelerine yardımcı olmak, yöntemlerini desteklemek için klinik hemşireleri tarafından bilgi verildi. Hasta ve ailenin soruları yanıtlanarak, soru sormaları için ortamlar hazırlandı. Hastaya invaziv işlem uygulanması sebebiyle pre- ve post-operatif hazırlıkları yapıldı. Hastaya ve ailesine işlemler hakkında bilgilendirilme yapıldı. Ameliyat sonrası dönemde dren takibi olan hastanın AÇT yakından izlendi. Ağrı kontrolü yapılan hastanın ağrısı olduğu dönemlerde nonfarmakolojik ve farmakolojik yöntemler kullanılarak ağrı takibi yapıldı. Hastanın ameliyat bölgesinde kanama takibi yapılan hastanın enfeksiyon bulgu yönünden de lokal izlemi yapıldı. 14 gün dren takibi yapılan hastanın dreni çıkması üzerine pansuman yapılarak yara iyileşmesi gözlemlendi. Hasta taburcu eğitiminde ise evde ilaç kullanımına devam etmesinden dolayı ilaç eğitimi, hijyen ve beslenme eğitimi verildi. Sonuç olarak, okul çağı dönemindeki hastanın hospitalizasyon durumunu algılaması, krizle baş etmesi ve ailesinin hastaneye uyumu için hasta ve ailesine aile merkezli, yaş dönemine uygun, bütüncül hemşirelik bakım verilmiş olup bunun önemi esas alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, aile, hospitalizasyon, hemşire, bakım

ABSTRACT

Hydatid cyst disease is disease caused by the infection of the eggs of parasite called Echinococcus Granulosus (EG), which is endemic in many regions of the world. They are most commonly located in the liver, lungs, bones and genitourinary systems, form a disease picture.

AIM: To discuss the importance of nursing care provided to the patient/family diagnosed with Hydatid Cyst who is admitted to the hospital due to swelling in leg.

Case: A 7-year-old girl with no known disease was admitted to the hospital because of swelling leg. There was no accompanying leg pain, limitation of movement. The patient whose swelling progressed was hospitalised. The values of the patient who underwent blood tests were considered normal. The patient underwent antibiotic treatment, hematoma was excluded by USG imaging. Patient is consulted to orthopaedics; Diagnosis of abscess, diffuse soft tissue edema was confirmed, interventional procedure was suggested. During the procedure, the cultures of patient who underwent abscess evacuation and biopsy were sent to pathology for examination. According to result, inflammation was detected and antibiotic treatment was continued. Patient whose drain was removed by following up the drain; She was discharged after 30 days.

Conclusion: Patient, family, who did not have a previously known disease and were hospitalised, were informed by their clinical nurses to help them cope with the crisis and to support their methods. Questions of patient and the family were answered and environments were prepared for them to ask questions. Pre and post-operative preparations were performed due to invasive procedures in patient. Patient, family were informed about procedures. In the postoperative period, patient with drain follow-up was closely monitored with ACT. Pain monitoring was performed by using nonpharmacological and pharmacological methods during the periods when patient had pain. Bleeding was followed up at the operation site of the patient and local follow-up was performed in terms of infection findings. Patient underwent drain follow-up for 14 days and wound healing was observed by dressing upon the removal of the drain. In patient discharge training, drug education, hygiene, nutrition education was given due to continuation of drug use at home. As a result, in order for patient to perceive the hospitalisation situation of patient in the school age period, to cope with the crisis and to adapt her family to the hospital, patient and her family were given family-centred, age-appropriate, holistic nursing care and the importance of this was taken as basis.

Keywords: Child, family, hospitalisation, nurse, care

P.24

TÜRKİYE'DE ÇOCUKLARDA DAMAR YOLU AÇMA İŞLEMİ SIRASINDA AĞRI VE/VEYA ANKSİYETİYİ AZALTMAYA İLİŞKİN HEMŞİRELİK ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF POSTGRADUATE THESES IN THE FIELD OF NURSING ON REDUCING PAIN AND/OR ANXIETY DURING VASCULAR ACCESS IN CHILDREN IN TURKEY

Bahriye Kaplan¹, Zehra Çalışkan²

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir, ²Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir

ÖZET

Amaç: Bu çalışma çocuklarda damar yolu açma işlemi sırasında ağrı ve/veya anksiyeteyi azaltmaya ilişkin hemşirelik alanında yapılan lisansüstü tezlerin gözden geçirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Metot: Tarama modelinin kullanıldığı araştırmada, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanı'na 2015-2021 tarihleri arasında yapılan tezler içerisinde "damar yolu", "ağrı", "çocuk", "hemşirelik" kelimeleri yazılarak 10 adet teze ulaşılmış, hemşirelik alanında yapılan 7 lisansüstü tez çalışmaya dahil edilmiştir.

Bulgular: Ulaşılan lisansüstü tezlerin 6'sı bilim uzmanlığı I'i doktora çalışması olup tamamı deneysel araştırma desenindedir. Araştırmaların 3'ü 7-12 yaş grubu ile yapılmış olup törepötik oyun, bilişsel davranışsal uygulama paketi ve sanal gerçeklik gözlüğünün periferik damar yolu açma işlemi sırasında ağrıya etkisine bakılmıştır. Terapötik oyun grubundaki çocukların işlem sonrası kaygı ve korku düzeylerinin azaldığı, bilişsel-davranışsal uygulama paketi uygulanan çocukların ağrı ve anksiyetelerinin azaldığı ve sanal gerçeklik gözlüğü ile video izletilen çocuklarda hissedilen ağrının azaldığı ve üç çalışmada da farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bildirilmiştir. İşlem sırasında 2-7 yaş grubu çocuklara çizgi film izletilen çalışmada işlem esnasında çizgi film izleyen çocukların izlemeyenlere göre algıladıkları ağrının daha az olduğu bildirilmiştir. Müzikli hareketli oyuncakların 4-6 yaş grubu çocuklarda damar yolu açma işlemi sırasında çocukların korku ve anksiyetelerini azaltmak amacıyla kullanıldığı çalışmada ise yöntemin etkili olmadığı bulunmuştur.

Periferik damar yolu açılması sırasında 6-10 yaş grubu çocuklarda balon şişirme ve stres topunun etkinliğinin incelendiği çalışmada çocukların ağrı ve anksiyetelerini azaltmada etkili olduğu bulunmuştur. Son olarak 32-37 haftalık prematüre bebeklerde periferik damar yolu açılması sırasında cenin pozisyonu, kangru bakım ve kundaklamanın etkisi değerlendirilmiş olup en etkili girişimin cenin pozisyonu olduğu, bunu kanguru bakımı ve son olarak kundaklama girişiminin takip ettiği bildirilmiştir.

Araştırmaların çoğunluğunda girişim sırasında yapılan müdahalenin ağrı, ağrı ve/veya anksiyeteyi azaltmada etkin oldukları görülmüştür.

Sonuç: Pediatri hemşirelerinin çocuklarla çalışırken güçlük yaşadıkları bir girişim olan damar yolu işlemi sırasında ağrıyı azaltmaya ilişkin deneysel türde daha fazla araştırma yapmalarına ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, hemşirelik, damar yolu, ağrı, anksiyete

ABSTRACT

Purpose: This study was conducted to review the postgraduate theses in nursing about reducing pain and/or anxiety during vascular access in children.

Method: In the research, in which the scanning model was used, 10 theses were reached by writing the words "vascular access", "pain", "child", "nursing" among the theses made to the National Thesis Center Database of the Council of Higher Education between 2015-2021. 7 graduate theses in the field were included in the study.

Results: 6 of the postgraduate theses reached are science specialization and 1 is a doctoral study, and all of them are in experimental research design. Three of the studies were conducted with the 7-12 age group, and the effects of therapeutic games, cognitive behavioral application packages and virtual reality glasses on pain during peripheral vascular access were examined. It was reported that the anxiety and fear levels of the children in the therapeutic play group decreased after the procedure, the pain and anxiety of the children who were applied the cognitive-behavioral application package decreased, the pain felt in the children who were watched with virtual reality glasses, and the difference was statistically significant in all three studies. In the study, in which children aged 2-7 were watched cartoons during the procedure, it was reported that children who watched cartoons during the procedure had less perceived pain than those who did not. It was found that the method was not effective in the study in which musical moving toys were used to reduce the fear and anxiety of children in the 4-6 age group during the vascular access procedure. In a study examining the effectiveness of balloon inflation and stress ball in children aged 6-10 years during peripheral vascular access, it was found that it was effective in reducing children's pain and anxiety. Finally, the effects of fetal position, kangaroo care and swaddling during peripheral vascular access in 32-37 weeks-old premature babies were evaluated, and it was reported that the most effective intervention was the fetal position, followed by kangaroo care and finally swaddling.

In most of the studies, it was observed that the intervention during the intervention was effective in reducing pain, pain and/or anxiety.

Conclusion: It can be said that there is a need for more experimental research on reducing pain during vascular access, which is an intervention that pediatric nurses have difficulty in working with children.

Keywords: Child, nursing, vascular access, pain, anxiety

P.25

COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİ DÜZEYLERİNİN MESLEKİ SEÇİMİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF NURSING STUDENTS' EMPATHY LEVELS ON VOCATIONAL CHOICE DURING THE COVID-19 PANDEMIC PROCESS

Nurten Arslan¹, Meltem Kürtüncü²

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak, ²Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak

ÖZET

Amaç: Üniversitede öğrenim görmekte olan hemşirelik bölümü öğrencilerinin COVID-19 pandemisi sürecinde empati düzeylerinin meslek seçimine etkisini incelemektir.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve analitik bir araştırmadır. Örneklemi 500 hemşirelik bölümü öğrencisi oluşturdu. Veriler sosyodemografik form, Empati Düzeyi Belirleme Ölçeği (EDBO) ve Hemşirelik Mesleki Seçim Ölçeği kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemi ile toplandı.

Bulgular: Çalışmaya dahil olan öğrencilerin %77.4'ü kadın, yaşı ort.±ss = 21.26±1.88, %37'si lisans 1. sınıf düzeyinde ve %40.2'si Covid-19 hastalığı geçirmiştir. Öğrencilerin %64.2'si mesleği isteyerek seçmiş, %37.6'sı pandemide aktif çalışmak istediğini, %28.6'sı Covid-19 tanılı hastaya bakım vermek istediğini, %25.4'ü bulaşıcı bir hastalık olduğu için korktuğunu belirtmektedir. Öğrencilerin %32.4'ü pandemi nedeniyle mesleğe ilişkin düşüncelerinin değiştiğini ve %34.4'ü farklı bir mesleğe geçmek istediğini belirtmektedir. Mesleği isteyerek seçenlerin her iki ölçek toplam ve tüm alt boyutları arasındaki ilişki anlamlıdır (p<0.05). Covid-19 hastalığı geçirenlerin mesleki seçim ölçeği ve mesleki uygunluk alt boyutundan aldıkları puan anlamlı derecede yüksektir (p<0.05). Öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça mesleki seçim ölçeği alt boyutu yaşamsal nedenler boyutu hariç her iki ölçek ve alt boyut puanları anlamlı bir şekilde azalmaktadır (p<0.001). Öğrencilerin empati düzeyi belirleme ölçeği toplam puanı min-max = 13-109 olup ort.±ss = 51.87±9.74 ve ölçek ortalaması 3.99±0.75'tir. Hemşirelik Mesleki Seçim Ölçeği ort.±ss = 5.63±1.75'tir. Ölçekler arasındaki ilişki pozitif yönde anlamlı olup öğrencilerin empati düzeyi arttıkça mesleki seçim puanı artmaktadır (p<0.001; r=0.297). Ölçek ve alt boyutları arasındaki ilişkiye bakıldığında mesleki seçim ölçeği alt boyutu yaşamsal nedenler boyutu hariç her iki ölçek ve alt boyutlar arasında pozitif yönde anlamlı ilişki mevcuttur (p<0.001).

Sonuç: Pandemi süreci hemşirelik öğrencilerinin mesleğe bakış açısında değişikliklere neden olmaktadır. Covid-19 pandemisi ve Covid-19 geçirme durumu öğrencilerin empati düzeylerini arttırmıştır. Öğrencilerin empati düzeylerindeki artış öğrencilerin mesleki seçimine etki etmektedir. Hemşirelik öğrencilerinin sınıf düzeyi arttıkça empati düzeyleri giderek azalmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, hemşirelik, empati, mesleki seçim, pandemi

ABSTRACT

Purpose: To examine the effect of empathy levels of nursing department students studying at the university on their choice of profession during the COVID-19 pandemic.

Method: The research is a descriptive and analytical research. The sample consisted of 500 nursing students. Data were collected by face-to-face interview method using sociodemographic form, Empathy Level Identification Scale (EDDI), and Nursing Vocational Choice Scale.

Results: Of the students included in the study, 77.4% were female, age mean sd = 21.26±1.88, 37% were at the undergraduate 1st year level and 40.2% had Covid-19 disease, 28.6% of them wanted to care for a patient with a diagnosis of 32.4% of the students state that their thoughts about the profession have changed due to the pandemic and 34.4% of them state that they want to switch to a different profession. The relationship between the total and all sub-dimensions of both scales of those who chose the profession voluntarily was significant (p<0.05). As the grade level of the students increases, the scores of both scales and sub-dimensions decrease significantly, except for the sub-dimension of life reasons (p<0.001). Nursing Vocational Choice Scale mean±ss = 5.63±1.75. The relationship between the scales is positively significant, and as the empathy level of the students increases, the occupational choice score increases (p<0.001). Considering the relationship between the scale and its sub-dimensions, there is a positive and significant relationship between both scales and sub-dimensions, except for the sub-dimension of professional choice scale, vital reasons (p<0.001).

Conclusion: The pandemic process causes changes in nursing students' perspectives on the profession. The Covid-19 pandemic and the situation of passing Covid-19 have increased the empathy levels of the students. The increase in students' empathy levels affects students' career choice. As the grade level of nursing students increases, their empathy levels gradually decrease.

Keywords: Covid-19, nursing, empathy, career choice, pandemic.

P.26

ÇOCUKLARDA COVID-19 GEÇİRME SIKLIĞI VE COVID-19 AŞISI İLE AŞILANMA DURUMLARININ BELİRLENMESİ

THE FREQUENCY OF COVID-19 TRANSMISSION IN CHILDREN AND THE DETERMINATION OF THEIR VACCINATION STATUS WITH COVID-19 VACCINE

Tülay Kuzlu Ayyıldız¹, Aleyna Denizer², Mehmet Murat Topaloğlu³, Beyza Eroğlu⁴, Hilal Kaya⁵

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak, ²Ankara Şehir Hastanesi, Ankara, ³Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak, ⁴Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak, ⁵Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak

ÖZET

Amaç: Araştırma, 12-18 yaş grubu çocuklarda Covid-19 geçirme sıklığının ve Covid-19 aşısı yapılma durumunun belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın evrenini Zonguldak İl merkezindeki bulunan ilkokullar, ortaokullar ve liselerde eğitim ve öğretim gören öğrenciler oluşturmuştur. Örneklemeye ise araştırmaya katılmayı kabul eden 380 öğrenci alınmıştır. Araştırmada öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini, Covid-19 geçirme ve Covid-19 aşısı olma durumlarının saptamaya yönelik anket formu kullanılmıştır. Veriler

öğrencilerden Google form aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinin SPSS 16.0 istatistik programı kullanılarak yapılmıştır. İstatistiksel anlamlılık $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir

Bulgular: Araştırmada katılımcıların %76.31'inin kız çocuk olduğu, anne eğitiminin %32.2, baba eğitiminin %31.1'inin lise seviyesinde olduğu saptanmıştır. Annenin Covid-19 aşısı olma durumunun %90.9, babanın Covid-19 aşısı olma durumunun %87.6'sının olduğu saptanırken; çocuğun Covid-19 aşısı olma durumunun %44.7 olduğu belirlenmiştir. Çocukların Covid-19 aşısı olmama nedeninin %30.9 oranında aşılarla güvenmeme olduğu tespit edilmiştir. Çocukların %68.7'sinin Covid-19 geçirmediği saptanırken, Covid-19 geçiren çocuklarda en sık baş ağrısı (%15.5) görüldüğü ve %2.7'sinin ilaç kullanmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç-Öneriler: Covid-19'un tüm yaş gruplarını enfekte edebildiği unutulmamalıdır. Bu nedenle çocuklar için Covid-19'dan korunmada aşı uygulamaları önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Covid-19 aşısı, çocuk, çocuk hemşiresi

ABSTRACT

Objective: The research was conducted descriptively in order to determine the frequency of Covid-19 transmission and the status of Covid-19 vaccination in children aged 12-18 years.

Materials and Methods: 380 students studying in primary schools, secondary schools and high schools in the city center of Zonguldak were included in the scope of the research. The sample selection criteria are as stated in the abstract. In the research, a questionnaire form was used to determine the socio-demographic characteristics of the students, their Covid-19 transmission and Covid-19 vaccination status. The data were collected from the students through Google form. The data were analyzed using the SPSS 16.0 statistical program. Statistical significance was accepted as $p < 0.05$

Results: In the study, it was found that 76.31% of the participants were girls, 32.2% of the mother's education and 31.1% of the father's education were at the high school level. It was determined that the mother's Covid-19 vaccination status was 90.9%, the father's Covid-19 vaccination status was 87.6%, while the child's Covid-19 vaccination status was 44.7%. It has been determined that the reason why children are not vaccinated against Covid-19 is that they do not trust vaccines at a rate of 30.9%. It was found that 68.7% of the children did not have Covid-19, while it was found that headaches (15.5%) were the most common in children who had Covid-19, and 2.7% did not take medication.

Conclusion-Recommendations: Covid-19 can infect all age groups it should be noted. For this reason, vaccination practices are important in protecting children from Covid-19.

Keywords: Covid-19, Covid-19 vaccine, child, pediatric nurse

P.27

ÇOCUKLARDA PCR NUMUNE TESTİ ÖNCESİ BİLGİLENDİRMENİN ÖNEMİ

IMPORTANCE OF INFORMING BEFORE PCR SAMPLE TESTING IN CHILDREN

Zühal Artuvan¹, Hacer Çetin²

¹Mersin Toros Devlet Hastanesi, Mersin, ²Mersin Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Mersin

ÖZET

Giriş: Koronavirüs pandemisinde tanı koymada PCR (Polimeraz Zincir Reaksiyonu) testi halen altın standarttır. Bu derlemede PCR numune testi vermeden önce çocukları bilgilendirmenin önemine değinilmesi amaçlanmıştır.

PCR Testi: Dünya Sağlık Örgütü'ne göre orofaringeal ve/veya nazofaringeal örneklemeyi içermektedir. Sağlık Bakanlığı Rehberine göre; kombine kültür alınması durumunda önce orofaringeal kültür alınması, aynı swab ile nazal sürüntü alınması, aynı taşıma kabıyla laboratuvara gönderilmesi önerilmektedir. Örnek almayı sağlık profesyonellerinden hemşireler de yapabilmektedir. Özellikle PCR örneği alınmadan önce bilgilendirme çocuk ve hemşire tarafından önemlidir.

PCR Örneği Alma, İşlem Hakkında Bilgilendirilme: Çocuklar COVID-19 pandemisi öncesi PCR örneği vermediğinden, bilgi sahibi değildirlir. Hemşireler numune alma işlemi sırasında kişisel koruyucu ekipman (maske, önlük, gözlük, önlük/tulum, eldiven, N 95 maskesi) giymektedirler. Ancak, çocuklara kişisel koruyucu ekipmanların neden giyildiği, invaziv işlem olan PCR testinin nasıl uygulanacağı ile ilgili bilgi verilemediği gözlemlenmiştir. Özel ekipman giyen personel işlem sırasında bilgi vermek istese de hemşireler çocuklara sesini duyurmada güçlük çekmekte, onlarla göz göze iletişim kuramamakta, mimiklerini çocuklara iletememektedir. Bu durum çocukların, invaziv işleme uyumsuzluğuna, numune vermek istememeye, işlemin hatalı yapılmasına, yanlış negatif sonuçlara, işlemin tekrar yapılmasına ayrıca çocukların ağrı ve anksiyete yaşamasına neden olmaktadır. Yapılan çalışmalar invaziv işlem öncesi çocukların bilgilendirilmemesinin korku ve kaygı düzeylerinin artmasına neden olduğunu göstermektedir. Çocuklar COVID-19 ile ilgili bilgileri telefondan, tablettten, sosyal medyadan ya da yakın arkadaşından ulaşabilmektedir. Doğru bilgiye ulaşmak yerine yanlış ya da eksik bilgiye ulaşmak, onların kaygı duymasına, işlemlerin tekrarlanmasına bu da iş gücü, zaman ve ekonomik kayıplara neden olabilir.

Sonuç ve Öneriler: Sonuç olarak, çocukların invaziv işlem olan PCR test öncesi bilgilendirilmesi gereklidir. Salgın sürecinde tanı koymada altın standart olan PCR numunesi verme işlemi öncesi çocukların yaş dönemine uygun şekilde işlemle ilgili bilgilendirilmeleri, sağlık profesyonelleri ve pediatri hemşirelerinin eğitici rolünü yerine getirmesi ile çocukların işleme uyumunu kolaylaştırarak, yanlış negatifliklerin önüne geçilebilir. Bulaşmanın azaltılması, çocukların tekrarlayan işlemlere maruz kalmasının önlenmesi toplumsal ve ekonomik yönden önemlidir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, PCR testi, çocuk, bilgilendirilme, hemşirelik.

ABSTRACT

Introduction: PCR (Polymerase Chain Reaction) test is still the gold standard for diagnosis in the coronavirus pandemic. In this review, it is aimed to emphasize the importance of informing children before giving PCR samples.

PCR Test: It includes oropharyngeal and/or nasopharyngeal sampling according to the World Health Organization. According to the Ministry of Health Guide; In case of combined culture, it is recommended to take an oropharyngeal culture first, take a nasal swab with the same swab, and send it to the laboratory with the same transport container. Nurses, among health professionals, can also take samples. Informing is important by the child and the nurse, especially before taking the PCR sample.

Taking PCR Sample, Informing About the Process: Since children did not provide PCR samples before the COVID-19 pandemic, they are not informed. Nurses wear personal protective equipment (mask, gown, goggles, gown/overall, gloves, N95 mask) during sampling. However, it was observed that no information was given about why the children were wearing personal protective equipment and how to apply the invasive PCR test. Although the personnel wearing special equipment want to give information during the procedure, the nurses have difficulty in making their voices heard, cannot communicate with them eye to eye, and cannot convey their facial expressions to the children. This situation causes children to be incompatible with the invasive procedure, not wanting to give samples, performing the procedure incorrectly, false negative results, repeating the procedure, and experiencing pain and anxiety in children. Studies show that not informing children before the invasive procedure causes an increase in their fear and anxiety levels. Children can access information about COVID-19 from their phone, tablet, social media or close friend. Reaching inaccurate or incomplete information instead of correct information may cause them to worry and repetition of transactions, resulting in labor, time and economic losses.

Conclusion and Suggestions: As a result, it is necessary to inform children before the invasive procedure, the PCR test. False negativities can be prevented by facilitating the adaptation of children to the procedure by informing children about the procedure in accordance with the age period before giving PCR samples, which is the gold standard for diagnosis during the epidemic process, and by performing the educational role of health professionals and pediatric nurses. Reducing contamination and preventing children from being exposed to repetitive procedures are socially and economically important.

Key words: COVID-19, PCR test, child, information, nursing.

P.28

PEDİATRİ HEMŞİRELİĞİ ÖĞRENCİLERİNDE COVID-19 PANDEMİSİNİN RUHSAL VE PSİKOSOMATİK ETKİLERİNİN KLİNİK RAHATLIK VE ENDİŞELERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF PSYCHOLOGICAL AND PSYCHOSOMATIC EFFECTS OF COVID-19 PANDEMIC ON CLINICAL COMFORT AND ANXIETY IN PEDIATRIC NURSING STUDENTS

Meltem Kürtüncü¹, Nurten Arslan²

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, ²Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

ÖZET

Amaç: Üniversitede öğrenim görmekte olan pediatri stajı yapmış ve yapmakta olan öğrencilerin COVID-19 pandemisinin ruhsal ve psikosomatik etkilerinin klinik rahatlık ve endişelerine etkisini incelemektir.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve analitik bir araştırmadır. Örnekleme 320 hemşirelik bölümü öğrencisi oluşturdu. Veriler sosyodemografik form, Covid-19 pandemisi sürecinde Pediatri Hemşireliği Öğrencileri Klinik Rahatlık ve Endişe Değerlendirme Aracı ve Covid-19 Pandemisinin Ruhsal ve Psikosomatik Etkilerini Değerlendirme Ölçeği kullanılarak online görüşme yöntemi ile toplandı.

Bulgular: Çalışmaya dahil olan öğrencilerin %77.4'ü kadın, yaşı ort.±ss = 22.181±3.3, %50.8'i lisans 3. sınıf düzeyinde ve %43.3'ü daha önceden Covid-19 hastalığı geçirmiştir. Öğrencilerin %64.2'si mesleği isteyerek seçmiş, %32.4'ü pandemi nedeniyle mesleğe ilişkin düşüncelerinin değiştiğini ve %34.4'ü ise farklı bir mesleğe geçmek istediğini belirtmektedir. Kadın öğrencilerin klinik rahatlık ve endişe değerlendirme aracı ortalama puanı ve 3. sınıf pediatri dersi öğrencilerinin klinik rahatlık ve endişe değerlendirme aracı alt boyutundan; klinik rahatlık alt boyutu ile 4. sınıf intörn öğrencilerinin endişe alt boyutu puanları istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksektir (p<0.05). Öğrencilerin klinik rahatlık ve endişe değerlendirme aracı ortalama puanı ort±ss = 2.39±0.36 ve Covid-19 pandemisinin

ruhsal ve psikosomatik etkilerini değerlendirme ölçeği ortalama puanı $ort \pm ss = 2.25 \pm 0.83$ 'tür. Ölçekler ve alt boyutlar arasındaki ilişki ve öğrencilerin Covid-19 hastalığı geçirme durumunun ölçekler ve alt boyutlar arasındaki ilişkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı ($p > 0.05$). Öğrencilerin Covid-19 bulaştırma korkusu puanı arttıkça Covid-19 pandemisinin ruhsal ve psikosomatik etkilerini değerlendirme ölçeği ruhsal etki alt boyutu ve klinik rahatlık ve endişe değerlendirme aracı ve alt boyutları puanları istatistiksel olarak artmaktadır ($p < 0.05$).

Sonuç: Pandemi süreci pediatri hemşireliği öğrencilerinin mesleğe bakış açısında değişikliklere neden olmaktadır. Covid-19 pandemisi kadın öğrencilerde klinik rahatlık ve endişelerini arttırmaktadır. Covid-19 pandemisi 3.sınıf öğrencilerinin klinik rahatlıklarına, intörn öğrencilerin ise endişelerine etki etmektedir. Öğrencilerin Covid-19 bulaştırma korkusu öğrencilerin klinik rahatlık ve endişelerini etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, pediatri hemşireliği, klinik rahatlık ve endişe, ruhsal ve psikosomatik etki, pandemi

ABSTRACT

Purpose: To examine the effects of the psychological and psychosomatic effects of the COVID-19 pandemic on the clinical comfort and anxiety of the students who have done and are doing their pediatric internship at the university.

Method: The research is a descriptive and analytical research. The sample consisted of 320 nursing students. The data were collected through the online interview method using a sociodemographic form, the Clinical Comfort and Anxiety Assessment Tool for Pediatric Nursing Students during the Covid-19 pandemic, and the Scale for Evaluating the Mental and Psychosomatic Effects of the Covid-19 Pandemic.

Results: Of the students included in the study, 77.4% were female, age mean $\pm sd = 22.181 \pm 3.3$, 50.8% were at the 3rd year undergraduate level, and 43.3% had a previous Covid-19 disease. 64.2% of the students voluntarily chose the profession, 32.4% stated that their thoughts about the profession changed due to the pandemic, and 34.4% stated that they wanted to switch to a different profession. From the clinical comfort and anxiety assessment tool average score of female students and the clinical comfort and anxiety assessment tool sub-dimension of 3rd year pediatrics students; clinical comfort sub-dimension and anxiety sub-dimension scores of 4th grade intern students were statistically significantly higher ($p < 0.05$). The mean score of the students' clinical comfort and anxiety assessment tool was mean $\pm sd = 2.39 \pm 0.36$, and the mean score of the scale for evaluating the psychological and psychosomatic effects of the Covid-19 pandemic was mean $\pm sd = 2.25 \pm 0.83$. The relationship between scales and sub-dimensions and the relationship between students' Covid-19 disease status between scales and sub-dimensions were not statistically significant ($p > 0.05$). As the students' fear of being infected with Covid-19 increased, the scores of the psychological impact sub-dimension of the psychological and psychosomatic effects of the Covid-19 pandemic, and the clinical comfort and anxiety assessment tool and sub-dimensions scores increased statistically ($p < 0.05$).

Conclusion: The pandemic process causes changes in the perspective of pediatric nursing students towards the profession. The Covid-19 pandemic increases clinical comfort and anxiety among female students. The Covid-19 pandemic affects the clinical comfort of 3rd grade students and the anxiety of intern students. Students' fear of contracting Covid-19 affects students' clinical comfort and anxiety.

Keywords: Covid-19, pediatric nursing, clinical comfort and anxiety, mental and psychosomatic impact, pandemic

P.29

ERGENLERİN COVID 19 VE DEPREMLE İLİŞKİLİ OLARAK PSİKOSOSYAL DURUMLARININ İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF PSYCHOSOCIAL CONDITIONS OF ADOLESCENTS RELATED TO COVID 19 AND EARTHQUAKE

Yeliz Suna Dağ¹, Emriye Hilal Yayan², Yakup Ömür Yayan³, Engin Gürcan⁴, Yunus Polat⁵, Hakan Topçu⁶

¹Firat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ, ²İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya, ³Malatya Doğanlı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Malatya, ⁴Malatya Doğanlı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Malatya, ⁵Malatya Doğanlı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Malatya, ⁶Malatya Doğanlı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Malatya

ÖZET

Amaç: Yaşamın doğal akışını bozan afetlerden olan depremin, hem yetişkinlerin hem de çocukların psikolojilerini üzerinde birçok olumsuz etkilere neden olabilmektedir. Günümüzde içinde bulunduğumuz pandemi süreci ile beraber çocuklar/aileleri salgın ve onun getirdiği toplumsal değişimleri yaşamakta ve duygusal ve sosyal yönden etkilenebilmektedir. Literatürde deprem ve pandeminin çocuklar üzerindeki etkilerinin ayrı ayrı ele alındığı, bu iki travmatik durumun çocuklar için etkilerinin bir arada incelendiği çalışmaya rastlanılmadığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda bölgemizdeki çocukların bu iki travmatik durumu ardı ardına yaşamaları nedeni ile çocukların psikososyal durumlarının incelenmesinin önemli olabileceği düşünülmüştür. Bu nedenle çalışmamız Covid 19 ve depremlerle ilişkili olarak ergenlerin psikososyal durumlarını incelemek amacıyla yapılmıştır.

Method: Araştırmamız 01.03.2022 - 01.09.2022 tarihleri arasında Türkiye'nin doğusunda yer alan bir ildeki milli eğitim müdürlüğüne

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

bağlı okullarda öğrenim gören 203 çocukla yürütülmüştür. Araştırma verilerin toplanmasında, Çocuk Bilgi Formu, Çocuklar İçin Travma Sonrası Stres Tepki Ölçeği, Genel Sağlık Anketi ve Çocuklarda Umut Ölçeği kullanılmıştır. Çocuklar için travma sonrası stres tepki ölçeği için 12-24 puan hafif, 25-39 puan orta, 40-59 puan ağır, 60 ve üstü puanlar çok ağır düzeyde TSSB olarak değerlendirilmektedir. Genel sağlık anketi ölçeğinden alınan en yüksek puan 12 en düşük puan 0'dır. Ölçekten 4 ve daha fazla puan alanlar ruhsal hastalıklar yönünden riskli gruptadır. Çocuklarda umut ölçeğinden alınabilecek en düşük puan 6 iken en yüksek puan 36'dır. Verilerin hesaplanmasında yüzde, ortalama, ki, kare kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmamızda ergenlerin % 54.7'sinin kadın ve yaş ortalamalarının 12.0 ± 1.004 olduğu, travma sonrası stres tepki ölçeği toplam puanlarının 48.51 ± 15.07 , genel sağlık anketi toplam puanlarının 2.58 ± 2.83 , umut ölçeği puanlarının 24.05 ± 7.03 olduğu bulunmuştur.

Sonuç: Araştırmamızda çocukların umut düzeylerinin yüksek olmasına rağmen ağır düzeyde travma yaşadıkları ve ruhsal hastalık yönünden orta düzeyde riskli oldukları belirlenmiştir. Bu doğrultuda birçok travmatik durumu bir arada yaşayan çocukların sağlık profesyonelleri tarafından desteklenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid 19, deprem, ergen

ABSTRACT

Objective: An earthquake, which is one of the disasters that disrupts the natural flow of life, can cause many negative effects on the psychology of both adults and children. With the pandemic process we are in today, children / their families are experiencing the epidemic and the social changes it brings and can be affected emotionally and socially. It has been determined that the effects of earthquake and pandemic on children are considered separately in the literature and there is no study examining the effects of these two traumatic situations for children together. In this respect, it was thought that it would be important to examine the psychosocial conditions of children, since children in our region experience these two traumatic situations one after the other. For this reason, our study was conducted to examine the psychosocial status of adolescents in relation to Covid 19 and the earthquake.

Method: Our research was carried out between 01.03.2022 - 01.09.2022 with 203 children studying in schools affiliated to the directorate of national education in a province located in the east of Turkey. Child Information Form, Post Traumatic Stress Response Scale for Children, General Health Questionnaire and Child Hope Scale were used to collect the research data. For the post-traumatic stress response scale for children, 12-24 points are considered as mild, 25-39 points as moderate, 40-59 points as severe, and 60 and above points as very severe PTSD. The highest score obtained from the general health questionnaire scale is 12 and the lowest score is 0. Those who score 4 or more points on the scale are in the risk group for mental illnesses. While the lowest score that can be obtained from the hope scale in children is 6, the highest score is 36. Percentage, mean, chi-square were used to calculate the data.

Results: In our study, it was found that 54.7% of the adolescents were female and their mean age was 12.0 ± 1.004 , post-traumatic stress response scale total scores were 48.51 ± 15.07 , general health questionnaire total scores were 2.58 ± 2.83 , hope scale scores were 24.05 ± 7.03 .

Conclusion: In our study, it was determined that although the hope levels of the children were high, they experienced severe trauma and were at moderate risk for mental illness. In this direction, it is thought that children who experience many traumatic situations together should be supported by health professionals.

Keywords: Covid 19, earthquake, adolescent

P.30

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE ÇOCUKLARDA TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI

TECHNOLOGY ADDICTION IN CHILDREN IN THE COVID-19 PANDEMIC PROCESS

İpek Tansel¹, Selda Eyyublu², Dilek Konukbay³, Dilek Yıldız⁴

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, ²Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, ³Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, ⁴Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

ÖZET

Giriş: Çin'de 2019 yılında ortaya çıkan Covid-19 pandemisi tedbirleri kapsamında evden çalışma, çevrimiçi eğitim ve sosyal izolasyon gibi önlemler alınmıştır. Bu önlemler, sosyal yaşamdaki etkileşimlerin azalmasına ve teknolojiyi yaşamın bir parçası haline getirmiştir. Gelişmelerden en hızlı etkilenen grup olan çocuklarda da pandemi sürecinde teknolojik araç kullanımı artmıştır. İnternet kullanımının çocukların, okuma yazma becerilerine destek olma ve öğrenmeyi destekleme gibi olumlu yönleri olduğu gibi fiziksel, duygusal ve bilişsel alanda olumsuz etkileri vardır. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) salgın döneminde 6-15 yaş grubundaki çocuklarla yürüttüğü ve çocukların teknolojik araç kullanımı konusundaki değişimini ele alan araştırmasında internet kullanımının %50.8'den %82.7'ye çıktığı belirlenmiştir.

Bu derlemenin amacı: Covid-19 pandemi sürecinde çocuklardaki teknoloji bağımlılığını tartışmaktır. Konuya ilişkin, PubMed, Science Direct, Google Akademik ve Ulakbim veri tabanlarında 'Covid-19, Çocuk, Teknoloji Bağımlılığı' anahtar kelimeleriyle makaleler taranmıştır. İlgili çalışmalar derlemeye alınmıştır.

Çocuklarda Teknoloji Bağımlılığı: Teknoloji Bağımlılığı, Ruhsal Bozuklukların Teşhisi ve İstatistikleri El Kitabı'nda (DSM-5) bir davranış bozukluğudur. Literatürde ise televizyon, video oyunları, internet, sosyal medya, akıllı telefon gibi araçların aşırı kullanımı teknoloji bağımlılığı olarak değerlendirilmiştir. Yapılan çalışmalar çocukların pandemiden sonra günlük rutinlerinden uzaklaşmalarıyla teknoloji kullanımının arttığını göstermektedir.

Teknolojinin Çocuklar Üzerindeki Olumsuz Etkileri: Teknolojik araçların aşırı kullanımı, çocuklarda dikkat eksikliği, uyum problemleri, obezite, göz problemleri, uyku ve beslenme bozuklukları gibi problemlere yol açmaktadır. Gelişim çağındaki çocuklar için teknolojik cihazın başından ayrılamamasından kaynaklı uyku zamanından feragat etme, beslenme alışkanlığındaki değişiklikler, uzun süre hareketsizlikten dolayı kas-iskelet sisteminde problemlerin görülmesi, boyun, omuz, bel ve sırt bölgelerinde ağrıların gelişmesine sebep olmaktadır. Yapılan çalışmalarda teknoloji bağımlılığının, depresyon ve anksiyete düzeyleriyle pozitif yönde ilişkisi olduğu da görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler: Çocuklarda Covid-19 pandemisi sürecinde teknoloji bağımlılığı gibi sağlıksız davranış riski olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle birer rol model olan ebeveynlerin ekranda geçirilen sürenin bilincinde olmaları ve bu süreyi çocuklara ottonomi kazandırılarak düzenlemeleri gerekmektedir. Çocukların teknolojiyi doğru ve faydalı kullanmalarına yönelik ulusal programların uygulanması pandemi süreci ve sonrası için önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, çocuk, teknoloji bağımlılığı

ABSTRACT

Introduction: Within the scope of the Covid-19 pandemic measures that emerged in China in 2019, measures such as working from home, online education and social isolation were taken. These measures have reduced interactions in social life and made technology a part of life. The use of technological tools has increased during the pandemic process in children, who are the group most affected by the developments. Internet use has positive aspects such as supporting children's literacy skills and learning, as well as negative effects in the physical, emotional and cognitive areas. In the study conducted by the Turkish Statistical Institute (TUIK) with children aged 6-15 during the epidemic, which deals with the change in children's use of technological tools, it was determined that internet use increased from 50.8% to 82.7%.

The purpose of this review: To discuss technology addiction in children during the Covid-19 pandemic process. Articles on the subject were scanned with the keywords 'Covid-19, Child, Technology Addiction' in PubMed, Science Direct, Google Scholar and Ulakbim databases. Related studies have been included in the compilation.

Technology Addiction in Children: Technology Addiction is a behavioral disorder in the Diagnostic and Statistics Manual of Mental Disorders (DSM-5). In the literature, excessive use of tools such as television, video games, internet, social media, smart phone has been evaluated as technology addiction. Studies show that technology use increases as children move away from their daily routines after the pandemic.

Negative Effects of Technology on Children: Excessive use of technological tools leads to problems such as attention deficit, adaptation problems, obesity, eye problems, sleep and nutrition disorders in children. For children in the developmental age, waiving of sleep time due to the inability to leave the technological device, changes in eating habits, problems in the musculoskeletal system due to long periods of inactivity, and pain in the neck, shoulder, waist and back regions cause the development of pain. Studies have also shown that technology addiction is positively related to depression and anxiety levels.

Conclusion and Suggestions: It has been concluded that there is a risk of unhealthy behavior such as technology addiction in children during the Covid-19 pandemic process. For this reason, parents, who are role models, need to be aware of the time spent on the screen and regulate this time by giving children autonomy. The implementation of national programs for children to use technology correctly and beneficially is recommended for the pandemic period and after.

Keywords: Covid-19, child, technology addiction

P.31

PANDEMİ SÜRECİNDE YENİDOĞAN YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDE AİLE MERKEZLİ BAKIM UYGULAMALARI

FAMILY-CENTERED CARE PRACTICES IN NEONATAL INTENSIVE CARE UNITS DURING THE PANDEMIC PROCESS

Özlem Bozbuğa¹, Zehra Çalışkan²

¹Niğde Eğitim Araştırma Hastanesi, Niğde, ²Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir

ÖZET

Bir bebeğin doğum sonrası herhangi bir nedenle Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi (YYBÜ)'ne yatırılması ebeveynler için endişe verici bir durumdur. Aynı zamanda YYBÜ'leri, bebeğin tanı-tedavi aşamalarında ağırlı ve acılı işlemlere maruz kalması, ortamın ısı ışık ve gürültüsü, kesilen ebeveyn-bebek ilişkisi, emzirmeye yönelik yaşanan sorunlar, bilinmeyen korkusu gibi nedenlerle hem ebeveynlerin hem de bebeğin pek çok stres etkeniyle karşılaştıkları yerlerdir. Bu ünitelerde Aile Merkezli Bakım (AMB) uygulamalarının yürütülmesi oldukça önemli olup bebek, aile ve sağlık profesyonelleri açısından aile merkezli bakım uygulamalarının olumlu etkilerinin olduğu bildirilmektedir. Ancak tüm dünyada hızla yayılan COVID-19 pandemisinin başlamasıyla birlikte, enfeksiyon önleme çabalarının bir parçası olarak hastanelerde aile ziyareti büyük ölçüde azaltılmış bu nedenle YYBÜ'lerinde aile merkezli bakım uygulamaları da etkilenmiştir. Bu doğrultuda bu klasik derlemenin amacı, Covid-19 pandemi sürecinde yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde aile merkezli bakım uygulamalarının bebekler ve aileleri üzerindeki etkilerini değerlendirmektir.

Pandemi sürecinde alınan izolasyon önlemleri ile birlikte YYBÜ'lerinde; anne-bebek bağlanması, emzirme süreçleri, bilgilendirme ve eğitim süreçleri, anne-diğer aile üyeleri ilişkileri ve annelerin bebeğin bakımına katılma durumları olumsuz etkilenmiştir. Bu durum da aile üyeleri, hemşireler ve hekimler açısından sürecin yönetiminde zorlukları beraberinde getirmiştir.

Yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde, Covid-19 pandemisine bağlı etkilenen aile merkezli bakım uygulamalarının değerlendirilmesi ve stratejik girişimlerin planlanması önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Aile Merkezli Bakım, Yenidoğan Yoğun Bakım Üniteleri, Pandemi Süreci

ABSTRACT

Hospitalization of a baby to the Neonatal Intensive Care Unit (NICU) for any reason after birth is a worrying situation for parents. At the same time, NICUs are places where both parents and babies encounter many stress factors such as the baby's exposure to painful procedures during the diagnosis-treatment stages, the heat, light and noise of the environment, the interrupted parent-infant relationship, breastfeeding problems, and fear of the unknown. It is very important to carry out Family-Centered Care (FCC) practices in these units, and it is reported that family-centered care practices have positive effects for infants, families and health professionals. However, with the onset of rapidly spreading COVID-19 pandemic all over the world, family visits in hospitals have been greatly reduced as part of infection prevention efforts, therefore family-centered care practices in NICUs have also been affected. Accordingly, the purpose of this classic review is to evaluate the effects of family-centered care practices on infants and their families in neonatal intensive care units during the Covid-19 pandemic.

With the isolation measures taken during the pandemic process; mother-infant attachment, breastfeeding processes, information and education processes, mother-other family members relations, and mothers' participation in the care of the baby were adversely affected in NICUs. This situation brought difficulties in the management of the process in terms of family members, nurses and physicians. It is important to evaluate the family-centered care practices affected by the Covid-19 pandemic and to plan strategic initiatives in neonatal intensive care units.

Keywords: Family centered care, neonatal intensive care units, pandemic process

P.32

PEDİATRİ YOĞUN BAKIMDA YAŞAM SONU BAKIM VE İYİ ÖLÜM

END OF LIFE CARE AND GOOD DEATH IN PEDIATRIC INTENSIVE CARE

Merve Sarıtaş

Dr.Sami Ulus Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara

ÖZET

Pediatri yoğun bakım üniteleri, bir ay-18 yaş arasındaki hayati öneme sahip hastalığı olan çocukların yakından takip ve tedavilerinin gerçekleştirildiği ciddi teknik donanıma sahip ünitelerdir. Pediatri yoğun bakım hemşireleri yaşam sonu bakımda aktif rol alan, terminal dönemdeki çocukta iyi ölümün gerçekleşmesini sağlayan ve ölüme birebir tanıklık eden sağlık profesyonelleridir. Pediatri yoğun bakım hemşireleri yaşam sonu bakımın, çocuk için öneminin farkında olup çocukta oluşan fizyolojik semptomların giderilmesinin yanı sıra psikolojik desteğin sağlanmasında ve sevgi-güven ilişkisinin oluşmasında primer görevlidir. Pediatri hemşiresi her aşamada terminal dönemdeki çocuğun yanında olmalı, çocuğa durumu hakkında yalan söylememeli, ölüm hakkında sorulan sorulara çocuğun yaş dönemine uygun yanıtlar vermeli ve çocuğun ve ebeveynlerin kararlarına saygı göstermelidir. Hemşire bu dönemler hakkında yeterli bilgi ve donanıma sahip olmalı, hastanede kalış, ölüm ve yas süreçlerinde bireylerin yanında olmalıdır. Terminal dönemde anahtar görevi gören hemşire, üstlendiği bu görevi hemşire rol ve sorumluluklarına uygun şekilde yerine getirmeli, iyi ölümün gerçekleşmesine ortam sağlamalıdır.

Amaç: Bu çalışma; terminal dönemdeki çocuklara uygulanan yaşam sonu bakım ile iyi ölüm arasındaki ilişkinin incelenmesi için yazılmıştır.

Sonuç: Yaşam sonu bakım aile ve çocuk için oldukça yıkıcı bir süreçtir. Bu dönemde aileye ve çocuğa uygun destekler sağlanmalı ve hemşire hastanede kalış sürecinde çocuğun ve ailenin, ölüm/yas süreçlerinde ise ailenin yanında aktif olarak rol almalıdır. Bakım vermede kilit nokta olan hemşire bu görevini çocuğun klinik seyrine göre devam ettirmeli ve iyi ölümün gerçekleşmesi için ortam hazırlamalıdır. Sürecin önemini bilen hemşire, çocuğun semptomatik belirtilerini ortadan kaldırarak huzurlu ölümü sağlamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Pediatri yoğun bakım, hemşire, aile, yaşam sonu bakım, iyi ölüm

ABSTRACT

Pediatric intensive care units are units with serious technical equipment, where close follow-up and treatment of children aged one month to 18 years with vital diseases are carried out. Pediatric intensive care nurses are health professionals who take an active role in end-of-life care, ensure a good death in the terminal period child, and personally witness death. Pediatric intensive care nurses are aware of the importance of end-of-life care for the child and are primarily responsible for eliminating the physiological symptoms of the child, as well as providing psychological support and establishing a love-trust relationship. The pediatric nurse should be with the terminal child at every stage, should not lie to the child about his condition, should give appropriate answers to the questions asked about death for the child's age, and should respect the decisions of the child and the parents. The nurse should have sufficient knowledge and equipment about these periods, and should be with the individuals during their stay in the hospital, death and mourning processes. The nurse, who plays a key role in the terminal period, must fulfill this task in accordance with the nurse's roles and responsibilities, and provide an environment for a good death.

Aim: This work; It was written to examine the relationship between end-of-life care applied to children in the terminal period and good death.

Conclusion: End-of-life care is a very destructive process for the family and the child. In this period, appropriate support should be provided to the family and the child, and the nurse should take an active role with the child and the family during the hospital stay and with the family during the death/grief processes. The nurse, who is the key point in providing care, should continue this duty according to the clinical course of the child and should prepare the environment for a good death to occur. Knowing the importance of the process, the nurse should ensure a peaceful death by eliminating the child's symptomatic symptoms.

Keywords: Pediatric intensive care, nurse, family, end-of-life care, well-death

P.33

KANSERLİ ÇOCUKLARIN YALNIZLAŞAN KARDEŞLERİ

SIBLINGS OF CHILDREN WITH CANCER GETTING LONELY

Eda Kalaycı¹, Emine Erdem²

¹Erciyes Üniversitesi Kanka Çocuk Hematoloji ve Onkoloji Hastanesi, Kayseri, ²Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kayseri

ÖZET

Giriş: Uzun tedavi ve izlem süreci gerektiren kanser, çocuk ve ailesinin yaşamını ve aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen kronik hastalıkların başında yer almaktadır. Kanser tanı ve tedavi süreci aile bütünlüğünü, günlük yaşam ve rutinlerini etkilediği için tüm aile bireylerinin yaşam standartları önemli göstergeler arasında yer almaya başlamıştır. Kanser tanısı hasta çocuğun yanı sıra ailedeki sağlıklı kardeşleri de etkileyebilmektedir.

Kanserli çocuğun bakımına yoğunlaştıkları ve hastanede hasta çocuğa refakat ettikleri için anneler ve evdeki sağlıklı kardeşler birbirinden ayrı kalabilmektedir. Hem kanserli kardeşin bakımı, hem de hastaneye yatma süreci sağlıklı kardeşlerin günlük yaşam ve rutinlerini değiştirebilmektedir. Kanserli kardeşin tedavi sürecinde sağlıklı kardeşler yaş ve gelişim dönem özelliklerine göre farklı etkilenebilmektedir. Bebeklik dönemindeki sağlıklı kardeş evde annesiz büyümek zorunda kalabilir, temel güven duygusu, otonomi kazanımı ve büyüme-gelişmesi olumsuz etkilenebilir. Kanserli kardeşin hastaneye yatışı ile en önemli oyun arkadaşını kaybeden oyun dönemindeki sağlıklı kardeşin alışkanlıkları, oyun oynama rutinleri değişebilir ve sosyal gelişimi etkilenebilir. Kanserli çocuğa refakat etme, annenin okul çağındaki sağlıklı çocuğuna daha az zaman ayırmasına ve çocuğun akademik başarısının düşmesine neden olabilir. Kanserli kardeşe sahip olan adölesanlar aile içinde daha fazla sorumluluk alarak annelerinin görevlerini üstlenebilirler, ayrıca kendi akranları ve sosyal çevresinden ayrılmak zorunda kalabilirler.

Sonuç ve Öneriler: Kanserli kardeşe sahip olma; farklı yaş dönemlerindeki sağlıklı kardeşlerin büyüme gelişme süreçlerini, okul-arkadaş ilişkilerini-psikososyal yaşamlarını ve sosyalleşmelerini olumsuz etkileyerek, yeni sorumluluklar üstlenmelerine, çocukluklarını yaşayamamalarına ve yalnızlaşmalarına neden olabilir. Kanser tanı ve tedavisi aile bütünlüğünü bozarak sağlıklı kardeşlerin büyüme ve gelişme sürecinde yeterli aile desteğini alamamasına neden olduğu için sağlıklı kardeşler riskli grup olarak ele alınmalı ve aile merkezli bakım kapsamında değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Kanserli çocuk, sağlıklı kardeş, yalnızlaşma

ABSTRACT

Introduction: Cancer, which requires a long treatment and follow-up process, is one of the chronic diseases that negatively affect the life and family integrity of the child and his family. Since the cancer diagnosis and treatment process affects family integrity, daily life and routines, the living standards of all family members have started to be among the important indicators. Cancer diagnosis can affect healthy siblings in the family as well as the sick child.

Mothers and healthy siblings at home may be separated from each other because they focus on the care of the child with cancer and accompany the sick child in the hospital. Both the care of the sibling with cancer and the hospitalization process can change the daily life and routines of healthy siblings. In the treatment process of a sibling with cancer, healthy siblings may be affected differently according to age and developmental characteristics. A healthy sibling in infancy may have to grow up at home without a mother, and basic sense of trust, autonomy gain and growth-development may be adversely affected. The habits and playing routines of the healthy sibling in playing/preschool period, who lost his most important playmate with the hospitalization of the sibling with cancer, may change and his social development may be affected. Accompanying a child with cancer may cause the mother to spend less time with her healthy school-age child and decrease the academic success of the school-age child. Adolescents who have a sibling with cancer can take on the duties of their mothers by taking more responsibility in the family, and they may also have to leave their peers and social environment.

Conclusion and Recommendations: Having a sibling with cancer can cause them to take on new responsibilities, not be able to live their childhood and become lonely by negatively affecting the growth and development processes, school-friend relations, psychosocial life and socialization of healthy siblings of different ages. Healthy siblings should be considered as a risky group and evaluated within the scope of family-centered care, since cancer diagnosis and treatment disrupts family integrity and causes healthy siblings to not receive adequate family support during the growth and development process.

Key words: Keywords: child with cancer, healthy sibling, loneliness

P.34

TUVALET EĞİTİMİ OLMAYAN ÇOCUKLARDA İDRAR TOPLAMA YÖNTEMLERİ: GELENEKSEL DERLEME

URINE COLLECTION METHODS IN CHILDREN WITHOUT TOILET TRAINING: TRADITIONAL REVIEW

Burcu Bakırloğlu¹, Bengü Çetinkaya²

¹Pamukkale Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Denizli, ²Pamukkale Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Denizli

ÖZET

Giriş: Tanı ve tedavi sürecinde yapılan işlemlerde, büyük çocuklar kendilerinden ne beklendiğine ilişkin uygun talimatlar verildiğinde iş birliği yapabilirler. Fakat bebekler ve küçük çocuklar, bazı örneklerin toplanmasına yardımcı olmak için talimatları takip edemez veya vücut fonksiyonlarını yeterince kontrol edemezler. Bu nedenle tuvalet eğitimi olmayan çocuklarda idrar toplama işlemi hem aile, hem de sağlık çalışanları açısından daha zorlayıcı hale gelmektedir.

Yöntem: Geleneksel derleme olarak yürütülen bu çalışmada “urine collection, urine specimen, urine bag, bladder catheterization, urinary catheterization, suprapubic aspiration, bladder stimulation, quick wee, pediatric, nursing” anahtar kelimeleri kullanılarak literatür taranmıştır. Literatür taramasında Web of Science, Pubmed, Google Scholar, CINAHL, Cochrane Library veri tabanları kullanılmış ve 2000-2022 yılları arasında yayınlanan konuyla ilişkili olan makalelerin başlıcaları derlenmiştir.

Bulgular: Tuvalet eğitimi olmayan çocuklarda idrar torbası, mesane kateterizasyonu, suprapubik aspirasyon, mesane stimülasyonu ve quick-wee idrar örneği toplamak için sıkça kullanılan yöntemlerdir. Geleneksel yöntemlerden biri olan idrar torbası yüksek kontaminasyon riskine sahipken maliyeti oldukça düşüktür ve uygulama açısından basit bir işlemdir. Mesane kateterizasyonu ve suprapubik aspirasyon ise ağırlı işlemler olmasına rağmen kontaminasyon riski açısından daha avantajlı tekniklerdir. Mesane stimülasyonu ve quick-wee sayesinde çocuklardaki miksiyon indüklenerek kısa sürelerde idrar numunesi elde edilir. Bu iki tekniğin kontaminasyon riski orta düzeyde olup işlem başarısı ve aile memnuniyeti oldukça yüksek ve aynı zamanda çocuklar için ağrısız işlemlerdir.

Sonuç ve Öneriler: Uygun tekniği seçerken işlemlerin avantajları ve dezavantajları sağlık profesyonelleri tarafından göz önünde bulundurulmalıdır. Çocuklarda idrar toplama işleminde ağrı yönetimi, kontaminasyon riskini en aza indirme, aileye danışmanlık sağlama pediatri hemşiresinin rol ve sorumlulukları arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Tuvalet eğitimi olmayan çocuk, hemşirelik, idrar toplama yöntemleri

ABSTRACT

Objective: In the diagnosis and treatment process, older children can cooperate when they are given appropriate instructions about what is expected of them. But infants and young children may not be able to follow directions or adequately control bodily functions to help collect some samples. For this reason, the urine collection process in children without toilet training becomes more challenging for both the family and the healthcare professionals.

Method: In this study, which was carried out as a traditional review, the literature was searched using the keywords “urine collection, urine specimen, urine bag, bladder catheterization, urinary catheterization, suprapubic aspiration, bladder stimulation, quick wee, pediatric, nursing”. Web of Science, Pubmed, Google Scholar, CINAHL, Cochrane Library databases were used in the literature search and the main articles related to the subject published between 2000-2022 were compiled.

Results: Urinary bladder, bladder catheterization, suprapubic aspiration, bladder stimulation and quick-wee are frequently used methods for collecting urine specimens in children who are not toilet trained. While the bladder, which is one of the traditional methods, has a high risk of contamination, its cost is quite low and it is a simple procedure in terms of application. Although bladder catheterization and suprapubic aspiration are painful procedures, they are more advantageous techniques in terms of contamination risk. Urine sample is obtained in a short time by inducing micturition in children thanks to bladder stimulation and quick-wee. The contamination risk of these two techniques is moderate, the success of the procedure and family satisfaction are quite high, and they are also painless procedures for children.

Conclusion: The advantages and disadvantages of the procedures should be considered by health professionals when choosing the appropriate technique. Pain management in the urine collection process in children, minimizing the risk of contamination, providing counseling to the family are among the roles and responsibilities of the pediatric nurse.

Keywords: Child without toilet training, nursing, urine collection methods

P.35

NEONATAL YOKSUNLUK SENDROMU OLAN BİR YENİDOĞANIN KONFOR KURAMINA GÖRE HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU

NURSING CARE OF A NEWBORN WITH NEONATAL ABSTIENCE SYNDROME ACCORDING TO COMFORT THEORY: CASE REPORT

Tuğba Genç¹, Fatma Taş Arslan²

¹Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Konya, ²Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve hastalıkları Hemşireliği ABD, Konya

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde Neonatal Yoksunluk Sendromu ile yatmakta olan bir yenidoğanın hemşirelik bakımını Katharina Kolcaba'nın Konfor Kuramı yaklaşımı ile ortaya konmasıdır.

Neonatal Yoksunluk Sendromu, gebelik süresince bağımlılık yapan madde kullanımı olan annelerin bebeklerinde doğum sonrası karşılaştıkları maddenin eksikliğine bağlı bulguların görüldüğü bir durumdur. Yenidoğanlarda gebelik süresince opiyat maruziyeti olan yenidoğanlarda Neonatal Yoksunluk Sendromu %55-94 oranındadır. Tedavi gerektiren yoksunluk bulguları ise %30-80 oranındadır.

Bu olguda; madde bağımlısı 27 yaşında bir annenin 36 gestasyonel haftada sezaryanla doğan 2250 gr ağırlığında olan bir yenidoğan ele alınmıştır. Postnatal üçüncü saatinde huzursuzluk, tremor, taşipne, sürekli ağlama, aşırı emme isteği şikayetleri ile tekrar değerlendirilip yenidoğan ünitesine yatırılmıştır. Finnegan Skorlamasına göre medikal tedavisi planlanan hastanın hemşirelik bakımında Kolcaba'nın konfor kuramı esas alınmış ve hemşirelik bakımı uygulanmıştır. Finnegan skorlama sistemi, bulgu ve semptomların aralıklı saatlerle değerlendirilip skorların toplanarak Neonatal Yoksunluk Sendromu'nun ayırıcı tanısında ve tedaviye yanıtında kullanılmaktadır. Olguda, skorların toplamı 8 üzerinde olduğu için medikal tedavi olarak Fenobarbital başlandı. Hastanın sessiz, sakin ve ışsız bir ortamda çevresel konforuna dikkat edilerek rahatlaması ve aralıklı yapılan skorlamada toplam puanın gerileyerek medikal tedavinin düzenlenmesi sağlandı. Konfor Kuramı, tüm boyut ve düzeyleri (ferahlama, rahatlama, sorunların üstesinden gelme) ile holistik açıdan hastanın konforunun artırılması ve sorunların üstesinden gelerek etkin bir hemşirelik bakımını temel almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik bakımı, konfor, yenidoğan, yoksunluk sendromu

ABSTRACT

The purpose of this study is to provide nursing care for a newborn who is staying with Neonatal Abstinence Syndrome in the Neonatal intensive Care Unit with the comfort Theory approach of Katharina Kolcaba.

Neonatal Abstinence Syndrome is a condition in which symptoms related to the deficiency of the substance they encounter after birth are seen in the infants of mothers who used addictive substances during pregnancy.

Neonatal Abstinence Syndrome in newborns with opiyat exposure during pregnancy is 55-94%. Abstinence symptoms requiring treatment are 30-80%. In this case; A newborn, weighting 2250 grams, born by cesarean section at 36 weeks of gestation from a 27-year-old mother who is substance-addicted, is discussed. In the third postnatal hours, he was re-evaluated with complaints of restlessness, tremor, tachypnea, constant crying, and excessive sucking, and he was admitted to the neonatal unit. According to Finnegan Scoring, Kolcaba's comfort theory was taken as basis in the nursing care of the patient whose medical treatment was planned, and nursing care was applied. Finnegan scoring system is used in the differential diagnosis of Neonatal Abstinence Syndrome and in response to treatment by evaluating signs and symptoms at intervals and summing up the scores. In the case, phenobarbital was started as medical treatment due to the sum of the scores was above 8. It was ensured that the patient was relaxed in a quiet, calm and light-free environment by paying attention to his environmental comfort, and the medical treatment was regulated by regressing the total score in the intermittent scoring. Comfort Theory is based on an effective nursing care by increasing the comfort of the patient in terms of holistic and overcoming the problems with all its dimensions and levels (refreshment, relaxation, overcoming problems).

Keywords: Abstinence syndrome, comfort, newborn, nursing care

P.36

PRETERM BEBEKLERDE EMZİRMeye GECİŞ VE HEMŞİRENİN ROLLERİ

TRANSITION TO BREASTFEEDING IN PRETERM BABIES AND NURSES ROLES

Burcu Otlu¹, Nebahat Bora Güneş²

¹Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, ²Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

ÖZET

Giriş: Preterm yenidoğanın bakımında ideal beslenmenin sağlanması, metabolik hızın, glukoz kullanım ve protein dönüşüm hızının yüksek olması ve ekstrasuterin stresin varlığı nedeni ile sağlıklı bir gelişim için kilit rol oynamaktadır. Uzun vadede iyi nörogelişimsel süreç ve düşük morbidite oranları ideal beslenmenin sağlanmasıyla yakından ilişkilidir. Dünya Sağlık Örgütü preterm bebek beslenmesinde anne sütünü önermektedir. Anne sütü, yenidoğanın beslenmesinde biyolojik, immunolojik, psikolojik ve ekonomik avantajlar sağlamaktadır.

Klinik durumuna göre yenidoğanlar enteral beslenmeye aşamalı olarak geçmektedirler. Sıklıkla orogastrik sondayla başlayan beslenme, emzirmeye sürdürülmeden önce enjektör, kaşık gibi yöntemler kullanılabilir. Preterm yenidoğanlarda emzirmeye başlama ve sürdürme süreci yenidoğanın sağlık durumuyla yakından ilişkili olup emme-yutma koordinasyonunun sağlanması, solunum sisteminin düzenlenmesi ve nörogelişimsel olgunluğun sağlanması gerekmektedir. Emzirme, diğer yöntemlere kıyasla laktasyon sürecinin başlaması ve sürdürülmesi, anne sütü miktarının artması, anne-bebek bağlanmasıyla gelişmesi, sosyal öğrenmenin başlaması ve fizyolojik stabilitenin sağlanmasına katkıda bulunmaktadır.

Emzirmeye hazır oluş preterm yenidoğanlar için kompleks bir süreçtir. Yenidoğan emzirmeye başlanmadan önce hazır oluşu bakım veren hemşire tarafından değerlendirilmelidir. Uygun değerlendirme yapılmadan emzirmeye zorlanan bebeklerde aspirasyon, sıkıntı, hipoksi ve enerji harcanmasının artışı görülebilmektedir. Değerlendirme ölçekleri yardımı ile yapılabilir. Bu ölçeklerde emzirmeye hazır oluşluk, duruş, hareket, ses tonu, motor gelişim, uyandırılabilirlik, davranışsal ve fizyolojik durum gibi parametrelerle değerlendirilebilir.

Preterm yenidoğanlarda emzirmeye hazır oluşluk ve emzirme süreci değerlendirilirken gestasyonel haftayla uyumlu ölçek kullanılması gerekmektedir; ancak ülkemizde preterm yenidoğanlar için emzirmeye hazır oluşluk ve emzirme sürecini değerlendirmek üzere geliştirilmiş ölçek olmaması yenidoğanlarda emzirmenin gecikmesine yada hazır olmadan sürecin başlatılmasına neden olabilmektedir. Değerlendirmenin emzirme başladıktan sonra da devam etmesi gerekmektedir. Emzirmenin etkinliğinin ve yenidoğanın gelişiminin değerlendirilmesi sürecin kesintiye uğramadan, sorunsuz ilerlemesine destek olmaktadır.

Sonuç: Preterm bebeklerin hazır olduğu en erken dönemde anne sütü çeşitli avantajları nedeniyle emzirme yoluyla verilmelidir. Bebeğin emzirme yoluyla beslenebilmesi için bakım veren hemşireler tarafından bebekte hazır oluşluk gösteren parametreler değerlendirilmelidir. Değerlendirmede preterm yenidoğanlara özgü geliştirilmiş ölçeklerin kullanılması objektif ve güvenilir bir değerlendirmenin yapılmasını sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anne sütü, emzirme, emzirme değerlendirme, hemşire, preterm yenidoğan

ABSTRACT

Providing ideal nutrition in the care of preterm newborns have a crucial role for well-development because of high metabolic & protein conversion rate, glucose utilization, and the presence of extrauterine stress. Healthy neurodevelopment process and low morbidity rates are closely related to providing ideal nutrition in the long term. The WHO recommends breast milk for feeding preterm newborns. Feeding preterm newborns with breastmilk provides significant advantages such as: biological, immunological, psychological improvement & economic.

Newborns are fed enteric gradually by their clinical conditions. The feeding process which often begins with an orogastric tube is continued with using injectors and spoons right before breast feeding. The process of beginning and maintaining breastfeeding in preterm newborns is closely related to the health condition of the newborn, and it is necessary to ensure sucking-swallowing coordination, regulation of the respiratory system and neurodevelopmental maturity. Breastfeeding helps initiation and maintenance of the lactation process, increase in the amount of breast milk, development of mother-infant bonding, initiation of social learning and physiological stability compared to other methods.

Being ready for breast feeding is a complex process for preterm newborns. Being ready for breast feeding of a newborn should be evaluated by the nurse before beginning the breastfeeding. Aspiration, distress, hypoxia, and increased energy consumption can be seen in infants who are forced to breastfeed without appropriate evaluation. Evaluation can be done with the help of various scales. Being ready for breast feeding can be evaluated by the guide of scales which contain specific parameters such as: posture, movement, tone of voice, motor development, excitability, behavioral and physiological status.

While evaluating readiness for breastfeeding and breastfeeding process in preterms, a scale compatible with the gestational week should be used; however, in Turkey, the readiness for breastfeeding for preterms and the lack of a scale developed to evaluate the breastfeeding process may cause delayed breastfeeding in newborns or initiating the process before they are ready. Evaluation should continue after breastfeeding begins. Evaluation of the effectiveness of breastfeeding and the development of the newborn supports the smooth progress of the process without interruption.

Conclusion: Breastmilk should be given by breastfeeding in the earliest period when preterm babies are ready due to its various advantages. In order to feed the infant by breast feeding the parameters that indicates the readiness of the infant should be evaluated by nurses responsible for caring the infant. The use of scales which is developed specifically for preterm newborns in the evaluation provides an objective and reliable evaluation.

Keywords: Breast milk, breastfeeding, breastfeeding evaluation, nurse, preterm newborn

P.37

TERM BEBEKLERDE FOTOTERAPİ SIRASINDA EMZİRME MOLALARI VERİLEBİLİR Mİ?

CAN BREASTFEEDING BREAKS BE GIVEN DURING PHOTOTHERAPY IN TERM BABIES?

Sarkhan Elbayiyev¹, Abdullah Kurt², Nilgün Altuntaş³, Ayşe Ünsal⁴, Çiğdem Çiçek⁵, Berrin Kozan⁶

¹Ankara Şehir Hastanesi, Ankara, ²Ankara Şehir Hastanesi, Ankara, ³Ankara Şehir Hastanesi, Ankara, ⁴Ankara Şehir Hastanesi, Ankara,

⁵Ankara Şehir Hastanesi, Ankara, ⁶Yenimahalle Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara

ÖZET

Giriş: İndirek hiperbilirubinemi (IHB), kan indirek bilirubin düzeyinin yenidoğan bebeklerde postnatal saate göre %75 persentilin üzerine çıkması sonucu cilt, mukoza ve sklerada sarı renk değişikliğiyle karakterize bir durum olup, term bebeklerin yaklaşık %60'ında, preterm bebeklerin %80'inde görülebilmektedir. Fototerapi IHB'de en yaygın kullanılan tedavi yöntemidir. Fototerapi sırasında tedavinin kesintiye uğramaması için sıklıkla bebekler annelerine emzirme için annelerine verilmemekte fototerapi altında beslenmeye devam edilmektedir. Bu tutum bebeklerin sonradan emzirme süreçlerini negatif etkileyebilmektedir. Bu çalışmada fototerapi sırasında emzirme için 3 saat ara ile 30 dakikalık molalar verilmesinin tedavi üzerine etkisi araştırılmak istendi.

Metod: Çalışmamıza IHB nedeniyle fototerapi uygulanmak üzere hastaneye yatırılan ve tamamen anne sütü ile oral beslenebilen toplam 60 term bebek alındı. Bebekler 2 gruba randomize edildi. İlk gruba (grup A) sürekli (aralıksız) ve diğer gruba (grup B) intermitan (beslenmeler sırasında fototerapi 30 dakika kesildi) fototerapi uygulandı. A grubundaki (29 hasta) sürekli fototerapi alan hastalar fototerapiye ara verilmeden enjektör ile (anne sütü sağılarak) beslendi. B grubundaki (31 hasta) hastalarda 3 saatte bir beslenmek amacıyla fototerapiye 30 dk ara verildi.

Bulgular: Gruplar arasında demografik özellikler, bilirubin düzeyi, bilirubin düşüş hızları (<10 birim) açısından istatistiksel anlamlı farklılık bulunmadı (p>0,05), sadece >10 birim üzerinde düşüş hızı açısından sürekli fototerapi grubunda anlamlı farklılık olduğu görüldü (p<0,05)

Sonuç: Kan değişimi sınırlarında olmayan bilirubin düzeylerinde aralıklı fototerapi tedavisinin bilirubini düşürmede en az sürekli fototerapideki kadar etkili olduğu gösterildi. Bu nedenle fototerapi sırasında bebeklerin 3 saat ara ile annelerine verilerek emzirilmelerini önerebiliriz. Bu konuda daha büyük popülasyonlu randomize çalışmaların yapılması uygun olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Fototerapi, aralıklı, sürekli, yenidoğan

ABSTRACT

Introduction: Indirect hyperbilirubinemia (IHB) is a condition characterized by yellow discoloration of the skin, mucous membranes, and sclera because of blood indirect bilirubin level exceeding the 75% percentile according to the postnatal time in newborn infants and occurs in approximately 60% of term infants and 80% of preterm infants. can be seen. Phototherapy is the most widely used treatment method in IHB. In order not to interrupt the phototherapy treatment, babies are often not given to their mothers for breastfeeding, and they continue to be fed under phototherapy. This approach may have a negative impact on the breastfeeding processes of babies afterwards. In this study, it was aimed to investigate the effect of taking 30-minute breaks with 3-hour intervals during phototherapy treatment for breastfeeding.

Method: A total of 60 term infants who were hospitalized for phototherapy due to IHB and those could be fed orally with breast milk were included in our study. Infants were randomized into 2 groups. Phototherapy was applied to the first group (group A) continuously (uninterruptedly) and to the other group (group B) intermittently (phototherapy was interrupted for 30 minutes during feedings). The patients in group A (29 patients) who received continuous phototherapy were fed with an injector (by expressing breast milk) without interrupting phototherapy. In group B (31 patients), phototherapy was interrupted for 30 minutes to be breastfed every 3 hours.

Results: There was no statistically significant difference between the groups in terms of demographic characteristics, bilirubin level, bilirubin decrease rates (<10 units) (p>0.05), only a significant difference was observed in the continuous phototherapy group in terms of decrease rate above >10 units (p<0). .05)

Conclusion: It has been shown that intermittent phototherapy treatment is as effective as continuous phototherapy in reducing bilirubin levels that are not within the limits of exchange transfusion. For this reason, we can recommend that babies be breastfed by giving them to their mothers every 3 hours during phototherapy. In this regard, it would be appropriate to conduct randomized studies with larger populations.

Keywords: Phototherapy, intermittent, continuous, newborn

P.38

ANNELERİN EMZİRME ÖZ-YETERLİLİĞİ İLE EMZİRME SÜRESİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINING THE RELATION BETWEEN BREASTFEEDING SELF-EFFICACY OF MOTHERS AND BREASTFEEDING DURATION

Duygu Deniz Erol¹, Gülay Manav²

¹Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İzmir, ²Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Muğla

ÖZET

Amaç: Bu çalışma annelerin emzirme öz-yeterlilik düzeyini ve etkileyen faktörleri belirlemek ve emzirme öz-yeterliliğinin emzirme süresine etkisini belirlemek amacıyla, tanımlayıcı olarak yürütülmüştür.

Yöntem: Araştırma Eylül 2019 - Aralık 2019 tarihlerinde İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesinde, kadın doğum servisinde doğum yapmış 158 anneye birlikte yapılmıştır. Kurum izni ve etik kurul izni (tarih 18.09.2019 ve sayı no47104536-799) alınmış olup, annelerden çalışma öncesi bilgilendirilmiş yazılı onam alınmıştır. Annelere doğumdan sonra, literatür taranarak oluşturulan, annenin ve bebeğin tanıtıcı bilgilerini içeren 'Bilgi Formu' ve 'Emzirme Öz-yeterlilik Ölçeği kısa formu (EÖYÖ)' uygulanmıştır. Anneler taburcu olduktan 2 ay sonra telefonla hastaneye çağırılmış ve yüz yüze görüşülerek 'Emzirme durumunu değerlendirme formu' uygulanmıştır. Verileri değerlendirmede tanımlayıcı istatistiksel metotlar kullanılmıştır. Normal dağılıma sahip olmaması nedeniyle parametrik olmayan yöntemler kullanılmıştır.

Bulgular: Yaş ile emzirme öz-yeterliliği ölçeğinin puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı ve pozitif yönlü ($r=0.298$; $p<0.05$) ilişki olduğu görülmüştür. Çalışmaya katılan annelerin eğitim durumlarına göre emzirme yeterlilik ölçeğinden aldıkları puanların sıra ortalamalarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Annelerin EÖYÖ puan ortalamasının 59.07 ± 3.98 olduğu tespit edilmiştir. Çalışmamızın bulguları sonucunda annelerin öz-yeterlilik düzeyinin, 2. Ay sonunda sadece anne sütüyle besleme durumuna etkisi olduğu, 2.ay sonunda bebeğini sadece emzirmekle besleyen annelerin oranı ise %69.6 olarak bulunmuştur. Annelerin Emzirme Öz-yeterlilik düzeylerinin annenin yaşı ve eğitim düzeyinden etkilendiği saptanmıştır.

Sonuç ve Öneriler: Araştırma sonucunda emzirme öz-yeterlilik düzeyleri yüksek olan annelerin 2. Ay sonunda sadece anne sütüyle besleme oranları da yüksek bulunmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda doğumdan önceki dönemden başlanarak, annelere eğitim seviyeleri ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak anne sütü ve bebek beslenmesiyle ilgili bilgi verilmesi önerilebilir. Annelerin taburculuktan sonra da takip edilmesi, eğitim ve danışmanlık hizmetinin sürdürülmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Emzirme Öz Yeterliliği, Anne Sütü, Emzirme.

ABSTRACT

Objective: This study was conducted as a descriptive study to determine the breastfeeding self-efficacy level of mothers and the factors affecting it, and to determine the effect of breastfeeding self-efficacy on breastfeeding duration.

Method: The research was conducted with 158 mothers who gave birth in the gynecology service of İzmir Katip Çelebi University Atatürk Training and Research Hospital between September 2019 and December 2019. Institutional permission and ethics committee permission (date 18.09.2019 and number 47104536-799) were obtained, and written informed consent was obtained from the mothers before the study. After the birth, the 'Information Form' and the 'Breastfeeding Self-Efficacy Scale short form (BSES)', which were created by scanning the literature and containing the introductory information of the mother and the baby, were applied to the mothers. Two months after the mothers were discharged, they were called to the hospital by phone and a face-to-face interview was applied to the "Breastfeeding Status Evaluation Form". Descriptive statistical methods were used to evaluate the data. Non-parametric methods were used because they did not have a normal distribution.

Results: There was a statistically significant and positive ($r=0.298$; $p<0.05$) relation between age and breastfeeding self-efficacy scale scores. It was determined that there was a statistically significant difference in the mean rank scores of the mothers participating in the study, according to their educational status ($p<0.05$). It has been determined that the mothers' mean BSES score is 59.07 ± 3.98 . As a result of the findings of our study, it was found that the level of self-efficacy of the mothers had an effect on exclusive breastfeeding at the end of the 2nd month, and the rate of mothers who fed their babies exclusively by breastfeeding at the end of the 2nd month was 69.6%. It was determined that the breastfeeding self-efficacy levels of the mothers were affected by the age and education level of the mother.

Conclusion and Suggestions: Growing out of the research would be high in those with high self-efficacy, who were filled with maternal education at the end of the 2nd month. From the period before birth in this life, information can be obtained about maternal education. After the tab of mothers can also be offered school education, training and counseling service.

Keywords: Breastfeeding self-efficacy, breast milk, breastfeeding

P.39

İLK 6 AY EMZİRME DURUMU VE BU SÜRECİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER; ANKET ÇALIŞMASI

BREASTFEEDING STATUS IN THE FIRST 6 MONTHS AND FACTORS AFFECTING THIS PROCESS; SURVEY WORK

Ayşe Ünsal¹, Nilgün Altuntaş²

¹Ankara Şehir Hastanesi, Ankara, ²Ankara Şehir Hastanesi, Ankara

ÖZET

Amaç: Türkiye'de emzirmeye başlama oranlarının yüksek olmasına karşın ilk 6 ay tek başına anne sütü ile beslenme oranları henüz istenilen düzeye ulaşamadı. Bebek dostu hastane uygulamalarının yaygın olmasına karşın emzirmenin devamındaki bu başarısızlığın nedenini sorgulayan bir anket çalışması yapmak istedik. Bu çalışmada özellikle ilk 6 ayda sadece emzirme oranlarını belirlemek ve bu dönemde beslenme desteği yapılmasının nedenlerini araştırmayı amaçladık.

Yöntem: Çalışmamız Ocak-Temmuz 2022 tarihleri arasında 6 aylık bir dönemde online olarak gerçekleştirildi. Anketimiz emzirme sürecini sorgulayan 39 sorudan oluşmaktadır.

Bulgular: Çalışmamıza 355 anne katıldı ve anketteki soruları yanıtladı. Ortalama yaşları 26-45 arasında olan annelerin %42,7'si üniversite mezunuydu. Bebeklerin %57,8'i sadece anne sütü, %9,4'ü ise sadece mama ile besleniyordu. Mama sıklıkla bir doktor (%57,5), bir hemşire (%10) veya annenin kendisi tarafından (%32,5) başlanmıştı. En sık mama başlama nedenleri sırasıyla süt yetersizliği (%40,8), sarılık (%20,4, kilo alamama (%16,6) ve kilo kaybı (%14) idi. Annelerin %51,8'i işyerinde süt sağma için bir ortam olmadığını belirtti. Pandemiye yönelik sorgulamada annelerin %41,1'i covid-19 geçirmişlerdi ancak bu süreçte emzirmeye devam etmişlerdi (%91). Tüm emziren annelerin %39,7'si henüz aşı olmamıştı.

Sonuç: Pandeminin emzirme durumunu negatif etkilemesi beklenirken çalışmamız bu ön yargının yersiz olduğunu göstermiştir. Ancak sadece emzirme oranlarının yine hedeflerin gerisinde kalmış olması üzücüdür. Sonuçlarımız annelerin emzirme sürecinde sürekli desteklenmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Doğru bilgilendirmenin yapılması, tıbbi endikasyon ile mama başlandığında annelerin ve bebeğin sıkı takip edilmesi ve endikasyon ortadan kalktığında mamanın kesilmesi emzirmenin devamlılığı açısından çok önemlidir. Bu nedenle emzirme başarısının artırılmasında en büyük görev yine sağlık personeline düşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Emzirme, anne sütü, anket

ABSTRACT

Despite the high rates of initiation of breastfeeding in Turkey, the rates of breastfeeding alone in the first 6 months have not yet reached the desired level. Although baby-friendly hospital practices are common, we wanted to conduct a survey that questions the reason for this failure in the continuation of breastfeeding. In this study, we aimed to determine only breastfeeding rates in the first 6 months and to investigate the reasons for nutritional support during this period.

Method: Our study was carried out online in a 6-month period between January-July 2022. Our questionnaire consists of 39 questions questioning the breastfeeding process.

Results: 355 mothers participated in our study and answered the questions in the questionnaire. 42.7% of the mothers, whose average age was between 26-45, were university graduates. 57.8% of the babies were fed only with breast milk, and 9.4% with only formula. Breastfeeding was often initiated by a doctor (57.5%), a nurse (10%) or the mother herself (32.5%). The most common reasons for starting formula were milk deficiency (40.8%), jaundice (20.4%), not gaining weight (16.6%) and weight loss (14%). 41.1% of mothers had COVID-19, but continued to breastfeed during this period (91%). 39.7% of all breastfeeding mothers had not yet been vaccinated.

Conclusion: While the pandemic is expected to negatively affect breastfeeding, our study has shown that this prejudice is unfounded. However, it is unfortunate that only breastfeeding rates are still behind the desired level. Our results revealed that mothers should be supported continuously during the breastfeeding process. It is very important for the persistence of breastfeeding to provide accurate information, to follow the mothers and the baby closely when formula is started with a medical indication, and to discontinue the formula when the indication disappears. For this reason, the biggest task in improving the success rate of breastfeeding again falls on the health personnel.

Keywords: Breastfeeding, breast milk, questionnaire

P.40

ANNELERİN VÜCUT KOMPOZİSYONU İLE ANNE SÜTÜ BESİN İÇERİĞİ İLİŞKİSİ

RELATIONSHIP BETWEEN MOTHERS' BODY COMPOSITION AND BREAST MILK NUTRIENT CONTENT

Fatma Şule Bilgiç¹, Gülçin Bozkurt², Emine Asuman Çoban³

¹Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü İstanbul, ²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, İstanbul, ³İstanbul Üniversitesi, Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları ABD, İstanbul

ÖZET

Anne sütü makro besin öğeleri; laktositlerde sentezlenen, annenin diyetiyle kazanılan ve maternal depolardan olmak üzere üç farklı kaynaktan sağlanmaktadır. Anne önceden depoladığı besinler süt üretiminde kullanılmaktadır. Doğum sonu dönemde orta derece malnütrisyonu olan annelerde süt üretimi normal miktar ve kalitede, ancak ağır malnütrisyonu olan annelerin sütü miktarı ve kalitesi değişebilir.

Amaç: Annelerin vücut kompozisyonu ile anne sütü besin içeriği ilişkisini incelemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı özellikteki araştırmanın örneklemini n:96 anne ile bebeği oluşturdu. Veriler araştırmacı tarafından oluşturulan veri toplama formu ile elde edildi. Annelerden doğum sonra 1., 5. ve 15. gün, sağ memeden, elle sağma yöntemi ile alınan 2 ml. anne sütü örneği Miris HTMA cihazı ile analiz edildi. Annenin vücut kompozisyonları TANİTA BC730 tartı ile ölçüldü.

Bulgular: Araştırma grubundaki anneler ortalama $28,52 \pm 5,1$ yaşında, 61.5'inin sezaryen ile doğum yaptığı, annelerin doğum öncesi kilosu ortalama 67.09 ve gebelikte 11.94 kilo aldığı belirlendi. Annenin gebelik öncesi kilosu, vücut yağ oranı, beden yaşı, vücut kas oranı, karın bölgesi yağ oranı, kemik oranı, toplam vücut ağırlığı ile 1., 5. ve 15. gün anne sütü karbonhidrat (CHO) değerleri arasında pozitif yönde, vücut su oranı açısından negative yönde istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon olduğu görüldü ($p < 0.05$). Annenin vücut yağ oranı, anne sütü yağ değerleri arasında pozitif yönde, vücut kas oranı açısından negative yönde istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon olduğu saptandı ($p < 0.05$). Annenin vücut kas oranı, anne sütü yağ değerleri arasında negative yönde istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon olduğu belirlendi ($p < 0.05$).

Sonuç: Annenin tüm vücut kompozisyonları; kilosu, vücut yağ oranı, beden yaşı, vücut kas oranı, karın bölgesi yağ oranı, kemik oranı, toplam vücut ağırlığı artıkça anne sütü CHO değeri artmaktadır. Annenin vücut yağları artıkça anne sütü yağı artmakta, kasları artıkça anne sütü yağı azalmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Antropometrik ölçüm, anne sütü, makro besin

ABSTRACT

Breast milk macronutrients; It is provided from three different sources: synthesized in lactocytes, acquired by the mother's diet, and maternal stores. The nutrients stored by the mother are used in milk production. In the postpartum period, milk production in mothers with moderate malnutrition is normal in quantity and quality, but the amount and quality of milk in mothers with severe malnutrition may vary.

Aim: To examine the relationship between mothers' body composition and breast milk nutrient content.

Method: The sample of the descriptive study consisted of n:96 mothers and babies. The data were obtained with the data collection form created by the researcher. 2 ml taken from the right breast by hand milking method on the 1st, 5th and 15th days after birth. breast milk sample was analyzed with Miris HTMA device. Body compositions of the mother were measured with a TANITA BC730 scale.

Results: It was determined that the mothers in the study group were 28.52 ± 5.1 years old on average, 61.5 of them gave birth by cesarean section, the average prenatal weight of the mothers was 67.09 and they gained 11.94 kg during pregnancy. There was a positive correlation between the mother's pre-pregnancy weight, body fat ratio, body age, body muscle ratio, abdominal fat ratio, bone ratio, total body weight and breast milk carbohydrate (CHO) values on the 1st, 5th and 15th days. It was observed that there was a statistically significant correlation in the negative direction in terms of the ratio ($p < 0.05$). It was determined that there was a positive correlation between the mother's body fat ratio and breast milk fat values, and a statistically significant correlation in the negative direction in terms of body muscle ratio ($p < 0.05$). It was determined that there was a statistically significant negative correlation between mother's body muscle ratio and breast milk fat values ($p < 0.05$).

Conclusion: All body compositions of the mother; Breast milk CHO value increases as weight, body fat ratio, body age, body muscle ratio, abdominal fat ratio, bone ratio, and total body weight increase. As the mother's body fat increases, breast milk fat increases, and as her muscles increase, breast milk fat decreases.

Keywords: Anthropometric measurement, breast milk, macronutrient

P.41

ÇOCUK HEMŞİRELİĞİNDE PALYATİF BAKIM

PALLIATIVE CARE IN PEDIATRIC NURSING

Aydın Avcı¹, Ayşe Sevim Ünal²

¹T.C. Mamak Devlet Hastanesi Ankara, ²Ufuk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Bilim Dalı Ankara

ÖZET

Sağlık alanında gelişen teknolojik uygulamalar ile konjenital anomalili, genetik ve ilerleyici hastalıkları olan çocuklarda doğumda beklenen yaşam süreleri uzamakta ve bu çocuklarda sağlık sorunlarına yönelik birçok destekleyici tedaviye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle palyatif bakım gereksiniminin önemi artarak palyatif bakım uygulamaları yaygınlaşmaya başlamıştır. Dünya Sağlık Örgütü pediatrik palyatif bakımı "Çocuğun vücudunun, aklının ve spiritüel yönünün bütünüdür, aynı zamanda aileye de destek vermeyi içerir" şeklinde tanımlayarak çocukların özel bir palyatif bakım gereksinimlerinin olduğunu vurgulamıştır. Hemşireler palyatif bakımda ağrı, yorgunluk, iştahsızlık, bulantı-kusma, diyare, konstipasyon, ölüm anksiyetesi gibi çocuğun yaşam kalitesini etkileyen birçok semptomu yönelik uygulamalar yapmaktadır. Palyatif bakımda sağlık ekibi içerisinde hemşireler aile, çocuk, toplum sağlığını koruma ve geliştirmede kilit role sahiptirler. Çocuklarda palyatif bakım multidisipliner bir bakım yaklaşımı gerektirmekle birlikte, aile merkezli bakım, primer hemşirelik bakımı ve travmatik bakım uygulamalarını da bünyesinde barındırmaktadır. Palyatif bakım ülke koşullarına göre hastanede, evlerde ve bakım merkezlerinde verilebilir. Bakım verilen yerin birbirlerine göre üstünlüğü değişse de çocuk için en uygun bakım yeri ev ortamlarıdır. Almanya, Japonya ve İngiltere gibi ülkelerde palyatif bakım hizmetleri evde bakım hizmetleriyle entegre bir şekilde yürütülmektedir. Ülkemizde de bu hizmet evde sağlık hizmetleri ile desteklenmektedir. Ev ortamı; çocuğun bildiği, çocuğun yaşamını normal bir şekilde sürdürdüğü, kendini güvende hissettiği ve en iyi şekilde ifade ettiği ortamdır. Palyatif bakım alan çocuklarda tıbbi cihazla bakımın desteklenmesi, birden fazla tedavi yönteminin olması ve ailelerin endişelerine yönelik konular ve benzeri durumlarda bakım vericilerin ve ailelerin desteklenmesi önemlidir. Çocuğun sağlık sorunlarına yönelik palyatif bakım uygulamalarında sağlığı geliştirmek ve yaşam kalitesini artırmak için tele-sağlık, görüntülü arama gibi teknolojik uygulamaların yaygınlaştırılması, ailenin ve çocuğun sağlığını yükseltecektir.

Sonuç: Palyatif bakım bir insan hakkıdır ve en hassas grup olan çocukların bu hizmete ulaşımı bütün dünya ülkeleri tarafından sağlanmalıdır. Pediatrik palyatif bakım uygulamaları yaygınlaştırılmalı ve evde bakım hemşireliğine entegrasyonu sağlanıp palyatif bakım hastalarına evde palyatif bakım hizmetlerinin önü açılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, pediatri, palyatif bakım

ABSTRACT

With the technological applications developed in the field of health, life expectancy at birth is prolonged in children with congenital anomalies, genetics and progressive diseases, and many supportive treatments are needed for health problems in these children. For this reason, the importance of palliative care needs has increased and palliative care practices have become widespread. The World Health Organization has defined pediatric palliative care as "the care of the whole child's body, mind and spiritual aspect, but also includes providing support to the family", emphasizing that children have special palliative care needs. In palliative care, nurses apply many symptoms that affect the quality of life of the child, such as pain, fatigue, loss of appetite, nausea-vomiting, diarrhea, constipation, death anxiety. In palliative care, nurses have a key role in within the healthcare team. Although palliative care in children requires a multidisciplinary care approach, it also includes family-centered care, primary nursing care and atraumatic care practices. Palliative care can be given in hospitals, homes and care centers according to country conditions. Although the superiority of the place where care is given over each other, the most suitable care place for the child is the home environment. In countries such as Germany, Japan and England, palliative care services are carried out in an integrated manner with home care services. In countries such as Germany, Japan and England, palliative care services are carried out in an integrated manner with home care services. House environment; It is the environment where the child knows, where the child lives normally, feels safe and expresses himself in the best way. It is important to support caregivers and families in cases such as supporting medical device care for children receiving palliative care, having more than one treatment method, and issues related to family concerns and similar situations. The dissemination of technological applications such as tele-health and video calls in order to improve health and increase the quality of life in palliative care practices for the child's health problems will increase the health of the family and the child.

Conclusion: Palliative care is a human right and the access of children, who are the most vulnerable group, to this service should be provided by all countries of the world. Pediatric palliative care practices should be expanded and home care nursing should be integrated into home care nursing and home palliative care services should be opened for palliative care patients.

Keywords: Palliative care, nursing, pediatric

P.42

MİKROBİYOTANIN ÇOCUK SAĞLIĞINA ETKİSİ

THE EFFECT OF MICROBIOTA ON CHILD HEALTH

Aynur Baykal

Dr. Siyami Ersek Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

ÖZET

Mikrobiyota, belirli bir çevre veya ekolojik alan içerisinde yer alan kommensal, simbiyotik ve patojenik mikroorganizmalar topluluğu olarak tanımlanmaktadır. Bağırsak mikrobiyotası ise, mikroorganizma topluluğunu ve koloni haline getirdiği yaşam ortamı olarak tanımlanmaktadır. Bu mikroorganizmalar mukozal direnci artırarak dokuları antijen ve patojenlerden korurken aynı zamanda vücudun homeostazisinin sağlanmasında ve sürdürülmesinde önemli bir rol oynarlar. İnsan vücudunda mikrobiyotanın oluşumu doğum öncesi dönemde başlar, özellikle yaşamın ilk üç yılında şekillenir ve beslenme şekli bebeğin sağlıklı bir mikrobiyota geliştirmesinde önemli rol oynamaktadır. İnsan mikrobiyotasının %50' si tüm insanlarda ortak iken diğer %50' lik kısmı ise yaşanan çevre, kültürel özellikler, genetik, beslenme, antibiyotik, gıda katkı maddelerine maruz kalma gibi çevresel etkenlere göre değişmektedir. Mikrobiyal maruziyetin doğum öncesi dönemde göbek bağı, plasenta, amniyon sıvısı ve mekonyumda bakterilerin bulunması ile başladığı görülmüştür. Doğum öncesi dönemde başlayan bağırsak kolonizasyonda en önemli ikinci evre, doğum eylemi olarak görülmektedir. Bebeğin hayata sağlıklı başlaması açısından vajinal doğumun, sezaryen doğuma göre birçok avantajı vardır. Fetüs vajinal doğum sırasında, doğum kanalından geçerken annenin vajen, kolon ve deri mikrobiyomuna maruz kalır ve yenidoğanı kolonize ederek bağırsağında mikrobiyal kolonizasyon oluşmaya başlar. Gebelik döneminde anneden bebeğe geçen immün faktörler, postnatal dönemde de emzirme yoluyla devam eder ve sağlıklı barsak mikrobiyotasının gelişmesi için bebeğe aktarılan büyük bir non-patojen bakteri kaynağını oluşturur. Mikrobiyota bireyin yaşamının sonraki dönemlerindeki sağlığı üzerinde de derin bir etkiye sahiptir, bağırsak mikrobiyota popülasyonu yapısındaki bozulma patolojik durumlarla ilişkilidir. Bunlar; inflamatuvar bağırsak hastalığı, obezite, alerjik ve otoimmün hastalıkları içerir. Sağlıklı bir geleceğin oluşturulması için doğum öncesi dönemden yaşamın ilk 3 yılı dikkate alınarak mikrobiyal kolonizasyonu etkileyen durumlar göz önüne alındığında annelere uygun prenatal bakımların verilmesi, vajinal doğum için desteklenmesi, yalnızca anne sütü ile beslenmenin ve ten tene temasın sağlanması, akılcı antibiyotik kullanımının desteklenmesi gibi girişimler önem arz etmektedir. Bu derleme, mikrobiyotanın çocuk sağlığı üzerindeki önemini belirtmek amacıyla yazılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mikrobiyota, bağırsak mikrobiyotası, çocuk sağlığı

ABSTRACT

Microbiota is defined as a community of commensal, symbiotic, and pathogenic microorganisms located in a certain environment or ecologic area. The intestinal microbiota is defined as the microorganism community and the living environment it colonizes. While these microorganisms protect tissues from antigens and pathogens by increasing mucosal resistance, they also play a crucial role in providing and maintaining the homeostasis of the body. The formation of the microbiota in the human body begins in the prenatal period. It is specially shaped in the first three years of life, and diet plays an important role in the development of the healthy microbiota of the baby. While 50% of the human microbiota is common to all people, the other 50% varies due to environmental factors such as the living environment, cultural characteristics, genetics, nutrition, antibiotics, exposure to food, and additives. It has been observed that microbial exposure begins with the presence of bacteria in the umbilical cord, placenta, amniotic fluid and meconium in the prenatal period. Beginning in the prenatal period, the second most important stage in intestinal colonization is seen as labor. In terms of a healthy start to the baby's life, vaginal birth has many advantages over cesarean delivery. During the vaginal delivery, the fetus is exposed to the mother's vagina, colon, and skin microbiome as it passes through the birth canal. And, by colonizing the newborn, microbial colonization begins to occur in his/her gut. Immune factors passed from mother to baby during pregnancy, continue through breastfeeding in the postnatal period, and creates a great non-pathogenic bacterium that is transferred to the baby for the development of healthy gut microbiota. The microbiota also has a profound effect on the health of an individual in the later periods of life; disruption in the gut microbiota population structure is associated with pathological conditions. These include inflammatory bowel disease, obesity, and allergic and autoimmune diseases. Considering the conditions affecting microbial colonization from the prenatal period to the first three years of life, interventions such as giving appropriate prenatal care to mothers, supporting them for a vaginal birth, feeding only breast milk, tenderness and supporting rational use of antibiotic are important to build a healthy future for individuals. This review was written to emphasize on the importance of microbiota on children's health.

Keywords: Microbiota, gut microbiota, child health

P.43

PATERNAL BAĞLANMANIN ÇOCUĞUN İLERİKİ YAŞAMINA ETKİSİ; LİTERATÜR DERLEMESİ

THE EFFECT OF PATERNAL ATTACHMENT ON THE CHILD'S FUTURE LIFE; LITERATURE REVIEW

Ceren Erçevik¹, Gülten Koç²

¹Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ankara, ²Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ankara

ÖZET

Paternal fetal bağlanma ilk kez Condon (1985) tarafından tanımlanmıştır. Condon'a göre paternal fetal bağlanma babanın fetusa yönelik gösterdiği sevgidir. Paternal bağlanma maternal bağlanmada olduğu gibi prenatal dönemde başlamaktadır. Yapılan çalışmalarda paternal bağlanmanın güçlü olmasının çocuğun ileriki yaşamında etkili olduğu bulunmuştur. Bu derleme paternal bağlanmanın çocuğun yaşamına etkisinin incelenmesi amacıyla yazılmıştır. Google Scholar, PubMed, Science Direct veri tabanlarında "paternal bağlanma", "bağlanma" anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Yapılan çalışmalarda babaların gebelik, doğum ve doğum sonu dönemde aktif rol almasının paternal bağlanmayı arttırdığı bulunmuştur. Baba ile fetüs arasındaki bağlanma düzeyinin yüksek olması, babaların doğumdan sonra çocukları ile daha sağlıklı bir ilişki kurabilmelerini sağlamaktadır. Babası ile güçlü bağlanan çocuklar, akademik yaşamında ve sosyal yaşamında daha başarılı olmaktadır. Bununla birlikte yapılan çalışmalarda babası ile bağlanması güçlü olan bebeklerin ileriki yaşamlarında bilişsel işlevlerinin, sosyal ve ikili ilişkilerinin daha iyi olduğu, kendine güvenen, araştırmacı, problem çözme yetenekleri gelişmiş, çevresiyle iyi iletişim kurabildikleri bulunmuştur. Bu nedenle paternal bağlanmanın prenatal dönemde başladığı göz önünde bulundurularak babaların prenatal dönemden itibaren bebek bakımına katılımı paternal bağlanmayı güçlendirmekte ve bebeğin ileriki yaşamında pek çok olumlu etkisi bulunmaktadır. Bu sonuçlar doğrultusunda, paternal bağlanması güçlü olan çocuğun bilişsel işlevlerinin, sosyal ve ikili ilişkilerinin daha iyi olduğu, kendine güvenen, araştırmacı, problem çözme yeteneklerinin gelişmiş ve çevresiyle iyi iletişim kurabilen birey olmaktadır. Hemşireler, prenatal dönemden itibaren babalara da bebeklerinin bakımı ve gelişim süreci hakkında bilgi vermelidir. Babalara anne karnında bulunan bebeği ile nasıl iletişim kuracağı, bebeği ile iletişim kurduğunda ve ona ilgi gösterdiğinde bebeği ile arasında bağlanmanın daha iyi olacağı ve bu durumun çocuğunun ileriki yaşamına olan faydaları konusunda eğitim ve danışmanlık vermelidir. Bu doğrultuda paternal bağlanmanın çocukların ileriki yaşamına etkisi ile ilgili daha çok araştırma yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bağlanma, paternal bağlanma, prenatal dönem

ABSTRACT

Paternal fetal attachment was first described by Condon (1985). According to Condon, paternal fetal attachment is the father's love for the fetus. Paternal attachment begins in the prenatal period, as in maternal attachment. Studies have found that a strong paternal attachment is effective in the child's future life. This review was written to examine the effect of paternal attachment on the child's life. Google Scholar, PubMed, Science Direct databases were searched using the keywords "paternal attachment", "attachment". Studies have shown that fathers taking an active role during pregnancy, childbirth and postpartum period increase paternal attachment. The high level of attachment between father and fetus enables fathers to establish a healthier relationship with their children after birth. Children who are strongly attached to their father are more successful in their academic and social life. However, studies have shown that babies with strong attachment to their fathers have better cognitive functions, social and bilateral relations in their future lives, are self-confident, researcher, have developed problem-solving skills, and can communicate well with their environment. Therefore, considering that paternal attachment begins in the prenatal period, fathers' participation in infant care from the prenatal period strengthens paternal attachment and has many positive effects on the baby's future life. In line with these results, the child with strong paternal attachment becomes an individual whose cognitive functions, social and bilateral relations are better, self-confident, researcher, problem-solving skills are developed and can communicate well with the environment. Nurses should also inform fathers about the care and development process of their babies from the prenatal period. Fathers should be given education and counseling on how to communicate with their baby in the mother's womb, how it will be better to bond with their baby when he communicates with his baby and shows interest in it, and the benefits of this situation for their child's future life. In this direction, it is recommended that more research be conducted on the effect of paternal attachment on the future life of children.

Keywords: Attachment, paternal attachment, prenatal period

P.44

ADÖLESAN BABA OLMA DENEYİMİ ÜZERİNE NİTEL BİR ÇALIŞMA

A QUALITATIVE STUDY ON THE EXPERIENCE OF BEING AN ADOLESCENT FATHER

Elif Erbay Özdede¹, Seda Tecik², Dilek Menekşe³, Nursan Çınar⁴

¹Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bilecik, ²Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Sakarya, ³Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Sakarya, ⁴Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Sakarya

ÖZET

Giriş ve Amaç: Son yıllarda adölesan anneliğinin öncülleri ve sonuçları hakkında önemli araştırmalar mevcuttur. Bu çalışmaların büyük çoğunluğu kadınlara veya annelere odaklanmıştır. Özellikle ergen babalar hakkında literatürdeki bilgilerin kısıtlı olduğu görülmektedir. Bu araştırmanın amacı adölesan dönemde baba olan bireylerin babalık deneyimlerini ayrıntılı olarak betimlemektir.

Gereç ve Yöntem: Nitel bir yöntem olan fenomenolojiye bağlı kalınarak yürütülen araştırmanın verileri Türkiye’de çeşitli şehirlerden katılımcılarla çevrimiçi ortamda Mart 2022 – Ağustos 2022 tarihleri arasında toplandı. Yaşı 17-22 arasında olan 11 baba çalışma grubunu oluşturdu. Veriler soru formu ve yarı-yapılandırılmış görüşme formu ile toplandı. Metodolojik olarak verilerin analizinde tümevarımsal kodlama yolu takip edildi ve Max Qualitative Data Analysis (MAXQDA) Analytics Pro2022 programı kullanıldı. Araştırma için etik kurul izni ve katılımcıların ses kayıt cihazı eşliğinde sözlü onamları alındı.

Bulgular: Yapılan tematik analiz sonucu beş tema ve dokuz kategori elde edildi. Temalar; “Baba Olma ile İlgili Duygu ve Deneyimler”, “Artan Sosyal Destek Gereksinimi”, “Adölesan Baba Olmanın Getirdiği Yaşam Tarzı Değişiklikleri”, “Adölesan Baba Olmanın Olumlu ve Olumsuz Etkileri”, “Erken Yaşta Evlenmeyi ve Baba Olmayı Düşünenlere Tavsiyeler” idi.

Sonuç: Çalışmada adölesan dönemde baba olan bireylerin maddi zorluklar yaşadıkları, çocuk bakımı konusunda deneyimli olan kök aile veya yakınlarından destek aldıkları tespit edildi. Babalar, genellikle eşlerinin gebelik haberi ile mutlu olmakla birlikte gebelik döneminin ileri evrelerinde babalık duygusunu hissetmeye başladıklarını, bebekleri dünyaya geldikten sonra sorumluluk duyduklarını ve çocuklarının bakımına aktif katıldıklarını ifade ettiler. Bu çalışma sonuçları, adölesan sağlığının korunması ve geliştirilmesi açısından adölesan ile çalışan hemşireler için önemli bir veri sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Adölesan babalık, çocuk bakımı, babalık deneyimi

ABSTRACT

Introduction and Aim: In recent years, there have been important studies on the antecedents and consequences of adolescent motherhood. The vast majority of these studies focused on women or mothers. Information in the literature about adolescent fathers is limited. This study was aimed at describing the fatherhood experiences of individuals who became fathers during adolescence in detail.

Materials and Methods: The data of this phenomenological study, which is a qualitative method, were collected online between March 2022 and August 2022 from the participants from various cities in Turkey. Eleven fathers aged between 17 and 22 years formed the study group. Data were collected with a questionnaire and a semi-structured interview form. Methodologically, inductive coding was followed in the analysis of the data, and the Max Qualitative Data Analysis (MAXQDA) Analytics Pro2022 program was used. Before the study was conducted, ethics committee approval and the participants’ verbal consent recorded on a voice recorder were obtained.

Results: After the thematic analysis, nine categories and the following five themes were obtained; “Emotions and Experiences of Being a Father”, “Increased Need for Social Support”, “Lifestyle Changes due to Being an Adolescent Father”, “Positive and Negative Effects of Being an Adolescent Father” and “Recommendations for Those Who Consider Early Marriage and Becoming a Father”.

Conclusion: In the study, it was determined that individuals who became fathers during adolescence experienced financial difficulties, and that they received support from their root family, or relatives who were experienced in childcare. The participating fathers stated that although they were generally happy with the news that their wife was pregnant, they began to experience the feelings of being a father in the later stages of pregnancy, they felt responsible after their baby was born, and they actively participated in the care of their children. The results of this study are expected to provide important data for nurses working with adolescents in terms of protecting and improving adolescent health.

Keywords: Family centered care, neonatal intensive care units, pandemic process

P.45

TEK EBEVEYNE SAHİP ÇOCUKLARDA PSİKOSOMATİK AĞRI VE PEDIATRİ HEMŞİRELİĞİ

PSYCHOSOMATIC PAIN AND PEDIATRIC NURSING IN SINGLE PARENT CHILDREN

Hacer Kobya Bulut¹, Damla Polat Köse²

¹Karadeniz Teknik Üniversitesi/Trabzon, ²Avrasya Üniversitesi/Trabzon

ÖZET

Giriş: Çalışmanın amacı tek ebeveyn sahip çocuk ve psikosomatik ağrı ilişkisini inceleyerek çocuk hemşirelerinin rollerini açıklamaktır. Tek ebeveyn aile yapısı, herhangi bir nedene bağlı olarak yalnız kalan bir ebeveyn ve ebeveyne bağlı çocuk/çocuklardan oluşan aile yapısı olarak tanımlanmaktadır. Türkiye'de hane halkının %7,8'ini tek ebeveyn yapısına sahip aileler oluşturmaktadır. Oranı giderek artan tek ebeveyn sahip çocuklar güven duygusunun yitirilmesi, düşük benlik algısı, ihmal ve istismar, davranış bozuklukları, büyüme ve gelişme geriliği gibi birçok risk ile karşı karşıya kalmaktadır. 1-3 yaş döneminden itibaren çocuk, ağladığında ebeveynin yanında olması ve ilgilenmesini sosyal öğrenme ile kavramaktadır. Bu süreçte çocuk bir problem ile karşılaştığında psikolojik problemleri bedene yansıtarak ebeveyn desteğini sağlamaya çalışmaktadır. Psikolojik problemlerin bedene yansıtıldığı ve büyük oranda görülen semptom ise psikosomatik ağrı olarak karşımıza çıkmaktadır. Psikosomatik ağrı, genellikle anksiyete ile ortaya çıkan bir ağrı çeşididir. Yapılan çalışmalarda anksiyete seviyesi yüksek olan çocuklarda psikosomatik ağrı görülme olasılığının arttığı tespit edilmiştir. Yapılan bir diğer çalışmada anksiyeteye bağlı olarak gelişen baş ağrısı, mide ağrısı ve kas ağrılarının çocuklarda görülme sıklığının %15-25 oranında olduğu belirtilmektedir. Çocuğun; üzüntü, ebeveyne duyulan öfke ve güvensizliğe bağlı anksiyete gibi ifade edemeyeceği kadar yoğun bir duygu yaşamaması psikosomatik ağrıların görülmesine neden olmaktadır. Yapılan çalışmalarda ebeveynin ayrılma ile yeni duruma baş edemeyen çocuklarda baş ağrısı, karın ağrısı gibi psikosomatik ağrılar görüldüğü tespit edilmiştir. Çocuk hemşireleri, tek ebeveyn sahip çocukların karşı karşıya kaldığı risklerin belirlenmesi ve önlenmesinde öncül görevi üstlenmektedir. Bu doğrultuda çocuk hemşireleri; risklerin değerlendirilmesi, büyüme ve gelişme takibi, terapötik iletişim ve oyun, multidisipliner yaklaşım ile ekonomik, hukuksal ve toplumsal müdahalelerin yürütülmesinde aktif rol almalıdır.

Sonuç: Literatürde tek ebeveyn sahip çocuklarda anksiyeteye bağlı olarak gelişebilecek birçok risk faktörünü içeren çalışma olmasına rağmen psikosomatik ağrıların incelendiği çalışmaların sınırlı olduğu dikkat çekmektedir. Mevcut durumun ortaya konulması için tek ebeveyn ve psikosomatik ağrı ilişkisini inceleyen çalışmalar yürütülmesi ve çalışma sonuçları ile gerekli müdahalelerin planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tek ebeveyn, çocuk, psikosomatik, ağrı, çocuk hemşireliği

ABSTRACT

Introduction: The aim of the study is to explain the roles of pediatric nurses by examining the relationship between a single parent child and psychosomatic pain. Single-parent family structure is defined as a family structure consisting of a single parent and child/children dependent on the parent for any reason. In Turkey, 7.8% of the households are single-parent families. Children with a single parent, whose rate is increasing, are faced with many risks such as loss of confidence, low self-perception, neglect and abuse, behavioral disorders, growth and development retardation. From the age of 1-3, the child comprehends the presence and care of the parent when he cries, through social learning. In this process, when the child encounters a problem, he tries to provide parental support by reflecting the psychological problems on the body. Psychosomatic pain is a type of pain that usually occurs with anxiety. Studies have shown that children with high anxiety levels are more likely to experience psychosomatic pain. In another study, it is stated that the incidence of headache, stomach pain and muscle pain due to anxiety is 15-25% in children. Pediatric nurses; should take an active role in the assessment of risks, growth and development follow-up, therapeutic communication and play, multidisciplinary approach and execution of economic, legal and social interventions.

Conclusion: Although there are studies in the literature that include many risk factors that may develop due to anxiety in children with a single parent, it is noteworthy that studies examining psychosomatic pain are limited. In order to reveal the current situation, it is recommended to conduct studies examining the relationship between single parent and psychosomatic pain and to plan the necessary interventions with the results of the study.

Keywords: Single parent, child, psychosomatic, pain, child nursing

P.46

ÖNLENEBİLİR BİR GERÇEK: ÇOCUKLARDA EV KAZALARI

A PREVENTABLE FACT: CHILDHOOD HOME ACCIDENTS

Mehmet Can Sezişli¹, Evrim Kıziler²

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, ²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara

ÖZET

Giriş ve Amaç: Her yıl 5 yaşın altındaki 200.000 çocuk zehirlenme, düşme ve boğulma gibi kasıtsız yaralanmalardan dolayı ölmektedir. Çocuklara güvenli bir ortam hazırlamak ve onları kazalardan korumak, sağlıklarının sürdürülebilirliği açısından önemlidir. Bu bilgiler ışığında bu derlemenin amacı çocuk yaralanmalarının ve ölümlerinin başlıca sebeplerinden biri olan ev kazalarının önemi belirtmek ve çocuklara güvenli çevre oluşturmada hemşirelerin sorumluluklarına dikkat çekmektir.

Yöntem: Araştırmamızın tipi geleneksel derleme olup PubMed, Google Scholar, Scopus veri tabanlarından 'Hemşirelik', 'Ev Kazaları', 'Çocuk' anahtar kelimeleri kullanılarak yapılan literatür taraması sonucunda erişilen makaleler derlenmiştir.

Bulgular: Doğan ve Öztürk'ün yaptıkları çalışmada erkek çocuklarının daha sık ev kazası geçirdikleri; bu kazaların çoğunlukla ailesel kaynaklı olduğu, anne ve babanın eğitim düzeylerinin düşük olmasının ihmal/dikkatsizliği artırdığı tespit edilmiştir. Elmas'ın yaptığı çalışmada annelerin %91'inin ev kazalarına yönelik daha önce hiç eğitim almadığı belirtilmiştir. Yılmaz Kurt ve Aytekin'in yaptığı çalışmada annelerin %56,1'i, ev kazasının nedenini "ihmal-dikkatsizlik" olarak belirtmiş, %47,7'si koruyucu önlemlerle ev kazalarının önlenileceğini bildirmiştir. Benzer çalışmalarda ise ebeveynlere kaza önlemleri ile ilgili verilen eğitimlerin ebeveynlerde farkındalık yarattığı, güvenlik önlemlerini uygulama konusunda uyarıcı oldukları tespit edilmiş ve ailelere, çocukların gelişimsel özellikleri, ev kazalarıyla ilgili risk faktörleri, güvenlik önlemleri ve ilkyardım uygulamaları konusunda eğitim verilmesi önerilmiştir.

Sonuç: Hemşireler önderliğinde alınabilecek basit önlemler, bilinçlendirme çalışmaları, güvenlik tedbirleriyle yaralanmalar ve ölümler önemli ölçüde engellenebilir. Çocuklara sağlıklı ve güvenli bir ortam hazırlanırken multidisipliner bir yaklaşım benimsenmeli, birincil koruma düzeyi girişimlerine önem verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, ev kazaları, çocuk

ABSTRACT

Introduction and Aim: Every year, 200,000 children under the age of 5 die from unintentional injuries such as poisoning, falls, and drowning. Preparing a safe environment for children and protecting them from accidents is important for the sustainability of their health. In the light of this information, the aim of this review is to emphasize the importance of home accidents, which is one of the main causes of child injuries and deaths and to draw attention to the responsibilities of nurses in creating a safe environment for children.

Method: The type of our research is traditional compilation and the articles accessed as a result of the literature review using the keywords 'Nursing', 'Home Accidents', 'Child' from PubMed, Google Scholar, Scopus databases were compiled.

Findings: In the study conducted by Doğan and Öztürk, boys had more frequent home accidents; It has been determined that these accidents are mostly of familial origin and that the low education level of the parents increases the negligence/carelessness. In the study conducted by Elmas, it was stated that 91% of the mothers had never received any training on home accidents before. In the study conducted by Yılmaz Kurt and Aytekin, 56.1% of the mothers stated the cause of home accidents as "negligence-carelessness", and 47.7% reported that home accidents could be prevented with protective measures. In similar studies, it has been determined that the training given to parents about accident precautions raises awareness in parents, is stimulating for the implementation of safety precautions and it has been suggested that families should be trained on the developmental characteristics of children, risk factors for home accidents, safety precautions and first aid practices.

Conclusion: Injuries and deaths can be significantly prevented with simple precautions, awareness-raising activities and safety precautions that can be taken under the leadership of nurses. While preparing a healthy and safe environment for children, a multidisciplinary approach should be adopted and primary prevention level initiatives should be given importance.

Keywords: Nursing, Home Accidents, Child

P.47

CİNSEL İSTİSMAR TANIĞI HEMŞİRE

SEKSUAL ABUSE WITNESS: NURSE

Eda Nur Yıldırım¹, Merve Sarıtaş²

¹Dr. Sami Ulus Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Pediatri Yoğun Bakım Ünitesi, Ankara, ²Dr. Sami Ulus Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Pediatri Yoğun Bakım Ünitesi, Ankara

ÖZET

Cinsel istismar fiziksel, ruhsal, cinsel veya sosyal açıdan çocuğa zarar vererek gelişimini engelleyen/kısıtlayan hatta çocuğun sağlığını ve güvenliğini tehlikeye sokan önemli bir halk sağlığı durumudur. İstismar tanısı ve kanıtlanması zor bir süreçtir ve bu yüzden hemşire başta olmak üzere sağlık profesyonellerine büyük iş düşmektedir. İstismar da hemşire başta olmak üzere sağlık profesyonellerinin görevi istismarın önlenmesiyle başlamakta, istismar tanımlanması ve tekrarının engellenmesiyle devam eder. Hemşire riskli grupları saptar, istismar durumu oluşmasının diye gerekli önlemleri alır. İstismar oluştuktan sonrasında ise çocuğu ve ailesini sosyal, psikolojik, fiziksel anlamda destekler ve desteklemesi içinde multidisipliner bir yaklaşım sergiler.

Makalenin Amacı: Cinsel istismara tanık olan ve istismar fark eden hemşirelerin farkındalığını geliştirmek ve istismarla karşılaşılan durumlarda hemşireye yol göstermek amacıyla yazılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cinsel istismar, Çocuk, Hemşire.

ABSTRACT

Sexual abuse is an important public health situation that harms the child physically, mentally, sexually or socially, preventing/restricting his/her development and even endangering the health and safety of the child. Abuse is a difficult process to diagnose and prove, and therefore, health professionals, especially nurses, have a great job. In abuse, the duty of health professionals, especially nurses, starts with the prevention of abuse and continues with the identification of abuse and prevention of its recurrence. The nurse identifies risky groups and takes the necessary precautions to prevent abuse. After the abuse occurs, it supports the child and his/her family socially, psychologically and physically and displays a multidisciplinary approach in supporting it.

Keywords: Sexual abuse, child, nurse

GİRİŞ:

Cinsel istismar: Gelişimini tamamlamamış çocuğa herhangi bir yetişkin tarafından cinsel arzu ve kendi gereksinimlerini karşılaması amacıyla çeşitli yollar kullanılmasıyla (güç, tehdit, kandırma...) gerçekleştirilen eylemlerin tamamıdır (1). Cinsel istismar fiziksel, ruhsal, cinsel ya da sosyal açıdan çocuğa zarar vererek gelişimini engelleyen/kısıtlayan hatta çocuğun sağlığını ve güvenliğini tehlikeye sokan önemli bir halk sağlığı durumudur. (2,3,4). Çocuğun hayat boyu fizyolojik/psikolojik/sosyal/sağlık gibi çeşitli sorunlar yaşamasına sebep olmaktadır (Bush, 2017) ve bu durum (istismar) epigenetikle gelecek kuşaklara aktarıldığı gözlemlenmiştir (5, 6, 7, 8).

Türkiye’de ve Dünya’da her yıl binlerce çocuk istismara tanık veya maruz kalmaktadır. Güncel verilere bakıldığında bu rakamlar endişe vericidir. UNICEF’in 2019 raporuna göre Dünya’da 1-19 yaş arasında 15 milyon kız yaşamlarının herhangi bir döneminde cinsel ilişkiye zorlanmakta, hatta maruz bırakılmaktadır (9). Türkiye’de yapılan bir araştırmada TÜİK’e kayıtlı verilerden elde edilmiş sonuçlar 2014 yılında cinsel istismara uğramış kişi sayısı 11.095 kişiyken 2017 yılında 18.623 çocuk istismara maruz kalmıştır. Yine yıllara göre bakıldığında kız çocuklarında erkek çocuklara oranla daha fazla cinsel istismara maruz kaldığı gözlemlenmiştir. Yaşlara göre bakıldığında 2017 yılı verilerine göre 15-17 yaş grubunda %55, 12-14 yaş grubunda %25, 11 yaş ve altı grupta ise %20 olduğu gözlemlenmiştir. İstismar kayıtlarının bildirildiği noktalara bakıldığında şehirde yaşayan çocuklarda kırsal/köy kesiminde yaşayan bireylere oranla çarpıcı bir fark bulunmuştur (10,11).

Bush’un dediğine göre cinsel istismar genelde suçu işleyen kişi tarafından olay gizlenmekte veya olayın tanıkları olmamaktadır (12). İstismar bulgularında tanı konulma, kanıtlanma sürecinde birçok zorlukla karşı karşıya kalınmaktadır. İstismara uğramış çocuklarla ilgilenen; sürecin içinde de bulunan sağlık profesyonelleri bu durumlarda tanı ve tedavide en büyük görevi üstlenmektedirler. İstismar bahsi konusu olduğunda hızlı ve doğru yol almalı, istismar bulgularını saptayabilmeli, teşhisi koyması gerekmektedir (6,8).

Cinsel İstismarda Hemşirelik Yaklaşımları:

Keskin ve Çam’ın dediğine göre çalışmaya katılan hemşirelerin %71’inin çocuk istismarı vakalarıyla meslek hayatlarında en az bir kez karşılaştıkları tespit edilmiştir. Bu yüzden hemşireler istismar durumunda vakanın saptanmasında, gerekenlerin yapılmasında büyük bir role sahiptirler (8).

İstismarda hemşire başta olmak üzere sağlık profesyonellerinin görevi istismarın önlenmesiyle başlamakta, istismarın tanımlanması ve tekrarlanmasını önlemeyle devam eder (13, 21). Çocuk ihmal ve istismarında en önemli nokta “Şüpheli”dir (14). ABD, Kanada, Avustralya ve Türkiye gibi ülkelerde hemşireler yasal olarak çocuk istismarını bildirmekle yükümlüdür (7). Türkiye’de görevi sırasında suçun işlendiği yöndeki belirtileri saklayan/bildirmeyen kişi yasal olarak suç işlemiş sayılmaktadır (15). Hemşireler ülkenin cinsel istismarla ilgili politikalarını/protokollerini bilmeli ve hızlıca uygulayabilmelidir (12). Hemşireler multidisipliner yaklaşımın ne olduğunu bilmeli ve

bu disiplinler arası işbirliği yapmalıdırlar (12).

Hemşireler cinsel istismara uğramış olan çocuklarda temel rolleri; kriz müdahale danışmanı, kolluk kuvvetleri ve tıbbi personele karşı çocuğu savunucu, ayrıca hem çocuğa hem aileye eğitim verebilmelidir (16).

Hemşireler hasta veya sağlıklı bireylerle sıkı temas içinde olduklarından; bireylerin hikayelerindeki karanlık noktaları/travmaları ve bunlarla ilişkili faktörleri saptamada kritik role sahiptir. Bu aşamada hemşire ihmal ve istismarın belirti ve bulgularını iyi bilmek zorundadır. Çocukta var olan ihmal ve istismar bulgularını mutlaka kaydetmelidir (13, 15).

Hemşireler çocuk hastaneye yatmasıyla beraber hayat boyu devam edecek sorunlarla çocuğun travma yaşamaması adına destek vermelidir. Travma yaşatacak durumları önceden saptamalı ve o soruna yönelik riskleri minimize etmelidir (12, 21).

Hemşireler çocuklarda cinsel istismar bulgularını tanıladıktan ve adli vaka olarak bildirdikten sonra çocuğun bakımıyla ilgili durumları sistematize ederek sorunları çözmelidir (16).

Hemşire savunuculuk rolünü kullanarak çocuğun korunma altına alınmasını sağlamak için gerekli mercilere bilgi vermelidir (13, 15).

Çocuğun yaşadığı sorunlar üzerine; çocuk hastalara ve bakıcılara gelişimsel olarak yaşa uygun, empatik ve yargılayıcı olmayan destek sağlamalıdır (16).

Çocuk kliniğe yattıktan sonra ailenin ve çocuğun kliniğe adaptasyonuna yardım etmelidir (13).

Hemşire çocuk istismar ve ihmal konularında eğitici, destekleyici ve koruyucu rolü ile çocuğa ve ailesine sosyal ve psikolojik yardım ve destek verir (13, 15).

Cinsel istismar olgusuyla çocuk geldiği zaman çevresindeki bakıcılar/ebeveynlerden ve çevresindekilerden şüphelenilir. Suçlu olmayan ebeveynler veya bakıcıları kaldıkları süre boyunca herhangi bir zamanda varsa toplum temelli bir avukata erişebilecekleri söylenmeli ve ulaşabilmeleri sağlanmalıdır (12).

Çocuğun kriz anından sonra regresyon davranışları olabileceğini bilmeli ve anlayışla karşılanmalıdır (13, 16).

Evine veya sosyal bir kuruma dönen çocuğu düzenli kontrollerle izlenmesi için kurumlarla işbirliği yapmalıdır (13, 16, 21).

SONUÇ:

Özcan'ın yaptığı çalışmada Dünya Sağlık Örgütü çocuk ihmal ve istismarının engellenmesinde hemşireye önemli bir rol biçmiştir. Hemşire bu rolüyle ev ziyaretleriyle ihmal veya istismarın tespitine önemli katkıları bulunmaktadır. Aileyi eğiterek çocuğu ihmal ve istismardan korumasına ön ayak olmaktadır (15, 16, 18). Toplum bilinclendirme ve toplumun içerisindeki istismar riskleriyle alakalı halka, toplum eğitimi yapmalıdır (12, 13, 15).

Çocuğun cinsel istismar ve ihmalinin önlenmesi ve tedavi edilebilmesi açısından hemşire, doktor, pedagog, sosyal hizmetinden oluşan ekipler oluşturulması gerektiği ve multidisipliner bir yaklaşım sergilenmeli, ebeveynlere ve çocuklara cinsel eğitim konusunda bu konunun bilgi verilmesi ve bu eğitim içeriği sürekli gündemde olmalıdır. Gerekirse kitle iletişim araçlarından da yararlanılmalıdır (19, 20).

KAYNAKÇA:

1. Alpaslan AH. Çocukluk Döneminde Cinsel İstismar. Kocatepe Tıp Dergisi; 2014; 15(2):194-201.
2. Topçu ET, Kazan EE, Küçük S, Murat Y, Alparslan B, Molozoglu H, Özkan B. Hemşirelik Öğrencilerinin Çocuk İstismarı ve İhmalinin Belirti ve Risklerini Tanılamaya İlişkin Bilgi Düzeyleri. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi; 2022; 12(2): 264-273.
3. McKibbin G, Humphreys C, Hamilton B. Prevention-enhancing interactions: a Critical Interpretive Synthesis of the evidence about children who sexually abuse other children. Journal of Health and Social Care in the Community; 2016; 24(6): 657-671.
4. Poldon S, Lenore D, Plazalar CP, Purkey E, Tramer J. Exploring How Sexual Assault Nurse Examiners Practise Trauma-Informed Care. Journal of Forensic Nursing; 2021; 17(4): 235-243.
5. Pelendecioğlu B, Bulut S. Çocuğa Yönelik Aile İçi Fiziksel İstismar. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2016; 9 (1): 49-62
6. İkişik H, Arı A, Kırlangıç M, Yeni T, Korkut M, Taşdemir M, Maral I. Bir Üniversite Hastanesi Sağlık Çalışanlarının Çocuk İstismarına Yaklaşımları ve Çocuk İzlem Merkezleri Hakkındaki Farkındalıklarının Değerlendirilmesi. Akdeniz Tıp Dergisi; 2022; 8(3): 263-269.
7. Yıldız E, Tanrıverdi D. Child neglect and abuse: a global glimpse within the framework of evidence perspective. International nursing review; 2018; 65(3): 370-380
8. Sundler AJ, Whilson M, Darcy L, Larsson M. Swedish School Nurses' Experiences of Child Abuse. The Journal of School Nursing; 2021; 37(3): 176-184.
9. Unicef, UNICEF: Şiddet ile disiplin, cinsel istismar ve cinayetler tüm dünyada milyonlarca çocuğun peşini bırakmıyor, 2017 <https://www.unicef.org/turkiye/bas%C4%B1n-b%C3%BCtenleri/unicef-%C5%9Fiddet-ile-disiplin-cinsel-istismar-ve-cinayetler-t%C3%BCm-d%C3%BCnyada-milyonlarca#:~:text=D%C3%BCnyada%20%2D%20ya%C5%9F%20aral%C4%B1%C4%9F%C4%B1ndaki,profesyonel%20yard%C4%B1m%20ba%C5%9Fvurusunda%20bulundu%C4%9Funu%20belirtmi%C5%9Ftir.09.09.2022>.
10. Akçe İ, Doğan H. Cinsel İstismara Maruz Kalmış Çocuklar Üzerine Bir Değerlendirme. Sosyal Çalışma Dergisi; 2020; 4(1): 12-20.
11. Kemer D, Dalgıç Aİ. Yaratıcı Dramayı Temellendirilmiş Çocuk Cinsel İstismarını Önleme Programı: Bir Uygulama Planı Örneği. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi; 2022; 15(2): 246-254.
12. Blust K. Joint Position Statement: Care of Prepubescent Pediatric Sexual Abuse Patients in the Emergency Care Setting. Journal of Forensic Nursing; 2017; 13(3): 150-153.
13. Geçkil E. Çocuklarda Fiziksel İstismar ve Hemşirelik Yaklaşımı. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi; 2017; 6(1):129-139.
14. Bakır E, Kapucu S. Çocuk İhmali ve İstismarının Türkiye'de Yapılan Araştırmalara Yansımaları: Bir Literatür İncelemesi. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi; 2017; 4(2): 13-24.
15. Özcan N. (2022). Hemşirelerin Çocuk İstismarı ve İhmalinin Belirti ve Risklerinin Belirleme Durumları (Yüksek Lisans Tezi), Karabük Üniversitesi, Karabük.

16. Keskin G, Çam O. Çocuk Cinsel İstismarına Psikodinamik Hemşirelik Yaklaşımı. Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi; 2005; 21 (2): 191-208.
17. Moynihan BA, Duncan JW. The role of the nurse in the care of sexual assault victims Journal of Nursing Clinics of North America; 1981;16(1): 95-100
18. Myonki E, Mwakawanga DL, Rosser BRS, Bonilla ZE, Lukumay HG, Muhammed I. Et al. The management of childhood sexual abuse by midwifery, nursing and medical providers in Tanzania. Journal of Child Abuse Neglect; 2021;121: 1-12.
19. Bozkurt G, Yorulma C, Düzkaya DS. Çocuklarda Cinsel İstismara Bağlı Travma Sonrası Stres Bozukluğu: Olgu Analizi. Sağlık Bilimleri ve Hastalıkları Dergisi; 2014; 1(2): 68-74.
20. Taylor LE, Harris HS. Stewards of children education: Increasing undergraduate nursing student knowledge of child sexual abuse. Nurse Education Today; 2017; 60: 147-150.
21. Haas J. The Role of the School Nurse in Detecting and Preventing Child Abuse During This Age of Online Education. NASN School Nurse; 2021; 16-19.

P.48

EBELİK VE ÇOCUK GELİŞİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN ÇOCUK İHMALİ VE İSTİSMARINI RAPORLAMAYA VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNE YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLENMESİ

DETERMINING THE ATTITUDES OF MIDWIFERY AND CHILD DEVELOPMENT DEPARTMENT STUDENTS TOWARDS CHILD NEGLECT AND ABUSE REPORTING AND SOLUTION SUGGESTIONS

Zühal Çamur¹, Çiğdem Erdoğan²

¹Karabük Üniversitesi, Karabük, ²Pamukkale Üniversitesi, Denizli

ÖZET

Amaç: Çocuk ihmal ve istismarına yönelik bilgi düzeyleri ve raporlama konusunda, çocuk sağlığı ve hastalıkları dersi kapsamında işlenen bu konunun ders öncesi ve sonrası bilgi düzeyleri ve raporlama becerilerini incelemektir.

Yöntem: Bu çalışma için yarı deneysel bir yöntem olan iki grup ön test son test modeli kullanılmıştır. Veriler, ilgili eğitim öncesi ve sonrasında Çocuk Gelişimi ve Ebelik Bölümü'ndeki öğrencilere dağıtılan bir anket kullanılarak toplanmıştır. Çalışma için örneklem hesaplamasına gidilmeyerek tüm evrene ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırma örneklemini 142 katılımcıdan oluşmaktadır. Verilerin toplanmasında, tanımlayıcı bilgi formu ve "İstismar, İhmali Önlemede Uygulanabilecek Çözüm Önerileri Anketi Çocuk istismar ve ihmalinin raporlanmasına karşı tutum ölçeği" kullanılmıştır.

Bulgular: Okul öncesi bölümünde okuyan öğrencilerin Çocuk istismar ve ihmalinin raporlanmasına karşı tutum ölçek puanlarının tamamı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Ebelik bölümü öğrencilerinin Çocuk istismar ve ihmalinin raporlanmasına karşı tutum ölçek puan ortalamalarının öntest-sontest ve öntest-follow-up arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunurken ($p < 0.05$), son-test-follow-up arasında fark bulunmamaktadır ($p > 0.05$). Okul öncesi bölümünde okuyan öğrencilerin İstismar ve İhmali Önlemede Uygulanabilecek Çözüm Önerileri Anketi puan ortalamalarının öntest-sontest ve öntest-follow-up arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunurken ($p < 0.05$), son-test-follow-up arasında fark bulunmamaktadır ($p > 0.05$). Ebelik bölümü öğrencilerinin İstismar ve İhmali Önlemede Uygulanabilecek Çözüm Önerileri Anketi puan ortalamaları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir ($p > 0.05$).

Sonuçlar: Bu çalışmada eğitimin çocuk ihmal ve istismarının raporlanması ve çözüm önerilerine olumlu etkileri olduğu sonucuna varılmaktadır. Bu doğrultuda üniversitelerin ders müfredatına çocuk ihmal ve istismarı konusunun eklenmesinin faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk ihmal, çocuk istismarı, ebelik, çocuk gelişimi, öğrenci

ABSTRACT

Objective: This study aims to examine the knowledge levels and reporting skills of this subject, which is covered within the scope of the child health and diseases course, before and after the course on child neglect and abuse.

Material and Methods: For this study, a quasi-experimental method, a two-group pre-test post-test model, was used. Data were collected using a questionnaire distributed to students in the Child Development and Midwifery Department before and after the relevant training. For the study, it was tried to reach the whole universe by not going to the sample calculation. The research sample consists of 142 participants. A descriptive information form and "Survey for Solutions to Prevent Abuse and Neglect, Healthcare Provider Attitudes Toward Child Maltreatment Reporting Scale" were used to collect the data.

Results: A statistically significant difference was found between the scores of attitude scale scores of the students studying in the preschool department towards reporting child abuse and neglect ($p < 0.05$). While there was a statistically significant difference between the pretest-posttest and pretest-followup scores of midwifery students' attitudes towards reporting child abuse and neglect ($p < 0.05$), there was no difference between posttest-followup ($p > 0.05$). While there was a statistically significant difference between the pre-

test-posttest and pretest-followup score averages of the pre-test-posttest and pretest-followup scores of the students studying in the preschool department, there was no difference between the posttest-followup ($p>0.05$). No statistically significant difference was found between the average scores of midwifery students in the Questionnaire for Solutions to Prevent Abuse and Neglect ($p>0.05$).

Conclusion: This study concluded that education positively affects reporting child neglect and abuse and solution proposals. In this respect, it is thought that it would be beneficial to add the subject of child neglect and abuse to the curriculum of schools.

Keywords: Child neglect, child abuse, midwifery, child development, student

P.49

MADDE KULLANIMINA SEKONDER GELİŞEN NÖBET GEÇİRME DURUMUNA BAĞLI ADÖLESAN HASTANIN KLİNİK TABLOSU VE HEMŞİRELİK BAKIMI

CLINICAL STATEMENT AND NURSING CARE OF ADOLESCENT PATIENT DUE TO HAVE A SEIZURE DEVELOPING SECONDARY TO SUBSTANCE USE

Sinem Uluer Şimşek¹, Ayşegül Karaca², Eda Özcanoglu³, Pınar Koç⁴

¹Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara, ²Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara, ³Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara, ⁴Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Hemşirelik Müdürlüğü, Ankara

ÖZET

Madde kullanımı dünyada olduğu gibi ülkemizde de kullanım sıklığı artmakta olup özellikle madde kullanmaya başlama açısından adölesan yaş grubu önemli bir risk grubu oluşturmaktadır. Hastaların ani bilinç değişikliği, intihar girişimi, davranış değişikliği veya travma nedeniyle hastaneye yatışı yapılmaktadır.

Amaç: Madde kullanım sonrasında hastaneye yatan adölesan hastanın tedavi ve bakımının ekip iş birliği ve bütüncül olarak ele alınması, taburculuğa hazırlanmasıdır.

Olgu: Daha önce bilinen hastalığı olmayan 16 yaşındaki erkek hastanın ayakta ağrı/burkulma? şikayetleri üzerine hastaneye başvurmuş ve röntgen çekimi sırasında kasılması olduğu fark edilmiştir. Adölesan hasta bilinç durumu değişikliği ile entübe edilerek Hacettepe Üniversitesi Çocuk Yoğun Bakım Ünitesi'ne kabul edilmiştir. Yapılan toksikoloji raporu madde kullanımı (kannabinoid) ile uyumlu gelmiştir. Hastaya yatışının 13. gününde trakeostomi, 60. gününde ise gastrostomi açılmış olup bakım gereksinimleri karşılanmıştır. Hastada uzun süreli yatak istirahatine bağlı topukta evre-2 bası yarası bakımla evre-1'e gerilemiştir.

Sonuç: Nöbet geçirmesine bağlı entübe ve trakeostomi ile izlenen adölesan hastaya spontan solunumda bozulma ve aspirasyon riskine yönelik bakım verilerek hava yolu açıklığı sağlandı. Nörolojik bozukluk/fiziksel mobilitede bozulma nedeniyle etkisiz doku perfüzyonuna bağlı olarak deri bütünlüğünde bozulma olduğu için hasta havalı yatak ile desteklendi, sık pozisyon verilerek yara bakım hemşireleri tarafından bakım verildi; basısı evre-1'e geriledi. Hastada gelişen nörolojik bozukluk kaynaklı fonksiyonel üriner inkontinansı olması nedeniyle hastaya foley kateter takılarak efektif aldığı çıkardığı takibi yapıldı. Elektrolit dengesizliğine yönelik hastaya defisit mayı verilerek sıvı volumu dengelendi. Düşme riskine yönelik hasta yakınları bilgilendirilerek güvenlik önlemleri alındı. Hastanın oralinin açık olduğu dönemde nazogastrik sondayla daha sonra gastrostomi ile beslenmesi nedeniyle oral muköz membranda bozulma riskine yönelik hastaya ağız bakımı verildi. Cerrahiye sekonder hastada ağrının olmasına yönelik order edilen analjezikleri verilerek kaydı yapıldı. Hastanede yattığı ve invazivleri olduğu için asepsi kuralları uygulanarak enfeksiyon riski azaltıldı. Hastalık ve prognoz belirsizliği nedeniyle ailede anksiyete ve bakım veren rolünde zorlanma olmasına yönelik ailenin bilgi eksiklikleri giderildi. Hasta taburculuğa hazırlanıyor.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, madde kullanımı, ostomi, hemşirelik bakımı, eğitim

ABSTRACT

The prevalence of substance use is increasing in our country as well as in the world, and the adolescent age group constitutes an important risk group, especially in terms of initiating substance use. Patients are hospitalized due to sudden change in consciousness, suicide attempt, behavior change or trauma.

Aim: The aim of this study is the treatment and care of the adolescent patient hospitalized after substance abuse is handled as a team collaboration and holistically, and is prepared for discharge.

Case: A 16-year-old male patient with no known disease was admitted to the hospital with complaints of standing pain/sprain and it was noticed that he had contractions during X-ray. The adolescent patient was admitted to Hacettepe University Pediatric Intensive Care Unit after being intubated with a change in consciousness. The toxicology report was compatible with substance use (cannabinoid). To the patient tracheostomy was opened on the 13th day of hospitalization, and gastrostomy was performed on the 60th day, and care needs were met. Stage-2 pressure sore on the heel due to prolonged bed rest in the patient regressed to stage-1 with care.

Conclusion: The adolescent patient, who was followed up with intube and tracheostomy due to seizures, was given care for deterioration in spontaneous respiration and the risk of aspiration, and airway patency was ensured. The patient was supported with an air mattress, as there was deterioration in skin integrity due to ineffective tissue perfusion due to neurological disorder/impaired physical mobility, care was given by wound care nurses by giving frequent positions; pressure sore regressed to stage-I. Due to the functional urinary incontinence caused by the neurological disorder that developed in the patient, a Foley catheter was inserted in the patient, and effective follow-up was performed. Fluid volume was stabilized by administering deficit fluid to the patient for electrolyte imbalance. Relatives of the patients were informed about the risk of falling and safety precautions were taken. Oral care was given to the patient due to the risk of deterioration of the oral mucous membrane due to the fact that the patient was fed with a nasogastric tube and then with a gastrostomy during the period when the oral was open. Since he was hospitalized and had invasives, the risk of infection was reduced by applying the rules of asepsis. Due to the uncertainty of the disease and prognosis, the family's lack of knowledge about anxiety and difficulties in the role of caregiver were eliminated. The patient is preparing for discharge

Keywords: Adolescent, substance use, ostomy, nursing care, education

P.50

ÇOCUKLARIN SİBER ZORBALIK ve SİBER MAĞDURİYET DENEYİMLERİ: COVID-19 PANDEMİSİ NASIL ETKİLEDİ?

CHILDREN'S EXPERIENCES OF CYBER BULLYING AND CYBER VICTIMIZATION: HOW THE COVID-19 PANDEMIC AFFECTED?

Dilek Uludaşdemir

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Ankara

ÖZET

Covid-19 pandemisinin getirdiği korku ve stres, artan internet kullanımı, ebeveynlerin istihdam farklılıkları çocuk ve ergenlerin siber zorbalık ve siber mağduriyet deneyimlerini etkilemiştir. Bu derlemenin amacı, çocuk ve ergenlerin Covid-19 pandemisi sürecinde siber zorbalık ve siber mağduriyet düzeylerinin ve etkileyen etmenlerin incelenmesidir. Çocuk ve adölesanların Covid-19 pandemisi öncesine göre pandemi sırasında internet kullanımlarının ortalama 3 saat arttığı, Covid-19 pandemisinde artan stres ve korkunun siber zorbalık ile ilişkili olduğu, siber mağduriyet düzeylerinin ise artış gösterdiği bildirilmiştir. Ebeveynlerle olan etkileşimin ise pandemi öncesinde olduğu gibi siber zorbalık ve siber mağduriyeti etkilediği, ebeveyn çocuk iletişiminin zayıf olması çocuğun siber zorbalık riskini 4.1 kat arttığı saptanmıştır. Bu doğrultuda eğlenme amacı ile kullanılan internetin günde üç saati geçmemesi, ebeveyn çocuk iletişiminin geliştirilmesi amacıyla evde geçirilen sürelerde aile içi etkinliklerin artırılması önerilmektedir. Pediyatri hemşirelerinin siber zorbalık hakkında çocuk ve aileyi bilgilendirmesi ve aile-çocuk etkinlikleri hakkında danışmanlıkta bulunması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19 Pandemisi, çocuk, ergen, siber zorbalık, siber mağduriyet

ABSTRACT

The fear and stress brought on by the Covid-19 pandemic, increased internet use, and employment differences among parents have also affected the cyberbullying and cyber victimization experiences of children and adolescents. The aim of this study is to examine the levels of cyber bullying and cyber victimization of children and adolescents during the Covid-19 pandemic and the factors affecting them. It has been reported that the internet use of children and adolescents increased by an average of 3 hours during the pandemic compared to the pre-Covid-19 pandemic, the increased stress and fear in the Covid-19 pandemic are associated with cyberbullying, and the levels of cyber-victimization have increased. It has been determined that the interaction with the parents affects cyberbullying and cyber victimization as before the pandemic, and that the child's risk of cyberbullying increases 4.1 times due to poor parent-child communication. It is recommended that the internet used for entertainment should not exceed three hours a day, and that family activities should be increased during the time spent to improve parent-child communication at home. It can be recommended that pediatric nurses inform the child and family about cyberbullying and provide counseling about family-child activities.

Keywords: Covid-19 pandemic, child, adolescent, cyberbullying, cyber victimization

P.51

ERGENLER İÇİN OYUN BOZUKLUĞU ÖLÇEĞİ (GADIS-A): TÜRKÇE GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

PSYCHOMETRIC PROPERTIES OF THE TURKISH VERSION OF THE GAMING DISORDER SCALE FOR ADOLESCENTS (GADIS-A)

Harun Özbey¹, Öznur Başdaş², Meral Bayat³

¹Erciyes Üniversitesi, Kayseri, ²Erciyes Üniversitesi, Kayseri, ³Erciyes Üniversitesi, Kayseri

ÖZET

Amaç: Bu metodolojik çalışma, Ergenler için Oyun Bozukluğu Ölçeği (GADIS-A)' nin Türkçe geçerlik ve güvenilirliğini sağlamıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırma, Türkiye'de bir ilin merkez ilçelerinde bulunan ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilk ve ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören 378 ergen ile gerçekleştirilmiştir. Veriler bir ergen bilgi formu ve GADIS-A kullanılarak toplanmıştır. Çalışma etik kurul tarafından onaylandı ve kurumdan izin alındı.

Bulgular: Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ölçeğin faktör yüklerinin 0,511 ile 0,768 arasında, Uyum İyiliği indekslerinin >0,87 ve RMSEA indeksinin <0,10 olduğunu göstermiştir. Toplam ölçeğin Cronbach alfa değeri 0.860 idi.

Sonuç: Sonuçlar, GADIS-A'nın Türk örneklemini için geçerli ve güvenilir bir ölçüm olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Oyun bozukluğu, ergen, ölçek, güvenilirlik, geçerlik

ABSTRACT

Purpose: This methodological study established the Turkish validity and reliability of the Gaming Disorder Scale for Adolescents (GADIS-A).

Methods: The study was conducted with 378 adolescents studying in primary and secondary education institutions in the central districts of a province in Turkey, affiliated to the Provincial Directorate of National Education. Data were collected using a adolescent information form and GADIS-A. The study was approved by an ethics committee and permission was obtained from the institution.

Results: Confirmatory Factor Analysis (CFA) showed that the scale had factor loadings of 0.511 to 0.768, the Goodness of Fit indices of >0.87, and the RMSEA index of <0.10. The total scale had a Cronbach's alpha of 0.860.

Conclusion: The results show that GADIS-A is a valid and reliable measure for the Turkish sample.

Keywords: Gaming disorder, adolescent, scale, reliability, validity

P.52

ERGENLERDE TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI

TECHNOLOGY ADDICTION IN ADOLESCENTS

Olca Tıraş¹, Sibel Ergün²

¹Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara, ²Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Balıkesir

ÖZET

Araştırma ergenlerin teknoloji bağımlılıklarının incelenmesi amacıyla planlanmıştır. Ergenlik dönemi üst düzey soyutlamalara dayanan ve kimlik oluşum süreci de başladığı bir dönemdir ve bu gelişimsel dönemde sosyal onay ve akran kabulü ergen bireyler için oldukça önemli olmakla birlikte teknoloji, iletişim uygulamalarıyla ergen bireylerin akran kabulü ve sosyal onay beklentilerini karşılamaya olanak sağlamaktadır. Fakat ergenlik döneminde aşırı kullanılan internet ve bilgisayar oyunları bir zaman sonra bağımlılığa dönüşebilmektedir ve bu bağımlılık ergenlerin gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir. Ergenleri karşılaştığı sorunlardan korumak ve bilinçli teknoloji kullanımını öğretmekte ebeveynlere, sağlık personelleri ve öğretmenlere büyük iş düşmektedir. Yapılan incelemeler neticesinde, Türkiye İstatistik Kurumu 2018 yılı "Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması" raporunun internet kullanım verileri yaş gruplarına göre ergenlerde internet kullanım oranının %90,7 olduğu görülmektedir. Ayrıca 11 Avrupa ülkesinden yaş ortalaması 14,9 olan 11.356 katılımcıyla yapılan bir çalışmada ergen bireylerde internet bağımlılığının yaygınlığı %4,2, sorunlu internet kullanımının yaygınlığı ise %13,4 olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda, teknoloji bağımlılığına yönelik deneysel çalışmaların yapılması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ergenlik, teknoloji, bağımlılık

ABSTRACT

The research was planned to examine the technology addictions of adolescents. Adolescence is a period based on high-level abstractions and the process of identity formation begins, and social approval and peer acceptance are very important for adolescents in this developmental period, technology enables adolescents to meet expectations of peer acceptance and social approval through communication practices. However, excessive use of internet and computer games during adolescence can turn into addiction after a while and this addiction negatively affects the development of adolescents. Parents, health personnel and teachers have great duties to protect adolescents from the problems they will encounter and to teach them to use technology consciously. As a result of the examinations, it is seen that the internet usage rate of adolescents by age groups is 90.7% according to the internet usage data of the 2018 "Household Information Technologies Usage Survey" report of the Turkish Statistical Institute. In addition, in a study conducted with 11,356 participants with a mean age of 14.9 from 11 European countries, the prevalence of internet addiction in adolescents was found to be 4.2% and the prevalence of problematic internet use as 13.4%. In line with these results, it is recommended to conduct experimental studies on technology addiction.

Keywords: Adolescent, technology, addiction

P.53

PUBERTE PREKOKS VE HEMŞİRELİK YÖNETİMİ

PRECOCIOUS PUBERTY AND NURSING MANAGEMENT

Gamze Kaş Alay¹, Suzan Yıldız²

¹Kastamonu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fak. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Kastamonu, ²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, İstanbul

ÖZET

Puberte, sekonder seks karakterlerinin gelişerek psikososyal olgunlaşmanın da eşlik ettiği bir geçiş dönemidir. Puberte Prekoks (PP) tablosu, pubertal gelişimin fiziki ve hormonal belirtilerinin normal olarak kabul edilen sınırlardan, yani kızlarda 7 yaşından önce erkeklerde 9 yaşından önce, ortaya çıkması durumudur. Pubertal evrenin derecesi, belirti ve bulguların ilerleme hızı PP tanısı almada önemlidir. Çocukluk döneminde oldukça nadir görülmekle birlikte son yıllarda sağlığı olumsuz etkileyen çevre kirliliği, endokrin bozucular ve kimyasalların yaygınlaşması ile hastalığın insidansının geçmiş yıllara göre arttığı bilinmektedir. Puberte prekoks tablosunda klinik bulgular erken fark edilip tanı konularak hemen tedaviye başlanması, çocuğun biyopsikososyal açıdan daha sağlıklı bir süreç geçirmesine katkı sağlayacaktır. Tedavinin ana amacı çocuğun psikososyal örselenmelerden ve kızların erken yaşlardan itibaren yüksek östrojenin oluşturabileceği geç komplikasyonlardan korunması, ebeveynlerin endişelerinin azaltılması, cinsel aktivite başlangıcının geciktirilmesi, gebeliğin önlenmesi ve cinsel istismar riskinin azaltılmasıdır. Bu yönde uzun etkili gonadotropin salgılatıcı hormon analogları (GnRHa), uzun yıllardır tedavide ilk seçenek olarak kullanılmaktadır. Tıbbi tanı ve tedavinin dışında PP tanılı çocuğa yaklaşım ve hemşirelik yönetimi de oldukça önemlidir. Hemşirenin eğitim ve danışmanlık gibi primer rollerinin yanında; hastalık konusunda çocuğu ve ebeveyni bilgilendirmek, ebeveynin endişelerini gidermek, büyüme ve gelişmeyi izleyerek oluşabilecek komplikasyonları engellemek ve çocukta oluşabilecek psikososyal sorunların önlenmesini sağlamak gibi önemli sorumlulukları vardır. Bu doğrultuda pediatri hemşireleri çocuk ve ailesi için uygun hemşirelik müdahaleleri ile hastalık yönetimini sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Puberte prekoks, hemşirelik yaklaşımı, çocuk, hemşire

ABSTRACT

Puberty is a transitional period accompanied by the development of secondary sex characteristics and psychosocial maturation. Precocious Puberty is a condition in which the physical and hormonal signs of pubertal development appear beyond the limits of what is considered normal, i.e. before the age of 7 in girls and before the age of 9 in boys. The degree of pubertal stage and the rate of progression of signs and symptoms are important in the diagnosis of PP. Although it is quite rare in childhood, it can be said that the incidence of the disease has increased in recent years compared to previous years with the widespread use of environmental pollution, endocrine disruptors and chemicals which adversely affect health. Early recognition and diagnosis of clinical findings in precocious puberty and immediate initiation of treatment will contribute to a healthier psychosocial process for the child. The main goals of treatment are to protect the child from psychosocial abuse and to protect girls from late complications of high oestrogen from an early age, to reduce parental anxiety, to delay the onset of sexual activity, to prevent pregnancy and to reduce the risk of sexual abuse. In this direction, long-acting Gonadotropin Releasing Hormone Analogues (GnRHa) have been used as the first-line treatment for many years. In addition to medical diagnosis and treatment, the approach to the child with PP and nursing management are also very important. In addition to primary roles such as education and counseling, the nurse has important responsibilities such as informing the child and parents about the disease, relieving parental concerns, preventing complications which may occur by monitoring growth and development, and preventing psychosocial problems which may occur in the child. In this direction, pediatric nurses can provide disease management with appropriate nursing interventions for the child and family.

Keywords: Precocious puberty, nursing approach, child, nurse

P.54

GÖÇMEN ÇOCUKLAR VE YETKİN, VİCDANLI HEMŞİRE

MIGRANT CHILDREN AND COMPETENCE, CONSCIENCLY NURSE

Eda Nur Yıldırım

Dr. Sami Ulus Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Pediatri Yoğun Bakım Ünitesi, Ankara, Türkiye

ÖZET

Göç; Kendi ülkelerinden ayrılan bireylerin başka bir ülkede korunmasıdır. Göçün nedenlerine bakıldığında savaşlar, barınma sorunları, ekonomik sorunlar, yaşam kalitesini daha iyi bir noktaya taşımak gibi çeşitli etmenler sayılabilmektedir. İnsan hakları sözleşmesi, çocuk hakları sözleşmesi temelinde insanın yaşamında vazgeçilmez olan yaşam hakkı, eşitlik haklarını savunmaktadır ama göçmenler bu durumdan daha fazla etkilenmektedir. Göçün nedeni ne olursa olsun göçten en fazla çocuklar etkilenmektedir. Çocukların büyüme ve gelişme döneminde olmaları, bağışıklık sisteminin yetersiz olması gibi sebeplerden dolayı dezavantajlı gruptur. Bu dezavantajlı grubu avantajlı bir gruba getirmek için yetkin ve vicdanlı bir hemşireye ihtiyaç duyulmaktadır. Hemşire göçmen çocuklara vicdani ve yetkin kişiliğiyle fiziksel/psikolojik/sosyal bağlamda yani her bağlamda yardım edebilmelidir. Göçmen çocukları desteklemelidir, onları savunmalıdır, hayata karışmalarına yardımcı olabilmelidir, sağlıklarını geliştirmeli ve yaşam refahını en üst düzeye çıkarmak için çalışmalar yapmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Göç1, Göçmen çocuk2, yetkinlik3, vicdan4, çocuk hemşiresi5.

ABSTRACT

Migration; It is the protection of individuals leaving their own country in another country. When we look at the causes of migration, various factors such as wars, housing problems, economic problems, improving the quality of life can be counted. The human rights convention defends the right to life and equality, which is indispensable in human life, on the basis of the children's rights convention, but immigrants are more affected by this situation. Regardless of the reason for migration, children are most affected by migration. Children are a disadvantaged group due to reasons such as being in the growth and development period and insufficient immune system. A competent and conscientious nurse is needed to bring this disadvantaged group to an advantageous group. The nurse should be able to help immigrant children with her conscientious and competent personality in a physical/psychological/social context, that is, in every context. Immigrant children should support, defend, assist them in life, promote their health and work to maximize their life well-being.

Keywords: 1Migration, 2migrant 3child, 4competence, 5conscience, 6pediatric nurse

GİRİŞ:

Göç; yasal yollardan kendi ülkelerinden ayrılan bireylerin yine yasal yollarla başka bir ülkede korunması durumudur. Göç ve göçmen durumları evrensel bir durumdur. Hem göç veren hem de alan ülke için kısaca küresel çapta bir sorundur. Türkiye'de coğrafi konumu sebebiyle göçmenlere kapılarını açan bir ülkedir (1). Dünya'da göçmen insanların %80'ini kadınlar ve çocuklar oluşturmaktadır. Dünya'da doğduğu ülke dışında yaşayan bireylerin sayısı 2020 itibarıyla 281 milyon kişidir (2). Türkiye'de kayıt altına alınmış korunmaya muhtaç kişi sayısı 3 milyon 654 bin 866 kişi vardır (3,4).

Evrensel bildirgelere bakıldığında; insan hakları sözleşmesi yaşama hakkını evrensel olduğunu bilinilmektedir. Herkes sağlıklı olmak ve sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkına sahiptir. Çocuk hakları sözleşmesinin 2. Maddesi 'ayrımcılığa', 3. Maddesindeyse her şartta öncelikle çocuğun yararının düşünülmesine' 22. Maddesi mülteci ve göçmen kavramı ve haklarına dikkat çekmektedir (5).

Göçün sebeplerine bakıldığında, yaşanan ülkede ekonomik şartların kötü olması, savaş, terör, açlık, dini, etnik sorunlar, teknolojik gelişmeler, ulaşım ve iletişim olanakları göç eden kişi sayısının artmasının en büyük nedenleridir (6). Göçün nedeni ne olursa olsun göçten fazla etkilenen grup çocuklar ve kadınlardır (6,7). Çocukların henüz tam olarak olgunlaşmaması, birilerine bağımlı olmaları ve kendilerini korumada yetersiz olmaları çocukların göçün sağlık üzerinde dezavantajlı olmalarının ana sebepleridir. Bu süreç çocukları farklı boyutlarda etkilemektedir. Etkilediği noktalar sosyal, fiziksel, psikolojik alanlardadır. (6, 8).

Bağışıklık durumunun olmaması, temiz çevre ve sanitasyon olmaması, barınma olanaklarının yetersizliği ile göçmen çocuklar savunmasız bir gruptur (8).

Göçmen çocukların göç ettikleri ve ettikten sonraki süreçte istihdam, eğitim, yabancılaşma, güvenlik gibi sorunlardan etkilenmekte ama en çok etkilendiği alan sağlık alanıdır. Göçmenler yasal olmadan çalışanlar özellikle yetkililer fark etmelerinden korkmakta ve sağlık hizmeti almaktan korkmaktadırlar (7).

Göç eden çocuklarda genel anlamda aile çocukla ilgilenmek istemez, çocuğun büyüme ve gelişme açısından gereksinimlerinden mahrum bırakmakta, hastalıklardan koruyamama (özellikle bulaşıcı hastalıklar, fiziksel yaralanmalar vb.) gibi durumlar ve bunlara bağlı ihmal ve istismar, suçla sürüklenme, depresyon, sosyal izolasyon, uyku ve yeme bozuklukları, madde bağımlılıkları gibi durumlar göçmen çocuklarda en sık karşılaşılan sorunların başında gelmektedir (5,9). Ayrıca göçe bağlı olarak yeni gittikleri bölge veya ülkeye uyum sağlayamama, iletişim sorunları, akranlarıyla aktarımda bulunamama gibi durumlar baş göstermektedir (9).

Göç sırasında yenidoğan ve çocuklarda kronik hastalıkların bakımları atlanılmakta, atlanılmasa da gerekli bakımdan daha azı verilmekte, gerekli rutin kontrollere götürülmemekte, bağışıklıkları yapılmamakta ve bununla beraber salgın hastalıklara maruziyet artmakta yani

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

kısaca insanların temel hakkı olan yaşama hakkı ve yaşam hakkının temeli olan sağlık, beslenme gibi haklar ellerinden alınmaktadır (10). Hatta UNICEF'in yaptığı bir çalışmada 2200 Suriyeli çocukta 45'i akut malnütrisyon tanısı almaktadır (6).

Göçün izleri çocuklar üzerinde anlık değil, yıllar boyunca kalabilmektedir (Nazik ve Kara, 2018). Beslenme bozukluğu yaşayan bir çocuk, yetişkin döneminde osteoporoz başta olmak üzere metabolik hastalıklara ve hatta kardiyovasküler hastalıklara sahip olabilmektedir (11).

Dünya'da göç çeşitli şekillerde insanları etkilemekte ve bu etkileri azaltmakta hemşireler başta olmak üzere sağlık profesyonellerine büyük iş düşmektedir (6).

Türkiye'de Sağlık Bakanlığı tarafından göçmenlerin sağlığı açısından birinci basamak koruyucu, tanı ve tedavi edici sağlık hizmetleri kapsamında; ayakta tanı ve tedavi hizmetleri, bağışıklama hizmetleri, bulaşıcı hastalık ve salgın ile mücadele hizmetleri, tüberkülozla mücadele hizmetleri, çevre sağlığı hizmetleri ve ergen sağlığı hizmetleri verilmektedir (12). Bu hizmetlerin içerisinde hemşirelik yetkinlik ve vicdani yeterlilik isteyen bir meslektir. Kendi görevlerini ve sorumluluklarını bilen hemşire:

Göçmenlerin, göçle beraber yaşadığı sıkıntıların farkında olup göçmen çocuklara vicdani ve yetkin kişiliğiyle fiziksel/psikolojik/sosyal bağlamda yardım edebilmelidir (6,7,8)

Göç olayıyla beraber olumsuz çevre koşullarına maruz kalmalarından dolayı çeşitli sağlık sorunları ortaya çıkmakta (Bulaşıcı hastalıklar, bebek ve çocuk ölümleri) ve bu durumların ortaya çıkmasını engellemek için eğitimler gerekmektedir. Bu esnada hemşire yetkin kişiliğiyle eğitimci rolünü kullanmalıdır (6,7,8).

Göç eden çocuklarda çocuk hakları maddelerini yaşatabilmek için göçmen çocukların savunucusu olmalıdır (6,7,8).

Çocukların büyüme ve gelişme eğrilerini takip edebilmeli, gerekli yerlerde kurumlar arası işbirlikleri yapabilmelidir (6,7,8).

Göç eden kişilerle iletişim kurmalı ve toplumda var olan önyargıları giderebilmelidir (6).

Göç eden kişilerle iletişim kurmalı ve toplumda var olan önyargıları giderebilmelidir (6).

Halk sağlığı hemşireleri savunmasız olan göçmen çocukları temsil etmelidir. Norveç'te halk sağlığı hemşireleri çocuk sağlığı merkezleri ve okul hizmetleri aracılığıyla çocuklara, ebeveynlere ve gençlere sağlığın geliştirilmesi, yaşam kalitesinin iyileştirilmesi ve hastalıkların önlenmesinde rol almaktadır (13).

Göçmen çocukların üzerinde en büyük görevleri halk sağlığı hemşireleri yapmaktadır. Bu hizmet değerlendirme, tedavi ve takip, sevk, aşı takipleri, danışmanlık ve sosyal hizmetlerle işbirliği içermektedir (8).

Göçmen çocuklar dil ve akranlarıyla iletişim aşamasında sorunlar yaşamaktadır. Göçmen çocukların çevresi okul, ev ve mahalle arasında olmaktadır. Bu sayede de sosyal izolasyon ve depresyon gibi durumlar oluşmaktadır. Yetkin ve vicdanlı bir hemşire bu durumu bilmeli ve akranlarıyla kaynaşmasını ya da kaynaşabilmesi için uygun ortam sağlamalı ve çocuğun izole olmasını engellemelidir (14).

Yapılan bir çalışmada ikamet adresi resmi olmayan göçmenlerde refahın görülemediği saptanmıştır. Ailede refahın olmaması çocuğu fizyolojik, psikolojik ve sosyal olarak etkilemektedir. Bu da çocukta çocuk işçilik başta olmak üzere sağlık üzerinde olumsuz etkileri oluşmasını, olumsuz ruh hallerinin oluşmasını sağlamaktadır (14). Yetkin ve vicdanlı bir hemşire göçmen çocuklara yetkin ve vicdanlı kişiliğiyle holistik bir bakış açısı içerisinde sorunları/riskleri minimize etmesi gerekmektedir.

Yapılan bazı çalışmalarda göçmen çocuklarda sosyal kaygı, davranış problemleri, dikkatsizlik, hiperaktivite gibi sorunların daha fazla görüldüğü ve daha az olumlu sosyal davranışları olduğu görülmüştür. Hemşire de göçmen çocuklarda oluşması muhtemel bu durumları pedagoğlar eşliğinde psikolojik destek sağlamalıdır (14,15).

SONUÇ

Göç son yıllarda hızla artan bir durum olup göçün yarattığı etkiler evrenseldir. Göç içerisinde en çok etkilenen gruplar kadınlar ve çocuklardır. Aile çocuğa bakmak istemez, bakımı ile az ilgilenir ve bunun sonucunda çocukta fiziksel, sosyal, psikolojik sorunlar oluşmaktadır. Çocuklar bu sorunlardan ötürü ihmal edilme, suça sürüklenme, çocuk işçiliği, sosyal izolasyon, depresyon, ölüm gibi durumlar göçten dolayı iteklenmektedir. Bu sorunları ortadan kaldırmak için yetkin ve vicdani gücü yüksek hemşirelere ihtiyaç duyulmaktadır. Hemşire kendi sorumluluklarını bilirse yani yetkin olursa çocukta var olan ya da oluşabilecek sorunları, riskleri hem göçmen çocuğa hem ailesine psikolojik, fizyolojik, sosyal bağlamda destek vererek minimize edebilir. Kısacası yetkin ve vicdanlı göçmen çocuğun her açıdan yaşam kalitesini önemli ölçüde arttırmaktadır.

KAYNAKLAR

1. 2016 Göç Raporu https://www.goc.gov.tr/kurumlar/goc.gov.tr/YillikGocRaporlari/2016_yiik_goc_raporu_haziran.pdf 08.09.22
2. BBC, Dünya Göç Raporu <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-59490801#:~:text=2020%20y%C4%B1I%C4%B1nda%20uluslararası%C4%B1%20g%C3%B6çmenlerin%20say%C4%B1s%C4%B1,1990'da%20ise%20128%20milyonu.08.09.2022>
3. Göç İdaresi Müdürlüğü. Geçici koruma. 08.09.2022 tarihinde <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638> 08.09.2022.
4. Kızılay, Uluslararası Göç Verileri <https://yillik.kizilayakademi.org.tr/uluslararası-goc-verileri/> 08.09.2022
5. UNICEF, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme <https://www.unicef.org/turkiye/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1na-dair-s%C3%B6zle%C5%9Fme> 23.09.22.
6. Aydın D, Şahin N, Akay B. Göç olayının çocuk sağlığı üzerine etkileri. İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hast. Dergisi; 2017; 7(1):8-14.
7. Baş G, Molu B. Göç Eden Ailelerin Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Değişiminin Kadın ve Çocuk Yaşamına Etkisi. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi; 2017; 6(3): 1680-1693
8. Kvamme E, Voldner N. Public health nurses' encounters with undocumented migrant mothers and children. Journal of Public Health Nursing; 2021; 39(1): 286-295.
9. Güzel S. Göçmen Çocuklar ve Denizli'de Yaşam Koşulları. Pamukkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji dergisi; 2013: 1-36.

10. Kara P, Nazik E. Göçün Kadın ve Çocuk Sağlığına Etkisi. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi; 2018; 7(2): 58-69.
11. Alasagheirin MH., Clark MK. Skeletal growth, body composition, and metabolic risk among North Sudanese immigrant children. Public Health Nursing; 2018; 35: 91-99.
12. Toplum Sağlığı ve Bağlı Birimler Yönetmeliği (TC Resmi Gazete: 5 Şubat 2015 Sayı: 29258).
13. Glavin K, Schaffer MA, Halvorsrud L, Kvarme LG Norveç ve Amerika Birleşik Devletleri'nde halk sağlığı hemşireliğinin temel taşlarının karşılaştırılması. Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisi; 2013; 31(3):153-166.
14. Lu S, Rios JA, Huang JJ. Mindfulness, Emotion and Behaviour: An Intervention Study with Chinese Migrant Children. Journal of Children & Society; 2017; 32(4): 290-300
15. Huang CC, Chen Y, Jin H, Stringham M, Liu C, Oliver C. Mindfulness, Life Skills, Resilience, and Emotional and Behavioral Problems for Gifted Low-Income Adolescents in China; 2020: 11: 1-11.

P.55

ÇOCUĞU HASTANEDE YATAN MÜLTECİ ANNELERİN SORUNLARI

THE PROBLEMS OF THE REFUGEE MOTHERS WHOSE CHILDREN STAY IN HOSPITAL

Kenan Çetin¹, Ulviye Günay²

¹Siverek Devlet Hastanesi, Şanlıurfa, ²İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği, Malatya

ÖZET

Amaç: Bu araştırma çocuğu hastanede yatan mülteci annelerin sorunlarını belirlemek amacı ile yapıldı.

Yöntemler: Araştırma nitel tanımlayıcı olarak Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan bir devlet hastanesinin çocuk kliniklerinde 10 Haziran – 1 Temmuz 2022 tarihleri arasında yapıldı. Çalışmaya 21 Suriyeli mülteci anne katıldı. Veriler birebir derinlemesine görüşme yöntemi ile ses kaydı yapılarak toplandı. Görüşmeler sırasında profesyonel tercüman desteği alındı. Annelere açık uçlu sorular soruldu. Bunlar; Çocuğunuz hastanede yatarken hangi sorunları yaşıyorsunuz?, Çocuğunuzun tıbbi tedavi ve bakımına yönelik görüşleriniz nedir?, Hemşirelerden/hekimlerden ve hastane yönetiminden beklentileriniz nelerdir? Her anne ile ortalama 30 dakika görüşme yapıldı. Verilerin değerlendirilmesinde nitel içerik analizi yöntemi kullanıldı.

Bulgular: Annelerin yaş ortalamasının 23,1 altısının okur-yazar olmadığı, ortalama üç gün hastanede kaldıkları belirlendi. İçerik analizi sonucunda annelerin farklı dil konuşmasına bağlı en fazla iletişim sorunları yaşadıkları; hemşire ve hekimlere soru sorma ya da onların söylediğini anlama konusunda zorluk yaşadıkları belirlendi. Hemşirelerin ve diğer sağlık çalışanlarının kendilerine yaklaşımlarını olumlu bulmadıkları, çocuklarının hastalığı ve tedavisine yönelik kendilerine yeterince açıklama yapılmadığını, tedavi ve bakıma uyma sorunları ve endişe yaşadıklarını belirttiler. Anneler hastane yönetiminden daha fazla tercüman olmasını, hemşirelerin ve diğer sağlık çalışanlarının onları anlamalarını istemişlerdir.

Çalışmada dört ana tema bulunmuştur bunlar; iletişim, kaygı, uyum, beklentiler şeklindedir.

Sonuçlar: Anneler farklı dilde olmaları nedeniyle hemşireler ile iletişim sorunları yaşamakta, tedaviye uyum sağlamada zorlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mülteci anneler, suriyeli anneler, çocuklar, hastane, sorunlar

ABSTRACT

Aim: This research was done on the purpose of determining the problems of the refugee mothers whose children are in hospital.

Methods: The research was done as a qualitative descriptive in the pediatric clinics of a hospital that located in the region of south-eastern Anatolia of Turkey between June 10 and July 1, 2022. 21 Syrian refugee mothers participated in the research. The data were collected by making audio recordings with one-on-one interviews. Professional translator support was taken during the interviews. Open-ended questions were asked to mothers. The questions were What kind of problems do you have while your child stays in the hospital? What are your thoughts about medical treatments and nursing of your child? What are your expectations for nurses/doctors and hospital administration? Each mother was interviewed about 30 minutes. Qualitative content analysis method was used in evaluation of data.

Findings: It was determined that the average age of the mothers is 23.1 and six of them are illiterate and they stay in the hospital about 3 days. As a result of content analysis, it was determined that the most problematic issue is mothers' using a different language and they have difficulty with understanding when they ask a question nurses and doctors or when they talk to mothers. Mothers stated that they hadn't found the approach of nurses and health workers to them positive. They hadn't been explained enough about the illness and treatment of their children and they had problems and worries about compliance to treatment and care. Mothers want hospital administration to provide more translators and want nurses and health workers to understand them more.

Four main themes are found in the study. Those are communication, anxiety, adaptation and expectations.

Conclusion: Mothers have problems in communication with nurses and compliance to treatment because they use different language.

Keywords: Refugee mothers, syrian mothers, children, hospital, problems

INDEX

A

Abdullah Canbal	220
Abdullah Kurt	336
Abdullah Sarman	70, 239
Abdullah Solmaz	122
Adalet Yücel	8, 9
Adem Aslan	46
Alev Sivaslı	4
Aleyna Arıcı	240
Aleyna Denizer	101, 324
Ali Düzova	90
Arzu Özel	189
Arzu Sarıaloğlu	25, 126
Asiye Şahin	27
Aslı Akdeniz Kudubeş	284
Aslı Alaca	77, 245
Aslıhan Öztürk Eyimaya	135
Aslınur Taşkın Güzelyazıcı	3, 158
Aybüke Kavraz	259
Ayça Yıldırım Demir	155
Ayçin Ezgi Önel	103, 150
Aydın Avcı	203, 303, 317, 340
Ayfer Açıkgöz	39, 79, 147, 215
Ayla İrem Aydın	62, 123, 276
Ayla Kaya	190
Aylin Akın	188
Aylin Kurt	235, 236
Aylin Pekiği	120, 192
Aynur Aytakin Özdemir	54, 131
Aynur Baykal	65, 341
Ayşe Arıcıoğlu Sülün	234
Ayşe Belpınar	234
Ayşe Göbekli	264, 302
Ayşegül Bükülmez	233
Ayşegül İşler Dalgıç	156, 172, 190, 222
Ayşegül Karaca	79, 314, 318, 321, 349
Ayşegül Şimşek	114, 249
Aysel Kökçü Doğan	138, 307
Aysel Topan	130, 141, 153
Ayşe Okanlı	131
Ayşe Özge Deniz	120
Ayşe Şener Taplak	279
Ayşe Serpici	276
Ayşe Sevim Ünal	203, 303, 340
Ayşe Ünsal	336, 338
Ayşe Zişan Olcay	191
Aysu Yıldız Karaahmet	255, 256
Azime Hacıoğlu Güven	109

B

Bahadır Geniş	169
Bahar Aksoy	115, 163, 174
Bahar Çolak	134
Bahise Aydın	132, 293
Bahriye Kaplan	57, 322
Bahtuşen Kartal	57
Bayram Sönmez Ünüvar	63
Bedriye Ak	3
Behice Ekici	20
Bengü Çetinkaya	17, 119, 232, 333
Beray Selver Eklioğlu	228

Beril Gürlek	58
Berna Dinçer	131
Berna Eren Fidancı	33, 86, 95, 149, 235, 247, 253
Berrin Kozan	336
Beşir Çakır	187
Betül Yavuz	47
Beytullah Kılınçat	27
Beyza Eroğlu	324
Beyza Kendir	105
Beyza Sultan Sağlamoğlu	147
Bilge Özdemir	108
Birgül Erdoğan	111, 127, 142, 225
Birgül Tuncay	159, 162
Birgül Vural	169, 170
Birsen Mutlu	18, 37
Burcu Aykanat Girgin	118
Burcu Bakırlioğlu	232, 333
Burcu Çalık Bağrıyanık	120, 192
Burcu Otlı	335
Büşra Başpınar	123
Büşra Ercan	216
Büşra Güliz Yıldırım	108
Büşranur Yılmaz	57
Büşra Öner	40, 41

C-Ç

Canan Altınsoy	58
Canan Ayaşlı	199
Canan Genç	12
Canan Sümeyra Gün	305
Can İhsan Öztoran	72
Celalettin Çevik	250
Cemile Savcı	131
Ceren Erçevik	342
Ceyda Başoğlu	157
Çağatay Günay	108
Çağrı Çövenner Özçelik	148
Çiğdem Çiçek	336
Çiğdem Erdoğan	21, 278, 348
Çiğdem San Öztürk	52
Cüneyt Turan	28

D

Damla Polat Köse	344
Deniz Dereci Delibaş	58
Deniz Doğru Ersöz	84
Deniz Genç	129
Deniz Kocoglu Tanyer	2, 6
Deniz Yiğit	147, 215
Derya Akça Doğan	276
Derya Akdeniz Uysal	106, 189, 292
Derya Evgin	136, 289
Derya Kılınç	32
Derya Suluhan	31, 72, 235
Derya Yıldırım	305
Didem Coşkun Şimşek	200
Didem Kurap Öcebe	262
Didem Yüksel Yılmaz	81
Dijle Ayar	223
Dilan Damar	23
Dilara Keklik	252, 298

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

Dilara Şahin	139
Dilay Mecihan	23
Dilek Bayram	111, 141
Dilek Demir	124
Dilek Ergin	24, 161, 184
Dilek Konukbay	19, 50, 117, 202, 235, 329
Dilek Menekşe	261, 343
Dilek Şayık	147
Dilek Uludaşdemir	288, 350
Dilek Yıldırım Gürkan	68
Dilek Yıldırım Tank	281
Dilek Yıldız	19, 31, 50, 72, 86, 117, 120, 149, 192, 199, 202, 235, 244, 304, 329
Dilek Zengin	45, 178
Döne Aksu Deniz	189
Duygu Altuntaş	180
Duygu Çam	279
Duygu Deniz Erol	44, 337
Duygu Gözen	12, 74, 118, 246
Duygu Karaarslan	24, 184
Duygu Kemer	156, 217

E

Ebru Dölek	266
Ebru Kılıçarslan Törüner	94, 96, 102, 111, 129, 168, 225
Ecem Sağıroğlu	72
Eda Aktaş	118, 197
Eda Gülbetekin	269
Eda Kalaycı	280, 332
Eda Mengen	230
Edanur Tar	152, 204, 206
Eda Nur Yıldırım	301, 346, 353
Eda Orhan	246
Eda Özcanoğlu	309, 314, 318, 321, 349
Elanur Kaleci	93
Elif Akkaya	259
Elif Akyiğit Albayrak	307
Elif Bakır	226, 230
Elif Bilsin Kocamaz	104
Elif Bulut	150, 163
Elif Erbay Özdede	290, 343
Elif Gözetici	80
Elif Nilay Ak	39
Elif Seden Güler	45, 209
Elif Tuba Koç	207, 282
Emel Odabaşoğlu	133
Emine Asuman Çoban	56, 339
Emine Barbaros	131
Emine Efe	5, 67, 180, 185, 193
Emine Erdem	28, 159, 196, 207, 280, 282, 285, 332
Emine Geçkil	93, 254
Emine Güneş	260
Emine Güneş Şan	94, 96
Emine Hekim Yılmaz	65
Emine Kapan	50
Emine Nurdan Ceyhan	253
Emine Sarıkamış Kale	201
Emine Zahide Özdemir	108, 287
Emre Usta	196, 285
Emriye Hilal Yayan	15, 16, 69, 71, 73, 116, 157, 214, 234, 327
Engin Gürcan	327

Erhan Elmaoğlu	75
Esin Sezgin	105
Esmâ Bağcıvan	139
Esra Biriktir	176
Esra Tural Büyük	133, 182, 242, 296
Evrin Kızılar	91, 158, 194, 258, 345
Evşen Nazik	252, 298
Ezgi Nur Kaçal	304

F

Fadime Üstüner Top	221, 250, 272
Fahriye Pazarcıkçı	67, 286
Fatma Aldemir	263
Fatma Bozdağ	13, 65, 66
Fatma Çalışkan	5
Fatma Çarıkcı	315, 319
Fatma Dilek Turan	222
Fatma Dinç	235, 236
Fatma Ertürk	206
Fatma Güdücü Tüfekci	26, 237
Fatma İlknur Varol	234
Fatma Kurudirek	22, 25, 34, 224
Fatma Kaya Narter	12, 37
Fatma Özdemir	136
Fatma Şule Bilgiç	56, 339
Fatma Taş Arslan	2, 6, 7, 8, 27, 140, 206, 334
Fatma Yılmaz Kurt	54, 134, 263
Ferdağ Yıldırım	171, 173
Ferhat Günerigök	114
Feride Nur Kaya	259
Feride Yavuz	69
Feyza Demir	176
Figen Işık Esenay	35, 177
Figen Yardımcı	81, 142, 188, 306
Filiz Solmaz	122
Firdevs Erdemir	81
Fulya Merve Kos	223
Funda Güler	305
Funda Kardaş Özdemir	89

G

Gamze Balta	186, 277
Gamze Kaş Alay	83, 352
Gamze Tınmaz Pehlivan	179
Gamze Tunçer Ünver	242
Gamze Yılmaz	238
Gazi Ahmet Özaslan	169
Gizem Çakır	97, 168
Gökçe Demir	128
Gözdenur Tanrıkulu	206
Gülay Manav	337
Gülay Öztaş	123, 237
Gülay Türk	138, 195, 307
Gülbeyaz Baran Durmaz	238
Gülçin Bozkurt	56, 339
Gülçin Özalp Gerçekler	44, 98, 108, 112, 113
Güler Cimete	147, 262, 266
Gülşah Çalışkan Demirci	317
Gülşah Oğul	76, 139
Gülsün Ayran	126
Gülten Koç	342

Gülümser Dolgun	255, 256
Günay Arslan	148, 155, 259
Güzide Ügücü	189

H

Habibe Polat	48
Hacer Ataman	131
Hacer Çetin	310, 325
Hacer Kobya Bulut	11, 69, 88, 174, 344
Hakan Avan	273, 274
Hakan Topçu	327
Hamide Coşkun Erçelik	244
Hamide Zengin	290
Handan Özdemir	275, 316
Hande Özgörü	37
Hanifi Soylu	2, 6
Harun Özbey	229, 351
Hasan Hüseyin Çam	221, 272
Hasan Kandemir	122
Hasret Yağmur Sevinç Akın	61
Hatice Bal Yılmaz	45, 109, 178
Hatice Başkale	271
Hatice Deniz	260
Hatice Dönmez	80, 93
Hatice Uzşen	30, 133, 182, 242, 296
Hatice Yıldırım Sarı	60, 77, 245
Hatice Yıldız	218
Hava Özkan	48, 57
Havva Çakmak	5
Hicran Çavuşoğlu	84, 90, 230, 233
Hilal Kaya	324
Hilal Kurt Sezer	63, 220
Hilal Özel	259
Hilal Şahin	161
Hilal Susam Şen	112
Hilmi Apak	249
Hülya Arat	259
Hülya Karataş	122, 143, 217, 294
Hülya Zengin	33
Hümevra Erdem	31
Hümevra Eylül Tunca	259
Huriye Karadede	18
Hüsnüye Çalışır	85

I-i

Işıl Ar	10
Işın Alkan	281, 291
İbrahim Eker	112
İlknur Bektaş	124
İlknur Kahriman	58, 134, 150, 175
İpek Tansel	329
İrem Gök	259
İrem İpek	259
İrem Kalkan	229
İrem Kenç	116
İsmail Çetintaş	146, 243

K

Kadriye Demir	52, 300
Kadriye Şahin	37, 125

Kemal Yayla	77
Kenan Çetin	20, 355
Kızbes Meral Kılıç	289
Kübra Arslantürk	58
Kübra Demir	259
Kübra Ergün	118, 197
Kübra Yılmaz	257

L

Lütfiye Hilal Özcebe	291
----------------------	-----

M

Mahmut Caner Us	23
Makbule Yılmaz	138, 195, 307
Medine Yılmaz	77, 245
Mehmet Can Sezişli	345
Mehmet Emin Düken	15, 16, 217
Mehmet Murat Topaloğlu	281, 324
Mehtap Metin Karaaslan	58, 164
Melahat Akgün Kostak	78, 146, 243
Melek Gülgün Altıntaş	310
Melek Ören	265
Melike Taşdelen Baş	233
Melis Can Kesgin Güngör	89
Meltem Gürcan	100, 183
Meltem Kürtüncü	130, 268, 323, 326
Meltem Özcan	26, 237
Meltem Yağcı	78
Menekşe Nur Kahraman	259
Meral Bayat	82, 139, 170, 229, 231, 273, 274, 351
Meral Güven	46
Merve Akar	121
Merve Aşkın Ceran	228
Merve Azak	125
Merve Çelikleş	151
Merve Çil	86, 247
Merve Emirhan	218
Merve Ertunç	315, 319
Merve Işık	55
Merve Koyun	87, 133, 182, 242, 296
Merve Safa Mengü	259
Merve Sarıtaş	301, 331, 346
Merve Yetimoğlu	88
Meryem Atak	123, 276
Metehan Özen	255, 256
Metin Gündüz	63
Mihriye Koca	265
Mine Nur Çakır	91, 258
Müge Seval	281
Muhammet Ali Varkal	114
Münevver Erkul	193
Murat Bektaş	124, 223, 228, 287
Murat Konak	2, 6
Mürşide Vural	19
Mürşide Zengin	51, 116, 157
Mustafa Belli	295
Müzeyyen Beste Şermet	241

N

Nagihan Sabaz	148
---------------	-----

3. Uluslararası Akdeniz Pediatri Hemşireliği Kongresi • 12-15 Ekim 2022

3rd International Mediterranean Pediatric Nursing Congress • 12-15 October 2022

Naiara Berasategi	124
Naime Altay	14, 94, 96, 97, 111, 127, 142, 168, 225
Nalan Gördeles Beşer	219
Nardane Bolat	292
Narin Betül Erdoğan	213
Nazan Çakırcı Çalbayram	132, 186, 263, 277, 293
Nazan Gürarlan Baş	248, 270
Nazlıcan Bolat	202
Nazmi Kanad	112, 113
Nebahat Bora Güneş	221, 250, 291, 335
Necla Kasımoğlu	248, 270
Nefise Akın	243
Nermin Gürhan	169
Neslihan Karabina	99
Nesrin İlhan	131
Nesrin Şen Celasin	53, 61, 184
Nevin Al	138, 307
Nevin Uslu	295
Nezahat Ünalı	95
Nihal Hatipoğlu	229
Nihal Ünalı Baydın	242
Nihan Korkmaz	37, 125
Nilgün Altuntaş	336, 338
Nilgün Eroğlu	113
Nimet Karataş	172
Numan Ali Aydemir	65
Nuran Aydın Ateş	55
Nuray Caner	28, 76
Nuray Macuncu	146
Nurcan Akgül Gündoğdu	313
Nurcan Özyazıcıoğlu	62, 123, 241, 276
Nurgül Yurtseven	65
Nurhan Eren	307
Nursan Çınar	59, 261, 290, 343
Nurten Arslan	130, 268, 323, 326

o-ö

Oğuzhan Karaman	209
Olçay Tıraş	351
Osman Dağ	291
Osman Oğulcan Türkmen	162
Özge Arslaner	149
Özge Bayrak	23
Özge Eren	148, 155
Özgür Alparslan	213
Özgür Duman	222
Özlem Akarsu	23, 32
Özlem Avcı	195
Özlem Bozbuğa	219, 330
Özlem Güzel Polat	189
Özlem Öztürk Şahin	141, 205
Özlem Selime Merter	14, 198
Özlem Yüksel	265
Öznur Başdaş	65, 66, 76, 139, 351
Öznur Tiryaki	261

P

Pelin Karataş	85
Perihan Solmaz	271
Pınar Bekar	193
Pınar Göv	82, 187

Pınar Koç	314, 318, 321, 349
Pınar Menderes Turhan	268

R

Rabia Aleyna Çatal	131
Rabia Nur Teki	119
Rabiye Akın Işık	291
Rabiye Güney	105, 264, 302
Raheleh Sabet Sarvestani	93
Rana Karabudak	81
Rana Yiğit	106, 189, 191, 292, 299
Raziye Çelen	27
Remziye Semerci	23, 32, 243
Reyhan Yalçın	46
Rujnan Tuna	131

S-Ş

Sadettin Nazlı	260
Sahure Tangünü	309
Saime Sündüs Uygun	8
Sarah Neill	115
Sarkhan Elbayiyev	336
Sebahat Altundağ	110, 132, 179
Seda Ardahan Sevgili	107
Seda Çağlar	29, 36
Seda Tecik	59, 343
Sedef Yalçın	259
Sefa Sobcalı	176, 251
Seher Sarıkaya Karabudak	218
Selda Ateş Beşirik	254
Selda Eyyüblü	117, 329
Selen Özakar Akça	237
Selin Aytemiz	208
Selin Demirbağ	184
Selin Kaplan Laço	73
Selin Söyünmez	308
Selma Sabancıoğulları	171
Selmin Şenol	107
Sema Arayıcı	5
Sema Kuşuoğlu	99, 138, 195, 209, 216, 240, 307
Semiha Dertli	70, 198
Semra Köse	93, 126
Serap Balcı	10, 13, 38, 49
Serap Çetin	173
Serap Özdemir	38, 75
Sevcan Atay Turan	100, 183
Sevda Arslan	176, 251
Sevgi Dinç	205
Sevil İnal	257
Sevil Özkan	27, 140, 152
Sevim Çimke	68, 260
Sevinç Akkoyun	2, 6, 7, 140
Sevinç Polat	68
Sibel Ergün	320, 351
Sibel Küçük	288
Sibel Küçüköğlü	2, 6, 8, 9, 27, 54, 63, 103, 152, 204, 206, 220
Sidar Gül	51
Siğnem Anol	153, 281
Simge Anderoğlu	36
Sinem Başdemir	60, 283
Sinem Metlek	29

Sinem Uluer Şimşek	314, 318, 321, 349
Sinem Yalınzoğlu Çaka	208
Sıla Damla Ay	265
Sultan Altuntas	294
Sümeyra Topal	208
Sümeyye Ekici	34, 224
Sümeyye Kaya Kocagil	189, 292, 299
Sümeyye Özarlan	200
Sümeyye Yıldız	94, 96, 111, 225
Süreyya Sarvan	185
Suzan Yıldız	83, 125, 249, 352
Şenay Aras Doğan	151
Şenay Demir	124
Şerife Kartal Erdost	74
Şeyda Binay Yaz	283
Şeyda Üçeş	54
Şeyma ALAN	173
Şüheda Demirci	320

T

Tamer Bağrıyanık	192
Tanju Oğul	263
Tevfik Tolga Şahin	69, 71
Tuba Arpacı	92, 121
Tuba Büşra Altın	98
Tuba Gıynaş	306
Tuba Koç Özkan	201
Tufan Aslı Sezer	90, 135, 177, 226
Tugba Erat	122
Tuğba Genç	8, 334
Tuğba Karga Yılmaz	47
Tugba Meliha Fatma Ercan	122
Tuğba Oluç	25
Tuğçe Atak Meriç	227
Tuğçe Torun	84
Tülay Kuzlu Ayyıldız	101, 141, 265, 281, 324
Türkan Kadiroğlu	46
Türkan Turan	278
Tutku Kırçı	194

U

Ufuk Acar	143
Uğur Gül	5, 11, 180
Ulaş Özdemir	298
Uluç Yiş	108
Ulviye Günay	70, 200, 239, 355
Umut Uyar	269

V

Vesile Tuğba Mingir	110
Veysel Şirvan Çetin	160
Vildan Apaydın Cırık	5, 40, 41, 115, 163
Vildan Kaya	244

Y

Yağmur Sezen Yılmaz	53
Yağmur Sezer Efe	136, 170, 284, 308
Yakup Ömür Yayan	327
Yasemin Uzunay	148
Yasemin Yaşar	104

Yeliz Suna Dağ	69, 71, 214, 234, 327
Yeliz Taşdelen	205
Yeşim Ergün	259
Yeşim Girgeç	144
Yeşim Zülkar	128
Yeter Düzenli Kar	113
Yunus Gürbüz	208
Yunus Polat	327
Yurdagül Erdem	181

Z

Zahide İyi	175
Zahide Kaplan	143
Zehra Çalışkan	160, 219, 322, 330
Zehra Özer	145
Zelal Demir	259
Zeliha Demirtaş	123
Zerrin Çiğdem	4, 201, 227, 307
Zeynem Yıldırım Balkan	49
Zeynep Aközlü	141, 205
Zeynep Demir İmamoğlu	22, 34
Zeynep Kisecik Şengül	102, 181
Zeynep Kızıtr	5
Zeynep Temel Mert	231, 313
Zeynep Yurdakul	35, 135
Zübeyde Ezgi Erçelik	142
Zübeyde Korkmaz	145
Zühal Artuvan	137, 325
Zühal Çamur	17, 348
Zülbiye Demir Barbak	22
Zümrüt Başbakkal	30, 87, 144

